
BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
22 E
M24

MARTYROLOGIVM
ROMANVM.

MARTYROLOGIVM ROMANVM,

Ad nouam Kalendarij rationem, & Ecclesiasticæ historiæ veritatem restitutum,

GREGORII XIII. PONT. MAX. IVSSV EDITVM.

ACCESSERVNT NOTATIONES ATQVE Tractatio de Martyrologio Romano.

AVCTORE

CAESARE BARONIO SORANO

Congregationis Oratorij Presbytero.

Hac posteriori editione Romana ab ipso Auctore nunc Tit. SS. Mart. Nerei & Achillei S.R.E. Cardinalis Bibliothecario Apostolico emendata & compluribus aucta.

SVPERIORVM PERMISSV.

VENETIIS, M DC XV.

Apud Ioannem Guerilium.

SANCTISS. ET BEATISS.
PATRI ET D. N.
SIXTO QVINTO
PONT. MAX.

CAESAR BARONIVS SORANVS
Congregationis Oratorij Presbyter S.

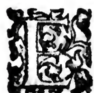

Onfeci, Pater Beatissime, non mediocri sane labore ac diligentia, in Martyrologium Romanum, annis proximis restitutum, Notationes ad omnem Ecclesiasticæ antiquitatis historiam illustrandam accommodatas; quibus multiplices difficultates, multisque interdum obscuritatibus inuolutas, explicare, pro mea ingenij mediocritate sum conatus. Id mihi, vt facerem, mandauerat vir singulari pietate, summa eruditione, piæ recordationis Gulielmus Sirletus Cardinalis, & Bibliothecarius Apostolicus: qui Martyrologio iam Romæ edito, cum a plerisq; viris bonis & studiosis, multarum quæstionum, vt fit, explicationem requiri, vberioremquer erum notitiam desiderari animaduerteret; eorum siue dubitationibus, siue desiderio satisfieri, siue commodo atque vtilitati consuli, hac potissimum ratione cupiebat. Illius ergo amplissimi Cardinalis auctoritate permotus, plus fortasse oneris suscepi, quam ferre possem; suscepi tamen, diuinæ gratiæ præsidio fretus. Tametsi ad hanc scriptionem non omnino imparatus accesserim, qui multos iam annos in tota Ecclesiastica historia tractanda, & accurata in primis temporum distinctione disponenda,ita versor, vt non solum peruulgatis historicis legendis, sed sanctorum Patrum

ſcriptis, & monimentis peruoluendis & perſcrutandis, ijs præſertim, quæ in optimis codicibus refertiſſima, & toto terrarum orbe nobiliſſima Sanctitatis V. Vaticana Bibliotheca recondita ſunt, magnã ætatis partem contriuerim: cuius rei (vt ſpero) teſtes aliquando erunt Annales noſtri Eccleſiaſtici, quos ad Dei gloriam, pro ea exigua talenti portione, quæ mihi a Domino credita eſt, Sanctitatis veſtrę auſpicijs, & patrocinio optimi & doctiſſimi Cardinalis Antonij Carafæ Bibliothecarij Apoſtolici, diligentius pertexere, & perpolire non deſiſtimus. Vere enim hoc mihi dicere liceat, Pater Sancte: ſemper quidem Sanctitas veſtra, cum Cardinalẽ gereret, & mihi ad hęc currenti adderet calcaria, ſtudioſis hominibus ſuffragata eſt; nunc autem maxime illorum induſtriam excitat ſua iſta Pontificia ſolicitudine, & animi magnitudine, cuius proprium eſt, magna & pręclara ſemper agere; alijs item boni aliquid ad communem vtilitatem molientibus benigne admodum fauere. Interea vero, Pater Beatiſſime, noſtras haſce in Martyrologium Romanum Notationes, atque hoc quicquid eſt diligentiæ, & lucubrationis, tuis ſanctiſſimis pedibus offero, atque ſubijcio: non quod Sanctitati veſtræ tantum a grauiſsimis publicis curis otij ſupereſſe putem, vt hęc poſsit legere; ſed vt ſua paterna & ſalutari benedictione communitę, ſuoque beatiſsimo nomine ornatę Notationes noſtrę vtiliores & commẽdatiores ad eorum manus perueniant, qui otio abundantes, eiuſmodi rerum cognitione, religioſis hominibus plane digna, delectantur. Hanc igitur benedictionem, Pater Sanctiſsime, omni animi demiſſione poſtulo; & Sanctitati veſtrę pro Eccleſię Catholicę pace, & amplificatione dies nocteſque laboranti, vna cum fratribus meis Congregationis Oratorij, ſeruis veſtris, a ſummo Deo diuturnam vitam, & fauſta omnia ac felicia precor.

GRE-

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Mendato iam Kalendario curauimus (quod antea quoq; decreueramus) Romanum Martyrologium nonnullis in locis librariorum typographorumque negligentia mendosum, per viros eruditos ad fidem historiæ, quæ rerum gestarum, personarum, locorum, temporum veritate continetur, adhibitis etiam codicibus vetustioribus atque emendatioribus corrigi, correctumque, & multis in locis auctum, proposita etiam atque explicata Epactarum, Lunæq; singulis diebus numerandæ ratione, edi, vetustissimoque Ecclesiæ more in Choro legendum proponi ad Dei gloriam, ad Sanctorum ipsorum, quorum memoria celebratur, laudem, ad eorum qui legunt, quiq; audiunt, fructum. Habet enim Sanctorum innocentiæ, charitatis, fortitudinis, cæterarumq; virtutum commemoratio stimulos quosdam acerrimos, quibus tum maxime incitamur cum illorum propositis exemplis, nostram desidiam agnoscimus: quamq; procul ab illorum laude & perfectione absumus, cogitamus. Mandamus igitur omnibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis Abbatib. cæterisq; Ecclesiis, Monasteriis, Conuentibus, Ordinibus siue sæcularibus, siue regularib. quibuscunq; præfectis, vt in peragendo diuino in Choro officio, omni alio Martyrologio amoto, hoc tantum nostro vtantur, nulla re addita, mutata adempta. Si quos alios habuerint Sanctos in suis Ecclesiis, aut locis celebrari solitos, eos in hunc librum ne inserant, sed separatim descriptos habeant, eumq; illis locum atque ordinem tribuant, quibus regulis hic descriptis traditur. Eadem etiam iis, qui in Horis Ecclesiasticis priuatim Martyrologio vti voluerint (quod quidem magnopere cuperemus, vt omnes facere vellent) mandamus; omnibusq; aliorum Martyrologiorum omnium publice priuatimque in Ecclesiasticis Horis vsu interdicimus. Typographis etiam prohibemus, ne in posterum hoc nostrum vlla in re minutum, auctum, mutatum edere audeant. Si quis aliter quam hoc nostro decreto comprehensum est, fecerit; nouerit se in Dei omnipotentis, beatorumque Apostolorum Petri & Pauli indignationem incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 14. Ian. 1584. Pontificatus nostri anno duodecimo.

Ant. Buccapadulius.

PIO AC VERITATIS STVDIOSISS. LECTORI.

CAESAR BARONIVS S.

Vid præstiterim in his meis ad Romanum restitutum Martyrologium Notationibus, tuum erit, amice & erudite Lector, iudicium. Elaboraui certe, ne multa de hoc genere desiderares: nam alia Martyrologia Latinorum, & Græcorum Menologium, cum hoc Romano accurate contuli; res gestas & actiones Sanctorum ex omni antiquitatis memoria collegi; ac pro institutæ scriptionis ratione, ita quidem breuiter attigi, vt fontes vnde vberius hauriri possint, indicarem. Qui scriptores, quæve narrationes probatiores & fideliores sint, admonui; certa ab incertis distinxi; difficultates, dubitationes & controuersias complures, siue quæ iam a nonnullis afferebantur, siue quæ oriri possent, explicare, dissoluere, sedare studui; ac certis argumentis ostendere, nihil temere, nihil parum considerate actum. Tum etiam plurimarum dictionum sane obscuram notionem, & vim declaraui, earum præsertim, quæ ea instrumenta & machinas designant, quibus teterrimi fidei oppugnatores fortissimos Martyres miris modis cruciarunt, diuexaruntque: in quorum instrumentorum, aliarumq; nonnullarum rerum explicatione aliqui interdũ a veritate fortasse aberrarunt: homines enim sumus omnes: nec nobis ipsis tantum tribuimus, vt nusquam putemus offendisse; sed quæ diuturno studio & labore nobis comparauimus, nunc, quando ita Dijs visum est, quibus nõ obtemperare nefas erat, in medio proponimus ad Dei gloriam, & communem vtilitatem, doctorumque iudicio examinanda peruulgamus. Præfiximus operi, ne quid in hoc genere haberes quod vlterius cuperes, de Romano Martyrologio scriptionem. Hæc tu, beneuole Lector, boni consule, dumque sacra Martyrologij lectione te crebro oblectas, & Sanctorum, in quibus admirabilis est Deus, gloriam & triumphos miraris, eorum quoque virtutem & pietatem imitari, diuina adiutrice gratia, ne pigeat.

CAN-

CANDIDO LECTORI CHRISTIANO

Antiquitatis Ecclesiasticæ studioso S.

COMMENTARII venerabilis Christi Sacerdotis D. Cæsaris Sorani in Martyrologium Romanum, a nobis locis omnibus, ex iussione Sanctissimi D.N. Sixti Papæ Quinti, recogniti, nobis quidē nihil obiecerunt, quod iustam censuram mereri æquis lectoribus videatur, quod ad orthodoxam quidem fidem, doctrinamque Catholicam pertinet. Si quæ paradoxa quibusdam forte videbuntur, illa equidem eo esse loco habenda arbitror, vt auidius expetantur, & cum solida firmaque veritate consistant, libentius accipiantur: quod in ijs insunt, vt & in alijs huius auctoris lucubrationibus, erudita in primis, præclara, & incredibili Christianæ antiquitatis studio in lucem eruta; quæ admirandam scriptoris arguūt in Ecclesiasticis historijs aut corrigendis, aut conciliandis, aut de caligine, morsuque blattarum eruendis industriam, sicuti & rarum eiusdem, idque argutum varijs de historicis æquo minus exactis, aut fide dignis iudicium, & elaboratissimum antiquitatis Ecclesiasticæ inter tot salebrosa, & spinosa veluti dumeta inuestigandæ studium. Ad cognoscendam enim venerandam illam Religionis Christianæ non modo antiquitatem, sed sanctorum etiam Patrum, & Synodorum, actarumq; in Christi Ecclesia ab vsque sui exordio rerum veritatem, certam annorum seriem, liquidamq; temporum intricatissimorum supputationem faciunt eximie, potissimum ijs qui serio historiæ Ecclesiasticæ ex vero cognoscendæ studio tenentur, vanas, apocryphas, & aniles, ne dicam superstitiosas execrati fabellas, quæ longum post somnum, scriptis, immo doctis alioqui scriptoribus sensim irrepentes Ecclesiasticis, non leuiter sacras cōtam i-

nauerunt

nauerunt SS. Martyrum historias. Denique vt finem faciam, incomparabile tibi adferant momentum ad solidam rerum in Ecclesia dubiarum in posterum constituendarum confirmationem aduersus vertiginosa, ne dicam semidelira, quorundam huius sæculi ardelionum, leuissimorumq; nouatorum (quorum hodie, proh dolor, magna est natio) ingenia, qui sursum deorsum omnia voluentes, illas iampridem a SS. nostræ Religionis Catholicæ Patribus definitas conantur in dubium reuocare. Manifestam enim in his agnoscas Romani Pontificis in Apostolica B. Petri Christi Iesu Vicarij Pastoris cathedra successionem; quod nunc tempestatis contra vnam Dei supra Petrum fundatam Ecclesiam infestissimæ, tot inter fidei vndique oppugnatissimæ controuorsias caput est: quo vno euicto, & cõstabilito, facessat, concidat facile, immo suos in fumos vanissimos euanescat oportet omnis infestissimorum Christi hostium, & cælestem illam Sion odientium inanis molitio, vereq; Theomachica coniuratio, & futilissima excogitatio: vt ad illustrem Solis splendorem nebulosa diffluit caligo. Vale, Christiane Lector, & his commentarijs felix fruere, breui Annalibus Ecclesiasticis eiusdem Scriptoris, maiori studiorum tuorum emolumento, & fructu incomparabili, perfruiturus.

Romæ XIV. Kal. Septemb. Anno MDLXXXV.

Tuis pijs studijs adiuuandis atque ad Dei gloriam promouendis in Christo Iesu deditissimus ex animo.

Vuilhelm. Damasi Lindanus, Episcopus Ruremundensis.

DE MARTYROLOGIO ROMANO.

Præcapitulatio dicendorum.

CAP. I.

De exacta diligentia a S. Romana Ecclesia in conscribendis rebus gestis Sanctorum Martyrum.

NIHIL antiquius apud S. R. Ecclesię Presules fuisse videtur quam vt Christianorum acta fortia, ipsæ sanctorũ Martyrũ res præclarissime gestæ, perpetuæ memoriæ monumentis cõsignarentur. Cui rei egregia nauatam operam primũ fuisse a S. Clemente Romano Pontifice, testatum habetur in lib. de Rom Pont. qui a quibusdam recentioribus citari consueuit nomine Damasi, vbi hæc in Clemente leguntur: Hic fecit septem regiones diuidi Notarijs fidelibus Ecclesiæ, qui gesta Martyrum solicite & curiose, vnusquisque per regionem suam, perquirerent. Hęc ibi. Licet vero testimonio antiquorum scriptorum, Taciti, Plinij, Sex. Rufi, Publij Victoris, & aliorum, explorатissimum sit, Romanam vrbem illis temporibus in regiones quatuordecim fuisse diuisam: tamen olim a Romanis Pontificibus in septem tantum regiones fuisse partitam, secundum numerum septem Diaconorum, qui Regionarij dicebãtur, docent vetera Romanæ Ecclesię monumenta. Perseuerasse diutius, vt in Romana Ecclesia non nisi septem Diaconi ordinarentur, auctor est Sozom. hist. lib. 7. ca. 19. His ergo septem cum diuisę dicantur a Fabiano Papa regiones Vrbis, quatuordecim illas in septem fuisse conflatas, fatendũ necessario videtur. Porro sicut septem erãt Diaconi, sic & totidem Subdiaconi, & his par numerus Notariorum, qui ijs-

dem

dem subdiaconis,& Diaconis subiecti erant,vnde in eodem lib.de Rom.Pont.hęc leguntur in Fabiano: Hic regiones diuisit Diaconibus, & fecit septem Subdiacones,qui septem Notarijs imminerent,qui gesta Martyrum in integrum colligerent. Habetur de his recentius exemplum ex Paulino S. Ambrosij Notario, qui & vitam eius conscripsit, in qua ait, se fuisse sub cura Casti Diaconi, ad quem cuncta referret. Ex his perpende, quā diligens studium olim adhibitum fuerit, vt Acta sanctorū Martyrum pure ac syncere conscriberentur; cum non modo Notarij in id opus grauiter incumberent,sed & qui præerant Notarijs Subdiaconi, ac Diaconi, ijdemque iure dicti oculi Episcopi;quorum esset munus,cuncta exacte peruestigare,ac Pontifici nota facere;qui a Notarijs scripta,qualia ea demum essent,probaret, atque inter Ecclesiastica monumenta reconderet. Id est enim quod de Antero Papa scriptum habes in hunc modum; Hic gesta Martyrum diligenter a Notarijs exquisiuit,& in Ecclesia recondidit. Hæc ille. Ad hæc,non tantum Acta Martyrum scribere,sed & cætera quæ ad Ecclesiam pertinerent,eorum muneris fuisse,expressum est in eodem libro de Rom.Pont.in Iulio. Atqui non solum Romana Ecclesia in perquirendis atque scribendis sanctorum Martyrum Actis sedulam curam impendit, sed & aliæ nobiles Ecclesiæ in ijsdem haud segniter laborasse noscuntur. Extant de his clarissima antiquitatis monumenta, vt Smyrnensis ecclesiæ epistolæ de Martyribus illic passis sub Marco Aurelio & Lucio Vero Imp. apud Eusebium hist. lib. 4.cap.14. Viennensis,& Lugdunensis Ecclesiarū litteræ ab eodem Eusebio ex parte recitatæ lib. 5. capit. 2. & 3. Dionysij Alexandrinæ Ecclesiæ Episcopi complures epistolæ ad diuersos conscriptæ,apud eundem Euseb.lib.6.cap.33.& 34 lib.7. c. 10. Scimus in Ecclesia Carthaginensi S. Cyprianum fuisse solicitum, vt dies quibus Martyres essent martyrio coronati, exacte adnotarentur, prout constat ex eius epistola,quam dedit ad presbyteros,& diaconos Ecclesiæ Carthaginensis: ponitur ordine 37.edit. Pamel. Quin & longe ante Cypriani tempora a maioribus eidem rei egregiam constat nauatam esse operam. Audi quid de antiquioribus Pontius diaconus scribat: Maiores nostri,inquit, plebeis & catechumenis martyrium consecutis, tantum honoris pro martyrij ipsius veneratione dederūt, vt de passionibus eorum multa, aut(prope dixerim)pene cuncta conscripserint: vt ad nostram quoque notitiam,qui nondum nati fuimus,peruenirent. Hæc in Cypriano Pontius eius diaconus. Erant & illa Acta Martyrum pura atque sincera, quæ, cum de illis coram Iudicibus quæstio haberetur,a Notarijs publicis exceptoribus excepta, in Acta publica, quæ Proconsularia sæpe dicta inuenimus,inferebantur, atque inter alia publica monumenta asseruabantur:horum extant adhuc nonnulla, eorumq; in Notationibus mentionem facimus. Citat aliquando eadem Pontius diaconus in Cypriano,dum ait; Et quid Sacerdos Dei,Proconsule interrogante,responderit, taceam, sunt Acta quæ referant. Hæc ille.

CAP. II.

Quæ de Sanctorum historijs ab hæreticis vel alijs falsa scripta sunt.

Sed quid? Quamuis optimi patresfamilias (vt habet parabola Euangelica) bonum semen seminassent in agro: nihilominus inimicus homo, qui fuit homicida ab initio, veritatis aduersarius ipse Satan superseminauit zizania: ipsoque pene initio exurgentis Ecclesiæ, falsa veris, inania atque incerta certis ac solida firmitate cōstantibus admiscenda curauit:idque non tantum per hæreticos, Catholicæ fidei perduelles, sed & per Catholicos ipsos,eos tamen, qui quæstum pietatem putarent, vel qui zelum quidē haberent,sed non secundum scientiam. Satis modo sit de his vnum tantum in exemplum adducere Asianum presbyterum,de quo Tertullianus hæc scribit in libro de bapti-

baptiſmo : Si quæ Pauli perperam ſcripta legunt, exemplum Theclæ ad licentiam mulierum docendi tingendiq; defendunt: ſciant in Aſia presbyterum,qui eam ſcri ptutam conſtruxit quaſi titulo Pauli de ſuo cumulans, conuictum atq; confeſſum id ſe amore Pauli feciſſe,loco exceſſiſſe. Hæc Tertul.Inſcriptus erat liber ille περί-δοι Pauli & Theclæ cõtinens & baptizati Leonis fabulam, vt teſtatur S. Hieronymus de Scriptoribus Eccleſ. in Luca. Eiuſdem generis illa erant inſomnia,nimirum Circuitus Petri,Circuitus Ioannis,Circuitus Thomæ, Actus Andreæ, Actus Ioannis, Actus Philippi, Actus Petri, Actus Pauli, Itinerarium Clementis; quæ omnia dãnant Athanaſius in Synopſi,Philaſter de hæreſibus, & Gelaſius in Conc.Rom. Hęc enim & alia huiuſmodi ab hæreticis eſſe excogitata, certiſſimum eſt. Ab Ebione in primis hæc factitata, ab eoq; falſa Acta Apoſtolorum inuenta,& Circuitus Petri eſſe corruptos, & Pauli Acta referta blaſphemijs introducta, tradit Epiphan. in Panar. hæreſi 30. A Gnoſticis de S. Dei genitrice Maria portentoſum librum eſſe conſcriptum, teſtatur idem Epiphan. in Panar. hæreſi 26. Encratitas in medium adduxiſſe, ad ſtabiliendam ſuam ipſorum hæreſim, Actus Andreæ, Ioannis, & Thomæ, & alia huiuſcemodi, idem auctor narrat hæreſ.47. Manichæos id generis commenta ex cogitaſſe, Apoſtolorumq; nomine conſcripſiſſe falſas hiſtorias, fidem facit Auguſtinus lib.de fide cõtra Manichęos,alijſq; in locis,idemque Philaſter, Cyrillus Hieroſolymitanus,& alij. Priſcillianiſtas & ipſos alios adinueniſſe Actus Apoſtolorum, Oroſius affirmat in epiſt.ad Auguſtinum de error. Priſcil. Exempla alia complura hic omittimus. Sane quidem qui italia præſumpſerunt de ſanctis Apoſtolis nequaquã putandum erga ſanctorum Martyrum Acta fuiſſe modeſtiores: quæ ſic corruperunt,deprauaruntque, vt eorundem quamplurima in ſuſpicionem adduxerint,adeo vt S.R.Eccleſiæ,ab illis abſtinere,conſultius aliquan do eſſe putarit. Vnde Gelaſius in Rom. Concilio: Geſta,inquit, Sanctorum Martyrum, ſecundum antiquam conſuetudinem ſingulari cautela in S. R. Eccleſia non leguntur: quia eorum,qui conſcripſere,nomina penitus ignorantur, & ab infidelibus,aut idiotis ſuperflua, & minus apta quam rei ordo fuerit,ſcripta eſſe putantur; ſicut cuiuſdam Quirici & Iulitæ, ſicut Georgij, aliorumque huiuſmodi paſſiones quæ ab hæreticis perhibentur compoſitæ: propter quod (vt dictum eſt) ne vel leuis ſubſannãdi oriretur occaſio, in S.Romana Eccleſia non leguntur. Hæc Gelaſius de Romanæ Eccleſiæ in recipiendis ac promulgandis Actis Martyrum diſciplina. Cæterum non tantum cautelæ adhibitum in alijs fuiſſe videtur Eccleſijs: quãdo quidem in Eccleſia Africana in ſacris conuentibus poſſe legi Acta Martyrum, decretum eſt in Concilio Carthaginenſi celebrato poſt Conſulatum Stiliconis,anno Domini quadringenteſimo primo,vt habet eius canon 13. his verbis: Liceat etiam legi paſſiones Martyrum, cum anniuerſarij dies eorum celebrantur. Hæc canon. Apud Hadrianum Rom. Pont. in epiſtola ad Carolum Magnum hęc in eandem ſententiam leguntur: Vitæ.n. Patrum ſine probabilibus auctoribus minime in Eccleſia leguntur:nã ab Orthodoxis titulatæ, ſuſcipiuntur & leguntur;magis autem paſſiones ſanctorum Martyrum ſancti canones cenſuerunt vt liceat eas ẽt in Eccleſia legi, cum anniuerſarii dies eorum celebrantur. Hæc ibi. In Eccleſia Gallicana eãde viguiſſe de legendis Actis Sanctorum Martyrum in Eccleſia conſuetudinem,ſatis ſignificant ea, quę Gregorius Turonenſis,libro de gloria Martyrũ capitulo octuageſimoſexto, teſtatur his verbis: Dies paſſionis erat Polycarpi martyris magni, & in Ricomagenſi vico ciuitatis Aruernę eius ſolemnia celebrabantur. Lecta igitur paſſione cum reliquis lectionibus, quas canon ſacerdotalis inuexit, & cætera. Sed vt de Actis Martyrum per hęreticos deprauatis cęptam ſequamur narrationem,eſt de his can. ſexageſimuſtertius,ſextę Synodi his verbis conſcriptus: Quæ a veritatis hoſtibus falſo confictę ſunt Martyrum hiſtorię vt Dei Martyres ignominia affi-

nia afficerent, & qui eas audituri essent, in fidelitatem deducerent, in ecclesia nō publicari, iubemus, sed eas igni tradi: qui autem eas admittunt, vel tamquam veris his mentem adhibent, anathematizamus. Hæc S. Synodus: cuius auctoritate Græci Episcopi exactiorem curam adhibere consueuerunt, vt dum suas ecclesias visitarent, de sanctorum Martyrum Actis conscriptis subtilius inquirerent. vnde Theodorus Balsamo in loco hæc de Nicolao Muzalo Patriacha testatur: Cū ille, inquit, vitam S. Parasceues, quæ in quodam Callicratiæ vico colebatur, a quodam vicano inepte ac indocte & sancta angelica viuendi ratione indigne compositam inuenisset, eam igni mandari iussit; & diacono illi Basilico mandauit, Deo gratam & acceptam eius vitam conscribere. Hęc ille.

CAP. III.

De immensa iactura, quam passa sunt Acta Sanctorum Martyrum.

SEd vt de rebus, quæ ad Romanam Ecclesiam spectant, de cuius agimus Martyrologio, cœptum prosequamur institutum: ex his quæ nuper ex Gelasio recitauimus, satis declarari videtur, Acta illa sanctorum Martyrum tanta cura ac diligentia perquisita, per Notarios S. R. Ecclesiæ conscripta, per Subdiaconos & Diaconos cognita, ac demum per ipsos Romanos Pontifices probata atque recondita, esse collapsa, deperdita, vel saltem adulterata. Nam si integra remansissent, qua ratione (quod ait Gelasius) secū dum consuetudinem in Romana Ecclesia non legebantur; cum præsertim, quibus essent scripta, probata, ac consignata, & vnde accepta, sic exploratum esset, vt nullus penitus de eorum integritate dubitandi scrupulus superesset? Fuisse namq; deprauatas, quæ a maioribus commentatæ essent, res gestas sanctorum Martyrum, Arnobius lib. 1. aduersus Gentes declarat his verbis: Sed neque hæc omnia conscribi, aut in aures omnium peruenire potuerunt, gesta gentibus in ignotis, & vsum nescientibus litterarum: aut si qua sunt litteris conscriptionibusq; mandata, maleuolentia dæmonum, quorum cura & studium est hanc intercipere veritatem, & consimilium his hominum, interpolata quædam & addita, partim mutata atque detracta, verbis, syllabis, litteris, vt credentium tardarent fidem, & gestorum corrumperent auctoritatem. Hæc Arnobius. At nequaquam adduci possumus, vt credamus eadem Acta vel omnino esse sublata, vel ab hæreticis penitus adulterata. Romę si quidem Catholici semper vixere Pontifices, nec alterius sectę illic aliquando sedit Episcopus. Quod si vel sub Cōstantio Augusto Arriano, vel sub Odoacre Herulo, Theodorico alijsq; Gothorum Regibus itidem Arrianis, Romanæ Ecclesię negotium factum est: non tamen fuit huiusmodi, vt illi Sanctorum memorijs vim inferrent (de Sanctis enim eorumq; cultu æque cum Catholicis sentiebant) adeo vt nec cum Vrbs obsideretur, his, quę foris extra męnia erant, basilicis irrogarent iniuriam; nec Vrbe capta, in eas, quę intus erant more barbarorum sæuirent, profanarent, vel ad sua sacra peragenda sibi vendicarent: sed tanquam sacra septa, atque asyla diuinitus instituta, ab illis fuerint existimata, adeo vt & ijs etiam (licet hostes haberentur) qui ad ea confugissent, pepercerint. Sunt de his fideles testes scriptores illorum temporum, Orosius lib. 7. Augustinus de ciuitate Dei, & Procopius de bello Gothico. Vnam illā, quam sub Gothis Regibus Arriani sibi vendicarunt Ecclesiolam, dictam S. Agathę in Suburra, vix credi potest quam sumptuose ac pie, licet impij, ornauerint liberalitate Gothi hominis Vicimeri V. C. vt suo loco pluribus in Notationibus dicemus inferius. Omnis ergo suspicio de Arrianorum perfidia tollitur, vt ab eis vis aliqua in Acta Martyrum sit illata. Ad alios potius tanta est referenda clades: quam quidem non aliunde manasse credimus, quam ex iniustissimis

mis illis atq; sæuissimis Diocletiani Imperatoris edictis, quibus omnes Christianæ religionis codices incẽdio dānati sunt. Meminit eiusmodi fetalis sanctionis Euseb. hist.lib.8.c.2 & 3. Qũ(inquit)diuinas & sanctas scripturas medio foro in rogũ impositas oculis nostris aspeximus. De eodem edicto plura habet Arnobius, Optatus, & S. August quoties agit de schismate Donatistarum,occasione traditionis sacrorũ librorum conflato nosq; de eodem pluribus inferius in Notationib agimus. Tunc tp̃s in tanto Christianarum scripturarũ naufragio factã esse lacrimabilem illã Actorum Martyrum iacturã, nulla est penes nos dubitatio; tuncq; sublata illa nobilissima rerũ gestarũ monumenta tanto labore collecta,tot cognitoribus comprobata, ac tãto deniq; studio custodita: vixq; ex tã immenso naufragio perpaucas tabulas remãsisse putamus:tabulas,inquam, qm̃ haud integra atq; perfecta & omnibus numeris absoluta illa esse putamus, quæ titulo Notariorum Romanæ Ecclesiæ Acta Martyrum a quibusdam edita habentur,cũ si vel ad exactã censuram rerũ ac tporum eas adducas, vix perpauca reperias, quę aliqua saltem ex parte non arguantur erroris; vt perinde sit aliqua ex his reperiri, quæ emendatione non indigeãt, vt post vindemiã esse solet racemus vnus vel alter, & sicut(quod est apud Isaiam.c.7.)excussio oleæ duarum vel triũ oliuarũ in summitate rami, siue quatuor vel quinq; in cacuminib. eius. Perijsse ea funditus,numquã dixerimus,sed diminuta. Vnde Greg. Turon. de glo.Mart.c.40.hæc ait: Multi quidem sunt Martyres apud vrbem Romã, quorũ historiæ passionũ nobis integræ non sunt delatæ. Hæc ille: qui & inferius c 51.& 64. testatur iterum, Acta Gallicanorum Martyrũ in Italia a Gallis quæsita, & inuenta, missa esse in Gallias: vt ex his possis intelligere magnum olim a nostris adhibitum esse studium in colligendis Actis sanctorum Martyrum, & qui collegerũt aliarum prouinciarũ Martyrum cõmentarios,suorum Acta minime præterijsse. Obijciet fortasse prudens lector: Quidnã causæ fuit,vt cum edicto Diocletiani Christianorũ libri dãnati sunt igni;sacræ Scripturæ codices,vtriusq; Testamenti volumina remanserint illibata:ea etenim integra atq;sincera, vt patres nostri olim ante Diocletiani tpa possidemus. Ad hæc perfacilis est responsio,si vtriusq; Scripturæ diuersa tõ attendatur. Sacra enim volumina non tm̃ penes vnam vel alterã erant ecclesiam, sed præter quã plurima illa,quæ priuato vsui Episcoporũ,presbyterorũ, cæterorumq; ministrorũ, vel aliorũ ex populo inseruiebant, apud cunctas Orbis Ecclesias ob necessitatẽ sacrarum functionum custodiri solita certũ est. Esse.n cõsueuerant in Ecclesia duo secretaria,a dextro sinistroq; latere apsidis posita, in quorum altero sacra Eucharistia,in altero diuinæ Scripturæ sacri codices asseruabantur. De vtrisque S. Paulinus epist.12.ad Seuerum,cum de Nolana a se erecta basilica agit, meminit his versibus in frontibus eorum affixis, aitque in primis: In secretarijs vero duobus, quæ supra dixi,circa apsidem esse,hi versus indicant officia singulorum. A dextera apsidis:

Hic locus est veneranda penus,qua conditur, & qua
Ponitur alma sacri pompa ministerij.

A sinistra eiusdem:

Si quem sancta tenet meditanda in lege voluntas,
Hic poterit residens sacris intendere libris.

Hæc de secretario sacrorum librorum Paulinus; quorum voluminum sicut erat frequentior vsus,ita absq; dubio numerus multiplicior;atque ob id non mirum,si non oẽs simul diuinæ Scripturæ codices periere. Non sic quidem de cæteris libris, licet Ecclesiasticis,licet per necessarijs, nam immensam raritatem illorum fuisse constat. Exemplo sit vulgatus ille per Orbem liber Eusebij Cæsariensis de tpibus, vnicus eo argumento conscriptus, quem Alipius vir eruditus Episcopus Tagastensis in Africa non inuentũ,a prædicto Paulino apud Nolã commorante quæsiuit, qui cum nõ antea apud se non haberet, sed nec nomen auctoris agnosceret(appellat enim eum

Euse-

Eusebium Episcopum Constantinopolitanum) Romæ quęsitum, ac tandem apud Domnionem inuentum, ad eum misit, vt constat ex epistola eiusdem tunc ad Alipium scripta, apud August. epist. 35. His itaq; in exemplum de raritate aliorũ librorum adductis, hęc inferimus: Si liber ad supputanda rerum sacrarum tpa, quę in diuina Scriptura continentur, vnicus, atq; adeo Ecclesiæ pernecessarius, eaque de causa a S. Hieronymo Latinitate donatus, tanto labore quæsitus, vix tãdem repertus fuit, quid de scriptis alijs dicendũ, quę alicuius Ecclesiæ viderentur esse peculiaria, quæ nec vno vel paruo codice cõtinebãtur, sed permultis, ijsdemq; prægrandibus, vt par est credere (Acta enim vnius tãtũ Martyris multas implesse chartas, si accurate scripta essent, certissimũ est) quorũ nec facilis esset describendi facultas, vt videmus accidere in his, quæ in archiuis summa diligentia asseruantur; itemq; impensæ nimiæ deterrerent, & labor immensus auerteret? Quid ergo mirũ, si talium perpauca quæ erant exemplaria, tanto terræmotu orbis Christiani fuerint obruta, vniuersaliq; incendio concremata; ita vt ex busto perpaucæ vix reliquiæ superfuerint? At quis numerare sufficiet aliorum Ecclesiasticorum librorum funera, qui licet vbiq; gentium sparsi (vt taceam de aliarum ecclesiarum peculiaribus Actis Martyrũ) tamen eadem sunt conflagratione consumpti? Sed de his hactenus: iam cetera prosequamur.

C A P. IIII.

De antiquo cultu sanctorũ Martyrũ, vnde scribendi Martyrologiũ manauit occasio.

SIcut olim Romæ Notariis de conscribendis sanctorum Martyrum Actis, ita & in alijs ecclesijs, etiam transmarinis, alicui ex clero negotiũ fuisse videtur impositũ, qui cuiusq; Martyris natalem diem) sic enim appellare consueuerunt ex hac vita ad cęlum transitũ) conscriberet, vt per singulos annos eodem recurrente die, in eiusdem S. Martyris memoriam Deo offerretur sacrificium. Hoc ipsum est quod Tertull. lib. de Corona militis ait: Pro natalitijs annua die facimus. Facere enim idem esse penes antiquos, quod sacrificare, opportuniori loco inferius, cum agimus de Pontificis voce, mõstramus. Porro illic agi a Tertulliano nõ de natalitijs more Gentilium, vt perperã interpretatur infelix Rhenanus, sed de die quo sancti Martyres victores in cęlum a Deo recepti sunt; consule in eum locum pientissimi, & eruditissimi viri Pamelij adnotationem. Habes de eodem pristino vsu epistolam Sancti Cypriani ad presbyteros, & diaconos ecclesiæ Carthaginensis, est in edit. Pamel. 37. in qua hæc verba descripta habentur: Denique & dies eorum, quibus excedunt, adnotate; vt commemorationes eorum inter memorias Martyrum celebrare possimus. quamquam Tertullus fidelissimus, & deuotissimus frater noster pro cetera solicitudine & cura sua, quam fratribus in omni obsequio operationis impertit, qui nec illic circa curam corporum deest, scripserit, & scribat, ac significet mihi dies quibus in carcere beati fratres nostri ad immortalitatem gloriosæ mortis exitu transeũt, & celebrantur a nobis hic oblationes & sacrificia ob commemorationes eorum; quæ cito vobiscum Domino protegente, celebrabimus. Hęc Cyprianus; qui & ad clerum & plebem scribens epist. 34. sic in eamdem sententiam: Sacrificia pro eis semper (vt meministis) offerimus, quoties Martyrum passiones, & dies anniuersaria commemoratione celebramus. Hæc ille. Quod porro ait, sacrificia pro illis offerre: nemo putet pro peccatis illorum expiandis id fieri solitum; cum omnia mundentur in sanguine, maioremque (teste ipsomet Domino) hac charitatem nemo habeat, vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Si enim flenti mulieri peccatrici dimissa sunt, ex sñia Saluatoris, peccata multa, quoniam dilexit multum; quis dicere audeat, post imbrẽ sanguinis, consummato martyrio, adhuc superesse expiandas sordes? Sed sic accipiendum, sacrificia pro eis offerre, ac si diceret, in eorum commemorationem illud facere, prout ea, quæ ponuntur inferius, verba declarant, & quæ ex dicta epist. 37. ex

eodem

eodem auctore superius recitauimus. Vnde S. Augu. tractatu 84. in Ioannem hæc habet: Ideo quippe ad ipsam mensam non sic eos commemoramus, quemadmodũ alios qui in pace requiescunt, vt etiã pro eis oremus; sed magis vt orent ipsi pro nobis, & eorum vestigijs inhæreamus. Hęc ibi. Et de verb. Apost. ser. 17. c. 1. in eandem sententiam sic ait: Habet Ecclesiastica disciplina (quod fideles norunt) cũ martyres eo loco recitantur ad altare Dei, ibi non pro ipsis oretur; pro cæteris autem commemoratis defuncti oratur: Iniuria est enim pro martyre orare, cuius nos debemus orationibus commendare. Hæc Augus. ex quib. omnib. dilucidius intelligere potes, quid sit offerre pro martyre. Si hęc vberius cupis, consule in citata loca Tertulliani ac Cypriani notationes Pomelij. Recitabantur post Apostolos nomina sanctorum martyrum, prout ēt docet sacræ Missæ canon, qui habet: Communicantes, & memoriam venerantes in primis, &c. Recitabantur ex scripto secundum prærogatiuam status & meritorum, nec tñ nomina martyrum, sed & aliorum Sãctorum. Vnde & August. lib. de sancta virginit. cap. 45. hæc ait: Perhibet Ecclesiastica auctoritas, in qua fidelibus notum est, quo loco martyres, & quo loco defunctæ sanctimoniales recitantur. Hæc ille. Ex prædicta igitur nota dierum natalium sanctorũ martyrum pro commemorationibus faciendis Martyrologij conscribendi prouenit occasio: cum etenim frequẽs esset martyrum numerus (decem enim illis quas numerant persecutionibus in vnaquaq; prouincia necatos fuisse quam plurimos, nemo poterit dubitare) atq; in chartis Ecclesiæ singulorum nomina, & dies quib. martyrium consummassent, notata haberentur, ex ijsdem Ecclesiasticis monumentis pridie diei natalis (vt hodie fit in Martyrologio) annunciabantur nomina in Ecclesia, quorum natalitia recensenda essent die sequenti, eorumdemq; vna cum sacrificio foret cõmemoratio facienda: Eiusmodi Ecclesiasticas tabulas, quibus singulorum Martyrum natalitia conscripta haberentur, a Tertulliano Fastos fuisse appellatas, optime eruditeq; notat Pamel. in dicta epist. 37. Cypriani. Ille enim in li. de Coron. milit. hæc ait: Hẽs tuos census, tuos Fastos; nihil tibi cũ gaudijs sęculi, &c. Hæc Tertullianus idcirco, quod in dictis sanctorum martyrum natalitijs solebant Christiani mutua inter se charitate gaudere, quando & conuiuium, quod Agapen dicebãt, celebrare in ipsa Memoria, in Ecclesia inquam martyris, consueuerant, licet, quod ad locum spectat, vsum illum Concilium Laodicenum can. 38. restrinxerit. Reperimus apud Gregorium Nazianzenum in carm. de vitæ differentijs eiusmodi Agapas dici alio nomine Sacrum epulum natalitium. Idemque in ora. in laud. Cypriani hæc de commemoratione martyrum: Omnium quidem martyrum memoria læta solemnitate colenda est. In eandem sententiam Theodoret. de Euang. verit. cognit. lib. 8. qui de martyribus inscribitur, in fine hęc ait: illos (Deos Gentium scilicet) cassos gloria, vanosq; Deus reddidit, suis autem martyribus honorem illorum dedit. pro Pandijs, Dasijsque, ac Dionysijs, hoc est Iouis Liberique patris solemnitatibus, Petro, Paulo, Thomæ, Sergio, Marcello, Laontio, Antonino, Mauritio, alijsq, sanctis martyribus solemnitates populari epulo peraguntur: proq; illa veteri põpa, pro turpi obscœnitate, & impudentia, fiunt, modestæ, castæ, ac temperantiæ plenæ festiuitates, non illæ quidem mero delibutæ, non cõmessationibus leues, non cachinnis solutæ, sed diuinis canticis personantes, sacris sermonibus audiendis intentæ, quibus ad Deum preces non sine sanctis lachrimis & suspirijs summittuntur. Hęc ille. Similiter Gregor. Nyssenus in vita magni illius Gregorij cognomento Thaumaturgi, qui vixit tpibus Decii, hæc de populari lætitia in natalitiis martyrum ab illo instituta: Descendit, inquit, rursus in vrbem, & omni circa regione vndique peragrata ac perlustrata additamentum & quasi corollarium studii sui erga numen diuinum instituebat, apud oẽs vbiq; populos sanciens, vt nomine eorũ, qui pro fide certassent, dies festi, atque solemnes conuentus celebrarentur, cumque alius in alium locum

corpora martyrum diduxissent, per anniuersarij circuli ambitũ congregati lætabantur in honorem martyrum ferias agentes, &c. Et paulo inferius: Cum animaduertisset enim quod propter corporis voluptates simplex, & imperitum vulgus in errore simulacrorum cultus permaneret, quo maximè id quod præcipuũ est interim in eis assequeretur; nẽpe vt vanis superstitionibus relictis, ad Deum conuerterentur, permisit, vt in memoriam Sanctorum sese exhilararent & oblectarent, atq; in lætitiam effunderentur. Hæc Nyssenus translat. Sifan. Quæ cuncta volumus recitasse ob exactam prædictæ Tertulliani sententiæ explicationem, quod scilicet Christiani suos haberent census & Fastos, nec esse videlicet, quod vana illorũ gaudia inuiderent: per Fastos nimirum intelligentes Ecclesiasticas tabulas, in quibus Christianorum solemnitates, ipsaque natalitia martyrum certis diebus notata haberentur, ę quibus (vt diximus) Martyrologij cõscribendi profluxit origo. Hęc de his satis. At antiquitas veneranda, & ab Apostolis manans, semperque seruata atque propagata traditio non tãtum egit vt anniuersaria celebritate SS. Martyrum commemoratio ageretur, sed etiam vt in ipsorum honorem Memoriæ passim erigerentur: eo quippe nomine a maioribus nominatę sunt Ecclesiæ, quę in honorem sanctorum martyrum Deo consecrarentur, vt S. Aug. testatur de ciuit. Dei lib. 22. c. 10. Qui quidem laudabilis vsus Apostolorũ temporibus (vt dictum est) visum est duxisse principiũ ea nimirum occasione, quod veneranda martyrum corpora sub altare recondi consueuerint, secundũ illud Ioannis Apocal. c. 6. (vt omnes, pręsertim antiquiores, declarant interpretes) Vidi sub altari Dei animas interfectorum propter verbum Dei, & propter testimonium quod habebant. Cumq; ipsa altaria sepulchra esse martyrum viderentur, ac subinde eadem pręclara memoria martyrum haberentur, quę eadem ex causa superædificarentur Ecclesiæ, æque martyrum Memoriæ dicebantur. Accidit insuper, vt pium ardensq;. Fidelium in martyres studium non satis esse putaret, si vnius vel alterius martyris in vno tm̃ loco esset Memoria collocata, sed plures optaret. Quamobrem factum est, vt non sine reliquijs eiusdem mart. in eius honorem altare erigere, & Memoriam superstruere liceret, id legibus Ecclesiasticis prohibentibus, Concil. African. c. 50. Quamobrem cum ex corpore martyris sumptæ reliquiæ in pluribus altaribus collocarentur; id effecerunt, vt plura vnius eiusdemque martyris sepulchra atque Memoriæ dicerentur, proque numero altarium, sepulchrorum numerus augeretur. Sed ex his ansam calumniandi nacti sunt Nouatores, vt sicut stulte, ita & temere dicerent, Catholicos quibusdam illusisse præstigijs, vt frequenter vnius martyris corpus diuersis in locis traderent situm esse: ignorantes, vel nescire dissimulantes, nos non dicere in diuersis sepulchris vnũ idemq; integrum esse corpus, sed in singulis (vt dictum est) sepulchris vnius martyris conseruari reliquias, ac proinde eidem honorem eundem impendi, ac si integrum esset corpus. Nam sententia Gregorij Nazianzeni est in orat. 1. in Iulianum, easdem pręstare virtutes quaslibet martyris sanguinis guttas, & exigua passionis signa, quas integra corpora: ac proinde non esse indecens, vt vnius martyris plura erecta appareãt monumenta, cum alioqui (nisi lex Christiana prohiberet) nec indecens videri posset, etiam sine ipsorum reliquijs eisdem excitari Memorias, vtpote testes eorũ virtutis egregiæ, & beneficiorum eorundem ope consecutorum. Nam (si licet ad sacra profanum exemplum adducere) de multis Aeneæ & aliorum sepulchris Dionysius Halicarnassæus hanc ipsam affert rationem lib. 1. hist. Rom. sic dicens. Quod si quẽ perplexum facit, quod Aeneæ sepulchra monstrẽtur in multis locis, nec possit nisi in vno esse conditus: cogitet hanc dubitationem esse vulgarem, & intelligat quod q̃uis vnicus locus capiat corpora talium, apud multos tamen monumenta eis facta sunt in gratiam acceptæ vtilitatis cuiuspiam. Hæc ille. At de cura sacrarum reliquiarum Sanctorum martyrum agemus in fine huius de Martyrologio scriptionis.

CAP.

CAP. V.

A quibus primum scripta sint Martyrologia.

PRimus omnium, qui scribendo Martyrologio operam dedit, ab oĩb. prædicatur Eusebius Pamphili, Episcopus Cæsarien. Id etenim in primis testatum habetur in epist. quę fertur noĩe S. Hieronymi ad Heliodorum, de cuius fide inferius disputabimus; id profitetur Beda in retract. in Act. Apost. cap 1. Hoc ipsum etiã Vualfridus Strabo lib. de rebus Eccles. cap. 28. in fine. Id denique recentiores omnes, ac nouissime Molanus in libello quem scripsit de Martyrologijs, cap. 2. post Eusebium, id ipsum præstitisse S. Hieronymum, ijdem omnes affirmant, non quod ipse auctor illius fuerit, sed quod Martyrologium ab Eusebio Græce scriptum, a se translatum Latinis tradiderit: id enim Beda vbi supra his verbis: Adstipulatur, inquit, & liber Martyrologij, qui B. Hieronymi nomine ac præfatione attitulatur: quamuis idem Hieronymus illius libri nõ auctor sed interpres, Eusebius autem auctor extitisse narretur. Hæc Beda. Vualfridus item in eandem sententiã hæc ait: Hieronymus Martyrologium, secutus Eusebium Cęsariensem, per anni circulum conscripsit; ea occasione ab Episcopis Chromatio, & Heliodoro illud opus rogatus componere, quia Theodosius religiosus Imperator in Concilio Episcoporum laudauit Gregorium Cordubensem Episcopum, quod omni die Missas explicans, eorum martyrum, quorum natalitia essent, nomina plurima commemoraret. Hactenus ille; nec aliunde, quam ex dictis epistolis, quæ in hanc diem editis Martyrologijs præfigi consueuerunt, quas & nos (quo de rei veritate exactior certiorque cognitio habeatur) suis titulis hic describimus: sunt autem huiusmodi.

Epistola Chromatij & Heliodori Episcoporum ad Beatum Hieronymum, de opere Martyrologij colligendo.

Domino sancto Patri Hieronymo, Chromatius & Heliodorus Episcopi, in Domino salutem.

CVm religiosissimus Augustus Theodosius Mediolani vrbe esset ingressus, vniuersosq; Italiæ Episcopos ad se inuitasset: & ob causam aliquãtulorũ Episcoporũ, qui ex Arriana face suas animas inquinasset, inquireret: cõtigit & nostrã paruitatẽ in eodẽ adesse Conc. In quo cũ dicenda dicta essent, & definienda definita, cœpit Christianissimus Princeps S. Gregorij Cordubẽsis Ecclesiæ in eo præferre Antistitẽ, quod omni die, siue nõ ieiunãs, matutinas; siue ieiunans, vespertinas explicans Missas, eorũ Martyrũ, quorum natalitia essent, plurima nomina memoraret. Factumq; est vt omnes statueremus, ad tuam scribere charitatem, vt famosissimos Feriales de archiuio S. Eusebij Cæsareæ Palæstinæ Episcopi inquirens, Martyrum ad nos dirigat festa; vt possimus hoc officium per tuam Sanctã industriã melius perfectiusq; ad honorem Dei Martyrib. exhibere. Hactenus illi.

Sequitur Hieronymi nomine epistola huiusmodi inscriptionis titulos consignata:

Beati Hieronymi super eo ipso ad eosdem responsio.

Chromatio & Heliodoro sanctis Episcopis, Hieronymus presbyter.

COnstat Dominum nostrum Iesum Christũ omni die Martyrum suorũ triũphos excipere, quorum passiones a Sancto Eusebio Cæsariensi Episcopo scriptas reperimus. Nam Constantinus Augustus, cum Cæsaream fuisset ingressus, & diceret memorato Antistiti, vt peteret aliqua beneficia Cæsariensi Ecclesiæ profutura: legitur, respondisse Eusebium: Opibus suis ecclesiam

diu atam, nulla petendi beneficia necessitate compelli: sibi tamen desiderium immobile extitisse, vt quicquid in Republica Romana gestum sit erga Sanctos Dei, Iudices Iudicibus succedentes in vniuerso orbe Romano, solicita perscrutatione monumēta publica discutiēdo, perquirerent; & qui Martyrū, a quo Iudice in qua prouincia vel ciuitate, qua die, quaue perseuerātia, passionis suæ obtinuerint palmā, de ipsis archiuis sublata ipsi Eusebio regio iussu, dirigerēt. Vnde factū est vt idoneus relator existens, & Ecclesiasticā historiā texeret, & oīum pene Martyrū prouinciarū omnium Romanarū trophæa diligens historiographus declararet; quatenus omni die sacrificiū Deo offerentes, eorū noīa meminissent: studētes, qui die ipso quo sacrificiū offerretur, victores diaboli extitissent & martyrij sui triupho pollentes atq; ouantes ad Regē suū peruenissent Christum. Hac de causa singulorum mensiū, singulorumq. dierū festa cōscripsimus, vt iubere dignabimini, perennē nostræ paruitatis memoriā fore credētes, cū dictus omnib. per tot annorū spatia sancta Sāctorū nomina fuerint festiue celebrata. Et quoniā per singulos dies, diuersarū prouinciarū diuersarūq. vrbiū plusquā octingētorum & nongētorū Martyrum sunt noīa noīata: vt nullus dies sit, qui nō intra quingentorum numerum reperiri possit adscriptus, excepto die Kalendarum Ianuarium; cōsiderans inter innumerabiles turbas lectoris animum intra vnum mensem posse lassescere: ne id eueniat, breuiter & succincte eorum, qui sunt in amplissima festiuitate in suis locis tantum præ omnib. memoratus sum, vt amputato fastidio, vnus de omnibus sufficiat libellus adscriptus. Sane in prima parte libelli, omnium beatorum Apostolorum festa conscripsimus, vt dies varij non videantur diuidere, quos vna dignitas Apostolatus in cælesti gloria fecit esse sublimes.

Hucusque epistola Hieronymi noīe scripta: cui quidem primo aspectu adstipulari vr̄ & Cassiodorus, omnib. prædictis auctoribus antiquior: in libro enim de Institut. diuinarum lect. c. 32. hæc ait: Et ideo futuræ beatitudinis mores, vitas Patrū, confessiones fidelium, passiones martyrum legite constanter, quas inter alia in epistola S. Hieronymi ad Chromatium, & Heliodorum destinata procul dubio reperitis, qui per totum orbem terrarum floruere, vt sancta imitatio vos prouocans, ad cælestia regna perducat. Hæc ille. Ioannes Molanus, vir quidem pius & eruditus in sua tractatione, quam scripsit de Martyrologiis, quamq. auctam posuit in appendice sui Vsuardi secundo editi; sicut prædictas nuper recitatas epistolas nō esse memoratorum Antistitum, nec Hieronymi putat, sed illorum noīe esse suppositas; ita nec Cassiodorum de prædicta Hieronymi noīe scripta epist. existimat intellexisse. Certe quidem Molani sñiæ haud inuitus adstipulor, sed quoniam prædictæ epistolæ tam antiquitus vñr receptæ, ac pene temporū diuturnitate præscriptæ, hñtq. grauem assertorem Vualfridum Strabonem quē ante annos octingentos claruisse constat, cuius de prædictis epistolis graue testimonium recitauimus: non perfunctorie tanta res tractanda vr̄, sed de illarum fide accuratius agendum, ac solicitius perscrutandum, ipsasq; ad lapidem Lydium, ad ipsam, inquam, rerum ac temporum exactā historicam rōnem afferre atq; conferre, operæ pretiū fuerit, vt quid verum, quidve adulterinū sit perfacile dignosci queat. Agemus ergo de singulis, ac in primis, quidnam quale ve fuerit Eusebij, quod dicunt Martyrologium, simulque tractabimus de Hieronymi versione, ac denique de fide prædictarum epistolarum.

CAP. VI.

De Eusebij libro de Martyribus, ac versione Hieronymi.

ERrare omnino certum est, qui existimarunt Eusebii librum de Martyribus non alium fuisse, quam compendiosam omnium Sanctorum Martyrum collectionem, ea breuitate contextā, qua Martyrologia noscuntur esse conscripta; hicq. de causa illum ab eo scriptum librum de martyribus, esse a pluribus Martyrologium appellatum. Sed quam mendaciter hæc dicantur,

cantur, non aliunde, nec ab alio, quam ab ipsomet libri auctore Eusebio testimonium petamus. Ipse enim in suis Historiarum libris de eo frequentius meminit, & qualis fuerit non obscure describit. Ac primum quidem lib. 4. c. 14. cum agit de Pionio martyre perillustri, hæc ait: Qualem denique & quam insignem mortem, præter alias omnes res ab eo tanta cum admiratione gestas eos quibus libitum est cognoscere, ad libellum a nobis de veterum sanctorū martyrijs, in vnum redactis editum, qui quidem omnia facta illius plenissime complectitur, mandamus. Idem lib. 5. c. 1. de eodem cōmentario agit his verbis: Tota illa epistola, scilicet Lugdunēsis Ecclesiæ, quæ accuratissimam istarum rerum explanationem complectitur, in libro de Martyribus a nobis composito, qui non solum veram rerum gestarum narrationem, sed ēt illustria virtutum exempla, ad vitam pie degendam accommodata, continet, posita est: tñ quæcunque ad hoc institutum spectare videantur, ea in præsentia ex eodem repetens, in hunc historiæ nostræ locum colligabo. Et inferius eodem li. c. 4. in hunc modum: Perfacile (inquit) sicut visum fuerit, licet ista plenissime cognoscere: modo illam epistolam, quam in libro nostro de Martyrib. (vt dictum est) posuimus, accurate voluerit euoluere. Hæc ille. Ex quibus plane colligitur, tm̄ abesse, vt ille Eusebij liber de Martyribus fuerit ex Actis Martyrum in compendium redacta narratio; vt potius, respectu prolixitatis eius, ipsi eiusdē auctoris Historiarum libri videantur fuisse in his quæ ad Martyres spectant, illius epitome. Sed audiamus cætera, quibus eadem certiora redduntur. Idem Eusebius eodem lib. 5. c. 20. cum agit de Apollonio Senatore martyre, hæc habet ad calcem: Istius vero coram Iudice verba, & responsa quæ ad Perennii Iudicis rogata dabat, & orationem apologeticam apud Senatum habitam, si cui libitum fuerit accurate cognoscere, ex libro nostro, quem de veteribus Martyribus composuimus, manifesto intelliget. Hactenus de eo libro Eusebius. Quantum ergo putandum est illud fuisse volumen, quod non tm̄ ipsa Acta martyrum, rogata, & responsa, ac cætera ad eorum martyrium spectantia continebat, sed etiam ipsorum apologias, etsi non aliorum, certe Apollonij, descriptas habebat? De Apollonio verba faciens S. Hieron. lib. de Script. Ecclesiast. hæc ait: Impetrato vt rōnem fidei suæ redderet, insigne volumen composuit, quod in Senatu legit, &c. Ex his itaque plus satis conspicuo pō: intelligi, qualis quantusve fuerit Eusebii de Martyribus liber. Quibus quidem in primis erroris redarguuntur, qui putarunt illum non aliud fuisse, quam breue Martyrologium, idemq; a S. Hieronymo in Latinum conuersum, Latinis Ecclesiis legendum traditum. Rursum ex ipsis impostura detegitur eius epistolæ, quæ Hierony. mi noīe scripta, superius est recitata. qua dicitur Eusebius opera Constantini Imper. collegisse totius Christiani orbis Martyres, eoque libro illorum certamina conscripsisse. Quonam pacto, quæso, vnus liber, volumen vnum, tot Martyrum Acta continere valuisset ac quorum tm̄ noīa recensenda vix sufficere potuisset? Equidem, si tā prolixe, vt fecit in aliis, totius Ecclesiæ Catholicæ ab ipso scribendæ fuissent res gestæ SS. Martyrum; non vnus liber, non centum (audacter dicam) nō denique mille fuissent satis: immo vsurpare liceat & illam Euangelicā hyperbolem nec ipsum mūdum capere potuisse eos, qui de ea rescribendi fuissent, libros. Quod aūt ad Hieronymum spectat; nequaquā cum illis dixerimus, ipsum in Latinum transtulisse librū illum Eusebii de Martyribus. Qui n fieri potuit, vt vna epistola, quam de ea re conscripsisse testatur Cassiodorus, pergrande volumen comprehendere potuisset? quin potius existimandum est, Hieronymum breui summa librum illum Eusebii in cōpendiū redegisse, ipsumq; opus postea Martyrologiū esse dictū, ac Hieronymi noīe nuncupatum. Hæc aūt etsi satis esse videātur ad prædictarum literarum imposturā arguendā: tamen quo nullus remaneat dubitandi locus, & cuncta sint toto cælo lucis veritate perspicua, age de rebus singulis in eis cōtentis paulo fusius disseramus.

CAP. VII.

De fide epistolarum, quæ Chromatij, Heliodori, & Hieronymi nomine inscriptæ sunt.

Vod pertinet ad epistolam Chromatij & Heliodori Episcoporum nomine ad Hieronymum scriptam, in primis ex eiusdē inscriptione impostură facile deteges, si illorum temporū loquendi generis habueris rōnem dum in ea prędicti Episcopi, immo ipsa Synodus (Synodi enim, quā prętexerunt noīe scribere profitentur) ipsum Hieronymū presbyterū appellāt Patrem, cuius quidem nomenclaturæ nullū prorsus penes illorū temporū scriptores exemplū inuenies, vt inscriptione literarum, Episcopi, vel ipsa Synodus presbyterū cuiusuis meriti dicant Patrem, cum alioqui & amplissimarum sedium Episcopos, & Patriarchas nonnisi fratres cōsueuerint appellare. Habetur mentio in eadē epist. de quodam Concilio ex totius Italiæ Episcopis Mediolani Theodosio Imp. præsente coacto. Verum istud cōmodum esse, nō dubites, qui.n. fieri potuit, vt tā celebris Synodus sine scriptorum monumentis exciderit, sic silentio fuerit obuoluta, vt nullus illorum temporum scriptorum, quorum sane haud exiguus fuit numerus, nec noīe tenus eius meminerit? Sed hæc manifestiora reddentur, si lucubrationum Hieronymi tpis exacta rō habeatur. Qñ, rogo, volunt illā Synodum coram Theodosio Mediolani congregatam? num cum primum aduersus Maximum tyrānum pugnaturus, Constantinopoli anno X. sui Imperij in Italiam venit? certe id dici nō posse, quæ S. Hieronym. scribit, vehementer repugnant: dum.n. in lib. de Script. Ecclesiast. ad calcem cunctas quas hactenus vsq. ad annum XIIII. eiusdem Theodosij Imp. elaborasset lucubrationes recenset, nec verbum quidem de conscripto, vel a se translato lib. illo de Martyrib. habet, quem statim post illam Synodum scriptū esse, illæ ipsæ recitatæ epistolæ indicant, ex quibus satis apparet, dictam Synodum commentitiam ad primum Theodosij Mediolanum aduentum non posse referri. Quod si ad secundum aduentum eius (bis m̄ post adeptum Imperium in Italiā venisse certum est) qñ iterum ad expugnandū Eugenium tyrannū ex Oriente in Italiā descendit, eandem Synodum Mediolani celebratam esse dixerint, certe iō temporum cōtradicit: Descendit Theodosius in Italiam cum exercitu anno XVI. eodemq. vltimo sui Imperij, decertansque cum Eugenio, sexta die Septembris illam obtinuit, inde Mediolanum se contulit, quæ autem tunc ab eo illic sunt facta vsq; ad diem xvij. Ianuarij, qua ex hac vita migrauit, Ambrosius ea oratione quam habuit in eius funere, & alij illorum temporum scriptores exacte describunt; adeo vt nullum eiusmodi cogendi Concilij reliquum fuisse tempus appareat. Ex his itaq. totum illum cōmentum de literis ex prædicta Synodo datis, alijsq. rebus quæ iisdē continentur epistolis, plane clara luce detegitur, vt qđ in illis hr̄ de Gregorio Episcopo Cordub. matutinas, ac vespertinas Missas agente. August. etenim, qui iisdem temporibus vixit id tantum quinta feria maioris hebdomadæ in cęna Domini in Ecclesia Catholica fieri cōsueuisse, testari videtur, scribens ad Ianuarium epist. 118. c. 5. Licet sciamus olim temporib. Cypriani, matutinum ac vespertinum sacrificium in Africa offerri, in vsu fuisse, vt idem Cypr. testatur ad Cæcilium scribens epist. 63. edit. Pam. quem morem apud Aegyptios tantū perseuerasse, auctor est Sozom. hist. lib. 7. c. 19. Quamuis etiā sciamus in Concilio Agathensi secundum recentiorum lectionem haberi mentionem de Missis matutinis & vespertinis, & ex eo c. 13. dist. 15. Sed in hæc non obnitimur, cum sciamus Ecclesiasticorum rituum diuersam fuisse diuersarum Ecclesiarū consuetudinem. Deprehenditur & in eode Gregorio impostura, dum dicitur; ipsum et ieiunij tpe celebrasse natalitia Martyrū: diuersam quippe ab his fuisse Ecclesiæ consuetudinem, testantur antiqui canones, vt Con-

cil.

cil. Loadic. 51. apud Matt. collect. c. 48. & 33. q. 1. Non licet in quadrag. Quod insu per tam in dicta Episcoporum epistola quam in ea quæ ad eosdem Hieronymi nomine reddita habetur, Eusebius Episcopus Cæsareæ sanctitatis elogio cõmendatur, pro monstro quidem hr. Etenim etsi olim sanctitatis titulus cõior esse videretur, vt non solum (vt hodie) illis tribueretur Christianis, qui vita functi in cælo regnant cum Christo, sed & quibuscunq. laudabilioris vitę fidelib. datum tamen aliqñ homini hæretico, nemo dicere iure poterit. At vero quibus titulis idem Hieronymus Eusebium ipsum noīare consueuerit, ab ipso audiamus, qui ad Pammachium scribens epist. 65. hæc de eo: Impietatis Arrij apertissimus propugnator est, &c. In fine etiam plura habet in eandem sententiam. In Apologia aduersus Ruffin. lib 1. hæc de eodem: Eusebius Episcopus Cæsarien. Arrianæ quondã signifer factionis. Et lib. 2. eundem principem Arrianorum appellat. Idem ad Cresiphontem agens de scriptis ipsius: Eum (inquit) fuisse Arrianum, nemo est qui nesciat. Et ad Minerium epist. 152. ipsum errasse in dogmatū veritate, aperte testatur. Ecce tibi quibus titulis, & quã diuersis a præconio sanctitatis Eusebius a Hieronymo nuncupetur, vt ex his saltem liquido cognoscas, alium longe diuersum a Hieronymo fuisse epist. illius auctorem, quem (etsi aliud non esset, ac cætera de eodm consentirent) ab eo esse longe diuersum, ex dicendi stylo, nõ est, qui eum epist. legens facillime non cognoscat. Hæc de verbis. Quod si res ipsas in ea conscriptas disquiras, magis magisq. imposturam intelliges. Si. n. vera sunt, quæ inter Constantinum. Augustum, & Eusebiū acta idem auctor enarrat, quæ tanta modestia in Eusebio, qui suarū laudum egregius prædicator semper est visus, vt illa silentio prætenerit cū eadem sæpius repetendi, quoties agit de lib. a se de Martyrib. scripto, opportuna se daret occasio? Consueuit. n. ipse res a se cum Constãtino gestas narrare, extollere, easdemq. sæpius inculcare, vt de vita Constãtini lib. 2. c. 44. & 45. lib. 3. c. 57. 58. 59. & 60. & lib. 4. c. 33. 34. & 35. Qđ demum auctori (quisquis ille fuerit) in eadem epist. excipit de Kal. Ian. quasi ea die nullus passus sit Martyr, quã mendax ac friuola ea sit de Kalendis exceptio, consule quæ inferius notantur die 1. Ian. B. Hæc iam satis (etsi alia quoq; superessent) ad coarguendam prædictarum epist. falsitatem sufficere existimamus.

CAP. VIII.

De antiquo Martyrologio Romano sæpius aucto.

PVtarunt nonnulli (vt vidimus) primum oīum Martyrologij scriptorem Eusebiū fuisse: quem quidem nec Martyrologiū scripsisse, ex eiusdem auctoris sæpe iterata atq; testata sñia superius demonstrauimus: ab ipso. n. acta SS. Martyrum copiosissime fuisse conscripta, & non compendiosam de illis narrationem, vt communi loquendi vsu Martyrologium dici possit, satis est superius declaratum. Quod si ob id tantum, quod scripserit res gestas Martyrum, Martyrologij auctor dicendus est: cur non potius eadem ex causa in eo genere S. R. E. Protonotarijs primæ sunt deferendæ, ijdemq; dicendi, conscribendi Martyrologij primi auctores? ipsi. n. (vt in nostræ narrationis exordio dictum est) initio nascentis Ecclesiæ sub Clemente Romano Pontifice id locupletius, ac diligentius præstiterunt: quorum etsi exciderint commentarij, omnia saltem Martyrum, quæ in Romano Martyrologio hactenus recensita repeniuntur, integra remansisse, nemo negarit. Vnde merito iureque dicere possimus, non a Hieronymo, non ab Eusebio, sed ab ipsis S. R. E. Protonotarijs, iam inde temporib. S. Clementis Papæ, Romanum Martyrologium originem ducere, & initiū auspicari: quod diuersis tpibus (vt auctus est subinde Martyrum atque aliorum sanctorū numerus) incrementū accepit, ac in primis ex scriptione illa Hieronymi,

quam Cassiodorus vbi supra c. 32 appellat epist. perbreuem certe fuisse libellum, Vsuardus in sui martyrologij præfatione testatur: putamus etenim, etsi non antea, tunc saltem Orientalis Ecclesiæ Martyres eidem accessisse: quos, n. ex Eusebio Martyres Hieronymus summatim collegit, maiori ex parte fuisse Orientalis Ecclesiæ, facile potest intelligi. Quidnam vero, qualeve fuerit Martyrologiū Romanum sic auctum, S. Gregorius Papa scribens ad Eulogium Episcopū Alexand. epist. 29. lib. 7. Ind. 1. exactam in hæc verba reddidit rōnem: Nos (inquit) pene oīum Martyrum, distinctis per dies singulos passionibus, collecta in vno codice noīa habemus, atque quotidianis dieb. in eorum veneratione Missarum solemnia agimus, non tñ eodē volumine quis qualiter sit passus, indicatur, sed tm̄ locus, & dies passionis ponitur. Vnde fit, vt multi ex diuersis terris, atq; prouincijs per dies (vt prædixi) singulos cognoscantur martyrio coronati. Sed hæc habere vos beatissimos, credimus. Hactenus Gregorius, qui dum ait, se existimare eandem collectionem Martyrum, quā nos martyrologium dicimus, atque ac Romæ reperiri apud Eulogium Episcopum Alexand. & alios collegas, satis insinuare vr̄ fuisse in vniuersali Ecclesia, ac ēt ex parte declaratam cōionem sanctorum, vt quos Romana coleret, eosdem & cæteræ longe positę venerarentur Ecclesiæ. Hoc ipsum simplex absq. alio additamento Rom. Martyrologium, idemq. perbreue, in quo tm̄ nomina Martyrum locus, ac dies passionis positi haberentur, est illud ipsum cuius meminit Ado in sui Martyrologij præfatione his verbis: Huic operi vt dies Martyrum verissime notarentur, q̄ confusi in Kalendarijs satis inueniri solent, adiuuit nos venerabile, & perantiquum Martyrologium ab vrbe Aquileia cuidam S. Episcopo a Pontifi. Rom. directum, & mihi postmodum a quodam religioso fratre aliquot dieb. pręstitum, quod ego diligenti cura transcriptum positus apud Rauennam, in capite huius operis ponendū putaui. Hæc Ado. Porro in omnibus quę viderim Martyrologijs Adonis impressis, illud ipsum Roma acceptum desideratur. Egregium certe, ac viris eruditis dignam optatamq. manasset operam Mosander, si eiusmodi illustre vetustatis monumentū, quod in suo manuscripto Adone haberi testatur, vna cum ipso Martyrologio Adonis, quod post Surium ad septimum tomum Vitarum Sanctorum adiecit, edidisset. Cæterum post hæc Rom. Martyrologij diuersa esse cęperunt exemplaria: quorum alia absq. additamento, in eadem, qua sunt scripta, simplicitate remanserunt, alia aūt alias, ac diuersas in dies accessiones acceperunt, ac in primis, vt non tantum (quod habet Gregorius) ipsa nomina Martyrum, diem, locaque passionū contineret; sed (quod desiderari videbatur) quid quis sit passus; sæpe perbreuiter narraretur, auctumq. insuper est sanctorum numero, aliis superadditis Martyribus & Confessoribus, cum diuersarum Ecclesiarum particulares Martyres, quorum annua celebritate natalitia agerentur, Martyrologio illi antiquo coniugerentur. Cum aūt nō æquè omnes ab omnib. adderentur Ecclesiis (de omnibus n. oīum Ecclesiarum Martyribus simul agere, visum est nimis prolixum, atque laboriosum) inde accidit, vt quot essent Ecclesiæ, totidem fere haberentur Rom. Martyrologij exemplaria, eademq; inter se diuersa. Nam (quod satis sit in exemplum adduxisse) Ecclesia Principis Apostolorum in Vaticano, diuerso a cæteris Vrbis Ecclesiis, prædicta ex causa vtebatur Martyrologio, quod Manuscriptum in eiusdem Ecclesiæ bibliotheca hactenus asseruatur. Verum cum non tantum essent inter se diuersa, sed mirum in modum deprauata: optime consultum est, vt sicut Catholicæ fidei vnitate omnes Ecclesiæ vnum corpus sunt in Christo sub vno visibili capite coagmentatæ, ita etiam vno eodemq. emendato, ex aliisq. aucto vtentes Martyrologio, eadem cōione sanctorum, vno eodemque ritu, atque vno spiritu pariter omnes in sanctis suis Deum collaudarent. Scimus in eo restituendo piorum ac eruditorum virorū sudasse ingenia; summaq; adhibita diligentia, antiquorū multiplicium exemplarū collatione,

qui

qui irrepsissent errores, ac menda esse emaculata atq; purgata: ita tñ, vt ab illo antiquo simplici ac minus affectato dicendi genere, quantum licuit, recedere, non placuerit. Tantum enim venerandæ antiquitati nouetis esse tributum, vt nō verba, sed errores displicuisse cognoscas. Habentur in eo ex omnibus Christiani orbis prouincijs collecti Martyres. Ipsa etenim Romana Ecclesia, quæ Apostolica auctoritate cæteris præest, & materna charitate fideles omnes suos filios esse nouit non tantum Romæ passos Martyres censuit esse suos, sed oes vbiq. gentium se cum dolore peperisse congaudens materno fouet amplexu, & quot scit coronis triūphalibus auctos, in cœlesti gloria collocatos, debito religionis obsequio veneratur. Verum non datur singillatim singulorum nomina recensere: tum quod (vt ait S. Greg. hom. 27. in Euang.) ipsi sancti Martyres Deo numerabiles, nobis super arenā multiplicati sunt; quia quot sint, a nobis comprehendi non possunt: nouit enim eos tantum ille, qui (vt habet Psal 145.) numerat multitudinem stellarum, & omnibus eis nomina vocat: tum etiam quod ex instituto antiqui ritus Ecclesię, breuitati esset consulendum. Nec est preterea, quod quis miretur, si in eodem ipso de quo agimus Romano Martyrologio clarissimos illos Martyres videat prętermissos, quos nostro sęculo ob tuendam propagandamq. Catholicam fidem, pœnas atrocissimas, si qui alij olim Martyres, in Anglia potissimum atq. in Gallijs ab hæreticis passos, & in cælum (vt par est credere) inter alios Martyres æquali scimus triumphi gloria cooptatos: nec insuper illos inueniat recensitos, qui velut tonitrui filii, in similitudinem fulguris coruscantis nouo Orbi Euangelico lumine illuxerunt, ac fidei causa martyrium subiere. Non enim (vt apparet) fuit in præsens Romanæ Ecclesiæ institutum, nouum conscribere Martyrologium, sed vetus (vt diximus) ex veteribus exemplaribus restituere. De quo etiam illud necessario lectorem monendum putamus, Romani Martyrologii triplicem hactenus in Vrbe esse factam editionem, eiusq. primam & secundam esse mendosam nec satis dignam quæ iterum prælo tradatur: quod cuius culpa acciderit, libentius silentio prętermus. Tertia editio purior est atque sincerior, facta anno Domini millesimo quingentesimo octogesimoquarto: illi enim tantum, vt legitimæ atque germanæ, accesserunt litteræ Apostolicæ, datæ die decimaquarta Ianuarii, eodem anno: cui et si ex nostris Notationibus leuis certe aliqua accessit emendatio, vel si quid additum reperitur (quod quidem perraro factum inuenies) id nos eius, cuius summa est in Ecclesia auctoritas, constanti voluntate fecisse, lector intelligat.

C A P. IX.

De cæteris antiquis Martyrologijs.

ET si hac in re nostrum præcipuum institutum sit de Romano duntaxat Martyrologio agere: tamen ab eo alienum nō putamus, si summatim, & reliquorum meminerimus; cum præsertim eadem omnia ab ipso ducant originem, ab eoque veluti e fonte riui, dimanēt. Habet, si quis plura quærat, eius argumenti luculentā piamque valde ac eruditā lucubrationem. R. D. Ioannis Molani Theologi Louaniensis, quam in secunda sui Vsuardi editione posuit, Appendicis de Martyrologiis titulo prænotatam; de qua illud, quod dignum admiratione videtur, lectorem cōmonendū putamus: Cur nempe ille de cunctis Martyrologiis eruditam instituens tractationem, de Romano tamen Martyrologio agere prætermiserit? Id quidem non iniuria, vel (quod procul absit a viro pientissimo) dolo malo factum noueris, sed quod existimauit Romanam Ecclesiam nō alio quam Vsuardi vti Martyrologio: id enim ipse testatur eodem libello cap. 4. sicque agens de martyrologio Vsuardi, ea ratione & Romano satisfactum putauit, credidit enim nullum aliud reperiri Romanum martyrologium ab eo, quod typis excusum Venetus, scriptum, emendatum, editumq. habetur, auctore Alexandro de

Pere-

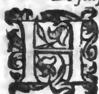
Peregrinis presbytero Brixiensi. Prætererunt enim Molanum quã plurima antiqua manuscripta Romani Martyrologij exemplaria; ex quibus, quodnam, qualeve esset germanum ipsum Romanum Martyrologium, intelligere certius potuisset. Tolerabilis quidem, & venia dignus error; cum ipse tam longe positus ea nesciuerit, quæ illi, qui Romæ agunt, vix magno labore, peruigili diligentia, & summa sunt industria consecuti. Gauisus vero non mediocriter fui, cum nuper opportune admodum, accincto iam ad secundam editionem typographo, cõiecturam suspicionemque hanc meã ex litteris R. D. Henrici Grauij Theologi Louaniensis minime vanam aut inanem fuisse cognoui. Scribit is enim ad me, R. D. Molanũ accepto iam recens edito Romano Martyrologio, notationes mox suas, quas in Vsuardum iam pridem scripserat, probe recognitas auctasq eidem Martyrologio attemperasse atque accommodasse, sed eo præmatura morte subtracto, minus facere licuisse. Quæ proinde mihi causa fuit, vt apud prædictum D. Grauium per litteras agere cœperim, vt eruditissimi viri monumentum edere non prętermitteret: ita enim futurũ, vt duorum vel trium concurrente testimonio, veritati possit firmius esse consultum. Equidem tãti viri de Ecclesiæ Dei, & veritate Catholica optime meriti, nec breuem schedulã deperire æquanimiter patior: cui (dicã ingenue) isthæc omnia hac ex parte accepta fero, quod in densissimam siluam primus ipse ingressus, mihi alijsq. aditũ patefecit: quo ẽt nomine cũ ego, tum eruditi oẽs plurimum ei debere, lubenter agnoscimus, & confitemur. Id hoc loco inserere visum fuit, partim boni viri memoriæ causa, partim ne quis eius consilij ignarus, secus quam se res habeat, factũ eius accipere aut interpretari fortasse possit. Verum ea de re hactenus: iam ad institutum redeamus. Post Martyrologium Romanũ, quod æque, & Hieronymi nomine olim editum reperimus, illud Bedæ primo loco ponitur, de quo auctor Catalogi Scriptorum eius, qui hr̃ excusus post præfationem eiusdem Bedæ lib. de temp. hęc ait: Martyrologium scripsit de natalitijs Sanctorũ diebus, in quo omnes quos inuenire potuit non solum qua die, verũ quo genere certaminis, vel sub quo Iudice vixerint diligenter adnotare studuit. Hæc ibi. Mea quidem sñia nihil aliud Beda fecisse videtur, nisi quod Romanũ Martyrologium, cuius (vt vidimus) S. Greg. meminit, in Angliam per Augustinum vel successores allatum, aliquibus additionibus auxit; quas aliquanto prolixiores fuisse, argumento sunt ea, quæ ex eodem recitat Amalarius de offic. Ecclesiast. lib. 2. c. 24. & de Ord. Antiph. c. 28. aliquot tñ dies nominibus Martyrũ vacuos reliquisse (causa aũt ignoratur) eosq. Flori additamentis suppletos, Ado in sui Martyrologij præfatione testatur. Meminit eiusdem Flori Vsuardus, nec non & Sigebert. de vir. illust. c. 94. Fuit Monachus ordinis S. Benedicti in monasterio S. Trudonis Leodiensis diœcesis, vt testatur Trithem. de viris illust. ord. S. Bened. c. 44. Post Bedam ac Florũ, post annos circiter septuaginta, tpibus Caroli Magni, Vsuardus & ipse Monachus ordinis S. Benedicti, natione Gallus (vt de eodem tradit Trithemius) scripsit Martyrologium, & quod ab alijs prætermissum vidisset, adiecit: id enim ipse sua præfatione testatur, dum ait: Venerabiliũ Hieronymi scilicet & Bedæ presbyterorum pijs quãuis & succinctis super hoc prouocabar descriptis; quorum prior breuitati studens, alter vero quamplures Kalendarũ dies intactos relinquens, multa inueniũtur huius operis prætermisisse necessaria: quos tñ secutus, censui & Flori, memorabilis viri, latiora iam in eo ipso negotio sequi vestigia, præsertim in secundo eiusdem libro; ibi enim multa, quæ in priori omiserat, & correxit, & addidit, & si quid, pręter quod ab illis accepi, hoc tempore auctũ vel mutatũ est, sagaci a me indagine id perquisitũ agnosci poterit. Hæc Vsuardus: quibus constat, non tantũ cæterorum antiquorum Martyrologia ab eo fuisse per suum aucta, sed ẽt emendata. Post annos ab his circiter quinquaginta Vuandelbertus diaconus, & monachus Prumiensis cœnobij, qui claruit sub Lothario Imp. anno Dñi 850. inter illorum tem-

porum

porum poetas non ignobilis,heroico carmine Martyrologium scripsit, cuius meminit Sigebert.de vir illust.c.130.& Trithem. pluribus lib.de vir.illust.ord.S.Bened.c. 36.Putatur illud ipsum esse,quod apud Bedę tomum primũ legitur sub titulo Ephemeridum Bedæ,sed cum in eo nonnulla recenseantur,quæ post Bedæ tempora contigerunt,certe Bedæ non esse exploratum habetur. Post prædictos,Ado Episcopus Treuirensis,vir laudatissimus,qui claruit tpibus Gregorij Papę Septimi,& ipse locupletius scribens Martyrologium, non tantũ quæ ab alijs viderentur pretermissa superaddidit,sed & quę a cæteris breuius dicta essent de passionibus Martyrum,fusius enarrauit. Qui aũt post hæc diuersis tpibus in eodem scribendi genere versati sint (quoniã de antiquioribus tñ agere animus est)qui scire cupit, consulat prædictum Molani libellum. Cæterum si quis horum oĩum quæ nobis sunt recensita Martyrologia,& quæ postea accesserunt,originem petat, & ad suũ principium reducere velit: omnia e Romano,velut ex trunco ramos, producta esse cognoscet, quæ ẽt si(vt de fluminibus accidit, quæ cũ e suo fonte modica scaturigine fluant, licet maiorum fluminũ accessione turgescant,tñ nomen,quod ab eo acceperant,non tñ non amittunt,sed cõicant cæteris)sic a suo principio nomen sumerent: prędicta oĩa,nõ Hieronymi,non Bedæ,vel Flori,non Vsuardi, Adonis, aliorumve noĩe essent inscribenda,sed Romani Martyrologij ab hoc vel illo aucti,essent potius titulo consignãda.

C A P. X.

De falsis hæreticorum martyribus, eorumdemque pseudomartyrologijs.

HIs iã de Romano Martyrologio enarratis, & e claris puris que Ecclesiæ Catholicæ fontibus ductis,ac quæ quisque prius sequi debet ostensis, non ab re fore existimamus,immo operæ pretium ducimus,si & de falsis martyribus,atq; pseudomartyrologijs ab hæreticis scriptis agamus: ac primũ ostendamus, nusquã gentiũ, nisi in Ecclesia Catholica esse cum corona martyrium.Haud. longior vel ambigua de huiusmodi quęstione disputatio esse potest,quam Apostolus,iam prolata sñia,definiuit, dũ ad Corinthios scribens.1.c.13.hæc de seipso(ne cuiusuis meriti sibi homo blandiatur)ait: Si tradidero corpus meum,ita vt ardeam,charitatem autem non habuero,nihil mihi prodest.Sic ille, & non aliunde quam ex lege Christi apud Lucam aientis cap.11.Qui non est mecum,contra me est,& qui non colligit mecum, dispergit. In eãdem sententiam plura in Const. Clem.lib.1.cap.9.Sed audiamus,quid de his scribat S.Cyprianus ad Antonianum epist.52.edit. Pamel. Si(inquit)ab Ecclesia dure & crudeliter segregatus,ad Gentiles se vias & sæcularia opera cõuertat, vel ad hæreticos & schismaticos reiectus ab Ecclesia, transeat, vbi et si occisus propter nomen postmodum fuerit extra Ecclesiam constitutus, & ab vnitate atque charitate diuisus, coronari in morte nõ poterit.Et in fine: Apostatæ vero & desertores,vel aduersarij,& hostes,& Christi Ecclesiam dissipantes,nec si occisi pro nomine foris fuerint,admitti, secundum Apostolum,possunt ad Ecclesiæ pacem,qñ nec spiritus,nec Ecclesiæ tenuerunt vnitatem.Hæc ibi. Idem ad Cornelium Papam epist.54.Idoneus(inquit)esse nõ potest ad martyrium,qui ab Ecclesia non armatur ad prælium,&c. Et ad eundem epist. 57. Non est quod sibi in confessione nominis blandiatur, cum constet, si occisi huiusmodi extra Ecclesiam fuerint, fidei coronam non esse, sed pœnam potius esse perfidiæ,nec in domo Dei inter vnanimes habitaturos esse,quos videmus de pacifica,& diuina domo furore discordiæ recessisse. Hæc & alia in eamdem sñiam ad Iubaianũ epist.73.de orat. Dominica,& de vnit.Ecclesiæ sæpius ingerit; vt cum ait: Esse Martyr non põt,qui in Ecclesia non est: ad regnum peruenire non poterit,qui eam,quæ regnatura est,derelinquit. Et paulo post: Cũ Deo manere nõ possunt,qui esse in Ecclesia Dei vnanimes noluerũt: ardeant licet flammis, vel ignibus traditi, vel obiecti bestijs animas suas ponant; non erit illa fidei corona,sed pœna perfidiæ,nec religio-

sæ vir-

sæ virtutis exitus gloriosus, sed desperationis interitus: occidi talis pōt, coronari nō pōt. Hæc Cyprianus, & alia plura eodem argumento. Eadem Optatus Mileuit. contra Parmenian. lib. 3. cum ait: Si supra memoratos videri Martyres vultis, probate illos amasse pacem, in qua prima sunt fundamēta martyrij, aut dilexisse Deo placitā vnitatem, aut habuisse cū fratribus vnitatem, sine qua nullum vel noīe potest vere esse martyrium, &c. Hæc ipsa S. Aug. agens contra Donatistas, sexcentis fere locis inculcat, quæ breuitatis causa enumerare prætermittimus. Hæc Ioannes Chrysost. & Hier dixere, ac omnes quotquot fuerunt in Ecclesia Catholici Patres. Sed quid amplius? Dei Ecclesia sicut oēs respuit hæreticos pseudomartyres, sic non oēs recipit cōionis Catholicæ, qui videntur Martyres sed eos tantum, quos sicut fide, ita & charitatē nouit esse probatos. Nam & in his multæ subesse possunt causæ subeundi martyrium, quæ Deo displicent; quales ērāt illi, quorum meminit S. Aug in Breuic. collat. diei 3. cap. 13. In eamdem snīam S. Hieronymus in comment. in epist. ad Gal. lib. 3. c. 5. hæc ait: Vide quantum bonum sit charitatis, si ita martyrium fecerimus, vt nostras velimus ab hominibus reliquias venerari, si opinionem vulgi sectantes, intrepidi sanguinem fuderimus, & substantiā nostrā vsque ad mendacitatem propriā dederimus: huic operi non tam præmium, quā pœna debetur, & perfidiæ magis tormenta sunt, quā corona victoriæ. Hęc ibi, & eadem fere infra cap. 4. A cultu talium pseudomartyrū auocat Fideles Conciliū Laodicenū can. 34. itemq; Conciliū Carthaginense primum can. 2 his verbis Martyrū dignitatem nemo profanus infamet, neque ad passiua corpora, quæ sepulturæ tm̄ propter misericordiam Ecclesiasticam commendari mandatū est, redigat; vt aut insania precipitatos, aut aliquo tali pacto, aut alia rōne peccati discretos, non ratione vel tpe competenti, quo martyria celebrantur, Martyrum nomine appellet. At si quis ad iniuriā Martyrū, claritati eorum adiungat infamiā, placet eos, si laici sint, ad pęnitentiā redigi; aut si sunt clerici, post commonitionem & post cognitionem honore priuari. Vniuersi dixerunt: Recte statuit sanctitas vestra, hoc & singulis Concilijs statutū est. Hactenus Conc. Carthag. tempore Constantis filij Constantini Imp. Docuerunt hoc ipsum exemplo, & ipsi sancti Martyres, qui ad vltimum vsq; spiritū cum hereticis, qui Christianæ fidei causa eodem detinebantur inclusi carcere, licet breui supplicium subituri martyrij, cōicare vel saltem verbo recusabāt, vt testatur Apollinaris Hierapolis Episcopus, antiquus Theologus, apud Eusebium hist. lib 5 c. 15. in fine. Cum aūt viderent hæretici Catholicam Dei Ecclesiā spiritualibus charismatibus affluentem, innumerisque sanctorum Martyrum trophæis nobilitatā, eius gloriā æmulantes, & ipsi Martyres fingere, pseudomartyres habere, & falsa Martyrologia conscribere studuerunt. Qui eiusmodi laborarunt insania, fuerūt in primis Marcionitæ, ac subinde Cataphrygæ, qui & Montanistæ sunt appellati; de quibus idem qui supra Apollinaris hæc scribit: Cum iam oīa illorum argumenta, quæ supra posuimus, sint penitus confutata, & nihil habeant quod dicant amplius; ad Martyres confugiunt, seq; affirmant cōplures habere Martyres, atq; hoc certum argumentū esse virtutis & potentiæ, quę est in prophetico illorū spiritu. Cæterū istud (vt videtur) à veritate alienissimū est, etenim nō pauci aliarum hæresum propugnatores permultos venditāt se habere Martyres, non tn̄ propterea illis consentiemus, neque illos veritatem penes se habere fatebimur. Qui primi ex Marcionis hæresi Marcionitæ vocati sunt, permultis se Christi Martyribus abundare predicāt, sed tn̄ Christum ipsum (vti veritas postulat) minime confitentur. Hæc ille apud Eusebium hist. lib. 5. c. 15. Porro ijdem, aduersus quos scribit, Cataphrygæ, quò maiorem Martyrum numerum coagmentarent, quasi ex Paracleto iactabant, non esse fugiendum tpe ingruentis persecutionis, vt habes nō tantum expressum, sed & defensum a Tertulliano, dum & ipse ijdem mali spiritus agitaretur furoribus, eo libro cuius est titulus, De fuga in persecutione. Cæterum quales fue-

les fuerint eiusmodi nebulones qui martyrii gloriam venabantur, satis sit in præsentiarum in exemplum adducere Alexandrum pseudomartyrem, de quo Apollonius, clarus inter antiquos scriptores Ecclesiasticos, hæc scribit apud Eusebiũ hist. lib 5 c. 17. Vt non de pluribus verba faciamus, dicat nobis ipsa prophetissa de Alexãdri facinoribus, qui se martyrem prædicat, & quẽ ipsa conuiuio excepit familiariter, quem etiam alii cõplures adorant, cuius latrocinia, & alia flagitiorum genera, pro quibus debitas pœnas persoluerit, nihil nostra interest commemorare, præsertim cũ in ipsas tabulas publicas satis accurate relata sint, &c. Prosequitur scelerum eius longiorem historiã. Eiusmodi erant & pseudomartyres Nouatiani, in quos sæuè Cyprianus inuehitur. Quid memorem Euphemitas hæreticos qui ob multitudinem suorũ pseudomartyrum, Martyrianos seipsos cognominarunt? Agit de his Epiphanius in Panar. hæres. 80. Norunt oẽs & Donatistas, quibus etsi tpe pacis Ecclesię deficeret persecutor adeo insani martyrii gloria capti erant, vt spontanea diligerent præcipitia, vel mille modis aliunde ex industria neces voluntarie comparatas oppeterent, de quibus optatus Mileuitanus, Augustinus sępissime, ac ẽt Theodoretus scripserunt. Habuerunt & Arriani pseudomartyres, inter quos excelluit execrãdus ille carnifex Georgius pseudoepiscopus Alexandrinus, de quo scribit Epiphan. in Panar. hęres. 76. contra Anomęos. Nec hisce monstris caruere Priscillianistę. At omnes recensere longũ nimis esset. Sed dissimulare non possumus nostri sęculi hęreticorũ extremam dementiam, qui (proh dolor) apostatarum, sacrilegorum, sicariorũ, flagitiosorum, turpissimorum, ac deniq; omnibus sordibus inquinatorum hoĩum catalogum texentes & ipsi pseudomartyrologia conscripsere, Augię plane stabulum. Sed quid mirum? Habent vespę sicut & apes (inquit Tertullianus aduersus Marcionem lib. 4.) fauos suos, quę etsi in cellularum constructione illas omnino imitari videntur, tamen nõ sicut illę in vnam eandemq; domum cõueniunt, carent. n. alueario. quia nesciunt vnitatem; nec insuper mel, quod illuc inferãt, habent: ac licet fauũ summo labore cõfecerint, cellulas cellulis intexendo; tñ inanis, aridus, ac melle vacuus semper esse conspicitur. Porro fauus mellis in Ecclesię alueario tantummodo reperitur, quem vna cũ parte piscis assi post resurrectionẽ Christo obtulerũt Apostoli, de quo & scriptum est in Cant. c. 4. Comedi fauum cum melle meo: quem & a sanctis martyribus in persecutorum rabie coagmentãdum (quod habet Iud. c. 14.) fauus ille mellis ex ore leonis a Samsone depromptus, typice demõstrauit. Sic etenim fauus Ecclesię est melle plenus, vt scateat; sic sacris charismatibus affluens ac redundans, vt effluat. Audi quid vertex ille Theologorum S. Greg Nazianz. de Catholicę Ecclesiæ martyribus dicat, scribens in Iulianum Apostatam: Ab his dæmones pelluntur, & morbi curantur, quorum apparitiones, & prædictiones, quorum vel sola corpora idem possunt quod animę, siue manibus cõtractentur, siue honorentur; quorũ vel solæ sanguinis guttę atq; exigua passionis signa idem possunt quod corpora. Hęc ille in Iulia orat. 1. sed eodem argumento hęc locupletius in Cygn. carm dum ait: Orbem igitur hunc pene totum, instar siderum serenis splendoribus sublimibus thronis, doctrinis, cœtibus, concursibus integrarum familiarum, hymnis conuenientibus collustrãt hi, qui iugulati, Christi gloriosi sunt victores. Estq; adeo frequẽs horum luctę certaminumq. veneratio, vt exiguus puluis, aut reliquiæ veterum ossium totius ad honorem sufficiat; & nonnullorum saltem appellationem reliquiarũ omnino expertem scio locis certis inditam esse pro toto Martyre, quæ tñ eandem vim obtinuerit. O rem prodigiosam, salutem affert sola recordatio? Quid si cõmemorem morborum, malorumque dæmonum purgationem incredibilem a sepulchris profectam, quæ meruerunt aliquando recipere, spirituum illorum incursionib. resistẽtia? talia sunt meorum athletarum miracula. Hæc Gregor. vbi supra de summiss. animi, castitate, & temp. edit. Leuencl. Magna sunt hæc, sed qđ ad reliquias spectat, maiora his

rā his addimus, qđ non tm̄ tenuis puluis ex ossibus martyrum capillus vel pannus vilis, aliaq; tenuiora eorūdem martyrum monumenta talia pia sint; sed et si super illorū sepulchra flores, vel alia huiusmodi admoueantur, tantā ex his quæ intus sunt sacris reliquijs virtutem hauriant, vt ad aīarum corporūq; salutem consequendā, ac insuper ad mortuos excitandos, potestatem accipiat. Est de his oībus locuples testis S. Aug. qui de ciuitate Dei lib. 22. c. 8 alijsque in locis hęc fusius est prosecutus. Sed adhuc maiora his accipe. Puluis ipse, qui situ sepulchrum obducit, vel circa ipsum iacens pedibus teritur, virtute martyrum miracula ingentia edere consueuit: quam ob causam Christiani peregrinantes ad veneranda martyrum sepulchra, pro magno munere sanctum illum colligere puluerem, vt magni pretii margaritas recondere, secum ferre, & ad conciliandā sibi sanctorum martyrum gratiā domi asseruare consueuerūt. Habes de his egregium testimonium Gregorii Nysseni in orat. in laudem magni martyris Theodori, in hunc modum dicentis: Si quis puluerem, quo cōditorium, vbi martyris corpus quiescit, obsitum est, auferre permittat: pro munere puluis accipitur, atq; tanquam res magni pretii condenda terra colligitur, &c. Porro quot quantave miracula ex puluere e tumulis Sanctorum collecto Deus operari consueuerit, consule eum, qui hæc est sæpe expertus, fidū testem Gregorium Turonensem lib. 2. de mirac. S. Mar. c. 1. lib. 3. c. 12. lib. 4. c. 32 & 33. & seq. de glor. mart. lib. 1. c. 62. & lib. 2. c. 24. 33. & 45. vbi admirāda reperies. Sed quod adhuc prædicta oīa superare videtur: ipsum oleum, quod nec sepulchra martyrum tāgit, sed circa vel desuper ipsa in lampadibus ardet, eādem oīno, quæ ex sacro martyris corpore manare consueuit, gratiam miraculorum nācisci solitum, iam plurima de ea re edita tam apud Græcos, quam Latinos exempla declarant. Habes id in primis egregiè testatum a Theodoreto in historia sanctorum Patrum, Theophilis appellatā, c 21. in Iacobo, vbi admirāda leges de lecytho olei ex lychnis ad martyrum sepulchra appensis collecti. Venantius Fortunatus & ipse, quā ex eodem oleo sit gratiā consecutus, egregiè carmine cecinit lib 4. vit. S. Mart. in fine cui & adstipulatur Paulus diaconus de gestis Lōgobard lib. 2. c 9. Id generis complura narrat Greg. Turonensis, quæ suis tpibus acciderunt, vt lib. de gloria Confess. c. 3 & 9. Id ipsum de cæra c. 10. & 69. alijsq; in locis. Hæc sunt quæ obiter, prædictorum occasione, ex Catholicæ Ecclesiæ fauis mella deprompsimus. Sed premāt hęretici licet atq; cōtorqueant vesparum suarum fauos aridos, & inanes, non est quod vel saltem guttulā vnā diuinæ virtutis in operatione miraculorum elicere valeāt: ad stabiliendā enim fidei veritatem eiusmodi signa atq; prodigia ex sacris martyrum reliquiis Deus ostendi voluit, vt pluribus docet S. Aug. de ciuitate Dei lib. 22. cap. 9. & 10 a qua cum illi semel exciderint, his carere necesse esse quis dubitat? Ad hæc mox illi, ex diuina Scriptura cōparata tergiuersatione, vel potius honesta fuga: Signa, inquiunt, non fidelibus, sed infidelibus. Sic olim & Vigilantius, in quem Hieronymus: Nolo, ait, mihi dicas, signa infidelium sunt: sed responde, qūo in vilissimo puluere & fauilla, nescio qua, tanta sit signorum virtutumq; præsentia. Sentio, infelicissime mortaliū, quid doleas, quid timeas, spiritus est immundus, qui hæc te cogit scribere; sępe hoc vilissimo tortus est puluere. Hæc ille, & alia plura id generis. Esto, signa sint infidelium, quales nos esse iactatis, certe nobis illa debentur, qui falsis dogmatibus vestris non credentes, adeo aduersamur, vestrosque pseudomartyres execramur. Exhibeantur ab illis illa diuina miracula, quæ olim a sanctis martyribus, Gentilibus non credentibus, detestātibus, ac persequentibus, vt crederent, benedicerent, atq; adorarent, sunt exhibita. Si tātopere conamini, vt vobis assentiamur, vel vnum saltem ex tanta pseudomartyrum turba diuinū miraculum editum demonstrate. Sed quid? numquid colligere poterunt ex spinis vuas, aut de tribulis ficus? Certe ex snīa Domini, non potest arbor mala bonos fructus facere. Sed habent non tantū quod de suis sic excusent, sed & de nostris accusent.

Cum

Cū etenim ex sanctis martyrib. prodimus certa fide testata miracula; quid ad hoc illi, nisi quæ ipsorum Patriarchæ dixerunt in Christū Dominum Scribæ & Pharisæi: in Beelzebub principe dæmoniorū eijcit dæmonia? vt habet Matth 9. Marc. 3 & Luc. 11. Hæc eadem olim (vt auctor est S. Hieron. in Vigilant.) impius Porphyrius, Iulianus Apostata in Christianos: hæc Eunomius hæresiarcha, Vigilātius, Eustachius Sebastenus, & Claudius Taurinēsis in Catholicos: hæc denique nostrorū temporum Hagiomachi, fæces hæreticorū, vna cum prædictis effutiūt. Sed ago gratias Christo meo, qui has & ipse calumnias passus, pro se suisque Martyrib. in sacro Euang. apud Marc. c. 3. & Lucam c. 11. luculentā defensionem instituere, & ad curandā tantam mentis insaniam præsentaneū antidotū præparare dignatus est quo vtinā misellli isti vterentur, vt aliquando tandem, licet sero, sed serio resipiscerent. Verū de his satis, ac fortasse plusquā instituti rō patiatur: cum non sit meum consilium in præsentiarum de dogmatibus disputare: id etenim cū præstitere complures disertissimi viri, tum præsertim R. D. Alanus Copus, Anglicanæ Ecclesiæ ornamentum, in hoc scribendi genere magna cum laude versatus est, qui aduersus huiuscemodi pseudomartyrologos, pie admodum, diserte valde, ac luculenter nostris temporibus scripsit.

EXPLICATIO EORVM QVAE IN MARTYROLOGIO ROMANO Ad pronunciationem Lunæ pertinent.

IN hoc Martyrologio litteræ quæ ordinatim supra Sanctorū historias sunt dispositæ, indicant singulis diebus totius anni, quot Luna sit pronuncianda, suntque numero 30. quot nimirum sunt Epactæ, ex quibus cyclus Epactarum compositus est, quarum hæc est significatio: Littera a, significat Epactam j; b, Epactam ij; c, Epactam iij, d, Epactā iiij. & sic deinceps aliæ literæ alias Epactas significant; vt in apposita tabella perspicuum est, in qua singulis Epactarū numeris singulæ quoque litteræ respondent, modo maiusculæ, & modo minusculæ.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l
j	ij	iij	iiij	v	vj	vij	viij	ix	x	xj
m	n	p	q	r	ſ	t	u	A	B	
xij	xiij	xiij	xv	xvj	xvij	xviij	xix	xx	xxj	
C	D	E	F	f	G	H	M	N	P	
xxij	xxiij	xxiiij	xxv	25	xxvj	xxvij	xxviij	xxix	*	

Vltima tamen Epacta non est signata numero arithmetico, sed hac nota, * cui respondet littera P, maiuscula Substituuntur autem huiusmodi triginta litteræ in locum 30. numerorum Epactarum, secundum antiquam Ecclesiæ consuetudinem, quæ loco Aureorum numerorum litteras ponebat, ne forte in Luna pronunciada fiat error, & confusio inter numeros cycli Epactarum, & numeros designātes quot dies habeat Luna. Cæterum quamuis Martyrologium sit constructum ex triginta litteris significantibus triginta numeros cycli Epactarum; ad inueniendum tamen Lunæ coniunctiones, & dies Lunares, non vtimur omnibus triginta, sed tantū decem, & nouem adhibemus, quot nimirum sunt Aurei numeri, per quos huiusmodi triginta litteræ, & Epactæ æquantur, progrediunturque, & in quorum locum, ad ostendendum quota sit Luna, nouemdecim Epactæ succedunt, quemadmodum.

Ta-

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Aureis numeris & Epactis ab Idibus Octobris anni correctione 1582. detractis prius decem diebus, vsque ad finem anni 1699.

Aur.num.	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Epactæ.	xxvj	vij	xviij	xxix	x	xxj	ij	xiij	xxiiij	v
Litt.Mart.	G	g	t	N	K	B	b	n	E	e
Aur.num.	16	17	18	19	1	2	3	4	5	
Epactæ.	xvj	xxvij	viij	xix	j	xij	xxiij	iij	xv	
Litt.Mart.	r	H	h	u	a	m	D	d	q	

in proposita tabella apparet: in qua decẽ & nouem Aureis numeris respondent totidem Epactæ & litteræ, quæ ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis prius decem diebus) vsque ad annũ 1699. inclusiue, pro quo tempore tabella hęc cõposita est, assumendæ sunt, donec ad aliud tempus perueniatur, in quo alia tabella accipienda erit, in qua eisdem decem, & nouem Aureis numeris aliæ Epactæ & litteræ respondebũt. Diuersis enim modis inuicem disponũtur, & coniunguntur Aurei numeri cũ Epactis, & litteris Martyrologij prout Solaris, & Lunaris anni magnitudo exposcit, vt in libro nouæ rõnis restituendi Kalẽdarii Romani explicatur; atque exemplum habes in sequentibus duabus tabellis, quarũ prioris vsus incipit ab anno 1700. inclusiue, duratque vsque ad finem anni 1899. Posterior aũt vsum habet ab anno 1900. inclusiue, vsque ad finem anni 2199. Reliquæ vero litteræ, quæ in margine exteriore Martyrologii recta descendunt, sunt litteræ Dominicales, quibus hebdomadæ, dies Dominicæ, atq; hebdomadarũ feriæ denotãtur. Numeri item, qui prope litteras Dominicales antiquis numerorum notis sunt descripti, spectant ad cyclum Epactarum, e regione quorum semper inuenies singulis diebus totius anni Lunæ coniunctionem, seu Lunam primã sub littera ipsius Epactæ significatiua. In margine denique interiore dies mensiũ vulgaribus numerorũ notis sunt expressi.

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Aureis numeris, & Epactis ab anno 1700. inclusiue, vsque ad finem anni 1899.

Aur.num.	10	11	12	13	14	15	16
Epactæ.	ix	xx	j	xij	xxiij	iiij	xv
Litt.Mart.	i	A	a	m	D	d	q
Aur.num.	17	18	19	1	2	3	4
Epactæ.	xxvj	vij	xviij	*	xj	xxij	iij
Litt. Mart.	G	g	t	P	l	C	c
Aur.num.	5	6	7	8	9		
Epactæ.	xiiij	xxv	vj	xvij	xxviij		
Litt.Mart.	P	F	f	ſ	M		

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Aureis numeris & Epactis ab anno 1900. vsque ad finem anni 2199.

Aur. num.	1	2	3	4	5	6	7
Epactæ.	xxix	x	xxi	ij	xiij	xxiiij	v
Litt. Mart.	N	K	b	b	n	E	e
Aur.num.	8	9	10	11		12	13
Epactæ.	xvj	xxvij	viij	xix		*	xj
Litt.Mart.	r	H	h	u		P	l
Aur.num.	14	15	16	17		18	19
Epactæ.	xxij	iij	xiiij	25		vj	xvij
Litt.Mart.	C	c	P	F		f	ſ

Ad

Ad pronunciandum itaque quota sit Luna, sumendus est primū Aureus numerus anni currentis in superiori ordine proximæ tabellæ; vel Epacta currens in medio ordine tabellæ: deinde littera, quæ in tertio, & inferiori ordine eiusdem tabellæ illi Aureo numero vel Epactæ respondet. Hæc enim littera per numerum, qui in Martyrologio sub ea repetitur, ostendet quota Luna sit pronuncianda singulis diebus totius anni currentis.

Exemplum. Anno correctionis 1582. Aureus numerus currens est 6. & Epacta xxvj. sub quo Aureo numero, vel Epacta in suprascripta tabella inuenies litterā G, maiusculam Hæc ergo ab Idibus Octobris, detractis prius decem diebus, indicabit quot dierum sit pronuncianda Luna in Martyrologio Romano singulis diebus vsque ad vltimam diem Decembris prædicti anni correctionis 1582. Item anno 1583. iam emendato tam Aureus numerus quam Epacta erit vij. sub quo Aureo numero, vel Epacta in eadem tabella reperitur littera g, minuscula, quæ toto anno ostendet in prædicto Martyrologio, quota sit Luna pronuncianda. Ita vides Lunam primo die Ianuarij pronunciandam esse octauam, secundo die nonam, tertio decimam, &c. Lunam autem esse primam nono Kalend. Februarij, hoc est, die 24 Ianuarij, & ita de cæteris.

Quemadmodum autem singulis annis mutatur Aureus numerus, & Epacta in Kalend. Ianuarij, ita etiam cum Aureo numero & Epacta mutatur littera Martyrologii. Vt quemadmodum anno 1587. Aureus numerus est 11. & Epacta xxj. Anno vero 1588. in Kalendis Ianuarij Aureus numerus est 12. & Epacta ii. Ita quoque anno 1587. littera Martyrologii est, B maiuscula, respōdens Aureo numero 11. & Epacta xxi. Anno vero 1588. in Kalend. Ianuarii assumenda est littera Martyrologii, b minusc. respondens Aureo numero 12. & Epactæ ii. adeo vt vltima die Decembris anni 1587. pronuncietur Luna secunda sub littera B, maiuscula, in Kalendis vero Ianuarii sequens anni 1588 dicatur Luna tertia sub littera b, minuscula.

Notandum autem est, in anno quo currit Aureus numerus 1. Lunam in Kalendis Ianuarii semper pronunciandam esse vna die minorem, quam in Martyrologio adnotatur, & sic deinceps in aliis diebus vsque ad finem illius Lunationis tantum. Exemplum: Anno Domini 1595. tam Aureus numerus quam Epacta erit xix. littera vero Martyrologii eo anno currens erit u, minuscula, sub qua pronunciabis pridie Kalendas Ianuarii, siue vltima die Decembris, Lunam trigesimam: postridie vero in Kalen. Ianuarii anni 1596. in quo curret tam Aureus numerus quam Epacta i. pronunciabis Lunam primam sub littera a, minuscula; quamuis sub ea inuenias annotatam Lunam secundam: & ita prosequeris quotidie pronunciando Lunā vna die minorem, quousque peruenias ad finē illius Lunationis; hoc est, vsque ad quartum Kalend. Februarii, a quo die exclusiue vsque ad finem illius anni pronunciabis Lunam, vti sub eadem littera annotatum inuenies. Itidem in futurum faciendū erit, quotiescunque dicto Aureo numero 1. eadem vel aliqua alia littera respondebit, excepta tamen littera P maiuscula, sub qua semper Luna pronuncianda est, vt numerus indicat: quemadmodum & in aliis annis fieri solet, in quibus non currit Aureus numerus 1 sed alii Aurei numeri: in his enim Luna pronuncianda est, vt indicat numerus sub littera descriptus.

Vt autem intelligas vnde præcedentes tres tabellæ depromptæ sint, & qua arte aliæ construi possint, addidimus sequentem tabellam litterarum Martyrologii respondentium cyclo Epactarum perpetuam, vna cum tabula æquationis cycli Epactarum, ex qua cuiusque anni Epacta, & littera Martyrologii respondens perpetuo inuenietur, hoc modo,

Tabella litterarum Martyrologij respondentium Cyclo Epactarum perpetua.

P *	l xj	C xxij	c iij	p xiiij	F xxv	f 25	f vj	ſ xvij	M xxviij	i ix
A xx	a j	m xij	D xxiij	d iiij	q xv	G xxvj	g vij	t ixviij	N xxix	L x
b xxj	b ij	n xiij	E xxiiij	e v	r xvj	H xxvij	h viij	u xix	.	

Tabula æquationis Cycli Epactarum perpetui.

Anno Domini.			Anno Domini.			Anno Domini.		
N	1	Biſs	A	2200		q	3600	Biſs.
p	320	Biſs.	u	2300		p	3700	
p	500	Biſs.	A	2400	Biſs.	n	3800	
a	800	Biſs.	u	2500		n	3900	
b	1100	Biſs.	t	2600		n	4000	Biſs
c -	1400	Biſs.	t	2700		m	4100	
Detractis x. dieb.			t	2800	Biſs.	l	4200	
D	1582		ſ	2900		l	4300	
D	1600	Biſs.	ſ	3000		l	4400	Biſs.
C	1700		r	3100		K	4500	
C	1800		r	3200	Biſs.	K	4600	
B	1900		r	3300		i	4700	
B	2000	Biſs.	q	3400		i	4800	Biſs.
B	2100		p	3500		i	4900	

Quæratur in tabula æquationis annus propoſitus, vel ſi is in tabula non inuenitur, annus proxime minor, noteturque littera alphabeti ſiue maiuſcula ſiue minuſcula ad ſiniſtram ipſius collocata: inueſtigetur quoque Aureus numerus propoſiti anni. Deinde in tabella litterarũ Martyrologij perpetua ſimilis littera notetur in cellula, quæ ab illa littera incluſiue tertia eſt verſus ſiniſtram, Aureus numerus, 1. tribuatur, & ſequenti cellulę ad dexteram ſubſequens Aureus numerus 2. & ita deinceps: donec ad Aureum numerum propoſiti anni perueniatur redeundo ad principium tabellæ, quando eam percurreris, computatis quoque duabus litteris F, f, quarum vna maiuſcula, & altera minuſcula, & ſub quibus Epacta xxv. huius generis numeri, & 25. huius notæ collocatur, pro vna cellula. His enim rite peractis, ſtatim in cellula, in quam propoſiti anni Aureus numerus cadit, Epacta & littera Martyrologij illius anni reperietur. Vnum tamen diligenter obſeruandum eſt, nimirum vt quando Aureus numerus anni propoſiti maior fuerit quam 11. nempe vnus ex poſterioribus octo Aureis numeris a 12. vſque ad 19. ceciderit que in cellulam litterarum F, f quarũ prior maiuſcula eſt, & poſterior minuſcula, ſumatur Epacta 25. huius notæ, & reſpondens littera f, minuſcula; Epacta vero xxv. antiquæ notæ, & littera, F, maiuſcula, ſi in eamdem cellulam aliquis ex prioribus vndecim Aureis numeris ab 1. vſque ad 11. qui omnes minores ſunt quam 12. ceciderit.

Exem-

Exemplorum appositione res planior fiet. Anno Domini 1582. qui est annus correctionis, respondet in tabula æquationis littera D, maiuscula, estque Aureus numerus 6. Si igitur in tabella litterarum Martyrologii perpetua tribuas cellulæ litteræ a, minusculæ, quæ tertia est a cellula litteræ D, maiusculæ, Aureum numerum 1. & sequenti cellulæ ad dexteram Aureum numerum 2. & ita deinceps, cadet Aureus numerus 6. anni 1582. in cellulam Epactæ xxvi. & litteræ G, maiusculæ: Epacta igitur xxvi. in Calendario Nouiluniа eo anno, & littera G, maiuscula in Martyrologio ætatem Lunæ indicabit. Item anno 1911. respondet in tabula æquationis prope annũ proxime minorem 1900. littera B, maiuscula; estque Aureus numerus 12. Quare si in tabella litterarum Martyrologii perpetua Aureus numerus 1. tribuatur cellulæ litteræ N, maiusculæ, quæ tertia est cellula litteræ B, maiusculæ, & Aureus num. 2. sequenti cellulæ ad dexteram, & ita deinceps, cadet Aureus numerus 12. anni 1911. in primam cellulam tabellę, cum Aureus num. 11. cadat in vltimã, ac proinde ad principium tabellæ redeundum sit. Erit ergo tunc epacta, * & littera Martyrologii P, maiuscula. Rursus anno 1715. in tabula æquationis respondet littera maiuscula C, estque Aureus numerus 6. Tribuendo ergo Aureum numerum 1. cellulæ litteræ P, maiusculæ, quę tertia est a cellula litteræ C, maiusculæ in tabella litterarum Martyrologii perpetua, & Aureum numerum 2. sequenti cellulæ ad dexterã, & sic deinceps, cadet Aureus numerus 6. anni propositi 1715 in sextam cellulam. Quare cum Aureus numerus 6. minor sit quam 12. erit tunc epacta huius generis numeri xxv. & littera Martyrologii F, maiuscula. Præterea anno 1916 respondet in tabula æquationis littera B, maiuscula; estque Aureus numerus 17. Quocirca si Aureus numerus 1. detur cellulę litteræ N maiusculæ, quę tertia est a cellula litteræ B, maiusculę in tabella perpetua litterarũ Martyrologii, & Aureus numerus 2 cellulæ sequenti ad dexteram, & ita deinceps; redeundo ad principium tabellæ cum Aureo numero 12. cadet Aureus numerus 17. anni 1916. in sextam cellulam. Cum ergo Aureus numerus 17. maior sit quam 11. erit eo anno epacta 25. huius notæ, & littera Martyrologii f, minusc. Postremo anno 4218. respondet in tabula ęquationis littera l, estque Aureus numerus 1. Quamobrem si tribuamus Aureum numerum 1. cellulæ litteræ n, in tabella perpetua litterarum Martyrologii, quæ tertia est a cellulæ litteræ l, versus sinistram, inuenietur epacta anni 4218. propositi xix. & littera Martyrologii: atque eodem modo epactam, & litteram Martyrologii cuiuslibet anni inuenies in perpetuum, si tabula ęquationis extendatur vsque ad annum propositum.

Id aũt quod dictũ est, currente Epacta xxv. cũ Aureo numero maiore quã 11. accipiendam esse Epactam 25. hoc numeri genere expressam, & litteram f, minusculam, ita intelligendum est, vt tunc ad pronunciandam Lunã in diebus mensiũ accipiatur littera f, minuscula prope litteram F maiusculam, non autem illa quę inter litteras e, & g minusculas collocata est. Atque hoc diligenter memorię mandetur.

Constructionem tam tabellę litterarum Martyrologii perpetuę, quam tabulæ æquationis, quia breuiter explicari nequit & litteræ alphabeti, quæ etiam sunt litterę Martyrologii, desumuntur ex tabula cycli Epactarum expansa, dedita opera in librum nouæ rationis restituendi Calendarii Romani reijcimus, vbi tabula illa expansa epactarum continetur.

Ex his facile quis tabellam componere poterit similem tribus superioribus, si velit, in qua nimirum contineantur Aurei numeri, Epactę, & litteræ Martyrologii certis quibusdam annis inseruientes. Vt quoniam vsus tertię tabellæ extenditur vsque ad annum 2200. exclusiue, si quis aliam cõdere velit, cuius vsus incipiat ab anno 2200 quęrẽda erit Epacta, & littera Martyrologii (vt iam docuimus) anni 2200. Nam si omnes Aurei numeri disponantur ordine, initio facto ab Aureo numero anni 2200, qui est 16. & sub Aureo numero dicti anni collocetur Epacta eiusdem

anni, & littera Martyrologii inuenta, nempe xiii & n, minuſcula: deinde reliquæ Epactæ ordine ſub alijs Aureis numeris progrediantur per continuam additionem numeri 11. ad præcedentem Epactam, ita tamen, vt Epactæ ſub Aureo numero 19. addantur 12. non autem 11. denique ſi Epactis reſpondentes litteræ Martyrologii ſupponatur, prout in prima tabella huius canonis, vel certe in tabella perpetua litterarum Martyrologii ſunt deſcriptæ, cõpoſita erit tabella Aureorum numerorum, Epactarum, & litterarum Martyrologii, cuius vſus incipiet ab anno 2200. durabitque vſque ad finem anni 2299. quandoquidem anno 2300. alia tabella condenda eſt, cum illi anno in tabula æquationis alia littera reſpondeat, nempe u Exempli gratia: Anno dicto 2200. reſpondet in tabula æquationis littera A, maiuſcula, eſtque Aureus numerus 16. Si igitur tribuatur Aureus numerus 1. cellulæ litteræ M, maiuſculæ, quæ tertia eſt cellula litteræ A, maiuſculæ, in tabella litterarum Martyrologii perpetua, & Aureus numerus 2 ſequenti cellulæ ad dexteram, &c. cadet Aureus numerus 16. propoſiti anni in cellulã Epactæ xiii. & litteræ n, minuſculæ, a quibus tabella initium ſumet, progredieturque hoc modo.

Tabella litterarum Martyrologij reſpondentium Aureis numeris, & Epactis ab anno 2200. incluſiue, vſque ad finem anni 2299.

Aur. num.	16	17	18	19	1	2	3	4	5	6
Epactæ.	xiij	xxiiij	v	xvj	xxviij	ix	xx	j	xij	xxiij
Litt. Mart.	n	E	e	t	M	i	A	a	m	D
Aur num.	7	8	9	10	11	12	13		14	15
Epactæ.	iiij	xv	xxvj	vij	xviij	xxix	jx		xxj	ij
Litt. Mart.	d	q	G	g	t	N	K		B	b

Cæterum quotieſcunque poſt aliquam tabellam litterarum Martyrologii reſpondentium Aureis numeris, & Epactis alia ſubſequens aſſumitur, prout litteræ in tabula æquationis indicabunt, pronunciabitur Luna in Calendis Ianuarii eadem quæ vltimo die Decembris præteriti. Quoniam enim tunc Aureis numeris reſpondent Epactæ vna vnitate minores quã in præcedenti tabella, fit, vt Nouilunia in Calendario contingant vno die tardius quam ante. Quare mirum non eſt, quod in Calendis Ianuarij eadem Luna pronuncietur, quæ vltimo die Decembris præteriti, vt fiat quaſi ſtatus Lunæ: quia hac ratione poſtponẽtur omnia Nouilunia in Calendario vno die, vt æquatio Lunæ exigit. Exemplum anno 1699. in quo vſum habet adhuc prima tabella litterarum Martyrologii, eſt Aureus numerus 9. ac propterea Epacta xxix. & littera Martyrologii N, maiuſcula, ſub qua vltimo die Decembris inuenietur Luna eſſe decima. Deinde anno ſequenti 1700. aſſumitur ſequens tabella, eſtq; Aureus numerus 10. ac propterea Epacta ix & littera Martyrologij, i, ſub qua in Calendis Ianuarij reperietur Luna iterum eſſe decima, quemadmodum vltimo die Decembris inuenta fuit: quia tunc propter æquationem Lunæ fit Nouilunium die 22. Ianuarii, vbi ponitur Epacta ix. cum alioquin fieri debuiſſet, ſi æquatio Lunæ nõ fuiſſet facta, die 21. Ianuarij, vbi ponitur Epacta x. quæ ſequi debuiſſet Epactam xxix, præcedentis anni 1699. cum additis 11. ad 29. fiant 40. a quibus ſi reijciantur 30. remanent x. pro Epacta ſequentis anni 1700. quę tamen propter Lunę æquationem relinquitur, & aſſumitur Epacta ix vna vnitate minor. Rurſus anno 1899. in quo vſum adhuc habet ſecunda tabella litterarum Martyrologij, eſt Aureus numerus 19. ac propterea Epacta xviij & littera Martyrologii t, ſub qua vltimo die Decembris reperietur Luna eſſe vigeſimanona. Deinde anno ſequenti 1900. aſſumitur ſequens tabella, eſtq; Aureus numerus 1. ac proinde Epacta xxix. & littera Martyrologii N, maiuſcu-

maiuſcula, ſub qua in Kalend. Ianuarii inuenietur Luna eſſe trigeſima. Sed quoniam (vt ſupra diximus) quando Aureus numerus currit 1. pronuncianda eſt Luna in Ianuario vna die minor quam annotatum eſt, vſque ad proximum Nouilunium, pronunciabitur tunc Luna iterum vigeſimanona, quemadmodum vltimo die Decembris.

Quando vero poſt aliquam tabellã litterarum Martyrologii reſpondentium Aureis numeris & Epactis, iterum proxime antecedens tabella aſſumitur, quando nimirum in tabula æquationis ea littera reaſſumitur, quæ in præcedenti centeſimo poſita fuerat, pronunciabitur Luna in Kal. Ianuarii duobus dieb. maior, quam vltimo die Decembris præteriti. Quoniam enim tunc Aureis numeris reſpondent Epactæ vna vnitate maiores quam prius, cum nondum æquatione indigeret Luna; fit vt Nouilunia in Kalendario contingant vno die citius quam ante. Quare mirum nõ eſt, quod in Kalen. Ianuarii Luna pronuncietur duobus dieb. maior, quam vltimo die Decem. præteriti, vt fiat quaſi ſaltus Lunæ; quia hac ratione omnia Nouilunia in Kalendario anteuertent ſedes ſuas vno die, vt æquatio Lunæ poſtulat; Exemplum. Anno 2399. reſpondet in tabula æquationis littera u, eſtque Aureus numerus 6 Epacta xxii. & littera Martyrologii C, maiuſcula, ſub qua vltimo die Decembris deprehendetur Luna eſſe tertia. Deinde anno ſequenti 2400. reſpondet in tabula æquationis alia littera, nempe A, maiuſcula, eadem quæ reſpondebat centeſimo 2200. ante centeſimum 2300. Eſtque Aureus numerus 7. Epacta iiij. & littera Martyrologii d, minuſcula, ſub qua in Kalendas Ianuarii reperietur Luna eſſe quinta, nimirum duobus diebus maior, quam vltimo die Decembris: quia tunc propter æquationem Lunæ fit Nouilunium die 27. Ianuarii, vbi ponitur Epacta iiij. cum alioquin fieri debuiſſet, ſi æquatio Lunæ non eſſet adhibita, die 28. Ianuarii, vbi ponitur Epacta iii. quæ ſequi debuiſſet Epacta xxii. præcedentis anni 2399. cum additis 11. ad 22. fiant 33. a quibus ſi reiiciantur 30. remanent iii pro Epacta ſequentis anni 2400 quæ tamen propter æquationem Lunę non aſſumitur, ſed in eius locum ſuccedit Epacta iiii. vna vnitate maior, vt dictum eſt.

Tabella

Tabella temporaria litterarum Martyrologij.

Anni Domini.	Aureus num.	Epactæ.	Litteræ Mart.	Anni Domini.	Aureus num.	Epactæ.	Litteræ Mart.
1608	13	xiij	n	1643	10	x	K
1609	14	xxiiij.	E	1644	11	xxj	B
1610	15	v	e	1645	12	ij	b
1611	16	xvj	r	1646	13	xiij	n
1612	17	xxvij	H	1647	14	xxiiij	E
1613	18	viij	h	1648	15	v	e
1614	19	xix	u	1649	16	xvj	r
1615	1	j	a	1650	17	xxvij	H
1616	2	xij	m	1651	18	viij	h
1617	3	xxiij	D	1652	19	xix	u
1618	4	iiij	d	1653	1	j	a
1619	5	xv	q	1654	2	xij	m
1620	6	xxvj	G	1655	3	xxiij	D
1621	7	vij	g	1656	4	iiij	d
1622	8	xviij	t	1657	5	xv	q
1623	9	xxix	N	1658	6	xxvj	G
1624	10	x	K	1659	7	vij	g
1625	11	xxj	B	1660	8	xviij	t
1626	12	ij	b	1661	9	xxix	N
1627	13	xiij	n	1662	10	x	K
1628	14	xxiiij	E	1663	11	xxj	B
1629	15	v	e	1664	12	ij	b
1630	16	xvj	r	1665	13	xiij	n
1631	17	xxvij	H	1666	14	xxiiij	E
1632	18	viij	h	1667	15	v	e
1633	19	xix	u	1668	16	xvj	r
1634	1	j	a	1669	17	xxvij	H
1635	2	xij	m	1670	18	viij	h
1636	3	xxiij	D	1671	19	xix	u
1637	4	iiij	d	1672	1	j	a
1638	5	xv	q	1673	2	xij	m
1639	6	xxvj	G	1674	3	xxiij	D
1640	7	vij	g	1675	4	iiij	d
1641	8	xviij	t	1676	5	xv	q
1642	9	xxix	N	1677	6	xxvj	G

RVBRICAE MARTYROLOGII.

ECtio Martyrologij recitatur quotidie in Choro ad Primam ante verſ. Pretioſa. excepto triduo ante Paſcha, quibus diebus omittitur. Legitur autem ſemper præcedenti die lectio illa, quæ memorias Sanctorum ſequentis diei continet præponendo Kalendas, Nonas, vel Idus, & quantitatem Lunæ eiuſdem ſequentis diei.

Lector non petit benedictionem, ſed abſolute incipit a Kalendis, vt ſupra: qui etiam in fine leget Lectionem breuem ad abſolutionem Capituli.

Feſta, de quibus eo die fit officium, ſemper primo loco ponuntur: quod etiam ſeruandum erit, & in feſtis mobilibus, quæ pronuncianda ſunt, vt infra dicetur; & in Sanctis proprijs particularium Eccleſiarum in hoc Martyrologio nō appoſitis, qui in ijs tantum Eccleſijs & locis, vbi præcipue memoria eorum celebris habetur, legi poterunt etiam primo loco, ſi de illis ibidem agatur officium: ſi vero non agatur, poſt Sanctos in hoc Martyrologio deſcriptos, ordine ſuo, videlicet Martyres poſt Martyres, Confeſſores poſt Confeſſores, & Virgines poſt Virgines.

In fine cuiuslibet diei ſemper additur: Et alibi aliorum plurimorum Sanctorum Martyrum, & Confeſſorum, atque Sanctarum Virginum. Et reſpondetur a Choro: Deo gratias.

Feſta Mobilia cum ſingulis annis mutentur, non potuerunt in Martyrologio adſcribi: ſed hoc loco poſita ſunt, vt vnumquodque poſt Kalendarum, & Lunæ pronunciationem immediate præponatur lectioni Martyrologij illius diei, in qua eo anno celebrabitur, hoc modo.

Sabbatho ante Dominicam Septuageſimæ.

Dominica Septuageſimæ, in qua deponitur Canticum Domini, Alleluia.

Feria tertia poſt Dominicam Quinquageſimæ.

Dies Cinerum, & initium ieiunij ſacratiſsimæ Quadrageſimæ.

Sabbato ante Dominicam Palmarum.

Dominica Palmarum, quando Dominus noſter Ieſus Chriſtus, iuxta Zachariæ prophetiam, ſedens ſuper pullum aſinæ, Hieroſolymam intrauit; cui turba cum ramis palmarum obuiam venit.

Feria quarta maioris hebdomadæ.

Cœna Dominica, quando Chriſtus Ieſus, pridie quam pro noſtra ſalute crucifigeretur, myſteria corporis & ſanguinis ſui diſcipulis tradidit celebranda.

In die ſancto Paſchæ, antequam legatur Kalenda.

Hac die quam fecit Dominus, Solemnitas ſolemnitatum, & Paſcha noſtrum: Reſurrectio Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti ſecundum carnem.

Deinde pronunciatur Kalenda, & Martyrologium ſequentis diei.

In vigilia Aſcenſionis.

In Monte Olucti Aſcenſio Domini noſtri Ieſu Chriſti.

In vigilia Pentecoſtes.

Dies Pentecoſtes, quando Spiritus ſanctus Hieroſolymis ſuper diſcipulos igneis linguis aduenit.

Sabba-

Sabbatho infra Octauam Pentecostes.
Festum sanctissimæ & indiuiduæ Trinitatis.
Feria quarta, post Octauam Pentecostes.
Festum sacratissimi Corporis Christi.

DE IMMENSA MARTYRVM multitudine elogium Cypriani libro de exhor. ad martyrium. Cap. 11.

SI igitur & nos dicati ac deuoti Deo viuimus, si supra iustorum antiqua & sancta vestigia iter facimus: per eadem documenta pœnarum, per eadem passionum martyria pergamus; hoc ampliorem gloriam computantes temporis nostri, quod cum vetera exempla numerentur, exuberante postmodum copia virtutis & fidei, numerari non possunt Martyres Christiani; testante Apocalypsi & dicente: Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, &c.

De eodem S. Gregorij Papæ elogium in homil. 27. in Euang

Totum mundum, fratres, aspicite: Martyribus plenus est. Iam pene tot, qui videamus, non sumus, quot veritati testes habemus. Deo ergo numerabiles, nobis super arenam multiplicati sunt: quia, quanti sint, a nobis comprehendi non possunt.

De Christiana fide tot Martyrum passione testata in controuersiam amplius non deducenda, S. Ambrosij elogium in sermone de SS. Nazario & Celso.

Magni periculi est, si post Prophetarum oracula, post Apostolorum testimonia, post Martyrum vulnera, veterem fidem quasi nouellam discutere præsumas; & post tam manifestos Duces, in errore permaneas, & post morientum sudores, otiosa disputatione contendas. Veneremur ergo in Sanctorum Martyrum gloria fidem nostram, &c.

MARTYROLOGIVM ROMANVM,

Singulis anni diebus, iuxta nouam Kalendarij rationem, accommodatum.

IANVARIVS.

1 Kalendis [a] Ianuarij. [b] Luna. A*

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

Circumciſio [c] Domini noſtri Ieſu Chriſti, & Octaua Natiuitatis eiuſdẽ. Romæ ſancti Almachij [d] martyris, qui, iubente Alipio Vrbis Præfecto, cũ diceret: Hodie Octauæ Dominici diei ſunt, ceſſate à ſuperſtitionibus idolorum, & a ſacrificijs pollutis: a gladiatoribus occiſus eſt. Ibidem via Appia coronæ [e] ſanctorũ Militum triginta martyrum ſub Diocletiano Imperatore. Itẽ Romæ ſanctæ Martinæ [f] virginis, quæ ſub Alexandro [g] Imperatore diuerſis tormentorum generibus cruciata, tandem gladio [h] martyrij palmam adepta eſt. Apud Spoletum ſancti Concordij presbyteri [i] & martyris, temporibus Antonini [k] Imperatoris: qui primo fuſtibus cæſus, dehinc equuleo ſuſpenſus, ac poſtea in carcere maceratus, ibique angelica viſitatione conſolatus, demum gladio vitam finiuit. Eodem die ſancti Magni [l] martyris. Cæſareæ in Cappadocia depoſitio Sancti Baſilij [m] Epiſcopi, cuius celebritas decimooctauo Kalendas Iulij, qua die ordinatus fuit Epiſcopus,

potissimum recolitur. In Africa beati Fulgentij [n] Ecclesię Ruspẽsis Episcopi, qui tempore Vuandalicæ persecutionis, ob Catholicam fidẽ eximiamque doctrinam ab Arrianis multa perpessus, & in Sardiniam relegatus, tandem ad propriam Ecclesiam redire permissus, vita & verbo clarus, sancto fine quieuit. In territorio Lugdunensi, monasterio Iurensium, sancti Eugendi [o] abbatis, cuius vita virtutibus & miraculis plena refulsit. Apud Siluiniacum sancti Odilonis [p] abbatis Cluniacensis, qui primus commemorationem omnium fidelium defunctorum prima die post festum omnium Sanctorum in suis monasterijs fieri præcepit: quem ritum postea vniuersalis Ecclesia recipiens comprobauit. Alexandriæ depositio sanctæ Euphrosinæ [q] virginis, quæ in monasterio virtute abstinentiæ ac miraculis claruit. Et alibi aliorum plurimorum sanctorum Martyrum & Confessorum, atque sanctarum Virginum. Resp. Deo gratias.

Sic semper terminatur lectio Martyrologij.

IANVARII 1.

Kalendis [a] Ianuarij.] Dies hæc olim celeberrima fuit Romanis: nouis enim Consulibus, magistratum ineuntibus, nouus etiam annus inchoabatur. id etenim (vt omittam scriptores Ethnicos) Christiani ẽt auctores testantur. Extant de his in primis Valentiniani & Valentis Imperatorum rescriptũ l.1. ne quid pub. lat. C. Theod. & nouel. constit. Maiorani Imp. tit. 3. de ritu Imperij. Idem Saluianus Massiliensis de vero iudicio & prouid. Dei lib. 6. Sidonius Apollinaris libro 1. epist. 9. Cassiodorus Variar. libro 2. epist. 1. & lib. 6. epist. 1. itemque plures alij tradunt. Cum autẽ in anno auspicando diuersi fuerint diuersarum gentium mores: cur a Kal. Ianuarijs potius quam ab alio aliquo mense apud Romanos annus sumat exordium, Plutarchus in problem. q. 19. eam affert rationem, quę probatur ab omnibus: nimirũ quod Sol progrediendi fine facto, conuertitur, & ad nos cursum reflectit: Tunc enim in ipsa (inquit) quoq; natura conuersio quędam fit, quę luminis tẽpus auget, & tenebrarũ minuit, nobisq; propius admonet principem ac dominum vniuersæ fluxæ naturæ. Hæc ille. Vt autem Christiani eamdẽ inirent rationem auspicandi anni, nõ tantum dicta naturalis ratio persuasit, sed quæ huic accessit persimilis, ac lõge præclarior: nimirum quod his ferme diebus nouus Sol, ipse Christus Redemptor noster mundo offuso tenebris nascens, illuxit; sicq; diuino plane consilio accidit, vt eodem ferme tempore vterque Sol diuersa luce orbi terrarũ affulserit. Vnde egregie Prudentius in Cataemer.

Quid est quod arctum circulum
Sol iam recurrens deserit?
Christusne terris nascitur,
Qui lucis auget tramitem?

His igitur simul concurrentibus, placuit Christianis Ecclesiastica monumenta ex Consularibus Fastis perpetua memoriæ commẽdare. Primus omnium (vt auctor est Beda de ratione temp. c. 45.) Dionys. cognomento Exiguus, scribens Paschales circulos, ab Incarnatione Domini nostri Iesu Christi maluit tempora numerare. qualis autem, quantusve hic fuerit,

Cassio-

Cassiodor. illi equalis li. 1. inst. diuin. lect. pluribus docet. Porro ipsæ Kalendæ Ianuarij primitijs Christi Redemptoris nostri sanguinis consecratæ, & multo præclariori purpura illustratæ, nobis sacrosanctæ sunt redditæ. At vero sicut huius diei celebrandi diuersa fuit causa Gentilibus, ac Christianis, ita & diuersus atque adeo contrarius fuit colēdi modus vtrisque. Vt enim illi multiplicatis victimis, auctis superstitionibus, indecoris corporis motibus choreas ducētes, dapum publicarū ingluuie, nefandis cruentisq; spectaculis fœdabant potius diem, quam colebant: sic isti contra, summa illū sanctitate ac puritate transigere studebant: atq; vt illorum superarent impietates, & in Deum iniurias quodammodo vindicarent; propensiori studio, additis ieiunijs & litanijs, quibusdam velut expiationis hostijs, diuinum offensum numen placare satagebant. Vnde S. Ambros. de Kalen. Ian. ser. 11. edit. Rom. Tunc (inquit) nos simus sobrij atque ieiuni, quo intelligant lætitiam suam nostra abstinentia condēnari, &c. In quam etiam sententiam hæc ait Sanctus Augustinus in Psalm. 98. Per istos dies ad hoc ieiunamus, vt quando ipsi lætantur, nos pro illis gemamus. hæc ipse. De ieiunio præterea eius diei ab Ecclesia olim celebrari solito agit Ordo Roma. c. 20. & Albinus Flac. de diuin. offi. c. 4. Litanias etiam eadem ex causa ea die celebrandas, sanctos patres statuisse, testatur secunda Synodus Turon. can. 18. Ne præterea ea die lætitiæ canticum caneretur Alleluia, vetuit Synodus Toletana c. 10. Perdurauit eiusmodi religiosus ritus in Ecclesia, quousque Gentilium superstitio permansit: qua demum abolita, de ea veluti triumphans sancta Dei Ecclesia, spirituali gaudio exultans (secundum illud Propheticum Isai. c. 61.) coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, & pallium laudis pro spiritu mæroris accepit. At quoniam praui frutices, quamuis semel excisi, iterum pullulare non desinunt: vix credi potest, quantum laboris insumpserint sancti patres, vt infaustos palmites iterum exurgentes, non tantum verbi falce præciderent, sed & radicitus prorsus euellerent. Hinc ille ipsorum de Kalēdis Ianuarij ad populum declamationes, vt in dicto S. Ambrosij serm. 11. itemque S. Augustini, cuius sermonis tantum habetur fragmentum in edit. Louan. to. 10. Sancti Maximi Taurinensis, & S. Petri Chrysologi serm. 155. qui & perbelle describit turpes illos Gentilium ritus nondum plane ea ætate extinctos, quib. quales essent Dij Gētium, ipsi cultores eorum sua sponte facile demonstrarent, e Græcis S. Ioannes Chrysostomus id ipsum præstitit homilia in Kalendis habita; idemque hom. 1. de Lazaro commendat auditorum pietatem, qui diem Kalendarum spiritualibus officijs transegissent, aitque: Hesternum diē, cum esset festum Satanæ, fecistis festum spiritus, &c. Hæc tantum patres pro concione, sed & in sacris Concilijs, ea die fieri solitas superstitiones, sancitis sanctis legibus vetuerūt; vt in Synodo Turonen. 2. cap. 23. in Antisiodoren. c. 1. quo præsertim strenæ adhuc vsu retentæ, sunt prohibitæ; quas etiam a Tiberio Imperatore olim esse moderatas scribit Sueton. c. 34. ac demum a Maioriano Imp. vetitas esse, nouella constit. decurialib. edita monstrat. Quænam fuerint strenæ, & cur sic dictæ, declarat Festus verb. Strenæ. Ex Græcorum Synodis Martinus Bracharen. collect. capit. 73. recitat vetitum esse Christianis, ea Kalēdarum die, viridi lauro, vel alijs virentibus arborum ramis ornare domos, eadem 26. q. 5. cap. non liceat. Romæ Gregorius Tertius inueteratam in cæteris abusionem tollendam curauit, eiusque successor Zacharias malæ arboris ramos vsque in Gallias propagatos Apostolica falce succidit; vt apparet ex epistola Sancti Bonifacij Episcopi Moguntini scripta ad Zachariam Papam, aliaque eiusdem Pontificis ad eundem Bonifacium. Est canon pœnitentialis 88. de obseruantibus Kalendas Ianuarij, vt annis tribus pœnitentiam agant. Porro non tantum Ianuarij, sed & Martij Kalendas ijsdem Gentilium ritibus labefactatas, Sexta Synodus can. 62. restituit, purgauitque.

b Luna.] Luna in Martyrologio pro

die ponitur, idque a diuersis nationibus olim vsurpatum constat. vnde S. Ambrosius in epist. ad Episc. per Æmiliam constitutos: Naturalis (inquit) vsus nationũ exteratum Lunam pro diebus appellat. hæc ipse. Sane quidem Varro de re rust. lib. 1. cap. 37. Lunam primam & Lunam extremam, diem primum & nouissimum mensis dicit. In hanc sententiam Plinius lib. 2. c. 97. hæc ait: Aestus tribus diebus consistit, septima, octaua, & nona Luna. hæc Plin. Idemque libro 35. cap. 2. Luna vigesima sacrificari solitum Natali tradit. Athenienses itidem, de quibus Iosephus antiq. lib. 14. c. 16. ait: Miserunt ad eum decretum scriptum in hanc sententiam: Sub Iudice & Sacerdote Dionysio Asclepiades, Pameni mensis Luna vigesima oblatum est. Agit de his sanctus Gaudentius Brixianus in tractatu in Exod. Quod verò Kalendæ, Idus, & Nonæ antea præmittãtur, cum Martyrologij dies annunciatur; id ea ex causa Latina Ecclesia antiquitus facere consueuit, vt ex certis numeri notis adiectis legitimæ Lunæ certiora essent tempora ad festa Paschalia celebranda; cum alioqui Gentiles quibus ex causis intercalare consueuerint dies. Cæterum congruunt ea nomina Kalendæ, Nonæ, & Idus, tribus Lunæ mutationibus, vnde etiam nomina acceperunt, vt eruditè docet Plutarchus in probl. Rom. quæst. 24. licet alij alias afferant rationes. Vide Macrob. Satur. lib. 1. cap. 15. Sic igitur per Kalendas, Nonas, & Idus, dies singulos recensendo, idem est, Lunæ cursum trifariam distinctum significare. Quod autem antiqui patres, ac ipsa denique Ecclesia Catholica mensis Lunaris dies, Lunas potius quã dies dixerint: ea de causa id factum apparet, vt distinguerentur dies mensium Lunarium a diebus mensium Solarium, vt sicut sunt inter se diuersi, ita, ne confusio nominum fieret, esset & distincta vtriusque nomenclatura. Cur autem in Martyrologio antequam sanctorum martyrum natalitia recenseantur, ponitur tabella duplicis numeri, ac duplicis litterarum ordinis respondentium Aureo numero & Epactis, quam Beda de temporum rat. cap. 21. appellat libellum annalem, qua vna cum die mensis Solaris, dies etiam mensis Lunaris pronunciatur: id quidem constat factum more maiorum, vt ex diebus mensium anni Lunaris cognosci possit tempus festi Paschalis, aliarumque solemnitatum mobilium: ex diebus autem anni Solaris, quibus sunt descriptæ festiuitates immobiles, conferendo eos cum diebus anni Lunaris, possit intelligi, quota Luna sint pronunciandæ ipsæ festiuitates immobiles. Antiquitus etenim ante obseruationem anni Solaris, cum apud Hebræos, Aegyptios, Romanos, atque alias nationes, obseruarentur anni Lunares: eam consuetudinem occasione diei Paschatis cuiusque anni peruestigandi, vna cum obseruatione anni Solaris Catholica recepit Ecclesia, & transmisit ad posteros, vt in Kalendarijs simul iungerentur Lunaris annus atque Solaris. Cum igitur olim in Fastis (de quibus diximus) Christianorum, exactissima diligentia natales dies martyrum adnotari iuberentur: eos tam Lunaris quam Solaris mensis diebus consignari consueuisse, putandum est. Sic itaque vt olim descripta sunt natalitia martyrum, ita idem recitandi vsus in Ecclesia laudabiliter perseuerat. Agit de prædictis pluribus vir eruditus Aloysius Lilius in libro quem scripsit de noua ratione restituendi Kalendarij Romani, quem proximè edendum putamus.

c Circuncisio.] Duplex reperitur huius diei inscriptio. Nam & Circumcisio Domini, & Natiuitatis Octaua dicitur. In antiquis manuscrip. nonnunquam titulo tantum Octauæ Natalis Domini prænotatus hic dies legitur: idque & can. 1. de consecr. dist. 3. & hæ multæ patrum eo die habitæ sua inscriptione significant. Sed cum eodem die Circumcisio Domini nostri præcipuè coleretur, inde factum est, vt etiam Circumcisionis Dominicæ nomine insignitus reperiatur. In præfatione huius sacri diei, quam legimus in Sacramentario Sancti Gregorij Papæ, hæc habetur: Per Christum Dominũ nostrum, cuius hodie Circumcisionis diem

diem & Natiuitatis Octauam celebrantes, & c. sic habet vetus codex Vaticanus secundum quod vetustatis monumentum in huius dici inscriptione primum quidem Circumcisio, deinde Octaua poni videtur: cum alioqui hi qui egerunt de diuinis officijs, tantum de Octauis Domini tractatus inscribant, prout habet Ordo Rom. Albinus Flac. cap. 3. Amalarius lib. 4. cap. 32. Microlog. cap. 30. idque etiam in Conc. Mogunt. cap. 36. Cetera de huius solemnitatis mysterio consule Ord. Rom.

d Almachij mart.] De eodem hac die Bedæ, Vsuardi, & Adonis Martyrologia. Albinus Flaccus eiusdem meminit de diuin. offic. c. 4. Hic quidem non temporibus Diocletiani passus est (vt putarunt aliqui, nullo veterum testimonio ducti) sed imperante Honorio Augusto (vt refert Theodoretus) siue potius Theodosio, cuius tempore Alipius, de quo hic agitur, Vrbanam præfecturam administrauit. Hic ille est Alipius Gentilis homo, ad quem extant scriptæ plures epistolæ Symmachi Consularis lib. 6. dictusque reperitur Faltonius Probus Alipius, frater vterinus Q. Clodij Hermogeniani Olybrij, qui cum Ausonio Gallo gessit Consulatum; cuius hæc inscriptio legitur Romæ in basi cuiusdam statuæ in vico, qui ducit ad Græcorum collegium posita: Q. Clodio Hermogeniano Olybrio V. C. Fratri Admirandæ Pietatis Faltonius Probus Alipius V. C. Hic itaque Amalchius, de quo agitur, ille esse videtur, quem Theodoretus lib. 5. hist. c. 26. Telemachum vocat; sic etiam appellat eum Paulus diac. seu potius Ioãnes diac. in miscell. hist. Nec quemquam moueat; si aliquantum diuersa videãtur nomina, cum facile sit in his errare: nam quẽ Almachium dicimus, Otho. lib. 4. c. 19. Dirimachium appellat; fortasse quod dirimat bellum. Nec illud cuiquam dubitationem faciat, quod ille quẽ ponit Theodoretus, lapidibus obrutus, hic autẽ à gladiatoribus necatus dicatur: cum etiam in sacris historijs reperiatur frequenter aliquid ab alio enarrari, quod alius omiserit. Verum cum locus, persona Præfecti, tempus, & necis causa conueniant, videtur superfluũ de alijs dubitare. Quod aũt idẽ auctor hunc, quẽ nõiat Telemachũ, dicat adscriptum ab ipso Imperatore in numerum martyrũ: id sic accipias, vt qđ Catholica Ecclesia statuit, ipse sanctione munierit: sicut videmus cęteras Christianorum festas Imperatorum legibus stabilitas: quod quidem tam in Codice Theodosiano, quã Iustinianeo sanctiones sub titulo de ferijs positæ indicant. Iam reliquum esse videtur, ut dubitationi illi occurramus, quæ ex Constantini Imp. lata lege de gladiatoribus manare videtur, quæ in Codice Theodosiano atque Iustinianeo tit. de gladiat. habetur, qua gladiatorum spectacula sunt vetita. Si n. ea munera iam Constantini sunt legibus antiquata; quomodo accidere potuit, qđ scribit Theodoretus sub Honorio Imp. hũc ea de causa, qđ gladiatorũ spectacula impedire voluerit, martyrium subijsse? Ad hæc dicimus, eam Constantini legem cũ ipso auctore esse extinctam: nã sub Constantio eius filio eadem gladiatorum munera edebãtur, vt apparet ex l. 2. de glad. C. Theod. qua constat Constantiũ ea testrinxisse, non tñ omnino, ne fierent, prohibuisse: quin et Honorij temporib. eiusmodi editiones fieri solitas, ex l. 3. eiusdẽ tituli, satis cõstat. Hæc præterea testatur S. Aug. lib. 6. confess. c. 8. qui ea se spectacula Romę vidisse doluit ingemuitque. Eadem frequentissima fuisse illis tẽporibus, Prudentius satis docet, dum agens aduersus Symmachum, in fine operis ad Valentinianum, Augustum cõuersus, vehementer rogat, vt iubeat ea funesta spectacula aboleri. Symmachus etiam de exhibitione gladiatorum Consulatu Flauiani, ad ipsum scribens lib. 2. epist. 46. plurib. agit. Hæc itaque tam dira spectacula edi cum videret S. Almachius, de quo agimus, diuino afflatus Spiritu, sanguinem sanguine abstergendum putauit; nec eum fefellit opinio. quid enim cruori martyris in concessum, cum omnia mũdentur in sanguine? Ecce etenim quod Imperator leges sanciendo nõ valuit perficere, Almachius effundendo sanguinem impetrauit. vnde apposite ea de causa forte idem

a Græcis Telemachus appellatur, paulum immutato nomine, quod finem pugnæ illi gladiatoriæ imposuerit, ἀπὸ τοῦ τέλους μάχης.

e Corona sanctorū Militū triginta.] De ijsdem Beda, Vsuardus, Ado, & vet. manuscr. Hic animaduertere libet, sanctam Dei Ecclesiā, quæ Spiritu sancto docente, veram verborum ac rerū proprietatem didicit, acerbissimas martyrū passiones, Coronas; ac vitæ exitum, Natalem diem appellare consueuisse. Fuit nōnullorum sententia, ipsis Kalendis Ianuarij temperatum esse a cæde martyrum, eo quod Gētiles mira celebritate eam diem colerēt, quodq; in quadam epistola, quæ fertur nomine S. Hieronymi ad Chromatiū, hæc scripta habeantur: Nullus sit dies, quo non intra quingentorum martyrū numerus reperiri possit adscriptus, excepto die Kalendarum Ianuarij. hæc ibi. His quidem cum in primis refragentur omnia Martyrologia, ac etiam S. Gregorius lib.7.Indict.1. epist.29. dum ibi nullum excipit diem, quo non celebrentur natalitia martyrum: repugnant etiam, quæ scribit Sueton.in Tiberio c. 61.his verbis: Nullus a pœna hominum cessauit dies, ne religiosus quidem & sacer, animaduersum in quosdam ineunte anno nouo. hæc ibi. Idē in Claudio cap. 29.hæc verba. Sillanus abdicare se Prętura ante quartum Kalend.Ianuarij, morique initio anni coactus. hæc Suetonius de sæuissimis principibus; quibus certè non fuerunt mitiores, qui in Christianos, promulgatis edictis, acerbissime sæuierunt. Cęterū scimus iure antiquo Romanorum non tantū ipsis Kalendis Ianuarij, sed etiā reliquorum mensium Kalendis, & Idibus, ac ceteris eorum ferijs, non tantum a cæde, sed a quacumque læsione Romanos magistratus cessasse: ipsis enim ferijs vim alicui, licet ex lege, inferre, piaculare erat, vt pluribus docet Macrob.Saturnal. lib.1.c.15. & tamen in numeros fere martyres illis ipsis diebus passos esse, exploratissimum est. Nec tantum id Imperatorum volūtate, sed & furentium Præsidum iussu. Habes de his Philonis Iudęi testimoniū in libro quem scripsit in Flaccum Aegypti Præsidem; vbi hæc leguntur: Mos est in neminem damnatum animaduertere, donec solemnes celebritates, natalitiaque Augustorū festa pretereant. At ille per eas ipsos dies iniustis pœnis affigebat homines innoxios. Et paulo post, Noui (inquit) quosdā cruci affixos, instante tali festo de cruce depositos, & ad sepulturam cognatis ex more redditos: quandoquidem decebat vel ad mortuos redire aliquem fructum ex Imperatoris natalibus. at iste nō mortuos deponi de crucibus, sed viuos crucifigi iubebat, &c.hæc Philo.

f Martinæ.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri. Habentur res gestæ ipsius, quas retulit Surius in tom.1. In cod. manuscrip. nostræ biblioth.legimus eam passam anno quarto Alexandri Imperatoris: nec non & milites septendecim martyrum carnificinæ præfectos, & sanctæ Martinæ opera ad Christum conuersos, ad decimumseptimum Kalend. Nouembris, truncato capite, martyrij corona donatos. Extant in hunc diem vestigia celebrioris memoriæ sanctæ Martinæ Romæ ad radices Capitolij, apud arcū Seueri. Meminit oratorij sanctæ Martinæ Ioannes diaconus in vita S.Gregorij lib.4.c.93.

g Sub Alexandro Imp.] Hic non leui quidem obiectioni occurrendum mihi videtur: Quonam pacto S.Martina, & alij martyres, quorum nō est exiguus numerus, sub Alexandro Imperatore passi dicantur, cum veterum historicorum auctoritate probetur, ipsum fuisse Christianorum studiosissimum, multaque in eos beneficia & officia contulisse: vtpote Mammeæ filium, quæ (vt scribit Euseb. hist.lib.6.c.15.) erat Christianorum cupidissima: quamobrem non tantum Christianos suo iure viuere permisit, sed (vt scribit Lampridius in Alexandro) in larario, vbi matutinis horis rem diuinam facere cōsueuit, inter superstitiosos Deorū imagines, Christi etiam nostri Redemptoris posuit effigiem; habuitque in animo Christo, sicut & Dijs, templum erigere, sed ab idolorum sacerdotibus est impeditus; cum ex illorū responsis affirmarent,

rent, omnes futuros Christianos, si quod moliebatur effecisset, ac reliqua iam templa deserenda. Addit etiam, eundem Imperatorem in curandis prouincijs, ac præficiendis Præsidibus, laudatissimos Christianorum mores fuisse sectatum: ac denique de eodem refert, in iudiciaria controuersia rescripsisse pro Christianis aduersus Gentiles. Quod autem dubitationem auget, est illud, quod scribit Herodianus libro 6. eundem Alexandrum, quatuordecim annis, quibus regnauit, inter alia eius humanitatis officia, sine sanguine Imperium gubernasse. Non leuis quidem difficultas, sed tamen quæ facile tolli possit, si ex Lampridio Herodianus declaretur, qui ait, Imperium Alexandri sic dictum esse ἀναιμακτον, hoc est, incruentum, vel sine sanguine, eo quod nulli senatorum necem intulerit, quod alij fecerant ante ipsum Imperatores; cum alioqui (vt idem ait) durus, tetricus, & seuerus admodum habitus fuerit, & ob id cognomento Seuerus sit appellatus, quod plurimos iustis, vt sibi videbatur, ex causis occidi mandauerit, immo propter nimiam seueritatem, quam in milites exercuit, ab ijsdem tandem occisum fuisse tradit. hæc ex Lampridio, quibus ex Herodiano obiectio diluitur. Illa autem, quæ spectant ad Christianos, in quos multa ab eo collata beneficia idem auctor commemorat, sic accipias; ipsum nullum aduersus Christianos persecutionis edictum promulgasse; non tamen erga ipsos ita affectum fuisse, vt antiqua iura Romanorum, & prædecessorum edicta, quibus Christiani plecterentur, silere iusserit. Antiquo etenim Romanorum iure peregrinos Deos, eorumque cultum in Vrbem introduci vetitum esse, nemo ignorat, id enim cum Ethnicorum complures testantur, tum etiam Tertullianus scribit in Apologet. Recitat eam legem Cic. libro secundo, de legibus, quæ est huiusmodi: Separatim nemo habebit Deos: neve nouos, sedne aduenas, nisi publicè adscitos: priuatim colunto. hæc lex xij. tabu. Quin & Mecænas (vt Dio est auctor libro 52.) non tantum deos peregrinos non inferendos in Vrbem, verum etiam exteros homines alienæ religionis cultores ad Romanorum Deorum cultum diris etiam supplicijs adigendos, Augusto persuasit; eam potissimum rationem obtexens, vt securitati Reipublicæ consultum esset. At nec Imperatori liberum erat absque senatusconsulto Deos in Vrbem adsciscere alienos; vt de Tiberio Augusto testatur Tertullianus in apologet. His autem in suo robore manentibus iuribus, multas deinde aduersus Christianos ab Imperatoribus leges superadditas fuisse, nullus dubitat: quas quidem omnes sub Alexandro Imperatore vim ac robur obtinuisse, quamplurima vetera monumenta, ipsa Martyrum Acta testantur. Alexander enim optimè Reipublicæ consultum cupiens, bellicis ipse negotijs occupatus, prætoriam præfecturam credidit Domitio Vlpiano, illique cum Paulo, vt præstantissimis illius ætatis Iureconsultis, rerum summam delegauit, vt Lamprid. scribit in Alexandro; illisque relicta Republic. administratione, in expeditionibus militaribus totus erat. Iam vero quonam modo in Christianos affecti essent ij, quibus Republic. administrandæ cura demandata erat, ex eo constare satis potest, quod idē Paulus I.C. aduersus Christianos, suppresso religionis nomine, libro quinto. sent. titul. vigesimoprimo, ita respondisse legitur: Qui nouas & vsu & ratione incognitas religiones inducunt, ex quibus animi hominum moueantur, honestiores deportentur, humiliores capite puniantur. hæc Paulus. Sed parua hæc sunt, si cum ijs conferantur, quę cum alios illius temporis Iure consultos, tum pręsertim Domitium Vlpianum illorum omnium coryphæum, penes quem præfecturæ munus & summa rerum erat, Christianis infensissimum; Lactantius fecisse deplorat libro quinto, capitulo 11. cum ait: Quin etiam sceleratissimi homicidæ contra pios impia iura condiderunt: nam & constitutiones sacrilegæ, & disputationes Iurisperitorum leguntur iniustæ. Domitius de officio Proconsulis libro septimo, rescripta principum nefaria collegit, vt doceret, quibus pœnis

affici oportetet eos, qui se cultores Dei confiterentur. hac Lactant. Excidit liber ille Vlpiani de officio Proconsulis, a Christianis (vt putamus) Imperatoribus ex a bo cæterarum legum expunctus: remanserunt tamen quædam fragmenta eiusdem, ex quibus possimus ca tera facile iudicare, vt l. congruit. ff. de officio Præsidis: qua agitur, vt Præses cum ingreditur prouinciam, primum omnium inquirat de sacrilegijs. porro sacrilegos à Gentilibus dici consueuisse Christianos, Iustinus martyr, Tertullianus, Arnobius, ac cæteri qui scripserunt apologias, plane demonstrant. Ad hoc ipsum spectat illud, vt Proconsul prouinciam ingressus, templa lustret & circumeat. l. si in aliam. ff. de offic. Proc. Eiusdem etiam est illud responsum, vt improbatæ religionis libri tollerentur. l. 4. ff. fam. herciscun. Ex his omnibus quisq; facile poterit existimare, quo statu esset Christianorum causa sub talibus Orbis iudicibus: ne habeat quid amplius miretur, cũ audierit, sub Alexandro Imperatore complures martyres esse passos. Verum ipse Domitius, penes quem summa rerum erat, suæ fæuitiæ meritas pœnas dedir, sauissime casus a militibus prætorianis, vt Lampridius scribit. Egimus de his pluribus in Annal. Ecclesiast. vnde & hæc descripsimus. Illud postremo lectorem monendum putamus, vt cum in vita S. Martinæ vel alijs legerit, Christianos causam dixisse coram Alexandro Imperatore, sciat illa non esse purissima ipsa martyrũ Acta publica excepta à Notarijs actuarijs corã Præside, sed potius esse Actorum paraphrases superadditas, prout quiuis prudens facile poterit iudicare.

h Martyrij palmam.] Non tantum apud Iudæos (vt ex plerisque diuinæ Scripturæ locis apparet) erant palmæ victoriæ insignia, sed & apud Græcos, ex quibus ad Romanos eadem prouenit consuetudo, vt victoribus palmæ darentur sed id non ante debellatos Samnites, vt habet Liu. libro 10. in fine decad 1. Quod sit in palma victoriæ symbolum, habes ex Plutarch. lib. 8. quæst. 4. sympofiac. narratum a Gellio libro 7. capitulo 6. Certe his insignibus nobilitatos sanctos martyres vidit Sanctus Ioannes Apoc. cap. 7. vt non mireris, si in Martyrologio sæpius leges sanctos martyres palmam accepisse martyrij: est enim ea dicendi phrasis ex diuinis Scripturis comparata, atq; antiquitus vsurpata.

i Concordij episcopi.] De ipso etiam hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij, hisque consentiunt vet. manuscrip. Eius res gestas descripsit Sur. to. 1. sed aliqua in eis insunt corrigenda, ijsdemque nonnulla addenda, vt vidimus in amplioribus eiusdẽ Concordij Actis manuscr. Si Deus concesserint, in omnes sanctorum vitas, quæ hactenus editæ reperiuntur, scholia elaborabimus; quibus quid in eis veri certique, quid item ambigui vel falsi reperiatur, aperiemus. Plura de Concordio habentur in vita S. Constantij Episcopi Perusini, quam manuscrip. accepimus ab illa Ecclesia. Habet & Mambrit. descriptum martyrium S. Concordij to. 1. vit. sanct.

K Antonini Imp.] Persecutio sub Antonino ponitur quarta a S. Augustino lib. 18. de ciuit. Dei c. 52. & ab Orosio libro 7. c. 15. a Seuero autem libro 2. quinta numeratur, vbi quartam dicit fuisse sub Hadriano. His autem qui decem tantum numerãt persecutiones Ecclesiæ sub typico numero decem plagarum Aegypti, idem S August. minus assentire videtur eod. lib. 18. c. 52. de ciuit. Dei. Hæc autem persecutio ab Antonino excitata, nõ quidem ab illo Antonino, qui dictus est Pius, facta est, cuius tempore fuisse pacem in Ecclesia scribit Seuer. libro 2. Tertullianus enim in apologetico recenset Antoninum Pium inter illos Romanos Imperatores, qui Christianis nihil negotij per leges fecerint, sed ab illo Antonino, qui dictus cognomento Philosophus, ab Antonino Pio adoptatus in Imperiũ illi successit, persecutionem excitatam esse, omnes prædicti auctores affirmant. Et licet Tertullianus in apologet. dicat, nullas ab eo aduersus Christianos leges fuisse scriptas: tamen absque promulgatis edictis, eo tempore, furente populo, grauissimã in Christianos persecutionem conflatam

tam

tam esse, Euseb. hist. lib. 5. capit. primo, declarat his verbis: Ad decimumseptimum annum Imperij Antonini Veri (sic enim appellat M. Aurelium, sicut & in aliquibus inscriptionibus Verus dictus habetur, licet à L. Vero sit longe diuersus) grauis & acerba in nonnullis terræ partibus persecutionis procella ex temerario populi imperij per singulas vrbes excitata contra nos ingrauescere cœpit, in qua (sicut in illis martyrijs, quæ in vna natione confecta erant, coniectura plane licet assequi) infiniti prope martyres, in reliquis etiam terrarum regionibus, generosa cæde pro Christo tolerata, nobilitati sunt. hæc Eusebius de persecutione sub Antonino Philosopho. Cæterum constat, nec Antonini Pij Imperium cæde Christianorum fuisse vacuum, vt apparebit inferius suis locis.

l Magni martyris.] Plures eiusdem nominis reperiuntur martyres; hic autem, qui in veteri Romano Martyrologio, sicut & in manuscriptis hac die positus habetur, quando vel vbi sit passus, nusquam inuenimus.

m Depositio B. Basilij Episcopi.] Non tantum Latina omnia Martyrologia, sed & Græci de eodem hac die agunt, vt constat ex eorum Menologijs. Moritur Sanctus Basilius (vt scribit San. Hieronymus descript. Eccl.) Gratiano imperante, anno videlicet Domini trecentesimoseptuagesimooctauo, quo, postea extincto Valente, idem Gratianus Orientis quoque sibi administrandum suscepit Imperium. Gregorius Nyssenus eius germanus in epist. ad Olympium monachum de vita S. Macrinæ, testatur, S. Basilium ex humanis sublatum nouē mensibus ante illud Concilium Antiochenum, quod celebratum est post Valentis Imp. obitum. Sedit (vt idem ait) annis octo, nono inchoato: totidem annos sedi illius tribuit Gregor. Nazian. in epitaph. Ex quib. erroris arguitur Nicephorus libro 10. cap. 25. dum ait Basilium etiam temporibus Iuliani sedisse Episcopum. Laudes Basilij post eius obitum dixerunt præstātissimi Theologorū & Oratorum clarissimi S. Gregorius Nazianzenus, & ipsius Basilij germanus S. Gregorius Nyssenus. Extat Amphilochij nomine scripta vita Basilij, quæ tamen prudentiorum omnium sententia, alterius cuiuspiam potius, quam Amphilochij æqualis Basilio esse putatur, cum aliqua illic habeantur, quæ illi minus conuenire videntur; dedit eam Latinitati Vrsus S. R. E. subdiaconus, cuius præfationem, quæ desideratur in cæteris, legimus in veteri manuscripto codice nostræ bibliothecæ, quam possidemus liberalitate piæ memoriæ optimi ac eruditissimi viri Achillis Statij Lusitani. In ijsdem præterea quædam miracula eiusdem Sancti Basilij, Helladio auctore, scripta habentur, in Latinum versa ab Anastasio Bibliothecario temporib. Nicolai I. Romani Pontificis; cuius ibidem habetur præfatio ad prædictum Vrsum conscripta. S. Ioannes Damascen. testatur in ora. 1. de imag. vitam S. Basilij fuisse scriptam à prædicto Helladio eius discipulo & successore. Porro eiusdem Basilij res gestas tā à Græcis, quam à Latinis auctoribus acceptas, in Annal. Ecclesiast. iuxta ordinem temporum, per annos singulos disposuimus: ibique exactius quæ de S. Basilio germana, quæ ve spuria habeantur, expedimus. Omittimus hic coacervare innumera patrum elogia de S. Basilio, quæ vix volumine comprehendi possent.

n Fulgentij Episcopi.] De eo cætera etiam Martyrologia. Habentur eius res gestæ fideliter scriptæ à quodam ex discipulis eius ad Felicianum Episcopū illius successorem. extant apud Surium tom. 1. Claruit S. Fulgentius doctrina & sanctitate notissimus sub Symmacho Roman. Pont. Anastasio Imperatore, & Trasamūdo Rege Vuandalorum in Africa. fuit vnus ex numero illorum ducentorum viginti Episcoporum, quos idem Rex in Sardiniā relegauit, quib. B. Symmachus Papa quotidiana subsidia ministranda curauit, vt constat ex lib. de Rom. Pont. q fertur nomine Damasi, in Symmacho, & histor. Miscel. lib. 15. Eius ingenij Monumenta recēset S. Isidorus de vir. illustr. c. 14. & alij posteriores, qui ab eo acceperunt. Fuit alius eiusdem nominis Fulgentius Episcopus Vtriculanus, qui celebris san-

ſanctitate vixit temporibus Vigilij Papę, & Totilæ Regis Gothorum, imperante Iuſtiniano: de eo ſcribit S. Greg. Papa lib.3. dialog.c.12. Rurſus alius eiuſdem nominis fuit in Hiſpania Epiſcopus, qui clatuit tempore Inuigij Regis Goth. de quo in theſ. concion.tom.2.

o Eugendi abb.] De eo hac itē die Beda, Vſuardus, Ado,& alij. Huius Acta ab eius diſcipulo conſcripta recitat Sur. to.1. & dum in eis legitur Eugēdus fuiſſe diſcipulū ſanctorum monachorum Lupicini & Romani, apparet quibus temporibus vixit: cum conſtet prædictos floruiſſe ſub Chilperico Rege Clotharij filio, cum imperaret Iuſtinus, ac poſt eum Tiberius. ſic Gregor. Turon. vit. patr. lib. 1. cap. 1.

p Odilonis abba.] Alij de eo die ſequenti; verum hæc eſt ipſa dies natalis eius: nam Petrus Damian. qui eius res geſtas conſcripſit, hæc de eius tranſitu habet. Ea nocte, quæ Dominicæ Circūciſionis ſolemnia præcedebat, ſalutaris Euchariſtiæ ſacramenta percepit, & ſic beatum Deo reddidit ſpiritum, &c. Migrauit ex hac vita ſub Clemente II. Roman. Pont. imperante Henrico II. anno a Chriſto Domino 1048. ætatis ſuæ anno 87. ita Petrus Dam. in vita ipſius, & Sigeb. in Chron. Meminit de S. Odilone S. Bernardus in Apolo. ad Guiliel. abba. Trithem. de vir. illuſt. ord. S. Bened. libro 2. cap. 75. & lib. 3. cap. 235. & alij plures. de eo inferius iterum quarto Non. Nouēb. agemus.

q Euphroſynæ virg.] De ea tam Latinorum Martyrologia, quam etiam Græcorum Menologia agunt hac die. Eius res geſtas edidit Metaphraſtes ex antiquioribus monumentis acceptas. Confundunt aliqui Euphroſynam cum Euphraſia, de qua agitur tertio Id. Martij: de Euphraſia enim, & non de Euphroſyna ſcribit Ioan. Damaſ. ora. 3. de imagi. quem citant.

xxix. B Quarto Nonas Ianuarij. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

Ctaua [a] ſancti Stephani Protomartyris. Romæ commemoratio plurimorum [b] ſanctorum Martyrum, qui ſpreto Diocletiani Imperatoris edicto, quo tradi ſacri codices iubebantur, potius corpora carnificibus, quam ſancta dare canibus maluerunt. Antiochiæ paſſio beati Iſidori [c] Epiſcopi. Tomis in Ponto ſanctorum trium fratrum Argei, [d] Narciſſi, & Marcellini pueri, [e] qui ſub Licinio Principe inter tyrones comprehenſus, cum nollet militare, cæſus ad mortem, & diu in carcere maceratus, demum in mare merſus, martyrium conſummauit: fratres vero eius gladio perempti ſunt. Mediolani S. Martiniani [f] Epiſcopi. Nitriæ in Aegypto B. Iſidori [g] Epiſcopi & confeſſoris. [h] Ipſo die S. Siridonis [i] Epiſcopi. In Thebaide S. Macarij [k] Alexandrini abbatis.

IA-

Ctaua [a] sancti Stephani.] De ea etiã Amalar.lib.4.c.37. De rõne celebrandi diem octauã plurib.agunt hi, qui tractatus scripserunt de diuinis officijs, & vt omittamus diei octauæ mysterium, eam sanctissimam ac celeberrimam esse debere, diuina lex sanxit Leuit.c.23. vnde sancta Ecclesia tẽpore Euangelicæ gratiæ est mutuata exemplum, vt celebriores quasdam solemnitates, etiam octauarum additione illustraret: sanctè etenim pieq; Dei Ecclesiã ex antiquis illis ritibus quædam accepisse testatur S. Leo Papa serm. 7. de ieiunio septimi mensis.

b Plurimorum sanctorum Martyrũ.] Sunt hi ex veteribus monumentis restituti. Quod spectat ad edictum Diocletiani Imperatoris de tradendis cremandisq; religiosis Christianorum codicibus, scribit S. Aug. lib.7. de baptis.c.2. promulgatum illud fuisse post passionem B.Cypriani annis quadraginta & quod excurrit, Coss.(vt apparet) Constantio quartum & Galerio. Concordant his ea, quæ idem August. scribit lib.3. contra Crescon. cap. 27. vbi agit de Cirtensi Synodo habita (vt ait) anno sequenti à prædicto edicto de libris cõburendis, Diocletiano octauũ & Maximiano septimum Coss. Numeratur is annus promulgati edicti decimus nonus Imperij Diocletiani: quando (inquit Eusebius hist.lib.8.c.3.) mẽse Martij Diocletianus & Maximianus Imperator de diruendis cũctis Christianorum ecclesijs, sacrisq; codicibus igne cremandis promulgarunt edictum. Sicq; numerantur anni quadraginta duo à martyrio Cypriani vsque ad promulgatum de libris comburẽdis edictum. Deplorat eiusmodi sacrorum librorum conflagrationem Arnobius aduersus Gentes libro 4. Optatus Mileuit. in libris suis contra Parmenianum frequenter meminit eiusdem edicti, sicut & S. Augustin. in epistolis & alijs commentarijs aduersus Donatistas cõscriptis. Acta prӕterea publica sanctorum Martyrum, de quibus agemus inferius, de eodem edicto sæpius agunt. Porro etsi Imperatorum edicta de abolitione librorum Christianorum non præcesserunt tempora Diocletiani; sane quidem responsa prudentum de ea re iam ante fuisse prolata, constat ex Vlpiani sententia libro 4. ff. famil. hercisc. nam cum Christiani à Gentilibus magi haberentur, eorum libri eiusdem artis sunt existimati, aduersus quos extat responsum Pauli libro 5. sent. titu.23. Sed quis miretur hæc illos statuisse de libris Christianorum, cũ & Ciceronis libros illos de nat. Deorum, ac quos scripsit de Diuina. eo quod ex illis idolorum superstitio impugnari videretur, abolendos esse ex senatusconsulto, nonnullorum fuisse consilium, scribat Arnobius libro tertio, aduersus Gentes? Hæc persecutio sub Diocletiano & Maximiano censetur decima ab Augustino lib.18. de ciuita. Dei.cap.52. & ab Orosio lib.7.cap.27. à Seuero autem lib.2. nona numeratur. Ante promulgatas in Christianos prædictas leges à Diocletiano, & Maxim. AA. quibusdam præludijs persecutionis complures cæsi sunt Christiani milites, vt scribit Euseb. in chrono. anno 14. Diocletiani Imp. & hist.lib.8.c.4.

c Isidori Episc.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & vete.manuscript. Cuius autem fuerit ciuitatis Episcopus, nullus prodit: q; etsi Antiochiæ ponatur, nequaquam tamen videtur fuisse Antiochenus Episcopus: Eusebius enim qui tã in chronico, quam etiam in historia recenset omnes Antiochenos Episcopos, nullum eius nominis ponit, sicut nec Nicephorus Episcopus Constantinopol. in serie quam texit Antiochenorum Antistitum.

d Argei, Narcissi.] Agunt de ijsdem hic Beda, Vsuardus, Ado, & vet. manuscrip. omnesque sub Licinio Imperatore hos passos esse confirmant: de quo hæc Seuer. sacr. hist. lib.2. Tunc Licinius, quia aduersus Constantinum de Imperio certauit, milites suos litare præceperat, abnuentes à militia reijciebat, sed inter persecutiones non computatur; adeo res leuioris negotij fuit, quam vt ad Ecclesiarũ vulnera perueniret. hæc Seuerus; qui etiã

noluit

noluit persecutionem appellare, quia toto orbe terrarum contra Christianos non erat interdicta, sed in Oriente tantum, vbi idem Licinius imperabat. Eusebius, qui illis temporibus vixit, in vita Constãtini lib. 1. c. 44. plures à Licinio editas leges aduersus Christianos testatur. S. Basilius etiam in oratione habita in quadraginta martyres sub eodem Licinio passos, scribit ipsum per præconium & edictum omnibus denũciasse, ne quis Christum profiteretur: in professores autem fidei Christianæ omnia tormentorum genera ab eodem fuisse proposita. Porro quam plurimos martyres sub Licinio martyrio coronatos, tam Latinorũ Martyrologia, quam Græcorum Menologia attestantur. Huius autem excitandæ persecutionis in Christianos causam Gregor. Nyssenus orat. 2. de sanctis quadraginta martyribus scribit his verbis: Primum quidem improbus dæmon exercitus duci, simulacrorum insano cultui dedito, persuadere conatur, non aliter eum de barbaris victoria potiturum esse, nisi prius mactaret eos, qui Christum adorarent. hæc Greg. Nyssenus.

e Marcellini pueri.] De eodem prædicti. Quod autem hic inter tyrones recensendus, puer dicatur, sic accipe puerum, vt saltem esset annorum decem & septẽ: ea enim ætate tyrones adscribebantur militiæ; vt auctor est Gellius lib. 10. cap. 18. Quod idem hic dicitur peremptus ob eam causam quod nollet militare; id non odio militiæ (vt de C. Vettieno Valer. Max. scribit. lib. 6. cap. 3. de seuerit.) qui sibi manus digitos amputauit, ne militaret; sed quod (vt ex Seuero nuper diximus) Licinius suos milites litare præcepisset. Est de his l. 1. de filijs militarium. C. Theodo. lata sub eiusdem Licinij Consulatu aduersus eos, qui cum dispendio corporis, resectis digitis, militiæ necessitatem conarentur euadere. Id ipsum l. 4. 5. & 10. De tyron. item C. Theodo. Quanto autem cum periculo impietatis Christiani militarent in castris Gentilium, plurib. docet Tertullianus lib. de corona milit.

f Martiniani Episcopi, alias Materniani.] De eo tabulæ Mediolanen. ecclesiæ, quas R. D. Petrus Galesinus Protonotarius Apostolicus, doctus in primis ac disertus, nobilissimi ingenij hac ætate scriptor, quique in hoc argumenti genere magna cum laude versatus est, luculentissime illustrauit. De Materniano, seu Martiniano Episcopo Mediolanẽ. extat epigramma Ennodij Episcopi Ticinensis, est eius exordium: Mens niuei, &c. Claruit temporibus Papæ Zosimi.

g Isidori Episcopi.] Ex manuscript. ita ponitur: quem putamus esse illum sanctitate clarum, cuius meminit S. Hieron. in epitaph. Paulæ ad Eustoch. episto. 27. his verbis: Occurrente sibi sancto & venerabili Episcopo Isidoro confessore, & turbis innumerabilibus monachorum, &c. Scias tamen longe alium hunc esse ab illo Isidoro Ægypti monacho, qui magna aliquando fama ijsdem temporibus vixit, sed factus Origenistarum propugnator & ductor, pristinam laudem obscurauit. scribit de eo S. Hieronym. episc. 61. ad Pammachium, & ad Ctesiphontem aduersus Pelagianos.

h Et confessoris.] Cum S. Hieronym. hunc Confessorem appellet, ne quid lateat, sciendũ est, diuersa admodum significatione à præsentis temporis vsu hanc vocem à maioribus vsurpatam. Illi enim neminem eo nomine appellabant, nisi eum qui Christi fidem interpellatus, coram fidei hostibus confessus esset. Si vero aliquod genus tormentorum esset expertus, nec tamen martyrio occubuisset; tunc & Martyr vocatus, idemq; aliquando etiã dictus reperitur Confessor, quod scilicet nondum martyrium consummasset. Licet si vim harum vocum expendas, eædem sint; nihilominus tam apud Tertullianum, quam etiam Cyprianum, & alios plerosq; antiquorum, eo sensu, quo diximus, eas voces accipi cõsueuisse, perspectum satis, exploratumque habetur. Consule, si hæc exactius scire cupis, in primis Cypriani episto. 7. 9. 15. 30. 37. 52. & 81. edit. Pamelij, qui eadem adnotauit in schol. epist. 9. vir quidẽ etsi facie mihi incognitus, eruditione tamen satis perspectus. Iuxta eiusdem Cypriani sententiam, qui non interpellatus se martyrio inge-

ingerebat, hic dicebatur Professor. si adhuc autem quis timore correptus, ne fidem proderet, sua suosq; relinquens, exilio spontaneo procul à patria vitam ageret, hic appellabatur Extorris: cuius non erat despicienda conditio; nam & numero martyrum recensendus erat, si ea de causa mortem oppetijsset. Hæc omnia more maiorum, atque vetusto loquendi genere. Obtinuit postmodum vsus, vt omnes qui sancta & laudabili vita vixissent, sanctoque demum ac probato fine in Domino quieuissent, Confessores appellarentur.

i Siridonis Episco.] De quo etiam hac die vet. manuscr. de cuius fuerit ciuitatis Episcopus, hactenus obscurum remanet. Fuit & alius Siridon alias Seridō dictus, qui inter sanctos anachoretas claruit, de quo in vit. patr.

K Macarij Alex. abb.] De eodem hac die Beda, Ado, & manuscript. Constat duos fuisse Macarios sanctitate celebres, Ægyptios ambos; quorum alter Alexandrinus dictus est, eo quod (vt scribit Palladius) in ecclesia Alexandrina functus esset presbyterio: alter autem simpliciter Ægyptius est appellatus. Agunt de his pluribus veteres historici, Socra. libro 4. hist. c. 18. Sozom. lib. 6. c. 29. Ruffin. lib. 2. cap. 4. Hieron. epist. 27. Cassian. colla. 5. c. 12. & collat. 24. cap. 13. in vit. patr. par. 1. Pallad. Gallata c. 8. Suidas, & alij. Fuerunt & alij Macarij fama conspicui, sed de duobus tantum agitur in Martyrologio. Vixit enim eodem sæculo Macarius ceteris iunior, ad quem Ruffinus translationem Periarchon Origenis inscripsit, necnon etiam apologiam pro Origene, qui & eiusdē Ruffini discipulus fuit; de quo, tacito nomine, hæc Sanctus Hieron. epist. 16. Tunc discipulus ὄλβιος, & vere nominis sui, si in talem magistrum non impegisset, &c. Hæc idcirco Hieronymus, quoniam in Origenismum ipsum lapsum deplorat. At ne quis aliqua forte suspicione saltem leui pulsetur, hunc de quo scribit Sanctus Hieronym. fuisse alterum ex duobus illis, quos colimus, satis rei veritas perspicua redditur, dum constat Macarium Ægyptium magistrū fuisse Euagrij, vt scribit Socra. lib. 4. c. 18. & Gennad de vir. illust. c. 10. & 11. qui quidem Euagrius habuit discipulum Ruffinum, vt S. Hier. scribit ad Ctesiphontem; Ruffinus autem (vt vidimus) Macarium iuniorem Origenistam erudiuit. Si itaq; Macarius Aegyptius fuit magister Euagrij, cuius Ruffinus fuit discipul⁹: quomodo Macarius Ruffini discipulus vnus idemq; erit cum Macario Aegyptio? Nec est etiam quod quis existimet Sanctum Hieronymum de Macario altero, Alexandrino videlicet, esse locutum: quem etsi aliquanto iuniorem Aegyptio scribat Palladius c. 8. tamen illius temporibus claruisse, prædicti auctores testantur. Socrat libro 4. cap. 18. Sozom. lib. 6. cap. 29. & Ruffin. libr. 2. c. 4. sicque Macario Ruffini discipulo seniorem fuisse apparet. Ad hæc addimus: Illum Macarium, quem Hieronymus in simulat hæresis Origenis, fuisse aliquādo Romæ, idem insinuare videtur, at Alexandrinum, de quo est quæstio, nunquā Romam venire voluisse, Palladius ipse testatur. Claruit ijsdem temporibus alius virtutibus insignis, qui ob homicidium inuoluntarium olim perpetratum, dictus est cognomēto Homicida: de ipso scribit Sozom. libro 6. cap. 29. & Pallad. ad Laus. capit. 6. Alius etiam reperitur Macarius Romanus, qui ex Vicaria præfectura monasticam vitam amplexus est, de quo idē Pallad. cap. 36. in fine. Romani huius res gestæ habentur in vit. patrum, auctore Theophilo quodam; sed quæ minus probentur. Ex his omnibus Macarijs duos tantum; quos diximus, Dei ecclesia recenset inter sanctos; de quibus & Græci agunt vna eademque die, decimoquarto Kal. Februarij. Ex his item omnibus duo adnumerantur inter scriptores Ecclesiasticos, Macarius ille senior dictus Aegyptius, de quo agit Gennad. de vir. illust. c. 10. & ille iunior Ruffini discipulus, de quo idem Gennad. c. 28.

xxviij C Tertio Nonas Ianuarij. Luna. 3

á	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

OCtaua [a] ſancti Ioannis Apoſtoli & Euãgeliſtæ. Romæ in via Appia natalis [b] ſancti Anteri [c] Papæ, qui ſub Iulio Maximino [d] paſſus eſt, & in cœmeterio [e] Calliſti ſepultus. Eodem die ſancti Petri, [f] qui apud ciuitatem Aulonam crucis ſupplicio eſt interemptus. In Helleſponto ſanctorum martyrum Cyrini, [g] Primi, & Theogenis. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Gordij [h] centurionis, de cuius laudibus extat præclara Baſilij Magni oratio in eius die feſto habita. In Cilicia ſanctorum martyrum Zoſimi, [i] Athanaſij commentarienſis, Theopempti, & Theonę, qui in perſecutione Diocletiani illuſtre martyrium obierunt. Patauij ſancti Danielis [K] martyris. Viennæ in Gallijs ſancti Florentij [l] Epiſcopi, qui tempore Gallieni Imperatoris in exilium relegatus, illic martyrium conſummauit. Lutetiæ Pariſiorum ſanctæ Genoueſæ [m] virginis, quæ à beato Germano Antiſiodorenſi Epiſcopo Chriſto dicata, admirãd[i]s virtutib. & miraculis claruit.

IANVARII 3.

OCtaua [a] ſancti Ioãnis.] Meminit eiuſdem Octauę Amalar. de eccl. offic. lib. 4. c. 37. in fine. Agit de eadem Ado in Martyrologio.

b Natalis ſancti, &c.] Vetus loquendi vſus, vt dies migrationis ex hac vita appelletur dies Natalis: cuius quidem rei exacte rationem reddit Origenes libro tertio, comment. in Iob, & Albin. Flac. de diu. offic. c. de ſexta feria, pag. 60. Et Nicolaus Papa in epiſtola ad conſulta Bulgarorum cap. 5. in fine hæc habet: Natus dicitur, qui ex hac vita migrauit. quomodo enim vſitato more dicitur naſci, quando quis ex vtero materno procedens in hanc lucem exit; ſic quoq; iure natus appellari poteſt, qui liber ab huius ſęculi tenebris, ad lucem pertingit vinctium. Pro qua ergo re apte conſuetudinem tenet Eccleſia, vt ſolemnes beatorum martyrũ vel confeſſorum Chriſti dies, quibus ex hoc mundo ad regionem migrauerũt viuorum, nuncupentur Natales: ſed & eorum ſolemnia, non funebria, tanquã morientium, ſed (vtpote in vera vita naſcentium) Natalitia vocitentur. Hæc ibi. Præterea dies Natalis etiã dici reperitur, quo quis ordinatur Epiſcopus, vt apparet ex S. Ambroſio lib. 8. epiſto. 60. ad Felicẽ edi. Ro. ex S. Pauli. epiſt. 16. ad Delphinum, & ex Hilarij Papæ epiſt. ad Aſcanium.

c Anteri Papæ.] Succeſſit hic Pontiano, vt conſtat ex libro de Roma. Pontific.

qui

qui fertur nomine Damasi, & indicibus Vaticanis, quos exscripsimus. id ipsum testatur Optatus Mileuit. libro 2. contra Parmenian. August. epist. 165. ad Generosum, Euseb. in chron. & histo. lib. 6. cap. 22. Niceph. Episc. in chronol. & alij, qui omnes post Pontianum ponunt Anterum. In Actis quibusdam S. Vrsulæ post Pontianum Cyriacus quidam Rom. Pontifex perperam fingitur. Consule ea quæ habentur adnotata inferius, die 21. Octobris, vbi de actis illis pluribus egimus.

d Sub Iulio Maximino.] Quod spectat ad persecutionē Maximini, sub quo Anterus passus dicitur, sextam eam ponunt ordine Aug. de ciuit. Dei libro 18. c. 52. & Oros. hist. lib. 7. cap. 19. Seuer. autē hanc inter persecutiones non numerat; quam tamen fuisse pergrauem, constat. De ea ita Euseb. lib. 6. cap. 21. Maximinus propter grauem inuidiam, qua contra Alexandri familiam, in qua complures fideles & Christiani versabantur, flagrabat, acerbam persecutionis tempestatem concitauit; iussitque solos ecclesiarum præsides, tamquam auctores doctrinæ Euangelicæ, neci dari. hæc Euseb. Porro qualis quantave fuerit hæc persecutio, ex eo saltem coniectare licet, quod Iulius Capitolinus de ipso testatum reliquit, cū ait: Tam crudelis fuit Maximinus, vt alij illum Cyclopem, alij Busiridem, alij Scironem, nonnulli Phalarim, multi Tiphonem, vel Gygem vocarent. Senatus cum adeo timuit, vt vota templis publice priuatimque mulieres cum suis liberis facerent, ne ille vmquam vrbem Romam videret: audiebat enim alios in cruce sublatos, alios animalibus nuper occisis inclusos, alios feris obiectos, alios fustibus cæsos, &c. quæ quidem cum in suos milites exercuisset, quanto his maiora in Christianos, aduersus quos iminēso flagrabat odio, sæuus barbarus fit molitus, quisque poterit existimare.

e In Cœmeterio Callisti.] Vox notissima, Cœmeterium, qua Christiani illum locum dicere consueuerunt, in quem fidelium defunctorum corpora sepelienda inferuntur; inde deducto vocabulo, quod cum diuina Scriptura obitum iustorum, somnum dicere solita est; eadem significatione locū illum, vbi sepelirentur, Cœmeterium, hoc est, dormitoriū, à κοιμάω, quod est dormio, voluit appellari: quæ etiam loca, modo Concilia sanctorum, de qua voce agemus inferius, modo etiam à natura loci denominatione deducta, Arenaria, Crypta, Catacumbę, seu Catatumbæ in veteribus Martyrologijs appellata inueniuntur. Apud Afros eadem loca Areæ dictæ reperiuntur. vnde Tertullianus ad Scapulam, ex verbis persecutorū: Nō sint Areæ: hoc est, loca sepulturarum Christianorum destruantur, ne ad ea vlterius conuenirent, &c. In ea enim loca cum precum causa conuenire consueuissent frequenti cœtu Christiani, magis magisq; Gentilium furor sæuire atque grassari solitus est, vt scribit Tertul. in apologet. & Minutius Felix in Octauio. Vsurpata reperitur eadem vox à Pontio diacono in Actis martyrij Sancti Cypriani, vbi in fine dicit, illum fuisse sepultū in Area Candidi procuratoris. Erant Romæ complura Cœmeteria, quorum tantum quadraginta tria ex tabulis Vaticanis descripsi, de quibus vberius agit Onuphrius. Desiderantur adhuc aliqua, de quibus egi in Annal. Ecclesiast. Erant autem Cœmeteria omnia, vel Areæ extra ciuitatem posita: vigentibus etenim Gentilium legibus, ex leg. xij. tabularum nefas erat intra mœnia mortuum sepelire. sed omnia illa iura Gentilium, cum per contrarium vsum, tum etiam per pientissimam Leonis Imp. nouellam constitut. 53. quæ incipit, Mea quidem sententia, &c. sunt antiquata ac prorsus abrogata. Ex Cœmeterio Callisti, de quo agimus, effossū corpus sancti Anteri Papæ translatum est intra Vrbem in ecclesiam S. Siluestri in cāpo Martio, vbi in lapidea tabula eiusmodi vetus inscriptio legitur: Hæc est notitia Natalitiorum Sanctorum hic requiescentium: Mense Ianuario die tertia Natalis Sancti Anteri Papæ, &c.

f Petri.] De eo etiam Beda, Vsuard. & vet. manuscr. Extant eius passionis Acta, & quidē germana, ab Anastasio S. R. E. Bibliothecario Latinitate donata: retulit ea Surius in Tom. 1.

g Cyrini,

g Cyrini, Primi, & Theogenis.] Beda de Theogene tãtum hic agit, cuius Acta recitat Mombrit.to.2.vit.sancto. Petrus in cat.lib.2.c.41.breui cõpendio perstringit Theogenis martyrium, qui passus est sub Licinio Imp. vt pdicta Acta testãtur. Vsuard. de ijsdem tribus omnib. hic agit.

h Gordij.] Extat de ipso præclarũ encomium Sancti Basilij. agunt de eodem hac die Græci. Passus repetitur sub Licinio Imper. vt legimus in peruetusto Menologio, quod asseruatur in bibliotheca Illustr.ac Reuerendiss. Guilielmi Sirleti Card.ampliss.illudque ab ipso Latinitate donatum, propriaque manu maiori ex parte conscriptum, velut ingentem thesaurum eius liberalitate possideo, & (vt Hieronymi verbis vtar de codice Pamphili martyris) tanto amplector & seruo gaudio, vt Cresi opes habere me credam. Meminisse itaque lector debet, cum in his scriptis allegatur menologium, me de eo semper intelligere.

i Zosimi & soc.] Græci itidem de ijsdem hac die agunt, vt constat ex Menologio, vbi de Zosimo & Athanasio seorsum ab alijs agitur, passique ponũtur sub Domitiano Imper. Theopemptus autem & Theonas sub Diocletiano.

K Danielis.] Hæc est dies inuentionis eius corporis, vt accepimus ex tabulis ecclesiæ Patauinæ. De eadem inuentione agit Petrus in catal.lib.2.c.40.& Scard.in Annal. Patau.

l Florentij Episcopi.] De ipso hac item die Beda, & Ado Treuer.nec non vet.manuscript. Ado Viennen. in chron. anno 241. hæc de eo: Florentius quoque Episcopus Viennensis vita & doctrina emicuit; mansit ad Gallieni & Volusiani Imperium, exiliatusque martyrium compleuit.hæc Ado. An autem sub Gallieno aliqua fuerit excitata persecutio, dicemus inferius 13.Ianuarij.

m Genouefæ.] De eadem agunt hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij omnes. Scribit de ea Gregorius Turon.de gloria confess.cap.91. & de gestis Francorum libro 4. capit. 1. Extant præclara eius vitæ Acta, quæ recitat Sur.tom.1.plura etiam de ipsa reperies in vita S. Germani Episcop. Autisiodorensis, quam scripsit Constãtius Sigebert.idem in chron.anno 457. Claruit temporibus Valentiniani Tertij Imper.ac peruenit vsque ad Clodoueum Regem Franc.

xxvij D Pridie Nonas Ianuarij. Luna. 4

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4				

Octaua [a] sanctorum Innocentium. In Creta natalis sancti Titi, [b] qui ab Apostolo Paulo Cretensium Episcopus ordinatus, post prædicationis officium fidelissime consummatum, beatum finem adeptus, sepultus est in ecclesia, vbi à B. Apostolo dignus minister fuerat constitutus. Romæ sanctorum martyrum Prisci [c] presbyteri, & Priscilliani clerici, ac Benedictæ religiosæ fœminæ: qui tempore impijssimi Iuliani gladio martyrium compleuerunt. Item beatæ Dafrosæ [d] vxoris sancti * Fabiani martyris quæ post interfectionem viri sui primũ exilio relegata, deinde sub præfato Principe capite plexa est. Bononiæ sanctorum Hermetis, [e] Aggei, & Caij martyrum, qui sub

* Flauiani.

Maximiano

Maximiano Imperatore passi sunt. Adrumeti in Africa cõmemoratio sancti Mauili [f] martyris, qui in persecutione Seueri Imperatoris a Scapula sæuissimo Præside damnatus ad bestias, martyrij coronam accepit. Item in Africa præclarissimorũ martyrum Aquilini, [g] Gemini, Eugenij, Marciani, Quinčti, Theodoti, & Tryphonis. Apud Lingonas sancti Gregorij [h] Episcopi miraculis clari. Rhemis in Gallia sancti Rigoberti [i] Episcopis & confessoris.

IANVARII 4.

Ctaua [a] sanctorum Innocentium.] Scribit Possidius in indiculo, sanctum Augustinum duos sermones habuisse i die Octauarũ infantium, de eadem Octaua Amalarius de eccl. offi. lib. 4. c. 37. Microlo. c. 36. Ado itẽ hac die in Martyrologio.

b Titi.] Agũt de eodem Beda hac die, ac cæteri Latinorum, Græci autẽ in Menologio 25. Augusti. De Tito frequenter Paulus Apost. meminit, ad quẽ, & scripsit epistolam. Sanctus Ignatius etiam in epistola ad Philadelph. Euseb. hist. lib. 3. c. 4. Hie. Ioan. Chrysost. & Theodore. in commentarijs in epist. ad Titũ, Sophronius apud Hier. de script. Eccles. Isidorus, siue alius sit auctor, de vita & morte sanct. ca. 88. Doroth. in synopsi, & alij de eodem agunt. habet Menologium, eum natũ annos nonaginta quatuor i pace quieuisse.

c Prisci & soc.] De ijsdem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. horũ res gestæ narrantur in Actis sanctæ Bibianæ, quæ tñ aliqua censura indigent, & in ijs præsertim, quæ de Iuliano Apostata narrantur, eum Romæ vixisse, deq; martyribus habuisse quæstionem, quod. n. per Vrbis Præfectum in martyres gestum est, id ipsi Iuliano tribuitur, quem nũquam Romã aduenisse, certum est, idq; omnes qui antiquas callent historias, atq; ea sciunt quę Ammianus Marce. cõscripsit, facile intelligunt. Idem lib. 26 scribit, Vrbanam præfecturam à Iuliano creditam fuisse Aproniano, quem cum idem auctor Ethnicus dicat aduersus magos sæuissimas quæstiones exercuisse, Christianos per magos, more Gentilium, intelligere, haud obscurũ est illis, qui apologias, quas patres aduersus Gẽtiles pro Christianis scripserũt, aliqñ legerũt. At quõ Iulianus magos iuberet impugnari, qui eosdẽ honorificẽtissime habuit, eosq; lõge positos accersiuit? vt testantur Eunapius Sardianus de vit. philos. in Maximo, Ammiã. Marcel. li. 22. & Socr. lib. 3. c. 1. extant & de his eiusdem Iuliani litteræ. Porro reperiuntur ẽt horũ martyrũ Acta seorsum ab Actis S. Bibianæ in vet. manuscrip. nostræ bibliothecæ.

d Dafrosæ.] De qua etiam ijdẽ qui supra agunt hac die. eius res gestæ leguntur in ijsdem Actis S. Bibianæ eius filiæ. Errare admodum constat Petrum in catal. lib. 2. c. 43. dum citans Adonem (apud quem nihil tale reperi) dicit hanc Dafrosam vxorem fuisse Fabiani Papæ, deceptus nimirum nomine Fabiani. Ex præfecti parentis sanctarum virginum Bibianæ atq; Demetriæ, qui vixit temporibus Cõstantij & Iuliani Imp. cum tamen Fabianum Papam constet martyrio coronatum esse sub Decio Imperatore.

e Hermetis & soc.] Vsuardus ẽt de his hac die; adstipulanturq; vet. manusc. Hos autẽ sub Maximiano Imp. passos esse, testantur etiã tabulæ Bononiensis ecclesiæ.

f Mauili.] Præclaro elogio hũc martyrẽ Tertullianus exornat, scribens ad Scapulam Præsidem, cui etiã exprobrat cladem diuinitus immissam in Africam in martyris vltionem. Scapulam autem Præsidem, cuius cũ hic, rũ apud Tertullianũ mẽtio habetur, illum reor Tertyllũ Scapulã, ad quem extat rescriptũ Commodi Imp. l. diuus Marcus. ff. de offi. præs. nam paulo post Cõmodũ Seuerus imperauit, sub quo Scapula in Africa exercuit sanctorum carnificinã, inter quos Mauilus,

de quo agitur, martyrio coronatus est.

g Aquilini & soc.] De his etiam Beda hac die, qui fatetur horum Acta suis temporibus extare; quæ postmodum excidisse videntur. Agunt de ijsdem Vsuardus, Ado, & alij. Passos hos esse in persecutione Vuandalica, tradit Petrus in catal. lib. 2. c. 44. ex Adone, quem citat.

h Gregorij Episcopi.] De eodem vet. manuscript. huius res gestas scripsit Gregorius Turonen. in vita sanct. patrum c. 7. qui de eodem agit de gest. Franc. lib. 3. cap. 15. & 19. ex quibus apparet eum claruisse temporibus Theodorici filij Clodouei Regis Franc. Interfuisse reperitur Gregor. Lingon. Episcopus tribus Galliarum Conciliis, Epaunensi, Aruernensi, necnon etiam tertio Aurelianensi, sed huic per legatos tantum: In tabulis Episcoporum Lingonien. quas descripsit Democh. decimus sextus hic eius sedis numeratur Episcopus. Mombrit. etiam de ipso agit tom. 1. vir. sanctorum.

i Rigoberti Episcopi.] Extant eius preclara Acta, quæ recitat Sur. to. 1. Floruit ijs temporibus, cum Pipinus & Carolus Martellus regnum Francorum administraret pro Childerico Rege; peruenitq; vsque ad tempora Hadriani Papæ; qui, ipso defuncto, reiecto Milone, in locum eius subrogauit Turpinum, vt eius Acta testantur. de ipso item Sigeb. in chron. anno 723. Ponitur hic in talibus Democ. 28. eius sedis Episcopus.

xxvj E Nonis Ianuarij. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	30	1	2	3	4	5			

Vigilia [a] Epiphaniæ Domini. Romæ sancti Thelesphori [b] Papæ, qui sub Antonino [c] Pio post multos labores pro Christi confessione illustre martyriũ duxit. In Aegypto commemoratio plurimorum [d] sanctorum Martyrũ, qui in Thebaide sub persecutione Diocletiani diuerso tormentorum genere cęsi sunt. Antiochiæ sancti Simeonis [e] monachi; qui in [f] columna stans multos annos vixit, vnde & Stylitæ cognomen accepit: cuius vita & conuersatio extitit admirabilis. In Anglia sancti Eduardi [g] Regis virtute castitatis, & gratia miraculorum insignis. Alexandriæ Sãctæ Syncleticæ, [h] cuius res præclaræ gestas sanctus Athanasius litterarum monumentis commendauit. Romæ sanctæ Aemilianæ [i] virginis, amitæ Sancti Gregorij Papæ, quæ vocante Tharsilla sorore, quæ ad Deum præcesserat, hac ipsa die migrauit ad Dominum. Eodem die sanctæ Apollinaris [k] virginis.

IANVARII 5.

Vigilia [a] Epiphaniæ.] De qua Ordo Rom. Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 10. c. 31. in Perpetuo Episcop. Microlog. & alij qui agunt de diuinis offic. Celebrabatur etiam in Ecclesia Africana vigilia Epiphanie, in qua sanctus Eugenius Episcopus Carthaginensis Felicem cecum Dei virtute illuminauit, vt scribit Vict. de persec. Vuandal. lib. 2. Egimus satis de vigilijs Ecclesiæ

in

in annalibus Ecclesf. Hic autem illud vnū nequaquam dissimulandum videtur,nōnullos affirmare, sanctum Ambrosiū per suasione sanctæ Monicæ, vsum vigiliarū ea de causa ab Ecclesia proscripsisse,quod Christianorum plurimi illud noctis tempus ludendo ac choreas ducendo transigerent:quod firmant auctoritate sermonis, qui S. Augustini noīe scriptus reperitur ad fratres de eremo; est ordine vigesimus quintus. Hoc autē quid magis à veritate alienum pōt excogitari,cum eo tempore, quo sancta Monica fuit Mediolani,occasione persecutionis Arrianorū, ibidem vigiliæ vigilantius, sanctius, purius ac propēsiori studio,quam vnquam antea fuerint,celebratæ? Nam præter longiores excubias,frequentiorem cantū,conciones ad populum, S. Ambrosius addit vigilijs sacros hymnos. Præsto illis erat vna cū ceteris sancta Monica, & in eis(vt S. Aug. scribit lib.9.cōfess.c.7.) primas partes tenebat. Quam solerti studio Mediolanēsis ecclesia sacras vigilias ageret, accedat auctoritas ipsius Sācti Ambrosij,qui in sermone in Psal.109.edi.Rom.de festo Pētecostes, commendans exactam vigiliarū obseruationē, ait. Ieiunauimus Sabbato, vigilias celebrauimus, orationibus pernoctantes instituimus, &c. In ecclesia vero Africana tantum abest (quod præsefert sermo ille) vt ea occasione demptę fuerint nocturnæ sacræ vigiliæ, vt eadē maius tunc tēporis acceperint incrementū, & in exactiorem purioremq; religionis cultū fuerint restitutæ: Nam vsus cytharę,qui ea occasione irrepserat,quod scriptum erat in Psal.70. Psallam tibi in cythara,sanctus Israel, Augustini opera, fuit ablatus, vt ipse scribit concione 1.super Psalmū 32. Erant igitur in vsu vigiliæ nocturnæ,illæque puræ, & Christiana obseruatione dignissimæ, vt idem testatur in concione ad catechumenos contra Iudæos tom.6. Ad quas etiam frequentandas suos consueuit hortari, vt apparet ex ser.251. de tem. Insuper addimus,tantum abesse, vt occasione chorearum, vel aliorum abusuum, sacræ vigiliæ fuerint abolitæ, vt in omnibus contrariū prorsus acciderit;nimirum vt ex sacro religiosoque vsu vigiliarum sublati fuerint perditissimi illius temporis mores, qui antea irrepsissent. Est de his locus egregius Sancti Augustini in sermone habito in die natali sancti Cypriani,est ordine 115. de diuersis, vbi hæc leguntur c.5.to.10.p. 593. edit. Louan. Aliquando ante annos non valde multos istum locum inuaserat petulantia saltatorum. Istum tam sanctū locum, vbi iacet sancti martyris corpus (sicut meminerunt multi qui ætatem habent) locum, inquam,tam sanctum inuaserat pestilentia & petulantia saltatorum. Per totam noctem hic cantabantur nefaria,& cātantibus saltabatur. Quando voluit Dn̄s per sanctum fratrem nostrum Episcopum vestrum, ex quo hic cœperunt sanctæ vigiliæ celebrari, illa pestis aliquātulum reluctata, postea cessit diligentiæ, erubuit sapientia, &c. Ex his omnibus luce clarius cognosces, cuius fidei sit sermo ille, qui nomine Augustini ad fratres de eremo circūfertur, quem cum alijs schola Louaniensis in hac recentiori editione reiecit in angulum. Non itaque Ambrosius, non Augustinus, nec quiuis alius Orthodoxorum, his temporibus vigilias nocturnas Ecclesiasticas abrogauit, vel minuit: sed impurissimus hæresiarcha Vigilantius vigilias, sui nominis hostis, impugnauit, sicque minuere conatus est, vt nō nisi semel in anno, in Paschali solēnitate vigilias peragendas esse iactaret. Hieronymus aduersus Vigilant.

b Telesphori Papæ.] De eodē hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac vet. manuscript. In Romanis Pontificibus ea tantum quę spectant ad successionem, hic annotare visum est: in Annal. Ecclesiasticis cætera vberius explicabimus. Quod itaque attinet ad successionē Telesphori, agit in primis Irenæus aduersus hæres. lib.3.c.3. Epiphan. hæres.37. Euseb. in chron. & hist. lib. 4.c.5. Optatus lib.2. contra Parmen. Aug. epistol 165. ad Gener. Niceph. Episco. in chron. & alij complures recentiores.

c Sub Antonino Pio.] Hoc loco fortasse erit qui dubitet, quomodo sub Antonino Pio Telesphorus vel alij passi dicantur, cum sub eo pacem fuisse in Ecclesia, testetur Tertull. in apologet. Seuerus lib. 2. Oros. lib.7.c.14. & alij. Constat etiam

Antoninum pro Christianis edictum amplissimum proposuisse, vt scribit Euseb.in chron.& hist.lib.4.c.12. quod apud Iustinum martyrem leges in appendice apologiæ Respondemus, martyriũ Telesphori vel aliorum contigisse ante scriptam à Iustino apologiam, & promulgatum pro Christianis edictum, prout idem testatur Eusebius hist.lib.4.cap.11.& 12.Porro ex eadem Iustini apologia satis apparet, ante illud tempus, cum idem imperaret Antoninus, non esse temperatũ omnino à cęde Christianorum; non quidem Imperatoris mandato, sed ex sententia Præsidum, & furore Gentiliũ conclamantibus illis contra fideles: ad quorum coercendum furorem Iustinus (vt apparet) nobilissimam illam elaborauit apologiã Christiano philosopho dignam. Suppetunt & aliæ rationes cur tẽpore pacis Ecclesiæ, vel sub iustissimis Principib. multi reperiantur martyres passi: sed ea quæ supra diximus de temporib. Alexandri Imperatoris, & quæ paulo inferius dicturi sumus de Traiano, satis ad hanc rẽ explicandã esse poterunt.

d Plurimorum sanctorum martyrũ.] Horum singulorum certamina Eusebius digessit in libro quem scripsit de Martyribus, qui non extat. Omnium vero simul agonem summatim complexus est histo. lib.8.c.9. Cum autem innumera fere Ægyptiorum martyrũ multitudo passa habeatur tam ex monumentis Græcorum, quam Latinorum scriptorum: de ea agente illud ad memoriã reuocaui, quod scribit Cicero lib.5. Tuscul.his verbis: Ægyptiorum morem quis ignorat? quorũ imbutæ mentes prauitatis errorib. quamuis carnificinam prius subierint, quam ibim, aut aspidẽ, aut felẽ, aut crocodilũ violẽt; quorũ si impr udẽter quippiam fecerint, nullã pęnã recusent. hæc Cicero. Porro si olim Ægyptij tanti vitrũ; quãti illos margaritũ (vt hẽt parœmia) fecisse putandum est, corroborante eos pſertim diuina grã.

e Simeonis.] De eodẽ hac etiã die cæteri Latinorum, Græci autem 24. Maij, vt apparet ex Menologio. Huius adhuc viuentis quasdam res gestas conscripsit Theodoretus Episcopus Cyri libro sanctorum Patrum Deum amantium c.26. Euagrius etiã nonnulla lib.1.hist.c.13.& 14. Niceph.lib.14.cap.51. qui etiam testatur, Metaphrastẽ vberius eius acta fuisse prosecutum, sed non extant. de eo prætcrea cæteri Græcorum, vt Suidas, Cedrenus, Michael Glycas; plura de eo in vita Danielis Stylitæ, & in actis S. Theodosij Cœnobiarchæ: ex Latinis Gregorius Turon. de gloria confess.c.26. & alij recentiores. In vit.patrum par.2. cap.48. eiusdem Simeonis, incerto auctore, vita scripta reperitur. Huius egregia sanctitas, admirandumq; vitæ genus quod excoluit, non tantum in Syria vbi agebat, sed toto innotuit orbi: Romę etenim, vt præsens, adeo notus fuit, vt opifices in omnium officinarum vestibulis, alij in porticubus (vt scribit Theodoretus) imaginem eius affigerent; hinc vnusquisque (vt ait) sibi auxilium ac tutelam petentes. In Gallijs etiam notissima extitit eius fama, prædicante eius admirabilem sanctitatem sancta Genouefa, quæ licet longe absens, eum tamen velut præsentem diuinitus nouerat, vt constat ex eiusdẽ sanctæ Genouefæ actis. Plurimi eum fecerunt Imperatores Catholici, vt Theodosius Iunior cuius adhuc legitur epistola ad illũ scripta, inserta in Actis Concilij Ephesini to.5.c.15.edit.Pelt. Scripsisse etiam ad ipsum reperitur Leo Magnus Imp. vt scribit Euag.hist.lib.2.ca.9. De tempore quo vixit, ex Theodoreto eius primordia colligi possunt, dum ait columnam iam incoluisse temporib. Meletij Episcopi Antiocheni, qui sub Valente Imp. vixit, desijtque ab humanis eo anno, quo celebrata est magna Synodus Constantinopolitana, Siagrio & Euchario Conss. qui numeratur annus à Christo, iuxta veriores chronographos, trecentesimus octogesimus primus. Superuixit autẽ Simeon (vt ait Cedrenus) vsque ad quartum annum Leonis Magni Imp. quod etiã colligitur ex Actis Danielis Stylitæ: est annus is à Christo 460. qua ratione iam centenario maior obdormisse dignoscitur. De translatione reliquiarum eius facta Constantinopolim, & ecclesia in eius honorem erecta ab eodẽ Leone Imperatore, habetur mentio in Actis eiusdẽ Danielis Stylitæ.

Non

Non omittẽdum illud videtur, quosdam eodem nomine deceptos ex duob. vnum conflasse Simeonem. Nam duos fuisse Simeones, seniorẽ ac iuniorem, exploratũ habetur. Præter seniorẽ, de quo agimus, fuit etiam alius eiusdem nominis & exercitationis, idemq; dictus Stylita, quem à prædicto esse diuersum, tẽpota, loca, maiorumq; testimonia declarant. Quonam tempore vixerit Simeon senior, iam vidimus. Iunior autẽ (vt auctor est Euagrius lib.6.c.22.qui eum nouit, & vsus est familiarissime) claruit temporibus Iustini Imperatoris vsque ad Mauritium. Extant eiusdem Simeonis litteræ ad Iustinum August. recitatæ post modum in actione quinta Nicenæ secundæ Synodi, vt eius testantur Acta; vbi & cognominatus est hic, Simeon Stylita admirandi montis, iisdemque notis nuncupatur à Ioanne Damasceno in orat.3. de imag. circa finem. Sic enim est dictus, quod (vt idem scribit Euagrius lib.6.cap.21.) vixit in columna seorsum in summo montis vertice posita. Vixerunt prædicti ambo in Syria. Fuit & tertius Simeon Stylita in Cilicia, quadraginta fere miliaribus ab Ægis ciuitate, huius meminit Sophronij Pratum spirt.c.57. hic percussus fulmine interijt, ex quo quidem genere mortis diuersum hunc esse à prædictis duobus Simeonibus, nulla est dubitatio. De prædictis duobus Græci agunt in Menologio; de seniori (vt diximus) 24. Maij, de iuniori autem prima Septembris.

f In columna.] Super vnam columnã cellulam ex tabulis struere, primus omnium docuit C. Mænius Rom. qui cum ad ædificandam Basilicam domum suam venderet, excepit sibi ius vnius columnæ, super quam tectum proijceret compactũ ex tabulis, vnde ipse & posteri eius munus gladiatorium spectare possent, quod tum edebatur in foro. hæc Ascon. Ab eodem Mænio dicta est Mæniana structura, cui⁹ postea fuit frequẽtior vsus, cuius meminit Festus in verb. Mæniana.

g Eduardi Regis.] Cuius egregia facta cõscripsit Alredus abbas, quæ retulit Sur. in tom.1. Hunc Alexander Papa III. adscripsit sanctorum numero, cuius rei gestæ extant monumenta in appendice ad vitam eius. Habentur etiam in bibliotheca Vaticana litteræ Innocentij IV. Rom. Pontif. de celebratione diei festi S. Eduardi Regis, in Regist.an.2.nu.255.p.527. Obijt idem sanctus anno Domini 1066.

h Syncleticæ.] Græci etiam de eadem hac die agunt, vt vidimus in Menologio. Tradit Niceph. Callist. libro 8.cap.4. sanctum Athanasium scripsisse vitam Syncleticæ: eadem, inquit, ratione, qua scripserat vitam Antonij, vt sicut in hoc viri, ita in illa haberent mulieres, quod imitari assidue possent. hæc ille. Vtinam extaret; deperijt enim non sine graui totius orbis Christiani iactura, quam expendimus ex ingenti emolumento, quod Ecclesia est consecuta ex Antonij vita ab eodem auctore conscripta. Eiusdem nominis virginem Sedulius presbyter in epistola ad Macedonium, quæ est Præfatio Paschalis operis, summis laudibus celebrat; necnon eius sororem Perpetuã coniugij vinculo adstrictam. Extant senioris Syncleticæ grauissimæ sententiæ recitatę atq; descriptæ in Vit. patrum. Vixit Syncletica iunior iisdem cum Sedulio temporibus, senior autem temporibus Constantini Imp.

i Æmilianæ.] Agit de sancta Æmiliana S. Gregorius Papa homilia 38. quam refert, post multa præclare gesta, hac die quieuisse in pace. Fuit alia S. Æmiliana, cuius nomine Romæ titulus erat: quæ & vixit lõge ante huius tempora, nam eius tituli habetur mentio in Concilio 2. Romano sub Symmacho Papa.

K Apollinaris virg.] Eius res gestas edidit Metaphrastes: de quibus lectorem monitum velim, inesse ibi errorem, dum filia Anthemij Imperatoris dicitur, qui post Seuerum imperauit in Occidente. Sciat potius hanc fuisse genitam Anthemio Cõsulari viro religiosissimo, qui sub Arcadio Imper. gessit Consulatum, ad quem extat Ioan. Chrysost. epist.147. de quo & Theodoretus meminit lib. sanct. patr. capit.8. Habitus est autem hic velut Imperator, dum defuncto Arcadio, pro Theodosio impubere administrauit Imperium.

xxv F Octauo Idus Ianuarij. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

Piphania [a] Domini. In territorio Rhemēſi paſſio ſanctæ Macræ [b] virginis, quæ in perſecutione Diocletiani, iubente Rictiouaro Præſide, cum in ignem eſſet præcipitata, & permāſiſſet illæſa, dehinc mammillis abſciſsis, & ſqualore carceris afflicta, ſuper teſtas etiam acutiſsimas ac prunas volutata, orans migrauit ad Dominum. In Africa commemoratio plurimorum ſanctorum [c] Martyrum, qui in perſecutione Seueri ad palū ligati, igne conſumpti ſunt. Rhedonis in Gallia ſancti [e] Melanij Epiſcopi & confeſſoris, qui poſt innumerabiliū ſigna virtutum, iugiter cœlo intentus, glorioſus a ſæculo Geris in Aegypto ſancti Nilammonis recluſi, qui dum ad Epiſcopatum traheretur inuitus, in oratione ſpiritum Deo reddidit.

IANVARII 6.

Piphania [a] Domini.] Græci etiam hac die eandem celebrant ſolemnitatem, quā aliqui & Theophaniam dicūt licèt Gregor. Nazianzenus Theophaniam appellet diem, quo Dn̄s Ieſus Chriſtus eſt natus, hanc autē diem, qua nō tantum aduentus Magorum, ſed ēt inter alia myſteria Baptiſmatis Chriſti ſolemnitas agitur, vocat feſtum ſanctorū luminum, eo quod baptiſmus etiam illuſtratio diceretur, vt apparet ex eiuſdē oratione. In ſancta lumina, quo etiā nomine appellat eā Cyrillus monachus in Actis, quæ de ſancto Euthymio exacte conſcripſit. Apud Aegyptios autē vna eademq; die Natalis Chriſti atque baptiſmus agi conſueuit, vt conſtat ex homilia Ioannis Chryſoſtomi in Lucam c. 2. in Natal. Domini, to. 2. & Ioāne Caſſiano collat. 10. de oratione cap. 1. Epiphanius in panar. hæreſi 51. paulo diuerſius ab Aegyptijs, dicit, hac die, vel (vt habent alij codices) quinta huius, natum eſſe Dominum, baptizatū autem ante ſextum Idus Nouemb. hac autem die, qua et Aegyptij Natalem Dn̄i celebrant, primum illud à Domino miraculum eſſe factum, cum aquam mutauit in vinum. At S. Hieron. in commentario ſuper Ezechielē c. 1. hac ipſa die baptizatum tantum fuiſſe Dn̄m, non autem natum, affirmat. Conſultius itaq; Occidētalis Eccleſia vna eademq; die, quam Epiphaniam appellat, aduentum Magorum, Chriſti baptiſmum, & primum illud inſigne miraculum recolit. His diuinis myſterijs S. Aug. ſerm. 32. de temp. qui eſt quartus Epiphaniæ, addit & quartum, nimirū excellens illud ſignum, cū quinq; panib. quinq; hominum millia Chriſtus pauit in deſerto. Paulinus in Natali 9 S. Felicis non niſi prædicta tria myſteria ea die habita recenſet, ſicut & S. Maximus Taurinenſ. Celeberrimā fuiſſe ſemper Chriſtianis eiuſmodi ſolēnitatem, declarat Cæſarum præſentia, adeo vt ne impij quidem Principes ab ea celebritate abeſſent. Siquidem Iulianus Apoſtata, qui pallio Chriſtiana ſimulatæ religionis latentē impietatem ſtudebat contegere, cum eſſet in

Gallijs,

Gallijs, voluit ea die cũ cæteris Christianis sacris interesse mysterijs, vt scribit Ammian. Marcellin. lib. 21. Id ipsum præstitit Valens Imperator Arianus, vt de eo scribit S. Grego. Nazian. oratione in laudem Basilij. Visus. n. fuisset à Christiana fide prorsus extoris, qui tantis solemnitatibus non adesset. Theodosius Imper. sic huius diei celebritatem coli iussit, vt septem diebus qui præcedũt, ac totidẽ qui subsequũtur, iudicialem strepitum conticescere iusserit, vt l. 2. C. de ferijs.

b Macræ.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, consentiuntq; manuscripta, Petrus item in catal. lib. 2. c. 50. Additum hic est, eam passam sub Diocletiano Imperatore: nã Rictiouarũ Præsidẽ, qui eam sub titulo Christianitatis damnauit, sub eodem Imperatore exercuisse præfecturam, declarant Acta sanctorũ Crispini & Crispiniani, & aliorum Gallicanorum martyrũ. Quod aũt ad nomen Præsidis spectat, Rictiouarum in aliquib. antiquis codicibus in duas dictiones distinctum inuenimus in hunc modũ, Rictius Varus; quæ lectio mihi magis arridet.

c Plurimorum martyrum.] Restituti sunt hi ex veteribus monumentis, quibus perbelle adstipulatur Tertullianus in apologetico, vbi hæc circa finem habet, cũ in Gentiles inuehitur: Licet nunc Sarmenticior & Semaxios appelletis, quia ad stipitem dimidij axis reuincti exurimur. Is est habitus victoriæ nostræ, hæc palmata vestis; tali curru triũphamus, &c. Cõsule de his scholion Pamelij ibi appositũ 619.

d Ad palum ligati.] Ad palũ ligabantur rei aliquando ad comburendum, vt hic habes; aliquando verò ad torquendum, vt legitur apud Suetonium in Claudio c. 34. De vtroq; plura suppetunt exẽpla in Actis martyrum. Illi etiam qui securi plectendi essent, ligabantur ad palũ, vt Valer. lib. 5. cap. 8. dum ait: Virgis cæsos, & ad palum religatos securi percuti iussit. eadem supra li 3. c. 8 Rursus etiam palus adigebatur per medium hominem vsq; ad summum oris, ac sic miserè mori cogebatur. de quo supplicio Seneca lib. 2. epist. 14. ait: Cogita adactum per mediũ hominem, qui per eos emergebat, stipitem, &c. De quo genere mortis Procop. lib. 1. de bello Vuandalic. & alij.

e Melanij Epis.] De eo etiã Vsuardus: Hic reperiuir interfuisse Concilio primo Aurelianensi, temporibus Clodouei celebrato, vt eius Acta testantur. Scribit de Melanio Gregor. Turon. de gloria confess. c. 55. & Petrus in catal. libro 2. cap. 49. Fuit & eiusdem nominis Melanius alter Vlromãdensis Episcopus, qui eadem vixit ætate, eidemq; Concilio præsens fuit. Alius insuper Melansus Episcopus Rothomagensis, de quo scribit Gregor. Turonensis de gestis Fran. lib. 7. cap. 10.

f Geris in Aegypto S. Nilammonis.] Geris ciuitas est in Aegypto, distans à Pelusio fere quinquaginta stadijs: cui præficiendus cum esset à Theophilo Alexandrino, Nilammon, antequam res ageretur (vt optauit & precibus impetrauit) in eadem cellula, qua clausus tenebatur, diẽ obijt; vbi in eius memoriam templum est erectum, annuaq; statuta commemoratio, vt scribit Sozomenus hist. lib. 8. cap. 19. & Niceph. lib. 13. c. 17.

7 Septimo idus Ianuarij. Luna. Gxxiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

RElatio [a] pueri Iesu de Aegypto. Eodem die natalis beati Luciani [b] Antiochenę ecclesię presbyteri & martyris, qui satis clarus doctrina & eloquentia, passus est Nicomediæ ob Christi confessionem in persecutione Maximini, sepultusq; est

Helenopoli in Bithynia: cuius laudes S. Ioannes Chrysostomus celebrauit. Antiochenæ S. Cleri [c] diaconi, qui pro confessionis gloria septies tortus, ac diu in carcere maceratus, ad vltimum decollatus, martyrium consummauit. In ciuitate Heraclea sanctorũ martyrum Felicis [d] & Ianuarij. Eodem die sancti Iuliani [e] martyris. In Dania sancti Canuti [f] Regis & martyris. Papiæ sancti Crispini [g] Epi & confessoris. In Dacia sancti Nicetæ [h] Episcopi, qui feras & barbaras gẽtes Euãgelij prędicatione mites reddidit ac mãsuetas. In Aegypto beati Theodori [i] monachi, q. tpe Cõstãtini magni floruit sãctitate, cuius sãctus Athanasius meminit in vita S. Antonij.

IANVARII 4.

Relatio [a] pueri Iesu de Aegypto.] Agit de eadem Beda hac die, Vsuardus, Ado, & alij, quibus omnibus adstipulantur vet.manuscrip. Id vero contigisse post septimum Christi annũ, pluribus demonstrauimus in Annalibus Ecclesiasticis.

b Luciani.] De eodem Latini omnes hac die, Græci autẽ agunt decima quinta Octobris. Hunc sub Maximino passum, Eusebius tunc viuens, ac gesta martyrum scribens, testatur lib.9.c.5. Id ipsum Hier. de scrip. Eccle. in Luciano. Errore factum videtur, vt tam Metaphrastes, quam Suidas eum sub Maximiano martyrio occubuisse dicãt. Praclarissima hic sui ingenij reliquit monumenta, quæ à maiorib. Lucianea sunt appellata, cuius etiã nomine dicta est diuinæ Scripturæ versio ab ipso elaborata, quam Græci communem, seu Vulgatam dixere, eaq; (vt sæpius testatur sanctus Hieronymus ad Chromatium epist.107. & ad Suniam 131. Orientales omnes qui interiacent Constantinopoli Antiochiam vsque, sunt vsi. Nouissime demum, ea vrgente persecutione grauissima, cum apologiam pro Christiana religione scripsisset, nobili corona martyrij est insignitus. Non sic tamen felix in discipulis fuit: nam præter Pelagiam Antiochenam, quæ eum sectata, preclarum pro fide certamen subijt; cæteri in apostasiam primum eo tempore persecutionis sunt prolapsi; postmodum reddita pace Ecclesiæ, se Arrio cõiunxere, vt scribit Niceph lib.8.cap 31. Porro ijdem, quo illustriori gloriarentur auctore, non erubuerunt & sanctissimum martyrem, quasi auctorem hæresis in crimen adducere, seseq; ab eodem Collucianistas appellare: eo etenim nomine Arrius suos dicebat, ad quos scribebat epistolas. Extat adhuc exemplum literarum Arrij ad Collucianistas apud Epiphan. in panar. hæres.69. & Theodor. libro 1. capit.5. Id aliquando, primis illis rerum exordijs, Catholici verum rati, in eundem Lucianum declamarunt, vt fecisse videtur sanctus Alexander Episcopus Alexandrinus, scribens ad æque sanctum Alexandrum Constantinopolitanum Antistitem, cuius epistola recitatur à Theodoreto libro primo, histo. capit.4. Transijt idem nomen ad posteros, nam & Marius Victorinus libro 1. aduersus Arrianos, eosdẽ Lucianistas appellat. Ne quid autem de tanto martyre leuis suspicionis in alicuius animũ irrepat, ex ipsis etiam Arrianorũ actis, quam pura sinceraque esset Lucianis fides, apparet. Siquidem Antiochiæ ijdem Constantij Imp. tẽpore conuenientes, vt abolerent nomen illud Consubstantialitatis, fidei professionem ediderunt Luciani martyris, quam recitat Sozom. hist. lib.3. ca.5. & Niceph. lib.9.c.5. In qua cõis Filij cum Patre substantia potentia, gloria, imago, & alia demum omnia insunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ filij profitentur: nisi tantum quod Consubstantialitatis verbum illic non reperitur expressum; cuius occasione, & à

Niceno

Niceno symbolo illud adimere conabantur. sed nulla quidem in eo esse poterat culpa, eam vocem emittendo, quam scimus ad eludendos omnes Arrianorũ cauillos (vt pulchrè docet S. Athanasius in decretis contra Arrian. col. 381) a sacrosancta Nicena Synodo primum fuisse sapienter appositam. Quod itaque religiose vereque ante Nicenum Concilium, Lucianus profiteri potuit, eo ipso in damnationem eiusdem vocis abusi sunt Arriani, sicut & ipsam Scripturam etiam in prauum sensum sæpius torquere non erubuerunt. Satis uel illud sit ad sancti Luciani defensionem testimonium Athanasij, qui dum in Synopsi, quã ad Constantem Augustum scripsit, de diuinis Scripturis agit, appellat Lucianum sanctum magnum religiosumque martyrem. Sed non prætereat (quod mẽte exciderat) nobile illud de martyre Luciano, quod est apud Origenem elogium, quo ait: Quod autem secundum ipsam historiam testis lacerati atque pernecati fuerunt S. martyres, manifestum est atque irrefutabile. Nam post vniuersa tormenta recludentes eos in carceres, & testas multas in eis sternentes, & per quatuor partes eos impij extendentes, crudeli morte eos pernecabant. Ita consummatus est beatus atq; gloriosus Lucianus, lucida vita, lucidus & fide, lucidus etiam tolerantiæ consummatione. Ob hoc. n. Lucianus cognominatus est tamquam lucidus, aut proprio lumine sibi fulgens, aut alijs lucens. Hic namque beatus duodecim diebus supra testas multas extensus, tertia decima die est consummatus: alijque innumeri sancti martyres eodem modo mortem transeuntes consummati sunt. Hucusque auctor, non tamen Origenes, vt præfert titulus: nam longe ante Luciani tempora ille obijt, nempe sub Gallo & Volusiano: Lucianus autem (vt vidimus) vltima persecutione sub Maximino est coronatus martyrio. Nec est quod de alio Luciano ea scripta esse dici possint: nam eiusmodi genere mortis, quod auctor recenset. Lucianum, de quo agimus, esse sublatum, eius Acta a Metaphraste descripta declarant. Eius venerandum corpus post martyrium, delphinorum obsequio, Drepanum in Bithyniam delatum, egregia basilica ab Helena Constantini matre fuit ornatum, qui & locum illum Imperialibus munificentijs auctum, Helenopolim appellauit, vt scribit Socrat. lib. 1. c. 13. & Niceph. hist. lib. 8. c. 31. Quod hic dicitur, S. Ioannem Chrysostomum præclara oratione laudasse Lucianum, scias etiam vt rem pretiosissimam asseruari in bibliotheca eruditissimi Card. Sirleti, prout ipse mecum, vt de pretioso margarito, gloriatus est. Agit & de Luciano Suidas in historicis, & alij.

c Clerici diaconi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, manusc. ac cæteri, Petrus item in catalog. lib. 2. c. 54.

d Felicis & Ianuarij.] Agit de his itẽ hac die Vsuardus, consentiuntque vet. manuscr.

e Iuliani.] Sicut in veteri Rom. Martyrologio, ita & in manuscr. idem reperitur. quando autem, vel ubi passus sit, latet.

f Canuti Regis.] De eo plura Saxo Gram. hist. Dan. lib. 13. Ioannes Magnus hist. Goth. lib. 18. cap. 11. 12. & 13. Floruit temporibus Gregorij Septimi Rom. Pont. circa ann. Domini 1080 Fuit alius eiusdem nominis Danorum Dux, qui & ipse innocentissime necatus est, & inter sanctos relatus; de quo idem Saxo Gram. & Ioannes Magnus lib. 18. cap. 14. & lib. 19. cap. 7.

g Crispini Episcopi.] Claruit hic temporibus S. Leonis Papæ, interfuitq; Mediolanensi Concilio tunc congregato, vt constat ex synodica eiusdem ad S. Leonẽ scripta. Successit huic S. Epiphanius sanctitate & eruditione non impar. Ennodius Ticinensis Episcopus de eo in vita S. Epiphanij Episcopi, & in carmine quod scripsit, hæc habet de S. Crispino:

Salue sancte parens, saluete ò sæpe recepti
Crispini cineres, ad cuius vota redundat
Quicquid in hoc Christi miramur dogmate dignum, &c.

Eiusdem nominis fuit Episcopus Patauinus, qui vixit temporibus Constantij

tij, cuius meminit Athanasius in apolog. ad Constantium col. 316. d

h Nicetæ Episcopi.] Hic licet Dacorum esset Episcopus, optime tamen notus fuit Romanis, quem Sanctus Paulinus in 10. epist. ad Seuer. doctissimum, etiam ac Romanis admirandum prædicat: peregrinari enim in Italiam ad loca sancta consueuit: de cuius reditu idem Paulinus carmen sapphicum perelegans scripsit, quo eius præclara gesta cecinit, & inter alia de Bessis populis ad Christum conuersis meminit. Gens præ cæteris fera: nam (vt Strabo testatur) ob consuetudinem latrocinandi, iidem omnes proprio vocabulo sunt appellati Latrones: de quorum ad Christum conuersione hæc ibi Paulinus:

Nam simul terris, animisque duri,
Et sua Bessi niue duriores,
Nunc oues facti, duce te greganturi
Pacis in aulam.

De his etiam S. Hieronymus epist. 3. ad Heliodorum: Bessorum (inquit) feritas, & pellitorum turba populorũ, qui mortuorum quondam in ferijs homines immolabant, stridorem suum in dulce Christi fregerunt melos. Hæc Hierony. De Bessis monachis præterea habetur mentio in uita S. Theodosij Cœnobiarchæ. Porro de Niceta idem Paulinus rursus in Natali nono S. Felicis agit.

i Theodori.] Duo reperiuntur fuisse Theodori; quorum alter, de quo hic agitur in Martyrologio, discipulus fuit S. Antonij, cuius S. Athanasius in vita eiusdem Antonij meminit: altero vero etiam sanctitate celebris fuit, cuius gesta narrantur in vita S. Pachomij, cuius discipulus extitit, de quo etiam mentio habetur in lib. vit. patrum par. 1. agit de eo & S. Nilus abbas in lib. de oratione. Infra quinto Kal. Ianuarij eius dies natalis agitur.

xxiij A Sexto Idus Ianuarij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

Bellouaci in Gallijs sanctorum martyrum Luciani [a] presbyteri, Maximiani, & Iuliani: quorum duo vltimi a persecutoribus gladio perempti sunt: beatus autem Lucianus, qui cum S. Dionysio in Galliam venerat, post nimiam cædem cum Christi nomen viua voce confiteri non timuisset, priorum sententiam & ipse excipit. Item S. Eugeniani [b] martyris. In Libya sanctorum martyrum Theophili [c] diaconi, & Helladij; qui primo laniati, ac testulis peracutis compuncti, demum in ignem coniecti, animas Deo reddiderunt. Hierapoli in Asia Sancti Apollinaris [d] Episcopi, qui sub Marco Antonio Vero sanctitate atque doctrina floruit. Neapoli in Campania natalis Sancti Seuerini [e] Episcopi, fratris beati Victorini martyris: qui post multarum virtutum perpetrationem, plenus sanctitate quieuit. Papię sancti Maximi [f] Episcopi & confessoris. Metis sancti Patientis [g] Episcopi. Eodem die apud Noricos sancti Seuerini [h] ab-

batis

batis, qui apud eam gentem Euangelium propagauit, & Noricorum dictus est Apostolus. Eius corpus ad Lucullanũ [i] prope Neapolim diuinitus delatum, inde postea ad monasterium S. Seuerini translatum est.

IANVARII 8.

Luciani & soc.[a]] De his etiam hac die Beda, Vsuard. Ado, quibus & manuscript. assentiuntur. Meminit Luciani Petrus Cluniacensis lib. 1. epist. 2. Vincent. in spec. Antonin. prima part. tit. 6. cap. 26. §. 3. Petrus in catal. lib. 2. cap. 55. & alij. Agitur de Luciano Bellouacẽsi in Actis S. Quinctini, quæ extant apud Sur. to. 5. die 31. Octobr. In Actis sanctorum Crispini & Crispiniani, habetur mentio de Luciano vna cum Quintino, sed cum ad tempora Diocletiani referatur, alius esse videtur ab hoc de quo hic agitur, quem Petri Apost. discipulum esse tradunt.

b Eugeniani.] Vsuardus item de ipso agit hac die, necnon Vuandelbertus, qui hexametro carmine Martyrologium scripsit ante sexcentos annos.

c Theophili & Helladij.] Græci etiã de ijsdem agunt hac die, vt ex Menolog. ipsorum constat, vbi etiam crudele ipsorum martyrium enarratur.

d Apollinaris Episc.] Huius celebris memoria est apud Eusebium lib. 4. cap. 6. & lib. 5. cap. 15. & 18. de eodem S. Hieronymus de scrip. Eccl. & in epist. 84. ad Magnum. Recitantur ab Eusebio aliqua scriptionum eius fragmenta, in quibus ex eo præ cæteris animi ipsius candor effulget, dum nihil proprio ingenio se in rebus sacris velle scribere, vel definire profitetur. Longe hic alius ab illo Laodiceno Apollinari, a quo Apollinariani seu Apollinaristæ sunt hæretici nuncupati, qui vixit temporibus Theodosij senioris.

e Seuerini Episcopi.] De quo etiã hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri omnes. Seuerini ac Victorini germanorum res gestas pluribus scribit Ado sub Non. Septemb. vbi & nos fusius agimus, deque veritate historiæ disserimus. Consule ea, quæ etiam notamus in Seuerino Septempedano infra ad sextum Idus Iunij.

f Maximi episcopi.] De quo etiam tabulæ Papiensis ecclesiæ, quas inde missas accepimus. feruntur eius Acta fuisse scripta a Paulo diacono. Successit hic S. Epiphanio eiusdem ciuitatis Episcopo: interfuit quarto & sexto Concilio Romano pro Symmacho Papa aduersus Laurentium, vt eorundem Acta testantur. Est dictio Ennodij Ticinensis in laudem eiusdem Maximi, cuius est exordiũ, Prodit religiosæ votum conscientiæ, &c.

g Patientis Episcopi.] Agitur item de eo in vet. manuscrip. In tabulis Metensium Episcoporum, quas descripsit Demochares, recensetur hic quartus ordine eius ciuitatis Antistes. Fuit eiusdẽ nominis alius Lugdunensis Episcopus, de quo plura inferius tertio Idus Septembris.

h Seuerini abb.] Hic ipse est dies natalis ipsius, vt eius testantur Acta, quæ sincerissime scripta sunt ab Eugipio abbate ad Paschasium, vt auctor est Isidorus de vir. illustr. cap. 13. descripsit eadem Surius tom. 1. habemus in nostra bibliotheca eadem Acta manuscrip. vna cum Epistola Paschasij diaconi ad Eugipium, cum accepisset ab eo vitam eiusdem S. Seuerini. Obijt temporibus Odoacris Regis Italiæ, circa annum Domini 482. Corpus autem ipsius translatum fuisse in Lucullanum prope Neapolim, idem auctor affirmat. De eius ecclesia in Luculleno posita, sacrisque ipsius reliquijs, frequens mentio habetur in epistolis S. Gregorij Papæ, ut lib. 7. epist. 85. ad Fortunatum, lib. 8. epist. 18. ad Anthemium Idem Pontifex dedicaturus Romæ Ecclesiam eiusdem sancti nomine dictam, inde sibi reliquias mitti postulauit, scribens ad Petrum diaconum epist. 19. lib. 2.

Ad

i Ad Lucullanum prope Neapolim.] Sic dicta villa a Lucio Lucullo. Apposite hic dictum, Prope Neapolim, nā duo Luculli vixere eodem tempore, M. Lucullus, & L. Lucullus, ab illo in Tusculano, ab isto prope Neapolim extructæ sunt sumptuosissimæ villæ. de vtrisque meminit Varro lib. 3. de re rustica., cum de vtriusque piscinis agit, additque ea ex causa a L. Lucullo montem esse perforatum, signans quidem famosissimam cryptam Neapolitanam, quam Seneca lib. 7. epist. 58. describens, sic incipit: Nihil illo carcere longius, nihil illis faucibus obscurius, &c. Si hæc cupis, consule eum. De obitu vtriusque Luculli meminit idē Seneca libro de consolatione ad Polybium cap. 33.

xxvij B Quinto Idus Ianuārij. Luna. 9

ā	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

ANtiochiæ sub Diocletiano & Maximiano natalis sanctorum Iuliani [a] martyris, & Basilissę virginis vxoris eius; quę cum viro suo virginitate seruata, in pace vitam finiuit: Iulianus vero (postquam multitudo sacerdotum, & ministrorum Ecclesiæ Christi, quæ propter immanitatem persecutionis ad eos cōfugerat, igne cremata est) Marciani Pręsidis iussu plurimis tormentis cruciatus, capitalem sententiam accepit: cū quo etiam Antonius presbyter & Anastasius, quem ipse Iulianus a morte suscitatum, gratiæ Christi participem fecerat; & Celsus puer, vna cum matre sua Marcionilla, ac septem fratres, alijque plurimi passi sunt. In Mauritania Cæsariensi sanctæ Marcianæ [b] virginis, quæ bestijs tradita, martyrium consummauit. Smirnæ sanctorum martyrum Vitalis, [c] Reuocati, & Fortunati. In Africa sanctorum martyrum Epicteti, [d] Iucundi, Secundi, Vitalis, Felicis, & aliorum septem. Sebastę in Armenia S. Petri [e] Episcopi, fratris S. Basilij. Anconæ S. Marcellini Episcopi, [f] qui vrbem illam (vt S. Gregorius scribit) diuina virtute ab incendio liberauit.

IANVARII 9.

IVliani & Basilissę. a De his hac etiā die Beda, Vsuardus, Ado, ac demum cæteri omnes recentiores. Horum Acta ex veteribus monumentis edidit Metaphrastes, q̄ habet Lipo. to. 7. Mombrit. tom. 2. & Sur. to. 1. Habemus eadem in vet. manusc. Extat in Breuiario Toletano S. Isidori facer hymnus, quo horum Acta egregie describuntur. Basilissa autem licet martyriū nō obierit, tamen quia multa, grauiaq; passa est, & dux martyrum extitit, censita ēt inter martyres reperitur, pręsertim a Venantio Fortunato in carmine, quod scripsit

psit de gaudijs & spe vitæ æternæ. Horũ oĩum meminit sanctus Eulogius Cordu ben. lib. 1. Memor. sanct. ducens eosdẽ ceteris in exemplum. Erat apud Antiochiã celeberrima ecclesia nomine Iuliani, de qua Procop. lib. 2. de bello Persic. Adiunctum erat idem monasterium, cuius presbyter fuit impius Nestorius.

b Marcianæ.] Vsuardus, Ado, & alij de eadẽ hac die. Habet eius Acta Mombritius tom. 2. Vincentius in specul. libro 13. c. 36. 37. Petrus in catal. lib. 2. cap. 38. Hæc etenim ob fractum simulacrũ Dianæ, tertio lenonibus data est prostituenda; sed diuino fulta præsidio semper intacta permansit. Respondent his omnibus quæ Tertullian. in apologetico in Gentiles exprobrat his verbis: Proxime ad lenonem damnando Christianam potius quam ad leonem, confessi estis labem pudicitiæ a, ud nos atrociorem omni pœna & omni morte reputari. Nec quicquam tamẽ profuit. Exquisitior quęque crudelitas vestra, illecebra est magis sectæ, &c. Agitur de eadem die 12. Iulij, qua nimirum reliquiæ eius translatæ putantur.

c Vitalis, Reuocati, & Fort.] De his præterea Vsuardus & Vuandelbertus agunt, assentiunturque vet. manusc. ac recentiores omnes.

d Epicteti, Iucundi, & soc.] Ita vet. manuscr. ex quibus restituti sunt. Fuit Epictetus Episcopus Assuritanus in Africa, ad quem extat S. Cypriani epist. 64. edit. Pam. Passus est cum socijs sub Decio Imperat. Quanta autem præditus esset animi mansuetudine, satis docet in ea epistola testimonium Cypriani.

e Petri Episcopi.] Græci de eodem. Eius res gestas nonnullas scribit Gregor. Nyssenus eius germanus in epist. ad Leõtium de S. Macrina, legitur apud Lipoman. tom. 2. De eodem Theodoret. hist. lib. 4. c. 28. Niceph. lib. 11. cap. 19. Migrauit ex hac vita temporibus Valentis Imperat. De anniuersaria die natalis eius meminit idem Greg. in epist. ad Flauianum Episcopum.

f Marcellini Episcopi.] De ipso agit S. Gregorius lib. 1. dialog cap. 6. Legimus eius Acta atque miracula post obitum facta in manuscr. quæ accepimus ab ecclesia Anconitana. de eo etiam Petrus in catalog. lib. 2. cap. 59.

10 Quarto Idus Ianuarij. Luna. C xxj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

N Cypro beati Nicanoris [a] diaconi de septẽ primis; qui gratia fidei & virtute admirandus gloriosissime coronatus est. Romæ sancti Agathonis [b] Papæ, [c] qui sanctitate & doctrina conspicuus quieuit in pace Mediolani sancti Ioannis [d] Boni Episcopi & confessoris. In Thebaide natalis beati Pauli [e] primi Heremitæ, qui a sextodecimo ætatis suę anno vsque ad centesimum decimumtertium solus in Eremo permãsit: cuius animam inter Apostolorum & Prophetarum chorus ad cœlum ferri ab Angelis S. Antonius vidit. Eius autem dies festus decimooctauo Kalendas Februarij celebratur. Constantinopoli S. Marciani [f] presbyteri.

IANVA-

Icanoris. a] De eodem hac die ceteri Latinorum; Græci autem de ipso agit ad 5. Kalen. Aug. vna cũ Prochoro, Timone, & Parmena. De eo in Actis Apost. cap. 6. Doroth. in synopsi scribit, hũc eodem die, quo S. Stephanus protomartyr, & vna cum multis occubuisse martyrio. ex quo dicendum esset, non in Cypro, sed Hierosolymis esse passum. Verum in Cypro agi diem natalem eius, ob sacrarum reliquiarũ, quæ illic habentur, translationem factam, contigisse potuit. At nec Dorothei adeo firma auctoritas in omnibus subsistit, vt sæpe docuimus.

b Agathonis.] Eius res gestas per lectiones distinctas habemus manuscrip. In aliqua ecclesia eas legi consueuisse, ex ijsdem satis liquet. De eius successione, tã ex lib. de Rom. Pontific. quam ex Indicibus Vaticanis, alijsque recentioribus scriptoribus, certa habetur ratio. Cætera de ipso cumulate satis in Annalibus Ecclesiasticis diximus.

c Papæ.] Putarunt nonnulli hanc vocem, Papa, complexam esse ex duabus dictionibus, vt idem sit Pa. Pa. quod Pater Patrum, meritoq; Romano tantum Pontifici tribui solitam. Pa. pro patre positum in Saliari carmine, testatur Festus. Ne in his refellendis multum immorer; sciendum est, quod etsi eiusmodi titulus, Pater Patrum, tribui consueuit Rom. Pontifici, vt totius Catholicæ Ecclesiæ Episcopo; nihilominus Papa nomen diuersum ab eo esse, & accipi solitum a maioribus, exempla antiquarum inscriptionũ facile monstrant; quorum vnum tantum satis sit hic recitare. Extat ex Concilio prouinciali Epiri ad Hormisdam Papam synodalis epistola scripta, cuius eiusmodi est inscriptio: *Synodus veteris Epiri, Ioannes, Matthæus, Constantinus, &c. domino nostro per cuncta sanctissimo & beatissimo Patri Patrum, Comministro, ac Principi Episcoporum Hormisdæ Papæ.* Incipit epistola: *Si dignis præmijs, &c.* Exscripsimus eam ex codicibus manusc. Vaticano, integramque exhibemus in Annal. Eccles. simulque alias, in quibus eadem habetur nomenclatura. Cum itaque idem Hormisda & Pater Patrum, & Papa, vna eademque inscriptione dictus reperiatur; plane constat diuersæ significationis esse vtramque vocem. Porro germana est eius interpretatio, ut a Græca voce παππας, id est, pater, descendat. Licet alij deducant a παππος, id est, auus. At vero in prima significatione accipi cõsueuisse vidimus: eoque sensu accepta (vt scribit Vualfridus Strabo de reb. Eccl. cap. 7.) transijt in dignitatis nomen, vt clerici venerandi eodem nomine appellarentur: postea tamen nomen illud cœpit esse peculiare Episcoporum, vt ijdem Papæ dicerentur. Sunt de his innumera exempla apud Cyprianum, Hieronymũ, Augustinum, Ruffinum, Prudentium, Sulpitium Seuerum, Sidonium Apollinarem, Venantium Fortunatum, & nouissime apud sanctum Eulogium Cordubensem, qui floruit anno Domini 850. Vsque enim ad illud tempus id nomen commune fuit omnibus Episcopis, licet frequentius ac peculiarius tribui consueuisset Romano Pontifici, idque quisque facile obseruare poterit ex epistolis Cassiodori. Ex his itaque erroris arguitur Nicephorus lib. 14. cap. 34. dum ait Cælestinum Romanum Pontificem concessisse ex priuilegio Cyrillo Episcopo Alexandrino a se constituto legato in SS. Concilio œcumenico Ephesino, vt Papa diceretur, ac vteretur mitra. Nam si Papæ nomen tunc temporis (vt patet) commune erat omnibus Episcopis, quidnam eo nomine contulit Cælestinus Cyrillo? Non sic quod Theodorus Bals. in Nomocan Photij tit. 8. cap. 1. vbi ait Cælestino concessum esse Cyrillo, vt in sacris solemnibus, more Romani Pontificis, phrygio vteretur, quo quidem (vt ait) ex eo tempore semper vsi sunt Episcopi Alexandrini. Quidnam vero phrygiũ esset, fusius disseremus in nostris Annalibus; cum agemus de Concilio Ephesino, deque litteris Cælestini ad Cyrillũ datis. Sed quod ad

ad Papæ nomen pertinet,cum futuris tẽporibus obtinuiſſet communis vſus, vt Papæ nomen tantummodo Romano tribueretur Pontifici;& ſchiſmatici illud ſibi in odium eiuſdem Romani Præſulis faſtu ſuperbo vindicarent, aliaque non conceſſa præſumerent: Gregorius Septimus Papa anno a Chriſto Domino 1073. ſui vero Pontificatus anno tertio, ſexto Kal.Martij Indict.13. habuit Romæ Synodum aduerſus ſchiſmaticos,vbi ſtatuit inter alia plura, vt Papæ nomen vnicum eſſet in vniuerſo orbe Chriſtiano, nec liceret alicui ſe ipſum vel alium eo nomine appellare.Hec in regiſtro epiſtolarum Gregorij Septimi, quod aſſeruatur in biblioth. Vaticana, vbi canones eius Synodi ſcripti habentur.Seruant id ipſum Greci,vt nomine Papæ Romanorum Pontificem intelligant,vt ex Nicetæ Chroniatæ ſcriptis apparet.

d Ioannis Boni.] De quo tabulæ eccleſ. Mediolanenſis, & Boſſius in Annal. Mediolan.agunt.

e Pauli primi eremitæ.] Eius vitam ſcripſit S. Hieronym.Solutus eſt vinculis carnis anno ſexto Conſtantij Imp. agens iam ætatis annum decimumtertium ſupra centeſimum:nam Antonius,qui poſt eius obitum uixit annos quindecim (vt idem Hieronymus ſcribit in chron.) migrauit ex hac vita anno 21. Conſtãtij, cũ iam antea nonagenarius Paulum proximè moriturum inuiſiſſet, ac poſt vixiſſet vſque ad annum centeſimum quintum. Meminit eiuſdem Pauli idem Hierony. ad Euſtochium epiſt 22. Porro vitã eius, quam ſcripſit, miſit ad Paulum Concordienſem,ut teſtatur in Epiſt.21.in fin.

f Marciani.] Greci de eodẽ pluribus in Menologio hac die. Hic ille qui opulẽtiſſimũ patrimoniũ Chriſti amore profudit in pauperes,erexit eccleſias,& inter alia ædiculã illã Anaſtaſiæ, in qua Gregorius Nazianzenus collapſam fidẽ excitarat,in ampliſſimã baſilicam,ſecundum propheticũ illius oraculũ,auxit, ornauitque.Huius præclara geſta deſcripſit Metaphraſtes.habet eadem Lipom.tom.5.& Surius tom.1. Alius Marcianus hic ab illo Nouatiano, qui vixit temporibus Valentis Imper cuius etiam filias erudiuit. Hic autem claruit ſub Leone Imper. qui etſi & ipſe Nouatianis aliquando fauit, tamẽ ex templo referens pedem, ob ſinceram fidem Catholicam & egregiam ſanctitatem factus eſt œconomus Conſtantinopolitanæ eccleſiæ.Alius inſuper eadẽ ætate vixit Marcianus in Syria apud Cyrum ciuitatem, profeſſione monachus, meritis clariſſimus, cuius res geſtas ſcripſit Theodoret.lib.ſanct.patr.c.3.

11 Tertio Idus Ianuarij. Luna. DXX

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C.	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

ROmæ natalis S.Higinij [a] Papę,qui in perſecutione Antonini glorioſe martyrium conſummauit. In Africa B. Saluij [b] martyris,in cuius die natali S.Auguſtinus ſermonem habuit ad populum Carthaginenſem. Alexandriæ ſanctorum martyrum Petri, [c] Seueri,& Leucij. Firmi in Piceno Sancti Alexandri [d] Epiſcopi & martyris. Ambiani Sancti Saluij [e] Epiſcopi & martyris, Brunduſij Sancti Leucij [f] Epiſcopi & confeſſoris. In Cappadocia in vico Magariaſſo Sancti Theodoſij [g] cœnobiarchæ, qui multa pro fide Catholica paſſus, in pa-

ce tandem quieuit. In Thebaide S.Palæmonis [h] abbatis, magistri S.Pachomij. Suppentoniæ [i] apud montem Soractem sancti Anastasij [k] monachi, & sociorum, qui diuinitus vocati migrauerunt ad Dominum. Papiæ S.Honoratæ [l] virginis.

IANVARII II.

Yginij Papæ.[a]] De eo Beda pridie huius diei, Ado, & alij hac die. De eius successione agit liber de Ro.Pontificibus Damasi nomine inscriptus, Irenæus lib.3.c.3. Epiph. in panar. hæres.27. Eusebius in chron.& hist.lib.4.c.10. Optatus lib.2.cōtra Parmen. August.epist.165. Meminit eiusdē Cyprianus in epist.74. ad Pōpeiū. Sub persecutione Antonini coronatum esse martyrio, idem lib. de Rom.Pontif. Eusebius in chron.& alij omnes testātur. Cætera de ipso dixi in Annal.Eccles.

b Saluij.] De eodem hic Beda, ac cæteri Latinorū, necnon vet.manusc. Meminit Possidius in Indiculo cap.3.de sermone S. Augustini habito de S. Saluio, & c.9.ait de alio eiusdem auctoris tractatu in eiusdem die natali habito. Ne quis autem aliqua occasione in errorem ducatur, nosse debet fuisse item in Africa alium Saluium, sed pseudomartyrem, ipsumque Donatistam ex parte Maximianistarum, quem alij Donatistarum, sed ex factione Parmeniani, post multas illatas contumelias occiderunt, in cuius honorem suarum partium homines basilicam erexerunt, adscriptumque in suorū martyrum numerum coluerunt, vt scribit S.Augustinus aduersus Parmen.lib.3. c.vlt.& contra Cresc.lib.4.c.48.& 49.

c Petri, Seueri, & Leucij.] De his etiā hac die Beda, Vsuar.Ado, ac reliqui oēs.

d Alexandri Episc.] De eo etiam tabulæ Firmanæ ecclesiæ, quas Romam allatas accepimus, licet in eis passionis tempus desideretur.

e Saluij Episc.] Alij Saluinum appellant. Hunc Sigebert. in chron. Saluum pro Saluio dicit, occisumque tradit anno 33.Caroli Magni Imperatoris, anno Domini 801. de eodem Petrus in catal. lib. 2. cap.65. In tabulis Episcoporum Ambianensium ponitur Saluius quinto loco, vt constat ex Demochare, qui eas descripsit. Confundunt hunc nonnulli cum Saluio Episcopo Albigensi, qui sub Chilperico Francorum Rege doctrina claruit, & sanctitate, de quo Gregor. Turonen.hist.lib.5.c.44.

f Leucij Episc.] Restitutus est ex vet. manuscrip. Licet enim Brundusinus esset Episcopus, Romæ etiam colebatur. Erat enim quinto ab Vrbe lapide ecclesia Sancti Leucij, cuius meminit S.Gregorius lib.9. Regist.epist.73.cumque inde fuissent ablatæ eius reliquiæ, idē Pontifex alias eiusdem sancti ad se reliquias mitti iussit. Legimus Acta eius ab eadem ecclesia accepta erroribus quidem scatētia, ob maximam tum in personis, tum etiam in tempore discrepantiam. ponitur hic confessor, sicut in propria ecclesia colitur, cum alioqui S.Gregorius appellet eum martyrem beatissimum.

g Theodosij.] Agunt præterea de eodem Græci hac die in Menologio. Spectatissimus fuit non tantum ob exactam vitæ monasticæ exercitationem, verum etiam ob egregios labores pro fide Catholica aduersus Acephalos hæreticos exantlatos. Florere cępit tēporibus Leonis Imp. peruenitq; vsque ad tempora Iustiniani, cum Hierosolymitanæ ecclesiæ præesset Petrus, qui eius funus curauit. Extant eius res gestæ omni acceptatione dignissimæ a Metaphraste ex antiquioribus monumentis descriptæ, quas habet Lipom.tom.5.& Sur.to.1. De eodē mentio habetur in vita S. Sabæ abb. necnon apud Suidam in Anastasio, & infra in Theod. Monemus lectorem fuisse eiusdē nominis eodē sæculo sub Marciano Augusto alium Theodosium item Cœnobiarcham in eadem regione Palæstinæ versatum, qui fuit hæreticus Eutychianus, homo nequissimus & inuasor sedis

Hiero-

Hierosolymitanæ, tẽpore Iuuenalis eius sedis Antistitis, quem S. Leo Papa pellẽdum curauit; quem etiam constat ex Actis S. Euthymij a Cyrillo conscriptis, fuisse ex humanis sublatum eiusdẽ Marciani Imperatoris tempore.

h Palæmonis.] Huius res gestę habẽtur intextæ in vita S. Pachomij, quam habes apud Lipoman. tom. 6. & Sur. to. 3.

i Suppẽtoniæ, ad montem Soracten.] De loco Suppentoniæ diu multumq; laboraui: cumq; non inuenirem quid certi afferrem, cõsului, tandem accolas regionis, qui ex veteribus monumẽtis locum ipsum optime norũt, a quibus illud accepi: Monasterium S. Anastasij fuisse iuxta locum, qui hodie dicitur, Castellum Eliæ, a Nepesina ciuitate duobus miliarijs distans, vbi est adhuc nobilis ac vetus ecclesia nomine S. Eliæ atque S. Anastasij Deo dedicata, non longe a monte Soracte, illudque ipsum olim Suppentoniam appellatum esse.

K Anastasij & soc.] Iidem ex manuscr. restituti sunt, quorũ felicem exitum scribit S. Greg. in Dial. lib. 1. c. 7. & 8. & in Regist. lib. 2. epist. 50 c. 89. ind. 11. appellaturque ibi Anastasius de Pentumis.

l Honoratæ.] De ipsa etiam hac die tabulæ ecclesiæ Papiensis. Fuit hęc soror S. Epiphanij Episc. Ticinensis, ab eodem Deo consecrata eo anno, quo reuersus est Roma a legatione Anthemij Imper. Ticinum, fuit is annus Domini 471. vt habent Acta eiusdem Epiphanij ab Ennodio fusius scripta.

12 Pridie Idus Ianuarij. Luna. E xix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROmæ S. Tatianæ [a] martyris, quę sub Alexãdro Imperatore vncis atque pectinibus laniata, bestijs exposita, & in ignẽ proiecta, sed nil læsa, gladio demũ percussa migrauit in cœlũ. In Achaia S. Satyri [b] martyris, qui ante quoddã idolũ transiens cũ exsufflasset in illud, signans sibi frontẽ, statim idolũ corruit, ob quã causam decollatus est. Eodẽ die S. Arcadij [c] martyris, genere & miraculis clari. In Africa SS. martyrum Zotici, [d] Rogati, Modesti, Castuli, & coronę militum quadraginta. Cõstantinopoli SS. Tigrij [e] presbyteri, & Eutropij lectoris, qui Arcadij Imperatoris tpe passi sũt. Tibure S. Zotici [f] martyris. Ephesi passio SS. [g] quadraginta duorũ monachorũ, qui ob cultũ sanctarũ imaginũ sub Cõstãtino Copronymo sæuissime cruciati martyriũ compleuerunt. Rauennæ S. Ioannis [h] Episcopi & confessoris. Veronæ S. Probi [i] Epi. In Anglia S. Benedicti [k] abbatis confessoris.

IANVARII 12.

TAtianæ. [a]] Græci etiã de eadem hac die agunt in ipsorũ Menologio, ubi eius martyrium his paucis narratur; Certamẽ S. martyris Tatianæ ex antiqua Roma, quæ Alexãdro imperante oblata Prẽsidi, ingressa tẽplũ, precibus simulacra euertit, ac in terrã collisit. Quã ob causam verberatur, eiusque

palpebre vncis dilacerantur, inde suspensa, pectinibus laniatur, abraso capite decaluatur, igne & feris probatur, & illa sã permanẽs, percussa gladio, euolauit in cęlũ. hæc ibi de Tatiana. Eius Acta multo virginis pnotata extãt in cod. manusc. bibliothecæ nostræ Cõgr. & copiosiora in veteri manusc. S. Mariæ Maioris, quæ tñ aliqua castigatione indigere videntur.

b Satyri.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, Petr. in catal. lib. 2. cap. 66. ac reliqui recentiores.

c Arcadij.] De eo ẽt Beda, & alij quos nuper recẽsuimus auctores: vberius agit S. Zeno Episcopus Veronensis, qui luculẽta oratione eius Acta percurrit. est ser. 4. inuenies eũdem etiã seorsum a cæteris apud Lypom. tom. 2. Alius est Arcadius, qui in Africa passus est in persecutione Vuandelica, de quo inferius erit sermo.

d Zotici & soc.] Restituti sunt ijdem ex vet. manuscr. Porro horum Acta habemus in nostra bibliotheca: est illorum exordium: Iam quasi, &c.

e Tygrij & Eutropij.] De his etiã manuscr. Passi sunt hi Constantinopoli sub Arcadio Imperatore, cum pulso in exilium S. Ioanne Chrysostomo, noluissent cũ Arsacio intruso cõicare, ac de incẽdio Basilicæ passi essent calumniã. Horũ certamina scribit Palladius in dialog. Sozo. lib. 8 cap. 24. Metaphrastes, Leo Imp. & Georgius Alex. in vita S. Ioan. Chrysost. Vide de his in primis eiusdem S. Ioan. Chrys. epist. 118. & 125. Extant hactenus duo impia Arcadij edicta, quorũ altero cogebat ipsos cum Arsacio cõicare, altero vero in eos, qui Basilicã incendissent, inquirendũ præcipit. Cõsule Codicẽ Theodos. tit. de Epis. & cleric. l. 37. & tit. de his qui pro religione contẽdũt. l. 6.

f Zotici.] De eodẽ tabulæ ecclesię Tiburtinæ. Agitur de eodẽ rursus inferius die 10. Iunij in Getulio: non quod diuersi censeantur; sed fortasse quod altera die natalis, altera trãslatio celebretur, dicturi sumus ibi plura. Eius corpus cõditum est sub maiori altari, caput vero seorsum positum in vase, decenti honore colitur. Quod autẽ arundinibus percussum martyriũ consummasse diximus, emendamus: haud. n. fidelẽ naĉti sumus testem; qui ea se ex Actis eius descripsisse, p litteras ad me datas, testatus est, accepi post hæc Acta martyris, & nihil tale in eis reperi. Tu vero consule q̃ inferius notãtur 10. Iunij in Getulio, cũ de eodẽ sub Getulij noĩe iterũ agitur. De vno eodẽque martyre diuersis diebus agi, sæpe contigit, qñ altera die natalẽ, altera vero translationem celebrare Ecclesia cõsueuerit.

g Quadraginta duorũ monachorũ.] Græci eosdẽ præcipuo honore habẽt. Inuenies horum acta iuncta simul cũ passione S. Stephani iunioris, tã inter Ioannis Damasceni opera edit. Basil. quam etiã apud Sur. tom. 6. ad diem 28. Nouembr.

h Ioãnis Epi.] De eodẽ tabulæ Rauẽnatis ecclesiæ. Hic successit Neoni, ad quẽ extat epist. 37. S. Leonis Papæ, licet in aliquib. exẽplaribus pro Neone Leo ponatur vt cap. cũ itaq; baptis. dist. 4. Successit Neon S. Petro Chrysologo. Hic de quo agitur, Ioãnes sȩcũdus nũcupatus est, q liberauit Rauennã a furore Attilæ, vt scribit Ricobald. in Pomerio, & Hier. Rub. hist. Rauen. lib. 2. Ferũt eius Acta scripta esse a Desiderio Rauẽnate, quæ nõdũ vidimus. Extat Simplicij Papæ epistola ad Ioann. ẽ Rauen. Epm, data Cõsule Seuerino, est is annus, iuxta Fastos Onufrij, a Christo Dño 482. Itemq; eiusdem Ioannis meminit Gelasius Papa in epistola ad Episcopos per Lucaniam & alios per diuersas prouincias constitutos c. 15. ex qua redarguitur Hier. Rub. dum lib. 3. hist. Rauen. pag. 110. ante Gelasij creationẽ mortuũ iã fuisse Ioãnẽ scribit. Datã est ea Gelasij epistola Asterio & Præsidio Cõss. anno Dñi 494. vt scias ad quę tẽpora Ioãnes Secũdus peruenerit.

i Probi Episcopi.] De ipso etiam tabulæ ecclesiæ Veronẽsis, quas illustrauit auxitque Reuerendiss. Episcopus Veronẽsis Augustinus Valerius, nunc vero ob præclara virtutũ merita auctus amplissima Cardinalatus dignitate.

K Benedicti.] Beda eius discipulus se eius res gestas scripsisse fatetur hist. Angl. lib. 5 in fine. Huic. n. ipse natus annos septem est traditus educandus in monasterio, vt ipse scribit in epito. hist. in fine. Vixit

xit Benedictus aliquandiu Romæ vsq; ad tempora Agathonis Papæ, a quo iussus est reuerti in Angliam cũ Ioanne Archicãtore ad imbuendũ populum illum Rom. Ecclesiæ disciplinis, vt idẽ auctor scribit de gest. Angl. lib. 4. cap. 18. & lib. 5. c. 20. Quantum autem in patriam rediẽs laboris impenderit, idẽ narrat in sermone habito in die natali eiusdem S. Benedicti, qui habet to. 7. eiusdẽ Bedæ oper.

13 Idus Ianuarij. Luna. F xviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

Ctaua [a] Epiphaniæ Domini Romæ via Lauicana coronæ SS. Militum quadraginta, [b] quas sub Galieno Imperatore pro confessione veræ fidei percipere meruerũt. In Sardinia S. Potiti [c] martyris, qui sub Antonino Imperatore & Gelasio Præside multa passus, demum gladio martyrium consecutus est. Singidoni in Mysia superiori SS. martyrum Hermyli [d] & Stratonici, qui post sæua tormenta sub Licinio Imperatore in Istrum flumen demersi sunt. Cordubæ SS. martyrũ Gumesindi [e] presbyteri & Seruidei monachi. Pictauis in Gallia natalis S. Hilarij [f] Episcopi & confessoris, qui ob Catholicam fidem, quam strenue propugnauit, quadriennio apud Phrygiam relegatus, inter alia miracula mortuum suscitauit. Eius autem festiuitas sequenti die celebratur. Cæsareæ in Cappadocia S. Leontij [g] Episcopi, qui sub Licinio aduersus Gentiles, & sub Constantino aduersus Arrianos plurimum decertauit. Treueris S. Agritij [h] Episcopi. In Versiaco monasterio S. Viuentij [i] confessoris. Amaseæ in Ponto sanctæ Glaphyræ [k] virginis.

IANVARII 13.

Ctaua Epiphaniæ. [a]] De ea Ordo Rom. de offic. Missæ Amalar. li. 4. c. 34. Microlog. c. 40. Ado, & alij, qui agunt de diuinis offic. Ante hos omnes Capit. Regum Franc. lib. 1. c. 164.

b Militum quadraginta.] Agũt de ijsdem Beda, Vsuard. Ado, & alij, consentiuntque vet. manusc. Quod autem tam hi, quam plerique alij martyres passi habentur Galieno Imperatore; nõ ita quis accipiat, vt existimet aliquam ab eo esse excitatam persecutionem: nã idẽ Augustus (vt scribit Orosius lib. 7. c. 22.) parẽte Valeriano ab hostibus capto, pacẽ Ecclesiæ trepida satisfactione restituit. id ipsũ affirmant Dionysius Alexãdrinus in epi. ad Aegyptios, extat apud Euseb. lib. 7. c. 18. Habetur præterea eiusdẽ Galieni rescriptum ad Episcopos, quo omnia loca religiosa, Christianis olim adempta, illis mandauit restitui, vetuitque ne quis Christianis negotium faceret: addidit aliud itẽ rescriptum, quo ijsdẽ cœmeteria more maiorum adeundi tribuit facultatem. Hæc oĩa habes apud Eusebiũ hist.

lib.7.c.12. Sed qđ aliq. sub Galieno passi dicatur, id quidē pter sniam Principis, vt ēt factū videmus sub Antonino Pio & Alexādro Imp. de quib. superius egimus.

c Potiti.] Accepimus eius Acta manu scr. e Sardinia Romam missa. De eo etiā Fara de rebus Sardois. In Sardinia autē & Pisis agimus de Potito & Ephisio Idibus Nouemb. sed illa est translatio.

d Hermyli, & Stratonici.] De ijsdem hac die Græci etiam in Menologio, vbi eorum martyrium paucis cōplexum describitur. Porro fusius Metaphrastes apud Lipom. to.5. & Sur. to.1.

e Gumesindi, & Seruidei.] Horū agonē & coronā scripsit S. Eulogius in Memoriali sanctorum lib.2.c.9. Passi sunt hi hac die, æta. 890. a Christo aūt anno 852.

f Hilarij episcopi.] Hac ēt die de ipso cæteri Latinorū. Scribit de eodem in primis S. Hieron. de scrip. Eccles. in apolog. aduersus Ruffin. in epist. 6. ad Florētium in epist. 7. ad Lætam, ad Magnum epist. 84. aduersus Luciferianos, alijsque in locis; Seuer. lib.2. sacr. hist. Ruffin. lib.2.c. 30.31. Socra. lib.3.c.8. Sozom. lib.2.c.13. & lib.5.c.12. Fortunatus res gestas Hilarij duobus libris conscripsit, sed ex multis vix pauca perstrinxit: habet & Venātius Fortunatus de eodē epigramma lib. 2. de eius miraculis Greg. Turon. de gloria confess. c.2. Porro de S. Hilario quis nō miretur Centuriatorū inscitiā, vel potius dolum? quorum illud præcipuū studium est, vt tamquā emortuę muscę perdant odorem vnguenti: dum vt sanctissimo atq; eruditissimo viro Galliarū ornamento, cuius scriptionibus, ac vitæ moribus omnes ipsorum hęreses cōfutantur, notā inurant, hūc eūdem esse dicūt cum Hilario diacono, quē S. Hier. agēs aduersus Luciferianos, ob anabaptismū in qđ miser lapsus inciderat, orbis Deucalionē appellat, cū quo quidem hic noster nōmi si nomen cōmune habet. erat hic iā Eps Pictauiensis, multaq; ob Catholicā fidē obierat certamina, iamque exul missus erat in Phrygiam, cum ille diaconus esset, & in hæresim lapsus excidit gradu ordinis. Collegimus vberius egregia tanti patris acta, & prout gesta sunt, secundum ordinem temporum disposuimus in Annalibus Eccles.

g Leontij Episc.] Hic ille Leontius, de quo scribit S. Gregorius Nazian. in oratione habita in funere patris, quod iturus ad Nicænum SS. Concilium Naziāzum diuertens, suum patrē baptizauit. Ab hoc etiam celebris ille S. Gregorius Armenus fuit Episcopus ordinatus, ut eius Acta testātur, quę recitat Metaphrastes die 30. Septembris. Eiusdem Leontij meminit S. Athanasius in oratione prima cōtra Arrianos, recensetque inter cęteros Catholicæ fidei vertices. Gregorius presbyter Cæsariensis in oratione habita de sanctis patribus Nicænæ Synodi his laudibus eum exornat, cum ait: Angeli pacis Leontij Cæsariēsis ecclesiæ sanctissimi Pręsulis, antequā veniret in Nicænam Synodum, multi quidem emanarunt sudores propter fidem: multi autē per ipsum martyres & victores athletæ prostrauerunt aduersarium, multiq; vsi vitę eius doctrina, euasere ciues cęlestes, &c. Habet & Africa suum S. Leontium Episcopum Tagastensem, de quo S. Augustinus serm. 13. de diuers. ibidem & de basilica Leontina ab ipso sic dicta.

h Agritij Episc.] De eo etiam hac die Beda, Ado, & alij. claruit hic temporibus Cōstantini Magni Imp. interfuisseq; reperitur Concilio Arelatensi secundo, vt eiusdē Acta demonstrant. ponitur hic vigesimusquartus Treuerensis Episcopus in tabulis Episcoporū eius ecclesiæ, quas recitat Demochares de Sacrif. Missæ.

i Vincentij.] Vixit hic sanctitate celebris temporibus Constantij Imp. vt eius indicant Acta, quæ summatim restricta refert Petr. in catal. lib.2.c.71.

K Glaphyræ.] Eius res gestas scripsit Ioannes presbyter ecclesiæ Nicomediensis, qui illis ipsis temporibus uixit, intexuitque in Actis S. Basilei episcopi Amasiæ, quæ habet Metaphrastes ad diē 26. Aprilis: qui quidem vt Glaphyra virginitatem tueretur, comparauit sibi coronā martyrij sub Licinio Imp. cuius petulantiam atque procaciam eadem virgo, vt Dauid olim coram Abimelech mutās ora, mira arte delusit.

Deci-

14 Decimonono Kal.Februarij. Luna. G xvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14

NOlæ in Campania natalis S. Felicis [a] presbyteri qui (vt ſanctus Paulinus Epiſcopus ſcribit) cum a perſecutoribus poſt tormenta in carcerem mitteretur, & cochleis ac teſtulis vinctus ſuperpoſitus iaceret nocte ab Angelo ſolutus atque eductus fuit, poſtmodum vero ceſſante perſecutione, cum vitæ exemplo ac doctrina multos ad fidem Chriſti conuertiſſet, clarus miraculis in pace quieuit. In Iudæa ſancti Malachiæ [b] Prophetæ. In monte Sina ſanctorum trigintaocto Monachorum [c] a Sarracenis ob Chriſti fidem interfectorum. In Aegypto in Raithi regione ſanctorum quadragintatrium [d] Monachorum, qui pro Chriſtiana religione a Blemmijs occiſi ſunt Mediolani ſancti Datij [e] Epiſcopi & confeſſoris cuius meminit Beatus Gregorius Papa. In Africa ſancti Eufraſij [f] epiſcopi. In Syria ſancti Iuliani [g] Sabæ ſenioris qui Valentis Imperatoris tempore, fidem Catholicam Antiochiæ pene collapſam, virtute miraculorũ erexit. Neocæſareæ in Ponto ſanctæ Macrinæ [h] diſcipulæ beati Gregorij Thaumaturgi, auiæ ſancti Baſilij, quæ eundem educauit in fide.

IANVARII 14.

FElicis.[a]] De eodẽ hac die Beda, ac cæteri Latinorũ. Huius cũ Acta, tũ miracula ſcripſit carmine ſanctus Paulinus eiuſdẽ ciuitatis Eps, celebrans eundẽ decẽ Natalibus, ex quibus Beda ſoluta oratióne eiuſdẽ vitã deſcripſit, vt ipſe in fineoperis profitetur. Scripſit & Marcellus presbyter res geſtas ſancti Felicis ad Leonẽ epm. Habemus eas in vet. manuſcrip. q̃ in quibuſdã eccleſijs legi cõſueuerũt. Vix credi poteſt (ſuperãt enim humanũ captũ) quot Deus p S. Felicem miracula ſit operatus, adeo etenim increbuit fama virtutum eius, vt ab extremis orbis finibus ad ſacrum eius ſepulcrũ fideles ſupplices aduentarent. Obſtupuit hoc ipſum S. Auguſtinus epiſt. 137. qui & de eodem agit lib. de cura agenda pro mort. cap. 16. Itemque S. Damaſus in carmine, quod de eo ſcripſit, vota perſoluẽs, hæc inter cætera.

Qui ad te ſollicite veniẽtibus omnia p̃ſtas.
Nec quemquam pateris triſtem repedare viantem.
Te duce ſeruatus, mortis q̃d vincula rupi.

Habẽtur cætera in Collectaneis poetarũ Chriſtianorũ. Scribit adhuc de eo Greg. Turon. lib. de gloria mart. c. 104. Erat & Romæ celebris ſolẽnitas S. Felicis cõfeſſoris, in cuius die natali in eius baſilica S. Greg. Papa habuit homil. 13. in Euang.

b Malachię Prophetę. Gręci autem in Menologio agũt de eodẽ ad tertiũ Non.

Ianuarij, Putant Hebræi, Malachiā esse eumdem cum Esdra. de his Hieron. in Malach. Proph. procem. & in præfatione 121. refellitur ab eodē de Malachia Origenis opinio, qui eum esse Angelum humana carne indutum putauit. Cur autē a Iudæis Malachil (hoc est, Angelus) sit appellatus, scribit sanctus Epiphanius li. de Proph. vita & interit. c.22. de eodem Isid. de vita & mort. sanct. cap. 51. & Doroth. in synopsi cap. 12.

c Trigintaocto monachorum.] Greci etiam de ijsdem agunt in Menologio. S. Nilus abbas, qui dictorū martyrum suo tēpore coronatorū res gestas conscripsit, cum de his agit. Mortui sunt (inquit) post septimum diem Epiphaniæ Dñi, qui est decimusquartus mēsis Ianuarij. Ac paulo inferius, Interempti sunt quoque alij multis ante tēporibus, quorū quoq; commemorationē, propter viæ longitudinē, & eorum qui congregantur multitudinē, eodem die peragunt, &c. Extat is sancti Nili abbatis commētarius apud Sur. tom.1. cui adstipulatur Niceph. lib.14. c. 54. cum de lucubrationibus ipsius agit. Contigit eiusmodi grauissima incursio barbarorum in monasteria Syriæ Palæstine & Aegypti anno decimonono Anastasij Imp. indictione secunda, vt colligitur ex Actis S. Ioānis Silentiarij, & Euthymij abbatis. Cedrenus autē eam reponit anno decimo eiusdem Imp. De eadē grassatione Sarracenorū mentio habetur in vita sancti Sabæ abbatis, & in Prato spirit. c.4. & ca.21. & in vit. Patrum.

d Quadraginta trium monachorum.] Agunt de his etiam hac die Græci, vt cōstat ex ipsorum Menologio. Cæsi sunt ijdem sub incursione Sarracenorum, qui dicti sunt Blemmij, de quibus Niceph. lib.14. c.54. De Blemmijs meminit Strabo lib.17. & Flauius Vopisc. in Valeriano, de ijsdem Procop. lib 1. de bello Persico, quos Christianam fidem suscepisse temporibus Iustiniani Imp. affirmat. De ijsdē autem scripsit fabulosa Plinius nat. hist. lib. 5. c.8. in fine, sed ex prædictis arguitur. Meminit & de Blemmijs Seuerus in dialog. 1. cap. 15.

e Datij Episcopi.] Scribit de eo S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. cap. 4. Interfuit hic Synodo habitæ Constantinopoli a Vigilio Papa, in qua depositus est Theodorus Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, cuius Acta habentur inter decreta eiusdē Vigilij Papæ edita Iustiniani Imperatoris anno vigesimoquinto, post Consulatum Basilij anno decimo; numeratur is annus a Christo nato 551. Celebrior redditur Datius, dum (vt ibidem S. Gregorius scribit) causa fidei est exactus, & confessor egregius Constantinopolim se contulit. Extat ad eundem egregia Cassio. Var. epist. 27. li. 12. De eo etiā Procop. de bello Goth. lib. 2. terum. Peruenit Datius ad ea tantū tēpora, quibus Narses in Italiam venit aduersus Totilam. cap. non vos. 23. q. 5. in fine. est is annus Domini 552. Ex his errare conuincuntur hi qui eius obitum ponunt anno Domini 561.

f Euphrasij Episcopi.] vel Eucrathij, de quo et Vsuard. hac die: fortasse hic ille Eucrathius, ad quē extat Cypriani epist. 61. qui ēt interfuisse reperitur Cōci. Carthaginensi sub eodē Cypriano celebrato.

g Iuliani Sabæ.] Græci itidem. Scribit plura de eo Theodoret. lib. sanct. pat. c 2. & hist. lib. 3. c. 19. & lib. 4. cap. 25. Hic ille Iulianus, quem S. Ioan. Chrysostomus dignis laudibus exornat homil. 21. in epist. Pauli ad Ephes. Alius, ille est Sabbas, de quo inferius agitur Non. Nouemb.

h Macrinæ.] Hæc senior dicta est respectu eius neptis, sororis Basilij Magni; hæc etenim auia fuit eiusdem Basilij, mater nimirum eius patris. Hæc est enim illa, quæ temporibus Decij Imp. & successorum vixit Neocesareæ in Ponto, erudita a Magno illo Gregorio Thaumaturgo, vt idē Basilius scribit epist. 64. ad Neocæsarienses. Hæc item ipsa sanctum Basilium nepotem infantulum sacris imbuit disciplinis, quam ob causam ipse eā suam in fide nutricem appellat, gloriaturque se eamdem retinere fidem, quam velut lac purum è pectore S. Macrinæ olim ebibisset, vt idem scribit Basil. epist. 64. 75. & 79. Meminit eiusdem nepos alter, ipse Greg. Nissenus in Epist. ad Leontium monachum de vita S. Macrinæ iunioris, de qua suo loco agemus inferius.

Decimo-

15 Decimooctauo Kal. Februarij. Luna. A xvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

N territorio Andegauenſi beati [a] Mauri Abbatis, diſcipuli ſancti Benedicti, cuius diſciplinis ab infantia eruditus quantum in eis profecerit inter alia quæ apud eũ poſitus geſſit (res noua, & poſt Petrum inuſitata) pedibus ſuper aquas incedẽs patefecit. In Gallias inde ab eo directus, conſtructo ibi celebri monaſterio, cui quadraginta annis præfuit, miraculorum gloria clarus in pace quieuit. In Iudæa ſanctorum Habacuc [b] & Michææ Prophetarum, quorum corpora ſub Theodoſio ſeniore diuina reuelatione reperta ſunt. Anagniæ ſanctæ [c] Secundinæ virginis, & martyris, quæ ſub Decio Imperatore paſſa eſt. Caralis in Sardinia ſancti Ephyſij [d] martyris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Flauiano iudice plurimis tormentis diuina virtute ſuperatis, demum abſciſſis ceruicibus victor migrauit in cœlum. Nolæ in Campania ſancti Maximi [e] Epiſcopi. Aruernis in Gallia ſancti Boniti [f] Epiſcopi, & confeſſoris. In Aegypto ſancti Macarij [g] Abbatis, diſcipuli beati Antonij, vita & miraculis celeberrimi. Item beati Iſidori, [h] ſanctitate vitæ, fide & miraculis clari. Romæ S. Ioannis [i] Calybitæ qui aliquandiu in angulo domus paternæ, deinde in tugurio in inſula Tiberina ignotus parentibus habitauit, a quibus in morte agnitus, clarus miraculis in eodẽ loco ſepultus eſt: vbi poſtea in eius honorem eccleſia conſtructa fuit.

IANVARII 15.

Auri Abbatis. a] De eodẽ hac die Beda, & cæteri oẽs. Huius ĩ monachiſmo tyrociniũ ſcribit Sãctus Gregorius Papa lib. 2. dial. c. 3. Fauſtus monachus cætera eſt proſecutus, ſcribẽs rerũ geſtarũ ipſius commẽtariũ tẽporibus Bonifacij Tertij Rom. Põtificis: ſucceſſit hic Sabiniano. de eodẽ Fauſto ſcriptore agit Sigebertus de vit. illuſt. c. 32. Habemus in noſtra bibliotheca eãdem Fauſti ſcriptionem, alia tamẽ præfatione præpoſita, cuius eſt exordiũ, Poſtquam diuinitas, &c. Quod ſpectat ad Mauri tẽpora, oblatus eſt hic a patre Eutychio Sancto Benedicto, anno a Chriſto Dño quingenteſimo vigeſimo tertio, manſitq; apud eũ annos viginti, deinde ab eo eſt miſſus in Gallias: vbi cũ annũ quadrageſimũprimum ageret, qui & erat annus quadrageſimuſprimus ab obitu S. Benedicti, migrauit ad Dñm; eſt autẽ is annus Chriſti quingẽteſimus octuageſimuſquartus. Hęc ex eius uitæ Actis, ex vita S. Placidi, & ex Leone Oſtiẽſi collegimus: licet acta Placidi nõnulla indigeãt caſtigatione, ſed qđ

ad tempus spectat, cõsule quę dicta sunt in Annalibus Eccles.

b Habacuc & Michaæ.] Agũt de eisdẽ hac die cæteri Latinorũ, Græci autem seorsum ab inuicẽ, de Habacuc 2. Decembris, de Michęa 24. Augusti, vt vidimus in eorũ Menologio. De eorũ corporũ inuẽtione, cuius hic habetur mẽtio, scribit Sozom. hist. lib. 7. cap. vlt. Cassiod. in Tripart. lib. 1. c. 49. Niceph. lib. 12. c. 48. De eorum sepultura Epiphan. de uita & interit. Proph. cap. 13. & 18. Isidorus de vit. & mor. sanct. c. 17. licet alterius potius quã Isidori illud sit opus. Dorotheus in synopsi c. 3. S. Hieron. epist. 27. scribit sepulchrum quõdam Micheæ Morasthi positum, mutatum fuisse in Ecclesiã, quã sancta Paula (ut ait) inuisit religionis ergo.

c Secũdinæ.] Eius res gestas: preter illas quæ missæ sunt Romam ab Ecclesia Anagnina, reperimus etiam in vet. cod. manuscrip. nostræ bibliothecæ, quarum præfatio sic exorditur: Martyrum triumphos, &c. Ex ijsdẽ Actis apparet, prefuisse eidem ecclesiæ illis temporibus S. Magnum Epm, de quo suo loco inferius.

d Ephisij.] Huius martyrij Acta è Sardinia missa accepimus. Agit de eodem Fara de rebus Sardois.

e Maximi Episcopi.] Agit de eodem sanctus Paulinus in natali S. Felicis 4. & 5. Beda etiã pluribus in vita eiusdẽ S. Felicis, & Marcellus presbyter in vita eiusdẽ.

f Boniti Episcopi.] De eodem hac die Vsuardus. Extant res gestæ ipsius, quas Surius retulit in tomum primum. In tabulis Episcoporum Aruernensis Ecclesiæ hic ponitur quadragesimus primus eius sedis Antistes. Claruit temporibus Theodorici Quarti Francorum Regis.

g Macarij abb.] Tam de Macario Ægyptio, quam de eo, qui Alexandrinus dictus est, satis supra dictum ad quartum Nonas Ianuarij.

h Isidori.] Longe aliũ hunc existimato ab illo Isidoro, quem laudibus prosequitur Socrates lib. 6. c. 9. Sozom. lib. 8. c. 12. & 13. Ruffinus lib. 2. c. 4. & Euagrius Põticus in vit. Patrũ: nã ille ad Origenistas defecit, illorũq; dux inuectus est, vt S. Hieronymus de illo scribit epist. 61. ad Pãmachiũ, & ad Ctesiphõtẽ cõtra Pelagianos, hic autẽ alibi potius quã in Aegypto vixisse vr: nã de alio Isidoro Aegyptio superius actũ est quarto Nonas Ianuarij.

i Ioannis Calybitę.] Græci ẽt de eodẽ agunt hac die in Menologio. Habet eius Acta Metaphrastes, q̃ recitat Lipom. to. 7. & Sur. to. 1. Legimus alia manuscripta ab illis paulo diuersa. De eo meminit Niceph. hist. lib. 15. c. 23 Claruit secundum eumdem auctorem, Leonis Imperatoris temporibus, licet manuscrip. sub Theodosio eũ vixisse dicant. Extat peruetusta ac nobilis memoria eiusdẽ Romæ in insula Tiberina, de qua hic mẽtio habetur.

xv B Decimoseptimo Kal. Februarij. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

Omæ ĩ via Salaria natalis sancti Marcelli [a] Papæ & martyris, qui ob Catholicæ fidei confessionẽ, iubente Maxentio [b] Tyranno, primo fustibus cæsus, deinde ad seruitiũ [c] animalium cum custodia publica deputatus, ibidẽ seruiendo amictu indutus cilicino, defunctus est. Marrochij in Africa passio sanctorum martyrũ ordinis Minorũ Berardi, [d] Petri, Accursij, Adiuti, & Othonis. Arelate sancti Honorati [e] Episcopi, & confessoris,

cuius

cuius vita doctrina & miraculis fuit illustris. Opitergij S. Titiani [f] Epi & cõfessoris. Rhinocoluræ [g] in Aegypto S. Mele [h] Epi, qui sub Valẽte exiliũ & alia grauia pro fide Catholica passus, in pace quieuit. Fundis in Cãpania S. Honorati [i] abbatis cuius meminit beatus Gregorius Papa. In monasterio Peronę S. Fursei [k] confessoris. Romę S. Priscillæ, [l] quę se, suaq; martyrum obsequio mancipauit.

IANVARII 16.

Arcelli [a] Papæ.] De eodẽ hac die Beda, ac ceteri oẽs. In Marcello Græci prorsus errare cõuincũtur, dum eũdem cũ putant cum Marcellino, vt Euseb. in chron. Niceph. Epis. in chron. & Niceph. Callist. lib. 6. cap. 34. sicut & fecisse noscuntur de Cleto & Anacleto. Porro lõge diuersum esse Marcellum a Marcellino, Latini oẽs, qui res Romanæ Ecclesiæ præ alijs calluerunt, absque aliqua ambiguitate profitentur. Post librum de Rom. Pontifi. & Vaticanos iudices ad ipsum Optatus Milevit. lib. 2. contra Parmen. & Aug. epist. 165. ad Generosum confirmant.

b Sub Maxentio.] Nõ autem sub Maximiano, vt mẽdose legitur in aliquibus codicibus: sed inde videtur irrepsisse error, dũ totũ illud decennium, quod secutum est ab indicta persecutione per Diocletianum, & Maximianũ (licet alij post eos successerint ĩ Imperiũ) illis tribuitur, atq; ab eis persecutio est denominata; de quo quidẽ innumera sunt exẽpla. Quod autem ad Maxentiũ spectat, sciendũ est, ipsum primis illis temporibus, quibus inuasit Imperium, quo etiã Christianos ad sui deuotionẽ alliceret, non tantũ præterita edicta aduersus eos promulgata silere iussisse; verum etiam quibus valuit officijs de ijsdem optime meritum esse, seq; eamdem religionẽ amplexatũ esse simulasse, prout scribit Euseb. hist. lib. 8. c. 26. & Optatus contra Parmen. lib. 1. His cõsentiunt quæ S. Augustinus refert in Breu. post colla. diei 3. cap. 13. ex Actis Donatistarum, his verbis: Melchiades tunc Romanus presbyter misit diaconos cũ litteris Maxentij, atque etiam litteris Præfecti prætorio ad Præfectũ Vrbis, vt Ecclesiæ vtensilia reciperẽt, quæ tempore persecutionis ablata fuerant, &c. Post hæc autem (vt scribunt Orosius, Victor, Eutropius, & alij) extinctis tyrannis Seuero & Alexandro, qui Maxentio negotiũ fecerant, omnia sibi tuta ratus, cunctos despiciens nõ tantũ in Christianos, sed & in quoscunq, Romanos ciues, ac præcipuè Senatores se crudelissimum præbuit, erga milites tantum benignum; ad quos sibi conciliandos, his pro cõcione vsus est vocibus: Fruimini, dissipate, & prodigite. Qualis autem, quantave fuerit eius sæuitia, scribit Eusebius in vita Constantini lib. 1. cap. 27. 28. & seq. & in hist. lib. 8. cap. 26. 27. Non tantum enim Italiam, sed & Africam immani feritate vexasse, cõstat ex panegyrico dicto in Constantini laudem post debellatum Maxentium.

c Ad seruitium animalium.] Hic opportune interpretamur locum illum, qui legitur in Marcello Papa in lib. de Rom. Pontifi. qui fertur nomine Damasi, vbi hæc de Marcello Papa: Damnatus est in Catabulum: cumque diebus multis seruiret in Catabulo, &c. Et paulo post: Iussit Maxẽtius in eadem ecclesia interim plãcas externi, vt ibidem animalia Catabuli congregata starent, & ipsis beatus Marcellus deseruiret. Hæc ibi. Primũ autẽ qđ ad plãcas pertinet, appellat Festus plãcas tabulas planas. Quod vero spectat ad Catabulũ, quantũ ex prædictis licet assequi, erat stabulum animaliũ, non quidẽ siluestrium (loca enim illis deputata dicebantur Viuaria, quæ erant in angulo Vrbis, in regione quinta, prope portam Prænestinã, longe ab his ædibus Lucinæ, vt scribit Procop. lib. 1. de bello Goth.) sed iumentorum, quæ publicæ vtilitati ad vehenda onera deseruirẽt; vnde & Catabulenses hi dicti esse reperiuntur, qui præ-

dicta

dicta oneraria iumenta ductabant. Id intelliges ex epistola Theodorici Regis ad Festum, apud Cassiod. Var. lib. 3. epist. 10. in qua hæc verba: Præsenti admonitione declaramus, vt marmora, quæ de domo Pinciana constant esse deposita, ad Rauennatem vrbem per Catabulenses vestra ordinatione dirigantur. Cursusq; de Catabulensibus lib. 4. epist. 47. idem Rex: Et ideo (inquit) quinquaginta solidorum mulctam non iam Veredarius, sed Catabulensis incurrat, quisquis vltra centum libras Parhippum crediderit onerãdum. Est titulus de Pistoribus & Catabulensibus C. Theod. lib. 14. vbi & li. 9. agitur de illis: erat enim Romæ corpus Catabulensium ex vili genere hominum, eidem plane muneri adscriptorum.

d Berardi & soc.] Relati sunt hi a Sixto Quarto Rom. Pont. inter sanctos martyres: extatque de ea re diploma datum anno Domini 1481. Horum certamen descriptum habetur apud Surium hac die, to. 1. de iisdem chron. Francisc. ar. par. 1. libro 4. per tot. & Thes. conc. tom 2.

e Honorati Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Scribit S. Isidorus de vir. illustr. c. 16. S. Hilarium Episcopum Arelatensem Honorati successorem scripsisse eius vitam; quã quidem deperijsse dolebamus; sed eam latentẽ diu varie situq; obductam in lucem nuper edidit Genebrardus. Illam vero quæ tribus libris scripta reperitur, alterius potius quam Hilarij esse cõstat: multa etenim habet, quæ indigent correctione, nec tanto est scriptore digna. Habuit idem Hilarius sermonem luculẽtum in Natali die S. Honorati. Successit Honoratus, de quo agimus, Patrocolo, qui sancti Herois, discipuli sancti Martini, sedẽ inuasit, ut scribit S. Prosper in chron. Præfuit Arelatẽsi ecclesiæ S. Honoratus tpibus Theodosij iunioris & Valentiniani Tertij Impp. cum Romanam Ecclesiã regeret Cœlestinus, ac post eum Sixtus. S. Eucherius in præfatione li. 1. instruct. ad Salonium hæc de Honorato. Enutritus (inquit) es ab Honorato patre, illo inquam, primo insularum, postea Ecclesiarum magistro. Hæc idcirco Eucherius, quoniã S. Honoratus antequam præficeretur ecclesiæ Arelatensi, celebri illi cœnobio insulæ Lirinẽsis præfuerat abbas. Meminit eiusdẽ Sidonius Apollinaris in carmine eucharistico ad Faustũ, in fine.

f Tiriani Episcopi.] De eodem hac die Vsuardus, vet. manuscr. & Petrus in catal. lib. 2. cap. 99.

g Rhinocoluræ.] Posita est in Aegypto Rhinocolura, cuius S. Melas fuit Episcopus: meminit eiusdẽ ciuitatis Iosephus Antiq. lib. 14. c. 25. & alijs in locis. Meminit de eadẽ Epiphan. in panar. hæresi 66. cõtra Manichæos; eãdemque alio noĩe Neel dictã esse testatur a fortibus, quod illic Noe fortibus diuisit terrã tribus filijs suis. Idem de eadẽ ciuitate agit in Ancorato, testaturque sitã esse inter Aegyptũ, & Palæstinã è regione maris Rubri. Eiusdem nominis in Syria etiam ciuitas fuit, cuius mentionem facit Seneca lib. 3. de ira cap. 20. & Strabo lib. 16. qui & cur sic dicta sit, historiã narrant. Meminit eiusdẽ etiam quæ est in Syria Iosephus Antiq. lib. 13. c. 24. edit. Gelen.

h Mele Episcopi.] Scribit de eo Sozo. hist. lib. 6. cap. 31. & Cassiod. lib. 8. cap. 1. qui certamen eius pro fide Catholica aduersus Valentem Imp. Arrianum susceptum narrant.

i Honorati abbatis.] Huius acta scripsit S. Gregorius Papa lib. 1. dialog. Fundanam ecclesiam nobiliorẽ reddidit S. Paulinus, qui postea fuit Nolanus Episcopus. Ipse etenim agro Fũdano diues, paruam illic positam ecclesiolã ac iã collabẽtem in angustiorem formam erexit, picturis ornauit muneribus auxit, & sacris reliquijs positis, dedicandã curauit, vt idẽ ipse scribit Paulinus in epist. 12. ad Seuerum. Quod quidẽ egregiũ sanctissimi viri monumentũ tempore Longobardorum prorsus dirutum fuit, adeoq; ea est ecclesia desolata, vt opus fuerit Agnellum eius ciuitatis Episcopum, iubente Gregorio Rom. Pont. Tarracinam migrare, vt constat ex Regist. lib. 2. epist. 13.

K Fursei.] De ipso etiã hac die Beda, Vsuardus, & alij. Agit de eodẽ itẽ Beda de gestis Angl. lib. 3. c. 19. Aymo de gest. Franc. libro 1. c. 18. Trithem. de vir. illustr. ord.

ord.ſanct.Bened.lib.3.cap.86.& alij.Claruit circa annum Domini 650.

l Priſcillæ.] Plures fuerunt huius nominis ſanctæ mulieres, quarum illa antiquior, cuius mentio habetur in Actis Apoſt.c.18.& à Paulo ad Corinth.1.c.16. de qua alia agitur die. Rurſus autem alia reperitur Priſcilla, de qua mentio fit in Actis ſanctarum Pudentianæ, & Praxedis, cuius cœmeterij etiā Paſtor meminit in Actis ſanctæ Praxedis. Alia item Priſcilla reperitur in lib.de Rom. Pont.in S. Marcello Papa; licet complures codices non habeant ea, quæ de cœmeterio nomine ſācta Priſcillę in via Salaria illic ponuntur, quod quidem Priſcillæ ſeniori Paſtor tribuit in dictis Actis S. Praxedis. Cæterum in ipſo titulo Paſtoris, vbi erāt thermæ Nouati, quæ & Timothinæ dictæ, ipſæ balnei inferiores cellæ inſtar porticuum ſibi concameratione coniunctæ, quæ vſque in hanc diem cernuntur penè integræ, cemeterij loco ad ſepeliendos ſublatos occulte martyres inſeruiſſe creduntur. Agitur autem de ſeniori Priſcilla, cuius Paſtor meminit, quæ & fuit Apoſtolorum diſcipula, mater vero Pudentis ſenatoris, vt Acta Pudētianæ, quæ habemus manuſcr. quę & paulo diuerſa recitat Mombrit.tom.2. teſtantur.

17 Sextodecimo Kal. Februarij. Luna. Cxiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

IN Thebaide [a] ſancti Antonij [b] abbatis, qui multorū monachorū Pater, vitā & miraculis prēclariſſimus vixit, cuius geſta S.Athanaſius inſigni volumine proſecutus eſt. Eius aūt ſacrum corpus [c] ſub Iuſtiniano Imperatore diuina reuelatione repertum, atq; Alexādriam delatū, in Eccleſia S. Ioannis Baptiſtæ humatum fuit. Apud Lingonas SS.tergeminorū, [d] Speuſippi, Eleuſippi, & Meleuſippi, qui cum auia ſua Leonilla martyrio coronati ſunt tpe M.Aurelij Imperatoris. Romæ Inuētio SS. [e] martyrū Diodori presbyteri, Mariani diaconi, & ſociorū, qui ſub S.Stephano Papa, cū in Arenario natalitia martyrū agerēt, obſtructa a perſecutorib. ianua cryptæ, & dirupta deſuper mole, ipſi quoq; martyriū ſūt aſſecuti. Apud Bituricas depoſitio S.Sulpicij [f] Epi, cognomēto Pij, cuius vita & mors precioſa glorioſis miraculis cōmēdatur. Romę in monaſterio S.Andreæ, beatorū monachorum Antonij, [g] Meruli, & Ioānis, de quibus ſcribit S.Gregorius Papa.

IANVARII 17.

IN Thebaide. [a] Hieronymus lib. de Hebraic.q. Thebaidem eam putat eſſe regionem, quæ olim dicta eſt Geſſen, in qua habitauit Iacob Patriarcha cū filijs ſuis, cum veniſſet in Ægyptū. Gen.c.45.& 46.

b Antonij abb.] Tam Latini, quā Grę ci de Antonio agunt hac die. Eſt vetus memoria in Actis S.Euthymij, quæ fideliſſime ſcripſit Cyrillus monachus ante

annos

annos septē mille & ducentos, hac eadem die sanctos illos monachos natalem diē sancti Antonij celebrare consueuisse. Obijt diem humanæ vitæ, anno 21. Constantij Imp. vt S. Hieronymus testatum reliquit in chron. Scripsit egregia illius Acta S. Athanasius, quæ quidem Euagrius, non ille Ponticus Origenista, sed qui postea præfuit ecclesiæ Antiochenæ, in Latinū sermonem conuertit, vt auctor est S. Hieronym. de script. Eccles. in Euagrio. Præstitit hoc ipsum idem Hieron. postulāte Pammachio, vt ipse profitetur, ad eūdem scribens, epist. 101. de opt. gen. interpret. quam illam esse putamus, quæ habetur pre manibus, Cumq; (vt ipse ait) in ea vertenda, more suo, non verba verbis, sed sententias reddiderit sententijs; inde fortasse factum est, vt Gelasius Papa eum nō tam vertisse, quam scripsisse Antonij vitam testetur, cum ait, Vitas Patrum Pauli, Antonij, Hilarionis, & omnium eremitarum, quas tamen vir beatissimus descripsit Hieronymus, cum omni honore suscipimus. Ea est vsus cautela Gelasius, quoniam & Euagrius Ponticus scripsit vitas Patrum, & miscuit Origenistas nonnullos, quos idem Hieronymus notat scribens ad Ctesiphōtem. Miror eosdē quos ipse respuit, hactenus sub Hieronymi auctoris nomine latitare. Indicabimus eos, cum, si Deo placuerit, ea de causa in vitas Patrum scholia pernecessaria elaborauerimus. Quod autem ad Antonium spectat, primus omniū Acta eius adhuc viuentis S. Athanasius ab Arrianis pulsus, Romam profugus attulit, quantum autem nobiles Romani ex illis profecerint, declarat idem Hieronymus scribens ad Principiam epist. 16. & ad Eustochium 27. Quantum præterea cæteris attulerint adiumenti, locuples testis est S. August. lib. 8. confess. capit. 6. Scripserunt de Antonio Græcorum veteres historici Socrates, Sozomenus, & Theodoretus. meminit eiusdem Chrysostomus homil. 8. in Matth Latinorum Ruffinus, ac plurimi ex recentioribus.

c Eius sacrum corpus.] De inuentione corporis eius atque translatione Alexandriam, id ipsum Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri profitentur, quam anno Domini 529. factam esse, scribit Sigeber. in chron. Marian. Scot. post Conf. Lampadij & Orest. est annus Domini 531. Cuspinianus anno 541. eamdem translationem posuit. Sed cum ea de re eiusdem temporis scriptorum testimonia minime inueniantur, cui magis ex dictis auctoribus assentiamus, haud est liberum definire.

d Tergeminorum.] De his etiam cæteri Latinorum. Res gestas eorum à Neone conscriptas recitant Mombrit. tom. 2. & Sur. to. 1. habent tamen quod indiget castigatione, vt quod ibidem fertur, hos sub Aureliano Imper. passos esse temporibus Polycarpi Episcopi. Nulla est prorsus cohærētia Polycarpi Smyrnæ Episcopi temporum cum Aureliano Impe. loco cuius, Marcus Aurelius restituendus est, cuius tempore, ex Quarto Præside, qui illic ponitur, hi passi noscuntur. Quartus enim Consularis temporibus Marci Aurelij, & Lucij veri in Vrbe claruit; gessit & Consulatum vna cū Lucio Vero, est frequens de Quarto mentio apud Herodianum & Iuliū Capitolinum in Marco Aurelio. De horum sanctorum martyrum translatione agitur in vita sancti Hannonis Episcopi Coloniensis, lib. 1. cap. 38.

e Inuentio sanctorum.] Hac die de ipsorum agitur inuentione, dies autem natalis Kalen. Decemb. Historiam inuentionis ex antiquis manuscript. recitat Sur. to. 1. Legimus eamdem in veteribus exemplaribus per sex lectiones distinctam, vt olim in ecclesijs quibusdam legi consueuit. Inuenta sunt horum corpora sub Stephano Papa Sexto, Temporibus Caroli Crassi. Porro Chrysanthi & Dariæ corpora, quæ in eadem crypta erant sepulta longe ante reperta sunt, quæ sanctus Damasus Papa versibus ad eorum tumulum positis exornauit, vt scribit Gregorius Turonen. lib. de Gloria martyrum ca. 38.

f Sulpitij.] De eodē Vsuardus, Ado, & alij. Dictus hic est Sulpitius Pius, respectu alterius Sulpitij eiusdē ciuitatis Episcopi, cognomento Seueri. De Sulpitio Pio scribit Gregor. Turonen. in procem. hist. Dormientium, & Guibertus in apologia pro Seuero. Hic successit Remigio Epi-

Episcopo temporibus Gunthramni Regis Franc. anno Domini 587. vt idem testatur Greg. hist. Franc. lib. 6. cap. 39. licet in vita eius, quam descripsit Sur. to. 1. habeatur successisse Austregisilo temporibus Clotarij Regis. sed in his plus tribuimus Gregorio Turonensi, cuius sententiam certissimam reddunt Acta Concilij secundi Matisconensis, quod celebratum est anno vigesimoquatto eiusdem Regis Gunthramni: cui quidem Synodo Sulpitius interfuit atq; subscripsit. Temporibus enim Clotarij Regis, non Sulpitius, aut Austregisilus, sed Probatianus, Felix, Honoratus, et Arcadius Bituricensi ecclesiæ præfuerunt, prout Concilia, quæ illius temporibus celebrata sunt, indicāt. Eadem censura castigandæ sunt tabulæ Episcoporum Bituricensium Demochar. in quibus & ille grauior error apparet, dum Sulpitius Seuerus putatur ille, qui interfuit Concilio secundo Matisconensi sub Gunthramno Rege; cum certum atque perspicuum habeatur, illum Seuerum vixisse temporibus Theodosij senioris, & eius filij Honorij Impe. Secundum Acta sancti Austregisili, quæ recitat Sur. tom. 3. adhuc tertium eiusdem nominis ei ecclesiæ præfuisse Episcopum, dicere oportet. Sed satis de his. Sulpitius autem Pius, de quo agimus (vt scribit Aimo. libro 4. cap. 16. & alij) migrauit ex hac vita anno Domini 594. ipse est annus decimussextus Childeberti Regis, quo eum obijsse, auctor est Greg. Turon. hist. Franc. lib. 10. cap. 26. Habuit successorem Eustasium.

g Antonii, & soc.] De quibus pluribus agit sanctus Gregorius Papa, libro 4. dialog. cap. 47.

18 Quintodecimo Kal. Februarij. Luna. G xiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	22	13	13	14	15	16	17	18			

Athedra [a] S. Petri Apostoli, qua primum Romæ sedit. Ibidem passio S. Priscæ [b] virginis & martyris, quæ sub Claudio Imperatore post multa tormenta martyrio coronata est. In Pōto natalis sanctorū martyrū Mosei [c] & Ammonij, qui cū essēt milites, primo ad metalla dānati, nouissime igni traditi sunt. Ibidē S. Athenogenis [d] antiqui Theologi, qui per ignem consummaturus martyrium, hymnum lætus cecinit, quem & discipulis scriptum reliquit. Turonis in Gallia S. Volusiani [e] Episcopi, qui a Gothis captus, in exilio spiritum Deo reddidit. Ibidem S. [f] Leobardi reclusi, qui mira abstinentia & humilitate refulsit. In Britannia S. Deicolæ [g] abbatis, discipuli beati Columbani. Nouocomi S. Liberatæ [h] virginis.

IANVARII 18.

Athedra [a] sancti Petri. De eadem solemnitate Beda, ac cæteri, vt Vsuardus, Ado & antiquum Romanum Martyrologium manuscr. In aliquibus antiquiorib. Breuiarijs de Romanæ Cathedræ celebritate hac die positum habetur officiū Ecclesiasticum, vbi & hæc oratio descripta legitur: Omnipotens sempiterne Deus, qui ineffabili sacramento Apostolo tuo Petro

Petro principatum Romanæ vrbis tribuisti, vnde se Euãgelica veritas per tota mũdi regna diffunderet: præsta, quæsumus, vt quod in orbem terrarum eius prędicatione manauit, vniuersitas Christianæ deuotionis sequatur. Hęc ex peruetusto Breuiario, quod erat apud Illustr.& Reu.D. Card. Sirletum S.R.E. Bibliothecarium. Cæterum hanc ipsam sacram solemnitatem, quę iam in aliquib.ecclesijs exoleuerat, sanctæ memoriæ Paulus Papa Quartus restituit, datis de ea re litteris Apostolicis anno Domini MDLVII.octauo Id. Ianuar. Est illarum exordium: Ineffabilis diuinæ prouidentiæ altitudo, &c. De cathedra Petri Romæ posita adeo notissima ac orbi conspicua res est, vt nec hæreticus homo possit dissimulare. Vnde grauissimus auctor Optatus Mileuitanus Parmenianum Donatistam cõpellat his verbis lib.2. Negare non potes, scire in vrbe Roma à Petro primo cathedram episcopalẽ esse collatam, &c. Omittimus hic omnium tam Latinorum quam Grecorũ Patrum referre testimonia, cũ non sit præsentis instituti, ac de his locupletissime egerimus in Annalibus Ecclesiasticis. Quod autem ad præsentem solẽnitatem spectat, laudabilis in Ecclesia viguit antiquus vsus, vt dies anniuersaria ageretur, qua quis alicui sedi perfectus esset Episcopus. Id etenim tam in Occidẽtali Ecclesia, quam in Oriẽtali etiam obseruatum, innumera fere docent exempla. De consuetudine Romanæ ecclesię scribit S.Paulinus epist. 16.ad Seueru: extãt de ea re sermones S.Leonis Papæ ea die habiti. Conuenire enim vndiq; ex Italia Episcopi tunc Romam consueuerunt ad celebrandum natalem diẽ Romani Pontificis, vt pulchre demonstrat epist. Hilarij Papæ ad Ascaniũ ac cæteros Episcopos prouinciæ Tarraconensis, dũ in ea hæc leguntur: Lectis ergo in conuentu fratrum, quos natalis mei festiuitas congregauerat, litteris vestris, &c. Quinam autẽ hi fuerint, ex quibusve Italiæ ciuitatibus Romam confluxerint, indicant ipsæ synodicę tabulæ illic superius recitatæ. Accipe & de vsu aliarum ecclesiarum exempla, vt illud, quod S. Ambrosius scribit de Felice Comensi Episcopo lib.8.episto.60.edit. Rom. item quod S. Augustinus habet de die natali Aurelij Episcopi Carthaginensis ser.32. de verbis Domini in fine, deq; suæ ipsius etiam anniuersaria die ordinationis homil.24. & 25. De consuetudine Oriẽtalis ecclesiæ satis monent Græcorum Menologia, in quibus S. Basilij, Ioannis Chrysostomi, & aliorum agitur sedis eorum natalis dies. Quo etiam vsu & ratione Romana ecclesia eam diem solemniter agere consueuit, quo Romanę natalis est Cathedre, quando (inquam) S.Petrus Romæ diuino consilio primum sedere cępit, translata illuc sede, quam septem annos tenuit Antiochiæ. Porro tanto celebrior hęc est solemnitas illa, quã Antiochiæ sedit, quod mobilis illa, vel ad tempus tantum, ac quasi per trãsitum sita est, Romæ vero stabiliuit firmauitq; Deus eamdem in æternũ in Petri successoribus permansuram; quam (vt tradit Irenæus lib.3.c.3.) doctrina munitam, traditionibus locupletatam, meritis illustratam, dotibus auctã, idem Apostolus vna cum Paulo eam san guine consecrauit. Verum hac die nõ illa tantum solemnitas agi videtur, qua Petrus Romæ sedere cępit, sed etiam sacro sancta illa recolitur institutio, qua à Domino Petrus, petra fundamentalis Ecclesiæ constitutus, perpetuę stabilitatis promissionem, & claues regni cęlestis accepit; quod in omnibus presefert sacrũ officium ecclesiasticum, ac presertim in antiqua præfatione, quæ scripta reperitur in Sacramẽtario S.Gregorij, quod vetustissimum habetur in Vaticano, vnde hæc descripsimus: Vere dignum, &c. te laudare mirabilem in sanctis tuis, in quib. glorificatus es vehementer, per quos vnigeniti tui sacrum corpus exornas, & in quibus Ecclesiæ tuæ fundamenta constituis, quam in Patriarchis mundasti, in Prophetis præparasti, & in Apostolis condidisti, ex quibus beatum Petrum Apostolorum Principem ob confessionẽ vnigeniti Filij tui, per os eiusdem Verbi tui confirmatũ in fundamento domus tuæ, mutato nomine, cælestium claustrorum Præsulem, custodemq; fecisti, diuino ei iure concesso, vt quæ statuisset in terris, seruarentur

in

sit cœlis. In cuius venerarione hodierna die maiestati tuæ hæc festa persoluimus, ac gratiarum & laudis hostiam immolamus. per Christum Dominum nostrum, &c. Hæc ibi. At quoniam Petrus non Vrbis tantum, sed totius Catholicæ Ecclesiæ à Christo est institutus Episcopus, merito vniuersalis Ecclesia eamdem in vniuerso Christiano orbe agit solemnitatem. Extant de ea sermones duo S. August. 15. & 16. de Sanctis, quorum priorem miramur reiectum in appendicem à schola Louaniensi, cum nihil habeat quod Augustini esse impediat, sed multa quæ persuadeat, vt vetusta exemplaria, ipsa dicendi phrasis non dissimilis, & quæ ibi tractantur de praua consuetudine inferendi ad sepulcra defunctorum cibũ, & potum, a qua populum auocare conatur. Porro abusum illum inoleuisse in Africa, idem auctor testatur lib. de moribus Ecclesiæ aduersus Manichæos cap. 23. ser. de diuers. 120. & epist. 64. ad Aurelium, ante ipsum Tertullia. libro de Resurrect. carn. Idem prauus vsus etiam irrepsit in Gallias, vt in solemnitate Cathedræ S. Petri ad sepulchra mortuorum cibos inferrent, quem canon. 34. secundæ Synodi Turonensis antiquauit prorsusq; abrogauit. Habes de his & canon. 68. & 69. Græc. Synod. à Martino Bracharẽsi collectos, recitatos à Gratiano de consecrat. dist. 1. capit. Non oportet. Asseruatur hactenus in Basilica Vaticana ipsa cathedra lignea, in qua olim Romæ Petrus sedisse perhibetur. Nec quis hoc miretur, si. n. sedes ipsa lignea, cathedra Iacobi Apostoli, Hierosolymitani Episcopi, post tot tantaq; Iudaici populi naufragia, post illud pauendum Hierosolymorum excidiũ, seruata nihilominus est integra vsq; ad tempora Constantini Magni Imp. (vt scribit Eusebius histo. lib. 7. c. 14.) quam & successores Episcopi decenti honore custoditam, sunt venerati, quid tam mirum, Apostolorum verticis cathedram pari saltem fuisse diligentia conseruatam? ipsa etenim, quis supersederit, virtute miraculorum prædicat, in ligno arido viridem gratiam curationum consecuta, cum per eam Deus diuinam opem implorantibus, beneficia præstare non desinat. Conseruatam nouimus etiam Alexandriæ cathedram Marci Petri discipuli, in qua successores ob cœlestem in ea splendorem diuinitus ostensum, insidere in posterum non sunt ausi. Consueuerunt maiores nostri cathedras, sedes ipsas Episcoporum, ad diuinum quoddam tribunal velis ornare. Vnde Pontius diaco. in Actis S. Cypriani in fine hæc habet, Sedile autem erat fortuito linteo tectum, vt & sub ictu passionis Episcopatus honore frueretur. Hæc ille. Augustinus epist. 203. ad Maximinum hæc de cathedris velatis: In futuro iudicio nõ apsides gradatæ, nec cathedræ velatæ, nec sanctimonialium occursantium greges adhibebuntur ad defensionem, &c. Linteatas appellat eas sedes Pacianus epi. 2. ad Sympronianum de Nouatiano: Quem, inquit, consecrante nullo, linteata sedes accepit. Et Ennodius Ticinensis in libello pro defensione Synodi Rom. pro Symmacho: Ecce nunc ad gestatoriam sellam Apostolicæ confessionis vela mittunt, &c.

b Priscæ] De eadem hac die ceteri Latinorum. Hic primum ea opinio refellenda est, quæ affirmat, hanc illam esse Priscam, cui Paulus Apostolus scribens ad Romanos c. 16. salutem dicit, quam opinionem qui astruunt, addunt etiam hanc sub illo Claudio Imperatore esse passam, qui in Imperio Neronem præcessit. Sed hæc falsa omnino esse, ex ipsis Apostoli Actus arguuntur, quibus ostẽditur, Priscam illã fuisse superstitem post obitum Claudij, vixisseq; etiam Neronis temporibus. Ea etenim epist. Pauli ad Romanos scripta est (vt plane constat) eo tẽpore, quo (vt ipse ait) recessurus Corintho, Hierosolymam versus parabat iter, quando (vt pluribus monstrauimus in Annalibus) defuncto Claudio, Nero administrabat Imperium. Idem Paulus Romæ cum esset (vt omnibus liquet) temporibus Neronis (sicut in epist. ad Romanos fecerat, mandans salutari Priscam & Aquilam) scribens secundam epist. ad Timotheum, in eius capit. 4. eisdem Priscæ, & Aquilæ salutem impartitur. Ex his itaque prædictus error arguitur, qui quidẽ inde

inde prouenisse videtur, quod in Actis S. Priscæ, de qua agimus, eius corpus sepultum feratur in ecclesia Aquilæ & Priscillæ, seu Priscæ ab Eutychiano Papæ, vt Petrus in catal. libro 2. cap. 96. in fine. Sed licet hanc aliam dicerent ab illa, quę Pauli epistolis commendantur, nihilominus passam esse sub illo primo Claudio, nemo poterit affirmare, nam eius Acta testãtur coronatã esse martyrio anno tertio Claudij Imp. quo item anno ipsum defunctũ esse cõfirmant: quæ quidem nequaquam accommodari possunt primo Claudio, quem annos quatuordecim imperasse constat, sed satis cõueniunt secundo Claudio, quẽ licet Eutropius & Victor dicant imperasse duobus tantum annis, tamen secundum Trebellium, & veriorem per Consules deductam annorum rationem, constat eundem anno quoq; tertio in Imperio vixisse, ꝙ etiã ex Porphyrio in vita Plotini testatum inuenies. Si preterea anno tertio Claudij senioris dixerimus S. Priscam consummasse martyrium, ipsi certę & nõ Theclæ essent primæ deferendæ: cum alioqui omnium tam Latinorũ, quam Græcorum sententia, Thecla prima martyrum ex fœminis dicatur. Qui autẽ Priscam passam scribit Asiatico & Cornelio Conss. id quidẽ proprio ingenio absq; alicuius testimonio. Legi enim sanctæ Priscæ Acta tã manuscr. quæ habemus, quã typis excusa, & nihil eiusmodi potui reperire. Ceterũ si dixerimus hanc (vt habent complura eiusdem S. Priscæ ecclesię monumenta) passam esse viuente Petro Apostolo sub Claudio seniore: vtiq; affirmare necesse est in Actis eius errorẽ irrepsisse in numerum annorum Claudij, ac restituendum, passam esse anno eius Imperij decimotertio, non autẽ tertio. Quod quidẽ haud impossibile videri debet: qñquidẽ ante primã, quæ sub Nerone facta est, persecutionẽ, sæpe vexatos atq; repressos Romæ fuisse Christianos, verba Taciti lib. 15. Annal. demonstrare vidẽtur, quib. ait: Repressaq; in præsens exitialis superstitio rursus erumpebat. Hæc ille, agẽs de pſecutione in eos à Nerone tunc excitata. Sic igitur haud adeo mirandũ, si vltimis Claudij senioris tẽporib. S. Prisca martyrium passa dicatur; cũ præsertim (vt dictũ est) id eius ecclesiæ vetera monumẽta suadeant: nã inter alia, altare vbi sanctus Petrus sacrasse traditur, quod et Edinerus in vita S. Anselmi testatur lib. 2. cũ agit de reliquijs S. Priscæ. Sed de his satis. Extat hactenus vetus titulus Romæ sãctæ Priscę, cuius mentio habetur in secunda Synodo Romana sub Symmacho Papa. Quod autem ad Claudium iuniorem spectat, complures martyres sub eo passi reperiuntur: occiso etenim Galieno, cui successit, protinus illius edicta pro Christianis antea promulgata, fuerunt abrogata, atq; persecutio illa à Galieni parente excitata, sua sponte reuixit, quam idem Claudius, legibus contra Christianos latis, auxit. In Actis etenim sanctorũ Marij & Marthæ, legitur eius rescriptũ, quo iussit non tantum Christianos carceribus detentos, sed etiam qui inuenti essent in vulgo, capite puniri. Sed eius impietati obstitit Deus, nam (vt scribit Trebellius) tyrannorum factione compressus, à Christianorum persecutione, quam cęperat, reuocatur.

c Mosei & Ammonij.] De his itẽ Beda Vsuardus, Ado, & Petrus in cat. li. 2. c. 97.

d Athenogenis.] De quo extat egregium S. Basilij elogium in lib. de Spiritu sancto ad Amphilochium c. 26. qui eum & in testimonium citat de Diuinitate Spiritus sancti. Fuit & alius eiusdem nominis Sebastenus Episcopus, de quo suo loco inferius. Huius Athenogenis, de quo hic agitur, esse commẽtarium illum pereruditum aduersus Gentiles scriptũ, quod fertur nomine Athenagoræ, aliquando sum opinatus, cum de Athenagora nulla penes Gręcos vel Latinos mẽtio habeatur, Athenogenes vero Græcis notissimus fuerit tum doctrina, tum martyrij corona celebris, facile potuit error irrepsisse, vt pro Athenogene, Athenagoræ nomine, librariorum vitio, ille commentarius sit inscriptus, quod tamen affirmare non auderem.

e Volusiani Epis.] De ipso Gregorius Turonen. in hist. Franc. lib. 2. c. 26. & lib. 10. cap. 31. vbi auctor agens de Episcopis Turonensibus suis prædecessoribus, hũc septimum ordine numerat. vixit tẽporib.

Childe-

Childerici filij Clodouei Regis Francorum.

f Leobardi.] Huius res gestas conscripsit Gregor. Turonen. in libro sanct. patr. capit. vltim. Floruit circa annum Domini 583. cum iam ipse auctor præsideret Ecclesiæ Turonensi.

g Deicolæ.] De eo Petrus in catal. lib. 2. c. 98. & Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedict. lib. 3. cap. 61.

h Liberatæ.] De ipsa tabula Ecclesiæ Comensis, ibiq; eius Acta asseruari dicit.

19 Quartodecimo Kal. Februarij. Luna. E xij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

ROmæ via Cornelia SS. martyrũ Marij [a] & Marthæ coniugum, & filiorum Audifacis & Abachum nobiliũ Persarum, qui Romam temporibus Claudij Principis ad orationem venerant: è quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, vngues ferreos, manuumq; præcisionem, Martha in Nympha [b] necata est, cęteri sunt decollati, & corpora eorum incensa. Smyrnæ natalis B. Germanici [c] martyris, qui cum primæuæ ætatis venustate floreret, sub Marco Antonino & Lucio Aurelio, per gratiam virtutis Dei metum corporeæ fragilitatis excludens, sponte præparatam sibi bestiam dãnatus a iudice prouocauit; cuius dentibus cõminutus, vero pani Domino Iesu Christo, pro ipso moriens, meruit incorporari. In Africa SS. martyrum Pauli, [d] Gerontij, Ianuarij, Saturnini, Successi, Iulij, Cati, Piæ, & Germanæ. Apud Spoletum passio S. Pontiani [e] martyris, tempore Antonini Imperatoris: quem Fabianus iudex pro Christo vehementissime virgis [f] cæsum iussit super carbones nudis pedibus ambulare; a quibus nil læsus, equuleo & vncinis [g] ferreis iussus est suspendi, & sic in carcerẽ trudi, vbi angelica visitatione meruit confortari: post quæ leonibus expositus, & plumbo feruenti perfusus, tandem gladio percussus est. Laudæ sancti Bassiani [h] Episcopi & Cõfessoris, qui aduersus hæreticos vna cum S. Ambrosio strenue decertauit.

IANVARII 19.

Marij, Marthæ & soc. [a]] Agit de his itẽ hac die Beda, Vsuardus die sequenti. Extant ipsorum Acta, quæ habet Sur. to. 1. die 14. Februar. Mombrit. tom. 2. & alij. sunt eadem apud nos in vet. manuscr. De reliquijs sanctæ Marthæ martyrij meminit S. Gregor. lib. 3. dialog. cap. 30. Porro horum omnium reliquias Romæ haberi in insula Tiberina in Ecclesia sancti Ioannis Calybitæ nomine dicta, & in diaconia sancti Hadriani, eadem dem ecclesiarum

D

siatum. vetera monumenta testantur.

b In Nympha.] Quis autẽ sit locus ad Nymphas dictus, vbi hi, alijq; nonnulli martyres passi reperiuntur, indicant eorundem martyrũ Acta in fine; feruntq; fuisse locum via Cornelia milliario 13. ab Vrbe. erat ea via inter Aureliã & Triumphalem. Longe diuersa Nympha à Nymphæo, qui est fluuius in Latio, de quo Plin. lib. 3. capit. 5. Est & cœmeterium ad Nymphas dictum, via Nomentana, de quo Pan. de cœmet. cap. 3.

c Germanici martyris.] Beda item ac cæteri Latinorum hac die. Eius nobile certamen scribit Euseb. hist. lib. 4. c. 14. ex quo Nicephorus ac cæteri descripserunt.

d Pauli, Gerontij & soc.] Hi omnes restituti sũt ex vetustissimo Martyrologio manuscripto, quòd Romæ in monasterio sancti Cyriaci in Thermis vsui erat. Habemus illud apud nos, cumq; vetus manuscriptum Martyrologiũ citamus, illud præcipue intelligimus, quod cetera, quæ vidimus, Martyrologia vetustate antecedit.

e Pontiani.] De eodem præterea Beda, ac reliqui omnes. Habentur eius res gestæ, quas Sur. recitat tom. 2. die 14. Ianuarij. Mentio de eodẽ habetur in Actis sancti Constantij Episcopi Perusini.

f Virgis cesum.] Licet ignominiosum sit genus animaduersionis cædere virgis, leuius tamen cæteris fuisse, argumẽto est l. vni. C. de emendat. seruor. & l. 2. de public. cursu. Co. Theod. Diuersorum generum reperiuntur animaduersionis virgæ. Erant virge vlmeæ, quibus serui corripiebantur, vt apud Plautum frequens est inuenire, qui in Milite glorioso:

Nisi mihi suppliciũ vlmeũ de te datur.

Et in Asinaria act. 2. *(vlmeas.*

Ipsos qui tibi subuectabant rure virgas

Et act. 3.

Vbi sæpe ad languorem tua duritia dederis octo

Validos lictores vlmeis affectos lentis virgis,

Hæc de virgis vlmeis.

Virgas autem magistratuum ex betula fuisse cõfectas, auctor est Plinius nat. hist. lib. 16. c. 18. cum ait, Gallica hęc arbor mirabili cãdore atq; tenuitate, terribilis magistratuum virgis, eadem circulis flexilis, item corbium costis. Hæc Plin. Vbi non esset betula, salix has suppeditabat. Vnde Prudentius hym. 10. in Romano, cum puer torqueretur iussu Præsidis,

Impacta quoties corp⁹ attingeret salix,

Tenui rubebant sanguine vda vimina.

Habes & virgas sanguineas, quibus parricida, antequam culleo insueretur, verberandus erat. sed de his vberius, cũ agemus de culleo. Arbores, ex quib. dictę virgæ sumebantur, ab illis dicebantur infelices. Plin. lib. 15. c. 26. illas dicit arbores infelices ac religione damnatas, quæ neque feruntur vnquam, neq; fructum ferunt. eadem lib. 24. cap. 9. Lex Porcia virgas ab omnium ciuium Romanorum corpore amouit. Sic Cic. orat. pro Rabir. At longe ante Valerius Publicola legem tulerat de non verberando ciue Romano. Vale. li. 4. cap. 1. de animi moderatione. Verum de Porciæ & Valeriæ legum differentia agit Liuius libro 10. decade 1. Hæc fuit iusta querela Pauli Apostoli, cum virgis cæsus iussu magistratuum Philippensiũ, Cæsos, inquit, nos publice indemnatos homines Romanos, &c. Act. 16. Verberandus iterum, excepit se Romanum ciuem esse, dicens: Si hominem Romanum & indemnatum licet vobis flagellare? Act. cap. 22. Iosephus de bello Iud. lib. 2. c. 14. in fine, quasi pro monstro habuit, quod Cæstius Florus Iudeos Romana ciuitate donatos virgis ceciderit, atque patibulo affixerit.

g Vncinis ferreis.] Erant vnci ad torquendum parati. de his Prudentius in Peristeph. hym. 5. (Stridentibus laniatur vncis. &c.) Ammian. Marcel. lib. 7. Intendebantur equulei, vncosq; parabat carnifex. & libro 26. Vnci & cruentæ quæstiones, &c. Meminit & Arnobius de vncis tortorijs lib. 1. prope finẽ. Erat adhuc vncus non tantũ ad torquendum, sed ad trahendum reũ ad pęnas instrumentum. vnde Iuuen. saty. 10. (Impacto Seianus ducitur vnco.) Cicero in prima Philippica: Vncus impactus est fugitiuo illi. Sueton. in Tibert. c. 54. Cum ei carnifex quasi ex Senatus auctoritate laqueos & vncos ostentaret, &c. Sidon. Apollin. epist. 7. lib. 1. in fine, Vncũ, inquit, & gemonias, & laqueum

queum

queũ per horas turbulenti carnificis perhorrescens, &c. Insuper vnco trahebãtur aliquando corpora damnatorum. Seneca lib. 3. de ira: Cadauera quoq; vncus trahens. Et Lamprid. in Commodo Imp. acclamatum dicit in Commodum: Carnifex vnco trahatur, more maiorum cadauer vnco trahatur. dictum pluries. Habes & de his exemplum in Actis sancti Sebastiani, vbi in fine hæc leguntur: In cloaca, quæ est iuxta Circum, quære, & ibi inuenies corpus meum pendens in vnco. Hec S. Sebastianus de corpore suo, quod vnco protractum fuerat in cloacam Maximam: Sunt & de his complura alia exempla, q̃ breuitatis causa referre omittimus.

b Bassiani Epis.] De S. Bassiano agitur in Concilio Aquileiensi celebrato sub Gratiano Imperatore, cui vna cũ S. Ambrosio interfuit, quo cum etiam collaborauit aduersus Iouinianum nouum hæresiarcham: subscriptus enim reperitur epistole S. Ambrosij ad Siricium Papam aduersus illius ac sociorum portentosas hereses, lib. 1. epi. 7. edi. Rom. Meminit eiusdem Bassiani S. Ambrosius in epist. 5. ad Felicem lib. 8. epist. 60. edit. Rom. itemq; Paulinus in vita S. Ambrosij. Habet eius res gestas fusius scriptas Mombrit. to. 1. Petrus in catal. lib. 2. cap. 101. & alij.

20 Tertiodecimo Kal. Februarij. Luna. F xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

ROme Natalis S. Fabiani [a] Papę, qui tpe Decij martyriũ passus, in cęmeterio Callisti sepultus est. Ibidẽ ad Catacũbas [b] S. Sebastiani [c] martyris, qui Diocletiano Imperatore cũ haberet principatũ primę cohortis, sub titulo Christianitatis [d] iussus est ligari in medio cãpo, & sagittari a militibus, atq; ad vltimũ fust b. cędi, donec deficeret. Nicęæ in Bithynia S. Neophiti [e] martyris, qui quintumdecimũ annũ ætatis agẽs, flagris cæsus, in fornacẽ immissus, feris obiectus, cũ permaneret illæsus, & Christi fidem cõstanter profiteretur, gladio tandẽ occisus est. Cesenæ S. Mauri [f] Epi, virtutibus & miraculis clari. In Palęstina natalis S. Euthymij [g] abbatis, qui zelo Catholicæ disciplinę, & virtute miraculorũ tpe Marciani Imperatoris in Ecclesia floruit.

IANVARII 20.

FAbiani Papæ. [a]] Beda, ac cæteri antiquorum, necnon recentiorum, de eodem agunt hac die. De cuius successione preter librum de Roma. Pontific. agit etiam Eusebius in chron. & hist. lib. 6. c. 22. Optat. Mileuit. lib. 2. cõtra Parmenian. Aug. ad Generosum epi. 165. Niceph. Episcop. in chron. & alij. Hunc sub Decio. martyrio vita functum constat ex episto. cleri Romani ad Cyprianum, quæ recensetur 31. inter Cypriani epistolas edit. Pamel. ac etiam ex sancto Epiphanio in libro de mensuris, & pond. & S. Hieronym. de scrip. ecclesi. in Origene. Cætera de ipso præstitimus in Annal. Ecclesi. Corpus autem eius translatum esse à Sergio iuniori in titulum Equitij, docet vetus inscriptio, quæ in eadem ecclesia asseruatur.

b AdCatacumbas.] Loquendi obtinuit vsus, vt Catacumbæ pro Catatumbis dicerentur: ex Græca enim & Latina dictione compositū est nomen, κατὰ iuxta,& tumbas,vt sic locus ille,qui ad fores est cœmeterij Callisti, diceretur, Catatumbæ, hoc est, iuxta tumbas eiusdem cœmeterij, vbi est vetus ac nobilis memoria S.Sebastiani martyris,quæ numeratur inter septem Vrbis ecclesias, Innocentij Papæ & Honorij Imper.temporibus illustrata, vt docet illic posita vetus inscriptio marmori incisa. In Actis sancti Cornelij Papæ Catacumbæ non Catatumbæ dictus reperitur ille locus:sic & in rebus gestis S.Sebastiani, sicut in compluribus veteribus Martyrologijs: at vero apud S.Gregorium in regist.lib.3.epist. 30. ad Catatumbas scriptum reperitur. Non tamen errasse dixerim, qui Catacumbas legunt;nam κατακύμβη,est locus cauus atq; profundus,qualia Romæ præsertim cœmeteria esse solebant in arenarijs profundis cryptis excauata.

c Sebastiani.] De eodem die ijdem qui supra auctores, Græci autem de ipso agunt 18. Decembris. Descripsit ex antiquioribus monumentis eius res gestas Metaphrastes, quas habet Lipom. tom. 5.& Sur. tom.1. Habemus Latina exemplaria in veteribus codicibus. De eo præterea S. Ambro.in Psal.118.S. August.in die natali sanctorum Fabiani & Sebastiani tractatum habuit, est 100. de diuersis. In Breuiario Toletano extat sacer hymnus,quo Sebastiani ac sociorum Acta canuntur.De sacris eius reliquijs agit S.Gregorius in dialog.lib.1.c.10. qui idē S.Pontifex in eius ecclesia habuit homiliam trigesimamseptimam. Est ipsa (vt diximus) via Appia ad cœmeterium Callisti, vna ex septem ecclesijs,non tantum Vrbi, sed & orbi Christiano notissima. Egregium etiam sancti martyris monumentum,veneranda eius imago opere musico expressa atque hactenus integra extat in titulo Eudoxiæ ad Vincula S. Petri, senili aspectu & barba: quod pictores admoneat,qui eum iuuenem palo alligatū perperam pingunt. Diuino monitu etiam altare ibidem ad lucem propulsandam erectum est temporibus Papæ Agathonis, cuius rei veritati adstipulatur etiam Paulus diac.histo.de gestis Longob. lib.6.c.5. vnde etiam prouenisse videtur, vt posteri fideles eumdem sanctum ad euitādam imminentem pestis cladem consueuerint habere patronum. De eiusdem martyris reliquijs trāslatis in Galliam scribit Ado Viennen. in chronol. anno 815. Sigibertus item ann.825. in chrono. & Marian. Scot.anno 828.

d Sub titulo Christianitatis.] Qualis esse cōsueuisse eiusmodi titulus Christianitatis, habes exemplum in epistola ecclesiæ Lugdunensis, quam recitat Eusebius histo.lib.5.c.1. his verbis: Cum vndique per amphitheatrum circunduceretur Attalus martyr,tabula,in qua Latinis litteris hæc erat inscriptio, præcedente: Hic est Attalus Christianus,&c. Hæc ibi.Sunt de his alia in alijs Actis martyrū exempla. Præcedere consueuit eiusmodi titulus, vt Suet.in Caio cap.32. monstrat his verbis: Manibus abscissis atque ante pectus à collo pendentibus, præcedente titulo, qui causam pœnæ indicaret, per cœtus epulantium circumduceretur, &c.

e Neophyti martyris.] De codē agunt etiam Græci hac die, in quorum Menologio eius passio describitur,& ad tempora Diocletiani refertur.

f Mauri Episcopi.] Scripsit eius res gestas Petrus Damian. Legimus eas in codice manuscr. Card. Sirleti. Accepimus à Cesenate ecclesia Acta sanctorum Mauri & Seueri eius ciuitatis Episcoporum. Antiqua est ecclesia Cæsenas, cuius Episcopus nomine Florianus(vt scribit Optatus Mileuit.)tēpore Melchiadis Papæ interfuit Romano Cōcilio celebrato in causa Cæciliani Episcopi Carthaginē. Alius dictus Florus præsens fuit Romanæ Synodo habita sub Agathone Papa, vt eius Acta declarant, quæ sunt inserta in Sexta Synodo. Hic aūt, de quo agimus, Maurus Episcopus reperitur interfuisse Ro.Cōcilio à S. Martino Papa & martyre celebrato, tenuisseq; in eo locū Archiepi Rauennatis, vt eiusdem Synodi Acta significant.

g Euthymij abbatis.] Hæc dies natalis eius, cum sanctus, agens nonagesimum.

mum nonum ætatis annum, sub Leone Magno, anno decimosexto eius Imperij, migrauit in cœlum, est is annus à Christo, iuxta Fastos Onuphrij, 472. Scripsit eius Acta fidelissime quidē Cyrillus monachus, eiusdem sæculi scriptor. habet ea Metaphrastes recensita hac die, Lipom. to.5.& Sur.to.1. De eodem idē auctor in vita S. Sabæ, vbi & de natali eius hac die celebrari solito. De eodem Niceph.hist. lib.14.cap.30.34.& 52. Spectatissimi sunt sancti huius labores, quos pro SS. Synodo Chalcedonēsi aduersus hæreticos Eutychianos impēdit. Hęc de S.Euthymio. Tu vero caue, ne in altero fallaris eiusdē nominis monacho, qui clarus habitus est in Ægypto temporibus Arcadij Imp. sed in veritate non stetit, nam Origenismum professus, factus est scandalum & ruina multorū. Scribit de ipso S.Hieronymus ad Ctesiphontem, & Theophilus in epist. ad Epiphanium 67 apud Hieronym.

21 Duodecimo Kal. Februarij. Luna. G x

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

ROmæ passio S. Agnetis [a] virginis, quæ sub Præfecto Vrbis Symphronio ignib. iniecta, sed ijs ꝑ orationē eius extinctis, gladio percussa est. De ea B. Hieronymus hęc scribit: Omniū gentium litteris atq; linguis pręcipue in Ecclesijs Agnes vita laudata est, quę & ętatem vicit & tyrannum, & titulum castitatis martyrio consecrauit. Athenis natale S.Publij [b] Episcopi, qui post Sanctum Dionysium Areopagitam Atheniensium Ecclesiam nobiliter rexit, & præclarus virtutibus, ac doctrina præfulgēs, ob Christi martyrium gloriose coronatur. Tarraconæ in Hispania sanctorum martyrum Fructuosi [c] Epi, Augurij & Eulogij diaconorū qui tempore Galieni, primo in carcerem trusi, deinde flammis iniecti, exustis vinculis, manib. in modum crucis expansis, orantes martyrium compleuerūt, in quorum die natali S.Augustinus sermonem ad populum habuit. Trecis S. Patrocli martyris, qui sub Aureliano [e] Imperatore martyrij coronā promeruit. In Gallijs in monasterio Augiensi S.Meinradi [f] eremitæ à latronibus cęsi. Papię S.Epiphanij [g] Episcopi & cōfessoris.

IANVARII 21.

AGnetis. [a]] De eadem hac die cęteri Latinorum agunt. Locus S.Hieronymi, qui hic citatur, est in epist.8. ad Demetriadem, iunctis simul, quæ circa principium & in fine eiusdē habentur epistolæ. Frequēter de ea S.Ambr. qui de eadem sermonē habens, eūdem fusius productū in tres libros digessit sub titulo de Virginibus, de ea rursus li.1.offic.c.41. Fertur & epist. ad Virgines S.Ambr. noīe li.4.epist.34. editionis Romanæ. de cuius fide alibi pluribus egimus. S.August. de ea etiam serm.101. de diuers. vbi hęc de eius

nomine: Virgo (inquit) quæ vocabatur erat Agnes Latine agnam significat, Græce casta. Prudentius sacro hymno cecinit eius triumphum. S. Damasus de eadē & basilica ipsius duo scripsit epigrammata, quæ habentur in collectaneis Christianorum poetarū. Habuit S. Gregorius Papa in eadem Ecclesia homiliā 11. & 12. Meminit eiusdem Fortunatus in vita S. Martini ex Seuero. De reliquijs eius translatis Cōstantinopolim sub Pulcheria Augusta temporibus Marciani Imp. scribit Theodotus lector lib. 2. collec. & Niceph. li. 14. c. 10. De tempore autē passionis eius etsi nullibi inueniatur expressū; ex his tamē, quæ in prædicta epist. 3. scripta habentur, satis apparet ipsam in vltima Ecclesiæ persecutione fuisse martyrio coronatā: nam adhuc superstites aliquos auctor fuisse testatur, qui ea quæ de Agnete narrantur, oculis vidissent, eademq; Cōstantiæ filiæ Constantini retulissent. Extat nō tantum eius insignis basilica via Nomentana, sed & ille locus, vbi est producta, vt eius virginitas violaretur, sacrosanctus habetur, fornices ipsi nimirū Circi Agonalis. Sat constat auctoritate S. Hieronymi in Isai. c. 2. (vt prætermittam Gentilium poetarum testimonia) in fornicibus spectaculorum manere consueuisse publica scorta, & alias publicæ libidinis illecebras, donec (inquit) sub Constantino Imp. Christi Euangelio coruscāte, & infidelitas vniuersarum gentiū, & turpitudo deleta est. Hæc Hieron. Loquens de his turpissimis locis Cyprianus lib. de Spectacul. hæc ait, Si rursum perrogem, quo ad illud spectaculum itinere peruenerit, cōfitebitur, per lupanarium, per prostitutarum nuda corpora, per publicā libidinem; per dedecus publicum, per vulgarem lasciuiam, per cōem omnium contumeliam. Hæc Cyprianus, & alia plura de fornicibus theatrorum. Et in eam sententiā Vibius apud Senecam in controuer. 2. libro 2. Redoles (inquit) adhuc fuliginem fornicis. Ex eadem controuersia, quam infelix & miseranda esset conditio virginis a lenone prostitutæ, pluribus demonstratur. Misera includebatur cellula, in cuius fronte titulus superpositus nomē virginis prostitutæ & pretium constitutum indicabat; moxque fiebat concursus libidinosorum ad meretricem nouam. Hæc omnia habes apud Senec. in citato nuper loco lib. 2. contr. 2. Ex his omnib. disce virtutem Christi, qui in tali discrimine positas virgines nouit sæpissime liberare: testātur hæc ipsa Acta martyrum, adstipulaturq; S. Basilius, dū ait: Cum ferueret persecutionis immanitas, electæ virgines propter sponsi fidem, ad illudendum impijs hominib. traditæ, corporibus inuiolatę durarunt; eo scilicet cuius gratia id perferebant, impiorum conatus in earum carne irritos arguente, & integra earum corpora non sine prodigio & virtute custodiente, &c. Hæc Basilius lib. de vera virgin.

b Publij Episcopi.] De ipso hac eadem die Vsuardus, & Ado. Scribit Dionysius Corinthiorum Episcopus Publium hunc successisse Dionysio Areopagitæ in Ecclesia Atheniensi, Publio autem suffectū esse Quadratum, apud Euseb. hist. lib. 4. c. 22. & Hieron. de script. Eccles. in Quadrato. Fuit aliquorum sententia, hunc illum esse Publium, cuius patrem Melitæ Paulus (vt habent Act. Apost. cap. 26.) curauit dysenteria, quod etiam hic Ado profitetur in Martyrologio.

c Fructuosi Episc. & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem hac die, qua etiam antiquitus agi consueuisse demonstrat S. Augustini serm. 101. de diuers. edit. Louan. Scripsit eius & sociorum res gestas Prudentius hymno 4. Peri steph. Alia præterea habentur eorum Acta soluta oratione conscripta apud Sur. tom. 1. & Mombrit. tom. 1.

d Patrocli.] De eodem Beda, ac cęteri. Eius Acta sincera quidem recitat Sur. tom. 1. De ipso etiam Greg. Turon. libro de gloria mart. cap. 64. edit. Morel. Idem addit, huius Acta martyris ex Italia petita, collata fuisse cum his quæ in Gallijs apud clericum quemdam habebantur, eademq; fidelia esse inuēta. Clarus etiam in Gallijs habitus est Patroclus alius, qui temporibus Childeberti Regis Francorū emicuit sanctitate, de quo idem Gregor. de gest. Franc. lib. 5. cap. 10.

e Sub Aureliano Imp.] Nona ordine ponitur

ponitur hæc persecutio ab Orosio lib.7.c. 23.& Aug.de ciuit. Dei lib.18.c.52. à Seuero autem octaua numeratur. Aurelianus itaq; cum aliquandiu in pace agere Ecclesiam permisisset, imò de eadē esset optime meritus: (nam aduersus execrandum Paulū Samosatēsem hæresiarcham Antiochia damnatum, secundum sancita Patrum rescripsit, vt tradit Eusebius hist. lib.7.c.23. & 24.) tandem velut quodam insano furore correptus, vltimo sui Imperij anno, sæuissimam in Christianos persecutionē concitauit. Legitur adhuc eius edictum in Christianos promulgatum in Actis S. Symphoriani martyris. De eadē persecutione idem Eusebius in chron. huncq; licet dicat terrore vindictæ ab instituto reuocatum, cum scribēs edictum, eius brachium debilitaretur: tamen eumdem in sententia perstitisse adhuc, nec fulmine cęlitus immisso resiliuisse, ac tandē in itinere occisum esse, tradit Orosius lib.7.c.23. Quam autē sæua, licet breuis, fuerit hæc persecutio, ex immanibus crudelibusq; supplicijs, quib. in suos milites Gentiles homines animaduertit, cōiectare licet. Nā Flauius Vopiscus in eius vita scribit, militem quēdam ob violata iura hospitij; duob. duris arborum ramis deorsum inflexis, manibus pedibusq; ligatū, relaxato mox illorum naturalis roboris impetu scidisse medium. Si hęc in suos de Republica alias optime meritos pœnatū genera commentus est; quid in Christianos, quos deorum hostes & Imperij perduelles existimabat, fecisse putandum? Sed de his fusius in Annal. Eccles.

f Meinardi.] Habētur eius Acta apud Surium tom.1. Meginradum hunc appellat Sigebert. in chron. eumque martyrio vita functum testatur. Necatus est sub Ludouico Quarto Imp. anno à Christo Domino 860. licet Sigebertus opinetur id contigisse anno 856. De eodem Trithe. de vir. illust. ord. S. Bened. lib.3.c.209.

g Epiphanij Episc.] Hac item die tabulæ Ticinenses. Scripsit eius res gestas Ennodius eiusdem ciuitatis Episcopus, successor ipsius: habet eas Sur. tom.1. sed nō integras; prolixiores enim legi in bibliotheca Vatic. in cod. manusc. Eiusdem Ennodij etiam extat ibidē sermo dictus in die natali ipsius, carmen insuper de eodem. Claruit temporibus Anthemij & successorum Imper. atque Odoacris Regis Italiæ. Claruit ijsdem temporibus alter Epiphanius, cognomento Scholasticus, Cassiodoro perfamiliaris, quem eruditissimum sæpe nominat; à quo pariter complures Græcorum Patrum commentarios in Latinum esse translatos affirmat lib.1. Inst. diuinar. lect. sæpius, & in præfatione ad hist. tripartitam. De eodem Sigebertus de vir. illustr. cap.12. Complura quæ huius sunt, S. Epiphanio Episcopo Constātiæ in Cypro esse adscripta reperi.

22 Vndecimo Kal. Februarij. Luna. A ix.

a b c d e f g h i K l m n p q r s
23 24 25 26 27 28 29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9
t u A B C D E f F G H M N P
10 11 12 13 14 15 16 17 17 18 19 20 21 22

Valentiæ in Hispania Tarraconēsi S. Vincentij Leuitæ & martyris, [a] qui sub Daciano impijssimo Præside carceres, famē, equuleum, [b] distorsiones membrorū, laminas candentes, cratem ferream ignitam, aliaq; tormētorum genera perpessus, ad martyrij præmium euolauit in cœlum: cuius passionis nobilem triumphum Prudentius luculenter versibus exequitur, & B. August. ac S. Leo Papa summis laudibus cōmendant. Romę ad Aquas Saluias S. Anastasij [c] Persæ monachi, qui post plu

rima tormenta carceris,verberum,& vinculorum,quæ in Cæsarea Palæstinæ perpessus fuerat,a Cosrhoe [d] Persarũ Rege multis pœnis affectus, ad vltimũ decollatus est, cum prius septuaginta socios in fluenta demersos ad martyriũ pręmisisset. eius caput Romã delatũ est,vna cũ veneranda eius imagine,cuius aspectu fugari dęmones, morbosq; curari, Acta secundi Concilij Nicęni testãtur. Ebreduni in Gallia SS.martyrum Vincentij, [e] Orontij,& Victoris,qui in persecutione Diocletiani martyrio coronati sunt. Nouariæ S.Gaudẽtij [f] Epi & confessoris. Soræ S.Dominici [g] abbatis,miraculis clari.

IANVARII 22.

Vincentij. [a]] De eodem hac item die cætera Latinorum Martyrologia. Putatur mendum esse in codicę, dũ Greg.Turon.de glo. mart.c.90.ait celebrari solitam solemnitatẽ S.Vincentij duodecimo Kal.vndecimi mensis, vt textus sit restituendus xj. Kal. vt hic habetur. Huius Acta non tantum Latinis, sed & Græcis ob suã excellẽtiam sunt facta conspicua. A Latinis ea mutuatus descripsit Metaphrastes,quæ Latinitati iterũ restituta habet Sur. to.1. Ipsa aũt originaliter Latina legimus in vet. manu scrip.quę publico vsui erant quibusdã ecclesijs,& inter alia in codice S. Mariæ ad Martyres: Prudentius eadẽ sacro hymno cõplexus est in Peri steph.hym.5. meminitq; eiusdem,cum agit de martyrib.Cesaraugustanis hym.4. Habuit S.Augustinus in natali die ipsius(vt auctor est Possidius in indiculo)tractatus quatuor,quorum duo habentur inter sermo. de Sãctis 12. & 13. cæteri duo superadditi à Parisiensibus ser.8. & 9. Rursus aũt in eiusdẽ natali habuit prolixum illum tractatũ de Iacob, & Esau, vt apparet in fine ipsius, est de diuers.ser 44. Aliũ adhuc exhibuit editio Louan. habitũ in basilica Restitutæ, ser.de diuers.102. extat de eodem sermo S.Leonis Papæ. Meminit eiusdẽ martyris Fortunatus lib.7. ad Bodducen.scripsit idem epigramma de eius basilica lib. 1. S. Bernard. de ipso sermo.paru.66. De tunica sancti martyris translata & miraculis illustrata agit Greg. Turon.histo.de gest.Franc.lib.3.c.29. Ado Vien.in chron. anno 527. & Sigebert. anno 542. Alia de eiusdem Vincentij miraculis agit idem Auctor Greg. de gloria mart.c.89. & 90. De eiusdem martyris capite in ecclesia Cenomanensi collocato à S. Dõnolo Episcopo,eiusdẽ Acta significant, quæ habes apud Sur.die 16. Maij tom.3. Fuerũt alij eiusdem nominis illustres martyres in Hispania,de quibus suis locis inferius.

b Equuleum.] Fuisse equuleum tortorium lignum, omnes consentiunt: eumdemque fuisse cochleatum ad extendendum & remittẽdum compositum, ijdem ex Nonio affirmant. cum hæc dicat ille.

Et vbi insilui in cochleatum equuleum,
Ibi volutim torqueor,

idest, volubiliter torqueor. Isidorus lib.5. orig. equuleum ab extendendo dictum putat. Cyprian.lib.de lapsis: Nũc equuleus extenderet. Cum etenim equuleus intẽderetur,corpora simul extendi necesse erat. vñ Ammianus Mar. lib.14. Intendebantur equulei. Et Hier. epist.49.ad Inno. Cum equuleus(inquit) corpus extenderet. Sigonius, etsi vir sane eruditus sit, tamen cum de equuleo egit, tam de eo, quam de fidiculis,rem parum feliciter videtur assecutus li.3. de iudicijs c.18. Cõfundit.n.non tantum equuleum cum catasta,de qua plura nos 16.Martij, sed etiam cum genere illo compedũ, quo rei in carcere positi, iniectis ad quartum vel quintũ foramen pedibus, ad iugẽ cruciatum sic vincti detinerẽtur. Id habes ex epistola ecclesię Lugdunẽsis apud Euseb. lib.5.c.1. quod genus torquẽdi Ruffinus li.5.c.2.non improprie,loco compedũ,dixit neruum; Christophorsonus autẽ proprius

prius crassam compedem appellauit. De eodem genere compedum, quibus martyres in carcere positi distinebantur, eleganter Prudentius Peristeph. hym.4. de S. Vincentio ait:

In hoc barathrum conijcit
Truculentus hostis martyrem,
Lignoque plantas inserit
Diuaricatis cruribus.

De ijsdem compedibus Euseb. lib.6. cap. 32. cum agit de Origene. Multis, inquit, diebus pedes in compedes ligneos intrusi, distractione quadam ad quartum foramen distenti fuerunt. Et lib.8. cap.11. Post verbera in compedibus ligneis positi erant, & pedes alter ab altero ad quartum foramen distenti districtique adeo, vt necessario supini iacerent, nec possent propter plagarum vulnera recens toto corpori inflicta, se vllo modo commouere. Et inferius c.14. de Apphiano martyre: In carcerem concluditur, in quo vnũ diem noctemque vtroque pede compedibus ad cruciatum paratis longe a se mutuo distento diuexatus, &c. Agit de ijsdem cõpedibus Metaphrastes in Trophymo martyre. Ex his omnibus compedes ab equuleo esse longe diuersos, qui non in carcere reum, nec eius tantum distendebat pedes, sed totum corpus ad suspensionem vngularum, quisque potest facile intelligere; cum idem Eusebius diuersè admodũ a cõpedibus describat equuleum lib.8. c.11. cum ait; Quidam enim primum manibus a tergo religatis, ligno appensi, & machinis quibusdam membra eorum vniuersa distenta, distractaque, &c. Hæc de equuleo esse intelligenda, ea quæ S. Hierony. epist.49. ad Innocentium scribit, plane indicant, cum ait. Cum equuleus corpus extẽderet, & sordidas fœtore carceris manus post tergũ vincula cohiberent, &c. Prudentius item sic:

Vinctum retortis brachijs
Sursum ac deorsum extendite,
Compage donec ossium
Diuulsa membratim crepet.

Idem in Romano martyre hymno 10.

Miserum putatis, quod retortis pendeo
Extentus vlnis, quod reuellũtur pedes.
Cõpage neruis quod sonat crepãtibus.

Sunt hæc Romani martyris verba pendentis in equuleo. Quam autem erret Sigonius dicto loco, cum putet corpus in equuleo alligari fidiculis idemque esse torquere fidiculis, quod equuleo distendi, dicemus paulo inferius.

Quænam esset equulei forma, haud facile describi posse videtur; & cũ multi in his laborauerint, neminẽ adhuc eã assecutum fuisse cognouimus, nec ego id mihi arrogo. Describam hic tantum quæ ex veteribus accepi, cæteris rẽ ipsam exactius examinandam relinquens. Stipitem quẽdam in equuleo fuisse, tradit S. Hieron. dicta epist.49. cum ait. Crines ligãtur ad stipitem, & toto corpore ad equuleum fortius alligato, vicinus pedibus ignis apponitur, vtrumque latus carnifex fodit, &c. Ex eodem stipite totam illam machinam Prudentius in Romano hym.10. appellat noxialem stipitem, cum ait:

Iubet amoueri noxialem stipitem,
Plebeia clarum pœna ne damnet virũ.

Si adhuc fidem integram præstas Actis S. Dorotheæ virginis & martyris, quæ extant apud Surium to.1. die 6. Februarij, habes ex illis equuleum formam quodammodo expressisse crucis. sunt ibi hęc verba Theophili pendentis in equuleo: Ecce modo Christianus sum, quia in cruce suspensus sum: equuleus enim crucis quamdam similitudinem gerit. Hęc ibi. Secundum autem prædicta haud difficile esset describere formam equulei, nimirum erectum stipitem validũ & cochleatum, qui trãsuersum habeat lignũ, quod intendatur; ac remittatur, ad quod ligata mẽbra distendantur tortoris arbitrio. Sed ab hac equulei imagine, vel alia huic persimili cogit me dissentire Ammianus Marcellinus, cum hominem nõ rectum in equuleo extensum docet, sed curuum: sic enim ait. lib.16. prope finem: Innocentes tortoribus exposuit multos, aut sub equuleo cœpit incuruos, &c. Clarius autem lib.18. his verbis. Quamquam incuruus sub equuleo staret, pertinaci negabat instantia. Hæc Ammian. quibus quidem alia a prædictis plane diuersa equulei forma præscribitur, quæ

quidem

quidem & vocis etymologiã possumus intelligere, vt equuleus ab equulo, quod homo ad eum alligatus atque distensus & accuruus quodammodo equuli formam præseferret, sic dictus. Verum aduertas, sic curuum sub equuleo distendi hominem, vt tamen cælum versus facies conuersa esset, liberumque illi fuisse sursum oculos tollere, ac cælum aspicere. Hæc habes ex S. Hieronymo dicta epist. 49. Ex his itaque omnibus quæ diximus, tibi formam equulei, vt lubet, effingito. De fidiculis iam agamus. Increbuit hactenus co . plurium error, vt fidiculas a fidibus deriuatas putarẽt, nihilque aliud esse fidiculas, quam vincula neruea, quibus ad equuleum manus pedesque hominis ligarentur; sicque torquere fidiculis reum, idem esse quod ligatũ in equuleo fidiculis hominem intendendo, ossiũ commissuras cum immenso dolore distrahere. Sensit hæc Sigonius lib. 3. de Iudic. cap. 18. Sic etiam errauit in his & Valla lib. 1. dum ait, fidiculas esse instrumentum ex duobus obliquatis lignis cõpactum, ita dictum vel ab extorquenda fide, vel a nerueis funibus quibus torquẽdi alligantur. Omittimus alias hic referre complurium Iureconsultorum de fidiculis veritate prorsus remotas sententias. Miratus sum vehementer, cum sanctus Isidorus lib. 3. origin. exacte mõstrauit quid sint fidiculæ, eruditos viros, eo prætermisso, in perquirendo de illis adeo laborasse, ac a rei veritate tantopere aberrasse. Fidiculas enim idem esse quod vngulas testatur, cum ait: Vngulę dictę, quod effodiant: hæ & fidiculæ, quia ijs rei in equuleo torquentur, vt fides inueniatur. Hæc Isidorus. Cum itaq; fidiculus æquè ac vngulis finderentur latera hominis in equuleo distensi, easdem vngulas ea de causa dictas esse puto fidiculas, quod reorum latera finderent, sicq; a findendo dictas fidiculas esse, quasi findiculas: vel a fodicando, quod illis latera reorum fodicarentur; dictasque esse fidiculas quasi fodiculas. fodicare latera fidiculis, vsurpatum apparet ab Ammiano, vt dicemus paulo inferius. His in primis adstipulatur Prudentius hymn. 10. Peri steph. in Romano, cũ quas uocat fidiculas, easdem vngulas dicat. Sunt hæc verba Asclepiadis iudicis.

Vertat ictum carnifex
In os loquentis, inque maxillas manũ.
Sulcosq; acutos & fidiculas trãsferat,
Verbositatis vt rumpatur locus.

Et paulo post, per fidiculas Asclepiadem intellexisse vngulas, quę mox auctor subdit, declarans his versibus:

Implet iubentis dicta lictor improbus,
Charaxat ambas, vngulis scribẽtibus,
Genas, cruentis & secat faciem rotis.
Hirsuta barbis soluitur carptim cutis,
Et mentum adusq; vultus omnis scinditur.

Hæc Prudentius: Eodem sensu fidiculæ accipiuntur l. Decuriones. C. de quæst. nã fidiculis torqueri Imperator appellat cruentam cõditionem. Sic apud Ammianum libro 29. qui hæc genera cruciamentorum recensens ait; Intercluduntur equulei, expediuntur pondera plumbea, cum fidiculis & verberibus. Cumque paulo inferius reorum maiestatis latera dictis tormentis fodicata dicat, fidiculis id factum apparet. In hac eadem sententia fidiculas accipere tã apud Senec. lib. 3. de ira, quam apud Valer. de patientia lib. 3. cap. 3. 4. 5. vel alios, nihil vetat. Tãtum apud Suetonium in Tiberio aliud genus cruciamenti inuenies dictas esse fidiculas, dum ait: Excogitauerat inter genera cruciatus etiã, vt larga meri potione per fallaciam oneratos, repente veretris deligatis, fidicularum simul vrina q; tormento distenderet. Hac Suet. Sed remotissimum est eiusmodi genus tormenti ab eo quod in Actis sanctorum martyrum, aliisque citatis locis per fidiculas testatum apparet. Inuenies frequenter equuleo iunctas esse fidiculas, vel vngulas; ea nimirum ex causa, quod extento corpore in equuleo, fidiculis vel vngulis a tortoribus membra sulcarentur, quibus aliquando succederet ignis tormentum. Hęc cum habeas in nonnullis Actis sanctorum martyrum, sanctus Cyprianus demonstrat, dũ ait lib. de lapsis. Nũc equuleus extenderet, nũc vngula effoderet, nunc flamma torreret. Et Aug. epist. 59. ad

59. ad Marcell. Non extēdente equuleo, non sulcantibus vngulis, non vrentibus flammis, &c. Eadem Hieronymus epist. 49. Prudentius sæpe, & alij. Ante hos omnes Seneca lib. 3. controuerſ. 14. pluribus.

c Anaſtaſij Perſæ.] De eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem decima quinta huius. Metaphraſtes eius ac ſocio rum Acta deſcripſit: habet ea Lipoma. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus in noſtra bibliotheca eiuſdem res geſtas a Gregorio quodam clerico è Græcis Latine red ditas, quibus præmittitur prefatio, cuius eſt exordium: Vnigenitus Filius, &c. fortaſſe illa, quam male trāslatam Beda (vt ipſe ait) emendauit. Habetur illic inſuper poſt eadem Acta elegans hiſtoria de arreptitia puella virtute martyris liberata Romæ in Eccleſia S. Mariæ ad aquas Saluias, eo nomine olim ea eccleſia dicebatur, quæ poſtea ob illata illuc ſanctorum pignora Vincentij & Anaſtaſij, illorum nomine dicta eſt. Habet eadem hiſtoria miram cōſenſionem cum his quæ Legati Apoſtolici Hadriani Papæ in Cōcilio Nicæno ſecundo actione 4. teſtati ſunt de capite eiuſdem martyris vna cū eius vultus imagine Romam tranſlato. Aſſeruatur eadem hactenus religioſe in eadem eccleſia, licet ſacrę imagini ab aliquo rei ignaro ſit inſcriptum nomē Pauli Apoſtoli, qui eodem in loco capite trūcatus eſt. De paſſione ſancti Anaſtaſij eiuſque reliquijs Romam translatis agit Beda de ſex ętat. ſub Heraclio Imper. Ado Viennen. in chron. anno 604. Sigeber. anno 620. Marian. Scot. martyriū refert anno 617. & tranſlationem in vrbem anno 6 6. reponit. Porro conſtat S. Anaſtaſium cōſummaſſe martyrium (vt eius Acta teſtantur) anno 17. Heraclij Imper. eſt is annus a Chriſto Domino 627. Quod autem alij laqueo, alij vero gladio uitam finiſſe dicant: placent quæ in Græcorum Menologio de ea reſcripta ſunt his verbis: Ipſius collo ita laqueo aſtricto, vt reſpirandi facultatem non haberet, poſtremo ſecuri percutitur, capite pro Chriſti fide abſciſſo. Hæc Græc. Menol. die 15. Ianuarij.

d Coſrhoe Perſarum Rege.] Ne de Coſrhoe ambiguitas oriatur: noſſe debemus duos eiuſdem nominis fuiſſe Reges Perſarum, quorum ſenior regnauit temporibus Iuſtiniani Imp. & Iuſtini Iunioris perueniteque vſque ad Tiberium, ac vita functus eſt anno Domini 579. vt ex Agath. colligitur lib. 4. pag. 538. regnauit que annos 48. Huic autem Coſrhoi ſucceſſit Hormiſda eius filius, quo extincto, ipſius filius nomine Coſrhoes regnum capeſſit, vt ait Niceph. hiſto. lib. 18. c. 18. 21. & 22. Porro Coſrhoes, de quo agimus, eſt ille iunior ſenioris nepos.

e Vincentij, Orontij, & ſoc.] De his etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij, pluribus autem Petrus in catal. lib. 2. c. 112.

f Gaudentij.] Nouarienſes hac ite m die celebrant natalem ipſius, translationem autem iterum factam, menſe Auguſti, & Octobris, vt conſtat ex tabulis eiuſdem Eccleſiæ. Acta eius, tempore Leonis Epiſcopi ſucceſſoris, qui ſedit tēporibus Pauli Papæ (vt teſtantur eiuſdem Eccleſiæ tabulæ) conſcripta habet Mombrit. tom. 1. Claruit temporibus Theodoſij ſenioris & filiorum Impp. optime notus Ambroſio, vt ex iiſdē Actis accipitur.

g Dominici Abbatis.] De eo hæc Leo Cardinalis Oſtiēſis in chron. Caſſin. lib. 2. c. 62. Hoc anno 1031. beatus Dominicus innumerabilium patrator miraculorum, multorumq; cœnobiorum fundator apud Soram Campaniæ ciuitatem, iam fere octogenarius migrauit ad Dominum, ſepultuſque eſt in monaſterio Soræ vicino, quod nunc eiuſdem vocatur ex nomine, hactenus Leo. Huius ſancti uitam ſcripſiſſe Albericum diaconū monachum eiuſdem ordinis, teſtatur idē Leo Oſtienſis in chron. lib. 3. cap. 33. qui eiuſdem etiam meminit eodem lib. 3. ca. 18. & 38. & alibi. In Vaticana bibliotheca, in codice qui inſcribitur. Liber cenſuum, tam de eodem cœnobio, quam de immunitate Sorani Epiſcopi, vt Romano tantum Pontifici ſubditus ſit, habetur narratio.

viij B Decimo Kal. Februarij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

Omæ ſanctæ Emerentianę [a] virginis & martyris, quæ adhuc catechumena, dum oraret ad ſepulchrum ſanctę Agnetis, cuius fuerat collactanea, a Gentilibus lapidata eſt. Philippis in Macedonia ſancti Parmenæ, [b] qui fuit vnus de ſeptem primis diaconis. Hic traditus gratię Dei, iniũctum ſibi a fratribus officium prædicationis plena fide cõſummãs, ſub Traiano [c] martyrij gloriam eſt adeptus. Cęſareæ in Mauritania SS. martyrum Seueriani [d] & Aquilæ vxoris eius ignibus combuſtorum. Apud Antinoum Aegypti vrbem Sancti Aſclæ martyris, qui poſt diuerſa tormenta pretioſam Deo animam, in flumen præcipitatus, reddidit. Ancyrę in Galatia Sancti Clementis [f] Epi, qui ſępius cruciatus, tandem ſub Diocletiano martyrium conſummauit. Ibidem ſancti Agathangeli, [g] qui eodẽ die ſub Lucio Præſide paſſus eſt. Alexandrię Sancti Ioannis [k] Eleemoſynarij, eiuſdẽ vrbis Epiſcopi, miſericordia in pauperes celeberrimi. Toleti ſancti Ildefonſi [i] Epiſcopi, qui ob ſingularem vitæ integritatem, ſuſceptamque defenſionem aduerſus hæreticos Dei genitricis virginitatẽ impugnantes, ab eadem candidiſsima veſte donatus eſt, ac demũ ſanctitate celebris in cœlũ vocatus. In Prouincia Valeriæ [k] ſancti Martyrij [l] monachi, cuius meminit B. Gregorius Papa.

IANVARII 23.

Merentianæ. [a]] De ipſa hac eadẽ die Beda, Vſuar. Ado, & alij. Acta paſſionis eius narrãtur apud Ambroſium lib. 4. epi. 34. edit. Romanæ.

b Parmenæ.] De quo act. Apoſt. c. 6. Beda ac cæteri Latinorũ de eodem hac die, Græci aũt vndecima Martij, ac iterũ tertia Maij, vt apparet ex eorũ Menologio.

c Sub Traiano.] Perſecutio ſub Traiano tertia recenſetur ab Auguſtino de ciuit. Dei lib. 18. c. 52. Oroſ. lib. 7. c. 12. & Seuer. lib. 2. Quæ quidẽ nõ ex edictis Traiani ſumpſit exordiũ, ſed (vt ſcribit Euſeb. hiſt. li. 3. c. 26.) ſigillatim in vnaquaq; ciuitate ſub eius Imperio ex ſeditione populi excitata eſt: cui tñ ex eiuſdẽ Imperatoris edictis magnũ acceſſit additamentũ, ſed poſtea litteris Plinij Iunioris illo perſuaſo, ſic tẽperata eſt, vt prohiberet inquiri Chriſtianos, delatos tñ puniri, vt Tertullianus ſcribit in apologet. Poſſet fortaſſe alicui dubitationẽ facere, q̃d eſt quod laudatiſſimus principũ, ideq; equiſſimus (ſic etenim Gẽtiliũ oĩum teſtimonio habetur) in Chriſtianos tñ ſe iniquiſſimũ atq; ſæuiſſimũ exhibuerit? Ad hoc primũ dicimus (q̃d quidẽ Patres in apologijs

logijs sūt profecuti) cōplures hæreticos, ac præcipue Gnosticos nomine Christiano censitos, turpibus execrandisq; facinoribus impollutæ Christianæ religioni ignominiā irrogasse, suisq; impurissimis obscœnitatib. effecisse, vt genus, fides, nomen ipsum deniq; Christianum blasphemaretur inter Gentes: adeo vt (secūdum Dñi futura prædicentis sententiam) obsequium se Deo præstare existimarent, si Christianos, vt nequissimū genus hominum, internecioni traderent, inuidiosumque nomen prorsus abolerent. Erant & aliæ mentitæ vel simulatæ causæ, quas in Annalibus sigillatim recensuimus, quib. principes persuasi, illi ipsi qui apud Gentiles habiti sunt æquiores, ijdem sæuiores in Christianos se exhiberent, illis in hoc non dissimiles, qui etiam Gentiliū iudicio pessimi fuerunt, vt Nero, Domitianus, & alij. Sed quod in primis Traiani animum in eosdem vehementissime incēdit, illud fuit, quod ex litteris Plinij Secūdi, quæ habētur lib. 10. epist. 103. accepit, nimirum Christianum genus adeo inualuisse, sicque illorum numerum auctum, ut idolorum templa deserta desolataq; remanerent; & nedum in ciuitatibus, sed & in vicis & agris sacra deorum essent intermissa, & (vt ait) rarissimus victimarum emptor inueniretur. Quibus ille acceptis, vt collabenti idolorum cultui consuleret, ac dijs, a quibus Imperiū acceptum ferebat, rependeret gratias, & Christianos vt impios, deorumque contēptores è medio tollēdos edixit; & quo magis erga deos pius, & reipublicæ studiosus: eo amplius in Christianos seuerus videri cupiebat. Sed explorata demū per eumdem Præsidem illorum innocētia, non vltra inquirendos, sed oblatos tātum puniendos esse rescripsit: de cuius adeo iniqua sentētia inquit Tertullianus in apologetico: O sententiam necessitate confusam? negat inquirēdos, vt innocentes: mandat puniri, vt nocentes: parcit, & sæuit; dissimulat & animaduertit, & c. Sed quonam pacto alij prædicant Traianum æquissimum, & optimum omniū principem, qui erga se ipsum impurissimus ac ob eam causam etiā iniquissimus fuit? id quidem ijdem scriptores Ethnici, qui eum laudibus tollunt, scriptis testatum reddunt, adeo vt ex eorum censura, non tantum ex optimorū albo eū expungēdum esse, sed nec boni viri laudē mereri, imò inter turpes esse adnumerandū quisq; æquo iure censeret. Dio etenim & Spartianus grauissimi scriptores, qd verū est non dissimulantes, eumdem adeo impurum fuisse narrant, vt etiam in senectute in masculos insanisse testentur. Iam ergo tam abductum in præceps hominem, datum in reprobum sensum, in ignominiam passionum, quis miretur Christianis fuisse aduersum? Hominem certe indignissimum, quem ab inferis eductum precibus sancti Gregorij Papæ quidam scribant: quam opinionem fusius in Annalibus Eccl. consutauimus, & friuolas rationes illorum, qui eam astruunt, & quoquomodo firmare conantur, exactè firmiterque historiæ veritate refellimus.

d Seueriani, & Aquilæ.] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catalog. lib. 3. cap. 16. & alij.

e Asclæ.] Vsuardus de eodem hac die. Eius res gestas recitat Metaphrastes in Actis Thyrsis martyris 14. Decemb. quæ habentur apud Lipom. to. 5. De eo item Petrus in catal. lib. 3. c. 15.

f Clementis Epis.] De eodem hac die Græci in Menologio. Huius sæpius iterata certamina descripsit ex antiquis monumentis Metaphrastes, quæ recitat Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. De ipso etiam Niceph. lib. 7. c. 14. quem ait annis viginti octo continuis vexationibus ob Christi fidem a Gentilibus agitatum. Sed multa in eis displicent, & ab eodem plane auctore, qui Gregorij martyris Acta conscripsit, videntur fuisse coagmentata.

g Agathangeli] Græci ēt de eodē hac die in Menologio. Huius Acta habentur intexta cum rebus gestis S. Clementis, de quo modo egimus. De eodem Niceph. lib. 7. & 14. qui de vtrisq; hæc ait: eos oēs martyres, meo quidem iudicio, Clemēs & cum ipso Agathangelus superauit.

h Ioannis Eleemosynarij.] Agūt itidē de eodē hac die Græci, licet natalis dies sit tertia Februarij: puto hanc ipsam esse diem.

diem ordinationis eius, quā & natalē dici cōsueuisse, & solēniter ēt celebrari, supra diximus, dū egimus de Cathedra S. Petri. Scripsit admirandas eius res gestas Leōtius Eps Neapolis Cypri, cuius fidei subscribunt Patres in S. Synodo Nicęna secūda Act. 4. & Ioānes Damascenus de imag. orat. 3. dū eū producūt testē aduersus Iconoclastas. Eadem Ioannis Acta a Leontio scripta Anastasius Bibliothecarius iussu Nicolai Romani Pōtificis Latinitati donauit, vt auctor est Sigeb. de vir. illust. c. 57. in Leōtio, & c. 104. in Anastasio. Eorū duplex reperitur editio atq; trāslatio inter se diuersa, in quarū altera aliqua habētur, quæ in altera desiderantur. vide apud Lipom. to. 2. & Sur. to. 1. Sedere cœpit sub Heraclio Imp. vt eius Acta testātur, & nō sub Phoca (vt aliqs putauit) sub quo sedit Eulogius notissimus S. Greg. Rom. Pontifici. Præfuit hic illi sedi annos decem, vt scribit Niceph. in chron. Corpus eius Venetias translatum esse tradunt.

i Ildefonsi Epis] Hūc alij Illefonsum, Alfonsum alij appellāt: Successit Eugenio secūdo eiusdē sedis Antistiti, imperāte Heraclio, sub Vitaliano Rom. Pon. & Recceśuintho Hispaniarū Rege, anno a Christo Dño 662. seditq; annos nouē, & menses duos, habuitq; successorē Quiricum, qui præfuit Synodo Toletanæ vndecimæ, anno quarto Bābæ Regis. Habētur Ildefonsi res gestæ cōscriptæ a Iuliano eiusdē vrbis Epo, quas refert Surius to. 1. Porro non tantū inter sanctos, sed ēt inter celebres scriptores Ecclesiasticos adnumeratur. Libuit hic referre, q̄ in appendice operis illius, quod idē scripsit Ildefonsus de vir. illustr. legi in vet. manuscrip. Vaticanæ Bibliothecæ. Sunt hęc ad verbum descripta: Scripsit Ildefonsus quamplurimos libros luculēto sermone potissimos, quos inde in tot partibus censuit diuidendos: Id est, librum prosopopeię imbecillitatis propriç, libellū de Virginitate S. Mariæ cōtra infideles, opusculum de proprietate personarū Patris & Filij & Spiritus sancti, opusculū annotationis de viris illustribus, opusculū annotationis in sacris, librū de cognitione baptismi, & de progressu spiritualium. Partis quoque secūdæ liber epistolarū est, in quo ad diuersos scribens, ænigmaticis formulis egit, psonasq; interdū induxit, in quo ita quibusdam luculentiora scriptorū responsa promeruit. Partē sane tertiam Missarum esse voluit hymnorū & sermonum. Altioris denique partis liber quartus versib. prosaq; cōtextus, in quo epitaphia, & quædam sunt epigrāmata adnotata. Scripsit & alia multa, quorū, varijs molestiarū occupationib. impeditus, aliqua cœpta, aliqua semiplena reliquit. Adscitus autem in pontificatū nono gloriosi Recceśuinthi principis anno, nouē annis & duobus fere mensibus clarus habitus fuit vitæ meritis, & recto regendi modo: expleto decimooctauo prædicti principis anno sequente, die x. Kal. Feb. domicilio carnis exuitur, atq; in ecclesia beatæ Leocadiæ tumulatur, ad pedes sui conditus decessoris, cū quo creditur æterno frui receptaculo. Hactenus ibi. Quæ licet pter institutum, tñ cū nōdum apud aliquem ea edita inuenerimus, hic describere operæ ptiū duximus. Reperimus eū dem ob solidam fidei constantiam, anchoram fidei, & ob dicendi facundiam, Chrysostomū appellatū aliquando, cum citatur. Plura de eodem in flor. sanct. vberius in thesaur. concionat. tom. 2. Quod autem sanctus Ildefonsus perstringi admodum videatur in Concilio Francofordiensi, quod dixerit Christum filiū Dei adoptiuū secundū carnē; non ita accipiendū est, vt more Nestorianorum duas in Christo personas voluerit cōstituere, sed duas distinguere naturas: improprie licet, per personam, naturam significans: sicut ē contra Cyrillus Alexandrinus aliqñ fecisse videtur, cū in Christo vnā tantum dixerit esse naturā, nimirū naturam pro persona accipiēs in secundo anathematismo. Quod testatur etiam Leontius lib. de sectis, & Ioannes Damasc. de fid. orthodoxa li. 3. c. 40. Qua loquēdi licentia Eutychiani abusi, hæresim de vna in Christo natura cō firmare conati sunt. Condonandū est Patribus, si aliqñ impropria vsi sunt voce, cū ex eorumdem scriptis, quod de fide catholica recte

recte senserint, mille locis probari possit. Hæc eadē dicta sint de sanctis Episcopis Toletanis, Eugenio, & Iuliano, qui in ea dem Synodo eadem dictione notantur.

K In prouincia Valeriæ.] De hac prouincia ne alicui errandi tribuatur occasio, sicut accidisse vidimus, sciendum est duas fuisse eiusdem nominis prouincias; quarum alteram in Pannonia ita appellatā esse a Valeria filia Diocletiani Imp. auctor est Ammianus Marcellinus lib. 19. cuius meminit et S. Ambrosius de fide lib. 2. cap. 4. in fine, & Zosim. hist. li. 2. Erat & Valeria ciuitas sic dicta ad ripam Danubij, cuius meminit Ennodius. Ticin. in Actis S. Antonij monachi. ea itaq; Valeria Pannoniæ dicitur ad differentiā Valeriæ prouinciæ in Italia, q̄ dicta est a via Valeria, q̄ a Tiburtinis incipiēs, per Marsos trāsiens, Corfiniū vsq; ducebat, eratq; eadē via ciuitas Valeria noīe, de his Strabo lib. 5. pag. 159. de hac ipsa hic agitur in Martyrologio: deque ea scribit S. Greg. Papa lib. 1. dialog. c. 11. Hāc quidē prouinciam & Vestini populi habitabāt, cuius metropolis erat Amiternū, hodie Aquila. Amiterno aūt diruto, loci illius Episcopi is erat titulus, N. Eps Castrorū Amiterninæ ciuitatis, vt apud S. Gregoriū reperies li. 1. dialog. c. 4. Cōstat aūt tū ex locis ipsis, eorūq; finitibus, tū ex sanctorum memorijs, quæ illic hactenus asseruantur, S. Gregorium Papam, dum de Valeria prouincia mentionem habet, de hac vtique nostra, quę in Italia sita est, & nō de Pannonica, locutum fuisse. De eadem Valeria prouincia mentio habetur lib. 5. ti. 30. quibus equorum vsus Cod. Theod. lib. 9. planius Paulus diac. de gestis Longobard. lib. 2. cap. 11.

l Martyrij monachi.] Scribit de eo S. Greg. lib. 1. dialog. cap. 11. Fuit & alius eiusdem nominis sanctus monachus, cuius idem meminit hom. 39. in Euang.

24 Nono Kal. Februarij. Luna. C vij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24

Natalis S. Timothei [a] discipuli B. Pauli Apostoli, qui ab eodem Ephesi ordinatus Eps, post multos pro Christo agones, cum Dianæ immolantes argueret, lapidib. obrutus paulo post obdormiuit in Dño. Antiochiæ S. Babylæ [b] Epi, qui in persecutione Decij, postea quam frequēter passionibus suis, ac cruciatibus glorificauerat Deum, gloriosæ vitæ finē sortitus est in vinculis ferreis, cum quibus & suum corpus sepeliri mandauit. Referuntur etiā passi cum eo tres pueri, Vrbanus, Prilidianus, & Epolonius, quos ille in fide Christi instruxerat. Neocæsareæ SS. martyrum Mardonij, [c] Musonij, Eugenij, & Metelli, qui omnes igni traditi sunt; & corū reliquię in flumē dispersę. Fulginij S. Feliciani, [d] qui a Victore Papa eiusdem ciuitatis Episcopus ordinatus, post multos labores in vltima senectute sub Decio martyrio coronatur. Item sanctorum martyrum Thyrsi [e] & Proiecti. Bononiæ sancti Zamæ [f] primi eiusdem ciuitatis Episcopi, qui

pi, qui a S. Dionysio Romano Pontifice ordinatus, illic Christianam fidem mirifice propagauit. Item beati Surani [g] Abbatis, qui tempore Longobardorum sanctitate floruit.

IANVARII 24.

Timothei. [a]] Agũt de eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem vigesimasecũda huius, vt apparet ex eorũ Menologio, & ex Eustachio presbyt. in uita S. Eutychij Episc. Constantinopolitani. Notissimus hic est Pauli Apostoli discipulus, cuius tum in eius epistolis, tum ẽt in Actibus Apostolorũ est frequẽs mentio. Cõmẽtarius rerum gestarũ, martyrij, atq; translationis eius habetur apud Metaph. 22. Ianuarij. eadem omnia Lipom. to 5. & Surius to. 1. Passionem Timothei a Polycrate scriptam fuisse, auctor est Sigeb. de vir. illustr. c. 5. sed ignotum id prorsus Eusebio atque Hieronymo, qui agũt de Polycrate. Dictus est Timotheus primus Episcopus Ephesi, vt tradit Euseb. hist. lib. 3. c. 4. cui Onesimum subrogatum esse scribit Ignatius ad Ephesios. Constat tamẽ ante Timotheum Ecclesiam Ephesinam a Paulo atque a Ioanne Apostolis fuisse collectam & eruditam. vnde ad eos S. Ignatius: Cum Apostolis (inquit) in virtute Christi semper conuersati estis, Paulo, Ioanne, & fidelissimo Timotheo. Idẽ scribens ad Philadelphos, adnumerat eundem Timotheum inter sanctissimos viros, qui in virginitate vitam puram transegerunt. De eius translatione agemus suo loco inferius.

b Babylæ Episco.] Beda ac cæteri omnes de eodem hac itẽ die, Græci aũt agũt 4. Septemb. de tpe passionis Babylæ, constat maiorũ auctoritate, esse passum sub Decio. Id in primis Eusebius in chron. & hist. lib. 6. c. 32. Confirmat hoc ipsum S. Epiphan. in lib. de mensuris & pond. & S. Hieron. lib. de scriptor. Eccl. in Origene. His merito maiorẽ adhibemus fidẽ, quam Nicephoro Callisto, & Metaph. qui dicunt ipsum passum sub Numeriano Imp. qui ijdẽ certi arguuntur erroris, dum cõstat tẽporibus Numeriani nullũ eius noĩs Antiochenæ ecclesiæ præfuisse Episcopum, prout apparet ex successione Antiochenorum Episcoporum, quã Eusebius in primis, inde Nicephoris Constantinopolitanus Episcopus texuit. Ex quibus etiam & hi errare conuincũtur, qui eiusdem ciuitatis duos Babylas excogitarunt. Alij autẽ, inter quos Nicephorus, cum ponunt duos Babylas, alterum eorũ Antiochenæ sub Numeriano Imp. præfuisse Ecclesiæ, alterũ vero Nicomediæ dicũt fuisse Episcopũ. Rursus in Menologio eadem die 4. Septemb. de duob. agunt Babylis, de ipso in primis Antiocheno Episcopo, atque de alio eius nominis ludimagistro, eodemque vna cũ octoginta tribus pueris obtrũcato. Nõ est hęc recens quæstio. Suidas plane testatur diuersas de Babyla fuisse sententias, dicentibus alijs, eum sub Decio, alijs vero passum sub Numeriano, ad quas conciliandas, duos Babylas a prædictis esse excogitatos. In his aũt, si meum licet interponere iudicium, antiquioribus tum Latinorum quam Græcorum inhærens, vnũ tantum fuisse Babylam, eundemq; Episcopum Antiochenum, subscribo. Quis enim sibi persuadeat, vt cum penes Græcorum antiquos historicos tam frequẽs de Babyla Antiocheno sit facta mentio, nullo vnquam in loco, vel per occasionẽ saltẽ, de altero Babyla a que illustri, item que, cũ pueris martyrio coronato sit facta mentio? De certaminibus Babylæ, & triũ puerorum, quorum hic recitatur nomina, S. Ioannes Chrysostomus sæpius agit, nimirum in oratione contra Gentiles, in homilia de martyribus Iuuentino & Maximo, homil. 4. de Lazaro, & homil. 9. in epist. Pauli ad Ephesios. De eodem item Theodore. de Euangelica verit. libro 10. De ipso item & tribus pueris extat sacer hymnus in Breuiario Toletano, Aldelmus etiam de laudib. virginitatis de eodem agit. At vero non simul

cum

cum ipsa morte finis fuit certaminis Babylæ; quin velut rediuiuus, grauiores cõtra Gentiles est aggressus pugnas, nam & more Samsonis ossibus pugnans, in fugam vertit Philistæos. Huius enim illustris martyris ossa Gallus Cæsar in Daphnem ad Antiochena suburbia transtulit, quo tanti martyris reuerentia inolitæ ibi Græcorum superstitiones cessarent, & effusus deliciarum luxus cõtineretur. Res accidit ex sententia: nam præsentia sacrorum pignorum mox loquax illud Apollinis oraculum obmutuit, nec vltra responsa dedit, prout scribit Sozomen. hist. lib. 5. cap. 18. Cum autem Imperium impius Iulianus Apostata accepisset, vt silentis Apollinis linguam solueret, inde tollendũ Babylæ corpus Christianis imperauit; quo tãdem sublato, & in locum pristinum restituto, mox mutum idolũ, & non nisi sui silentij causam fati permissum, illapso de cœlo fulmine contritum est, ingensq; eius ædes celesti illo igne cõflagrauit. Huius triumphi Babylæ extãt antiquorum scriptiones, velut egregiæ columnæ victorijs illius insculptę, in monumentum sempiternum erectæ. Tantæ enim rei occulatus testis Ioan. Chrysost. tunc adolescens interfuit, &(vt ipse testatur) vidit, eademque scripsit præclara illa oratione contra Gentiles, & homil. 4. de laudib. Pauli. Id etiam & cæteri antiqui historici prætiterũt, Ruffinus lib. 1. c. 35. 36. Sozom. lib. c. 19. Socr. lib. 3. c. 16. Theoderet. lib. 3. cap. 10. Euagrius lib. 1. cap. 16. & alij. Id factum esse 11. Kalend. Noueb. Ammianus Marcel. Gentilis historicus lib. 22. testatur, licet homo Christianis infensus causam profiteri eruberit.

c Mardonij & soc.] De ijsdem Beda etiam, Vsuardus, Ado, & alij, consentiũtque vet. manuscr. Petrus in catal. lib. 3. c. 19. apud Zenocesaream Mauritania hos passos dicit; sed mendose ita illic legi putatur, cum veteres omnes ab illa lectione dissentiant.

d Feliciani Episcopi.] Huius res gestas accepimus ab ecclesia Fulginate, sed quę castigatione aliqua indigeant. Scribit Sigebert. in chron. anno Christi 969. huius sancti reliquias per Theodoricum Metensum Episcopum sub Othone Impe. in Gallias fuisse traslatas. de ijsdem Crant. in Saxon. lib. 1. c. 9.

e Thyrsi & Proiecti.] Agitur de his pluribus in Breu. Toletano S. Isidori, vbi etiam sacer hymnus habetur, quo Thyrsi egregia facta describuntur.

f Zamæ Episc.] De eodẽ tabulæ ecclesiæ Bononiensis. Legi cõmentarium non dum typis excusum de ecclesia Bononiẽsi, quo series Episcoporum eius atque ipsorum res gestæ narrantur, quem Sigonius vir quidem disertus conscripsit hortatu amplissimi Cardinalis Paleoti Archiepiscopi Bononiensis.

g Surani Abb.] De quo S. Greg. lib. 4. dial. cap. 22. Prouinciæ illius quam Surã dictam Greg. tradit, meminit Plin. lib. 3. c. 13. poniturque inter Vmbros.

25 Octauo Kal. Februarij. Luna. D vi

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

Onuersio [a] sancti Pauli Apostoli, quæ fuit [b] secundo ab Ascensione Domini anno. Apud Damascum natalis sancti Ananiæ, [c] qui eumdem Apostolum baptizauit. Hic cum Damasci, & Eleutheropoli, alibiq; Euangeliũ prædicasset, sub Licinio iudice neruis cęsus & laniatus, demum lapidibus oppressus martyrium consummauit. Antiochiæ SS. mar-

tyrum Iuuentini [d] & Maximi, qui sub Iuliano Apostata martyrio coronati sunt: in quorum die natali S.Ioannes Chrysostomus sermonem ad populum habuit. Aruernis SS. Proiecti [e] Episcopi, & Marini viri Dei, qui à proceribus eiusdem vrbis passi sunt. Item SS.martyrum Donati [f], Sabini,& Agapis. Tomis in Scythia S. Bretannionis [g] Episcopi, qui mira sanctitate & zelo Catholicæ fidei sub Valēte Imperatore Arriano, cui fortiter restitit,in Ecclesia floruit. Atrebati in Gallijs S. Popponis [h] abbatis miraculis clari.

IANVARII 25.

Onuersio [a] sancti Pauli] De ea Act.Apostol.ca.9.& 22. Agunt de eadem solemnitate hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, adstipulanturque vet.manuscrip. Augustinus in ea sermones plures habuit, 14. de Sanctis, & de diuersis 34.35.36. edit. Louan.Eamdem festiuitatem vsu prater missā restituit Innocētius Papa Tertius.

b Quæ fuit secundo ab Ascēsione Domini anno.] Eadem verba non tantum in veteri Romano Martyrologio scripta reperiuntur,sed etiam apud Vsuardum,atque antiquiora manuscripta exemplaria leguntur. De tempore conuersionis Apostoli diuersæ admodum inter se sententiæ reperiuntur.Fuit enim quorumdam opinio,sanctum Paulum post septēnium ab Ascensione Domini Christo nomen dedisse: idque ex Hippolyto Thebano Michael Glycas in tertia Annalium parte, & Niceph.lib.2.cap.3. Lucdij auctoritate confirmare nituntur; censentque omnes ij,post septem annos ab Ascensioni Domini sanctum Stephanum lapidatum esse.Eusebius contra,eam factam recenset anno à Natiuitate Christi 34. & 19.Imperij Tiberij Cęsaris;id enim profitetur in chronico. Sed sicut illa opinio falsa arguitur, ita & hæc etiam non subsistit.Prior confutatur,cum tempus martyrij sancti Stephani eodem anno Ascensionis Domini contigisse certum sit, vt suo loco dicemus inferius. Posterior autem certissimis rationibus refellitur. Cū enim à lapidatione Stephani (quam, vt celebrat Ecclesia 26.die Decembris contigisse suo loco infra monstrabimus) vsq; ad Pauli cōuersionem nō amplius quam triginta dierum spatium intercedat: quo modo tot tantaque à nece Stephani vsq; ad conuersionem Pauli tam breui tempore accidere potuerunt? Post enim eius martyrium (vt habent Acta c.8.) Saulus vastabat Ecclesiam, intrans per domos, & trahens viros & mulieres ducebat in custodiam, eo etiam tempore facta est dispersio discipulorū per regiones,quando & Ananias Damascum profectus, ibi Euangelium prædicauit,conuertensq; ad fidem nonnullos, collegit Ecclesiam,deque ea re perlatus est nuncius Hierosolymā, quem cum accepisset Saulus (vt habent Act.c.9.) accessit ad Principem sacerdotum,& petijt ab eo epistolas in Damascum ad synagogas;acceptas deferens & appropinquans Damasco, admirabili modo ad Christum conuertitur. Hæc quidem omnia si accurate considerētur, non mēsis vnius,sed vix integri anni spatio impleri potuisse,perspicuū est.Verior itaq; est de anno secundo opinio prædicta,cui etiam subscribit Oecumenius in Act.Apost.c.vlt.Locus ille prope Damascum,ob tantæ rei memoriam, nobili est illustratus basilica, cui alludere videtur S.August.cum in dicto serm.34. hæc ait, Hodie in illis regionibus etiam ipsa loca testantur, quod tunc gestum est,& nunc legitur & creditur. Extat egregium carmen S. Damasi Papæ de conuersione S. Pauli, in collec. Christianorū poetarum.

c Ananiæ.] De eodem hac die Beda, ac cæteri. Græci autem ad Kal. Octobris in Menologio, vbi habetur, cum non tantum Damasci Euangelium annunciasse,

sed

ſed etiam Eleutheropoli in Palæſtina (prout hic ſcribitur) ac demum egregiũ martyrium conſummaſſe.

d Iuuẽtini & Maximi.] Poſt natalem diem S. Babylæ in Antiochena eccleſia de his martyribus agebatur, vt auctor eſt S. Ioannes Chryſoſtomus in homilia habita in ipſorum die natali, quæ habetur tom. 3. in fi. Fuerunt hi Romani milites, quorum certamen ſcribit Theodoretus hiſt. lib. 3. c. 14. vbi in fine hæc habet verba: Iſtos Antiochia velut ſtrenuos pietatis athletas venerata, magnifico tumulo mandauit, & ad hodiernum vſque diem quotannis feſto publico eos honorifice celebrat. Hæc ille. De his etiam Nicephorus lib. 10. c. 12. in fi.

e Proiecti Epiſcopi, & Marini.] De Proiecto hac die etiam Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Horum res geſtas habet Surius tom. 1. Petrus in catalogo lib. 3. c. 22. Paſſum Proiectum refert Sigebertus in chron. anno Domini 670. ſub Childerico Secundo Francorum Regę.

f Donati & ſoc.] De eis vet. manuſcr. ex quibus etiam recentiores hac die.

g Bretannionis Epiſco.] Huius egregia certamina aduerſus Valentem Arrianum Imp. ſcribit Sozomenus hiſt. li. 6. c. 22. Niceph. lib. 11. cap. 29. Huic ſucceſſit Gerontius, qui interfuit œcumenicę Synodo Conſtantinopolitanæ ſub Theodoſio Imperatore.

h Popponis abb.] Extãt Acta eius, quę fideliſſime ſcripſit Euerhelmus abb. quæ habet Sur. tom. 1. De eodem Sigeber. in chron. anno Domini 1048. Trithem. in chron. Hirſangienſi, & de vir. illuſt. ord. S. Bened. lib. 3. c. 242. Claruit ſub Henrico Imp. & Chunrado eius ſucceſſore.

26 Septimo Kal. Februarij. Luna. E v

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

Smyrnæ natalis S. Polycarpi, [a] qui B. Ioannis Apoſtoli diſcipulus, & ab eo eiuſdem ciuitatis Epiſcopus ordinatus totius Aſiæ princeps fuit: poſtea ſub Marco Antonino & Lucio Aurelio Commodo, ſedente Proconſule, & vniuerſo populo in amphitheatro aduerſus eam perſonãte, igni traditus eſt, & cum ab eo minime læderetur gladio confoſſus, martyrij coronam accepit: cum quo ẽt alij duodecim ex Philadelphia veniẽtes, in pręfata vrbe martyrio cõſummati ſunt. Hippone-regio in Africa SS. Theogenis [b] Epi, & aliorum trigintaſex qui in ꝑſecutione Valeriani contẽnẽtes tꝑalẽ mortẽ, coronã vitæ æternę adepti sũt. Apud Bethlehẽ Iudę dormitio S. Paulæ [c] viduæ, matris Euſtochij virginis Chriſti; quę cũ eſſet è nobiliſs. Senatorũ genere, renuncians ſæculo, & facultates ſuas pauperibus diſtribuens, ad Præſepe Dñi ſe recepit: vbi multis virtutibus prædita, & longo coronata martyrio, ad cœleſtia regna tranſiuit: cuius vitam virtutib. admirãdam S. Hieronymus ſcripſit. In territorio Pariſienſi ſanctæ Bathildis [d] Reginæ, ſanctitate & miraculorum gloria illuſtris.

Olycarpi. a] De eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem 23. Febr. vt constat ex Menologio. Quæ vero hic habentur, accepta noscuntur à S. Hieronymo de scrip. Eccles. in Polycarpo. Passus est (vt scribit Euse. in chro.) anno septimo Imperij Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri. Consf. Luc. Aurel. tertium & Quadrato. Eius nobile certamen & sociorum à Smyrnensi Ecclesia exacte descriptū, idem Eusebius recitat hist. lib. 4. c. 14. Qualis autem quantusve fuerit Polycarpus, sancti Ignatij epistola ad ipsum scripta facile significat. Eius aduentum Romam & congressum cum Aniceto scribit sanctus Irenæus aduersus hæres. lib. 2. cap. 3. & Eusebius ex eodem auctore lib. 5. c. 24. Extat insignis epistola Polycarpi ad Philippenses, cuius meminit S. Hieronymus, quam piæ memoriæ vir doctissimus pariter & religiosissimus Franciscus Turrianus Societatis Iesu, longe prolixiorem illa, quæ habetur typis excusa, apud se esse Græcè scriptam, cum viueret, testatus est: speramus eam vna cum cæteris egregijs vetustatis monumentis, quæ summo labore collegit, propediē esse edendam. De celebrando die natali S. Polycarpi hæc vbi supra Smyrnensis ecclesia: Nobis in vnum aliquando coactis, Dominus præstabit, vt celebrem eius martyrij diem instar natalis festi cū exultatione & gaudio quantum fieri potest maximo recolamus, &c. Consueuisse legi in ecclesia S. Polycarpi, testatur Greg. Turon. de glor. mart. c. 86.

b Theogenis Episcopi.] De ipso ac socijs item Beda, Vsuardus, ac cæteri hac die. Hic ille Theogenes Hipponensis Episco. esse cognoscitur, qui vna cum S. Cypriano interfuit Concilio Carthaginensi, vt ex eius Actis apparet, quæ habentur apud Cyprianum, & Augustinū in lib. 6. de baptismo contra Donatistas. Erat Hippone basilica nomine S. Theogenis, cuius meminit sanctus Augustinus serm. 101. de diuers. vbi ait: Quando audistis apud memoriam S. Theogenis: Offero tibi Petre, offero tibi Paule? nunquam audistis, &c.

c Paulæ.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij die sequenti. Porro hac die, sept. Kal. Februarij, tertia sabbati, ex hac vita migrasse, S. Hieronymus, qui ad filiam eius Eustochiam epist. 27. eius vitam præclare conscripsit, aperte testatur: qui & Consules recitat anni obitus. Honorium sexto, & Aristenetum; numeratur is annus, secundum Fastos Onuphrij, à Christo 404. cum S. Innocentius Romanæ præesset Ecclesiæ. Ne quis erret in Paulæ nomine; sciēdum est, fuisse aliam Paulam, iuniorem dictam, huius senioris neptem ex Toxotio filio & Læta genitam (vt ibidem Hieronymus ait) ex repromissione martyris: vouerunt enim eam parentes, antequam conciperetur, Domino. Ad eam adhuc infantulam instituendam S. Hieronymus paræneticam epistolam scripsit ad Letam eius matrem, eamque Hierosolymam mitti quamprimū, eadem epistola vehementer rogauit. Eo tandem perlata, in monasterio Bethlehemitico apud Eustochium educata, cum eadem semper vixit post obitum Paulæ auiæ. Hęc illa, cuius meminit idem Hieronymus in episto. ad August. 79. & 94. nam quo tempore eas dedit litteras, iam multo ante sancta Paula senior ex humanis excesserat, vt pluribus docuimus in Annalibus Eccles.

d Bathildis.] De ipsa etiam Vsuardus Vuādelbertus, & alij. Fuit hæc vxor Clodouei Secundi Francorum Regis, mater Clotarij, Childerici, & Theodorici Regum, vt scribit Aim. de gest. Franc. lib. 4. c. 42. & 43. Quæ eo sanctior, quo viro impurissimo iuncta, non tantum illius non est inquinata sordibus, sed & virtutibus aucta. Soluta viro monasteriū petijt, vbi ministrās cęteris, reliquum tps vitę transegit. Plura de ipsa legūtur in vita S. Vuādregisili Episcopi. Agit de ea Sigeb. in chron. anno 662. Petrus in catalog. lib. 3. c. 59. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. c. 112. Testatur Molanus eius Acta integra reperiri in monasterio Rubrę vallis.

Sexto

27 Sexto Kal. Februarij. Luna. F iij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

Onſtantinopoli ſancti Ioannis [a] Epiſcopi, propter aureũ eloquentiæ flumen cognomento Chryſoſtomi, qui verbo & exemplo Chriſtianæ religioni plurimũ profuit, & poſt multos labores, in exilio vitam finiuit. Eius ſacrum corpus ſub Theodoſio Iuniore hac die Conſtantinopolim, inde poſtea Romam tranſlatum in baſilica Principis Apoſtolorum conditum fuit. Soræ ſancti Iuliani [b] martyris, qui in perſecutione Antonini cõprehenſus, cũ idolorum templum, dũ ipſe torqueretur, corruiſſet, trũcato capite, martyrij coronã accepit. In Africa S. Auiti [c] martyris. Ibidem SS. martyrum Datij, [d] Reatri & ſociorum, qui in perſecutione Vuandalica paſſi ſunt. Item SS. Datiui, [e] Iuliani, Vincentij, atque aliorum vigintiſeptem martyrum. Romæ Vitaliani [f] Papæ. Apud Cenomanos depoſitio ſancti Iuliani [g] primi eiuſdem vrbis Epiſcopi, quem S. Petrus illuc ad prædicandum Euangelium miſit. In monaſterio Bobacẽſi ſancti Mauri [h] abbatis.

IANVARII 27.

Oannis [a] Chryſoſtomi.] Tam Latini quam Græci de eodem agunt hac die, licet apud nonnullus Latinorũ natalis hic dicatur dies; Græci tamen (vt uidimus in Menologio) trãslationẽ eius hac die celebrãt, quando ſub Theodoſio iuniore & S. Proclo Epiſcopo Conſtantinopolitano Cõmanis corpus eius relatum eſt Conſtantinopolim. Ibi enim hæc leguntur, Relatio reliquiarum S. Ioannis Chryſoſtomi in vrbem Conſtantinopolitanã, in temp'um SS. Apoſtolorũ tempore Procli Patriarchæ, & Theodoſij Minoris: celebratur autem dies feſtus, ſicut in decimatertia Nouemb. Hæc ibi. In eam etenim diem Græci transferunt natalem ipſius, quod feſto Exaltationis S. Crucis impediatur, quo die eum obijſſe omnes teſtantur, hãc etenim rõnem ijdem in Menologio reddunt. Errat omnino, niſi ſit mendum in codice, Theodorus lect. dũ lib. 2. collectã. in fine dicit, die ſequenti, quinto Kal. Feb. corpus S. Ioan. Chryſoſtomi eſſe depoſitum ad ſanctos Apoſtolos: nam hac die, & nõ ſequenti id factũ eſſe, oẽs teſtãtur, niſi uelit dicere, hac die eſſe perlatum Conſtantinopolim, ſequẽti vero in dicto loco recõditum, ſed trãſlationis & non depoſitionis agitur feſta dies. Facta eſt huiuſmodi ſolemnis trãſlatio (vt ſcribit Marcellinus in chronico) Theodoſio xvj. & Fauſto Conſſ. eſt is annus a Chriſto ſecundum veriores chronograph. 438. cũ Sixtus Papa Romanæ præeſſet Eccleſiæ. Eius rei geſtæ hiſtoriam ſcribit Theodoretus lib. 5. capit. 36. Nicephorus libro 14. cap. 36. & 43. Theodorus lector in collectan, lib. 2. circa finem, & Suidas. Vberius cæteris eam rem proſecutus eſt Coſmas Veſtianus ſermone quem habuit in eadẽ ſolẽnitate.

nitate. Habemus eũ in noſtra bibliotheca manuſcriptum, vbi ẽt egregiam S. Procli Epiſcopi concionem nacti ſumus, quã habuit, cum populum Conſtantinopolitanum hortaretur vt venerandum corpus Ioãnis Chryſoſtomi ab Imperatore reſtituendum expoſceret. Eſt eius orationis exordiũ, Certe gratias ago Deo, &c. exſcripſimus eam in Annalib. Hæc ſunt quæ ad tranſlationem ſpectant, cætera autem ſuo loco opportunius.

b Iuliani.] Reſtituitur ex Martyrologio baſilicæ Vaticanę. Viget in Sorana ciuitate eius martyris memoria, eo in loco poſita, vbi martyriũ paſſus dr. Habẽtur illic & eiuſdẽ martyris Acta manuſcripta.

c Auiti.] De eo Vſuardus hac die, & alij. Cõfunditur alicubi Auitus cũ Adiuto, ſed longe diuerſi ſunt inter ſe: nã hic martyr in Africa paſſus dr; ille aũt abbas cõfeſſor in pago Carnotenſi claruit ſanctitate, de quo tamen hac etiam die agit Petrus in catal. lib. 3. cap. 32.

d Datij & ſoc.] De his vet. manuſcrip. ex quibus etiam recentiores hac die.

e Datiui & ſoc.] Beda etiam de his agit, ſed mendoſe pro Datiuo Dotum, vt exemplaria antiqua docent.

f Vitaliani Papæ.] De eodem vet. manuſcrip. liber de Roma. Pontif. Beda de geſtis Anglor. lib. 4. cap. 12. cætera in Annal. Eccleſiaſt. diximus.

g Iuliani Epi.] Habẽtur eius Acta ſcripta a Lethaldo monacho, vt teſtat Molanus; meminit eiuſdẽ Petrus Cluniac. li. 1. epiſt. 2. Petrus in catal. lib. 3. c. 35. & alij.

h Mauri abb.] Alij Marium pro Mauro legunt. eius vitam ſcriptam eſſe a Dinamio, teſtatur Sigeb. lib. de vir. illuſtr. cap. 115. & Petrus in catal. lib. 3. cap. 32.

iij G Quinto Kal. Februarij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

ROmę ſanctæ Agnetis[a] ſecũdo. Ibidem ſancti Flauiani,[b] martyris, q sub Diocletiano paſſus eſt. Apollonię SS. martyrũ[c] Thyrſij, Leucij, & Callinici, qui tẽpore Decij Imperatoris varijs tormentorũ generibus cruciati, primus & vltimus abſciſſione capitis, medius cœleſti voce euocatus ſpiritum reddens, martyrium cõſummarũt. In Thebaide SS. martyrum Leonidis[d] & ſociorum, qui tempore Diocletiani palmam martyrij ſunt aſſecuti. Alexãdriæ cõmemoratio[e] plurimorũ SS. martyrum, qui hac ipſa die factione Syriani Ducis Arriani, dũ in Eccleſia ſynaxim agerent, diuerſo mortis genere ſunt interempti. Item S. Cyrilli[f] eiuſdem vrbis Epiſcopi, qui Catholicæ fidei præclariſſimus propugnator, doctrina & ſanctitate illuſtris quieuit in pace. Cæſaraugustę ſancti Valerij[g] Epiſcopi. Conchę in Hiſpania natalis ſancti Iuliani Epiſcopi,[h] qui erogans in pauperes bona Eccleſiæ, opere manuum ſibi more Apoſtolico victum quærens, clarus miraculis, quieuit in pace: cuius celebrior ſolemnitas

agitur

agitur quinta Septembris. In monasterio Rhemensi depositio S. Ioannis presbyteri,[i] viri Dei. In Palæstina S. Iacobi[k] eremitæ, qui post lapsum diu in sepulchro pœnitentiæ causa latuit, & clarus miraculis migrauit ad Dominum.

IANVARII 20.

Gnetis secũdo.[a]] Est hæc vetus huius diei inscriptio: idq; ob eã causam, quoniã nõ de octaua primæ diei agitur, vt octaua dicatur; sed quæ die octaua ostẽsa est cælitus visio, celebratur. Recolitur. n. hac die memoria, quando parẽtibus ad sepulchrum eius vigilantibus, choro sanctarũ virginum comitata apparuit, & gloriam sempiternam sibi a Deo largitam testata, consolata est eos: prout cõtinent eius res gestæ, quæ habẽtur apud S. Ambrosium lib. 4. epist. 34. edit. Rom. De eadẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Vide præterea quæ Durand. scribit lib. 7. cap. 3.

b Flauiani.] De eodem vet. manuscr. Petr. autem in catal. lib. 3. ca. 41. Hic etenim cum Romæ administraret Vicariã præfecturam, ad Christum cõuersus, ad Centumcellas vna cum ceteris martyrio coronatur. Extant eius res gestæ, quæ aliqua indigent castigatione.

c Thyrsij, Leucij, & Callinici.] Agũt de ijs Beda ac cæteri Latinorum hac die, Græci aũt 14. Decẽbris, ꝑut testatur Menolog. vbi ẽt eorum martyrium describitur. Integra aũt ipsorũ Acta recitat Metaph. quæ habet Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. Penes Græcos Lucius pro Leucio ponit, & aliqui legũt Gallenicũ pro Callinico; sed Martyrologij lectio magis arridet. Iustinianus Imp. in honorẽ S. Thyrsi martyris erexit ecclesiã, de qua Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. De alia olim erecta a Cęsario V.C. agit Sozo. hist. li. 9. c. 2.

d Leonidis & soc.] De ijsdẽ hac die Greci, adnumerãtq; inter eos Asclã martyrẽ, de quo seorsum Latini ad X. Kal. Febr. Habẽtur eorũdem martyrũ Acta recẽsita a Metaphraste post res gestas ꝑdictorũ SS. Thyrsi & sociorũ, quas habet Lipom. to. 5. & Surius to. 6. De cæteris autẽ martyribus, qui ijsdem Actis continentur, infra certis diebus agemus.

e Cõmemoratio plurimorũ, &c.] Scripsit horũ miserandã stragẽ ecclesia Alexãdrina circulari epistola ad oẽs Christi fideles, vbi hęc legũtur: Acta sũt hęc post Cõsulatũ Arbetionis & Lolliani, V. Kal. vel (vt habẽt alij codices) prid. Kal. Febr. Est is annus a Christo (ſm Fastos Onuphrij) 356. De his Athanas. in epist. ad Solit. in fine, in Apologia ad Cõstãtiũ, ac ẽt in apolog. de fuga sua, Suidas etiã, & alij.

f Cyrilli Episc.] De eodẽ hac die ceteri Latinorũ, Græci aũt in Menolog. 9. Iunij his uerbis: Natalis S. Cyrilli, viri eruditissimi, & Catholicæ fidei propugnatoris egregij: quẽ Sũmus Pont. Celestinus idoneũ iudicauit, cui suas vices in Ephesino Conc. delegaret. Hæc ibi. Sedere cepit S. Cyrillus post Theophilũ (vt scribit Socrates lib. 7. cap. 7.) Honorio nonũ & Theodosio quintũ Conss. Kal. Nou. seditque annis 32. prout habẽt Acta SS. Cõcilij Chalcedonẽ. Act. 3. in libellis Athanasij, presbyteri, & Theodori diaconi. Eadẽ Liberatus diac. in Breuia. c. 10. & Nicepho. in chro. Ex quib. omnibus luce clarius apparet, sedere cepisse Cyrillũ anno Christi 412. ac sedisse vsque ad annum 444. Hæc tam exacta annorũ Cyrilli supputatio, tam ad errores aliorũ arguẽdos, quam ne ipse argueretur ab his qui aliter senserunt, sit posita. Delegatione Cyrilli extant adhuc litteræ Cælestini Papæ. De pallio eidẽ tũc ab eodem Cęlestino concesso meminit Theodorus in Nomoc Photij tit. 8. c. 1. De alijs insignib. Niceph. lib. 14. c. 34. quẽ in superiori cẽsuræ subijcimus. Præclara eius certamina tã aduersus Nestoriũ quã schismaticos Oriẽtales exercita produnt Acta Ephesina. Cætera aũt aduersus Anthropomorphitas, aduersus Gẽtiles, & alios Ecclesiæ hostes ab eo gesta, per annos singulos ordine temporũ

digeſſimus in Annalibus. Hic tñ admonitum velim lectorem, ne Socrati de Cyrillo ſæpius obloquenti lib. 7. c. 13. 14. 15. incaute nimis fidem adhibeat: nã Nouatianæ ſectæ addictus homo, erga Cyrillum idcirco parũ æquus fuit, q̃d ille ſtatim vt eſt creatus Eps, acre bellum aduerſus Nouatianos excitauit, qui tolerati ad eã diem fuerant; prout idẽ auctor queritur lib. 7. c. 7. Porro tanti Patris præconia nõ vnius tantũ vel alterius inueniuntur teſtimonio cõprobata, ſed duorum œcumenicorum Concilij Epheſini & Chalcedonẽſis Actis celebrata, atque firmata.

g Valerij Epiſc.] De eodem alij die ſequenti, ut in Breuia. Toletano. & Flore ſanct. Cum autem reperiatur S. Valerius Epiſcopus Cæſarauguſtanus interfuiſſe Concil. Eliberino; ſuborta eſt mihi dubitandi occaſio, num duo fuerint eiuſdem nominis Epiſcopi Cæſarauguſtani, quorum prior ſederit temporibus Daciani, qui ſub Maximiano & Diocletiano Imper. rexit Hiſpanias, cũ & eius diaconus S. Vincẽtius nobili martyrio triumphauit; poſterior aũt vixerit tẽporibus Conſtantini, ſub cuius Imperio dicta Synodus Eliberina eſt celebrata; nã interfuit illi Oſius Epiſcopus Cordubenſis, qui præſens fuit ſacroſancto Conſilio Nicęno. Auxit mihi Prudentius dubitãdi occaſionem, dum Periſteph. hym. 4. agens de eiuſdem eccleſiæ martyribus, hæc de Vincentio & Valerijs pluribus:

Inde Vincenti tua palma nata eſt,
Clerus hinc tantum peperit triumphũ,
Hinc ſacerdotum domus inſulata
Valeriorum.

Hæc autem cum optimo iure dici poſſe videantur: tamen vnum eumdemq; dicendum eſſe Valerium, qui ſedebat tempore quo S. Vincentius martyrio coronatus eſt, cum eo qui interfuit Concilio Eliberitano, ſatis aperte demonſtrauimus ſecundo Annalium tomo, ex quo iſta in hac recenti editione corrigimus.

h Iuliani Epiſcopi.] Quod ad Iulianũ ſpectat, conſule quæ a nobis quinta Septembris notata ſunt.

i Ioannis presbyteri.] De eodem Beda ac cęteri. Scribit Gregorius Turonen. libro de gloria confeſſ. c. 23. res geſtas cuiuſdam Ioannis presbyteri, non Rhemis (vt hic habetur) ſed Turoni ſepulti, qua ratione alius ille eſſe videtur ab hoc de quo agimus. De alio Ioanne idem Gregorius Turonen. de gloria confeſſ. c. 87.

K Iacobi eremitæ.] Scripſit eius Acta Metaphraſt. quæ Lipom. recitat tomo 7. & Surius tom. 1.

ij A Quarto Kal. Februarij. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

Omæ via Nomentanã natalis SS. martyrũ Papiæ [a] & Mauri militum, tempore Diocletiani Imperatoris: quorum ora iuſſit Laodicius Vrbis Præfectus ad primam Chriſti confeſſionem lapidibus contundi, & ſic eos in carcerem trudi, ac poſtea fuſtibus cædi, [b] atque ad vltimum plumbatis percuti, donec expirarent. Peruſiæ ſancti Conſtantij [c] Epi & martyris, qui vna cũ ſocijs ſub Marco Aurelio Imperatore ob fidei defenſionẽ martyrij coronã accepit. Edeſſæ in Syria SS. martyrũ Sarbelij [d] & Barbeæ ſororis eius, qui a Barſimęo Epo baptizati,

in

in persecutione Traiani sub Lysia Præside martyrio coronati sunt. In territorio Tricassino S. Sabiniani [e] martyris, qui, iubente Aureliano Imperatore, pro fide Christi decollatus est. Mediolani S. Aquilini [f] presbyteri, qui ab Arrianis gladio in gutture trāsuerberatus, martyrio coronatur. Treuiris depositio beati [g] Valerij Epi, discipuli S. Petri Apostoli. Apud Bituricas S. Sulpitij Seueri [h] Episcopi, discipuli sancti Martini, virtutibus & eruditione conspicui.

IANVARII 29.

Papie & Mauri.[a] De his hac die Beda, Vsuardus, & vberius Ado ex Actis S. Marcelli, seu potius Marcellini Papæ, in quibus horum certamina intexta habentur. Ipsorum corpora primum à Sergio Iuniori Roma. Pontif. in titulum Equitij translata (vt docet vetus inscriptio in marmore sculpta, eodem in loco posita) inde à Gregorio Nono in sancti Hadriani diaconiam, demum vero opera illustrissimi Augustini Cusani Cardinalis, Sixto Quinto concedente, in nostram ecclesiam S. Mariæ & sancti Gregorij in Vallicella translata fuere tertio Idus Februarij MDXC.

b Fustibus cedi.] Hi cum sint milites, fustibus cædūtur. Polybius auctor est libro de tribus politijs, duo in primis suppliciorum genera fuisse in militiæ disciplina, decimationem, & fustuarium. De decimatione agemus inferius in notatio. diei 22. Septēbris in Mauritio. Modestinus quoq; Iureconsultus inter penas militares fustium castigationem recēset. Id supplicium est huiusmodi: Accepto fuste Tribunus vix tantum attingit damnatū: quod vbi factū est; omnes qui in castris sunt, cædentes eum fustibus, lapibusque plerumque in ipsis castris conficiunt: at si qui euaserint, nec sic quidem seruari possunt. & quonam pacto, quib. nec in patriam redire liceret, neq; aliqui ex necessarijs domi eos excipere auderent? Fuste autem cedebatur, qui furto quippiam ex castris sustulerat, quiq; falsum testimonium dixerat, & si quis ætatis flore abuteretur. Marcellus sentire videtur, liberū cædi fustibus, flagellis seruū, &c. Hæc & alia de fustuario notat Cælius Rhodig. lect. antiq. li. 10. c. 5. Erat ēt illud militare supplicium, cum delinquenti militi ad dimittendum sanguinem soluebatur vena, tam de eo, quā etiā de pane hordeaceo, quo ignaui milites vesci cogebantur, Gellius lib. 10. c. 2. Quod autem ad fustes pertinet, constat non tantum milites Christianos sed & cæteros fideles ea pena affici solitos; quod legibus Romanorū ex prudentum respōsis cautum esset, vt qui se Deo plenos simularent, fustibus caderētur. Pau. lib. 5 sent. tit. 21. de vaticin. De fustibus, quib. sæpe initiari cōsueuit quæstio Christianorū, pulchre Cypria. epist. 77. ad Nemesianum, Felicem, & alios.

c Constantij Episc.] Accepimus Acta S. Constantij manuscripta ab ecclesia Perusina, eademque apud nos asseruantur: ex quibus erroris arguitur, qui Constantium Herculani discipulum & successorem fuisse dicit. Quisnā autem fuerit successor Herculani, vide inferius in not. die 7. Nouembr. vbi agitur de Herculano.

d Sarbelij & Barbeæ.] De his Græci etiam; licet in aliquibus Menologijs hac die agatur, in aliquibus autem ad XV. Kalend. Octobris, vbi & ipsorum martyrium sic describitur: Sarbelius idolorum sacerdos vna cum sorore Barbea conuersus est ad fidem Christi per Barsimaum Edessæ Episcopum, & ambo tenti; post grauissima tormēta Sarbelius inter duo ligna ligatus, sectus est; soror autem capite truncata. Hæc ibi.

e Sabiniani.] De quo item Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 3. ca. 42. Vincentius in spec. lib. 10. c. 165. Recitat eius res gestas Mombrit. tom. 2. vit. Sanctorum.

f Aqui-

f Aquilini.] Tabulæ etiã ecclesię Mediolanẽsis de eodẽ. Huius vitã ad Breuiarij Ambrosiani vsum accõmodatã Galesinus ex antiquis monumentis cõscripsit.

g Valerij Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, ac demum cæteri de eodem agunt hac die. Pauca quædam ex veteribus codicibus de Actis ipsius edidit Sur. tom. 1. Petrus Cluniacen. lib. 1. epist. 2. dum recẽset Episcopos a sancto Petro in Gallias missos. Misit, inquit, in Galliam, Treuerim, & Coloniam Maternum, Euchariũ, & Valerium. De his etiam hæc Mar. Sco. libro 2. sex ætat. anno Dominicæ incarnationis 54. Claudij anno 12. Episcopatus Petri Romæ anno 8. Eucharius cum socijs Valerio atque Materno ad prædicandum Gallicis gentibus missi sunt, &c. Inferius autem anno Domini 75. Valerium Euchario successisse scribit. In tabulis autem Episcoporum Treuerensium, quas Democh. edidit, Eucharius primo loco ponitur, deinde Maternus, tertius autem Valerius numeratur.

h Sulpitij Seueri Episcopi.] De eodem vet. manuscript. ex quibus etiam Molan. in addit. ad Vsuardi Martyrologiũ, quod non tantum restituit, & additionibus auxit, sed & doctissimis annotationibus locupletauit, vir quidem in tot tantisq; hæreseon tenebris pietate ac eruditione fulgentissimus. Memini me legisse huius Sulpitij Seueri vitam in Vaticana bibliotheca plut. 4. numero 234. Hic discipulus fuit Sancti Martini Episcopi Turonẽsis: Admiratus est vehementer S. Paulinus susceptum à Seuero vitę institutum, cum primam ordine positam ad eum scripsit epistolam; adiecit postmodum alias subsequentes, quibus qualis quãtusve Seuerus esset, quasi ex vnguibus leonem facile quis intelliget. Gennadius de vir. illust. c. 19. dum scribit de Seuero, ait eum in senectute fuisse deceptum a Pelagianis, sed facti mox pœnituisse; atque vt crimen expiaret, arctissimis se silentij vinculis coarctasse, ex eoq; lapsu ad altiora virtutum culmina per pœnitentiam sibi iter aperuisse. sic enim diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, etiam mala. Fertur pro Seuero scripsisse apologiam Guibertus Abbas, fundator monasterij Gemblacensis, sanctitate clarus, cuius vitam scripsit Sigebertus eiusdem monasterij monachus, prout ipse fatetur libro de vir. illustr. cap. 169.

j B Tertio Kal. Februarij. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

Ntiochię passio beati Hippolyti [a] presbyteri, qui Nouati schismate aliquantulum deceptus, sed operante gratia Christi correctus, ad vnitatem Ecclesiæ redijt, pro qua & in qua postea illustre martyrium consummauit. Hic rogatus a suis, quænã secta verior esset; execratus dogma Nouati, eam fidem dicens esse seruandam, quam Petri cathedra custodiret, iugulum præbuit. In Africa passio SS. martyrum Feliciani, [b] Philappiani, & aliorum centum vigintiquatuor. Edessæ in Syria Sancti Barsimæi [c] Episcopi, qui cum Gentiles plurimos conuertisset ad fidem, & præmisisset ad coronam, eos secutus est sub Traiano

no cum palma martyrij. Ibidem sancti [d] Barsen Episcopi, gratia curationũ illustris, qui a Valente Imperatore Arriano in extremas illius regionis oras ob fidem Catholicam relegatus, vitam finiuit. Item Beati Alexandri [e], qui in persecutione Decij comprehensus, longæuæ ætatis veneranda canicie & confessione iterata resplendens, inter carnificum tormenta reddidit spiritum. Hierosolymis natalis Sancti Matthiæ [f] Episcopi, de quo mira & plena fide gesta narrantur: qui sub Hadriano [g] multa pro Christo perpessus, demũ in pace quieuit. Romæ sancti Felicis [h] Papæ Tertij, qui pro fide Catholica plurimũ laborauit. Papiæ sancti Armentarij [i] Episcopi & confessoris. In Malbodio Hannoniæ monasterio sanctæ [k] Aldegundis virginis, tempore Dagoberti Regis. Mediolani sanctæ Sauinæ [l] feminæ religiosissimæ, quę ad sepulchra sanctorum Naboris & Felicis martyrum orans, obdormiuit in Domino.

IANVARII 30.

Hippolyti presbyteri.[a]] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij, adstipulanturq; vet. manuscrip. Quæ hic de ipso habentur, fusius scribit carmine Prudẽtius in Peri stephan. hym. 11. Ne tamen alicui errandi detur occasio, sciendum est, eumdem auctorẽ tres Hippolytos conflasse in vnum, videlicet militem, presbyterum, & Episcopum, eorũque res gestas quasi vnius tãtum narrasse: Hippolyti enim militis, quem S. Laurentius baptizauit, Hippolyti presbyteri Antiocheni de quo agimus, atque Hippolyti Episcopi Portuensis facta coniunxit. hi cum nomine tantum conueniant, locis, temporibus, vitæ studijs, ac deniq; martyrij genere distinguũtur. Miles etenim passus est apud Vrbem, via Tiburtina, sub Valeriano Impe. die 13. Augusti, raptatus atque discerptus ab indomitis equis. Hippolytus hic, de quo agimus, presbyter fuit Antiochenus sub Fabio Episcopo, qui vixit temporibus Decij, vt constat ex Euseb. chron. qui etiam in hist. libro 6. cap. 35. 36. & 37. recitat epistolas Cornelij Rom. Pontifi. & Dionysij Episcopi Alexandrini ad Fabium Antiochenum in dogma Nouati propensiorem. Hippolytus autem Episcopus Portuẽsis doctrina clarissimus sub Alexãdro Imp. mersus aquis in Portu Romano, die 22. Augusti, martyrij coronam accepit. Vberius agemus de duobus reliquis infra suis locis.

b Feliciani & soc.] Restituti sunt ijdẽ ex veteri Martyrologio Romæ in ecclesia legi solito, cuius supra meminimus.

c Barsimæi Episcopi.] De eodem Græcorum Menologium; vbi tam huius, quã Sarbelij & Barbeæ martyrum, quorum memoria pridie huius diei agitur, habentur Acta summatim expressa.

d Barsen Episc.] Græci itidem. Huius res gestas scribit Theodoret. hist. lib. 4. c. 15. & Niceph. libro 11. cap. 22. Huic successit Eulogius, qui interfuit Concilio œcumenico Constantinop. sub Theodosio Imp.

e Alexandri.] De quo hac die Beda pluribus agit, ac etiam Ado, consentiuntque vet. manuscripta. Longe alius autem est Alexander hic ab illo Hierosolymitano Episcopo, de quo ijdem 18. Martij.

f Mat-

f Matthiæ Episcopi.] Beda itē, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Ponitur hic octauus Hierosolymorum episcopus, seditq; temporibus Hadriani Impe. & non Traiani, vt quidam voluerunt. De eo Euseb. in chron. & hist. libro 4. cap. 5. & Niceph. in chron. de successione sedis Hierosolymitanæ.

g Sub Hadriano.] Numeratur hæc quarta ordine persecutio à Seuero lib. 2. At vero Oros. lib. 7. cap. 27. & August. de ciuit. Dei libro 18. capit. 52. nullam sub Hadriano numerant persecutionē; quartam enim ponunt sub Antonino: fortasse ea de causa, quod Tertullianus in apologet. nullum edictum dicat ab Hadriano aduersus Christianos promulgatum, tamen ex iam sancitis Traiani legibus quibus Christianos delatos pœnæ subijciendos inferat, adhuc sub Hadriano gladium in Christianos sæuisse, par est credere. Non deerant enim ex Christianorum hostibus Iudæis atque Gentilibus, qui absque subtili aliqua inquisitione, quam Traianus edicto abrogarat, eos quotidie puniendos deferrent. Porro vehementem sub Hadriano factam fuisse aduersus Christianos persecutionem, satis docent grauissimæ illæ tunc à sanctis Patribus scriptæ apologiæ, quibus sane gladium persecutionis à ceruicibus Christianorum arcere conati sunt, vt Quadratus & Aristides philosophi, quorum sanctus Hieronymus libro de script. Eccles. summa cum laude meminit. Quis enim dubitet Hadrianum minime cessasse à vexatione Christianorum, qui ipsorum loca, quæ præ cæteris sacrosancta Hierosolymis erant, abominationibus idolorum profanauit, atque fœdauit? vt scribit Seuer. libro 2. Paulinus ad Seuer. epist. 11. Hieronym. epist. 13. & Ambros. in Psal. 47. Aut quonam pacto se temperarit à gladio, qui Christianos Alexandriæ degentes, datis litteris ad Seuerianum Ægypti Proconsulem, innumeris calumnijs prosciderit? Habentur illæ apud Spartianum in Saturnino tyranno. Quæ omnia si deessent, sufficerent salrem litteræ vnæ Sereni Granij, quarum Euseb. meminit in chron. ann. 9. Hadriani, & libro 8. hist. capit. 8. ex quibus satis apparet, quod etsi de Christianis insequendis silerent Imperatoris edicta, per strepérent tamen vulgi clamores, quibus Christiani passim petebantur ad necem; atque adeo, vt opus fuerit Præsides prouinciarum miseratos illorum cladem, ex de re scribere ad Hadrianum, ipsum vero Imperatorum de compescendo populorum furore rescribere ad Rectores prouinciarum. Eiusmodi generis rescriptum datum ad Minutium Fundanum Asiæ Proconsulem extat apud Iustinum in fine apologię ad Antoninum, & apud Eusebium lib. 4. c. 8. Non imus inficias, Hadrianum in melius esse mutatum, adeoque profecisse Christianorum philosophorum apologijs, vt templum Christo erigere, eumque inter Deos recipere, & (quod mireris) templa in omnibus ciuitatibus absque simulacris erigere, animo conceperit, vt de eo scribit Lampridius in Alexandro.

h Felicis Papæ.] Præterea quæ de ipso habentur in libro de Rom. Pontifi. gestisque Synodicis, complura collegimus ex vet. manuscr. descripsimusq; in Anna lib. Ecclesiast.

i Armentarij Episcopi.] De eodem tabulæ Ticinensis ecclesiæ, & Gual. qui eas locupletauit.

K Aldegundis.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, et alij. Plura de ipsa scripta reperies in vita S. Gisleni, quam habet Sur. to. 5. Vide & Molan. in indic. sanctorum Belgij, vbi etiam ponit aliam Aldegundem virginem filiam S. Basini Regis & martyris, cuius vitam editurus proximè est R. P. Michael Ghierius abbas S. Iudoci in Nemore in finibus Artesiæ, de qua agitur 20. Iunij. Hæc autem, de qua præsens est sermo, floruit sub Dagoberto Rege Francorum circa annum Domini sexcentesimum quadragesimum.

l Sauinæ, alias Sabinæ.] De ea etiam tabulæ eccles. Mediolan. à Galesino egregie illustratæ.

Pridie

31 Pridie Kal. Februarij. Luna. C *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

Omæ via Portuensi SS. martyrũ Cyri & Ioãnis, [a] qui post multa tormẽta pro cõfessione Christi capite truncati sunt. Alexãdriæ natalis S. Metrani [b] martyris, qui sub [c] Decio Imperatore cum ad iussionem Paganorũ [d] nollet impia verba proferre, illi totum eius corpus fustibus collisserunt, vultumque & oculos præacutis calamis terebrantes, ipsum extra vrbem cũ cruciatibus expulerunt, ibiq; lapidibus oppressum interemerunt. Ibidem SS. martyrũ Saturnini, [e] Thyrsi & Victoris. In eadem ciuitate SS. martyrum Tharsicij, [f] Zotici, Cyriaci, & sociorum. Cyzici in Hellesponto S. Triphenis [g] martyris, quæ plurimis tormentis superatis, à tauro demum necata, martyrij palmam promeruit. Mutinę S. Geminiani [h] Epĩ, miraculorũ gloria illustris. Mediolani sancti Iulij [i] presbyteri, & confessoris. tempore Imperatoris Theodosij. Romæ sanctæ Marcellæ [k] viduæ, cuius præclaras laudes B. Hieronymus scripsit. Eodem die Translatio [l] sancti Marci Euangelistæ, cum sacrum eius corpus ex Alexandria Aegypti vrbe a barbaris tunc occupatas Venetias allatum, ibidẽ in maiori ecclesia eius noĩe consecratã honorificentissime conditum fuit.

IANVARII 31.

Omę via Portuensi sanctorum martyrum Cyri & Ioannis. [a]] Sic etiam aliquot manuscript. habent. Hæc autem non ita accipias velim, vt Romæ hos passos existimes; sed quoniam prædictorum martyrum corpora Alexandria Romam translata, illic sunt posita. Est enim via Portuensi è regione basilicæ Sancti Pauli trans Tiberim vetus ecclesia vulgo dicta sancta Passara, sed in antiquis codic. S. Praxedis nomine appellata reperitur, in qua de prædictis SS. Cyri & Ioannis corporibus incisa in marmore hęc leguntur carmina:

Corpora sancta Cyri renitent hic, atque Ioannis,
Quos quondam Roma dedit Alexandria magna.

Translationis historiam extare ferunt in codice peruetusto diaconiæ S. Mariæ in via Lata. De eadẽ ecclesia ꝑpe Tiberim posita meminit Ioannes diac. in vita S. Greg. Papæ lib. 4. c. 91. Non est itaque, vt quis aliquã fidem præstet Petro, dum in catal. lib. 3. c. 63. ait, hos Romæ passos esse; licet tempus, iudicẽ, & genera tormentorũ, quibus afflicti fuerint, se ignorare profiteatur. miramur profecto hominẽ non incidisse aliquãdo in Acta ipsorum, quæ tam Gręcis quam Latinis fuere notissima; habemus & nos ea in quinto, septimo, ac decimo tomo antiquorũ codicũ manuscr. qui aliquib. ecclesijs Romæ

vsui erant, vbi secundũ ordinem mensiũ scriptæ habẽtur SS.vitæ: in his ergo Acta prædictorum martyrum nacti sumus auctore Petro quodam, qui ea scripsit, exposcente Gregorio Ioannis Consularis filio. rursus eadem inuenimus in manuscrip.codice S.Mariæ ad martyres; in quibus omnibus habetur expressum, hos passos esse Alexãdriæ anno IX. persecutionis Diocletiani Imp. tuncq; etiam martyriũ subijsse tres sanctas virgines, Theodorã, Theoristam, & Eudoxiam cum matre Athanasia. Eadem omnia habẽtur Gręce edita penes Metaphrast. hac die 31. Ian. quæ Latine reddita habet Lipo.tom.5.& Sur.tom.1.in quibus desideratur tempus martyrij; habẽt tamẽ quædã superaddita miracula, quę apud dictos Latinos codices non inuenimus. Habuit Sophronius Epus Hierosolymitanus præclaram orationem de ijsdẽ martyribus, quæ citatur in Concilio Nicæno secundo Act.4. & à S. Ioan.Damascen.orat.3.de imaginibus.

b Metrani, alias Metre.] Agunt de ipso hac die Beda, ac cæteri Latinorũ: scripsit egregium certamẽ eius S. Dionysius Episcopus Alexandrinus. extat eius epistola de ea re scripta apud Eusebium. hist. lib.6.c.34.& Niceph.lib.5.c.30.

c Sub Decio.] Cæsis Philippis patre simul ac filio Principib. Christianis, Decio & Eutrusco Consess. Decius accipiẽs Imperium, acerbissimam aduersos Christianos persecutionem concitauit, quam septimã ponunt ordine Hieron. de scrip. Ecclesiast.in Alexandro, Seuerus libro 2. Oros.lib.7.c.21.& Aug.de ciui.Dei li.18. ca.52. Seuerissimo.n.edicto promulgato, vbique locorum Romani Imperij in eos sæuiri voluit. Quale autem fuerit eiusmodi edictum Dionysius Episcopus Alexandrinus, qui tunc viuebat, hæc scribit: Decij edictum erat iam vulgatũ, illudq; tale profecto videbatur, quale Dominus prædixerat futurũ, in quo terribilissima illa iam propemodum expectabatur sententia: nimirum electos, si possibile esset, in errorẽ inducendos. Hinc omnes certe metu periculi obstrepuerũt. Hęc Dionys. apud Euseb.hist.lib.6.c.34. De huius persecutionis acerbitatę cũ alij plures, tum S.Hieron.scribit in vita Pauli primi eremitæ, & de script.Eccles.in Origene, itẽq; S. Gregorius Nyssen. in vita Gregorij Thaumaturgi. Perdurauit hæc persecutio, quousq; Decius vixit: de cuius Imperij tempore licet diuersæ reperiantur sententiæ, verior tamen videtur Eusebij & Cassiodori chronographia, dicentiũ imperasse annum vnum ac menses tres, quã & nos sequimur in nostris Annalibus, ex quib.etiam corrigas ea, quæ ad chronographiam pertinẽtia in his Notis à nobis antea posita ab ijs discrepare noscuntur. Qui quidem elapso tempore, mox crudelissimus tyrannus meritas dedit pœnas impietatis; dum prælians aduersus barbaros, in paludẽ incidẽs, cęno absorptus, vltra visus non fuit, ita vt nec eius cadauer potuerit reperiri: eo prælio & eius filius Decius minor occisus est. Horũ omnium integer testis est Aurelius Victor. Vnde autem acciderit, vt martyres passi post Decium, in persecutione Decij passi dicantur; vel cur nonnunquam sub nomine Decij & Valeriani vna eademque persecutio censeatur, dicemus inferius ad quartum Idus Augusti in Laurentio martyre.

d Ad iussionem Paganorum.] Eadem verba non tantum in antiquo Martyrologio, sed etiã apud Vsuardum sunt scripta, eademq; vox etiam vsurpatur à Beda & Adone hac die in eodem Metrano martyre, licet Dionysius apud Euseb.lib. 6.c.34. eosdem non Paganos, sed Gẽtiles appellet. At quoniam diuerso sensu hoc vocabulum accipitur ab Ethnicis, quam à Christianis sumatur: non abs re fore existimo, si originem nominis & causam varietatis adducam in medium, cum frequẽs sit vsus eius vocis; nec alicubi eam, mea quidem sententia, satis explicatam inuenerim. Vt autem eius nominis origo petatur, sciendum est. Paganos à pago dictos, pagosq; à fontibus esse appellatos, quod eadem aqua vterẽtur: aquas enim lingua Dorica παγὰς dictas esse, scribit Festus Vnde & eleganter Perrotus: Fons Græce πηγὴ dicitur: vnde simul plures domus rusticę, hoc est, plures villę, pagus vocatur, quod circa fontes condi huius-

modi villę consueuerint; hinc Pagani dicti, quasi eodem fonte potantes. hæc ille. At verò postea vsu receptum est, vt non tantum in pago degentes à Gentilib. dicerentur Pagani; sed & omnes qui non essent adscripti militiæ, atque in Paganico esse dicerentur, qui nōdum inter milites censiti essent, vt constat ex l. 1. C. de militari testamento, & alijs. In eodem sensu etiam accipienda sunt verba Tertulliani libro de corona militis, dum ait, Christianum hominem militiæ adscriptum, eadem pro Christi nomine præstare debere, quæ (inquit) fides Pagana condixit, ac si diceret: Eadem est lex Christiani hominis militantis cum illa, quæ fuerat illi præscripta, cum adhuc Paganus, nōdum inter milites esset adnumeratus. Subdit & hæc verba in eamdem sententiā: Nec enim delictorum impunitatem, martyriorum immunitatem militia promittit. Et paulo post: Apud hunc (Christum scilicet) tam miles est Paganus fidelis, quam Paganus est miles infidelis, &c. quæ verba male à Rhenano esse interpretata, quisque facile intelligit, miramurq; Pamelium virum eruditum eum esse secutum: nullo enim pacto Paganus illic pro Ethnico, sed pro eo tantum qui non est miles, sumitur. Quod autem Pagani postea appellati sunt & ij qui nō sunt Christiani, sed Gentiles: nō quidem antiqua, sed recens fuit ea vocis significatio: quæ licet reperiatur in eo sensu posita in nonnullis viris sanctorum martyrum; eam tamen non ex illorum Actis olim cōscriptis, sed ab illis qui postmodum eadem paraphrastice descripserunt, vel e Græco fortasse transtulerunt, vsurpatum scias, vt apparet hic in Metrano, de quo hac die agitur in Martyrologijs: quod et Prudentius fecisse videtur hymno 10. de sancto Romano. Primus quem inuenerim antiquorum, qui Paganum pro Ethnico acceperit, est Optatus Mileuitanus, qui lib. 3. contra Parmenianum sic ait: Paganum vocas eum, qui Deum Patrem per Filium eius ante omnia rogauerit? Quicumque enim credidit, in nomine Patris & filij & Spiritus sancti credidit: & tu eum Paganum vocas post professionem fidei? Si aliquid Christianus (quod absit) vnusquisque deliquerit, peccator dici potest, Paganus iterum esse non potest. hæc Optatus. Et sanctus Augustinus lib. 2. retract. cap. 43. Deorum falsorum cultores, inquit, vsitato nomine Paganos vocamus. hæc ille. Et Honorius Imperator eamdem vocem quasi nouiter eo sensu vsurpatam declarat, cum ait: qui profano Pagani ritus errore, seu crimine polluuntur, hoc est, Gentiles, nec ad militiā admittantur, &c. l. 21. de Pagan. C. Theo. Eodem sensu accepta ea vox reperitur in alijs rescriptis Imperatorum Christianorum, vt constat C. Theod. & Iustinian. tit. de Paganis.

Vnde autē Pagani appellati sunt cultores idolorum, diuersorum antiquorū ac recentiorum sententias recensebimus. Philastrius libro de hæresib. ca. 3. ex Hesiodo Græco poeta, quem citat, ait fuisse Deucalionis & Pyrrhæ filium Paganum nomine, eumdemq; Regem, quem posteri vt Deum coluerunt, atque ab eo Pagani sunt denominati. Isidorus lib. 8. origin. sic ait: Pagani ex pagis Atheniensibus dicti, vbi exorti sunt: ibi enim in locis agrestibus & pagis Gentiles lucos idolaq; statuerunt, & à tali initio Pagani vocabulū sortiti sunt. hæc Isidorus. Est aliorum eiusdem vocis tropologicus sensus: Beda enim pluries, vt in Cantic. libro 6. c. 30. & in Marcum cap. 15. in Luc. lib. 6. cap. 23. & homilia in feriam tertiam Palmarū: Pagani, inquit, à villis sunt dicti, eo quod sint longe à supernæ ciuitatis habitatione. Rursum Alciatus & alij, Paganos aiunt dictos esse Gentiles, eo quod non sint adscripti Christianæ militiæ, qua quis aduersus diabolum certaturus, arma capessit. Hæc sunt aliorum de eius nominis significatione ac deriuatione sententiæ. Quod autem ne magnopere reddit ancipitem, atq; a Philastrij & Isidori opinione maxime distrahit, illud est: Quid ergo, si tam vetus est in eo sensu eius nominis interpretatio, vt idolorum cultores Pagani dicti sint, quod nec in diuinis scripturis, neque apud auctores Ethnicos ante tempora Constantini, vel Constantij eius filij alicubi ea vox eo sensu

su vsurpata reperitur? id quidẽ, vt à prædictis dissentiam, cogit. At nec illis acquiesco, qui eius nominis interpretationem per tropologiam & non proprium germanumq; sensum deducunt. Dicam quid in re ambigua sentiã. Opinor quidem à temporibus Christianorum Imperatorum eam vocem in eã transisse significationẽ, vt Pagani dicerentur Gentiles, ea nimirum ex causa, quod legib. Imperatorũ clausis idolorũ delubris, sacrisq; vetitis, Gentiles sic sua ipsorum superstitione exclusi, Pagos adirent, illicq; suos deos colerent, ac clandestina sacra peragerent. In pagis.n.& villis illorum superstitionis cultum fuisse frequentem, docet Cicero lib.2. de legibus. Erant enim illic celebria festa; Paganalia dicta, feriæque Paganicæ, quorum omnium meminit Varro lib.5. de lingua Latina. Vnũquẽq; Gentilium in suo agro habuisse partem aliquam dijs sacratã, in qua eos coleret, auctor est Censorinus lib. de die natali c. 1. Prædictis his omnibus ea consentiunt, quæ scribit Plinius in epist. ad Traianũ, dum queritur, iam ob cultũ Christianæ religionis non tantum (vt ait) in ciuitatibus, sed & in vicis & agris sacra deorum esse intermissa; sicque accidisse, vt Ethnicus homo, quod in pagis deos coleret, diceretur Paganus. In hanc sententiam Romanus martyr apud Prudentium sic ait:

Non erubescis, stulte, pago dedite?

Idemq; aduersus Symmachum lib.1. in fine hæc habet:

Nec pago implicitos per debita culmina mundi.

Ire viros prohibet, &c.

Sicq; pago deditos, pagoque implicitos Gentiles ipsos vocat. Vsq; etenim ad tẽpora Honorij Imp. quæ erat in pagis idololatria, adhuc residua fuisse videtur. Vnde S. Augustinus, qui ijsdem tpib. vixit, ser.6. de verbis Dom. hęc de idolis, Multi Pagani habent istas abominationes in fundis suis. Numquid accedimus & confringimus? prius.n. agimus, vt idola in eorum cordib. confringamus &c. hæc Aug. His consentiunt ea, quæ decreta sunt in Concilio quinto Carthaginensi eodem tempore celebrato; nimirum, vt peterent ab Imp. vt quæcumq; residuæ essent superstitiones Gẽtilium siue in simulacris, vel in lucis, vel arboribus, oĩno delerentur. can.15. Conc.5. Carthag. Sicq; ex his omnibus iure dici posse videtur, Paganos Gentiles homines sic à pago esse dictos, quod exclusi ciuitatibus, in pagis adhuc idola colerent. S. Zeno Episcopus Veronen. in Psal.49. de triplici genere sacrificiorum hæc habet: In prædijs aũt vestris fumantia vndiq; sola fana non nostis. In singulis pagis fuisse locum dicatum dijs tutelaribus, actaq; ibi festa paganalia dicta, testatur Dionys. Halicarnass. li.1. hist. Rom. qui plura hẽt de origine Paganorum: additque Paganis ẽt olim militare fuisse concessum. Cum autem militia priuati essent, probro vertebatur aliquẽ dici Paganum. Vnde illud Taciti lib.3. histo. Mox infestus Prætorianus: Vos, inquit, nisi vincitis, Pagani. Sub Christianis vero imperatoribus Gẽtiles (vt dictum est) eiusmodi nota ignorantiæ affecti sunt. Tunc vero ipsos extra militiam positos à militibus ac cęteris Christianis Paganos esse dictos, sicq; in posterum eodẽ cẽsitos esse nomine, facile cõtingere potuit. Hæc est nostra de nomine Pagani sententia, quã sic proponimus, vt cęteris meliora afferentibus parati simus libenter assentiri.

e Saturnini & soc.] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri: tempus autem martyrij incertum habemus.

f Tharsicij & soc.] Restituti sunt ijdẽ ex vetustissimo Martyrologio monasterij S. Cyriaci in Thermis, cuius supra meminimus.

g Triphenis.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio.

h Geminiani Episcopi.] Vide eius res gestas apud Mombrit. tom.1. & Petr. in catal. lib.4. c.57. quas eiusmodi esse comperies, vt emendatione vehementer indigeant: quod nuper præstitisse videtur Ioannes Varesanius, qui adiecit nonnulla miracula eiusdem sancti virtute patrata. Interfuisse reperitur Geminianus Episcopus Synodo habitæ Mediolani aduersus Iouinianum hæresiarcham, cui præsens subscripsit per Aprum presbyterum vt apparet ex synodica epistola tunc ad

Siri-

Siricium Papam directa. extat apud S. Ambr.epist.7.lib.1.edit.Rom.licet ibi,cuius fuerit ciuitatis Episcopus, non exprimatur. Fuit & alius Geminianus Episcopus, qui vixit temporibus S.Leonis Papæ,quem vna cum Domitiano Episcopo idem Roman.Pont. legatum misit Constantinopolim ad Leonem Imper. qui redeuntes, Gennadij Episcopi Constantinopolitani litteras eidem Pontifici Romano reddiderunt, vt apparet ex eiusdē Leonis epist.100.ad Gennadium. Quarum autem ciuitatum hi fuerint Episcopi,non inuenimus. Si autem hunc Geminianum, qui vixit sub Leone Papa, quis putauerit esse Episcopum Mutinensem, optime illi conuenirent res gestæ cū Attila.Sed de his prolixior esset habenda disputatio.

i Iulij presbyteri.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolanēsis. Eius Acta,vtcumque sint,recitat Mombrit.tom.2. Nouarienses eumdem sibi Iulium vendicant, qui etiam hac die de ipso agunt, ac eius socio Iuliano, habentq; de his priuatum officium ecclesiasticum publice recitari solitum.

K Marcellæ viduæ.] De clarissime fœminæ sanctitate,& eruditione extat egregia epist.S.Hieronymi 16. ad Principiā: in alijs epistolis cæterisq; eius scriptionibus Marcella est semper in ore,semper in calamo:numquam tamen satis laudata. Ipsa etenim prima in Vrbe monasticam vitam ab Athanasio Alexandrino Episcopo sibi traditam, ingentibus animis calcans fastum nobilitatis,exercuit. Ipsa itidem prima hæreses Origenis vna cum libro Pariarchon à Rufino translato Romam inuectas, ac in animos plurimorū illapsas, in ipsumque Apostolicum thronum quodammodo irrepere præsumentes,incredibili fidei zelo,& animi constantia detexit, atque damnandas curauit.Hæc & alia de ipsa S.Hieronym.cuius etiam auctoritate obijsse constat paulo post Vrbem ab Athalarico expugnatam,anno à Christo quadragentesimodecimo.

l Translatio S.Marci.] Quonam tempore eiusmodi translatio facta sit, diuersa a diuersis scripta reperimus. Referemus primo loco illorum, quos non probamus sententiam. Sigebertus in chron. anno Domini 471. sub Simplicio Rom. Pont.factam refert, quam quidem sentētiam à veritate nimium discrepare, cum euidens ratio, tum etiam cæterorum omnium auctoritates facile monstrant. Idipsum fere Petrus in catal.lib.3.cap.61.qui rei gestæ texens historiam (nisi legatur mendose) ait, eam translationem factam anno Domini 465.sub Iustiniano Duce, & Vrio Episcopo,quorum tempora post multa sæcula inciderunt.Nactus sum aliquando codicem manuscrip.in bibliotheca Vatic.sub num.44. plur.1.ibique scriptum legi eam translationem factam esse anno à Christo 800.ibidem & de ecclesia S.Marci,quam absolutam scribit auctor anno 1071. Sabellicus autem, qui res Venetorum plus cæteris calluisse videtur,id contigisse scribit sub Iustiniano Venetorum Duce,cuius magistratus incidit in annum 831.nam annis 809.pater eius Angelus, Particiacus dictus, Dux creatus administrauit Rempublicam annis 22.His consentire videtur Platina,dū ait, eiusmodi translationem factam sub Gregorio Quarto Rom.Pont.qui sedere cœpit anno 828.seditque annos 16. At cū prædictum Iustinianum duobus tātum annis fuisse in magistratu dicant, necesse est affirmare eius Pontificis anno quarto,vel quinto eam translationem esse factam. Constat autem longe à veritatis scopo aberrare omnes, qui eā ante quingentesimum, vel sexcentesimum Christi annum referunt, cum numquam illis tēporibus Alexandrina ciuitas fuerit sub Sarracenorum dominio, quando ea accidisse omnes fatentur.

F FEBRVA:

FEBRVARIVS.

xxix D Kalendis Februarij. Luna. 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2				

NAtalis S. Ignatij [a] Episcopi & martyris, qui tertius [b] post beatum Apostolum Petrum Antiochenam rexit ecclesiam, atq; in persecutione Traiani dãnatus ad bestias, [c] Romam vinctus mittitur; vbi præsente Traiano, circumsedente Senatu, immanissimis pœnarum supplicijs primo affectus, leonibus dehinc obijcitur; quorum dentibus præfocatus, hostia Christi efficitur. Smyrnæ S. Pionij [d] presbyteri & martyris, qui post apologias pro fide Christiana conscriptas, post squalorem carceris, vbi multos fratrum ad martyrij tolerantiam suis exhortationibus roborauit, cruciatibus multis vexatus, clauis confixus, & ardenti rogo superpositus, beatum pro Christo finem sortitus est: cũ quo & alij quindecim passi sunt. Rauennæ S. Seueri [e] Epi, qui ob præclara merita signo columbæ fuit electus. Trecis S. Pauli [f] Epi, cuius vita virtutibus claruit, & mors pretiosa miraculis cõmendatur. Eodem die S. Ephræm [g] Edessenæ ecclesiæ diaconi, qui post multos labores pro fide Christi susceptos, sub Valẽte Imperatore sanctitate & doctrina conspicuus quieuit in Domino. In Scotia sanctæ Brigidæ [h] virginis, quæ cum lignum altaris tetigisset, in testimonium virginitatis suæ, statim viride factum est.

FEBRVARII 1.

IGnatij [a].] De eodem hac die cæteri Latinorum, Græci autem ad 20. mensis Decembr. vt constet ex Menologio. Contigit eius martyrium vndecimo anno Traiani Imp. vt scribit Euseb. in chron. & S. Hierony. de script. Eccl. in Ignatio. Quibus erroris arguuntur, qui dicunt passum anno tertio Traiani, vt inter alios Zonaras; vel anno nono eiusdem, vt Michael Syncellus in Dionysio Ado Viennen. licet dicat eum martyrium obijsse anno vndecimo Traiani, tamen cum addit, sub Cõsulatu Attici & Marcelli, & ipse errat: nam prædicti Marcelli Consulatus anno septimo Traiani Fastis adscribitur, vndecimo autem eius Imperatoris anno Gallus & Bradua adierunt Consulatum. Martyrium Sancti Ignatij descripsit ex antiquioribus monumentis Metaphrastes. Porro Ignatij effigiem ipsæ eius epistolæ viuam ac germanam exprimunt, quæ omnium sanctorum Patrum & sacrorum Conciliorum auctoritate probantur. Reperimus inter vetusta monumenta Vaticanæ bibliothecæ

dilectæ perbreuem sermonem S. Heronis, eiusdem S. Ignatij discipuli ac successoris, quo etiam enixius eumdem interpellat, vt quem in fide erudierat, protegere suis precibus non desineret. Intexuimus eum in Annalibus Ecclesiasticis: prolixiores nimis fuissemus, si hic exscribere, & præclara omnia de Ignatio Patrum elogia recensere voluissemus. De translatione corporis eius iterum facta, suo loco inferius: hic autem de successione ipsius modo restat soluenda ambiguitas, quæ sequitur.

b Qui tertius post beatum Apost. Petrum antiochenam rexit ecclesiam.] Primus enim Petrus, secundus Euodius tertius Ignatius est substitutus Episcopus Antiochenus. Id etenim nō obscure Eusebius in chron. & hist. lib. 3. cap. 16. & S. Hieron. lib. de script. Eccles. in Ignatio, & alij hos secuti profitētur: quod ipse Ignatius absque vlla ambiguitate testari videtur in epist. 12. ad Antiochenos, cum ait: Mementote Euodij beatissimi patris vestri, qui primus post Apostolos gubernacula ecclesiæ vestræ sortitus est. Hęc cum ita se habeant, quid est quod S. Ioannes Chrysostomus, eiusdem ecclesiæ olim presbyter, in pręclara illa oratione quam habuit de translatione corporis eius Roma Antiochiam, absque vlla hæsitatione asseuerat, Ignatium immediate successisse Petro? quod & confirmare videtur Felix Rom. Pont. in epistola, quam scripsit ad Zenonē Imp. quę recitatur in Quinta Synodo Constantinop. Act. 1. vbi ait. S. Ignatium dextera Petri fuisse ordinatū Episcopum ecclesiæ Antiochenæ. Insuper & Theodoretus in Immutabili dialog. 1. hæc ait: De illo enim Ignatio omnino audisti, qui per magni Petri dexteram Pontificatum suscepit, &c. Quid ad hæc dicimus? Non aliud sane, nisi quod coniectura nobis persuademus; vt sicut olim Clemens Romanus, quamuis ordinatus à Petro, cessit tamen Lino & Cleto, sic & Ignatius Euodio locum dare voluerit. Nec vero inanis hæc cuiquam esse fictio videatur. nam ex libris Constitutionum Clementis, quas non omnino despexisse visi sunt Patres, hæc quæ dicimus, satis probari possunt: in libro enim septimo c. 46. duo dicūtur electi esse Antiochiæ Episcopi, Ignatius à Paulo, & Euodius à Petro. Neque hoc quidē adeo mirandum: nam propter exortum ibi dissidium, alterum ijs qui ex Gētibus ad Christum venissent, alterum vero ijs, qui ex circumcisione credidissent, Episcopū præfici opportuit; quod optime ex ijs cōijcere licet, quæ sanctus Paulus scribit ad Galatas c. 2. Composita autem dissensione, cum in vnum lapidem angularem Iudæi simul & Gentiles conuenissent, non vltra duobus, sed vno tantum Episcopo opus erat, sicq; Ignatius cessit Euodio, atque ita in serie Episcoporum Antiochenorum primo loco Petrus, secundo Euodius, tertio vero poneretur Ignatius, quia iterum sedit post Euodiū: Puto tamen irrepsisse errorem in citatum locum Clementis, dum Euodius à Petro, et Ignatius à Paulo dicantur substituti Episcopi, cum potius secundum prædictorū auctoritatem, Petrus Ignatium ordinauerit. Vtcumq; sit, optima ratione Ignatius & secundus & tertius dici potest Episcopus Antiochenus: secūdus nimirum, quia ab Apostolo ordinatus, eius loco sedit: tertius, quia ea ratione qua diximus, cedens Euodio post ipsum iterum sedit. Vide insuper quæ de his sunt scripta à Turriano in Const. Apost. c. 46.

c Damnatus ad bestias.] Quod Christianos frequenter reperias damnatos ad bestias, id ea de causa contigisse putamus quod eiusmodi supplicium vilioribus in primis personis à legibus irrogabatur, vt l. 3. ff. ad leg. Corn. de sicar. Cumque Christiani apud Gentiles talis essent æstimationis (vt habes pluribus apud Tertullian. in apol.) idcirco frequens erat illa aduersus eos vulgi conclamatio; Christiani ad Leonem. id ipse in apologet. Vel sic: Christiani ad bestias. ita idem in exhortatio. ad castitat. Nec quis putet aduersus vulgares personas tantummodo sic à Gentilibus conclamatum, sed & aduersus Episcopos. Vnde Cypr. in episto. 55. ad Cornelium Papam hæc de se ipso: Toties ad Leonem petitus in Circo. & paulo post item: Clamore

popularium,ad Leonem denuo postulatus in Circo, &c. Eadem de eodem Cypriano Pontius diaconus in vita ipsius: vt scias ea verba Cypriani in dicta epist. non ad Cornelium, vel alium esse referẽda, sed ad ipsum, ab eo de se ipso dicta. Sunt de his alia innumera fere exempla.

d Pionij.] De eodem Beda hac die, ac cæteri Latinorum, Græci autem(vt apparet ex Menologio) agunt vndecima Martij; in quo passus ponitur in persecutione Decij Imp. quod eiusdem Pionij martyrij Acta testantur, quæ à nobis diligẽtius cognita, legitima inuenta sunt atque sincera: quorum plane auctoritate, & nos in eam sententiam libentius imus, vt affirmemus, Pionium passum esse sub Decio: quod & professi sumus in Annalibus Ecclesiasticis, vbi eorũdem Actorum fidem multis testificationibus certam firmamque reddidimus. At excusabilis plane error, qui in Latinis omnibus Martyrologijs in hanc diem positus legitur, dũ in his Pionius passus habetur sub Marco Aurelio, & Lucio Vero; cum id ipsum testari videatur expresse Eusebius libro 4. cap. 14. ad finem, dum ait, testimonio epistolæ Smyrnensis ecclesiæ, Pionium eodem plane tempore quo Polycarpus subijsse martyrium: at nõ de persecutionis tempore, sed de anni mense epistolam locutam esse, Pionij Acta inde exscripta declarant, in quorum exordio hec leguntur: Vigesimatertia mensis Februarij, cũ Sabbathum magnum instaret, natalis scilicet beati martyris Polycarpi, vigẽte Decij persecutione, Pionius presbyter & socij comprehẽsi sunt. Et in fine: Hæc acta sunt Iulio Proculo Quinctiliano magistratum gerente, Consule Messio Quincto Traiano Decio, & Grato secundum. Quod autẽ diuersis diebus Latini à Græcis celebrent festa Pionij, ac Polycarpi; multæ, vt in alijs, causæ adduci possent, nempe reliquiarum inuentio, aut translatio, depositio, seu in honorem ipsorum martyrum ecclesiæ dedicatio.

e Seueri Episcopi.] Beda etiam de eo hac die, tabulæq; Rauennates. De Seueri successione, ambigua nimis, & incerta scripta reperiuntur. Nam primum in Actis ipsius quæ Sur. recitat tom. 1. habetur eum vixisse eodem tempore, quo Geminianus Episcopus Mutinensis. Rursus autem Hierony. Rub. qui scripsit res Ecclesiæ Rauennatis, agens libro 2. de obitu Seueri, confutat illam historiam de Seuero & Geminiano; at vero scribens de eiusdem Seueri ordinatione, creatum dicit Episcopum temporibus Aureliani Imperatoris, cum Gaius Pontifex Romanæ præesset Ecclesiæ: quod quidem nullatenus mihi probatur; nam reperitur Seuerus Episcopus Rauennas interfuisse, atque subscripsisse Concilio Sardicensi, habito Rufino & Eusebio Conss. vt indicant eius Synodi Acta, & Athanasius in apologia 2. vbi etiam recensentur nomina Episcoporum, qui illi Synodo interfuerunt. Porro si dixerimus Seuerum ordinatum temporibus Aureliani Imper. & Gaij Pontificis, sedisseque vsque ad Sardicense Concilium; necesse esset affirmare eumdem vixisse in Episcopatu annos ad minus sexagintaquatuor: nam Gaius Papa sub Aureliano creatur, anno Christi 283. Concilium autem Sardicense celebratum est anno 347. qui quidem annorum numerus nimium diuturnus videtur. cum præsertim grauissimarum Ecclesiæ persecutionum tempora annis illis includantur. Rursus autem non satis video, quonam pacto idem auctor sub eiusdem Aureliani temporibus eumdem Seuerum scribit successisse Marcellino, si paulo ante Concilium Sardicense sedebat Agapitus: id etenim non hic, vel ille absq; auctore scriptus codex, sed Synodica Acta testantur; nam Concilio Romano habito sub Consulatu Feliciani, & Maximiani, alias Titiani (vt in fine ipsius notatum habetur) sub Iulio Papa, inter alios Episcopus Agapitus Rauẽnas legitur interfuisse: decem vero annis ab eo tempore celebratum est Concilium Sardicense, cui reperitur (vt diximus) interfuisse, ac subscripsisse Seuerus Rauennas Episcopus, de quo agimus. Nec est quisquam qui quoquo modo ex falsa nota Indictionis sextæ ibi positæ dicere possit, Concilium illud esse celebratum post Concilium Sardicense: nam successores horum Epi-

Episcoporum, qui huic Synodo interfuerunt, reperiuntur præsentes fuisse Concilio Sardiceno: nempe quod Benedictus, qui huic Synodo præsens fuit, habuit successorem Fortunatianum, qui interfuit Concilio Sardiceno, vixitq; etiā tempori bus Liberij Papæ, habuitq; successorem Chromatiū. Rursus itē Episcopus Carthaginēsis, qui eidem Synodo interfuit, habuit successorem Gratum, qui etiam Sardiceno Concilio præsens fuit: cui postea successit Aurelius, qui sedit temporibus etiam Honorij Imperatoris. Iulius Mediolanen. qui inter alios Episcopos eiusdem Synodi numeratus habetur successorē habuit Protasium, qui Sardicenæ Synodo interfuit: eiq; est suffectus Dionysius, post quē intrusus Auxentius. Cū ex his certissime constet, dictum Romanum Concilium sub Iulio celebratum ante Sardicense, in eoque Agapitum Rauenatem Episcopum interfuisse, postq; inde in Sardicensi reperiatur subscriptus Seuerus: necessario dicendum est, Seuerum post Agapitum, nec antea, sed Iulij sedis tempore, sub Constant. & Constantio sedere cepisse. Ex his itaque quo tempore Seuerus sedere cœperit, cuive successerit, satis compertum habetur. Hæcque licet Synodicis Actis satis certa habeantur, aliquid adhuc tamen firmitatis nanciscuntur ex ea vita Seueri, quam Mombrit. recitat tom. 2. vbi exacte ponitur tempus creationis Seueri, Constantio quartum & Constante tertium Coss. quorum Cōsulatum ponit Cassiodorus ante Amantium & Albinum Consules, cum prædicti Augusti agerent in Imperio annum octauum: licet alibi ponatur idem Consulatus Cōstantij & Constantis post prædictorum Amantij & Albini Consulatum, qui est annus decimus eorundem Augustorum. ante Concilium Sardicēse anno vno, quod vndecimo ipsorum anno est celebratū. Si itaq; adhuc contenderint Seuerum successisse Marcellino, dicant necesse est, alium ab isto illum fuisse Seuerum, vel post Agapitū alium sedisse Marcellinū, quod nec ipsi admittunt. de his satis. De eodē S. Seuero extat sermo Petri Damiani. De translatione reliquiarum eius, ac vxoris Vincētiæ, & filiæ Innocentię Moguntiam, scribit Sigeb. in chron. anno Domini 824.

f Pauli Epis.] Agunt etiam de ipso Beda, Vsuard. Ado, Petrus in catal. lib. 3. ca. 71. & alij. In tabulis Episcoporum Trecensium ponitur hic trigesimusquartus: habes eas apud Democh. de sacr. Missæ.

g Ephræm.] De eodem hic Beda, & alij. Græci autem 28. Ianuarij, vt apparet ex Menologio. Huius celebris sanctitas & eruditio non tantum Syris, atq; Mesopotamis, penes quos vixit, fuit cōspicua, sed fines suos egressa, longe lateq; diffusa, tum Græcis, tum Latinis optime nota atque perspecta euasit: tātaq; cum existimationis esse habitum, & ad tantam venisse claritudinē scribit S. Hieronymus, vt post lectionem Scripturarum publice in nonnullis ecclesijs eius scripta recitarentur. Huius primordia si quis repetat, vnde eum magis admiretur, inueniet: Nisibi enim natus (vt scribit Sozom. hist. lib. 3. c. 15.) admirabilis illius Iacobi Episcopi fuit alūnus, eruditionis discipulus, et sanctitatis heres. Habuit de eo egregiū encomium S. Greg. Nyssen. quod recitat Lipom. tom. 2. Simeon Metaph. ex antiquis monumentis descripsit eius Acta. Mentio habetur de ipso in vita S. Basilij, quæ fertur nomine Amphilochij, itemq; in vita Abrahæ eremitæ, sed nullibi, mea sententia, felicius, quā in suis ipsius scriptis, tum doctrinæ, tum sanctitatis elucet eius imago. S. Hieronymus de ipso agens in lib. de scrip. Ecclef. eū ex hac vita decessisse scribit sub Valente Imp. quando præclarum illum scripsit commentariū, qui dicitur Testamentum Ephræm. habet eū Lipom. tom. 3. & Sur. to. 1. quo inter alia Vitalianos hæreticos cauendos monet. isti à Vitale Antiocheno sunt dicti, cuius meminit S. Hierony. scribens ad Damasum. Porro Vitaliani Apollinarianis manus dederunt vltimis eiusdē Valentis tpibus. Constat Ephræm reliquisse post se complures discipulos doctrinæ & sanctitatis alumnos, præter Paulinum, quem scribit Gennad. de vir. illust. cap. 3. primatus amore lapsum esse in hæresim, reclamante licet ac resistente magistro. Rursum

sum vero plura de Ephræam habes apud Vitas Patrum c.17. Est vero de hoc quod gratulemur ætati nostre: siquidem eruditus vir Gerardus Vossius Belga, quo cũ magna mihi intercedit familiaritas, scripta S. Ephræã summa cum diligentia perquisita, & ex præcipuis Italię bibliothecis collecta, Latinitati daturus est: redderetq; nostris temporibus Syrũ Theologum Latine loquentem, cui Græce dicendi S. Basilius olim tribuisse facultatem traditur.

h Brigida viginis.] De eadem itẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur quędam eius Acta apud Sur. to. 1. Verũ longe prolixiora legi in vet. cod. manuscript. monasterij S. Cæciliæ trans Tiberim, viginti quatuor distincta capitibus, scripta à quodam, nomine Cogitoso. Incipit: Me cogitis fratres, &c. Habet de eadem in fine versus quosdam. De tempore obitus eius Marianus Scotus scribit in chronic. clausisse diem extremum anno tertio Iustini senioris Imperatoris: est is annus à Christo secũdum Fastos Onuphrij 521. Sigebertus autem in chron. diem obij se scribit anno Domini 518.

xxviij E Quarto Nonas Februarij. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

PVrificatio [a] B. Marię Virginis, quæ a Grecis Hypapante Dñi appellatur. Romę via Salaria passio S. Aproniani [b] commentariensis, qui adhuc Gentilis, cum sanctũ Sisinium è carcere educeret, vt Laodicio Præfecto præsentaret, vocemq; è cœlo factam audiret, Venite benedicti Patris mei percipite regnum, quod vobis paratum est à constitutione mundi; credens baptizatur, & postea in confessione Dñi finẽ vitę capitali sñia accepit. Itẽ Romæ SS. martyrum Fortunati, [c] Feliciani, Firmi & Candidi. Cęsareæ in Palęstina S. Cornelij [d] centurionis, quem B. Petrus Apostolus baptizauit, & apud præfatam vrbem Epũli honore sublimauit. Aurelianis S. Flosculi [e] Epi. Cantuarię in Anglia natalis S. Laurentij [f] Epi, qui post Sanctum Augustinum eam ecclesiam gubernauit, & Regem ipsum ad fidem conuertit.

FEBRVARII 2.

PVrificatio [a].] De eadem solemnitate Beda, ac cæteri Latinorum, Græci etiã hac die, vt cõstat ex Menologio & nouel. constit. Emmanuelis Imp. de ferijs. In vetustis codicibus inuenimus multifariam appellatam esse eius diei celebritatem: nimirum dici festum Simeonis & Annæ, Præsentationis, Occursus, & quod vsu receptum magis est, Purificationis. à Græcis autem Hypapãte, seu Hypante, ὑπαπάντη vel ὑπάντη, est enim ἀπαντᾶν obuiam ire officij gratia, & occurrere, quo verbo vtitur Ecclesia, & rem quoque ipsam satis explicat in Inuitatorio nocturni officij, cum ait: Ecce venit ad templum sanctum suum dominator Dominus: Gaude & lętare Sion, occurrens Deo tuo. Humilis autem occursus adhuc magis exprimitur

voce

voce ὑπαπάντη. Sub Iustiniano Imp. solemnitatem hanc Constantinopoli celebrari cœptam esse, tam Græci quam Latini testantur auctores, Nicephor. hist. lib. 17. capit. 28. Paulus diac. seu potius (vt alias diximus) Ioannes diaconus in histo. Miscel. anno 15. Iustiniani Imp. licet Georg. Cedren. in comp. anno 9. Iustini Impe. sub eodem Iustino seniore Impe. eamdem celebritatem institutam fuisse dicat. Sigeber. in chron. anno Christi 542. occasionem huius diei celebrandæ declarat his verbis: Constantinopoli, mortalitate magna insurgente, statuta est solemnitas beatæ Mariæ, quę Grece ὑπαπάντη, id est, obuiatio dicitur, &c. Est qui putet nullam Nicephoro tribuendam esse fidem de tempore solemnitatis huius, ea potissimum ratione persuasus, quod dicat reperiri tum Gregorij Nazianzeni, tum aliorum Patrum homilias in eadē solemnitate dictas; affirmans homiliam sancti Gregorij Nazianzeni tam celebrem, inscriptam Ad sancta lumina in huiusmodi festo die Occursus Domini esse habitā: at vero eā die Epiphaniæ, quo etiam Græci celebrare consueuerunt Christi baptismum, habitam esse, superius, dum egimus de Epiphania Domini, aperte demōstrauimus. Ego sane illud asseuerare non dubito, nullum vel Latinorum vel Græcorum Patrum, qui ante Iustinianum Imp. vixerunt, sermonem in festo die Occursus Domini scriptum reliquisse: nisi quis accipiat Patrum commentarios in secundum caput Lucę Euāgelistæ, quo rei gestæ historia enarratur, quæ vel ab illis explicata est in suis ipsorum commentarijs vel certe de ea ad populum verba fecerunt; vt apud Latinos sanctos Augustinus fecisse videtur, qui in sermone quodā habito in die Natalis Domini multa de Simeone Domino occurrente recensēt. est hic sermo de tempo 13. quem laudabiliter Dei Ecclesia huic aptauit solēnitati. Eiusmodi generis fere sunt homiliæ Patrum, quas Surius descripsit tom. 1. Sed aliud prorsus est Christi Domini facta laudibus prædicare, aliud eorū causa festos dies indicere & celebrare. Constat autem Gelasium Romanum Pontificem qui annis triginta ante Iustiniani tempora Romana Ecclesiæ præfuit, huius diei celebrandæ in Occidentali Ecclesia ap ruisse viam, dum Lupercalia mense Februario agi solita (vt scribit Varro libro quinto, de ling. Lat.) Romæ ad ea tēpora permanentia legibus Ecclesiasticis abrogauit. Extat eiusdem Pontificis de ea re eruditissimus commētarius aduersus Andromachum senatorem ac cæteros Romanorum, studiosos Lupercaliū. habemus illum manuscriptum in nostra bibliotheca, quem & exscripsimus integrum in Annalib. Ecclesiasticis est eius exordium: Sedent quidam in domibus suis nescientes neque que loquūtur, &c. Iure itaque opinamur, abrogatis Lupercalibus, Romæ (sicut in multis accidit) eiusmodi fuisse solemnitatem introductam: quā paulo post, Iustiniani temporibus (vt vidimus) orientalis Ecclesia ea occasione recepit Missa ea die dici solita, in Sacramentario S. Gregorij, quod manuscrip. legimus in Vaticano, inscribitur: Ad collectam: eo quod eleemosynæ publice colligerentur, quas indici consueuisse ab ipso Romano Pont. indicant sermones quinque S. Leonis Papæ de collectis habiti, in quorū tertio alludens idē Pontifex ad prędictas Gentilium superstitiones ea die magis magisque exerceri solitas, ait: Quoties cæcitas Paganorū in superstitionibus suis est intentior, tūc præcipue populus Dei orationibus, & operibus pietatis instaret, &c. Addidit huic solemnitati Sergius Papa (vt habet Ordo Roman.) Litanias sic institutas, vt exeunte clero cū populo ab Ecclesia S. Hadriani, procederet cū cereis ad talem vsum benedictis ad basilicam S. Mariæ Maioris. Nec quis putet eumdem etiam cereorum vsum ab eodē Sergio esse institutum: nam S. Eligius Episcopus Nouiomensis, qui ante Sergij tempora vixit obijtq; (vt scribit Sigeb. in chron.) anno Domini 665. in sermone, quē in ea solēnitate habuit, pluribus disserit de eo mysterio cereorum. Porro ante Christi aduentum, cereorum in singulis distributio a Gentilibus fieri consueuit in Satur-

nalibus, quæ agebantur mense Decembri, vt tradit Macrob. libro 1. Satur. Putamus (sicut & de multis alijs cōtigit) vsum illum superstitionis Gentilium sacris ritibus expiatum, ac sacrosanctum redditum, in Dei Ecclesiam esse laudabiliter introductum. Olim aūt (vt auctor est Beda lib. de temp. ratione c. 10.) non tantū in celebritate Purificationis beatissimæ Virginis, sed & in cæteris eiusdē Dei genitricis festiuitatibus eiusmodi distributio cereorum fieri consueuit. Reddimus verba eius, quo hæc certiora habeantur. Sunt hæc ipsa: Sed hanc lustrandi consuetudinē bene mutauit Christiana religio, cum in mense eodem, die S. Mariæ, plebs vniuersa cum sacerdotibus ac ministris hymnis modulatæ vocis per Ecclesias, perque congrua vrbis loca procedit, datosque à Pōtifice cuncti cereos in manibus gestant ardentes: & augescente bona consuetudine, id ipsum in ceteris quoque eiusdem beatæ Matris, & perpetuæ Virginis festiuitatibus agere didicit, &c. Hæc Beda. Scripsit de eadem celebritate sermonem Authbertus abb. Cassinensis, alium item S. Bruno Episcopus Signiæ, vt testatur Petrus diac. libro de vir. illust. mon. Cassin. c. 13. & 34. Extant præterea de eadem re tres sermones S. Bernardi, totidemque Absalonis abb. & sex Guerrici abb. Agunt de eiusdem solemnitatis mysterio Albin. de diuin. offic. Amal. lib. 3. c. 43. Microlog. c. 48. Rupert. abb. de diuin. offic. lib. 3. ca. 25. & alij omnes, qui de eiusmodi sacris Ecclesiæ functionibus libros scripserunt. Concilium Moguntinum, quod celebratū est sub Carolo Magno, eiusdem solemnitatis meminit cap. 36. itemq; c. Regum Franc. lib. 1. ca. 164. lib. 2. cap. 35. & lib. 6. cap. 186.

b Aproniani.] De eodem hic Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius res gestæ adnexæ Actis S. Marcellini Papæ, quæ sub nomine S. Marcelli recitat Sur. tom. 1. Cōmentatiensis hic fuisse dicitur. Erat Cōmentariensis carcerū custos, qui in commentariolo cōiectos in carcerem scribere solitus erat, de quo ordine tam militiæ palatinę, quā castrensis, vide quę inferius notata habentur die 27. Martij.

c Fortunati, & Feliciani.] Agit de his etiam Vsuardus, assentiuntque vet. manuscr.

d Cornelij Centur.] De eodem Beda ac cæteri Latinorum hac die, Græci autē in Menologio ad 13. Septēbris. De functione autē episcopatus Ecclesiæ Cæsariensis, de quo hic agitur, mentio habetur etiam apud Clement. constit. lib. 7. ca. 47. licet Metaph. serm. in natali Apostolorum 29. Iunij dicat, Corneliū factum esse Episcopum Ilij; sed id nullius auctoritate probatur. Acta Cornelij ex vetustioribus monumentis descripsit Metaphrastes ad 13. Septemb. Quod spectat ad sedē Cæsariensem, ea occasione, quod ex conuersione Cornelij (Deo monente) illic primum apertū est ostiū fidei Gentibus, meruit singulari prærogatiua exaltari, vt non Hierosolymitana, sed ipsa fieret metropolis Palæstina: quod non tantum constat ex Concilij Nicæni can. 7. sed etiam auctoritate S. Hieron. Epistol. 61. ad Pammach. & ex Actis Porphyrij Gazensis Episcopi, quæ recitat ex Marco diac. Metaph. die 26. Februarij. Iuuenalem Hierosolymitanæ sedis Episcopū hęc iura mutare conatū sanctus Leo Papa repressit Epist. 62. Quamobrem manifeste errare constat Theod. Balf. in expositione can. 7. Nicæni Concilij, dum affirmat ex Nicæni Concilij decreto Ecclesiam Hierosolymitanam institutam esse sedem Patriarchalem, quę nec tempore Leonis Papæ, ipso refragante, eam dignitatem consequi potuerit. Sed de his pluribus in Annalibus. Non omittimus, quod adhuc ætate Sancti Hieronymi, Cæsareæ domus Cornelij Centurionis in Ecclesiam iam mutata, superstes erat; quam pietatis ergo Sancta Paula Roma veniens Hierosolymam, in itinere inuisit, vt idem scribit Hieronymus Epistola 27.

e Flosculi Episcopi.] De quo etiam hac die Vsuardus, Ado, & alij, Petrus in catalogo lib. 11. capit. 47. In tabulis Episcoporum Aurelianensis Ecclesiæ, quas descripsit Democh. de sacr. Missę, hic ponitur decimustertius eius ciuitatis Episcopus, Prospeti successor, ad quē extat epist.

epist. Sidonij Apollinaris 15. lib. 9.

f Laurētij Episcopi.] Huius egregia facta prosecutus est Beda in histor. de gest. Angl. lib. 2. c. 4. 6. & 7. vbi hac illum die ex vita migrasse testatur. Narratur autē in catalog. scriptorum Britanniæ, scriptā fuisse vitam eius a Gothzelino Monacho S. Bertini. Agit de eodem Trith. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 4. ca. 49. claruit circa annum Domini 610.

3 Tertio Nonas Februarij. Luna. F xxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

Ebastæ in Armenia passio S. Blasij [a] Episcopi & martyris, qui multorum patrator miraculorum, sub Agricolao Præside post diutinam cæsionem, atq; in ligno suspensionem, vbi ferreis pectinibus carnes eius diruptæ sunt; post teterrimum carcerem, & in lacum demersionem, vnde saluus exiuit, iubente eodem iudice, vna cum duobus pueris capite truncatur. Ante eum vero septem mulieres; quæ guttas sanguinis eius defluētes, dum torqueretur, colligebāt, deprehensæ quod essent Christianæ, post dira tormenta gladio percussæ sunt. In Africa S. Celerini [b] diaconi, qui decem & nouē dies custodia carceris septus, in neruo [c] & ferro varijsq; pœnis gloriosus fuit Christi confessor: & dum inexpugnabili firmitate certaminis sui aduersarium vicit, vincendi cæteris viam fecit. Item sanctorum martyrum Laurētini [d] eius patrui. Ignatij auunculi, & Celerinæ [e] auiæ, qui antea martyrio coronati fuerant: de quorum omnium gloriosis laudibus extat beati Cypriani epistola. Ibidem sanctorū martyrum Felicis, [f] Symphronij, Hippolyti, & sociorum. In oppido Vapingo sanctorum Tigidis [g] & Remedij Episcoporum. Lugduni Sanctorum Lipicini [h] & Felicis itidem Episcoporum. Eodem die Sancti Anscharij [i] Bremensis Episcopi, qui Sueuos & Danos ad fidem Christi conuertit.

FEBRVARII 3.

Lasij Episc. [a]] Agunt de eodē hac die Beda, & alij. Græci autem vndecima huius mēsis. Huius martyrij ac sociorum eius Acta Metaphrastes paraphrastice prosecutus est: quæ etiam descripsit Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. Habemus eorundem Latina exemplaria peruetusta; quæ in quibusdam Ecclesijs legi consueuerunt, quibus ipsorum res gestæ fusius explicantur, tempusq; persecutionis describitur, videlicet sub Diocletiano Imp. quod quidem in Metaphraste desideratur: Mombrit. præterea recitat eorundē

Acta

Acta to.1.& alij plerique. Mentio habetur de eodē S. Blasio Episcopo in Actis sanctorum martyrum Eustratij, Auxentij,& soc. in fin.habes ea ex Metaphraste apud Surium tom.6.

b Celerini.] De eodē Beda, ac cęteri Latinorum hac die Pluribus de ipso Cyprianus epist.16.23.34. Censetur hic idē Celerinus,cum eo,de quo scribit Cornelius Papa ad Fabium Antiochenū Episcopum. Extat epistola apud Eusebium hist.lib.6.c.35.vbi eum præclaro hoc ornat elogio: Celerinus vir qui Dei clemētia adiutus, omnia tormentorum genera maxima tolerantia pertulerat, & corporis imbecillitate vi ac robore fidei confirmata, strenue ac viriliter de aduersario victoriam reportauerat, &c. Erat hic.n. optime notus Cornelio Papæ: nam ei Cyprianus ad ipsum dabat Romam litteras,vt constat ex libro de Rom.Pontific. in Cornelio,& ex Cypriano epist.16. Fūgebatur etenim Celerinus apud Cyprianum munere tabellarij,vel potius dicam legati. Moris.n. erat, cum Episcopus ad Episcopum scriberet, non cuilibet ignoto homini litteras credere,sed tantum alicui Ecclesiæ ministro,cuius fides,& probitas esset in omnibus explorata. Huius quidem rei cum innumera exempla suppetant,satis sit allegare testimonium eiusdem Cypriani in epist. 24.cum ait: Vrgēte causa, clero in Vrbe cōsistenti litteras me misisse sciatis:& quoniā oportuit me per clericos scribere (scio autem nostros plurimos absentes esse, paucos vero, qui illic sunt, vix ad ministerium quotidiani operis sufficere) necesse fuit nouos aliquos constituere,qui mitterentur. Fecisse me autē sciatis lectorem Saturum, & hypodiaconū Optatum cōfessorem,&c. Extat egregia huius Celerini epistola ad Lucianum apud Cypria.21.edit. Pamel. rursus alia Luciani ad ipsum scripta 22.

c In neruo.] Est neruus ferreum vinculum,quo pedes impedirentur, quo ēt & ceruices implicarentur, vt festus est auctor:sunt de his apud Plautum nōnulla exempla.Item & Isidorus lib.9.origin. Neruus est inquit, vinculum ferreum, quo pedes vel ceruices impediuntur. Est de neruo apud Gelium lib. 11. cap. vltimo festiua Catonis sententia, qua dicere solebat: Priuatorum fures in neruo, & compedibus ætatem agunt: publici in auro,& purpura visuntur.

d Laurentini & sociorum.] De his etiam Beda ac cæteri. Horum meminit Sanctus Cyprianus epist.34. aitque se eorum annuam agere commemorationem sicut & cæterorum martyrum. Sunt hæc eius verba: Sacrificia pro eis semper (vt meministis) offerimus, quoties martyrum passiones,& dies anniuersaria commemoratione celebramus. At quod dicit. Pro eis offerre,non sic accipias,quasi pro eis orarent sacrificantes: sed quod in eorum cōmemorationem sacra agerent; vt declarat Augustinus ser. 17. de verb. Apost.c.1.& in Ioannem tract.84.

e Celerinæ auiæ.] Erat in Africa illustris memoria S.Celerinæ,de cuius basilica habetur mentio in titulo sermonis 236. S.Augustini de temp.

f Felicis & sociorum.] Restituti sunt hi oēs ex vetustissimo codice manuscrip. monasterij sancti Cyriaci in Thermis.

g Tigidis & Remedij Episcoporū.] Agit de his Vsuard.etiam,adstipulantur uet.manuscr.

h Lupicini & Felicis Episcoporum.] Beda de Lupicino tantum,de quo etiam Vuandelbertus. Ponitur hic Lugdunēsis Ecclesiæ Episcopus 24. vel 28. secundū diuersas tabulas, quas descripsit Democh.Felix aūt cū in illis nō inueniatur, alterius ciuitatis Episcopus existimatur.

i Anscharij Episcopi.] Scripsit eius insignia facta Rēbertus eius discipulus ac in eamdem sedem Episcopus successor. Plura ēt de eo habētur in vita eiusdē Remberti,quā habet Sur.to.1.die 4. Febr.item Albert.Crāt. in hist.Eccl. Saxon. li.20.& in Sax.lib.2.c.25. & 29.& Trith. de vir.illust.ord.S.Bened.lib.4.c.84. Ordinatus hic fuit Episcopus Bremensis annos a Christo Dño 833. temporibus Gregorij IIII.Rom.Pont. qui ad eundē misit palliū;& (vt Trithemius ait) a Sergio Papa II. in Archiepiscopum sublimatus est Bremensis Ecclesiæ, cum antea Hamburgensis fuisset consecratus Episcopus.

4 Pridie Nonas Februarij. Luna. C xxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5

ROmæ S.Eutychij[a] martyris, qui illuſtre martyriũ conſummauit, ſepultuſq; eſt in cęmeterio Calliſti: cuius ſepulchrũ S. Damaſus Papa verſib. exornauit. Foroſempronij SS.martyrũ Aquilini,[b] Gemini, Gelaſij, Magni, & Donati. Thmis in Aegypto paſsio B.Philææ[c] eiuſdẽ ciuitatis Epi, & Philoromi tribuni militũ, qui in perſecutione Diocletiani, cum a cognatis & amicis ſuaderi nõ poſſent, vt ſibi parcerẽt, ambo datis ceruicib. palmas à Dño meruerunt: cum quibus ẽt innumera multitudo fidelium ex eadem vrbe paſtoris ſui ſequens exemplũ, martyrio coronata eſt. Eodem die S.Remberti[d] Bremenſis Epi. Trecis S.Auẽtini[e] cõfeſſoris. Peluſij in Aegypto S.Iſidori[f] monachi, meritis & doctrina cõſpicui. Eodẽ die S.Gilberti[g] confeſſoris.

FEBRVARII 4.

a EVtychij.[a]] Reſtitutus eſt ex antiquis monumẽtis. Huius cum Acta exciderint, libuit ſaltem eius epitaphiũ, cuius hic habetur mẽtio, à Damaſo Papa ſcriptum, recitare, quo martyrij eius cognitio habeatur. Extat inciſum in tabula marmorea in eccleſia ſancti Sebaſtiani ad cœmeterium Calliſti, via Appia. Eſt huiuſmodi:

Eutychius martyr crudelia iuſſa tyrãni,
Carnificumque vias pariter tunc mille nocendi
Vincere quod potuit, monſtrantis gloria Chriſti:
Carceris inluuiem ſequitur noua pœna, per artus
Teſtarum fragmenta parant; ne ſomnus adiret.
Bis ſeni trãſiere dies, alimenta negãtur.
Mittitur in barathrum ſanctus, lauat omnia ſanguis
Vulnera, quæ intulerat mortis metuẽda poteſtas.
Nocte ſoporifera turbãt inſomnia mentẽ.
Oſtendit latebra inſontis quæ membra teneret.
Quæritur, inuẽtus colitur, fouet, omnia præſtat.
Expreſſit Damaſus: meritum venerare ſepulchrum.

Corpus S. Eutychij edicto cœmeterio Calliſti tranſlatum eſt ad baſilicam S. Laurentij, in Damaſo dictam, ad Theatrum Pompeij.

b Aquilini & ſoc.] De his etiam hac die Beda, Vſuard. & vet. manuſcripta, ex quibus in veriorem lectionem textus eſt reſtitutus, qui dicebat: Romæ in Foro Sempronij, &c. Nam ex Foris Romæ poſitis, quæ decem & nouem numerantur, nullũ ex illis Sempronij dicebatur. Cum itaque in vetuſtioribus codicibus abſque Romæ nomine ſic tantum legeretur, In Foro Sempronij, cumq; & Beda etiã ita legeret: in hunc modum eſt germana lectio reſtituta. Optime nota eſt ciuitas in Vmbria Foroſemproniũ dicta, cuius & meminit Plinius li.3.c.14. & alij. Agit de ijſdẽ martyribus Vuãdelbertus in ephemerid.

merid. & Petrus in catal.lib.3.cap.82.

c Philææ & Philor.] Beda item hac die, ac cæteri omnes. Porro martyrij Acta Philææ & Philoromi scribit Eusebius hist.lib.8.cap.10. & 11. Passi sunt hi anno primo persecutionis Diocletiani Imperatoris, vt idem auctor testatur lib. 8.c.12.in fine. De ijsdem alij complures agunt, quos omittimus referre, cum oēs eadem ex eodem auctore descripserint.

d Remberti Episcopi.] Huius res gestas ex antiquis eius ecclesiæ monumentis edidit Sur.tom.1.hac die.S.Batto abb. Corbeiensis scripsit sancti viri insigne miraculum, q̄ inuenies apud Albertum Crāt.qui plura hēt de Remberto in hist. eccle. Saxon.lib.2.c.2.10.& 11. Successit hic S. Anschario, de quo pridie huius diei. Claruit sub Ludouico Pio Imp.& eius filijs. Accepit hic pallium à Nicolao Primo Ro. Pon. Excessit ex hac vita anno Domini 888.vt idem auctor testatur.

e Auentini.] Irrepserat huic nomen Episcopi, sicut etiam apud Vsuardum in prima editione Molani; qui in secunda id emēdauit, auctoritate (vt apparet) Gregorij Turonensis, qui in libro de gloria confess.c.68. non dicit ipsum fuisse Trecensem Episcopum, sed ministrum S.Lupi Trecensis Episcopi. Cui veritati adstipulantur etiam tabulæ Episcoporū eius ecclesiæ, quas Democh.edidit lib. de sacrifi.Miss., in quibus sane nullus eius nominis legitur Trecensis Episcopus.

f Isidori.] Græci ēt de eodem hac die in Menologio. Scribit de Isidoro Pelusiota Euagrius Scholast.li.1.c.15. Suidas, Photius in bibl. & Niceph. hist.lib.14.c. 28,30.& 53. Fuit hic S. Ioannis Chrysostomi discipulus, & celebris inter Ecclesiasticos scriptores Græcos. Extant eiusdem Isidori Pelusiotæ tres libri epistolarum nuper à Billio Latinitate donati, & Parisijs impressi. Claruit tpībus Theodosij Iunioris, multa nobilia relinquens posteris & sanctitatis & scriptorum monumenta. Huius Isidori est aurea illa sniā. prædicata in Concilio 2. Nicæno Act.1. qua dr: Templi nulla ratio, qđ non ornatur imagine. eamdem ēt S. Ioannes Damascenus exscripsit lib.3.de imaginibus.

g Gilberti, alius Giliberti, siue Guiberti.] Fuit is fundator nobilis monasterij Gemblacensis. Vuiebertum hunc vocat Sigebertus, quem è vita migrasse ait anno Domini 962. De eodem Petrus in catalog.lib.3. cap.83. & Molanus in indic. & in natal.sanct.Belg. Eius vitam à Sigeberto eiusdem cœnobij monacho scriptā retulit Surius in to.3.die 23. Maij.

xxiiij A Nonis Februarij. Luna. 5

xxv	a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
	24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

Catanæ in Sicilia natalis S. Agathæ [a] virginis & martyris, quæ tēporibus Decij Imperatoris sub Quinctiano iudice post alapas & carcerem, post equuleum & tortiones, post mām̄illarum abscissionem, post volutationem in testulis & carbonibus, tandem in carcere Deum precando consummata est. In Ponto commemoratio plurimorum [b] SS. martyrum, quorum alij in persecutione Maximiani plumbo liquenti perfusi, alij acutis arundinibus in vnguibus cruciati, ac multis horrendis tormentis vexati, ijsdemq; sæpius iteratis, palmas a Domino & coronas illustri passione meruerunt. Alexandriæ S. Isidori [c] martyris,

tyris, qui in persecutione Decij a Numeriano exercitus duce pro fide Christi capite cæsus est. Viennæ B. Auiti [d] Epi & confessoris, cuius fide, industria, atque admirabili doctrina ab infestatione Arrianæ hæresis Galliæ defensæ sunt. Brixinone SS. Episcoporum *Genuini [e] & Albini, quorum vita miraculis extitit gloriosa. *Ingenuini.

FEBRVARII 5.

Agathæ.a] Beda ac cæteri Latinorum, necnon, & Græci in Menologio de eadem agūt hac die. Eius præclara Acta, tā Latinis, q̄ Græcis fuere notissima; ea etenim Græcis edidit Metaphrastes, quæ Latina reddita habet Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. Ipsa autem Latina exemplaria reperiuntur in vetustis codicibus, qui vsui etāt Ecclesijs, quos, & Passionaria, seu Sanctoralia vulgo appellabant. Habemus in nostra bibliotheca in vno eorum eiusdem Agathæ Acta cum die, & Conss. annotata. Passa nimirum fertur hac die, Decio tertium Consule. Numeratur in Fastis Onuphrij hic ann. a Christo 252. cum Cornelius Papa Romanæ Ecclesiæ præesset: ex quibus sane Beda, & alij emendandi sunt, qui eam dicunt passam tēporibus Diocletiani Imp. Scripsit præterea de eius die natali sacrū hymnū S. Damasus Papa, incipit. [Martyris ecce dies. &c.] habetur in collectaneis poetarū Christianorū. Duo insuper hymni scripti leguntur in Breuiario Toletano S. Isidori, quibus canuntur eius triumphi. Meminit eiusdē Venāt. Fortu. in carmine de gaudijs vitæ æternæ, & li. 8. in carm. de virginitate: itēq; Aldelmus in lib. de laude virginit. In Vrbe natalis eius solemniter agi consueuit: nam in sacramentario S. Gregorij specialis eius diei præfatio legitur. Erat in Vrbe, & hactenus permanet celebris memoria S. Agathæ in Suburra dicta, cuius meminit S. Greg. in registro lib. 3. epist. 19. q̄ olim ab Arrianis vendicatā idem S. Greg. Catholico cultui mancipauit, vt ipse scribit lib. 3. dial. c. 30. Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum Imp. de imagin. affirmat eamdem fuisse a S. Greg. picturis sacris ornatā, diuersis (vt ait) historijs tam in musiuo, quam in coloribus. Porro illis temporib. quibus Gothorum illustres viri ciuitate Romana donati, ibidē Consulatus, & præfecturas gesserunt, ea Ecclesia peculiari vsui Gothorum cessit, quorū Ricimer Consularis vir potentissimus, gener Anthemij Augusti illum locum marmorum crustis, & nobilibus picturis musiuo opere intextis, quibus sacrosanctæ Saluatoris, & duodecim Apostolorum imagines exprimuntur, magnificentissime ornauit. Declarat id n. vetus inscriptio, quæ ibidem in apside his verbis legitur: FL. Ricimer V. I. Magister Vtriusque Militiæ Patricius, & Exconss. Ord. Pro Voto Suo Adornauit. Post hęc autem cum Reges Gothi, iidemq; Arriani Romæ regnarent, illorum sacerdotes eamdem sibi, vt propriam quasi hæreditario iure vendicarunt, tenueruntque, donec Roma, & Italia pulsi sunt.

b Plurimorum sanctorum martyrū.] Horum certamina egregia summatim complexus est Euseb. hist. lib. 8. c. 24. narrās paucis illorum sæuissimos cruciatus, passosq; refert anno nono persecutionis Diocletiani & Maximiani Imperatorū.

c Isidori mart.] Agunt de eo hac item die Græci in Menologio. passus traditur sub Decio Imperatore. extant eius Acta apud Metaphrastem, quæ & descripsit Lipom. tom. 5 & Sur. tom. 1. hac die.

d Auiti Episc.] De eo etiam Beda, ac cæteri hac die. Hic Alcimus Auitus dictus est: plurib agit de ipso Ado eiusdē Viennensis sedis Episc. in chron. anno 492. Isidorus de vir. illust. c. 23. Greg. Turonen. de gestis Franc. li. 2. c. 34. & alij. Interfuit Auitus, subscripsitq; Concilio Epaunēsi, citatur in Concil. Turonen. secundo, can. 21. & 22. meminit eiusdem Sidon. lib. 8. episto. 11. ad Lupum, necnon Ennodius

in

in vita sancti Epiphanij Episcopi Ticinensis fusius scripta. Extat eius sepulchri epitaphium carmine scriptũ, vbi in fine hæc legũtur solu a oratione: Claruit sub Zenone & Anastasio Imper. sepultus in monasterio SS. Petri & Pauli apud sena toriam Viennẽsium vrbem. Extant eiusdem egregij Auctoris quinque libri carminum, quibus sacram Genesim versu heroico cecinit; liber insuper de laude castitatis ad Fuscinam sororem, necnon etiam homilia de institutione Rogationũ. Habemus insuper nobile monumentum sanctissimi viri, epistolam manuscr. ad Hormisdam Papã, datam tertio Kal. Februarij, Cõsule Agapito: est eius exordium. Dum religionis statui &c. itemq; eiusdem Hormisdæ ad eumdem reddita epistola sub eodem Consulatu xv. Kalend. Martij, incipit: Qui de his quæ ad disciplinam Catholicam pertinent, &c. Intexuimus integras in Annalibus Eccles. Eiusdem nominis Auitus Episcopus Aruernorum doctrina pariter & pietate insignis claruit circa annũ Domini 580. sub Childerico Rege Fran. qui (vt scribit Greg. Turon. hist. Franc. lib. 5. c. 11.) omnes Iudæos Aruernis consistentes supra quingentos conuertit ad finem Christi. Ad hunc extant duo epigrammata Venantij Fortunati lib. 3. quibus auctor immensas eius laudes celebrat. Sępius de eo Greg. Turon. tam libro de gloria martyrum, quam de gloria confessor. meminit de eo, cum de Aruernensi Ecclesia habet sermonem, quod frequenter accidit.

e Genuini & Albini Episcoporum.] Aliqui codices pro Genuino legunt Ingenuinum, cuius meminit Paulus diaconus de gestis Longob. lib. 3. c. 12. Scripsit eius vitam Barthol. Tridentinus. De Genuino & Albino simul Petrus in catalo. lib. 3. c. 85. Fuit prior Episcopus Sabionẽsis, qui cum temporibus Longobardorũ in exilium pulsus esset, ibi mortuus est: corpus autem eius Brixinonem translatum esse, associatumque S. Albino Episcopo Brixionensi, idem auctor testatur.

xxiiij B Octauo Idus Februarij. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

CAEsareæ in Cappadocia natalis S. Dorotheæ [a] virginis & martyris, quæ sub Sapricio illius prouinciæ Præside primũ equulei extẽsione vexata, dehinc palmis diutissime cęsa, ad vltimũ capitali sñia punita est: in cuius cõfessione Theophil9 quidã scholasticus [b] ad Christi fidẽ cõuersus, & mox equuleo acerrime tortus, nouissime gladio cæsus est. Eodẽ die SS. martyrũ Saturnini, [c] Theophili & Reuocatæ. Emessæ in phenicia S. Siluani [d] Epi, q cũ eidẽ ecclesiæ annis quadraginta præfuisset, sub Maximino Imp. vna cũ duob. alijs obiect9 feris, mẽbratimque discerptus, martyrij palmã accepit. Aruernis in Gallia S. Antholiani [e] martyris. Eodẽ die SS. Epõrum Vedasti [f] & Amandi, [g] quorũ vita & mors plurimis miraculis extitit gloriosa: è quib. prior Atrebatensiũ, alter vero Traiectensium rexit ecclesiã. Bononiæ S. Guarini [h] Episcopi Gardinalis Pręnestini, vitæ sãctitate cõspicui.

FE-

Orothææ. a] De ipsa etiam hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij: Beda addit Christianã, seu Christetam et Callistam martyres, quas, cum excidissent à fide, Dorotheæ monitis, audacioribus animis iterato certamine, igne fortiores inuentas, corona martyrij decorauit. Porro Dorotheæ res gestas & sociorum sacer hymnus celebrat, qui extat in Breuiatio Toletano: describit etiam eius Acta Aldelmus libro de laude virginit. Thomas de Chempis de eadem martyre sermonem habuit: Mombrit. insuper to. 1. Recitat eius res gestas item Sur. tom. 1. Aliam ab ista Dorotheam fuisse constat eam, cuius Ruffinus meminit lib. 8. suæ paraphrasis ad Euseb. c. 17. licet Eusebius scribens eius historiam lib. 8. c. 27. nomen non exprimat.

b Scholastici.] Qui dicti sint Scholastici, habes ex Tacito lib. de orat. & alijs. Eo nomine nuncupati sunt rhetores, & declamatores litium fictarum, qui deinde transirent ad tractandas veras. In eadem sententia Plinius libro 4. epist. 3. ad Nepotem, vbi ait eosdem à fictis litibus transire ad causas cẽtumuirales, quas in basilicis orabant, spectante populo, de ijsdem eodem li. epist. 14. ad Maximum, & epist. 18. ad Mauricũ. Ante ipsum Seneca in lib. declamat. & libro controuer. Talis erat S. Hieronymus, dum adhuc iunior Romæ esset, vt ipse testatur his verbis: Aliquoties cũ adolescentulus Romæ controuersias declamarem, & ad vera certamina fictis in litibus exercerer, currebã ad tribunalia iudicum, &c. Hæc ipse in comment. in epist. ad Galat. cap. 2. Scholastici etiam ipsi Aduocati dicti reperiuntur: sic in Concil. Sardicen. cap. 13. & l. 2. C. de lucris aduoc. lib. 12. & l. 1. de concussion. aduocat. Cod. Theod. & Synes. epist. 1. & 2. ad Domitianum Scholast. Dicere scholastice, idem est quod rẽ aliquam rhetorice pertractare, sic Gennad. de vir. illustr. in Saluiano, & Grego. in registro lib. 7. epist. 63. Verum hodie scholastice dicere, idem est quod rẽ per controuersiam disputare: vnde & Theologi Scholastici illi sunt dicti, qui res diuinas logice disputãdo perquirunt; idq; non improprie, nam scholas pro controuersijs, seu disputationibus Cicero lib. 1. Tuscul. vsurpasse videtur, cum ait: Dierũ quinque scholas (vt Græci appellant) in totidem libros contuli. Scholares autem etsi à scholis dicti sint, non tamen ijdem qui Scholastici dicebantur. n. scholæ cuiusq; ordinis classes. Erant scholę militiæ castrensis, & militiæ palatinæ, quarũ est frequens mentio in C. Theod. & (vt mittamus dicere de scholis ludi litterarij) erant & scholæ ecclesiasticæ diuersi ordinis, vt schola cantorum, cuius frequẽs est mentio apud veteres, qui agũt de diuinis officijs, schola notariorum, schola subdiaconorum, quarũ meminit S. Gregorius in regist. lib. 7. epist. 17. & aliæ diuersorũ ordinum, à quibus & scholares dicti, non scholastici: sicque intelligas locum illum in Actis martyrij S. Cypriani, in fine, cũ hæc habet: Inde cum cereis & scholaribus in area cuiusdam Candidi procuratoris cum magno triumpho sepultum est, &c. Scholares enim appellat auctor diuersarum classium clericos.

c Saturnini & soc.] De his etiam vet. manuscrip. atque recentiores.

d Siluani Episcopi.] Græci etiam de eodem Siluano agũt hac die in Menologio. Eius res gestas habet Eusebius hist. lib. 8. c. 25. & lib. 9. cap. 5. & Niceph. libro 9. cap. 16. & 27. ex quibus cęteri.

e Antholiam.] De eodẽ Beda, Vsuar. & alij. De eius corporis inuentione Gregor. Turonen. de glor. mart. c. 65. & hist. Franc. lib. 1. c. 33. Acta tam ipsius, quam aliorum Martyrum Aruernensium, scripta esse a sancto Proiecto Episcopo Aruernẽsi, Molanus testatur: ea nõdũ vidi.

f Vedasti.] Beda item ac cęteri. Huius egregia facinora scripsit Albinus Flaccus, quæ descripta habentur apud Sur. tom. 1. Miracula ipsius feruntur scripta ab Aimone. Fuit hic ordinatus Episcopus à S. Remigio Rhemensi Episcopo anno Domini 542. Sedit vsq; ad annum

570.

570. quo ex hac vita migrauit, vt ſcribit Sigebert. in chron. Celebris eſt memoria monaſterij ſancti Vedaſti Atrebatenſis, multorum ſcriptorum monumentis conſignata.

g Amandi.] De eo etiam ijdem qui ſupra, Beda, ac cæteri. Huius vitæ Acta (vt auctor eſt Sigeber. de vir. illuſtr. cap. 106.) ſcripſit metro Milo monachus monaſterij S. Amandi, ſcientia clarus, ſed non apparent: extant autem eadem ſoluta oratione, quæ eidem Miloni tribuuntur, habet ea Sur. tom. 1. hac die. Plura de eodẽ ſcripta ſunt à Nothgero Epiſcopo Leodienſi in vita ſancti Lãdoaldi, quam recitat Sur. tom. 2. die 19. Martij. ibi de acceſſu eius ad ſanctum Martinum Romanum Pontif. & alijs pluribus: item de eo in vita S. Bauonis apud Surium to. 5. Oct. 1. in Actis ſancti Gisleni, ibi de eius obitu, & de viſione tunc oſtenſa ſanctæ Aldegundi. De eadem apud eumdem Surium tom. 5. die nona Octobris. Sigebertus in chron. eum natum ſcribit anno Domini 571. obijſſe vero anno 661. nonageſimum ſuæ ætatis annum agentem. De eo Trithem. item de vir. illuſtr ord. ſancti Benedicti lib. 3. cap. 4. & lib. 4. cap. 135. & Molanus in indic. ſanctorum Belgij. Ad hunc Amandum extat ſancti Martini Papæ epiſtola, quam inuenies tomo 2. Conciliorum.

h Guarini Epiſ.] De eo tabulæ eccleſiæ Bononienſis. Vitam eius ſcripſit Auguſtinus Ticinenſis, quæ extat apud Surium. to. 7. vbi legitur, eum eſſe creatum Epiſcopum Preneſtinum à Lucio Secundo Romano Pontifice.

xxiij C Septimo Idus Februarij. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

Romualdi [a] abbatis monachorum Camaldulenſium Patris, cuius dies natalis agitur tertiodecimo Kale. Iulij. Auguſtę in Britannia natalis B. Auguli [b] Epiſcopi, qui ætatis curſum per martyrium explens, æterna præmia ſuſcipere meruit. In Phrygia S. Adauci [c] martyris, qui ex Italia genere clarus, & omni fere dignitatum gradu ab Imperatoribus honoratus, dum adhuc Quęſtoris officio fungeretur, martyrij corona pro fidei defenſione dignatus eſt. Item plurimorum SS. [d] martyrũ vrbis vnius ciuium quorum dux erat idem Adaucus; qui cum omnes Chriſtiani eſſent, & conſtanter in fidei confeſſione perſiſterẽt, à Maximino Imperatore igne conſumpti ſunt. Heracleæ S. Theodori [e] ductoris militum, qui Licinio imperante, poſt multa tormẽta truncatus capite, victor migrauit in cœlum. In Aegypto S. Moyſis [f] Epiſcopi venerabilis, qui primum in Eremo vitam ſolitariam duxit; deinde petente Mauuia Regina Sarracenorum, Epiſcopus factus, gẽtem illam ferociſſimam magna ex parte ad fidem conuertit, & glorioſus meritis quieuit in pace. Lucæ in Tuſcia depoſitio S. Richardi [g] Regis Anglorũ. Bononiæ S. Iulianæ [h] viduæ.

FE-

R Omualdi a abb.] Eius festum Clemens VIII. Pôtifex Max. duplicis officij ritu hac die celebrari præcepit, qua ipsius corpus Fabrianum oppidum in Piceno translatum, ibi honorifice conditum fuit in ecclesia S.Blasij ordinis Camaldulensis, vbi magna veneratione pie colitur. Vide quæ infra de eodem sancto notantur 19.Iunij.

b Augusti Episc.] De eo hac die Beda, Vsuardus, Ado, Vvandelbertus, & Petrus in catal. li.3.c.105. Quo autem tempore passus sit, hactenus mihi obscurum.

c Adauci.] Fuit hic genere Italus apud Imperatorem inter primos adnumeratus, passusque est anno octauo persecutionis Diocletiani Imperatoris. Scribit eius res gestas Euseb.hist.lib.8.cap.23. ex quo Niceph.lib.7.ca.10. qui eum Adauctum appellat.

d Plurimorũ sanctorum martyrum.] Eorumdem certamen describit Euseb. li. 8.c.23.& Niceph.lib.5.c.10. Horum meminit Lactant. lib.5.ca.11. dum Gentilibus suam ipsorum exprobrat sæuitiam, aitque: Vnus in Phrygia vniuersum populum cum ipso pariter conuenticulo concremauit,&c.

e Theodori duct.] Græci etiam de ipso agunt hac die in Menologio, festũque diẽ celebrant, vt constat ex Nouel. constit. Emmanuelis Imp. quam habes apud Theod.Bals.in Nomoc.Photij tit.7.ca.1. Alius est item Theodorus, qui ad differentiam huius, cognomento dictus est Tyro, de quo pluribus acturi sumus ad diem 9. Nouembr. Ob nominis tamen conuenientiam alter pro altero acceptus aliquando reperitur. Huius res gestas ab Agaro quodam, qui spectaculo præsens fuit, conscriptas recitat hac die Metaphrastes, quas retulit Lipoma.in to.5. & Surius in to 1.

f Moysis Episcopi.] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum. Prosecuti sunt autẽ res gestas ipsius in primis. Rufin. hist. lib.2.c.6. Socrat.lib.4.ca.29. Sozom.hist. lib.6.c.38. Theodoretus lib.4.ca.2. Huius Moysis alumni fuerunt Christiani illi, qui sub eadem Mauuia Regina Constantinopolitanam ciuitatem post Valentis Imp. interitum à Gothis obsessam, quasi diuinitus missi, liberauere, vt scribit Socrat hist.lib.5.c.1.& Sozom. lib.7.cap.1. Fuit & alius Moyses anachoreta, Aethiops dictus, de quo Græci in Menologio 28.Augusti.

g Richardi Regis.] Huius res gestas descripsit Sur.to.1. hac die Vixit temporibus Zachariæ Papæ, qui sedere cœpit anno Domini 741.

h Iulianæ.] De eadem tabulæ ecclesiæ Bononien. Iulianam viduam laudib. cumulat S.Ambrosius in exhortatio. ad virgines; sed illa(vt apparet) Florẽtiæ nobilissima fœmina claruit, quæ erexit illic illustrem basilicam, quam S.Ambrosius dedicauit, locupletauitq; sacris reliquijs S.Agricolæ martyris, quas Bononiã secum tulerat. Floruit ijsdem fere tempori bus Iuliana Romana clarissima fœmina, filia S.Probæ,& mater S.Demetriadis ex illustri Aniciorum familia, ipsaque non minus sanctorum Patrum præconio cõmendata; laudat enim eam S.Hieronymus scribens ad Demetriadem episto.8. Innocentius Roman. Pont. ad eamdem epist.13.S.August.epist.43.& 179.ac denique Ioannes Chrysost.scribens ad eam ipsam episto.169.qua legatos à se Romã ad Innocentium Papam missos commendat. Dicta est hæc Tyrannia, Anicia, Iuliana, vxor Q.Clodij Hermogeniani Olybrij V.C. vt produnt antiquæ inscriptiones marmoribus incisæ, quas descripsimus in Annalibus Eccles. Eiusdem familiæ, & nominis claruit Constantinopoli Iuliana, insigni pietate mulier, temporibus Iustini senioris Imp. cuius habemus manuscrip. epistol. ad Hermisdam Roman. Pont. quam etiam intexuimus in Annalib.Eccles.

xxj D Sexto Idus Februarij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

ROmę SS.martyrum Pauli,[a] Lucij,& Cyriaci. In Armenia Minori natalis SS.martyrũ Dionyſij,[b] Aemiliani, & Sebaſtiani. Alexãdriæ paſſio ſanctæ * Cointhæ[c] martyris,t pe Decij Imper.quam Pagani correptã,ad idola perducentes,adorare cogebãt;quod cũ illa execrãs recuſaret,pedes eius vinculis innectẽtes,& eã ꝑ plateas ciuitatis trahẽtes,horrẽdo ſupplicio diſcerpſerũt, Conſtantinopoli natalis SS. martyrũ monachorũ[d] monaſterij Dij,[e] qui ob defenſionẽ fidei Catholicæ,cũ ferrẽt litteras S.Felicis Papę aduerſus Acaciũ diriſſime cæſi ſunt. In Perſide cõmemoratio[f] SS.martyrum, qui ſub Cabade Rege Perſarũ ob Chriſtianã fidẽ diuerſis ſupplicijs necati ſunt. Papiæ S.Iuuentij[g] Epiſcopi,qui ſtrenue in Euangelio laborauit. Mediolani depoſitio S.Honorati[h] Epiſcopi & cõfeſſoris. Virodunii in Gallia S.Pauli[i] Epiſcopi,miraculorum gloria illuſtris.

* Quintæ.

FEBRVARII 8.

PAuli & ſoc.] [a] Reſtituuntur ijdem ex ſæpius citato vet. manuſcripto Martyrologio monaſterij S.Cyriaci. Vbi cum nec tempus, quo paſſi ſunt hi,vel alij,qui ibidem habẽtur martyres,exprimatur; quis mirari nõ debet: nam S. Gregorius Papa ad Eulogiũ ſcribens epiſt.29.lib.7.indict.1.dum de Romano Martyrologio,quod vſui erat,meminit,ait,nomina,loca,& diem paſſionis in eo poſita haberi;de tempore autem nihil teſtatur.

b Dionyſij & ſoc.] Agunt de his hac item die Vſuardus, Ado, Vuãdelbertus, conſentiuntque vet.manuſcrip.

c Cointhæ,alias Quintæ.] De eodem Beda hac die,ac cæteri Latinorum. Scribit certamen eius Dionyſius Alexandrinus ad Fabium Epiſcopum Antiochenũ, apud Euſeb.hiſt.lib.6.ca.34. Nicephorus ex eodem auctore lib.5.c 30.

d Martyrum monachorum.] De his Nicephorus hiſt.li.16.c.17 in fine ex Baſilio Cilice. Extant Felicis Papæ litteræ de Anathemate Acacij Epiſcopi Cõſtantinopolitani poſt legationem Vitalis & Miſſeni Epiſcoporum miſſam Conſtantinopolim, quas dicti sãcti martyres vulgauere, quam ob cauſam ſubiere martyrium.Erant hi monaſterij Acęmetarum; quorum, illis calamitoſiſſimis temporib. quibus Alexandrina, Antiochena,& Cõſtantinopolitana, ac demum fere omnes Orientis eccleſiæ deſciuerunt à Catholica vnitate, ſincera fides & zelus enituit. Incipit epiſtola Felicis Papæ ad Acaciũ: Multarum tranſgreſſionum reperiris obnoxius,&c.data V.Kalend.Auguſti. Venantio V.C.Conſule, eſt annus à Chriſto (ſecundum Faſtos Onuphrij) 484. quo & prædicti forti occubuere martyrio,quod dictas litteras per totum Defenſorem allatas publicare, & eidem Acacio mira con-

constantia atque arte porrigere non sint veriti. at pluribus de his in Annalibus Ecclesiast. egimus.

e Monasterij Dij.] Fuit Diuus nomine Archimandrita sanctitate celebris, cuius diem natalem Græci celebrant 19. Iulij, vt constat ex eorum Menologio: huiusque nomine appellatum est monasterium Dij, de quo agitur. Sicq; illum locum intelligas Hierosol. Synodi Act. 1. vbi mentio habetur de atrio Dijtico: sicut enim monasterium, ita & atrium ab eodem sic est nuncupatum.

f Sanctorum martyrum.] De his etiã Georgius Cedren. anno 22. Anastasij Imp. qui ait: Persecutus est Cabades, qui fuit Rex Sarracenorum, aliquãdo Christianos: tunq; ingens in eis virtus miraculorum effulsit: nam cum quosdam vncis gladijs concidisset, illi nihilosecius postea ambulauerunt. Hæc ipse. De his Niceph. histo. lib. 16. cap. 36. in fine & histo. Miscel. ex Theophane lib. 15. Addit. Nicephorus eumdem Regem post hæc fuisse Christianis.

g Iuuentij.] Confunditur Iuuentius & Euentius aliquando. Agitur de Iuuentio iterũ pridie Idus Septembris. Accepi ex literis ecclesiæ Ticinensis, ante annos quinque fuisse inuentum Euentii venerandum corpus cũ huiusmodi inscriptione: Hic Iacet Clarus Miraculis Euetius. Opinatus sum aliquãdo, Euentium aliũ esse à Iuuentio, amboſq; Episcopos Ticinenses, diuersisque temporibus claruisse; & quem dicunt Euentium, vixisse tẽporibus Theodosii Imp. Reperitur. n. Euentius subscriptus epistolæ Synodicæ S. Ambrosii de damnatione hæresis Iouiniani ad Siricium Papam libro 1. epist. 9. edit. Rom. quem & illũ esse existimaui, qui in Concilio Aquileiensi mẽdose scriptus reperitur, Euentius Episcopus Citinensis: vt restituendus textus esset, Ticinensis. Sed cũ in recentiori editione S. Amb. Romæ facta, Cenetensis pro Citinensi positũ habetur, amplius nõ laboro.

h Honorati Episcopi.] Tabulæ Mediolanenses nuper diligentia viri eruditi Galesini restitutæ de eodem agunt: meminit eiusdem Honorati Paulus diacol. de gestis Longob. lib. 2. cap. 12.

i Pauli Episcopi.] Huius Acta in primis Bertharius mira breuitate scripsit: alia superaddita habet Sur. to. 1. hac die. summatim verò Trithem. de virt. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. c. 258. Claruit temporibus Dagoberti Regis Francorũ: ordinatusque est Virdunensis Episcopus anno Domini 621. recenseturque 13. eius sedis Antistes, vt Democh. de sacr. Miss. ex tab. eccles. Virdunen. testatur.

9 Quarto Idus Februarij. Luna. E xiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

Lexandriæ natalis sanctæ Apolloniæ [a] virginis, cui persecutores tempore Decij dentes omnes primum excusserunt: deinde constructo ac succenso rogo, cum comminarentur viuam se eam incensuros, nisi cum eis impia verba proferret illa paululum intra semetipsam deliberans, repente se de manibus impiorum proripuit, & in ignem quem parauerant, maiori sancti Spiritus flamma intus accensa, sponte prosiluit, ita vt perterrerentur etiam ipsi crudelitatis auctores, quod

G 2 prom-

promptior inuenta esset ad mortem fœmina, quam persecutor ad pœnam. Romæ passio sanctorum martyrum [b] Alexandri, & aliorũ trigintaocto coronatorum. Soli in Cypro sanctorum martyrum Ammonij [c] & Alexandri. Antiochiæ sancti Nicephori [d] martyris, qui sub Valeriano Imperatore capite cæsus, martyrij coronam accepit. In Africa in castello Lemelensi sanctorum martyrũ Primi [e] & Donati diaconorum, qui cum altare in ecclesia tutarentur, a Donatistis occisi sunt. In monasterio Fontanella sancti Ansberti [f] Rotomagensis Episcopi. Canusij in Apulia sancti Sabini [g] Episcopi & confessoris.

FEBRVARII 9.

Pollonię.[a]] De eadem hac itẽ die Beda, Vsuardus, Ado, ac Latinorũ cæteri. Egregium certamen eius scribit Dionysius Alex. in epist. ad Fabium Episcopum Antiochenum, apud Eusebium lib 6. c. 44. & Niceph. lib. 5. cap. 30. Baptista Mantuan. eiusdẽ agonem egregio carmine cecinit.

b Alexandri & soc.] Restituuntur ijdem ex vet. cod. manuscr. monasterij S. Cyriaci.

c Ammonij & Alexandri.] Agunt de ijsdẽ Beda, Vsuardus, & alij omnes hac die, cõsentiuntq; vet. manuscr. Licet alia, Ægyptus loco Cypri ponant, & alia habeant Soli, loco Sueui, estq; mea sententia verior lectio. Soli dicta est ciuitas in Cypro de qua Strabo lib. 14. & alij.

d Nicephori.] Græci etiam de eodem in Menologio hac die. extant res gestæ eius à Metaphr. descriptæ, quas Lipom. retulit in tom. 5. & Sur. tom. 1.

e Primi & Donati.] De his martyribus, locoq; vbi passi fuerũt, Optatus Mileuitanus libro 2. contra Parmenianum scribit, aitque: Cum altare defenderent diaconi Catholici, tegulis plurimi cruentati sunt, duo occisi sunt, Primus filius Ianuarij, & Donatus filius Nini, vrgentibus & præsentibus coepiscopis vestris superius memoratis, &c. Innumera fere fuit multitudo Catholicorum in Africa, quam abstulit furor Donatistarum, & rabies Circumcellionum: de quibus sæpissime Augustinus meminit, eosq; vt martyres honore dignos monstrat epist. 158. ad Marcellin. Erat etiam Carthagine illustris martyr, Prima dicta, in cuius honorem Iustinianus Impe. nobilem erexit basilicam, cuius meminit Procop. libr. 6. de ædific. Iustiniani Imp.

f Ansberti episco.] Huius vitam scripsit Ansgardus monachus, quam descripsit Sur. tom. 1. hac die. Plura de ipso in vita S. Audoeni eius prædecessoris scribit Odo diaconus, quam recitat Sur. to. 4. die 24. Augusti: vbi cum dicit cap. 29. S. Audoenum ex hac vita migrasse anno à Christo Domino 677. satis potest intelligi quo tempore eius successor Ansbertus sedere cœperit, nam (vt habent Acta ipsius) mox in locũ Audoeni subrogatus est: assentiuntur ijs ea quæ scribit Odo, dum narrat, anno Domini 682. Indictione 10. Ansbertum in Episcopatu egisse annum 5. Obijt autem anno Domini sexcentesimo nonagesimoquinto, vt eadem Acta testatur. De eodem Tritliem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 4. c. 52. Molan. in indic. SS. Belg. Petrus in catal. lib. 3. c. 108. & alij. Ex prædictis corrigendus est Sigeb. in chron. dum ait, prædecessorem Ansberti Audoenum ex hac vita migrasse anno Domini 690. Adscribitur Ansbertus eius ciuitatis Episcopus vigesimussecundus in tabulis Democh.

g Sabini episcopi.] Agit pluribus de Sabino

Sabino Episcopo Canusino S. Gregor. Papa lib.2. dialog.c.15.& lib.3.c.5. Porro integra Acta eius habemus in antiquo manuscr.codic.nostræ bibliothecæ, ac in fine eorum plura subduntur miracula ab eo facta post obitum. Est vitæ exordium: Voluntati tuę, summe Pontif.&c. Habetur ibidē eum sedisse annis quinquaginta duobus, atque hac die ex hac vita migrasse. Consentiunt his quæ de longæua ætate eius ibidem leguntur, ea quæ scribit San. Gregorius, cum ait, eumdem ob longum senium, oculorum lumine orbatum esse. Fuit quidem non tantum vitæ sanctitate spectatissimus, ac barbaris ipsis hostibus reuerendus, sed in obeundis muneribus Ecclesiasticis vigilantissimus: siquidem functus est legatione Apostolica Constantinopoli aduersus Anthimū hæreticum Patriarcham Constantinopolitanum, post Consulatum Belisarij Indic.14. anno Domini 536. vt apparet ex actione 1. Quintæ œcumenicæ Synodi. Mentio habetur de eodem S. Sabino in Actis S. Placidi martyris, quæ scripta à Gordiano feruntur.

10 Quinto Idus Februarij. Luna. F xix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

ROmæ SS. martyrum Zotici,[a] Irenæi, Hyacinthi, & Amantij. Ibidem via Lauicana[b] sanctorum decem militum[c] martyrum. Item Romæ via Appia S. Soteris[d] virginis & martyris, quæ (vt scribit S. Ambrosius) nobili genere nata, parentum Consulatus & præfecturas ob Christū contempsit; iussaq; immolare, non acquiescens, grauiter & diutissime alapis cæsa est: & cum cætera quoque pœnarum genera vicisset, percussa gladio, lęta migrauit ad sponsum. In Campania sancti Siluiani[e] Epi & confessoris. In Stabulo Rhodis[f] in territorio * Senensi sancti Gulielmi[g] eremitæ. Apud montem Cassinum sanctę Scholasticę[h] virginis, sororis sancti Benedicti abbatis, qui eius animam instar columbæ migrantem è corpore in cœlum ascendere vidit. In pago Rothomagensi sanctæ Austrebertæ[i] virginis, miraculis celebris.

* Parisiensi.

FEBRVARII 10.

Otici & soc.[a]] Agit de ijsdem Vsuardus, Ado, & alij. Non quidē sub Decio passi sunt, vt nonnulli perperā opinantur, habemus etenim in nostra bibliotheca eorū Acta peruetusta, in quibus martyrio coronati dicuntur sub Hadriano Imper. & Licinio, aliàs Iunio consulari, in fundo Capreoli, via Lauicana, decimo ab Vrbe lapide. In Auentino in vinea Capranicorum, e regione hortorum Farnesiorum, superest adhuc ædes in memoriam S. Zotici erecta, in cuius parietibus, more maiorum, eius martyrij histo-

historia depicta cernitur: adest & Confessio, vbi aliquando sancti martyris corpus asseruatum fuisse conijci potest.

b Via Lauicana, alias Labicana] Incipiebat (vt auctor est Strabo) via Labicana à porta Esquilina, ex qua etiam & via Prænestina: illa enim Labicos, hæc autem Præneste ducebat. Extra portam Esquilinam de sontibus olim supplicia sumi consueuisse, auctor est Tacitus lib. 2. Annal. cum ait: In P. Martium Consules extra portam Esquilinam, cum classicum canere iussissent, more prisco aduertere. Et Suetonius in Claudio c. 25. hæc ipsa: Ciuitatem Romanam vsurpantes in campo Esquilino securi percussit. Ad hæc alludit Horatius 5. epod. cum ait: [Post insepulta membra deferent lupi, & Esquilini alites.] Notat illic Porphyrio, in regione aggeris extra portam Esquilinam solita fuisse pauperum corpora cōburi, vel proijci. De eadem re Cicero orat. pro Cluentio hæc ait: Extra portam Esquilinam in arenarias quasdam perductus occiditur. Cæl. Rhodi. antiq. lect. libro 10. cap. 17. tum ex Varrone, tum ex alijs demonstrat, extra portam Esquilinam fuisse publicum locum, quem dicebant Puticulos: quoniam illic essent sepulchra, in quæ plebeiorum cadauera inferebantur: Sic dicti Puticuli, vel Puticulæ (vt idem Varro auctor est) quod putrescebant ibi cadauera proiecta. Festus item agit de puticulis, vetustissimūque genus esse ait sepulturæ in puteis fieri solitum. Extant eiusmodi sepulchrorum species in arenarijs cryptis cœmeteriorum extra Vrbem positis. Sed non omnes in puticulis sepeliebantur: nam Martialis lib. 1. epigrammatum ad Alcinam de puero defuncto.

Labicana leui cespite velat humus.

Lege autem duodecim tabul. intra Vrbē mortuos sepeliri vetitum erat. Cic. lib. 2. de legibus & l. 3. ff. de sepul. violat. Licet olim in domo sua quisque sepeliretur, vt testatur Isid. orig. lib. 15. cap. 11. Eam autem legem duodecim tab. de non sepeliendo mortuum intra Vrbem, contrario vsu pene abolitam restituit Theodoricus Rex Italiæ. Est c. 111. At ea omnia iura Leo Imp. nouel. Const. 53. irrita prorsus reddidit. Quod autem pertinet ad viam Labicanam, de qua agimus; complures martyres extra portam Esquilinā, more maiorum, cum passi essent; eorum corpora à Christianis sublata inferebantur in cœmeterium, quod ea via erat nobile, sanctorum Marcellini & Petri nomine dedicatum. Verum ea omnia intra eamdem portam Esquilinam, in vicum, ad Vrsum pileatum dictum, in cœmeterium, quod sancti Anastasij Papæ nomine appellatum est, putantur illata; qui locus hodie dicitur Sancta Bibiana. Panuin. de cœmet. 22.

c Decem militū.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. passi ijdem dicuntur via Lauicana.

d Soteris.] De ea Beda ad diem 6. Februar. Vsuard. autem & Ado hac die: sed quod habent passam in Oriente, mendum irrepsisse, certum est. Vetus illud exemplum Martyrologij monast. S. Cyriaci sic habet: Romæ via Appia passio S. Soteris virginis: assentitur huic lectioni antiquū Martyrologium Casinense, & alia: roboranturq; hæc auctoritate S. Ambrosij, qui dum de ea agit in exhortatione ad virgines prope finem, et lib. 3. de virg. Romanam fuisse genere, ortamque parentib. Consularibus, nec alibi quam Romæ passam esse significat. Quod autem spectat ad tempus martyrij, in Actis S. Pancratij martyris, quæ describit Sur. tom. 3. die xij. Maij. hæc verba leguntur: Eodem tempore passa est sacratissima virgo Soteris nobilis genere orta, Diocletiano ix. & Maximiano viij. Conss. vt manifestum est. Hęc ibi. Est is annus à Christo Domino secundum Fastos Onuphrij 304. Quod autem spectat ad nomen ipsum Soteris; ipsum inditum complurib. Romanis fœminis, cognoscere potes ex antiquis inscriptionibus ab Ado editis lib. de orthograph. rat. pagina 350. 366. & alijs locis. Erat cœmeterium nomine sanctæ Soteris quod restaurauit Stephanus Papa II. vt auctor est Anastasius in Actis eiusdem Stephani Papæ. habemus ea apud nos manuscripta. Corpus autem eiusdem S. Soteris translatum est à Ser-

gio

gio Iuniori Papa in titulum Equitij, vt docet vetus inſcriptio marmori inciſa illic poſita.

e Siluiani Epiſc.] Agit de eodem Beda hac die. Varia lectio reperitur in manuſcrip. dum alia Siluianum, Siluanum, ſiue Siluinum alia habet. Quod autem hic fuiſſe ponatur Epiſcopus in Campania, nec cuius fuerit ciuitatis Epiſcopus declaret: in re ambigua quid dicamus, non habemus: niſi quod inuenimus claruiſſe temporibus Symmachi Papæ Siluianum, ſiue Siluinum Epiſcopum Veliternum, qui interfuit Romanis Concilijs, tunc aduerſus ſchiſmaticos habitis. Sciendum preterea, quod licet ea ciuitas in Volcis ponatur ab antiquis, vt Liu. lib. 2. & Diony. lib. 7. & alijs: obtinuit tamen loquendi vſus, vt eadẽ prouincia & campania diceretur: probant hæc Acta Synodica Romani Concilij ſub Agathone in quibus ſubſcriptus reperitur Placetius Epiſcopus Veliternus prouinciæ Campaniæ. Extat ea Synodus deſcripta in Actione quarta Sexte Synodi œcumenicę, id & de pleriſque aliis accidit.

f In Stabulo Rhodis in territorio Senenſi.] Error irrepſerat, vt pro Senenſi, Pariſienſe territorium in nonnullis codicibus ſcriptũ haberetur. Porro ex Actis eiuſdẽ S. Guilielmi, quæ fideliſſime ſcripta ſunt à Theobaldo Epiſcopo, prædictus error manifeſtus apparet, dum deſcribuntur finitima loca. Idem.n. auctor cap. 18. & 21. cum agit de eius vltimo aduentu in Tuſciam, meminit de Silua Liuallia, de Caſtellione, Caſtro Burianenſi, Monte Petritio, & Stabulo Rhodis, quod hodie dicitur Malaualiis, poſita in agro Seneſi; quo in loco extat vetus memoria eiuſdem ſancti, nimirum eccleſia, ac monaſterium; ibiq; venerabile ſepulchrum eiuſdem habetur, vbi ſacrum corpus eius conditũ fuit licet pars eius translata fuerit Caſtellionem, quod à prædicto loco tribus milliaribus diſtat, ibique condita in Eccleſia S. Ioannis Baptiſtæ. Hæc accepimus fida relatione, atque certa atteſtatione religioſorum fratrum Auguſtinianorum, qui prædicto monaſterio in Stabulo Rhodis poſito præſunt, eadem nobis ſuggerente optimo & erudito viro Reu. D. F. Auguſtino Fiuizano Apoſtolicæ Sedis Sacriſta.

g Guilielmi.] Hic ille, quem ſpirantem minarum & cædis, tanquam alterũ Saulum in diſcipulos Domini Catholica vnitate coniunctos, & ſæuo ſchiſmate perturbantem Eccleſiam S. Bernardus abbas Claraualleniſ ad Eccleſiæ coniunctionem reduxit, induxitque ad ſæculi contemptũ, & Chriſti humilitatem amplectendam, prout conſtat ex Bernard. abb. Bonæuallis in vita S. Bernardi. Eius autem res geſtas locupletius proſecutus eſt Theobaldus Epiſcopus, quas exſcripſit Sur. tom. 1. Scripſit eaſdem Albertus eius diſcipulus, quas & Cornelius Grapheus carmine cecinit. Migrauit ex hac vita anno Domini 1156. ſepultus (vt dictum eſt) in Stabulo Rhodis, in agro Senenſi.

h Scholaſticæ.] De eadem etiam hac die Beda, Vſuardus, Ado, alijque omnes. Huius Acta ſcripſit S. Gregor. Papa lib. 2. dialog. c. 33. & 34. Extat apud Bedam tom. 7. ſerm. de S. Scholaſtica, carmenq; additum in laudem eius: quæ quidem alterius eſſe auctoris reperimus in noſtra bibliotheca in antiquis manuſcrip. nimirum Bertharij abbatis Caſsinenſis. Confirmat hoc ipſum Petrus diac. bibliothec. Caſſin. lib. de vir. illuſt. monaſterij Caſſinen. capit. 12. vbi agens de S. Berthario, ſcripſiſſe eum dicit homiliam de ſancta Scholaſtica: teſtatur idem auctor c. 34. S. Brunum Epiſcopum Signienſem de eadem ſcripſiſſe ſermonem. Aldelmus Epiſcopus etiam tam ſoluta oratione, quam carmine laudauit ſanctam Scholaſticam lib. de virginit.

i Auſtrebertæ.] Vſuardus item de ea agit hac die. Habentur eius vitæ Acta, quæ refert Sur. tom. 1. Floruit temporibus Dagoberti Regis Franc. circa annũ Domini 640. Errare autem conuincitur Petrus in catal. lib. 3. cap. 111. dum putat hanc ſororem fuiſſe Ansberti Epiſcopi, vt eius Acta plane demonſtrant.

xviij G Tertio Idus Kal. Februarij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

N Africa natalis SS. martyrum [a] Saturnini Presbyteri, Datiui, Felicis, Ampelii, & sociorum, qui conueniẽtes ad Dominicum ex more celebrandum in perſecutione Diocletiani a militibus comprehẽſi, ſub Anolino Proconſule paſſi ſunt. In Numidia commemoratio plurimorum [b] SS. martyrũ, qui in eadẽ perſecutione comprehenſi, cũ iuxta Imp. edictũ diuinas ſcripturas tradere noluiſsẽt, grauiſſimis excruciati ſupplicijs, occiſi ſunt. Hadrianopoli SS. martyrum Lucij [c] Episc. & ſociorum eius: qui ſub Coſtãtio ab Arrianis multa perpeſſus, in vinculis martyriũ conſummauit: cęteri vero nobiliores ciuiũ, cũ Arrianos in Sardicenſi Conc. tunc dãnatos recipere noluiſſent, a Philagrio Comite capitalẽ ſnĩam exceperunt. Lugduni S. Deſiderij [d] Epiſcopi Viennenſis, & mart. Rauennæ S. Caloceri [e] Epiſcopi, & Confeſſ. Mediolani S. Lazari [f] Epiſcopi. Capuæ S. Caſtrenſis [g] Epiſcopi. In caſtro Natoniẽſi S. Seuerini [h] abbatis monaſterij Agaunenſis, cuius precibus cultor Dei Rex Clodoueus a diutina infirmitate liberatus eſt. In Aegypto S. Ionę [i] monachi virtutib. clari.

FEBRVARII 11.

Aturnini & ſoc.[a]]. De his nõ tantum vetus Rom. Martyrolog. ſed & alia pleraq; manuſcripta agunt hac die; Vſuardus autem iuxta ritum Eccleſię Africanæ agit die ſequenti. Horum autẽ oĩum martyrum Acta, prout excepta sũt a Notarijs, & relata in Procõſularia geſta integra habẽtur. Deſcripſit ea Sur. to. 1. hac die. Porro ſciendum eſt, hac illa ipſa eſſe, quorum S. Auguſt. meminit in geſtis cũ Donatiſtis in breuic. collat. diei 3. capitulo 17. his verbis: Geſta martyrum, quibus oſtendebatur tempus perſecutionis, Conſulibus facta ſunt Diocletiano nouies, & Maximiano octies, pridie Idus Februarij, &c. Et paulo poſt: Sicut in geſtis martyrum monſtrabatur, qui confitebantur in paſſionibus ſuis, ſe Collectam ac Dominicum egiſſe, &c. Si quis autem hæc, & alia quæ ibidem ſanctus Auguſtinus ſcribit, attente legat, conferatque cum prædictis martyrum Actis, eadem omnino eſſe conſpiciet. Hæc autem Acta Donatiſtæ in ea collatione certam ob cauſam, quæ ibi expreſſa eſt, produxerũt, & quidem germana & vera, ita vt Catholici Epiſcopi nihil exciperent. Scito tamen eadem poſtea ab ijſdem Donatiſtis additione, & appendice eſſe deprauata, mentientibus ea de Menſurio Epiſcopo Carthaginenſi, quæ hactenus ibi in fine leguntur. Intelliges autem calumnias Donatiſtarum de Menſurio laudatiſſimo Epiſcopo Carthaginenſi, ſi conſulas ea

quæ

quæ de eodem scribit Optatus Mileuitanus libro primo, contra Parmenianum, & quæ Augustinus in Breuic. diei 3. ca. 13. & de vnico baptis. contra Petil. ca. 16. Tu interea, lector, ea Acta martyrũ germana, atque sincera percurras inoffenso pede, ea, inquam, quæ de quæstionibus publicis excepta sunt à notarijs: cętera autem, quæ prope finem de Mensurio alijsque habentur, vt commentum Donatistarum euita.

b Commemoratio plurim.] Hos ipsos martyres absque dubio signare S. Aug. videtur in gestis cum Donatistis, in breuic. collat. diei tertiæ, c. 13. cum ait: Recitantur etiam scripta Secundini Tigisitani ad eumdem Mensurium pacifice data: vbi ipse narrauit, in Numidia persecutores quid egerint: & qui comprehensi scripturas sanctas tradere nolentes, & multa mala passi, & grauissimis supplicijs excruciati, & occisi sunt. eosque honorandos pro martyrij sui merito commendauit, &c. Hæc August.

c Lucij Episcopi & soc.] Horum nobilissimum certamen pro fide Catholica exantlatum descriptum inuenies à S. Athanasio in epist. ad solitariam vitam agẽtes col. 459. meritoque tanto auctore, tanta martyrum constantia meruit monumentis perpetuis commendari.

d Desiderij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Lugduni scias poni, non quod fuerit Episcopus Lugdunensis, sed quia apud Lugdunum occisus est, vt hic optime notat Ado. Agit de eodem Beda 23. Maij, qua die martyrio occubuit: nam hac die Viennam in suam sedem pristinam venerandum corpus eius translatum est. Hic iubetur occidi iussu Brunschildis Reginæ Francorũ: causam iniquissimam narrat Ado eiusdẽ sedis Episcopus in chron. anno Domini 583. Recenset eius exilium Sigebertus in chron. anno 608. necem vero anno 612. Vixit temporibus S. Gregorij Papæ, qui ad eum sæpius dedisse litteras reperitur, quæ habentur in regist. lib. 5. epist. 54. lib. 7. epistola 116. lib. 9. epistola 48. & libro 12. epistola 5. De eodem præterea fit mẽtio in Actis sancti Columbani Abbatis, vbi c. 26. de exilio, & nece eius agitur.

e Caloceri Episcopi.] De eodẽ tabulę Rauennates, quæ tradunt hunc fuisse discipulum S. Apollinaris, eoque absente, illam ecclesiam administrasse, deinde post alios quintum ordine subrogatum, ac demum temporibus Antonini Pij quieuisse in pace. Rub. hist. Rauen. lib. 1. eadem apud Sur. to. 7.

f Lazari Episcopi.] De eo item tabulæ Mediolanensis ecclesiæ. Extat de eodem egregium epigramma ab Ennodio Ticinensi Episcopo in laudem eius conscriptum.

g Castrensis Episcopi.] De eodem tabulæ eius ecclesiæ. Extant eius Acta, quorum est exordium, Textus sacræ historiæ edocet, &c. Sunt ibi nonnulla, quę censura indigent. Vide quæ notauimus inferius ad Kalend. Septembris. In Prisco S. Castrensis venerandum corpus extat in metropolitana ecclesia Montis regalis in Sicilia, vbi & hi versus inscripti sunt.

Conseruat naturas, & dæmonis eripit iras,
Quem prius obsesso de corpore fecit abire.

Est in eadem ciuitate antiqua ecclesia sub eiusdem sancti inuocatione, aliaque ibidem extant eiusdem vetera monumẽta. Petrus diaconus in lib. de vir. Illustr. monast. Cassinen. c. 6. testatur Laurentiũ monachum Cassinensem scripsisse versibus vitam S. Castrensis Episcopi.

h Seuerini abbatis.] Vsuardus de eodem hac die. Scripsit eius res gestas Faustus eius discipulus, quas in compẽdium redactas edidit Sur. to. 1. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. ca. 257. Petrus in catal. lib. 3. c. 115.

i Ionæ abb.] Cuius Acta descripta inuenies, in vita sancti Paconij abbat. apud Lipom. to. 6. Græci de Iona abbate agũt in Menologio die 21. Septembris. Sed diuersus omnino hic est ab illo: nam Sabaita illi dictus, quod in Palæstina in monasterio S. Sabæ exercuit vitam monasticam: hic autem Aegyptius, quod in Aegypto vixit sub disciplina sancti Pachomij.

Pridie

xvij A Pridie Idus Februarij. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

Barcinonæ in Hispania S. Eulaliæ [a] virginis, quæ tẽpore Diocletiani Imperatoris equuleum, vngulas, flãmasq; perpessa, demum cruci affixa, gloriosam martyrij coronam accepit. In Africa S. Damiani [b] militis & martyris Carthagine SS. martyrum Modesti [c] & Iuliani. Apud Beneuentũ S. Modesti [d] Leuitæ & martyris. Alexandriæ SS Modesti [e] & Ammonij infantum. Antiochiæ S. Meletij [f] Episcopi, qui pro fide Catholica sæpe exilium passus, demum Constantinopoli migrauit ad Dominum: cuius virtutes S. Ioannes Chrysostomus & Gregorius Nissenus summis laudibus celebrarunt. Constantinopoli sancti Antonij [g] Episcopi tempore Leonis Sixti Imperatoris. Veronæ sancti Gaudentij [h] Episcopi & confessoris.

FEBRVARII 12.

Eulaliæ. a] Beda, Vsuard. Ado, & alij de eadẽ hac die. Duæ eiusdem nominis traduntur Eulaliæ in Hispania clarissimæ virgines, eædemq; martyres, ac ijsdem persecutionis temporibus passæ, sub vno eodemq; Præside Datiano, imperantibus Diocletiano & Maximiano, sed diuersis locis ac diebus, dispariq; pœnarum genere, prout earundem diuersa Acta significant. Hæc etenim, de qua agimus, Barcinone cruci affixa, nobile certamen exegit. Illa autem Emeritæ igni tradita martyrij coronam accepit, cuius agonem Prudentius in Peristeph. egregio carmine cecinit. De vtraq; illud æque legitur, ad instar columbæ animã visam è corpore egredientem, cęlum conscendere. Huius, de qua agimus, Acta sacro hymno in Breuiario Toletano S. Isidori inuenimus celebrata. de hac eadẽ Eulalia Barcinonensi sanctus Eulogius meminit in memor. sanct. li. 1. Flos sanct. Hisp. plurib. & Thesaur. concion. tom. 2.

b Damiani.] De eodẽ hac die Beda, Vsuard. Ado consentiuntq; vet. manusc.

c Modesti & Iuliani.] Restituti sunt ijdem ex prædicto antiquo exemplari.

d Modesti Leuitæ.] Petrus diaconus Cassinen. in lib. de vir. illustr. monasterij Cassinen. c. 21. testatur vitam S. Modesti scriptam esse ab Alberico eiusdem monasterij diacono.

e Modesti & Ammonij.] Vsuardus ac cæteri omnes agunt de ijsdem. Tot sanctorum eiusdem nominis sub vna die coacetuationem ea de causa maioribus aliquãdo factam animaduertimus, quod natalis alicuius martyris dies incertus esset; vt est exemplum de Columba Cordubensi, cuius quamdiu natalis dies latuit, eadem die qua agitur solemnitas Columbę Senonen. eius commemoratio celebrari consueuit, vt suo loco dicetur inferius.

f Meletij Episcopi.] Græci etiam de Meletio agunt in Menologio hac die. Encomium sancti Ioannis Chrysostomi de Meletio, quod hic citatur, habet Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. quod germanum esse

esse, nouit Synodus Nicæna secunda, in cuius Actione quarta ex eo fragmentum recitatur. Extat etiā egregia oratio Gregorij Nysseni dicta Constantinopoli in conuentu patrum, in eius funere. Eundem S. Gregorius Nazianzenus mirifice laudat in carmine de vita sua, agitque de eius aduentu Constantinopolim, de obitu, funere, & reductione corporis Antiochiam; alludensque ad nomen eius; hæc ait his iambicis:

Qui erat reapse quod audiebat nomine.
Mores habebat atq; nomen melleū, &c.

Sequitur recensere egregios labores eius pro Catholica fide exantlatos. Obijt idē Constantinopoli post œcumenicam Synodum celebratam, cui subscripsit. De eius item obitu, atque translatione tunc Antiochiam facta agit Socrat. lib. 5. ca. 8. & 9. & Sozom. lib. 7. cap. 10. Illud autem hoc loco necessario admonendum duximus, ne de eius sanctitate dubitatio aliqua vel suspicio possit oriri, eo quod fuerit in schismate aduersus Paulinū Episcopum Antiochenum; cum præsertim, consulente Hieronymo Damasum epist. 57. & 58. cui potius inhærere deberet, Meletio, Paulinove, an Vitali, quem sibi delegerant Apollinaristæ Episcopum Antiochenum; de Paulino respondisse Damasum, certum sit, eo quod ab eo idem Hieronymus ordinatus est presbyter. Sed sciendum est, constare S. Basilij testimonio, S. Damasum (vt accidere solet) falsis quibusdam religionibus fuisse deceptum: quem excusans, hæc ait idem Basilius: Non admiror istud: quidam enim ignorant ea, quæ in istis partibus fiunt: quidam autem etsi videantur scire, certando magis quam veritatem dicendo, eis referunt: & illos quidem nihil mirum est ignorare veritatem, aut occultare causam, propter quam adscribendum Paulino perductus est Beatissimus Episcopus Athanasius, &c. Hec & alia S. Basilius de causa adiudicata Paulino à Romano Pontifice, cuius sententiam secutus Athanasius eidem plus detulit. Extat hęc Basilij epistola ad Terentium, quam in edit. Nutiana inuenies pag. 764. Quicquid sit, constat etiam inter Meletium & Paulinum fuisse transactum, (vt scribit Socrates lib. 5. c. 5. Sozomenus lib. 7. capit. 3.) ac ita in vnitate totius Ecclesiæ absoluta Synodo œcumenica, in Domino quieuisse.

g Antonij Episc.] Scripsit eius res gestas Nicephorus philosophus, quas retulit Sur. in to. 1. De eius electione & obitu agit ēt in compendio. Migrauit è vita anno à Christo Dño nongentesimo primo.

h Gaudentij Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Veronensis illustratæ commentario R. D. Augustini Valerii eius sedis Episcopi S. Rom. Eccl. Card. vbi de eo pag. 7. & 39.

13 Idus Februarij. Luna. Bxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

ANtiochiæ natalis S. Agabi [a] Prophetæ, de quo B. Lucas in Actibus Apostolicis scribit. Rauennæ sanctarum Fuscę [b] virginis & Mauræ nutricis eius, quæ Decio imperante multa sub Quinctiano Præside perpessæ demū gladio transfixæ, martyrium cōsummarunt. Melitinæ in Armenia S. Polyeucti [c] martyris, qui in persecutione eiusdem Decij multa passus, martyrij coronam adeptus est. Lugduni Iuliani martyris. [d] Tuderti S. Benigni [e] martyris. Romæ S. Gregorij [f] Papæ Secundi, qui

qui Leonis Isaurici impietati acerrime restitit, & S. Bonifaciũ ad prædicandum Euangelium in Germania misit. Andegaui depositio S. Lucinij [g] Episcopi, venerabilis sanctitatis viri. Lugduni S. Stephani [h] Episcopi & confessoris. Reate S. Stephani [i] abbatis, miræ patientiæ viri: in cuius transitu (vt refert B. Gregorius Papa) sancti Angeli, cæteris etiam videntibus, adfuerunt.

FEBRVARII 13.

Gabi [a].] De quo Act. Apost. capitul. 11. & 21. Agit de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij.

b Fuscæ & Mauræ.] Agitur de his etiam hac die in tabulis ecclesiæ Rauen. quarum martyrii Acta summatim collecta recitat Petrus in catal. lib. 3. cap. 119. & Rub. hist. Rauen. lib. 1. in fine. Eadem apud Sur. tom. 7.

c Polyeucti.] De eodem hac die Beda, Vsuar. & alii, Græci autem in Menologio 9. Ianuarii: porro ex Actis eius quæ Metaphrastes descripsit, quæ habet Lipo. to. 5. & Sur to. 1. martyrio occubuisse 10. Ianuarii constat. hic fortasse translatio celebratur. Mentio habetur de eo in Actis S. Euthymii, quem eius martyris repromissione procreatum scribit Cyrillus monachus. De miraculis ad sepulchrum eius fieri solitis scribit Gregorius Turon. de gloria martyrum c. 103. Meminit eiusdem & in hist. lib. 7. c. 6.

d Iuliani.] De eodem vet. manuscript. & monumenta eccle. Lugdunen. quæ citat Galesin. in Martyrologio.

e Benigni.] De eo ẽt vetera monumenta ecclesiæ Tudertinæ, quæ vidimus, impartita nobis à Reuer. D. Angelo Cæsio eius ciuitatis Episcopo, quibus etiam testatum habetur eius martyris corpus religiose asseruatum haberi in monasterio monialium, quod dicitur de Melitiis.

f Gregorii Secundi.] Beda, Ado, & alii de eodẽ hac die. De rebus gestis eius aduersus Leonem Isauricum, de quibus hic agitur, inter alia multa, satis esse potest hic recensere testimonium Hadriani Ro. Pont. in epist. ad Carolum Magnum de imaginibus, his verbis: Dominus Gregorius Papa Secundus iunior, vna cũ septuagintanouem sanctissimis Episcopis ante Confessionem beati Petri Apostolorum principis præsidens, vna simul multorum sanctorum Patrũ testimonia roborantes, venerari ac adorare sacras imagines consueuerunt, &c. Inferius irẽ plura de eodẽ id generis. Extat insuper eiusdem epistola de cultu sanctarum imaginum ad Germanum Episcopum Cõstantinopolitanum, quæ recitata habetur in Act. 4. Niceni secundi Concilii. De rebus gestis eius cũ S. Bonifacio Episcopo Moguntino, cuius hic etiam mẽtio habetur, inuenire est in Actis eiusdem Bonifacij, quæ habet Sur. to. 3. die 5. Iunij. Cætera aũt de Gregorio fusius egimus in Annal. Eccl. quæ per singulos annos digessimus.

g Lucinij, alias Licinij.] De eodẽ hac die Vsuardus. Andegaui cũ hic ponatur, scias nõ fuisse Episcopũ Andegauensem; sed (vt scribit Greg. Turon. li. 1. Frãc. hist. c. 39.) patria Andegauẽsis, præfuit Ecclesiæ Turon. Idẽ Greg. lib. 10. c. 31. vbi texit catalogum Turonẽsium Episcoporũ, recenset eum nonum ordine, eiusq; res gestas paucis perstringit. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum, atq; vndecimo suæ sedis anno ex hac vita migrauit, vt idem scribit vbi supra lib. 2. c. 43.

h Stephani Epis.] Agit de eodem Beda hac die, successit hic S. Rustico, recenseturque vigesimussextus vel septimus Lugdunensis ecclesiæ Episcopus, secundum diuersas tabulas, quas Democh. de sacrifi. Missæ descripsit.

i Stephani Abb.] Agit de ipso S. Greg. Papa lib. 4. dialog. c. 19. & hom. in Euang. 35. vbi eundem virum valde sanctum, & virtute patientiæ singularem appellat.

Sexto-

14 Sextodecimo Kal. Martij. Luna. C xv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

Omæ via Flaminia natalis B. Valentini [a] presbyteri & martyris, qui poſt multa ſanitatũ & doctrinæ inſignia fuſtibus cæſus, & decollatus eſt ſub Claudio Cæſare. Item Romæ SS. martyrum Vitalis,[b] Feliculę, & Zenonis. Interamnæ S. Valentini [c] Epi & martyris, qui poſt diutinam cędem cuſtodiæ mancipatus, cum ſuperari nõ poſſet, mediæ noctis ſilentio eiectus de carcere, decollatus eſt iuſſu Placidi vrbis præfecti. Ibidem SS. Proculi,[d] Ephebi & Apollonij martyrum, qui cũ ad corpus S. Valentini vigilias agerent, iuſſu Leontij Conſularis comprehenſi, gladio cæſi ſunt. Alexandriæ SS. martyrum Baſſi,[e] Antonij, & Protolici, qui demerſi ſunt in mare. Item SS. martyrũ Cyrionis [f] presbyteri Baſiani lectoris, Agathonis exorciſtæ & Moyſis, qui omnes igne combuſti euolauerunt ad cęlum. Ibidem SS.[g] Dionyſij & Ammonij decollatorũ. Rauennæ S. Eleuchadij [h] Epi & confeſſoris. In Bithynia S. Auxentis [i] abbatis. Apud Surrẽtum S. Antonini [k] abbatis, qui è monaſterio Caſſinenſi a Longobardis deuaſtato in ſolitudinem eiuſdem vrbis ſecedens, ibidẽ ſanctitate celebris obdormiuit in Dño: cuius corpus multis quotidie miraculis, & præſertim in liberandis energumenis effulget.

FEBRVARII 14.

Alentini.[a]] Beda itẽ, Vſuardus, Ado, & alij hac eadem die. Extant eius acta ac ſociorum, quæ Surius recitat tom. 1. vnde & cæteri accepiſſe noſcuntur. Agitur de eodem in Sacramentario ſancti Gregorij Papę. In huius martyris honorem Theodorus Papa erexit eccleſiam via Flaminia, vt conſtat ex libro de Roman. Pontificibus in Theodoro.

b Vitalis, Feliculę & Zenonis.] De ijs etiam Beda, Vſuardus, Ado, Vuandelbertus, & alij eadem die.

c Valentini Epiſc.] De eo etiam Beda, Vſuardus, & alij. Habetur eius Acta, quę retulit Mombrit. in to. 2. vit. ſanct. et Sur. to. 1. Habemus eorundem vetuſtiora exẽplaria manuſc. in noſtra bibliothe. Paſſus hic videtur temporibus perſecutionis Gentilium Romanorum Imperatorum, vt eius Acta ſignificant. Porro de alio Valentino eiuſdem ciuitatis Epiſcopo meminit Petrus in catal. li. 1. cap. 15. qui (vt ait) vixit temporibus Iuſtini Imperatoris.

d Proculi & ſoc.] De iis etiam iidem qui ſupra auctores. Horũ paſſionis Acta intexta habentur cum rebus geſtis S. Valentini, quorum modo meminimus, licet in eis non vna eademque die cum eo paſſi habeãtur. Alius ab hoc eſſe videtur procu-

Proculus Interamnensis Episcopus, de quo infra ad xviij. Kal. Maij.

e Basli & soc.] De his item Beda hac die, Vsuardus, Ado & alij. Petrus in catal. lib. 3. cap. 124 alios plures addit, quorum & recenset nomina.

f Cyrionis & soc.] De his oibus ijdem qui supra auctores agũt hac eadem die.

g Dionysij & Ammonij.] Agunt de his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij, cõsentiuntque vet. manuscr.

h Eleuchadij Episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Rauennatis. Petrus Damiani in die natalis S. Eleuchadij sermonem habuit, quem inuenies apud Sur. tom. 7. hac die. Fuit hic vnus ex discipulis S. Apollinaris, ab ipso ad fidem conuersus, de quo etiam Hier. Rub. hist. Rauen. lib. 1. vbi eum migrasse ex hac vita scribit anno Domini 112.

i Auxentij abb.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Huius res gestas pure germaneque conscriptas habet Metaphrastes hac die, ex quo Lipom. descripsit to. 5. & Sur. to. 1. Meminit eiusdẽ Niceph. hist. lib. 14. c. 52. in fine. De eius tyrocinio scribit Sozom. histo. lib. 7. c. 21. in fine. Peruenit ætate vsq; ad Zenonem Imperatorem, vt eius Acta testantur.

K Antonini abb.] Plura de ipso in monumentis ecclesiæ Surrentinæ, quibus tam eius res gestæ, quam miracula post obitum facta intexuntur: edidit eadem Paulus Reg. migrauit ex hac vita (vt ferunt) anno Domini 625. Honorio Rom. Pont. Quæ autem nostra ætate ad sepulchrum eius admiranda fiunt, eademque crebrius iterantur, percepi non à quibusuis narrata, sed à sincerissimis prudentissimisq; sacerdotibus, qui interfuerunt.

xiiij D Quintodecimo Kal. Martij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

Rixiæ natalis SS. martyrũ Faustini [a] & Iouitæ, qui sub Hadriano Imperatore, post multa præclara pro Christi fide suscepta certamina, victricem martyrij coronã acceperũt. Romę S. Cratonis [b] martyris, qui cũ vxore sua & vniuersa domo à B. Valentino Epõ baptizatus, non multo post vna cũ illis martyrio cõsummatus est. Interamnæ S. Agapis [c] virginis & martyris. Itẽ natalis SS. martyrũ Saturnini, [d] Castuli, Magni, & Lucij. Vasione ĩ Gallijs S. Quindij [e] Epi, cuius mortẽ in cõspectu Dñi pretiosã miracula crebra testãtur. Capuæ S. Decorosi [f] Epi & cõfessoris. In prouincia Valerię S. Seueri [g] presbyteri, de quo B. Greg. scribit, qđ fusius lacrimis defunctũ reuocauit ad vitã Antiochiæ S. Ioseph [h] diaconi. Aruernis S. Georgiæ [i] virginis.

FEBRVARII 15.

Faustini & Iouitæ. [a]] De ijsdem hac die Beda, Vsuardus, ac ceteri. Habentur eorum res gestæ vberius enarratæ: edidit eas Mombrit. tom. 1. & Sur. tom. 1. Passi dicuntur sub Imperatore Hadriano, ac coram ipso: quod nos tunc accidisse putamus, cum ille anno secundo sui Imperij, tertium gerens Consulatum, ex Vrbe in Gallias profectus est, vt scribit Spartianus

stianus in Hadriano. Agitur de iisdem martyribus in Actis S. Marciani Episcopi Dertonensis, quæ recitat Mombrit. to. 2. Non est quod mireris, si Hadrianus perrecturus in Gallias, ad carnificinas martyrum constiterit Brixiæ: cum semel enim monstra illa ferinos animos imbuissent, auidissimi erant illorum spectaculorum, in quibus miseri homines excogitatis artibus torquerentur. Sit tibi satis in exemplum, quę Sueton. scribit in Claudio ca. 34. cum ait: Tormenta quæstionum, pœnasq; parricidarum repræsentabat, exigebatq; corã. Cum spectare antiqui moris supplicium Tiburi concupisset; & delegatis ad palũ noxijs, carnifex deesset, accitum ab Vrbe, ad vesperam vsq; operiri perseuerauit. Hæc Suetonius de Claudio, quo quidẽ longe molestior nobis fuit Hadrian⁹, de quo agitur.

b Cratonis.] Agunt de eodem iidem qui supra, Beda, ac cæteri. Eius Acta adnexa sunt vitæ S. Valentini Episcopi Interamnensis, à quo etiam ad fidem perductus & baptizatus fertur.

c Agapis.] De qua hac item die Beda, Vsuar. Vuandelbertus, & alij recentiores agunt.

d Saturnini & soc.] Beda hic agit de Saturnino & Castulo: cæteri autem reddiii sunt ex prædicto Martyrologio manuscripto.

e Quindij Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, assentiunturq; ver. manuscripti.

f Decorosi Episc.] Claruit hic temporibus Agathonis Romani Pontificis, reperiturq; interfuisse ac subscripsisse Romano Concilio sub eodem Pontifice celebrato, anno à Christo nato 680. vt apparet ex eiusdem Concilij Actis, quæ in texta habentur in Sexta Synodo Act. 4.

g Seueri presbv.] Agit de eodem hac die Ado. Admiratur eius sanctitatem S. Greg. lib. 1. dialog. cap. 12.

h Ioseph diaconi.] Beda, Vsuardus, ac cæteri de eodem hac die, Græci autem 3. Aprilis, vt apparet ex eorum Menologio. Fuit hic sacrorum hymnorum scriptor, qui temporibus Theophili Imp. ob cultum sanctarum imaginum factus est confessor illustris. De eo egit Nicepho. lib. 21. cuius libri tantum habetur summarium.

i Georgiæ virg.] De ea scribit Grego. Turonen. lib. de gloria confess. c. 34.

16 Quartodecimo Kal. Martij. Luna. E xiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

NAtalis beati Onesimi, [a] de quo S. Paulus Apostolus ad Philemonem scribit; quem etiam post S. Timotheum Ephesiorum Epũm ordinauit, prædicationisq; verbum illi commisit: Hic vinctus Romam perductus, ac pro fide Christi lapidatus, primo ibidem sepultus fuit; inde ad locũ vbi Episcopus fuerat ordinatus, corpus eius delatum est. Cumis in Campania Translatio S. Iulianæ [b] virginis & martyris, quę Nicomediæ sub Maximiano Imp. primum a patre suo Africano grauiter cæsa, deinde ab Euilasio Præfecto, cui nubere recusarat, varie cruciata, & postmodum in carcerem detrusa, vbi palam cum diabolo conflixit; demum flammas ignium, & ollam [c] feruentem superans,

perans, capitis decollatione martyrium cõsummauit. In Aegypto sancti Iuliani [d] martyris, cum alijs quinque millibus, Cæsareæ in Palæstina SS. martyrum Aegyptiorum Eliæ, [e] Hieremiæ, Esaiæ, Samuelis, & Danielis, qui cum spontaneæ ministrassent confessoribus in Cilicia ad metalla dãnatis, inde reuertentes, comprehẽsi, & a Firmiliano Præside sub Maximiano Imp. sęuissime torti gladio demum percussi sunt. Post quos S. Porphyrius [f] Pãphili martyris famulus, & S. Seleucus [g] Cappadox, qui iteratis certaminib. sæpe vicerant, rursus cruciati, alter incendio, gladio alter martyrij coronam acceperunt. Brixiæ S. Faustini [h] Episcopi & confessoris.

FEBRVARII 16.

Onesimi.[a]] De eodem Beda, Vsuardus, & alij oẽs. Græci autem pridie huius diei in Menologio. Laudatur egregie ab Apostolo scribẽte ad Philemonem. S. Ignatius epist. 14. ad Ephesios eumdem præclaro elogio commendat, meminitq; eiusdem in epist. 12. ad Antiochenos. Habẽtur eius Acta, quę ex veteribus monumentis Metaph. in lucem prodidit, & Lip. recitat to. 5. Sur. aũt to. 1. Passus reperitur sub Traiano Imp. & Tertullo Vrbis præfecto. Niceph. lib. 3. c. 11. prorsus conuincitur errare, dum scribit eum sub Domitiano cõsummasse martyrium. Si enim constat post S. Ignatium fuisse superstitem, certumque habetur, eumdem Ignatium anno Traiani Imper. vndecimo martyrio coronatum, quonam pacto effici potest, vt sub Domitiano Onesimus martyrio occubuerit? Errat plane in Onesimo, sicut & in Diony. Areopagita, de quo suo loco inferius Vixit ijsdem fere temporibus Onesimus Episc. Byzantinus, tertius ordine de quo Niceph. Episc. in chron. & Niceph. Callist. lib. 8. c. 6. Alius adhuc extitit eius nominis Episcopus Suessionensis sanctitate celebris, cuius meminit Molanus in Indic. sanctorum Belg. cuius natalis agitur 13. Maij.

b Iulianæ] Beda item, ac cæteri Latinorum hac die, Græci autem in Menologio die 21. Decembris. Extant eius Acta apud Metaphrastem, ex quo Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. Habemus eadem in vet. cod. manuscr. e Græco Latine reddita a Petro quodam, qui ea ad Petrum Neap. Epm direxit, vt docet eius præfatio. Ponitur ibidẽ passa ann. a Christo nato 290. De reliquijs eius meminit S. Gregorius Papa in epist. ad Fortunatum Episcopũ Neapolita. 84. & 85. lib. 7. sub eius diœcesi enim sanctæ martyris corpus quiescebat.

c Ollam feruentẽ.] De huiusmodi genere tormẽti mentio habetur li. 2. Mach. c. 7. Recenset Ioseph. lib. de Machab. ad Polyb. ollã æneam inter exquisita tormẽta, quã & his verbis describit: Carnificũ manibus ollæ æneæ imponitur (hoc pœnali supplicio nomẽ est) prelo gyrato, sanctũ caput ad genua pellitur, sicq; corpore deorsum redacto, pugil in eã quã diximus ollã miserrime detruditur. Hac ibi, ex versione Erasmi, quẽ aliũ ab eo qui cõmuniori vsu habetur manibus, textũ nactũ esse putãdum, nisi eũ turpiter sæpius hallucinatũ, immo impudenter ex animi sententia mutasse verba velimus affirmare, cum Græcus textus se aliter habeat.

d Iuliani.] De eodem iidem qui supra, Latinorum auctores; at Græci in Menologio de ipso agunt die 21. Iunii, vbi & breui compendio certamen eius describunt passumq; esse in persecutione Diocletiani, sub Marciano Præside, eumdemq; à S. Ioanne Chrysostomo celebri oratione laudatum, ibidem testantur, Fuit clarus itẽ in Aegypto Iulianus Episcopus Alexandrinus, qui primo anno

Commodi Imp. ſedere cępit, de quo Euſeb. hiſt. lib. 5. cap. 9. & alij.

e Heliæ, Hieremiæ & ſoc.] Scripſit horum certamen Euſeb. hiſt. lib. 8. ca. 22. Hi etenim, vt ad Chriſtum cõuerſi ſunt, profana ſibi indita à parentibus nomina reſpuentes ſanctorum Prophetarum ſibi imponi nomina cupierunt. Scribit Dionyſius Alexandrinus, peculiare olim fuiſſe nuper cõrrouerſis ad fidem, vt Apoſtolorum, aliorumq; ſanctorũ, quorum fidẽ eſſent amplexi, etiã ſibi nomina ſumerẽt. Apud Euſe. li. 7. c. 20. In eãdẽ ſentẽtiam plura differit S. Ioannes Chryſoſt. hom. 21. in Geneſ. multiſq; inculcat, non nomina Gentilium & auorũ eſſe filijs imponenda, ſed ſanctorum, qui virtutibus effulſerunt, & Dei amicitia digni fuerũt.

f Ad metalla damnatis.] Differẽtiam ponit Iureconſultus l. aut damnum. ff. de pœn. Inter damnatos ad metalla, & ad opus metalli. grauioribus enim premebantur vinculis, qui ad metalla damnati erant. De ærumnis Chriſtianorum, qui ea pęna damnati eſſent, habes egregiam epiſtolam Cypriani 77. ad Nemeſianũ, Felicem, & collegas Epiſcopos. Damnabantur Chriſtiani ẽt ad alia opera publica, vt ad ſodiendam arenam, ad lapidicinas, & alia, vt eorum Acta teſtantur. Illa tantum pœna immunes fuiſſe videntur, quæ dicebatur, ad ludum, de qua Vlpianus l. aut damnum. §. qui ad ludum. ff. de pęnis: & Paul. lib. 5. ſentent. tit. 17. & l. 2. de abolit. Cod. Theod. Id enim accidiſſe arbitror, non humanitate Gẽtilium, ſed potius verecũdia Chriſtianorum, vt qui mallent duriora quæque ſupplicia perpeti, quam inter gladiatores ferarum venatores, comœdos & tragœdos, pyrrhicharios & ſaltatores in theatro connumerari, nec ea agere, quæ vel ſpectare tantum Chriſtianis erant interdicta, vt Cyprian, de ſpectac. Cum alioqui ſicut fęminas ad lenones, ita viros ad ludum eſſe damnatos, appareat ex Clemen. conſt. lib. 5. c. 1. vbi hæc verba: Si quis Chriſtianus propter nomen Chriſti & charitatem erga Deum ac fidem ab impijs ad ludos, aut ad beſtias], aut ad metallum fuerit damnatus, &c. Vetuit poſtmodum Valentinianus Imper. vllum Chriſtianorum ob quodvis facinoroſum delictum ad ludũ damnari, l. 8. de pœn. Cod. Theod.

g Porphyrius.] Agit pluribus de eodẽ Euſeb. hiſt. lib. 7. cap. 20. alij inſuper ex eodem auctore eadem deſcripſerunt.

h Seleucus. Huius ante actæ vitæ curſum Euſeb. lib. 8. c. 22. teſtatum reliquit.

i Fauſtini Epiſcopi.] Recenſetur is ſeptimus Brixianæ eccleſ. Epiſcopus. de eo & Galeſin.

17 Tertiodecimo Kal. Martij. Luna. F xij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

Romæ paſsio S. Fauſtini,[a] quę alij quadragintaquatuor ſecuti ſũt ad coronã. In Perſide natalis B. Polychronij [b] Epi Babylonis, qui in perſecutione Decij, ore lapidib. cæſo, manibus extenſis, oculos ad cęlũ eleuans, emiſit ſpiritum. Concordiæ SS. martyrum Donati,[c] Secundiani, & Romuli cum alijs octogintaſex eiuſdem coronæ cõſortibus. Cęſareæ in Palæſtina S. Theoduli [d] ſenis, qui ex familia Præſidis Firmiliani, martyrum excitatus exemplo, cum Chriſtum cõſtanter confiteretur, cruci affixus, martyrij palmam nobili triũpho promeruit.

Ibidem S. Iuliani [e] Cappadocis, qui exosculans necatorum martyrum corpora, vt Christianus delatus, & ad Præsidem ductos, lento igne iussus est comburi. In pago Taruanensi S. Siluini [f] Episcopi Tolosani. In Scotia S. Fintani [g] presbyteri & confessoris.

FEBRVARII 17.

Austini & soc.[a]] Restituti sunt ijsdem ex eodem exemplari vetustissimo, cuius sæpius ante meminimus.

b Polychronij episc.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, Vuandelbertus, ac ceteri. habentur eius Acta ante vitam S. Laurentij apud Sur. tom. 4. die 10. Augusti, sed multũ sane ambigua. Quod autem ad Decium spectat, constat quidẽ illum aduersus barbaros prælijs difficillimis decertasse, vt scribit Aurelius Victor, Eutropius in Decio, et Paulus Oros. libro 7. capit. 21. & licet de Persis nulla apud eos mẽtio habeatur, verisimilis tamen est coniectura, Persas bello lacessisse, vexasseque; aduersus quos etiam Valerianum successorem, Imperij hæredem, infeliciter pugnasse cõstat, vt Trebellius scribit in Valeriano. Satis liquet tempora Decij scriptorum inopia remansisse obscurissima; eaq; tantum de eo facta esse perspicua, quæ de persecutione ab ipso in Christianos excitata produnt Christianorum scriptiones, & Acta sanctorum martyrum. Fuit eiusdem nominis S. Polychronius Episcopus Virdunensis in Gallia, discipulus S. Lupi Trecensis, de quo habetur mentio in Actis eiusdem S. Lupi in fine, apud Sur. to. 4. die 29. Iulij.

c Donati & soc.] Agit de ijsdem hac die Vsuardus, adstipulanturque vet. manuscript.

d Theoduli.] Eusebius, qui eius martyrium scribit lib. 8. cap. 22. passum refert anno septimo persecutionis Diocletiani & Maxim. Imp.

e Iuliani Cappadocis.] Idem auctor Eusebius eius certamen describit lib 8. c. 22. eumdemque etiam persecutionis anno septimo martyrio coronatũ testatur.

f Exosculans necatorum martyrum corpora.] Consuetuisse Christianos osculari sacra martyrum vulnera, habes etiã ex Prudentio in Perist. hym. 5. de S. Vincentio his versibus:

Ille vngularum duplices
Sulcos pererrat osculis.

Et in fine:

Per quam trementes properi
Exosculamur lectulum

Admonit & Cõstantinus Magnus Imp. labra cicatricibus sanctorum martyrum. Theodoret. hist. lib. 1. cap. 11. Datum est crimini à Cæciliano diacono Carthaginensi Lucillæ fœminæ apud Optatum, nõ quod os martyrjs ori admoueret, sed quod importuno tempore, & os illud nõ esset martyris vindicati, hoc est, recepti. Optat. lib. 1. contra Parmen. Deosculationem pro adoratione poni in antiquis sacris litteris, notatum habes à S. Hiero. ad Pammachium in apolog. aduersus Rufin. Id ipsum fuisse in vsu apud Gentiles, ex Plinio & Apuleio obseruat Cæl. Rhodig. lect. antiq. libro 10. cap. 8. in fin. Apud Minucium Felicem in Octauio id expressum quoque habes his verbis: Cæcilius simulacro Serapidis denotato (vt vulgus superstitiosus solet) manum ori admonens, osculum labijs pressit. Hæc ille. Vide notata ibi in margine edit. Rom. anno Domini 1583. quibus adde quod Lucianus scribit libro de Sacrif. Adorare osculo manuũ, esse sacrificium pauperũ, & quid vltra offerant non habentium.

g Siluini Episc.] De eo etiam Vsuard. hac die. Eius Acta haberi testatur Molanus in indiculo SS. Belgij, vbi plura de ipso; redditq; rationem, cur hunc Vsuar. appellet Episcopum Taruanẽsem, prout etiam à nonnullis est creditus, eo quod in Morinis miranda religione enituit, & virtute miraculorum claruit, apud quos etiam diem obijt, anno (vt ait) à Christo nato septingentesimo decimo quinto.

h Fintani presby.] Vsuardus item de eo hic agit, consentiuntque manuscript.

Duode-

18 Duodecimo Kal. Martij. Luna. G xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

Ierosolymis natalis B.Simeonis [a] Epi & martyris, qui filius Cleophæ, & propinquus Saluatoris ſecundū carnē fuiſſe traditur. Hic Hieroſolymorū Epiſcopus poſt Iacobum fratrem Dñi ordinatus, in perſecutione Traiani multis ſupplicijs affectus, martyrio cōſummatus eſt, omnibus qui aderant, & iudice ipſo mirantibus, vt centum viginti annorum ſenex crucis ſupplicium fortiter cōſtanterq; pertuliſſet. Apud Oſtia Tiberina SS. martyrum Maximi [b] & Claudij fratrum, & Præpedignę vxoris Claudij, cum duob. filijs Alexandro & Cutia: qui cū eſſent præclariſſimi generis, iubente Diocletiano, tēti ſunt, atq; in exilium deportati, deinde incendio cōcremati odoriferū martyrij ſacrificium Deo ipſi obtulerunt: quorum reliquiæ in flumen proiectæ, & à Chriſtianis perquiſitæ, iuxta eamdem ciuitatem ſepultæ ſunt. In Africa SS. martyrum Lucij [c] Siluani, Rutuli, Claſſici, Secundini, Fructuli, & Maximi. Conſtantinopoli S. Flauiani [d] Epi, qui cū fidem Catholicam Epheſi propugnaret, ab impij Dioſcori factione pugnis & calcibus percuſſus, atque in exilium actus, poſt triduum vitam finiuit. Toleti S. Helladij [e] Epiſcopi & confeſſoris.

FEBRVARII 18.

Imeonis Epiſc. [a]] Beda, Vſuardus, ac cæteri Latinorum de eodem agūt hac die, Græci autem in Menologio 27. Aprilis, Eius martyrium ab Hegeſippo egregie conſcriptum Euſebius recitat lib. 3. c. 26. ex quo etiam cæteri complures eadē deſcripſere: eumdem conſobrinum Domini, natum ex Cleopha fratre Ioſeph, idē auctor affirmat lib 3 cap. 10. qui in chronico tradit, eumdem conſummaſſe martyrium anno decimo Traiani Imp.

b Maximi, Claudij, & ſoc.] De his itē Beda Vſuardus, Ado, atque alij omnes. Habentur horum res geſtę iunctæ ſimul Actis S. Suſannę, apud Sur. tom 4. die 11. Auguſti: ex quibus & cæteri, qui de his ſcribunt, quos recenſere omittimus, accepiſſe noſcuntur.

c Lucij, & ſoc.] Hos omnes reſtitutos ſcias ex eodem codice peruetuſto, cuius ſæpe meminimus: prætermiſſi ſunt alias fortaſſe, quod nec ciuitas vbi paſſi, nec tempus ibidem haberetur expreſſum.

d Flauiani Epiſcopi.] De eodē Græci agunt in Menologio hac die; vbi teſtantur Flauianum actum in exilium, & con fectum erumnis obijſſe, idq; ex ſententia Marcellini Comitis in chron. ſub Protegene & Aſterio Conſſ. vbi ait eum exulaſſe factione Dioſcori & Saturnini. Sed hæc quidem omnia repugnare videntur Actis ſacroſancti Conc. Calced. In Actio ne etenim prima & tertia Euſeb. Doti-

læi, & in Actione 4. Archimandritæ Catholici, oblato S. Synodo libello, conclamarunt aduersus Dioscorum, S. Flauianum factione Dioscori necatum esse: id ipsum et Liberatus diac. in breuia. hæres. Nestor. & Eutych. exactè describit c. 12. factumq. refert, antequã Epheso recessissent Epi. Id et Euagrius Scholast. histor. lib. 2. c. 2. Id deniq; Nicephorus (vt præter eam recentiores) plurib. testatur li. 14. cap. 47. Cæterum cõtigit vtrumq; esse verũ: nimirum Flauianum a Dioscoro, vt aiunt, male habitum, sicq; affectum cõtinuo missum esse in exilium, & tertia die vita functũ. Cõfirmantur hæc ex lib. manuscrip. qui habetur in bibliotheca Vatic. num. 1855. in quo descriptæ habētur cõplures epistolæ Rom. Pont. vbi inest libellus incerti auctoris, sed quem tñ sui sæculi res scripsisse constat, est eius exordium: Nostro quidẽ sæculo, sed interuallo tpis Nestorius & Eutyches, &c. In eo igitur hæc de Flauiano leguntur: Ducitur in exiliũ Flauianus, & apud Epypã, quæ est ciuitas Lydiæ, seu superueniẽte, seu ingesta morte, defunctus est. Hęc ibide exitu Flauiani, dum duceretur in exiliũ. Est illa hæc ciuitas Lydiæ, quã Ptolomæus Hypepam vocat, & apud Pliniũ deprauate legitur Enippa, lib. 5. c. 29. Cõtigit obitus Flauiani sub Cõsulatu Asterij & Protogenis, mense Augusto, postq̃. Hilarius diac. legatus Apost. inde clam aufugiẽs, Romã redijt ad S. Leonem Papam. Ne quis ergo miretur, si idẽ Pontifex in litteris quas dedit ad Theodosiũ, & Pulcheriã Augustos, & quas ẽt ad alios tertio Idus Octob. ijsdẽ Conss. dedit, nihil de Flauiani nece meminerit: nã, qd post discessũ Hilarij fuit factũ, ignorãs, putans adhuc viuere Flauianũ, ad eum ẽt eadem die scripsit epistolã. Celebratur hac die solẽnis translatio, qñ venerandũ corpus eius per Marcianũ Augustum, & S. Pulcheriã coniugem summo cũ honore Constantinopolim translatũ est, cuius translationis meminit S. Leo Papa in epist. 44. ad Marcianũ August. sub Consulatu Adelphij data: est is annus, secundũ Fastos Onuphrij, a Christo nato 451. Ex quib. plane cõuincitur errare Nicephorus lib. 14. c. 49. dum eã translationem factã dicit sub Theodosio minore Imp. Extãt ꝑterea de ea re litteræ S. Pulcheriæ ad S. Leonẽ Papam, q̃ recitantur in præambulis Concilij Chalcedon. Mirificis laudibus S. Flauianũ prosecuti sunt Patres, ij ꝑsertim qui Chalcedonẽ ad Conciliũ conuenerunt; vbi inter alia eius ꝑconia, hæc in Actione 11. sunt acclamata: Flauiano æterna memoria: ecce v itio, ecce veritas: Flauianus post mortẽ viuit, martyr ꝓ nobis exorat: Flauianus post mortem fidem exposuit, &c. Accedat ad eius laudem constitutio Marciani Imp. quæ hr in l. qm C. de episco. & cleri. cuius de Flauiano promulgatæ sanctionis habes integrum exemplar in Actione 3. eiusdem Conc. Chalced. prope finem. Secundus Abel appellatur a Sebasteno Episcopo in episto. ad Leonem Imp. Extãt tom. 2. Conc. recent. edit. De restituendo nomine eius in diptycha, & abolẽda memoria Eutychij, extat l. quoniam. C. de episcop. & cleric. Cæteras autem eius res gestas tám synodicas, quam priuatas, intexuimus in Annal. Ecclesiasticis, per annos singulos seruata temporũ ratione.

e Helladij Episcop.] Huius Acta summatim complexus est S. Ildefonsus in libro quem scripsit de vir. illustr. quem tractẽ in Vaticana bibliotheca, diligẽter exscripsimus: at quoniam eumdem nondũ editum scimus, operę pretium visum est, hic ea recitare, quæ de sancto sanctus suis scriptis testata reliquit his verbis: Helladius Episcop. post Aurasium sedis eius adeptus est locũ: Hic cũ regiæ aulæ illustrissimus, publicarumq; rector existeret rerum, sub sæculari habitu votum monachi explebat & opus: nam ad monasterium meum illud Agaliense, cuius me susceptio monachum tenuit (quod munere Dei, perennisq; ac patentis sanctitatis decore, & opinabile cunctis & palam est totis) cum sæpe discursantium negotiorum ductus itinere perueniret, remota clientum sæcularisq; pompę decoris, adeo monachorũ peculiaritatibus inhærebat, vt turmis iunctis eorũ, stipularũ fasciculos ad clibanum deportaret. Cumq; inter decorem insolentiamq; sæculi,

culi, solitudinis & amaret & sectaretur arcana celeri fuga, relictis omnibus, quæ esse nouerat mundi, adijt sanctum monasterium, quod frequentauerat voto venit permansurus optati voti vsu. Ibi factus monachus, pariter meritis, & studijs sanctis vitam monachorum debite rexit, & statũ monasterij totius rei cõis diuitijs cumulauit. Ex hoc, fessis pene senio artubus, ad Pontificatus apicem euocatur: & quia vocaretur victus pariter & inuitus, illic maiorũ virtutũ exempla, quam monachus, dedit: quia statũ mundi, quem cõtempsit virtute, magna perhibetur rexisse discretione, miserationes eleemosynarumq; copias tã largiter egenis contulisse probatur, ac si illius stomacho putares inopum, & artus pendere, & viscera consoueri. Scribere renuit, quia quod scribendum erat, quotidianæ operationis pagina demonstrauit. Me, ad monasterium rediens memoratum, vltimo vitæ tempore Leuitam fecit: senex obijt, decem & octo annos factum regimen tenuit, temporibus Sisibuti, Suntilani, & exordijs Sisenandi Regũ. Beatus habitus fuit, & post beatam gloriã celestis regni bona plenus senectute promeruit: Hactenus de S. Helladio S. Ildefonsus, qui mox ad eius successorem Iustũ calamum vertit. De eodem Rodori. Tolet. lib. 2. c. 17. & alij recentiores.

19 Vndecimo Kal. Martij. Luna. A x

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20

Romę natalis S. Gabini [a] presbyteri & martyris, fratris B. Caij Papæ, q. a Diocletiano diu in custodia vinculis afflictus, pretiosa morte, cęli gaudia cõparauit. In Africa SS. martyrũ Publij, [b] Iuliani, Marcelli, & aliorum. In Palæstina cõmemoratio SS. monachorum, [c] & aliorum martyrũ, qui a Sarracenis sub duce Alemundaro ob fidem Christi sæuissime cæsi sunt Hierosolymis S. Zambdæ [d] Episcopi. Solijs * S. Auxibij [e] Episcopi. Apud Beneuentum S. Barbati [f] Episcopi, qui sanctitate celebris, Longobardos & eorum ducem ad Christũ conuertit. Mediolani S. Mansueti [g] Episcopi, & Confessoris. *Solis

FEBRVARII 19.

Gabini, vel Gabinij [a]] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Iuncta sunt eius Acta rebus gestis Sanctæ Susannæ, habet eas Surius to. 4. die 11. Augusti. Passus est Diocletiano sextum, & Constantio secundum Consf. vna cum Caio Papa ipsius germano, vt legitur in libro de Roman. Pontificibus. In prædictis autem rebus gestis S. Susannæ de domo Gabini in Ecclesiam conuersa hæc legũtur. Caij Episcopi domus beati Gabini domui propinqua erat, atque ex illo tempore Christianorum statio deputata est in duabus ædibus vsque ad hodiernum diem. Factum est hoc Romæ in regione sexta, apud vicum Mamuri, ante Sallustij forũ. Hæc ibi. Ex qua loci descriptione facile apparet, eam fuisse domum Gabini, quæ nunc dicitur Ecclesia S. Susannæ, ac domum Caij Ecclesiam illi propinquam, cuius dumtaxat supersunt vestigia ex aduerso posita.

b Publij & soc.] Agit de his ẽt Beda,

Vsuardus, & alij recentiores hac die.

c Sanctorum monachorum.] Iidem cæsi sunt in Sarracenorũ incursionibus, quarum mentio habetur in rebus gestis S. Ioannis Silentiarij, quas refert Metaphrastes die 13. Maij. itemque in vita S. Sabæ abb. apud eumdem die 5. Decembris ac in Actis etiam sancti Euthymij abb. quæ idẽ recitat die 20. Ianuarij. consentiunt ijdem, quæ habentur in Prato spirituali, c. 21. & 99. Vna eademq; persecutio Sarracenorũ sanctos monachos diuersis in locis positos vexauit, diuersisque diebus occidit: vt nõ mireris, si inferius de monachis cęsis a Sarracenis sæpe agatur. Scias autem ipsum Sarracenorũ principem Alemundarum ad Christi fidem tandem esse conuersum, ut scribit Nicephor. hist. lib. 17. cap. 35. histor. Miscel. ex Theophane lib. 15. & alij.

d Zambdæ Episcopi.] De eo scribit Euseb. in chron. & hist. lib. 7. c. vlt. in fine, Epiphanius in panar. hæres. 66. licet in mendoso codice Baza legatur. De eo item Nicepho. Episcopus in chronol. de Episc. eccles. Hierос. & Niceph. Callist. libro sexto capit. 34. Adscribitur hic trigesimusnonus eius sedis Episcopus; successit Hymenæo, seditque temporibus Diocletiani Imperatoris.

e Auxibij Episcopi.] Agunt de eodem Græci in Menolog. hac die. Eius Acta habet Metaphrastes, quæ Lipom. retulit in to 5. & Sur. to. 1. Fuit proximus Apostolorum temporibus; nam a S. Marco Euangelista baptizatus fertur.

f Barbati episcopi.] De eo vet. manuscrip. & inter alia Martyrologium Cassinense. Habemus eius Acta sincere scripta: est eorum exordium: Sicut euidentissime, &c. Interfuit Synodo Romæ celebratæ tẽporibus Papę Agathonis, anno Domini 680. eidemque subscripsit, prout eius Concilij Acta indicant, quæ inserta sunt in Actione quarta sextæ Synodi œcumenicæ Constantinopolitanæ.

g Mansueti episcopi.] De eodem tabulę Mediolanensis Ecclesiæ. Claruit idem temporibus Agathonis Rom. Pontificis; nam ipse etiam interfuit præfatæ Synodo Romanæ, eideq; subscripsit, vt eiusdem Synodi indicãt Acta inserta in Act. quarta sextæ Synodi. Habemus manuscriptam epistolam eruditissimam eiusdem Mansueti Episcopi ad Constantinũ Imperatorẽ Constantinopolitanum, dignam tanto viro, tãta q; sedis Episcopo: incipit: Si apicẽ Imperialis fastigij, &c.

ix B Decimo Kal. Martij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

TYri Phœnicia cõmemoratio beatorũ martyrũ, [a] quorũ numerũ solius Dei sciẽtia colligit, qui sub Diocletiano Imperatore a Veturio militũ magistro multis tormẽtorũ generibus sibi inuicẽ succedẽtibus occisi sunt; primo quidẽ flagris toto corpore dilaniati, inde diuersis bestiarũ generibus traditi, sed ab illis diuina virtute nil læsi, post addita feritate ignis ac ferri, martyriũ cõsummarunt. Horũ gloriosam multitudinẽ ad victoriã incitabãt Tyrãnio, [b] Siluanus, Peleus, & Nilus epi, ac Zenobius presbyter, qui felici agone vna cũ illis martyrij palmã adepti sũt. In Cypro insula SS. martyrũ Pothamij [c] & Neme-

sij. Constantinopoli S. Eleutherij [d] Epi & martyris. In Perside natalis S. Sadoth [e] Episcopi, & aliorum centum viginti octo, qui sub Sapore Rege Persarum, cum Solem adorare renuissent, crudeli nece præclaras sibi coronas compararunt. Catanæ in Sicilia sancti Leonis [f] Episcopi, qui virtutibus atque miraculis corruscauit. Eodem die Sancti Eucherij [g] Episcopi Aurelianensis, qui eo magis miraculis claruit, quod pluribus inuidiorum calumnijs fuit oppressus. Tornaci in Gallijs sancti Eleutherij [h] Epi & confessoris.

FEBRVARII 20.

Ommemoratio beat. mart. a] Agunt de ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado & alij. Horum Acta sumatim cōplexus est Euseb. lib. 8. c. 7. ex eodem Niceph. hist. li. 7. ac cæteri.

b Tyrānio, Siluanus, &c.] De his itē Euseb. hist. li. 8. c. 25. & Niceph. li. 7. c. 16. De singulis agitur certis diebus natalis dies.

c Potamij & Nemesij.] Beda item de his agit, additque Didymum; Vsuardus autem & Martyrius de duobus tantum.

d Eleutherij epi.] De eodē & Græci. ponitur hic octauus ordine Byzātius Eps, seditq; annis septē, vt tradit Niceph. eius sedis Episc. in chro. De eo ēt Niceph. Cal hist. li. 8. c. 6. Narrat idē auctor li. 15. c. 23. pauēdū iudiciū eiusdē scti aduersus clericū īpurissimū, editū tporib. S. Gēnadij Epi Cōstātinopolitani, & Leonis Imp. inde q; penes nōnullos excōicatio S. Eleutherij in ore versatur vsq; hodie. Licet potius ĩprecatio, q̃ excōicatio dici debeat.

e Sadoth. & soc.] Alibi, Sadhoc, vel Saduch, legitur. De ijdē Græci in Menologio hac die. Horū omniū Acta ex antiqs codicib. edidit Metaphrastes: habet ea Lipom. to. 5. & Surius to. 1. Passi sunt hi sub Sapore Rege Persarū, qui uixit tēporib. Cōstantini, ac eius successoris Cōstātij, peruenitq; vsq; ad tēpora Valentiniani, & Gratiani eius filij Impp. vt auctor est Ammian. Marcell. li. 27. q illū eā ob causam Saporē longæuū appellat. Successit Sadoth, de quo agimus, Simeoni, q sub Cōstātino martyrio vita functus est: ipse aūt Sadoth passus est tēporibus Cōstātij. De his ēt scribit Sozom. lib. 2. c. 8. 9. & 10.

f Leonis episc.] Agunt etiam de eodem Græci in Menologio, et agnorum cum miraculorum effectorem prædicant.

g Eucherij epi.] Extant eius Acta, q̃ descripsit Surius to. 1. Claruit tporib. Caroli Martelli Principis Frācorū, a quo multa & grauia passus est: sed quas pœnas dederit apud inferos eius aīa, & q̃ terribile iudiciū de humato cadauere Deus ēdiderit, vide ibidē c. 6. q̃ & nup in Decretorū libro sūt descripta 16 q. 1. De eo Sigebert. ī chro. ann. Dñi 723. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bñd. lib. 3. c. 191. & li. 4. c. 186. Paul. Aemil. li. 2. de gest. Frāc. Io. Placent. ī catal. Epis. Leodien. sñ, & Molā. in īdic. SS. Belgij. Adscribit hic ī tabulis Democh. trigesimus tertius sedis Aurelianēsis ep.

h Eleutherij epi.] De eo autē Beda die sequēti. Huius res gestas breui cōpendio scribit Molanus in indic. SS. Belg. cum q; ordinatū dicit Epm anno Dñi 484. sedisseque annos 45. translatum vero corpus eius anno 881. De Eleutherij pueritia, ordinatione, & obitu habes ī vita S. Medardi a Fortunato conscripta, cap. 2. & 18.

21 Nono Kal. Martij. Luna. D viij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

IN Sicilia natalis SS. martyrum [a] septuaginta nouē, qui sub Diocletiano per diuersa tormenta confessionis suæ coronam percipere meruerunt. Adrumēti in Africa SS. martyrum Veruli,[b] Secundini, Syricij, Felicis, Seruuli, Saturnini, Fortunati, & aliorū sexdecim, qui in persecutione Vuādalica ob Catholicæ fidei confessionem martyrio coronati sunt. Scythopoli in Palæstina S. Seueriani [c] Epī & martyris. Damasci sancti Petri Mauimeni,[d] qui cum diceret Arabibus quibusdā ad se ęgrotum venientibus. Omnis qui fidem Christianam Catholicam non amplectitur, damnatus est, sicut & Mahumet pseudopropheta vester; ab illis necatus est. Rauēnæ S. Maximiani [e] Episcopi & confessoris. Metis S. Felicis [f] Episcopi. Brixiæ S. Paterij [g] Epī.

FEBRVARII 21.

MArtyrum septuaginta nouē. [a]] Agit de ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. l. 3. c. 138. et alij recētiores.

b Veruli & soc.] De his ēt Beda & Vsuardus. Quod hic additū est, hos passos esse in persecutione Vuādalica, ex dicto vetere manuscripto scias restitutum.

c Seueriani episc.] Scribit de eius nece p hæreticos Eutychianos illata Niceph. lib. 15. cap. 9. De eadē hæreticorū persecutione tūc in Catholicos in Palæstina grassante agit Euag. lib. 2. c. 5. Cyrillus monachus in Euthymio, apud Metaphrast. die 20. Ianuarij. Habetur mentio ēt de Seueriani Epī nece in litteris Marciani Imp. datis tūc tēporis ad monachos Palæstinæ: habentur to. 2. Concil. recent. edit. Est secūda ordine epistolarum illustriū virorū pro S. Synodo Chalcedonēsi S. Leo Papa eo tēpore ad sedandā eam seditionem & ad comprimendū furorē hæreticorum, scripsit ad Marcianum Impe. & ad Pulcheriam & Eudociam AA. nec non etiam ad monachos Palæstinæ, quo illorum turbatos animos cōciliaret.

d Petri Mauimeni.] Græci ēt de eodē agunt. De eius martyrio hēs ex Teophane in hist. miscel. lib. 22. anno 2. Constantini VI. Impe. vbi hæc etiam recitantur: Hūc declamationibus sermonum honorauit sanctus pater noster Ioannes, qui cognominatus est Chrysooras propter auream & fulgidam Spiritus sancti gratiam, quæ in ipso tam in verbo, quam in vitæ actu effloruit: quem videlicet Constantinus Imp. impius pp eminentem orthodoxiam eius anathemati subijciebat, & pro Māsur. qđ eius auitum nomē est, quodque redēptus interpretatur, sensu Iudaico nouū Ecclesiæ magistrum Manseron, mutato nomine, vocitabat. Hæc ibi: per quę plane constat intelligi S. Ioānem Damascenum, iuxta ea quæ de eodem scribit Suidas. Passus est hic anno Domini 742. secundū Fastos Onuphrij, secundum vero Græcorum supputationem anno 745. Sigebert. tamen in chron. recenset eius martyrium anno 745.

e Maximiani episc.] De eodē hac die tabulæ Ecclesiæ Rauennatis. Consecratus hic est Episcopus sub Consulatu Basilij quinto, anno Domini 546. De eo plura Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 3.

f Felicis epis.] De eodē ex tabulis Metensis ecclesiæ Molan. in addit. ad Vsuardum. Ponitur hic tertius Metensis sedis Episcopus, seditque annos 62. vt habent tabulæ Demochr.

g Paterij episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Brixianæ. Numeratur 23. eius sedis Episcopus, post S. Philastrium autem 16. prout Rampert. in serm. de S. Philast. affirmat.

Octauo

22 Octauo Kal. Martij. Luna. D vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9 10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M		N		P
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21		22		23

Ntiochię Cathedrã [a] S.Petri Apoſt.vbi primũ diſcipuli cognominati [b] sũt Chriſtiani. Hierapoli in Phrygia B. Papiæ [c] eiuſdẽ ciuitatis Epi,q; S.Ioãnis Senioris auditor, Polycarpi aũt cõdiſcipul9 & ſodalis fuit. Salaminæ in Cypro S.Ariſtionis, [d] qui(vt idẽ Papias teſtatur)fuit vnus de ſeptuagintaduob. Chriſti diſcipulis. In Arabia cõmemoratio plurimorũ [e] SS. martyrũ, qui ſub Maximino Imp.ſæuiſſime cæſi ſunt. Alexandriæ S.Abilij [f] Epi, qui ſecundus poſt beatũ Marcũ eiuſdẽ ciuitatis Eps, ſacerdotium virtute conſpicuus miniſtrauit. Viennæ S.Paſchaſij [g] Epiſcopi, eruditione & morũ ſanctitate pręclari.

FEBRVARII 22.

Ntiochiæ Cathedra.[a]] Sedere cępit Petrus Antiochiæ vltimo Tiberij Imper.anno, & à Christo nato trigeſimonono, prout exacte Euſebius ſcribit in chron. De vſu priſtino celebrandæ diei Cathedræ, cum.ſ.aliquis Epiſcopus alicui præficeretur eccleſiæ, ſatis diximus ſupra in feſto die Romanæ Cathedræ. Quod autem attinet ad Cathedrã Antiochenam, miratus ſum vehemẽter R.P.Onuphriũ Panuinium, virum alioqui eruditũ, ſed cito nimis ex humanis prareptum, vt nõ potuerit ſuas lucubrationes emendare, nouam quandam hactenus inauditam, nec ab aliquo excogitatam opinionẽ de Cathedra Antiochena adſtruere conatũ eſſe, dum in ſuis ad Platinam additionibus, abſq; vllius antiquorum vel recẽtiorum teſtimonio affirmat Petrum Romæ primum, ac demum ſediſſe Antiochiæ. Quæ quidem opinio quam ſit falſa, quã aduerſa ſincerę veritati, quam deniq; faueat nouantibus qualemcumq; occaſionem captantibus, quotq; ex ea ſequãtur abſurda, vix credi poteſt. Legi aduerſus huiuſcemodi nouam opinionem eruditiſſimum commentariolum S. D. Siluij Antoniani, pientiſſimi ac diſertiſſimi viri, cuius cenſuræ ſcriptiones meas ſubijcere conſueui: expectamus ſi aliquando ab inuito poterimus extorquere eius editionẽ, ſimulq; è latebris Chriſtianæ modeſtiæ ipſius cætera feraciſſimi ingenij monumenta in publicum vindicare. Tu interim lector, accipe de ea te hæc teſtimonia ſanctorum Patrum. Poſt Anacletum, Antherum, Marcellum, & alios, ſatis tibi inſtar omnium poteſt eſſe S.Hieronymi auctoritas in comment. epiſt. ad Galat.cap.2.& de ſcriptoribus Eccleſiaſt. in Petro. Si ex hiſtoricis hæc cupis, habes Euſebium, qui primum in ea facultate locum tenet, quique in chronico hæc ait: Petrus natione Galilæus, Chriſtianorum Pontifex primus, cum primum Antiochenam Eccleſiam fundaſſet, Romã proficiſcitur, ibi Euangelium prædicans, vigintiquinque annis eiuſdẽ Vrbis Epiſcopus perſeuerat. Hæc Euſebius, quem cæteri Græcorum (ne laborem omnes enumerando) abſque aliqua cõtrouerſia ſecuti ſunt, à quibus nec Latinorum aliquis diſſentit. Hæc etiam ſanctus Leo in

ſerm.

serm. 1. in natali Apostolorum: Gelasius Papa in Romano Concilio, vbi actum est de libris apocryphis, eadem professus est: id Pelagius Papa in epistola ad Benignum, & Greg. Papa ad Eulogium lib. 6. epist. 37. id denique alij omnes qui de ea re egerunt, absque aliqua dubitatione testati sunt. De leuissimis autem quibusdam obiectionibus, quę aduersus hæc siue ab Onuphrio, siue ab alio eius studioso obijciebantur, consule quæ diximus in 1. tom. Annal.

b Cognominati sunt Christiani.] Id Lucas Act. cap. 11. Qua autem ratione id acciderit, S. Athanasius in disputatione contra Arrium eiusmodi affert causam: Omnes, inquit, qui credebant in Domino nostro Iesu Christo, non Christiani, sed discipuli tantummodo vocabantur: & quia multi nouorum dogmatum auctores extiterant, doctrinę obuiãtes Apostolicę; omnes sectatores suos discipulos nominabãt; nec vlla erat nominis discretio inter veros falsosq; discipulos, siue Christi, Dosithæi, siue Iudæ cuiusdam, siue Ioannis sectatores, qui se quasi Christi Ecclesiæ confitebantur; quin potius vno discipulorum nomine censebantur. tunc Apostoli conuenientes (sicut, Luca narrante, Acta testantur) omnes discipulos vno nomine Christianos appellant, discernentes à communi discipulorũ vocabulo; & vt diuini per Isaiam oraculi sermo compleretur, quo ait c. 62. Seruientibus mihi vocabitur nomẽ nouum, &c. Hæc Athanas. Porro & hoc ipsum nomẽ non post multũ temporis hæretici æmulati sunt, Carpocratianiq; primum vsurparunt, vt scribit S. Epiph. hæres. 27. Hos secuti sunt cæteri, irrogantes cõtumelias tanto nomini falsa doctrina, ac morum prauitate: quam ob causam (vt cõquesti sunt sæpe Patres apologijs) execrandum factum est aliquando Gentilibus nomẽ Christianum, adeo vt ipsum solum absq; aliqua noxa (vt scribit pluribus Tertullianus in apologetico) esset in crimen.

c Papiæ.] De eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. De Papia scribit S. Irenæus, quem recitat Euseb. hist. lib. 3. c. 33. Idem Euseb. cap. 30. Hieron. de scrip. Eccles. in Papia. Extabant eius scripta vsque ad eiusdem Hieronymi tempora, vt ipse scribit epi. 28. Ad Luciniũ. Eadẽ dic de eo Niceph. lib. 3. c. 18. & 20. Hic monitum velim lectorem, ne qua suspicio de Papia in mentem irrepat, eo quod assertor fuit improbatæ sententiæ de mille annis, vnde dicti sunt hæretici Millenarij: nam sancta Dei ecclesia Catholica aliquandiu de ea re supersedit, iudiciumq; suspendit, nec aliquid de his qui ea sentiebant, definiuit: cum præsertim nõ vulgares homines, sed sanctissimi atque doctissimi viri id affirmarẽt, vt post Papiam Irenæus. Iustinus martyr (mittimus Tertullianum & Nepotem extra classem Catholicorum vagantes) Lactantius, Victorinus, Seuerus, & alij, prout testatur S. Hieronymus in comment. super Ezech. c. 36. lib. 11. & in proœm. li. 18. in Isaiam. De quorum sentẽtia idem auctor in Hiere. c. 19. lib. 4. hæc habet: Quæ licet, non sequamur, tamen damnare nõ possumus: quia multi Ecclesiasticorum virorum & martyrum ista dixerunt: & vnusquisq; in suo sensu abundet, & Dñi cuncta iudicio reseruentur. Hæc S. Hieron. quo tempore nihil adhuc ab Ecclesia de ea re fuisse definitum apparet. Paulo post autem, cum Apollinaris hęresiarcha hanc de Millenario sententiam niteretur adstruere, totisq; neruis defendere conaretur, atq; vt dogma Catholicorum stabilire, scriberetq; (vt ait S. Hier. in pœm. libro 18. in Isaiam) duo volumina aduersus Dionysium Alexandrinum, qui de ea re contra Irenæum librum ediderat: mox in eum atq; alios Millenarios zelus sanctorum Patrum exarsit, ita vt in hæresim ac patronum eius liberius inueheretur: cum præsertim ille adderet alias ad eam opinionem impietates, diceretq; homines resurrecturos esse ad legem, circumcisionem & sabbata seruanda, ad cibos electos, vt olim, & templum materiale constructuros. id de eo scribit S. Basilius in episto. 74. ad Occidentales. Tunc autem, sicut cæteræ prauæ opiniones Apollinaris, ita hęc de Millenario à Damaso Papa Romæ putatur esse damnata.

d Aristionis.] De eodem Beda, Vsuar. Ado,

Ado, & alij. Meminit de Aristione Papias, quē refert Irenæus apud Euseb. li. 3. c. 33. & Hiero. de scrip. Eccl. in Papia.

e Plurimorū sanct. mart.] Horū agonis Eusebius hist. lib. 8. c. 24. meminit.

f Abilij Epi.] De eodē hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij. Scribit de Abilio Euseb. in chron. eum sedere cœpisse anno quarto Domitiani Imp. & cum sedisset annos tredecim, sub Nerua Imp. ex hac uita migrasse. Ex his restituēdus est locus eiusdē Eusebij in editione Christophorsoni lib. 3. c. 12. cū ait: Quarto anno Domitiani Anianus primus Ecclesiæ Alexādrinæ pra fuit: qui cum annos viginti duos in eo munere cōpleuisset, exijt è vita: in cuius locum suffectus est Abilius. Hæc ibi: sed sic restituēda, vna tantū mutata dictione, vt dicat. Quarto anno Domitiani, Anianus qui primus ecclesiæ Alexandrinæ præfuit, cū annos viginti duos, &c. quam lectionem confirmant etiā ea, quæ idem Eusebius scribit lib. 2. cap. 23. vbi ait, octauo anno Neronis Imperij Anianum post Marcum sedere cœpisse.

g Paschasij Epi.] Beda itē & Ado de eo hac die. De Paschasio Epi Viennen. scribit Ado in chron. floruisse videlicet tēporibus Cōstātini, cū Melchiades Romanæ præesset Ecclesiæ. Successisse huic videtur Sāctus Verus, q reperitur interfuisse Cōcilio Arelatēsi 2. sub Cōstantino Imp. & Siluestro Romano Pōtifice celebrato, ut apparet ex actis eiusdem Synodi. Ex his redditur ambigua, q idē scribit Ado, verū sedisse tēporibus Traiani, & q ait, Paschasio fuisse suffectū Claudium. Sed de his in Vero plura ib. infra ad Kal. Augusti.

23 Septimo Kal. Martij. Luna. E vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24

In Anno Bissextili omittitur Vigilia sancti Matthiæ Apostoli: quia transfertur in sequentem diem, quæ est 24.

Vigilia [a] S. Matthiæ Apostoli. Apud Sirmium B. Sireni [b] monachi & martyris, qui, iubente Maximiano Imperatore, tentus, cū se Christianum esse, confiteretur, capite cæsus est. Ibidem natalis SS. septuagintaduorū [c] martyrū, qui martyrij certamē in præfata urbe cōsummantes, regna māsura perceperūt. Romæ S. Polycarpi [d] presbyteri, qui cū beato Sebastiano plurimos ad fidē Christi cōuertit, atq; ad martyrij gloriā exhortando perduxit. In ciuitate Asturicensi S. Marthæ [e] virginis & martyris sub Decio Imperatore, & Paterno Procōsule. Cōstantinopoli S. Lazari [f] monachi: q cū sacras imagines pingeret, Theophili Imperatoris Iconoclastæ iussu diris supplicijs excruciatur, & manus ei candenti ferro cōburitur, sed Dei virtute sanatus, abrasas imagines sanctas pingendo restituit ac demum in pace quieuit. Brixiæ S. Felicis [g] Episcopi. Hispali in Hispania S. Florētij [h] cōfessoris. Tuderti sanctæ Romanæ [i] virginis, quæ a S. Siluestro Papa baptizata, in antris & speluncis cælestem vitam duxit, & miraculorum

culorum gloria claruit. In Anglia sanctæ Milburgis [k] virginis, filiæ Regis Merciorum. Et alibi aliorum, &c.

¶ *In anno Bissextili bis pronunciatur.* Sexto Kalendas Martij, *& eadem Luna, scilicet die* 24. *&* 25. *Prima die, id est* 24. *hoc modo*: Sexto Kal. Martij, Luna, *quota fuerit. Deinde,* Vigilia S. Matthiæ Apostoli. Item commemoratio plurimorum sanctorum Martyrum, & Confessorum, atque sanctarũ Virginum. *Resp.* Deo gratias. *Secunda die, id est* 25. Sexto Kalend. Martij. Luna... In Iudæa, *&c. vt in sequenti lect.*

FEBRVARII 23.

Vigilia S. Matthiæ. [a]] De eadem Beda, & Microlog. c. 47. atque alij recentiores.

b Sireni.] De ipso etiam Beda, ac cęteri. Hic cum dicatur fuisse monachus: satis apparet ex Euseb. hist. lib. 8. c. 22. Maximiani temporibus fuisse monachos, & ex eis quam plurimos coronatos esse martyrio, vt & Seleucus, de quo supra egimus, quin & ipse S. Antonius martyrij cupidus cõuolauit Alexandriã, sed consequi nõ potuit, vt scribit S. Athanasius in vita ipsius. Agit etiam de Sireno Petrus in catal. lib. 3. ca. 147. licet eum etiam Episcopum fuisse dicat.

c Septuagintaduorũ martyrum.] Alij legunt sexagintaduos tantum; sed ex pluribus manuscr. prædictus numerus habetur certior, prout etiam Petrus in cata. li. 3. cap. 150.

d Polycarpi.] De eodem Beda, Vsuardus, & alij. Habentur eius Acta iuncta rebus gestis S. Sebastiani apud Sur. tom. 1. die 20. Ianuarij.

e Marthæ.] Tabulæ eius ecclesię. Eius Acta paucis enarrantur in thesau. concion. tom. 2. die 23. Februarij.

f Lazari monachi.] Agunt autẽ Græci de eo die 17. Octob. quãdo ex Cithiensi vrbe translatum est corpus eius Constantinopolim: vt testatum habetur in dicto Menologio, ea die. Scribũt de Lazaro Zonaras in tertia parte Anna. in Theophilo Imp. Cedrenus in eodem, & alij.

g Felicis Episcopi.] De quo tabulę ecclesiæ Brixian. Recensetur hic vigesimus a tempore Philastrij eius sedis Episcopi, successitque Dominico, vt scribit Rãpertus eius ciuitatis Episcopus, cum agit de translatione sancti Philastrij.

h Florentij.] Agitur de eo in flore sanctorum Hispa. vbi & sepulturæ eius epitaphium recitatur: itemque in thesau. concion. tom 2. die 23. Februarij.

i Romanæ.] De ea tabulæ ecclesiæ Tudertinæ, vnde etiam eius acta accepimus. Claruit temporibus Constantini, cum S. Siluester præesset Romanæ Ecclesiæ.

K Milburgis.] Fertur eius vita scripta esse à Gothzelino monacho S. Bertini, deque ea re testimonium est in catalog. script. Britan. Agit de ea etiam Molanus in addit. ad Vsuardum.

V F Sexto Kalend. Martij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s

a b c d e f g h i K l m n p q r s
26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
t u A B C D E f F G H M N P
14 15 16 17 18 19 20 21 20 21 22 23 24 25

IN Iudæa natalis S. Matthiæ Apostoli [a], qui post Ascensionem Domini ab Apostolis in locũ Iudæ proditoris sorte electus, pro Euangelij prædicatione martyrium passus est. Romæ S. Primitiuæ [b] martyris. Cæsareæ in Cappadocia S. Sergij [c] martyris, cuius gesta præclara habentur. In

Africa

Africa SS. martyrum Montani,[d] Lucij, Iuliani, Victorici, Flauiani, & soc. qui fuerunt S. Cypriani discipuli & sub Valeriano Imper. martyrium consummarunt. Rotomagi passio S. Prætextati [e] Episcopi & martyris. Treuiris S. Modesti [f] Episcopi & confessoris. In Anglia sancti Edilberti [g] Regis Cantiorum, quem S. Augustinus Anglorum Episcopus ad fidem Christi conuertit. Hierosolymis prima inuentio [h] capitis Præcursoris Domini.

FEBRVARII 24.

Matthiæ Apost. [a]] Latini omnes de eo agunt hac die, Græci autem IX. Augusti, vt constat ex Menologio, & ex constitutione Emanuelis Imp. titu. de ferijs. Præter illa de ipso leguntur in Act. Apostol. ca.1. scribunt eum non tm̃ in Iudæa, sed etiã in vlteriori Aethiopia Euangelium prædicasse, vt Sophron. apud Hieron. de scrip. Eccles. Niceph. lib.2.c.40. Doroth. in synop. de prædicatione in Iudæa meminit Isid. de vit. & obit. sanct. c.81. Matthiæ noĩe ferebatur Euangeliũ, qđ a Gelasio in Romano Concilio est reiectũ inter apocrypha, c. sancta Rom. dist.15. eadẽ æstimatione iam ante habitũ ab Origene hom.1. in Luc. & ab Euseb. li.3. c.25. Eiusdẽ item classicis existimatæ sunt traditiones noĩe Matthiæ editę, ex quibus Marcion suã ipsius hæresim adstruebat, vt scribit Clemens Alexand. lib.2. strom. c.7. qui ex eis quædam recitat fragmẽta, & Euseb. histor. lib.3. c.23. Acta ẽt Matthiæ, quæ scripta feruntur ab Abdia, vt spuria reijciũtur. Habetur mẽtio de Matthia apud Dionysiũ Areopag. de Eccles. Hierarch. c.5. par.3. Fertur sermo de S. Matthia quem alij Augustino, Bedæ autem alij tribuunt. Scribit Petrus diaco. Cassinen. scriptum fuisse ab Authperto abbate Cassinen. serm. de eodem, Apostolo, quem legimus in codice manuscript. S. Mariæ ad martyres incipit: Inclytam gloriam, &c. Habemus & nos eundem charactere Longob. conscriptum.

b Primitiuæ.] De ea consentiunt vet. manuscr. quorum supra meminimus.

c Sergij] De eo ẽt Beda, Vsuard. Ado, & alii hac die. Alius censetur, hic ab illo Sergio, qui vna cũ S. Baccho pro Christi fide certauit, de quo suo loco inferius.

d Mõtani, Lucij, & soc.] Restituti sũt ijdem ex vet. manuscr. Habentur eorum Acta germana, quæ recenset Sur. tom.1. hac die. De Montano, Lucio, Iuliano, & Victorico mentio habetur separatim in diuersis epistolis S. Cypriani. De Montano in epistola Celerini, apud eumdem epi. 21. De Victorico in inscriptione epistolæ 54. De Lucio, & Iuliano sæpe, & in Concilio Cartha. sub eodem Cypriano. An autem hi nostri ijdem sint cum illis non auderem affirmare; licet ijsdem passi reperiuntur temporibus, ac in eadem regione.

e Prætextati.] Recensetur hic xvij. eius sedis Episcopus secundum tabulas Democh. Reperitur interfuisse Cõcilio Turonẽsi 2. Parisiensi 1. & Aurelianensi 5. quibus & subscripsit. Claruit sub Childeberto Rege circa annũ Domini 580. de quo Greg. Turonen. hist. Franc. lib.5. c.18. lib.7. c.16. & lib.8. c.20. & 31. vbi de nece ipsius itemque lib.9. cap. 20. Quod pertinet ad antiquam familiam, & nomen Prætextati, consule Macrob. lib. 1. Saturnal. cap.6.

f Modesti Episc.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vsuard. secundæ editionis.

g Edilberti Regis.] De quo plura Beda de gest. Angl. lib.1. ca.25.32. 33. & lib. 2. cap.3.4. & 5. Ad hunc S. Gregor. Papa scripsit epistolam 60. libro 9. regist. extat eadem apud Bedam lib.1. c.32. Migrauit ex hac vita anno Dñi 616. vt idem testatur Beda in epitome. Ex qua emendatur qđ idem dixerat li.2. 2. c.5. eum decessisse anno Dñi 613. nam (vt ipse ait) viginti

& vnum annos regnauit ab eo tempore quo Augustinus est profectus in Angliā.

h Prima inuẽtio capitis Præcurs.] De eadem capitis inuentione hac die Beda, Vsuard. Ado, consentiuntque vet. manu script. Græci et in Menologio hac item die agũt de eadem. Rursusq. viij. Kalen. Iunij aliam celebrant inuentionem, quā do Comanis, vbi in aureo vase latebat, iterũ repertũ, Constantinopolim translatum est. Consule ea quæ notantur infra ad quartum Kalend. Septemb.

vij G Quinto Kalend. Martij. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

IN Aegypto natalis SS. martyrũ Victorini,[a] Victoris, Nicephori, Claudiani, Dioscori, Serapionis, & Papię, sub Numeriano Imper. quorũ duo primi pro cõfessione fidei exquisita suppliciorũ genera constãter tolerãtes, capite plectũtur; Nicephorus post craticulas candẽtes, ignesq; superatos, minutatim cõcisus est; Claudianus & Dioscorus flammis incẽsi, Serapion vero & Papias gladio cæsi sunt. In Africa SS. marty. Donati,[d] Iusti, Herenæ, & soc. Romę natalis S. Felicis[c] Papæ Quarti,* qui S. Greg. Papæ atauus fuit; de quo is refert, qđ S. Tharsillæ nepti apparens illã ad cęlestia regna vocauit. Constantinopoli S. Tharasij[d] Epi, eruditione & pietate insignis, ad quẽ extat Hadriani Papæ Primi epist. pro defensione sanctarum imaginum. Nazianzeni Sancti Cæsarij,[e] fratris B. Gregorij Theologi, quem idem Gregorius inter agmina beatorum se vidisse testatur.

*Tertij.

FEBRVARII 25.

VIctorini, Victoris, & soc. [a]] De his hac item die Beda, Vsuardus, & Ado pluribus Petrus ẽt in catal lib. 3. ca. 151. Græci autem in Menolog. ad diem 31. Ianuarij.

b Donati, Iusti, & soc.] Beda de ijsdẽ hac die, qui & cæterorũ recenset singu'a noĩa. In vet. Martyr. monasterij S. Cyriaci, ꝑter hos recensitos, superadduntur, & alij quadragintaquatuor. Vidẽtur hi illi esse, quos Lucianus in epist. 22. apud Cypria. refert, & inter alios noĩat Donatũ, & Herenẽ; licet Pamelius in annot. eiusdẽ epist. auctoritate cuiusdã alterius manuscrip. bibliothecæ Guilielmitarũ Burgiensiũ, diuersis dieb. illos esse passos affirmet; nos autẽ Romano plus deferimus.

c Felicis Papæ.] Cũ hic Felix, de quo hac die agitur, dicatur atauus S. Gregorij Papæ cuius idem S. Gregorius meminit homil. 38. in Euãng. & lib. 4. dialog. c. 16. Existimauit Ioannes diaco. in vita S. Gregorij lib. 1. cap. 1. & Leo Ostiens. in chron. Cassinen. li. 1. c. 1. in fine, hunc esse quartum eius nominis Roma. Pontifi. Ego aũt in eam sñiam sum propensior, vt opiner, non Felicẽ Quartum, sed Tertium fuisse atauum S. Gregorij; idq; non leuibus rationibus persuasus: nam Felix Tertius Romanus fuit, Quartus aũt Sãnis natione, & patria Beneuentanus: at perspicuum est omnibus, S. Gregorium

non

non ex Samnitibus originem ducere, sed ab antiquis Romanis senatoribus, quod & ipse Ioannes diac. absque vlla dubitatione confirmat. Ad hęc addimus, si quis numeret annos, menses, & dies, quibus sedit Felix Tertius, inueniet ipsũ ex hac vita migrasse hac ipsa die, quinto Kalen. Martij, quod & diligenter obseruauit Panuin. in Fastis: Felix aũt Quartus obijsse dicitur quarto Idus Octob. licet fortasse ob translationem agatur commemoratio natalis eius 30. Ianuarij. Ad postremũ si tẽpora attendamus, quibus vixit vterque Felix: magis congruit, vt Felix Tertius, quam Quartus, atauus S. Gregorij dici debeat: si enim numeres annos ab obitu Felicis Tertij vsque ad electionẽ S. Gregorij Papæ iam senis, intercurrisse inuenies annos nonagintaocto: si autem recẽseas annos ab eo tẽpore quo Felix Quartus ex hac vita decessit, vsque ad eiusdem S. Gregorij Pontificatum; annos tantum sexaginta numerabis. Hac itaque habita vtriusque Felicis temporis rõne æquius esse videtur, vt Felix Tertius potius dicatur eius atauus, quã Quartus; qui eodem S. Gregorio iam nato, gessit Pontificatũ.

d Tharasij episcopi.] Agũt de eodem hac die Græci etiam. Acta autem eius scripsit Ignatius diaconus custos vasorũ, vt Suidas testatur in Ignatio. Habet ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 1. De eodem præterea sępius habetur mẽtio in Actis secundæ Nicænæ Synodi. Obijt humanę vitæ diẽ anno a Christo Dño 806. multis pro fide Catholica laboribus exantlatis.

e Cæsarij.] Huius egregia facta eius germanus S. Gregor. Nazianzenus in ea oratione, quam habuit in funere ipsius, feliciter explicat. De eodẽ plura in carmine de rebus suis. Locus hic citatus, habetur in fine eius orationis his verbis: Te Cæsariũ ipsum videbo, non iam peregrinantem, non iã ab alijs funere elatũ, non iã hominũ animos merore ac miseratione permouentẽ, sed clarũ insignẽ, & sublimẽ, qualis sæpe mihi in somnis visus es, o fratrũ charissime, & fratrũ amãtissime, siue cupiditate mea, siue ipsa veritate hãc mihi formam repræsentante. Hęc Greg. Citat eumdẽ locũ S. Ioã. Damasc. in oratione de his qui in fide mag. Extant eiusdẽ Cęsarij dialogorũ libri quatuor eruditissimi nuper editi, licet Billius in suis obseruationibus eius esse neget. Corrigitur ibidẽ ab eo error Nicephori de Cæsario.

26 Quarto Kal. Martij. Luna. A iij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

PErge in Pamphilia natalis beati Nestoris [a] Episcopi, qui in persecutione Decij cũ die noctuq; orationi insisteret, postulans vt grex Christi custodiretur, comprehensus, ac nomen Domini mira libertate & alacritate confessus, iussu Pręsidis Pollionis equuleo crudelissime tortus est, ac demum cum se Christo semper adhæsurum constanter profiteretur, crucis suspendio victor migrauit in cælum. Ibidẽ passio sanctorum [b] Papiæ, Diodori, Cononis, & Claudiani, qui S. Nestorem martyrio præcesserunt. Item sanctorum martyrum Fortunati, [c] Felicis, & aliorum vigintiseptem. Alexandriæ sancti [d] Alex. Episcopi, gloriosi senis, qui post beatum Petrum eiusdem ciuitatis Episcopum, Arrium presbyterũ suũ hæretica impietate deprauatum,

& diui-

& diuina veritate conuictũ, de Ecclesia eiecit, ac postea inter trecentos decẽ, & octo Patres in Niceno Concilio eumdẽ damnauit. Bononiæ S. Faustiniani [e] Episcopi, qui eam ecclesiam, Diocletiani persecutione vexatã, verbo pędicationis firmauit & auxit. Gazæ in Palęstina S. Porphyrij [f] Episcopi, qui tẽpore Arcadij Imperatoris Marnã [g] idolũ eiusq; templũ euertit, ac multa passus quieuit in Dño. Florẽtiæ S. Andreę [h] Episcopi, & confessoris. In territorio Archiacẽsi S. Victoris [i] cõfessoris, cuius laudes S. Bern. cõscripsit.

FEBRVARII 26.

Nestoris Episc. [a]] De eo ẽt Beda, Vsuar. & Ado, ipsius Acta extant apud Sur. to. 1. Alius hic ab eo, de quo Niceph. lib. 7. c. 15. & Metaphrastes in Demetrio.

b Papię & soc.] Eadem Acta S. Nestoris continent horum certamina. Passi sunt hi sub eadẽ Decij persecutione ante Nestorem consummatum.

c Fortunati & Felicis.] Redditi sunt ij ex prædictis vet. manuscr. Diuersi prorsus censentur ab illis, quorum natalis est die 11. Iunij, quod saltem ex sociorũ numero potes intelligere.

d Alexandri episc.] Beda, Vsuar. Ado, ac cęteri de eodẽ hac die. Meminit huius sępius S. Athanasius, qui inter alia in oratione secũda cõtra Arrianos hęc in eos: Nostis (inquit) quõ B. Alexander vsq; ad mortẽ contra hanc hęresim depugnauit, & quot tribulationes, quantos labores, quamquã iã senex, in decrepita ætate sustinuerit, qui & ipse ad Patres appositus est. Hæc Athanasius eius in Episcopatu successor. De eo ẽt Epiph. in panar. hęres. 69. Pluribus Theod. hist. lib. 1. c. 2. Socrat. hist. lib. 1. c. 3. Sozom. li. 1. c. 14. & Cassiod. ex eisdem. Extat huius egregia epist. scripta ad Alexandrũ Episc. Cõstantinopolitanũ cõtra Arriũ, ex qua ipsa qualis quãtusve fuerit, põt existimari. Recitat eam Theod. hist. li. 1. c. 6. Interfuit SS. Niceno Concilio, atq; sequenti anno, qui numeratur a Christo nato 326. ex hac vita migrauit. Claruerunt ijsdẽ tẽporibus eiusdẽ nominis duo alij illustres sanctitate Episcopi, Alexãder Constãtinopolitanus, quẽ diximus, de quo agunt Græci in Menolog. 30. Augusti, & Alexander Episcopus Thessalonicensis, cuius extat epistola ad Athanasium, descripta in apologia secunda eiusdem Athanasij. de hoc Græci in Menologio ad septimũ diem Nouẽbris.

e Faustiniani episc.] De eo præterea tabulæ ecclesiæ Bononiensis, recensetur eiusdem sedis secundus Episcopus. Scripsit de eodem Sigonius in historia de ecclesia Bononiensi.

f Porphirij episc.] De eodẽ Greci iterum agunt in Menologio, hac nimirum die, & secunda Martij. Extant eius Acta fidelissime scripta a Marc. diac. quæ descripsit Metaphrastes; eadem Latine reddita habet Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. Interfuisse hic reperitur Synodo Theopolitanæ habitæ in cã Pelagij, vbi tantus hæresiarcha subdole recantauit palinodiam, de quo S. August. de pec. orig. lib. 1. c. 10.

g Marnã idolũ.] Famosissimũ erat Gazæ in Palæstina idolũ, Marnas dictũ, celeberrimumq; templũ eius. Marnã Gazenses Iouẽ appellabãt, vt auctor est Marcus diac. in Actis S. Porphyrij; qui ẽt testatur, non solũ Marnæ templũ Gazæ fuisse, sed & Apollinis, & aliorũ Gentiliũ Deorũ: de Apollinis tẽplo Gazę posito meminit Iosephus antiq. li. 13. c. 21. edit. Gelẽ. Porro Marnæ tẽplũ erat oĩum celeberrimũ, q egregie ab eodẽ Marco diac. describitur: de eo sępe S. Hieron. meminit, in vita S. Hilarionis, in epist. 7. ad Lætã, cũ ait: Marnas luget inclusus, & euersionẽ templi iugiter pertimescit. Et in Isa. c. 7. cũ inquit: Seraphiũ Alexandriæ, & Marnæ templũ Gazę in ecclesia Dñi surrexerũt. Hæc Hieron. Adscribenda sunt hæc S. Por-

Porphyrio. prout eius Acta testantur.

h Andreæ Episc.] De eodem tabulæ ecclesię Florentinæ. Plura de ipso in vita S. Zenobij, cui in Episcopatu successit. Extat apud Sur.tom.3.die 25. Maij.

i Victoris.] De eo scripsit officiũ Ecclesiasticum S. Bernardus (vt ipse testatur in epist.312.ad Guidonem abbatem) continens sermones duos, quibus eiusdẽ sancti laudes & res gestas complexus est, item hymnum & responsoria duodecim cum antiphonis vigintiseptem & alia, iuxta consuetuos sacri ordinis ritus. Id præstitit S. Bernardus, exposcente eodem Guidone abb. Habes dictos sermones in editione Niuel.pag.55.& 56.

27 Tertio Kalend. Martij. Luna. B ij

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
t u A B C D E f F G H M N P
17 18 19 20 21 22 23 24 23 24 25 26 27 28

Omæ natalis SS. martyrum [a] Alexandri, Abundij, Antigoni, & Fortunati. Alexãdriæ passio S. Iuliani [b] martyris, qui cum ita [c] podagra cõstrictus esset, vt neq; incedere, neq; stare posset; vna cũ duob. famulis, qui eũ in sella gestabant, Iudici offertur; quorũ aliter fidem negauit, alter nomine Eunus cum Iuliano in cõfessione Christi perdurãs ambo simul camelis impositi, per totam vrbem circumduci iubentur, & flagris laniari, ac tandem incenso rogo, [d] hinc inde spectãte populo, comburi. Ibidem S. Besæ [e] militis, qui cum insultantes in prædictos martyres cohiberet, delatus ad Iudicem, pro fide cõstanter agens, capite truncatus est. Hispali in Hispania natalis S. Leandri [f] eiusdem ciuitatis Epi, cuius prædicatione & industria Visigothorum gens, adiuuante Reccaredo eorũ Rege, ab Arriana impietate ad Catholicam fidem conuersa est. Constantinopoli SS. confessorum Basilij [g] & Procopij, qui tempore Leonis Imperatoris pro cultu sanctarum imaginum strenue decertarunt. Lugduni S. Baldomeri [h] viri Dei, cuius sepulchrum crebris miraculis illustratur.

FEBRVARII 27.

Lexandri & soc. [a]] De his etiã hac die Beda, licet Thessalonicæ mendose, loco Romæ, & deprauatè pro Antigono, Androgonus in eo legatur: quæ omnia ex vet. manuscrip. sunt emendata, in quibus additur & Ianuarius.

b Iuliani.] De Iuliano & Euno agunt etiam hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Horum martyrium conscripsit Dionys. Episcopus Alexandrinus in epist. ad Fabium Antiochenum, quam recitat Euseb. histo. libro 6. cap. 34. & Niceph. lib. 5. cap. 30. Passi sunt temporibus Decij Imperatoris.

c Podagra constrictus esset.] De sistẽdo in iudicio ægroto homine, vide q̃ de lege duodecim tabularum lepide dispu-

tat Phauorinus cum Sexto Cæcil. Iurecons. apud Gellium lib. 20. cap. 1.

d Incenso rogo comburi.] Quod tam frequenter legas in Martyrol. vel in ipsis Actis martyrum, Christianos post multa tormenta igni traditos, eam puto ob causam esse factum, quod cum penes Gentiles Christiani haberentur magica arte imbuti, eos vt magos puniebat Gentilitas: ea enim pœna afficiēdos esse magos, eorum legibus statutum erat. Paul. lib. 5. sent. tit. 23. Pro Christianis hisce calumnijs impetitis complures antiqui Patrum scripsere apologias.

e Besæ.] Agit de eo idem Dionys. in epist. ād Fabium Episc. Antiochenum, habetur apud Eusebium li. 5. cap. 30. ex quo alij eadem referunt.

f Leandri Episc.] De eo etiam Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. S. Gregorius de eo sæpius, vt qui vsus est eo familiarissime, ante etiam quam Pontifex esset, prout declarat in præfatione Moralium. De eodem insuper lib. 3. dialog. c. 31. Extant præterea eius epistolæ ad eū scriptæ in registr. lib. 1. epist. 41. lib. 4. epist. 46. & lib. 7. epist. 125. Isidor. de vir. illust. c. 28. recenset eius scripta. Reperitur idē S. Leander interfuisse primo Concil. Hispalensi, habito anno 5. Reccaredi Regis, æra. 628. à Christo aūt nato an. 590. Idem S. Leāder habuit luculentam orationem de laude Ecclesiæ & conuersione gentis Gothorū ad fidem Catholicā, quam exscripsimus ex codice manuscrip. quem reperimus in bibliotheca Sfortiana, vbi habentur & aliæ Synodi Toletanæ nondum typis excusæ. Adnumerat Trithem. S. Leandrum inter professores regulæ S. Bened. lib. 2. c. 9. & li. 4. c. 130. de vir. illust. ord. S. Bened. Obijsse ferunt anno Domini 603. De eodē in thesaur. cōcion. to. 2. die 12. Martij.

g Basilij & Procopij.] Græci et de his agunt hac die, vt apparet ex eorū Menologio, vbi eorum Acta paucis enarrātur.

h Baldomeri.] De eo item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij, consentiuntque vet. manuscript.

j C Pridie Kalend. Martij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

ROmæ natalis sanctorum martyrum Macarij, [a] Ruffini, Iusti, & Theophili, Alexandriæ passio sanctorum Cerealis, [b] Pupuli, Caij, & Seraphionis. Ibidem commemoratio [c] sanctorum presbyterorum, diaconorum, & aliorum plurimorum, qui tempore Valeriani Imperatoris, cum pestis sæuissima grassaretur, morbo laborantibus ministrantes, libentissime mortem oppetiere; quos velut martyres religiosa piorum fides venerari consueuit. In territorio Lugdunensi, locis Iurēsibus, depositio S. Romani [d] abbatis, qui primus illic eremiticam vitam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorum postea Pater extitit monachorum. Papiæ Translatio corporis S. Augustini [e] Episcopi ex Sardinia insula, opera Luithprandi Regis Longobardorum.

FE-

M Acarij & soc.] De his agitur in vet. manuscript. præcipueq; in veteri Martyrolog. monasterij Cassinensis.

b Cerealis & soc.] Beda etiam de his hac die, consentiuntq; vet. manuscr. monasterij sancti Cyriaci, in quibus adduntur Claudianus & Iustus.

c Commemoratio sanctorũ presby.] Horum res gestas multis laudibus prosecutus est S. Dionysius Episcopus Alexandrinus in epistola quam scripsit ad Hieracem Episcopum: extat apud Eusebium histo. lib. 7. cap. 16. & 17. vbi in fine hæc leguntur: Ex Patribus qui virtute erant præstantissimi, ad hunc modum mortem oppetiuerunt, quorum nonnulli erant presbyteri, alij diaconi, quidam è populo virtutis ergo multum laudati: adeo vt istud mortis genus, quod propter incredibilem pietatem & robustam fidem suscipiebatur, nihil à martyrij splendore abesse videretur. Hæc Dionysius.

d Romani abb.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Non hic ille Romanus est, qui sanctum Benedictum in specu aluit, de quo agitur natalis dies 22. Maij: sed est Romanus germanus S. Lupicini, quorum Acta Gregorius Turonensis scribit in vit. sanct. pat. c. 1. De eodem Romano & Lupicino plura in vita S. Eugendi apud Sur. tom. 1. die 1. Ianua. Loca Iurensia, quorum hic habetur mentio, sic dicta sunt fortassè à Iura monte, Cæsaris commentarijs illustrato, qui diuidit Sequanos ab Heluetijs. Sed sunt eius textus aliæ lectiones; vt quæ dicit; Locis virentibus, prout legunt Beda, Vsuardus, & Ado: alia quæ habet, Locis Lorensibus, eaq; ex historia prædictorum sanctorum: Lorensis enim dicta est eremus (vt ibidem scribit Gregorius Turo.) vbi sanctus Romanus vna cum Lupicino fratre excoluit monasticam vitã temporibus Chilperici Regis Francorum, circa annum Domini 565. Porro Lorensis eremus (inquit Gregorius) inter Burgundiam & Alemanniam sita, Auenticæ adiacet ciuitati. Vsitatior tamen ea reperitur lectio, vt dicat (vt hic habetur) Locis Iurensibus, nam & S. Eugendus horũ discipulus, in Actis eius, quę extant apud Surium tom. 1. Iurensis monachus appellatus reperitur.

e Translatio corporis S. Augustini.] Huius translationis meminit Paulus diaco. de gestis Longobard. lib 6. cap. 14. & Beda, qui illis temporibus vixit, libro de sex ætat. in fine, vbi ait: Luithprandus audiẽs, quod Sarraceni, depopulata Sardinia, etiam loca fœdarent illa, vbi ossa S. Augustini Episcopi propter vastationem barbarorum olim translata & honorifice fuerunt condita, misit, & dato magno pretio accepit, & transtulit ea in Ticinum, ibiq; cum debito tanto Patri honore recõdidit. Hæc Beda. Porro ea olim in Sardiniam ex Hipponeregio delata fuerunt, cum à Trasamundo Vuandalorum Rege Arriano Africani Episcopi relegati essent in eam insulam, temporibus Symmachi Papæ, id in primis operante S. Fulgentio Episcopo Ruspensi, anno à Christo Domino (vt probabilius opinamur) quingentesimo quarto. At vero eo tempore non tantum corpus, sed mitram eiusdem & baculum pastorale, aliasque sanctorum reliquias ab eisdem Episcopis illuc translatas fuisse, auctor est Fara de rebus Sardois. Ticinum autem translatum esse venerandum eius corpus, tradit Marian. Scot. anno Domini 734. Ado vero in chron. anno 718. & Sigebert. anno 721. Extat de hac translatione Ticinum facta Petri Oldradi Archiepiscopi Mediolanensis epistola ad Carolum Magnum, data anno Domini septingentesimo nonagesimosexto: est eius exordium: Opus quod celsitudo vestra, dum in vrbe Mediolanensi moraretur, &c. Habetur illic in fine epistolæ, factam esse hanc translationem, cum Gregorius Papa Secundus Romanæ Ecclesiæ præsideret.

M A R T I V S.

* D Kalendis Martij. Luna. 1

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
t u A B C D E f F G H M N P
19 20 21 22 23 24 25 26 25 26 27 28 29 1

Omæ SS. martyr.[a] ducentorum ſexaginta, quos iuſſit primo Claudius pro Chriſti noīe damnatos extra portam Salariam arenā fodere, deinde in amphitheatro militū ſagittis interfici. Item natalis SS. marty. Leonis,[b] Donati, Abundantij, Nicephori, & aliorum nouem. Maſſiliæ SS. martyrum Hermetis[c] & Hadriani. Heliopoli S. Eudociæ[d] martyris, quę in perſecutione Traiani à Theodoto Epō baptizata, & ad certamen munita, Vincentij Præſidis iuſſu percuſſa gladio, martyrij coronā accepit. Eodem die S. Antoninæ[e] martyris, quæ in perſecutione Diocletiani cum Gētilium Deos irriſiſſet poſt varios cruciatus in vaſe quodam incluſa, in paludem vrbis Ceæ demerſa eſt. Apud ciuitatem Vuerdam S. Suitberti[f] Epī, qui tēpore Sergij Papæ apud Friſones, Batauos, & alios Germaniæ populos Euangeliū prædicauit. Andegaui S. Albini[g] Epi & cōfeſſoris, viri præclariſſimę virtutis & ſanctitatis. Apud Cenomanos S. Siniardi[h] Abbatis. Peruſiæ translatio S. Herculani[i] Epi & martyris.

M A R T I I 1.

Artyrum ducentorum, &c.[a]] De his itē Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habemus horū res geſtas vna cum Actis S. Valentini presbyteri apud Sur. die 14. Februarij. De quibus monemus lectorem, ne, cum nomen Calliſti in illis, poſitum legerit, putet illum eſſe Romanum Pontificem ita appellatum, qui non ſub Claudio Iuniore Imperatore, ſed longe ante ſub Macrino Aug. ſedit.

b Leonis, Datiui, & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdem ex dicto vetuſto Martyrologio monaſterij S. Cyriaci.

c Hermetis & Hadriani.] Vſuard. de ijſdē hac die, conſentiuntq; vet. manuſcr.

d Eudociæ.] Græci itidem de ipſa hac die in Menologio, vbi etiam ijſdem fere verbis eius paſſio habetur expreſſa.

e Antoninæ.] Agunt de ea etiam hac die Græci in Menologio, vbi eius certamen paucis deſcribitur. De Cea inſula, vnde & ciuitas eſt dicta, agit Plinius, Antonin. & alij. Quodnam illud fuerit vas, quo Antonina obijt, quod Deos Gentilium irriſiſſet, incluſa eſt, conſule ea, quæ notata habentur inferius de ſupplicio decreto aduerſus irriſores legū, die 28. Iulij.

f Suitberti Epiſc.] Beda, Vſuard. Ado, & alij hac die. Extāt eius Acta à Maſcellino presbytero fideliſſime ſcripta. Agit de eo itē Beda hiſt. Angl. li. 5. c. 12. Obijt diē anno Dñi 717. De eodem ēt Trithemius de vir. illuſt. ord. S. Benedicti, lib. 3. c. 165.

g Albini

g Albini Episcopi.] De ipso etiam Beda & Vsuardus. scripsit eius vitam Fortunatus presbyter, vt testatur Greg. Turon. de glor. confess. cap. 96. vbi de sanctis Albino atq; Martino agit; recenset eam Surius tom. 2. Reperitur hic interfuisse Concilio Aurelianensi tertio, habito anno 26. Childeberti Regis Francorũ, anno à Christo (secundũ Fastos Onuphrij) 540. Hinc errare conuincitur Trithem. de vir. illustr. ordinis S. Benedicti libro 3. c. 103. dum ait eum vixisse anno Domini 720. Alius hoc vetustior fuit S. Albinus, cui S. Maximus Episcopus Regiensis erexit basilicam, vt scribit Dinamius in vita S. Maximi: est fortasse ille sanctitate celebris Episcopus Catalaunensis, discipulus S. Lupi Trecensis Episcopi, de quo habetur mentio in Actis eiusdem sancti Lupi in fine, apud Sur. tom. 4. die 29. Iulij. Alius insuper fuit S. Albinus Episcopus Lugdunensis, de quo inferius xvij. Kalend. Octob.

h. Siuiardi abb.] Huius Acta recitat Surius tom. 2. Claruit temporibus Theodorici Regis Francorum, cuius regni anno octauo ex hac vita migrauit.

i Translatio S. Herculani.] Plura de ipso vide inferius septima Nouembris, qua die natalis ipsius celebritas agitur.

2 Sexto Nonas Martij. Luna. E xxix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

ROmæ via Latina SS. martyrum [a] Iouini & Basilei, qui passi sunt sub Valeriano & Galieno Imperatoribus. Item Romæ plurimorum SS. [b] martyrum, qui sub Alexandro Imperatore & Vlpiano Præfecto diu cruciati, ad extremum capitali sententia damnati sunt. In Portu Romano SS. martyrum Pauli, [c] Heraclij, Secundillæ, & Ianuariæ. Cæsareæ in Cappadocia SS. martyrum Lucij [d] Epi, Absalonis, & Lorgij. In Campania commemoratio sanctorum octoginta [e] martyrũ, qui cum nollent carnes immolatas comedere, nec caput capræ adorare, à Longobardis [f] sæuissime cęsi sunt. Romæ S. Simplicij [g] Papæ & confessoris. In Anglia sancti Ceaddæ [h] Episcopi Merciorum & Lindisfarnorum, cuius præclaras virtutes Beda commemorat.

MARTII 2.

IOuini & Basilei [a].] De his Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 3. cap. 169. & alij recentiores.

b Plurimorum sanctorum.] Additum est nomen Vlpiani Præfecti ex vet. manuscript. Constat etenim eum crudelissimum fuisse in persequendis Christianis, vt diximus supra, dum egimus de temporibus Alexandri Imperatoris. Agunt de his martyribus hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij.

c Pauli, & Heraclij.] Beda de Paulo tantum agit, & Heraclium omittit, sed restituitur ex dictis vet. manuscrip.

d Lucij & soc.] Beda legit Lucam, pro Lucio, ponitq; seorsum socios, nominibusq; corũ deprauatis: sed vt sic poneretur

tur vetusta dicta exemplaria mouerunt.

e Octoginta martyrum.] Horũ histo- riam scribit S.Greg.Papa li.3.dialo.c.27. & 28. Constat hos martyres passos esse anno Domini 579. quem quidem prætaxatum annorum numerum hac ratione supputamus. Affirmat enim dicto loco S.Gregoriꝰ, hos passos esse ante annos ferme quindecim ab eo tẽpore, quo hæc scribebat in suis dialogis, cum videlicet ageret in Põtificatu annos quatuor, quod constat ex lib.4.dialog.c.36.vbi agens de pestilentia, quæ primo sui Pontificatus anno contigit, ante triennium ab eo tempore contigisse testatur. Si igitur à prædicto anno 579. vsque ad quartum annum Gregorij Pontificatus enumeres interlapsos illos annos quindecim, dicto tẽpore eos martyrium consummasse comperies.

f A Longobardis sæuissime cesi.] Obtinuit vsus, vt Longobardi pro Longobardis dicant. Langobardos.n.à maiorib. esse dictos, complurium auctoritate probatur: sic appellat eos Cornel.Taci.lib.2. Annal.& lib.de moribus Germ. Velleius Paterculus iisdem in hist.lib.poster.pag. 131. nostrorum autem Sanc. Prosper in chron. sub Cõsulatu Ausonij & Olybrij. sic & Paul.diaco. de gest. Longob. sed in his non immoror. Quod autem ad Longobardorum Christianitatem pertinet, Procopius clarissimus historicus, qui vixit temporibus Iustin.Imp.lib.v.de bello Gothico, cum agit de Longobardis, eos nõ Gẽtiles fuisse & idololatras, sed Christianæ fidei professores, absq; dubio erate testatur. Quo autem tempore ad fidem Christianam venerint, nulla quidẽ apud Paulum Diaconũ, qui eorũ gesta est prosecutus, reperitur mentio. Ex his aũt quæ in dialogis Greg. Papa scribit, colligitur, Longobardorũ alios fuisse idololatras, vt hi de quibus hic agitur, quos caput capræ immolasse auctor est idem S. Greg. dial. lib.3.c.28. (Baccho.n.hircos Gentiles cõsueuisse immolare, testatur Varro lib.1. de re rust.redditq; causam. Auctor etiam est Minucius Felix in Octauio, cõsueuisse Gentiles immolare atq; colere caput vetuecis. Greg. Papa lib.7.epist.5.ad Brunichildẽ Reginã Francorũ scribens, conqueritur adhuc superesse in Gallijs qui aialiũ capita immolarẽt.) alios Christianos fuisse, sed Arrianos, cõstat ex his quæ idẽ narrat lib.3. dial c.29. & in regist.li.2. epist.2. Alios aũt Christianos Catholicos extitisse, colligitur ex li.3.regi.epi 2 & 4.

g Simplicij Papæ.] De quo eodem die Beda, Ado, & alij. Tiburi præsertim eius natalis solemnitas agitur, ibique eius sacras reliquias haberi accepimus. Sunt apud nos nonnullæ eius epistolæ, quas descripsimus in Annal. Eccles. vbi de ipso pluribus egimus.

h Ceaddæ Episc.] De eo scribit Beda histor.de gest.Angl.lib.3 cap.28.& lib.4. c.3.vbi agit de eius obitu. Idem in epitome recenset eius ordinationem anno Domini 664. Claruit (vt idem scribit) temporibus Vitaliani Pontificis.

xxviij F Quinto Nonas Martij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

Cæsareæ in Palæstina SS. martyrum Marini [a] militis, Asterij Senatoris, in persecutione Valeriani, quorum prior accusatus a commilitonibus quod esset Christianus, & interrogatus a Iudice, cum Christianum se esse voce clarissima testaretur, martyrij coronã capitis abscisione suscepit: cumque Asterius corpus martyris capite truncatum, subie-

ctis

ctis humeri s & ſubſtrata veſte,qua induebatur,exciperet, honorẽ quem martyri detulit , continuo ipſe martyr accepit. In Hiſpania natalis SS.martyrum Hemiterij [b] & Cheledonij, qui cũ apud Legionem Gallecię vrbem in caſtris militarent, exurgente perſecutionis procella, pro confeſsione noĩs Chriſti plurimis tormẽtis afflicti,Calagurrim vſq; perducti,atque ibi martyrio coronati ſunt. Eodẽ die paſsio SS.Felicis, [c] Lucioli,Fortunati,Marciæ,& ſociorum.Item SS.militum Cleonici,[d] Eutropij,& Baſiliſci,qui in perſecutione Maximiani ſub Aſclepiade Præſide crucis ſupplicio feliciter triũpharunt.Brixiæ S.Titiani [e] Ep̃i & confeſſoris.Bambergæ S. Chunegundis [f] Auguſtæ , quæ Henrico Primo Imp.nupta, cum virginitatem ipſo annuente ſeruaſſet,bonorum operum meritis cumulata , ſancto fine quieuit, & poſt mortẽ miraculis claruit.

MARTII 3.

MArini & Aſterij.[a]] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado & alij omnes . Horum certamina,quæ Cęſareæ Palęſtinæ ſubiere, Euſebius eiuſdem ciuitatis Epiſcopus exacte deſcribit lib.7.c.14. à quo etiam Niceph.lib.6. cap.13. & 14. & alij eumdẽ ſecuti auctorem . De reliquijs S. Marini martyris meminit Ioan. Damaſ. orat.3.de imagin.

b Hemiterij & Cheledonij.] De his etiam ijdem qui ſupra, Beda, & alij Horũ paſſionis triumphos Prudentius ſacro hymno cecinit; deq; pio fideliũ cultu eis exhiberi ſolito hæc ibi eleganter pangit :

Illitas cruore ſancto
Nunc arenas incolę
frequentant obſeruantes
Voce,votis, munere.
Externi necnon & orbis
Huc colonus aduenit, &c.

In breuiario Toletano inſtitutionis S. Iſidori,duo præterea habẽtur ſacri hymni,quibus eorundem martyrum Acta & laudes canuntur.Agit de ijſdem Gregor. Turonen.lib.de gloria martyr.c 93. Meminitque eorundem S.Eulogius libro 1. mem. ſanct. mart. Nouiſſime de ijſdem in flore ſanct. Hiſpan.& in theſaur.concio. tom.2.

c Felicis, Lucioli, & ſoc.] Beda de his hac die , adſtipulantur que vet.manuſcr.

d Cleonici & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menolog. hac die , eorumque Acta ſummatim complexa referunt.

e Titiani Epiſcopi.] De quo tabulæ Eccleſiæ Brixianæ . Rãpertus Epiſcopus in ſerm.de transla.S.Philaſtrij huius meminit , nonumque ponit ordine ab ipſo Philaſtrio ; à primo autem eius ciuitatis Epiſcopo hic numeratur decimuſquintus .

f Chunegundis Auguſtæ.] Extãt eius Acta, quæ Sur.retulit in to.2. De eadem Trithem.de vir.illuſt ord.S. Bened.libro 3.cap.159. Albert. Crant.in Saxon. Metrop.lib.5.ca.5. & alij plures, res Germanorum proſecuti . Claruit ſanctitate circa annum Domini 1030.

4 Quarto Nonas Martij. Luna. Gxxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

Omæ via Appia natalis S.Lucij [a] Papæ & martyris, q primo in pſecutione Valeriani ob Christi fidē exilio relegatus, et poſtmodū diuino nutu ad Eccleſiā ſuā redire pmiſſus, cū plurimū aduerſus Nouatianos laboraſſet, martyriū capitis obtrūcatione cōpleuit: quē S. Cyprianus ſummis laudibus celebrauit. Romę item via Appia SS. martyrum nongentorum, [b] qui poſiti ſunt in cœmeterio, ad ſanctam Cęciliā. Eodem die S.Caij [c] Palatini [d] in mare demerſi, & aliorum vigintiſeptem. Nicomediæ S.Hadriani [e] martyris, cū alijs vigintitribus, qui oēs ſub Diocletiano Imp. martyrium crurifragio conſummarunt: cuius memoria ſexto Idus Septembris, qñ eius corpus Romā tranſlatum fuit, potiſsimū agitur. Item paſsio SS. Archelai, [f] Cyrilli & Photij. Apud Cherſoneſum paſsio SS. Epōrum Baſilij, [g] Eugenij, Agathodori, Elpidij, Aetherij, Capitonis, Ephræm, Neſtoris, & Arcadij. Viluę in Lituania B.Caſimiri [h] filij Caſimiri Regis, quem Leo X. Romanis Pontifex in beatorum numerū retulit.

MARTII 4.

Vcij Papæ.[a]] Agunt de eodem hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. De huius ſucceſſione Euſeb. in chron. & hiſto. lib. 7. cap. 2. Optat. lib. 2. contra Parmen. & Auguſt. epiſt. 165. Extat ad Lucium Papam epiſt. Cypriani, tanto viro digna, 58. edit. Pam. Eiuſdem meminit ſcribens ad Stephanum Rom. Pont. epiſt. 67. Huius exilium cōtigit ſub Gallo & Voluſiano Imperatoribus, ſub quibus item, cum poſt liminio reuerſus eſset, martyrij coronam accepit, Valeriano & Galieno Conſulibus. De his pluribus diſſeruimus in Annalibus. Cur autem hic ponatur S. Lucius iſta paſsus in perſecutione Valeriani, vide quæ diximus in ijſdem Annalibus, & infra 10 Auguſti.

b Martyrum nongentorum.] De his ijdem qui ſupra; Beda, Vſuardus, & alij. Quod autem hic habetur, hos poſitos eſſe in cœmeterio ad S. Cæciliam, non ſic accipias, vt fuerit aliquod cœmeterium ita dictum; ſed quod in ipſo cœmeterio Calliſti locus erat, dictus ſanctę Cęciliæ, cuius ibidem adhuc memoria perſeuerat in marmore ſcripta, iuxta quem locū hi ſepulti erant martyres. De tēpore paſſionis eorū nihil prorſus penes antiquos: ſi quis aūt tempus deſcribit, additq; Cōſules, id cōiectura tantū ſua facere videtur.

c Caij & ſoc.] De his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij.

d Palatini.] Etſi cōe id ſit nomen omnibus, qui militant in Palatio ex familia Imp. tamen erat peculiaris ordo militiæ Palatinæ, vt apparet ex ti. de Palatinis, C. lib. 12. & C. Theo. li. 6. tit. 30. Minores hi erant Comitibus, atq; his qui dicebātur Agentes in rebus: Hi in diuerſas prouincias ad diuerſa negotia mittebātur, aliqñ etiam ad exigendum cenſum, vt conſtat ex conſtit. nouella Theodoſij & Valentiniani Imp. tit. 43. de Palatin. in his quæ nuper à Petro Pith ſunt edita, pag. 36.

e Hadriani & ſoc.] Agit de his item Beda. Extant eorū Acta, & quidem germana, quæ habes apud Sur. tom. 5. die 8. Septemb. & Mombrit. to. 1. Porro de Hadriano & ſocijs Græci agunt in Menologio 26. Auguſti. Illuſtriſſimus ſane martyr Hadrianus, qui licet paſſus ſit Nicomediæ in Bithynia; Romæ etiam clariſſimus eſt habitus, cuius peruetuſta memoria.

ria extat apud arcũ Seueri, de qua mẽtio habetur in Ordine Romano. ibi sacrum corpus eius Nicomedia translatum, reconditũ est: eademq; inter veteres Cardinaliũ diaconias connumeratur. Est sermo Honori Augustudunensis de S. Hadriano: cætera autem de trãslatione eius inferius ad sextũ Idus Septemb. dicẽtur.

f Archelai & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio.

g Basilij & soc.] De his itidem Græci in Menologio hac die.

h Casimiri.] Extant eius Acta scripta accurate à Zacharia Ferrerio Vicentino, Epõ Gardensi, legato Apostolico in Polonia: qui etiã auctoritate Romani Pontificis diuinas preces, sacros hymnos, ac deniq; integrum officium ecclesiasticum in eius honorem recitandum cõscripsit. Obijt hic sãctus an. a Christo Dño 1489.

5 Tertio Nonas Martij. Luna. A xxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4	5			

Ntiochiæ natalis S. Phocæ [a] mart. q post multas, quas p noĩe Redẽp. passus est, iniurias, qualiter de antiquo illo serpente triũphauerit, hodie quoq; populis eo miraculo declaratur, qđ si quispiã à serpente morsus fuerit, vt ianuã basilicę martyris credẽs attigerit, cõfestim euacuata virtute veneni sanat. Cęsareę in Palęstina S. Hadriani [b] martyris, qui primo in persecutione Diocletiani iussu Firmiliani Præsidis ob Xp̃i fidẽ leoni obiectus deinde gladio iugulatus, mart. coronã accepit. Eodẽ die passio SS. Eusebij [c] Palatini, & aliorũ nouẽ martyrũ. Cæsareæ in Palęstina S. Theophili [d] Ep̃i, qui sub Seuero Principe sapientia & vitæ integritate cõspicuus emicuit. Itẽ in Palæstina ad ripam Iordanis S. Gerasimi [e] anachoretæ, qui tempore Zenonis Imperatoris floruit.

MARTII 5.

Hocæ. [a]] De eo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio 22. Septembris. Alius hic est ab illo eiusdẽ nominis Episcopo, qui passus est sub Traiano, de quo inferius 14. Iulij. Quæ hic de Phoca martyre habentur, in Grego. Turonen. etiam leguntur lib. de gloria martyr. c. 99. Extat autem de eodem Phoca præclara oratio S. Asterij Episcopi Amaseæ, cuius quidẽ mentio habetur in Nicæna secunda Synodo: ex eaq; hæc ibi leguntur: In regia ciuitate Italiæ Principe, & totius mundi regina celebratur Phocas martyr, & extructa est ei ædes insigni pulchritudine: non minus autem colunt Romani Phocam, quam Petrum & Paulum. Hæc S. Asterius hyperbolice. Eidem martyri Basilius Imp. ingenẽ basilicam erexit Constantinopoli, quã etiam celebri monasterio auxit, vt scribit Cedr. in Basilio Imp.

b Hadriani.] Agũt Græci de hoc Hadriano Palæstino 4. Februarij: sed male sub Decio passum ferunt. siquidem eius gentilis Eusebius lib. 8. c. 21. in fine, coronatum esse martyrio, testatur, in persecutione Diocletiani & Maximiani Imp.

c Eusebij & soc.] De his itẽ Beda, Vsuardus, & alij, quib. assentiũtur vet. manusc.

d Theo-

d Theophili Episc.] De eo Eusebius hist. lib.5.c.21.& 26.& Hieron.de scrip. Ecclesiast.& alij. Hic inter Orientales Episcopos, sub Victore Rom. Pontifice, aduersus Quartodecimanos magis magisq; inualescentes strenue se gessit. Ad hunc potius scripta videtur Victoris Papæ epistola, quæ mendose inscripta est ad Theophilum Episcopum Alexandrinum, quē constat vixisse temporibus Theodosij Iunioris Imperatoris.

e Gerasimi.] Græci in Menologio agūt de Gerasimo pridie huius diei. Constat tamē ex Cyrillo monacho, qui ijsdē cum Gerasimo vixit tēporibus, in Actis S.Euthymij, quę scripsit, ipsum decessisse quinta Martij, Indic.13.sub consulatu 2.Zenonis Aug.qui annus ex supputatione recentiorum ponitur à Christo nato 475. multa ibi de Gerasimo habet idem auctor, necnon in vita S.Sabæ abb.apud Lipom.to.5.& Sur.tom.6. In Actis item S. Quiriaci anachoretæ agitur de eius obitu: habentur apud Sur.to.5. De alijs admirandis eiusdem rebus gestis habes in prato spirituali c.107. Cedrenus in cōpen. sub Zenone, & alij. Ex illis aliqua scriptor ille vitæ S.Hierony.de quo agemus inferius, & quis fuerit ostendimus, eidem S.Hieronymo falso adscripsit.

25.xxv B Pridie Nonas Martij. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6

Nicomediæ natalis SS.marty. Victoris [a] & Victorini, qui per triennium cum Claudiano, & Bassa vxore eius, tormentis multis afflicti, & retrusi in carcerem, ibidē vitæ suæ cursum impleuerūt. Terdonæ S. Marciani [b] Epi & martyris, qui sub Traiano pro Christi gloria occisus coronatur. Cōstantinopoli S. Euagrij, [c] qui tpe Valentis a Catholicis electus Eps, ab eodem Imperatore in exilium missus, migrauit ad Dñm. In Cypro S. Cononis [d] martyris, qui sub Decio Imp. pedibus clauis confixis, ante currum iussus currere, in genua procumbens, in oratione reddidit spiritum. Item passio SS. quadragintaduorum martyrū, [e] qui in Amorio comprehensi, & in Syriā perducti, illic egregio peracto certamine, victores palmam martyrij perceperūt. Bononiæ S. Basilij [f] Episcopi, qui à S. Siluestro Papa ordinatus, verbo & exemplo creditam sibi ecclesiam sanctissime gubernauit.

MARTII 6.

Victoris & Victorini. a] De his Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal.lib.3.cap.180. Agūnt item Græci de Victore & Victorino 31.Ian.quos tamen non Nicomediæ, sed Corinti sub Decio Imp.passos affirmant: sed fortasse illi ab his sunt diuersi.

b Martiani Episc.] Extant eius Acta, quæ ex antiquiorib.monumētis Mōbrit. recitat to.2.breui aūt compendio Petrus in catal.lib.3.c.189. Passus est (vt eadem Acta testātur) sub Hadriano Imperatore.

c Euagrij Episc.] Græci itidem. Porro de eo scribit Socrates hist.li.4.c.13. Adscribitur

bitur hic trigesimus Episcopus Constantinopolitanus à Nicephoro Episc. in chronico. Vixit eodem sæculo Euagrius S. Hieronym. pernecessarius; qui defuncto Paulino, subrogatus est Antiochenus Episcopus: alius item Euagrius, natione Ponticus, aliquando clarus eodem sęculo vixit, sed Origenis labe conspersus, extra classem Catholicorum est eiectus, in quē sæpe inuehitur idem S. Hierony.

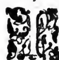
d Cononis.] De eo etiā Græci in Menologio hac die agunt; quem Nazareth oriundū, pręclaris certaminibus pro fide susceptis nobilitatum ferunt, dum breui compendio martyrium eius describitur.

e Quadragintaduorum martyrum.] Græci etiā de his hac die in Menologio, recensentq; inter ipsos Theodorū, Constantinum, Theophilum, & Bassum.

f Basilij epis.] De eo item tabulæ Bononiensis ecclesiæ, & Sigon. lib. de eccles. Bononiens. de quo supra.

7 Nonis Martij. Luna. Cxxiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

IN monasterio Fossenouæ prope Tarracinam S. Thomę [a] Aquinatis confessoris & doctoris, ordinis Prædicatorū, vitę sanctitate, & Theologiæ scientia illustris. Tuburbi in Mauritania natalis SS. martyrum Perpetuæ [b] & Felicitatis; quæ cum esset prægnans (vt S. Augustinus ait) expectata, iuxta leges, vt pareret, dum parturiebat, dolebat; obiecta feris gaudebat: passiq; sunt cum eis Reuocatus, [c] Saturninus, & Secundolus; quorum vltimus quieuit in carcere, reliqui oēs bestijs traditi sunt, sub Seuero Principe. Cęsareę in Palestina passio S. Eubuli [d], qui cū esset socius S. Hadriani, biduo post illū laniatus a leonib⁹, & gladio trucidatus vltimus oīum in ea ciuitate martyrij coronā accepit. Nicomediæ S. Theophili [e] Epi, qui ob cultū sanctarū imaginū in exiliū pulsus, illic defunctus est. Pelusij in Aegypto S. Pauli [f] Epi, qui eadē ex causa exul occubuit. Brixiæ S. Gaudiosi [g] Epi & confessoris. In Thebaide sancti Pauli [h] cognomento Simplicis.

MARTII 7.

THomę Aquinatis [a].] Celeberrimi Doctoris Acta scripta fusius habētur à Dauid Romæo, Paulo Regio, & Surio tom. 2. Plura S. Antoninus in 3. par. tit. 23. c. 7. & seq. Extare dicuntur in bibliotheca Vaticana Apostolicę littere Gregorij Decimi Rom. Pontificis ad ipsum scriptę, quibus eum vocauit ad Lugdunense Cōcilium: illas autem Clementis Quarti ad ipsum datas legi in illius registro. Relatus est inter sanctos à Ioanne xxij. Papa, cuius canonizationis extant litteræ Apostolicæ. Vix quisquam enarrare sufficeret, quod vir sanctissimus atq; eruditissimus Theologorum præconijs celebretur, quantūq; eius illibatæ doctrinæ à sanctis Patribus in SS. œcumenico Tridentino Concilio confidētibus fuerit acclamatum: iureq; ob eā causam à sanctissimę memorię Pio

Quinto

Quinto Rom. Pontifice inter celebriores Doc Eccl. fuit adnumerat᷑, dū huius diei celebritatē iisdem sacris solemnibus peragi voluit, quibus Bonif. 8. Papa SS. quatuor Doctorū Gregorij, Ambrosij, Augustini, & Hieronymi festiuitates celebrandas constituit. Extat de his sacrum diploma datū anno Domini 1567. tertio Idus Aprilis, Pontificatus eius anno secundo.

d Perpetuæ & Felicitatis.] De his etiā hac die, Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Harum frequenter meminit S. Aug. dignisq; laudib. celebrat, vt in tractatu habito de tempore barbar. est quintus de diuer. ibique capite 5. item in Psal. 47. ac de origine animæ ad Vincentium lib. 3. c. 9. & lib. 4. c. 18. rursus etiam ad Renatū lib. 1. c. 10. ac deniq; serm. de cultura agri, c. 4. to. 9. pag. 318. edit. Louan. Scribit Possidius in indiculo, S. Augustinum tres tractatus habuisse in harum martyrum die natali, quos excidisse dolemus. In sacro Canone Missæ Perpetuæ & Felicitatis nomina recensentur. Meminit Tertullianus de ipsarum altera, Perpetua scilicet, libro de anima, ex quo errare conuincuntur hi, qui has passas referūt temporibus Galieni: nam Tertullianus, qui de ea scribit, vixit sub Seuero Imp. Expectata est Felicitas vt pareret, iuxta l. prægnantis. ff. de pœn. cui S. Aug. videtur alludere. Eiusmodi legē ab Ægyptijs primo latā, & ab ijs à Græcis acceptam, tandemq; ad Romanos dilapsam, auctor est Plutarchus libro de his, qui sero à numine puniuntur, c. 4. Posita erāt harum sacra corpora Carthagine in maiori basilica, vt auctor est Victor Episc. V tic. lib. 1. de persecut. Vuandal. Eandem puto esse basilicā, ab eademq; Perpetua martyre denominatam, de qua in præfatione secundi Cōcilij Carthaginensis mentio habetur: ibi enim Perpetua Restituta appellatur ecclesia, in qua dicta Synodus est celebrata. Est præterea altera Felicitas insignis martyr, de qua inferius sexto Idus Iulij.

c Reuocatus, & soc.] Ex eorumdem Actis Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 3. c. 182. agunt hac die.

d Eubuli.] Græci etiam. Scribit de Eubulo Euseb. hist. lib. 8. cap. 21. in fine, pasfumq; refert anno septimo persecutionis Diocletiani Imp.

e Theophili Epis.] Agunt de eo item Græci in Menolog. hac die, eiusq; pro fide Catholica certamē paucis describunt.

f Pauli Episcopi.] Itidem de eo Græci hac die in Menologio agunt, eademq; referunt, quæ hic ponuntur.

g Gaudiosi Episc.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Brixianæ. Ponitur in tabulis duodecimus eius ecclesiæ Episcopus: à Philastrij autem tempore, qui numeratur eius sedis Episcopus ordine septimus, sextus ponitur à Ramperto Episcopo Brixiano in serm. de transl. S. Philastrij.

h Pauli Simpl.] Græci et de eo in Menologio hac die. Fuit discipulus Antonij Magni, vixitq; temporibus Constantini Imper. Plura de ipso in vit. Patrum par. 1.

xxiij D Octauo Idus Martij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

Pud Antinoum Aegypti vrbem natalis SS. martyrum Philemonis [a] & Apollonij diaconi, qui tēti, & ad Iudicē adducti, cum cōstanter idolis sacrificare renuissent, perforatis calcaneis per ciuitatē horribiliter tracti nouissime gladio cæsi martyrium compleuerunt. Item ibidem passio SS. Arriani [b] Præsidis, Theotici, & aliorum trium, quos Iudex

submer-

ſubmerſos in mare necauit, ſed delphinorũ obſequio corpora eorum ad litus delata ſunt. Nicomediæ S.Quinctilis [c] Epiſcopi & martyris. Carthagine S.Pontij [d] diaconi B. Cypriani Epi, qui vſque ad diẽ mortis illius cũ ipſo exilium ſuſtinens, vitę & paſſionis eius egregiũ volumen reliquit, atque in ſuis paſſionibus Dominũ ſemper glorificãs, coronam vitæ promeruit. Item in Africa SS. Cyrilli [e] Epi, Rogati, Felicis, item Rogati, B. Hereniæ, Felicitatis, Vrbani, Siluani, & Mamilli. Toleti in Hiſpania depoſitio S.Iuliani [f] Epiſcopi & confeſſoris, ſanctitate & doctrina celeberrimi. In Anglia S.Felicis [g] Epiſcopi, qui Orientales Anglos ad fidẽ conuertit.

MARTII 8.

Philemonis & Apollonij. [a]] De his Vſuardus hac die, Græci autẽ in Menologio ad 19. Kalen. Decẽbris vna cũ Thyrſo, Lucio, & Callinico, & ſocijs, quorũ oĩum Acta ſcripſit Metaphraſtes ex vetuſtioribus monumẽtis; retulit ea Lipom. in tom. 5. & Sur. to. 6. De his etiam in vit. Patrum par. 1. c. 19.

b Arriani Præſidis, & ſoc.] Agit de his omnibus Vſuardus, Græci autem in Menologio quinta Iunij. Erat Arrianus ferociſſimus omnium perſecutor, prout prædicta Acta martyrum Thyrſi & ſociorũ indicant: res geſtæ etiam Paphnutij martyris, quas recitat Metaphraſtes ad 28. Aprilis, necnon Acta Sabini martyris, de quo Lipom. to. 6. & Sur. tom. 2. die 13. Martij, perſecutiones ab eo excitatas referunt. de eius autem conuerſione atque martyrio agitur in Actis prædictorum martyrum Thyrſi, Lucij, Callinici, & ſociorum, apud Metaph. die 14. Decemb.

c Quinctilis Epiſcopi.] Beda de eo hac die, additque Capitolinũ, ſed Quinctilium, pro Quinctili: adſtipulantur itẽ vet. manuſcr.

d Põtij diac.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & vet. manuſcripta. Agit de Pontio Hiero. de ſcriptoribus Eccleſiaſt. Cõfundũt hũc nõnulli cũ Pontio qui paſſus eſt in Gallijs: ſed alius ille Põtio Carthaginẽſi diacono, qui & Carthagine quieuit, notiſſimus ob ſcripta a ſe Acta S. martyris Cypriani. De Pontio autem in Gallia martyre iſerius agitur pridie Idus Maij.

e Cyrilli Epiſcopi & ſociorum.] Agit de his Beda, & alij eum ſecuti, conſentiuntque vet. manuſcrip.

f Iuliani Epiſcopi.] De eo hac die in Breuiario Toletano, Vſuardus autem 6. huius. Succeſſit hic Quirico Epiſcopo, quem præceſſit ſanctus Ildefonſus ſucceſſor ſancti Eugenij: interfuit Concilio Toletano duodecimo, celebrato anno primo Eringij regis, a Chriſto autem 680. vt ex eius Actis conſtat, licet mendoſus codex Iulium pro Iuliano dicat in ſubſcriptione Epiſcoporum, ſed recte ca. 1. Sedit autem annos decem, menſem vnum, & dies ſeptem, migrauit ex hac vita anno Domini 691. Mirum quidem dictu, communi omnium pene errore irrepſit, vt omnes hunc appellent Iulianum cognomento Pomerium, eiuſque ſcriptiones eodem inſcribant cognomine. Quam autem diuerſus ſit a Iuliano Pomerio hic de quo agimus, longum quod extat inter vtrumque temporis interuallum facile perſuadet: nam Iulianus Pomerius vixit temporibus Gelaſij Papæ; quod ex eo cognoſces, dum Gẽnadius ſcribens ad eumdem Pontificem librum illum de vir. illuſtr. (vt ipſe teſtatur c. 100.) cum agit de Pomerio c. 98. illum adhuc viuere teſtatur: & ne quis exiſtimet Pomerium illũ de quo ſcribit Gẽnadius, alium eſſe a Iuliano Pomerio, de quo vertitur controuerſia, conſulat Iſidorum de vir. illuſt. ca. 12. & Honorium

Augu-

August.d.c.12.& intelliget vnũ eũdẽque esse; quem (vt diximus) constat floruisse temporibus Gelasij Papæ circa annum Domini 495. At vero Iulianus Episcopus Toletanus, de quo hic agitur, post annos fere ducentos vixit. Præterea Iulianus ille Pomerius, natione Maurus, presbyter tantum, in Gallijs vixisse dicitur, vt tam Gennadius, quam Honorius attestãtur, nec reperitur fuisse ecclesiæ alicuius Episcopus. Accedit etiam, quod eumdem Iulianum Pomeriæ Isidorus insimulat hæresis Tertulliani, & in libris quos scripsit de natura animæ, illam conatus est affirmare esse corpoream: quæ quidem indigna sunt, quæ tribuantur Iuliano Episcopo Toletano, fidei Catholicæ integritate probatissimo. Certe in vita huius antiquitus scripta; quam citat Vasæus in Annalibus Hisp. nullam prorsus de huiusmodi cognomine fieri mentionem affirmat. Trithem. cum agit de scrip. Eccles. in eumdem errorem lapsus est, vt vnum eũdemq; putarit Iulianum Pomerium cũ Iuliano Episcopo Toletano. Cautius quidem Sigebertus, qui in lib. de vir. illustr. ca.54.& 56. alium esse Iulianum Pomerium ab Episcopo Toletano demonstrat. Vnde autem errandi occasio prouenerit, inuestigemus. Conueniunt nomine, atque sacrarum litterarum professione, dũ vterque inter scriptores Ecclesiasticos adnumeratur; &, quod maius est, eiusdem facultatis & nominis commentarios ediderunt. Scripsit enim ille Pomerius (vt testatur S. Isidorus de vir. illust. c.12. itemque Honorius) commentarium tribus libris distinctum, quem Prognosticon appellauit, de vitæ futuræ cõtemplatione: elaborauit idem opus S. Iulianus Episcopus Toletanus totidem libris distinctum eodemq; nomine Prognosticon nuncupatum; vnde (vt diximus) accepta est erroris occasio. Porro si quis legerit Prognosticon Iuliani Episcopi Toletani, longe aliud esse illud opus ab eo inueniet, quod Pomerius elaborauit: nam sæpius citat in eo S. Gregorium Papam, quem cõstat longe post illius Pomerij tempora vixisse. At quod omnem prorsus aufert difficultatem: in eodem opere idem Toletanus Episcopus allegat plus decies Iulianum Pomerium. Ad postremum, cum in eo commentario idem profiteatur se habuisse præceptorem S. Eugenium; quis sit auctor, & quo vixerit tempore, aperte significat. Huius etiam & non Iuliani Pomerij (vt falso inscribitur) est ille egregius commentarius cõtra Iudæos ad Eringiũ Regem, vbi in fine auctor, cum numeret ab incarnatione Dñi vsq; ad illud tẽpus, quo librũ absoluit, annos sexcentosoctogintasex, lõge aliũ se esse ab illo declarat.

g Felicis epis.] De eo scribit Beda hist. de gest. Angl. lib.2.c.15. Floruit circa annum Domini 630.

xxij E Septimo Idus Martij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9				

Pud Sebasten Armeniæ natalis SS. Quadraginta [a] militum Cappadocum, qui tpe Licinij Imper. sub Præside Agricolao post vincula & carceres teterrimos, post cæsas [b] lapidibus facies, * in rigẽs stagnũ [c] missi sunt, vbi cõstricta eorũ corpora disrũpebãtur, ac demũ crurifragio martyriũ cõsummarũt. Erãt aũt inter eos nobiliores Cyrion & Cãdidus: quorũ omniũ præclaras glorias S. Basilius, alijque Patres scriptis suis celebrarũt. Nissæ depositio S. Gregorij [d] Episcopi, fratris B. Basi-

* nudi sub dio expositi sunt.

B. Basilij Magni, vita & eruditione clarissimi, qui ob fidei Catholicæ defensionem sub Valente Imp. Arriano ciuitate sua pulsus est. Barcinone in Hispania S. Paciani [c] Episcopi, tam vita quam sermone conspicui, qui tempore Theodosij Principis in vltima senectute finem vitæ sortitus est. In Morauia SS. Episcoporum Cyrilli [f] & Methodij, qui multas illarum regionum gētes cum carū Regibus ad fidem Christi perduxerunt. Romæ B. Franciscæ [g] viduæ nobilitate generis sanctitate, & miraculorum gratia celebris. Bononiæ B. Catharinæ virginis, ordinis S. Claræ, vitę sanctitate illustris, cuius corpus magno cum honore ibidem colitur.

MARTII 9.

Vadraginta militum. [a]] Tā Latini, quā Græci de ijsdem agunt hac die. Extat de his egregius sermo S. Basilij; duæ insuper ornatissimæ orationes S. Gregorij Nisseni, seu potius vna, duobus diebus vix absoluta ob frequentissimum cætum, quo impediente, eam prima die absoluere minus licuit. Horum Acta ex vetustioribus monumētis accepta edidit Metaphrastes, eaq; habet Lypom. to. 7. & Sur. to. 2. Fuerunt omnes (vt scribit S. Basilius) natione Cappadoces, ex diuersis ciuitatibus oriundi. De inuentione reliquiarum ipsorum opera S. Pulcheriæ Augustæ scribit Sozom. lib. 9. c. 2. Niceph. lib. 14. cap. 10. & Beda de sex ætat. Aliæ autem eorumdem sanctorum reliquiæ, quæ asseruabantur Cæsareæ Cappadociæ in Monasterio sancta rum virginum, à nepte S. Basilij, diuino monitu, concessæ sunt S. Gaudentio Episcopo Brixiano, dum in regiones illas Dei nutu peregrinaretur, qui tamquam ingentem adeptus thesaurū, summo perfusus gaudio, illas detulit in Italiam, quas in basilica à se erecta honorificentissime collocauit, & in eius dedicatione habuit homiliam, qua non solum rei gestæ historiam retexit; verum etiam occurrens tacitæ de sanctis reliquijs obiectioni, hæc ait: Licet enim cineres exustorum corporum mandato persecutoris in fluuium iacerentur; non defuerunt religiosæ manus, quæ partem cineris vel furto eriperent, vel precio comпararent. Hæc Gaudentius. Præter hæc etiam constat ex prædictis eorūdem martyrum Actis, ipsas reliquias in profluentem proiectas, diuina operante virtute, ad fluminis ripam esse delatas, & ab Episcopo Petro summa cum diligentia collectas. De loco martyrij idem S. Gaudentius affirmat, passos esse Sebaste ciuitate metropolitana Minoris Armeniæ. Erexit basilicam Constantinopoli in honorem prædictorum martyrum Tiberius Imp. quam Mauritius eius successor absoluit. hist. Miscel. lib. 17. anno 5. Mauritij Imp.

b Cæsas lapidibus facies.] Polybius li. 6. dum recenset supplicia militaria, non tantum illos cædi fustibus, sed etiam contundi lapidibus solitos narrat, prout etiā in hos milites factum apparet: de cæteris autem militaribus pœnis notauimus supra die 29. Ianuarij, dicturi & inferius suo loco de decimatione in Mauritio martyre, die 22. Septembris.

c In rigens stagnum missi sunt.] Eadē fere S. Basilius in oratione de Quadraginta mart. his verbis: Igitur sancti Dei sub dio pernoctare in stagno quodam iussi sunt, quod pro mœnibus ciuitatis erat, &c. Sic interpres, sed turpiter lapsus, dum pro πρὸ ᾗ ἡ πόλις κατάκειται, dixit, pro mœnibus ciuitatis erat, cum alioqui ipse Basilius diserte describat, media in vrbe, atque in stagno, circum quod vrbs habitabatur, martyres fuisse cruciatos; dubiū non est, stagnum frigidarij ibi iuxta caldarium

darium de more fuisse extructum. Eadē videtur affirmare Greg. Nissen. orat. 2. de iisdem martyribus, vbi hæc verba: Imperat tyrannus, ut gelu athletæ excruciati extinguantur, &c. Certe nisi vitium sit in translatione, cum gelu sit concretio aquæ ex frigore, prædictos in aquam positos esse, quisque intelligit. Cōfirmare hęc videntur quæ paulo post sequuntur, his verbis, Vnanimiter vniuersi hoc occupato loco, qui publicis tunc balneis vacabat, quasi & ipsi lauacro corpora curaturi, & extersuri, haud cunctanter tunicarum amictū deponebant. Paulo post itē sic: Elementorū quidē natura cōgelationi succūbebat; martyrū vero natura quasi indomita & inuicta erat. Itemq; inferius: Defluebāt digiti gelu paulatim carptimq; excisi. S. Ephram Syrus quoq; in ea oratione, quā habuit de sanctis Quadraginta martyribus, expressum hēt eosdem passos in stagno. Hęc omnia autem multo planiora apud Metaphrastem ac vetera Martyrologia habentur expressa: quæ tñ reddūtur ambigua ex his, quæ inferius de iisdē sanctis martyribus idē S. Basilius eadē oratione, vitiosa trāslatione cōfusa, scribit his verbis: In terra primū exerciti, deinde in aere sub dio; postremo igne crematos aqua excepit, &c. Significare volēs hisce quatuor elemētis eo ordine sic esse probatos, ut postremo eos igne crematos tūc aqua exceperit, & nō prius, sed sub nudo aere nudos expositos fuisse frigore cruciatos. In eādē sententiā S. Gaudētius Episcopus Brix. in sermone quē habuit de dedic. basil. illorum describēs certamē, hęc habet: Iudex prospiciens regionis naturā nimiis rigētem frigoribus, tēpus ēt, quo maxima hiemis asperitas, Aquilone flante, violentius incūbebat, montes niuibus, pruinis arua tegebātur: stagnū quoq; vrbi, ī qua ista gerebantur, subiacens lōge lateq; diffusum validissimo gelu durante, iter solidum plaustris gementibus accōmodabat. hac ergo vi loci, & tēporis immanitate perspecta, sacrilegii Gentilis exactor istud supplicii genus sanctis adhibere imperat, vt nudati corporibus, religati in apertis aeris pruinosa duritie pernoctarent, balneis non longe sub conspectu eorum fumantibus, vbi velox remedium victis callidus persecutor, animas eorum magis interficere gestiens, promittebat, &c. Hæc Gaudentius, qui in eas (vt diximus nuper) regiones peregrinatus, eorumdē sanctorum martyrum sacras reliquias a S. Basilii nepte accipere meruit. Secundū itaque S. Basilium, & S. Gaudētium, posita est hic in margine alia diuersa lectio. Quæ conciliari facile possit, si dixerimus balnei frigidarium alte cōcretum longo hiemis tempore, vt ingentia desuper subire onera potuissent, in eoque sic glacie cōstricto sub dio positos esse martyres frigore cruciandos. Quod autem absq; eo quod dimitterētur in stagnum, plus satis esset ad cruciatum, nudos eos exponi sub dio; docent ea quæ de immanitate frigoris & algoris illarum regionum, ex his quæ passi sunt Romani milites illic agentes in expeditione sub Corbulone, scribit Corn. Taci. lib. 13. his verbis, Ambusti multorum artus vi frigoris, & quidā inter excubias exanimati sunt, annotatusque miles, qui fascem lignorū gestabat, ita prærigiusse, vt manus oneri adhærentes, truncis brachiis deciderēt. Hæc Tacit. Nec præterimus, q̄ S. Ioannes Chrysostomus, qui in Armenia exulauit, pluries suis epistolis queritur de eius regionis frigoris immanitate, præsertim ad Olympiadem scribens epist. 4. & 6. Plutarchus in Lucullo inter genera tormentorum recenset stationem sub dio, ardente Sole, & frigoris tempore in luto ac glacie. Rursum vero in eadem Armeniæ prouincia passi reperiuntur alii quadragintaocto numero martyres, quorū meminit Gregorius Turonensis hist. lib. 10. c. 24. & de gloria martyrum c. 96. & Sigebert. in chron. anno 58.

d Gregorii Episc.] Vsuardus item hac die de eo, Greci autem in Menologio 4. Idus Ianuarii. Plura de ipso S. Gregorius Nazianz. in oratione dicta in laudē Basilii: scripsitque ad eū egregiā epistolā, qua ipsum e rhetoricis studiis ad sacros perscrutandos libros reuocauit, est epist. 43. Sūt & aliæ ab eodē ad ipsum scripte, videlicet, 34. 35. 36. 37. 4. 95. & 142. Qūo autem

autem in exiliū actus fit ab Arrianis ob fidei Catholicæ defensionē, meminit S. Basilius epist. 10. idēq; ipse Gregorius de se ipsa in epistola ad Olympiū monachū de vita S. Macrinæ sororis. . ost Valentis Imp. Arriani obitū, ab Antiochena Synodo ad reparandas Oriētales ecclesias iam collapsas destinatus est, vt idē ipse in eadē epistola testatur. Alia insuper honorificentissima legatione functus est, cum a SS. œcumenico Cōcil. Cōstantinopolitano sub Theodosio habito ad visitandas ecclesias Arabiæ missus est, vt ipse scribit in epist. ad Flavianū. Tantus deniq; fuit, vt inter præcipuos Catholicæ fidei patronos adnumerari, & sanctione Imperiali laudari mereretur. est cōstitutio Theodosij Imp. l. 3. de fide Cath. Cod. Theod. de eodem S. Hieronym. tāquam de homine satis sibi cognito cū esset Cōstantinopoli, scribit lib. de scrip. Eccles. Vixit autem vsq; ad vltimam senectutē; constat enim eū interfuisse alij Synodo Constantinopolitanę habitę anno decimosexto Theodosij Imp. qui est annus Domini 394. vt apparet ex illius Synodi Actis apud Theodorum Bal. in nomoc. Photij pag. 390. & 391. Hunc etiam plurimùm celebrat Suidas, eiq; inter illustres illius temporis oratores primas defert. Vincentius Lerinensis in libro aduersus hæreses eūdem eiusmodi exornat elogio: S. Gregorius Nyssenus, fidei, conuersationis, integritatis, & sapientiæ merito frater Basilio dignissimus. Niceta in sch. 19. ad pra. Greg. Nazian. in funere Basilij, dicit hūc fuisse aliquando coniugio obligatum; id, testatur Nicephor. hist. lib. 11. c. 19. innuit hoc ipsemet in lib. de laude virgin. Coniugem appellatam esse Theoseam, insignemq; fuisse sanctitate mulierem, testatur S. Grego. Nazian. epist. 95. ipsum Gregorium scripta, cum eū de itu illius consolatur.

Paciani episc.] De eo item Vsuardus hac die, assentiūturq; vet. manuscri. de Paciano S. Hieronymus lib. de scr. Eccles. in ipso, & in Dextero eius, qui in sæculo ē clarus, pfectura Prętorii fuit decoratus, ad quē idem S. Hieron. inscripsit librum de Script. Ecclesiast. porro Dexter eruditione insignis scripsit historiam ad S. Hieronymum, prout ipse testatur de scrip. Eccles. in Dextero, & in apologia aduersus Ruffinum lib. 2. Extant Paciani opuscula ad Symphorianum de Catholico nomine, & parenesis de pœnitentia, atque etiam de baptismo opusculum.

Cyrilli & Methodij Episcoporum.] habētur horū res gestæ in breuiario religiosissimæ Polonorū ecclesiæ, sex lectionibus for ritū Ecclesiasticum distinctæ. Dicti sunt ambo Morauorū & Sclauorū Apostoli; & licet Methodio Morauia tātū tribuatur, tñ ex registro Ioānis Octaui Papæ satis apparet ēt Methodiū fuisse Sclauorū Episcopū, qui ordinatus ab Hadriano II. Rom. Pontifice prædecessore eiusdē Ioānis VIII. ab eo ad Sclauorum populū missus fuit, prout eiusdē Ioannis Papæ indicāt litteræ ad ipsum Regē datæ 10. Iunij, Indict. 12. anno Dñi 879. quibus itē ad eūdem Methodium scripsit epist. 202. datā eodē die & anno quo superior ad Regē, qua eū vocat Romā, vt de fide, quam illis gentibus prædicaret, redderet rationē: falsis enim quibusdā calumnijs fuerat accusatus, aliter docere, quam ipse accepisset a Romana Ecclesia: qui anno sequenti Indict. 13. mense Iunio Romam venit, & in Synodo causam dixit: probataq; sua fide, obtinuit q. optabat a Rom. Pontifice, nimirū vt Sclauorū lingua laudes Deo dicere, & sacra peragere licite posset, ita tamē, vt prius Latina lingua Euangelium corā populo legeretur. Extat de his omnibus epistola eiusdem Ioānis Papę 252. data 12. Iunij, Indic. 13. ad Sclauorum Principē. Reuersus S. Methodius ad Sclauos, cū vberes fructus de Euāgelica predicatione colligeret, grauissima fuit persecutione vexatus; quē idē Pontifex, datis ad eum litteris est cōsolatus epist. 278. dat. Kal. April. Indict. 14. Habetur in dictis eorundē Actis, ipsorū opera corpus S. Clemētis R. Pon. Romā fuisse delatū, & in basilica S. Clemētis reconditū: sed de his consule, quæ habētur in die natali S. Clementis inferius. Porro ijdem Romæ morientes, miraculis clari sepulti sunt: quorum sacras reliquias nu-

K per

per sub altari in eiusdem ecclesiæ sacello peruetusto reperiat esse accepi. Agit de ijsdem Martinus Polonus in supput. temporum, anno Domini 859. Aeneas Siluius hist. Boem. lib. 1. c. 13. Mart. Chromer. de reb. Polon. lib. 3. & alij plures.

g Franciscæ viduæ.] Legi ex archiuo eius monasterij duos manu script. codices, quibus eius præclarissima acta, & miracula quidem insignia, quibus tam viuens adhuc, quam etiam post obitum claruit, testibus examinatis, sunt scriptorum monumentis perpetuis consignata.

xvj F Sexto Idus Martij. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

APameæ in Phrygia natalis SS. martyrũ Caij [a] & Alexãdri, qui (vt scribit Apollinaris Hierapolitanus Eps in libro aduersus Cataphrygas hęreticos) in persecutione Marci Antonini, & Lucij Veri, glorioso martyrio coronati sunt. In Perside passi SS. quadragintaduorũ [b] martyrũ. Corinthi SS. martyrũ Codrati [c] Dionysij, Cypriani, Anecti, Pauli, & Crescẽtis, qui in persecutione Decij & Valeriani, sub Iasone Præside, gladio cæsi sunt. In Africa S. Victoris [d] martyris, in cuius solẽnitate S. Augustinus ad populũ tractatum habuit. Hierosolymis S. Macarij [e] Epi & cõfessoris, cuius hortatu loca sãcta a Cõstãtino & Helena expurgata, & sacris basilicis illustrata sunt. Lutetię Parisiorũ depositio S. Droctouei [f] abbatis, discipuli B. Germani Epi. In monasterio Luxouiense S. Attalæ [g] Abbatis, miraculis clari.

MARTII 10.

CAij, & Alexandri.[a]] De his itẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & vet. manuscrip. Eorum martyrium scripsit S. Dionys. Episcopus Alexandrinus: extat apud Euseb. hist. lib. 5. c. 15. in fine.

b Quadragintaduorum martyrum.] Agunt de his etiam ijdem qui supra, Beda, ac cæteri.

c Codrati, & soc.] Græci item de his hac die in Menologio, quorum egregiũ martyriũ ex veteribus monumentis scripsit Metaphrastes, quod & recitat Lipo. tom. 7. & Sur. tomo 2.

d Victoris.] Scribit Possidius in indiculo c. vlt. S. Augustinum in eius die natali tractatum habuisse. Plures reperiuntur eiusdẽ nominis in Africa martyres, vt ille inter alios, quem scribit Lucianus in epistola ad Celerinum, vna cum socijs in carcere fame occubuisse. est 12. apud Cyprian. edit. Pamel.

e Macarij Epi.] Interfuit hic Magno Nicæno Concilio aduersus Arrium, cui semper ab exordio nascentis heresis acerrime restitit, vt eiusdem Arrij litteræ testãtur, quas recitat S. Epiphan. in panar. hæres. 69. & Niceph. lib. 8. cap. 9 Extat ad hunc ipsum Constantini Imp. epist. apud Socrat. lib. 1. c. 2. Plura de eo Rufin. lib. 1. c. 2. Sozom. lib. 1. c. 3. & alij qui ab ijsdem acceperunt. Ne quis autem Macarij nomine decipiatur; scire debet, fuisse eiusdem nominis, eiusdemque sedis Episcopum

pum temporibus Iustiniani Imp. qui ob hæresim Origenistarum sede excidit: de quo scribit Euagrius histo. lib. 4. cap. 36. licet tandem cantans palinodiam, fuerit restitutus.

f Droctouei abb.] De eo etiam Vsuardus, & Aim. de gest. Franc. lib. 3. c. 16. claruit circa annum Domini 570.

g Attale abb.] Beda itē, Vsuard. Ado, & alij hac die. Scripsit eius vitā fidelissime Ionas abbas, quæ hr̄ apud Bedā to. 3. quā & Sur. retulit in to. 2. Fit aūt de eodē mētio in vita S. Vualerici apud Sur. to. 2. die 1. April. Sigeb. in chron. an. 624. Petrus in catal. lib. 3. c. 190. & Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 71.

11 Quinto Idus Martij. Luna. G xx

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

Carthagine SS. martyrū [a] Heraclij & Zosimi. Alexādriæ passio SS. Cādidi, [b] Piperionis, & aliorū viginti. Laodiceæ in Syria SS. martyrū Trophimi [c] & Thali, qui in pſecutione Diocletiani post multa sæuaq; tormēta coronas gloriæ sunt assecuti. Antiochiæ cōmemoratio plurimorū [d] SS. martyrū, quorū alij Maximini Imperatoris mādato cādētibus craticulis superpositi, nō ad mortē, sed ad diuturnū cruciatū assati, alij alijs sæuissimis affecti supplicijs, ad palmā martyrij peruenerunt. Item SS. Gorgonij [e] & Firmi. Cordubæ S. Eulogij [f] presbyteri, qui eiusdē vrbis martyrib. in persecutione Sarracenorū adiūgi meruit, quorū pro fide certamina scribēdo fuerat æmulatus. Sardis S. Euthymij [g] Epi, qui ob cultum sanctarū imaginum a Michaele Imperatore Iconoclasta in exiliū missus demū Theophilo imperāte martyrium consummauit. Hierosolymis S. Sophronij [h] Epi. Mediolani S. Benedicti [i] Episcopi. In finibus Ambianensium S. Firmini [k] abbatis. Carthagine S. Constantini [l] confessoris. Babuci in Hernicis S. Petri [m] confessoris, miraculorum gloria insignis.

MARTII 11.

Heraclij, & Zosimi. [a]] Agit de his Beda hac die, additque Alexandrinum. Petrus in catal. lib. 3. c. 191. Hiradum pro Heraclio legit, additq; tres alios martyres: sed seorsum eos esse ponendos, docent antiqua manuscr.

b Candidi, & Piperionis.] De his itē Petrus in catal. lib. 3. c. 191. vna cum prędictis, alijque recentiores.

c Trophimi, & Thali, alias Thalei.] Agūt de his et Græci in Menologio hac die; passiq; dr̄ sub Diocletiano Imperatore, & Asclepiade Præside Laodiceæ.

d Plurimorum sanctorum.] Scribit horum martyrum Euseb. hist. lib. 8. c. 24. ex quo Niceph. lib. 7. c. 11. & alij.

e Gorgonij, & Firmi.] De his etiam Vsuardus in 2. edit. Molani, consentiuntque manuscripta.

f Eulogij.] Vsuardus de eo 20. Septēbris. Porro hic dies natalis eius: nā martyrio coronatus habetur quinto Idus Martij, die sabbati, hora nona, vt testant Acta ipsius, quæ scripsit Aluarus Cordubensis eius sodalis: sed felicius, mea snia, sua ipsius scripta viuā ipsius imaginē reddunt. Hic ille pclarus Christi athleta, qui cedentibus cæteris, vexillū confessionis aduersus Arabum impietates erexit, ac plurimos ad martyrij coronā perduxit; quorū triumphos ipse in carcere positus scripsit. Extant hac nostra ætate e latebris antiquitatis eruta præclarissima scriptorū ipsius monumēta, quæ Apostolicū spiritum redolent, & purissimam pristinam illam sinceritatem præseferunt: edidit eadem, ac scholijs illustrauit eruditus vir Ambrosius Moralis historicus regius. S. Eulogij corporis translatio contigit æra. 898. anno a Christo Domino 860.

g Euthymij Episco.] Græci ēt de hoc agunt in Menolog. hac die. pleraq; de eo Georg. Cedren. in comp. in Mich. Balbo, & Zonar. Annal. in eodem Imp.

h Sophronij Episc.] Græci itidem in Menologio hac die, his verbis: Sancti Patris nostri Sophronij Patriarchæ Hierosolymitani ex ciuitate Damasco, multiplici eruditione, diuinarum litterarum scientia, & pietate insignis. Hæc ibi. Floruit hic tpibus Heraclij Imp. successitq; Modesto Episcopo, temporibus Honorij Papæ, anno Domini 634. Errare constat eos qui dicunt eum sedisse tantūmnos duos; nam peruenit vsque ad tempora Ioannis Quarti Romani Pont. quādo habuit Hierosolymis Synodum aduersus Monothelitas, & Synodicam scripsit ad eūdē Ioannē Papā, vt hr in hist. Miscel. lib. 18. anno 2. Heraclij Imp. & lib. 19. anno 26. eiusdē Imp. Cedren. in comp. anno 20. eiusdem Imper. & Zonar. in 3. parte Annal. in Heraclio. Illa ipsa Synodica recognita est in Sexta Synodo Act. 13. atq; Patrum omnium cōsensu probata fuit. Citatur eiusdem Sophronij titulo Pratū spirituale a 2. Synodo Nicæna Act. 4. & a S. Ioanne Damasceno orat. 1. de imaginibus. Alius ab hoc ille Sophronius, de quo agit S. Hieronymus lib. de script. Eccles. qui (inquit) apprime eruditus nōnulla conscripsit, & opuscula mea in Græcū sermonem elegantissime transtulit, &c.

i Benedicti episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Mediolan. & Paulus diaconus de gestis Longob. lib 6. c. 10. his verbis: Fuit autem idem venerabilis Episcopus Benedictus vir egregiæ sanctitatis, de quo per vniuersam Italiam bonæ opinionis fama flagrauit. Floruit temporibus Heraclij Iustiniani Imperatoris, & Atiperti Iunioris Regis Longobardorum, qui regnare cœpit anno Domini 706.

K Firmini abb.] De eo Kalendarium Ambianensis ecclesiæ, aliaque vet. monumenta eiusdem.

l Constantini.] Molanus in addit. ad Vsuardum de eodem agit hac die.

m Petri.] Huius res gestas accepimus a Reuerend. Flaminio Philonardo Episco Aquinate, viro optimo & erudito.

xix A Quarto Idus Martij. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

Omæ S. Gregorij [a] Papæ & Ecclesiæ Doctoris eximij, q ob res præclare gestas, atque Anglos ad Christi fidem conuersos, Magnus est dictus, & Anglorum Apostolus appellatus. Item Romæ S. Namiliani [b] martyris. Nicomediæ passio B. Petri martyris, qui cum esset cubicularius Dio-

cletiani

cletiani Imperatoris,& liberius de immensis martyrum supplicijs quæreretur, iubente eodem, in medium adducitur ac primo suspēsus diutissime flagris torquetur, deinde aceto ac sale perfusus, ad vltimū in craticula lento igne assatur, sicque vere Petri extitit & fidei hæres & nominis. Ibidē SS. Egdunij [d] presbyteri, & aliorum septem, qui singuli diebus singulis suffocati sunt, vt ceteris metus incuteretur. Cōstantinopoli S. Theophanis, [e] qui ex ditissimo pauper monachus effectus, ab impio Leone Armeno pro cultu sacrarum imaginum biennio detentus in carcere, inde in Samothraciā deportatus, ibidem ærumnis confectus reddidit spiritum, multisque miraculis claruit. Capuæ S. Bernardi [f] Episcopi & cōfessoris.

MARTII 12.

Gregorij Papę.[a]] De eo Beda, ac cæteri Latinorum; Græci et in Menologio hac die, qui habēt eius res gestas, sed per paucas ex multis, quas Metaphrastes descripsit: eas recitat Lipom.to.7. Latinorū aūt scripsit eius Acta Paulus monachus Cassinēsis, tpe Caroli Imp. vt auctor est Sigeb. lib. de vir. illustr. c. 80. Post eū Ioānes diaconus tēporibus Ioānis Octaui Papę, & Caroli Calui Imp. Habet ea Lipom.to. 4.& Sur.tom.2. sed in nōnullis corrigendus, ut patefecimus in Annalibus Ecclesiast. De Gregorij creatione agit. Greg. Turonen. qui il.is tēporib. uixit, li.10. de gestis Franc. c.1. Isidorus præterea de eo lib. de vir. illustr. c.27. & S. Ildefonsus de vir. illustr. c.2. qui his laudib. eū exornat: Ita, inquit, cunctorū meritorum claruit perfectione sublimis, vt exclusis omniū virorū illustriū cōparationibus, nihil illi simile demōstraret antiquitas, vicit enim sanctitate Antoniū, eloquētia Cyprianū, sapiētia Augustinum, &c. enumerat post hec eius scripta. Cōstat quidē testimonio Synodi Toletanæ octauæ c.2. eū in ethicis assertionibus cūctis Ecclesiæ doctoribus præferendū esse. De eo ꝑterea scribit Beda hist. de gest. Angl. li.2. c.13. Paulus diac. de gest. Longob. lib.3. cap.11.& 12. Prat. spirit. c.192. Ioan. Damasc. orat. de fid. defunct. Leo Ostiēs. in chron. Cassin. li.1.& alij fere innumeri. Olim aūt, cum tempore Quadragesimæ SS natalitia minime celebrarentur, translata erat ea solemnitas in diē, qua fuerat ordinatus, vt scribit Radulph. de obseru. can. cap.16.

b Mamiliani.] Beda de eo hac die, sed Maximilianū eū appellat. Agitur de ipso in Actis S. Vrbani Papæ, & S. Cæciliæ, apud Sur. die 22. Nouemb. tomo 6.

c Petri.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit eius egregium certamen Euseb. hist. lib.8. c.6. & ex eo Nicepho. lib.7. c.5. & alii receperunt.

d Egdunii, alias Migdonii.] De quo ijdem qui supra, Beda, & alii. Passus reperitur Migdonius una cum Petro, de quo egimus, in persecutione Diocletiani, vt & testatur Acta Indes & Domnæ, apud Metaphrastem 26. Decembr. quæ refert Lipom.to 5.& Sur.to.6.& Niceph. lib.7. c.5. ex quibus hos illos ipsos esse, locus, tempus, & personæ demonstrant; licet historia de ipsis diuersa feratur.

e Theophanis.] Greci etiam de eo in Menologio hac die: cuius Acta describit Metaphrastes, quæ habet Lipom.to.7.& Sur.to.2. Cedrenus de ipso agit in cōpēd. i Leone Armeno. Alius hic ab illo Theophane, qui eadem ex causa multa ac grauia passus est sub Theophilo Imp. vt idē auctor testatur in Theophilo & Zona. in 3.p. Ann. in Leone, & Theophilo.

f Bernardi Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Capuanæ.

xviij B Tertio Idus Martij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

NIcomediç natalis SS.martyrũ Macedonij [a] Patriciç vxoris eius,& Modeſtæ filiæ. Nicææ SS.martyrũ Theuſetæ,[b] & Horris filij eius,Theodoræ,Nymphodoræ, Marci,& Arabiæ,qui oẽs pro Chriſto igni traditi ſunt. Hermopoli in Aegypto S.Sabini [c] martyris,q. multa paſſus,tãdẽ proiectus in flumẽ martyriũ cõſummauit. In Perſide S.Chriſtinç [d] virginis & martyris. Cordubæ SS.Ruderici [e] presbyteri & Salomonis martyrũ. Cõſtantinopoli S.Nicephori [f] Epi,qui paternarũ traditionũ propugnator acerrimus, Leoni Armeno Imperatori Iconoclaſtç pro cultu sãctarũ imaginũ ſe cõſtãter oppoſuit,à quo mulctatus exilio,ibidẽ quatuordecim annis lõgũ ducẽs martyriũ, migrauit ad Dñm. Apud Camerinum S.Anſouini [g] Epiſcopi & confeſſoris. In Thebaide depoſitio ſanctæ Euphraſiæ [h] virginis.

MARTII 13.

MAcedonij & ſoc.[a]] De his Beda, Vſuardus, Ado,& alii hac die. Petrus item in catal.lib.3. cap.198. Quo autem tempore paſſi ſint,nullus antiquorum prodit. Ponant qui velint ad libitũ annos & Conſules, nobis certe niſi ex certis auctoribus quicquam affirmare,religio eſt.

b Theuſetæ & ſoc.] Agunt de his etiã ijdem qui ſupra Beda, ac cæteri recentiores.

c Sabini.] De eo itẽ hac die Græci in Menolog. Huius res geſtas ex antiquis monumentis recitat Metaphraſtes, quas & deſcripſit Lipo.to.7.& Sur.to.2. Paſſus eſt in perſecutione Diocletiani ſub Arriano Præfecto,de quo ſup.8.Martii.

d Chriſtinæ.] Græci itidem de ea in Menologio hac die.

e Ruderici & Salomonis.] Scribit de his S.Eulogius in apologetico,paſſoſque refert hac die,anno Domini 857. æra(vt numerat)895.

f Nicephori Epiſc.] Agunt de eo hac die Græci in Menolog. Metaph. hẽt eius Acta, quæ retulit Lipom.in to.7.& Sur. to.2. De eo Zonar. & Georg. Cedren.in Leone Armeno Imper.& hiſt.Miſcel ex Theophane libro 24. Meminit eiuſdem Theoſterictus in oratione quam habuit de S.Niceta, quæ extat apud Metaphra. die 3.Aprilis. Scripſit hic,de quo agim⁹, Nicephor. nonnulla, & inter alia chronographiam,quam citare conſueuimus: Synodicam inſuper ad Leonem Papam III. ad quem prouocauit, cum iniuſte accuſaretur. Legi eiuſdem aliam inſignẽ epiſtolam manuſc. ad eumdem Leonem Pontif.in bibliotheca S.Mariæ ſuper Mineruam, quam poſtea reperi typis excuſam,ac poſt Acta Conci.Epheſ. editionis Contianæ poſitam.

g Anſouini Epiſc.] De eo tabulç eccleſiæ Came.quas inde miſſas accepimus.

h Euphraſiæ.] Vſuardus de eadẽ hac die, Græci autem in Menolog.25.Iulii. Eius res geſtas ex manuſcri. codice Sur. deſcripſit tom.2. Ioães Damaſcenus ex

eius

eius actis, vt legitime scriptis, petit aucto ritatem orat. 3. de imagin. Claruit temporibus Theodosii Imper. Alia ab ista est Euphrasia Nicomediensis, quæ mira arte elusit procaciam lasciuientis iuuenis, de qua Niceph. lib. 7. c. 13.

14 Pridie Idus Martij. Luna. Cxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ROmæ natalis SS. quadraginta septẽ [a] martyrũ, qui baptizati sunt a B. Apostolo Petro, cũ teneretur in custodia Mamertini [b] cũ coapostolo suo Paulo, vbi nouem mẽses detẽti sunt: qui oẽs sub deuotissima fidei cõfessione Neroniano gladio cõsumpti sunt. In Africa SS. martyrũ Petri [c] & Aphrodisij, q in ꝑsecutione Vuãdalica martyrij coronã ꝑceperũt. Carrhis in Mesopotamia S. Eutychij [d] patricij, & sociorũ, qui ab Euelid Arabũ Rege ob fidei confessionẽ interempti sunt. In prouincia Valeriæ SS. duorum [e] monachorum, quos Lõgobardi suspendio necauerunt in arbore: in qua, licet defuncti, ab hostibus ipsis auditi sunt psallere. In ea etiam persecutione diaconus ecclesiæ Marsicanæ in confessione fidei capite truncatus est. Halberstatti in Germania dormitio B. Mathildis [f] Reginæ, matris Othonis Primi Imperatoris, humilitate & patientia celebris.

MARII 14.

QVadragintaseptẽ martyrũ. [a]] De his Beda, Vsuardus, & Ado hac die. Agitur de horũ agone in Actis sanctorũ martyrum Processi & Martiniani, quæ habet Sur. tom. 4. die 2. Iulij. De his item Petr. in catal. lib. 3. c. 199.

b In custodia Mamertini.] Sic appellatus reperitur carcer ille, qui nobilitatus vinculis SS. Apostolorũ Petri & Pauli, aliorũq; SS. martyrũ, ad radices Capitolij, supra locũ quẽ hodie Forũ dicunt, positus, subterraneos habens descensus, a Christianis statutis diebus, religionis ergo, frequẽti cętu inuisitur, atq; in honore habetur. Præsefert illius carceris speciẽ, qui a Sallustio in Catil. sic describit: est locus in carcere, q Tullianũ appellat, vbi paulatũ descendens ad laua circiter duodecim pedes humi depressus, eũ muniũt vndiq; parietes, atque insuper camera lapideis fornicibus iũcta, & inculta tenebris, odore fœda, atque terribilis eius est facies. Hæc Sallustius de loco carceris Tulliani: de eodẽ & Varro li. 4. de lingua Lat. his verbis: carcer a coercẽdo, qd exire prohibẽtur. In hoc pars q sub terra, Tullianũ; ideo qd additũ a Tullio Rege: qd Syracusis, vbi simili de causa custodiatur, vocatur Latomiæ, & de Latomia translatũ, qd hic quoque lapidicinę fuerũt. Hæc Varro. Et vt ex nostris aliqd afferamus, in Actis SS. Chrysanthi & Dariæ hæc scripta habẽtur de carcere Tulliano: Cõiectus est igitur in carcerẽ Tullianũ profundissimũ ac teterrimũ atque fedissimũ &c. Ex his aũt multi in eã sententiã ducti sunt, ut opinati sint Tullia-

num carcerem illũ ipsum esse quem dicimus Mamertinũ; de quo est præsens sermo. Certe sunt cõplura, quæ me a prædictorũ sententia distrahũt, cogũtq; vt existimem Tullianum carcerẽ in alia parte Capitolij fuisse positũ, iuxta locum, quẽ & maiores nostri carcerem Tullianũ dixisse reperiuntur: vbi & est ecclesia, antiquus titulus, dictus S. Nicolai in carcere Tulliano, quod nomẽ hactenus perseuerat. In ea Capitolij regione fuisse antiquũ carcerem, in primis demonstrat Plinius, dum lib. 7. c. 36. affirmat partẽ carceris, quo capitaliũ criminũ rei tenebãtur, ad locũ vsque, vbi postea Theatrũ Marcelli erectũ est peruenisse. Porro Theatrum Marcelli inter rupẽ Tarpeiã ac Tiberim esse cõstructum, nullus est qui dubitet. Rursus idẽ Plinius ex antiquo Romanorũ horologio; qua parte Capitolij fuerit carcer, declarat his verbis: A Colũna Męnia ad carcerem inclinato sidere, supremam pronunciabat. Hæc Plin. li. 7. cap. vlt. quibus significatur, Occidentem versus positum esse antiquum carcerẽ: nam Solis occasum fuisse supremam diei tempestatem dictam, ex lege xij. tab. auctor est Macrob. Saturnal. li. 1. c. 3. refertque verba legis, quæ hæc sunt: Solis occasus suprema tempestas est. Hæc ille. De his & Censorin. de die natali c. 19. Cum itaque Sol in Occidentẽ declinans, carcerẽ (vt scribit Plinius) haberet aduersum: procul dubio alius ille fuisse videtur ab eo, quem dicimus Mamertinum, de quo agimus, qui spectat ad Oriẽtem. Adhęc insuper plane constat, quod ex loco carceris absq; dubio intelligitur situs carceris: at cum dicat Festus fuisse locũ in carcere dictũ Robur, ex quo præcipitaretur malefactorũ genus, illũq; itẽ dictum esse Saxum Tarpeium, quod esset in rupe Tarpeia, quæ vergebat ad Tiberim, idq; Liuius, Plutarchus, Dio, atq; alij demum omnes testentur, reliquum est, vt dicamus, illorsum fuisse antiquũ carcerẽ, vbi & erat rupes Tarpeia. Consentiũt his, quæ nuper ex Varrone recitauimus, dum ait, in similitudinem Latomiarum Syracusanarũ a Tullio Rege additũ esse carcerem subterraneum in lapidicinis, cum nulla Capitolij pars illi operi magis apta videatur: nam partes reliquæ, vt depressæ, męnibus fultæ erant, vt videmus in carcere Mamertino, alijsq; locis, quos saxo quadrato extructos fuisse constat. At nec his repugnãt, quæ scribit Liuius, Foro imminentem fuisse constructũ carcerem: in q & prædicta confirmant, cum & Dionysius et dicat, rupem Tarpeiam Foro supereminẽtem fuisse. sunt hæc verba eius: Duci eũ iussit in superstantẽ Foro collem. Est enim is collis rupes vasta, vnde mos est eis deijcere aduersarios. Hęc ille de situ Fori, & rupe Tarpeia. Vetus insuper tabula descriptionis antiquę Vrbis e ruderibus paucos ante annos effossa, ea parte cõtra rupem Tarpeiam positum esse Forũ Romanum, aperte demonstrat. His ẽt consentiunt, quæ Cic. in 7. Verrin. scribit de triũphantibus, his verbis: Cum de Foro in Capitolium currũ flectere incipiunt, illos adduci in carcerẽ iubet, captiuos scilicet, qui ducebãtur in triumphum. Ex prædictis itaque apparet antiquum carcerem apud rupẽ Tarpeiam fuisse, eiusque locũ, seu partẽ carceris dictam Robur, in ipsa rupe fuisse. Erat loci illius, ꝙ saxum Tarpeiũ dictũ est, quo præcipitabantur criminosi, eiusmodi facies, quam apud Senecam lib. 1. controu. 3. Aurelius Fuscus describit his verbis: Erat præruptus locus, & immensæ altitudinis. Stat moles abscissa in profundum frequentibus exasperata saxis, quæ aut elidant corpus, aut de integro grauius impellant: inhorrẽt scopulis enascentibus latera, & immensæ altitudinis tristis aspectus. Electus potissimũ locus, ne damnati sæpius deijciantur. Hæc ille. Et apud eundem Cornel. Hispan. in declamat. 3. lib. 1. Erat, inquit, altitudo montis ẽt secure aspicientibus horrenda, &c. Lege duodecim tab. id cautum erat: Qui falsum testimonium dixerit, saxo Tarpeio deijcitor. id Gellius lib. 20. c. 1. in fine. Scribit Tacitus lib. 2. Lucium Pituaniũ magum saxo Tarpeio deiectum. Iteq; Apuleius in ea oratione, qua magiæ crimen a se alienum defendit: hęc ait: O mirum commentum, ò subtilitas digna carcere & Robore. Cum autem cõstet ma-

gos

gos è Robore præcipitari solitos: quis dubitet cõplures Christianorũ (cum à Gentilibus malefici haberentur) eo mortis genere accepisse coronã martyrij? Et.n. non tm̃ magos, sed & alios plerosq; grauis facinoris reos à saxo præcipitari solitos, cũ Seneca in controuersijs, tùm alij docent. Quod item ad præcipitationem reorum pertinet, nec illud prætermittimus: E saxo reum criminis præcipitare, non tantũ Romæ in vsu fuit, sed & penes Græcos eadem viguit consuetudo, vt habes apud Valer. Max. lib. 1. c. 8. ex. & 8. Quod autẽ spectat ad Romanũ antiquum carcerẽ, in ea sumus sñia (qđ & ex prædictis colligi põt) fuisse illum amplissimum; cũ non nisi vn⁹ in tãta Vrbe ad detinẽdos capitalium criminum reos fuisse olim carcer reperiatur: nã carcer ille, qui dicebatur Cẽtumuirorũ, in regione nona positus, cuius meminit Publius Victor, & Sextus Ruffus, & alij complures antiquorum, illos tantum continebat, qui litigarent, et obnoxij essent are alieno. Centumuirorũ tribunal tãtummodo lites iudicabat, nec habebat ius gladij, vt auctor est Cic. li. 3. de leg. & lib. 1. de ora. & alij. His itaq; de antiquo Romæ carcere ad rupem Tarpeiam posito dictis, iam de Mamertino carcere, de quo hic agitur, disseramus. De eo non tantum mentio habetur in actis SS. martyr. Processi & Martiniani, sed & in alijs, vt S. Laurentij, in quibus tñ priuatus carcer appellatur; in Actis SS. Abundij & Abundantij; in rebus gestis SS. martyrum Eusebij presbyteri, Marcelli diaconi; & soc. in Actis insuper S. Callisti Papæ, necnon S. Stephani Ro. Pont. & alijs. Cur autem dictus sit carcer ille Mamertinus, haud facile erit assequi. Potuit nãque sic dici à Mamerte, qui (vt docet Varro li. 4. de lingua Latina) idẽ quod Mars, significat, & Mamertinus idẽ quod Martius, & à Mamerte Mamercus, & Mamerca familia: cum alioqui reperiantur nonnulli Romanorũ nobilissimi ex alijs familijs nomine Mamertini. Tẽporibus Traiani Mamertinus administrauit prefecturam Vrbanam, vt patet ex Actis S. Clementis Papæ apud Sur. in 6. Rursus meminit Lampridius in Commodo de Mamertino, qui eiusdem Imp. anno tertio vna cum Ruffo gessit Consulatum, Alius adhuc fuit Mamertinus ex Flauia familia, qui tempore Iuliani Apostatæ vna cum Neuitta creatus est Consul, de quo Symmachus lib. 10. episto. 53. Si ab aliquo prædictorum nomen accepisse illum carcerem velis: non tamen putes à quopiam prædictorum fuisse extructũ. Siquidem vetus inscriptio in eius fronte posita auctores demonstrat, qui erexerunt: est huiusmodi: C. Vibius C. F. M. Cocceius Nerua Ex S. C. Gesserũt ijdem vna simul Consulatum, vt & alia vetus docet inscriptio, quæ albo Aldo in lib. de orthograph. ratione ex antiq. monumentis descripta reperitur his verbis:

M. COCCEIO NERVA COSS.
C. VIBIO RVFFINO
IVLIA PRIMA PATRONO SVO.

Creati sunt hi Coss. annõ 718. ab Vrbe cond. Imp. Aug. anno 7. Ex qua quidem inscriptione Dio in primis, itemq; Fasti Consulares Cassiodori, penes quos ponitur collega Cocceij Neruæ Publicola, sunt supplendi. Auctor est Tacitus lib. 3. Anna. Augustum sub suo Consulatu sexto, ad correctionem perditissimorũ, qui inoleuerant, morũ, acriora parasse vincula, atque indidisse custodes. Ex his videmus Regũ ac Imperatorũ temporib. Romæ carcerẽ auctũ, ac nouiter extructum esse, contra vero, Christianis imperantibus: nam Constantino ac successoribus Augustis vsq; ad Phocam summæ laudi datum est, quod cum amplissima erexerint ædificia, carcerẽ tamen (vt olim erat) humilẽ reliquerint ac debilem, vt auctor est Glyc. Annal. lib. 4. Carcer itaque Mamertinus SS. Apostolorum Petri & Pauli aliorumq; sanctorum martyrũ vinculis cõsecratus, ex quo desiere superstitiosæ Gentilitatis Imperatores, desijt et esse criminosorum ergastulũ, ac mutatus est in ecclesiam. Nam ex quo Christiani homines sumpserunt habenas Imperij, non amplius quempiam inuenies detrusum in carcerem Mamertinũ, sed atrociũ criminum rei in Tiberinam insulam conijciebantur. Habes de his exemplum apud Sidonium Apollinarem lib. 1. epist. 7. cũ

agit

agit de Aruando illo Galliarum Præfecto, maiestatis reo, qui conuictus crimine, in eam insulam coniectus est; illic(vt ait) vncum,& gemonias,& laqueum expectans. Hactenus de carcere Mamertino. Præter hos quos recensuimus famosos carceres,vt Tullianum,Latomias Syracusanas,& Mamertinum,nominati & alij reperiuntur:nempe Barathrum Athenis,à scriptoribus penè omnibus decantatum, Ceada Spartæ, vbi vncini erant inferne atq; supernè depositi: meminit amborum Suidas in verbo Barathrum. Teterrimus quoq; erat Carcer Cyzicenus, dictus, Profundum maris, de quo inferius dicturi sumus 20. Septemb.not.cap. Rursum Carthaginis obscurissimus carcer erat, Ancō dictus, cuius item Suidas meminit in verbo ἄγκαι. Monemus adhuc lectorem, Christianos persecutionis tempore,non tantum in prædictum carcerem Tullianum & Mamertinum mancipatos esse, sed sæpe etiam apud priuatorum domos militari custodia esse detentos. Suppetunt de his ex Actis martyrum plurima exempla: nam in rebus gestis S. Stephani Papę & martyris inuenies Lucillam datam Maximo, & Sempronium traditum Tertullo custodiendū. In Actis S.Callisti Papæ reperies Dalmatiū Simplicij senatoris curæ commissum, & in Actis S. Alexandri Papæ habes Hermétem traditum Quirino Tribuno.Sunt & alia de his exempla.Dicebatur eiusmodi custodia, liber carcer, quo etiam capitalium criminum rei detinebantur, vt habes expressum à Sallustio in Catilinario dum agit de coniurationis socijs traditis singulis senatoribus custodiendis,his verbis: Decreuit senatus,vt abdicato magistratu Lentulus itemque cæteri in liberis custodijs habeantur. Itaque Lentulus P. Lentulo Spintheri, qui tunc ædi.is erat, Cethegus Q.Cornificio, Statilius C.Cęsari, Gabinius M. Crasso, Cæparius Cn. Terentio senatori traduntur,&c.Libero carcere & S.Paulum Apostolum Romæ detentum habent Act.Apostol.c.28.Habes de eodem carcere libero nota. in l.1. & l.diuus Pius.ff.de custo.reorum Constat etiam priuatum carcerem legibus vetitum, de quo l.vn.C.de priuat.carcer. & Cic. in Verr.7. meminit, Christianos experiri esse coactos. est de his inter alia perspicuum exemplum de S. Anastasia à Publio viro priuato carcere afflictata. At de his satis.

c Petri & Aphrodisij.] Agit de his etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores.

d Euthychij & soc.] Quorum martyrium narratur in Miscel.hist.est ex Theophane libro 21. his verbis:Eodem anno, quo Euclid. interfecit Christianos captiuos in omni ciuitate,inter quos & Eutychius filius Mariani Patricij martyr verus ostensus est in Carrhis Mesopotamiæ, vbi & reliquiæ eius sanitates per Dei gratiam operantur, multi alij per sanguinem consummati sunt. Hæc ibi eo anno, quo obijt Leo III. Imper.& regnare cœpit Constantinus Sextus: is annus à Græcis ponitur,à Christo 733.à Latinis autem recentioribus septingentesimus quadragesimusprimus numeratur.

e Duorum monachorum.] De his scribit S. Greg.lib.4.dial.cap.21. Item de diacono ecclesiæ Marsicanæ, de quo hic item agitur,eod.lib.c.23.

f Mathildis Reginæ.] De ea pluribus Luithprand.Ticin.l.4.ca.7. Vuitich.Sax. libro 3. Albert.Crant.in Metrop. Saxon. lib.3. miræq; sanctitatis fuisse fœminam ferunt. Fuit eiusdem nominis alia Mathildis virgo,de qua Trithem.de viris illust.ord.S.Bened.lib.3.cap.222. hæc ait: Mathildis filia Regis Henrici Imp. Primi, soror beati Brunonis Coloniensis Archiepiscopi, virgo sanctæ conuersationis multis effulsit clara virtutibus, ad hanc Vuitichindus monachus Corbeiensis historiam & gesta Saxonum scripsit.Claruit anno Domini 930.Hæc ille. Extitit etiam alia Mathildis clarissima fęmina,Comitissa,ecclesiæ propugnaculum, & vindex ecclesiasticæ libertatis aduersus schismaticos Principes, ad quam scripta extant egregiæ epistolæ Gregorij Septimi Romani Pontificis.

DE

DE LOCO CARCERIS Tulliani sententiæ assertæ defensio.

DVm secundam hanc in Romanum Martyrologiũ Notationum meditarer editionẽ, hoc ipso anno Domini 1588. opportune accidit, vt ab Vgonio erudito viro, qui humaniores litteras hic in Vrbe publice profitetur, lingua Italica scriptus liber ederetur de Stationibus Vrbis: vbi in statione trigesimasecũda nostram sniam de carcere Tulliano impugnat. At quoniam non Tractatus, sed Notationes scribere fuit consiliũ, haud licuit orationi laxiores habenas dimittere. Nunc autem quoniam ad rerum nostrarum defensionem impellimur, paululũ liceat ex angustis Notationum limitibus in latiorem disputationis campũ progredi. Ignoscat lector, si ad hæc præter institutum diuertimus; ipseque auctor (rogamus) boni consulat, hacque nos non altercandi libidine, sed veritatis studio, atque adeo coactos esse conatos, intelligat. Quod igitur ipso suæ narrationis ingressu, dum de carcere Tulliano à me asser tas rationes refellit, nouæ cupiditã innititur lectioni Sextij Ruffi & Publij Victoris; vt quod legitur apud eos: Carcer C. virorum; legendum esse dicat: Carcer CL. x vir. primisq; litteris nõ numeri nota, sed Claudij nomen exprimatur, vt dicere velit: Carcer Claudij Decem viri: sicq; ipse legens, nostram lectionem vt peregrinam respuit: dignum existimo, vt in limine nostræ defensionis de his in primis agamus. Dum igitur legitimã ait esse lectionem, Carcer Cl. xvir. me autem non admittere illam; sed legere, C. Vir. contra omnium sententiam, & receptam ab omnibus lectionem: miratus sum hominẽ eruditum præteriisse Onuphrium Panuinum, qui in recẽsendis Vrbis antiquitatibus, sententia omnium eruditorum, est facile princeps. Ipse enim dum in primo libro Cõmentariorum Reipublicæ Romanæ, exscripsit opuscula Sextij Ruffi, & P. Victoris, nec nisi ex antiquis codicibus facta collatione plurium exemplarium ex diuersis Italiæ bibliothecis acceptorum; sic legit Sex. Ruffum in regione, quæ dicta est Circus Flaminius: Carcer C. Virorum. & in Pub. Victore in eadem regione Vrbis: Carcer C. Virorum, alias CLX. Virorum. sicq; apparet quæ sit germana & quæ spuria lectio, cum ipse Onuphrius in eodem libro à se descripto absq; alia ambiguitate legat, Carcer C. virorum. Ipsum ergo in primis arguat, ostendatq; quisnam antiquorum scriptorum, vt ipse, legerit; vetustioresq; promat codices, quibus sua lectio confirmetur, et Onuphrij & aliorum plurimorum antiquorum codicum conuellatur, & adscititia esse monstretur; quæ & ex rebus gestis certam sibi vendicet auctoritatem, nimirum ex Iudicio celeberrimo Centumuirum: de quo quidem, ne immorer singulas antiquorum retexere sententias, legat, qui hæc cupit, Sigonium lib. 1. de Iudicijs cap. 22. vbi in primis, auctore Festo, institutum ait Iudiciũ, ex singulis tribubus ternis cooptatis, numero centum quinque Iudicum; sed quo facilius appellarentur, Centumuiros dictos: additq; alia ex alijs. Ad hos spectabat iudicia, quæ ciuilia dicimus, iudicare; vnde & causæ sunt dictæ Centumuirales, & Centumuirale iudicium: cum è contra capitales causæ decernerentur in Senatu, à quo Triumuiri, Capitales dicti, constituti erant, qui custodiam carceris haberent; vt cũ in sontes animaduerti oporteret, interuentu eorum fieret, vt idẽ auctor lib. 3. de Iudic. c. 7. pluribus tradit. Sic igitur patet nihil pertinuisse ad Centumuiros, vel ad Centumquinque, carcerem illum, quo cohiberentur delinquentes; qui si ab his, qui ei præessent, nomen accepturus fuisset, carcer potius Triumuirum dici debuisset. Posita igitur germana lectione Centumuirorum, nihil est quo eludi possit sententia Plinij superius recitata de parte carceris Tulliani, extendente se vsque ad sibi proximum Theatrum Marcelli. Stat ergo firma conclusio, vnum illum carcerem, nimirum capitalium criminum, Tullianum dictum, à Plinio esse significatum.

Hæc vero cum tam aperta sint, vt refutari nullatenus possint: qui tamen aduersam sententiam sectati, dixerunt carcerẽ

Ma-

Mamertinum eumdem esse cũ Tulliano; eum vero: qui ponitur à Plinio, fuisse prope Theatrum Marcelli, ab illo diuersum, ab Appio Claudio esse ædificatũ ad ciues Romanos Tyrannica potestate coarcendos: nituntur probare id etiam Liuij auctoritate, cum libro 3. decad. 1. Virginius de Appio Claudio tyrannice agente hæc ait: [Illi carcerem ædificatum esse, quod domicilium plebis Romanæ vocare sit solitus.] Sed miror hunc illos verbis istis sensum accommodasse, vt ab Appio velint dicere carcerem ædificatum; cum potius illi, nẽpe vt in eum ipse detruderetur, scilicet: qui illum dixisset esse Romanæ plebis domicilium, & nõ vt ab eo fuerit ædificatus: quẽ sensum esse germanum, nec aliquam pati posse calumniã, idem qui nostra impugnat auctor ingenue profitetur: tamen ipse probabili, vt ait, coniectura existimandũ esse tradit, carcerem illum ab Appio Claudio ædificatũ esse: cuius meminit Sext. Ruffus, & P. Victor; subditq́, id manifestius probari ex verbis C. Claudij à Liuio paulo inferius recitatis, quibus ait: Is magno iam natu, cum ad pericula eius deprecanda redisset, cuius vitia fugerat, sordidatus cum gentilibus clientibusq́, in Foro prensabat singulos, orabatq́, ne Claudiæ genti eam inustam maculam vellent, vt carcere & vinculis viderentur digni; virum honoratissimæ imaginis futurum ad posteros, legum latronem cõditoremq́, Romani iuris iacere vinctũ inter fures nocturnos & latrones.] At quid hæc de Claudio dicta, ne carceri manciparetur, cõe habent, vt carcer sit à Claudio ædificatus? vel certe qđ in eum coniectus sit, velit ab eo denominatum: cum in eum non vnus ipse nobilium ciuium Romanorũ, sed innumeri diuersis tpibus detrusi fuerint? Sed nec insuper eidẽ suffragatur lectio S. Ruffi, & P. Victoris, quã refellimus. Sed ad hæc oĩa liberat nos prorsus omnib. angustijs Iuuenalis satyr. 3. in fine, dum tradit antiquitus tpe Regum Tribunorum, non nisi vnũ carcerẽ delinquentiũ fuisse Romæ: sic enim ait:

Felices proauos atauos, felicia dicas
Sæcula, quæ quondam sub Regibus atque Tribunis
Viderunt vno cõtentam carcere Romam.

Si vnus igitur in Vrbe sub Tribunis perseuerauit carcer: quinam alius fingi potest ab Appio Claudio ædificatus, vel aliter denominatus? De tribunis autẽ dum mentionem facit Iuuenalis, si velimus intellexisse de Tribunis militum; constat post extinctum A. Claudium, quatuor tantum cõsulatibus interlapsis, mutato statu Reipub. creari captos Tribunos militum Consulari auctos potestate. Si ergo post extinctum A. Claudium adhuc sub Tribunis perseuerabat carcer vnus in Vrbe, quid laborandum vt dicant ab Appio Claudio alium carcerem esse ædificatum, vel ab ipso denominatum? Contigit enim magistratum Decemuirum desijsse anno trecentesimoquinto ab Vrbe condita, & vsque ad ea tẽpora vixisse A. Claudium, ac deniq́, post quatuor Consulatus, anno ab Vrbe condita trecentesimonono, per Tribunos militum cœptam esse administrari Rempublicam; quorum tempore (vt diximus) vnus tantum erat carcer in Vrbe. Si autẽ quis velit Iuuenalis verba esse intelligẽda de Tribunis plebis; cum is magistratus in Roma Reipub longiori tẽpore perdurarit; dicere oporteret, quãdiu hi permãserunt: non nisi vnum in Vrbe fuisse carcerem. Sic igitur cum de vno tantum in Vrbe carcere tam patens ac certa sit Iuuenalis assertio, & vbi nam fuerit, Plinij testimonio satis perspectum exploratumq́, habeatur: nullus prorsus amplius dubitandi locus relictus est. Nam sicut noster Vgonius dicebat, alterius carceris assertione omnes à nobis de loco carceris Tulliani firmas rationes posse eludi atque dissolui, eodem quoque modo statuta atque penitus stabilita sententia de vno tantum carcere delinquentium, cætera omnia redduntur prorsus irrita quæ tam ab ipso, quam ante ipsum ab alijs cumulata sunt argumenta.

At sicut ipse locum Plinij tam patentẽ nouo excogitato carceri frustra nisus est accomodare: ita pariter locum Festi æque perspicuum de loco carceris perperam tentauit eludere. Nã cum ille dicat, esse locũ in carcere, Robur dictum, quo præcipitabatur malefactorum genus; dumque Flaccus hæc

hæc de Robore addat: Video carcerẽ publicum saxis ingentibus structum, angustis foraminibus & oblongis lucis umbram recipientibus: in hunc abiecti rei Robur Tullianum aspiciunt, &c.] ipse putat, Robur, non dici locum carceris (ut Festus expresse declarat) sed Robur esse cippum, ad quẽ innixi rei capite plecterentur, uel aliquod alind genus tormentorum; Lucretiique citat hos versus:

Carcer & horribilis de saxo iactus eorũ
Verbera, carnifices, Robur, pix, lamina, tedæ.

Sed videat si penes antiquos legerit unq̃ damnatorum aliquem ad Robur vel cippum esse percussum: qui tantũ (quod notauimus superius die 6. Ianuarij) ad palũ alligati securi percuti soliti erãt: siue umq̃ ab antiquis dictũ inuenerit, aliquẽ tortũ Robore: sed tantum (quod ad hæc spectat) Robur: dictum esse locũ carceris duriorẽ, quem Plautus in Curcul. Act. 5. Robustũ appellat carcerem, cum ait: Ego vos ambo dabo in Robusto carcere, ut pereatis.] qđ illic collocarentur qui præcipitãdi essent. de quo, secũdum Festi sententiã Valerius Max. lib. 6. c. 3. de seuerit. 4. Quinetiam, inquit, familiares eorũ ne Reipub. inimicis amicus esse vellet, de Robore præcipitati sunt.] His igitur de Robore tam perspicue explicatis, haud locus esse potest noua eius vocis interpretationi. nã etsi verum esset, Robur esse cippum, vel instrumentum tortorium; tamen cum a Festo, tum a Valerio poni pro loco, ex quo delinquentes præcipites darẽtur, eumq; locũ in carcere esse idem dicat Festus: certe illa ex parte fuisse carcerem, ubi Robur erat, negari nullatenus potest; nisi qui dixerit totũ Capitoliũ fuisse unum carcerem, ipsumq; integrum occupasse montem a Septentrione in Meridiem: quod neminem adeo vecordẽ puto dicturum, maxime qui nouerit omnia reliqua Capitolij ædificia. Firmatis igitur in hunc modum rationibus de carcere Tulliano a me in Notationib. positis; reliquũ est, ut quæ ab ipso pro sua, suorumque quos sectatur, sentẽtia cõfirmanda afferuntur, in medium adducamus. Ac primũ quidem illud ex Liuio, dum ait de carcere Tulliano: Carcerem ad terrorẽ increscentis audaciæ in media Urbe imminens Foro ædificauit.] quasi hæc nõ possint adscribi loco à nobis posito carceris Tulliani, qđ non sit in medio Urbis, nec Foro imminẽs, ut a Liuio ponitur. Verum hæc omnia firmiorẽ reddunt nostram rationẽ: nã colũna milliaria, siue dicere velimus, Milliarium aureũ, quod diceretur in medio Urbis situ, locatũ erat (ut Plinius lib. 3. c. 5. tradit) in capite Fori Romani. At ubi esset Forum Romanũ, Tacitus lib. 1. historia de eodẽ Milliario aureo agens, sub æde Saturni fuisse positũ tradit, sic de Othone dicens: Per Tiberianam domum in Velabrum, inde in Milliarium aureũ sub ædẽ Saturni pergit.] Eadem ferme verba habet Suetonius itidẽ in Othone c. 6. At cũ omnium fere sententia, ac potissimũ Onuphrij lib. 1. Reip. Rom. pag. 181. exploratissimũ sit, ædẽ Saturni positã ubi nũc visitur ædicula S. Saluatoris in Statera, seu in Aerario dicta, prope ecclesiã S. Mariæ in Porticu: liquido cernitur Liuius, locum carceris describendo, intellexisse de loco a nobis asserto, ubi a Panuinio ponitur umbilicus Urbis: non quidẽ, puto, ut tamquã ex pũctis deductis lineis ad circumferentiam, ille medius Urbis locus omnino esset, sed quod ille antiquior esset locus Urbis, ubi (ut Festus in verbo, Saturnia, testatur) ante Urbẽ conditã & ante bellum Troianũ castrũ statutũ esset cũ ara Saturni, ex quo mons proximus Saturnius dictus est, qui postea nominatus est Capitoliũ. Eadẽ & Dionysius Halicarn. lib. 1. aramq; illi primũ dicatã ait, iuxta viam, qua a Foro in Capitoliũ ascẽditur. Optime igitur a Liuio locus carceris describitur ĩ medio Urbis. Sed quod addit, Foro imminentẽ carcerem fuisse: hæc ut intelligantur, exactius exquirendũ est, ubinã esset Forũ Romanũ. Licet autem ex loco carceris Tulliani a nobis tã patenter demõstrato, perspicue æque possit intelligi ubinã Forũ esset, cui carcerẽ imminere Liuius tradit: tamen quo hæc magis magisque perspecta reddantur, huic reddimus in primis locũ Dionysii Halic. lib. 7. Antiq; Rom. sic dicentis: His dictis, iussit eum duci in immi-

imminentem Foro tumulum: est autem locus vasta rupe horrendus, vnde solent damnatos præcipites dare. [*Et supra libro tertio. Cum indicassent imminentem Foro tumulum, qui Tarpeius dictus, nunc Capitolinus vocatur, &c.*] *Et item libro quinto, de P. Valerio: Domum sibi in loco inuidioso extruebat, collem eligens imminentem Foro, valde altum & præruptum, quem Romani Veliam vocant*] *nempe eminentiorem partem Tarpeij collis. Ex his igitur aliisque tum dictis tum maxime dicendis, perspicuo liquet Forum Romanum infra Tarpeium montem fuisse positum. Sed quod carcerem non tantum prope Forum, sed ipsi Foro imminere Liuius dicat; egregie eumdem locum describit: nã cum rupi Capitolinæ aliqua ex parte carcer coniungeretur, quod validior pars eius, Robur dicta, ibi posita esset; satis congrue Foro carcerem eminentiorem fuisse dixit; cum præsertim Forum Romanum depressius esset. vnde Plautus in Curcullione, cum ea loca describit, & quid in singulis ageretur, refert, sic primum a foro piscario incipit:*

Symbolum collatores apud forum piscarium.

In foro infimo boni homines atque dites ambulant.

In medio propter canalem, ibi ostentatores meri, &c.

His igitur sic de loco carceris declaratis, tantum abest vt Liuius nostra destruat, vt illis potius adstipuletur atque consentiat, eundemq; cõcinne descripsisse videatur. Rursum vero quod obijcit de eo, quod dicitur a Cicerone in tertia Catilinaria, & de Diuinatione lib. 1. nimirum pracepto Aruspicum statuam Iouis ad Solem orientem Forumq; spectantem ex Occidentali parte esse conuersam, quod & Dio lib. 37. testatur; ac proinde forum positum fuisse in Orientali parte Capitolij: Ad hæc primum dicimus, sicut tota Capitolij aduersa pars ad Occidentem spectare dicitur: ita integra huic opposita regio conuersa recte ponitur ad Orientem: quamobrem & forum in extrema eius parte positum recte vergere dicitur ad Orientem: nec quid prohibet, vt carcer, qui imminere foro traditur, in eadem parte esse non possit: cum præsertim per forum Romanum non tantum illud, quod Magnum seu Vetus dictũ habetur, intelligatur: sed ipsa integra octaua regio a Sancto Ruffo, P. Victore, & alijs scriptoribus sic nominata habeatur; in qua etiã alia plura fora ponuntur. Hac qui non considerat, in deformes errores incidat necesse est. Nam & templum Pacis ædificatum prope Forum à Suetonio in Vesp. cap. 9. idcirco ponitur, quod scilicet contiguum esset regioni octauæ, dicta forum Romanum: cum alioqui ipsum positum esset in regione quarta, quæ etiam ab ipso de nominata, Tẽplum Pacis (vt habet S. Ruffus, & P. Victor, & alij) dici consueuit. Nec rursum ad rem pertinet illud Virgilianum de Euandro & Aenea ab ipso citatum:

.... Passimq; armenta videbant

Romanoque Foro & lautis mugire carinis.]

Quasi non potuissent, quæ longius essent, hinc inde spectare atque audire boues mugientes. Cætera his leuiora habentur; quæ omnia ijsdem à nobis positis rationibus refelluntur: quibus tamen alias adhuc addimus, in primisque illud petitum ex Dione libro 56. qui cum agit de Seiano, sic dicit: Nulla interiecta mora, ea die prope carcerẽ in æde Cõcordiæ conuenit Senatus.] *Ex eo apparet fuisse carcerem prope Concordiæ ædem. At vbi fuerit illud tẽplum, complures hallucinatos reperimus; qui manifesta ratione ab antiquioribus redarguuntur: semel enim errore lapsi de situ Fori, & loco carceris Tulliani, in alios cõplures ferri necessario compulsi sunt. Quamobrẽ, qui vnus mihi instar omnium est, Seruius Grammaticus, Romæ versatus, vbinam fuerit Concordiæ ædes, quod oculis spectauit, conscripsit, dicens in 2. Aeneidos, Saturni templum fuisse ante Cliuum Capitolinũ, vbi ædes erat Concordiæ. Sic igitur ex loco Saturni templi, vbi ædes Concordiæ esset, & qui etiam dictus fuisset Cliuus Capitolinus, facile potest intelligi. Porro Saturni templum, de quo est sermo, tum a Marliano, tum etiam à Panuino rem exactius peruestigante, alijsque etiam*

etiam pluribus absque controuersia poni prope ecclesiam Sanctæ Mariæ in Porticu, in æde Sancti Saluatoris in Statera, seu in Aerario dicti, certum est: nam & Prudentius lib. 1. aduersus Symmachum agẽs, plane demonstrat Tiberim versus tẽplum Saturni fuisse, cum ait:

Fluminis ad ripam statuam Saturnia nobis.

Quod quidem, haud dubium est, ipsum potissimum diu Romæ versatum vidisse: quapropter & illorsum fuisse templum Concordiæ & Cliuum Capitolinum, dicere necesse est. His concordat, quod Festus in verbo, Senacula, tradit, ædem scilicet Concordiæ positam fuisse inter Capitolium & Forum: nam prope Forum fuisse, pariter est demonstratum. Scimus tamen aliam ædem Concordiæ fuisse in Area Vulcani, in regione quarta: de qua Liuius libro 9. in fine decad. 1. sed de ea nihil ad rem, de qua agitur.

Quod insuper idem Festus dicat in verbo, Saturnia, fuisse templum Saturni in imo Cliuo Capitolino; errare quidem conuincũtur, qui Cliuum Capitolinum viam aliquam arbitrati sunt, per quã in ipsum summum Capitolium ascenderetur: nam ea ex parte nullus patebat ascensus in Capitolium, nisi in rupem Tarpeiam per scalam centum graduum, cuius etiam meminit Tacitus lib. 3. histor. & Ouidius hoc versu:

Qua fert sublimes alta Moneta gradus.

De ascensu Capitolij per gradus, hæc quoq; à Dione lib. 43. de Cæsare triumphante ponuntur: Cæsar vero gradus in Capitolio genibus ingressus conscendit. [& de Claudio lib. 60. Tum per gradus in Capitolio genibus ascendens, &c.] Consentit vero his quæ dicta sunt de Cliuo Capitolino Dionysius Halic. lib. 6. in principio sic dicens: His Coss. ferunt templum Saturno dicatum in Cliuo Capitolino, qua à Foro ascenditur. In eandem sententiam hæc Ouidius.

Inde velut nunc est, per quem descenditis inquit,
Arduus in valles & fora Cliuus erat.

Quod igitur ea ex parte Capitolij nullus esse posset Cliuus, qui sursum ad summum Tarpeium collem duceret, repugnante natura loci, sed tantum scala illa centum graduum ibi esset; nec rursum in alia Capitolij parte cliuus esset, nisi (vt vidimus) prope Forum iuxta templum Saturni & ædem Concordiæ: ex his, inquam, cogimur pariter existimare locum illum a maioribus dictum esse Cliuum Capitolinum, ascensum ipsum modo leuem, olim autem difficiliorem, qua via deorsum posita prope ecclesiam Sãctæ Mariæ in Porticu sursum ascenditur versus Ecclesiam Sanctæ Mariæ Consolationis dictam; quem olim fuisse eminentiorem atque longiorem, nullum est dubium: nam licet aggeribus ex ædificiorum ruinis congestis repletus fuerit, tamẽ adhuc Cliui speciem retinet. His recte accommodantur, tum quæ à Festo dicũtur in verbo Sterc. fuisse in medio Cliui angiportum, qui locus clauderetur porta, quæ dicta est Stercoraria; tum ea, quæ ait Varro lib. 5. de ling. Latina: Eo die ex æde Vestis stercus verritur, & per Capitolinũ Cliuum in locum defertur certum. [Nam si ex æde Vestis stercus verrebatur, & efferebatur per Cliuum Capitolinum in ipsum angiportum; cum nulli sit dubium ædem Vestæ non in Capitolio fuisse, sed foris, in loco (vt pluribus disputat Marlian. libro 2. cap. 11.) vbi nunc sita est Ecclesia Sanctæ Mariæ Gratiarum, hospitali S. Mariæ Consolationis coniuncta: quo modo in Capitoliũ summũ ascẽdebat Cliuus intus positus, & non magis extra, vt in eius angiportum delatum fimum, inde (vt idem auctor lib. 2. c. 8. ait) inferretur in Tiberim. Quis vmquam dicet à Vestæ æde collectum fimum sursum in Capitolium deferri per Cliuũ, & non magis deorsum per Cliuum in angiportum, & in flumen?

Qualis autem fuerit eius loci facies, Tacitus cum agit de Vitellianis, occupatum Capitolium ab aduersarijs oppugnantibus, hæc ait lib. 3. historiarum: Cito agmine forum & imminentia foro templa prætervecti, erigunt aciem aduersus collem vsq; ad primas Capitolinæ arcis fores. [& paulo post de his qui intus Capitolium erant, sic ait, Erãt antiquitus porticus in latere Cliui dextera subeũtibus; in quarum tectum egressi, saxis tegulisq; Vitellianos deturbabant.]

bant.] dexterā partem Capitolij nominat, quæ respicit Meridiem, secundum Numæ dimensionem, qua læuam partem dixit ad Septentrionem positam dexteram ad Meridiem, vt est apud Liuium lib. 1. decad. 1. Extant adhuc ibi proxime aliqua vestigia porticus Capitolinæ, nimirū cōpaginatio nes in rupe excisæ. Sicque videas Cliuum extra Capitolium fuisse, illius tamen porticui inhærētem; vt ex his, quæ idē auctor tradit inferius, liquet; dū primam pugnā inter illos initam desuper tecta templorū, ac capitolinam porticū, Cliuo Capitolino medium posito, recenset; quam factam esse constat extra ipsum Capitolium: nam hæc subdit idem Tacitus, narrās quid post hæc fuerit cōsecutum: Tum diuersos Capitolij aditus inuadunt; iuxta lucum Asyli, & qua Tarpeia rupes centum gradib. aditur. Improuisa vtriusq; vis. &c.] Si igitur (vt multi existimarūt) Cliuus Capitolinus ab imo vsq; ad summum Capitolij eūtib. via erat, quid opus fuit Vitellianis, alios quibus ascenderent, quærere aditus, & ex tectis templorum pugnare, Cliuo medio prætermisso, quo ad Capitolium pateret ascensus? His vero de Cliuo sic narratis ad ædē Concordiæ, cuius occasione digressi sumus, redeamus; quam auctore Dione, diximus prope carcerem fuisse sitam. Affirmare videtur hoc ipsum Lampridius, dum eā Curiæ coniunctam tradit, sic dicens: Cum Senatus freqūes in Curiam, hoc est, in ædem Concordiæ conuenisset, &c.] Curiam quidem fuisse in foro, certum est: de qua & Liuius lib. 3. decade 1. Agite dum hic Curiam circumsederitis, & forum infestum feceritis, & carcerem impleueritis principibus, &c.] Ex his igitur quæ dicta sunt, manifesto apparet, Carcerem, Curiam, Aerarium, & Forum fuisse sibi coniuncta. Quibus egregie respondent, quæ Vitruuius lib. 5. c. 2. sic scribit: Aerarium, Carcer, Curia sunt Foro iungenda. His omnibus, Tiberim versus, propinquæ erant scalæ Gemoniæ, per quas vnco tracta in forum è carcere cadauera damnatorū in flumen eijciebātur. Vnde Valerius Maximus lib. 6. c. 9. de seuerit. 13. ait: In scalis Gemonijs iacens magno cum horrore totius fori Romani cōspectum est, &c.] Ex quib. patet (vt dictum est) in ea parte Tiberim versus situm fuisse forum Romanum prope scalas Gemonias, ac prope carcerem; de quo hæc Dio lib. 60. in fine: Qui necantur in carcere, magnis vncis in forum carnifices, ac in profluentem protrahunt.] Sed de his satis.

Ac demum quod idem ait Vgonius, carcerem Mamertinum, illum ipsum esse Tullianum, quod eamdem prorsus repræsentet speciem carceris Tulliani, quæ describitur à Sallustio, quam recitauimus superius in Notationibus: non est quod in his diutius immoremur; cū ex insculpta in facie eius ædificij inscriptione, à quo illud fuerit excitatum, & quo tempore, satis superq; fuerit demonstratum; cum ridiculum plane sit, illum à Sallustio esse descriptum carcerem velle dicere, quem longe post Sallustij tempus constat fuisse erectum. Quod vero nullam speciem carceris dicat reddere in præsentia locum dictum in carcere Tulliano; cogitet vir prudens ex frequentissimis summisque Vrbis ædificijs collapsis altissimos esse superiniectos aggeres: Insuper meminisse etiā debet, ipso auctore Varrone, constare, partem illam carceris, quæ Tullianı custodia dicebatur, deorsū pressam sub terra positam fuisse, sunt hæc enim verba Varronis lib. 4. de lingua Latina: In carcere pars quæ sub terra, Tullianum, ideo, quod additū à Tullo Rege.] Si igitur olim Tullianus carcer erat sub terra; quanto depressus, superinducto rudetum aggere, modo esse necesse est?

Stat igitur firma de vno tātum carcere Romæ sub Regibus atq; Tribunis ex Iuuenale asserta sententia, illumq; esse Tullianū, locūq; tenuisse, vbi nūc est ecclesia S. Nicolai, dicta in carcere Tulliano, & alia illi contigua: quippe cum non nisi vnus carcer in tanta Vrbe esset, fuisse amplissimum, dicere opus est. Hæc si tam vera, tāq; certa accipiātur: de Foro Romano, Curia, æde Concordiæ, templo Saturni, ipsoque Aerario, & Cliuo Capitolino, vbinā sita fuerint, ex facili demonstrato; cum è contra ex loco carceris errore semel accepto, omnia simul loca cōfundi, reddi ambigua, ac perperam poni (vt à compluribus hactenus factum vidimus) eruditos quoslibet perfacile putem intellecturos.

Idibus

15 Idibus Martij. Luna. D xvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

CAEſareæ in Cappadocia paſſio S.[a] Longini militis,qui latus Dñi lācea perforaſſe perhibetur. Eodē die natalis S.Ariſtobuli [b] Apoſtol.diſcipuli,qui curſu prędicationis peracto,martyrium conſummauit. Theſſalonicæ S. Matronæ [c] ancillæ cuiuſdam Iudeæ, quæ cum occulte Chriſtū coleret,& furtiuis orationib.quotidie eccleſiā frequētaret, a domina ſua deprehenſa,& multipliciter afflicta, nouiſſime robuſtis fuſtib. vſq; ad mortē cæſa, in cōfeſſione Chriſti incorruptum Deo ſpiritū reddidit. Eodē die S.Menigni [d] fullonis,qui ſub Decio paſſus eſt. In Aegypto S.Nicādri [e] martyris, qui cum SS. martyrū reliquias ſtudioſe perquireret, & ipſe martyr effici meruit ſub Diocletiano Imp. Cordubæ S.Leocritiæ [f] virginis& martyris. Romę natalis S. Zachariæ [g] Papæ,qui Dei Eccleſiā ſumma vigilantia gubernauit, & clarus meritis quieuit in pace. Reate S.Probi [h] Epi,cui morięti Iuuenalis & Eleutherius martyres adfuerunt. Romæ S.Specioſi [i] monachi, cuius animam germanus eius ferri vidit in cœlum.

MARTII 15.

a Longini.[a]] De eo etiam hac die Vſuardus,Græci autem 16. Octobr. in Menologio, addūtq; natalem diem duorum militum, qui cum eodem pro Chriſti nomine paſſi ſunt. Longini res geſtas habet Metaphraſtes eadē die 16. Octobris ex quo Lipom. to.6. & Sur.to.2.aliqua de eo Petrus in catal lib. 3.ca.201. S.Longini venerandum corpus Romæ aſſeruari percepi in eccleſia ſancti Auguſtini.

b Ariſtobuli.] Græci etiam de eo in Menolog.hac die. Meminit huius Paulus ad Rom.c.16. Dorotheus in ſynopſi ſcribit,hunc eſſe miſsū ad Britannos prędicationis Euangelicæ cauſa, quod & Græci profitentur in dicto Menologio.

c Matronæ.] De ea Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Agunt Græci de eadem 27. huius menſis in Menolog. Fuit & alia Matrona, Pergenſis dicta, de qua Metaphraſt.agit 8.Nouembris,& Sozo.hiſto. li.7.c.21. Duæ aliæ eiuſdem nominis habent martyres:quarū alterius 20.Martij, alterius vero 18. Maij dies natalis agitur inferius. Rurſus vero duæ aliæ Matronæ nomine martyres paſſæ habētur in Africa ſub Diocletiano Imperatore,vna cum pluribus alijs, quorum res geſtæ ex Proconſularibus Actis deſcriptæ habentur apud Surium die vndecima Februarij in Saturnino & ſocijs. Exiſtimamus harū alteram illam eſſe,quæ apud Capuam in Campania habetur in honore, eo enim putamus tranſlatam ab Epiſcopis Africanis profugis tēpore perſecutionis Vuandalicæ, vt de multis alijs ſanctorum martyrū reliquijs accidit,vt de Caſto, Æmilio, Marcellino, & Saturnino dicimus

die 5. Octob. Ad eiusdem coniecturam quidem libentius in re obscura nos adduci patimur, quam fidē præstare Actis quibusdam nulla ex parte subsistentibus quibus dicitur Matrona ex Lusitania Capuam concessisse.

d Menigni.] Græci etiam hac die de eo in Menologio, vbi summatim complexa eius Acta referunt.

e Nicandri.] Græci itidem de eo hac die in Menologio, resque ipsius gestas compendio ibidem narrant.

f Leocritiæ, alias Locritiæ.] De hac scribit Aluarus in vita S.Eulogij presbyteri & martyris: vbi legitur, S.Eulogium quinto Idus Martias consummasse martyrium, & quarta post die Locritiam, de qua agimus, esse decollatā, corpusq; eius proiectū in flumē Betim. Habetur ibidē sacer hymnus de S. Eulogio & Locritia.

g Zachariæ Papæ.] De eo Ado pridie huius diei; sed hic est dies natalis eius: cuius res preclarissime gestas per annos singulos intexuimus in annalibus Eccles. Successit hic Gregorio Papæ Tertio, anno Domini septingentesimo quadragesimoprimo.

h Probi Episc.] Scribit de eo S. Gregorius lib.4. dialog. cap.12. Fuit & alius Probus, de quo ibidem S.Gregorius, atq; etiam cap.17.& 19.

i Speciosi.] De eo scribit idem S. Gregorius lib.4. dialog. cap.8. ex quo cæteri accepere.

xv E Decimoseptimo Kal. Aprilis. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

ROmæ passio S.Cyriaci [a] diaconi, qui post longam carceris macerationem liquata pice perfusus, & in catasta [b] extensus, attractus etiam neruis, & fustibus cæsus, ad vltimum cum Largo & Smaragdo, & alijs viginti, iubente Maximiano capite truncatus est. Horum tñ festiuitas sexto Idus Augusti recolitur, quo die a B. Marcello Papa eorū corpora sunt leuata ac venerabiliter tumulata. Aquileiæ natalis B.Hilarij Epi [c] & Tatiani diaconi, qui sub Numeriano Impera. & Beronio Preside, post equuleum atque alia tormenta, vna cum Felice, Largo, & Dionysio martyrium terminarunt. In Lycaonia S.Papæ [d] martyris, qui ob Christi fidem verberibus cæsus, vngulis ferreis [e] laceratus, clauatis calceis incedere iussus est; deinde arbori alligatus, migrans ad Dñm, eandem arborem ex sterili reddidit fructuosam. Anazarbi in Cilicia S.Iuliani [f] martyris, qui sub Marciano Præside diutissime cruciatus, demum in sacco vna cum serpētibus inclusus, in mare demersus est. Rauennæ S.Agapiti [g] Epi & confessoris. Coloniæ S. Heriberti [h] Episcopi, sanctitate celebris. Aruernis depositio S.Patricij [i] Episcopi. In Syria S. Abrahæ eremitæ [k], cuius res gestas beatus Ephræm diaconus conscripsit.

MARTII

Cyriaci.[a]] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius simulque sociorum Acta iuncta rebus gestis S. Marcelli Papæ apud Sur. 16. Ianuar. Fuit Romæ titulus sancti Cyriaci in Thermis, penes quem & monasterium monialium erat, quod ipsum etiam excidit; cuius loci Martyrologium peruetustum habemus in nostra bibliotheca, ex quo nonnulla vetustatis monumenta hic descripta habentur: Est mentio tituli S. Cyriaci in Synodo secunda Romana sub Symmacho Papa, & in registro S. Gregorij lib. 9. epist. 22. qui cũ vetustate collapsus esset, à Sixto Papa Quarto ad ecclesiam sanctorum Quiriaci & Iulittæ translatus est: sed nuper à Sixto Papa Quinto statio, quæ ibi erat, est restituta in Diaconia S. Mariæ in Via lata, cui inhærebat eiusdem Cyriaci monasterium, quod diximus, monialium.

b In catasta extensus.] Diuersa significatione catasta tam apud Gentiles scriptores, quam etiam Christianos, ac penes ipsa Acta martyrum accepta reperitur. Aliquando pro machina lõgæ ac magnæ compedis formam habente, qua serui detenti, venales exponebãtur. sic apud Plin. libro 35. capit. vlt. Stat. 2. silu. Pers. saty. 6. Matt. libro 6. & 10. & alios. Erat & catasta instrumentum torquendi, diuersum tamẽ ab equuleo, de quo habes in Actis S. Dorotheæ, & in Actis S. Marcelli Papæ & martyris, & alijs. In eo sensu Saluianus Massil. de recto iudic. lib. 3. Scalas, inquit, sibi quodãmodo de equuleis, catastisq; fecerunt, martyres videlicet. Et Gilda Sapiens in orat. inuect. in ord. Eccles. ait; Multo dignius profecto, vt ad carcerem, aut catastam pœnalem, quam ad sacerdotium traheremini. Catasta insuper aliquando suggestum significat lignis compactum, quem vulgo dicimus, tabulatum. In hoc sensu in Actis SS. martyrum Mariani lectoris & Iacobi, quæ quidem germana esse noscuntur, hæc habentur: Erat illic catasta non vno tantũ, sed multis distincta gradibus & sublimi ascensu, &c. apud Sur. tom. 2. die 3. April. Super eiusmodi catastam eleuabantur cruciandi martyres, quo illorum tormenta possent ab astantibus conspici: sicque intelligas locum Prudentij in Romano martyre hymno 10. cum ille suspensus equuleo super catastam concionabatur ad populum dicens:

Audite cuncti, clamo longe, vt adico,
Emitto vocem de catasta celsior.

Erat etiam catasta cratis ferrea ad cõburendum parata, de qua idem Prudẽt. Peri steph. in Laurentio hymno 2. sic canit.

Post quam vapor diutius
Decoxit exustum latus,
Vltro è catasta Iudicem
Compellat affatu breui:
Conuerte partem corporis,
Satis crematus iugiter.

Idem Peri steph. hymno 1.

Verbera post vim crepantum,
Post catastas igneas, &c.

Et Iosephus libro de Machab. ad Polyb. his verbis de eadem catasta: Exhibentur lebetes, catastæ frixoris, &c. Paulo inferius sic: Igni in catasta martyr obijcitur. Hæc iam satis de catasta.

c Hilarij, & Tatiani.] Agit de his item hac die Vsuardus, Petrus in catal. lib. 3. c. 203. & hist. ecclesiæ Aquileien. lib. 2.

d Papæ martyris.] De eo etiam Græci in Menologio, vbi & pluribus eius martyrij cruciatus narrantur.

e Vngulis ferreis.] Erant vngulæ bisulcæ; sic Prudentius eas frequenter appellat, vt Perist. hymn. 1.

Illa virgas & secures,
Et bisulcas vngulas
Vltro fortis expectabat.

Idemque hymno 5.

Ille vngularum duplices,
Sulcos pererrat osculis. Et hym. 10.
Costas bisulcis exarandas vngulis.

Dictæ sunt autẽ vngulæ, quod ea instrumenta ferarum imitarẽtur vestigia, quarum cum referrẽt exemplum, eodem etiã dicta nomine inuenies l. 1. C. de emendatione seruorum: Ferarum, inquit, vnguibus latera persecando. sed in C. Theo. eo. tit. sic: Ferarũ vestigijs latera persecando.

L 2 f Iuliani.]

f Iuliani.] Græci etiam de eo hac die in Menologio, vbi & certamen eius describitur.

g Agapiti Episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Rauennatis. Reperitur hic interfuisse Romano Concilio sub Iulio Papa habito, anno primo Constantij & Constantis AA. Qua ratione supra diximus, hũc præcessisse Seuerum, & non ei successisse: nam anno vndecimo prædictorũ Imperatorum habita est Synodus Sardicensis, cui præsens fuit Seuerus, atque subscripsit.

h Heriberti Episcopi.] Scripsit eius res præclare gestas Rupertus abbas Tuitiensis, quas retulit Sur. to. 2. Porro egregia sanctissimi viri miracula Lambertus Leodiensis scriptis mandauit. Sigeber. de eo agens in chron. ordinatum eum refert Episcopum anno à Christo Domino 977. ex humanis autem decessisse anno 1021.

i Patricij Episc.] De eo Vsuardus hac die. Miratus sum hunc non recenseri in tabulis Democharis inter Episcopos Aruernenses: puto errore prætermissum; nisi alterius fortasse fuerit ciuitatis Episcopus.

K Abrahæ eremitæ.] Græci autem in Menologio 29. Octobr. Scripsit sanctus Ephram eius Acta, quæ extant apud Lipom. to. 2. meminitq; eiusdem in libello, cui Testamentum Ephram inscribitur. recitat & Metaphrastes eius res gestas fusius enarratas: habet easdem Lipo. to. 6. & Sur. tom. 2. hac die. Sozom. meminit de Abraham S. Ephræm discipulo lib. 3. cap. 15. & Niceph. lib. 9. cap. 16.

xiiij F Sextodecimo Kal. Aprilis. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

HIerosolymis sãcti Ioseph [a] ab Arimathia nobilis decurionis, discipuli Domini; qui eius corpus de cruce depositũ in monumento suo nouo sepeliuit. Romæ SS. Alexandri [b] & Theodori martyrum. Alexandriæ commemoratio plurimorum SS. martyrum, [c] qui à Serapidis cultoribus comprehensi, cum idolum adorare constanter renuissent, sæuissime cæsi sunt, tempore Theodosij Imperatoris: qui mox rescriptũ dedit, vt Serapidis templum destrueretur. Constantinopoli S. Pauli [d] martyris, qui sub Constantino Copronymo cum sanctarum imaginum cultum defenderet, igne combustus est. In Hibernia natalis sancti Patricij [e] Episcopi & confessoris, qui primus ibidem Christum euangelizauit, & maximis miraculis, & virtutibus clаruit. Cabilone in Gallijs S. Agricolæ [f] Episcopi. Niuigellæ in Brabantia S. Gertrudis [g] virginis, quæ clarissimo genere orta, despiciens mundum, & toto vitæ suæ cursu in omnibus sanctitatis officijs se exercens, Christum sponsum in cœlis habere meruit.

MAR-

MARTII 17.

I Oseph ab Arimath.a] De quo Matt. cap.27. Marc.15. Luc. cap.23. & Ioannes cap.19.

b Alexandri, alias Nicandri, & Theodori.] Restituti sunt hi ex eo quod diximus vet.manuscr.exemplari. Nicandri & Theodori martyrũ corpora translata sunt à Sergio Iuniori Papa in titulũ Equitij, vt vetus inscriptio marmori incisa illic posita testatur.

c Plurimorum SS.mart.] Agit de his Ruffin.hist.lib.2.c.22.Socrat.li.5.c.16.& 17.Sozom.lib.7.c.15.& 16.Niceph.li.12. c.25.& 26. De subuersione Serapidis scripsit.Sophronius æqualis S. Hieronymo insignem librum,vt ipse Hieron.testatur lib.de script.Eccles.in Sophronio. Meminit S. August. de Serapidis ruina lib. de diuinat.dæmonum,de eius vero cultu & vana Ægyptiorum superstitione late de ciui.Dei lib.18.c 5.& 6.De eiusdem tépli ruina S. Hieron.ad Lætam epist.7. & ex externis Eunapius Sardianus. Sciendum præterea, in locum deiecti Serapidis extructam fuisse basilicam nomine S.Ioannis Baptistę,in quam illatæ sunt eiusdem sancti reliquiæ, vt scribit Ruffinus vbi supra,eam Theophilus dedicauit quarto Kal.Septébris,vt scribit Beda de sex.æta. in Iuliano: idẽ Acta de inuẽt.capitis eiusdẽ S.Ioannis in prin. De origine aũt eius templi cõsule Tacitum Annalium li.20.

d Pauli martyris.] Agunt de eodẽ hac die Greci ĩ Menologio, passus reperitur circa annum Domini octingentesimum.

e Patricij Episc.] De eo Beda, Vsuardus, Ado,& alij hac die. Huius res gestas scripsit Probus Hibernus, vt apparet in fine eius vitæ, quæ extat apud Bed. to.3. De puteo S. Patricij historiam recenset Mombrit.tom.2. Cum autem in prædictis auctoribus, quos citauimus, legatur S.Patricius primus omnium Scotis prædicasse Euangelium, & ad Christi fidem eosdem perduxisse: nos maiorem fidem adhibere cogimur S. Prospero Aquitano,qui illis temporibus vixit, ac rem gestã ob oculos pene habuit: Ipse in chronico in Consulatu Dionysij & Florentij,& iterum in Consulatu Bassi & Antiochi testatur,Scotos,antequã S.Patricius prędicationem Euangelij aggrederetur,conuersos ad fidẽ fuisse per Palladiũ, quem Rom. Ecclesiæ diaconum S. Cælestinus Papa illuc ad predicandum Euangelium miserat. Agit de hoc etiam idem Prosper lib.aduersus Collatorem in fin.Beda hist. de gest.Angl.lib.1.c.13.& li.de sex.eta.& Marian.Scot.lib.2.sex.ætat.an. Dñi 432. Ex his itaq; erroris arguitur Probus, dũ ait,Palladium intactis reb.Scotorum,ab illis fuisse repulsum, ac in munere quo fungebatur archidiaconatus, esse defunctum;cum prædicti omnes affirmẽt, illũ ordinatum esse à Cælestino primum Scotorum Epm,cui successit.S.Patricius cõsecratus ab eodẽ Cęlestino Papa; qui & ad Hibernos missus, ibi per annos quadraginta in signis atq; mirabilibus prædicans totã insulã Hibernã conuertit ad fidem. Hæc etiam testatur Mar.Scot.vbi sup.Scribit Sigebert.in chron.S. Patriciũ obijsse anno Dñi 491. annos natum 122. De eodem S.Patricio hr̃ mentio in Actis S.Vinuualoci abbatis: extant apud Sur. to.2. die 3.Martij; fuit enim illi æqualis.

f Agricolæ Episc.] Scribit de eo Gregor.Turon.hist.de gest. Franc.lib.5.c.20. & 45. Interfuit subscripsitque quarto & quinto Concilio Aurelianensi,vt eorum Acta indicãt: celebratum est aũt quintũ illud Conciliũ anno 38.Childeberti Regis Franc.qui numerat an.Dñi 552.Hæc ponimus, vt tpa quib. vixit Agricola cognoscãtur.Scribit de eodẽ elegans epigrãma Venant.Fortun.lib.3. Meminit eiusdẽ Fortuna. in actis S.Germani Epi Parisiorum c.7.Aim.de gest.Franc.lib.3.c.42. Sedit (vt scribit Greg.Turon. vbi supra) annos 48.vixitq; annos 83.Reperitur interfuisse ẽt primo Lugdunensi Concilio vna cũ S.Nicetio Episcopo Lugdunensi; quæ Synodus celebrata; est temporibus Gunthranni Regis,& Ioannis Papæ III.

g Gertrudis] De ea etiã hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Recitat eius Acta Sur.tom.2.sed perpauca quidem,& longe breuiora his, quæ testatur Molanus

reperiri tribus libris digesta Niuellæ Brabantiæ oppido. Plura de eadem idem auctor in Indiculo SS. Belg. vbi refert eam ex hac vita migrasse anno 664. quod etiã testatur Sigeb. in chron. & Trithem. de vir. illust. ordin. S. Bened. lib. 3 c. 113. Relata est in sanctorum classem ex decreto Honorij Papæ Tertij.

xiij G Quintodecimo Kal. Aprilis Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18

Cæsareæ in Palęstina natalis B. Alexandri Epi [a] qui de Cappadocia ex propria ciuitate, vbi erat Epus, sanctorum locorũ desiderio Hierosolymã veniens, cum Narcissus eiusdem Vrbis Episcopus iam senex ecclesiam regeret, diuina reuelatione eius gubernacula suscepit: postmodũ vero in persecutione Decij, cũ iã longæuæ ætatis veneranda canicie pfulgeret, ductus Cęsareã, & clausus in carcere, ob confessionẽ Christi martyrium compleuit. Augustæ S. Narcissi [b] Episcopi, qui primus in Rhetia Euangelium prædicauit: deinde in Hispaniã profectus, cum Gerundæ multos ad Christi fidẽ conuertisset, ibidem in persecutione Aureliani cũ Felice diacono martyrij palmam accepit. Nicomediæ SS. decem millium [c] martyrum, qui pro Christi confessione gladio percussi sunt. Item SS. martyrum Theophimi [d] & Eucarpij. In Britannia S. Eduardi [e] Regis, qui dolis nouercę necatus, multis miraculis claruit. Hierosolymis S. Cyrilli [f] Episcopi, qui ab Arrianis multas fidei causa perpessus iniurias, & ab ecclesia sua sæpe pulsus, tandẽ sanctitatis gloria clarus in pace quieuit: cuius intemeratæ fidei Synodus œcumenica Damaso scribẽs, pręclarũ testimoniũ dedit. Lucæ in Tuscia natalis S. Frigidiani [g] Episcopi, virtute miraculorũ illustris: cuius festiuitas quartodecimo Kalend. Decembris, quando eius corpus translatum fuit, potissimum recolitur. Mantuæ S. Anselmi [h] Episcopi, & confessoris.

MARTII 18.

Lexandri Episc. [a]] Beda item Vsuardus, Ado, & alij. Græci autẽ in Menologio 15. Maij. Res gestas ipsius scribit Eusebius histor. libro 6. capit. 7. 8. & 32. Hieronymus descript. Eccles. in Alexandro, Nicephor. ex prædictis lib. 5. capite 9. & 10. & alij recentiores.

b Narcissi Episc.] Augustæ autem agitur 29. Octobris, nec mirum si (quod sæpe accidit) alio die in Romano Martyrologio, alio vero alibi de eodẽ agitur sancto: siquidem alicubi translatio, vel eius ecclesiæ dedicatio, vel, quod, de Episcopis

pis

pis accidit, ordinatio celebratur. Porro ea die 29. Octobris agitur de Narcisso Episcopo Hierosolymitano, hic autem de Augustano Episcopo, quem eius gentis appellant Apostolum. Scimus autem aliquos confundere hos duos Narcissos simul; vt videtur fecisse Petrus in catal. lib.7. cap.28. dum Hierosolymitano tribuit Afræ martyris conuersionem: alios è contra distinguere hunc à Narcisso Gerundensi, qui vna cum Felice illic martyrium passus est. Porro tam in Actis S. Afræ martyris, quam in flore S. Hisp. vnus idemque esse fertur: quibus & adstipulantur qui scripserũt Annales Hisp. vt Ant.Beuter, & Ioan.Vasæus. Illustratur tumulus eius multis miraculis: quorum illud est celeberrimum sub Petro Rege Aragonum, quando capta Gerunda per Carolum Siciliæ & Philippum Francorum Reges, ex sepulchro S. Narcissi, quod violare attentarunt milites, muscarum examen egressum, in exercitum infesto agmine irruens, & ingentem cladem intulit, & in fugam egit, a cœptisque desistere coegit. Contigerunt hæc 8. Septembris, anno Domini 1286. Ex his apud eos in prouerbium abierunt, Muscæ S.Narcissi. De Felice diacono, cuius hic habetur mentio, meminit etiam S.Eulogius mem.sanct. Sed de eo plura infra 1. Augusti.

c Decem millium mart.] Græci de his etiam in Menologio hac die. Nec sane mirandum est, non tantum eos, de quibus hoc loco agitur, sed alia multa præterea martyrum millia pro Christi nomine Nicomediæ fortissime occubuisse, in quorum certamina sæpe incurrimus, nam Diocletianus Imperator sæuissimã illam persecutionem excitans, Nicomediæ resedit, illicque de Christianis immanissimam carnificinam exercuit, vt produnt Acta martyrum, Euseb. libro 8. & alij.

d Trophimi & Eucarpij.] Græci item de his hac die in Menologio agunt.

e Eduardi Regis.] Extant eius res gestæ, quas ex antiquis manuscriptis edidit Sur. tomo 2. De eodem plura in vita S. Dunstani Episcopi, & in Actis S.Edithæ virginis, eius germanæ. Necatus est anno à Christo Domino 891. cum regnasset annis quatuor. De celebratione diei festi S. Eduardi Regis extat epistola Innocentij Papæ Quarti in Vaticana bibliotheca, in registro ipsius, anno 2. pag. 527.

f Cyrilli Episcopi.] Agunt de eo Græci etiam hac die in Menologio. Merito pro S. Cyrillo testimonium œcumenicæ Synodi hic citatur: quod satis esse videtur ad apologiam aduersus eos, qui fidẽ Catholicam ipsius suspectam habuere. Extat eiusmodi sanctæ Synodi elogium de Cyrillo in Synodica, apud Theodoret.lib.5.c.9.ad Damasum Papam his verbis: Ecclesiæ Hierosolymitanæ, quæ est omnium mater, Reuerendissimum ac sanctissimum Cyrillum Episcopum vobis ostendimus, tum ab Episcopis prouinciæ (vt canon vult) iampridem esse creatum, tum plurima prælia aduersus Arrianos varijs in locis confecisse. Hæc Patres. Plures eiusdem nominis, aliumque post alium Hierosolymis temporibus Constantij Imper. sedisse, refert S.Hieronymus in chronic. anno vndecimo eiusdem Constantij Imp. Cum autem idem de scrip. Eccles. in Cyrillo dicat, cum ab Arrianis Principibus sæpe pulsum exilio, satis insinuat fidem ipsius Catholicam probatam, atque testatam. Vixit vsque ad annum octauum Theodosij Maioris, vt idem Hieron. est auctor. Recensetur hic annus (secundum Fastos Onuphrij) Christi Domini 386. Habẽtur eius Acta nuper collecta opera Ioannis Grodecij, cuius etiam diligentia Catecheses, aureum plane opus, diu occultatę prodiere in lucem.

g Frigidiani, alias Frigidani.] De eo legimus Lucenses tabulas Romam allatas. Scribit de ipso S. Gregorio Papa libro 3. capite 9. & alij ex eodem auctore.

h Anselmi Episc.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Mantuanæ, eiusdemque vetera monumenta à Galesino ad vsum Breuiarij accommodata.

xij A Quartodecimo Kal. April. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

N Iudæa natalis S. Ioſeph [a] ſponſi beatiſsimæ Virginis Mariæ. Surrenti SS. martyrum Quincti, [b] Quinctillæ, Quartillæ, & Marci cum alijs nouem. Nicomediæ S. Pancharij [c] Romani, qui ſub Diocletiano truncatus capite martyrij coronã accepit. Eodem die SS. Apollonij [d] & Leõtij Epiſcoporum. Gandaui SS. Landoaldi [e] presbyteri Romani, & Amantij diaconi: qui a S. Martino Papa ad prædicandum Euangelium miſſi, multis poſt obitum ſunt illuſtrati miraculis. Apud Pinnenſem ciuitatem natalis B. Ioannis, magnæ ſanctitatis viri, qui de Syria ad Italiam veniens, & conſtructo illic monaſterio, multorum ſeruorum Dei per quatuor & quadraginta annos Pater exiſtens, clarus virtutibus quieuit in pace.

MARTII 19.

Oſeph [a].] De eo hac die Ado & alij. Greci autem 26. Decembris in Menologio. Huius res geſtas non ab alijs, quam à teſtib. præordinatis à Deo, ab ipſis, inquam, ſanctis Euangeliſtis cõſcribi meruerunt. Omittimus hic de ſanctiſſimo viro innumera SS. Patrum elogia, ſilemus & miracula recenſere. De eius ætate, virginitate, & obitu pluribus diſſeruimus in Annalibus Eccleſ. Erat eius nobile ſepulchrum in valle Ioſaphat, prope tumulum S. Simeonis ſenis, vt legitur apud Bedam lib. de locis ſanctis c. 6. Sancti Ioſeph vita ex diuerſis auctoribus collecta habetur in theſau. concion. tom. 2. Iſidorus Iſolanus ſcripſit de donis S. Ioſeph commẽtarium ad Hadrianum Sextum Rom. Pontifi. Extat de eodem carmen Bonad. lib. 3. monod. 16.

b Quinct. & ſoc.] Beda, Vſuardus, Ado, & alij de ijſdem hac die agunt.

c Pancharij.] Græci etiam hac die in Menologio agunt de eodem.

d Apollonij & Leontij.] De his vetus Martyrologium Rom. cui adſtipulantur manuſcripta: nullibi tamen, cuius eccleſiæ Epiſcopi fuerint, habetur expreſſum.

e Landoaldi & Amantij.] Scripſit horum res geſtas Nodgerus Epiſcopus Leodienſis, quas habet Sur. to. 2. Plura Molanus in indic. SS. Belgij.

f Ioannis.] De eo pluribus Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habet eius Acta Mombrit. to. 2. vit. ſanct. Petrus in catalo. lib. 3. c. 207. Trithem. de vir. illuſt. ord. S. Bene. lib. 3. c. 283. vbi eum virum ſanctum & doctum prædicat. De ciuitate, cuius hic mentio habetur, varia admodum lectio reperitur, cum alij habeant Pennarẽſem, alii Pinnarienſem, Pinnenſem alii, ſeu Pennenſem, vel Pennatenſem, vt Trithemius: porro magis germana lectio probatur, vt Pennenſem dicat, eſt enim Pennenſis ciuitas apud Veſtinos, vt ſcribit Ptol. lib. 3. tab. 6. & Plin. lib. 3. c. 12. In lib. enim de Põtificib. Romanis in Zacharia Papa hæc leguntur: Eidem Tranſamundo ſe ſubdiderunt Marſicani, Furocẽſes, atq; Valuenſes, ſeu Pennenſes, alias Pinnẽſes, &c. vulgo dicitur, Città de Pẽna.

Tertio

20 Tertiodecimo Kal. Aprilis. Luna. B xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

IN Iudæa S. Ioachim [a] patris beatiſsimæ Virginis genitricis Dei Mariæ. In Aſia natalis S. Archippi [b] commilitonis S. Pauli Apoſtoli, cuius ipſe in epiſtola ad Philemonem, & ad Coloſſenſes meminit. In Syria SS. martyrum Pauli [c] Cyrilli, Eugenij, & aliorum quatuor. Eodē die SS. Photinæ [d] Samaritanę, Ioſeph & Victoris filiorum, itemq; Sebaſtiani ducis, Anatholij, Photij, Photidis, Paraſceues, & Cyriacæ germanarum: qui omnes Chriſtum confeſsi, martyrium ſunt aſſecuti. Amiſi in Paphlagonia ſanctarum ſeptem mulierum, [e] Axādræ, Claudiæ, Euphraſiæ, Matronæ, Iulianæ, Euphemiæ, & Theodoſiæ, quæ in confeſsione fidei cæſæ ſunt; eaſque ſecutæ ſunt Derphuta, & ſoror ipſius. Apolloniæ S. Nicetæ [f] Epiſcopi pro ſanctarum imaginum cultu eiectus in exilium, reddidit ſpiritum. In monaſterio Fontanellæ S. Vulfranni [g] Epiſcopi Senonenſis, qui relicto Epiſcopatu, ibidem clarus miraculis deceſsit è vita. In Britannia depoſitio S. Cuthberti [h] Epiſcopi Lindisfarnenſis, qui a pueritia ad obitum vſque ſanctis operibus & miraculorum ſignum effulſit. Senis in Tuſcia B. Ambroſij [i] Senenſis Ordinis Prædicatorum, ſanctitate, prædicatione, & miraculis clari.

MARTII 20.

IOachim. [a]] De eo autem Græci agunt 9. Septembris in Menologio. De ſancto Ioachim etſi nihil expreſſum habeatur in diuinis Scripturis; tamen patrem fuiſſe Dei genitricis Mariæ, ex certis probatiſque maiorum traditionibus ſancti Patres tam Latini quam Græci abſque aliqua difficultate affirmarunt: id in primis S. Epiphanius, qui res Hebræorum præ cæteris calluiſſe videtur, in panar. hæreſ. 79. & in orat. de laudibus ſanctæ Mariæ Deiparæ. item S. Ioannes Damaſc. qui pluribus agit de laudibus S. Annæ & Ioachim tribus illis orationibus habitis in die natali Dei genitricis Mariæ. ſanctus Auguſtinus agens contra Fauſtū Manichæum lib. 23. c. 9. etſi neget in libris canonicis genealogiam Dei genitricis recenſeri, Ioachim tamen, quem ille ex tribu Leui ſacerdotem fuiſſe dicebat, eundem ex tribu Iudæ potius prouenisſe contendit. Non prætermittimus dicere, Gnoſticos hæreticos excogitaſſe portentoſum quemdam librum inſcriptum, Stirps Mariæ: quem vt alienum ab Eccleſia Catholica S. Epiphanius procul reijcit in panar. hæreſi 26. At nihil

hil

hil ex illo Patres accepisse certum est, idque loca Epiphanii nuper citata satis indicant.

b Archippi.] De eo Paulus Apostolus ad Colos.c.4.& ad Philem. Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alii.

c Pauli & soc.] De his item Vsuardus, & alii eum secuti.

d Photinæ Samaritanæ.] Agunt de ea itē Græci hac die in Menologio, feruntque eamdem fuisse mulierem Samaritanam, de qua Ioan.Euang.cap.4. In vete. Martyrol. Cassin. de eadem agitur, eadēque fuisse affirmatur. Eius caput Romæ apud S.Paulum a monachis Cassinensibus asseruatur.

e Septem mulierum.] De his etiam Græci in Menolog. hac die: ibique earūdem nomina recitantur, inter quas & Parasceue recensetur. Agunt Græci de Parasceue seorsum itidē in Menologio ad sext. Kalend. Augusti passamque tradunt temporibus Antonini Imp. Romanamq; genere fuisse scribunt; quam diuersam esse ab hac, de qua hic cum cæteris agitur, facile existimo. Theo. Balsam. in 6. Synodo Constantinop. can.63. hæc ait. Nicolaus Muzalon Patriarcha; cum vitam S.Parasceues, quę in quodam Callicratiæ vico colebatur, a quodam Vicario inepte & indocte, ac sancta angelica viuendi ratione indigne compositam inuenisset, eam igni mandari iussit: & diacono Basilico mandauit, Deo gratam & acceptam eius uitam conscribere. Hæc Theodorus; qui & de Metaphraste, quē constat in eo genere plurimum laboris insumpsisse, hæc ait: Magna itaq; beato Metaphrasti agenda est gratia, qui martyricas pro veritate fossas non sine multis laboribus & sudoribus repurgauit & exornauit, ad Dei laudem, & SS. martyrum perennem gloriam. Hæc ille.

f Nicetæ Episcopi.] Græci itidem de eodem hac die in Menologio agunt.

g Vulfranni Episc.] Scripsit eius res gestas Ionas abbas: habet eas Sur.tom.2. Plura de eo in uita S.Vuilebordi apud Sur.to.6. Molan. in Indic. SS.Belg. Trithem. de vir.illustr. ord. S.Bened.li.3.c. 168. Petrus in catal. lib.3. capit.213. & alii. Migrauit ex hac vita anno Domini 720.

h Cuthberti Episc.] De eo Beda, Vsuardus, Ado. Eius Acta Beda exacte cōscripsit; habentur to.3. qui & in præfatione hist. de gest. Angl. fatetur se scripsisse vitam ipsius, non tantum soluta oratione, sed etiam versu heroico. Idem de eo. lib.4.hist.Angl.c.27.28.29. Sedere cœpit anno Domini 685. Migrauit è vita anno 688. Sigebertus autem anno 687. diem obiisse affirmat.

i Ambrosij Senensis.] Extāt eius Acta iussu Honorij IV. Summi Pont. conscripta a quatuor Theologis eiusdem ordinis ipsi Ambrosio contemporaneis, typis excusa, quæ magnam redolent pietatē. De eo S.Antonin.3.par.chron.tit.23.cap. 10.§.3 & cap.11.§.1.& ti.24.cap.14.§.15. & B. Raimundus Capuanus in uita S. Catherinæ Senen.lib.2.cap.35. vbi testatur illum suo tempore & centum annis antea multis claruisse, & adhuc clarere miraculis. Leander Albert. de viris illust. ord. Præd. in vita eiusdem sancti per Sebast. Flamin. & in uita B. Iacobi de Meuania per Barthol. Mortarium cōscripta. Ioan. Nider in Præceptorio, pręcep.1.c.6. in fine, vbi testatur festiuitatem ipsius celebrari de licentia Romani Pontificis. Anton. Lusitanus in chronico eiusdem ord. anno 1260. & 1262. & 1280. & 1285. vbi ait festum huius sanctissimi viri feria sexta ante Dominicam Passionis celebrari Senis multa cum pompa, & Senatus populique Senensis concursu & munificentia, quo die illius honorem a seruili opere omnis feriatur populus. Ferdinan. de Castigl. 1. par. hist. Sancti Dominici libro 3.cap.49.51.52.& 53. & alij & prætereà, quos breuitatis causa omittimus. Migrauit ex hac vita anno Domini 1286. die 20. Martii. Hunc Martyrol. Romano adscribi S.D.N. Clemēs VIII. merito præcepit.

Duode-

21 Duodecimo Kal. April. Luna. C viij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21

N monte Caſsino natalis S. Benedicti [a] Abbatis, qui monachorum diſciplinã in Occidente pene collapſam reſtituit, ac mirifice propagauit: cuius vitã virtutibus & miraculis glorioſam B. Gregorius Papa conſcripſit. Alexandriæ commemoratio SS. martyrum, [b] qui ſub Conſtantio Imperatore & Præfecto Philagrio, irruentibus Arrianis & Gentilibus in Eccleſia in die Paraſceues cæſi ſunt. Eodem die ſanctorũ martyrum Philemonis [c] & Domnini. Catanæ S. Birilli, [d] qui a B. Petro ordinatus Epiſcopus, cum multos Gentilium conuertiſſet ad fidem, in vltima ſenectute quieuit in pace. Alexandriæ B. Serapionis [e] Anachoretæ, & Epiſcopi Thmueos, [f] magnarum virtutũ viri, qui Arrianorum furore in exilium actus, migrauit ad Dominum. In territorio Lugdunenſi S. Lupicini [g] Abbatis, cuius vita ſanctitatis & miraculorum gloria fuit illuſtris.

MARTII 21.

BEnedicti abbatis. [a]] Beda ac cæteri Latinorum de eo hac die, Græci autẽ in Menolog. 14. huius, his verbis: Sãcti Patris noſtri Benedicti multorũ monaſteriorũ Patris celeberrimi, pietate & miraculorũ multitudine illuſtris. Hæc ibi. Huius præclariſſimas res geſtas cõplexus eſt toto ſecundo libro dialogorum S. Gregorius Papa: plurima item de eo in vita S. Mauri, necnõ in vita S. Placidi. Marcus monachus S. Bened. (vt ſcribit Sigeber. de vir. illuſt. c. 35.) Acta S. Benedicti ex Greg. lib. 2. dialog. ſcripſit heroico carmine. Adalbertus autem monachus Floriacẽ. (vt idẽ auctor teſtatur c. 101. & 102.) ſcriptis mãdauit volumẽ miraculorũ eius, q̃ ad ipſius ſepulchrũ ſunt facta: quod opus Annonius monachus eſt proſecutus. Bertharius abbas Caſsinẽſis ẽt ſcripſit de uita, obitu, & miraculis S. Benedicti volumen, ut teſtatur Petrus diac. Caſſin. de vir. illuſt. monaſt. Caſſin. c. 12. Idẽque eodẽ lib. c. 18. refert Victorẽ Rom. Pont. ex abbate Caſſi. ſcripſiſſe quatuor libros de miraculis S. Benedicti, q̃ facta ſunt in cœnobio Caſſinenſi. Vitam eius carmine fuiſſe ſcriptã ẽt a Rainaldo monacho Caſſin. idẽ Petrus affirmat ibidẽ c. 17. Paulus diaconus Aquileiẽſis ſcripſit ſacros hymnos de eodẽ, vt idẽ refert c. 8. Bruno aũt Epiſcopus Signiẽſis ex monacho Caſſinenſi ſcripſit homiliam de eodem legi ſolitam in ea eccleſia die natali eiuſdem, quod teſtatur idẽ Petrus c. 34. Addidit & Guerricus Abbas Ignacenſis ſermones tres, Oddo abbas Floriacen. ſermonẽ vnũ de eadem ſolemnitate. De eodẽ præterea Paulus diac. de geſt. Lõgob. lib. 1. c. 17. Leo Oſtienſis li. 1. cron. Caſſ. & alii plures. Petijt eremũ S. Benedictus (vt ex hiſtoria Caſſin. probamus in Annalibus) anno a Chriſto Domino 494. Obdormiuit autem in Domino ſecundum

aliquos anno 542. vel secundum Leonē Ostiensem quingentesimo quadragesimotertio. Verum de his consule quæ diximus in ijdem nostris Annalibus.

b Sanctorum martyrum.] Scribit de his S. Athanasius epistolam ad Orthodoxos omnes, quo cunctis innotesceret Catholicorum constantia, & Arrianorum sæuitia: agit & de his in apologia secunda: Socrates etiam lib. 2. c 8. Sozom. li. 3. c. 5. Theodoret. lib. 2. cap. 4 Cæsi sunt hi Constantio tertium & Constante secundum Consf. anno a Christo Domino (iuxta Fastos Onuphrij) 342.

c Philemonis & Domnini.] De his item Græci hac die in Menologio agūt.

d Birilli Episcopi.] Græci etiam de eo hac die in Menolog. Diuersus plane hic Birillus a Berillo, de quo agit S. Hieronym. de script. Eccles. quem vixisse dicit temporibus Alexandri Imp. & successorum eius.

e Serapionis anachoretę & Episc.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij; licet eum tantum dicant anachoretam: verum insignem illum Serapionem ab Athanasio fuisse ordinatum Episcopum constat ex epistola eiusdē Athanasij ad Dracōtiū. Extat de eo Alexandri Episcopi Thessalonicæ ad Athanasium epistola, quā intexuit idem Athanas. in apolog. 2. Agit de eodem S. Hierony. lib. de scriptu. Eccles. & in epistola ad Magnū 84. Ad hūc Serapionem extat epistola insignis eiusdem S. Athanasij aduersus eos, qui mussitare incipiebant, Spiritum sanctum esse creaturam: item commētarius de blasphemia in Spiritum sanctum, & epistola alia de morte Arrij, & statu illius temporis. Eiusdem nominis Serapio cognomento Syndonius claruit sanctitate, de quo plura Palladius in Lausiacis.

f Thmueos.] Sic dicta ciuitas in Ægypto ab hirco, vt testatur S. Hieron. contra Iouin. lib. 2. Thmuis, inquit, interpretatur hircus. Meminit eiusdem ciuitatis Cassian. collat. 14. c. 4. & colla. 16. cap. 1. Posita hæc ciuitas erat in ea prouincia Aegypti, dicta Scethi, quæ & a Scythis Orientalibus Scythia appellata sæpius reperitur, a Scythis enim Aegyptios fuisse debellatos, auctor est Iusti. hist. lib. 2. De eremo Scethi, quæ & Scythię dicitur, frequēs est mentio apud Pallad. in Lausiac. Euag. Cassian. Sozom. Niceph. & alios. De vrbe Scethi, & Scythiaca regione meminit Ptolem. lib. 4. Quod dicta ciuitas Thmueos in Scethi fuerit, cōstat ex epi. S. Germani Episcopi Capuani & aliorū legatorum ad Hormisdam Papam, quā habemus apud nos manuscript. in qua hæc leguntur de monachis Scethi, seu Scythiæ: Isti de sua prouincia Episcopos accusant, inter quos est Paternus Thmuitanæ ciuitatis Antistes, &c.

g Lupicini] De eo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit res gestas ipsius Gregor. Turon. in vit. sanct. Patr. cap. 1. Fuit & alius Lipicinus inclusus sanctitate conspicuus, de quo idem auctor eod. lib. cap. 13. de eodem Lupicino, de quo agimus, plura habes in Actis S. Eugendi, apud Surium tom. 1. die 1. Ianuarij.

D Vndecimo Kal. April. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

NArbonæ in Gallia natalis S. Pauli [a] Episcopi, Apostolorum discipuli, quem tradūt fuisse Sergium Paulū Proconsulem, qui a B. Apostolo Paulo baptizatus, & cum in Hispaniam [b] pergeret, apud Narbonam relictus; ibidem Episcopali dignitate donatus est: vbi prædicationis officio

non

non segniter expleto, clarus miraculis migrauit in cœlum. Tarracinæ sancti Epaphroditi [c] Apostolorum discipuli, qui a B. Petro Apostolo Eps illius ciuitatis ordinatus fuit. In Africa SS. martyrũ Saturnini [d] & aliorum nouem. Eodem die natalis sanctarũ martyrum Callinicæ [e] & Basilissæ. Encyræ S. Basilij [f] presbyteri & martyris, qui sub Iuliano Apostata grauissimis cruciatibus affectus, animã Deo reddidit. Carthagine S. Octauiani [g] archidiaconi, & multorum millium martyrum, qui ob fidem Catholicam a Vuandalis cæsi sunt. Ibidem S. Deogratias [h] Episcopi Carthaginensis, qui plurimos a Vuandalis captiuos ab Vrbe ductos redemit, alijsque sanctis operibus celebris quieuit in Domino. Auximi in Piceno S. Benuenuti [i] Episcopi. In Suetia S. Catherinæ [k] virginis, filiæ S. Brigittæ. Romæ S. Leæ [l] viduæ, cuius virtutes & ad Deum transitum sanctus Hieronymus scribit.

MARTII 22.

Auli Episcopi. [a]] Agit de eo Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri licet diuersis diebus: nam Vsuar. prid. Id. Decembr. Ado vero ad 11. Kalen. Febr. Meminit huius Prudẽtius in Peristeph. hymno 4. cũ ait:

Surget & Paulo speciosa Narbo.

Item Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 1. c. 30. vbi tamen manifeste errat, dum eum vna cum alijs, quos illic recitat, tempore Decij Imper. in Gallias peruenisse testatur. De eodem Petrus Clun. lib. 1. epist. 2. & alij plures ex recentioribus.

b Cum in Hispaniã pergeret.] Eadẽ, quæ hic habẽtur de profectione S. Pauli in Hispanias, prędicta omnia Martyrologia attestantur: id ipsum tã Latini, quam Græci Patres affirmant: a quibus dissentire videtur Gelasius Papa, cuius sententia recitata habetur 22. q. 2. c. B. Paulus. Sunt ea verba Gelasij prolata in Synodo Romæ habita, in qua actũ est de absolutione Miseni Episcopi antea damnati: habemus eam apud nos manu scriptã. Sed re vera eo tendit sententia eius, ut Paulus, Deo aliter disponente, quod tunc se facturum pollicitus est, minus implere potuerit: nõ autem vt neget omnino, nũquam Paulum in Hispanias aduenisse. De profectu autem eius in Hispanias, vt de re certa, scribit S. Athanasius in Epistola ad Dracontiũ idipsum S. Hier. qui apocryphis nõ facile adhibere fidẽ cõsueuit, in Isa. c. 11. & in Amos c. 5. hoc & profitetur S. Cyrillus Hierosf. catechesi. 17. S. Epiphanius in Panar. hæres. 27. S. Ioã. Chrys. hom. 76. in Mat. & homi. 7. de laudibus Pauli, Theodoretus in comment. epist. 2. Pauli ad Timoth. c. 4. in epist. ad Philip. c. 1. & sup Psal. 116. sanctus Greg. Papa lib. 31. moral. ca. 22. in fi. S. Isidorus de vit. & obit. sanct. c. 71. licet non putetur eius illud opus. Extat in bibliotheca Card. Sirleti libellus Hippolyti martyris de duodecim Apostolis, quo firmiter auctor asserit S. Paulum prædicasse Euãgelium in Hispania: profitetur id ipsum Sophronius Episcopus Hierosf. in sermone in natali Apost. Ado Vienn. in chron. Michael Glic. & alii ex recentiorib. plurimi, quos præterimus; satis esse arbitrati, tot tantorumq; Patrum vnam omniũ de eadem re sententiam retulisse. Sed de his locupletius agimus in Annalibus.

c Epaphroditi.] De quo Paulus ad Philip. c. 2. & 4. Præfectũ hunc fuisse ecclesię Tarracinensi, est auctor Metaphrast. in serm. in natal. Apost. die 29. Iunij: Dorotheus

theus autem in Synopsi ait, Adriæ eum datum Episcopum.

d Saturnini & soc.] De his etiam Beda agit hac die. Multi eius nominis passi habentur in Africa: quorum nec illum prætereamus, de quo est tam nobile testimonium S.Celerini martyris in epistola ad Lucianũ, his verbis: Salutat te Macarius cum sororibus &c. paulo post: Saturninus, qui & ipse luctatus est cũ diabolo, qui & Christi nomen est fortiter confessus, qui & in pœna vngularum fortiter est confessus, &c. est episto.21. apud S.Cyprian. edit. Pamel.

e Callinicæ & Basilissæ.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio.

f Basilij presbyteri.] De eodem hac die Græci in Menologio his verbis: Sancti martyris Basilij presbyteri Ancyranæ ecclesiæ, qui cum in Christiana confessione cõstanter persisteret, Iuliano Apostata Impe. & Saturnino Præside Ancyræ, post multos cruciatus Christi martyr volauit in cęlum. hæc ibi. agit de eo Soz. lib.5.c.10. Ne autem alicui errandi daretur occasio, vt quis existimarent hunc illum esse Basilium item Ancyranum, sed Episcopum Arrianum, qui iisdem temporibus vixit, idcirco hic presbyteri nomen, & quę sequuntur, videntur expressa. Ad omnem autem protsus tollendam ambiguitatem de Basilio Episcopo: sciendum est, illum non occubuisse martyrio sub Iuliano, sed post illum fuisse superstitem: nam obtulit vna cum alijs Arrianis libellum Iouiniano Imperatori, quo se Nicænæ fidei professorem esse testatus est, vt scribit Sozo. hist. lib.6. cap.4. Quod autem spectat ad Iuliani Apostatæ persecutionem, in qua Basilius presbyter de quo agimus, passus est; exploratum habetur, ipsum potius dolis egisse, quam armis sæuisse: tamen (vt de eo scribit S.Gregorius Nazianzenus oratione prima in Iulianum) ita se ille comparauit, vt vtrisque vteretur ad libitum; & licet nullo promulgato in Christianos edicto, tamẽ tum populo, tum etiam magistratibus: ipsisque prouinciarum rectoribus nõ obscure significaret, sibi fore gratissimum, si omnes vbique Christianæ religionis delerẽtur cultores. Quanta inde in Christianos clades euenerit, ex his etiam quę ab historicis ecclesiasticis & Patrib. scripta sunt, opinari cuique facile est. Verũ eius persecutionis maiora ea fuere certamina, quæ non ferro, sed auro; non vulneribus, sed muneribus; nec sęuitijs, sed blanditijs sunt illata: sed ea fuerunt quædam tantum pręludia atrocioris certaminis, si licuisset: nam profecturus in expeditionem contra Persas, vouit se, cum rediret victor, Dijs suis Christianorum sanguine litaturum; insuper etiam in cũctis Christianorum Ecclesijs Veneris simulacrum collocaturum. Hæc Gregor. Nazianz. oratio.2. in Iulianum, Ioan. Chrysost. orat. aduersus Gentiles, & Theodoret. hist. li.3.c.18. Hæc summatim de persecutione Iuliani; sed longe pluribus in Annalibus Ecclesiasticis egimus.

g Octauiani archidiaconi.] Greg. Turon. hist. de gestis Francorum lib.2.c.3. in fin. tam de ipso quam cæteris in Africa tunc passis meminit.

h Deogratias Episc.] Victor Vtic. de ipso plura lib.1. de persecutione Vuãdal. Successit hic Quoduuldeo, qui subrogatus est Capreolo, qui per legatũ interfuit SS. Concilio Ephesino: ipse aũt Capreolus in locũ Aurelij fuerat subrogatus. Sedit Deogratias an.III. inde vero S.Eugenius substituitur. Hæc ex Vict. & Vin. Lir.

i Benuenuti Episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Auximanæ, quas inde allatas vidimus. Claruit viuens & post obitum plurimis miraculis. Vixit circa annum Domini 1260. Extitit & alius eiusdem nominis fama celebris, de cuius miraculis inquirendis Gregorius Papa Nonus mandatum dedit. Est de his epistola in eius registro anno 8. sui Pontificatus, à Christo Domino 1234.

K Catherinæ.] Huius res gestæ extãt apud Sur. to.2. Migrauit ex hac vita anno Domini 1381.

l Leæ.] De hac S.Hieron. epist.24. ad Marcellam. Fuit hæc vidua, & non virgo, ut putauit aliquis: idq; satis docet epistola eiusdem Hieron.15. de laudib. Asellæ ad Marcellam.

Decimo

23 Decimo Kalend. April. Luna. Evij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

IN Africa ſanctorum martyrum Victoriani [a] Proconſulis Carthaginis, & duorum germanorum Aquiſregentium, item Frumētij, & alterius Frumentij mercatorū, qui in perſecutione Vuandalica (vt ſcribit Victor Africanus Epiſcopus) ſub Hunnerico Rege Arriano pro conſtantia Catholicæ confeſſionis immaniſsimis ſupplicijs cruciati, egregie coronati ſunt. Item in Africa S. Fidelis [b] martyris. Ibidem S. Felicis, [c] & aliorum viginti. Cæſareæ in Palæſtina ſanctorum martyrum Niconis, [d] & aliorum nonagintanouem. Item Coronæ ſanctorum martyrum Domitij, [e] Pelagiæ, Aquilæ, Eparchij, & Theodoſię. Antiochiæ S. Theoduli [f] presbyteri. Cæſareę S. Iuliani [g] cōfeſſoris. In Campania S. Benedicti [h] monachi, qui a Gothis in ardenti clibano incluſus, ſequenti die inuentus eſt illæſus.

MARTII 23.

Victoriani & ſoc. [a]] De eo hac die Beda, Ado, Vſuardus, ac cæteri. Scribit autem horum omnium ſanctorum certamina Victor de perſecutione Vuanda. lib. 3.

b Fidelis martyris.] De quo etiā vete. manuſcrip. ex quibus reſtituitur.

c Felicis & ſoc.] Beda item, & Vandelbert. de his hac die, alijque recentiores.

d Niconis & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio.

e Domitij & ſoc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio hac die.

f Theoduli.] De eo item Vſuardus, Ado, & Vuandelbertus, licet pro Theodulo Theodorum nonnulli legant, ſed huic lectioni adſtipulantur vetuſtiora exemplaria ſuperius citata.

g Iuliani.] De eo ēt Vſuardus, & Vuādelbertus, aſſentiunturq; vet. manuſcrip.

h Benedicti.] Scribit de eo S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. c. 18. & Sigebert. in chron. anno 538.

24 Nono Kal. April. Luna. Fvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

Romæ

ROmæ ſanctorum martyrum Marci [a] & Timothei, qui ſub Antonino Imperatore martyrio coronati ſunt. Ibidē S. Epigmenij [b] presbyteri, qui in perſecutione Diocletiani ſub Turpio Iudice gladio cæſus, martyriū cōſummauit. Itē Romæ paſſio B. Pigmeni [c] presbyteri, qui ſub Iuliano Apoſtata pro fide Chriſti præcipitatus in Tiberim, necatus eſt. Cæſareæ in Paleſtina natalis SS. martyrum Timolai, [d] Dionyſij, Pauſidis, Romuli, Alexandri, alterius Alexandri, Agapij, & alterius Dionyſij, qui in perſecutione Diocletiani ſub Vrbano Præſide ſecuri percuſſi, vitæ coronas meruerunt. In Mauritania natalis SS. Romuli [e] & Secūdi fratrū, qui pro Chriſti fide paſſi ſunt. Tridēti paſſio S. Simeonis [f] pueri a Iudeis ſæuiſsime trucidati, q. multis poſtea miraculis corruſcauit. Synnadæ in Phrygia S. Agapiti [g] Epi. Brixiæ S. Latini [h] Epiſcopi. In Syria S. Seleuci [i] confeſſoris.

MARTII 24.

MArci & Timothei. a] Reſtituti ſunt ij ex vet. manuſcr. monaſterij S. Cyriaci, de quo ſupra.

b Epigmenij.] Mentio de eo habetur in Actis S. Creſcentij martyris, quem idem Epigmenus baptizauit. Accepimus ea ab eccleſia Peruſina.

c Pigmenij.] De eo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur eius res geſtæ in Actis S. Bibianæ, licet ea admodum ſint deprauata. Dicturi ſumus de his inferius ſuo loco.

d Timolai & ſoc.] Agit de his Euſeb. hiſtor. lib. 8. ca. 15. vbi hos omnes hac die martyrium conſummaſſe anno ſecundo perſecutionis Diocletiani, affirmat. Securi percuſſi cum hi omnes dicantur; errare conuincuntur, qui ſecuris vſum intermiſſum fuiſſe tradunt. Sed quid dicam de temporibus Diocletiani, cum etiam ſub Theodorico Rege Italiæ eiuſmodi animaduerſionem perſeueraſſe conſtet ex Caſſiodoro variar. li. 11. c. 40. vbi hæc verba. Abſtine noxiā, lictor, ſecurim. &c. Prudentius e iā in Periſteph. hym. 1. ſic:

—præbenda ceruix ad bipennem publicā.

e Romuli & Secundi.] De his Vſuardus, & Vuandelbertus; licet alicubi Secundolus, pro Secundo, legatur.

f Simeonis pueri.] Huius martyrium ſcripſit Ioannes Tiberinus eodem quo paſſus eſt anno. habet illud Sur. to. 2. Necatus eſt anno Domini 1475. De eo etiā Molanus in addit. ad Vſuardum.

g Agapiti.] De eodē Beda, & Vſuardus, licet mendoſe Agabus, vel Agabius, legatur alicubi. De eodem Agapito Epiſcopo Synnadorum agit Suidas his verbis: Hunc Euſebius Pāphili multū celebrat, m[illegible]onē faciēs ingentiū eius miraculorum, vt ſunt trāslationes mōtium & fluminū, & mortuorum reſuſcitationes; quem, dū eſſet miles, Maximinus occidere noluit, quod multos eius facta ſupra modum mirari videret. Hæc Suidas. Ex quibus apparet, librū nonū Euſebij, vbi de Maximino agitur, apud nos nō haberi integrū, cū hæc & alia multa ibi deſiderentur, niſi velis hæc ſcripſiſſe Euſebium non eo lib. hiſt. ſed in commentarijs quos de Martyribus ſe ſcripſiſſe teſtatur.

h Latini Epiſcopi.] Tabulæ Brixianæ eccleſiæ de eodem. Ibidem nobile vetuſtatis monumentum extat, quo eiuſdem Latini eccleſiaſticæ functiones ſic deſcriptæ habentur: Fl. Latino Epiſcopo An. iij. M. vij. Presbyt. an. xv. exorc. ann. duodecim. & Latinillæ & Fl. Macriano

criano Lectori. FL. Paulina Neptis B. M. P. Habes illud descriptum ab Aldo lib. de orthograph. rat. pag. 589.

i Seleuci.] De eodem Beda & Vsuardus hac die: licet Beda simul iungat Seleucum & Agapitum, vel (vt mendose legitur) Agabum. Habet alia lectio sic: Seleuciæ S. Agapiti. in quam lectionem cũ incidissem, in mentem venit Agapitus, alias Agapetus Episcopus Seleuciæ, qui interfuit SS. Niceno Concilio, cui & subscripsit. Verum omnes fere codices distinctum ponunt Agapitum à Seleucio, vt hic legitur.

23 Octauo Kal. April. Luna. G vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

Nnunciato [a] beatissimæ Virginis genitricis Dei Mariæ. Romæ S. Quirini [b] martyris, qui sub Claudio Imper. post facultatũ amissionẽ, post carceris squalorem, post multorũ verberũ afflictionem, gladio interfectus est, & in Tiberim proiectus: quẽ Christiani in insula Lycaonia inueniẽtes, in cœmeterio Põtiani condiderũt. Ibidẽ SS. ducentorũ [c] sexagintaduorũ martyrum. [d] Sirmij passio S. Irenæi [e] Episcopi & martyris, qui tẽpore Maximiani Imperatoris sub Præside Probo primũ tormẽtis acerrimis vexatus, deinde diebus plurimis in carcere cruciatus, nouissime abscisso capite consummatus est. Nicomediæ S. Dulæ [f] ancillę cuiusdam militis, quæ pro castitate seruãda occisa martyrij coronã promeruit. Hierosolymis cõmemoratio S. Latronis, [g] qui ĩ cruce Christũ cõfessus, ab eo meruit audire: Hodie mecũ eris in paradiso. Laodiceæ S. Pelagij [h] Epi, qui ob fidem Catholicam tempore Valentis exilium & alia passus, quicuit in Domino. Pistorij sanctorum confessorum Barontij [i] & Desiderij. In Antro insula Ligeris fluminis S. Hermelandi [k] abbatis, cuius gloriosa conuersatio miraculorum præconio commendatur.

MARTII 25.

Nnunciatio [a]] Tã Latini quam Græci de eadem solemnitate hac die agunt, vt cõstat ex omnibus Martyrologijs ac Menologijs S. Augustinus lib. 4. de Trinitate. c. 5. hæc ait: Sicut a maioribus traditum, suscipiens Ecclesiæ custodit auctoritas, 8. Kal. Aprilis conceptus creditur, quo & passus, &c. De eius diei celebritate, vt de re antiqua, mentio habetur in Sexta Synodo c. 12. apud Theodor. Balf. pag. 228. Extat insignis oratio in ea solẽnitate habita, quæ adscribitur S. Athanasio; quam tamen aliquando Cyrillo potius tribuẽdã putaui; cũ ibidem auctor tam acriter pugnet contra dogma Nestorij, quẽ longe post Athanasiũ vixisse constat. in eius orationis exordio hæc de ea celebritate legũtur. Primũ hoc memorię subijciẽdũ festũ hoc vnum esse ex Dñicis festis, at-

que adeo primarium & prorsus venerandum, vtpote quod pro ordine & digestione rerum, quæ in Euangelijs de Christo prædicātur, sacrosanctum habeatur: quippe in quo de Filij Dei è cælis descēsu agatur, &c. Extant insuper de Annunciatione Dominica duo sermones S. Augustini; licet ipsorum posterior ab aliqui bus tribuatur S. Fulgentio: alij insuper extant S. Petri Chrysologi. Scripsit S. Ioannes Damascenus de eodem mysterio & solemnitate sacrum hymnum. Extant & aliæ luculentæ orationes Hesychij presbyteri, & Andreæ Hierosolymitani, tres Absalonis abbatis, & totidem Guerrici abbatis Igniacensis, & aliorum tam Græcorum, quam Latinorum, quos omittimus recensere. His omnibus longe antiquiorem prodidit ex suo antiquitatum promptuario Illustrissimus ac Reuerendiss. Cardinalis Syrletus conscriptā a S. Gregorio Thaumaturgo, quam eruditissimus R. D. Vuilielmus Lindanus Episcopus Ruremundensis Romæ dum esset, ab eo acceptam, Latinitati donauit: est eius exordium: Hodie angelica acie hilariones splendescunt. Dei laudes, &c. Extat præterea de eadem solemnitate festiua epistola Theodoreti 25. Agebatur olim in multis ecclesijs ea solemnitas ad xv. Kal. Ianuarij; ea nimirum ex causa, quod Quadragesimæ tempus luctui potius & mærori deberetur, vt apparet ex Concilio Laodiceensi c. 51. idque Toletana decima Synodus in Hispania faciendum indixit can. 1. quod etiam in alijs ecclesijs agi consueuisse testatur. de eadē solennitate Ordo Ro. Sacramentarium S. Gregorij, alijque plures, qui agunt de diuinis officijs, vt Microlog. cap. 48. Radulf. cap. 16. ac cæteri.

b Quirini.] De eo Beda, Vsuard. Ado, & alij. Extant eius res gestæ in Actis S. Valentini presbyteri, apud Surium to. 1. die 14. Februarij. Petrus item in catal. li. 3. cap. 232.

c Ducentorum sexagintaduorū martyrum.] De his in vet. manusc. quibus assentitur Vincentius lib. 10. c. 98. spec. hist.

d Sirmij.] Erat Sirmium metropolis totius Illyrici, vt cōstat ex Cōcilio Aquileiensi tempore Gratiani Imperatoris celebrato: sed deuastata ab Attila Hunnorum Rege illa regione, trāslatum est ius metropolis in ecclesiam Thessalonicensem, ac demum a Iustiniano Imperatore redacta est sub Prima Iustinianea. Hæc habes in Authent. const. eiusdem Iustiniani Imperatoris tit. de priuileg. primæ Iustinian. in addit. nouel. collat. 10. titulo 12. Olim autem lege Vatinia prouincia Illyrici iungebatur Gallia Cisalpina; vt auctor est Suet. in C. Iulio. cap. 22. Perseuerasse aliquamdiu eam prouinciarum aggregationem, ex eo potest intelligi, quod sanctus Ambrosius electionem Sirmiensis Episcopi sedulo curans, illuc profectus, ea in re ius præcipuum sibi debitum vindicauit, vt constat ex Paulino in vita S. Ambrosij.

e Irenæi Episcopi.] De eo etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Græci autem X. Kalend. Septembris in Menologio, vbi & certamen eius paucis describitur, consentiens Latinis in omnibus: Petrus item in catalog. lib. 3. cap. 229. de eo agit.

f Dulæ.] Beda item, Vsuardus, Ado, & Petrus catal. lib. 2. cap. 230. & alij recentiores.

g S. Latronis.] Dimam hunc plerique appellant: sed quoniam id ex apocryphis proditur, ea de causa hic nomen propriū consulto prætermissum videtur. De Cruce & Latrone extat homilia S. Ioannis Chrysostomi, & S. Ambrosij sermones duo 49. & 50. edit. Rom. Reperiuntur autem S. Dimæ Latronis nomine nonnulla sacella dicata, & memoriæ erectæ eodem titulo.

h Pelagij Episc.] De eo plura Theodoret. hist. lib. 4. cap. 12. & Nicephorus ex eo. lib. 11. cap. 21. Præsens fuit sancto Cōcilio Antiocheno pro stabilienda Nicæna fide, vt scribit Sozom. lib. 6. c. 4. & Nicephorus lib. 10. cap. 40. Interfuit etiam SS. Concilio œcumenico Constantinopolitano sub Theodosio Imperatore, cui & subscripsit, vt eius Synodi Acta demōstrant, & Niceph. lib. 12. cap. 11. Eius spectatissima fides Theodosij Imp. sanctione laudatur, & imitanda proponitur,

tur,

tur, l.5. de fide Cathol. C. Theod.

i Barontij, & Desiderij.] Horum Acta e Pistoriensi Ecclesia Romam missa accepimus.

K Hermelandi.] De eo Vsuardus hac die. Sigebert. in chron. recenset eius obitum anno Domini 690. Extant res gestæ ipsius, quas recitat Sur. tom. 2.

26 Septimo Kalendis Aprilis. Luna. A v

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

ROmæ via Lauicana sancti Castuli [a] martyris, qui cum esset Zetarius Palatij, & hospes sanctorum, a persecutoribus tertio appensus, tertio auditus, in confessione Domini perseuerans, missus est in foueam, & dimissa super eum massa arenaria, martyrio coronatus est. Ibidem coronę sanctorum martyrum Petri, [b] Marciani, Iouini, Theclæ, Cassiani, & aliorum. Pentapoli in Libya natalis sanctorum martyrũ Theodori [c] Episcopi, Irenæi diaconi, Serapionis & Ammonij lectorum. Sirmij sanctorum martyrum Montani [d] presbyteri, & Maximæ, qui ob Christi fidem in flumen demersi sunt. Item sanctorum martyrum Quadrati, [e] Theodosij, Emmanuelis, & aliorum quadraginta. Alexãdriæ SS. martyrũ Eutychij, [f] & aliorũ, qui Constantij tempore sub Georgio Epõ Arriano pro fide Catholica gladio cæsi sunt. Eodem die S. Ludgeri [g] Episcopi Monasteriensis, qui Saxonibus Euangeliũ prædicauit. Cæsaraugustæ in Hispania S. Braulij [h] Episcopi & confessoris. Treueris sancti Felicis [i] Episcopi.

MARTII 26.

CAstuli. [a]] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Passus est tempore Diocletiani Imper. cuius Palatij Zetarius erat. Quid sit Zeta, vnde Zetarius dicitur, ex Plinij epistο. lib. 2. epist. 7. & lib. 6. epist. 5. explicat hic Molanus: erat enim locus capax vnius lecti cum duabus sellis, qui velis obductis & reductis modo adijciebatur cubiculo, modo auferebatur. Mentio habetur de Castulo Zetario in Actis sancti Sebastiani martyris in fin.

b Petri & soc.] Restituti sunt ex vete. manuscript. Agit de his etiam Galesinus hac die.

c Theodori Episcopi & soc.] De his item Beda, Vsuard. & alij. Pentapolitana prouincia, cuius hic mentio habetur, dicta est, secundum Plinium, etiam Cyrenaica, cuius frequens est mentio in epistolis Synesij Episcopi, & in litteris Dionysij Alexandrini apud Eusebium.

d Montani, & Maximæ.] Agunt de his Beda, Vsuard. Ado, Vuandelbert. & Petrus in catal. lib. 3. c. 233. cũ autem Mõtanum & Maximam audis, ne quid tibi subreptat ob similitudinem nominum, de Montano illo & Maximilla, qui fuerunt hæresiarchæ Cataphygarum dogmatis: qui nec martyres occubuere; sed

(vt scribit Apollinaris Hierapolitanus Episcopus apud Eusebium lib.5.cap.15.) arrepti malo spiritu, sibi ipsis laqueo mortem consciuere: hi autem pro Christi fide certantes, in mare mersi sunt.

e Quadrati & soc.] De his item hac die Graci in Menologio.

f Eutychij & soc.] Agit de his martyribus S.Athanasius in epist. ad solit.col. 479.necnon in apolog.2.col.335. & 336. vbi Aegyptiorum Arrianorum sæuitiã, & constantiam, qua Catholici atrocia passi sunt, pluribus scribit. Ægyptios inter furendum crudelissimos fuisse, scribit Polyb.lib.15.

g Lugderi Episc.] De eodem Beda, & Ado. Extant eius res gestæ scriptæ a monachis Verdenensibus, quas recitat Sur. to.2. Trithem.de vir.illust. ord.S.Bened. lib.3.c.196.& lib.4.c.187. Albertus Crãt. in Metrop.Saxon.li.2.c.16.& hist.Saxo. li.1.c.5.dictũq; tradit Apostolũ Saxonũ. Claruit temporibus Caroli Magni Imperatoris, obijt autẽ anno Domini 809.

h Braulij Episc.] Hic successit Ioanni suo germano, seditq; ferme annis viginti, temporibus Sesinandi, Chintillæ, Tulgani, & Chindasuinti Regum, vt de eo scribit S. Ildefonsus li.de vit. illust. Interfuit Concilijs Toletanis quarto, quinto, & sexto, vt ex eorum Actis apparet. Extant duæ eius epistolæ ad sanctum Isidorum, quatuor autem Isidori ad ipsum scriptæ. Inuentum est venerandum corpus eius, reuelante S.Valerio Episcopo, anno Domini 1270.translatum, reconditumque solemniter fuit in ecclesia sanctæ Mariæ Maioris. Hec ex antiquis monumentis eiusdem ecclesiæ Cæsaraugustanæ, quæ Romam missam accepimus. De eo insuper in floribus sanct.& in thesauro concion. tom.2.

i Felicis Episcopi.] Duos eius nominis recenset Marian. Scotus Episcopos Treuerenses; Felicem primum, qui successit Celso, quem & martyrem fuisse scribit: alium item, qui tertius post S.Paulinum sedit, qui & temporibus Maximi tyranni adhæsit schismaticis: hi quidem, atque plerique alij, quos idem auctor recenset, desiderantur in tabulis Demochatis, in quibus vnus tantum recensetur Felix, qui successit Celso, de quo hic agi existimamus: qui fortasse desideratur in tabu. Treuerensibus, eo quod schismaticus fuit: id enim idem Marianus Scotus testatur ann. Domini 379. de quo pariter agitur in Concilio Tauritano can.5. Verum qui cum Martino lapsus est, cum eodem pariter surrexit, & dignus est habitus, qui sicut idem S.Martinus, inter sanctos receptus sit.

iij B Sexto Kal.Aprilis. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27

DRiziparæ in Pãnonia S.Alexãdri[a] militis qui sub Maximiano Imper. post multos pro Christo agones superatos; multaq; miracula edita, martyriũ capitis abscisione cõpleuit. Eodẽ die SS. Phileti[b] senatoris, Lydię vxoris, & filiorum Macedonis & Theoprepidis: itẽq; Amphilochij ducis, & Cronidæ commentariensis,[c] qui pro Christi confessione cęsi sunt. In Perside sanctorum martyrum Zanitæ,[d] Lazari, Marotę, Narsetis, & aliorum quinque, qui sub Sapore Rege Persarũ sæuissime trucidati, martyrij palmam meruerunt. Salisburgi sancti

Ruperti

Ruperti [e] Episcopi & confessoris, qui apud Bauaros & Noricos Euangelium mirifice propagauit. In Aegypto sancti Ioannis [f] eremitæ, magnæ sanctitatis viri, qui inter cætera virtutum insignia etiam prophetico spiritu plenus, Theodosio Imperatori victorias de tyrannis Maximo & Eugenio prædixit.

MARTII 27.

Lexandri. [a]] De eo Vsuardus. De eius sepulchro a Gaiano profanato, & terribili vltione, qua vltus est Deus scelesti hominis impietatē, lege hist. Miscellan. quæ fertur noīe Pauli diac. li. 17. in anno duodecimo & decimooctauo Mauritij Imp.

b Phileti, & soc.] Agunt de his Græci hac die in Menologio, passique referuntur sub Hadriano Imperatore.

c Commentariensis.] Qui sint Commentarienses, in l. de his. C. de custodia reorum, declaratur his verbis: Nisi intra tricesimum diem semper Commentariensis ingesserit numerum personarum, varietatem delictorum, clausorum ordinem, ætatemq; vinctorum: officium viginti auri libras ærario nostro iubemus inferre, &c. Spectabat ad eumdem vinctorum custodia, vt l. Cōmentariensem. C. eod. Est insuper & aliud genus Commentariensium; vt illi, quibus commētarij Imp. committebantur: eorum etenim manu Acta apud Fiscum subscribi solebant, vt Paulus l. in fraudem §. a debitore. ff. de iure Fisci. Reperitur etiam Commentariensis nomen esse ordinis & promotionis in militia castrensi, sicut Princeps, Accensus, & Cornicularius, de quo Ascon. in orat. 3. in Verrem: eoque sensu accipitur in l. 1. C. ad leg Iul. de ambit. De eodē. & Cælius Rhodig. antiq; lect. lib. 17. c. 10. Dicti reperiuntur in castrensis militiæ ordine Cōmentarienses Actarij, seu Actuarij, quorum pitacijs & schedulis erogabatur militaris annona: de quibus est mentio. l. 11. 13. & 16. C. de erog. milit. annon. & l. 15. de numerarijs. Cod. Theod. De Actar. in antiqua inscriptione sic: Actarius Leg. vij. &c. apud Aldum de ortograph. pag. 339.

d Zanitæ, & soc.] Item Græci. Porro horū martyrij Acta iuncta habentur rebus gestis sanctorum Ionę & Barachisij, apud Metaphrastē, quæ recitat Lip. to. 7.

e Ruperti episcopi.] Extant eius præclarè res gestæ, quas retulit Sur. in to. 2. Floruit temporibus Childeberti Secundi Regis Francorum, & Theodoberti eius filij. Hic B. uariæ Apostolus dici meruit. De eodem plura in Annal. Boiorū. Fuit & sanctitate cōspicua eius neptis nomine Erentrudis abbatissa, de qua Trith. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 206. cuius dies natalis agitur prid. Kal. Iulij.

f Ioānis eremitæ.] Agūt de eo hac die Beda, ac cæteri Latinorū, Græci aūt Idibus Decēbris. Egregia eius sanctitas meruit Clarissimorū virorū scriptionibus illustrari. Scribit enim de eo S. Hieronymus ad Ctesiphontē cōtra Pelagianos, S. Augustinus de ciuit. Dei lib. 5. c. 26. & de cura agenda pro mort. c. 17 Ruffin. hist. li. 2. c. 32. Theod. hist. li. 5. cap. 24. Sozom. lib. 7. c. 22. Euagrius in vit. Patr. c. 1. Niceph. li. 12. c. 29. Prosper Aquit. in chron. Arcadio tertiū & Honorio secūdum Conss. Cassiod. trip. li. 9. c. 55. hist. Miscel. li. 13. in Theodosio, & Palladius in Lausiacis ca. 22. qui eum vidit, & familiariter vsus est.

28 Quinto Kal. April. Luna. C

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28

Caesareæ in Palęstina natalis SS. martyrum Prisci,[a] Malchi, & Alexandri: qui in persecutione Valeriani cum in suburbano agello supradictę vrbis habitarent, atque in ea cœlestes martyrij proponerentur coronæ, diuino fidei calore succensi, vltro Iudicem adeũtes, cur tantum in sanguinem piorum deseuiret, obiurgant: quos ille continuo pro Christi nomine bestijs tradidit deuorandos. Tarsi in Cilicia sanctorum martyrum Castoris[b] & Dorothei: Item sanctorum Phileti[c] & sociorũ, qui sub Hadriano Imperatore martyrium susceperunt. In Africa sanctorum martyrum Rogati,[d] Successi, & aliorum sexdecim. Romæ sancti Sixti[e] Tertij Papæ & confessoris. Apud Nursiam sancti Spei[f] abbatis, miræ patientiæ viri, cuius anima cum ex hac vita migraret, in columbæ specie a cunctis fratribus visa est in cœlũ ascendere. Cabilone in Gallijs depositio sancti Gunthrãni[g] Regis Francorum, qui spiritalibus actionibus ita se mancipauit, vt relictis sæculi pompis thesauros suos ecclesijs & pauperibus erogaret.

MARTII 28.

a Prisci, Malchi, & Alexandri.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Agit de his Euseb. histor. lib. 7. c. 11. Niceph. lib. 6. c. 11. atque ex eodem Eusebio cæteri recentiores.

b Castoris & Dorothei.] Vsuardus etiam de his hac die, consentiuntque vet. manuscrip.

c Phileti & soc.] Agunt de ijsdem Græci in Menologio, vbi & nomina reliquorum habentur expressa, nimirum Lydiæ uxoris eius, Macedonij & Theoprepridi filiorum, Amphilochij ducis, & Chronidæ Commentariensis.

d Rogati & Successi.] Agit de his Beda hac die. Legũtur in Synodica ad Cornelium Papam eorũdem nominum Episcopi Africani apud Cyprian. epist. 54. Extat & epist. 92. Cypriani ad Successum de persecutione nuper excitata per Valerianum Imperatorem. An autem ijdem sint, non audeo affirmare.

e Sixti Tertij.] De eo hac die Beda, Ado, & alij. Præter ea quæ de ipso habẽtur in libro de Rom. Pont. alia plurima hinc inde expiscati digessimus in Annalibus Ecclesiast. idcirco ex instituto nostro hic breuiores sumus: cum alioqui eius res gestæ sint amplissimæ, quæ volumine pragrandi potius, quam breui annotatione indigeant.

f Spei abb.] Scribit eius insignes virtutes S. Gregorius Papa lib. 4. dialog. c. 10. vnde accepta hæc sunt, quæ hic de eo sunt posita.

g Gunthramni Regis.] De eo hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Scribit de eo Gregorius Turon. de glor. mart. cap. 76. & in hist. de gestis Franc. lib. 4. cap. 24. & sequen. Paulus diaconus de gestis Longobard. lib. 3. cap. 17. Petrus in catal. lib. 4. cap. 8. Obijt idem (vt scribit Sigebertus in chron.) anno Domini quingentesimo nonagesimoseptimo. De eius miraculis, cum adhuc viueret, agit Greg. Turon. hist. Franc. lib. 9. cap. 21. Moritur anno. 33. sui regni, sepultusque fuit in Basilica S. Marcelli, quam in suburbano Cabilonensi erexit.

Quarto

29 Quarto Kal. Aprilis. Luna. D ij

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
t u A B C D E f F G H M N P
17 18 19 20 21 22 23 24 24 25 26 27 28 29

IN Perſia SS. martyrum Ionæ[a] & Barachiſij, ſub Sapore Rege Perſarum: quorum Ionas preſſus in cochlea, confractis oſſibus, medius diſſectus eſt; alter, oppletis faucibus pice ardenti ſuffocatus. Heliopoli apud Libanum S. Cyrilli[b] Diaconi & martyris, cuius iecur diſciſſo ventre auulſum Gentiles ſub Iuliano Apoſtata feraliter depaſti ſunt. Nicomediæ paſsio SS. martyrum Paſtoris,[c] Victorini, & ſociorum. In Africa SS. confeſſorum Armogaſtis[d] Comitis, Maſculæ,[e] Archimimi, & Saturi regiæ domus procuratoris, qui tempore Vuandalicæ perſecutionis ſub Geiſerico Rege Arriano pro confeſsione veritatis multa & grauia perpeſsi ſupplicia atque opprobria, curſum glorioſi certaminis impleuerũt. In Aſtenſi S. Secũdi[f] martyris. In monaſterio Luxonienſi depoſitio S. Euſtaſij[g] abbatis diſcipuli S. Columbani, qui ferme ſexcentorum monachorum Pater fuit, & vitæ ſanctitate conſpicuus, etiam miraculis claruit.

MARTII 29.

IOnæ & Barachiſij.[a]] Habentur eorum Acta ſinceriſſima, ſcripta ab Iſaia Adami filio, q. præſto fuit: deſcripſit eadem Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2.

[b] Cyrini diaconi.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio. Scribit eius certamen Theodoretus hiſt. lib. 3. c. 6. itẽ & Suidas in hiſt. Addũt Græci & Marcũ Epĩm Arethuſium, quẽ ſub eodẽ Iuliano Apoſtata multa, grauiaq; paſſum tradũt Greg. Nazian. ora. j. in Iulianũ, Theodoret. vbi ſup. c. 6. Caſſiod. tripl. lib. 6. c. 12. et alij. At Romana Eccleſia nõ recipit Marcum illum inter ſanctos, quem cõſtat Arrianũ fuiſſe, & Arrianorũ anteſignanũ. Decepit nonnullos Gregorij Nazianzeni de ipſo elogiũ. porrò eum laudandi alia fuit eius ratio: ipſe enim aduerſus Apoſtatam duabus illis orationibus acerrime inuectus, illorum omnium Chriſtianorũ virtutes obijcit & exprobrat, quos ille fuerat inſecutus; adeo vt eadẽ ex cauſa ẽt Conſtantium Auguſtum Arrianũ in cœlum ferre illius comparatione viſus ſit. An autẽ Marcus Arethuſius ad Catholicam Eccleſiã ſit reuerſus; nullũ eſt teſtimoniũ: imò contrarium potius videtur: nam in Concilio Antiocheno poſt interitum Iuliani habito temporibus Iouiniani Auguſti, in quo Arrianorũ anteſignani, more ſuo cũ Principe mutantes & fidem, cantarunt palinodiam: nulla prorſus de Marco Arethuſio mentio habetur in illa ſerie Epiſcoporum, quam recenſet Socrat. lib 3. c. 21. & Sozom. lib. 6. cap. 4. Quod autẽ ſpectat ad ſæuiſſimam rabiẽ Heliopolitanorum aduerſus Chriſtianos exercitã; idẽ Iulianus Apoſtata, in cuius gratiam hæc omnia agebantur, hac habet in Miſopogone: *Hi Deorum templa quam primũ reſtituerũt; ſepulchra verò*

atheorum omnia, signo a me nuper dato euerterũt, ita clari & erecti animis, vt scelera eorum, qui Deos violarunt, acrius etiam, quam mea ferebat voluntas, vindicarint. Hæc Iulianus Apostata Imp.

c Pastoris & sociorum.] Agunt de his etiam Maurolicus & Galesinus: adstipulantur & vet. manuscrip.

d Armogastis Comitis.] De eo item Beda Vsuard. & Ado. Scripsit eius Acta Victor. lib. 1. de persecut. Vuandal. in fin.

e Masculæ Archimimi.] Alia lectio ex vetusto Victoris exemplari sic habet: Archimimi Masculani: quasi ex Mascula ciuitate nobilissima in Africa: quæ lectio magis arridet Molano in annotat. ad Vsuardum secundæ edit. Probarem eandem, si persuadere mihi aliquis posset, Archimimũ fuisse aliqñ nomen proprium Christiani alicuius: nam si scenici, & histriones, & alij id generis nõ admittebantur ad sacrum baptisma, nisi prius eadem ludicra exercitia abdicassent; quõ insignis obscœnitatis nomẽ cũ baptismate nõ ablutum fuisset atq; mutatũ? Itaq; magis placet, vt secundũ magis communem lectionem, hic Mascula dictus sit proprio nomine, cognomẽto Archimimus: fortasse ea de causa, quod eã artem aliquando exercuisset, & nomen inde acceptum (vt accidit in his, quę alio rum pendent arbitrio) numquam potuerit abolere. Nisi magis placeat lectio Cochleanæ editionis, vbi non Archimimus, sed Archiminus legitur, cui lectioni bene arridet & Masculanus. Agit de Mascula & Saturo idem Victor lib. 1. in fin.

f Secundi.] In Actis S. Marciani Episcopi Dertonensis plura habentur de eo; recitat ea Mombrit. tom. 1. vit. sanct. Petrus in catalogo libro 4. cap. 12. Legimus Acta eius perbreuia, passumque vidimus tempore Hadriani sub Sapritio Vicario. Delata sunt ad nos etiam ab ecclesia Astensi de eiusdem martyris manifestatione & translatione authentica scripta, q̃ apud nos asseruantur: Fuit & alius item Secundus, qui passus est temporibus Diocletiani, quinto Kalen. Septembris, cuius res gestas habet idem Mombrit. tom. 2. agitq; de translatione corporis eius Taurinum facta.

g Eustasij abb. alias Eustatij, vel Eustachij.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Scripsit vitam eius Ionas Abbas, quã habes apud Bedam tom. 3. & Sur. tom. 2. licet eam nonnulli Bedæ adscripserint; sed anctorem esse Ionam, testatur Sigebertus de vir. illustr. capit. 61. qui agit de eodem in chron. anno Domini 624. & Trithem. de vir. illustr. ordinis S. Benedicti lib. 3. cap. 70.

j E Tertio Kal. Aprilis. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30				

Omæ via Appia passio beati Quirini [a] Tribuni, qui à sancto Alexandro Papa, quem habebat in custodia, cũ omni domo sua baptizatus est, & sub Hadriano Imp. traditus Aureliano Iudici, cum in cõfessione fidei persisterẽt, post linguę abscisionẽ, equulei suspensionem, manuumq; ac pedum detrũcationem, agonem martyrij gladio cõsummauit. Thessa-

Thessalonicæ natalis SS. martyrũ Domnini,[b] Victoris, & sociorum. Constantinopoli commemoratio SS. plurimorum[c] martyrũ Catholicæ communionis, quos Constantij tempore Macedonius hæresiarcha inauditis tormentorum generibus cruciatos occidit: nam inter cætera, fidelium mulierum vbera inter libra arcarum compressa dissecuit, & candenti ferro combusit. In castro Siluanectensi depositio S. Reguli[d] Arelatensis Episcopi. Aureliani in Gallia S. Pastoris[e] Episcopi. Syracusis S. Zosimi[f] Episcopi & confessoris. In monte Sina S. Ioannis[g] Climaci abbatis. Apud Aquinum S. Clinij[h] confessoris.

MARTII 30.

Virini.[a]] De eo Beda Vsuardus, Ado, & alij. Habentur eius res gestę in Actis sancti Alexandri Rom. Pon. apud Sur. tomo 3. die 3. Maij, ex quibus cæteri acceperunt. Cum autem passus dicatur vltimo Traiani anno, mẽdum inesse certum est; cum non sub Traiano, sed anno decimotertio Hadriani martyrio coronatus sit, vt diximus in Annalibus.

b Domnini & Vict.] Vsuardus de his etiam, Beda autem de Domno & alijs ab his diuersis. De Domnino Thessalonicensi, de quo hic agitur, Græci habent ad Kalend. Octobris in Menologio, vbi eius Acta summatim complexa narrantur; passumq; ferunt in persecutione Maximiani Imperat. Agunt itidem de Domnino Thessalo; qui Nicomedię primum, inde in Mesopotamia grauissima passus est.

c Sanctorum plurimorũ martyrum.] Crudelissimas carnificinas Macedonij hæresiarchæ in Catholicos scribit Socrat. histor. libro 2. cap. 12. vbi agit ad ter mille & centum quinquaginta eius factione necatos esse: idem cap. 30. Sozom. lib. 3. cap. 8 Metaphrastes in Paulo Episcopo Constantinopolitano, vj. Nouembris, apud Lipom. to. 6. Apposite hic additum videtur, Communionis Catholicæ; quoniam & Nouatiani hęretici, cum & ipsi sanctissimæ Trinitatis in distinctione personarum consubstantialẽ Deitatem profiterentur, ab eodem Macedonio grauia passi sunt. Agit de his martyribus etiam Suidas in historicis, verbo, Macedonius.

d Reguli.] De eo Vsuardus. Ferunt hunc fuisse discipulum S. Ioannis Apostoli. Habet eius res gestas Mombritius to. 2. Antoninus 1. par. tit. 28. §. 2. Petrus in catalogo. lib. 4. c. 15. Adscribitur hic secundus eius sedis Episcopus, subrogatus sancto Trophimo.

e Pastoris Episco.] De eo apud Adonem. Agit de eodem Petrus in catalogo lib. 11. nu. 104. & Maurol. hac die.

f Zosimi Episcopi.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio.

g Ioannis Climaci.] Græci item de eo in Menologio hac die. Scripsit res gestas eius Daniel monachus, quas recẽset Sur. tomo 2. Porro animæ illius diuina quædam effigies multo clarius perspicitur in eius scriptis. Vixit non longe post tempora Iustiniani Imp. ac post S. Sabam abbatem, cuius ea quæ scribit, aliquando confirmat auctoritate.

h Clinij] De eo antiqua monumenta ecclesiæ Aquinatis, nobis communicata à R. D. Flaminio Philonardo eius sedis Episcopo.

Pridie

* F Pridie Kalend. Aprilis. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f	
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1				

Taecuæ in Palęstina S.Amos [a] Prophetę, quem Amasias sacerdos frequenter plagis afflixit, & filius eius Osias vecte per tempora trāsfixit: qui postea semiuiuus in patriam deuectus, ibidem expirauit, sepultusq; est cum patribus suis. In Africa SS. martyrum Theoduli, [b] Anesij, Felicis, Corneliæ, & sociorum. In Perside S. Beniamin [c] diaconi, qui cum Dei verbum non desisteret prædicare, sub Isdegerde Rege vnguibus arundinibus acutis confixus, & spinosa sude per aluum transmissa, martyrium consummauit. Romæ S. Balbinæ [d] virginis, filiæ B. Quirini martyris, quæ a S. Alexādro Papa baptizata, post deuictum huius sęculi cursum sepelitur via Appia iuxta patrem suum.

MARTII 31.

Amos Prophetæ. [a]] Vsuardus etiam de eo agit hac die. Vitā eius scribit S. Epiphanius lib. de vit. & interit. Prophe. c. 12. De eo item Hieron. in proœm. in Amos, & in Isaiam c. 1. vbi ait alium hunc fuisse ab eo quem Isaiæ Prophetæ patrem fuisse ipse scribit capit. 1. cum (vt ait) nec nomen idem sit apud Hebræos. De eodē apud S. Isid. de vit. & mort. sanct. c. 43. & Doroth. in synopsi cap. 2.

b Theoduli & sociorum.] Vsuardus mendosè legit Diodolum: Beda agit tantum de Anesio. De his etiam Vuandelbertus, adstipulanturq; vet. manuscript.

c Beniamin diaconi.] Græci de eodem hac die in Menologio, celebrantq; simul natalem S. Abdæ Episcopi & sociorum Persarum. Scribit de his Theodoretus hist. lib 5. c. 38. & ex eo Niceph. lib. 14. c. 20. Concitata est hæc persecutio ab Isdegerde Rege Persarum in fine regni ipsius, vt idem Theodoretus scribit libro 5. cap. 38. licet dicat Socrat. lib. 7. cap. 18. hanc persecutionem factam esse sub Bararane eius filio. Sed verius videtur, cęptā esse sub Isdegerde Rege, & sub eius filio auctam, vt scribit Cyrillus monachus in Euthymio. Marcellinus in chro. inchoatam hanc refert Theodosio nonum & Constantio tertium Conss. est is annus à Christo 420. eamque annis triginta perdurasse scribit Theodoretus libro 5. cap. 38. Meminit eiusdem persecutionis S. Augustinus de ciuitate Dei lib. 18. cap 12.

d Balbinæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes de ea hac item die. Acta eius intexta sunt in rebus gestis S. Alexandri Papæ, apud Sur. to. 3. die 3. Maij. Ex quibus plures qui de eadem scripsere, quos non numeramus, acceperunt: Antiquus est Romæ titulus S. Balbinæ, cuius mentio est in Romana Synodo sub Gregorio Papa, in eius registro lib. 4. episto 44. indict. 13.

APRILIS.

1 Kalendis Aprilis. Luna. G xxi

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROmę paſſio S. Theodorę [a] ſororis illuſtriſſimi martyris Hermetis, quæ ſub Hadriano Imp. ab Aureliano Iudice affecta martyrio, ſepulta eſt iuxta fratrē ſuū via Salaria, nō longe ab Vrbe. Eodem die S. Venantij [b] Epiſcopi & martyris. In Aegypto SS. martyrum [c] Victoris & Stephani. In Armenia SS. martyrum Quinctiani [d] Irenæi. Conſtantinopoli S. Macharij [e] confeſſoris, qui ſub Leone Imp. pro aſſertione ſanctarum imaginū in exilio vitam finiuit. Gratianopoli S. Hugonis [f] Epi, qui multis annis in ſolitudine vitam exegit, & miraculorū gloria clarus migrauit ad Dominum. Apud Ambianum S. Vualerici [g] abbatis, cuius ſepulchrū crebris miraculis illuſtratur.

APRILIS 1.

THeodoræ [a].] De ea item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Certamen eius habetur in Actis S. Alexandri Papæ, apud Surium to. 3. die tertia Maij.

b Venantij Epiſ.] Beda etiam, Vſuardus, Ado, ac cæteri, licet nullus dicat, cuius fuerit ciuitatis Epiſcopus, vel quo tēpore paſſus ſit. Corpus eius aſſeruatur in oratorio, quod dicitur S. Venantij, apud Baptiſterium Conſtantini, vna cum corporibus S. Domnionis Epiſcopi & aliorum SS. martyrum, quorum omnium dies anniuerſaria agitur hoc eodem menſe, tertio Idus Aprilis. Cum autē ea omnia tranſlata fuerint è Dalmatia & Iſtria à Ioanne Papa Quarto, par eſt credere, S. Venantiū alicuius illarum prouinciarum ciuitatis fuiſſe Epiſcopū. Extat ibidem in apſide, ſicut & cæterorū, imago eiuſdem S. Venantij muſiuo opere compacta. Hæc in monumentis SS. eccleſiæ Lateranenſis. Claruit in Africa alius Venantius Thyniſæ Epiſcopus, titulo confeſſionis illuſtris, qui interfuit Concil. Carthaginenſi ſub Cypriano, vt conſtat ex illius Synodi Actis.

c Victoris & Stephani.] Vſuar. de iiſdem hac die. Licet hi conueniant nomine, cenſentur tamen diuerſi a Victore & Corona, de quibus idem Vſuard. agit pridie Idus Maij: nam hi in Ægypto, illi in Syria paſſi leguntur.

d Quinctiani & Irenæi.] Agunt de his hac die Græci etiam in Menologio.

e Macharij.] Græci itē de eo in Menologio hac die, ibiq; illius tum fortia certamina pro fide Orthodoxa ſuſcepta, tū etiam miracula paucis narrantur.

f Hugonis Epiſ.] Hunc egregium ſanctitate virum Innocentius Papa Secundus retulit inter ſanctos, mandauitque Guidoni Carthuſiæ Priori, vt eius res geſtas cōſcriberet: habētur ipſæ apud Sur. to. 2. Eſt autem hic ille Guido, ad quem extant ſcriptæ duæ epiſtolæ S. Bernardi, 11. & 12. vbi plura de laudibus Carthuſianorū. Inuiſit aliquando idem Bernar-

dus

dus Hugonem, quo sicut familiarissime, ita etiam honorificentissime vsus est, vt constat ex vita S. Bernardi li. 3 c. 1. Plura de eodem in vita S. Brunonis apud Sur. to. 5. die 8. Octobris. Petrus Cluniac. lib. 2. cap. 28. Vincentius lib. 27. c. 8. & 12. Petrus Sur. de vit. Carthusianorum, & alij.

g Vualerici abb.] De eo hac item die Beda, Vsuard. autem tertio Idus Decembris. Extant Acta ipsius apud Sur. tom. 2. Scriptam fuisse vitam eius à Rangiberto abbate, tradit Molanus in annotat. ad Vsuardum: idem insuper ab incerti nominis scriptore eius res gestas narratas testatur. De eo item Vincentius lib. 23. c. 23. & 24. Petrus in catalog. lib. 4. cap. 21. Trithemius di vir. illust. ordinis S. Benedicti lib. 3. cap. 78. Fuit hic discipulus S. Columbani, vixitq; circa annum Domini sexcentesimum vigesimum.

xxviij A Quarto Nonas Aprilis. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

SAncti Francisci [a] de Paula, ordinis Minimorum institutoris, quem virtutibus & miraculis clarum Leo X. SS. numero [b] adscripsit. Cæsareæ in Palæstina natalis S. Amphiani [c] martyris, qui in persecutione Maximini cũ Vrbanum Præsidem idolis immolãtem arguisset, sæue dilaniatus, ac pedibus lino in oleum intincto, eoq; incenso obuolutis, [d] acerbissime cruciatus, demum in mare demersus, transiens per ignem & aquam, eductus est in refrigerium. Ibidem passio S. Theodosiæ [e] virginis Thyriæ, quæ in eadem persecutione cum sanctos confessores ante tribunal stãtes publice salutasset, atq; rogasset, vt cũ ad Dñm peruenissent, sui recordarentur, a militibus tẽta, & ad Vrbanum Præsidem ducta, eius iussu lateribus & mammis ad interiora vsque dilaniatis, in mare tandem proijcitur. Lugduni S. Nicetij [f] eiusdẽ vrbis Epi, vita & miraculis clari. Apud Comũ S. Abundij [g] Epi & confessoris. Apud Lingones S. Vrbani [h] Epi. In Palæstina depositio sanctæ Mariæ [i] Aegyptiacæ, quæ Peccatrix appellatur.

APRILIS 2.

FRancisci de Paula [a].] Huius præclaræ res gestæ expressæ habentur in bulla canonizationis eius data à Leone Decimo Ro. Pontifice, quam retulit Surius to. 2. Porro singula eius Acta miraculaq; à Dauid Romeo Neapolitano Latino sermone copiosissime sunt conscripta, & Italice à R. P. Passarino ordinis Minim. Generali. Migrauit vir sanctus ex hac vita anno Domi 1507. Nonnulla de ipso habes in thes. con. to. 2. Anno autem Domini 1586. auctoritate S. D. N. Sixti PP. V. idem sanctus illatus est in Kalendarium Romanum cum officio duplici. Extant de his litteræ Apostolicæ.

b Sanctorũ numero adscripsit.] Cõstat quidẽ, peruetustum fuisse morẽ in Eccle

sia

sia Catholica, vt nullus, nec martyr quidẽ absq; aliqua pręuia discussione & approbatione; inter Sanctos recenseretur, quos pietas Christiana, more maiorum, colere consueuit. Quod enim ad martyres spectat; est de ea re egregius locus Optati Mileuitani libro 1. aduersus Parmenianum, cum de Lucilla potenti ac factiosa femina Donatistarũ patrona hæc ait: cum correctionem archidiaconi Ceciliani ferre non posset, quæ ante spiritualem cibum & potũ os nescio cuius martyris, si tamen martyris, libare dicebatur: & cum præponeret & calici salutari os nescio cuius hominis mortui, etsi martyris, sed nondum vindicati; correpta, cum confusione irata discessit, &c. Quibus plane Optatus significat, nefas fuisse venerari reliquias martyris alicuius non vindicati, hoc est nondum probati & recepti. Moris enim erat, vt cum aliquis martyrio occubuisset, Episcopus, sub cuius ditione id accidisset, rem gestam scriberet ad Primatem Episcopum; à quo mature, adhibitis in consilium collegis Episcopis; an inter martyres esset recipiendus, decernebatur. Cuius rei ritum & ordinem satis mõstrant ea que S. Augustinus scribit in breuic. collat. diei 3. ca. 13. dum habet, quod Secundus Tigisitanus Episcopus in Numidia scripsit ad Mensurium Episcopũ Carthaginensem de his, qui in ea prouincia tunc feliciter martyrio occubuissent, eo quod sacros codices, iuxta Diocletiani edictum, tradere noluissent: quos omnes martyrum honore & cultu esse dignos, ille rescripsit. Qui idem Mensurius alijs quibusdã passis, nomẽ martyris & venerationẽ differendam esse, certis ex causis negauit, vt ibidem c. 13. idem testatur: quinam autẽ hi essent, subdit his verbis: Quidam ẽt in ea epistola facinorosi arguebantur, & fisci debitores, qui occasione persecutionis vel carere vellent onerosa multis debitis vita, vel purgare se putarent, & quasi abluere facinora sua, vel certe acquirere pecuniam, & in custodia delicijs perfrui de obsequio Christianorum, &c. Hi etenim (vt paulo superius ibidem dicitur) his ex causis se offerebant persecutoribus non rogati, vtroq; dicebant, se habere sacras ac diuinas scripturas, quas tradituri non essent: quos ipsos Mensurius inter martyres recenseri vetuit. quod quidem Donatistas offendit, qui in eumdẽ Africæ Primatẽ, àc etiã in eius archidiaconũ inuidiam & odiũ cõcitarunt. Sed de his alias. Erat aũt pernecessaria huiusmodi de martyribus inquisitio, nõ tantũ ob prædictas causas: sed quoniam & hæretici atq; schismatici aliquãdo pro Christi nomine à persecutoribus tormenta pati videbantur & mortem; & quidem ipsis fere nascentis fidei exordijs, cum omnia martyrum sanguine redundarent, vt scribit Euseb. hist. lib. 4. c. 14. prope finem, lib. 5. c. 15. & lib. 8. c. 20. in fine, & S. Augustinus de Donatistis sæpe testatur: quos omnes, vt alienos à fide & communione Catholica, Dei ecclesia respuere consueuit; cum ex snĩa Cypriani, & Augustini, oĩumq; Orthodoxorum, quicquid aliquis extra Ecclesiam patitur, non martyrium, censendum, sed dicenda sit pœna perfidiæ. Hæc de his quæ spectant ad martyres. Possumus ex his inferre: Si de illis q̃ pro Christo occidebantur, tamẽ de eorum fide & charitate, sine qua nihil prodest, etiamsi det quis corpus suum ita vt ardeat, tã exquisitam peruestigationem haberi moris fuit sane mirum videri non debet, sanctã Dei Ecclesiam veritatis columnã maius studium, multoq; exactiorem diligentiã adhibere solitam in adscribendo cæteros Sanctorum numero. Vt & merito tanti ponderi negotium non Primati, vel Patriarchæ alicui, sed ipsi tantum Romano Pontifici, pro summa ei à Christo Domino in beatissimo Petro Apostolo tradita potestate, sit creditum. De his satis: nam de canonizatione Sanctorum scimus cõmentarios esse editos, aliosque complures, tam sacros Theologos, quam Canonici iuris consultos de his agere, quos cõsulat, qui cętera auidius cupit.

c Amphiani.] Beda de eodem hac die; sed tamen perperam hunc iungit cum alijs, quos ponit in Africa: nisi fortasse ille, de quo agit, sit alius ab isto. Vsuardus & Ado de eodem Nonis Aprilis: apud quos ẽt mendose legitur, Apud Cæsareã Lyciæ;

Lyciæ; cum potius apud Cæsaream Palæstinæ metropolim, atq; hac die martyrē effectum, testetur Eusebius eiusdem ciuitatis Episcopus li.8.c.14. & 15. recēseatq; inter eos martyres, qui passi sunt anno tertio persecutionis Diocletiani Imper. Græci autem de eodem in Menologio hac die, & Metaphrastes; licet de Lycia, & ipse (vt diximus) errare videatur.

d Obuolutis.] Hoc genus cruciamēti speciem quamdam præfert tormenti illius acerbissimi, quod veteres dicebant Tunicam molestam: quæ ignium alimētis illita, & intexta (vt Seneca docet epist. 14.) ac mox succensa, cruciabiliter obuolutos nocentes, qui sceleris comperti grauioris forēt, amburebat. Est & Iuuenalis Satyra 8. de tunica molesta is versus:

Ausi quod liceat tunica punire molesta.

e Theodosię.] De eodem tam Latini, quam Græci hac die; apud aliquos autē mendose Theodora pro Theodosia legitur. Irrepsit error apud nonnulla Martyrologia, vt loco Cæsareæ Palæstinæ, ponatur Cæsarea Cappadociæ: rati sunt.n. auctores illorum, diuersam esse Theodosiam Cappadocem à Theodosia Palæstina; eo quod illa capite truncata, hæc autē in mare demersa dicatur. Sed præter illa, quæ de Theodosia scribit Euseb hist. lib. 8. cap. 17. habemus in nostra bibliotheca eius vitam vberius scriptam antiquo charactere, cuius est exordium: In illis diebus, &c vbi Præses, sub quo passa est, ponitur, Vrbanus scilicet, quem constat, eodem Eusebio auctore, illis temporib. persecutionis Diocletiani vsque ad suum obitum administrasse præfecturam Palæstinæ. Ex Imperatore itaque atq; Præside, non duas, sed vnā tantummodo fuisse Theodosiam compertū habemus; eamdéque esse Palæstinam, & non Cappadocem. Nam & cum in mare constet esse demersam; quonā pacto hæc Cæsareæ Cappadociæ fieri potuerunt, quæ à mari longissime, in meditullio eius prouinciæ sita est? Idque etiā (vt modo Cosmographos citare prætermittamus) testatur Gregorius Nazian. orat. in laudem Basilij cum ait: Nos procul à mari degimus. Cū itaque nomen, ætas, spontanea fidei professio, tempus persecutionis, dies martyrij, nomen Præfecti, ac loci simul conueniant; vna tantum dicenda est Theodosia, hæcque illa Cæsareæ Palæstinæ sub Vrbano Præside passa, de qua agimus; quā etiam Græcos celebrare in Menologio, ex ipsorum verbis exploratum habetur; quæ sunt huiusmodi: Die secunda Aprilis sanctæ virginis Theodosiæ, quæ ex vrbe Tyro originem ducens, cum decimūoctauum annum ageret, Vrbano Præsidi Palæstinæ oblata, & Christi fidem libere professa, ac flagris cæsa, in mare deiecta, Deo ipsi spiritum reddidit. Hæc in dicto Menologio peruetusto Card. Syrleti. De ea ibidem iterum ad 6. Kalen. Iunij, iisdem fere verbis, & de Vrbano Præside Palæstinæ, & demersione in mare habetur mentio: de Cæsarea autem Cappadociæ nec verbum quidem, quemadmodum nec de capitis abscissione. Quod autem de eadem iterum agant, contingit, vt in alijs multis sanctis, quod non tantum dies natalis, sed translationis sacrarum reliquiarum, vel dedicationis ecclesiæ ab ijsdem solemnitas celebretur.

f Nicetij Episc.] De eo Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. Plura de Nicetio Lugdunensi Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 5. c. 5. & 20. in vit. sanct. Patr. c. 8. & li. de glor. confess. ca. 61. 62. & 63. Claruit tēporibus Iustini Iunioris Imp. cum Romanæ Ecclesiæ præsideret Ioannes Papa III. circa annum Domini 570. Interfuit primo Cōcilio Lugdunensi, vt eius Acta testantur. Vixit eodem sæculo alius eiusdem nominis S. Nicetius Episcopus Treuerēsis, de quo Beda, & Vsuardus, scda edit. Mol. Kalend. Octobr. qui reperitur interfuisse Concilio Aruernensi, habito post Consulatum Paulini Iunioris, qui numeratur ann. à Christo 541. Narrat eius egregia opera Gregor. Turonen. in vit. sanct. Patr. c. 17. Scribit de eo elegans epitaphium Venantius Fortunatus lib. 3.

g Abundij Episc.] Celebris hic quidē tum sanctitate, tum eruditione Episcopus reperitur interfuisse Synodo Mediolanēsi sub Eusebio Epo, tpe S. Leonis Papæ, licet alicubi, errore librarij, Abundantius, pro Abūdio subscriptus inueniatur. Huic

etiam

etiā ad reparādas acerbissimas clades Orientalis Ecclesiæ ex illo Latrocinio Ephesino nuper illatas S.Leo Papa maximi pōderis credidit legationē, vt testantur eiusdē Pontificis litteræ ad Theodosiū Imperatorē 34. & ad Pulcheriam Augusti 36. Qui quidē vna cū eiusdē legationis collegis ex sniā felicissimeq; negocium confecit. Habita.n. tunc Synodo, in primis Cōstantinopolitanum Episcopum Anatolium, Maximum Antiochenū, aliosq; lapsos Episcopos ad Catholicam fidem, & Ecclesiæ vnitatem redeuntes suscepit, eosdemq; sedibus restituit. Legi fragmenta eius Synodi, necnon epistolā Theodoreti Cyri Episcopi tunc ad eūdem Abundium scriptam. Habet ea omnia Mombrit to.1.de vit.sanct.Egi. de his pluribus in Annalibus Ecclesiasticis.

h Vrbani Episc.] De eo Molanus in additione ad Vsuardum hac die. Ponitur hic eius sedis Episcopus ordine sextus in tabu. Democharis de sacrificio Missæ.

i Mariæ Aegypt.] Vsuardus item hac die, Græci autē in Menologio pridie huius diei. Eius res gestas scriptas esse à Sophronio Episcopo Hierosolymitano, testatur Nicephorus hist.lib.7.ca.5. Citantur eadem in Nicæna secunda Synodo Act.4.& à S.Ioan.Damasceno in orat.3. de imaginibus in fine. Latine eas reddidit Paulus diaconus, non ille Aquileiensis historicus, sed Neapolitanus, cuius meminit Sigebertus de vir. illustr. ca.69. Habentur in vit. Patrum. Porro Hildebrandus Episcopus Cenomanensis eadē Acta metro cecinit, vt de eo refert Henricus de vir.illustr.cap.8 Claruit Maria Aegyptiaca temporibus Iustini senioris Imperatoris, circa annum Domini quingentesimum, atque vigesimum. Extat de eadem carmen Bonad.Santon.lib.3.Monod.29. Vixit iisdem fere temporibus alia item ex meretrice pœnitens, Maria dicta, Tarsensis patria, quæ in monasterio apud Aegas posito, exercuit vitam monasticam, de qua mentio habetur in Prato spirituali.c.31.

3 Tertio Nonas Aprilis. Luna. B xxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

TAuromenij in Sicilia S.Pancratij [a] Epi, qui Christi Euāgelium, quod a S.Petro Apostolo illuc missus prædicauerat, martyrij sanguine cōsignauit. Tomis in Scythia natalis SS.martyrum Euagrij [b] & Benigni. Thessalonicæ passio SS.virginum Agapis [c] & Chioniæ sub Diocletiano Imperatore: quæ cum Christum negare nollent primo in carcere maceratæ, postea in ignem missæ, sed a flammis intactæ, ibi oratione ad Dominum fusa, animas reddiderunt. Tyri S.Vlpiani [d] martyris, qui in persecutione Maximiani cum aspide, & cane insutus culleo, [e] in mare demersus fuit. In monasterio Meditij in Oriente S. Nicetæ [f] abbatis, qui ob cultum sanctarum imaginum sub Leone Armeno multa passus est. In Anglia S.Richardi [g] Episcopi Cicestrensis, sanctitate & miraculorum gloria conspicui. Ibidem sanctæ Burgundoforæ [h] abbatissæ & virginis.

APRI-

Ancratij Episc.[a]] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri; Græci autē in Menologio quinto Idus Iunij; vbi legitur, hunc Antiochenū genere sanctum Petrum secutū, ab eo Siculis esse præfectum Episcopum. Agit de eodem Nicephorus hist. lib. 2. c. 35. Metaphrastes in sermo. in die natali Apost. De eodē in Actis S. Marciani Epi, quæ accepimus ab ecclesia Caietana.

b Euagrij & Benigni.] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri.

c Agapis & Chioniæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij agunt de his hac die, de Irene autem harum sorore Nonis Aprilis; Græci autem de tribus sororibus simul sextodecimo Kal. Maias. Discrepare videntur à Græcis Latini, dum hi virgines, illi vero mulieres tantum has dicunt; licet Tertul. lib. de velam. virg. mulieris nomine virgines ēt comprehendi, pluribus disputet. Cur vero Latini his diebus agāt Græci autem diuerso, nobis hactenus in compertum, cū præsertim nulla ipsarum illis passa diebus reperiatur. Extant etenim ipsarum Acta sincera & pura, prout à notarijs exceptoribus ad verbū scripta sunt, in quibus de Irene, quæ nouissima omnium passa est; hæc in fine leguntur: Consummata est in Consulatu Diocletiani nono, Maximiani autem octauo, Kal. Aprilis, &c. Recitat ea integra Metaphrast. quæ Latine reddita habet Lipo. to. 7. & Sur. to. 2. prima die Aprilis. Agit de ijsdem Niceph. hist. lib. 7. cap. 14. necnon Aldelm. lib. 2. de vir.

d Vlpiani.] Huius martyris sæuissimum supplicium, parricidis tantum solitum irrogari, describit Euseb. histo. lib. 8. c. 15. ex quo & cæteri descripserunt.

e Insutus culleo.] Saccus is erat ex corio factus, quo cum cane, gallo, serpente, & simia inclusus parricida mergebatur in mare, ex præscripto legis Romanorū, quam tulit Pompeius in suo Consulatu, de qua Modestinus, ff. ad legē Pompeiā de parricidis. Non tamen Pompeius fuit cullei supplicij primus inuentor: Cicero enim qui ante latam legem Pompeiam de parricid. habuit orationem illam pro Roscio Amerino, cū de cullei supplicio agit, à maioribus dicit illud fuisse excogitatum: at dum ibidem de cullei pena eleganter disputat, rationemque reddit, cur maiores viuum hominem culleo insutum in flumen deijci præceperint; cum nullam habeat mentionem de gallo, serpente, & cane, satis apparet, illud ipsum cullei supplicium à maioribus inuētum, & à Pompeio illis pœnis auctum, & in necatores etiam propinquorum ac patronorū fuisse extensum: cū alioqui olim omne homicidium diceretur parricidiū, vt auctor est Festus verb. parricid. quæstores. Quinetiam temporibus Tarquinij Regis constat. M. Tullium, alias Attilium Duumuirum insutum culleo, & in mare proiectum, non quidem ob parricidium, sed quod sacros libros describendos dedisset, vt testatur Dionys. Halicarnass. lib. 4. & recitat Valer. Max. lib. 1. ca. 1. 13. Decretum postea supplicium cullei in parricidas Publiciū Malleolū, matre occisa, primū fuisse expertum, tradit Liu. lib. xviij. In Rhet. ad Heren. verba antiquæ legis recitātur, quæ sunt huiuscemodi: Si quis parētes occiderit, vel verberarit, ei damnato obuoluatur os folliculo lupino, soleæ ligneæ pedibus inducātur, & in carcerem ductus, ibi sit tantisper, dum paretur culleus, in quem coniectus in profluentē præcipitetur. Hæc ibi. Colligit & Cuiac. libro 9. Paratitl. titu. 17. ex sententia Hadriani, damnatum culleo, illo inclusum, supra plaustrum imponi solitum, quod traherent boues nigri, ac sic ad mare deferri. De eodem supplicio Iuuenal. satyr. 13. his versibus.

Et deducendum corio bouis in mare, cum quo
Clauditur aduersis īnoxia simia fatis.

Porro tam acerbum supplicium ob nimiam sui atrocitatē vsu desierat, vt scribit Paulus I.C. lib. 5. sentēt. tit. 24. ad leg. Pomp. de parricid. his verbis: Et si antea insuti culleo in mare precipitabātur, hodie tñ viui exuruntur, vel ad bestias dantur.

stur. Hæc Paul. Sic etiam exhorruit pœnam cullei Augustus Imper. (vt auctor est Suetonius in Octauio c.33.) quod ne ex lege cogeretur irrogare pęnam cullei, reum parricidij à confessione distrahere, ita reum compellens: Certe patrem tuū non occidisti. Hæc Suet. ex his perpende immanitatem & furorem Gentilium in Christianos, quos sæuiora parricidis cogebant subire supplicia, vt pœna cullei in parricidas abolita, in Christianos innocentissimos tantum sui atrocitate vigeret. At Constantinus Imper. rescribens ad Verinum Vicarium Africæ, eandem legem in vsum pristinum, nempe in parricidas reuocauit, l.1. tit. de parric. Cod. Theo. Non prætermittimus, quod apud Senecam lib.7. declam.1. inuenies & culleum ligneum, sic dicta nauis exarmata, in quam reus impositus, maris discrimini committeretur: quo supplicio sæpe dānatos esse Christianos, inuenimus.

f Nicetæ abb.] Græci etiam de eo hac die in Menologio. Res gestas ipsius Theostericus eius discipulus scripsit luculenta oratione: Recitant eam Metaphrastes, Lipom. to.7. & Sur. tom.2. vixit temporibus Tharsij Episcopi Constantinopolitani, à quo presbyter ordinatus fuit, circa annum Domini 780.

g Richardi episc.] Huius Acta duobus libris complexus est Radulphus Cicestrensis, quæ descripsit Sur. tomo 2. Hunc Vrbanus Papa Quartus (vt idem testatur auctor lib.2. cap.15.) adscripsit sanctorum numero. Habemus in nostra bibliotheca exemplaria plurimarum litterarum Vrbani Quarti, vbi etiam litteræ de canonizatione eiusdem Richardi scriptæ leguntur. est ipsarum exordium: In cęlesti, &c. nume.268. Claruit sub Innocentio Quarto Rom. Pont. ad quem confugit vexatus persecutione Regis Anglorum.

h Burgundoforæ.] Eius præclaras res gestas scripsit Ionas abbas, licet Bedæ aliqui tribuant: extant apud Bedam tom.3. Habetur de eadem mentio in vita S. Columbani cap.12. Claruit circa annum Domini 610.

4 Pridie Nonas Aprilis. Luna. C 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

xxvj

THessalonicæ SS. martyrum Agathopodis [a] diaconi & Theoduli lectoris, qui sub Maximiano Imp. & Faustino Præside ob Christianæ fidei confessionem alligato ad collum saxo, in mare demersi sunt. Mediolani depositio S. Ambrosij [b] Epi & confessoris, cuius studio, inter cętera doctrinæ & miraculorum insignia tpe Arrianæ perfidiæ tota fere Italia ad Catholicā fidē conuersa est. [c] Hispali in Hispania S. Isidori [d] Epi, sanctitate & doctrina cōspicui, qui zelo Catholicę fidei, & ob seruātia Ecclesiasticæ disciplinę Hispanias illustrauit. Cōstantinopoli S. Platonis [e] monachi, qui pluribus annis aduersus hæreticos sanctarum imaginum effractores inuicto animo decertauit. In Palæstina S. Zosimi [f] anachoretæ, qui funus sanctæ Mariæ Aegyptiacæ curauit.

[A]Gathopodis, & Theoduli. [a]] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio. Horũ Acta ex antiquis monumentis eruta edidit Metaphrastes: habet ea Lipom. tom.7. & Sur. tom.2.

b Depositio S. Ambrosij.] De eadem Beda hac die, & pridie Kalend. Aprilis, cæteri omnes hac item die. De tempore obitus S. Ambrosij Paulinus in vita ipsi⁹ testatur, non intercessisse trienij spatium ab obitu Theodosij Impe. ad mortem S. Ambrosij. Rursus etiam exploratum habetur ex Concilio Carthaginensi tertio can.48. S. Ambrosium non vixisse vltra annum Consulatus Attici & Cæsarij: nã eodem anno ex eadem Synodo scripta est consultatio ad Siricium Papam, & S. Simplicianum S. Ambrosij successorem, mense Septembri. Nec est quod quis dicat, errorem esse in Consulibus, videlicet vt canon ille sit alterius Concilij sequẽti anno celebrati, & sub canonibus prędicti Concilij recensitus: nam sequenti anno, eo mense Siricius Papa, ad quem ea scripta est consultatio, non erat amplius in humanis: siquidem eo anno, Consf. Honorio quartum & Eutychiano, octauo Kal. Martij ex hac vita migrauit. Contra dicit his etiam Paulini auctoritas, dũ ait, fere triennio, & non post triennium à morte Theodosij superuixisse Ambrosiũ. Hæc de tempore eius obitus: quibus si aduersari videas Gregorium Turonensem, nihil vltra habemus dicere; nisi, q̃d non plus ei tribuo, quam illi concedat Hilduinus vir eruditus in Areopagiticis ad Ludouicum Pium Impe. Tu interim consule quæ inferius scripta sunt die vndecima Nouembris in S. Martino. De ætate autem, collegimus ex scriptis eius, habita diligenti ratione temporũ, vixisse annos sexagintaquatuor: quod pluribus monstrauimus in Annal. Eccles. & in vita eiusdem S. Ambrosij, quam contexuimus ex antiquis Patribus, ipsiusque scriptis, cæterisq; vetustatis monumentis, id nobis præcipiente Illustriss. ac Reuer. D. Felice à Montealto tituli S. Hieronymi Cardinale amplissimo; qui ad summum Catholicæ Ecclesiæ Pontificatũ effectus, eandem typis excusam in fronte tomi quinti operum Sancti Ambrosii, in quibus restituendis & illustrandis felicissime laborauit, collocari præcepit.

c Tota fere Italia ad Catholicam fidẽ conuersa est.] Habent Beda, Vsuardus, Ado, & alij, totam Italiam studio S. Ambrosij ad fidem Catholicam esse conuersam. Scias autem hæc verba non aliunde mutuata, quam à S. Hieronymo, qui dũ in chronico, anno vndecimo Valentiniani Imp. agit de obitu Auxentij & electione S. Ambrosij, hæc ait. Post Auxentij seram mortem, Mediolani Ambrosio constituto, omnis ad fidem rectam Italia conuertitur. Hæc Hieronymus, quæ (si consulas historiæ veritatem) intelliges hyperbolice dicta esse, vt interdum fieri solet. Nam Damaso Papa sedente, cæteræ partes Italiæ, excepta Gallia Cisalpina, vbi Auxentius vixerat, & Iustina Augusta Arrianorum patrona hæresim illam fouebat. Catholicam fidem, Nicænumq; ipsum symbolum profitentes pacifice agebant. Iampridẽ enim ex eo tempore, quo Constantius Imperator è vita excesserat (vt idem ipse testatur Hieronymus, contra Luciferianos) Catholici Episcopi ab exilio reuocati fuerunt, quando & S. Eusebio Episcopo Vercellensi, restituta fide Catholica, redeunte, in eius aduentu Italia (vt ait idem Hieronymus) lugubres vestes mutauit. Tunc etiam (vt idem auctor testatur) Episcopi Occidentales, qui in Conciliabulo Ariminensi lapsi fuerãt, perpetrati erroris statim pœnitentes, vna cum fide Catholica, etiam sedes, indulgente Romano Põtifice, receperunt: nec alicubi sub Catholico Principe Valentiniano in Occidentali Ecclesia vexatio contigit, præterquam in Gallia Cisalpina, vbi Iustina Auxentio cæterisque Arrianis ibi degentibus quibus poterat studijs fauebat; sed defuncto Auxentio, Ambrosius creatus Episcopus illi fortiter restitit, mulierisq; insaniam pastorali zelo coercuit, ac denique collapsam Catholi-

cam

cam sidem ibidem, vel in finitimis locis restituit: sicq; intelligas Hieronymi verba, vt dicere velit, opera Ambrosij actum esse, vt sic tota Italia ad Catholicam fidē conuersa diceretur, quod pars illa, quæ remanserat ab hæreticis occupata, ab eo restituta, nulla iam ex parte esset hæretica.

d Isidori Episc.] De eo Vsuard. & alij hac die. Pluribus de ipso scribit S. Braulius Episcopus Cæsaraugustanus, qui & eius scripta recensuit, ex quo cæteri. habes ea apud Sur. to. 2. In eod. manuscript. operum S. Isidori legi, eumdem esse natū patre Seueriano, Præfecto vrbis Carthaginis; habuisse fratres Leandrum Episco. Hispal. & Fulgentium Episc. Carthagin. ac sororem Florentiam virginem, omnes sanctitate claros. Floruerunt in Hispania eiusdem nominis plures doctrina & probitate nobiles viri: quos omnes præcessit tempore Isidorus Episc. Cordubensis, ob idque Senior appellatus: vixit. n. temporibus Honorij Impe. Nouit eum S. Aug. atq; Paulus Orosius illi æqualis; ad quē Isidorus ipse scripsit cōmentarios in quatuor libros Regum, vt scribit Trithem. lib. de scrip. Ecclesi. Post illū est Isidorus, Iunior dictus, de quo hic agimus, qui successit S. Leandro, interfuisseq; reperitur Hispalensi secundo Cōcilio, & Toletano quarto. De eo etiam agit S. Ildefonsus in lib. de vir. illust. quem & sedisse ait annis fere quadraginta. Hunc Patres, qui conuenerunt ad Concilium Toletanum octauū, can. 2. eiusmodi encomio celebrāt: Nostri sæculi doctor egregius, Ecclesiæ Catholicæ nouissimum decus, præcedentibus ætate postremus, doctrinæ comparatione non infimus, atque, quod maius est, sæculorum finitorum doctissimus, cū reuerentia nominandus Isidorus in libro sententiarum, &c. Fuit & tertius Isidorus, Pacēsis Episcopus, qui & chronicon barbarice admodum scripsisse reperitur, de quo Vasæus meminit in chron. Hispan. his ipsis verbis: Isidorus Pacensis Episcopus etiam scripsit chronicon Hispaniæ, cuius si est chronicon illud, quod eius titulo præ notatum vidi, portētum potius dixerim, quā chronicon: adeo prodigiose scribit, & Gothice potius, quam Latine. hęc ille. Ex quibus certe errasse arguitur, qui hūc illum esse putauit Isidorum, qui collegit epistolas Romanorum Pontificum atq; Concilia, qui & in eius Voluminis exordio commentariolū edidit de ordine celebrandi Concilij. Errāt & Hingmarus Rhemensis Episcopus, Trithemius, & alij qui illum collectionem tribuunt Isidoro Hispalensi. Id quidem in primis refellitur, quod Braulius, & Ildefonsus, qui illis vixere temporibus, catalogum texētes scriptorum ipsius, nullam prorsus mentionem de eo opere habuerunt. Insuper omnis de ea re dubitatio tollitur, dum auctor operis, ibidem agēs dę ordine celebrandi Cōcilij, recitat verba primi canonis vndecimi Concilii Toletani, atq; etiam in præfatione meminit Agathonis Papæ: porro longe ante eius Synodi ac Papæ Agathonis tempora Isidorus Hispalēsis esse ī humanis desierat. In antiquis manuscrip. codic. hunc Isidorum collectorem Conciliorum Mercatorem cognomento dictum inuenimus, vt in his, quos in nostra bibliotheca habemus: at in nuper impressis, nō Mercator, sed Peccator inscriptus reperitur, secundum morem nonnullorum antiquorum Patrum, qui humilitatis ergo se sic inscribere & subscribere cōsueuerunt. Irrepsit, puto error, vt Mercator, pro Peccator, sit scriptus. Cum autem eiusdē collectionis auctor recensendo in sua præfatione Synodus vniuersales, sextā vltimo loco ponat; manifestum est post dictam sextam Synodum vixisse, nec ad septimæ tēpora peruenisse. quam ob causam, cum collectores sacrorum canonum recensemus, quintum hunc ordine numeramus, primoq; loco ponimus Dionysiū Exiguū, inde Ferdinandum Diaconū, tertio Martinum Bracharēsem Episcopum, quarto Cresconium, ac demum post hos omnes Isidorum. Hæc de Latinis collectoribus, habita exacte cuiusque eorum temporis ratione. Græcorum autem collectorum alia est causa. De Isidoro, de quo hic agitur, vide q collecta sunt in thesā concio. vj

e Platonis monachi.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menolog. Scripsit eius Acta Theodorus Studita lucu-

lenta oratione, quam recitat Lipo.to.7.

f Zosimi.] Agunt itidem de eo Græci hac die in Menolog. Porro eius res gestas scriptas esse à Sophronio Episcopo Hierosolymitano est auctor Nicephor. libro 17.capit.5. De eo etiam Euag. Scholasti. hist.lib.2.c.7. Claruit temporibus Iustini & Iustiniani Imp. Fuit eadem circa tempora alius Zosimus Cilix, de quo in Pra. spiritu.cap.123. Est præclarum elogium de Zosimo Iustiniani Imper. authent.de monach.collat.1.tit.5.

25. D Nonis Aprilis. Luna. 5

xxiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

THessalonicæ S. Irenes [a] virginis, quæ cum sacros libros contra Diocletiani edictum occultasset, post tolerantiã carceris, sagitta percussa est, & igne cremata iussu Dulcetij Præsidis, sub quo & sorores eius simul Agape & Chionia passæ antea fuerant. In Lesbo insula passio quinq; [b] SS. martyrum. Eodẽ die S. Zenonis [c] martyris, qui detracta pelle, pice illitus, in ignem coniectus est. In Africa passio SS. martyrum, [d] qui in persecutione Geiserici Regis Arriani in die Paschæ in ecclesia cæsi sunt: quorum lector, dum in pulpito Alleluia [e] cantaret, sagitta in gutture transfixus est. Venetiæ in Britannia Minori sancti Vincentij [f] confessoris, cognomento Ferrerij ordinis Prædicatorum, qui potens opere & sermone, multa millia infidelium conuertit ad Christum.

APRILIS 5.

IRenes. [a]] De ea hac etiam die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri, Græci autem decimo Kalend. Maias: licet eius Acta, quæ habet Lipo. to.7. manifeste testentur ipsam obijsse martyrium Kal. Aprilis, Diocletiano nonum & Maximiano octauũ Conf. qui numeratur annus Domini (secũdum Fastos Onuphrij) 304. De ea insuper ac sororibus plura in Actis S. Anastasię, quę extant apud Sur. 25. Decẽb. to.6. Niceph. de eadem lib.4.c.14. Quæ autem hic habentur, quod sagitta percussa est, atque igni inde tradita, in prædictis quidem Actis de sagitta nulla fit mentio, quod tamen Latini omnes profitentur. Vide superius notata tertio Non. April. in Agape & Chionia. In honorem S. Irenes martyris Iustinianus Imperator excitauit nobilem ecclesiam, vt tradit Procopius lib. primo de ædific. Iustiniani Imp. Ante ipsum Marcianus Imper. (vt scribit Nicet. Chron.lib.7. Annal.) id ipsum præstitit.

b Quinque martyrum.] Græci item hac die in Menologio de ijsdem agunt.

c Zenonis.] Agunt etiam de eo Greci hac die in Menologio, vbi & passio eius paucis narratur.

d Sanctorum martyrum.] De his agit Victor Vticensis Episcopus de persecut. Vuandal.lib.1. prope finem.

e Alleluia cantaret.] Victor ibidẽ hęc verba: Lector vnus pulpito sistens, Alleluiaticum melos canebat, &c. Vsum canendi

tiendi hanc vocem in Ecclesia ex Aggæo Propheta prouenire, qui primus omniũ cantauit Alleluia,cũ nouam templi structuram vidit, testatur S. Epiphan.lib. de Prophet.vit.& interit.c.20.idq; secũdum Tobiæ prophetiam c.13.cũ alioqui multi Psalmi Alleluia titulo inscripti ante illorum tempora haberentur. Hanc quidẽ vocem peculiarem ecclesiæ Hierosolymitanæ Romanam Ecclesiam ab ea esse mutuatam opera S.Hieronymi,temporibus Damasi, scribit S. Greg.in regist.lib. 7.indict.2.epist.63.licet S.August.in Psa. 106.testetur antiquam eam esse Ecclesię traditionem. In ecclesia Africana tãtum tempore Quinquagesimæ cantari Alleluia moris esse,idem affirmat,additq; de tempore diuersas fuisse ecclesiarũ diuersarum consuetudines, ad Ianuar.epistol. 109. c.17. hom.16. & in Psal.110. Quod autem narrat Sozom.lib.7.cap.19. semel tantum in anno eam vocem Romæ solitam decantari, omnino errare videtur: nam eiusmodi vsum non Romanæ Ecclesiæ,sed Vigilantij hęresiarchæ dogma uisse testatur S. Hieronym.in Vigilant. cuius etiã auctoritate exploratum habetur,in sacris et officijs defunctorum Romæ eiusmodi vocem cani cõsueuisse: sic enim ait epist.30. ad Oceanum de funere Fabiolæ: Sonabant Psalmi, & aurata tecta templorum reboãs in sublime quatiebat Alleluia. In ecclesia Gallicana eũdem vsum viguisse, affirmare videntur Acta S.Radegundis lib.2.Romæ itidem cum primis elementis ea etiã voce infantes imbui solitos,idem S.Hierony.scribit epist.7.& 27. In Palæstina aũt eadẽ voce symbolica excitari ac vocari solitos monachos ac monachas ad diuinas preces, idem refert epist.27. Erat & Alleluia carmen musicũ rusticorum:cum etenim illi rusticum opus agerent, Alleluia cantabant,vt idem testatur epis.17. De significatione autem vocis huius idem plurib. agit scribẽs ad Marcellam epist.137.Cetera autẽ de eius vsu in ecclesiasticis officijs, si cupis scire, eos consule,qui commentarios conscripsere de offi.Ecclesiast.

f Vincẽtij.] Huius res gestas quatuor libris digestas cõscripsit Petrus Ran. ordinis Prædic.Plura de eodem S.Antoninus in 3.par.tit.23.ca.8. Obijt anno Domini 1419. adnumeratusq; est inter sanctos à Callisto III.Papa. Vide quæ de eo nuper collecta sunt in thesauro concion. tom.2. In eius canonizationis Actis habetur diem obijsse quinto Aprilis, feria quarta ante Dominicam Palmarũ, quo anno (vt ex computo liquet) celebrari cõtigit Pascha die 17. mensis Aprilis: vnde corrigendi sunt textus qui habent decessisse anno Domini 1418. nam eo anno mense Martio Pascha contigit celebrari. quod diserte docuit frater Vincentius, Iustinianus Antistius in vita eiusdem S. Vincentij, quam (vt testatur) iussu Valentinorum Consulum ex processu canonizationis collectam typis excudendam curauit anno Domini 1575. vir qui dem cum primis disertus ac pius, qui litteris suis de his me monuit.

6 Octauo Idus Aprilis. Luna. Exxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROmæ natalis B. Sixti [a] Papæ & martyris, qui temporibus Hadriani Imp.regens Ecclesiam, demum sub Antonino Pio, vt sibi Christum lucrifaceret,libenter mortem sustinuit temporalem. In Macedonia sanctorum martyrum Timothei [b] & Diogenis. In Perside sanctorum centum

viginti [c] martyrum. Ascalone passio SS. Platonidis, [d] & aliorum duorum martyrum. Carthagine S. Marcellini [e] martyris, qui ob Catholicæ fidei defensionem ab hæreticis occisus est. Romæ S. Cælestini [f] Papæ, qui Nestorium Constantinopolitanum Episcopum damnauit, Pelagiumq; fugauit: cuius etiã auctoritate sancta vniuersalis Synodus Ephesina aduersus eumdem Nestorium celebrata est. In Hibernia S. Celsi [g] Epi, qui B. Malachiam in Episcopatu pceessit. In Dania S. Gulielmi [h] abbatis, vita & miraculis clari.

APRILIS 6.

Ixti Papæ [a].] De eo hac etiam die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Fuit huius nominis primus, de cuius successione agit liber de Romanis Pontificibus, qui inscribitur nomine Damasi, Irenæus aduersus hæres. lib. 3. cap. 3. Eusebius in chron. & hist. lib. 4. cap. 4. & 5. Optat. lib. 2. contra Parmen. Epiphan. hæres. 27. August. epist. 165. Niceph. in chron. & alij recentiores. De rebus autem ab eo summa cũ laude gestis diximus in Annal. Ecclesiastic. per singulos annos.

b Timothei & Diogenis.] Vsuar. item de his agit hac die, adstipulanturq; vetera manuscripta.

c Centum viginti martyrum.] Agunt de his etiã Græci hac die in Menologio: passi feruntur in Adiabenorum regione. De his etiam Sozom. lib. 2. c. 11. in fine.

d Platonidis & soc.] De his etiã Græci in Menologio hac die agunt.

e Marcellini.] Vir fuit fama notissimus: hic Tribunus notariorum ab Honorio Imp. in Africam missus est ad coercẽdã rabiem Donatistarum, quorum opera tandem innocens occisus est, vt scribit S. Hiero. contra Pelagianos libro 3. in fin. procurarunt enim necem eius per Marinum ducem, qui meritas pœnas dedit, vt scribit Oros. lib. 8. c. 42. & Ado in chron. anno 420. Digna habetur viri memoria in rescripto Honorij Imp. quo cuncta ab eo contra Donatistas peracta in perpetuum cõfirmauit: extat l. 55. Cod. Theo. de hæret. Ad hunc sunt scriptæ plurimæ S. August. epistolæ, eo etenim vsus est familiarissime: ad quẽ etiam scripsit præclaros libros de ciuit. Dei. Quod autem spectat ad Tribunatus muneris functionẽ erant Tribuni notarij Principibus à secretis, deligebanturq; ad hoc integerrimæ vitæ viri. de his hæc Cassiod. var. lib. 1. epist. 4. Honor, qui dabatur egregijs, dum ad Imperiale secretum tales constet eligi, in quibus reprehensionis vitium nequeat inueniri. Apud eumdem Cassiod. lib. 6. form. 16. idem Primicerius notario rum appellatus videtur.

f Cælestini.] De eo hac die Beda, & Vsuar. sed Ado die sequenti. De eius successione agit liber de Rom. Pontificibus, Prosper Aquit. in chron. Marcellin. Comes, Socrat. hist. lib. 7. c. 11. Euagr. libro 1. cap. 4. Niceph. Episco. in chron. Niceph. Callist. lib. 14. c. 30. Res autem ab eo gestas digessimus per annos singulos in Annal. Eccles.

g Celsi Episcopi.] Plura de ipso scribit S. Bern. in vita S. Malachiæ Episcopi c. 17. Migrauit ex hac vita anno Domini 1128. cum nonnulla suæ sanctitatis & doctrinæ monumenta reliquisset.

g Gulielmi abb.] Habentur eius Acta fideliter conscripta ab eius discipulo, quę recitat Sur. tom. 2. Obijt diem anno Domini 1202. suæ vero ætatis anno 98. Honorius Papa Tertius, cum de eius vita mandasset diligenter inquiri: certior redditus à Gregorio Romano ciue nobilis familiæ Crescentianæ, tunc S. Theodori diacono Cardinale, Legatum à latere agente in Dania, Suetia, atque Boemia, retulit inter sanctos. Extant in ipsius registro de eiusdem sancti canonizatione litteræ Apostolicæ datæ 12. Febr. anno

octauo

octauo sui Pontificatus, Domini vero 1224. Claruit eiusdem nominis miræq; anctitatis Gulielmus, siue Vuilhelmus Episcopus in Dania, tempore Suenonis Daniæ Regis, de quo plura scribit Saxo Grammat.hist.Daniæ lib.11.

7 Septimo Idus Aprilis. Luna. F xxij

a b c d e f g h i K l m n p q r s
9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
t u A B C D E f F G H M N P
26 27 28 29 1 2 3 4 3 4 5 6 7 8

IN Africa natalis SS. martyrum Epiphanij Episcopi,[a] Donati, Ruffini, & aliorum tredecim. Synope in Ponto SS. ducentorum[b] martyrum. In Cilicia S. Calliopij[c] martyris, qui sub Maximo Præfecto post alia tormenta verso in terram capite[d] cruci affixus, nobili corona martyrij decoratus est. Nicomediæ S. Cyriaci,[e] & aliorum decem martyrũ Alexandriæ S. Peleusij[f] presbyteri & martyris. Romæ S. Hegesippi,[g] qui vicinus Apostolorũ temporibus Romam venit ad Anicetum Pontificem, ibique mansit vsq; ad Eleutherium, & Ecclesiasticorũ Actuum a passione Domini vsq; ad suam ętatem sermone simplici texuit historiam: vt quorum vitam sectabatur, dicendi quoq; exprimeret charactere. Veronæ S. Saturnini[h] Episcopi & cõfessoris. In Syria sancti Aphraatis[i] anachoretæ, qui Valentis tempore Catholicam fidem virtute miraculorum aduersus Arrianos defendit.

APRILIS 7.

EPiphanii & soc.[a]] De eo Vsuardus hac die: cuius autem hic fuerit ciuitatis Episcopus, vel qñ sit passus, nusquam potui inuenire.

b Ducentorum mar.] Græci etiam de his hac die in Menologio agunt.

c Calliopij.] De quo item Græci. porro eius Acta descripsit Metaphrastes, quę recitat Lipom.to.7. & Sur.tom.2.

d Verso capite cruci affixus.] Nõ tantum coryphæus Apostolorum Petrus eo modo crucifixus est, sed & complures Christianorũ maioris ignominiæ causa, & inter alios illi, quorũ Eusebius meminit lib.8.c.8.in fin. nõ enim vno eodemq; modo omnes cruci addicti crucifigebantur, sed diuerso, vt culpa delinquentis poscebat, vel seueritas Iudicis imperabat, de his Seneca his verbis: Video, inquit, istic cruces nõ vnius quidem generis, sed aliter ab alijs fabricatas. Sunt qui capite in terram verso suspendant; alij per obscœna stipitẽ agunt; alij brachia patibulo explicuerunt, &c. hæc Seneca in libro de consolat. ad Marciam. Quod autem ait: Alij per obscœna stipitem agunt: quodnam genus crucis eiusmodi fuerit, idem Seneca declarat lib.17.epist.102. crucem eam acutam appellat, dum inuehitur in Męcenatẽ voluptuosum. Apud antiquos crux, patibulum, & furca erat idem fere supplicium: sicut enim cruci, ita furcæ affigebantur, vt habes ex Callistrato l. capitalibus. §. famosos. ff. de pœnis famosos enim latrones furcæ affigẽdos esse, respõ-

dit Iureconsultus. Patibulũ crucem esse, docet Nonius: furcam etiam dictam esse patibulum, habet Isid. lib. 5. orig. scriptores. Gentiles etiam, vt Liu. lib. 2. Lactant. lib. 2. c. 8. consentiunt, & sacræ litteræ, Genes. 40. Deuter. 21. Iosue 8. Esther 5. 6. 7. Erat & nota quædã infamiæ, ipsam furcam ferre, nec vltimum supplicium consummabatur per eam: vt Sue. in Nerone ca. 49. his verbis: A Senatu iudicatum, & quæri, vt puniatur more maiorum. Interrogauit, quale esset id genus pœnæ: & cũ comperisset, nudi hominis ceruicem inseri furcæ, corpus virgis ad necem cædi, & (vt legit Eutropius) è saxo præcipitari, & c. Cum enim serui etiam quid grauius deliquissent, furca eorum collo apponebatur, sicque verberati per viciniam ducebantur. Plautus in Menœc. Cœsum virgis sub furca scio. Cicer. lib. 1. de diuinat. sic: Seruus per Circum, cum virgis cæderetur, furcam ferens, ductus est. Plutarc. etiam in Coriolan. & proble. ca. 70. Inde dicti furciferi. Valer. Max. lib. 1. c. 74. Habes aliqua de his notata per Alciat. lib. 9. parerg. c. 24. Cæl. Rhodig. antiq. lib. 10. c. 8. & nuper à Couar. li. 4. var. reso. Infame fuisse, ac humilibus tantum personis irrogari solitum supplicium crucis, consentiunt omnes ex l. aut damnũ, §. sed enim, ff. de pen. Itemq; summum omnium supplicium fuisse crucẽ, habes ex Paulo I. C. lib. 5. sent. tit. 21. cum ait: Summo supplicio, id est, cruce afficiuntur, & c. Hoc est, quod exaggerat de Domino nostro Iesu Christo Paulus Apostolus scribens ad Philipp. 2. dicens: Factus pro nobis obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Si quãdo autem accidisset, vt eminẽtioris status quispiam crucis supplicio necandus esset; id ille præ cæteris consecutus esse reperitur: vt altiorem crucem nancisceretur. Sunt de his complura exẽpla, vt ex diuinis Scripturis Esther cap 6. & 7. de patibulo Aman. Iustin. hist. li. 18. de cruce Cartali, Suetonius in Galba, ca. 9. de ciuis Romani cruce; itemq; ad crucem Polycratis tyranni delectum fuisse altissimum omnium montiũ recitat Valer. Max. lib. 6. cap. 9. exter. 5. Eadem puto ratione Augustum Imp. mandasse suffigi malo nauis Erotem suum in Aegypto procuratorem, de quo Plutarch. in apophtheg. Errant qui putant crucis supplicium sublatum fuisse à Constantino Magno Imp. statim post debellatum Maxentium: quandoquidem nec post biennium sublatum noscitur: extat etenim lex eius lata Volusiano, & Anniano Consl. qua reum maiestatis patibulo affigendũ sanciuit, l. 1. lib. 9 titu. 5. ad leg. Iul. maiest. C. Theod. Sed de his fusius diximus in Annal. Ecclesiast. quod autem pertinet ad crucifixorum corpora, nec illud silentio prætereundum; quod etsi Iudæi lege præciperentur eadem die corpora in patibulo suffixa deponere, Deut. c. 21. Gentiles tamen vsque ad putrefactionem eadem in cruce pendere sinebant. vnde Theodorus ille Cyrenæus hæc ad Lysimachum Regẽ: Mea quidem nihil interest, humine, an sublime putrescam: Valer. Max. libro 6. c. 3. exter. 3. & lib. 6. ca. 9. exter. 5. Porro Christianos consueuisse redimere corpora sanctorum martyrum ad sepeliendum ea, Acta diuersorum martyrum sæpe testantur.

e Cyriaci, ac soc.] Agit de his item hac die Beda, consentiuntq; vet. manuscrip.

f Peluesij presbyt.] De eo item Beda, Vsuard. & alij recentiores.

g Hegesippi.] Beda, Vsuar. Ado, ac ceteri Latinorum de eo hac die. Scribit res gestas ipsius Euseb. hist. lib 4. cap. 8. & 21. S. Hieronym. de scrip. Eccles Niceph. lib. 2. cap. 28. & lib. 4. cap. 7. Recitat Eusebius nonnulla fragmenta scriptorum eius, quæ maximo cum detrimento veritatis historicæ primorum illorum temporum periere.

h Saturnini Episcopi.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronensis, & commentarius, cuius supra meminimus, R. D. Augustini Valerij eiusdem ciuitatis Episc. Cardinalis.

i Aphraatis.] Græci item, inter quos Theodoretus pluribus de ipso agit histo. lib. 4 c. 24. ex quo & Niceph. hist. lib. 11. c. 25. Quantum autem hic Catholicæ fidei fuerit adiumẽto, cum furor Arrianorum magis magisque inualesceret, idem Theodoretus testatur pluribus.

Sexto

8 Sexto Idus Aprilis. Luna. G xxj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ	
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9				

Lexandriæ S. Aedeſij [a] martyris, fratris B. Apphiani; q cum impiũ Iudicẽ, quod Deo dicatas virgines lenonibus traderet, palã argueret, a militibus cẽtus, ſæuiſsimiſque affectus ſupplicijs, in mare demerſus eſt pro Chriſto Dño. In Africa SS. martyrũ Ianuarij, [b] Maximæ, & Macariæ. Carthagine S. Cõceſſæ [c] martyris. Eodem die commemoratio SS. Herodionis, [d] Aſyncriti, & Phlegontis, de quibus ſcribit B. Paulus Apoſtolus in epiſtola ad Romanos. Apud Corinthum B. Dionyſij [e] Epiſcopi, qui eruditione & gratia quam habuit in verbo Dei, non ſolum ſuæ ciuitatis & prouinciæ populos, ſed & aliarum prouinciarum & vrbium Epiſcopos epiſtolis erudiuit; Romanoſque Pontifices adeo coluit, vt eorum epiſtolas publicè legere in eccleſia diebus Dominicis conſueuerit. Claruit autem temporibus Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi. Turonis ſancti Perpetui [f] Epiſcopi, admirandæ ſanctitatis viri. Ferentini S. Redempti [g] Epiſcopi, cuius meminit beatus Gregorius Papa. Apud Comum ſancti Amantij [h] Epiſcopi & cõfeſſoris.

APRILIS 8.

Edeſij. a] De eo item Græci. Porro eius egregium certamẽ pro Chriſtiana fide exantlatũ deſcribit Euſeb. hiſt. lib. 8. cap. 15. De Apphiano eius germano ſuperius quarto Nonas Aprilis.

b Ianuarij & ſoc.] Beda agit de his hac itẽ die, cui ẽt aſſentiũtur manuſcrip.

c Conceſſæ.] De qua etiam hac die Beda, quem & alij ſunt ſecuti.

d Herodionis, & ſoc.] De his hac die Græci in Menologio Sunt hi, quorũ meminit S. Paulus in epiſtola ad Roman. c. 16. De ſingulis Dorotheus in ſynopſi, vbi ait, Herodionem Patrarum præfectum Epiſcopum, Rufum Thebarum, Aſyncritum Hyrcaniæ, Phlegontem autem Maratoniæ. At vero Hippolytus libel. de 72. diſcip. de Herodione teſtatur, fuiſſe Epiſcopum Tarſi.

e Dionyſij Epiſcopi Corinth.] Agit de eodẽ Vſuard. hac die: ſcribit de eo Euſeb. in chron. & hiſt. lib. 4. c. 22. Hiero. de ſcrip. & Epiſt. 84. ad Magnũ. De Clemẽtis epiſtola ad Corinthios ſcripta teſtatur Euſebius, ſeu memoria in plurimis eccleſijs legi ſolitã, hiſt. li. 3. c. 12. Idipsũ nõ de vna tñ, ſed cæteris Encyclicis eiuſdẽ Clemẽtis affirmat S. Epiph. in panar. hæreſ. 30. cõtra Ebionæos. Quod aũt ſpectat ad epiſtolas Romanorũ Pontificũ, Gelaſius in Roma. Cõcilio hæc eſt locutus: Decretales epiſtolas, quas beatiſſimi Papæ diuerſis tẽporibus ab vrbe Romana pro diuerſorũ Patrũ cõſolatione dederunt, venerabiliter recipiendas. Habẽtur eadem

etiam distinct.15.cap.sancta Romana.

f Perpetui Episcopi.] De eo itẽ Beda hac die, Vsuard. Ado, ac recentiores. Plura de eo scribit Greg. Turonen. hist. lib. 2. c. 14. lib. 10. c. 31. & lib. 1. mirac. S. Martini, sextumque hunc numerat illius sedis Episcopum. Extant Sidonij Apollin. ad hunc episto. 9. lib. 7. Laudat eumdem scribens ad Lucentium epist. 18. lib. 4. vbi meminit de basilica ab eo constructa, de qua etiam Greg. Turonen. lib. 10. in fine. interfuit S. Perpetuus primo Concil. Turonen. celebrato sub Consulatu Seueriani, anno Domini 482. seditque (vt idem Gregor. scribit) annis 30. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno 473.

g Redempti Episcopi.] De eo S. Gregorius lib. 3. dialog. c. 38. Claruit temporibus Iustiniani, atque Iustini Iunioris Imper. Prauidit cladem Longobardorum, quæ mox secuta est anno à Christo Domino 586. indict. 1. vt in hist. Miscel. lib. 16. in fi. Paul. diaconus, & alij.

h Amantij Episcopi.] Præcessit hic sanctum Abundium eius ciuitatis Episcopum; successit autem sancto Felici, qui vixit temporibus S. Ambrosij cuius ad eum extat epistola. Meminit de Amantio Episcopo Mombrit. in vita sancti Abundij.

xx A Quinto Idus Aprilis. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10

Ntiochiæ S. Prochori, [a] qui fuit vnus de septem primis diaconis, & fide ac miraculis clarus martyrio coronatus est. Romæ natalis SS. martyrũ Demetrij, [b] Cõcessi, Hilarij, & sociorũ. Sirmij passio SS. septẽ virginum [c] & martyrũ, quæ dato simul precio sanguinis, vitã mercatæ sunt æternã. Cæsareæ in Cappadocia S. Eupsychij [d] martyris, q. ob euersum fortunæ Fanum sub Iuliano Apostata martyriũ consũmauit. In Africa SS. martyrũ Massylitanorũ, [e] in quorũ die natali S. Augustinus tractatũ habuit. Amidæ in Mesopotamia S. Achatij [f] Episcopi, qui pro redimendis captiuis etiã ecclesiæ vasa cõflauit, ac vendidit. Rotomagi S. Hugonis [g] Episcopi & confessoris. In ciuitate Diensi S. Marcelli [h] Epi, miraculis clari. In Iudæa S. Mariæ Cleophę, [i] sororis Sanctiss. Dei genitricis Mariæ. Romæ translatio [k] corporis S. Monicæ matris B. Augustini Epi, quod ex Ostijs Tiberinis Martino V. Summo Pontifice [l] in Vrbẽ delatum, in Ecclesia eiusdem B. Augustini honorifice reconditum fuit.

APRILIS 9.

Rochori. [a]] De quo Act. Apost. cap. 6. Agit de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Metaphrastes eiusdem meminit in serm. in natali Apost. die 29. Iunij. Dorotheus in synopsi, qui eum primum Nicomediæ Episcopum fuisse testatur: id etiam Petrus in catal. libro 4. cap. 39. Legi id ipsum apud Hippolyt. mart. in libello de 72. discip. qui habetur Græce scri-

ſcriptus in biblioth. Cardinalis Syrleti.

b Demetrij & ſoc.] Reſtituti ſunt ijdē ex prædicto vet. manuſcr. S. Cyriaci.

c Septem virginum.] De quibus hac item die Beda, Vſuard. Ado, & alij, conſentiuntque vet. manuſcrip.

d Eupſychij.] Græci etiam de eo hac die in Menologio. De delubro Fortunæ euerſo, cuius hic habetur mentio, ſcribit Gregorius Nazianz. orat. in funere patris, & orat. prima in Iulianum; quem irridens ob dirutum templum illud, eleganter Fortunam infortunatam appellat. Scribit de Eupſychio Sozom. hiſt. lib. 5. c. 10. narratque eius martyrium, itemque Nicephor. lib. 10. ca. 10. Quod autem hunc dicunt ea de cauſa martyrium paſſum eſſe, quod Fortunæ templum celeberrimum Cæſareæ Cappadociæ euertēdum curauit temporibus Iuliani Apoſtatæ; ſane aliquis exiſtimare poſſet, hunc eā ob cauſam martyris nomine non fuiſſe decorandum, propterea quod repugnare videatur canon 60. Concilij Eliberini, quo cautum reperitur, vt ſi quis idcirco occidatur à Gentilibus, quod idolum fregerit, nō habeatur inter martyres. Quod tamen ita intelligendum eſt, cum quis ſponte, citra Chriſtianam manſuetudinem, ex nullo legis præſcripto, ſed furore quodam percitus inſilierit in idolum. At vero Eupſychium conſtat id perpetraſſe auctoritate legum Conſtantini Magni, atque Conſtantij Imp. Chriſtianorum, quibus Iuliani Apoſtatæ tyrannis aduerſabatur: illorum enim iteratis ſanctionibus templa clauſa, idola proſtrata, illorumque ſacra prorſus fuerant antiquata: quę omnia Iuliani impietas reſtituere conabatur. Eſt & de his etiam S. Auguſtini doctrina in epiſt. 50. ad Bonifacium Comitem, qua ſignificat, à martyris titulo illum non eſſe excludendum, qui ex reſcripto Imp. Chriſtiani idola frangens, occiſus ſit. Quod ſi iuſte quis id facit, cū Princeps iubet, et meretur laudem: multo magis licebit, cum Deus iubet, & priuato quodam diuini Spiritus inſtinctu quis ad id faciendum impellitur, vt multos feciſſe conſtat. Alia multa eſſent in eādem ſententiam dicenda, quæ præterimus. Meminit Gregorius Nazianzen. de eccleſia S Eupſychij martyris, in eaq; Epiſcoporum Synodum factam, ſcribit epiſtol. 26. quæ eſt. 32. apud Baſilium. Fuit inſuper alius eiuſdem nominis Eupſychius martyr in eadem prouincia Cappadociæ, quem paſſum Græci tradunt temporibus Hadriani Imp. de quo ijdem agunt in Menologio 7. Idus Septembris. Itemque alius Eupſychius Epiſcopus Tianenſis in Cappadocia, qui interfuit Concil. Niceno, quem & S. Athanaſius in oratione prima contra Arrianos adnumerat inter præcipuos Catholicæ fidei defenſores.

e Martyrum Maſſilitanorum.] Extat de his martyribus tractatus S. Auguſ. 42. de diuerſis, cuius etiam Poſſidius meminit in indiculo.

f Achatij Epiſcopi.] Græci itidem. At vero eius res geſtæ ſcriptæ ſunt à Socrate libro 7. cap. 21. Ex eo Caſſiod. trip. lib. 11. cap. 6. & Nice. lib. 14. c. 22. Claruit temporibus Theodoſij Iunioris, hoſtibus etiā ob egregiam virtutum præſtantiam venerandus.

g Hugonis Epiſc.] De quo etiā Molanus in additione ad Vſuardum, his verbis: In Gallijs, ciuitate Rotomagenſi, beati Hugonis præfatæ vrbis Archiepiſcopi & confeſſoris, cuius corpus magna reuerentia aſſeruatur, & fulget in præpoſitura S. Vedaſti, Haſpris dicta, in diœceſi Cameracenſi. Hæc Molanus. In tabulis Epiſcoporum Rotomagen. quas deſcripſit Démochares, ponitur vigeſimuſquintus eius ſedis Epiſcopus. Claruit circa annum Domini 720.

h Marcelli Epiſc.] Scribit de eo Gregor. Turonen. lib. de glor. confeſſ. c. 70.

i Mariæ Cleophæ.] De qua Ioannes Euange. c. 19. & in eum locū interpretes.

K Translatio S. Monicæ.] Facta eſt ſub Martino Papa Quinto, extatq; diploma in regiſtro anno 13. ſub Pontificatus. Legimus & ſermonem eiuſdem Pontificis ad Fratres Auguſtinianos, quo etiā hiſtoria texitur de eadē tū facta translatione, inſuper & de miraculis, quæ tunc ēt cōtigerunt. eſt eius exordium: Gaudeo mihi quoque, fratres religioſiſſimi, &c. Fa-

cta est hæc translatio anno Dom. 1430.

l Pontifice.] Duplex huius nominis penes antiquos interpretatio reperitur: altera Scæuola, Varronis altera. refert vtranque idem Varro de ling. Lat. li. 4. his verbis: Pontifices (vt Q. Scæuola Pont. Max. dicebat) a posse, & facere. Pontifices, ego a ponte arbitror: nam ab ijs Sublicius factus est primum. Hæc Varro. cum plures autem inhæreant Varronis sententiam: ego vero Scæuolæ magis assentior. Nam antequam Sublicius pons intexeretur ab Anco Martio, vt Liuius & alij tradunt, iam a Numa Pompilio Pontifices quatuor, ac Pontifex Max. creati fuerant, atque adeo prius est nomē Pontificis, quam pons Sublicius. Quod autem ad Scæuolæ interpretationē pertinet; ea quidem verba, Posse facere, duobus modis possunt accipi: Primo nāque, vt idem sit facere, quod sacrificare: eo n. sensu hæc vox ab antiquis vsurpata sæpius reperitur: vt Varro li. 5. de ling. Lat. cum ait: Agnam Ioui facit. & illud Plauti Aul. 18. Faciam tibi fideliam. Cicero pro Murena: Nolite a sacris patriæ Iunonis sospitæ, cui omnes Consules facere necesse est, domesticum & suum Consulem potissimum auellere. Cēsorin. in die nat. c. 1. Quid causæ sit, vt merum fundendum Genio, non hostia faciendum putauerit. Et Virg. Buc. eclog. 3.

Cum faciam vitula, pro frugibus ipsa venito.

At non tantum penes Ethnicos ac profanos auctores frequens est, eam vocē tali significatione positam reperiri, sed etiam in diuinis Scripturis: vt Regum 3. ca. 18. Ego faciam bouem alterum, & imponā super ligna, &c. Et paulo inferius sic: Eligite vobis bouem vnum, & facite primi. Rursumque in nouo Testam. Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationē. Eadem Pau. 1. ad Cor. ca. 11. Sacrificium sanctissimæ Eucharistiæ per eadem verba esse mandatum, communis consensio Patrum cōfirmat. Rursus autem eadem Scæuolæ verba, A posse facere, ius quoddam & facultatem quamdam amplissimam faciendi significant. Qualis autem quantaue esset in Pōtificibus auctoritas etiam supra Consules, pluribus explicat Cic. lib. 2. de nat. deorum, & lib. 2. de leg. Eodem quoque sensu Pontificium dictū est ius ac facultas quædam aliquid agendi; hanc etenim propriam esse eius vocis significationem, compluribus antiquarū scriptionum monumentis facile demonstratur: vt l. 1. de bonis maternis, C. Theo. vbi hæc leguntur verba: Sint in parentum potestate ac dominio, vt fruendi Pontificium habeant, alienandi eis licentia denegetur. Sic & in l. 1. C. quæ res export. non deb. secundum antiquam lectionem legit Cælius Rhodig. lib. 6. c. 6. Ad Barbaricum transferendi vini, olei, & liquaminis nullum quisquam habeat Pontificium. Arnob. in Psal. 68. Hi, inquit, accipiunt Pontificium iudicandi & corripiendi. Gelasius Papa ad Episcopos Dardaniæ: Satis, inquit, constat, Acatium nullum habuisse Pontificium, sententiam sedis Apostolicæ sine eius notione soluendi. Complura alia loca cum ex epistolis Symmachi, tum etiam ex alijs, diuersisq; Impp. rescriptis colligit Iuretus in not. ad epist. Symmach. 27. li. 7. Eadem etiam significatione Dei Ecclesia in precibus illis recitari solitis in solemnitate Cathedræ S. Petri vtitur illis verbis: Deus qui beato Petro Apostolo tuo collatis clauibus regni cœlestis, animas ligādi atq; soluendi Pontificium tradidisti, &c. Congruit ergo his omnibus, vt Pontifex a Posse facere, & Pontificium ab agendi facultate ius ipsum sit appellatum. Transijt cum proprietate sui sensus vtrumque nomen in vsum Christianæ religionis, vt Episcopi sint dicti Pontifices, iusque ipsum diuinitus concessum, Pontificium appelletur. Fuit olim vetus ille vsus in Ecclesia, vt Episcopi oēs non tantū Pontifices, sed & Sūmi Pontifices dicerētur, eo quod Episcopatus Sūmum Sacerdotium appellaretur: vnde Ambrosius ad Felicem Episcopum Comens. lib. 8. epist. 60. edit. Roma. Suscepisti, inquit, gubernacula summi sacerdotij, &c. vnde & Episcopi appellati inueniūtur (vt diximus) summi Pontifices. Suppetūt de his quamplurima exēpla, quorū pauca referimus. Habes in epistola Zosimi Papæ ad Hesychium

ſychium

ſychium Epiſcopum Salonitanum de clerico qui gradatim per ſingulos ordines Eccleſiaſticos meruerit, hæc verba: Iure inde ſummi Pontificis locum ſperare debebit. Gelaſius in epiſtola ad Epiſcopos Lucaniæ c.8. Nec ſibi, inquit, meminerit vlla ratione concedi ſine ſummo Pontifice ſubdiaconum vel acolythum ius habere faciendi, &c. per ſummum Pontificem Epiſcopum quemlibet intelligẽs. Sidonius Apollinaris item lib.5. epiſt.14. lib.6. epiſt.10. lib.9. epiſt.15. & Gaudentius Brixianus ſerm. de ſui ordinatione. Habent hęc etiam Synodica teſtimonia: vt in Concil.1. Aurelian. cap.3. his verbis: Cum auctore Deo in Aurelianenſi vrbe fuiſſet Concilium ſummorum Antiſtitum congregatum, &c. Conc. Agathen.cap.6. ſic; Pontifices vero quibus in ſummo ſacerdotio conſtitutis, &c. & can.35. Si Metropolitanus Epiſcopus ad comprouinciales Epiſc. epiſtolas direxerit, in quibus eos aut ad ordinationem Sum. Pontificis, aut ad Synodum inuitet, &c. In præfatione Concilij Toletani ſexti ſic: Conuenientibus nobis Hiſpaniarum, Galliciæque Pontificibus ſummis, &c. In hoc ſenſu ſunt & illa verba Hieronymi ad Aſellam epiſt.99. Omniũ pene iudicio dignus ſummo ſacerdotio decernebat, &c. Quæ quidem verba, qui antiquum illum loquendi vſum minus callent, ad Pontificatum Romanæ Eccleſiæ referunt. Cur autem Epiſcopi dicantur ſummi ſacerdotes, habes ex Auguſtino in q.10. ex vtroque mixt. Quid, inquit, eſt epiſcopus, niſi primus presbyter, hoc eſt ſummus ſacerdos? denique non aliter quã cõpresbyteros hic uocat & conſacerdotes ſuos. Hæc Auguſtinus. Poſterior autẽ laudabilior & magis propria obtinuit loquendi cõſuetudo, vt Sũmus vel Maximus is Pontifex diceretur, qui cæteris præeſt Epiſcopis, & vniuerſalis Eccleſiæ moderatur habenas. hic eſt Chriſti præcipuus Vicarius, & ſucceſſor Petri, Romanus Epiſcopus, ut qui non tantum Vrbi, ſed & orbi præeſt: de cuius ſede hæc S.Proſper libro de ingrat.

Sedes Roma Petri, quæ paſtoralis honoris
Facta caput mundo, quidquid non poſſidet armis,
Relligione tenet, &c.

10 Quarto Idus Aprilis. Luna. B xix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

EZechielis [a] Prophetæ, qui a Iudice populi Iſrael, quod eum de cultu idolorum argueret, apud Babyloniam interfectus, in ſepulchro Sem & Arphaxad Abrahæ progenitorũ ſepultus eſt: ad quod orationis cauſa multi cõfluere conſueuerunt. Romę natalis plurimorum [b] SS.martyrum, quos ſanctus Alexander Papa, cum detineretur in carcere, baptizauit. Hos autem omnes Aurelianus Pręfectus naui vetuſtę impoſitos, in altum mare deduci, & illic ligatis ad colla lapidibus mergi præcepit. Alexandriæ ſanctorum martyrum Apollonij [c] presbyteri, & aliorum quinque, qui in perſecutione Maximini in mare demerſi ſunt. In Africa SS.martyrum Terentij, [d] Africani, Põpeij, & ſociorum, qui ſub Decio Imperatore & Fortuniano Præ-

no Præfecto virgis cæsi, equuleis torti, alijsque supplicijs cruciati, demum capitis obtruncatione martyriũ compleuerunt. Eodẽ die S. Macharij [c] Episcopi Antiocheni, virtutibus & miraculis clari.

APRILIS 10.

a Ezechielis Prophetæ.] Agunt Beda ac cæteri Latinorum de eodem hac die, Græci autem xij. Kalen. Augusti in Menolog. Præter ea quæ in diuinis scripturis de eo testata habẽtur, scribunt Ioseph. antiq. lib. 4. cap. 8. Epiphan. de Prophet. vit. & interit. capit. 9. Isido. de vit. & obit. sanct. cap. 39. Dorotheus in synopsi. cap. 16. De tempore autem eius prophetiæ agit S. Hieron. in Ezech. cap. 1. & c. 14. De frequenti cœtu populi cócurrentis ad sepulchrum eius hęc S. Epiphanius vbi supra: Multi ad monumentum eius confluunt ad precationem & obsequium: sanè quando tanta eo frequentia vna ad monumentum eius conueniunt, formidant Chaldæi ac metuũt, ne illum auferant; quapropter egredientes comitantur & deducunt. Hæc Epiphanius.

b Plurimorũ sanctorum martyrum.] De his item Beda, Vsuard. Ado, & alij; omnesque ex actis S. Alexandri Papæ, quæ extãt ex antiquis monumẽtis apud Sur. tom. 3. die 3. Maij. Habemus eadem manuscripta.

c Apollonij & sociorum.] Vsuard. de his item hac die, Petrus in catalog. libro 4. cap. 44. Habentur horum res gestæ in vit. Patrum parte 1. cap. 19.

d Terentij & sociorum.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio; quorum Acta recitat Metaphrastes, ex quo Lipoman. to. 7. Sur. tom. 2. Scribit Theodor. lector in collectaneis libro secundo, horum sanctorum martyrum reliquias translatas esse Constantinopolim x. Kalend. Octobr. Theodosio Minore imperante.

e Macharij Episc. Extãt eius Acta relata a Sur. in tom. 2. Migrauit è vita anno Domini duodecimo supra millesimũ.

C Tertio Idus Aprilis. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

ROmæ S. Leonis [a] Papæ & confessoris, qui virtutũ excellẽs meritis, dictus est Magnus. Eius tẽporibus celebrata fuit S. Synodus Chalcedonensis, in qua ipse per legatos Eutychẽ damnauit; cuius etiam Synodi decreta auctoritate sua cõfirmauit: cũq; multa sanxisset, & luculenter scripsisset, de sancta Dei Ecclesia & vniuerso grege Dominico pastor bonus optime meritus, in pace quieuit. Pergami in Asia S. Antipæ [b] testis fidelis, cuius meminit S. Ioannes in Apocalypsi. Is sub Domitiano Imperatore in bouem æneum [c] candentem coniectus, martyriũ cõsummauit. Salonæ in Dalmatia SS. martyrũ Donionis [d] Epi, cũ militibus octo. Gortinæ in Greta S. Philippi [e] Epi vi-

ta &

tâ & doctrinâ clarissimi; qui temporibus Marci Antonini Veri, & Lucij Aurelij Cõmodi ecclesiam sibi creditã regens, a furore Gẽtiliũ, & hæreticorũ insidijs eãdem tutatus est. Nicomediæ S. Eustorgij [f] presbyteri. Spoleti sancti Isaac [g] monachi & cõfessoris, cuius virtutes S. Gregorius Papa commemorat. Apud Gazam Palæstinæ sancti [h] Barsanuphij anachoretæ, sub Iustiniano Imperatore.

APRILIS 11.

a Leonis Papæ.] De eodem hac die Beda & alij nonnulli. Habetur eius vita in principio operum eius, sed longe brevior, quam tot tantaque præclara gesta spatio vnius & viginti annorum patrata exposcere videantur; quæ singula, vt contigerunt, per annos singulos digessimus in Annal. Eccles.

b Antipæ.] Testem fidelem hunc appellat S. Ioannes in Apocalyp. c. 2. Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Acta autem eius edidit Metaphrastes, quę & refert Lipom. to. 7. & Sur. tom. 2.

c In bouem æneum candentem.] Decantata ore omnium antiquorum est historia de huius cruciamenti inuentione & vsu, de Perillo Auctore, qui primus illud experiri coactus est a Phalaride tyranno Agrigentino. vnde illud Ouidij de arte amandi:

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli

Torruit: infelix imbuit auctor opus.

Gentiles autem ea furoris rabie insiluerunt in Christianos, vt vetera quæque antiquata genera tormentorum in illorum interitum excitarent. Non tantum enim aduersus Antipam testem fidelem, de quo agimus, sed aduersus Eustachiũ Romanum nobilissimũ ciuem ac socios id generis exercuit cruenta sæuitia impiorum tormenta. Sed quid nostri? In bouẽ candentem (inquiunt Acta ipsorum) omnes simul alacri animo insilierunt. Plus etenim præstitisse nostri noscuntur, quã de suis potuit animo fingere, non autem polliceri, ipsa Gentilitas. Nam Cicero lib. 2. Tuscul. quæst. cum hæc air de sapiẽte: Talis in Phalaridis tauro si erit, dicet; quam suaue hoc est, quam hoc nõ curo: mox subdit: Ego tantum nõ tribuo sapienti contra dolorem: si fortis in perferendo, officij satis est: vt lætetur, non postulo. Hæc ille. Porro Antipas noster gratias immensas Deo agens, Eustachius cũ suis exultans, cãdentem ingressus est taurum, & Pelagia virgo Tarsensis illic cecinit hymnum Deo.

d Domnionis Episc. & soc.] De his ẽt Vsuardus hac die; consentiuntque vete. manuscri. Sociorum nomina hæc sunt, Paulinianus, Telius, Asterius, Anastasius, Maurus, Septimius, Antiochianus, & Caianus: quorũ corpora Ioannes Papa Quartus Dalmata translata è Dalmatia, prope baptisterium Cõstantini recondidit in oratorio a se decentissime exornato. Asseruatur illic etiam corpus sancti Venantij. Hæc eiusdem Ecclesiæ Lateranensi vetera monumenta testantur.

e Philippi Episc.] De eo item Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. Agit de eodem Euseb. histor. lib. 4. cap. 24. Hieronymus de script. Ecclesiast. & alij, qui ex eisdem acceperunt.

f Eustorgij presbyt.] Vsuardus item de eo hac die, & alij recentiores.

g Isaac monachi.] De quo scribit S. Gregor. lib. 3. dialog. ca. 14. Viget adhuc Spoleti, vbi claruit sanctitate eius illustris memoria.

h Barsanuphij.] Agit de eo Euag. hist. lib. 4. c. 32 & Niceph. hist. lib. 17. cap. 22. Floruit temporibus Iustiniani Imperatoris.

Pridie

xvij D Pridie Idus Aprilis. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

VEronæ paſſio S.Zenonis [a] Epiſcopi, qui in procellas perſecutionis eam eccleſiam mira conſtantia gubernauit, & Galieni tempore martyrio coronatus eſt. In Cappadocia S.Sabæ [b] Gothi, qui ſub Valente Imperatore, cũ Athanaricus Gothorum Rex Chriſtianos inſequeretur, poſt dira torm̃eta in flumen proiectus eſt: quo etiã t̃epore (vt S.Auguſtinus ſcribit) quamplurimi ex Gothis Orthodoxis martyrij corona ſunt inſigniti. Bracari in Luſitania S.Victoris [c] martyris, qui adhuc catechumenus, cũ idolũ adorare noluiſſet, & Chriſtũ Ieſum magnã cõſtãtia cõfeſſus fuiſſet, poſt multa torm̃eta capite abſciſſo meruit proprio ſanguine baptizari. Firmi in Piceno S.Viſſiæ [d] virginis & martyris. Romæ via Aurelia natalis S.Iulij [e] Papæ, qui aduerſus Arrianos pro fide Catholica plurimũ laborauit, ac multis præclare geſtis, ſanctitate celebris quieuit in pace. Apud Vapingũ oppidũ S.Cõſtãtini [f] Epi & cõfeſſoris. Papiæ ſancti Damiani [g] Epiſcopi.

APRILIS 12.

ZEnonis Epi.[a]] De eo it̃e hac die Beda, Vſuardus, & alij recẽtiores. S.Gregorius Papa, dum agit de inſigni illo miraculo innũdantis Atheſis in eius eccleſia edito, martyrũ atque Pontificẽ eundem appellat lib.3.dialog. c.19. Paulus diaconus ẽt de geſtis Longobardorũ lib.3.c.1. appellat eũdem Zenonem martyrem. Audiui aliquando nonnullos dubitare, an fuerint duo Zenones vel vnus tantum. Hanc controuerſiam, mea ſententia, dirimit epiſtola S.Ambroſij Epiſcopi Mediolanen. ad Syagrium Epiſcopum Veronenſem: eſt 46. lib.6. edit. Rom. in qua habetur m̃etio de alio Zenone, cuius iudicio probata fuit ac Deo dicata Indicia virgo, de qua illic agitur: eiuſdẽq; Zenonis ſuſpicari q̃s fortaſſe poſſet eſſe ſermones illos qui nomine Zenonis martyris editi ſunt; quod q̃dem ex eo quoque probabilius efficitur, quod ille auctor, lib.3. ſerm.5. de Natiu. Chriſti egregie ſugillat hæreſim Arrij, cũ agit de hæreticis illis, qui dicerent Dei Filium eſſe Deum, ſed non Patri coæternũ, & tempus fuiſſe quando non fuit. Erant hæc n. Arrij præcipua dogmata. quæ illis Zenonis Iunioris temporibus AUXENTIUS, Mediolani cũ eſſet, ſtuduit roborare. Eiuſmodi portentoſas uoces atq; ſententias numquam antea auditas, quam poſt ARRIJ emergentem hæreſim, nemo eſt qui neſciat, qui illorum temporũ res geſtas calleat. Nam etſi Cherinthus, Artemon, Ebion, Carpocras, ac Paulus Samoſatenus Chriſtum tantum hominem, nec Deum Patri æqualẽ impie dixerunt: nullus tamen qualem Arrius doctrinam docuit, vt pluribus diſſerit Athanaſ. in

decret.

decret. cōtra Arrian. & alijs locis. Sed vt ad Zenonē, de quo agitur, reuertamur, ipsum tātum inter sanctos Episcopos recēset ecclesia Veronēsis: quæ & iuniorē Zenonem agnoscit, ac inter cæteros eius ecclesiæ episcopos numerat; obijsseque temporib. S. Amb. qui S. memoriæ Zenonem Syagrij Epi prædecessorē appellat, optime nouit. Ex quo autem (vt accepimus) nō recepit Veronēsis ecclesia duos Zenones, a priori nostra snia haud inuiti recedimus: tametsi negandum non sit, nonnullos sermones inter opuscula S. Zenonis impressos, martyri, qui sub Galieno coronatus est, conuenire non posse, in quibus arbitramur eos esse, qui Arrij hæresim cōfutant manifeste: quod, ni fallimur, multis rationibus & optimis coniecturis probari posset, si id notationis angustiæ paterentur. Et certe nouum nō est in operib. vnius veteris scriptoris aliquid alterius admisceri, siue ex nois similitudine, siue ex argumenti affinitate. Quod vero ad Zenonem martyrem spectat; errare certe illi nobis vnr, qui vnū asserentes Zenonē, eū Ambrosij tpibus uixisse volunt, eaq; potissimum nisi rōne, quod auctor in oratione de pudicitia numeret ab Apostoli Pauli ad Corinthios primā scribentis epistolā tpe annos (vt ait) ferme quadringentos, & eo amplius. Certe si quis numeret annos quadringētos ab anno Domini quinquagesimoseptimo, quo illam esse a Paulo scriptam epistolam, in annalibus demonstrauimus, oportuit auctorē eam scripsisse anno Dñi 457. post obitū vero Ambrosij, qui (vt habet Marcellinus in chronico) obijt anno Domini trecentesimo nonagesimoseptimo, annis sexaginta. Quamobrem cum illa numeri nota nec (vt volunt) Ambrosij temporibus aptari possit, mendosam esse, neminem puto iure posse negare. Sed his accedit, quod dum auctor in eodem sermone inuehitur vehementer in fœminas quæ Gentilibus nubunt, dumque apertissime monstrat idolorum templa tunc fuisse patentia, & uictimas solitas immolari: aliud prorsus ab Ambrosij temporibus illud fuisse sæculum, auctor aperte significat; cū constet iam olim non tantum a Constantino, ut ait Eusebius in vita ipsius lib. 2. cap. 42. 43. & a Constantio, vt Ammianus lib. 19. & alij testantur, victimas fuisse vetitas, & tēpla iussa claudi; sed eo tēpore nec Romanos obtinere potuisse vel aram vnam erigere Victoriæ, vt pluribus ad Valentinianū scribit Ambrosius, & aduersus Symmachum disputat. Sic igitur cum ex his, quæ dicta sunt, nulla rōne ea lectio subsistere possit, annorū quadringentorū, nec minus trecentorum, superadditis illis quinquagintaseptem, qui præcedunt illius Pauli epistolę scriptionem; iure meritoq; recētiori editione restitutus est numerus annorū ducentorum. Nā numerando ducentos annos & amplius (quod habet vetus lectio) ab anno Domini 57. quo (vt diximus) ea ad Corinthios epistola scripta est, ad Galieni tempora, qui imperare cœpit anno Domini ducentesimo quinquagesimoquinto; sub quo Zeno ponitur passus, deducitur numerus restitutus. Rursum vero dū in serm. secūdo de auaritia auctor ait in nummis excudi solere signa idololatriæ, eademq; idola quæ colerentur in tēplo; clare demonstrat auctorem longe ante Christianorum Impp. tempora claruisse: nam a Constantino Magno iussū esse ut nummus Crucis signo imprimeretur, testatur Sozom. lib. 1. cap. 8. sed multo apertius numismata ipsius & successorum Augustorum, quæ extant, id demonstrant. Adhuc insuper cum auctor in sermone de Spirit. ædif. domus Dei, plane demonstret, eo tpe nullū templum, aut perrarū fuisse erectū, quod posset comparari cum ædibus idolorum; prorsus significat se ante Constantini tpa claruisse; cuius opera, certū est, tam in Occidēte (præsertim vero Romæ) quam in Oriente, vt Hierosolymis, Antiochiæ, & Constantinopoli, alijsq; in locis augustissimas erectas esse basilicas. Multa his addenda essent: sed qm notationes tantū scribimus, nō apologias, his cōtētus, lector, esto. Plura aūt eodē argumēto erudite notata habes in præfatione operū S. Zenonis, quæ iussu & diligentia Ill. & R. August. Valerii Cardinalis ampliss. Episcopi Veronensis nuper sunt edita: probamus qui-

dem ea, vt multo studio egregie curatũ opus; licet in aliquib. (vt diximus) in his quæ ad veritatem quorumdam sermonũ spectant, non æque eidem assentiamur.

b Sabæ Gothi.] Agũt de eodem Græci 14. Kalen. Maij in Menologio. Extant eius Acta, q̃ Metaphrastes ex antiquioribus exemplaribus descripsit: refert eadem Lipom. tom. 7. & Sur. to. 2. hac die. Meminit de ea persecutione S. Augustinus de ciuitate Dei lib. 18. cap. 52. huius locus hic cõsulto citatur: ne videatur hic ex numero illorum esse, quos in Arrianã hæresim lapsos tradunt historici: Passus est Sabas (vt eius Acta testantur) Modesto & Arintheo Coss. qui est annus Domini, secundum Fastos Onuphrij, trecẽtesimus septuagesimussecundus.

c Victoris.] De eodem hac die agitur in breuiario Toletano S. Isidori. Recẽset hunc Vasæus in chron. Hispa. anno Dñi 306. inter eos qui passi sunt sub Diocletiano Imperatore. Eadẽ in flor. sanct. Hispa.

d Vissiæ.] De qua etiã tabulæ Firmanæ ecclesiæ, quas Romã allatas vidimus.

e Iulij Papæ.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, in quibus omnibus corrigenda sunt, quę de exilijs ipsius habent. Nam tantum abest, vt Iulius sedis suæ tempore exilia passus sit, vt ipse in tranquillissima pace agens, exturbatos ab Arrianis, Constantij tempore, Episcopos Romæ benigne acceperit, optimeque de illis meritus sit; vt inter alios S. Athanasium Episcopum Alexandrinum, & Paulum Episcopum Constantinopolitanum. Licet autem Oriens vniuersus Arrianorum procellis eo tempore agitaretur; Occidentalis tamen Ecclesia summa fruebatur tranquillitate: nã Constans Orthodoxus Imperator tũc regnabat in Occidente; cuius ope, agente eodẽ S. Iulio Papa, coacta est aduersus Arrianos Synodus Sardicensis, ex qua extorres & exules Catholici Episcopi postliminio ad propria redierunt. At hæc quidẽ, cum ex Græcis historicis atque Latinis, tum etiam ex Athanasio in apologia secunda, & in epistola ad solitarios, probata quisque cognoscet.

f Constantini Episcopi.] De eo etiam Vsuardus hac die. Hic interfuit Concilio Arausicano habito sub Cyro Consule, anno Domini 441. Est mentio item de Constantino Episcopo in Synodo Gallicana celebrata tempore Leonis Papæ, vt constat ex eius Synodica ad eumdem S. Leonem tunc scripta.

g Damiani Episc.] Tabulæ ecclesiæ Papiensis de eodẽ agunt hac die. Laudat hunc mirifice Paulus diaconus de gest. Longobard. lib. 5. c. 15. atque huius dicit esse epistolã scriptã nomine Mãsueti Episcopi Mediolanensis li. 6. ca. 3. Sed miror quidẽ: nam non Damianus, sed Magnus Episcopus Ticinẽsis interfuit vna cũ Mãsueto illi Romanæ Synodo sub Agathone Rom. Pontifice, vt apparet ex subscriptione Synodicę tũc scriptæ, q̃ recitatur in Actione quarta Sextę Synodi. Opinatus est ea de causa Latinius n., eundẽ Damianũ cognomẽto Magnũ esse dictum.

xvj E Idibus Aprilis. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

Ergami in Asia natalis SS. martyrum Carpi [a] Episcopi Thyatirẽsis, Papyli diaconi, & Agathonicæ sororis eius optimæ fœminæ, Agathodori quoque eorum famuli, aliorumque multorum, qui post varios cruciatus, pro beatis confessionibus martyrio coronati sunt in persecutione Marci

Antonini.

Antonini Veri, & Lucij Aurelij Commodi. In qua etiam persecutione Romæ passus est vir mirabilis Iustinus [b] Philosophus, qui cũ secundum librum pro religionis nostræ defensione præfatis Imperatoribus porrexisset; eamque ibidem disputando strenue propugnasset, Crescentis Cynici, cuius vitam & mores nefarios redarguerat, insidijs accusatus quod Christianus esset, remuneratione linguæ fidelis, martyrij munus accepit. Hispali in Hispania sancti Hermenigildi [c] filii Leuuigildi Regis Vuisigothorum Arriani, qui ob Catholicæ fidei confessionem in carcerem coniectus, cum in solemnitate Paschali communionem ab Episcopo Arriano accipere noluisset, iussu perfidi patris securi percussus, regnum cœleste pro terreno Rex & martyr intrauit. Eodem die passio sanctorum Maximi, [d] Quinctiliani, & Dadę, in persecutione Diocletiani. Rauennæ sancti Vrsi [e] Episcopi & confessoris.

APRILIS 13.

Carpi Episcopi, & sociorum. a] Agunt de his item hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad tertium Idus Octob. scribit de his Euseb. hist. lib. 4. c. 14. & Niceph. lib. 3. c. 36. Pluribus autem Metaphrastes horũ Acta prosecutus est, quæ recitat Lipom. tom. 6. & Surius tom. 2. hac die.

b Iustinus philosophus.] De quo ijdẽ qui supra Latini auctores, licet male eũ iungant prædictis martyribus, qui passi sunt Pergami; cum nihil sit inter eos cõmune præter tempus persecutionis. Consultius de Iustino martyre Græci, qui in Menologio de eo agentes Kal. Iunij, Romæ passum affirmãt, ut se res habet. Narrant ibidem passum esse S. Iustinum sub Rustico Præside vna cum Caritone, Caritina, Euelpisto, Hierace, Pęone, & Valeriano, seu Liberiano, quorum omnium Acta habet Metaphrastes tertio Idus Iunij, relata a Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. ea die: qui tamẽ incertũ sibi esse dicit, an sit ille ipse Iustinus philosophus, de quo hac die agitur; seque in contrarium sententiam procliuiorem esse fatetur. At vero S. Epiphanij auctoritate omnis de Iustino philosopho & martyre tollitur difficultas: dum .n. in Panario agens contra Tatianũ hæres. 46. narrat eũdem S. Iustinum philosophũ passum esse sub Rustico Præside; plane demõstrat, hũc de quo agimus, vnũ eũdemq; esse cũ illo, cuius Acta ex antiquioribus monumentis Metaphrastes descripsit: quib. expressũm habetur, eum cũ socijs esse passum sub Preside Rustico: optime .n. nota S. Epiphanio ea Acta fuisse videntur, dũ eadẽ de S. Iustino ipse testatur. Sunt sane germana atque sincera, nullisq; paraphrasibus circumducta, sed prout descripta fuerũt ex actis publicis. Errore tamen librariorum factũ scias, vt apud eũdem Epiphanium legatur idem S. Iustinus passus sub Hadriano Imperatore; cum ipse probe nouerit, ab eodem Iustino scriptam fuisse apologiam ad Antoninum Pium, qui post Hadrianũ imperauit. irrepsit error vt pro Antonino Hadrianus positus habeatur. Habes itaque, lector, ipsissima Iustini philosophi & martyris Acta, relata apud Metaphrast. Lipom. & Sur. ad tertiũ Idus Iunij, qua die (vt diximus) de eo Græci agũt in Menologio. Scribit etiam de eius martyrio Euseb ius hist. lib. 4. cap 15. & Sanctus Hieronymus de scrip. Ecclesiast. in Iustino. Si autem primordia

eius scire cupis, habes ipsa optime ab ipsomet descripta in dialogo cum Tryphone. De sua ad Christi fidem conuersione meminit in oratione quam habuit in Senatu. De tempore quo uixit, idem agit in apologia quam obtulit Antonino Pio, dum supputat annos a Christo Domino centum & quinquaginta: est is annus duodecimus Antonini Pij, Consulibus autem Orfito & Prisco, licet Euseb. in chron. dicat ipsum eamdem dedisse apologiam anno Domini 143. Agit de eodē Iustino. S. Irenæus lib. 1. cap. 31. qui ex illius scriptis (vt idem scribit Eusebius li. 4. cap. 17.) sæpius testimonium petere consueuit. De eodem Theodoretus libro heretic. fabul. in Menandro, & alij antiquorum Patrum. Nouissime vero Perionius ex eius commentarijs texuit uitam eius, quam recitat Surius tom. 2. sed quæ maioris erant ponderis, Acta publica eius martyrij prætermisit.

c Hermenigildi.] De quo hac itē die Beda, Vsuar. Ado, & alij. Scripsit martyrium eius S. Gregorius lib. 3. dialog. cap. 31. Quæ autem præcesserunt necē eius, narrat Gregor. Turon. histo. Franc. lib. 5. c. 38. lib. 6. c. 43. & lib. 8. cap. 28. Martyrio coronatur anno Domini 584. sequenti vero anno (vt habet Isidori chronicon) Leuuigildus pater decessit. Vasæus item dicto anno Hermenigildum occisum trādit, Ado autem in chron. anno 583. Marian. Scot. & Sigebert. anno 586. qui omnes in his, quæ sunt temporis, errare noscuntur, ac plus cæteris Greg. Turonen. dum libro octauo, capit. 28. de eius cæde agens, recenset eam factam anno decimo Childeberti Regis, qui est annus Christi 588. Miror admodum hominem in iis, quæ suis temporibus facta sunt, errasse, atque res gestas eiusdem Hermenigildi adeo parum calluisse. Priori sententiæ de annis 584. adstipulantur Acta Synodica Concilij Toletani tertij, quibus dicitur illud celebratum esse anno quarto Reccaredi Regis successoris Leuuigildi, æra (vt habent) sexcentesima vigesimaseptima, qui est annus a Christo 589. Ex quibus patet prædictum Regem regnare cepisse anno Domini 585. quo extinctus est Leuuigildus, qui (vt etiam Gregorius Turonen. affirmat) post annū a cæde filij Hermenigildi ex hac vita decessit.

d Maximi, & soc.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio.

e Vrsi Episc.] De eo etiam tab. eccles. Rauen. Pluribus Hieron. Rub. histo. Rauen. li. 2. Successit (vt ait) Liberio: claruit tempore Theodosij Imp. eiusque nomine dicta est basilica Vrsiana.

XV F Decimooctauo Kal. Maij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

Omæ via Appia natalis sanctorum martyrū Tiburtii, [a] Valeriani, & Maximi sub Alexādro Imperatore, & Almachio Præfecto: quorū primi B. Cæciliæ exhortatione ad Christū cōuersi, & a S. Vrbano Papa baptizati, ob fidei cōfessionē fustibus cæsi, gladio percussi sunt: Maximus vero Præfecti cubicularius, horū permotus cōstātia, & angelica visione firmatus, in Christū credēs tādiu plūbatis verberatus est, donec spiritū exhalaret. Interamne sancti Proculi [b] Episcopi & martyris. Item sanctæ Domninæ [c] virginis & martyris, cum sociis virginib. coronatæ.

coronatæ. Alexandriæ S. Thomaidis [d] martyris. Eodē die S. Ardalionis [e] mimi, qui cū sacris Christianorum in theatro illuderet, de repēte mutatus, ea nō solū verbis, sed & testimonio sui sanguinis cōprobauit. Lugduni S. Lamberti [f] Epi & confessoris. Alexandriæ sancti Frontonis [g] abbatis, cuius vita sanctitate & miraculis claruit. Romæ sancti Abundij [h] mansionarij ecclesiæ sancti Petri.

APRILIS 14.

Tiburtij, Valeriani, & Maximi.[a]] De his itē hac die Beda, Vsuardus, Ado, atque alij Latinorū, Græci autem vna cum S. Cæcilia ad decimum Kal. Decembris in Menologio. Habētur horum martyrū Acta in vita S. Cæciliæ. In cæmeterio Callisti, vbi conditi sunt, nota sunt loca eorū, vbi hactenus lapide insculptus est locus Maximi; dictaque est ea pars cœmeterij à maioribus, Ad S. Cæciliam, vt etiam supra notauimus. De tempore quo passi sunt, plura inferius in natali S. Cæciliæ.

b Proculi Episcopi.] De eodem etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die. Diuersus hic videtur ab illo Proculo, de quo supra xvj. Kal. Martij, de quo in rebus gestis S. Valentini mar. Episcopi Interamnen. Extant apud Sur. tomo 1. 14. Februarij. De hoc autem vide Petrum in catal. lib. 1. cap. 15. vbi ponitur passus sub Totila; quod si verum est, duos Valenti nos Episcopos Interamnēses, duos itidē Proculos dare oportet: nā alter Valentinus passus reperitur temporibus Gētiliū Imperatorū, vt ex eius Actis cōstat, in quibus de Proculo & socijs mētio habetur.

c Domnina.] De eadem ijdem qui supra, Beda, & alij. Habentur eius Acta iuncta simul cum rebus gestis sancti Proculi, de quo modo egimus.

d Thomaidis.] Agunt de eadem hac item die Græci in Menologio: plura de ea in Actis sanctæ Febroniæ.

e Ardalionis.] Græci itidem de eo hac die in Menolog. ubi etiam paucis magna historia texitur, quomodo hic, sicut olim Genesius ille, ex histrione factus est martyr. Consueuerunt Gentiles in derisum Christianæ religionis personas in theatrum introducere, quæ Acta Christianorum repræsentarent: sed Deus, qui illusores irridet, iocos in rem seriam, fabulam in historiam, & mimum conuertebat in martyrē. Legimus huius generis celebre exemplū de Dioscoro archithcatro apud S. August. epist. 67. ad Alipium.

f Lamberti episcopi.] De eo item Molanus in addit. ad Vsuardum, & in annotat. recentioris editionis. De eius electione alijsq; pluribus scribit Angradus monach. in vita S. Ansberti, quam recitat Sur. tom. 1. die 9. Februarij. Successit hic sancto Genesio eiusdem ciuitatis Episcopo. Dicitur hic alio modo, Landebertus, numeraturque quadragesimus, vel quadragesimustertius Episcop⁹ Lugdunen. secundum diuersas tabulas, quas descripsit Demochares de sacrif. Missæ. Scripsit & eius uitam idem Angradus monachus, vt ipse testatur in Ansberto. Claruit circa annum Domini sexcentesimū septuagesimum.

g Frontonis abb.] Beda, Vsuar. Ado, & alij de eodem hac die. Habentur eius res gestæ in vit. Patr. par. 1. cap. 47.

h Abundij.] Agit de Abundio mansionario S. Gregor. lib. 3. dialog. cap. 25.

15 Decimoseptimo Kal. Maij. Luna. G xiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

ROmæ SS. Basilissæ [a] & Anastasiæ nobilium fœminarũ, quæ cum essent Apostolorũ discipulæ, & constantes in fidei cõfessione persisterent, sub Nerone Imperatore lingua pedibusq; præcisis, percussæ gladio, martyrij coronã adeptæ sunt. Eodẽ die SS. martyrũ Maronis, [b] Eutychetis, & Victorini, qui primo cũ beata Flauia Domitilla apud insulã Pontiã in Christi confessione exules, postmodũ sub Principe Nerua [c] liberati, cũ plurimos ad fidẽ cõuertissent, in persecutione Traiani a Valeriano Iudice varijs pęnis iussi sunt interfici. In Perside SS martyrum Maximi [d] & Olympiadis, qui sub Decio Imperatore fustibus & plumbatis cæsi sunt, & ad vltimum capita eorũ fustibus tunsa, donec emitterent spiritum. Ferentini in Hernicis S. Eutychij [e] martyris. Myræ in Lycia S. Crescentis, [f] qui per ignẽ martyrium consummauit. Item sanctorum martyrum Theodori [g] & Pausilippi, qui sub Hadriano Imperatore passi sunt.

APRILIS 15.

BAsilissæ & Anastasiæ. [a]] Agũt de his etiam hac die Græci in Menolog. earumque res gestas, prout hic narrantur, pluribus referunt: adduntq; ab ipsis curata esse corpora sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, cum martyrio occubuissent, ob eamque causam comprehẽsas, atque interemptas fuisse.

b Maronis & soc.] De his itẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, licet Beda Maronẽ prætereat. Quorum omniũ passionis Acta recẽsita habẽtur in vit. sanc. martyrũ Nerei & Achillei apud Sur. to. 3. die 12. Maij. Ad sepulchrũ autẽ S. Victorini eiusmodi habetur inscriptio: Iubẽte Deo Christo Nro, Sancto Martyri Victorino Quod uult Deus de Suo Fecit.

c Sub Principe Nerua liberati.] Cõsulto hęc addita vidẽtur: ex quibus etiã illorum Acta sunt corrigenda, vbi legit' illos sub Nerua redactos esse in seruitutẽ, cõstat etenim Neruã Imp. nõ tãtum Christianos nõ uinxisse, sed vinctos potius è custodia eduxisse, & exules ꝓscriptosque restituisse, promulgato de ea re edicto, vt testatur Euseb. in chro. & hist. li. 3. c. 15. cuius edicti vigore ẽt S. Ioãnes Euãgelista ex ĩsula Pathmos, vbi a Domitiano fuerat relegatus, liber eo tpe Ephesum redijt, vt idem Eusebius scribit, & S. Hierony. de scrip. Eccles. in Ioanne. Irrepsit error in illa Acta, vt loco Nerue Traiani, Nerua simpliciter positus habeatur.

d Maximi & Olympiadis.] De his itẽ hac die, Beda, Vsuar. Ado, & alij. Extant horum Acta in exordio vitæ S. Laurentij apud Sur. tom. 4. vbi legitur, hos passos esse Cordubæ in Perside. Interdũ suspicatus sum, pro Corduba, Corduenæ esse restituendum. Est Corduena ciuitas in Perside, cuius meminit Ammian. Marcellin. lib. 23. circa med. & lib. 24. in fine. Meminit & Plin. de Corduenis populis ad Tigrim positis. De his plenius infra vigesimasecunda huius mensis, in Parmenio. De eadẽ quoque Corduena pluribus Aethicus in Cosmographia, vbi agit de Tigri fluuio.

e Eutychij.] Quãdo hic passus sit, nõ inuenimus. meminit eius Ecclesię S. Gre. Papa li. 3. dialo. c. 38. in Redempto Epo.

f Crescentis.] De eodẽ hac die Græci etiam in Menologio.

g Theodosij & Pausilippi.] Græci itidem de his in Menologio agũt hac die.

Sexto-

16 Sextodecimo Kal. Maij. Luna. A xiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17			

Corinthi natalis SS. martyrum Callisti [a] & Charysij, cũ alijs septem, qui oẽs in mare demersi sunt. Cæsaraugustæ in Hispania natalis SS. decem & octo martyrum, Optati, [b] Luperci, Successi, Martialis, Vrbani, Iuliæ, Quintiliani, Publij, Frõtonis, Felicis, Ceciliani, Euentij, Primitini, Apodemij, & aliorũ quatuor, qui Saturnini vocati esse referuntur. Hi oẽs sub Daciano Hispaniarũ Præside simul pœnis affecti, atque interẽpti sunt: quorũ illustre martyriũ Prudentius versibus exornauit. Ibidẽ S. Encratidis [c] virginis & martyris, quæ laniato corpore, mãmilla abscissa, & iecore auulso, adhuc superstes in carcere inclusa est, donec vlceratũ corpus putresceret. In eadẽ ciuitate SS. Caij [d] & Crementij, qui secũdo cõfessi, & in fide Christi perseuerantes, martyrij calicem gustauerunt. Item ibidem S. Lamberti [e] martyris. Palentiæ sancti Turibij [f] Episcopi Asturicensis, qui ope S. Leonis Papæ hæresim Priscilliani ex Hispania penitus profligauit, clarusq; miraculis in pace quieuit. Bracharæ in Lusitania S. Fructuosi [g] Episcopi. Eodem die sancti Paterni [h] Episcopi Abricensis. In Belgis apud Valencenas sancti Drogonis [i] confessoris.

APRILIS 16.

Callisti, & soc. [a]] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catalogo lib. 4. cap. 55.

b Optati, & soc.] Agũt de his etiã ijdẽ qui supra. Scripsit de his sacrum hymnũ Prudẽtius in Peristeph. Passi feruntur in persecutione Diocletiani Imperatoris, vt Vasæus in chronic. Hispan. testatur.

c Encratidis.] Vulgo Engratia. De ea ẽt Prudentius eodẽ hymno, his versibus:

Hic & Encrati recubant tuarum
Ossa virtutum, quibus efferati
Spiritum mundi violenta virgo
Dedecorasti.

Pluribus de eadem in flore sanct. Hisp. ac in thesauro concion. tom. 2. vbi plura de eius sacris reliquijs.

d Caij & Crementij.] Agit de his etiã idem Prudent. eodem hym. 4. Peristeph. his versibus:

Additis Caio (nec enim silendi)
Teque Crementi, quibus incruentum
Ferre prouenit decus & secundo
Laudis agone.
Ambo confessi Dominum steterunt
Acriter contra fremitum latronum:
Ambo gustarunt leuiter saporem
Martyriorum.

e Lamberti.] De eodem Vasæus in chron. Hisp. anno 306. Pluribus autem in flore sanct. Hisp.

f Turibij Episc.] Extat insignis S. Leonis Papæ epistola 93. ad Turibium, Episcopum

ſcopum Aſturicenſem conſcripta aduerſus hæreſim Priſcilliani iterum pullulantem, qua etiam idem agit de cogenda Synodo in Hiſpania: quod nauiter impletū eſt; nam tunc temporis ea de re coacta eſt Synodus Galliciæ, qua omnes Priſcilliani errores reciſi ſunt. Extat eiuſdem Synodi aſſertio fidei recenſita errore quodam ſub primo Concilio Toletano, quod celebratum fuit Stilicone iterum Conſule, anno a Chriſto Domino 405. Porro ſi quis eadem conferat cum dicta epiſto. Leonis Papæ, facile intelliget ea omnia excepta eſſe ex illa epiſtola, quæ ſcripta reperitur Alipio & Ardaburio Conſſ. anno Domini 447. quo etiam dicta Synodus coacta eſt, dicenda iure Synodus Galliciæ. Mentio habetur eius Synodi in præfatione primi Concilij Bracharenſis, ex qua conſtat Turibium fuiſſe etiam Notarium ſedis Apoſtolicæ. Plura de eodem in theſaur. conc. tom. 2. hac die.

g Fructuoſi Epiſcopi.] De eodem in Breuiario Toletano, quinto Idus Aprilis. Hunc ſancta Synodus Toletana, decima dicta, tranſtulit à ſede Dumienſi in Bracharenſem, vt metropolim Galliciæ gubernaret, ut conſtat ex dicto Concilio in decreto de Potamio. De eo item pluribus in flore ſanct. Hiſpan. & in theſaur. concion. tom. 2. hac die. Habent & Segobienſes ſuum Fructuoſum, quem vt patronum colunt, de quo in theſaur. concion. tom. 2. die 25. Octobris.

h Paterni Epiſc.] Huius Acta ex antiquis monumentis eruta habet Sur. to. 2. Ad hunc ipſum olim abbatem extat carmen Venantij Fortunati de emendatione codicis. Numeratur quartus Abricenſis ſedis Epiſcopus in tab. Democh. Claruit circa annum Domini quingenteſimum ſexageſimum, temporibus Childeberti Regis Francorum.

i Drogonis.] Agit de eodem Molan. in addit. ad Vſuard. Pluribus autem in Indic. ſanct. Belg. quem obijſſe ait anno Domini 1186.

xij B Quintodecimo Kal. Maij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

Romæ ſancti Aniceti [a] Papæ & martyris, qui in perſecutione Marci Aurelij Antonini, & Lucij Veri, martyrij palmam accepit. In Africa natalis beati Mappalici [b] martyris, qui (vt ſcribit ſanctus Cyprianus in epiſtola ad martyres & cōfeſſores) cum alijs pluribus martyrio coronatus eſt. Ibidem ſanctorum martyrum Fortunati [c] & Marciani. Antiochiæ ſanctorum martyrum Petri diaconi, [d] & Hermogenis eius miniſtri. Cordubæ ſanctorum martyrū Eliæ [e] presbyteri, Pauli & Iſidori monachorum. Viennæ ſancti Pontagathi [f] Epiſcopi. Terdone S. Innocentij [g] Epiſcopi & confeſſoris. Ciſtertij in Gallia S. Stephani [h] abbatis, qui primus erem um Ciſtercienſem incoluit, & S. Bernardum cum ſocijs ad ſe venientem lætus excepit.

APRI-

Niceti Papæ. [a]] De eo item hac die Beda, Vsuard⁹, Ado, & alij. De eius successione Irenæus lib.3.c.3. Optat.li.2. contra Parmen. Epiph.in Panar.hæres.27.Euseb.in chron. & hist.li.4. cap.13.& 21. August.epist.165. Niceph. in chron. & alij recentiores. Cætera de ipso in Annal. Eccles.diximus.

b Mappalici.] Agunt de eodem ijdem qui supra Crebro de eo S. Cyprianus epist.922.& 23.edit. Pamel.

c Fortunati & Marciani.] De his item hac die Beda & alij recentiores agunt.

d Petri & Hermogenis.] Beda etiam, Vsuard.& Ado hac die de ijsdem.

e Eliæ & soc.] De his agit hac die Vsuard. Scribit horum martyrium S.Eulogius lib.3.in memor.sanct.cap.15.vbi hac die hos passos affirmat, æra 894. à Christo autẽ anno 856. Vnde miror cur Vasæus hos adnumeret inter martyres passos in persecutione Diocletiani.

f Pantagathi Episco.] Agit de eodem hac die Beda. Ado eiusdem sedis Episcopus hæc de ipso in Chron.anno 564. Hic Consularibus fascibus primum sublimis; sed Christi humilitate primus, post modum quinque annis Episcopalem sedem fidelissime rexit, sub Consulatu Paulini Iunioris & Basilij vita functus est. Hęc Ado. Recensetur hic vigesimus eius sedis Episcopus, interfuitque Concilio Aurelianensi tertio, vt eius Acta testantur.

g Innocentij Episc.] Huius res gestas, easdemq; germanas ex veteribus monumentis edidit Mombrit.tom.2. Vixit sub Diocletiano Imperatore: multisq; afflictationibus agitatus, demum sub Constantino Imp. quieuit in pace.

h Stephani abb.] Plura de ipso habentur in vita S.Bernardi lib.1.c.3.4.5.& in vita S.Roberti primi abbatis Cisterciensis, quam recitat Sur.tom.2. die 29. Aprilis. De eo Sigebert. in chron. anno Domini 1107. Ad hunc S. Bernardus auspicaturus tyrocinium monasticæ exercitationis accessit anno Domini millesimo centesimo decimotertio.

18 Quartodecimo Kal.Maij. Luna. C xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19

Omæ B.Apollonij [a] senatoris, qui sub Cõmodo [b] Principe, & Perẽnio [c] Præfecto, a seruo proditus qđ Christianus esset, iussus vt rõnẽ fidei suæ redderet, insigne volumen composuit, quod in Senatu legit, & nihilominus sententia Senatus pro Christo capite truncatus est. Messanæ * natalis SS.martyrum Eleutherij [d] Episcopi Illirici, & Anthię matris eius: qui cum esset vitæ sancti monia & miraculorum virtute illustris, sub Hadriano Principe lectum ferreum ignitum, craticulam, & sartaginem [e] oleo, pice, ac resina feruentem superans; leonibus quoq; proiectus, sed ab illis nil læsus, nouissime vna cum matre iugulatur. Ibidem sancti Corebi [f] Præfecti, qui per Eleutherium conuersus ad fidem gladio percussus est. Brixiæ sancti

* Messapiæ.

Caloce-

Caloceri [g] martyris, qui à sanctis Faustino & Iouita conuersus ad Christum, sub eodem Hadriano gloriosum confessionis certamen compleuit. Cordubæ, S. Perfecti [h] presbyteri & martyris, a Mauris, quod in Mahumetis sectam inueheretur, perempti. Mediolani S. Galdini [i] Episcopi, qui concione aduersus hæreticos expleta, spiritum Deo reddidit.

APRILIS 18.

APollonij.[a]] Beda, Vsuard. Ado, & alij de eodem hac die. Scribit de eo Euseb. hist. lib. 5. cap. 20. & in chron. anno 8. Commodi Imp. S. Hierony. de scrip. Eccle. Niceph. hist. lib. 4. cap. 26. & alij recentiores.

b Sub Commodo.] Constat ex Euseb. hist. lib. 5. cap. 20. non tantum à Commodo nullam fuisse in Christianos excitatam persecutionem, sed etiam pœnas in delatores ipsorum decretas irrogatasque ita vt seruus nebulo delator Apollonij crurifragio peremptus sit. Ipse autem, delata semel causa in Senatū, dum Christianam religionem defendendam suscipit, volumenq; de ea re conscriptum ibidem recitat, ex senatusconsulto subijt sententiam capitis. Mirabitur fortasse aliquis, Dei Ecclesiam sub Commodo quieuisse, homine Reipub. perincommodo: quem & publico populi clamore appellatum esse Nerone crudeliorem, & Domitiano impuriorem, scribit Lampridius ex Mario Maximo, antiquo historico. Id etenim non clementiæ vel pietatis ergo, sed commodi sui causa Commodū fecisse constat, vt ex Lampridio, simulq; Tertulliano elicitur. Lampridius quidē hæc de Commodo: Vendidit suppliciorum diuersitates & sepulturas, &c. Quæ clariora redduntur ex ijs, quę Tertullianus scribit libro de fug. temp. persecut. dum ait, His temporibus Dei Ecclesiam pacem redemisse, cum ecclesiæ tributum Fisco penderent, vt tuto agerent Christiani: quem quidem vsum nouiter inuētum, ipse Tertullianus, qui iam Montani ebiberat venenum, & cum ipso docebat non esse fugiendum tempore persecutionis, scriptis editis improbabat. His ad pacem Christianorum accessit, quod scribit Dio in Commodo, Martiam, quæ præ cæteris fuit Commodo in delicijs, fuisse Christianorum studiosissimam, multaq; in illos contulisse beneficia.

c Perennio.] Dictus alias Perennis reperitur: ita eum appellat Lampridus, de quo ait: Perennis cuncta sibi vendicauit, quos voluit interemit, spoliauit plurimos, omniaiura subuertit, &c. Dedit Christianorū hostis mox debitas pęnas: nam (vt idem auctor scribit) cum exercitui redditus esset infensus, datus est militibus lacerandus. Miranda contigerunt prodigia, & illatæ sunt Vrbi clades post necem Apollonij senatoris: nam (vt scribit Euseb. in chro.) anno octauo eiusdem Imp. percussum est fulmine Capitolium, magnoq; aucto incendio, cōcremata est bibliotheca, & propinquæ ædes exustæ, Addit Herodianus, ex leui terræmotu, vomente terra ignem, subito Pacis templum conflagrasse. Item Dio ait, etiam Palatium igne consumptum, famem, luemq; esse subsecutā. His itaq; immensis cladibus vltus est Deus nobilissimi senatoris occubitum; cuius opera, nisi inuidia nominis Christiani pertinacibus studijs restitisset, omnis Senatus in Christū credere potuisset.

d Eleutherij Episcop.] De eodem hac die Beda ac cęteri Latinorum, Græci autem de eo & matre Anthia in Menologio xviij. Kal. Ianuar. Descripsit horum Acta Metaphrastes, quæ & Lipom. recitat to. 5. & Sur. tom. 2. & Mombrit. to. 1. Agit de eodem Niceph. hist. lib. 3. cap. 29. qui dum ait ex Metaphraste, Eleutheriū Romæ eruditum ab Aniceto Rom. Pon. cum testetur illū passum esse sub Hadriano Imper. manifesti erroris redarguitur: nam Anicetus sedit post obitum Hadriani.

ni. puto irrepsisse mendum, & Anicetum pro Anacleto posuisse qui descripserunt.

Quod autem Beda hic dicit, Eleutherium ordinatum esse Episcopum Aquileiæ, vnde acceperit, non inuenimus, nec in tabulis ipsis Aquileiensis ecclesiæ aliquid huiusmodi legitur. Agitur tamẽ in illis xv. Kal. Aprilis de Eleutherio & Lucia: sed plane ille diuersus est ab hoc, de quo agimus. Verum existimamus errorem irrepsisse, vitioq; librariorum factũ, vt loco Apuliæ, scriptum sit Aquileiæ: nam idem ipse Beda paulo superius ponit natale ipsius apud Messanam in Apulia. Similiter Vsuardus, & Ado itidem in Apulia ponunt. Petrus insuper in catalogo iterum, nempe lib.2.c.20. vbi Latina voce ex Græco ἐλευθέριος, Liberalem appellat: & lib 4.c.61. in Apulia factum Episcopum dicit ciuitatis Cannensis. Cæterum cum eque omnes in Apulia ponant loci autem varia lectio est: nam coplures tum manuscripti, tum impressi legunt, Misserij, alij Misseni in Apulia, alij Messanæ, itidẽ in Apulia: qui vero recenter addiderunt, Miseni in Campania, id quidem absq; auctoritate fecerunt; sed ea coniectura, quod nimirum Misenum in Campania situm sit, & non in Apulia: sicut & qui Messanæ legentes, intelligi putauerunt de Messana nobili in Sicilia ciuitate: quos hallucinatos manifestum est. nam neque Miseni in Campania, neque Messanæ in Sicilia aliqua est eiusdem Eleutherij Episcopi mentio. Si igitur consensu omnium Latinorum locus ponendus est in Apulia, cum hæc Misenus nec Messana in ea prouincia sit ciuitas reperiri; coniectura ducimur, vt loco Messane, legẽdũ sit, Messapiæ, quod est oppidum prope Tarentum, cuius Plinius meminit lib.3.c.11. sic dicens. Oppida per continentem à Tarento, Varia, cui cognomen Apulæ, Messapia, Aletium.]Omnem enim illã quæ post Calabriam est regio, quæ spatio trecentorum ac decem stadiorum clauditur, ab accolis appellari solitam Apuliã, auctor est Strabo lib.6. Verum Græci eundem Eleutherium in Illyrico factum Episcopum dicunt; quod & Martyrologium Romanũ confirmat. Quamobrem in tãtis rerum ambagibus, quid de his præterea dicamus, nihil est, nisi vel eumdem Eleutherium in vtraque prouincia Euangelium prædicasse; vel (vt frequenter in alijs accidisse vidimus) duo fuerunt Eleutherij in vnum conflati, eorumdemque simul Acta confusa.

e Sartaginum.] Cruciamentum sartaginis vetus esse reperitur. De eo Machab.li.2.c.7. Rex iussit sartagines & ollas æneas succendi. Et paulo post: Iussit ignem admoueri & adhuc spirantem torreri in sartagine. Hæc ibi, Iosephus item libro de Machab. de sartagine frequenter meminit, vt cum ait: Stabat flammiuomis ignibus succensa sartago ad torrendũ præparata passuros, &c. Inferius autem sic: Igniuomam sartaginem sponte conscendit. Ac iterum, Flammiuomæ ad dicta sartagini, &c. Frequens est mentio in Actis martyrum de sartagine.

f Corebi.] Hunc Correum Beda appellat, dum de eo agit hac die. De eius martyrio agitur in Actis S. Eleutherij, quorum nuper meminimus.

g Caloceri.] Habentur eius res gestæ annexæ Actis sanctorum martyrum Faustini & Iouitæ apud Sur. tomo 1. die xv. Febr. itemq; in vita S. Marciani Episcopi Dertonen. apud Mombrit. to. 2. ac denique in vita S. Secundi Martyris Astensis: apud Petrum in catalogo. lib.4.c.12.

h Præfecti.] De eo etiam hac die Vsuardus. Scribit eius martyrium Eulogius libro 1. & lib. 2. memor. sanct. cap. 1. passumq; tradit hac die æta 888. à Christo Domino anno 850. Vide illic scholas. Ambros. Moral.

i Galdini episco.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Habet eius res gestas Mombrit. tom. 1. vit. sanct. Clatuit temporibus Alexandri Papæ Tertij, cui schismaticos respuens constantissime adhæsit, eligens potius in ærumnis exulem vitam agere, quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Tertio

D Tertiodecimo Kal. Maij. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20

NAtalis S. Timonis [a] diaconi de ſeptem primis, qui primo apud Berœam doctor reſedit, ac deinde verbum Dñi diſſeminans venit Corinthum, ibiq; a Iudęis & Gręcis (vt traditur) flammis iniectus, ſed nihil læſus, demum cruci affixus, martyrium ſuum impleuit. Melitine in Armenia SS. martyrum Hermogenis, [b] Caij, Expediti, Ariſtonici, Ruffi, & Galatæ vna die coronatorum. Caucoliberi [c] in Hiſpania Tarraconenſi paſſio S. Vincentij martyris. Eodem die SS. martyrum Socratis [d] & Dionyſij, qui lanceis confoſſi ſunt. Hieroſolymis S. Paphnutij [e] martyris. Cantuariæ in Anglia S. Elphegi [f] Epiſcopi & martyris. Antiochiæ Piſidiæ S. Georgij [g] Epi, qui ob cultum ſanctarum imaginum exul occubuit Romæ S. Leonis [h] Papæ Noni, virtutum & miraculorum laude inſignis. In cœnobio Laubienſi S. Vrſmari [i] Epi. Florentiæ S. Creſcentij [k] confeſſoris diſcipuli B. Zenobij Epi.

APRILIS 19.

TImonis Diaconi [a].] Agūt de eo hac item die Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri. De eo Acta Apoſtolorū c. 6. Licet Petrus in catal. lib. 4. cap. 67. alium hunc putet ab illo diacono ex ſeptem. Erroris arguitur & Dorotheus, dū in ſynopſi hunc non Berœenſem, ſed Boſtrenſem fuiſſe Epiſcopum ſcribit.

b Hermogenis & ſoc.] De his item hac die ijdem qui ſupra, Beda, Vſuardus, & alij.

c Caucoliberi in Hiſpania Tarrac. paſſio S. Vincentij.] Loci nomen compoſitum ex duobus nominibus, dictum quaſi Cauco Celtiberi. Scribit etiam Plinius lib. 3. c. 3. Caucenſes populos eſſe in Celtiberis. Hodie dicitur vulgo Colibre: eſt in Cattalonia prouincia Tarraconēſi iuxta Perpinianum & Helenam. De eodem Vincentio hac itē die agunt Beda, Vſuardus, Ado, & alij recētiores, conſentiuntq; vet. manuſcripta. Plures eiuſdem nominis reperiuntur inſignes martyres in Hiſpania: Vincentius diaconus Cæſarauguſtanus, cuius Acta Prudentius cecinit hymno ſacro. Alius, qui patria Eborenſis, Abulæ vna cum Sabina & Chriſteide ſororibus paſſus eſt: de quo pluribus in breuiario Eborenſi. Tertius, de quo hic agitur. Quartus, qui cum Orontio & Victore diacono paſſus eſt, cuius corpus Ebredunum delatum ferunt, de quo Vaſæus in chron. Hiſpan. & flos ſanct. Hiſpan. Quintus etiam abbas monaſterij S. Claudij temporibus Gothorum martyrio vitam concluſit, cuius dies natalis agitur tertio Idus Septembris: de quo narratur in flor. ſanct. Hiſpan.

d Socratis & Dionyſij.] Græci item in Menologio hac die agunt.

e Paphnutij.] De ipſo etiam hac die Græci in Menologio.

f Elphegi Epiſco.] Scripſit res geſtas ipſius

ipsius Osbertus abbas, quas descripsit Sur.to.2. plura item Edimerus in vita S. Anselmi. Mouit aliquando Lanfranci Episcopi animum, cur Angli venerarentur sanctum Elphegum, & martyrem reputarent; cum non fidei confessionis causa, vel testandæ veritatis, sed tantum cæsus sit, eo quod barbari aurum, quod poscebant, apud ipsum non inuenissent, de hac re ille sollicitus consuluit S.Anselmum, qui respondit, se firma ratione nouisse, Elphegum esse martyrem, eo quod pro iustitia occubuisset. Hæc Edinerus in vita S. Anselmi. Quod autē maiorem affert admirationem (si tamen Ethnico rerum nostrarum imperito credendum esse putamus) non solum illos, quos tyrannorum sæuitia, seu hostium rabies iniuste occidisset, sed quos etiam Romanorum magistratus iniuste damnasset, habitos esse martyres scribit Ammianus Marcellinus lib.27. dum Eupraxij ad Imperatorem Valentinianum verba refert, quæ hæc sunt: Parcius agito, pijssime Principum: hos enim, quos interfici tamquam noxios iubes, vt martyres, id est, Diuinitati acceptos, colit religio Christiana. Hæc ille: qui etiam tradit de Diodoro & Dioclet. tunc iniuste necatis: quorum, inquit, memoriam apud Mediolanum colentes nunc vsque Christiani, locum vbi sepulti sunt, ad Innocentes vocant. Hactenus de his Marcellinus, quem imperitia rerum nostrarum hallucinatū putamus: nullum enim eiusmodi rei exemplum in Ecclesia reperitur, vt martyr habitus sit, quem Christianus Catholicus magistratus, licet iniuste, occidi mandasset. Tentauit aliquando Phocas Imperator illos etiam adscribendos in numerum martyrum, qui in bello ab infidelibus hostibus fidei cęsi essent: sed huic eius studio restiterunt Orientales Episcopi nixi auctoritate canonis 13.S.Basilij, vt in commentario super eo scribit Theod.Bals. Decreuit enim S. Basilius, vt annis tribus abstinerent à communione, qui in bello occidissent homines, quamuis (vt ait) hi inter homicidas non essent adnumerandi: diuina etenim lege (vt habet liber Num.c.31.) iubentur die tertio & septimo lustrari homines, qui hostes occidissent, licet iussu Domini. Canon pęnitētialis autem quadraginta dies præcipit eiusmodi interfectores hostium abstinere. Ea de causa Theodosius Imperator post ingentem illam hostium stragē, qua Eugenius tyrannus sublatus est, sponte abstinuit à perceptione sacramentorū, vt scribit, laudatq; S. Ambrosius ea oratione, quam habuit in funere eiusdem Imperatoris, cum ait: Præclaram adeptus victoriam, tamen quia hostes in acie strati sunt, abstinuit à consortio sacramentorum, donec, &c. Ex quibus omnibus satis liquet, quam temere Phocas Imperator prædicta tentaret. Ab Ethnicis enim potius, quā à Christianis mutuatus videtur exemplū; qui his qui in bello decessissent, summos honores habendos esse censuerunt. Nam Lycurgus eorum tantum, qui in bello desiderati essent, laudes pro concione celebrari, inscriptiones incidi, & sepulchra erigi mandauit, vt tradit Plutarchus in apophth.Laconic. Scribit & Dio in Traiano, eis qui bello aduersus Dicebalum occisi essent, ab eodem Imperatore iussas erigi aras & annua parentalia celebrari. Sunt de his alia complura exempla. Vt autem eo vnde discessimus, reuertamur; quæ superius ex Ammiano Marcellino (si qua fides Ethnico homini res nostras tractanti est adhibenda) narrauimus, non sic posuimus, vt in omnibus comprobemus, sed ne quid rerum antiquarum lectorē prætereat. Tu autem si hæc plenius nosse cupis, & quænam requirantur vt quis martyr vere dici possit, consule S. Thomam 22.q.124.art.40. & artic. 50.& ad 2.& in 4.dist.49.q.5.art.3.quæstione 20. & ad 10.11.& 12.& Rom.7. lect.7. & ad Ephes.3.lect.1. in Principio. Consule & quæ superius diximus die 2. Aprilis de canonizatione Sanctorum.

g Gregorij Episcopi.] Agūt de eodem hac die Gręci in Menologio, vbi & Acta eius paucis referunt.

h Leonis Papæ Noni.] De eodem hac die itē Molanus in addit.ad Vsuardū, Petrus in catal.li.4.c.65. & alij recentiores. Huius res præclare gestas duobus libris com-

cōprehensas extare in monasterio S. Hadriani in Geraldi monte, idem Molanus testatur. Porro Itinerarium eius scriptū esse ab Anselmo monacho Rhemensi, tradit Sigebertus lib. de vir. illustr. c. 153. Desiderius abbas Cassinensis de eodem Pontifice plura scripsit libro tertio dialog. quos manuscript. legimus. Plura de eo aliunde accepta digessimus in Annalibus Ecclesiasticis.

i Vrsinari Episc.] Vsuardus autē agit de eo pridie huius diei, quo etiam ex hac vita migrasse, Acta eius ferunt, quæ scripsit Ratherius Episcopus Veronensis: recitat ea Sur. tom. 2. hac die: Herigerus autem abbas Lobiensis eadem metrico stylo cecinit. De vtroq; Sigebertus de vir. illust. cap. 118. & 138. Anso item Lobiensis abbas & ipse scripsit libellum vitæ eiusdem, itemq; S. Firminus, vt testatur Fulquinus abbas in chron. anno 776. ipse autem Fulquinus litteris consignauit eiusdem sancti miracula. Trithem. de eodem lib. 3. de vir. illustr. ord. S. Benedicti cap. 157. & lib. 4. cap. 174. Molanus item pluribus in Indic. sanct. Belgij, & in annot. ad Vsuardum secundæ edit. Traditque migrasse ex hac vita anno Domini 713. Agit ibidem de eius translatione facta anno 1409. ad Binchium Hannoniæ oppidum, post elevationem, quæ facta est anno octingentesimo vigesimotertio.

K Crescentij.] Habetur mentio de Crescentio in vita S. Zenobii Episcopi Florentini, quam habet Sur. tomo 3. die 25. Maii.

ix E Duodecimo Kal. Maij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21

ROmæ SS. martyrum Supplicij [a] & Seruiliani, qui prædicatione & miraculis B. Domicillæ virginis ad Christi fidem conuersi, cū nollent idolis immolare, in persecutione Traiani à Præfecto Vrbis Aniano capite cęsi sunt. Eodem die SS. marty. Victoris, [b] Zotici, Zenonis, Acindini, Cæsarij, Seueriani, Crisophori, Theonæ, & Antonini, qui sub Diocletiano varie tentati, martyrium compleuerūt. Tomis in Scythia S. Theotimi [c] Episcopi, quem ob insignem eius sanctitatem atque miracula etiā infideles barbari venerati sunt. Ebreduni in Gallijs S. Marcellini [d] primi eiusdem vrbis Episcopi, qui Dei monitu cū sanctis socijs Vincētio & Domnino ex Africa veniens, maximam partem Alpium maritimarum verbo & signis admirādis, quibus vsque hodie refulget ad fidem Christi conuertit. Antisiodori sancti Marciani [e] presbyteri. Eodem die sancti Theodori [f] confessoris, ab aspera cilicij veste qua tegebatur, cognomento Trichinas, qui multis virtutibus, præsertim aduersus dęmones, claruit: ex cuius corpore vnguentum scaturiens, ægrotis sanitatem impertit. In Montepolitiano sanctæ Agnetis [g] virginis miraculis claræ.

APRI-

SVlpitij, et Seruiliani [a].] De his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extat eorum Acta intexta cum gestis sanctorum martyrū Nerei & Achillei, apud Sur. tom. 3. die 12. Maij. Nos autem non sub Nerua, sed sub Traiano esse passos, diximus supra in Marone, decimoseptimo Kal. Maij.

b. Victoris, & soc.] Agūt de his etiam Græci in Menologio, eorumque martyrium referunt.

c Theotimi Episc.] De eo item Græci, inter quos Sozomenus lib. 7. c. 25. & lib. 8. c. 14. & Socrat. lib. 6. c. 11. Floruit temporibus Arcadii Imperatoris, interfuitq; Synodo Constantinopolitanæ, stetitque pro S. Ioanne Chrysostomo, in qua actū fuit de abolendis operibus Origenis; fuitq; de ea re eius sententia, ne Origenis scripta tollerentur, quæ esse sinceræ fidei probarentur; in eamdem sententiam scripsit S. Hieronymus epist. 75. ad Tranquillinum, & S. August. epist. 9. ac denique Gelasius Rom. Pont. in canone de script. authent. apud Gratia. distinct. 15. cap. Sancta Romana.

d Marcellini Episc.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recētiores de eodem hac die. Extant eius res gestæ recitatæ à Mombrit. to. 2. Agit de eodem Gregorius Turonensis lib. de glor. confess. ca. 69. Petrus in catalog. lib. 4. c. 69. Claruit temporibus Constantii Imp. vt eius Acta significant.

e Marciani.] De eo item Maurol. qui addit & Mamertinum. De eo item Molan. in addit. ad Vsuard.

f Theodori.] Græci etiam de eo hac die in Menologio, vbi eius res gestas summatim explicant.

g Agnetis.] Eius Acta conscripta esse à B. Raimundo ordinis Prædic. testatur Andreas Pisanus in appendice eiusdem vitæ, quā ex Latino sermone in linguam Italicam transtulit. Qualis autem quantave hæc fuerit, exinde disces, quod (vt auctor est idem B. Raimundus in vita S. Catharinæ Senensis lib. 3. cap. 14.) eadem S. Catharina cælesti nuncio monita, se illi parem fore in gloria beatorum accepitque & summa cum laude in suis epistolis eiusdem sæpe meminit. Asseruatur venerandū corpus eius in ciuitate Montepolitiano in Hetruria, illudq; iugi illustratur miraculo, dum rore quodam mirifico assidue perfusum conspicitur. Extat diploma Clemētis Septimi, quo eius celebritatem illic agi debere, & ecclesiasticum officium ad eam accommodatū publice recitari præcepit.

21 Vndecimo Kal. Maii. Luna. Fviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	28	21	22			

IN Perside natalis S. Simeonis [a] Episcopi Seleuciæ, & Ctesiphontis: qui, iubente Sapore Persarum Rege, comprehensus, ferroq; onustus, iniquis tribunalibus exhibitus, cum solem ipsum adorare nollet, & de Iesu Christo voce libera & constantissima testaretur, primū carcerali ergastulo cum aliis centum (ex quibus alii Episcopi, alii erāt presbyteri, alii diuersorum ordinum clerici) longo tempore maceratus est: deinde cum Vsthazanes Regis nutricius, qui ante iā lapsus à fide, sed per cum

cum ad pœnitentiam fuerat reuocatus, martyrium constanter subiisset; postridie, qui erat annus Dominicæ passionis dies, omnib. ante Simeonis oculos, qui vnumquemq; eorum strenue exhortabatur, gladio iugulatis, nouissime & ipse decollatus est. Passi sunt etiam cum eo clarissimi viri Abdechalas & Ananias eius presbyteri: Pusicius quoque præfectus Regis artificum, eo quod Ananiā titubantem corroborasset, collo circa tēdinem perforato, & linguā exinde extracta, crudeli morte occubuit; post quē & filia eius, quæ erat sacra virgo, necata est. Alexandriæ SS. martyrum Aratoris [b] presbyteri, Fortunati, Felicis, Siluii, & Vitalis, qui in carcere quieuerunt. Item SS. Apollinis, [c] Isacii, & Crotatis, qui sub Diocletiano passi sunt. Cantuariæ in Anglia S. Anselmi [d] Episcopi, sanctitate & doctrina cōspicui. Antiochię S. Anastasii [e] Sinaitæ Episcopi.

APRILIS 21.

Simeonis Episcopi, & soc. [a]] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac denique cæteri Latinorum, Greci autē in Menologio ad xv. Maij: qui & præter hos qui hic narrantur, addunt mille alios ac centum quinquaginta martyres. Horum omniū probatum, ac nobile certamen describit Sozom. hist. lib. 2. cap. 8. ex eoque cæteri, vt Cassiodo. lib. 3. c. 2. & Niceph. libro 8. capit. 36. Passi sunt hi temporibus Constantij Imperatoris, non Constantini, vt affirmare videtur Sozomenus: nam S. Hieronymus in chron. anno 7. Constantij Augusti eiusmodi persecutionem in Perside aduersus Christianos excitatam esse testatur.

b Aratoris, & socio.] Agunt de his item Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 4. c. 72. & alij. Fuit eiusdem nominis Arator subdiaconus Romanæ Ecclesiæ, poeta non obscurus, qui Acta Apostolorum scripsit heroico versu, obtulitque Vigilio Roman. Pontifici, vt docet eius epigramma ante exordium operis positum.

c Apollinis, & soc.] De his item hac die Græci in Menologio, passosq; ferunt sub Diocletiano Imperatore.

d Anselmi Episco.] Huius egregia facta conscripsit Edinerus eius contubernalis: quæ retulit Sur. in to. 2. Mandauit scriptis eadem Edmundus monachus Cantuariensis, qui etiam alium addidit commentarium de discordia orta inter ipsum, & Regem Anglorum, vt auctor est Henric. de viris illust. cap. 7. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1109. vt idem Edinerus & Sigebertus in chron. attestantur; de eo item Trithem. de viris illust. ord. Sancti Benedicti lib. 2. c. 101. ibique recenset eius scripta, lib. 3. cap. 327. lib. 4. cap. 122. & libro de script. Eccles. Item auctor catalogi script. Brita. & alij plures.

e Anastasij Sinaitæ.] De eodem agūt & Græci hac die in Menologio. Sinaita hic dictus est, quod antequam Antiochenæ præficeretur ecclesiæ, in Sina monte exercuit monasticam disciplinam, vt tradit Niceph. libro 17. cap. 29. prope finem. Claruit temporibus Iustiniani Imper. & Iustini Iunioris, à quo ob fidem Catholicam in exilium pulsus est: restitutus est autem tempore Mauritij Imp. Cum Romanæ Ecclesię præesset S. Gregorius Papa: qui ad eundem plures scripsit epistolas, quæ extant in eius registro. lib. 1. epis. 24. 25. lib. 4. epist. 36. 37. lib. 6. epist. 24. 31. & lib. 7. Ind. 1. epistо. 3. quæ est vltima ad eum scripta: nam & eodem anno diem obijt, qui numeratur annus Domini 598.

18. Sequenti autem secunda Indictione ibit idem S. Gregorius ad eius successorem Anastasium item dictum, cum ab ,ex more, fidei ipsius professionem acpisset: est epist. 47. lib 7. Indict. 2. Duo enim eiusdem nominis Episcopi, alter st alterum successiue, præfuerunt ecsiæ Antiochenæ temporibus Mauri-, & Phocæ eius successoris Imp. vt apret ex serie Antiochenorum Episcopom, quam scribit Niceph. Episcopus in ron. & Niceph. Callist. histo. libro 18. .44. qui tamen in eo reperitur errasse, im Anastasium primum, Sinaitam dim, necatum scribit à Iudęis: quod qui m secundo contigit Anastasio: nam (vt em ipse testatur) id sub Phoca Imp. fam est, quod & exploratum habetur: no etenim septimo Phocæ à Iudæis citatam eam seditionem, testatur hiria Miscella. Cedrenus, & Zonaras; o quidem tempore non Anastasius Sita, sed eius successor sedebat: ille etem biennio ante Phocæ Imperium sub uritio Imp. ex humanis decessit. Agi- de secundo Anastasio ad decimum I. Ianuarii. Errore lapsus est idem Niceph. lib. 18. cap. 44. dum nomen Sinaitæ tribuens secundo, eidem prioris Anastasij lucubrationes adscribit: Sinaitæ etenim esse omnes illas scriptiones, nullus est qui dubitet: nam cum (vt dictum est) sedere cœpisset temporibus Iustiniani Imp. sub quo multa passus, ac etiam sede pulsus est, in eius locum Gregorius suffectus est, sed tandem Mauritii Impe. tempore restituitur, vt scribit Euagrius hi. li. 4. cap. 38. 39. 40. & lib. 5. cap. 1. & 5. Nicephor. lib. 17. cap. 29. 30. & 36. Optauit S. Gregorius hunc cum honore suo Romę secum viuere, si ad sedem suam illum reuerti minime licuisset: Extat de his epist. 27. libro 1. regist. Restituto autem eidem litteris gratulatur lib. 4. epist. 37. Ind. 13. Editum reperitur eiusdem auctoris nobile opus de rectis dogmatibus, & sermones nonnulli, quos olim monachus in Sina positus scripserat; quorum aliquot Latine reddidit ediditq; noster Achilles Statius dignæ memoriæ. Habemus & in eiusdem bibliotheca librū Pastoralem S. Gregorii Papæ, quem idem Anastasius in Græcum sermonem transtulit: quod & testatur Sigebert. de viris illust. ca. 42.

Decimo Kal. Maij. Luna. G vij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23

ROmæ via Appia natalis S. Soteris [a] Papæ & martyris. Ibidem S. Caij [b] Papæ, qui sub Diocletiano Principe martyrio coronatus est. Smyrnæ SS. Apellis [c] & Lucij ex primis Christi discipulis. Eodem die SS. plurimorn [d] martyrum, qui sequēti anno post obitum Simeonis, annuo m die, quo passionis Dominicæ memoria celebrabatur, per totā rsidis regionē pro Christi nomine sub Rege Sapore gladio cæsi. In quo fidei certamine passus est Azades eunuchus Regi chaimus: Miles [e] Episcopus, sanctitate & miraculorum gloria insis: Acepsimas Eps, cum presbytero suo Iacobo, item Aithala & epho presbyteris, Azadane & Abdicio diaconis, & cōpluribus s clericis: Mareas quoque & Bicor Episcopi, cum alijs viginti

P Episcopis,

Episcopis & clericis fere ducētis quinquaginta, monachis etiam, & sacris virginibus plurimis; inter quas & S. Simeonis Epi soror nomine Tarbula, cum pedissequa sua, quæ stipitibus alligatæ, ferraq; scissæ, crudelissime necatæ sunt. Cordubæ * in Persia SS. Parmenij, [f] Helimenæ, & Chrysoteli presbyterorum, Lucæ & Mutij diaconorum: quorum triumphus martyrij in passione SS. Abdon & Sennē habetur. Alexādriæ natalis S. Leonidis [g] martyris, q. sub Seuero passus est. Lugduni S. Epipodij, [h] qui in persecutione Antonini Veri cū Alexandro collega tēcus, post dira tormēta martyriū capitis abscissione cōpleuit. Apud Senonas S. Leonis [i] Epi & cōfessoris. Anastasiopoli S. Theodori [k] Episcopi, miraculis clari.

* Corduene.

APRILIS 22.

SOteris Papæ.[a]] Beda autē & Ado de eo pridie huius diei: sed hanc esse diē natalis eius habet liber de Romanis Pōtificibus. De eius successione Irenæus lib. 3. c. 3. Euseb. in chron. & hist. lib. 4. cap. 22. Optat. lib. 2. contra Parmen. Augu. epist. 165. & alij. Cætera in Annal. Eccle. diximus. Soteris Papæ corpus trāslatum esse à Sergio Iuniori Papa in titulum Equitij, docet vetus inscriptio ibidē apud transennam posita.

b Caij Papæ.] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De eius successione Euseb. in chron. & hist. lib. 7. c. vlt. Optat. lib. 2. August. epist. 165. Niceph. in chron. & alij. Extant nonnullæ res eius gestæ inter Acta sanctæ Susannæ, & in Actis S. Sebastiani. Cætera de eo in Ann. Eccl. diximus.

c Apellis & Lucij.] Agunt de his Græci etiam hac die in Menolog. qui itemque optima ratione affirmant, Lucium hunc alium esse à Luca Euangelista; adduntque hunc fuisse præfectum ecclesiæ Laodicensi, Apellem autem Smyrnensi: assentiūturq; his etiam Dorotheus in Synopsi. Sunt hi, quorum S. Paulus Apostolus meminit ad Romanos c. 16. De Apelle consentit Hippolytus libel. de 72. discip. de Lucio autem secus, quem dicit Olympiadis fuisse episcopum.

d Plurimorum martyrum] Agunt de his hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Scribit horum certamina gloriosa Sozom. hist. lib. 2. c. 11. 12. & 13. ex quo Cassiod. histo. trip. lib. 5. cap. 2. Niceph. libro 8. c. 37. & 38. Metaphrastes autem cæteris locupletius, recitat ea Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 2.

e Milles Episc.] Hunc Beda & alij supra dicti appellant Milesium. De eodem Sozom. vbi supra, & alij ex ipso. Peregrinatum tradūt Hierosolymam ad sancta loca, necnon in Ægyptum ad inuisendos sanctos Patres eremi cultores.

f Parmenij & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri hac die. Agitur de his in præambulis Actorum S. Laurentij martyris, extant apud Sur. to. 4. die 10. Augusti. Errore librariorum accidisse puto, vt alicubi Cordulæ in Persia hi passi habeātur. Nihil enim habet commune Cordula, siue Cordyla cum Perside: nam in prouincia Cappadociæ ponitur à Ptolomęo in tab. 1. Asiæ, sicut & à Plinio lib 6. c. 3. quæ Cappadocia Themyscirena appellatur. Itaque magis placet, vt hi Cordubæ in Persia (vt habent ea Acta martyrum, qualiacūque sint) ponantur: vel pro Corduba, restituendum potius erit Corduena, quæ est ciuitas prope Tigrim, cuius meminit Ammianus Marcellinus li. 23. & 24. Æthicus autē in cosmograph. appellat Cordubennam. De Cordubenna regione est mentio ēt apud Dionē li. 37.

Sed

Sed de ea ſuperius 15. April.d. Nec ideo mirandum,ſi eiuſdem nominis ciuitas reperitur in Hiſpania, ac in Perſide: nam (ſicut ex Varrone docet Plinius li.3.c.1.) Perſæ & Iberi in Hiſpaniam peruenerũt cum ſuis coloniis: licet Socrat.hiſt.lib.1. c.16.dicat Iberos Hiſpanorum eſſe coloniam: ſed ex prædictis errare cõuincitur.

g Leonidis.] Fuit hic pater Origenis. Scribit de eius martyrio Euſebius hiſtor. lib.6.c.11.S. Hieronyv.de ſcript. Eccleſ.in Origene, & Niceph.hiſt.lib.5.cap.2. De eodem agens Suidas in hiſtor. in verbo Origenes,ait,eumdem fuiſſe Epiſcopum & martyrem.

h Epipodii.] De eo item Beda, Vſuardus, Ado, & alii. Extant Acta Epipodii, & Alexandri eius in martyrio collegæ, quæ recitat Sur.to.2. De eodem habetur homilia nomine quidem Euſebii Emiſſeni, ſed re vera S.Eucherii Epiſcopi Lugdunenſis, vt alibi pluribus diſſeruimus. De calceamento Epipodii martyris Gregorius Turonenſis de glor.confeſſ.ca.64.

i Leonis Epiſco.] Veter.manuſcrip.& alii hac die. Interfuit hic Conciliis Aurelianenſi ſecundo per vicarium, & tertio; obiitque anno Domini 591. Numeratur decimuſſeptimus eius ſedis Epiſcopus, cui præfuit annis 23. Hæc tradunt Democh. tabulæ. Sed cum tot tantum annis eum ſediſſe tradant, reperiaturq; interfuiſſe per vicarium ſecundo Concilio Aurelianenſi, quod celebratum reperitur anno Domini 536. impoſſibile videtur ad prædictum annorum numerum perueniſſe.

K Theodori Epiſ.] De eo item hac die Græci in Menolog. Hic ille celebris Archimandrita cognomento Siceota, cuius Acta ſinceriſſime ſcripta à Georgio eius diſcipulo recitat Metaphraſtes, ex quo Lipom.tom 7 & Sur.tom.2.hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 613. Heraclii Imper. anno tertio, prout eius Acta teſtantur.

13 Nono Kal. Maij. Luna. A vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

Natalis S.Georgij[a] martyris,cuius illuſtre martyrium inter coronas martyrum Eccleſia Dei veneratur. Valētiæ in Gallia paſſio SS.martyrum Felicis[b] presbyteri, Fortunati & Achillei diaconorum: qui à B.Irenæo Lugdunenſi Epiſcopo ad prædicãdum verbum Dei miſſi,cum maximam partem illius ciuitatis ad fidem Chriſti conuertiſſent, à Cornelio duce in carcere truſi ſunt, deinde diutiſſime verberati, cruribuſq; confractis circa rotarum [c] vertiginem ſtricti, fumum quoque in equulei ſuſpenſione perpeſſi, ad extremum gladio conſummati ſunt. In Pruſia natalis ſancti Adalberti[d] Bragenſis Epiſcopi & martyris, qui Polonis & Hungaris Euangelium prædicauit. Mediolani ſancti Maroli[e] Epiſcopi & confeſſoris. Tulli in Gallia S. Gerardi[f] eiuſdem ciuitatis Epiſcopi.

Eorgij [a].] De eodem hac item die Latini omnes, Græci item in Menolog. his verbis: Memoria sancti & gloriosi & magni martyris Georgij, cognomento Tropeophori: Fuit Cappadox genere, passus sub Diocletiano Imperatore. Hæc ibi. De actis S. Georgij martyris est censura Gelasij in decreto de libris apocryph. apud Grat. d. 15. cap. sancta Romana. Ea etenim quæ ab hæreticis esse composita dicuntur, in Ecclesia Romana non legi testatur. Sexta Synod. etiam c. 63. profitetur quasdam martyrum historias ab hæreticis esse conscriptas, eo nimirũ (vt ait) consilio, vt Dei martyres afficerent ignominia, & qui illas audirent, ad incredulitatem deducerent: quas omnes eadẽ sancta Synodus vetuit publicari, igniq; tradi mandauit. Id ẽt à Manichæis hæreticis factitatum, S. August. testatur, scribẽs contra Adimantum, alijsq; in locis, agẽs aduersus Manichæos. Quænam autẽ essent Acta Georgij à Gelasio improbata atq; reiecta, exquirendi studio fatigatus, ea me tandem inuenisse arbitror. In nostra bibliotheca, 3. tom. Vit. Sanct. antiquissimo ac pene vetustate consumpto codice, pag. 159. inueni Acta quædam S. Georgij multis haud dubiũ referta mendacijs: ibi portentosa quædam ab omni miraculorũ ratione aliena feruntur: quę quidem (vt prędictæ Synodi vtar verbis) non ad pietatem legentes, sed ad infidelitatẽ adducant. Insunt præterea illic quædam accepta ab hæreticis atque Gentilibus, vt conflictus ille Georgij cum Athanasio mago: Alludit nimirum auctor impius ad Georgium Arrianum Episcopũ inuasorem sedis Alexandriæ, & Magni Athanasij eius sedis Episcopi pugnacissimum persecutorem: Athanasiũ enim ab Arrianis esse magnũ appellatũ, Acta Tyrij Conciliabuli satis docẽt: apud Gentiles ẽt eamdem de eo sparsam esse calumniam, constat ex Ammiano Marcell. lib. 15. At Georgium Arrianum Episcopum defuncto Constantio Imp. occisum esse ob sua scelera Alexandriæ, relatumque a suis inter martyres, liquet, testante id etiã Marcellino lib. 22. Ex quibus sane apparet totam illam de Actis Georgij fabulã fuisse commentum Arrianorum. Leguntur in ijsdem alia nonnulla indigna martyre: vt phanatica quædam & portentosa, suspectum contubernium viduæ, ars dolosa eiusdem ad perdendos Gentilium magos, atque enecandos Gentiles quosque; innumera præterea tormentorum genera, quib. agitatus Georgius nec mori potuit; vt pręter equuleos, vngulas, crates ferreas ignitas, rotamq; mucronibus vndiq; præfixã, calceosq; armatos clauis, quę & in alijs leguntur Actis, etiam arca ferrea clauorum cuspidibus intus ad feriendũ aptata, præcipitium, contusiones malleis ferreis iteratæ, columna ingentis ponderis super eũ posita, ingentisq; molis saxũ super caput reuolutũ, ferreũ igni tum stratum, liquẽs plumbũ super effusum, 40. igniti claui, quibus est cõfossus, æneus bos candens, mersio in puteum, ingentis ponderis saxo ad collum ligato; quibus nec quidem occidi martyrem potuisse tradũt. Ad hæc insuper fingitur ibi Dacianus quidã Imp. qui Persis dominetur, & 75. Regib. imperet, sub quo Georgius passus sit, & alia multa, quæ potius delirantiũ somnia, quã sinceram historiã martyris præseferant: quæ Gelasij censura proscripta esse, absq; aliqua difficultate quisq; sibi suadere põt. Quibus reiectis quænã germana, quæ itẽ dubia de tanto martyre scripta reperiantur, in medium adducamus. Extant Acta Georgij à Metaphraste edita, sed in ijsdem displicent quę de Athanasio mago ferũtur. Alia rursus Acta habentur nõie Pasicratis Georgii serui scripta: quæ oĩa Lip. Latine reddidit: hẽt ea Sur. to. 2. quæ alienæ potius quam meæ censuræ subiicio. Vidi ea etiã quæ Iacobus de Vorag. habet in Legẽd. Sanct. quæ quidem non mediocri indigent castigatione. Legi & in vet. manuscrip. quæ in quibusdam ecclesiis recitari consueuerũt, Acta Georgii, vbi & annus passionis describitur ducentesimus nonagesimus, ibiq; hæc solummodo tormen-

ta

ta Gregorius passus narratur, verbera, rotam, ignitamq; sartaginem, ac demum gladio capite truncatus legitur: quę licèt ob lōgiores paraphrases, & carmina, quę in eis habentur intexta, minime referant pristinum illum candorem ac sine fuco dicendi stylum, tamen cæteris probabiliora videntur. habemus ea in nostra bibliotheca, tomo 9. Vit. Sanct. pag. 74.

His enarratis, iam accipe quę ex certis probatisq; auctoribus de egregio martyre scripta reperiuntur.

Non tantum in Oriente, vbi passus est, sed & in Occiduis oris clarissimus fuit. Extat epigramma Venantij Fortunati de basilica eiusdem nomine erecta in Gallijs, in quo hi versus de eius martyrio leguntur:

Carcere, cade, siti, vinclis, fame, frigore, flammis,
Confessus Christū, duxit ad astra caput.
Qui virtute potēs Oriētis in arce sepultus,
Ecce sub Occiduo cardine præbet opem.

De reliquijs eius Parisijs positis Aim. lib. 2. de gest. Franc. cap. 20. S. Germanus Parisiorum Episcopus cum Hierosolymam peregrinatus esset, rediens diuertit Constantinopolim, vbi à Iustiniano Imperatore inter alias nobiles reliquias donatus est brachio S. Georgij martyris, quod condidit Parisijs in basilica S. Vincentij. id Aim. de gest. Franc. lib. 3. cap. 9. Fuit & Romæ, quæ adhuc perseuerat, illustris memoria S. Georgij ad Velū Aureum, vbi & caput eius venerandū asseruatur, quod Zacharias Papa in theca repertum cum inscriptione Græcis litteris exarata, ibidem recondidit, vt testatur liber de Romanis Pontificibus in Zacharia. S. Gregorius Papa item ecclesiā eiusdem martyris vetustate labefactatam restituit: est de his epistola ipsius 68. lib. 4. indict. 4. Brachium eiusdem martyris Coloniam Agrippinam delatum, & multis miraculis illustratum, indicant Acta S. Annonis Episcopi Coloniē. De reliquijs eiusdem atq; miraculis editis scribit Gregor. Turonen. de glor. mart. c. 101. In Galatia præterea celebris fuit eiusdem sancti memoria: de cuius miraculis ibidem sæpius iteratis multa narrantur in vita S. Theodori Sicarotæ, cuius nuper meminimus: habet eam Lipoman. tom. 7. & Sur. to. 2. Procopius scribit lib. 1. ædific. Iustin. ipsum Iustinianum Imperatorem eidem martyri basilicam erexisse. Reges enim in militari conflictu S. Georgium martyrem inuocare solitos, eundemq; propitiū nactos esse, satis significant ea, quæ de Nicephoro Imp. scribit Cedren. in cōpend. histor. & quæ Paulus diaconus de gesta. Longob. lib. 6. c. 5. tradit de Chuniperto Rege: hi enim ob ingentem de hostibus adeptam victoriam basilicam & monasterium in honorem eiusdem martyris erexerunt. Romanam ipsam Ecclesiā ad expugnandos fidei hostes, hos pręcipue martyres īuocare cōsueuisse, Mauritium, Sebastianū, & Gregoriū, testatur Ordo Roman. de diuin. offic. in fine. Est in Sacramentario S. Gregorij in natali S. Georgij specialis de eodem sancto præfatio. Pictura illa S. Georgij, qua effingitur eques armatus, qui hastæ cuspide draconē interficit, iuxta quem et virgo posita manus supplices tendens, implorat auxilium; symboli potius, quam historiæ alicuius, opinor esse expressam imaginem: in nullis enim, quæ recēsuimus, S. Georgij Actis antiquis quicquam eiusmodi legitur: sed à Iacobo de Voragine absque aliqua maiorum auctoritate ea ad historiā referuntur: quæ potius in virgine illa typum exprimunt (more maiorum) prouinciæ, vel ciuitatis alicuius, q̄ aduersus diaboli vires tanti martyris imploret auxiliū. Symbolicas eiusmodi picturas pingi à Christianis olim cōsueuisse, satis docet Euseb. in vita Constantini Imp. lib. 3. c. 3. vbi agit de pictura Constantini, deq; dracone ab eo medio vētre transfixo, & in mare proiecto. Non imus inficias S. Georgium vt equestris militiæ militem, equestri imagine referri cōsueuisse: nā & de equo picto S. Georgiū gestante, hinnitūq; edēte, mira habes descripta à Nicephoro Georgia hist. li. 8. pag. 31. & 32. De imagine S. Georgij, ex qua sāguis fluxit, vide Georg. Pachime. histō. lib. 7. pag. 61.

b Felicis, & soc.] De his item hac die, Beda, Vsuard. & Ado. Recitat Sur. horum Acta to. 2.

P 3 Circa

c Circa rotarum vertiginem strícti.] Perantiquum fuisse rotarum supplicium docet Cæl. Rhodig.lect.antiquarũ li.10. c.5. Meminit S.Basil.homil.in quadrag. martyres de rotę tormento. Frequens reperitur in Actis martyrum rotę cruciamentum:de eodem Iosephus lib.de Machab.ad Polyb.his verbis:Decretum dat, vt si quis eorũ in patria consistens, ad sacrificia migrare noluissent,districtus rotę impetu rumperetur. Hæc ibi,sed ex versione Erasmiana. Et inferius de eiusdem cruciamenti exhibitione his verbis: Illi igitur mole pedibus appensa,atque innecti rotæ iubetur Machabæus: ita etiam in gyrũ circuli porrectus, vt solutis hinc inde visceribus,venisq; distentis,dolores ipsius & pœnæ crescerent. Et infra: Vt erat affixus rotæ ignis, in catasta obijcitur: atque ita tendentibus corpus radijs, & contrahentibus flammis, costis deinde patentibus, laterum vitalia rumpuntur,&c. Ac deinde hæc de alio tormentis exposito: Rotæ,inquit,postmodum affigitur: nec tendi magis iam poterat, &c. Ex his quidem satis accipi posse videtur, rotæ tormentum non ad incidendũ corpus, sed ad extẽdendum & dissoluẽdum esse compositum; idq; Apuleius lib.3.de asin.aur.qui cum agit de paratis tormentorum generibus ad torquendũ, hæc ait: Nec mora, cum ritu Græciensi, ignis & rota, tum omne flagrorũ genus inferuntur. Et lib.10.Nec rota,nec equuleus deerat.Hæc ille. Verum non vnius tantum, sed multiplicis generis rotæ inueniuntur in Actis sanctorum martyrum.

d Adalberti Episc.] De eodem hac die agitur apud Bedam & Adonem. Habet eius res gestas Sur.tom.2. Alias ab his diuersas legimus in cod.manuscript.monasterij S. Cæciliæ Transtiberim, quarum est exordium: Est locus,&c.Plura de eodem in breuiario Polonico, in epist. Petri Damiani de renunciando Episcop.De eodem in Actis S. Stephani Regis Hungariæ,Sigebert.in chronic.anno 994. Æneas Sil.hist.Boem.capit.16. item chron. vet. Polon. & nouissime Mart. Chrom. de reb.Polon.lib.3.qui eum martyrio occubuisse refert anno Domini 997. Dies translationis eius agitur tertiodecimo Kal. Nouemb. cuius etiam rei gesta historiam sub Othone Imperatore legi in vet.manuscrip.vbi agitur etiam de translatione sanctorum Abundij & Abundantij.

e Maroli Episc.] De quo etiam tabulę ecclesiæ Mediolanensis. Extat Ennodij Episcopi Ticinensis de eodem elegans epigramma, quod incipit: Marolus extremæ,&c. Successit hic S.Venerio.

f Gerardi Episco.] De eo Sigebert.in chron. anno Domini 1052. hæc scribit: Leo Papa Gerardum Leucorum supra se quintum Episcopum sanctitate vitæ mirabilem,habita Synodo,per auctoritatem Apostolicam decreuit in numero sanctorum confessorum in Ecclesia solẽniter habendum. Hæc ille.

* B Octauo Kal. Maij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f	
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25				

Omæ S. Sabæ [a] ductoris militum, qui accusatus quod Christianos in carcere detẽtos visitaret, coram Iudice Christum libere confessus est: a quo facibus adustus, in lebetem [h] picis feruentis iniectus, cum euasisset illæsus, eo miraculo septuaginta viros ad Christum conuertit: qui omnes in cõfessione fidei constanter permanẽtes,gladio cæsi sunt: postremo

postremo ipse demersus in flumen, martyrium cõsummauit. Lugduni in Gallia natalis S. Alexandri [c] martyris, qui in persecutione Antonini Veri post carceris custodiam primo ita laniatus est crudelitate verberantium, vt crate soluta costarum, patefactis visceribus, interiora corporis panderetur: deinde crucis affixus patibulo, beatum spiritum exanimatus emisit. Passi sunt cum eo & alij numero trigintaquatuor, quorum memoria alijs diebus agitur. Eodem die SS. martyrũ Eusebij, [d] Neonis, Leontij, Longini, & aliorũ quatuor, qui in persecutione Diocletiani post diros cruciatus, gladio percussi sunt. In Anglia depositio S. Melliti [e] Episcopi, qui a S. Gregorio in Angliam missus, Orientales, Saxones, & Regem ipsorum ad fidem conuertit. Illiberi in Hispania S. Gregorij [f] Episcopi & confessoris. Brixiæ S. Honorij [g] Episcopi. In Hibernia S. Egberti [h] presbyteri & monachi, admirandæ humilitatis & continentiæ viri. Rhemis sanctarum virginum Bonæ [i] & Dodæ.

APRILIS 24.

Abæ martyris. [a]] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, Romæ que passum tradunt temporibus Aurel. Imp.

b In lebetem.] De lebete, sic dicto cruciamenti genere, habes Machab. lib. 2. c. 7. & Ioseph. lib. de Machab. ad Poly. Frequens est mentio de eiusmodi tormento in Actis sanctorum martyrum.

c Alexandri, & soc.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Refert eorum Acta Sur. to. 2. Extat de S. Alexandro & Epipodio sermo S. Eucherij Lugdunensis, falso adscriptus Eusebio Emisseno. Diuersus plane ab hoc Alexãder ille medicus & martyr, qui cũ Attalo post diuersa pœnarum genera, gladio cæsus, occubuit, cuius & cineres in Rhodani fluenta mersi fuerunt, vt cõstat ex epistola ecclesiæ Lugdunẽsis, quam recitat Euseb. hist. lib. 5. ca. 1. Meminit & S. August. lib. de cura agenda pro mort. c. 6. de cineribus martyrum Lugdunensium in flumen iniectis: Alexander autem, de quo agimus (ne quis existimet eumdem esse cum illo) supplicio crucis martyrium cõsummauit, eiusque corpus inter dumeta absconditum, postea sepulturæ mandatum fuit, vt eius Acta testantur.

d Eusebij, & sociorum.] Agunt de his item Græci hac die in Menolog. passosq; sub Diocletiano referunt.

e Melliti Ep. sc.] De eo etiam hac die Beda, Vsuardus Ado, & alij. Scripsit Beda eius res gestas in hist. de gest. Angl. lib. 1. c. 20. & 30. lib. 2. c. 2. & seq. Eiusdem meminit S. Gregorius Papa in regist. libro 9. epist. 48. 52. 56. & 71. Ioannes diac. in vita S. Gregorij lib. 1 cap. 31. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 624. vt scribit Beda lib. 2. de gest. Anglo. c. 7. in fine.

f Gregorij Episc.] Vsuardus item de eo hac die. Agit de eodem S. Hieron. lib. de script. Ecclesiast. Isidor. de vir. illustr. c. 1. in Osio, Honorius Augustus. c. 105. pluribus autem Marcellinus presbyter in libello oblato Theodosio Imperatori. Huius Gregorij commentarios varie obsitos, obliuione obrutos, mendisq; labefactatos purgauit edidítq; noster Achilles Statius laudabilis memoriæ.

g Honorij Episc.] De quo etiã tabulæ Brixianæ Ecclesiæ. Ponitur hic decimus nonus eius Ecclesiæ Episcopus: à Philastrij autem tempore, qui eius sedis Episcopus adscribitur septimus hic numeratur

ordine duodecimus, vt scribit Rampertus Episc Brixianus in sermone de translatione S. Philastrij.

h Egberti.] De eo plura scribit Beda de gestis Angl. lib. 3. c. 4. & 27. lib. 4. cap. 3. & lib. 5. c. 10. & 23. vbi ait, cum ex hac vita excessisse anno ab incarnatione Domini septingentesimo vigesimooctauo. Fuit & Egbertus Episcopus, cuius natalis dies agitur prid. Nonas Maias, licet Eadberium alij dicant.

i Bonæ & Dodæ.] Agit de his Molanus in additione ad Vsuard. De alia Bona Petrus in catal. lib. 8. c. 71.

iiij G Septimo Kal. Maij. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

Lexandriæ natalis B. Marci [a] Euãgelistæ. Hic discipulus & interpres Apostoli Petri, rogatus Romæ a fratribus, scripsit Euangeliũ, quo assumpto perrexit in Aegyptũ, primusq; Alexandriæ Christum annuncians, constituit ecclesiam: ac postea pro fide Christi tentus, funibus vinctus, & per saxa raptatus, grauiter afflictus est: deinde reclusus in carcere, primo angelica visitatione confortatus, & demum ipso Domino sibi apparẽte, ad cœlestia regna vocatus est octauo Neronis anno. Romæ Litaniæ [b] maiores ad S Petrum. Syracusis SS. martyrum Euodij, [c] Hermogenis, & Callisti. Antiochiæ S. Stephani [d] Episcopi & martyris, qui ab hæreticis Synodum Chalcedonensem impugnãtibus multa passus, in Orontem fluuium præcipitatus est, tempore Zenonis Imperatoris. Ibidem SS. Philonis [e] & Agathopodis diaconorũ. Alexandriæ S. Aniani [f] Episcopi, qui B. Marci discipulus, eiusque in Episcopatu successor, clarus virtutibus quieuit in Domino. Laubijs natalis sancti Ermini [g] Episcopi & confessoris.

APRILIS 25.

Arci Euangelistæ. [a]] De eodem hac die Beda, ac cęteri oẽs Latinorum, ac Græcorũ qui eũdem etiam martyrem dicunt, describuntq; eius passionis Acta in Menologio. Agit de eo itẽ Euseb. hist. lib. 2. c. 14. 15. & lib. 3. c. vlt. Hierony. de script. Ecclesiasticis, Isidor⁹ de vit. & obitu SS. quorum cũ nullus dicat eum occubuisse martyrio, ab aliquib. dubitatum fuit, an re vera martyrium consummarit. At Gelasius, cuius præcipua est in Ecclesia Dei auctoritas, de eius martyrio expresse testatur, cum ait: Marcus à Petro Apostolo in Ægyptum directus, verbum veritatis predicauit, & gloriosè cõsummauit martyrium. Hęc Gelasius in Rom. Concil. in decret. de lib. auth. & apocryph. Hoc ipsum Niceph. hist. li. 2. c. 43. Metaphrastes hac die, Procopius diaconus in encomio de eodem, quod recitat Lipo. to. 7. et Sur. to. 2. Cętera autem de S. Marco, an idem sit cum consobrino Barnabæ, qui Ioãnes Marcus dictus est, & an Latine vel Græce Euangeliũ scripserit, quoniã non sunt huiusmodi, q̃ paucis absolui queãt, satis de

de his disseruisse sufficiat in nostris Annalibus Ecclesiast. vbi & de alijs q̃ ad Marcum pertinent pluribus egimus.

b Litaniæ maiores.] De his itẽ Beda, Vsuard. Ado, & alij Latinorũ: quorũ nõnulli cũ dicãt institutas a S. Gregorio sic intelligas, nõ vt ipsas maiores Litanias S. Gregorius primus inuenerit, sed quod ad sanctũ Petrũ eas indixit. Extat decretũ eiusdẽ Põtificis de Litaniarũ maiorũ annua celebritate in princ. lib. 2. registri his verbis. Solemnitas annuæ deuotionis nos, fratres dilectissimi, admonet, vt Litaniã, quæ Maior ab oĩbus appellatur, sollicitis ac deuotis debeam⁹ (auxiliãte Deo) mẽtibus celebrare, &c. Idẽ S. Põtifex occasione ingruẽtis pestilentiæ illã Litaniã instituit, quã septiformẽ appellauit. extat de ea re eius cõstitutio data 4. Kal. Sept. lib. 11. c. 2. cuius ẽt meminit Greg. Turonen. de gest. Franc. lib. 10. c. 1. Paul. diac. de gestis Longobard. lib. 3. cap. 11. & alij. Idẽ S. Gregorius, vrgẽte aliqua necessitate, nõ tantũ Romanis, sed ẽt externis Litanias indicebat, vt apparet ex li. 9. regist. epist. 45. Indict. 4. Cur aũt hæ, de quibus hic agimus, Litaniæ maiores dictæ fuerint: cõstat ad minorũ Litaniarũ differentiã sic appellatas esse. Non. n. vnæ tantum in anno, sed plures solitæ erãt fieri Litaniæ pro cõsuetudine cuiusq; ecclesiæ, vt apparet ex epist. S. Greg. 76. lib. 7. Indict. 2. ad Castoriũ, vbi habetur mẽtio de quatuor vel quinq; solẽnibus Litanijs in Rauẽnate ecclesia celebrati solitis. A quo autẽ Litaniæ primũ fuerint institutæ, adhuc mihi est inexploratũ: vetustissimũ sane morẽ fuisse in Ecclesia Litanias peragere, certissimũ est. nã quod spectat ad Ecclesiam Orientalem, S. Basilius ep. 63. ad Neocæsarienses tradit, in ea ecclesia in vsu fuisse Litanias ẽt tẽporibus S. Gregorij cognomẽto Thaumaturgi, eius ciuitatis Epi, qui vixit temporibus Decij Imperatoris, quas postmodum in cęteris Orientis ecclesijs constat fuisse frequẽtatas, adeo vt eas solẽniori põpa ẽt Arriani fuerint æmulati, vt scribit Socr. lib. 6. c. 8. & Sozom. lib. 8. c. 8. quas tamẽ Archadi⁹ Imp. edicto promulgato illis inhibuit l. 30. de hæret. C. Theod. Litaniæ ẽt repe- riuntur dictæ Processiones c. 17. Cõcilij Laodic. edit. 2. Cõstat aũt penes Latinos vetustiorem fuisse vsum procedendi ad loca martyrũ, vt Tertul. lib. 2. ad vxorẽ, & Hieron. epist. 22. ad Eustoch. Easdem itaq; siue Litanias, siue Processiones dicere velimus, vnusquisque Episcopus in suis ecclesijs studiose agere consueuit. vnde de S. Honorato Episcopo Massiliensi hæc pro magna laude Gennadius c. 99. Hic Litanias ad supplicãdũ Dei clemẽtiam cũ plebe sibi credita pro uiribus agit. Hęc ille. Porro per celebres, & ab vniuersa pene Ecclesia receptæ sũt illę, quas S. Mamertus Episcopus Viennensis restituit in Gallijs, temporibus Valentiniani Tertij Imper. anno circiter 452. vt scribit Ado Episcopus Viennen. in chron. quæ & Rogationes appellatæ sunt, cuius piæ institutionis occasionẽ scribit in sermone quodã Alcimus Auitus eiusdẽ ecclesiæ Episcopus, successorq; Esichij, quem præcessit S. Mamertus. Extat preterea de ijsdẽ epistolã Sidonij Apollinaris ad eundem S. Mamertũ scripta lib. 7. epist. 1. alia ad Aprum 14. lib. 5. vbi (vt mittamus cætera) hæc inter alia de pristina Litaniarũ obseruatione iam negligentia torpescente: Erant, inquit, quidẽ prius (quod salua fidei pace dictũ sit) vagæ, repentes, infrequentesq; & (vt sic dixerim) oscitabundę supplicationes; quę semper interpellantiũ prandiorũ obicibus hebetabantur: ad quas, ut nihil amplí⁹ dicã, figulo pariter & hortulano non oportuit conuenire. In his aũt, quas suprafatus summus sacerdos & protulit pariter & contulit, ieiunatur, oratur, psallitur, & fletur, &c. Hęc Sidonius. Ex his quidem Sidonij verbis apparet. S. Mamertũ Episcopũ non tam instituisse, quã restituisse & in meliorem formam reduxisse sacras Rogationes. Sane quidem S. Augustinus, qui tpe pręcessit S. Mamertum, de ijsdem Rogationibus, quæ pręcedunt celebritatem Ascensionis Dominicæ, non obscure meminit serm. 173. de temp. in Vigilia Ascens. tomo 10. pag. 338. edit. Louanien. Est eius exordiũ huiusmodi: Scire debemus & intelligere, fratres charissimi, q̃ a dies cõpũctionis: & pœnitentiæ celebramus, &c.

Circa

Circa finem aũt sic: Nullus sibi de industria aliquas occupationes inquirat, per quas se de ecclesiæ conuentu subducat. Sine dubio peccatorum suorum vulnera diligit, qui in istis tribus diebus, ieiunando, orando, & psallendo, medicamenta sibi spiritualia non inquirit, &c. Quibus quidem eundem de sacris Rogationibus verba facere, nullum est dubium. Extat de Rogationibus canon 29. primi Concilij Aurelianensis, item c. Rogationes. de consecrat. distinct. 3. & in Capitular. Franc. lib. 5. c. 85. De ijsdem Cęsarius Episcopus Arelat. homil. 33. hæc habet: Tribus istis diebus, quos regulariter in toto mundo celebrat Ecclesia, nullus se a sancto conuentu subducat, &c. Reliqua autem de Rogationibus vide apud eos, qui scripserunt de diuin. offic. Aliæ insuper Rogationes ab his sunt, quas instituit S. Gallus Episcopus Aruernensis, quæ media Quadragesimæ agi solitæ erant; de quibus Gregorius Turon. lib. 4. c. 5. Celebrabantur olim in ecclesia Gallicana etiam Litaniæ noni mensis, de quibus agitur in Concilio primo Lugdun. c. 6.

c Euodij, & soc.] De his item hac die Vsuard. Maurolycus, & alij recentiores.

d Stephani Episc.] Agit de huius martyrio Euag. hist. lib. 3. c. 10. & Nicephor. lib. 16. ca. 28. ex Ioanne Rhetore. Porro non tantũ Stephanũ, sed & alios Orthodoxos Episc. ab hæreticis tũc Antiochiæ occisos esse, indicant litteræ S. Simplicij Papę ad Zenonem Imp. qui de sacrilegis pœnas sumpserat. Hemus eam epistolã manuscriptam, datam x. Kal. Iulias post Consulatum Illi. est eius exordium: De ecclesia Antiochena venerandos, &c.

e Philonis & Agathopodis.] Hi esse videntur, qui ex Syria Romam comitati sunt B. Ignatium Episcopum Antiochenum, eiusque reliquias Antiochiam retulerunt, vt constat ex actis ipsius martyrij. Fuit Philo Tarsensis Ecclesiæ, Agathopos Antiochenæ diaconus. Meminit eorũdem frequenter S. Ignatius scribens ad Tarsenses, ad Philadelphos, & ad Antiochenos.

f Aniani Episc.] De eo Eusebius in chro. & hist. lib. 2. c. 23. & lib. 3. c. 12. Hieron. de scrip. Eccles. in Marco, Nicephor. hist. lib. 3. c. 2. Niceph. Episc. in chron. & alij: multa habet de eo Petrus in catal. lib. 9. capit. 19. sed quæ videntur apocrypha. Erat Alexandriæ Ecclesia nomine S. Aniani; cuius meminit Epiph. in panar. heresi 69. Eius autem sacrum corpus Venetias esse translatum accepimus. Fuit alius eiusdem nominis Anianus Aurelianensis Episcopus; alius item Meldensis, de quo agitur in Actis S. Genouefæ; ijdẽque sanctitate nobiles.

g Ermini Episc.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vsuard. Pluribus autẽ in Indic. sanct. Belg. Successit hic S. Vrsmaro anno Domini 713. Extare de eius Actis librum scriptum, idem auctor affirmat.

iij D Sexto Kal. Maij. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

Romæ natalis beati Cleti [a] Papæ, qui secundus post Apostolum Petrum rexit Ecclesiam, & in persecutione Domitiani martyrio coronatus est. Ibidẽ S. Marcellini [b] Papæ & martyris, qui sub Diocletiano pro fide Christi vna cum Claudio, Cyrino, & Antonino capite truncatus est: quo tempore magna fuit persecutio, ita vt intra vnum mẽsem, decem

decem & septem millia Christianorum martyrio coronarentur. Amaseæ in Pōto S. Basilei [c] Epi & martyris, qui sub Licinio Impe ratore illustre martyriū consummauit: cuius corpus in mare proie- ctum, & ab Elpidiphoro Angeli monitu repertū honorifice tumu- latū fuit. Bracari in Lusitania S. Petri [d] martyris primi eiusdē ciui tatis Episcopi. Viennæ S. Clarentij Episcopi [e] & confessoris. Vero næ S. Lucidij Episcopi. [f] In monasterio Centulà S. Richarij [g] pres- byteri & confessoris. Trecis sanctæ Exuperantiæ [h] virginis.

APRILIS 26.

Cleti Papæ.[a]] De eodem hac die Vsuard. Ado, & alij, Beda autem hic de Anacleto, de Cleto autem ad 3. Nonas Maij. Ob nominis similitudinem magna tū apud Latinos, tum etiam apud Græcos facta est de Cleto & Anacleto confusio: vt ni- vitium sit in codice, librariorum osci- tantia, non leues quidem, immo grauissi mi scriptores in his omnibus errasse no- tantur. S. Ignatius in primis in epistola ad Mariam Cossabolitem pro Cleto ha- bet Anacletum: id ipsum S. Irenæus fe- cisse videtur aduersus hæres. lib. 3. cap. 3. Euseb. etiam in chro. & hist. lib. 3. cap. 12. Niceph. item hist. lib. 3. cap. 2. & Niceph. Cpolit. in chron. Ex Latinis itidem Opta- tus Mileuitanus lib. 2. contra Parmen. & August. epist. 165. putantes, credo, Cletū eundem cum Anacleto, illū prætererunt. Contra autem plerique, qui nouerunt Cletum, nesciuerunt Anacletum, vt in- ter alios S. Epiphanius, qui in Panar. hæ- res. 27. ponens Cletum, prætermittit Ana cletum. Sed in his quæ sunt Romanæ Ec clesiæ, maior est adhibenda fides eius a- lumnis, quam cæteris. Post librū de Ro- manis Pontificibus S. Hieronymus de script. Ecclesiast. in Clemēte, post Linum censet Cletum. Positum habetur no- men Cleti in canone Missæ antiquitus scripto. De eodem præterea indices Va- ticani, quos exscripsimus. Quod autem Cletus ante Clementem sederit, aliaque plura de eo egimus in Annalibus Eccle- siasticis.

b Marcellini Papæ.] De ipso item hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cęteri. Ecce ti- bi iterum penes Græcos in nominibus facta confusio, putantes itidem eumdem esse Marcellinum cum Marcello, vnde Eusebius preteriens Marcellum, Marcel linum tantum numerat in chron. & hist. lib. 7. c. 26. quem errorem & cæteri secuti esse videntur, ut Niceph. Callist. hist. lib. 6. c. 34. & Nicephorus Episcopus in chro. Non sic quidem Latini, vt Opta tus lib. 2. contra Parmen. & Augu. epist. 165. ac cæteri omnes recentiores. Ipsa eo rum Acta inter se diuersa diuersos pror- sus esse, plane declarant. Successit Mar- cellinus Cato, vt omnes tam Græci quā Latini citati auctores testantur. Cætera de ipso in Annalibus Ecclesiasticis.

c Basilei episcopi.] Agunt de eodem item hac die Græci in Menologio, vbi & martyrium, corporis inuentio, atq; trāslatio narrantur. Metaphrastes ex anti- quioribus monumētis edidit eius Acta, quæ recitat Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 2. Ex quibus omnibus erroris arguitur Ni- cephorus, dum lib. 8. c. 14. adnumerat S. Basileum inter Episcopos, qui interfue- runt Nicæno Concilio, cum constet eū- dem sub Licinio Imperatore martyrio coronatum obijsse diem.

d Petri.] De eodem Vaseus in chron. Hisp. Flos sanct. Hispan. & Thesaur. con- cion. tomo 2. hac die.

e Clarentij episcopi.] De eo item hac die Beda, Ado, Viennen. in chron. anno 641. Ponitur hic trigesimus eius sedis epi scopus sub Vitaliano Papa in tabul. De- mocharis.

f Lucidij episcopi.] In tabulis ecclesiæ Veronen. & i sæpius citato codice pag. 8.

&

& 39. Est & Lucillus nomine eiusdem ciuitatis Episcopus, de quo in dictis tabulis agitur pridie Kal. Nouembris: quem illum ipsum puto, qui interfuit Concilio Sardicensi, vbi loco Lucilli Lucius subscriptus reperitur to.1. Concil. nam apud Athanasium in apologia secunda inter Episcopos Italiæ, qui illi Synodo interfuerunt, Lucillus ponitur post Seuerum Rauennatem Episcopum. Vocat eūdem cum cæteris in testimonium Athanasius in apologia ad Constantium.

g Richarij.] Agit de eodem Vsuard. hac die. Eius res gestas scripsit Albinus Flaccus ad Carolum Magnum Imperatorē, habet eas Sur. to.2. Agit de eo item Vincentius li.23.c.96.97.& 81. Trithem. de vir. illustr. ordinis S. Benedicti lib.3. c.98.& 295. Claruit temporibus Dagoberti Regis Franc. circa annum Domini sexcentesimum atque trigesimum.

h Exuperantiæ.] Maurolycus, & Molanus in addit. ad Vsuardum hac die de eadem agunt.

ij F Quinto Kal. Maij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

Icomediæ natalis S. Anthimi [a] Episcopi & martyris, qui in persecutione Diocletiani ob cōfessionem Christi, martyrij gloriam capitis obtruncatione suscepit. Secuta est quoque illum vniuersa pene gregis sui multitudo; quorum alios Iudex gladio obtruncari, alios ignibus conflagrari, alios nauiculis impositos pelago immergi fecit. Tarsi in Cilicia SS. Castoris [b] & Stephani martyrum. Romæ depositio B. Anastasij Papæ, [c] vir ditissimæ paupertatis, & Apostolicæ solicitudinis: quem (vt ait S. Hieronymus) diu Roma habere non meruit, ne Orbis caput sub tali Episcopo truncaretur: nam haud multo post eius obitum Roma a Gothis capta fuit. Bononiæ sancti Tertulliani [d] Episcopi & confessoris. Brixiæ Sancti Theophili [e] Episcopi. Constantinopoli Sancti Ioannis [f] abbatis, qui pro cultu sacrarum imaginum sub Leone Isaurico plurimum decertauit.

APRILIS 27.

Nthimi Episc.[a]] De eo itē hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri Latinorum. Greci autem in Menol.3. No. Septem. Scribit de Anthimo Euse. hist. lib.8.c.6. & Niceph. hist. lib.7. c.6. & 16. Extant eius Acta a Metaphraste descripta; retulit eadē Lipom. to.6 & Sur. to.2. Successit hic S. Cyrillo eiusdē ciuitatis Episcopo, vt testantur Acta SS. martyrum Indes & Domnæ, quę recitat Metaphrast. septimo Kalen. Ianuarij, ex quo Lipom. to.5.& Sur. tom.6. In honorem S. Anthimi Iustinianus Imp. nobilem memoriam excitauit, vti scribit Procop. lib.1. de ædif. Iustiniani Imperatoris.

b Castoris & Stephani.] Vsuardus de Castore tantum, Maurolycus de vtroque, cui adstipulantur vet. manuscrip.

c Anastasij Papæ.] Agunt de eo item hac

hac die Beda, Vſuardus & alij. Locus S. Hieronymi hic citatus extat in epiſt. 6. ad Principiam. De eius ſucceſſione Auguſt. epiſt. 165. Proſp. in chron. Socrat. lib. 7. c. 9. Theod. lib. 5 c. 23. Sozom. lib. 8. c. 24. Eius Acta in Annal. Eccleſ. ſcripſimus. De Vrbe capta a Gothis, cuius hic mentio habetur, conſtat id contigiſſe Varari & Tertullo Conſſ. ut ſcribit Caſſio. & Proſper in chron. quod & omnes profitentur: numeratur is annus (ſecundum Faſtos Onuphrij) a Chriſto 410. ſedis autem Innocentij nonus. Corpus S. Anaſtaſij Papæ a Sergio Iuniori translatum eſt in titulum Equitij. ut uetus inſcriptio in eadem eccleſia poſita docet.

d Tertulliani Epiſc.] Succeſſit hic Paterniano, poniturque octauus eius ſedis Epiſcopus.

e Theophili Epiſ.] Numeratur hic decimus eius ſedis Epiſcopus, tertiuſq; poſt ſanctum Philaſtrium: de eo Rampert. in ſerm. de translatione ſancti Philaſtrij.

f Ioannis abbatis.] De eo item Græci hac die in Menologio, vbi etiam paucis eius res geſtæ deſcribuntur.

28 Quarto Kalen. Maij. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

RAuennæ natalis S. Vitalis [a] martyris, patris ſanctorũ Geruaſij & Protaſij: qui cum beati Vrſicini corpus ſublatum honeſtate debita ſepeliſſet, tentus a Paulino Conſulari, poſt equulei tormenta iuſſus eſt deponi in profundam foueam, & terra ac lapidibus obrui; talique martyrio migrauit ad Chriſtum. Mediolani ſanctæ Valeriæ [b] martyris, coniugis S. Vitalis. Atinæ S. Marci, [c] qui a Beato Petro Apoſtolo Epiſcopus ordinatus, Aequicolis primus Euangelium predicauit, & in perſecutione Domitiani ſub Maximino Præſide martyrij coronam accepit. Alexandriæ paſſio S. Theodoræ [d] virginis, quæ idolis ſacrificare contemnens, cum eſſet in lupanar tradita, repente quidam ex fratribus nomine Didymus miro Dei fauore cõmutatis veſtibus illam eripuit, qui poſtea in perſecutione Diocletiani ſub Euſtratio Præſide ſimul cum eadem percuſſus, ſimul coronatus eſt. Eodem die ſanctorum Aphrodiſij, [e] Caralippi, Agapij, & Euſebij martyrum. In Pannonia S. Pollionis [f] martyris, ſub Diocletiano Imperatore. Pruſæ in Bithynia ſanctorum martyrũ Patricij [g] Epiſcopi, Acatij, Menãdri, & Polyæni. Turiaſone in Hiſpania S. Prudentij [h] Epiſcopi & confeſſoris. Corfinij in Pelignis S. Pamphili [i] Valuenſis Epiſcopi, charitate in pauperes, & gratiã miraculorum illuſtris: cuius corpus Sulmone conditum eſt.

APRI-

Italis.[a]] De eo item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Extāt eius res gestæ iunctæ Actis sanctorum Geruasij & Prothasij ex epistola nomine S. Ambrosij, quam recitat Sur. tom. 3. decimanona Iunij. Mombritius item recenset huius Acta. tom. 2. De eius venerando sepulchro Venantius Fortunatus lib. 4. vit. S. Martini meminit his versibus:

Inde Rauennatum placitam pete dulcius vrbem,
Pulpita sanctorum per relligiosa recurres.
Martyris egregij tumulum Vitalis adora, &c.

Et alibi.

Vitalem ac reliquos tot chara Rauenna sepultat.

Lib. 7. ad Bod. ducem. Extat de eodē sermo Petri Damiani apud Sur. tom. 2. Pluribus Hieron. Rub. hist. Rauen. li. 1. qui & de veteri inscriptione ad eius ędē agit lib. 3. Fuit eiusdem nominis Vitalis Episcopus eiusdē ecclesiæ Rauennatis: quē miror admodū prætermissum ab ijs, qui res Rauennates tractarunt, pręcipue vero nouissime a Hieron. Rubeo, viro alio qui pereruditо, qui in posteriori edit. suarum historiarum Rauēnatum, quam conatur, vel sua ex his est emendaturus, vel fortasse his nostris obiectionibus plenius satisfacturus: quod si fiet, a veritate nos vinci libentissimo accipiemus animo. Feliciter quidem accidit, ut obortis inter hi sce contentionibus, non inde, vt assolet, liuor vel æmulatio aliqua intercesserit, sed velut quibusdam tenacioribus amoris vinculis mutua inter nos beneuolentia stringeretur. Mirificus quidem in homine, quem inspexi, candor animi, sinceri amoris illex, me penitus illi deuinxit. Sed ad Vitalem, vnde digressi eramus, redeamus. Ad hunc Vitalem Episcopum scripsit Venantius Fortunatus duo epigrammata; fuit enim illi æqualis; agitq; basilica S. Andreæ ab ipso erecta, quam idem Rubeus ex antiquis eius Ecclesiæ monumentis tribuit sancto Petro Chrysologo, redarguens eos etiam, qui eamdem adscribunt Maximiano. Porro vitalem Epm eam erexisse, ex duobus illis epigrammatibus luce clarius apparet: habentur eadem lib. 1. in principio. Vixit hic Vitalis Episcopus circa annū Domini 570. quibus etiam temporibus claruit Venantius Fortunatus, qui Rauēnæ nutritus, ibidē etiam liberales didicit disciplinas, vt scribit Paulus diaconus de gestis Longobardorum lib. 2. c. 9. Maneant hæc de Vitale Episcopo, quousq; noster Rubeus in secunda sui commentarij: editione hæc ex Venantio obiecta diluat, & sua euidentiori probatione confirmet.

b Valeriæ.] De eadem Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. Huius martyrij Acta intexta habentur cum rebus gestis S. Vitalis, quas nuper citauimus.

c Marci Episc.] Legimus eius Acta tā soluta oratione quam metro conscripta Atina Romam transmissa; in quibus licet auctorum nomina desiderentur, cōpertum tamen habemus ex Petro diacono bibliothecario Cassinate in lib. de vir. illust. monast. Cassinen. c. 45. scriptam esse passionem eiusdem S. Marci a Petro diacono Cartulario eiusdē monasterio ad Odesirium abbatem; qui quidem auctor narrat, additum ab eodem etiā tractatum de excidio & restauratione eiusdem ciuitatis Atinæ, necnon libellum de eiusdem sancti translatione atque miraculis, compositumque Canticum Ecclesiasticum in eius solemnitate canēdum, ac demum de eadem celebritate sermones octo. hæc Petrus diaconus, quē illum ipsum puto Petrum, qui ea scribens de se ipso, tamquam de alio extraneo modestiæ causa locutus est. Quod ad opus metricum spectat, idem scriptor eodē libello cap. 43. refert, Petrum Romanæ Ecclesiæ subdiaconum scripsisse versibus res gestas eiusdem sancti Marci Episcopi.

d Theodoræ.] Beda, ac cæteri qui supra auctores hac die, Græci autē Nonis Aprilis. Censetur hæc eadem cum ea de qua scribit S. Ambrosius lib. 2. de virgin. hoc pro Alexandria ibi Antiochia legatur,

tur, quod librariorum potius vitio accidisse existimamus. Græci etenim ac Latini omnes vno ore illam Alexandriæ passam esse testantur: idque etiam eius Acta profitentur, quæ ex antiquis monumentis edidit Metaphrastes: extant apud Lipom.to.7.Sur.to.2. Consule annotationē inferius positam die 3. Maij in Alexādro & Antonina.

e Aphrodisij & soc.] Agunt præterea hac item die de his Beda, & Vsuar. Ado, cæterique recentiores.

f Pollionis.] De eodem Beda, ac cæteri qui supra. Huius Acta summatim cōplexa recitat Petrus in catalogo.lib.4.ca.94 licet in mendoso codice; pro Pollione, Pullio, pro Cibali Ciualis, & pro Sirmio Firmus legatur.

g Patricij Episc.] Græci itidem de eo hac die in Menologio, vbi pluribus eius res gestas referunt.

h Prudentij episc.] De eo Vasæus in chron. Hisp. qui scribit fuisse Episcopum Tarraconensem, vixisseque temporibus Diocletiani. Plura de eodem in Flore sanct. Hispan. & in Thesaur. concion. tomo secundo.

i Pamphili Episco.] Huius Acta Romam allata accepimus a D. Federico Ranaldo, Vaticanæ bibliothecæ præcipuo custode, viro integerrimo, cui me plura debere profiteor: eius etenim officio & propensiori erga me beneuolentia a studio eiusdem bibliothecæ sæpe penetralia patuere, ex quibus magna facta est rebus nostris accessio.

29 Tertio Kal. Maij. Luna. G

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

Mediolani sancti Petri[a] martyris, Ordinis Prędicatorum, ab hæreticis ob fidem Catholicam interempti. Apud Paphum in Cypro S. Tychici[b] discipuli beati Pauli Apostoli, quem idē Apostolus in suis epistolis charissimū fratrem, ministrum fidelem, & conseruum suum in Domino appellat. Cirthæ in Numidia natalis sanctorum martyrum Agapij[c] & Secundini Episcoporum, qui post longum apud præfatam vrbē exilium, in persecutione Valeriani, in qua tunc maxime Gentiliū rabies ad tentandam iustorum fidem inhiabat, ex illustri sacerdotio effecti sunt martyres gloriosi. Passi sunt in eorum collegio Aemilianus miles, Tertulla & Antonia sacræ virgines, & quædam mulier cū suis geminis. Eodē die SS. septem Latronum,[d] qui a S. Iasone ad Christū conuersi, martyrio vitam adepti sunt sempiternam. Brixiæ S. Paulini[e] Episcopi & confessoris. In cœnobio Cluniacensi S. Hugonis[f] abbatis. In monasterio Molismensi S. Roberti[g] primi abbatis Cistertij. Romæ S. Catharinæ[h] virginis Senensis, Ordinis S. Dominici, vita & miraculis claræ, quam Pius Secundus in sanctarum Virginum numero adscripsit.

APRI-

Etri matt.a] Huius res præclare gestas scripsit Thomas Lentinus, Patriarcha Hierosolymitanus, quas Surius descripsit to.2. Plura de eodem Vincen.lib.31.ca.103. & Antoninus in 3.par. tit.23.cap.6. Martyrium subijt anno Domini 1252. Sequenti vero anno ab Innocentio Papa IV. adscriptus est in numero Sanctorum, ut de eo scribit Bernardus in chron. Cætera collecta habes simul in Thesauro concion. tom.2. hac die. Porro officium ei duplex persolui, Sixtus Quintus Pontifex Maximus, datis de ea re Apostolicis litteris, præcepit anno Domini 1586.

b Tychici discip.] Scribit de eo Paulus Apostolus ad Ephesios 6.ad Coloss.4. & 2.ad Timoth. capit.4. Lucas etiam in Act. Apost.c.20. Agit de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij. Tradit Dorotheus in synop.hûc fuisse primum Chalcedonensis ecclesiæ Episcopum.

c Agapij & Secundini.] De his item hac die Vsuardus, Ado, & alij, Beda autem tertio Kalen. Aprilis. Extant horum res gestæ vna cum Actis sanctorum Mariani & Iacobi, quæ recitat Sur.tom.2.2. & 3.in principio.

d Septem Latronum.] Agunt de his item hac die Græci in Menologio, a quibus etiam recensentur eorum nomina, videlicet, Saturninus, Iacischolus, Faustianus, Ianuarius, Marsalius, Euphrasius, & Mammius; quos omnes Iason & Sosipater Christi confessores eodem cum illis inclusi carcere, primum ad Christi fidem, inde ad cõfessionem eius nominis, ac tandem ad promerendam martyrij coronam incitarunt. Hæc ipsa in dicto Menologio recitantur.

e Paulini episcopi.] De quo & tabulæ ecclesiæ Brixianæ, ex quibus etiam alij acceperunt.

f Hugonis abbatis.] Scripsit eius Acta monachus Cluniacensis, Hugo item nomine; habet ea.Sur.to.2. Eadem item mõnumentis mandata a Gilone atque Rainaldo tradit Molanus. Recenset eũdem S.Bernardus, cũ meminit de Sanctis abbatibus cœnobij Cluniacensis in apologia ad Gulielmum. De eodẽ Petrus Cluniacensis lib.1. & 2. miracul. Vsus est eo familiarissime Gregor. Septimus Roma. Pontif. cuius ad illum extat epistola data anno Christi 1078. Kalend. Iulij primæ Indict. qua ærumnas deplorat, quibus assidue angebatur. Obijt (vt auctor est Sigebertus in chron.) anno Domini 1109. De eo item alij plerique scriptores, ac nouissime Trithem.de vir.illustr. ordinis sancti Benedicti lib.3.c.38.

g Ruberti abba.] Extat eius uita scripta ab Odone abbate Molismense, quam retulit Sur.in tom.2. hac die. Excessit ex hac vita anno Domini 1098. vt testatur Sigebert.in chron. Huic successit Albericus, cui subrogatus est Stephanus, de quo superius actum est.

h Catharinæ.] Acta eius nobilissima scripsit beatus Raimũdus Capuanus, ordinis Prædicatorum magister, necnon Ioann. Tolosanus Latine edidit. multa præterea ex dialogorum libris, ac eius epistolis colligi possunt de eius rebus gestis. Migrauit ex hac vita anno a Christo Domino 1380. quam Pius Papa secundus anno 1461. adscripsit in Sanctarum numerũ. Plura de eadem sanctus Antoninus in 3.par.tit.23.cap.14. Legimus in cod.manuscrip. luculentam orationem, quam idem Pontifex Pius habuit in publico Consistorio ea die; qua eam relaturus erat in numerum Sanctarum. est eius exordium: Catharinam Senensem in catalogum hodie sanctarum Christi virginum relaturi; &c. Leguntur ibidem litteræ Apostolicæ de canonizatione eiusdẽ, datæ vndecimo Kal Nouembris, anno tertio Pontificatus eius, quæ sic incipiũt: Ezechielis Prophetæ magna est sententia, &c.

Pridie

30 Pridie Kal. Maij. Luna. A xxix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

Ambeſe in Numidia natalis SS.martyrũ Mariani [a] lectoris, & Iacobi diaconi: quorũ prior, cum iam pridẽ inſeſtationes Decianæ perſecutionis in cõfeſsione Chriſti viciſſet, iterũ cũ clariſsimo collega tentus eſt, & ambo mirabiliter poſt dira, & exquiſita ſupplicia diuinis reuelationibus ſecũdo confortati, nouiſsime cum multis alijs gladio cõſummati ſunt. Apud Santonas B.Eutropij [b] Epi & martyris, quẽ S.Clemẽs Pontificalis ordinis gratia conſecratũ direxit in Galliam, peractaque diu prædicatione, ob Chriſti teſtimoniũ colliſo capite, victor occubuit. Cordubæ SS.martyrum Amatoris [c] presbyteri, Petri monachi, & Ludouici. Nouariæ S.Laurentij [d] presbyteri, & puerorũ martyrũ, quos ille ſuſceperat educandos. Alexãdriæ SS.martyrum Aphrodiſii [e] presbyteri, & aliorum triginta. Epheſi S.Maximi [f] martyris, qui in perſecutione Decii coronatus eſt. Firmi in Piceno S.Sophiæ [g] virginis & martyris. Neapoli in Cãpania S.Seueri [h] Epi, qui inter alia admiranda, mortuũ de ſepulchro excitauit ad tempus, vt mendacem creditorem viduæ & pupillorũ falſitatis argueret. Euoreæ in Epiro S.Donati [i] Epiſcopi, qui tempore Theodoſii Imperatoris eximia ſanctitate refulſit. Londinij in Anglia S.Erconualdi [k] Epiſcopi, qui multis miraculis claruit.

APRILIS 30.

Ariani & Iaco.[a]] De his item hac die Vſuardus, & Ado, pluribus, Petrus item in catalogo. lib.4 cap.104. Extant horum Acta, quæ recitat Sur. tom.2.

b Eutropij Epiſ.] Vſuardus item, Ado, & alij hac die, Petrus in catalo. lib.4. cap. 105. Meminit eiuſdem Greg. Turonen. de glor. mart. cap. 56. Petrus Cluniacenſ. epiſt.2. Extat epigramma Venantij Fortunati de baſilica S.Eutropij per Leontiũ Epiſcopum reſtituta. De eodem Eutropio ſcripſit carmen laudis Franc. Bonad. ſanctor. lib.2. Monod.

c Amatoris & ſoc.] Horum martyrij res geſtas ſcripſit S.Eulogius in Memoriali ſanct. lib.3. c.13. Paſſos teſtatur hac die, æra octingenteſima nonageſima tertia, a Chriſto autem anno 855.

d Laurentij, & ſoc.] De his etiam tabulæ eccleſiæ Nouarienſis, quas vna cũ rebus geſtis prædictorum ſanctorũ martyrum Romam miſſas accepimus. Plura de ijſdem in vita S.Gaudentij eiuſdem ſedis Epiſcopi, quam recitat Monbritius tom.1. vit. ſanct. Paſſi ſunt hi temporibus Valentiniani Imp. ſubita graſſatione gentilium in eoſdem irrumpente,

vt factum est etiam eodē sæculo in martyres Anaunenses. Placuit hic describere antiquum epigramma exculptū in marmoreo sepulchro, quod dictorum sanctorum martyrum sacris ossibus est refertū, ex quibus medicus liquor manare consueuit. Est enim huiusmodi.

Aspicis hoc marmor tumuli de more cauatum?
In solidū est intus, rima nec vlla patet.
Vnde queat tellus occultas mittere lymphas?
Manat ab ingestis ossibus iste liquor.
Si dubitas, medio sudantes tolle sepulchro
Relliquias dices: Vnda salubris vbi est?

e Aphrodisij, & soc.] Agunt de his itē hac die Beda, ac recentiores, assentiunturque vet. manusc.

f Maximi.] De eo etiā hac die Vsuardus, Ado, & alij. Extant eius Acta, quæ quo breuiora, eo fideliora esse noscūtur. Habet ea Sur. to. 2. Accepta videntur ex Actis publicis, quæ Proconsularia dicebantur: sic enim ea apud Augustinū contra Donatistas appellata reperiuntur.

g Sophiæ.] De qua etiam tabulæ Firmanæ ecclesiæ, vbi & sacra eiusdem pignora condita debito honore coluntur.

h Seueri episcopi.] Huius Acta ex antiquis monumētis nup edidit Paul. Rhegius. Claruit tēporibus Valentiniani Iunioris. Hunc illum ipsum puto Seuerū, ad quem extat S. Ambrosij epistola. Irrepsit error in eius Acta, dum Valentinianus Iunior, Senior est existimatus. Paulo ante Seuerum sedit ibi Maximus Episcopus Catholica fide præstantissimus, qui cum resisteret Arrianorum perfidiæ, post Conciliabulum Ariminense actus est in exiliū. De eo mira scribit Marcellinus presbyter in libello, quem obtulit Theodosio Imperatori. Extat Neapoli S. Seueri Episcopi nomine vetus ecclesia, q̄ annis præteritis concessa est Fratribus Prædicatorum, qui ibidem sub piæ memoriæ, ac spectatissimæ nostrorum temporum sanctitatis viro R. Magistro Paulino Lucensi, restitutore pristinæ obseruantiæ regulæ S. Dominici, summa cum laude sanctissimæ vitæ institutum, sicut in alijs plerisq; locis, in ea vrbe primum aggressi, felicissime propagarunt.

i Donati episc.] Græci etiam de eodē hac die in Menologio. Scribit eius res gestas Sozom. hist. lib. 7. capit. 25. Niceph. lib. 12. c. 45. Ado Viennen. in chron. anno 396. Mombrit. tom. 1. vit. sanct.

K Erconualdi episc.] Scribit res ab eo gestas Gorhzelinus Morimensis, vt constat ex catalogo scrip. Britan. De eo præterea Beda de gestis Anglorum lib. 4. c. 6. item Trithemius de viris illustribus ordinis S. Benedicti lib. 4. c. 163. Vixit circa annum Domini 670.

M A I V S.

xxviij E Kalen. Maij. Luna. 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3

Atalis beatorum Apostolorum Philippi [a] & Iacobi, [b] ex quibus Philippus postquam omnem pene Scythiam ad fidem Christi conuertisset, apud Hierapolim Asiæ ciuitatem cruci affixus, & lapidibus obrutus, glorioso fine quieuit. Iacobus vero, qui & frater Domini legitur, & primus Hierosolymorum Episcopus, e pinna templi præcipitatus, confractis

cruribus, ac fullonis fuste in cerebro percussus interijt, ibique non lõge a tẽplo sepultus est. In Aegypto S. Hieremiæ [c] Prophetæ, qui a populo lapidibus obrutus, apud Taphnas occubuit, ibiq; sepultus est: ad cuius sepulchrũ fideles (vt refert S. Epiphanius) supplicare cõsueuerunt, indeque sumpto puluere, aspidum morsibus medentur. In Gallijs, territorio Viuariensi, B. Andeoli [d] subdiaconi, quem S. Polycarpus vna cũ alijs ab Oriente misit in Galliam ad prædicandũ verbum Dei. Hic sub Seuero Imperatore spinosis fustibus cæsus, demũ ense ligneo capite in quatuor partes in modũ crucis cõsciso martyriũ cõsummauit. Oscæ in Hispania SS. martyrum Orientij [e] & Patientiæ. Seduni in Gallia passio S. Sigismũdi [f] Regis Burgundiorum, qui in puteũ demersus occubuit, ac postea miraculis claruit. Antisiodori S. Amatoris [g] Epi & cõfessoris. Auscij sancti Orientij [h] Episcopi. In Anglia sanctorum Asaphi [i] Episcopi, & Vualburgæ virginis. Bergomi S. Gratæ [k] virginis.

MAII I.

Hilippi & Iacobi.a] De Philippo & Iacobo Beda, ac cæteri Latinorum hac die agũt, Græci vero in Menologio xviij. Kalen. Decemb. de Philippo; de Iacobo autem seorsum xiij. Kalend. Iulij. Vetus autem inscriptio aliter se habebat, quæ ex antiquis manuscrip. Martyrologijs & ex Sacramentarijs apud Microlog. c. 55. ponitur in hunc modum: Festiuitas sanctorum Apostolorum, Iacobi & Philippi, & omnium Apostolorum, &c. Huius inscriptionis ratio ibidem ponitur. Præter ea, quæ de Philippo in sacro leguntur Euangelio, Clemens Alexan. lib. 3. Stromat. hunc illum fuisse scribit, cui Dominus dixit: Sine mortuos sepelire mortuos suos, tu me sequere. Lucæ 9. Ob conuenientiam nominis cum Philippo diacono vno ex septem ab Apostolis ordinatis, factum reperitur, vt confusis ipsorum rebus gestis, quod vnius est, alteri tribuatur, vt inter cætera, filiæ quæ ex Act. Apostolorum. c. 6. & 21. Philippi diaconi esse noscuntur, ipse a nonnullis Philippo Apostolo tribuuntur, vt de eo fecisse videtur Clemens Alex. quem citat Eusebius hist. li. 3. cap. 24. idemq; Polycrat. apud Hier. de script. Eccles. in Polycrate. licet ex eodem aliter legat Euseb. histor. li. 2. c. 25. qui & ipse aliquãdo easdẽ Apostoli esse filias scribit lib. 3. c. 33. quamuis superius diaconi filias esse dixisset. Filias itẽ tribuit ei Isidorus lib. de vit. & mort. sanct. ca. 75. licet alterius cuiuspiã potius quam Isidori sit illud opus, sed cum hæc longiori indigeant examine, in Annalibus opportuniori loco de his egimus. Quod autem hic dicitur, omnẽ pene Scythiam ad fidẽ Christi conuertisse: Philippũ Apostolũ in Asia Superiori Euangelium prædicasse, Scythiam insuper peragrasse, ac demum reuersum in Phrygiã, martyrio occubuisse, tradunt Nicephor. hist. lib 2. ca. 39. Metaphrast. in Actis ipsius, quæ recitat Lipom. tom. 6. & Sur. to. 3. Isidorus de vit. & obit. sanct. ca. 75. qui addit & Gallis Euangelium prædicasse; sed puto, Galatis, pro Gallis esse restituẽdum, Galathæ. n. Gallorum coloni, Phrygiæ partem incoluere. Plinius lib. 5. cap. vlt. De Hierapoli in Phrygia, vbi passus, & honorifica sepultura conditus est, hæc S. Ioan. Chrysost. in homil. in duodecim Apostolos: Philippus miraculis conseruat Hierapolim. De mortis gñe scribit

bit Eusebius in chron. anno duodecimo Claudij Philippum Apostolum cruci affixũ,ac lapidibus insuper obrutũ: diuersa tamẽ refert Metaphrastes vbi supra,et Niceph. lib.2. c.39. Apud Hippolytũ in cõmentariolo Græce scripto legi Philippum tpe Domitiani Imp. esse crucifixũ capite inuerso:accepimus illũ è biblioth. Card.Syrleti. Ferũtur pleraq; de Philippo sub incerto auctore lib.de passionibus Apostolorũ,& alia sub noĩe Abdiæ, quæ licet apocrypha cẽseatur, vera tamẽ non nulla ibi esse,mihi facile persuadeo. Est celebris Romæ memoria SS.Apostolorũ Philippi & Iacobi,vbi sacra eorũ corpora requiescunt;de qua hęc Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnũ Imp. de imaginibus. Pelagius Papa,atque successor eius Ioannes, miræ magnitudinis ecclesiã Apostolorũ ædificantes,historias diuersas tã in musiuo,quã in varijs coloribus cum sacris pingentes imaginibus, & a tunc vsque hactenus a nobis venerãtur. Hæc Hadrianus. Rursus autẽ in libro de Rom. Pont. in Pelagio Papa Primo hæc leguntur:Eodem tempore initiata est basilica Apostolorum Philippi & Iacobi: quæ dũ initiaretur fabricari,mortuus est.Hæc ibi.Et in Ioãne eius successore: Hic,inquit auctor,perfecit ecclesiã sanctorum Philippi & Iacobi,& dedicauit eam. Porro titulus sanctorũ Apostolorũ nomine lõge ante prædictorũ Pontificum tempora Romæ erat, cuius frequens est mẽtio in Concilio secũdo Romano sub Symmacho Papa, & in Concilio Romano sub S.Gregorio Pontifice.

b Iacobus.] Hic frater Dñi,Iustus,idẽque Minor est appellatus, quem a S.Petro ordinatum fuisse Episcopum Hierosolymorum,ex Clemente Alexan. refert Euseb.hist.lib.2.c.26.Ioannes Chrysostomus in Ioan.homil.84.& alij.De eius cathedra Epi adhuc superstite temporibus Constantini, scribit Eusebius hist.lib.7. c.14.De lamina aurea,quã vt summus sacerdos eius ecclesię gestare cõsueuit, scribit auctor de excid. Hierosol. qui dicitur Hegesippus,Euseb.lib.2.c.22.Hieron. de scrip.Ecclesiast.in Iacobo,& Epiphan.in Panar. hæres.78. qui omnes & eiusdem institutum vitæ describunt. Illam vero quorumdam sententiam de tribus Iacobis,qua Iacobus Alphæi a Iacobo Iusto distinguitur, in Annal Eccles. pluribus confutauimus.Huius martyrium ex Hegesippo scribit Eusebius hist.lib.2.ca.22. Perpauca vero Iosephus Antiquit. li.20. cap.8.Origenes lib.1.contra Celsum,Metaphrast.& alij de eodem pluribus.

c Hieremiæ Prophetæ.] De eodẽ non tantum Latini oẽs, sed & Græci hac die agunt in Menologio. Præter ea,quæ de Hieremia in diuinis scripturis leguntur, scribit de eo Iosephus Antiquit.lib.10.c. 6.7.10. & 11.Epiphan. de vit. & interitu proph.cap.8.Hieron.c.1.in Hierem.& c. 23. & in præfat.118. Isid. cap.38.Hieremiæ foueam Constantinus miro exornauit ædificio,vt scribit Niceph. hist.lib.8. c.30.Cur autem in diuinis Scripturis nõ sunt scriptæ neces Prophetarum, quos a Iudeis occisos esse Christi testimonio cõprobatur; vide quæ scribit Origenes ad Africanum, cum agit de Susannæ historia.De ossibus Hieremiæ Proph.trãslatis ad Tetraphilũ, vide in Prat.spirit.c.77.

d Andeoli.] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij pluribus agunt. Quod pertinet ad territorium Viuariense,eiusdẽ noĩs Cassiodorus erexit nobilissimum monasteriũ, quod illustrius reddidit pręclara bibliotheca,quam magno cum labore & impensa collegit, quã descriptã habes in duobus illis libris quos scripsit eruditissime de Instit. diuin.lect. De ipso aũt monasterio Viuariẽsi habes ibid.lib.2.c.29. An aũt in eodem territorio Viuariensi fuerit monasteriũ Cassiodori,non auderẽ affirmare;cũ pręsertim, secundum descriptionẽ Cassiodori, alio in loco potius esse positum videatur.

e Orentij & Patiẽtiæ.] In Flore sanct. Hisp.ex vet. monumentis Oscensis ecclesiæ leguntur hi parentes fuisse S.Laurentij martyris.

f Sigismundi.] De quo Beda,Vsuardus, Ado,& alij. Scribit de eo Greg. Turonen.histor.Francor.lib.3. capit.5.& 6. & exactius de gloria martyrum cap.75. Aim.lib.2.c.4.Ado Viennen.in chron.anno Domi.492.Sigebertus refert eius necem

cem anno Christi 515.& alij plures, nouissime vero Papyrius Maso, qui etsi breuius, diligentius tamen cæteris (mea sententia) res Francorum conscripsit.

g Amatoris episcopi.] Vsuardus, Ado & alij de eodem hac die. Huius vitã eru dite conscriptam extare dicit Molanus, sed nobis hactenus incognita est: ea tantum legimus de S.Amatore Episcopo, quæ Cõstantinus scripsit in Actis S.Germani Episcopi Antisiod. lib.1. cap.2.3.4. & quæ Surius refert tom.7. hac die. Mẽtio de eodem habetur in vita sancti Patricij Episcopi Hibernorum. Huius opera delata esse in Gallias corpora sanctorum Quirici & Iulittæ, habent Acta eorumdem martyrum', quæ recitat Mombrit.to.2. De eodem Vinc. lib.20.capit.6. Mẽtio hr̃ de ipso ẽt in vita sãcti Mamer. apud Mombrit. tom.2.vit.sanct. pag.70. Agit de eodem Petrus in catalogo lib.4. c.113.& alij. Vixit tẽporib. Honorij Imperatoris. Sedit annos triginta. Obijt anno Dom.421. Numeratur sextus eius ciuitatis episcopus in tabulis Democharis.

h Orientij episc.] De eo hac die Vsuardus, Ado item, sed eum Tholosæ ponit.

i Asaphi episc. & Vualburg.] In Anglicana ecclesia de his una simul agi percepi. Beda autem hac die tantũ de Vualburga, cuius Acta atque miracula recitat Sur. tomo 7. Scriptam esse vitam eius a Vuilibaldo Episcopo, tradit Molanus in annot.ad Vsuar. De ea item Trithem.de vir. illustr. ord. S.Bened.lib.3.capit.250. Claruit circa annum 750.

K Gratæ.] De ipsa etiam tabulæ ecclesiæ Bergomensis, ex quibus etiam alij.

2 Sexto Nonas Maij. Luna. Cxxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

Lexandriæ natalis S.Athanasij [a] eiusdẽ vrbis Epi, sanctitate & doctrina clarissimi, in cuius persecutionẽ vniuersus pene Orbis cõiurauerat: ipse tamen Catholicã fidem a tẽpore Constantini vsq; ad Valentẽ aduersus Imperatores, Præsides, & innumeros Episcopos Arrianos strenue propugnauit; a quibus plurimas perpessus insidias, profugus toto Orbe actus est, nec vllus ei tutus ad latendũ supererat locus: tandẽ ad suam ecclesiã reuersus post multos agones, multasq; patientiæ coronas, quadragesimosexto sui sacerdotij anno migrauit ad Dñm, tempore Valentiniani & Valentis Imperatorũ. Romæ SS. martyrum Saturnini,[b] Neapoli, Germani, & Cęlestini, qui multã passi, in carcerem demum coniecti, ibi in Dño quieuerũt. Item SS. martyrum Euperij, [c] Zoes vxoris eius, Cyriaci & Theoduli filiorum, qui sub Hadriano Imperatore passi sunt. Hispali sancti Felicis [d] diaconi & martyris. Eodem die S.Vindemialis [e] Episcopi & martyris, qui vna cum sanctis Episcopis Eugenio & Longino, doctrinã & miraculis aduersus Arrianos decertans, ab Hun-

nerico Rege capite obtruncari iubetur. Abulæ in Hispania sancti Secundi [f] Episcopi, de quo etiam infra Idibus Maij cum alijs agitur. Florentiæ S. Antonini [g] Episcopi, Ordinis Prædicatorum, sanctitate ac doctrina celebris.

MAII 2.

Athanasij Episc.[a] De eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri Latinorum Græci etiam eadem die in Menologio: qui de eodem iterum agunt 15. Kal. Februarij, constat ex cõstit. Emmanuelis Imp. Puto illa die agi, more maiorũ, de eius ordinatione. Habuit S. Gregorius Nazianzenus in eius celebritate luculentam orationem; plurima in laudem eiusdẽ in oratione ad Episcopos Aegypti, & alijs in locis. S. Basilius ẽt de eo præclara; cuius extãt ad ipsum scriptæ epistolæ 47. & seq. vsque ad 52. Habentur eius Acta in vnum collecta ex Socrate, Theodoreto, & Sozomeno; alia insuper, quæ edidit Metaphrastes: quæ etsi multa magnaq; videantur, breuissima tamen & quasi ieiuna mihi videntur, si cõferantur cum amplioribus, quæ cum ex ipsius scriptionibus, tum ex priscis auctoribus tam Græcis quam Latinis colligũtur: quæ & nos pro virili summo cum labore per annos singulos digesta descripsimus, in Annal. Eccles. Satis tibi sit, lector, ex Greg. Nazianz. elogio hic tantũ libasse tanti Patris excellentiam, qui in ea oratione, quam in laudem Heronis scripsit, hunc ipsum post alias laudes, oculũ Orbis, sacerdotum Antistitem, vocem sublimem, fidei columen, Christi lucernã, & secundum Precursorem, appellat. Migrauit autem ex hac vita, Modesto & Arintheo Conss. cum sedisset annos sex supra quadraginta, numeratur hic annus Dñi (secundum Fastos Onuphrij) 372. Venerandum corpus eius Venetias tandẽ trãslatum, illic honorificentissime asseruari audiuimus. Porro cum olim vrbs Romana, Petri Apostoli sedes, Athanasio magnis oppugnationum procellis agitato tutissimus portus fuerit, & tamquam asylũ & perfugium calamitatum omnium sanctissimi viri, non sine diuino consilio factũ videtur, vt fortissimus fidei defensor religionis in Oriẽte propagãdæ, & Ecclesiasticæ vnionis cõciliãdæ causa iterum quodãmodo, post annos mille ducentos & amplius ad Vrbẽ redierit, præclaro ei cõstituto domicilio. Nã Greg. XIII. Põt. Max. studiosissimus Catholicæ fidei ꝓpagator, cupidissimusq; Oriẽtalis Ecclesiæ vnionis & pacis, Romæ tẽplũ egregium S. Athanasij noĩe cõstruxit, collegiũque Græcorũ instituit, vbi cõplures adolescẽtes bonis morib. & Orthodoxæ fidei doctrina erudiuntur, ex quo seminario vberes aliquando pietatis fructus ad Oriẽtalẽ Ecclesiam venturos, Dei benignitate, & S. Athanasij patrocinio, sperare licet.

b Saturnini & soc.] Agunt de his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

c Exuperij & Zoes.] De his etiam hac die Græci in Menologio. Erexit Iustinianus Imp. nobilem ecclesiam nomine S. Zoe martyris, de qua Procop. libro 1. de ædif. Iustiniani Imperatoris.

d Felicis diaconi.] De eo item in Breuiario Toletano, vbi plura in eius officio ecclesiastico.

e Vindemialis Episc.] Meminit Vindemialis Episcopi Victor Vticensis in apꝑdice ad tertium librũ, vbi agit de martyrio septem fratrum. Fuit (vt ait) Episcopus Capsensis ciuitatis: de cuius martyrio agit Greg. Turonen. hist. Franc. lib. 2. c. 3. licet diuerse Petrus in catal. lib. 4. cap. 116. sed perperam, vt apparet.

f Secundi Episcopi.] Fuit hic vnus ex illis primis Episcopis, qui à S. Petro ordinati, ab eodem in Hispaniam missi sunt. Porro in Breuiario Toletano non tãtum de Secundo, sed & de cæteris hac die agitur, hymnusq; sacer de omnibus ibidem legitur: de quibus omnibus chron. Hispan. & alij scripsere.

g Antonini Episcopi.] Huius res gestę iussu

iussu Clemẽtis VII. Rom. Pont. à F. Vincentio Mainardo ordinis Prædicat. exactè conscriptæ sunt. De eodem plura Franc. Castel. lib. 3. de vir. illustr. ordinis Prædicat. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1459. Relatus est autem in numerum Sanctorum ab Hadriano Sexto Papa anno 1523.

3 Quinto Nonas Maij. Luna. D xxvij.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

Ierosolymis Inuentio [a] sacrosanctæ Crucis Dominicæ, sub Constantino Imperatore. Romæ via Numentana passio SS. martyrũ Alexandri [b] Papæ, Euentij & Theoduli presbyterorũ: ex quibus Alexãder sub Hadriano * Principe & Aureliano Iudice post vincula, carceres, equuleum, vngulas, & ignes, punctis [c] creberrimis per tota membra cõfossus, ac peremptus est: Euentius vero & Theodolus post longos carceres ignibus examinati, ad vltimum decollati sunt. Narniæ S. Iuuenalis [d] Epi & confessoris. Constantinopoli SS. martyrum Alexãdri [e] militis, & Antoninæ virginis, quæ in persecutione Maximiani sub Præside Festo ad lupanar damnata, & ab Alexãdro, qui pro ea ibi remanserat, mutato habitu clam educta, cũ eo postmodũ iussa est torqueri: & ambo simul præcisis manibus in ignẽ pro Christo iniecti, egregio peracto certamine, coronãtur. In Thebaide SS. martyrum Timothei, [f] & Mauræ cõiugis, quos Arrianus Præfectus post multa tormenta cruci iussit affigi, in qua nouem diebus viui pẽdentes, ac se ipsos in fide roborantes, martyriũ consummarunt. Aphrodisiæ in Caria sanctorũ martyrum Diodori, [g] & Rhodopiani, qui in persecutione Diocletiani a ciuibus suis lapidati sunt.

* Traiano.

MAII 3.

Nuentio sanctæ Crucis. [a]] Beda, ac cæteri Latinorum hac die: Græci tantum de Exaltatione 18. Kal. Octobr. tam ex vet Menolog. quam ex constit. Emmanuelis Imperat. & m Niceph li. 13. c. 37. & Metaphr. in vita S. Ioannis Chrysostomi, in fine. Inuentionem Crucis cum Græci non habeant in Menologijs, ea esse causa videtur, quod inter mobilia festa eadem adnumerabatur: tertia enim die à Resurrectione Dñi celebratur Crucis resurrectio, cũ nimirũ sursum emergens, miraculis coruscauit. Id. n. habes ex oratione in S. Crucẽ habita à Sophronio Epõ Hierosolymitano, quã in Latinũ à se translatã edidit noster Achilles Statius. Qm̃ aũt Gelasius in decreto de libris apocryphis apud Grat. d. 15. c. Sancta Romana, non ita ꝓbat scripturã de Inuent. S. Crucis; sane putãdum est illã quidẽ diuersam esse ab ea historia quæ à S. Ambrosio narratur, ac probatur in ea oratione, q̃ habuit in funere Theodosij Imper. & à S. Paulino in epist. 11. ad

Seuerum, ab ipso insup Sulpitio Seuero hist.li.2.Rufi.li.1.c.8.Socr.li.1.c.13.Soz. lib.1.c.1. ac denique a Theodoreto lib.1. c.18.& alijs, qui ab his accepisse videtur. In Inuētione S.Crucis mortuum restitutum ad vitā, Paulinus atq; Seuerus affirmant: Græcorū autē aliqui ægrotantem potius cōualuisse testantur. Verū vtrumque factū esse, Niceph.tradit lib.8.c.29. Testatur idē Paulinus stupēdū plane ac perenne miraculū de ligno sanctæ Crucis toti Orbi notissimum: nam cum vndique è remotissimis etiā regionibus Hierosolymam religionis ergo Christiani cōfluere consueuissent, acciperentque de ligno eiusdem sanctæ Crucis particulam, illud, diuina quadam virtute operante, nullam sentiebat ex diminutione iacturā. S. Cyrillus etiam cathec.10. affirmat totū terrarū orbem ligno sanctæ Crucis Hierosolymis accepto esse locupletatū. Erat custodia Crucis demandata vni ex sanctioribus cleri Hierosolymitani, cuius muneris mētio habetur in Cōc.Chalcedonensi: at Paschatis tpe ex adytis templi eadē populo adorāda producebatur, ut in eadem epistola testatur S.Paulinus. Illud nō omittimus, Græcos aliā etiā de S. Cruce celebrare consueuisse solemnitatē ad xvj. Kal.Iunij, qua recolitur memoria admirādæ illius apparitionis Crucis signi supra Hierosolymā meridie factę; cuius rei gestæ historiam S.Cyrillus tūc eiusdē ecclesiæ Episcopus exacte describit post catecheses: testantur hæc ipsa eorum Menologia, & Metaphrastes.

b Alexandri Papæ.] De eo hac die Beda, & alij Latinorum. Extant eius Acta, quæ retulit Surius in tom.3. de eius successione scribit Irenæus lib.3. c.3.Euseb. in chron.& histo.lib.4.capit.4.Epipha.in Panar. hæresi 27. Aug. epist.165.& alij. Vnus Optatus recensens seriē Romanorū Pontificū lib.2. contra Parmen Alexādrum præterijsse videtur, quod vitio librariorum potius accidisse credimus: nā in tabulis ecclesiæ Africanæ, quas recenset S.Augustinus Alexander adnumeratur post Euaristum. Emendatum hic fuit quod quadam incuria irrepserat, hūc passum sub Aureliano Principe, qui quidē longe post Alexandri tēpora imperauit. Post Principē, Iudex est positus, qui hisce Hadriani temporibus in Christianos gladium potestatis acuerat, vt constat ex Actis aliorum sanctorum martyrū, qui passi sunt sub Hadriano Imp. Irrepsit itē mendum, vt loco Hadriani Traianus positus haberetur: porro Hadrianus adoptatus a Traiano, dictus est Traianus Hadrianus. At vero sub Hadriano Imper. Alexādrū Ro.Pōt.cōsūmasse martyriū, ī nostris Annal.Eccl.pluri b.demonstraui mus; id ipsum eius Acta profitentur.

c Punctis creberrimis.] Non ad cruciandū tantummodo, sed & ad ingerendam necem eiusmodi supplicium excogitatū est a Caio Caligula sæuissimo Principe, de quo hæc Sueton. in Caio cap.30. Non temere in quemquam, nisi crebris & minutis ictibus animaduerti passus est, perpetuo notoq; præcepto ita fieri, vt se mori sentiant. Hæc Sueton. qui & in Galba cap.17. minutissimis ictibus ipsum Galbam fuisse excarnificatum testatur. Porro diuersum erat hoc supplicium ab illo, quod ad excruciandū tantū, non autem ad occidendum inferri solitum erat, quod Stimuleum dictum, furibus seruis admoueri cōsueuit: de quo sæpius Plautus, vt in Milite glorioso his verbis: Neque nisi supplicium Stimuleū de te datur. In Asinaria: Vtinam stimulus in manu mihi sit: Et in Menæchmis: At ego te pendētem fodiam stimulis triginta dies: Stimulis latera sanctorum martyrum esse sæpe confossa, eorum Acta testantur. De Hippolyto Prudentius hymn.11.

Iliaq; infestis perfodiunt stimulis.

d Iuuenalis Episcopi.] De ipso etiam Beda, Vsuar. Ado, & alij hac die. Extant eius Acta, quæ in compēdium redacta, Surius recitat tom.7. hac die. Cum autē tam eius gesta, quam etiam cuncta Martyrologia, tum edita, tum manuscripta testentur hūc absq; martyrio in pace quieuisse; plane constat hunc alium esse ab eo quē S.Gregorius homil.27.in Euang. appellat martyrē, eumdemq; Narniæ sepultū dicit. Duos potius, eiusdē ecclesię fuisse Iuuenales, sicut Veronæ Zenones, & Rauennæ Vitales, verius existimamus, quam

quam errasse S.Gregorium. His accedit, quod Nonis Maij, tam in Romano Martyrologio, quam apud Bedam, Vsuardũ, Adonem ac cæteros, de alio agitur Iuuenale, eodemq; martyre, quem illum esse putamus Narniensem martyrem, cuius meminit S. Gregorius in dicta homilia. Erat olim in eius sepulchro in sacra crypta posito eiusmodi epitaphium:

Secreti locus est intus, sanctusq; recessus,
Quẽ famulus Xpi sãct° Iuuenalis amauit.
Sanctorũ socius, meritis euectus in astra.
Rupe caua placuit tumulari membra sepulchro.
Ne polluta manus sacrũ cõtingere possit.

Exscriptũ est ex cod. manuscripto ecclesiæ Catanen. vbi & eius vita legitur, sed admodum deprauata. Non tantum Narniæ, sed Fossani in Taurinis etiam eius sacra pignora translata, magno in honore habentur, vbi eius venerandum corpus translatum haberi dicitur: est solemnissima memoria S.Iuuenalis; in cuius officio ecclesiastico vtrosque Iuuenales confusos reperi, dum in oratione, eademque peruetusta (vt apparet) appellant martyrem, in lectionibus autem confessorem. In honorem S. Iuuenalis Belisarius monasterium apud Hortas erexit, vt in lib. de Rom.Pont.in Vigilio legitur.

e Alexandri & Antoninæ.] Agunt de his Græci etiã in dicto Menol. ad vj. Idus Iunij vbi res gestæ historia fusius enarratur. Iidem testantur ibidem eorũ corpora Constantinopoli asseruari. Scribit & de his Niceph. hist. li.7.c.13. licet nomina eorum reticeat. Nec quis existimet ob simile certaminis genus eosdem hos esse cum Theodora & Didymo, de quibus supra quarto Kal. Maij. Cum etenim frequenter Christianę fęminæ ad prostibulũ damnarentur, sæpius similis casus potuit accidisse, quinetiã Palladius in Lausiacis id ipsum de alia virgine Corinthi accidisse ex Hippolyto describit c.54. Porro eiusmodi fallaciæ artem eludendi custodes mutatione habitus, primæ omniũ suo exemplo docuerunt fęminæ Lacedæmoniorum, quæ iisdem technis maritos suos à nece subduxerunt, se ipsas loco illorum tradẽtes. hęc apud Valer. de amore coniug. lib.4.c.6. exter. cap.3. Horum Acta, quæ hic compendio describuntur, lõge vberius Metaphrastes descripsit: extant Latine reddita à Lipo. to.7. & apud Sur. to.3. Qualis autem esset harum virginũ conditio, quæ lenonibus tradebantur, consule dicta superius in Agnete.

f Timothei & Mauræ.] Græci item de his agunt hac die in Menologio, ibiq; eorum acta fusius explicantur.

g Diodori & Rhodop.] De his itẽ hac die Gręci in Menologio, vbi, & quę passi sunt tormenta, numerantur.

4 Quarto Nonas Maij. Luna. E 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s xxv
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

APud Ostia Tiberina natalis S.Monicæ[a] Matris B.Augustini, cuius ille præclarã vitam in libro nono Confessionum testãtam reliquit. In metallo Phennensi Palęstinę natalis B.Siluani[b] Gazę Epi, qui in Diocletiani persecutione, Maximini Cæsaris mandato cum plurimis suis clericis martyrio coronatus est. Item SS. vndequadraginta[c] Martyrum, qui ibidem ad metalla damnati, post ferri candentis adustionem, & alia tormenta, simul capite cæsi sunt. Hierosolymis Sancti Cy-

riaci

riaci [d] Epi, qui cũ loca sancta [e] visitaret, sub Iuliano Apostata cæsus est. In Vmbria S. Porphyrij [f] martyris. Nicomediæ natalis S. Antoniæ [g] martyris, quæ nimiũ torta, & varijs afflicta cruciatib. altero brachio tribus diebus suspensa, & in carcere biennio detenta, ad vltimũ a Priscilliano Præside in confessione Dñi flãmis exusta est. Lauriaci in Norico Ripensi S. Floriani [h] martyris, qui sub Diocletiano Imper. Aquilini Præsidis iussu, ligato ad collum saxo in flumen Anisum præcipitatus est. Tarsi S. Pelagiæ [i] virginis, quę sub Diocletiano in bouem æneum candentem inclusa martyriũ compleuit. Coloniæ S. Paulini [k] martyris. Mediolani S. Venerij [l] Epi, cuius virtutes S. Ioannes Chrysost. in epistola ad eum scripta testatas reliquit. In territorio Petragoricensi S. Sacerdotis [m] Episcopi Lemouicensis. Antisiodori S. Curcodomi [n] Diaconi.

MAII 4.

Monicæ. [a]] Huius præclaras res gestas inde à pueritia scripsit S. August. B. matris gloriosus filius, lib. 9. confess. à c. 8. vsq; ad 13. cætera autem supra li. 5. c. 8. & l. 6. c. 12. Quo autem potissimum anno ex hac vita migrauit, inde ferè colligi pôt, q̃ S. Augustin. eius obitum contigisse narrat, cum esset reuersurus Carthaginẽ vna cũ ea. Porro idẽ ipse lib. 4. ca. 25. contra Petilianum ait se ex Italia redijsse in Africã occiso Maximo tyranno, quem constat necatum esse Theodosio Ꝑm & Cynegio Consulibus, mense Augusti. Sequenti itaq; anno, Timasio & Promoto Conss. (qui, Ꝑm Fastos Onuphrij ponitur annus à Christo Domino 389.) S. August. vna cum matre nauigaturus in Africam, cum ad Ostia Tiberina cõsedisset, mense Maij, hac ipsa die, post suauissima de regno cælesti colloquia, sanctissimam matrem ad cœlos abeuntem præmisit, annum ætatis agentem quinquagesimumsextũ, vt ipse scribit lib. 9. confessionum, c. 11. in fine.

b Siluani Epis.] De eadem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij. De eius martyrio & sociorum, ac de loco vbi sunt passi, scribit Euseb. hist. lib. 8. c. 17. 22. & 25. ex quo Nicephor. lib. 7. c. 16. & 27. & alij.

c Vnde quadraginta mart.] De his itẽ Beda, Vsuardus, & Ado. His autem, quæ hic emendata sunt, consentiunt Græcorũ historici, Euseb. lib. 8. c. 22. & Niceph. li. 7. vbi supra. Lõge vero grauior error illius est, qui putat hos illos esse martyres, qui passi sunt temporibus Valentis Imp. quãdo defuncto S. Athanasio, Petrus electus fuit Episcopus Alexandrinus, aduersante Lucio Arrianorum Epo; cuius rei gestæ historiam monumentis mandauit Theodoret. hist. lib. 2. c. 20. Hi etenim, de quib. nunc agimus, passi sunt anno octauo persecutionis Diocletiani Imper. vt exacte describit Euseb. hist. li. 8. c. 22. & Niceph. lib. 7. c. 16. Nec hi cum illis aliquid commune habent, præter locum Phennensiũ metallorum: nam alioqui nec numero, nec mortis genere conueniunt; nõ enim illi, vt isti, capite truncati sunt.

d Cyriaci Episc.] De hoc item Beda, Vsuardus, Ado, & alij; à quibus omnib. cũ passus dicatur Hierosolymis tẽporib. Iuliani Apostatæ, non tamen quod fuerit Episcopus Hierosolymorũ: eo etenim tempore S. Cyrillus illic sedebat, qui superuixit vsq; ad Theodosij tempora, interfuitq; Concilio œcumenico Constantinopolitano. Hic vero, de quo agitur, fuit Episcopus Anconitanus, cuius & Acta accepimus ab eius ecclesia, sed quæ aliqua

qua indigeant castigatione. Celebratur eiusdem translatio Nonis Octob.

e Cum loca sancta visitaret.] Quā frequens ea tempestate ex toto Orbe fuerit peregrinatio fidelium ad loca sancta, testis est S.Hieron. qui ea, quæ vidit, scriptis consignauit. In prooemio n.lib.7. in Ezech.ad Eustoch.habet hæc verba: Fateor me explanationem in Ezechielem multo ante tempore promisisse, & occupatione de toto Orbe huc venientiū implere non posse: dum nulla hora, nullumque monumentum est, in quo non fratrum occurramus turbis, & monasterij solitudinem hospitum frequentia commutemus; tantum, vt claudendum nobis sit ostium, aut scripturarum, per quas aperiendæ sunt fores, studia relinquenda. Et ad Paulinum epist.13. De toto, inquit, huc Orbe concurritur; plena est ciuitas vniuersi generis hominum, & tanta vtriusque sexus constipatio, vt quod alibi ex parte fugiebas, hic totum sustinere cogaris, &c. Ex vniuerso insuper orbe Christiano Hierosolymas mitti eleemosynas consueuisse, idem testatur, scribens aduersus Vigilantium. Sicut autem S.Hieronym. Paulinum tyrocinium monasticæ vitæ auspicantem à peregrinatione eiuscemodi reuocat, ita & S.Gregorius Nissenus monachos, ac sacras virgines eisdē teneri studijs ægre tulit; cum ea occasione illi solitudinis, istæ verecundiæ, sanctique pudoris dispendium pati ob nimiam hominum frequentiam cogerentur: in eamque sententiam, vt apparet, libellum illum scripsit de his, qui adeunt Hierosolymam, quem recitat Lipo.tom. 2. His exceptis, quam laudanda, vtilis, & fructuosa sit eiusmodi peregrinatio, pluribus docet S.Hierony.epist.17.ad Marcellam.

f Porphyrij.] Habetur mentio de eo in Actis S.Venantij, qui passus est Camerini; legimus ea manuscrip. sed in nonnullis emendanda.

g Antoniæ.] De ea Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Græci autem in Menologio pridie Id.Iunij. Diuersa hæc est ab Antonina, de qua ijdē agunt pridie huius diei.

h Floriani.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & al.j. Habentur eius Acta relata à Sur.in to.3. Mombrit.to.1. Petrus in catal lib.4.c.121. Plura de eodem in Breuiario Polon. & Cuspin. ī Austria. Legimus insuper eius res gestas manuscript. Extat de eodem elegans epigramma Bonad.Santon.li.2 monod.59.

i Pelagię.] De Pelagia Tarsensi agunt hac die Græci etiam in Menologio. Pluribus descripta eius Acta ex Metaphraste recitat Lipom.to.7.& Surius to.3.

k Paulini.] De eo Molanus in addit. ad Vsuardum, & Galesi. ex tabulis ecclesiæ Coloniensis.

l Venerij Episc.] Meminit S. Venerij Paulinus in vita S.Ambrosij, Anastasius Papa in Epist.ad Ioannem Episcopū Hierosolymitanum, S.Hieron.in apologia 2. aduersus Rufinum, S.Paulinus Nolanus epist.16.ad Seuerum. Extat de eodem elegans epigramma S. Ennodij Episc. Ticinensis: incipit. Forma pudicitiæ, & c. Sedit temporibus Anastasij Papę, vt habent Acta Concilij Carthaginēsis, quod celebratum est post Consulatum Stiliconis, anno Dñi, ſm Fastos Onuphrij 401. Extat in bibliotheca Card. Syrleti S.Ioānis Chrysostomi epist. ad Venerium scripta.

m Sacerdotis Epis.] De quo etiā Molanus in addit. ad Vsuardum. Successit hic Agerico, numeraturq; trigesimus Lemouicensis Episcopus in tab. Democharis claruitq; circa annum Domini 515.

n Curcodomi.] De eo etiā Vsuardus hac die. De eius miraculis agit Constantius in vita S. Germani Episcopi Antisiod.lib.1.c.16.

5 Tertio Nonas Maij. Luna. F xxiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

ROmæ S.Crefcẽtianæ [a] martyris. Ibidẽ S.Siluani [b] martyris. Alexandrię S.Euthymij [c] diaconi, ob Chriſtũ in carcere quieſcentis. Theſſalonicæ natalis SS.martyrũ Irenæi, [d] Peregrini, & Irenęs, ignib. cõbuſtorũ. Antiſiodori paſſio S.Iouiniani [e] lectoris. Leocatę in Sicilia S.Angeli [f] presbyteri, ordinis Carmelitarum, qui ab hæreticis ob defenſionẽ Catholicæ fidei trucidatus eſt. Hieroſolymis S.Maximi [g] Epi & confeſſoris, quem Maximinus Cæſar poſt effoſum oculum, pedemq; ignito ferro aduſtũ, ad metalla dãnauit. Edeſſæ in Syria S.Eulogij [h] Epi & cõfeſſoris. Arelate in Gallia S.Hilarij [i] Epiſcopi, doctrina & ſanctitate conſpicui. Viennæ S.Nicetij [k] Epiſcopi, venerabilis ſanctitatis viri. Bononiæ S.Theodori [l] Epi, meritis clari. Eodẽ die S.Sacerdotis [m] Epiſcopi Saguntini. Mediolani S.Geruntij [n] Epi. Ibidem conuerſio [o] S.Auguſt.Epiſc.& Eccl.doct.quem B.Ambr. Epiſc. fidei Catholicæ veritatem docuit, & hac die baptizauit.

MAII 5.

CReſcẽtianæ [a].] De ea vet.manuſ. Erat olim titulus Romæ S.Creſcentianæ, cuius mentio hr̃ in Cõc.j.Ro.ſub Symmacho Pap.

b Siluani.] Vet.manuſc. Legitur in li. de Rom. Pontific. Bonifacium Papam I. ornaſſe ſepulchrum S. Siluani martyris.

c Eutymij.] De quo item Beda, Vſuardus, Ado, Petrus in catalog.lib.4.cap.132. & alij recentiores.

d Irenæi, & ſociorum.] De his ijdem qui ſupra hac die, Græci autem in Menologio tantum de Irenæo.

e Iouiniani.] De ipſo etiam Vſuardus hac die. Eius Acta deſcripta habentur in rebus geſtis S.Peregrini Epiſcopi & marty. quia à Sixto Papa in Gallias miſſus eſt.

f Angeli presby.] Scripſit eius res geſtas Enoch. Hieroſolymitanus: de eodem etiam Molan. in additio. ad Vſuard. hac die. habes eaſdem in compendium redactas in Theſau.concion.to.2. hac die.

g Maximi Epiſ.] Græci itidem. De eo Sozom.hiſt.lib.2.c.19.& libro 3.c.20.21. Theodoret.lib.2.cap.27. Hieronymus in chron. Niceph.lib.11.c.26. & Nicephorus Epiſcopus in chronic. Hic eſt tertius eiuſdem nominis Epiſcopus Hieroſolymitanus: nam primus Publio, ſecundus Capitoni, hic autem ſucceſſit Macario: ſedit temporibus Conſtantij, cuius Imperatoris anno 15. moritur.

h Eulogij Epiſco.] Plura de eo ſcribit Theodoretus hiſt.li.4.cap.16. Hic etiam reperitur interfuiſſe SS. Concilio Conſtantinopolitano œcumenico, vt ex eius ſubſcriptione apparet.

i Hilarij Epiſc. Arelaten.] De eodem hac itẽ die Beda, Vſuardus, Ado, ceteriq; oẽs, ac ẽt vet.manuſcr. Fateor me de hoc Hilario magna aliquandiu fuiſſe dubitatione perplexum, cum legiſſem aduerſus eum ſcriptas acerrimas litteras S. Leonis Papæ ad Epiſcopos Galliarũ Prouinciæ Viennenſis; ſunt autẽ inter eius epiſtolas nu.89. quibus quidem conſentit conſtitutio Valentiniani Imper. aduerſus eundẽ Hilarium promulgata; extat inter nouel. Theod.& Valentiniani tit.de ordin.Epiſcoporum poſt Codicem Theodoſianũ deſcripta. Arguebatur.n. Hilarius, quod inconſulto atq; contradicente Ro.Pontifice, ſibi ſumpſiſſet ordinationes Epõrũ ad alios Metropolitanos ſpectantium. Vt autẽ hiſtoriæ veritas eluceſcat, in primis dicimus id ipſum non ab Hilario primũ

eſſe

esse tentatũ: Patroclus.n. Arelatẽsis sedis inuasor, qui pulso Herote illic sedit, eiusmodi facinus aggressus est, vt constat ex Prospero in chron. anno 5. Honorij Imp. & ex litteris Bonifacij Ro. Põtificis, quas aduersus eum scripsit ad Hilarium Epm Narbonensem; cuius decretũ Cęlestinus Papa etiam ratũ habuit, scribens ad Epos Viennẽsis & Narbonẽsis prouincię epist. 2. c. 4. De eadẽ re actum apparet in Cõc. Taurinensi c. 1. vbi demum contentioni is finis impositus est, vt qui ex duob. Epis Arelatensi & Viennensi suã ciuitatẽ metropolim cõprobasset, is totius Prouincię obtineret primatũ. Quæ sane cõtrouersia agitata fuit vsque ad tpa Hilarij, de quo agimus, q. successit S. Honorato. Visus est aũt Hilarius paulo ardẽtius (quasi Arelatensi ecclesiæ cõpeterẽt iura primatus) eã causam S. Leonis Papæ tpe pertractasse, & in alios sibi plus æquo vsurpasse; vnde eiusdem S. Leonis indignationẽ incurrit. Studiosior.n. quã par erat, ampliãdæ Ecclesiæ Arelatensis aliquanto fuisse vr; de quo & S. Prosper, qui eũ mirifice laudat in lib. 2. c. 9. de vita contẽplatiua, hæc ait: Quid S. Hilarius? nonne & ipse oĩa bona sua aut parẽtib. reliquit, aut vẽdita pauperibus erogauit? Is cũ merito perfectionis suæ fieret Eps Arelatensis, quod illa tunc habebat ecclesia, non solũ possedit, sed etiã acceptis fidelium numerosis hæreditatibus ampliauit, &c. Constat tamẽ eumdẽ pœnitentia emendasse, quicquid zelo tuendæ ecclesiæ suæ iuris, tam in S. Leonẽ, quã in Gallicanos Epos deliquisset. Verũ quod hic antea fueramus opinati de ei⁹ spõtanea abdicatione Epatus, & reuersione ad pristinam vitã monasticam in insulam Lirinẽsem, corrige ex his quæ diximus to. 6. nostrorũ Annalium. Porro Hilarij sanctitas non hmõi fuit, vt in angulis tm paucis innotuerit: nam S. Honoratus Episcopus Massiliensis, qui ijsdem tpibus vixit, eam toto Orbe vulgauit, dũ (vt ait Gẽnadius de vir. illus. c. 99.) illius præclaras res gestas scriptorũ monumentis æterna memoria consignauit. Hunc ipsum S. Prosper (vt diximus) exornat laudibus: hunc ẽt S. Eucherius tollit præconijs, scribens ad Saloniũ eius discipulum in prefat. libri quæstionum vet. & noui testam. Constantius deniq; non mediocris inter eruditos ac pios eius ætatis viros auctoritatis, cuius summa laus est apud Sidoniũ Apollinarem, in vita quã scripsit S. Germani Epi Antisiod. lib. 1. c. 33 hæc habet: Aduenĩẽtem beatissimum virum vrbis Arelatensis Epm religiosa gratulatione suscepit, Apostolicũ instar sui tpis sacerdotem suscipiens Illustrabatur eo tpe ciuitas Hilario sacerdote multimoda virtute pretioso. Erat enim fidei igneus torrens cęlestis eloquij, & præceptionis diuinæ operarius indefessus; qui venerabilem sanctum virum Pontificem affatu vt patrem, reuerentia vt Apostolũ sublimabat. Hæc constantius Gennadius insuper de vir. illus. c. 69. mirificis eumdẽ laudibus cumulat. Ado Eps Viennensis, quamuis ei ob controuersias inter Arelatensem & Viennẽsem ecclesiam fortasse parum gratus esse posset, illũ tñ, vt ceteri, miris laudibus extollit, dum de eo agit in chro. anno Dñi 458. Hæc aũt omnia recitata de S. Hilario Patrũ elogia post eius obitum prolata vñr. Si quis vero eius primordia, immensosq; labores illos ab eo vna cum S. Prospero pro tuenda fide Catholica aduersus Pelagianos susceptos, cũ illi S. Augustini scripta maculis aspergere, calumnijs labefactare, & canino dẽte corrodere nitebantur, scire cupiat; habetur hac de re testimonium S. Cælestini Papæ in ea epistola quã pro illis ipsis scriptis S. Augustini dedit ad Epos Gallicanos. Fuerat.n. idẽ Hilarius olim S. Augu. discipulus, vt ipse profitetur ĩ epistola ad August. scripta, quæ hr apud illum to. 7. pag. 546. edit. Louan. August. aũt tam ad ipsum, quam ad S. Prosperum Aquitanũ inscripsit admirandos libros illos de Prędestinatione sanctorum, & de Bono perseuerantiæ, nec non & epistolã, quę extat in fine tomi septimi, ead. edit. p. 542. Hæc iam satis, vt omnis prorsus legentib. scrupulus & ambiguitas tollatur de tãti Antistitis fama & sanctitate. Deprõpsimus hæc ex nostris Annal. Ecclesi. atq; huc in lectoris gratiam transtulimus: quib. nos laborib. liberasset vita S. Hilarij à S. Honorato Massiliensi Episcopo conscripta, si

non

non excidisset. Ex his etiam multo magis refellitur patētissimus illorum error, qui Hilario Pictauiensi Episcopo tribuunt epistolam Hilarij Arelatensis.

k Nicetij episc.] De eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij. Nicetum hunc appellat Ado in chron anno 379. Hic interfuit Cōcilio Valētino in Gallijs celebrato, Gratiano tertiū & Equitio Conss. anno Domini 375. numeratur hic 14. eius sedis Episcopus in tab. Democharis.

l Theodori episc.] Successit hic Laurentio eius ciuitatis Episcopo, circa annū Domini 530. vt in eiusdem Bononiensis ecclesiæ tabulis vidimus.

m Sacerdotis episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Saguntinæ, & Flos sanct. Hispan.

n Geruntij episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolan. Extat de eodem epigramma Ennodij Episcopi Ticinensis. Successit Eusebio, vixitque temporibus Valentiniani Tertij Imperatoris.

o Cōuersio S. August.] In priori Notationum editione, cum egi de ætate S. August. qua ad Christum conuersus, & anno quo baptizatus fuit, locus eiusdem in confessionum lib 9. c. 11. penitus deprauatus, me hæc non putantem errare coegit, dū ibi legitur in fine: Ergo die nono ægritudinis suæ, 56. anno ætatis suæ, 33. ætatis meæ, anima illa religiosa & pia corpore soluta est. Hęc cū ibi legerē, nulla alia habita diligētiori inuestigatione, dixi ipsum cōuersum anno suę ętatis 30. Re autē accuratius perspecta, & ex plurib. alijs Augustini locis examinata, aliā annorum eius cogimur inire rationem. Ac illud in primis ex eodē auctore ipso referimus, quod vsque ad annum suæ ætatis 28. Manichæus, in errorē ductus perseuerauit, alios seducere conatus. Nā li. 4. Confess. c. 1. ait: Per idem tempus annorum nouem vsq; ad duodetrigesimū seducebamur & seducebamus, &c. Anno sequenti, 29. suæ ætatis, audiuit Faustum Manichæum profitentem Carthagine. id ipse affirmat Confess. lib. 5. c. 3. his verbis: Proloquar in conspectu Dei mei annum illum vndetrigesimum. Iā venerat Carthaginem quidam Manichæorum Episcopus Faustus, &c. Sequēti vero anno suæ ætatis 30. nimirum ante Consulatum Bautonis (vt ipse testatur contra litteras Petiliani li. 3. c. 25.) venit Mediolanum. Numeratur hic annus in Fastis Panuini 384. de quo anno suæ ætatis idem August. Confess. lib. 6. c. 11. Ecce iam tricenariam ætatē gerebam in eodem luto hæsitās, auiditate fruendi pſentibus, &c. Trigesimoprimo, annum apetiente Bautone Cōsule, qui est Dñi annus 385. Kal. Ian. habuit encomiasticam orationē pro gratiarū actione dici solitam, quod ipse testatur citato superius loco contra litteras Petiliani li. 3. c. 25. Cumq; ibi idē ipse testetur, se post Maximi tyranni mortem in Africam ex ea peregrinatione reuersum, constetq; Maximum occisum Coss. Theodosio secundum & Cynegio, mēse Augusto, anno Domini 388. cumq, quarta die mēsis Maij (vt superius visum est) apud Ostia Tiberina S. Monica sit defuncta, qua sepulta, ipse, nauigauit in Africā: necesse est dicere, sequenti anno ab obitu Maximi, Timasio & Promoto Conss. Christi anno 389. S. Monicam esse defunctam, & Augustinum rediisse in Africā. Si igitur Augustinus (vt dictum est) ante Consulatum Bautonis, trigesimum agebat annum: cum ab eo tempore vsq; ad Consulatum dictorum Timasij & Promoti, ſm omnium chronologorū sñiam quinq; anni numerētur; opus est affirmare ex necessaria assumptione, Augustinū tempore obitus matris, dū est reuersus in Africam, egisse annum ætatis 35. & non 33. vt mēdose legitur. Cum pręsertim ex eiusdē scriptis liquido appareat, anno suę ætatis 33. eum nondū fuisse baptizatum: nam idem ipse relegēs libros, quos adhuc scripsit catechumenus, Retrac. lib. 1. c. 14. tradit se nondum baptizatum scripsisse libros contra Academicos & Soliloquia. Porro li. 3. contra Academicos, c. 20. hæc habet verba: Sed cum trigesimum & tertium ætatis annum agam, non me arbitror, &c. Et Soliloq. lib. 1. c. 10. Nam cum trigintatres annos agam, quatuordecim fere anni sunt, ex quo ista cupere destiti. Alludens en nimirū ad id, quod ait lib. 8. Cōfess. c. 7. Forte duodecim anni, ex quo ab vndeuigesimo anno ætatis meæ, lecto

Cice-

Ciceronis Hortēſio, excitatus erā ſtudio ſapientiæ, & diſſerebam, contēpta felicitate terrena, &c. Habet eadem in lib. de Vita beata. At nō eo anno quo ea ſcribebat catechumenus eſt baptizatus, ſed ſequenti. Nam libros contra Academicos ipſum ſcripſiſſe conſtat ante menſem Nouembrē: quod ex eo facile demōſtratur, dum ipſe li.1.Retract.c.2.teſtatur ſe ſcripſiſſe librum de Beata vita eo anno, dum ruri eſſet: porro libros de Beata vita ſcripſiſſe ait tpe natalis ſui, qui erat (vt ibi ait) Idibus Nouēbris: qua rōne neceſſario dicendum eſt, ipſum nō ante ſuę ætatis annum 34. eſſe baptizatū: nā (quod ſcribit Poſſidius in vita ipſius c.1.) Paſchali tpe eſt baptizatus. Conuerſio aūt ipſius contigit ſequenti anno ab eius Mediolanum aduentu, nēpe trigeſimoprimo ſuę ætatis anno: quod colligitur ex his q̄ ſcribit li 8. Cōfeſ c.7. quo ſe tunc annū ætatis agere trigeſimumprimum, cum teſtetur ſequētibus c.8.9.10.11.12. plane ſignificat ſe eo anno plene ad Chriſtū fuiſſe conuerſum.

6 Pridie Nonas Maij. Luna. G xxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

ROmæ S. Ioannis [a] ante portam Latinam, qui ab Epheſo iuſſu Domitiani vinctus Romā perductus, & iudicante Senatu, ante eamdem portam in olei feruentis dolium miſſus, purior & vegetior inde exijt, quam intrauit. Antiochiæ S. Euodij, [b] qui (vt B. Ignatius ad Antiochenſes ſcribit) primus ibidem a S. Petro Apoſt. ordinatus Ep̄s, glorioſo martyrio vitam finiuit. Cyrenæ S. Lucij [c] Ep̄i, quem in Actibus Apoſtolorum S. Lucas cōmemorat. In Africa SS. marty. Heliodori [d] & Venuſti, cum alijs ſeptuagintaquinque. In Cypro S. Theodori [e] Ep̄i Cyriniæ, qui ſub Licinio Imp. grauiſſima paſſus, in pace tandē Eccleſiæ ſpiritum Deo reddidit. Damaſci natalis B. Ioannis Damaſceni, [f] ſanctitate & doctrina celebris, qui pro cultu ſanctarum imaginum verbo & ſcriptis aduerſus Leonem Iſauricum ſtrenue decertauit: cuius iuſſu cum ei dextera manus amputata fuiſſet, imagini B. Marię Virginis quam defenderat, ſeipſum commendans, protinus dexteram integram ſanamq; recepit. Carrhis in Meſopotamia S. Protogenis [g] Epiſcopi. In Anglia S. Eadberti [h] Epiſcopi Lindiſfarnenſis, doctrina & pietate inſignis. Romæ S. Benedictæ [i] virginis. Salerni tranſlatio S. Matthæi [k] Apoſtoli, cuius ſacrum corpus olim ex Aethiopia ad diuerſas regiones: & demum ad eam vrbem delatum, ibidem in eccleſia eius nomine dedicata ſummo honore conditum fuit, tempore Georgij Papæ Septimi.

[I'Oannis ante portā Latinā.a] De eadem solemnitate hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Historiam hanc scribit Tertullianus lib. de præscriptione aduersus hæret. Eandē Hieronymus lib. 1. contra Iouinian. & in Matth. c. 20. Euseb. de demonstrat. Euang. lib. 3. c. 7. item Acta S. Ioannis, & qualiacumque sint, quæ Prochori nomine inscribuntur: eam & alij recentiores, qui ab eisdem acceperunt auctoribus.

b Euodij Episc.] De eodē hac die Beda, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad septimum Idus Septembris. Eiusdem meminit S. Ignatius epist. 12. ad Antiochenos, & in epist. 9. ad Philadelph. Recenset eundem inter illos sanctos, qui virgines permanserūt. Scripsisse videtur Euodius nonnulla, quæ exciderunt, ex quibus Niceph. fragmentum recitat lib. 2. c. 3. Peruenit vsq; ad Galbæ & Othonis Imperium, vt Euseb. in chr. testatur. Vide notata superius Kalend. Februarij in Ignatio.

c Lucij Episc.] De quo Act. Apost. cap. 13. Alius hic putatur ab eo cuius Paulus Apost. meminit ad Romanos cap. 16. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri.

d Heliodori & Venusti.] Vsuardus de ijs agit hac die, & alij recentiores.

e Theodoti Episcopi.] Græci etiam de Theodoto hac die in Menologio; ibique eius acta narrātur, ac iterū superius ad xiiij. Kal. Feb. in eodem Menologio.

f Ioannis Damasceni.] De quo alij alia agunt die: Græci etiam diuersis diebus, nimirum 3. Kalen. Decemb. vel pridie Nonas eiusdem. Extāt eius res gestæ conscriptæ a Ioanne Episcopo Hierosolymitano, quæ habētur in apparatu operum eius Bibliand edit. & apud Lipom. tom. 5. & Sur. to. 3. De ipso hist. Miscel. lib. 12. in anno secundo Constantini Copronymi, Cedren. in comp. hist. in Leone Isaurico, Suidas, & alij. Arbitrati sunt aliqui Ioannē Damascenū vixisse tēporibus Theodosij Senioris, putantes fortasse hunc illum esse Ioannē sanctitate nobilē, qui Theodosio multa prædixit, de quo & superius actū est: sed ille fuit Aegyptius, hic autē Syrus. Alij rursus eundem Ioannem, de quo agitur, secant in duos; quorū alterius, qui vixit sub Theodosio, sint libri de fide Orthodoxa; alterius autem, qui vixit temporibus Leonis Isaurici, sint orationes illæ de imaginibus. Laborarem pluribus in confutando de duobus Damascenis commentum, nisi eruditus Billius præripuisset laborem, cuius sententiæ non inuitus subscribo.

g Protogenis episcop.] Scribit de eo Theodoretus lib. 4. c. 16. & Niceph. lib. 11. c. 23. & li. 12. c. 5. Claruit temporibus Valentis Imp. aduersus quē Catholicā fidem strenue defendit: peruenit vsque ad tempora Theodosij, quādo ex humanis ipso sublato, in locum eius suffectus est Vitus, qui interfuit Concilio œcumenico Constantinopolitano. Ex his itaq; corrigendus est Sozom. lib. 6. c. 33. dum ait, Protogenē successisse Vito, cum contrarium appareat. subscripsit enim Vitus Carrharū Episcopus dicto Concilio Cōstātinopolitano sub Theodosio, Protogenes autē floruit sub Valēte. Ea vero quæ de Constantino refert Sozom. Theodosio sunt aptāda: nisi dicere velimus, duos eiusdem nominis, eiusdēq; ciuitatis fuisse Episcopos; quorum alter præcesserit, alter vero Protogeni in Episcopatu successerit: q̄ nobis nō probatur. Alius eiusdē nominis Protogenes Episcopus Sardicensis vixit temporibus Cōstantini Magni, qui præsens fuit Magno Cōcilio Nicæno, & ipse clarus meritis, & sanctitate nobilis, de quo & Athanasius orat. 1. in Arrianos. Ad eū extat Cōstātini Magni rescriptū l. 1. C. de his q̄ in eccl. manum.

h Eadberti episc.] De huius ordinatione & obitu scribit Beda hist. de gest. Angl. lib. 4. c. 29. in fine, & ca. 30. & in vita S. Cudberti eius prædecessoris, ca. 42. & 43. Qui quidē creatus est Episcopus eo anno quo Egfridus Rex obijt, vt idē scribit libro 4. cap. 27. & in epit. anno 685. & cum duos tantum annos sedisset, redijt

rediit in monasterium: tertio autem anno suffectus est Cudberto Eadbertus de quo agitur; qui sedit annos vndecim, vt ex eodem auctore colligitur lib.4. capitulo 30.

i Benedictæ.] De ea S.Gregorius lib. 4.dialog.cap.13.vbi agit de S.Gallæ obitu, quam Benedicta post diem trigesimū (vt S.Petrus Apostolus prędixerat) secuta est ad coronam.

K Translatio S.Matthæi.] Extat de ea Gregorij Papæ Septimi epistola ad Alfanum Episcopum Salernitanum, in qua primum illi gratulatur de inuento sacro Apostoli corpore, monetq; vt digno honore sacras reliquias ꝑsequatur, agatq; cum Roberto Principe & eius coniuge, vt pia religione colāt sacra pignora. Scripsit hæc Gregorius Papa (vt apparet in eius registro) anno octauo sui Pontificatus, tertia Indict. viij. Kalend. Maij, anno Domini 1080. Constat autem eumdem Robertum peramplam basilicam eidem sancto Apostolo erexisse, vt scribit Leo Ostiensis in chro. Casin. lib.3.c.44. Reuerendiss. M. Antonius Marsilius Columna Archiep. Salernitan. vir morum honestate & doctrina clarus, de vita, translatione, & miraculis S.Matthęi Apostoli egregium volumen edidit.

7 Nonis Maij. Luna. A xxij

á	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

CRacouię in Polonia natalis sancti [a] Stanislai Episcopi & martyris, qui a Boleslao impio Rege necatus est. Tarracinæ in Cāpaniā natalis B. Flauiæ Domitillæ [b] virginis & martyris: quæ cum esset Flauij Clementis Consulis sororis filia, & a S.Clemente sacro velamine [c] consecrata, in persecutione Domitiani ob testimonium Christi cum alijs plurimis in insulam Pontiam exilio deportatā, longum ibi martyrium duxit: nouissime vero Tarracinam deducta, cū doctrina & miraculis plurimos ad fidem Christi conuertisset, iussu Iudicis incenso cubiculo, in quo simul cum suis virginibus Euphrosyna & Theodora morabatur, cursum gloriosi martyrij consummauit. Eodem die S.Iuuenalis [d] martyris. Nicomediæ SS.martyrum Flauij, [e] Augusti, & Augustini fratrum. Ibidem S.Quadrati [f] martyris, qui in persecutione Decij sæpius ad tormenta repetitus, demum capite truncatus est. Romæ S.Benedicti [g] Papæ & confessoris. Eboraci in Anglia S. Ioannis [h] Episcopi, vita & miraculis clari. Papiæ S. Petri [i] Episcopi. Romę Translatio [k] corporis S.Stephani Protomartyris, quod Pelagio Summo Pontifice è Constantinopoli ad Vrbem allatum, atque in sepulchro S. Laurentij martyris in agro Verano positum, ibidem magna piorum religione colitur.

STanislai. [a]] Scripsit huius sanctissimi viri res gestas Ioannes Lōginus canonicus Cracouiēsis, quas reperies apud Sur. tomo 2. qui ex Alberto Crant. alia addidit. Plura de eodē Chromerus, & alij qui prosecuti sunt res Polonorū. Passus est anno septimo Gregorij Papæ Septimi, à quo Rex impius eius interfector regno solemni tit. priuatus est, & excommunicatus, pariterq; ipsum Poloniæ regnum sacris est interdictum. Relatus est in Sanctorum numerum ab Innocentio Quarto Summo Pontifice. Eius vero festum S. D. N. Clemens VIII. hac die duplici officio vbique, celebrari præcepit, quod dies natalis ipsius, quo passus est, 8. Idus Maij, Apparitionis S. Michaelis Archangeli solemnitati sit dicatus. Translatio autem eius corporis contigit quinto Kalend. Octobris. Accepimus nonnulla alia de eodem sanctissimo martyre ex veteribus monumentis Polonorum ecclesię à Stanislao Reschio S.R.E. Protonotario, optimi illius atque doctissimi Stanislai Cardinalis alumno, quem ob morum egregiam integritatem & insignem eruditionem plurimi facio.

b Flauiæ Domitillę.] De eadem Beda hac die, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eius Acta intexta vna cum rebus gestis sanctorum Nerei & Achillei. Proscripta est, & in Pontiam insulam relegata anno decimoquinto Imperatoris Domitiani, vt scribit Eusebius histo. lib. 3. cap. 14. & in chro. anno decimoquinto Domitiani, & Niceph. lib. 3. c. 9. Eius autem Acta non tantum à Christianis, sed etiā à Gentilibus scriptoribus, ob præclarissimum eius genus, commendata sunt monimentis historiarum. Brutius enim illorum temporū nobilis historicus de ea scripsit, vt idem Eusebius testatur in chron. Tantæ enim virginis constantia non tantum sunt illustratæ Ethnicorum historiæ; sed ipsa quoq; loca exilij, eius præsentia sunt reddita clariora; de quibus S. Hier. epist. 27. cum nauigationem S. Paulæ Hierosolymam describit, hæc ait: Delata ad insulam Pontiam, quam clarissimæ quondam fœminarum sub Domitiano Principe pro confessione nominis Christiani Flauiæ Domitillæ nobilitauit exilium: vidensq; cellulas, in quibus illa longum martyriū duxerat, sumptis fidei alis, &c. Fuit Flauia Domitilla, de qua agimus, filia sororis Flauij Clementis Consulis, vt scribit Eusebius hist. lib. 3. c. 14. Clemens hic autem (vt auctor est Dio Cassius in Domitiano) cum gereret Consulatum, relictis Romanorum Dijs, ad Iudæorū religionem se cōtulit (eo etenim nomine scriptores Gentiles religionem Christianā olim appellare consueuerūt, eo quod à Iudæis illata videretur: congessimus de his plurima testimonia in Annal. Eccles.) qui idem Clemens eadem ex causa à Domitiano iussus est occidi; additq; eiusdē vxorem, Flauiam Domitillam etiam appellatam, eiusdemq; Imperatoris propinquam, in insulam Pandatariam fuisse relegatam, Glabrionemq; Consularem virum, qui nuper cum Traiano Cōsul fuerat, ob eamdem religionis causam, aliasq; res obiectas, iussum interfici. Ex his autē Dionis verbis (nisi in accuratissimo historico insit error) euidenter apparet, duas fuisse Flauias Domitillas, ambasq;, tum genere, tum etiam fide Christiana præstantes: quarum altera (teste Dione) vxor fuit Flauij Clementis Consulis, Domitiani Imperatoris neptis; quam ille in Pandatariam insulam Christianæ religionis causa relegauit: altera vero, de qua nunc agitur, virgo, eiusdemq; Flauij Clemētis Consulis ex sorore neptis, quæ in insulā Pontiam (vt vidimus) relegata fuit. Cum itaq; illa nupta, hæc virgo; illa vxor Clementis, hæc ex sorore neptis; illa deniq; in insulam Pandatariam, hæc in Pōtiam relegata fuerit: nō vnam eamdemq; esse luce clarius cōstat. Agit de his insulis Plinius li. 6. c. 3. aitque: Aduersum Formias Pontię, in Puteolano autem sinu Pandataria. Extat illustris memoria S. Flauiæ Domitillæ virginis Tarracinæ, vbi vna cum socijs martyrium consummauit.

Omit-

Omittimus dicere de alijs Domitillis Gẽtilibus fœminis clarissimis, vt de Flauia Domitilla matre Titi & Domitiani Imperatorum, aliaq; eius filia atque horum sorore, de qua Suetonius in Domitiano, & Philostratus lib. 8. Harum altera fuit inter duos relata, erantque sacerdotes diuæ Domitillæ, vt docet vetus inscriptio, quam recitat Panuinus in Rom. ciuita. pag. 360. Erat gentis Flauiæ templum in Regione sexta, de quo Suetonius in Domitiano. De huius sanctæ virginis corporis translatione vide, quæ infra notamus 12. eiusdem mensis in SS. Nereo & Achilleo.

c *Sacro velamine consecrata.*] De sacro velamine quo virgo Deo consecratur, hæc S. Hieronym. epist. 8. ad Demetriadem: Scio ad imprecationem Pontificis flamen virginale sanctum operire caput, &c. De eodem etiã meminit epist. 48. ad Sabinianum. Ambrosius libro ad virg. lapsf. pluribus agit de sacro ritu seruari solito, cum virgini Deo dicandæ sacrum velamen imponitur. S. August. de eodem epist. 179. ad Probam & Iulianam in fine. Quibus diebus solemnibus id esset faciendũ, Gelasius monuit epistola ad Episcop. Lucan. & alios c. 14. eadem 20. quæst. 1. c. deuotis. cuius auctoritate viduæ velari prohibentur. eadem epist. c. 15. Virgines enim, quod spiritualiter nubãt, idcirco (vt in nubentibus olim fieri consueuerat) à sacerdote velantur. id Innocẽtius Papa epistola ad Victricium scribit cap. 12. eadem 27. q. 1. cap. Quæ Christo. Sunt de velandis sacris virginibus alia Roman. Pontificum decreta, & diuersorum canones Conciliorum. Hæc modo satis sint de ijs quę ad sacrũ velamen pertinent, cuius hic habetur mentio. Cæterũ Christiana modestia optime consuluit fœmineo pudori, agens nimirum, vt oẽs virgines à pubertatis annis, nuptæ etiam ac viduæ velatã incederent, non quidem sacro, sed cõi tectę velamine. Est de his in primis Apostolica institutio, Paulo id decernente, & scribente ad Corinth. 1. cap. 11. quod retinuit consuetudo, atque probauit vsus, vt de his fusius disputat Tertullian. libro de velandis virginibus: vsque adeo, vt vel nocte velum dimisisse, piaculum fuerit; quod idem auctor ibidem exẽplo docet. Porro non tantum velamine caput tegere, sed & vultũ adũbrare, Christianis mulieribus per Apostolum iussum esse, cõtendit Clem. Alex. lib. 2. Padag. c. 10. in fine, & lib. 3. cap. 11. Sane quidem id in primis exẽplo S. Soteris martyris S. Ambrosius confirmat in exhort. ad virgines his verbis: At illa, vbi audiuit hanc vocem, vultum aperuit, soli inuelata & intecta martyrio, & volens iniuriæ occurrit, vt ibi martyrij fieret sacrificium, vbi solet esse tentamentum pudoris &c. Hierony. ad Eustoch epist. 22. hæc in eamdem sniam: Excuses licet, atq; causeris, obducto velamine ora contexi. Et paulo inferius: Dimittunt, inquit, supercilium, & operta facie, vix vnum oculum liberant ad videndum. Hęc ille. Velum enim vero nõ omnes velamine, sed complures pallio, vt virgines illæ, præsertim quæ essent Deo dicandæ, caput tegebant. De his Hierony. epist. 12. ad Gaudentium in hunc modum: Solent quædam, cũ futuram virginem spopõderint, pulla tunica eam induere, & furuo operire pallio, auferre linteamina. Idem ad Demetriadem epist. 8. sic: Vili tunica induitur, viliori tegitur pallio, &c. His itaque assuetæ Christianæ mulieres, grauissimũ dispendiũ se pati pudoris existimabant, si capitis velamine nudarentur. Vnde hæc sentiens aliq̃ persecutor, ea ignominia vt graui supplicio Christianæs mulieres afficiẽdas esse mãdabat; prout Acta Arethæ martyris, & quidẽ germana his verbis demõstrant: Cum ille audisset, iã corde succensus aspexit eos qui aderant: & cum dixisset, Quam impudenter se gerit aduersus nos hæc exectanda mulier, iubet eius capitis auferri tegumentum, & eius filiarum, & sic eas nudo capite & promissa coma in castra deduci per ignominiam, &c. Hæc ibi. Porro etsi velandi capitis legem Christianæ fœminæ tam pie ac sãncte seruarint; non tamen existimes, illis tantummodo eam fuisse præscriptam: siquidem ante Christi Redemptoris nostri aduentum eidem Iudæi, Romani, Græci, ac barbati paruere.

R 2 De

De Iudæis Tertul.lib.de coron. milit. sic habet: Apud Iudæos tam solemne est feminis eorum velamen capitis, vt inde dignoscantur, &c. De Romanis satis esse potest exemplum quod Valer. Max. lib.6.cap.3.de seueritate 13.sic describit: Horridum C. quoque Sulpicij Galli maritale supercilium: nam vxorem dimisit, quod eam capite aperto foris versatam cognouerat In hanc sniam Tacit.lib.14. de Poppæa Sabina sic ait: Rari in publicum egressus, idque velata parte oris, ne satiaret aspectum, vel quia sic decebat. Hæc ille. Docent hæc etiam antiqua numismata, vt quæ Liuiam, Faustinā, Martiā Augustas, & alias velatas exprimunt. Insuper alia complura visuntur habentia feminæ velatum caput, eiusmodi inscriptione notata, Pudicitia. Sane quidem Plutarchus testis est in Probl.quæst. Rom.14.feminas velato capite incedere consueuisse; nam ait: Solent fere mulieres tectis, mares nudis capitibus in publicum progredi. De Græcis autem Apuleius de asin.aur.lib.7. sic: Mitella textili contecto capite. Et lib.11. Mulieres candido splendentes amicimine: Porro Lacænę virgines aperta facie; vxores autem velatæ in publicum prodire consueuerunt: illæ, vt sic maritos inuenirent, istæ vero, quod haberent, non iam alteri, quā viro placere studerent. Hæc Plutarch. Apoph.Lacon.in Charillo. Quod autem ad barbaros pertinet, de Arabiæ Ethnicis mulieribus hæc scribit Tertullianus lib.de virg. veland. Iudicabunt, inquit, nos Arabiæ feminæ Ethnicæ, quæ nō caput, sed faciem quoque ita totam tegūt, vt vno oculo liberato, contentæ sint dimidiam frui lucem, quam totam faciem prostituere. Hæc Tertul. Eiusmodi velamen, seu pallium, theristrum esse appellatum, auctor est Isidorus lib.19.orig. cap.24.de pallijs fem. Quo, inquit, vsque hodie Arabiæ & Mesopotamiæ mulieres velantur, quibus in æstu tutissimo teguntur vmbraculo, de quo in Isaia legitur. Hęc ille, qui aliorū & velaminū recenset atq; declarat noīa; vt regillū, quod erat reginarum amiculū; pallam; stolam, sic dictam, quæ, inquit, cooperto capite scapula, a dextro latere in læuum humerū mittitur, stola enim Græce, vocatur, quod supermittatur: eadē & riciniū. Latino noīe appellatur, eo quod dimidia eius pars retro reijcitur; quod vulgo mauortem dicūt: Hæc ille. Habes id appellatum maphortem seu mauortem in Actis martyrij S.Pauli Apostoli, quæ feruntur Lini noīe, cum agitur de Plautillæ velamine, maphorte dicto, Paulo exhibito. In Actis insuper sanctorum martyrum Faustę & Euilasij, quorum fragmentum recitat Beda in Martyrolog.20.Septébr. hęc de maphorte: Iussit Faustam nudam & sine maphorte, flagellatam, incarceratam, caput terebrari, &c. Sed de mauorte itē Hierony. epist. 22. ad Eustoch. Per humeros hyacinthina læua mauorte volitans. Cassianus lib.1.c.7.de habitu monachi agens angustū palliolū, quo monachi colla & humero tegerent, maphortem appellat. Vide ibi notationem Petri Ciacconij. Habes apud eundem Isid. & anaboladium, sic dictum, inquit, amictorium lineum feminatū, quo humeri operiuntur, quod Gręci & Latini sindonem vocant: amiculum autē dictum esse pallium lineū, quod vsui erat meretricibus, quo & amiciebantur matronæ deprehēsæ in adulterio, idē testatur: verum amiculum pro omni velaminis genere frequentius vsurpatum reperi.

d Iuuenalis martyris.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Huius meminisse opinor S. Gregor. homil. 27. in Euāg. Vide quæ notata sunt superius, 5.Nonas Maij, in Iuuenale Episcopo.

e Flauij & soc.] De his idem qui supra Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri.

f Quadrati, alias Codrati.] De eo agūt hac item die Græci in Menologio, vbi eius cruciatus narrantur.

g Benedicti Papæ] Beda item & Ado hac die hic secundus huius noīs fuit, Iunior dictus, successitque Leoni Secundo Rom.Pont. cuius tāta fuit opinio sanctitatis, vt Heraclius Constantinus Imper. vsurpatam a prædecessoribus suis in Romanorum Pōtificum electione pecunia impartiri solitā assensionē omnino remiserit S. Greg. Papa eiusmodi temeritatē

(sic

(sic enim ipse appellat) acerbissime deplorat, vocatq; Dei ecclesiæ captiuitatē; atque inuehitur in Imperatorem talia sibi illicite vendicantē, in explan. Ps.4.pœnit. vers. Tota die exprobrabant mihi inimici mei. Id primus excogitauit Odoacer Herulus Arrianus Rex Italiæ, cuius conatibus Gelasius restitit. sed de his pluribus in Annalibus Ecclesiasticis egimus.

h Ioannis episc.] Scribit eius res gestas Beda hist. de gest. Angl. lib. 5. c. 2. & seq. Porro integrā vitam eius, ac post mortē miracula edita Folcardus Dorobernēsis monachus scriptis illustrauit, vt habetur in catal. script. Britan. De eodē Trith. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 4. cap. 68. Migrauit ex hac vita anno Domini 721.

i Petri episc.] De quo ēt hac die tabulæ ecclesiæ Ticinensis. De eodē summa cū laude scribit Paul. diac. li. 6. c. 18. Vixit temporibus Linthprādi Regis Longob.

K Trāslatio corporis S. Stephani.] Habentur rei gestæ vetera monumēta scriptis mandata a Lucio archidiacono, sed quæ non modica castigatione indigeant. Legimus ea in cod. manuscr. monasterij S. Cæciliæ Transtiberim. Petr. diac. Cassin. in lib. de vir. illust. monast. Cassin. c. 35. testatur, S. Brunonem epm Signinū de ea translatione scripsisse sermonem; idemq; c. 45. addit, alium insuper sermonem conscriptum esse a Petro eiusdem monasterij bibliothecario de eadē trāslatione Constantinopoli facta Romam.

8 Octauo Idus Maij. Luna. B xxj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

IN monte Gargano Apparitio [a] S. Michaelis Archangeli. Mediolani natalis sancti [b] Victoris martyris, qui natione Maurus, & a primæua ætate Christianus, cū esset in castris Imperialibus miles, compellente Maximiano, vt idolis sacrificaret, in confessione Domini fortissime perseuerās, primo grauiter fustibus cæsus, sed Deo protegēte doloris expers, deinde liquenti plūbo perfusus, sed nihil penitus læsus, nouissime gloriosi martyrij cursum capitis abscissione cōpleuit. Cōstantinopoli S. Acathij [c] cēturionis, qui in persecutione Diocletiani, & Maximiani a Firmo tribuno delatus, qđ Christianus esset, & a Bibiano Iudice Perinthi sæuissimè tortus, Byzātij demū a Flaccino Proconsule capitis dānatus est: cuius corpus ad Scyllaciū litus diuinitus postea delatū, ibi honorifice asseruatur. Vienę S. Dionysij [d] episcopi, & confes. Antiosiodori sancti Helladii [e] epi. In territorio Bisuntino sancti Petri [f] episcopi. In Scotia sancti Vurionis [g] episcopi.

MAII 8.

APparitio S. Michaelis Archangeli. a] Hanc factam esse sub Gelasio Romano Pontif. anno Domini. 488. scribit Sigeb. in chron. sed in numero annorum decipitur: Gelasius enim sedere cœpit anno 492. Habemus in nostra biblioth. veter. manuscr. eiusdem rei gesta historiam, qua quidem

dem traditur, eam factam esse anno Domini 536. indict. 24. Aliam recitat Sur. tom. 5. die 29. Septembris. Constat quidem fuisse olim frequētissimā ea ex causa ad montem Garganum peregrinationem: nam (vt cætera prętereamus) narrat Petrus Damian. scriptorū integerrimus, Othonem Imp. Roma ad montem Garganū nudis pedibus perrexisse, idq; monitu S. Romualdi, vt crimen paulo ante commissum ea corporis afflictatione expiaret. Hæc scribit idem auctor in vita S. Romualdi. inuenies eam apud Lipom. to. 8. Huic similis facta est in Gallijs apparitio S. Michaelis Archangeli, anno a Christo Domino 709. vbi ad similitudinem montis Gargani erecta est insignis Ecclesia, curante S. Autberto Episcopo, vt scribit Sigebert. in chron. dicto anno: cuius rei gestæ historiam refert Petrus in catalog. lib. 9. c. 71. Porro longe ante dictas apparitiones agi consueuisse Romæ solemnitatem S. Michaelis Archangeli, alterius cuiusdā apparitionis occasione, Drepanius Florus vetustissimus poetarum Christianorum scribit his versibus:

Clarent Angelici sublimia festa diei
Allatura piæ dona beata animæ.
Hūc etenim Michael aula cælestis alūnus
Conspicuo nobis consecratore diem,
Dignatus Petri, Paulique inuisere sedem,
Imperiumq́, fouens inclita Roma tuū.
Qui proceres inter pia mœnia luce coruscos
Egregio vultu splenduit ore nouo:
Cum Deus expulsis lucem depromeret vmbris,
Conderet & stabilem, nocte ruente, diem, &c.

Drepanius poeta, qui hęc scripsit, ille esse videtur, cuius meminit Sidonius libro 8. epistola 11. ad Lupum, cuius ingenij extant pauca quædam monumenta in collectione poetarum Christianorum. Fuit alter Pacatus Drepanius, clarus orator, qui panegyricum dixit Romæ Theodosio seniori. Legitur in Codice Theodosio rescriptum Theodosij Imp. ad Drepaniū lib. 4. de exhibendis reis. Sed quod ad pręsentis diei solemnitatē spectat in bibliotheca Vaticana plut. x. nu. 221. inest codex, qui inscribitur, Sermones S. Aug. & aliorum: ibidem legitur sermo nomine S. Gregorij Papæ in festiuitate Sancti Michaelis Archangeli. est eius exordiū: Angelorū & hominum natura, &c. Non prætermimus, inter alias nobiles Romæ erectas ecclesias in honorem S. Michaelis Archangeli, fuisse illam, quæ in summitate molis Hadriani olim a Bonifacio Papa excitata est, de qua plura inferius dicturi sumus ad tertium Kalen. Octobr. illam quoque esse nobilem ac perantiquā, quę posita est in Foro piscario: itemque illam esse celebrem, quā Leo Quartus Papa ob Sarracenos deuictos atq; fugatos apud Vaticanū erexit, vt docet vetus inscriptio in marmore incisa, quæ in eadem ecclesia hactenus asseruatur, licet scriptoris vitio Carolus pro Ludouico ponatur. Sicut in Occidētali Ecclesia; ita & in Orientali frequens fuit Michaelis Archangeli apparitio: nam qui vniuersalis Ecclesiæ a Deo patronus atque protector est institutus, idem virtute miraculorum vbique voluit innotescere. Facta est enim alia eius apparitio prope Byzātium, in cuius memoriam amplissima illic basilica est erecta, quæ & multis est miraculis illustrata, vt scribit Sozo. hist. lib. 2. cap. 2. & Niceph. lib. 8. c. 32. ea ecclesia Sostenium est appellata: quam vetustate collapsam restituit Basilius Imper. vt auctor est Georgius Cedren. in compend. hist. in Basilio. Alia rursus & æque celebris fuit illa apparitio facta in Chonis apud ciuitatem Colossensium; cuius rei gestæ historiam descripsit Metaphrastes, quā & recitat Lipom. tomo 6. Agūt de ea Græci in Menolog. 8. Idib. Septembris anniuersariam celebritatem, cuius & meminit Emmanuel Imp. in cōstit. de ferijs. Frequentes olim erectas fuisse ecclesias in honorem Sancti Michaelis Archangeli, vetera monumenta testantur. Porro nobilissimam & antiquissimam illam memoriam Sācti Michaelis in Chonis profanauit Alexius pseudoimp. qui meritas de sacrilegio pœnas dedit. De his Niceta Choniata histor. lib. 3. pag. 48. Temporibus etiā Diocletiani Imp. iā extitisse Sācti Michaelis nomine Ecclesiā in

in Bithynia, fidem faciunt Acta Sancti Eutonomi Episcopi, quæ recitat Sur. tomo 5. Procop. libro de ædif. Iustiniani Imp. sex numerat basilicas ab eodẽ Imp. in honorem Sancti Michaelis excitatas. Frequentes fuisse Ecclesias S. Michaelis. & aliorum Angelorum, argumento est l. quoniam. Cod. de sacrosanct. eccles.

b Victoris Mauri.] De quo hac die Beda, Vsuard. Ado, Vuandelb. & alij recentiores. Meminit eiusdem Victoris S. Ambros. in Lucam lib. 7. cap. 13. recensetque eum inter martyres Mediolanensis ecclesiæ. De eodem hæc Ennodius Ticin. de se ipso: Continuo me ad B. Victoris martyris præsidia sæpe experta transfuexi, &c. Eius Acta refert Sur. tomo 3. ante eum Mombrit. tomo 2. Petrus in catal. lib. 4. capit. 113. De eo etiam miraculum recitat Gregorius Turon. libro de glor. marty. cap. 45.

c Acathij.] Græci autem de Acathio in Menolog. pridie huius diei. Descripsit eius Acta Metaphrastes, quæ Latine a se translata refert Lipom. tom. 7. & Sur. tomo 3. Historiã de trãslatione ipsius Scyllacium facta, cuius hic habetur mentio, legimus ab eius ecclesia Romã missam. Meminit Niceph. de ecclesia erecta Cõstantinopoli in honorem S. Acathij martyr. lib. 13. cap. 38. quam vetustate labefactatã a Iustiniano Imp. in augustiorem formam excitatam esse, scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. quã ipsam rursus a Basilio Imper. restitutam refert Georg. Cedren. in comp. hist. in Basilio. Non prætermittimus hic referre, quod scribit Niceph. hist. lib. 13. cap. 38. adhuc temporibus Arcadij Imp. superstitem fuisse arborem illam nucis Constantinopoli, in qua martyr Dei Acathius appensus, tormentis fuerat excruciatus; licet Socrat. lib. 6. cap. 21. dicat fuisse castaneã. Effecerunt plane dicti historici scriptis suis, vt arbor illa felicissima, sanguine tanti martyris irrigata, adhuc virens in memoria hominum perseueret, & sit in posterũ permansura, longe beatior, mea sententia, ficu Romulea, Athenarũ olea, Deli palma, vel Mariana quercu, quam clarissimus orator scriptorum suorũ monumentis perpetuitati consecrandam putauit lib 1. de legibus. Est nobilis sententia Sancti Gregorij Nazianzeni iterum repetita, quod quæuis tenuia monumenta martyrum eamdem vim aduersus dæmones, & ad virtutes sanitatum præstandas, quam & eorum corpora, quã & animæ in cęlo existentes obtineant. id ille orat. 2. in Iulianum, & in carm. de humilitate, castitate, & temperãtia. Quare eodem cõsilio non indignum fore sum arbitratus, si sanctorum martyrum memorias, quas constat non fuisse erectas, nisi vbi aliqua ipsorum martyriorum essent antiqua vestigia, vel eorumdem reliquię positæ essent, id præcipientibus sacris regulis Ecclesiasticis, Concil. African. c. 50. easdem ipsas iam temporis diuturnitate collapsas, atque hominum impiorũ iniuria plane dirutas his meis annotationib. aliquando commemorem. Hac enim arte absque sumptu aliquo fore speramus, vt templa collapsa restituantur, collabentia sarciantur fulcianturque; & quæ manent, integra aduersus omnem iniuriam temporum conseruentur.

d Dionysij Epi.] De eo Beda hac die. Scribit Ado eiusdem ciuitatis Episcopus hunc claruisse temporibus Aelij Pertinacis: successit hic S. Iusto, numeraturque sextus eius Ecclesiæ Episcopus in tabulis Democh. ex eodem Adone collectis.

e Helladij episc.] De eo Molan. in addit. ad Vsuard. Successit S. Valeriano, seditque temporibus Constãtini Imp. poniturque quintus ordine eius sedis Episcopus in tab. Democharis.

f Petri Episc.] Fuit hic Archiepiscop. Tarentasij: cuius vitam Gaufridus Abb. iubente Lucio Papa, scripsit. extat apud Sur. tom. 3. hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 1171. cum sedisset annis triginta tribus.

g Vuironis Episcopi.] Descripsit eius Acta Sur. tom. 3. hac die. Floruit circa annum Domini septingentesimum quinquagesimum. De eodem Trithem. de viris illustr. ordinis sancti Benedicti lib. 3. cap. 263.

xx C Septimo Idus Maij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

NAzianzi natalis beati Gregorij [a] Epiſcopi, ob ſingularem diuinarum rerum doctrinam cognomento Theologi: qui collapſam Conſtantinopoli Catholicã fidem reſtituit, hæreſeſque inſurgentes compreſſit. Romæ S. Hermæ, [b] cuius Apoſtolus Paulus in epiſtola ad Romanos meminit. Hic digne ſemetipſum ſacrificãs, acceptabiliſque Deo hoſtia factus, virtutibus clarus cœleſtia regna petiuit. In Perſide ſanctorũ martyrum trecentorum & decem. [c] Callij via Flaminia paſſio S. Gerontij [d] Epiſcopi Ficodenſis. In caſtro Vindecino depoſitio S. Beati [e] confeſſoris. Conſtantinopoli [f] Tranſlatio ſanctorum Andreæ Apoſtoli, & Lucæ Euangeliſtæ de Achaia, & Timothei diſcipuli B. Pauli Apoſtoli ab Epheſo: corpus autem S. Andreæ longo poſt tempore Amalphim delatum, ibi pio fidelium concurſu honoratur: ex cuius ſepulchro liquor ad languores curandos iugiter manat. Romæ item Tranſlatio S. Hieronymi [g] presbyteri, & Eccleſiæ doctoris ex Bethlehem Iudæ ad baſilicam S. Mariæ ad præſepe. Barij quoque in Apulia Tranſlatio S. Nicolai [h] Epiſcopi ex Myra ciuitate Lyciæ.

MAII 9.

GRegorij Epiſcopi. [a]] De eodẽ hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac denique cæteri Latinorum, Græci autẽ in Menologio 14. Kalen. Februarij, qua die (vt aiunt) exaltationem corporis Gregorij Theologi celebrant: rurſus autem viij. Kalend. Februarij de eodem ſolemniorem agunt diem, vt apparet ex conſtit. Emmanuelis Imp. tit. de ferijs. Suas res geſtas carminibus ipſemet ex parte digeſſit: vnde & Gregorius presbyter, quæ in encomio de Gregorio Nazianz. ſcripſit, accepiſſe videtur. Addidimus nos quamplurima ex auctoribus vetuſtis atque probatis petita, quæ per annos ſingulos in Annal. Eccleſ. digeſſimus; vnde etiam vitam ipſius, amicis efflagitantibus, deſcripſimus: quam Summo Pontifici Sanctiſſimo Domino Noſtro Gregorio XIII. tanti Patris ſtudioſiſſimo obtulimus, eo potiſſimũ tempore, quo ille totius Vrbis exultatione celeberrimam corporis eius a ſacrarum virginum ordinis S. Benedicti Monaſterio in Campo Martio ad Gregorianum ſacellũ præclariſſimo opere ac maxima impenſa in Vaticana baſilica Principis Apoſtolorũ extructum, translationẽ peregit; de qua inferius ſuo loco dicemus.

b Hermæ.] Agunt de eodẽ hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio Non. Martij. Hic auctor eſt illius voluminis, quod

titulo Pastoris inscribitur, vt testatur S. Hieron. de scrip. Eccles. in Herma. Consentiunt omnes de hoc agere Paulum ad Romanos scribentem cap. 16.

c Martyrum trecentorum & decem.] Sic Vsuardus, Ado, & vet. manusc. Beda autem quadringentos numerat: quando vero hi passi sint, nullus prodit.

d Gerontii Episcopi.] Putatur hic ille Gerontius, qui affuit Symmacho Papæ in Concil. quarto Romano, Conss. Rufo, & Auieno, anno a Christo Dño 502. Alius eiusdem nominis eodem sæculo vixit Episcopus Camarinensis, interfuitq; Romano Concil. sub Hilario Papa. Rursus alius in Galliis temporibus S. Leonis Rom. Pont. numeraturq; inter eos Galliarum Episcopos, ad quos S. Leo scripsit epist. 52. Quo etiam tempore claruit S. Gerontius Episcopus Mediolanensis, de quo sup. iij. Non. Maii. Legimus huius, de quo hic agitur, res gestas, quæ incipiunt: Ab exordio naturæ, &c. sunt eiusmodi tamen, vt indigeant exacta eruditorum censura, vt expurgentur.

e Beati.] Agit de eodem hac die Beda, Vsuardus, & alii recentiores, itemque Constantiensis Ecclesiæ monumenta.

f Translatio sanctorum Andreæ, Lucæ, Timothei.] De eadē Vsuardus; Beda autem, & Ado hic tantum de translatione Timothei, ea de causa puto, quoniam seorsum ab his translatę sunt reliquiæ S. Timothei, anno vigesimoprimo Constātii Imp. vt scribit S. Hier. in chron. Porro Andreæ & Lucæ reliquias translatas esse anno 23. eiusdem Imp. idem auctor affirmat: licet in lib. de script. Ecclesiast. in Luca dicat, tam S. Andreæ, quam S. Lucæ reliquias Constantinopolim esse translatas anno vigesimo Cōstantini, vel (vt alii codices habent) Cōstantii. Agēs idem Auctor aduersus Vigilantium, easdem sub Cōstantino profitetur esse trāslatas, dum hæc ait per ironiam: Sacrilegus fuit Cōstantinus Imperator, qui sanctas reliquias Andreę, & Lucæ, & Timothei transtulit Constantinopolim, apud quas dæmones rugiunt, & inhabitatores Vigilantii illorum se sentire præsentiam confitentur? Hæc Hieron. Quę quidem verba conuenire Constantio non posse, compertum est; quem Arrianum fuisse, omnes norunt. Mirū sane in vnius eiusdemq; auctoris scriptis tantam reperiri discrepantium. Verum si fides adhibenda est Artemij martyris Actis, quæ recitat Metaphrastes die 28. Octobris, q̄b. & adstipulatur Niceph. hist. lib. 10. c. 11. Constantij & non Constantini temporibus id factum esse, fatendum est: siquidē ipse Artemius Augustali præfectura nobilitatus, eiusmodi translationis negotium sibi tāquam viro religiosissimo traditum a Cōstantio Imperatore curauit. Theodorus lector lib. 2. collectan. id etiā sub Constantio factum affirmat: additq; Andreæ & Lucæ reliquias translatas 5. Nonas Martii; Timothei autē ad 8. Kal. Iulii, hisq; diebus locatas esse Constantinopoli, in magno templo sanctorū Apostolorum. Procopius lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. de restitutione eiusdem basilicæ, deque iterum adinuentis tunc ibi dictorum Apostolorum sacris corporibus hæc ait: Erat antiqua apud Byzantium ædes Apostolis consecrata, longitudine temporis iam emota, & quæ (vt suspicabatur) amplius stare non poterat: hāc instaurauit Iustinianus Imp. pro dignitate. Vbi latomi, & artifices, effosso fundamento, inuenerūt ligneas arcas tres, insculptis litteris indicantes, trium. s. Apostolorū esse corpora, Andreæ, & Lucæ, & Timothei; quæ rex ipse & oēs Christiani maximo cum honore conspexerunt, &c. De iisdem in vita S. Eutychii Episcopi Constantinopolitani Eustatius presbyter agit. Fuerat olim templum illud a Constantino Magno erectū, vt testatur Eusebius in vita Constātini lib. 4. cap. 50. & 60. & Socrat. lib. 1. c. 12. & 26. in fine, vbi hæc ait: Quam quidē ecclesiam eam ob causam Constantinus ædificauerat, ne Imperatores & Sacerdotes Apostolorum reliquiis aliquando destituerentur, &c. Quibus profecto annuit, aliquas Apostolorum reliquias illuc tpe Constantini esse translatas. In re autem ambigua ita animo affectus sum, vt definire controuersiā, certamq; de ea re ferre sententiam, non præsumam. De trāslatione

tione S. Andreæ iterũ facta Amalphim, in archiuis illius Ecclesiæ rei gestæ monumenta continentur. De perenni miraculo scaturientis inde liquoris medici ad curandos morbos, totus pene Christianus orbis est testis: in omnes enim regiones ex eo fonte fluxere riui. Et si de his quæris testimonium antiquorum, habes Gregor. Turonen. lib. de glor. mart. c. 31. Ad hæc addimus, quod in bibliotheca Vaticana plut. 3 num. 153. est codex peruetustus dialogorum S. Gregorij Papæ, ante cuius exordiũ prima pagina describitur historia de legatione eiusdem Gregorij Costantinopolim, cum esset diaconus, ad Tiberium Imp. a quo obtinuit brachium S. Andreæ Apostoli, nec nõ & brachium S. Lucæ Euangelistæ, quæ sacra pignora secum detulit Romam. Est quidem ea pagina præ nimia antiquitate pene consumpta. Ibidem autem post libros dialogorũ mentio habetur de eodem Gregorio, quod anno secundo sui Pontificatus dedicauit ecclesiam S. Andreæ ad Cliuum Scauri, vbi adhuc eiusdem S. Apostoli brachium asseruatur. Caput autem eiusdem sanctissimi Apostoli ad ædes sacras eius germani Romã in Vaticanum a Pio Secundo delatum, ibi decentissime asseruatur, cuius rei gestæ historiam tunc editã in manuscr. codice legimus: est eius exordiũ: Si quę sũt memoriæ cõmendanda, &c. vbi & pientissima oratio legitur, qua sanctissimus Papa trans pontem Miluium flexis genibus, madidis oculis, excepturus venerandum caput, sic effari cœpit: Aduenisti tãdem, o sanctissimum, &c. Legitur ibidem & sacer hymnus de eadem re editus eiusdem Pontificis iussu ab Agapito Episcopo Anconitano, itemq; luculentissima oratio Bessarionis Cardinalis amplissimi, nec non & Rom. Pontificis ad eum responsio, aliaque solemnia sacrosancte peracta narrantur.

g Translatio S. Hieronymi.] Agit hic Petrus in catal. lib. 4. cap. 145. de duplici trãslatione corporis S. Hieronymi: quarum prima, quam recenset factam sub Cyrillo Episcopo Hierosolymitano, nullius auctoris testimonio cõtestatam, veluti falsam respuimus: obijt enim S. Cyrillus ante Hieronymum, vt ipsius Hieronymi auctoritate probatur, dum ait eum tantum peruenisse ad octauum annum Theodosij Imper. qui fuit annus a Christo 386. S. Hieronymus autẽ ex humanis desijt Theodosio Iuniore nonum & Constantio tertium Conss. qui est annus a Christo 420. Secundum autem translationem, quam factam asserit cum Sarraceni Palæstinam inuasissent, vt veram libenti animo suscipimus atq; probamus, in cuius memoriam præsens celebritas anni singulis agi consueuit.

h Translatio S. Nicolai Episco.] Huius rei gestæ historiam scripsit Ioannes archidiaconus ad Vrsionem Barensem Episcopum, vt testatur Vinc. lib. 25. cap. 83. Recenset eam Sur. to. 7. hac die. Scripsisse insuper eamdem historiam Nicephorum Barensem, adhucq; in manusc. latitare, tradit Molanus. Sigebertus in chron. de ea agens, factam scribit anno Domini 807. id ipsum idem Ioannes testatur. Ex eiusdem S. Antistitis corpore, vt e perenni quodam charismatum fonte, stillat liquor salubris, sicut olim cum esset Myræ: quamobrem Emmanuel Imp. dum de eo agit in constit. nouella de ferijs, his titulis eum exornat. Nicolaus miraculis insignis, vnguentorũ fragrantia scatens, &c. Extat apud Theod. Balsam. in nomoc. Photij tit. 7. c. 2. Deus Opt. Maximus cũ multis modis sanctorum suorum cineres illustrarit, eo etiam honore dignatus est, vt ex aridis ossibus (vt olim ex asini maxilla, qua Samson Philisthæos deleuit, aquæ fontem manare fecit, Iudic. cap. 15.) liquorem medicamenti vim habentem ad curandas malas valetudines, & impios hagiomachos conuincendos, iugiter fluere voluerit: idque non tantum Andreæ Apostoli, ac Nicolai, sed & aliorum complurium sanctorum sacris reliquijs præstitit; de quibus suis locis dicetur inferius.

Sexto

10 Sexto Idus Maij. Luna. D xix.

- a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29
t u A B C D E f F G H M N P
30 1 2 3 4 5 6 7 7 8 9 10 11 12

ROmæ via Latina natalis SS. martyrũ Gordiani [a] & Epimachi; quorum prior pro confeſſione noĩs Chriſti tpe Iuliani Apoſtatæ diu plũbatis cæſus,& ad vltimũ capite truncatus, noctu a Chrſtianis ſepultus fuit eadẽ via in crypta,in quã B. Epimachi martyris reliquiæ paulo ante tranſlatæ fuerant ab Alexandria, vbi ille pro Chriſti fide martyriũ cõpleuerat. In terra Hus S. Iob [b] prophetæ, admirãdæ patientię viri. Romæ B. Calepodij [c] presbyteri & mart. quẽ Alexãder Imp. gladio fecit occidi,& corpus eius per ciuitatem trahi, atq; in Tiberim iactari, quod inuentum Calliſtus Papa ſepeliuit. Decollatus eſt ẽt Palmatius [d] Conſul cum vxore & filijs,& alijs promiſcui ſexus quadragintaduob. de domo ſua: Simplicius quoq; ſenator cũ vxore,& ſexagintaocto de familia ſua, itẽ & Felix cũ vxore ſua Blãda: quorũ capita ſuſpenſa ſunt per diuerſas portas Vrbis ad exemplũ Chriſtianorũ. Itẽ Romæ via Latina ad Centum aulas natalis SS. martyrũ Quarti [e] & Quincti, quorũ corpora Capua trãslata ſunt. Apud Leontinos in Sicilia SS. martyrũ Alphij, [f] Philadelphi, & Cyrini. Smyrnæ S. Dioſcordis [g] martyris. Apud Tarentum Sancti Cataldi [h] epiſcopi miraculis clari. Mediolani inuentio [i] SS. martyũ Nazarij,& Celſi, qñ beatus Ambroſius epiſcopus S. Nazarij corpus recenti adhuc ſanguine conſperſum reperit, atque ad baſilicam Apoſtolorum tranſtulit vna cum corpore beati Celſi pueri, quem idem ipſe nutrierat, & Anolinus in Neronis perſecutione ſimul cum eo gladio feriri iuſſerat quarto Kalendas Augusti, quo die feſtiuitas eorum martyrij celebratur.

MAII 10.

GOrdiani & Epimachi [a]] De his item Beda, Vſuardus, & alij, Græci autẽ in Menologio pridie huius diei. Horum Acta recitat Sur. tom. 3. & Mombrit. to. 1. Qua quidem in re admonemus iterum lectorẽ, carnificinas illas, quas Romę in Chriſtianos exerceri ſolitas tẽporibus Iuliani ferunt, non ab ipſo Iuliano, ſed ab Aproniano Præfecto Vrbis inſtitutas. Quæ vt dilucidiora fiant, ſcire oportet, Iulianũ, antequã inuaderet Imperium, cũ in Gallijs moraretur cũ exercitu, ne cordis impietatem eo tẽpore conſilijs ſuis nondum

opportuno proderet, se Christianũ professum esse, atque ad Christianorum synaxes etiam conuenire consueuisse, vt ex Ammiano Marcellino satis liquet. Insuper (vt auctor est Sanctus Hilarius libel. aduersus Constantium) idem Iulianus fauit Catholicis, deque Orthodoxa fide tunc ab Arrianis vexata est optime meritus. Postquã vero ab exercitu acclamatus est Imperator, e vestigio recedens e Gallijs, in Orientem aduersus Cõstantium duxit exercitum: quo interim defuncto, cum esset Antiochiæ, tacitam aduersus Christianos exercuit psecutionẽ, delectis ad hoc ijs prouinciarum Presidibus, quos infestissimos esse nouerat Christianis: & inter alios (vt idem Marcellinus testatur) Romanæ vrbis pfecturam delegauit Aproniano, q in Christianos, nõ Christianitatis titulo, sed quasi in maleficos, hoc est, veneficijs & magicis cantionibus deditos, exercuit quæstiones, grauissimaque insontibus supplicia irrogauit. Accessit ad sæuitiam hominis exacuendam, quod eo tempore diuino iudicio orbatus altero oculo, id acceptum tulit maleficijs Christianorum. Concitarunt etiam pessimi hominis impetũ infideles, dum eodem tempore Romę Apollinis templũ incendio conflagrauit. Hæc habes ex eodem auctore lib. 21. 23. & 26. Ex quibus omnibus tam horum martyrum Acta quã cæterorũ, potius sub Iuliano, quã coram Iuliano Romæ actitata intelligas. Illum n. Romæ aliqñ fuisse, præsertim post ademptum imperium, nullus probatorum antiquorũ auctorũ testimonio poterit affimare. Horum sanctorum martyrũ, de quib. agitur, sacras reliquias translatas esse in Alemaniã, scribit Hermannus in Chro. anno Domini 770. De ijsdem martyribus extat nobile epigramma Bonad. lib. 2. mon. 62.

b Iob prophetæ.] De eodẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorũ, Græci aũt in Menolog. 8. Id. Maij: ijdemque eundẽ prophetã appellant ob multa pui sa atque prænunciata vsq; ad sæculi consummationem diuina consilia: quæ tũ S. Gregorius in Moralibus, tum alii plerique, qui in ipsum cõmentarios scripserũt, cõmuni oĩum sententia profitentur.

c Calepodij.] Agunt de eodem ijdẽ qui supra, Beda, ac cæteri. Eius res gestæ habentur in Actis S. Callisti Papæ, apud Sur. tom. 5. 14. Octob. Fuit nomine Calepodii nobile cęmeterium via Aurelia, extra portam Ianiculensem, & ostenditur adhuc (vt ferunt) in Ecclesia S. Pãcratij. Habetur de eo frequẽs mẽtio in Martyrologijs. Extat de eodem Calepodio carmen Bonad. lib. 2. monod. 61.

d Palmatius Consul.] In ijsdem Actis S. Callisti de eodem agitur. Cũ hic Consul dicatur, non puto ordinarium, cum non recẽseatur in Fastis: sed ex suffectis, seu allectis opinor: de quib. quidem Ausonius in oratione habita in suo Cõsulatu ait, sub quibus Consulib. hi Consulatum gessisset, quærere opus fuisse. De Simplicio senatore ac cęteris, quorũ hic mentio hr, consule eadem Callisti Acta.

e Quarti & Quincti.] De his itẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Horũ nomine cęmeteriũ est appellatũ, de quo Panuinus lib. de come. ex tabulis Vaticanis.

f Alphii & soc.] Græci etiã de his agunt hac die in Menologio. Legimus horũ Acta è Græcis Latine reddita, excusa que ab Ecclesia Leontina accepta: in q-bus tamen aliqua sunt corrigenda: atq; in primis quod habent hos passos sub Licinio Imperatore, cui quidem aptari nõ possunt, quæ ibi narrãtur, sed potius Decio. At ne mihi alienos, labores sumere videar, hæc ipsa Acta, aliaq; pene oĩa ex diuersis extra Vrbẽ Ecclesiarũ archiuis accepta, quorum in his annotationib. frequenter meminimus, in vnum colligere, fuit operis, & industriæ R. P. Antonij Talpæ Seuerinatis, nostræ congregationis bibliothecæ præfecti, qui in his colligendis diligens studium officiumq; laudabiliter impendit.

g Dioscordis.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, vbi etiam eius certamen paucis enarratur.

h Cataldi Episc.] De eo Petrus in catalogo lib. 4. c. 143. Agitur hac die venerandi corporis eius inuentio, natalis autem dies 8. Id. Maii. Legimus eius Acta in officio Ecclesiastico eiusdem sancti nuper resti-

restituto iuxta ritum S.Rom Ecclesiæ.
i Inuentio sanctorum mart. Nazarij, & Celsi.] De qua etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Rei gestæ historiam scribit Paulinus in Ambrosio, Præfatio eiusdem, aliaque vetera monumenta. Plura de his dicturi sumus inferius in natali die ipsorum.

I Quinto Idus Maij. Luna. E xviij

a b c d e f g h i K l m n p q r s
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
t u A B C D E f F G H M N P
1 2 3 4 5 6 7 8 8 9 10 11 12 13

ROmæ via Salaria natalis B.Anthimi [a] presbyteri, qui post virtutũ & prædicationis insignia, in persecutione Diocletiani in Tiberim præcipitatus, & ab Angelo exinde ereptus, oratorio proprio restitutus est: deinde capite punitus, victor migrauit ad cęlos. Eodẽ die S.Eueli j [b] martyris, qui cũ esset de familia Neronis, ad passionẽ S.Torpetis in Christũ credidit, pro quo & decollatus est. Itẽ Romæ SS.martyrum Maximi, [c] Bassi, & Fabij, qui sub Diocletiano via Salaria cæsi sunt. Camerini SS.martyrũ [d] Anastasij & sociorũ, qui in persecutione Decij sub Antiocho præside cęsi sunt. Auximi in Piceno SS. martyrum Sisinij [e] diaconi, Diocletij, & Florentij discipulorum S. Anthimi presbyteri, qui sub Diocletiano lapidib. obruti, martyriũ cõpleuerũt. Varẽnis S.Gangulphi mart. [f] Viennæ S.Mamerti [g] Epi, qui ob imminentem cladem solemnes ante Ascensionẽ Dñi triduanas Litanias in ea vrbe [h] restituit: * quem ritum postea vniuersalis Ecclesia recipiens cõprobauit. Apud Siluiniacũ depositio S.Maioli [i] abbatis Cluniacensis, cuius vita sanctis meritis fuit pręclara. In Piceno apud Septempedanos S.Illuminati [k] confessoris.

*Instituit.

MAII 11.

ANthimi. [a]] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, alijque recentiores. Extant eius Acta, quæ retulit Sur. in tom. 3. vbi etiam recitat sermonem Petri Damiani de eodem martyre.

b Euelij.] Beda de eo item agit hac die. Eius res gestæ iunctæ sunt Actis S. Torpetis martyris, quæ legimus in manuscr. Edidit ea Mombrit. tom. 2. Meminit & Petr. in catal. lib. 5. c. 8.

c Maximi & focior.] Agitur de his etiam in Actis S. Anthimi marty. cuius nuper meminimus.

d Anastasij & soc.] Legimus horum Acta in rebus gestis S.Venantij martyris, acceptis ab ecclesia Camerinensi, sed censura aliqua castigandis.

e Sisinij & soc.] Horũ res gestę intextę habẽtur in prędictis Actis S.Anthimi.

f Gangulphi.] Extant eius Acta, quæ recitat Sur. to. 3. Plura habentur de eo in Breuiario & Missali ecclesiæ Augustanæ. Henricus de Erford. cap. 67. Vincentius lib. 3. c. 159. Martyr. Polon. in chro. anno Dom. 756. & alij plures.

g Ma-

g Mamerti episco.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij. Qualis autem quantusve hic fuerit, indicant epistolæ Sidonij Apollinaris, qui eũ nouit, & familiarissime vsus est, epist. 11. lib. 4. & lib. 7. epist. 1. De eo prӕterea Alcimus Auitus, qui secundus post eum factus est Viennensis episcopus, in homilia quam de Rogationibus habuit; Greg. Turon. hist. Franc. lib. 2. cap. 34. Ado Viennen. in chron. ann. Dom. 396. & 452. quæ & Surius collegit in vnum to. 3. hac die. Hi et qui agunt de diuin. offic. eiusdem meminerunt, vt Albin. Flac. c. 67. Amal. cap. 37. & alij, vt Sigeb. in chron. anno 468. Regino anno 421. Fuit alius eiusdem nominis episcopus Lingoniensis, de cuius corporis inuentione agitur in vita S. Annonis episcopi Colonien. lib. 1. cap. 38. apud Sur. tom. 6. die 4. Decembris, quem Martinum ab alijs dictum reperi.

h In ea vrbe restituit.] Sic positum, vt intelligas longe ante sanctum Mamertũ Rogationes illas ante Ascensionem Domini fuisse solitas celebrari, vt ex Augustino & Sidonio Apollinari superius demonstrauimus in no. diei 25. Aprilis. Porro S. Mamertus solertiori cultu easdem in Viennensi ecclesia celebrandas induxit: quem ritum (vt hic habet Martyrologium) vniuersalis Ecclesia recipiens, comprobauit. Consule quæ de Rogationibus dicta die superius sunt notata.

i Maioli abb.] Suffectus est hic Ademaro anno Do. 944. peruenitq; vsque ad annum 993. vt scribit Sigeb. in chro. Numeraturque tertius ordine eiusdem cœnobij. Cluniacensis abbas. Meminit eiusdẽ S. Bernardus in apol. ad Gulielm. abbatem. pluribus Pet. Cluniac. li. 2. mirac. c. 31. Lamber. in chron. anno 995. Trith. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 230. Porro eius res gestas vberius cumulatas Surius habet to. 3. hac die.

K Illuminati.] Eius sacrum corpus religiose seruatur & colitur apud Sanctoseverinates, qui olim Septempedani dicebantur, in monasterio S. Mariani.

xvij F Quarto Idus Maij. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ROmæ via Ardeatina SS. martyrum Nerei & Achillei [a] fratrum: qui primo cum Flauia Domitilla, cuius erãt eunuchi, in insula Pontia longũ pro Christo duxerũt exiliũ; postmodũ grauissimis verberib. attrectati sũt: deinde cũ a Mẽmio Rufo Consulari equuleo & flammis ad immolandũ compellerentur, dicerentque se a B. Petro Apostolo baptizatos, nulla ratione posse idolis immolare, capite cęsi sunt. Horum sacræ reliquiæ Romæ ex diaconia S. Hadriani in restauratũ antiquum eorum Titulum, vbi olim reconditæ asseruabantur, solẽniter iussu Clementis Papæ Octaui translatæ sunt pridie huius diei. Ibidẽ via Aurelia [b] S. Pancratij [c] martyris, qui cũ esset annorum quatuordecim, sub Diocletiano martyriũ capitis obtruncatione cõpleuit. Item Romę S. Dionysij [d] patrui eiusdem B. Pancratij. In

Sicilia

Sicilia S. Philippi [c] Argyrionis, qui à Romano Pontifice ad eam insulam missus, magnā illius partem ad Christum conuertit: cuius sanctitas in liberandis energumenis maxime declaratur. Salaminæ in Cypro S. Epiphanij [f] epi, qui multiplici eruditione & sacrarum litterarū scientia excellens, vitæ quoq; sanctitate, zelo Catholicæ fidei, munificētia in pauperes, & virtute miraculorum extitit admirādus. Cōstantinopoli S. Germani [g] epi, virtutibus & doctrina insignis, qui Leonē Isauricū aduersus sacras imagines edictum promulgantem, magna fiducia redarguit. Treuiris sancti Modoaldi [h] episcopi. In ciuitate Calciatensi sancti Dominici [i] confess.

MAII 12.

NErei, & Achillei, alias Archillei. [a]] De his hac itē die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Eorū Acta recitat Surius to. 3. Fuit uetus Romæ titulus noīe horū martyrū, cuius habetur mentio in regist. S. Grego. Papæ lib. 4. epist. 44. vbi idē Gregorius habuit hom. 28 in Euāg. Erāt ibidem sepulta eorūdem martyrū corpora, simulque Flauiæ Domitillæ: quibus alludit cū ait: Sancti isti, ad quorū tūbam cōsistimus, florentē mundū mentis despectu calcauerūt, &c. Quæ tria sacra corpora hoc ipso anno, quo hæc denuo cudim⁹ 1597. quinto Idus Maij, ex diaconia S. Hadriani, quo sub Greg. IX. trāslata fuerāt, ac demū sub Sixto V. ab Augustino Cusano eiusdē ecclesiæ tūc diacono Card in altari maiore a se magnificētius extructo, decētius collocata, nos restituto Titulo, S. D. N. Clemēte Octauo cōcedente, in suū pristinū locū celebri pompa reduximus vna cū eorū capitib thecis auratis inclusis. Horum itē SS. nomine appellatū est cœmeterium via Ardeatina, quod restituit Ioan. Papa, vt legitur apud Anastas. in lib. de Ro. Pont. in Ioanne Papa 1.

b Item via Aurelia.] De duplici via Aurelia, veteri & noua, consule ea quæ Panuin. lib. de Vrbe Roma. pag. 107. 109. & 122. pluribus scribit.

c Pācratij.] Iidē qui supra de eodem agūt hac itē die. Extāt eius Acta, q̄ & sincera in aliquibus ecclesijs legi consueuerūt: Habet ea Sur. to. 3. De miraculis ad sepulchrū eius aduersus periuros fieri solitis agit Greg. Turon. de glo. mart. c. 30. Extat vetus memoria eiusdem via Aurelia, vbi S. Greg. Papa habuit homil. 27. in Euāg. Ibidē & venerandū corpus eius sepultus est. Vnde hæc ibi in fine: Ad martyris tumbā cōsistimus, qui ad celeste regnū ex qua morte peruenerit, scimus, &c. Abstulit olim eā ecclesiā idem S. Greg. a presbyteris negligēter curātibus, deditq; monachis, qui (vt ait) ad sanctissimū martyris corpus quotidie opus Dei peragerēt. Extat de his epi. 18. li. 3. regist. De eiusdē reliquijs idē li. 7. epi. 86. & li. 8. epi. 63. Porta Ianiculēsis, seu Aurelia antiquitus dicta, ex eiusdē sancti nomine appellata est Porta S. Pancratij: nec id nouiter, sed antiquitus, vt constat ex Procop. lib. 1. de bel. Goth. De reliquijs eiusdem sancti in Gallias translatis agit Greg. Turon. lib. de glor. mar. c. 83. Scripsit de S. Pancratio epigramma Bonad. in monod. 63. lib. 2.

d Dionysij.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Certamē & corona eius describitur in p̄dictis Actis S. Pancratij.

e Philippi.] De quo plura scribit Fazel. de rebus Siculis decad. 1. lib. 10. Accepimus eius res gestas manuscriptas, quarum est exordium: In diebus Arcadij Imperatoris, &c.

f Epiphanij.] De eodē hac die Latini omnes, & Græci in Menolog. vbi ijdem testantur eum vixisse annos centum & quindecim, minus mensibus tribus. Pluribus de eo S. Hieron. lib. de script. Ecclesi.

clef.in epist.61. ad Ioannem Episcopum Hierosolymitanum, & in apol.2. aduersus Rufinum. Adeo spectatæ sanctitatis vir fuit, vt licet aduersus Arrianos semp strenue decertasset, ipsi tamen Arriani, & eorum patronus Valens Imper. eum reueriti, quicquam molestiæ ei inferre ausi non sint, vt idem S. Hieron. scribit epis.61. his verbis: Epiphanius episcopus Cypri a Valente non tangebatur: tantæ enim venerationis semper fuit, vt regnãtes hæretici ignominiam suam putarent, si talem virum prosequerentur. Hæc S. Hiero. Cum autem alicubi Salaminæ, alicubi uero Cõstantiæ episcopus dictus reperiatur; non existimes hæc inter se pugnare: nam Salamina etiam Constantia dicta est: quod & expresse testatur S. Hieron. in epist.27. in epitaphio S. Paulę ad Eustochium. Extat Theophili episcopi Alexandrini ad eum epist.67. apud Hieron. to.2. eumque summopere laudat. De eo plura Socr. histo. lib.6. cap.11. & seq. Sozom. lib.7. cap.26. & lib.8.14. & 15. & Niceph. lib.2. cap.46. lib.13. cap.13. & 14. & illi omnes etiam qui scripserunt res gestas Ioã. Chrysostomi, vt Leo Imp. Georgius Alex. Metaphr. Suidas, & alij. Pluribus autem eius Acta conscripta edidit Metaphrastes, de quorum parum fida integritate egimus in Annal. Eccles. Mentio habetur de eodem in Nicęna Synodo secunda; & quem prætermieram, meminit eiusdem S. Augu. lib. de hæres. ad Quoduultdeum. Longæuam ętatem Epiphanij ex eo cõsiderare possumus, quod ab ineunte ætate versatus est cum S. Hilarione, vt scribit S. Hiero. in Hilarione, & Sozo. lib.6. cap.32. Eratque adhuc iuuenis S. Hilarion, quando S. Epiphanius iam adolescens monasticam amplexatus est disciplinam, vt eius Acta testantur: qui quidem Hilarion octoginta annos natus uita functus est anno Domi. 372. vt ostendemus inferius in natali die ipsius: S. Epiphanium autem constat superstitem adhuc fuisse septimo anno Arcadij Imper. Vincentio & Frauitta Cõss. qui adscribitur a recentioribus annus a Christo Domino quadringentesimus primus, Sepulchrum S. Epiphanij pluribus esse nobilitatum miraculis, scribunt Sozom. lib.7. c.26. & Nicepho. lib.12. ca.46. Fuit eidem post obitum erecta basilica, eademq; sacris imaginibus exornata, vt apparet ex Act.6. sanctæ Synodi Nicænę secundæ.

g Germani episcopi.] Agunt de eo. itẽ Græci hac die in Menologio, vbi eius natalis, genus, & Acta narrantur. De eo Nicephorus episcopus in chron. Zonaras in Leone Isaurico, & Cedren. in comp. histor. miscel. anno 14 eiusdem Imp. lib. de Rom. Pontificibus in Greg. Secundo Papa, Cõstantius epis. in encomio de translatione reliquiarum S. Euphemiæ, quod recitat Lipo. to.6. Excessit ex hac vita annum agens suæ ætatis 90. vt in Græcorũ Menologio legitur. Reliquit inter alia sui ingenij monumenta theoriam rerum Ecclesiasticarum.

h Modoaldi episc.] Huius Acta recitat Sur. tom.2. scripta a Stephano abbate Leodien. apud quem lib.3. agitur de miraculis eius. Vixit sub Pipino Rege Francorum, cuius tempore ordinatus est episcopus, vt in uita ipsius habetur lib.2. c.8. Cœpit Pipinus regnare anno Dom. 751.

i Dominici.] De eodem etiam Molanus in addit. ad Vsuard. edit.2. Pluribus in Flore sanct. Hisp. De ipso agitur & in Thesaur. conc. tom.2. Migrasse ferunt ex hac vita circa annum Domini millesimum & sexagesimum.

xvj G Tertio Idus Maij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

Romæ

ROmæ Dedicatio [a] ecclesiæ S.Mariæ ad martyres, quã B.Bonifacius Papa Quartus, expurgato Deorũ omniũ veteri fano, quod Pantheõ vocabatur, in honorẽ B.semper Virginis Mariæ & omniũ martyrũ dedicauit, tẽpore Phocę Imperatoris. Cõstantinopoli B.Mucij [b] presbyteri & martyris, qui sub Diocletiano Imperatore, & Laodicio Pro cõsule, primo Amphipoli multis pœnis atque cruciatibus ob Christi confeßionẽ afflictus, postea Byzantiũ vsque perductus, capitali sentẽtia occubuit. Heracleæ S.Glyceriæ [c] martyris Romanæ, quæ sub Antonino Imperatore & Sabino Præside passa est. Alexãdriæ cõmemoratio [d] plurimorũ SS.martyrum, qui ob fidem Catholicã ab Arrianis in ecclesia Theone occisi sunt. Apud Traiectum S.Seruatij [e] Tungrensis ecclesiæ Episcopi; ad cuius meritum omnibus demonstrandum, cum tempore hiemis omnia in circuitu nix repleret, sepulchrum eius numquam operuit, donec industria ciuiũ Basilica super illud ędificata est. In Palæstina S.Ioannis [f] Silentiarij.

MAII 13.

DEdic. eccles. S.Marię ad Martyres.a] Agit de eadem solẽnitate Beda hac die. Quãtũ obseruare potui, cõperi vsq; ad S.Gregorij Papæ tẽpora idolorũ tẽpla a Christianis, vt plurimum vel fuisse deiecta, vel si quæ intacta remãserũt, eadẽ, vt loca dæmonũ, indigna existimata esse, in quibus Deo vero religionis cultus exhiberetur, secundũ illud Apostoli 2.ad Corint.c.6. Quis cõsensus tẽplo Dei cũ idolis? Vnde idẽ S.Gregorius Papa, qui Bonifaciũ Quartũ, qui Pantheõ in Dei ecclesiã mutauit, vix spatio triũ annorum præcessit, scribens ad Regẽ Anglorũ nuper ad Christũ conuersum epi. 60. lib.9. Indict.4. monuit, vt idolorũ tẽpla euerteret. Inde autẽ cõsiderans, infirmis adhuc in fide concedendum aliquid, scribẽs ad Mellitũ Epis.epist.71. lib.9. Indict.4. pręcepit ne idolorũ tẽpla destruerentur, sed iuxta ritũ ibi præscriptũ, expiarentur primũ, indeque sanctorũ illatis reliquijs sanctificarẽtur: quod & posteris deductum est in exemplũ. Si enim optassent Christiani idolorum tẽpla in ecclesiarũ vsum conuertere nullatenus mirifica illa tẽpla Serapidis Alexandriæ, Marnæ Gazæ, Iouis Apameæ, Cælestis Carthaginis, & alia innumerabilia, q̃ ob ingentẽ structurã visa sunt miracula mundi, solo ęquassent. Qui quidẽ zelus si vsquã incaluit, Romę in primis Christianorũ corda succẽderat, vt S.Hieronymi auctoritate probatur, dũ in proœm.li 2.cõment.epist.ad Galat.hęc ait: Vbi alibi tãto studio & frequẽtia ad ecclesias & martyrũ sepulchra cõcurritur? vbi sic ad similitudinem cęlestis tonitrui, Amen, reboat, & vacua idolorũ templa quatiũtur? hæc ibi: & alibi ad Lætã epi.7. de oppignorata fide Gracchi in demoliẽdis Romę Deorũ delubris pluribus agit. Illud etiã famosissimũ Iouis Capitolini templũ iam excisum esse, testatur lib.2. in Iouinian. In Oriente ẽt Theodosius Iunior sanctionẽ de his ipsis promulgauit, in qua hæc inter alia leguntur: Cuncta eorũ fana, templa, delubra, si qua etiã nũc restãt integra, p̃cepto magistratuum destrui, collationeq; venerandæ Christianæ religionis signi expiari præcipimus, &c. l.ult.de Pag. C.Theo. Cur aũt Pantheon templum intactũ remanserit, ea fuit causa, quod dum p̃dicta

Romæ, tẽporibus Hieronymi, aduersus idolorum ædes ageretur, Honorius Imp. lege sancita, eiusmodi impetũ Christianorum compescuit, hæc rescribens: Sicut sacrificia prohibemus, ita volumus publicorũ operũ ornamenta seruari, &c. l. 15. de Pagan. C. Theod. Puto diuina dispensatione factũ, vt inter tot idolorum fana prostrata, & ĩ anathema obliuionis euersa, Pãtheõ velut insigne quoddam ac perenne tropha um de expugnatis hostib. permaneret, cederetque triumpho omnium martyrũ, qui oẽs Gentilium Deos Christi cruce subegerant. De eius dedicatione per Bonifaciũ facta scribit Beda de gest. Angl. lib. 2. c. 4. & de sex ætat. in Phoca Imper. Ado Vien. in chron. anno 604. Paulus diac. de gest. Lõgob. lib. 4. cap. 11. Marian. Scot. in chro. anno 610. Sigeber. anno 609. & alij. Legi in eius ecclesiæ codice manuscripto, templum illud dicatũ in primis in honorẽ Dei genitricis Mariæ, omnium sanctorum martyrũ & confessorum: illataque illuc esse reperi duodetriginta curribus ossa sanctorum martyrum, è diuersis Vrbis cœmeterijs effossa, solemniterq; comportata, ac decentissime collocata. Cætera autem de ea solẽnitate inferius ad Kalendas Nouembris.

b Mucij.] Græci Mociũ appellant, de quo ẽt hac die Vsuardus; Græci autẽ in Menologio ad 6. Id. Maij, vbi ẽt narrant in honorẽ huius martyris a Constantino Imp. fuisse templũ erectũ, quo eiusdem martyris sacras reliquias inferri mandauit. Iustinianus Imp. ẽt ædẽ amplissimã eidem martyri erigendã curauit, de qua Procop. lib. 1. ædif. Iustiniani Imp. his verbis: Præterea templũ Mocio martyri consecratum, magnitudine sua cætera superãs, posuit. Cedren. in Basilio Imp. addit, eiusmodi templũ vetustate collapsum ab eodẽ Basilio Imperatore a fundamentis fuisse restitutum. De S. Mocij Basilica mentio habetur etiam in Actis Concil. Ephes. edit. Peltan. tom. 2. c. 19. & 20.

c Glyceriæ, alias Glycerij.] De eadem hac die Græci agunt in Menolog. vbi & eius martyriũ describitur. Metaphrastes recẽset eius res gestas, agiq; de ea scribit (nisi error sit in nota numeri) sex Id. Maias: habet eas Lip. to. 7. & Sur. to. 3. ea die. Percelebre fuit Heraclea tẽplũ S. Glyceriæ, ibiq; sacrũ eius corpus positũ pluribus est miraculis illustratũ. Ex eius. n. ossibus iugiter vnguentũ curãdi vi prædicũ emanare solebat, ut auctor est Nicephorus hist. li. 18. c. 28. & 32. De reliquijs eiusdẽ martyris hr mẽtio ĩ encomio Cõstantini Epi de inuentione reliquiarum S. Euphemiæ apud Lipom. tomo 6.

d Commemoratio plurimorum SS, mart.] Horũ martyriũ scripsit Petrus Episcopus Alexandrinus, qui fuga lapsus, dedit de his epistolã ad vniuersos Christi fideles, quã recenset Theodoretus histo. lib. 4. ca. 20. De clade eo tẽpore illatã Catholicis per Luciũ pseudoepm Arrianũ, agit S. Greg. Nazianz. in orat. in laudem Heronis, Rufin. hist. lib. 1. c. 2. 3. & 4. Socrat. lib. 4. c. 16. 17. 18. & 19. Sozom. lib. 6. c. 19. 20. & Niceph. hist. lib. 11. c. 29. Eamdem Catholicorum stragem non tantũ scriptis, sed & uoce præfatus Petrus Romæ, cum illuc confugisset, prædicauit, ostendens ibidẽ occisorũ vestes sanguine cruentatas; ad quod miserandum spectaculum Vrbs cõuersa est ad lacrimas. De ecclesia Theonæ, cuius hic habetur mẽtio, agit S. Epiphanius in Panar. hæresi 69. Eodem tempore Lucij pseudoepiscopi complures sanctorum monachorũ ex Aegypto & Thebaide ob fidem Catholicam fuisse relegatos ac damnatos ad metalla Ponti & Armeniæ, auctor est Ioan. Cassian. collat. 18. c. 7. in fine.

e Seruatij Episcopi.] De eodẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Seruationẽ hunc appellat Sulpicius Seuerus libro 2. hist. sac. Quæ hic de eo scripta sunt, inuenies etiã apud Greg. Turonen. de glo. cõfess. c. 72. qui de eodem item agit lib. 2. c. 5. de gest. Franco ante oẽs S. Athanasius in Apolog. ad Constantium, & in Apologia 2. cum agit de Patribus qui interfuerunt Concil. Sardicensi, cui etiã præsens fuit Seruatius, an. Do. 347. Rufino & Eusebio Coss. Interfuit ẽt Concilio Agrippinensi celebrato post Consulatũ Amantii & Albini, an. 346. Ex prædictis Conciliis satis liquet, quibus tẽporibus hic vixerit. Hæc idcirco inculcamus, quoniã nõnulli

scribunt,

scribunt, eum functum esse legatione ad limina Apostolorum post centũ fere annos ab eo tẽpore quo vixit. Itaque ea legatio Synodalis Seruatij nõ debet referri ad tẽpora Attilæ Regis Hũnorum, sed potius ad illas atrocissimas clades, quib. tota fere Gallia a barbaris deuastata est, illis ipsis Seruatij tẽporibus. Meminit illarũ omniũ S.Hier epist.11. Scribens ad Ageruchiam. Portentosa quędam de Seruatio scribit Sigeb. in chron. an. Domini 399. cum nimirum consanguineũ secundum carnem fuisse Domini nostri Iesu Christi, eiusq; patrem fuisse filiũ Eliud, fratrem S.Elizabeth matris S.Ioã.Baptistæ, eumdemq; plusquam trecẽtis annis vixisse. Id ipsum Petr. in catal. refert li.5. c.162. quæ etiam firmare nituntur testimonio Celestini III.Papę, quasi ea Acta fuerint eius auctoritatẽ firmata. De his quid sentiendum sit, nemo non intelligit. Agit de eodem nouissime Molanus in Indic. sanctorum Belgij. In tabulis episcoporum Tungrensium numeratur Seruatius decimus eius sedis episcopus, apud Democh. de sacrific. Missæ, vbi etiã plura de Seruatio leguntur.

f Ioannis Silentiarij.] Huius vitam fidelissime scripsit Cyrillus monachus; q. etiam gesta Sanctorum Sabæ & Euthymij litteris commendauit, suorum temporum texens historiam. Descripsit eam Lipom. to.6. & Sur. tom.3. hac die. De eo etiam idem auctor in vita S.Sabæ. Floruit temporibus Zenonis Imperatoris, agensq; iam tunc quartum supra centesimum annum, adhuc erat in humanis, cũ idem auctor scriberet eius res gestas.

14 Pridie Idus Maij. Luna. A XV

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

Natalis S. Bonifacij martyris, [a] qui sub Diocletiano & Maximiano apud Tursum Cilicię passus, Romã deinde trãslatus, via Latina sepultus est. In Gallia S.Pontij [b] martyris, cuius prædicatione & industria postquã duo Philippi Cæsares ad fidẽ Christi conuersi sunt, ipse sub Valeriano & Galieno Principibus martyrij palmã adeptus est. In Syria SS. martyrũ Victoris [c] & Coronæ, sub Antonino Imperatore: ex quibus Victor a Sebastiano Iudice varijs & horrendis affectus est cruciatibus: quem Corona vxor cuiusdam militis cũ cępisset beatum prędicare ob martyrii cõstantiã, vidit duas coronas de cęlo lapsas, vnã Victori, & alterã sibi missam: cumque hoc audiẽtibus cunctis testaretur, ipsa quidẽ inter arbores scissa, [d] Victor vero decollatus est. In Sardinia SS. martyrum Iustæ, [e] Iustinæ, & Henedinæ. Romæ S.Paschalis [f] Papæ, qui plurima sanctorum martyrũ corpora è cryptis leuauit, & in diuersis ecclesiis honorifice collocauit. Ferẽti in Tuscia S.Bonifacii [g] Episcopi qui (vt refert B.Gregorius Papa) a pueritia sanctitate & miraculis claruit. Neapoli in Campania

S. Pomponij [h] Episcopi. In Aegypto S. Pachomij [i] abbatis, qui plurima in ea regione monasteria erexit, & regulam monachorũ [k] scripsit, quam Angelo dictante didicerat.

MAII 14.

Bonifacij martyris. [a]] De eodem hac die Vsuardus, Ado autem Nonis Iunij, Græci vero in Menologio ad quartumdecimum Kalen. Ianuarij; qua item die eum ponit Metaphrastes; qui eius Acta descripsit. refert eadẽ Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 3. Nonis Iunij. Legimus in vet. manuscrip. monasterij S. Cæciliæ Transtiberim Acta eiusdẽ martyris, in quibus aliqua habẽtur, que in Græcis exemplaribus desiderãtur. Est illustris ac vetus memoria Romæ eiusdem Bonifacij, quæ ob sepultum in ea S. Alexium, eius etiam nomine nuncupatur, numeraturque in antiquo Romano ceremoniali vna ex vigintiduabus Abbatijs, quæ Romæ erant. Extat de eodem Bonifacio epigramma Bonad. lib. 2. monod. 64.

b Pontij.] Agit de eodem item hac die Vsuard. Edita eius Acta ex manuscriptis habentur apud Sur. to. 7. hac die, Mombrit. ante eum to. 2. sed aliquanto diuerse. De duobus Philippis Cæsaribus ad Christum conuersis, quorum hic mentio fit, Pluribus in Annalibus Ecclesiast. egimus. Est de eodem Pontio elegans epigramma Bonad. li. 2. monod. 67. Colitur potissimum Niciæ in Gallia, vbi eius venerandum corpus reconditum habetur. Hac die sepultus martyr fuit, passus vero vndecima eiusdem mensis.

c Victoris & Coronæ.] De quibus itẽ hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii Latinorum, Græci autem in Menologio ad 5. Id. Nouembris. Eorumdem Acta edidit Metaphrastes. Refert eadem Lypo. to. 7. & Sur. tom. 3. Mombrit. to. 2. & alii, licet nonnihil inter se diuersa.

d Inter arbores scissa.] Plutarchus in Alexãdro exacte agit de huiusmodi supplicio, quod vocat diasphendonẽ, cum in curuatis violẽter duarum erectarum arborũ acuminibus, alligatũ corpus missis arboribus scinditur. Ab Aureliano Imp. id ipsum mortis genus esse exhibitũ aduersus militem uiolantem torum hospitis, auctor est Flauius Vopiscus in Aureliano, cum ait: Solus denique omnium militem, qui adulterium cũ hospitis vxore commiserat, ita puniuit, vt duarum arborum capita inflecteret, quas ad pedes militis deligaret, easdemque subito dimitteret, vt scissus ille, vtrinque penderet. Hæc Vopiscus.

e Iuste & soc.] Agit de his itẽ, qui nũc est prosecutus res Sardoas Franc. Fara.

f Paschalis Papæ.] Extãt Acta eius in vet. cod. manuscr. monast. S. Cæciliẹ Trãstiberim, descripta per lectiones, sicut in ecclesia legi consueuerant. Successit hic Stephano Papæ IV. huius nominis. Cętera de eo in Annal. Eccles. egimus.

g Bonifacii episcopi.] Scribit de eo S. Gregorius lib. 1. dialog. Claruit circa tempora Iustini Imper. Nomenclaturæ similitudine facile quis potest decipi. Est enim Ferentis seu Ferentum in Tuscia, de quo Plin. lib. 3. cap. 5. cuius adhuc vestigia in agro Viterbiensi extare dicuntur. est & Ferentinum apud Hernicos ciuitas nobilis, a qua Ferentinates, seu Ferentini, sicut a Ferento Ferentani, vel a Ferente Ferentes; licet aliquando hæc inter se nomina confusa reperiantur. Erant, & Ferentani populi inter Samnites & Pelignos positi, de quibus Ptolem. li. 3. tab. 6. Strabo lib. 5. & Plin. li. 3. c. 11. Est mentio vtriusque sedis in Concil. Rom. sub Gregorio I. Papa in lib. 4. regist. c. 88. quarum Episcopi eidem Synodo subscripti habẽtur. Porro de Ferenti in Tuscia, & non de Ferentino apud Hernicos, siue in Latio posito, agere S. Gregorium, ex eius verbis apparet.

h Pomponij Episc.] De eodem tab. ecclesiæ Neapolitanæ.

i Pachomii Abb.] Agũt de eodẽ hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cęteri Latinorũ,

Græci

Græci etiam hac die in Menolog. huius præclaras res gestas Græce conscriptas Dionysius abbas Rom. Exiguus cognomento Latine conuertit ante annos plus mille ac centum: extat eius præfatio ante vitam S. Pachomij; habes eam in prima par. uit. sanct. patr. c. 54. Miramur eam a Lipo. & Surio prætermissam: quæ, ut tanti viri ingenij laudatissimi monimentū, prætereunda non fuit: qualis. n. quantus ve sanctitate & eruditione fuerit, consule Cassiodorum i. li æqualem lib. inst. ad lect. diuin. Habet Acta Pachomij Lipom. to. 6. & Sur. tom. 3. De eo præterea Sozo. lib. 3. ca. 13. Pallad. in Lausiacis, Cassiod. trip. Niceph. lib. 4. c. 14. & alij. Nomē Pachomij, monasteriorumque ab illo Institutorum disciplinam Athanasius I. in Vrbem aduexit, ut auctor est S. Hier. epist. 16. ad Principiam. De tempore eius obitus Sigeb. in chron. anno Dom. 406.

K Regulam monachorum scripsit.] De regulis S. Pachomij, quas ipse, Angelo dictante, excepit, meminit Gennad. de vir. illust. c. 7. qui etiam testatur ab eodē esse scriptas nonnullas epistolas, quarum titulum recenset. Ipsas Pachomij regulas Aegyptiace scriptas, translatas in Grecū, Latine reddidit S Hieron. rogante Siluano monacho, eo tempore quo S. Paula ex hac luce migrauit, Honorio VI. & Aristeneto Coss. ann. Domini iuxta Fastos Onuphrii 404. Easdem temporis vetustate pene abolitas, mendis purgatas, ac restitutas edidit noster Achilles Statius, vir probitate & eruditione insignis; quas, ut nobile vetustatis monumētum, posuit in appendice sui Cassiani, quem summo cum labore restituit, illustrauitque eruditis annotationibus D. Petrus Diaconus Toletanus presbyter, vir quidem frugi atque disertus, quem scimus in restituendo Arnobium, Tertullianū, ac S. Hilarium, laboris plurimum insumpsisse; hisce lucubrationibus in dies magis magisque Catholicę Ecclesiæ profuturum, nisi cito nimis, dolore omnium, ex humanis sublatus esset.

15 Idibus Maij. Luna. B xiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

N Hispania SS. Torquati,[a] Ctesiphōtis, Secundi, Indaletij, Cæcilij, Hesychii, & Euphrasii, q Romæ a SS. Apostolis Epi ordinati, & ad prędicandum verbū Dei in Hispanias directi sunt: cumque variis vrbibus euāgelizassent, & innumeras multitudines Christi fidei subiugāssēt, in ea prouincia diuersis locis quieuerunt, Torquatus Acci, Ctesiphon Vergii, Secundus Abulæ, Indaletius Vrci, Cæcilius Iliberi, Hesychius Carteiæ, & Euphrasius Ilitúrgi. Eboræ in Lusitania S. Mancij[b] martyris. In insula Chio natalis Beati Isidori[c] martyris, in cuius basilica extat puteus, in quem fertur fuisse iniectus, de cuius aqua infirmi sæpius potati sanantur. Lampsaci in Hellesponto passio sanctorum Petri,[d] Andreæ, Pauli, & Dionysiæ. Faustinæ in Sardinia Sancti Simplicij[e] Episcopi & martyris, qui Diocletiani tempore sub Barbaro Præside perfossus lācea martyrium

consummauit. Aruernis sanctorum martyrum Cassij[f] Victorini, Maximi, & sociorum. In Brabantia Sanctæ Dympnæ[g] virginis & martyris, filiæ Regis Hiberniæ, quæ pro fide Christi & virginitate seruanda, a patre iussa est decollari.

MAII 15.

Torquati & soc.[a]] Agunt de his omnibus hac item die Beda, Vsuardus, Ado & alij. In Breuiario Toletano ad Kalendas Maias de his sacer hymnus conscriptus habetur, aliaq; plura, quæ antiquitatem illam purissimam redolent. Horum meminit Gregor. Septimus Papa in epistola ad Alphonsum, seu Adelphonsum Regem, scripta xiiij. Kalen. April. Indict. 12. his verbis: Septē Episcopos ab vrbe Roma ad instruendum Hispaniæ populos a Petro & Paulo Apostolis directos fuisse, qui destructa idololatria, Christianitatem fundauere, & religionem plantauere, ordinem & officium in diuinis cultibus ostendere, & sanguine suo ecclesias dedicauere, &c. De his præterea ceteri auctores qui res Hispanicas sunt prosecuti, quos mittimus enumerare. Horū autem singulorum in proprijs ipsorum ecclesijs certis diebus solemnitas agitur. Cum vero ex his aliquot inueniantur dicti martyres a nonnullis, licet eorum martyrij Acta non habeantur, antiquæ tamen traditioni ecclesiarum, in quibus, ut patroni coluntur, acquiescendum putamus. De his omnibus in Thess. concion. tom. 2. & Flor. sanct. Hispan. agitur.

b Mancij.] De quo plura in Breuiarijs Eborensi & Burgensi, ex quibus etiam Flos sanct. Hisp. Texitur eius historia in Thes. conc. tom. 2. hac die, & Vasæus in chron. anno 100. Molan. ad xij. Kalen. Iunij agit de eodem.

c Isidori.] De eo item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menolog. pridie huius die, vbi & eius martyrium paucis describunt. De miraculis eius, quorum hic habetur mētio, agit etiam Greg. Turon. lib. de glor. mart. c. 102. Legimus Acta eius in vete. cod. manuscr. monast. S. Cæciliæ Transtiberim, vbi & scribitur passus Gallo & Volusiano Coss. sub Numeriano seu Numeriano magistro militum. Pauca de eo Petrus in catal. lib. 5. c. 2.

d Petri & soc.] Apud Bedam, textu deprauato, legitur Damasci, loco Lampsaci. Agit de his etiam hac die Vsuar. Ado, & alij Latinorum, necnon & Græci in Menolog. qui his addunt & Christianā virginem, Lampsacique eos esse passos affirmant.

e Simplicij epis.] Accepimus eius martyrij Acta & sociorum ex Sardinia insula Romam delata. Meminit horum etiā Fara lib. 1. de reb. Sard.

f Cassij & soc.] De his Greg. Turon. hist. Franc. lib. 1. cap. 33. & Molanus in addit. ad Vsuard. adstipulanturque ver. manuscr.

g. Dympnæ.] Huius Acta conscripta a Petro Cameracensi recit. Sur. to. 3. hac die. Pluribus item de ea Molanus in Indic. sanct. Belgij, & in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini 600.

xiij C — Decimoseptimo Kal. Iunij. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18

In Isau-

IN Isauria natalis SS. martyrũ Aquilini [a] & Victoriani. Antisiodori passio B. Peregrini [b] primi eiusdẽ ciuitatis Epi, qui a B. Sixto Papa in Gallias cũ alijs clericis missus, Euangelicæ prędicationis munere expleto, capitali sententia dãnatus, coronã meruit sempiternã. Vzali in Africa SS. martyrũ Felicis [c] & Gẽnadij. In Palęstina passio SS. Monachorũ [d] a Sarracenis in Laura S. Sabæ interfectorũ. In Perside SS. martyrum Audæ [e] Epi, septẽ Presbyterorũ, nouem Diaconorum, & septem Virginũ, qui sub Isdegerde Rege varijs tormentorũ generib. cruciati, gloriosum martyriũ cõpleuerũt. Eugubij S. Vbaldi [f] Epi, miraculis clari. Ambiani in Gallia S. Honorati [g] Epi. Apud Cenomanos S. Domnoli [h] Episcopi. Trecis sancti Fidoli [i] confessoris. In Scotia sancti Brandani [k] Abbatis. Apud Forũ Iulij sanctæ Maximæ virginis, [l] quæ multis clara virtutibus in pace quieuit.

M A I I 16.

AQuilini & Victoriani [a]] Agũt de his ẽt hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri recentiores.

b Peregrini Episcopi.] De eo ijdem qui supra, Beda, ac cæteri. Vincentius lib. 10. c. 119. Antonin. par. 1. tit. 7. ca. 5. & Petrus in catalog. lib. 5. capit. 5. eius res gestas referunt.

c Felicis & Gennadij.] Meminit horũ SS. martyrum auctor cõmentarij de miraculis S. Stephani Protomartyris, qui Euodij Vzalensis Episcopi nomine inscribitur, lib. 1. c. 2. Extat apud S. August. opera. to. 10. in append. edit. Louan.

d Sanctorũ monach.] Actũ est superius de monachis cæsis in monte Sina, deq; his qui in Aegypto a Sarracenis trucidati sunt; hic aũt de his qui occisi sunt ĩ Palæstina in Laura S. Sabæ tpe Heraclij Imp. Agũt de his itẽ hac die Græci ĩ Menologio. Quæ aũt edita sint miracula, cũ Sarraceni in prædictũ monasteriũ S. Sabæ olim irruerũt, vide in Prat. spirit. ca. 4. 22. & 99. De his & Cyrillus monach. in Actis eiusdẽ Sabæ, & in Euthymio, cum refert quãdã grassationẽ Sarracenorum factã in sanctos monachos tẽporib. Anastasij Imp. Porro Antiochus monachus ĩ epistola quã scripsit ad Eustathium, qua agit de 44. monachis a Sarracenis itidem in eodem monasterio occisis, eorũ natalem diem celebrari solitum ait xv. Maij: vnde hos eosdem esse cũ illis censeo; erroreque typographi, vel librarij diẽ interceptũ esse illic existimo. Necati sunt hi tẽpore quo Modestus præfuit ecclesię Hierosolymitanę, tẽporib. Heraclij Imp. vt idẽ Antiochus eadẽ epistola significat, quæ intexta est to. 9. bibl. sanct. Patr. De eodem Antiocho, qui ea scribit, habes in Actis S. Theodori Sicæotæ apud Metaphrast. die 22. Aprilis, & Lipom. to 7. Extant eiusdem Patris complures homiliæ.

e Audæ epis. & soc.] Hic & Abda dr̃. Agũt de his hac itẽ die Gręci in Menolog. nec nõ & prid. Kal. Aprilis. De Abda Epo scribit historiã Theodoretus, lib. 5. c. 38. causamq; martyrij eã fuisse tradit, quod dirutũ a se tẽplum, magorum iussu noluerit restituere. Hic licet de exciso fano nõ laudetur tamen abstinuisse a tẽpli excitatione, eaq; de causa subijsse martyriũ, plurimũ cõmendatur: quã quidem causam ad martyrij coronã promerẽdã, satis esse idoneã, in casu simili scribit S. Ambros. ad Theodos. Imp. epist. 17. lib. 2. edit. Rom.

f Vbaldi Epis.] Habes res eius pręclare ge-

re gestas apud Sur.editas tom.4.hac die. Agit de eo item Petr.in catal.lib.5.cap.6. Vixit in Episcopatu vsque ad Alexandri Papæ IV.tempora,vt ex eius Actis colligitur. Scripsit eius res gestas Stephan. Cremonensis. Molanus de eo item hac die in additione ad Vsuardum.

g Honorati Episc.] Agit de eodē hac die Molan.in addit.ad Vsuardum. Numeratur hic quartus eius sedis Episcopus. De eo Petrus in catal.lib.2.c.87. Democh.in tabulis Abianensium Episc lib. de sacrificio Missæ.

h Domnoli Episc.] De eodem Molan. in addit. ad Vsuard. Hic interfuit secūdæ Synodo Turon.cui subscripsit. Alius hic ab illo de quo agit Sidonius Apol. epist. vlt.lib.4. De hoc item Greg.Turonen.de gest.Frāc.lib.6.c.9. Eius Acta recitat Sur. to.3.hac die. Successit hic S.Innocentio, numeraturq; nonus eius sedis Eps; sedit annos 46.mens.11.dies 19.secundū tabu. Democh. Claruit tēporibus Clotarij filij Clodouei Regis Frāc.& eius filij Chereberti,ac successoris eius Chilperici,circa annū Dom.570 quo tpe prędictæ Synodo interfuit. Meminit eiusdē Fortunatus in carmine ad Felicem Episcopum,cū inter fuit dedicationi Basilicæ, licet ibi mendosè Dominus pro Domnolus legatur.

i Fidoli.] De eodem hac die Beda & Ado,qui eum presbyterum, & non Episcopum dicunt. Sane quidem in tabulis Trecensiū Episcoporum nullus eius nominis recēsetur episcopus a Demochare.

K Brandani,alias Brendani.] Plura de eo Sigeb. in chron. anno 561. & in Actis S.Manclouij,quæ idē Sigeb.scripsit. Recitat ea Sur.tom.6.die 15.Nouemb. Vincent.lib.22.c.81. Pet. in catal.lib.5.c.117. eum dicit Episcopum,multaque apocrypha cumulauit. De eodem Trith.de vir. illust.ord.S. Bened.lib.3.cap.31. Claruisse eum dicit anno Domini 570. Habemus eiusdem Acta manuscr. in nostra bibliotheca,quorum est exordium: Beatus Brandanus natus est,&c.

l Maximæ.] Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado,& alij. Petrus item in catal.lib.5.cap.7.

xij D Sextodecimo Kal.Iunij. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

PIsis in Tuscia S.Torpetis [a] martyris, qui magnus in officio Neronis primum fuit,vnusque ex his,de quib.Paulus Apostolus ab vrbe Roma ad Philippēses scribit: Salutāt vos oēs sancti, maxime autē qui de Cæsaris domo sunt.sed postea pro fide Christi iubente Satellico, alapis cæditur, verberib. durissime afficitur,ac bestijs deuorādus traditur,sed minime læditur: tādē martyriū suū decollatione cōpleuit tertio Kal. Maii:sed tamē festiuitas eius celebrius hac die recolitur ob sui corporis translationē. Neapoli in Cāpania S.Restitutæ [b] virginis & martyris;quæ,Valeriano imperāte,a Proculo Iudice in Africa varie torta, & in nauicula pice & stupa referta, vt in mari cōbureretur,imposita,immisso igne,cū in incēsores flāma cōuerteretur,ipsa in oratione spiritū Deo reddidit: cuius corpus cū eadem nauicula

Dei

Dei nutu ad Aenariam [c] insulam prope Neapolim deuectum, à Christianis magna veneratione susceptum est,& in eius honorem Constantinus Magnus basilicam postea Neapoli erigendam curauit. Nouioduni sanctorum martyrum Heradii, [d] Pauli,& Aquilini, cum duobus aliis. Chalcedone sanctorum martyrum Solochani [e] & sociorum militum sub Maximiano Imperatore. Alexandriæ sanctorum martyrum Adrionis, [f] Victoris & Basillæ. Herbipoli S.Brunonis [g] Episcopi & confessoris.

MAII 17.

Orpetis.a] De eo hac item die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. Huius res gestas tunc tpis ab Artemio dictatas Audax exceptor scripsit: habet eas Mombrit. to.2. Legibus easdē manusc. ex veteribus monumentis Pisanæ ecclesiæ, quorum exēplaria Romā sunt missa. Agit de eodē summatim Petrus in catalog. lib.5.c.8. Extat carmē laudis de Torpete mart. qd scripsit Franc. Bonad. Sancton lib.2. monod.72.

b Restitutæ.] Extāt eius Acta ex eiusdē ecclesiæ antiquis tabulis edita. Nō tm̄ Neapoli celebris fuit, quo translatum est venerandum corpus eius; sed & Carthagine in Africa, vbi passa est: eius etenim noīe cēsetur illa basilica Restitutę dicta, in qua nonnulla Concilia celebrata hn̄t. Hac cū dicatur passa sub Valeriano Imperatore, sciendum tn̄ quod in eiusdem officio ecclesiastico passa legitur sub Numeriano, quod errore librariorum factū putatur. Claruit ibidem in Africa tpibus Maximiani Impe. alia Restituta insignis nobilitate & pietate matrona, ad Christū conuersa per Felicem & Donatum martyres, cuius res gestæ narrantur in Actis SS. duodecim fratrum. Extat adhuc Neapoli vetus ecclesia, in huius de qua hic agimus Restitutę honorem erecta (vt ferunt) à Constantino Imperatore, quæ amplioribus spatijs sic aucta est, vt tamen egregium pristinū illud vetustatis monumentum in suo statu integrū perseuerat.

c Ad Ænariam insulam.] Eamdem Græci dicunt Pithecusam, de qua Prolet. tab.6. Italiæ, & Plin. lib.3.c.6. qui & cur ita dicta sit, declarat; Ouidiusque corrigitur, dū lib.14. Metamorph. eā à Pithecis dictā putat in fabula Cercopū. Ex eodem Plinio corrigitur & Pomp. Mela de situ Orb. lib.2. dū Pithecusam distinguit ab Ænaria, sicut & Solinus in Polyhist.c.8. qui Ithacesiā appellat. Accepit Ænariam insulam olim Resp. Neapolitana à Tiberio loco insulæ Capreæ, vt tradit Sueto. in Tiberio c.92. Nobilitata est eadē insula dictis sacris reliquijs S. Restitutę, ibiq; illustris memoria eius hactenus clara hr̄.

d Heradij & soc.] Agit de his item hac die Beda, Vsuardus, & Græci etiam in Menolog. hac die, vbi pluribus ipsorum martyrij Acta referunt, passosq; tradunt in persecutione Diocletiani Imp.

e Solochani & soc.] De his item hac die Greci in Menologio, ibiq; fusius Solochani res gestæ conscribuntur.

f Adrionis & soc.] Beda itē de his agit hac die, cōsentiūtq; veteres manuscripti.

g Brunonis Episc.] Multa sane de hoc meritus est Auētinus lib.5. Annaliū Boiorū: tu aūt ne illius nugacitatę decipiaris, cōsule in Vaticana biblioth. regist̄ra Gregorij Noni, atq; Innocentij Quarti Ro. Pontificum, in quibus extant litteræ de testimonijs miraculorū eius. Numeratur hic eius sedis Eps decimusnonus, electus anno à Christo Dn̄o 1033. præfuit annis vndecim, vno mēse, & dieb. quatuordecim, vt habēt tabulæ Democharis, in quibus egregiæ eius virtutes summatim narrantur. Libuit hic fragmenta ex litteris tā Grego. IX. quam etiam Innoc. IV. ex eorum registris accepta describere, quo hagiomachi impietas ac temeritas rerū datur. Greg. IX. anno 12. sui Pontifi. xj. Kal. Maij,

Maij,de miraculis S.Brunonis Apostolicas litteras dedit,quarum est exordium: Mirabilis Deus in sanctis suis. & infra: Sicut.n.venerabilis frater noster Episcopus Herman. & dilectus filius N. Decanus, & Capitulum ac populus Herbipolensis nobis per nuncios suos & litteras intimarunt,Dominus tantam piæ memoriæ Brunonis Episcopi Herbipolẽsis concedit gloriam, quod sepulchrum eius tot & tantis dat coruscare miraculis, vt inter alios sanctos eius non inuocari suffragia,sit indignum,&c.Innoc.Papa Quartus anno quinto sui Pontificatus, Nonis Nouemb. Lugduni scripsit adeumdem Episcopum & Capitulum Herbipolense;est eiusmodi earum litterarum initiū: Dudum venerabili fratri nostro Epo, & dilecto filio N. & Capitulo Herbipolensi.& infra: Quod sanctæ memoriæ Bruno Herbipolẽsis Episcopus, qui olim degens in mundo, magnis pollebat meritis; nunc viuens in cęlo,tot coruscat miraculis, vt eius sanctitas apertis indicijs comprobetur: & eius inter alios sanctos non inuocari suffragia, est indignum,&c.

xvij E Quintodecimo Kal.Iunij. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

IN Aegypto S. Dioscori[a] lectoris,in quem Præses multa & varia tormẽta exercuit, ita vt vngues eius effoderet, & lampadibus latera inflammaret; sed cęlestis luminis fulgore perterriti ceciderunt ministri: nouissime laminis[b] ardentibus adustus, martyrium consummauit. Camerini in Vmbria S. Venantij[c] martyris, qui annos quindecim natus, sub Decio Imp.& Antiocho Præside, vna cum alijs decem gloriosi certaminis cursum ceruicibus abscissis impleuit. Spoleti * S.Felicis[d] Episcopi qui sub Maximiano Imp. martyrij palmam adeptus est. In Aegypto S. Potamionis[e] Episcopi, qui primo sub Maximino confessor,deinde sub Cõstantio Imp.& Philagrio Pręside Arriano martyrio coronatus est. Ancyrę in Galatia S.[f] Theodoti martyris, & sanctarum Thecusæ eius amitæ, Alexandriæ, Claudiæ, Fainæ, Euphrasię,Matronę,& Iulittę virginũ,q̃ à Præside primũ prostitutę,sed Dei virtute seruatæ,lapidib.ad colla ligatis in paludẽ mersę sunt:quarũ reliquias collectas cũ Theodotus honorifice sepelisset, cõprehẽsus a Pręside,sæuissime dilaniatus est;ac demũ ense percussus,mart.coronã accepit. Vpsali in Suetia S.Erici[g] Regis & mart.

* al. Spalati.

MAII 18.

DIoscori. a] De eo item hac dic Beda, Vsuardus, & alij; vberius Petrus in catal. li.5 c.11. b Laminis ardentibus.] Vetus est genus cruciamẽti. Plautus in Asin. Stimulos,laminas,crucesq; Act.3. Cicero in Verr.7. Quid,inquit,cum ardentes laminæ,cęteriq; cruciat⁹ admouebãtur?

De

De iisdem Gellius meminit. Cyprianus libro de laude martyrij sic. Corpus extentum candentes stridet ad laminas. Et Prudentius hymno 5. de S. Vincentio:

Stridensq́, flammis lamina, &c.

Et in Romano hymno 10.

Nec insusta laminis ardet cutis.

Hisce tormentis Acta martyrum sunt referta, meminitque de his frequenter Eusebius. Recensentur adustiones laterum ignibus inter pœnas publicas l.1.C. de emend.seruorum.

c Venantij.] Vidimus tab.ecclesiæ Camerin.nec non eius Acta & sociorũ martyrum, quæ tamen ob nimiam temporis vetustatem superinducta mendis, censura indigent & castigatione non modica.

d Felicis Episc.] Vsuardus de eodẽ hac die, & Petr.in catal.lib.5.cap.13.licet pro Spoletino, Spalatẽsem dicat Episcopum. Sed non tantum eius causa addita est in margine varia lectio, sed quod Spalatenses eundem Felicem sibi vt suũ vendicãt. Vidimus de ea re litteras Synodales ad S. D. N. Sixtum Papam V. vna cũ publica attestatione de eiusdẽ martyris corpore nup reffosso, & honestiori loco recõdito.

e Potamionis episc.] De eo itẽ hac die Beda. Fuit hic Episcopus Heracleæ in Ægypto: interfuit atque subscripsit SS. Magno Niceno Concilio: fuitq; vnus ex eorum confessorũ numero, quibus persecutionis tẽpore effossus est oculus. Hic licet aliquãdo Meletio in schismate adhęsisset, inde tamen referens pedem, pro Catholica fide aduersus Arrianos egregie decertauit, & contra Eusebium Cæsariẽsem in conciliabulo Tyrio ab hæreticis aduersus S. Athanasiũ coacto, agens pro eodẽ Athanasio, magna constantia stetit. Hæc omnia scribit S. Epiphanius in Panar. hæresi 68. S. Athanasius in epist. ad solitarios huius martyrij Acta generatim complexus est his verbis: Potamonem quoq; & ipsum cõfessorem, qui oculum in persecutione perdiderat, ita cõciderũt plagis in ceruicem, non ante desinentes, quã ibi illum pro mortuo abijcerẽt, adeo vt vix post aliquot horas curationib. fomentisq; spiritum collegerit, Deo quidẽ illi concedente vitam, sed admodum breuem: paulo.n.post ex dolore & plagis ex hac vita decessit, adeptus in Christo gloriã iterati martyrij. Hęc S. Athanasius de Potamione, quem & Potamonem dicit.

f Theodoti & soc.] Agunt de his item hac die Greci in Menologio, vbi & Acta dictorum martyrum narrantur, prout etiam hic posita habentur.

g Erici Regis.] De eodem etiam hac die Molanus in addit.ad Vsuardum, itẽque Saxo Grammat.lib.14.de reb.Danic. & Io.Olaus de rebus Goth.lib.19.c.1. Necatus est anno à Christo Domino 1151.

19 Quartodecimo Kal. Iunij. Luna. F x

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

Romæ S.Pudentianæ [a] virginis, quę post innumeros agones, post multorum martyrũ venerabiliter exhibitas sepulturas, post oẽs facultates suas pauperib. pro Christo erogatas, tandem de terris ad cęlos migrauit. Ibidẽ S. Pudentis [b] senatoris, patris supradictæ virginis, qui ab Apostolis Christo in baptismo vestitus, innocentẽ tunicam vsq; ad vitæ coronam immaculate custodiuit. Item Romæ via Appia natalis SS. Caloceri [c] & Parthenij eunuchorum, quorum prior cum esset præpositus

poſitus cubiculi vxoris Decij Imperatoris, alter vero alterius muneris Primicerius,[d] nolentes idolis ſacrificare, ab eodẽ occiſi ſunt. Nicomediæ S.[e] Philoteri martyris, filij Paciani Proconſulis, qui ſub Diocletiano Imperatore multa paſſus, martyrij coronam accepit. Ibidem ſanctarum ſex Virginum[f] & martyrum, quarum præcipua erat Cyriaca, quæ cum libere Maximianum impietatis obiurgaſſet, diriſſime cęſa, & dilaniata, ad vltimum igne cremata eſt. Eodem die S. Petri de Morono,[g] qui ex anachoreta Summus Pontifex creatus, dictus eſt Cęleſtinus Quintus: ſed Pontificatu ſe abdicans, & in ſolitudine religioſam vitam agens, virtutib. & miraculis clarus migrauit ad Dñm. Cantuariæ S. Dunſtani[h] Epiſcopi. In Britannia Minori S. Iuonis[i] presbyteri & confeſſoris, qui pro Chriſti amore cauſas pupillorũ, viduarũ, ac pauperũ defendebat.

M A I I 19.

PVdentianæ. a] De ea item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Plura de Pudentiana leguntur in Actis S. Praxedis & Nouati, quę à Paſtore presbytero ſcripta dicuntur. Recitat ea Ado Treueren. ad xij. Kale. Iulij. Habet Mombr. Acta Pudentianæ tom. 2. Habemus eadem paullo diuerſa manuſcrip. in noſtra bibliotheca. Meminit S. Gregorius de eccleſia S. Pudentianæ erecta in Numidia lib. 2. regiſt. epiſt. 33. An aũt huius fuerit, non audeo affirmare: cũ præſertim ſciam, Pudentis, Pudẽtillę, & alia huiuſcemodi noĩa fuiſſe ĩ Africa, vt cõſtat ex Apuleij apologijs.

b Pudentis.] Agunt etiã de S. Pudente non tantum Vſuard. Ado, & alij Latinorũ, ſed & Græci in Menolog. ad xviij. Kal. Maij. Putatur hic ille, cuius meminit S. Paulus epiſt. 2. ad Timoth. c. 4. in fine; quæ quidem epiſtola (vt conſtat) ſcripta eſt Romæ, vbi aderat Pudens ſenator. Maiorum firma traditione præſcriptum eſt, domum Pudentis Romę fuiſſe primum hoſpitiũ S. Petri Principis Apoſtolorum, illicq; primũ Chriſtianos conueniſſe ad ſynaxim, coactam eccleſiam, vetuſtiſſimumq; oĩum Titulum Pudentis noĩe appellatum, qui item & Paſtoris noĩe dictus reperitur, hodie vulgo eccleſia S. Pudentianæ nuncupatur. De Pudentis domo, & titulo, in prædictis Actis Nouati, Pudentianæ, & Praxedis pluribus agitur, mentioq; de eo hr̃ in Romanis Concilijs; atq; in his præſertim quæ Romæ ſub Symmacho Papa ſunt acta.

c Caloceri & Parthenij.] De his hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij; à quibus etiam eorum martyrium paucis comprehenſum narratur.

d Primicerius.] Dictum ferunt Primicerium, primum Notariorum, ſic appellatum à cera, cum in ceratis tabulis eſſet olim ſcribendi vſus; ſic & Secundicerius, ſecundus Notariorũ ſit dictus. Fuit hæc ſnĩa Alciati in annot. in tres poſter. libros Codicis lib. 12. tom. 2. B. pag. 124. Recitat eadem Cæl. Rhodig. antiq. lect. li. 12. c. 6. in fine. Hanc etiam ſententiam hic ſequitur Molanus in not. ad Vſuard. hac die. Diſcrepat ab his Briſſon. lib. 14. de verb. ſignifi. atque: Primicerius non eſt, vt quibuſdam videtur, iunctum verbum: nõ. n. aliud in eo verbo notandum eſt, quã primus, reliquum extenſionis loco additum eſt. Itaq; bene Suidas πριμικήριον interpretatur τὸν πρῶτον τῆς τάξεως nã qui in quocunque ordine primum locum obtinet, Primicerius vocatur, &c. Probat hoc ipſum ex multis. Tu ipſum cõſulas, cui ego libentius adſtipulor, his addens S. Auguſtinum, vel S. Fulgentium (vtriuſuis eſſe

dicas

dicas serm. de S. Stephano) eadem ratione appellare S. Stephanum Primicerium martyrum, hoc est primum martyrum. Habes id præterea expressum apud S. Greg. lib. 7. epist. 17. primæ Indictionis, vbi in inscriptione epistolæ præfixus est titulus de priuilegio Primicerij defensoris, cũ in epistola agatur de promotione in priorem locũ eiusdem muneris. Quod autem spectat ad primicerium Notariorum, ille tantũ qui fuisset Notarius Principis, post emeritã militiam in eo ordine digne administratã ad Primiceriatus dignitatem euehebatur, ac inter senatores adnumerabatur. Habes id expressũ apud Cassiod. Variar. lib. 6. form. 16. Præscribitur. n. ibi forma Notariorum, cum videlicet illud officium ab Imp. alicui deferretur; vbi hæc inter alia leguntur: Sed quõ te probatis moribus institutum venatrix bonæ conuersationis solicitudo nostra respexit, ab illa Indictione Notariũ re nostrum esse censemus, vt ordine decurso militiæ, ad Primiceriatus feliciter peruenias summitatem; honor qui efficit senatorem, cui Patrũ aula referatur, &c. Præter multos diuersi ordinis Primicerios à prædictis enumeratos, notatos alios habes in vetusto illo monumento Notitiæ prouinciarum Romani Imperij, in qua sub officio Comitis sacratũ largitionum hi magistratus positi describuntur: Habet, inquit, Primicerium totius officij, Primicerium scrinij canonum, Primicerium scrinij tabulariorum, Primicerium scrinij numerariorum, Primicerium scrinij aureæ massæ, Primicerium scrinij auri ad responsum, Primicerium scrinij vestiarij sacri, Primicerium scrinij argenti, Primicerium scrinij anularensis, Primicerium scrinij à pecuniis, Secũdocerium officii, qui Primicerius est exceptorum, Tertiocerium officii, &c.

e Philoteri.] Agũt de eo Græci etiam in Menologio, ibiq; eius acta narrantur.

f Sex Virginum.] De his item hac die Greci in Menol. ex Actis S. Philoteri, ibique harum vnius tantum nomen recensetur; s. Cyriacæ sororis S. Theotimi.

g Petri de Morono.] Extant eius res gestæ conscriptæ à Petro de Aliaco Cardinali Cameracensi. Descripsit easdem Sur. to. 3. hac die. Plura Antoninus in 3. par. tit. 20. c. 8. ac nouissime Paulus Regius vberius est prosecutus. Relatus est in numerum sanctorum à Clemente Papa Quinto, anno Domini 1313 vt constat ex Bernardini chronico.

h Dunstani Episc.] Scripsit eius Acta Osbertus monachus, eaque retulit Sur. tomo 3. Agitur de eodem in rebus gestis sanctæ Editæ virginis. De eodem Tritem. de viris illustr. ordinis S. Benedicti lib. 3. c. 221. & lib. 4. cap. 100. Migrauit ex hac vita anno Domini 988. suæ vero ætatis septuagesimo, cum sedisset annis trigintatribus, vt idem auctor testatur.

i Iuonis presbyteri.] Huius Acta recitat Surius tom. 3. & Petrus in catal. lib. 5. cap. 21. tunc Clemens Papa Sextus anno Domini 1347. hac ipsa die recensuit inter sanctos, vt constat ipsius diplomate.

20 Tertiodecimo Kal. Iunij. Luna. G ix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

Omæ via Saria natalis S. Basillæ [a] virginis, quæ cum esset ex regio genere, & illustrissimum sponsum haberet, illũq; dimisisset, accusata ab eo quod esset Christiana, decretum est à Galieno Augusto, vt aut sponsum reciperet, aut gladio interiret: quæ conuenta de hoc, cum respondisset, Regem Regum se habere

ſe habere ſponſum, gladio tranſuerberata eſt. Nemauſi in Gallijs S. Baudelij [b] martyris, qui comprehẽſus, cum ſacrificare nollet, & in fide Chriſti immobilis inter verbera & tormẽta perſiſteret, martyrij palmã pretioſã morte ſuſcepit. Edeſſę in Syria SS. martyrum Thalalæi, [c] Aſterij, Alexãdri & ſociorũ, qui ſub Numeriano Imp. paſſi ſunt. In Thebaide S. Aquilæ [d] martyris, qui pectinibus pro Chriſto dilaniatus fuit. Apud Bituricas in Gallia S. Auſtregiſili [e] Epi & confeſſoris. Brixiæ S. Anaſtaſij [f] Epiſcopi. Papiæ S. Theodori [g] Epi. Aquilæ in Veſtinis S. Bernardini [h] Senẽſis, ordinis Minorum, qui verbo & exemplo Italiam illuſtrauit. Romæ S. Plautillę [i] fœminæ Conſularis, matris B. Flauiæ Domitillæ, quæ a S. Petro Apoſt. baptizata, omniũ virtutum laude refulgẽs quieuit in pace.

MAII 20.

a Baſillæ.] De eadem hac item die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Habentur res geſtę ipſius ſimul cõiunctæ cum Actis S. Eugeniæ, quæ recitat Lipom. tomo 5. & Sur. tomo 6. Eadem ſummatim collecta habet Petrus in catal. lib. 5 cap. 23.

b Baudelij.] Agunt de eo ijdem qui ſupra, Beda, & alij. Eius Acta breui compendio recitat Petrus in catal. lib. 5. c. 24. De miraculis ad ſepulchrum eius editis agit Greg. Turonen. de glor. marty. c. 76.

c Thalalęi & ſoc.] De his item hac die Græci in Menologio, vbi & eorum martyrij Acta paucis narrantur. De Martyrio, eccleſia videlicet S. Thalalęi, habetur mẽtio in actis S. Auxentii, quæ deſcripſit Lipo. to. 5. & Sur. to. 1. die 14. Februarii. Procop. li. 5. in fi. de ædifi. Iuſtinian. Imp. ſcribit Inſtauratũ à Iuſtinia. Imperatore templũ S. Thalalęi poſitum in Palęſtina.

d Aquilæ.] Græci etiam de Aquila in Menologio hac die, traduntque ibidem, hunc paſſum in Aegypto temporib. Diocletiani ſub Arriano Præſide, qui & ipſe (vt ſuperius dictum eſt) in Chriſtum credens, libentiſſimo animo martyrium ſubiit pro Chriſti glorioſa confeſſione.

e Auſtregiſili Epiſc.] Agit de eodem hac die Vſuardus. Edidit eius vitam ex manuſcrip. Sur. to. 3. Vincentius item de eo lib. 23. c. 26. & Sigebertus in chron. qui eum floruiſſe ſcribit temporibus Heraclii Imp. anno Domini 627. Succeſſit hic (vt eius Acta teſtantur) Apollinati, ſeditque annos duodecim, numeraturq; in tabul. Democ. triceſimus eius ſedis Epiſcopus.

f Anaſtaſii Epiſco.] De eodem tabulæ eccleſiæ Brixianæ: meminit & Rambertus eiuſdem ſedis Epiſcopus in ſermone de translatione S. Philaſtrii Epiſcopi.

g Theodori Epiſc.] De quo ẽt hac die tabulę eccleſię Papiẽſis, quas accepimus.

h Bernardini.] Huius egregia facta recitat Sur. to. 3. hac die. & tom. 7. Marcus Vlixiponenſis Minorita collector chronic. ordinis Minorum lib. 2. par. 3. cap. 19. affirmat Aquilæ in eccleſia S. Bernardini nomine Deo dicata, ſuper arcũ maioris altaris hanc poſitam eſſe inſcriptionem: S. Bernardinus Senenſis obiit in ciuitate Aquilę, die xx. Maii, anno Domini 1444. ſedente Eugenio, Quarto, &c. Addit etiã, eius corpus primum ſepultum eſſe in eccleſia monaſterii S. Frãciſci, deinde cum adſcriptus eſſet ſanctorum numero à Nicolao Papa Quinto, anno 1450. dedicato eius templo, anno ſequenti x. Kalend. Octobris illuc tranſlatum eſſe. In eodem libro ſunt litteræ Apoſtolicæ prefati Nicolai de canonizatione eiuſdem ſancti, datæ nono Kal. Iunii, anno quarto Pontificatus ſui. Hæc prę:er ea, quę de eodem ſancto teſtata reliquit S. Antoninus in 3. par.

par.tit.12.& tit.24.c.7.& alii. Extāt eiusdem sanctissimi viri sermones manuscripti, aliaque scriptorum eius egregia monumenta, quæ omnia proxime excudenda accepimus.

i Plautillæ.] De ea agitur in Actis sanctorum martyrum Nerei & Achillei. extant apud Sur.to.3.die 12.Maii. Mentio habetur & de Plautilla in Passione S. Pauli Apostoli, quæ fertur nomine Lini.

21 Duodecimo Kal. Iunij. Luna. A viij

·	a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

IN Mauritania Cæsariensi natalis SS.martyrum Timothei,[a] Polij,& Eutychij diaconorum, qui in eadem regione verbū Dei disseminantes, pariter coronari meruerūt. Cęsareæ in Cappadocia natalis SS.martyrum Polyeucti,[b] Victorij,& Donati. Cordubę S.Secundini[c] martyris. Eodem die SS.martyrum Synesij[d] & Theopompi. Cæsareæ Philippi natalis SS. martyrum Nicostrati[e] & Antiochi tribunorum, cum alijs militibus. Eodem die S.Valentis[f] Episcopi, qui cum tribus pueris necatus est. Alexandriæ commemoratio SS.martyrum Secundi[g] presbyteri & aliorum, quos sacris dieb. Pentecostes sub Constantio Imp. Georgius Eps Arrianus sæuissime occidi præcepit. Item SS.Epōrum[h] & presbyterorum, qui ab Arrianis exilio relegati, sanctis cōfessorib. sociari meruerunt. Nicię in Gallia S.Hospitij[i] confessoris virtute abstinētiæ,& prophetiæ spiritu insignis.

MAII 21.

TImothei & sociorum.[a]] De his item hac die Beda, V.uardus, Ado, & Petrus in catalogo lib. 5 cap.28.

b Polyeucti.] Iidem qui supra hac die, Greci autem in Menologio quinto Idus Ianuarii; passumq; tradunt sub Decii persecutione. Sed illi de Polyeucto, qui passus est Melitenæ in Armenia, de quo superius die decimatertia Februarii: hic autem, qui vna cum Victorio et Donato passus habetur Cæsareæ Cappadociæ; ab illo diuersus esse censetur: de quo plura superius dicta sunt.

c Secundini.] De eodē hac die Vsuar. Recenset hunc Vasæus in chron. cum sanctis martyribus, qui passi sunt in persecutione Diocletiani, anno 306. Agitur de eodem in Flore sanctorum Hispan.

d Synesii & soc.] Recenset eorum res gestas Petrus in catal.lib.5. c.33. passosq; refert in persecutione Diocletiani: sed dū ait Theopompum tunc temporis præfuisse ecclesiæ Nicomediensi, temporum ratio parum consentire videtur: nam illis Diocletiani temporibus primo Cyrillū, deinde Antimum sedisse constat, prout etiam supra diximus. De Theopompo est epigramma Bonad. lib.2. monod.76.

e Nicostrati & soc.] Habentur horum Acta intexta in Procopio martyre apud Metaphrastem viij. Iulii, vbi & hac ipsa die passi legūtur in persecutione Dioclet.

f Valentis Epis.] Agunt de eodem hac die

die Beda, Ado, & alii, consentiuntq; manuscript.

g Secundi & soc.] Horum omnium agonem exacte describit S. Athanasius in epistola ad solitarios col.481. Quod autem tunc casi sint martyres, idem refert in apologia, quã scripsit de fuga sua, col.335. & 336.

h Sanctorum Episc.] Agit de his item S. Athanasius in eadem apologia de fuga sua, col.336. his verbis: Illi autem ex Ægypto & Africa hos Episcopos ad fugam exiliumq; compulerunt, Ammonium, Muum, Gaium, Philonem, Hermem, Plinium, Psinosirim, Palemonem, Agathonem, Anagamphon, Marcũ, Ammonium, & alterum eiusdem nominis Marcum, Dracontium, Adelphium, Athenodorum, presbyteros vero Hieracẽ & Dioscorum: quos tanta acerbitate rapuerunt, vt quidam in via, quidam in exilio mortem oppetierint, &c. Hæc Athanasius.

i Hospitii.] De eo plura Greg. Turon. hist. Franc. lib.6 c.6. & 7. & de gloria confess. c.97. Paulus diaconus de gest. Longobard. lib.3. cap.1. Sigebert. in chron. anno Domini 581. Petrus in catal. lib.5. ca.27. & alii. Eius venerandum corpus in cathedrali ecclesia Niciensi asseruari dicitur, coliq; die decimaquinta Octobris.

vij B Vndecimo Kal. Iunij. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

Omę SS. martyrum Faustini,[a] Timothei, & Venusti. In Africa SS. marty. Casti[b] & Aemilij, qui per ignẽ passionis martyriũ consummarunt. Hos (vt B. Cyprianus scribit) in prima cõgressione deuictos, Dñs victores in secundo prælio reddidit; vt fortiores ignibus fierẽt, qui ignib. ante cessissent. In Corsica S. Iuliæ[c] virginis, quæ crucis supplicio coronata est. Comanæ in Ponto S. Basilisci[d] martyris, qui sub Maximiano Imp. & Agrippa Præside, ferreas crepidas ignitis clauis con fixas calceatus, multaq; alia passus, demum, capite obtruncatus, & in flumen proiectus, martyrij gloriã consecutus est. In Hispania S. Quiteriæ[e] virginis & martyris. Rauennæ S. Marciani[f] Epi & confessoris. In Pago Antissiodorensi B. Romani[g] abbatis, qui S. Benedicto ministrauit in specu: inde in Gallias proficiscẽs ędificato monasterio, relictisq; multis sanctitatis alũnis, quieuit in Dño. Apud Aquinum S. Fulci[h] confessoris. Antissiodori S. Helenæ[i] virginis.

MAII 22.

Faustini & soc.] De his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii recentiores.

b Casti, & Æmilii.] Agunt de his hac die Vsuardus, Ado, & alii, Beda autem pridie huius diei. Scribit de his sanctus Cyprianus in libro de lapsis. Habuit in eorum die natali tractatum sanctus Augustinus, vt testatur Possid. in Indiculo.

c Iuliæ.]

c Iuliæ.] De eadem hac die Vsuardus, & Ado, Beda autem prid. huius diei, Petrus in catal. lib. 5. c. 29. Passamque ferunt eo tempore, quo à Vuandalis Carthago capta est: quod cõtigit (vt scribit Prosper in chron.) Theodosio 17. & Festo Conss. est hic annus à Christo Domino (secundum recentiorum veriorem supputationem) 439. Illud vero minime mirandum est, si temporibus illis Christianorũ pientissimorũ Augustorum Christiana ancilla homini à fide Christi alieno vendita, ob fidei cõfessionẽ martyrio occubuerit, vt eius Acta à dicto Petro relata testãtur: constat enim tunc temporis Ethnicorum superstitionem quodammodo reuixisse: & vt prætereamus, quę scribit Saluianus Massiliensis in libris de prouidentia Dei, & alij; satis esse potest ad id demonstrandum nouella cõstitutio Theodosij, eodẽ anno, quo capta est Carthago, iisdemque Consulibus promulgata. hæc inter nouellas constit. tit. 3. ex qua quis facile intelliget illorũ temporũ statũ infelicissimum.

d Basilisci.] De eo præterea Græci in Menologio hac ipsa die; ibique eius acta compendio conscribuntur. Pallad. in dialog. de rebus gestis S. Ioannis Chrysostomi scribit hunc Commanæ ciuitatis in Ponto fuisse Episcopũ, passumq; esse temporibus Maximiani Imper. Meminerũt eiusdem, qui Acta S. Ioannis Chrysostomi conscripserunt, vt Theodoret. hist. lib. 5. c. 34. Niceph. lib. 13. c. 37. Metaphr. Georgius Alexand. & alij.

e Quiteriæ.] De qua ex antiquis monumẽtis in Flore sanct. Hispa. plura habes, nec non in Thes. concion. to. 2. hac die.

f Marciani Episc.] Habet Beda, loco Marciani, Rauennæ natalis S. Martyriæ. sed puto esse mendum in codice: nã nec in tabulis ecclesiæ Rauennatis, nec in historijs Rauen. aliqua prorsus est mentio de Martyria. Marcianum autem temporibus Hadriani Imp. martyrium subijsse, scribit Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. secundæ editionis.

g Romani Abb.] Alius hic ab illo de quo supra prid. Kal. Martij. De hoc scribit S. Gregor. lib. 2. dialog. cap. 1. In Actis item S. Mauri Abb. agitur de eius accessu ad Gallias, longe antequam illuc proficisceretur Maurus, vt eadem Acta significant, apud Sur. die 15. Ianuarij.

h Fulci.] De eo vet. monumenta ecclesiæ Aquinatis, vbi de eo natalis dies agit.

i Helenæ Virginis.] De eadem itẽ hac die Beda, Vsuard. Ado, & Petrus in catalog. lib. 11. Mentio habetur de eadem in rebus gestis S. Amatoris. Vixit temporibus Theodosij Senioris & Honorij eius filij, vt ex iisdem Actis colligitur.

23 Decimo Kal. Iunij. Luna. C vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

APud Lingonas in Gallia passio S. [a] Desiderij Epi, qui cũ plebem suam ab exercitu Vuandalorum vexari cerneret, ad Regem eorũ pro ea supplicaturus accessit: a quo statim iugulari iussus, pro ouibus sibi creditis ceruicẽ libenter extendit, & percussus gladio migrauit ad Christum. Passi sunt aũt cũ eo & alij plures de numero gregis sui, qui apud eãdem vrbẽ conditi sunt. In Hispania SS. martyrum Epitacij [b] Episcopi, & Basilei. In Africa SS. martyrum Quinctiani, [c] Lucij, & Iuliani,

T qui

qui in persecutione Vuandalica passi, æternas coronas meruerūt. In Cappadocia commemoratio [d] SS.martyrū,qui in persecutione Maximiani confractis [e] cruribus necati sunt:itē eorū qui eodē tpe in Mesopotamia [f] appēsi pedibus in sublime,capite verso deorsū, suffocati fumo,& lento igne consumpti,martyriū cōpleuerunt. In territorio Lugdunēsi S.Desiderij [g] Epi Viennensis,qui Theodorici Regis iussu lapidibus obrutus,martyrio coronatur. Synnadæ in Phrygia S.Michaelis [g] Epi. Ipso die S.Mercurialis [i] Epi. Neapoli in Campania S.Euphebij [k] Episcopi. Apud Nursiam SS. monachorum Eutychij [l] & Florentij,quorum meminit B.Gregor.Papa.

MAII 23.

DEsiderij Episcopi & soc. [a]] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal.lib.5. c.31. & alij recentiores Sigebertus in chron. recēset eius martyrium anno Domini 411. eumque passum refert vna cum Vincentio eiusdem ecclesiæ archidiacono: verum cum Desiderius Lingoniensis Episcopus reperiatur interfuisse Concilio Agrippinensi, celebrato post Cōsulatum Amantij, & Albini, qui numeratur annus Domini (iuxta Fastos Onuphrij) 346. propter tam longam temporis distantiam huius martyrium non referendum ad ea tempora arbitramur Valentiniani Imperat. quando Vuandali longe lateq; effusi sunt p Gallias, atque Hispanias, & in Africā vsque venerunt; sed quando primum illa gens iuncta alijs barbaris nationibus Gallias inuasit, de qua illata clade meminit Sanctus Hieron.epist.11.ad Ageruchiam. Ponitur hic in tabulis Democharis tertius ordine eius ciuitatis Episcopus, nec alter eius nominis ibi Episcopus reperitur. De eodem extat epigramma Bonad. Sanct. lib.2.monod.75.

b Epitacij & Basilei.] De his etiā vet. manuscrip.& recentiores,nec nō & Flos sanct.Hispan.

c Quinctiani & sociorū.] Fuit Quinctianus Siccensis Episcopus in Africa tēpore Hunnerici Vuand.Reg.de quo Victor de persecut.Vuandal.lib.2.

d Commemoratio sanct.martyr.] De his videtur scripsisse Euseb.hist.lib.8.cap. 24.ex quo Nicephor. & alij recentiores.

e Confractis cruribus.] Errant qui putant supplicium crurifragij non aliud fuisse,quā cū cruci affixis crura suffringerentur, nā crucifixorum crura frangere, vt citius morerentur,apud Iudæos tātūmodo erat in vsu, quibus lege præcipiebatur, vt eadē die corpora illorū deponerentur de cruce,atque sepelirentur. Deuter.c.21. Gentiles autē vsque ad putrefactionē ea sinebāt permanere, vt diximus supra. Ceterū quod legerim in Actis martyrū,ac libris Gentilium,crurifragiū erat supplicium a cæteris distinctū, quod descriptū habetur in actis S.Hadriani martyris, quæ quidem germana esse noscuntur. Incus enim parabatur vna cū vecte, ac malleo ferreo: iubebātur miseri tibias imponere super incudem, quas ferus carnifex vecte, vel malleo validis ictib. suffringebat. Meminit huius supplicij Plautus in Penul. dū ait: Ex Syncerasto crurifragiū fecit. Cic. pro Rosc.Ame. Opinor, inquit, ijs crura suffringantur, Polyb.hist. lib.1.de eadem sæuissima pena pluribus. Irrogari solitum erat eiusmodi suppliciū vilioribus tantū personis, vel ob aliquod immane scelus. Seruus Apollonij senatoris,de quo superius, domini sui delator, ex Senatus sententia crurifragio peremptus est. Cæterum complures nobilium, quod Christiani essent, & ob hanc causā vilioris cōditionis habiti, crurifragio necati reperiuntur, vt de Hadriano martyre

re accidit, cuius nuper meminimus Crurifragium hodie esse in vsu apud barbaras nationes accepimus.

f In Mesopor.] Agunt de his item Euseb. & Niceph. vbi supra. Porro eiusmodi immensi supplicij genus fertur excogitatum esse primum ab Auidio Cassio tyranno, qui ad stipitem octoginta vel centum pedum a summo ad imum vsque damnatos cum obligaret, ac igne subiecto, fiebat vt alijs ardentibus, alij fumo prafocarentur, aut terrore exanimarentur. Vulc. Gal. in Auidio Cassio.

g Desiderij Episc.] De eodem Beda, & Ado hac die. Hic quippe agitur natalis dies eius, translatio autem tertio Idus Februarij, vt testatur idem Ado, dictis diebus. Tu vide quæ superius ea die notata sunt de S. Desiderio.

h Michaelis Episcopi.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio his verbis: Memoria S. Patris nostri Michaelis confessoris, Episcopi Synnadarũ. Hic primum monachus, postea est factus Episcopus, qui cum esset rectæ fidei obseruantissimus, Leonis Isaurici hæresim redarguens, propter sanctarum imaginum venerationem, quam libera voce profitebatur, in exilium missus; cum bonum certamen & cursum consummasset, migrauit ad Dominum. Hæc ibi.

i Mercurialis Episc.] De eo itẽ vet. manuscrip. Agit de Mercuriali Episcopo Limensi Petr. in catal. lib. 10. ca. 107. Sed deprauate legitur Limensi pro Liuiensi: nã cõstat fuisse Episcopum Foroliuiensem: siquidem anno Dom. 1576. R. D. Antonius Iannotus Foroliuiensis Episcopus eius corpus reperit in marmoreo loculo conditum, serico tectum, vbi in lamina plumbea intus posita hæc notata erat inscriptio: Hic Requiescit Corpus Beati Mercurialis Episcopi Liuiensis: Obijt anno CLVI. Prid. Kal. Maij. Habentur hæc memoriæ prodita in libello ab eodem Episcopo scripto de modo celebrandi Iubilæi, Cesenæ impresso apud Bartholomæum Raccenium.

K Eu hebij.] De eo tab. ecclesiæ Neapolitanæ. Eius res gestæ habentur descriptæ ex vetustis codicibus a Paulo Regio. Migrauit ex hac vita anno a Christo Domino 713. Legi & libellum miraculorum eius.

l Eutychij & Florẽtij] Horum res gestas scribit S. Gregor. dialog. lib. 3. c. 15. ex quo Petr. in catal. li. 2. c. 11. Plura de ijsdẽ habentur in vet. manuscr. ecclesiæ eiusdẽ S. Eutychij apud Nursiam, vbi ipsius corpus religiose reconditum asseruatur.

24 Nono Kal. Iunij. Luna. D

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

Ntiochiæ natalis S. Manahen, [a] Herodis Tetrarchæ collectanei, doctoris & prophetæ sub gratia noui Testamẽti, in eadẽ vrbe quiescentis. Itẽ B. Ioannæ [b] vxoris Chuzæ procuratoris Herodis, quã Lucas Euangelista cõmemorat. In Portu Romano natalis S. Vincentij [c] martyris. Brixię S. Afræ [d] martyris, quæ sub Hadriano Imper. passa est. Nãnete in Britania Minori beatorũ martyrũ Donatiani [e] & Rogatiani fratrum, qui sub Diocletiano Imper. pro constãtia fidei in carcerẽ missi, & in equuleo suspensi, ac laniati, deinde lãcea militari cõfossi, nouis-

T 2 sime

ſime capita eorũ præciſa ſunt. In Sicilia S.Agrippinæ[f] virginis, & martyris ſub Valeriano Imper. In Iſtria SS.martyrũ Zoelli,[g] Seruilij,Felicis,Siluani,& Dioclis. Eodem die SS. martyrũ Meletij[h] ducis exercitus, ac ſociorũ eius ducẽtorum & quinquaginta duorum,qui diuerſo mortis genere martyrium cõpleuerunt. Item SS. martyrum[i] Suſannæ, Marcianæ, & Palladiæ prædictorũ militum coniugum,quæ vna cũ paruulis ſuis confractæ ſunt. Mediolani S. Robuſtiani[k] martyris. In monaſterio Lirinenſi S.Vincentij[l] preſbyteri,doctrina & ſanctitate conſpicui. Bononiæ Translatio[m] Sãcti Dominici confeſſoris,tempore Gregorij Papæ Noni.

MAII 24.

Manahen.[a]] De quo Act.Apoſtol. ca.13. Agunt de eodem hac die Beda,Vſuard.Ado,& Petrus in catal.lib.5.c.34.

b Ioannæ.] De ea Lucas Euang.cap. 8.& 24. Beda,Vſuard. Ado,& alij hac die.

c Vincentij.] De eo item hac die Beda,Vſuardus,Ado, ac recentiores, adſtipulanturque vet.manuſcr.

d Afræ.] De ipſa item tabulæ eccleſiæ Brixianæ. Eius Acta a S.Philaſtrio fuiſſe ſcriptis mandata,teſtatur Galeſinus, quę nos nondum vidimus. Diuerſa eſt hæc ab illa, quæ paſſa eſt Auguſtæ Vindelicorum.

e Donatiani & Rogatiani.] Agunt de his item hac die Beda , Vſuardus, Ado, Petrus in catal.lib.5 c.37.& alij recentiores. Recitat horum res geſtas Sur.tom.3. Meminit eorundum Gregor. Turon. de glor.mart.c.60.

f Agrippinæ.] Accepimus eius res geſtas a R.D. Ludouico de Torres, Archiepiſcopo Montiſregalis, ſed quæ erant ad modum deprauatæ. Conſtat tamen eius cultum celebrem eſſe in Sicilia , vbi eius corpus conditum eſt. Recitatur de eadẽ officium Eccleſiaſt. extatq; ipſum in Breuiario Gallicano.

g Zoelli & ſoc.] De his idem qui ſupra,Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores.

h Meletij & ſoc.]Græci item de his agunt in Menologio hac die,vbi & eorum Acta pluribus referunt.

i Suſannæ & ſoc.] Agunt de his item Græci in Menologio , recenſentque harum res geſtas iunctas Actis prædictorũ Meletij & ſociorum.

K Robuſtiani]De quo & tabulæ eccleſ. Mediolan. ex quibus etiam Galeſinus hac die in ſuo Martyrologio.

l Vincentij].De eo item Molan. in addit. ad Vſuard. de Vincentio Lirinenſi plura Gennadius de vir. illuſt.c.64. Non eſt hoc loco prætermittendũ , errare eos qui Vincentianas (ſic enim appellant) obiectiones illas aduerſus S. Proſperum. S. Auguſtini ſcripta defendentem , Vincentij huius exiſtimant fuiſſe, eo quod illis temporibus vixerit.ſed huius rei falſitas ex hoc cognoſci poteſt, quod hic non tantum non impugnauit defenſores S. Auguſtini,ſed magnopere laudauit:nam eo libro quem ſcripſit aduerſus hæreſes, c.43.vehementer commendauit Cęleſtini Romani Pontificis epiſtolam in defenſionem ſcriptorum S. Auguſtini datam ad Epiſcopos Galliarum aduerſus eos, qui tanti Patris doctrinam auſi fuerant impugnare. Sed vt intelligamus quiſnam ille fuerit Vincentius , qui pugnaciſſimas illas conſcripſit obiectiones; ſciendum eſt eodem ſæculo alterũ Vincentium claruiſſe in Gallia, de quo idem Gennadius ſcribit eodem lib cap.80. cui potius opus illud tribuendum putarem. Quicquid ſit , conſtat quidem lucubrationes illas eſſe Pelagiani hominis, nec dignas, quæ tribuantur Vincentio Lirinenſi,qui aureo plane illo opuſculo fidẽ

Catho-

Catholicam egregie testatam reliquit, quo cũ omnes hæreses, tum maxime hæresim Pelagianam cum auctoribus suis impugnat,vt constat ex eodem lib.cap.2. & 14.Hæc modo de Vincentii fide satis. Claruit temporibus Honorii Imp. magnam que sui nominis in Ecclesia Catholica laudem reliquit,

m Translatio S. Dominici.] De eadem iidem qui scripserunt eius Acta, de quibus suo loco inferius prid. Non.Augusti. Facta est eiusmodi translatio anno 6 Gregorii IX.Rom.Ponti. anno Domini 1233.Ind.6.ab obitu eius anno 13. de qua & videas Antonin. in tertia par. tit.9.c.4.

25 Octauo Kalen. Iunij. Luna. E iiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27

Romæ via Nomẽtana natalis B.Vrbani [a] Papę & mart. cuius exhortatione & doctrina multi(in quib.fuere Tiburtius & Valerianus) Christi fidẽ susceperunt,& pro ea martyriũ subierũt: ipse quoq; pro Ecclesia Dei multa passus,tãdẽ ceruicib.abscisis,martyrio coronatus est.Dorostori in Mysia natalis SS.martyrũ Pasicratis,[b] Valẽtionis,& aliorum duorũ simul coronatorũ. Mediolani S.Dionysij[c] Epi, qui ab Imperatore Cõstantio Arriano in Cappadociã pro fide Catholica relegatus,ibidẽ propiore martyrib. titulo spiritũ Deo reddidit.Eius sacrũ corpus ab Aurelio Epõ Mediolanũ transmissũ est ad B.Ambrosium Epm:cui piæ actioni officiũ quoq; S. Basilij Magni accessisse traditur.Romæ S.Bonifacij[d] Papæ Quarti,qui Pãtheõ in honorẽ B. Mariæ ad martyres dedicauit.Salerni depositio B.Gregorij[e] Papæ Septimi,Ecclesiasticę libertatis propugnatoris ac defensoris acerrimi. Florentiæ natalis S.Zenobij[f] eiusdẽ ciuitatis Epi, vitæ sanctitate ac miraculorum gloria conspicui. In Britannia S. Aldelmi[g] Epi Schireburgẽsis.In territorio Tricassino S.Leonis[h] confessoris.Asisij in Vmbria Translatio[i] S.Francisci cõfessoris, tempore Gregorij Papæ Noni.Verulis in Hernicis translatio[k] S. Mariæ Iacobi,cuius sacrum corpus plurimis miraculis illustratur.

MAII 25.

Rbani Papæ.a] De ipso item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii. De huius successione Euseb. in chro. & hist.lib.6.cap.15.& 22. Optat. lib.2.contra Parm. August.epist. 165.Niceph.in chron.& alii. Eius Acta, quæ extant intexta rebus gestis S.Caciliæ, recitat Metaphrastes. Pluribus nos de eo in Annalibus Ecclesiast.

b Pasicratis & Valentionis.] Agũt de

his iidē,qui supra,Beda,ac cæteri. Habetur de his mētio in Actis S. Iulii martyris apud Bedā & alios ad vj. Kal. Iunii. Dorostorum in Mysia, de quo hic habetur mentio, alij Dorostolum dicūt,& in Thracia situm volunt, vt Theodoretus hist. lib. 3. cap. 6. Alio nomine hūc locum dictum Distram, tradit Cedrenus in compend. in Ioanne Imp.

c Dionysii Episcopi.] Agunt de eodē hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii omnes. Huius meminit S. Athanasius in epistola ad solitar. & in li. de Synodis, S. Hilarius ad Constantinum, S. Ambrosius cōcione prima de basil. non trad. & ser. 15. de sanct. edi. Ro. Seuerus & hist. sac. lib. 2. Lucifer Calarit. lib. 2. pro Athanasio, Socrat hist. lib. 2. cap. 29. Mentio de eodem habetur in Actis S. Eusebii Episcopi Vercellensis. Recitat eius res gestas Mombrit. to. 1. Vit. sanct. De eius translatione ex Cappadocia Mediolanum, antiqua Mediolanensis ecclesiæ monumenta a Galesino expurgata atque illustrata testantur.

d Bonifacii Papæ.] Successit hic Bonifacio eius nominis Tertio, anno Domini 606. Plura de ipso in Annalibus Ecclesiast. diximus.

e Gregorii Papæ Septimi.] Sanctissimi Pontificis gloria numquam valuit schismaticorum scriptorum schismaticis Regibus fauentiū calumniis obscurari, vel aliqua ex parte labefactari: quin potius lōge clarior est semper reddita atque illustrior: sicut olim sancto Magno illi Athanasio fidei propugnatori contigit, cū & ipse circumuentus ac pene obrutus esset falsis obiectionibus Arrianorū. Qui enim ab Ecclesia Catholica non desciuerunt, resque huius sanctissimi Pontificis præclarissime gestas sinceræ mentis oculis sunt contemplati, immensis eum præconiis, si quem alium antiquorū sanctorum Patrum, sunt prosecuti. Et vt omittamus hic referre testes pene innumeros; satis sit tibi modo Lambertus, qui sui temporis per annos singulos puram ac germanā digessit historiā, eiusque Acta conscripsit. Hic inter cętera tanti Pontificis ornamenta recenset, eum, dum vixit, miraculis claruisse. Consule, si liber, & Marianum Scotum, qui illis ipsis etiā temporibus claruit, candideque res eius per annos singulos conscripsit, quales fuerint calumnię schismaticorum, & qualia tanti Pontificis merita, a qua lance librans. Multa hic essent addenda, vt quæ Desiderius Abbas Cassinensis lib. tertio dialog. quæ etiam Petrus Damia. aliique de eo scripserunt. Porro qualis quantusve fuerit, qui zelus ipsius, quæ animi constantia, pastoralis vigilantia, vigor, & disciplna, ac deniq; cæteræ virtutes tanto culmine dignę in eo Pōtifice enituerint, registrum ipsius epistolarum, quod asseruatur in Vaticana bibliotheca, facile indicat.

f Zenobii Episcopi.] De eo Paulinus in vita S. Ambrosii: porro eius vitam ex antiquis collectam monumentis Ioānes Aretinus conscripsit. Agit de eodem S. Ant. in 2. par. tit. 10. c. 12. Petrus in catal. lib. 5. cap. 41. & alii recentiores.

g Aldelmi Episcopi.] Scribit de eo Beda de gest. Angl. lib. 5. c. 19. Ferūtur eius Acta esse conscripta a S. Eugenio, nec nō etiam a S. Osmundo, de quibus agitur in catal. scriptorum Britanniæ. Epitomen autem rerum ipsius recitat Sur. tomo 3. Excessit ex hac vita anno Domini 719. Extant eiusdem auctoris plurima scriptorum monumenta.

h Leonis.] Agit de eodem Vsuar. hac die, atque recentiores.

i Translatio S. Frācisci.] De qua S. Bonauentura in vita ipsius cap. 15. & Marcus Vlixipon. Minorita in chron. ord. Minor. lib. 2. capit. 75. egregie meminerunt.

K Translatio S. Mariæ Iacobi.] Eius rei gestæ historiam accepimus editam a Verulana Ecclesia, vbi eius corpus decentissime asseruatur. Habentur ibidem complura de ea rescripta miracula: alia insuper de his manuscripta accepimus ab Ecclesia Pistoriensi prædictis consententia.

26 . Septimo Kalen. Iunij. Luna. F iij

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
t u A B C D E f F G H M N P
16 17 18 19 20 21 22 23 23 24 25 26 27 28

ROmæ S. Eleutherij Papæ [a] & mart. q multos nobiles Romanorũ ad fidẽ Christi perduxit, & SS. Damianũ & Fugatium in Britãniam misit, qui Lucium Regem vna cũ vxore ac toto fere populo baptizarunt. Item Romæ SS. mart. Simitrij [b] presbyteri, & aliorum viginti duorum, qui sub Antonino Pio passi sunt. Athenis natalis B. Quadrati [c] Apostolorum discipuli, qui persecutione Hadriani Ecclesiã grãdi terrore dispersam, fide & industria sua cõgregans, librum pro Christianæ religionis defensione valde vtilẽ, & Apostolica doctrina dignũ, eidẽ porrexit. Viennæ S. Zachariæ [d] Episcopi & mart. qui sub Traiano passus est. In Africa S. Quadrati [e] martyr. in cuius solemnitate S. Augustinus sermonem habuit. Tuderti natalis SS. martyrum Felicissimi, [f] Heraclij, & Paulini. In territorio Antisiodorẽsi passio S. Prisci [g] mart. cum ingenti multitudine Christi fidelium. Cãtuariæ in Anglia S. August. [h] Episcopi, qui illuc vna cum alijs a B. Gregor. Papa missus, genti Anglorum Christi Euãgelium prædicauit, ibique virtutibus & miraculis gloriosus obdormiuit in Domino.

MAII 26.

Eleutherij Papæ. [a]] De quo Beda pridie huius diei. De eius successione scribit S. Ireneus lib. 3. c. 3. Optat. Mileuit. li. 2. Aug. ep. 165. Eusebius ĩ chrõ & hist. li. 5. c. 21. Niceph. Episc. in chrõ & alii De legatione missa ad Britannos, de qua hic agitur, scribit Beda de gest. Angl. li. 1. c. 4. & li. de sex ætat in Antonino Vero, Ado in chron. sub Cõmodo, Marian. Scot. in sex. æta. anno Dom. 177. quibus item adstipulantur cuncta vet. Martyrologia. Nec mireris, si redacta iam Britannia in prouinciam, Regibus extinctis (vt auctor est Sueton. in Claudio c. 17. & Tacit. lib. 12.) iterum in Britannia Lucium regnare audias. Nam & alijs sæpe prouinciis id fuisse concessum inuenies, Iudæa enim postquã redacta est in prouinciã, habuit Reges ac Tetrarchas, Armenia ẽt concessione Hadriani Imp. Regẽ habuit, vt tradit Spartianus in Hadriano. sunt & de his alia exẽpla, quæ breuitatis causa pterimus. Quin & ipsam Britanniã redactam in prouinciã, inuenies tẽpore Neronis habuisse Regulũ: is erat Prasutagus, de quo Tacitus Annal. li. 14.

b Simitrij.] De ipso item hac die Beda, Vsuard. Ado, & Petrus in c tal. libr. 5. c. 58. Agitur de eodem in Actis S. Praxedis apud Mombrit. tom. 2.

c Quadrati.] Beda ac ceteri alij hac die, Græci autem xi. Kal. Octob. in Menolog. Scribit de eodem Euseb. hist. lib. 3. c. 31. & lib. 4. cap. 3. & 22. Hieron. descript. Ecclesiast. & in epist. 84. ad Magnum, Niceph.

ceph.hist.lib.3.cap.11.& alij.

d Zachariæ epis.] Agit de eodem hac die Beda, Ado epis. Vien. in chron. ann. Dom. 101. Successit hic Crescenti, nu ne raturque secundus eius sedis episcopus in tab. episcoporum Vien. quas descripsit Demochares lib. de sacrif. Miss.

e Quadrati.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De sermone, quem in die Natali ipsius habuit S. August. mentionem facit Possidius in Indiculo.

f Felicissimi & soc.] Beda item ac ceteri: quibus etiam consentiunt manusc. nec non & tabulæ ecclesiæ Tudertinæ.

g Prisci & soc.] Agit de ijsdem hac die Vsuard. Summatim horũ res gestas cõplexus est Pet. in catal. lib. 5. cap. 50. Plura de his in Breuia. Antisiod. inuenies.

h Augustini episc.] De eodem Beda, Vsuard. & alij. De legatione Augustini & sociorum, eorũque prædicatione, miraculis, & Anglorum cõuersione, agit in primis S. Greg. in regist. lib. 5. ep. 53. vsq; ad 59. li. 7. epi. 1 & 2. li. 9. epist. 48. vsque ad 60. & epist. 71. & lib. 12. in fi. Beda autem pluribus de gest. Angl. li. 1. c. 23. 24. & seq. & li. 2. c. 2. & 3. in epitome, & de sex æta. Ioannes diac. in vit. S. Greg. Papæ, Maria. Scot. in chron. ann. 600. Sigeb. item in chron. per annos singulos eius Acta digessit, idemq; refert migrasse ex hac vita anno Dom. 609. De eodem præterea recentiores, vt Polydorus Virgil. Trith. in catal. script. Britanni. & alij.

ij. G Sexto Kal. Iunij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

Natalis S. Ioann. Papæ [a] & mart. quẽ Theodoricus Italiæ Rex Arrianus Rauennã euocauit: ibique propter Orthodoxam fidem in carcere diu maceratus vitã finiuit. Dorostri in Mysia passio B. Iulij, [b] qui tpe Alexandri Imperatoris, cum esset veteranus & emeritæ militiæ, cõprehensus ab officialibus, [c] Maximo Præsidi offertur: quo pñte cũ idola execraretur, & Christi nomen constantissime confiteretur, capitali sñia punitus est. Soræ S. Restitutæ [d] virginis & mart. quæ sub Aureliano Imp. & Agathio Proconsule, [e] fidei certamine suscepto, dæmonum impetus, parentum blanditias, & tortorũ sæuitiã superauit: demũ cũ alijs Christianis capite trũcata, martyrio decorata est. In pago Atrebatensi S. Ranulphi [f] mart. Arausicæ in Gallijs S. Eutropij [g] Episcopi, virtutibus atq; miraculis illustris. eodẽ die depositio venerabilis Bedæ [h] presbyteri, sanctitate & eruditione celeberrimi.

M A I I 27.

Oannis Papæ. [a]] Vsuard. de eo hac Die, Beda, autem & Ado di e sequenti. Commemoratur hac die eius translatio; quando Rauenna, vbi glorioso martyrio occubuit corpus eius Romam delatum est: natalis autem dies, quo excessit ex hac vita, est ad xij. Kal. Iunij. De hoc sanctissimo Ponti-

fice

fice quā mendaciter dicant aliqui, ipsum functum esse legatione apud Imperatorem pro restituēdis ecclesijs Arrianis: cū multa alia, tum etiam eius epistola scripta ad episcopos Italiæ aperte declarat. Plura autem de eo ex vet. monumentis accepta digessimus in Annal. Ecclesiasticis. Extat de eodem epigramma Bonad. lib.2.monod.79.

b Iulij.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alii recētiores, certamen autem eius compendio describit Petrus in catalogo lib.5.c.56.

c Ab officialibus.] Officiales ab officijs dicti sunt. Quæ essent officia, Ambrosius in epist. ad Marcellinam declarat his verbis, Palatina oīa officia, hoc est, Memoriales, Agentes in rebus, & Apparitores diuersorum Comitū. Hæc Ambros. At in Actis martyrum, alijsq. antiquioribus monumentis per officium Præsidis Apparituram, & per officiales ipsos Apparitores intelligere debes. l.1.§.si quis vltro.ff de quæstion. l.5.in fi.ff de aduoc. fisci. sic & l.1.de filijs offic. lib.11. Cod. Accipitur & pro alijs ministris magistratuū vt l.6.§.ne tenuis, ff. de offic. præsid. Est & tit. de diuersis offic. lib.xj. Cod. Clarius id habes in Notitia prouin. expressum, nomine officij cōtineri omnes, qui sub quolibet magistratu militię Palatinę militāt. Erant & lictores, qui & viatores dicti reperiuntur a Valer. Max. lib.9.cap.52. eo quod e collegio Viatorum diligerentur, auctor est Gellius lib.12.c.3. Sic dicti lictores, quod officium ligandi haberent. Sed vnde dicti sint lictores, consule Plutarchum in problem. Rom. q.67. Cæterū lictores fuisse a carnificibus differentes, ex Liuio colliges lib.3. decad. 1. cum ait de Appio Claudio: Carnificibus, non lictoribus stipatus. Sic ēt officij nomine nō includi carnifices, habes ex Augustino epist.50. ad Bonif. Comit. cum ait: Nō numquam & a Iudicibus transeuntibus extorquebant violēter, vt a carnificibus, vel ab officio ferirentur. Apparitores autem erant infimæ militiæ milites Iudicibus seruientes, quibus nec ad altiorem militiam aspirare licebat. Est de his l.19. & 20. de diuers. offic. Cod. Theod. Brutianos eidem muneri fuisse mancipatos ex senatusconsulto, eo quod ipsi primi se tradidissent Hannibali, auctor est Festus verbo Brutiani.

d Restitutæ.] Asseruantur eius martyrij Acta in Ecclesia Sorana, in nonnullis tñ corrigenda: quæ licet sine auctoris nomine ferantur, post multum tandem laboris inuenisse opinamur auctorem. Petrus etenim Carthularius diac. monasterii Cassin. in lib. quē scripsit de vir. illust. monast. Cassin. c.32. cum agit de Gregorio olim monacho Cassinen. inde autem Episcopo Tarracinensi, recensetq; cōmētarios ab eo conscriptos, hæc inter alia: Scripsit passionem sanctæ virginis Restitutæ, nec non Acta sanctorum martyrum Casti, & Cassii. Hæc ille. Extat adhuc memoria in insula Fibreni fluminis, vbi martyrio coronata est, illeq; putatur locus, quē Tullius lib.2. de legib. describit his verbis: ventum in insulā est: hac vero nihil est amœnius: vt. n. quasi rostro finditur Fibrenus, & diuisus æqualiter in duas partes, latera hæc alluit, rapideq; dilapsus, cito in vnum confluit, & tñ complectitur, qđ satis sit modicæ palæstræ loci, &c. Vere factus est palæstræ locus, vbi postea Christi virgo nobile certamē pro Christo subijt, victrixq; est coronata martyrio vna cum socijs. Putatur ex carnificina sanctorum martyrum illic exerceri solita, ipsum Fibrenum flumen hodie vulgo dici Carnellum, quasi carnarium. In Actis S. Placidi martyris, quæ scripsit Gordianus, idē flumen, Carnellus, reperitur appellatū; vt scias non esse recentem nomenclaturam.

e Agathio Proconsule.] Augustus Imperator ex Mœcenatis sentētia dedit Italiæ ciuitatibus Consulares cum iure gladii; sunt ijdem & Proconsules appellati. de his agit pluribus Dio. lib.52. & 53. Ab eodem datū esse Proconsulē Soræ haud dubium est: nam vna ex trigintaocto coloniis numeratur a Frontino lib. de colon. quas Augustum in Italiam duxisse scribit Suetonius in octau. Aug. cap.46. vbi, & de iure colon. plura. Ante etiam L. Genutio & Sertio Cornelio Conss. anno ab Vrbe cōdita 451. nobilitata fuit ea

ciuitas

ciuitas colonia Romanorũ, vt auctor est Liuius lib. 10. Patercul. li. 1. & vetus marmori incisa, quæ in eadem ciuitate habetur, docet inscriptio. Cic. in orat. pro Plãc. recensere vr̃ eandem ciuitatem inter municipia, quæ in quibusdam præstare colonijs demõstrat Gellius li. 16. c. 13. Quod item ad Consulares Iudices spectat, quorum est frequens mẽtio in Actis SS. martyrum, auctor est Iulius Capitolinus in Antonino Pio, ab Adriano Imp. quatuor fuisse institutos Consulares, qui toti præessent Italiæ. Addit Aurelius Victor in Hadriano, eandem formam magistratuũ & officiorum, quam in Romano Imperio Hadrianus instituisset, vsque ad sua tempora, nempe sub Theodosio esse seruatam. De Consularibus agens Iustinianus Imperator, recẽset eos inter illos, qui medias administrationes gerunt. authẽt. coll. 3. tit 4. de mand. princ. circa princip. Dabantur olim etiam aliquibus Italię ciuitatibus Præfecti, quorum duplex genus erat: alij. n. eorum populi Ro. suffragijs, alij vero a Pretore Vrbano quotannis mittebantur. De his oĩbus Festus his verbis: Præfecturę eæ appellabantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinæ agebantur, & erat quædam earum Respub. neq; tamen magistratus suos habebant: in quas legibus Præfecti mittebantur quotannis, qui ius dicerent: quorum genera fuerint duo: alterum, ĩ quas solebant ire Præfecti quatuor, qui auctore viginti sex virum numero, populi suffragio creati erãt in hæc oppida, Capuã, Cumas, Casilinum, Vulturnum, Linternum, Puteolos, Acerras, Suessulam, Atellam, Calatiũ: alterũ, in quas ibant, quos Prætor Vrbanus quotannis in quæque loca miserat legibus, vt Fũdos, Formias, Cære, Venafrum, Alliphas, Priuernum, Anagniam, Frusinonem, Reate, Saturniam, Nursiam, Arpinum, aliaq; complura. Hec Festus verb. Præfecturæ. At vero Pręsides non dabantur nisi prouinciis: si quando tamen in Martyrologio inuenis alicuius ciuitatis Italiæ Presidem, improprie scias dictum, loco Pręfecti. Hæc autem ea potissimum ex causa hic descripsimus, quod in Martyrologijs & Menologijs sub Consularibus, Proconsulibus Præfectis, atque Præsidib. martyres passi reperiuntur, vt ex his harum vocum proprietatem intelligas.

f Ranulphi.] De eodẽ Vsuardus hac die, aliique recentiores agunt.

g Eutropij Episco.] Beda de ipso hac die, & alij Acta eius conscripta esse a Vero Episcopo, testantur Vsuard. Ado, & Sigebert. de Script. eccles. c. 73. Agit de eo itẽ Petrus in catal. lib. 5. c. 57. floruisseque eum scribit temporibus Valentiniani Secundi Imperatoris.

h Bedæ.] De eo in dicto vet. manuscr. codice monast. S. Cyriaci. Hic ab aliquibus incõsulte nimis putatur, ob id quod venerabilis dictus reperitur a nonnullis, sanctus dici non debere. Sane quidẽ sanctitatis titulo ornauerunt eum maiores. Ab Ilduino clarissimo viro in Areopagiticis Beda sanctus presbyter dictus habetur. Marianus Scotus, scriptor non ignobilis, qui ante quingẽtos annos vixit, lib. de sex ætat. anno Dñi 678. hæc ait: Sanctus Beda presbyter Anglicus, computatur, his temporibus clarus habetur. Hæc ille. Bedę res gestas cõscriptas esse ab Cuthberto monacho illi equali testatur Molanus: nos nondum vidimus, illa aũt per breuis narratio, quę in fronte operum ipsius edita hr̃, alia omnino censetur ab illis: quemadmodum & ea quæ in fine posita sunt tomi octaui operum eiusdem, accepta (vt apparet) ex Petro in catal. lib. 5. c. 55. Epistolam autem illam de obitu Bedę illic positam, & a Surio relatam in tomo 7. die 10. Maij, germanam atq; sinceram esse, nullus qui eã legerit, iure poterit dubitare. De Beda illud ẽt vulgatũ constat esse figmentum, fuisse nimirum oculis orbum. Nemo id veterum testatur quod sane tacendum non fuisset ob viri eximiam doctrinam, & inexhaustum in scribendo laborem. Traditur & fabella quædam de sepulchri ipsius epitaphio, quam his verbis idem Petrus refert in catalogo: Cum, inquit, discipulus eius, ipso defuncto, titulum sepulchro ponere disposuisset, vnico carmine Leonino sic incipiens (Hac sunt in fossa:) vellet q; finire: (Bedę sancti, vel presbyteri ossa:) nec

metrum

metrum stare posset, nec vllum ei vocabulum aliũde occurreret: tędio affectus, tandem iuit dormitum: & ecce mane in tumulo angelicis manibus reperitur insculptum:

Hac sunt in fossa Bedæ venerabilis ossa. Hæc Petrus, & alij; quod iure irridet atq; redarguit falsitatis Tritheim. lib. 2. de vir. illust. ord. S. Benedicti c. 21. Aliter enim se habere dicit epitaphium ad eius sepulchrum inscriptum, quod recitat lib. 3. c. 155. estque huiusmodi:

Presbyter hic Beda requiescit carne sepultus.
Dona, Christe, animam in cœlis gaudere per æuum:
Daq; sophia illũ debriari fonte, cui iam
Suspirauit ouans intento semper amore.

hęc ibi: ex quibus irritum prorsus redditur de Leonino versũ commentum. Hæc fortasse pluribus: sed mea sententia per necessaria, cum ea de Bedæ sepulchro penes complures fidem inuenerint. De tempore autem eius obitus diuersæ feruntur sententię. Auctor catalogi scriptorũ eius, qui habetur excusus post præfationem libri de temporibus testatur Bedã obijsse diem anno Domini 734. Scribit Sigebertus in chron. Bedã ex hac vita migrasse anno Dñi 731. Ea puto ratione id eũ existimasse, quod ad illud vsq; tp̃s perduxit gentis Anglorum historiam: sed cũ idẽ opus Bedæ epitomes perducat vsq; ad septingentesimum sexagesimum sextum Christi annum, profiteaturq; ibidem in fine, se anno suæ ætatis quinquagesimonono Anglorum historiam, aliaque super diuinam Scripturã opera absoluisse: planè constat diutius vixisse. Sed nec illis facile assentimur, qui tradunt, eum diem obijsse annos natum septuaginta, vel duos amplius, qui item cũ tradãt, oculos eius prę longeva ętate caligasse: ad diuturniorem etatẽ peruenisse, fatendũ est: ipse etenim (vt ex dicta epistola constat) iam migraturus, multum vixisse se tpis testatus est. Quantum aũt ex scriptis ipsius elicere licuit, reperimus eum vsq; ad nonagesimumquartum suæ ætatis vixisse annum, quorum octogintaseptem exegit in monasterio: septennis n. (vt ipse scribit) traditus est S. Benedicto Abbati in monasterium sanctorum Apostolorum Petri & Pauli positũ in Anglia ad Vuirimundam & Ingiruum. Horum omnium rationem, quoniam longiorẽ exigit narrationem, hic subtrahimus: in Annal. autem Eccl. fusius prosecuti sumus.

28 Quinto Kalen. Iunij. Luna. A j.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

N Sardina sanctorũ martyrũ Aemilij,[a] Felicis, Priami, & Luciani, qui pro Christo certãtes, coronati sunt. Carnoti in Gallia S. Carauni[b] martyris, qui sub Domitiano Imperatore capite amputato martyriũ sumpsit. Corinthi S. Helconidi[c] martyris, q̃ primũ Gordiano Imperatore sub Perennio Præside multis tormẽtis afflicta, deinde sub Iustino eius successore iterũ cruciata, sed ab Angelo liberata demũ dissectis mãmis, ferisq; obiecta, atq; igne probata, capitis obtruncatione martyriũ cõpleuit. Itẽ passio sanctorũ Crescentis,[d] Dioscoridis, Pauli, & Helladij. Thecue in Palęstina SS. Monachorũ[e] martyrũ, qui tẽpore

pore Theodosij Iunioris à Sarracenis occisi sunt: quorum sacras reliquias accolæ colligentes, summa veneratione illas habuerunt. Lutetiæ Parisiorum S. Germani[f] Episcopi & confessoris, qui quantæ sanctitatis, quantique meriti fuerit, quibus etiam miraculis claruerit, Fortunatus Episcopus litterarum monimentis cõsignauit. Mediolani S. Senatoris[g] Episcopi, virtutibus & eruditione clarissimi. Vrgellæ in Hispania Tarraconensi S. Iusti[h] Episcopi. Florentiæ S. Podij[i] Episcopi & confessoris.

M A I I 28.

A Emilij & soc.[a]] De his hac item die Beda, Vsuard. Ado, & alij, nuper autẽ Fara de rebus Sardois.

b Carauni.] Agit de eodem Vsuardus hac die. Eius vero acta ex antiqu. manuscript. edidit Mombrit. to. 1. vit. sanc. paucis autem Petrus in catal. libro 5. ca. 60. Scripsit de eodem epigramma Bonad. in lib. 2. monod. 81.

c Helconidis.] De ea item agunt Græci in Menologio hac die: ibi & eius martyrij acta compendio habentur descripta.

d Crescentis & soc.] De his præterea Græci in dicto eorum Menologio hac item die agunt, de ijsdem mentio est in vita S. Nicolai Episc.

e Sanctorum monachorũ.] Hi illi esse videntur, de quibus agit Ioannes Cassian. in collat. sexta de nece sanctorum c. 1. 2. & seq.

f Germani Episc.] Beda, Vsuard. Ado alijq; omnes hac die. Scripsit eius res gestas Fortunatus Episcopus Pictauiensis, quas recẽsuit Sur. to. 3. hac die. De codẽ Greg. Turon. hist. Franc. lib. 4. c. 51. & li. 5. c. 8. & de gloria confess. cap 92. Sæpius idem Fortunatus, vt in carmine ad clerũ Parisiensem, vbi ostendit quam florens esset illa ecclesia eius tempore. Idẽ in vita S. Martini carmine scripta, lib. 4. & in vita sanctæ Radegundis. Epitaphium ad eius sepulchrum inditũ recitat Aimoin. libro 3 de gest. Franc. cap. 9. & 16. De eo etiam Ado in chron. In Actis S. Vrsicini Episcopi Bituricensis, quæ extat apud Grego. Turonen. de glor. confess. cap. 80. plura de eodem: itemque in Actis sancti Domnoli Episcopi Cenomanen. apud Sur. to. 3. die 16. Maij: Vinc. lib. 21. ca. 63. & 64. Antonin. par. 2. tit. 22. ca. 6. & nouissime Pampir. Masf. Annal. Franc. libro 1. in Chereberto. Migrauit ex hac vita anno Domini 579. vt tradit Sigebert. in chro. quod etiã colligitur ex Greg. Turon. lib. 5. c. 8. Numeratur decimusnonus eius sedis Episcopus in tabulis Democharis. Historia translationis eius extat apud Sur. tom. 7. die 25. Iulij: Aimoin. scripsit duos libros de miraculis ipsius, qui ibidem editi habentur. De eius item miraculis post mortem factis agit Greg. Turon. histor. Franc. lib 8. c. 33.

g Senatoris Episc.] De quo etiam tabula ecclesiæ Mediolanen. Extat de eodem egregium epigramma Ennodij Ticinensis, cuius est exordium: *Qui vicit trabeas*, &c.

h Iusti Episco.] Hac die natalem eius celebrari, constat ex tab. eius ecclesiæ, & ex Flor. sanct. Hisp. Agit de eodem S. Isidorus de vir. illust. c. 21. & ex eo Honorius, & alij. Interfuit S. Iustus Concilio Toletano secundo, vt eius Acta indicãt. Claruit temporibus Iustiniani Imperatoris.

i Podij Episco.] Hic successit Ioanni, anno Domini millesimo & tertio, vt constat ex Actis S. Zenobij, quæ a Ioanne archipresbytero Aretino edita extãt apud Sur. tomo 3.

Quarto

29 Quarto Kal. Iunij. Luna. B

a b c d e f g h i K l m n p q r s
2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
t u A B C D E f F G H M N P
19 20 21 22 23 24 25 26 26 27 28 29 30 1

Omæ via Aurelia natalis S. Restituti [a] martyris. Apud Iconium Isauriæ ciuitatẽ passio SS. Cononis, [b] & filij eius annorum duodecim, qui sub Aureliano Imp. craticulæ prunis suppositis, & oleo superinfuso, suspẽsionis in equuleo, atq; ignis pęnã constãter passi, malleo ad extremũ ligneo manibus eorum contritis, spiritum emiserunt. Eodem die natalis SS. marty. Sisinij, [c] Martyrij, & Alexãdri, qui tpe Honorij Imperatoris in Ananiæ partibus (vt scribit B. Paulinus) persequẽtibus Gẽtilibus, martyrij coronam adepti sunt. Cæsareæ Philippi SS. marty. Theodosię [d] matris S. Procopij martyris & aliarum duodecim nobilium matronarum, quæ in persecutione Diocletiani capitis obtrũcatione consummatæ sunt. In Vmbria passio SS. mille [e] quingentorum, & vigintiquinq; martyrũ. Treuiris B. Maximini [f] Episcopi & confessoris, à quo S. Athanasius Episcopus persecutionem Constantij fugiens, honorifice susceptus fuit. Veronæ S. Maximi [g] Episcopi. Arcani in Latio sancti Eleutherij [h] confessoris.

MAII 29.

Estituti. a] Agit etiam de eo hac die Beda, Vsuar. Ado & cęteri deniq; recentiores. Eius martyrii Acta habẽtur in cod. scripto S. Mariæ Maioris ad Præsepe dictæ, quibus narratur passus esse sub Diocletiano Imp. damnatusq; ab Hermogeniano Præfecto Prætorio, de quo consule to. 2. Annal. est illorum exordium: Sub Diocletiano & Maximiano Augustis, &c.

b Cononis & filii.] De his item iidem qui supra. Eorum passionis Acta paucis refert Petrus in catal. lib. 5. c. 62.

c Sisinii, Martyrii, & Alexandri.] De his Beda, Vsuar. Ado, & alii hac die. Horum martyriũ scripsit S. Vigilius Eps Tridentinus ad S. Simplicianum Episcopum Mediolanensem; recitat eum commentariolum Lipo. to. 2. & Sur. to. 3. Dicti sunt hi martyres Anaunẽses, eo quod in valle Ananiæ passi sint. Horũ etiã meminit S. Augustinus scribens ad Marcellinũ epist. 158. Paulinus in vita S. Ambrosii, S. Gaudẽtius Eps Brixian. in sermone habito in dedicatione basilicæ, dictæ Conciliũ SS. Habet horũ Acta Mõbrit. to. 1. vit. sanct. Sur. to. 3. Pet. in catal. lib. 5. c. 63. Idẽ mentionem facit de ijsdem in vita S. Vigilij. Epis. lib. 6. cap. 10. in his autem Actis quæ Mombritius recitat, passi hi habẽtur hoc mense & die, Stilicone Consule; numeratur is annus (secũdum Fastos Onuphrij) quadringentesimus, quo Romanæ Ecclesiæ pręerat S. Anastasi⁹, Mediolanẽsi aũt S. Simplicianus, Imperatoris Honorij anno vj. quo ẽt Consulatu S. Vigiliũ ab eisdem Gentilibus occisum esse, Vsuardus Auctor est die 26. Iunij. Horũ veneranda corpora ante trienniũ transtulit Illustris. ac R. D. S. memoriæ Card. Boromæus.

Theo-

d Theodosiæ.] Agūt hac itē die Græci in Menologio de Theodosia,sed ea quæ Byzantii passa est. De hac aūt Cæsariēsi Acta habentur in vita S. Procopij marty. quā refert Metaph.8.Id.Iulii:extat apud Lipo.to.6.& Sur.to.4. Agitur ibidem de martyrio aliarum nobilium matronarū, quarum hic item mentio habetur.

e Mille quingentorum,&c.] De his agitur in actis martyrii S.Venantii: passi que habentur in persecutione Decii Imperatoris sub Antiocho Præfecto.

f Maximini epis.] De eo hac item die Beda,Vsuar.Ado,ac cæteri.Huius res gestas à Lupo quodā cōscriptas recitat Sur. to.3.hac die.Interfuit hic Concil. Agrippinensi, celebrato post Consulatū Amantii & Albini, anno Domini secundū Fastos Onuphrii 346. De eodem Hieron.in chron. atq; ab eo susceptum hospitio S. Athanasium,cum Treueris exularet;qui ibidē mansit integro biennio & mensib. quatuor, vt scribit Theodoretus hist.lib. 2.c.1.Presens fuit idem Maximinus Concilio Sardiceno.S.Athanasius cum recenset Episcopos Galliarum,qui illuc conuenerunt, primo loco ponit Maximinum in apolog.2.col.423. licet alicubi, deprauato codice, Maximianus pro Maximino legatur. Mortuus est eiusdē Constantii Imp.temporibus,vt constat ex eodem Athanasio in apolog.ad Constant.Passus & ipse grauia ab eodem Imper.Arriano, eo quod faueret Catholicis & impugnaret hereticos,vt diffuse scribit Nicep.hist. lib.9.c.12.De eo prætereà recentiorū plures, quos mittimus numerare. In tabulis Episcoporum Treuerensium adscribitur Maximinus,xxvi. Episcopus apud Democ.De miraculis ad sepulchrū eius fieri solitis agit Greg. Turon.de glo.cōf.c.93.

g Maximi episc.] De eo item tabulæ ecclesiæ Veronēsis, & sæpius citatus cōmentarius de episc.Veron.pag.9.& 40.

h Eleutherii.] De quo vetera monumenta ecclesiæ Aquinatis.

xxix C Tertio Kal. Iunij. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

ROmæ via Aurelia natalis S. Felicis[a] Papæ & martyris, qui sub Aureliano Principe martyrio coronatus est. Turribus in Sardinia SS. martyrum Gabini[b] & Crispuli. Antiochiæ sanctorum Syci[c] & Palatini, qui pro Christi nomine multa tormenta passi sunt. Rauennæ S Exuperantij[d] Episcopi & confessoris. Papiæ S.Anastasij[e] Episcopi. Cæsareæ in Cappadocia sanctorum Basilij[f] & Emmeliæ coniugis eius, parentum S.Basilij Magni:qui tempore Maximini extorres facti, Ponticas solitudines incoluere, & post persecutionem, filijs suarū virtutum relictis hæredibus,in pace quieuerunt.

MAII 30.

Felicis Papæ.[a]] De eo item hac die agunt Beda, Vsuard.Ado, & alii.De eius successione scribit Euseb. in chron. & histor. libro 7.c.24. Optat.lib.2.contra Parmen. Aug.epist.165.Huius est epistola quæ citatur à S. Cyrillo contra Nestorium, & in apologia, atq; in Actis Concilii Ephesini,necnon à Vinc.Lirinesi.lib.aduersus hæreses: nam Maximianus Epis.Alexandri-

drinus,ad quẽ scripsit,eius tempore sedit suffectus nimirũ S.Dionysio. quod antẽ hic passus sit sub Aureliano, & non sub Claudio,vt alij tradũt, plurib. diximus in Annal. Eccles. vbi & de ipso locupletius.

b Gabini & Crispuli.] De quibus Beda, Vsuar. Ado,& alij recẽtiores,Fara ẽt lib. de rebus Sardois. Extant prædictorũ Acta, quæ in ecclesia ipsorum leguntur. Porro putatur hęc esse dies trãslationis: nam dies natalis agitur 25. Octob. mira celebritate, vnde & Sardi mẽsem Octobrem Gabinum appellant. Est ẽt celebris apud eos dies dedicationis eius ecclesiæ, quæ est cathedralis, factæ quarta Maij, anno Dom. 517. vt eiusdem ecclesiæ vetera monumenta testantur. S. Greg.in regist.li.7.epi.7.meminit de monasterio nomine SS. Gabini & Luxorij in Sardinia.

c Syci & Palatini.] Beda, & Vsuard. & alij de ijsdem agunt hac die.

d Exuperantij Episc.] De eo tabulæ Ecclesiæ Rauen. & Hieron. Rub. histo. Rauen.li.2. Claruisse eum ferunt tẽporibus Honorij Imp. Est & alius eiusdem nominis Exuperantius Episcopus Dertonensis,qui interfuit una cum S.Ambrosio Concilio Aquileiensi. Fuit eiusdẽ nominis Exuperantius, alias Superantius, Episcopus i Lucania, sanctitate insignis, cuius meminit Vranius in trãsitu S.Paulini Episcopi Nolani apud Sur.to.3.

e Anastasij Epis.] De ipso etiam tal u læ ecclesiæ Papien.sis. Hic ex Arriano factus Catholicus,egregia claruit sanctitate, vixitque temporibus Rotharis Regis Longobardorum. Scribit de eo Paulus diaconus hist.Longobard.lib.4. c.15.

f Basilij & Emmeliæ.] Agit de his S. Greg.Nazianzenus in luculenta illa encomiastica oratione habita in funere S. Basilij,circa principium: idemq; de Emmelia meminit in epist.8.ad Basilium, edit.Billianæ. Gregor.Nyssenus etiam in epistola ad Olympium monachum de Actis S.Macrinæ.

31 Pridie Kalen.Iunij. Luna. Dxxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

Omæ S.Petronillę [a] virginis,filiæ B.Petri Apostoli,quę Flacci [b] nobilis viri coniugiũ spernẽs, acceptis triduanis ad deliberandũ inducijs,interim ieiunijs & orationibus vacãs,tertia die mox vt Christi sacramẽtũ accepit,emisit spiritũ. Aquileiæ SS.martyrũ Cãtij,[c] Cantiani,& Cantianillę fratrũ,q. cũ essent ex illustri Aniciorũ [d] progenie, sub Diocletiano,& Maximiano Imperatorib. ob Christianæ fidei constãtiã vna cũ pędagogo suo Proto capite plexi sunt. Turribus in Sardinia S.Crescentiani [e] martyris. Apud Comanos in Põto S.Hermię [f] militis,qui sub Antonino Imp.ab innumeris & sęuissimis tormẽtis ope diuina liberatus,carnificẽ ad Christũ cõuertit,& eiusdẽ martyrij coronæ participẽ fecit, quã tamẽ ipse primus gladio obtrũcatus accepit. Veronæ S.Lupicini [g] Epi. Romæ S.Paschasij [h] diaconi & confessoris,cuius meminit beatus Gregorius Papa.

MAII

Etronillæ.a] De eadē Beda, Vsuar. Ado,& Vuād. his versib.
Tum pridie Petronilla Petri de germine sancto
Fulgida virgo micat Christi trabeata decore.
De eius obitu agitur in Actis sanctorum Nerei & Achillei. De eius corporis inuē tione vide in lib. de Rom.Pont.in Paulo I.Cuius autem fidei sit eius historia, con sule S.August.lib.contra Adimantum,c. 17.Nonnullas de ea dubitationes disserui mus in Annal. Eccl. Erat olim Romę nomine S.Petronillæ cęmeteriū nobile, in quo Greg.III. Papa anniuersariā statuit stationē,vt cōstat ex eodē lib.de Ro.Pōt. in Greg.III. Non prætermittendum hic (quando sese offert occasio)ēt de S.Petri vxore mentionē hr̄e: quā martyrio occu buisse, Clemēs Alexandrinus, vetustissimus Theologorū lib. 7.strom. scribit his verbis: Aiunt certe beatū Petrū,cum vidisset vxorem suā duci ad mortem,lætatum quidem esse propter vocationem,& quod domum reuerteretur. Valde autē exhortando & consolando, proprio nomine eam cōpellantem dixisse: Heus tu, memento Domini.Hæc Clemens.

b Flacci nobilis viri.]In prædictis Actis SS.Nerei & Achillei legitur: Flacci Comitis quā lectionē nō improbamus. Porro vt huius vocis clarior notitia habeatur, sciendū in primis pro diuersitate tēporū,diuersi gn̄is Comites fuisse. Ante Cōstantini Imp. tpa hi dicti erant Comites, qui Proconsules, Præsidesq; prouinciarū comitantes , erāt in negotijs publicis obeundis illorū administri,& adiutores,ijdemq; assessores eorūdem cū essēt, ius dicebāt, ut declarant cōplures leges, l.16.de off.præsid.l.4.ff.de off.assess.l.51.§. 1. de excus. tut.l.6. §. si quos comit.ff.de pœn.l.5.ff.ad Iul. repet. & l.1.§.sed.ff.de extra.cognition. De ijsdē Sueto.in Iulio, & in Tiberio, & Plin.li. 9.c.30.Ex his vnus erat Flaccus,de quo agimus,cęteriq; oēs qui in antiquis Actis martyrū Comites dicti reperiuntur. A tpibus aūt Cōstātini Imp.& nō Hadriani(vt putauit Gelenius) ea uox alio sensu accipi cōsueuit. Idē etenim Imperator, Christiana quadā humanitate,quosdā è magistratib. sibi subditis Comites dici voluit,quasi cōsocios in administratione Imperij: erantq; hi triplicis ordinis, nēpe primi,secūdi,& tertij,vt scribit Euseb. in vita Cōstantini li.4.c.1. Mutationē magistratuū a Constantino factā esse, Zosimus ēt asseuerat li.2. Plura de his Alcia.lib.de magistr.In Not.prouin.habētur Comitiuarū diuersarū descripta insignia: sunt de ijsdē Comitibus complures tit.in C.lib.xij.itēque formulas eorundem magistratuum habes apud Cassiodorum variar.lib.6.& 7.

c Cantij, Cantiani,& Cantianillæ.] De his item hac die Beda, ac cęteri omnes.Extat de his sermo S.Maximi Episc. Taurinēsis,qui & adscribitur S.Ambrosio.Ferūtur eorundē Acta eiusdē S.Ambrosij nomine,est illorū exordiū: Seruus Christi Amb.&c. Descripsit ea Mombritius to.1. summatim aūt Petrus in catalog.lib.5.c.70.Fuerunt cōdita eorum veneranda corpora Aquileiæ. De quibus & Venantius Fortunatus his versibus:
Aut Abuleiensem si forte accesseris vrbem.
Cantianos Domini nimium venereris amicos,&c.

d Ex illustri Aniciorū prosapia.] De ea familia meminit Prudētius li.1. aduersus Symmachum,aitq; primū omniū senatorum Anicium nomen dedisse Christianæ militiæ, qd his versibus explicat:
Fertur enim ante alios generosus Anicius Vrbis.
Illustrasse caput: sic se Roma inclyta iactat,&c.
Habes apud Liuium li.45.Lucium Anicium de Illyrijs ac Rege Gentio triumphasse. De Aniciorum nomine & significatione, ac perillustri stemmate scribit S.Gaudentius Brixianus in sermone de Machabæis, & S.Hieron. epist.8.ad Demetriadem his verbis: Illustris, inquit, Aniciorum sanguinis genus, in quo aut nullus aut rarus non meruit Consulatum,&c. De eadem Cassiodorus variar. lib.10.

lib.10.epist.11.& 12.Erant iam in prouerbio opes,ædificiorum moles, & splendor ædium familiæ Anicianæ. Hinc Secundinus ad Augustinum: Ego namque fateor non tali diligentia, nec tanta industria Anicianæ domus micare marmora, quanta tua scripta prælucent eloquentia. Hæc ipse apud August. to.6. At hæc pro huius loci ratione satis.Fuit autem ea familia illustrata non tantum Consulibus & Imperatoribus, sed & nobilitata martyribus & cōfessoribus:nam præter martyres de quibus hic agitur,ex ea etiā prosapia clarissimæ illæ sanctitate mulieres Probæ,Iulianæ, & Demetriades prodiere; ille itē pietate atq; doctrina celeberrimus Cōsul ordinariꝰ & cōfessor illustris Anicius Manlius Seuerinus Boetius, & alij:de quibus pluribus in Annal. Eccles.

e Crescentiani.] Beda, Vsuardus, & Ado de eodem agunt hac die: adstipulantur vetera manuscript. & recentiores omnes, itemque Fara de rebus Sard.

f Hermiæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, vbi & summatim eius Acta referunt,consententia his,quæ hic leguntur de Hermia.

g Lupicini Epis.] De eo tabulæ ecclesiæ Verōnen. & Augustinus Valer. eius Episco. & Card.in comment.de antiquis mon.ecclesiæ Veron.pag.9.& 39.

h Paschasij diac.] Scribit de eo S.Gregorius Papa lib.4. dialog.capit.40. & 41. Vixit ijsdem tēporibus alius Paschasius presbyter Romanus,tituli S.Eusebij,qui stetisse reperitur pro Symmacho aduersus Laurentium schismaticum,vt docent Acta secundæ Synodi tunc Romæ celebratæ. Quod autem pertinent ad Paschasium de quo agimus, de schismate sic excusat eum S. Gregorius, cum ait: Quia enim non malitiæ, sed ignorantiæ errore peccauerat,purgari post mortem à peccato potuit.Hæc Gregorius,excusans eum. Vnde quod idē sanctus Gregorius paulo superius ait, ipsum in sua sentētia vsq; ad diē sui exitus perstitisse; ea verba vel sunt exclusiue intelligenda, quasi sic perstiterit in sententia,vt tandem die obitus pœnituerit: vel dicere necesse est,Paschasium diaconum, vertente adhuc illa de electione Symmachi controuersia, ex hac vita migrasse.Cæterū peracta Synodo illa Palmari dicta (cuius nominis rationem reddidimus in Annalium to.6.) qua totius Catholicę Ecclesiæ calculo adiudicata est causa Symmacho:nulla certe cum excusare potuisset facti vel iuris ignorantia, quin anima eius supplicium subijsset æternum. Prædictorum itaque alterum præcessisse necesse est, cum eius sanctitati egregij virtute miraculi adstipulari visus sit Deus; nam (vt inquit S. Gregor.) eius dalmaticam feretro superpositam dæmoniacus tetigit,statimq; sanatus est.Quod autem ad dalmaticā pertinet,vt & hanc vocem explicemus.Fuit dalmatica vetus genus indumenti,sic dictum (inquit Isidorus lib.19.orig.) quod primū in Dalmatia texta est, habens clauos ex purpura. Vsi sunt aliquādo ea Reges: Vnde de Commodo scribit Lampridius, quod dalmaticatus processit in publicum; quam vestem Dio in Commodo nominat tunicam manicatam, sericā, albam:vt ex his satis possit intelligi,qualisnam dalmatica vestis fuerit. Meminit & Iulius Capitolinus de dalmaticis chirodatis,hoc est,manicatis, quibus Pertinax Imp.vtebatur. Trebellius Pollio in Claudio nominat singilones Dalmatenses. Tunicam senatoriam, dalmaticā appellat Ioannes diaconus,dū agit de Gordiano patre S. Gregorij lib.4.cap.83. Habes in Actis passionis S.Cypriani Episco. Carthag. eumdem indutum esse dalmatica. Sunt hæc verba ibi descripta: Cum se dalmatica expoliasset,& diaconibus tradidisset, in linea stetit, &c. Extant ea in prolegomen.in S.Cyprianus edit. Pamel.Eademque ibidem leguntur in alijs eiusdem Actis ex Paulo diac. licet alia loco dalmaticæ habeant tunicam. Siluestri Papæ fuit institutio, vt diaconi Romanæ ecclesię vterērur dalmaticis in ecclesia, sed tantum diebus solemnibus in signum lætitiæ.dist.76.c.de ieiunio.exteris autem non nisi ex priuilegio a Romano Pontifice concesso vti dalmaticis fas erat,vt Greg.in regist.lib.7. Epist.111. ad Aregium Episc.& dist.23.p.c. Cōis filius. Symmachus Papa S.Cesario Epo Arela-

V tensi

tensi Romam aduenienti, quo tm̄ virum digno ꝓsequeretur honore, inter alia tribuit, vt diaconi ecclesiæ Arelatensis, sicut & Romani diaconi, dalmaticis vterētur, vt auctor est Cypr. in Act. S. Cæsaris, quę habes apud Sur. to. 4. Qualis fuerit olim forma dalmaticarū, quib vtebātur diaconi, egregie expressum habes ab Ammiano Marcellino li. 14. his verbis: Pectoralem tuniculā sine manicis textam Maras quidam noīe (vt appellāt Christiani) diaconus, per latera scripta Græco sermone, &c. p similē n fuisse chlamydi Imperiali, demōstrat. Retinet & nunc idē nomen, vt quā ille tuniculam dicit, Italice appelletur tonicella; licet ipsa non eandē prorsus formā retineat: nam vsq; ad cubitum manicata hodie fit. Palmatā Consularem vestē litteris inscribi solitā, et ab Imp. Consuli tribui, testatur Ausonius in gratiarū actione pro suo Cōsulatu, cum hæc habet ex verbis Gratiani Augusti: Palmatā tibi misi, in qua D. Cōstantinus parēs noster intextus est. Me beatū, cuius insignib. talis cura præstetur. Hæc plane, hæc est picta, vt dr̄, vestis, nō magis auro tuo, quā tuis verbis, &c. Eiusmodi plane fuisse dalmaticam diaconorū, quam Ammianus tuniculā appellat, qua et Imperator indui posset, aperte ipse significat. Ex his perpende, quanto augustius atq; magnificentius legali veteri cultu Noui testamēti ministerium appareatur: cū olim Leuitis nec linea vti stola cōcessum esset, quam tandem illi contra leges sacras ab Agrippa Rege precario obtinuerunt, vt auctor est Iosepus Antiq. lib. 20. c. 8. edit. Gelen. Quod aūt hodie non tantum diaconi, sed & subdiaconi in sacris dalmaticati ministrent, id quidē non ex veteri instituto: nam S. Greg. Papa antiquum esse vsum Ro. Ecclesiæ dicit, vt subdiaconi tunicis induti lineis procederent, li. 7. regist. epist. 63. ad Ioan. Epis. Syracusanum. Sed vt tandem eo vnde deflexímus, reuertamur, ad ipsum. Vsum dalmaticarū, quibus corpora defunctorū tegebantur, sciendum, non tantum diaconorum feretrum tegi dalmatica, moris fuisse, sed Sum. Ro. Pōt. vt auctor est idem Greg. in regist. li. 12. ex Synodo Ro. c. 4. Quod certa ex cā fieri vlterius vetuit; ne honor, qui olim sanctis martyribus tantum impendi consueuisset, cuiusq; vitæ meriti hominibus impartiretur: Eutychianus enim Papa statuisse reperitur, ne quis martyrem sine dalmatica, vel purpurato collobio sepeliret. lib. de Rom. Pont. in Eutychiano.

I V N I V S.

xxvij E Kalendis Iunij. Luna. 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

ROmæ S. Iuuētij [a] martyris. Cæsareæ in Palæstina [b] Pāphili [c] presbyteri & martyris, viri admirādę sanctitatis & doctrinæ, atque in pauperes munifici, qui ob Christi fidem in persecutione Maximini, primo sub Vrbano Præside cruciatus, & in carcerem trusus, deinde sub Firmiliano iterum reuocatus ad pœnas, vna cum alijs martyrium consummauit. Passi sunt etiam tunc Valens diaconus, & Paulus, alijque nouem, quorum memoria alijs diebus celebratur. Augustoduni SS. Reue-

riani

riani [c] Episcopi, & Pauli presbyteri, cum alijs decem, qui sub Aureliano Principe martyrio coronati sunt. In Cappadocia S. Thespesij [d] martyris, qui sub Alexandro Imp. & Simplicio Præfecto, post alia tormenta decollatus est. In Aegypto SS. marty. Ischyrionis [e] ductoris militum & aliorum quinque militum, qui sub Diocletiano Imp. pro fide Christi diuerso mortis genere percepti sunt. Item S. Firmi [f] martyris, qui in persecutione Maximiani acerbissimis plagis affectus, lapidibus percussus, ac demũ capite cæsus est. Perusiæ SS. martyrum Felini [g] & Gratiniani militum, qui sub Decio varijs tormentis cruciati, martyrij palmam gloriosa morte perceperunt. Bononiæ S. Proculi [h] Episcopi & martyris, qui sub Maximiano Imper. passus est. Ameriæ S. Secundi [i] martyris, qui sub Diocletiano in Tiberim proiectus martyriũ cousummauit. Apud Tiphernum in Vmbria S. Crescentiani [k] militis Romani, sub eodem Imperatore martyrio coronati. In Vmbria S. Fortunati [l] presbyteri, virtutibus & miraculis clari. In monasterio Lerinensi S. Caprasij [m] abbatis. Treuiris S. Simeonis [n] monachi, qui à Benedicto Papa Nono in SS. numerum relatus est.

I V N I I 1.

IVuentii. 1] De eo vet. manuscr. ex quibus Molanus hac die.

b Pamphili & soc.] De Pamphilo hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autẽ in Menol. ad No. Nouembr. Horum Acta conscripsit Euseb. hist. li. 8. c. 17. & Metaphr. quę recitat Sur. to. 3. Porro eius vitã trib. ferme voluminib. ab eodẽ explicatã, auctor est S. Hiero. ad Marcellam epist. 191. De Pamphilo itẽ agit S. Hier. lib. de scrip. Eccl. epi. 65. ad Pammachiũ contra Ruffinum, & epi. 83. ad Magnum oratorem, eum summis laudib. celebrat. De eius insigni biblioth. idem Hieron. sæpe meminit ab eo Euseb. cognomentum accepit.

c Reueriani Epis. & soc.] Vsuar. item. hac die, Pet. lib. 5. c. 73 & alij recentiores

d Thespesij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. vbi & eius martyriũ pluribus describitur.

e Ischyrionis & soc.] De ijsdem apud Græcos. Alius hic ab illo, cuius meminit Dionys. Alex. apud Euseb. hist. lib. 6. c. 34.

f Firmi.] Itidem Græci in Menolo. de eodem hac die agunt.

g Felini & Gratiniani.] De his vetera monumenta ecclesiæ Perusinæ, quæ manuscripta accepimus.

h Proculi.] De quo & tab. eccl. Bonon. Percrebuit hucusq; de S. Proculo mar. ea opinio, q̃d passus sit tpib. Theodori Arrianorũ Regis, ea de causa, q̃d zelo fidei in Arrianũ Præfectũ Catholicis infestissimũ insiliẽs, eũ occidisset, vt habẽt quędã Acta, quæ tom. 7. Sur. recitat: sed hæc oĩa reddũtur irrita ex his, quæ scribit S. Paulinus Nolanus Epis. q̃ lõge præcessit tpa Theodorici Regis; agẽsq; ĩ Natali nono S. Felicis de nõnullis Italię martyrib⁹, ac de his ẽt qui Bononiæ in persec. Diocl. & Maximini passi sunt, hos scribit versus.

Vitalem, Agricolam, Proculumq́ Bononia condit:

Quos iurata fides pietatis ĩ arma vocauit.

Huius tanti viri auctoritate Illustriss. ac Reuerendiss. Gabriel Paleottus Cardin. ampliss. Archiepisco. Bonon. emendauit

tabulas pristinas eius ecclesiæ. De natali die S. Proculi mart. solẽniter celebrari solito scribit S. Greg. lib. 1. dialog. cap. 9. in Bonifacio, circa mediũ. De illo etenim, & non alio, vt de martyre celeberrimo, cunctis notissimo, ibi agi persuademur.

i Secundi.] De quo tab. ecclesiæ Amerinæ, & vet. monumenta eiusdem ecclesiæ, quibus eius Acta descripta habẽtur.

K Crescẽtiani.] Eius ecclesiæ antiquæ memoriæ de eius martyrio fidem faciũt.

l Fortunati.] Eius res gestas ex manuscriptis Spoletinæ ecclesiæ acceptas legimus: est earum exordium: Fuit quidam vir venerabilis, &c.

m Caprasij.] De quo ẽt hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores. Eius Acta ex vet. manu sc. recitat Sur. to. 7. Meminit eiusdẽ Sidonius Apollinaris in carmine Eucharistico ad Faustũ; vbi dũ relegit insulæ Lerinẽsis sanctos, hæc de Caprasio.

--- *Quantos illa insula plana*
Miserit ad cælum montes: quæ sancta Caprasii
Vita senis, &c.

De eo item in vita S. Honorati lib. 1. Vixit temporibus Theodosij Imp. & Honorij eius filij.

n Simeonis.] Apud Bedã & alios de eo hac die. Eius Acta ab Eueruino cõscripta recitat Sur. to. 3. De eius canonizatione agitur in chronic. Hirsaugien. Scribit de eodẽ Sigeb. in chro. an. Do. 1015. & Trithe. de vir. illus. ord. S. Bened. lib. 3. c. 238.

25. F Quarto Nonis Iunij. Luna. 2

xxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5			

ROmæ natalis SS. martyr. Marcellini presbyteri, [a] & Petri exorcistæ, qui multos in carcere ad fidem erudientes sub Diocl. post dira vincula & plurima tormẽta a Sereno Iudice decollati sunt in loco, qui dicebatur Silua Nigra, quæ postea in honorem SS. cõmutato noĩe Silua Candida appellata est. Horũ corpora in crypta iuxta S. Tiburtium sepulta sunt, eorumq; sepulchrum S. Damasus Papa versibus postea exornauit. In Cãpania S. Erasmi epĩ [b] & martyris, qui sub Diocl. Augusto primum plũbatis cęsus, deinde fustibus grauiter mactatus, post resina, sulphure, plũbo, pice, cera, oleoq; perfusus, illæsus apparuit: deinde Formijs sub Maximiano diuersis atq; immanissimis suppliciis iterũ cruciatus, sed ad cõfirmãdũ cęteros a Deo seruatus: tãdẽ vocãte Dño, martyrio clarus, sancto fine quieuit: cuius corpus Caietã postea trãslatũ est. Lugduni SS. marty. Photini [c] Epĩ, S. diaconi, Vetij, Epagathi, Maturi, Põtici, Biblidis, Attali, Alexãdri, & Blandinę, cũ alijs multis, quorũ fortia & iterata certamina tpe M. Aurelij Antonini, & Lucii Veri, ecclesię Lugdun. epistola ad ecclesias Asiæ & Phrygiæ scripta recẽset. In his S. Blãdina sexu infirmior, corpore ĩbecillior, conditione deiectior, diuturniora & acerbiora certamina subiens,

&

& fortis adhuc permanẽs, gladio iugulata, cęteros secuta est, quos hortabatur ad palmam. Romæ S. Eugenij [d] Papæ & confessoris.

IVNII 2.

Arcellini & Petri. a] De his hac itē die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eorũ Acta, quæ retulit Sur. to. 3. & Pet. in cat. lib. 5. c. 74. qui hos passos hac die tradit. Olim autem mense Decembri horũ solénitas agebatur, vt constat ex inscriptione homiliæ sextæ S. Greg. in Euangel. habitæ ad populum in basilica SS. Marcellini & Petri Dominica tertia Aduentus, die natali ipsorum, nisi sit mendum in codice. Horũ illustri martyrio nobilitatus est locus, vbi sunt passi. Siquidem Silua olim Nigra dicta, Candida est appellata, accepitq; Episcopalis cathedræ ornamentum, vt cõstat ex veterum Romanorum Conciliorum monumentis; sed postmodum à Callisto Secũdo vnita est ecclesiæ Portuẽsi. Epitaphium S. Damasci, cuius hic habetur mētio, in textum habetur in prædictis horum martyrum Actis. In honorem præterea eorundem Cõstantinus Imp. erexit basilicã via Lauicana, quã & munerib. exornauit, ac reditibus locupletauit, ibiq; S. Helenæ martyris corpus sepeliendum curauit. Extat de munificẽtia Constantini libellus in lib. de Ro. Pont. in Siluestro, vbi de his agitur. Est Romæ antiquus Titulus noĩe ipsorũ martyrũ, cuius mētio habetur in registro S. Greg. lib. 4. c. 88. in Synodo tunc Romę habita. De horũ trãslatione in Gallias agit Sige. in chro. anno 826. Aim. de gest. Franc. lib. 4. capit. 115. factam refert sub Gregorio Quarto Ro. Pont. Cuius rei gestæ historiam Einardus libris quatuor illustrauit. Extãt prædicta Acta apud Surium to. 7. Putatur eiusdem quoq; auctoris esse vita eorumdem martyrum versibus scripta, quæ ibidem recitatur. De his & Marian. Scot. in chron. anno Domini 828. nouissime autē Molanus in Indic. sanct. Belgii.

b Erasmi Episco.] Agit de eodem hac die Beda, Vsuardus, ac recentiores, Ado aũt sequenti die. Huius Acta reperimus in nonnullis vet. manuscr. habemusq; eadem charactere Longobardo conscripta. eadem fere Mombr. to. 1. vit. sanct. Quæ cuncta etsi auctore careant; nihilominus Petrus diaconus Cassin. in li. de vir. illus. monasterij Cassinen. c. 46. testatur, Gelasium Secundum Rom Pont. cum adhuc esset Cassinensis cęnobij monachus, scripsisse vitã S. Erasmi Epi & martyris, aliorumq; SS. De memoria eius apud montem Soractem Greg. regist. lib. 1. epist. 25. Fuit S. Benedictus eiusdē martyris studiosissimus: nam in eius honorem duas nobiles erigendas curauit ecclesias, Vetulis alteram, alterã vero Romæ, vti habẽt Acta S. Placidi à Gordiano scripta. Erat olim corpus S. Erasmi Formiis, vt scribit S. Greg. in reg. lib. 1. epist. 8. eratq; Formiana ecclesia sedes Episcopalis, cui idem S. Greg. vniuit ecclesiam Minturnensem; sed vtraq; in propinquum locum, Caietam, vna cũ corpore eiusdem S. martyris quod ibi decentissime asseruatur & colitur, translata est. Adnumeratam legimus Caietanam ecclesiã inter illas sedes, quæ sub nullo Metropolitano positæ, immediate subiectæ sunt Romano Pontifici, quarum Episcopi, suffraganei dicebantur Papæ vrbis Romæ. Hæc ex libro censuũ, qui asseruatur in Vaticana bibliotheca.

c Photini Episcopi & soc.] De iisdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Horum omnium Acta scripta habent ab ecclesia Lugdunensi tũc temporis, quando iidem passi sunt, in epistola, quæ extat apud Eusebium hist. libro 5 c. 2. & 3. Horum martyrum, quorum cineres in flucta Rhodani mersi sunt, meminit sanctus Augustinus lib. de cur. agend. pro mort. item Eucherius Lugdun. in sermone de sancta Blandina, qui falso titulo Eusebii Emeseni inscribi hactenus consueuit. Recenset Gregorius Turonen. de gloria mart. cap. 49. item hic Ado nomina quadragintaocto martyrum, qui tunc Lugduni passi sunt. Agunt de his præterea quã plurimi recẽtiorum, quos mittimus

hic referre; cum omnes non aliunde, quā ex prædicta epistola acceperint.

d Eugenij Papæ.] Vet. manuscr. hac die, quidam vero die sequenti, sed revera hic est dies natalis eius, vt constat ex lib. de Ro. Pon. Hic suffectus est S. Martino Papæ & martyri, eiusque non tantum sedis, sed & sanctitatis successor extitit.

25 xxiiij G Tertio Nonas Iunij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

Retij in Tuſcia SS. martyrū Pergentini [a] & Laurētini fratrū, qui in perſecutione Decij, ſub Tiburtio Præſide, cū eſſent pueri, poſt dira ſupplicia tolerata, & magna miracula oſtēſa, gladio cęſi ſunt. Conſtantinopoli SS. mart. Lucilliani, [b] & quatuor puerorū, Claudij, Hypalij, Pauli, & Dionyſij: cū quibus Lucillianus ex ſacerdote idolorū Chriſtianus factus, poſt varia tormēta in fornacē iniectus eſt; ſed flāma imbre extincta oēs illæſi euaſerunt: deniq; ipſe cruci affixus, pueri autē gladio obtrūcati, ſub Silnano Præſide cōſummati ſunt. Ibidē S. Paulæ [c] virginis & martyris; quæ cū prædictorū martyrū ſanguinē colligeret, cōprehenſa, virgis cæſa, & in ignē coniecta, ſed liberata, demū & ipſa eodē loco vbi S. Lucillianus crucifixus fuerat, decollata eſt. Cordubæ in Hiſpania B. Iſaac [d] monachi, q pro fide Chriſti gladio necatus eſt. Carthagine S. Cęcilij [e] presbyteri, qui S. Cyprianū ad Chriſti fidē perduxit. In territorio Aurelianēſi S. Liphardi [f] presbyteri & confeſ. Lucæ in Tuſcia S. Dauini [g] confeſſoris. Pariſijs S. Crotildis [h] Reginæ, cuius precibus vir eius Clodoueus Rex fidem Chriſti ſuſcepit. Anagniæ S. Oliuæ [i] virginis.

I V N I I 3.

Ergētini & Laurētini. a] Agūt de his item hac die Beda, Vſuardus, Ado, ac recentiores. Horum paſſionis Acta recitat Sur. to. 3. Pet. in catal. lib. 5. c. 80. Accepimus eadem ab eccleſia Aretina.

b Lucilliani & ſoc.] De his item Græci hac die in Menologio, vbi eorum res geſtas fuſius referunt.

c Paulæ.] Greci itidem hac die in Menolog. ibique eius præclarum certamen deſcribitur.

d Iſaac monachi.] De eodem etiā Vſuar. De eius nece ſcribit S. Eulogius li. 2. memor. ſanct. c. 2. narratq; hac die paſſū, fer. 6. æta 889. a Chriſto Dom. anno 851.

e Cæcilij presbyteri.] De quo itē manuſcr. Agunt de eo Pontius diac. in vit. S. Cypriani, & S. Hieron. de ſcript. eccleſ. in Cypriano. Quantum licet opinari, hūc exiſtimo fuiſſe Cæcilium, ſiue Cæcilianum (vtroque enim modo legimus) clarum oratorem, magiſtrum olim Diadumeni Cæſaris pueri laudatiſſimi, de quo Aelius Lampridius in Diadumeno: fuit etenim Afer, rhetor, & optimis moribus imbutus.

imbutus. Ab eo S.Cyprianus Cæcilij cognomentum accepit, ut testatur S.Hieron.de script.Ecclesiast.

f Liphardi.] De quo hac die Vsuard. Beda autem sequenti. Huius uitã ex manuscr.acceptam retulit Sur. to 3. Petr. in catal.lib.5.c.58. Trith.de vir.illustr.ord. S.Benedicti lib.3.c.164. Floruit temporibus Clodouei Regis.

g Dauini.] Huius Acta manusc.ab ecclesia Lucensi accepta vidimus.

h Crotildis.] Scribit de ea plura Greg. Turon.de gest.Franc. lib.2.cap.2.3.& 4. Aim.lib.1.c.14. & Sigeb. in chron.anno Dom.499. & 554. Molanus in addit. ad Vsuar. edit.primæ. Fuit eiusdẽ nominis, & religione nõ impar eius filia, q̃ iuncta coniugio Amalarico Regi Arriano, grauia multa ob fidẽ Catholicã passa est, vt idẽ scribit Greg. Turon.de gest.Frãc.li.3. ca.10. De obitu S.Crotildis, de qua agimus, deque eius funere meminit Greg. Turon.hist.li.4.c.1. de cess.sic q; ait eo tẽpore, quo S.Iniuriosus ꝑerat ecclesię Turonẽsi, qui (vt ex eodẽ Gregorio colligitur) sedere cępit anno Dom.532.sediiq; annos 17. Verũ Sigebertus in chron.anno Dom.553.recenset obitum Crotildis.

i Oliuæ.] Eius vitę Acta, itẽq; venerãdũ ipsius corp' Anagnię asseruari, firma assertione Epi eius sedis accepimus. Alia rursus est Oliua, cuius his verbis meminit Thomas Fazellus de reb.Siculis decade 1.li.8. Panormus, inquit, maxime insignis facta ortu Oliuæ & Nymphæ virginũ, quarũ clara gesta habẽtur. Hæc ipse.

4 Pridie Nonas Iunij. Luna. A xxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROmæ SS.martyrum Aretii [a] & Daciani. Sisciæ in Illirico S. Quirini [b] Episcopi, qui sub Galerio Præside pro fide Christi (vt Prudentius scribit) molari saxo ad collum ligato, in flumen præcipitatus est; sed lapide supernatante, cum circumstantes Christianos, ne eius terrerentur supplicio, neve titubarent in fide, diu fuisset hortatus, ipse vt martyrij gloriam assequeretur, precibus à Deo vt mergeretur, obtinuit. Brixiæ S.Clatei [c] Episcopi & martyris sub Nerone Imperatore. In Pannonia sanctorum martyrũ Rutili [d] & sociorum. Atrebati sanctæ Saturninæ [e] virginis & martyris. Tibure sancti Quirini [f] martyris. Constantinopoli sancti Metrophanis [g] Episcopi & confessoris insignis. Mileui in Numidia sancti Optati [h] Episcopi, doctrina & sanctitate conspicui. Veronæ sancti Alexandri [i] Episcopi.

I V N I I 4.

ARetij & Daciani. a] Ro.Martyrol. vetus, & vet.manuscr. ex quibus cæteri recentiores.

b Quirini.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri omnes. Eius nobile martyrium Prudentius cecinit hymno sacro. Meminit eiusdem Venantius Fortunatus lib.7. cum ait:

Africa Cyprianum dat, Siscia clara Quirinum.

Extant eiusdem Acta fusius scripta apud Mombrit. tomo.2. quibus fertur passus in persecutione Diocletiani sub Maximo, alias Maximino Præside, quem Prudentius Galerium appellat: nulla tamen est discrepantia: nam & Galerius ipse, Maximinus dictus est, qui postea ab eodem Imperatore Cæsar est appellatus. Cæterum fuit alius Galerius Maximinus, qui vixit temporibus Valeriani Imp. & Proconsulatum gerens in Africa, in S. Cyprianum Episcopum Carthag. vltimi supplicij sententiam tulit, & paulo post infelix obijt. Hæc habes in Actis passionis S. Cypriani positis in prolegom. operum eius edit. Pamel. Eiusdē S. Quirini corpus cum barbari Pannonias deuastarent, Romam trāslatum est, atque reconditum ad S. Sebastiani ad Catatumbas, vt Beda & Ado hic item profitentur: inde autem per Angilbertum Mediolanensem Episcopum Mediolanū fuisse delatum prædicta Acta testantur: verum Molanus in notis ad Vsuard. secundæ edit. & Cuspinianus in Austria, dicunt translatum fuisse Bauariam temporibus Pipini Regis; idque certis testimonijs Molanus comprobat.

c Clatei Episcopi.] De quo & tabulæ ecclesiæ Brixianæ, cæteraque vet. monumenta eiusdem.

d Rutili & soc.] De eo vet. manuscr. ex quibus & Molan. in priori addit. ad Vsuardum.

e Saturninæ.] De qua etiam prædicta vet. manuscript. ex quibus recentiores accepere.

f Quirini.] Alius hic ab illo Sicinensi, de quo supra. Huius corpus (vt accepimus ex veteribus monumentis ecclesiæ Tiburtinæ) reconditum ibi habetur in basilica S. Laurentij, sub altari sanctissimi Saluatoris.

g Metrophanis.] Agunt de eodē hac item die Greci in Menologio, vbi & eius Acta summatim comprehensa narrātur: quibus assentiuntur ea quæ scribit Nicephō. hist. lib. 8. cap. 6. & Niceph. Epis. Cōstantinopol. in chron. Habetur mētio de eodē in oratione de sanctis Patrib. Nicenæ Synodi, quam recitat Metaphrastes 6. Id. Iulij, & Lipom. Latine redditam tom. 6.

h Optati Episcopi.] Confundunt hūc aliqui cum Optato Episcopo Antisiodori, vt Petrus in catal. lib. 7. cap. vlt. qui ea die de hoc agit, qua a cæteris celebratur dies natalis Optati Antisiodorensis. De hoc S. Hieron. lib. de script. Eccle. Honorius August. & alij. Claruit temporibus Valentis & Valētiniani Impp. quādo (vt idem testatur S. Hieronymus) aduersus Parmenianū eruditos illos scripsit commentarios. At cum in eius lib. 2. retexitur ab eo series Romanorū Pontificū, eaque perducitur vsque ad Siricium Papā; necesse erit affirmare, eum vsque ad Siricij tempora peruenisse, qui sedit temporib. Theodosij. Putauit autem, & iure quidē, Balduinus in annot. ad Opt. ea verba: Damaso Siricius: non esse eiusdē auctoris, sed superaddita: quod quidem duplici ratione firmamus: Primo quidē, quod S. Augustinus, cum de eo sæpius agit, nō tamquam de homine sui tēporis & æqualis, sed vt de eo, qui ipsum longe præcesserit, meminisse videtur, præsertim de doctrina Christiana lib. 2. capit. 40. præerat enim illis Augustini tēporibus sedi Mileuitanæ Seuerus, vt idem S. Augustinus testatur, cum agit de ordinatione Eradij successoris, epist. 110. & sermo. 50. de diuers. to. 10. Preterea ipse Optatus lib. 1. & iterum lib. 3. ab indicta psecutione Diocletiani vsque ad illud tēpus quo ea scribebat, numerat annos 60. & (vt ait) quod excurrit. Cū autē constet ex publicis edictis, eā persecutionem indictā esse anno Domini 30 . satis liquet primis temporibus Valentis & Valentiniani (iuxta sententiam Hieronymi) Optatum ea scripsisse, nec ad tempora Theodosij & Siricij peruenisse; nisi illud: Et quod excurrit: præter morem, laxatis habenis, longius nimis quis ad libitum sinat excurrere. Qualis autē, quātusve fuerit S. Optatus, ex eo reputa, quod aduersus Donatistarum erumpentem eluuionem, totamque Africam inundantem, solus ipse eo tempore scriptorum suorum opposuit aggerem. De Mileuio, cuius Optatus erat Episcopus, frequens est mentio in

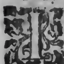
Concilijs

Concilijs Africanis, & epistolis S. Augustini: ibi & celebratum est Conciliū Mileuitanum dictum, quod inconsulte nimis dixit aliquis celebratū in insula Melite: eius enim Synodica ad Innocētium Papam, litteræq; Augustini, & aliorum ad eundem Pontificem, & aliæ ad Hilarium scriptæ, illud Mileuij in Numidia actum esse, luce clarius manifestant.

i Alexandri Epis.] De quo tabulæ ecclesię Veronensis, ex quibus August. Valerius eius ecclesiæ Episcopus & Cardin. in libello quem scripsit de eius sedis Episcopis agit.

5 Nonis Iunij. Luna. B xxij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

IN Aegypto natalis SS. marty. [a] Marciani, Nicanoris, Apollonij, & aliorum, qui in persecutione Maximini illustre martyrium consummarunt. Perusię SS. marty. Florētij, [b] Iuliani, Cyriaci, Marcellini, & Faustini, qui in persecutione Decij capite cæsi sunt. Cęsareæ, in Palęstina passio SS. Zenaidis, [c] Cyriæ, Valeriæ, & Marciæ, quæ per multa tormēta gaudentes ad martyrium peruenerunt. Tyri S. Dorothei [d] presbyteri, qui sub Diocl. multa passus, & vsq; ad Iuliani tempora superstes sub eo annum agens septimum supra centesimum, venerandā senectam martyrio honestauit. Eodem die S. Bonifacij [e] Episcopi Moguntini, qui de Anglia Romam veniens, & a Gregorio Secundo in Germaniam missus, vt fidem Christi illis gentibus euangelizaret; cum maximam multitudinem, præsertim Frisonum, Christianæ religioni subiugasset, Germanorum Apostolus meruit appellari: nouissime in Frisia a furentibus Gentilibus gladio peremptus, martyrium consummauit cum Eobano & quibusdam alijs seruis Dei. Cordubæ in Hispania beati [f] Sancij adolescentis, qui etsi in aula regia educatus, pro Christi tamen fide in persecutione Arabica martyrium subire non dubitauit.

IVNII 5.

MArciani & soc. [a]] De his Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die, & ad Nonas Aprilis; Gręci etiam hac die in Menologio, ibique & sociorum nomina exprimuntur.

b Florentij & soc.] De quibus & antiqua manuscr eius ecclesiæ.

c Zenaidis & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio, vbi & earū martyrij Acta pluribus describuntur.

d Dorothei.] De eo etiā Græci in Menologio hac die, & iterū ad 7. Idus Octobris. Errore lapsi videntur nonnulli, qui hunc fuisse Tyri Epm dixerunt: nā licet patriā Tyrius fuerit; tamen Eusebius, qui de ipso agit lib. 7. c. 26. & Niceph. lib. 6. c. 37. illum presbyterum tm̄ fuisse tradunt:

explo-

exploratum.n.habetur, quinam episcopi illis Dorothei temporibus Tyriæ ecclesiæ præfuerint. Siquidem, vt rem altius repetamus, sedit illic Methodius tẽpore nouissimæ persecutionis, vt scribit S. Hieronym. de script. Eccles. in Methodio. postea subrogatus est Paulinus temporibus Constantini, vt constat ex Euseb. hist. lib. 10 c.4. Eoque ex humanis sublato, regimen eius ecclesię capessiuit Zeno, qui interfuit subscripsitq; Niceno Concil. quique longæua ætate peruenit vsq; ad tempora Theodosij, præsensq; fuit Concilio œcumenico Cõstantinopolitano, vt appareret ex subscriptione Episcoporum; at Dorotheum, de quo agimus, constat tpibus Iuliani Apostatæ martyrio esse vita functum. Rursum de Dorotheo alius increbuit error, vt putarint nonnulli, hunc ipsum auctorem esse libelli illius, qui Dorothei Synopsis inscribitur. Græci in eo quod citare consueuimus Menologio, xviij. Kal. Maij, cum de quibusdam Pauli Apostoli discipulis agunt, quorum meminit Dorotheus, hęc de ipso auctore habẽtur his verbis: Hæc beatissimus Dorotheus, cum esset Romæ, Romana lingua scripta reliquit: non solum autem de his, sed et de reliquis Apostolis, & alij sanctis viris, & sacris Prophetis historiam accurate conscripsit: fuit enim vir ille & multarum rerum peritia insignis, vt quiuis alius. Hæc ibi. quæ quidem nulla ratio patitur vt de illo Tyrio dicantur, cuius nulla est memoria quod aliqñ fuerit Romæ; & S. Hieron. qui oẽs, quos nouit, collegit scriptores Ecclesiast. nullam prorsus de eo habuit mentionem. In biblioth. Vatic. eumdem Dorotheũ, abbatem, inscriptũ inuenimus: quod nec ignorauit Petr. in catalo. qui dum eum allegat, abbatem appellat. Porro quod ad Synopsim spectat, quam scripsit: nonnulla in ea habet, quæ castigatione sunt digna. Non omittimus dicere, claruisse temporib. Leonis Impe alterum Dorotheum, re vera Episcopum Tyri, cuius simul & aliorum Episcoporum extat egregia epistola ad ipsum Leonem Augustum conscripta de fide Catholica: habetur tomo 2. Conc. recẽtioris editionis pag. 244. De Dorotheo presbytero & martyre, de quo hic agitur, eadem fere quæ in Romano Martyrologio recitantur, fusius scripta legimus in chron. Anastasij Bibliothecarij, quod manuscriptum accõmodatum nobis fuit ab Illustriss. ac Reuerendiss. Card. Syrleto: vbi Edessæ in Syria eum sub Iuliano Apostata martyrium consummasse, centesimumquintum annum agẽtem, idem testatur author.

e Bonifacij epis.] De quo hac die etiã Beda, Vsuard. Ado, & alij. Scripsit eius vitam Vuilibaldus eius discipulus, quã exscripsit Vicellius in Hagiolog. Contexta est etiã de eo epistolaris historia, quã retulit Sur. in tom. 3. Rursus autem Ruthardus, Rabani discipulus, eius martyrium scripsit heroico metro, vt testatur Trith. in chron. Hirsaug. Plures epistolæ Rom. Pontificum ad eum scriptæ extant in cod. manuscr. quas & descripsimus in Annal. Eccles. De eo item agitur in Actis S. Burcardi Episcopi. Passus est (vt scribit Beda in epitome) anno Domi. 754. Id ipsum profitetur Sigebret. in chronic. Trithem. autem de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 2. cap. 24. sequenti anno 755. martyrio obijsse scribit: sed prioribus citatis auctoribus inhæremus. Eiusdem Bonifacij scite dictum de sacerdotibus ligneis & aureis recitatum habes in Concilio Triburiensi, c. 18. Eadem de consecr. dist. 1. c. Vasa quibus.

f Sancij.] Scripsit eius martyrium S. Eulogius lib. 2. mem. sanct. c. 3. passumq, tradit æra 889. à Christo Domino anno 851.

xxi C Octauo Idus Iunij. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

Cæsa-

Aesareæ in Palæstina natalis B. Philippi,[a] qui fuit vnus de septē primis diaconis. Hic signis & prodigiis clarus, Samariam ad fidem Christi conuertit, & Cādacis Aethiopū Reginæ eunuchum[b] baptizauit, ac demū apud Cæsareā requieuit: iuxta quem tres virgines eius filiæ prophetissæ tumulatæ iacent: nā quarta filia eius plena Spiritu sancto Ephesi occubuit. Romæ S. Artemii,[c] cum vxore sua Candida, & filia Paulina: qui Artemius ad prædicationē & miracula S. Petri exorcistæ in Christum credens, & cum omni domo sua a S. Marcellino presbytero baptizatus, iussu Sereni Iudicis plumbatis cæsus,[d] & gladio percussus est: vxor vero eius & filia in cryptam impulsæ, lapidibus ruderibusq; sunt obrutæ. Tarsi in Cilicia SS. Martyrum viginti,[e] qui temporibus Diocletiani & Maximiani sub Simplicio Iudice per diuersa tormenta glorificauerunt Deum in corporibus suis. Nouioduni in Gallijs sanctorum martyrum Amantii,[f] Alexandri, & sociorum. Fesulis in Tuscia S. Alexandri[g] Episcopi & martyris. Mediolani depositio S. Eustorgii[h] secundi, Episcopi & confessoris. Veronæ S. Ioānis[i] Episcopi. Vesontione in Gallijs S. Claudii[k] Episcopi. Eodem die S. Norberti[l] Episcopi Magdeburgensis, fundatoris ordinis Præmonstratensis.

IVNII 6.

Hilippi.[a]] De quo Act. Apostol. c. 6. 8. & 21. Beda, ac cæteri Latinorū de eodē agunt hac die, Græci autem in Menol. 5. Idus Octobris. Hunc autē, ob Apostolicū munus susceptum, nonnulli Apostolum appellarunt; vnde non modica exorta est ambiguitas ex confusione gestorum, dum quod est huius, Philippo Apostolo tribuitur, quę quidē quoniam lōgiori indigēt examine, hic præterimus. Recēs adhuc erat Cæsareæ maritimæ in Palæstina, tēporibus sancti Hieronymi, memoria Philippi diaconi, & filiarum eius: nam ædicula Philippi, & filiarum cellulæ adhuc integræ permanebāt, quas omnes S. Paula profectura Hierosolymā inuisit, vt idem sanctus Hieronymus scribit epist. 27. ad Eustochium.

b. Eunuchū baptizauit.] De quo hæc Dorotheus in Synopsi, in fine: Eunuchus Candacis Reginæ Æthiopum in Arabia Felici, & in insula Taprobana, inq; vniuersa Erythra Euangelium Domini nostri Iesu Christi prædicauit. Fertur etiam martyrium gloriose tulisse, ibiq; sepultus esse, & cœmeterium ipsius monumētum insuperabile est fidelibus, barbaros scelestos fugans, morbos pellēs, & sanationes operans vsq; in hodiernū diem. Hæc Doroth. Hieronymus in Isa. c. 53. appellat eū Apostolum Æthiopum; agit de eodem epist. 103. ad Paulinum. Ante eum S. Ireneus meminit de eius Apostolatu ad Æthiopas lib. 3. c. 12. & Cyrillus Hierosoly. in catech. 1. Euseb. lib. 2. c. 1. Niceph. lib. 2. c. 6. & alij. De fonte, in quo baptizat⁹ est, agit S. Hierony. de locis Hebraicis. Si autem Æthiopum religionem altius repetas, habes ex Herodoto, quem citat Iosephus Antiq. lib. 8. cap. 4. illos circumcisionem ab Ægyptijs didicisse: sic vocat Hebræos,

bræos, qui in Aegypto aliquãdo vixerũt.

c Artemij & sociorũ.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Horum res gestæ connexæ habentur cum Actis SS. Marcellini & Petri, apud Sur. tom. 3 secunda Iunij. Corpora Artemii, & Paulinæ translata reperiuntur à Sergio Iuniori in titulum Equitii, vt vetus illic posita testatur inscriptio in marmore incisa.

d Plumbatis cęsus.] Erat id genus tormentorum, quasi flagellum ex funiculis, in quorum summitatibus glandes plumbeæ erant impactæ; his terga ac collum damnati hominis verberabantur. De his Prudentius Peri steph. hymn. 10. in Romano, his versibus:

Tundatur, inquit, tergum crebris ictibus,
Plumboque ceruix verberata extuberet.

Et Paulo post:

Pulsatus ergo martyr illa grandine, &c.

Porro plumbatarum verberibus viliores tantum personas torqueri consueuisse, leges indicant nam l. 2. de quęst. C. Theod. hæc habet: Plumbatarũ vero ictus, quos in ingenuis corporibus non probamus, sed decem primos tm̃ ordinis curiales ab immanitate huiusmodi verberũ segregamus. & lib. 80. de decur. C. Theo. Omnis ordo curialis ab ictibus plumbatarũ habeatur immunes: Constãtinus Magnus, ac filij ab huiusmodi supplicii genere exemerunt debitores, qui olim his affici consueuerunt, l. 4. & 7. de exact. Cod. Theo. Viguit id genus supplicii ẽt temporibus Honorii Impe. qui turpissimũ Iouinianũ hęresiarcham contusum primũ plumbo, vna cum suis gregalibus dãnauit exilio, vt cõstat ex l. 54. de hæret. C. Theo. Porro etsi huiusmodi plumbatarũ verbera non essent ad inferendã mortem (nam ciuiliũ legum præscripto cædere reum vsque ad mortem vetitũ erat) complures tm̃ inter ictus plumbatarum efflasse spiritum reperiuntur, vt testatur Ammian. Marcell. lib. 28. Ambr. epist. 17. lib. 2. edit. Rom. cũ ait: Quid respondebo postea, si cõpertum fuerit, data hic auctoritate, aliquos Christianorum aut gladio, aut fustibus, aut plũbis necatos? Hæc ille. Prætermittimus recensere, innumeros fere martyres, qui ad obitum vsq; plumbatarum verberib. sunt affecti. Erant & plumbata spicula bellica, de quibus Veget. de re milit. lib. 1. cap. 17. lib. 2. c. 15. sed de his nihil in præsentiarum. Erant & pondera plũbea, non ad cædendũ, sed ad distrahendas iunctu rarum compagines, cum damnatis sublime suspensis, reuolutis brachijs, eiusmodi pondera deorsum ad pedes alligarentur. De his Ammian. lib. 29. Expediuntur, inquit, pondera plũbea, &c. Erat & pena liquentis plumbi, cuius est frequens mentio in Martyrologio, de qua & Horatius:

----nec seuerus
Vncus abest, liquidumve plumbum.

Constantinus ad populum rescripsit, vt eius meatus oris & faucium, qui nefaria tormenta prodendæ castitatis protulerit, liquentis plumbi ingestione claudatur l. 1. de rapt. virgin. lib. 9. tit. 24. Cod. Theod.

e Martyrum viginti.] Ado de his hac die, & Petrus in catal. li. 5. c. 83. Passi sunt Tarsi Ciliciæ sub ijsdem Imp. & Iudice, quib. passus legitur S. Bonifacius, de quo supra pridie Idus Maii, cũ autem ibi (vt eius Acta testantur) corpora martyrum distraherentur pretio, eadem prædictorũ viginti martyrum corpora coempta, trãslata sunt in Africam. Illuc etiam eadem ex causa, vt emeret corpora SS. martyrũ, profectus est S. Bonifacius, qui & ipse eadem est donatus corona martyrii. Mirã itaque habent consensionem, quæ de his martyribus scribuntur, cum rebus gestis S. Bonifacii. Erat Hippone regio celebris memoria horum martyrum, ibiq; editũ est præclarum illud miraculum descriptum à S. Augustino de ciuit. Dei lib. 22. c. 8. Occisorum corpora militibus vendebantur aliquando: quod etiã & de Gentilium cadaueribus factum reperitur; vt de Pisonis & Galbæ corporib. tradit Tacitus lib. 17. de aliis Valer. Max. li. 9. c. 4. 5.

f Amantii & Alexandri.] Agit de his Vsuard. hac die, Beda vero sequenti de Amantio: mendose autem loco Alexandri, ponit, Alexandriæ.

g Alexandri episc.] Extant eius res gestæ ex antiquis monumentis nuper editæ à Reuerendiss. Francisco Cattano Episcopo Fesulano.

h Eustorgii secundi.] De eo etiã tabulæ

ecclesia Mediolan. Extat ad hunc Theodorici Regis apud Cassiod. var. li. 1. epi. 6. Idem scribens ad Agilam Comitem, meminit eiusdem Eustorgij, ac beatissimũ virum appellat lib. 2. epist. 29. Spectatæ sane sanctitatis hominem etiã Rex Gothus & Arrianus plurimi fecit.

i Ioannis episc.] De quo ẽt tab. ecclesię Veronẽsis. Eius Acta, sicut & aliorũ Veronensium Episcoporum, Reuerendiss. Augustinus Valerius Episcopus Veron. nunc S. R. E. Card. paucis cõplexus est.

K Caudij Episc.] De eo Beda die seq. Eius res gestas ex vet. monumentis edidit Sur. to. 4. Extant aliæ vberiores, quarum Molanus meminit. Reperitur hic interfuisse Conc. Epauneñsi, cui & subscripsit, vt eius Synodi Acta demonstrãt. Migrauit ex hac vita anno quarto Childeberti Tertij Regis Francorum.

l Norberti Episc.] Huius Acta sincerissime scripta extant apud Sur to. 3. Diem obijt anno Dom. 1134. vt eius Acta testantur, ac etiã Sigeb. in chron. eo anno; vbi & hæc de ipso: Norbertus Archiepiscopus, vir potens opere & sermone, multorum monasteriorum fundator, & sanctæ religionis eximius propagator, Innocẽtij Papæ Catholici æquissimus fautor, Petri vero schismatici iustissimus execrator, &c. Addit & plura de progressu ordinis Præmonstratensium. Adscribitur in tab. Episcoporum Magdeburgẽsium decimusquintus eius sedis Episcopus.

7 Septimo Idus Iunij. Luna. D XX

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

Constantinopoli natalis S. Pauli [a] eiusdem ciuitatis Episcopi, qui sępe ab Arrianis ob fidem Catholicã pulsus, & a S. Iulio Romano Pont. restitutus, demum a Constantio Imperat. Arriano ad Cucusum oppidulum Cappadociæ relegatus, ibidem Arrianorum insidijs crudeliter strangulatus, ad cęlestia regna migrauit, cuius corpus, Theodosio Imper. Constantinopolim summo honore translatum [b] fuit. In Aegypto S. Lycarionis [c] martyris, qui laniatus, virgis ferreis ignitis cæsus, aliaque sæuissima passus, gladio demum percussus, martyrium cõsummauit. Cordubæ SS. martyrum Petri [d] presbyteri, Vualabõsi diaconi, Sabiniani, Vuistremundi, Habentij, & Hieremiæ monachorum. In Anglia S. Roberti [e] abbatis ordinis Cisterciensis.

I V N I I 7.

Pauli Episcopi. a] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum, Græci autem in Menologio 8. Idus Septembris. Eius Acta ex antiquis monumentis collegit Metaphrastes; recitat ea Lipom. to. 5. & Sur. to. 3. De eius electione ex præcedẽtibus prophetiis, habetur mẽtio in Actis S. Metrophanis. De tempore quo subrogatus est in locum Alexandri, scribit Socra. lib. 2. c. 3. Sozom. lib. 3. cap. 3. & alij post eos. In Annalibus refutauimus errorem asserentium sancti Alexandri iudicio prælatum esse Macedonium Paulo in futura successione. De huius rebus gestis; atq; his præsertim, quas ob tuendam fidem Catholicam passus est, scribit Sãctus Athanasius in apologia secun-

ſecunda,& in epiſt.ad ſolit.vbi eum non ſemel,ſed quater pro fide exulaſſe tradit, primo in Ponto, inde in Meſopotamia, tertio Edeſſę,quarto demum Cucuſi. De eius perfugio ad Iuliũ Romanum Pontificem ſcribit Socrat.lib 2.c.7.& 10. De acceſſu ad Gallias ad S. Maximinũ Epiſcopum Treuerenſem agit Niceph.lib.9. c.12. De nece ſęuiſſima illi ab Arrianis illata ſcribit idem S. Athanaſius in apologia de fuga ſua, & in epiſtola ad ſolitarios, Theodor.hiſt.lib.2.cap 5.Socra.lib. 2.cap.12.& Sozom.lib.3.c.8.

b Translatum fuit.] Facta eſt eiuſmodi; ſolemnis translatio tempore Concilij ęcumenici Cõſtantinopolitani,magnaq; clariſſimorum Epiſcoporum frequentia reconditum fuit in eccleſia nuper ablata Macedonianis,quorũ ſæuitia ſæpius pulſus, & grauia paſſus erat. De his Socrat. hiſt.lib 5.cap.6.Sozom.lib.5.ca.8. & Niceph.lib.9.c.29.& lib.12.cap.14. ijdemq; tradunt, poſteros, rei geſtæ ignaros, exiſtimaſſe ex nomine Pauli,illic conditum eſſe corpus S.Pauli Apoſtoli: quæ quidẽ res apud aliquos ex vulgo fidẽ inueniẽs, etiam tranſmiſſa videtur ad ſucceſſores: inde accidit, vt temporibus Clementis Papæ Quarti à Græcis in Gallias ad Reginam Francorum deferretur pro egregio munere caput, quod dicebatur eſſe Pauli Apoſtoli.Rei nouitatem admirata Regina,conſuluit de his prædictum Pontificem; qui ad eam reſcripſit epiſtolam, quæ in eius regiſtr.extat nume.477. qua quidem errorem redarguit,nec alibi quã Romæ, vbi eſt paſſum, reperiri caput Apoſtoli, pluribus docet.

c Lycarionis.] De eo item Græci hac die in Menologio,vbi etiam eius cruciatus narrantur.

d Petri & ſociorum.] Vſuardus de his hac die. Horum martyrij Acta deſcribit S. Eulogius in memor.ſanct.lib.2. capit. 4. Paſſi ſunt (vt ait) æra 889. anno Domini octingenteſimo, quinquageſimo-primo.

e Roberti abbatis.] De eo item hac die Mola.in addit.ad Vſuardum. Extant eius Acta apud Sur.tom.3.quibus habetur,eum migraſſe ex hac vita, anno Domini 1159.

xix E Sexto Idus Iunij. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

Quis in Gallia S. Maximini [a] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi,quem Dñi diſcipulũ fuiſſe tradũt. Eodem die S.Calliopæ [b] martyris, quæ ob Chriſti fidem mamillis abſciſſis,atq; aduſtis carnibus,ſuper teſtulas volutata, capite demum truncata martyrij palmã accepit. Apud Sueſſiones in Gallijs natalis S.Medardi [c] Epi Nouiomẽſis,cuius vita & mors pretioſa glorioſis miraculis cõmendatur. Rhotomagi S.Gildardi [d] Epi, fratris eiuſdem S.Medardi,qui eodem die nati, eodemq; Epi conſecrati,vno quoq; die de hac vita ſubtracti,ſimul in cęlum migrarũt. Apud Senonas S.Heraclij [e] Epiſcopi. Metis S.Clodulphi [f] Epiſcopi. In Piceno S.Seuerini [g] Epiſcopi Septempedani. In Sardinia S.Salluſtiani [h] cõfeſſoris. Camerini S. Victorini [i] cõfeſſoris.

IVNII

MAximini Episc.[a]] Hunc vnum ex septuaginta duobus discipulis fuisse tradunt; cuius res gestæ intextæ habentur cum Actis S. Marthæ, & Mariæ Magdalenæ. De eo item Petrus in catalog.lib.5.c.101. & Democh.in tab.Episc. Aquensis ecclesiæ.

b Calliopæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, eiusque martyrij Acta referunt.

c Medardi episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Eius Acta scripta à Fortunato tunc presbytero postea Episcopo Pictauiensi, recitat Sur.tom.3. De eius obitu, atque miraculis post mortem editus, extat itē Fortunati carmen lib. 2. idemq; agit de ipso etiam lib.4.vit.S. Martini, & in vita sanctæ Radegundis, Grego.Turon.de glor. confess.cap.65.& de gest.Francorum lib. 4.c.19. Scribit Sigebertus in chron. cum ex hac vita migrasse anno Domini 556. Præ excellentia meritorum tanti viri S. Gregorius Papa indulsit, vt eius monasterium caput esset omnium monasterio rū totius Galliæ, aliaq; superaddidit priuilegia; & quæ olim à S.Ioanne Papa eidem fuerant elargita, confirmauit, stabiliuitq; extant de his eiusdem S. Gregorij litteræ Apostolicæ in registr.libro 12.Indict.7.c.32. Erat eiusmodi monasterium in suburbio Suessionensi sub nomine S. Medardi & S. Sebastiani, vt constat ex Actis Synodicis Concilij illic habiti anno xiij. Ludouici Pij Imp. sub Hincmaro Episcopo Rhemensi, qui Synodo præfuit. In tabulis Democharis de sacrificio Missæ adscribitur hic decimusquartus eius sedis Episcopus: agit & de eo Mola. in Indic.sanct.Belgij.

d Gildardi episcopi.] De ipso etiam Vsuardus hac die, & alij recentiores. Extat de eodem carmen S. Audoeni, & antiphona Grego. Turon. quæ cuncta recitat Sur.tom.3. de Gildardo & Medardo fratribus, hæc Sigebert.in chronic.anno Domini 535. Clarent, inquit, in Gallijs fratres vterini, vno eodemq; die nati, & Pontifices consecrati, Medardus ad titulum Nouiomensem, Gildardus ad Rhotomagensem; & vno die absoluti à sæculo, assumpti sunt à Christo. Hæc ille. Molanus testatur Gildardi vitam manu scriptam haberi: agit de eodem Petrus in catalog.lib.5.cap.97.& 98. Reperitur interfuisse Gildardus Concilio primo Aurelianensi celebrato temporibus Clodouei Regis Francorum, vt ex eius Actis apparet; numeraturque eiusdem sedis Rhotomagensis Episcopus decimusquintus in tabulis Democharis.

e Heraclij episco.] De eodem hac die Vsuardus, atq; recentiores. Migrauit ex hac vita anno 507. numeraturq; eius sedis Episcopus 15. in tabulis Episcoporū Senonensium, quas recitat Demochar lib.de sacrificio Missæ.

f Clodulphi episcopi.] Extant Acta Episcoporum Metensium, vbi plura de Clodulpho, de quo etiam in vita S.Trudonis, apud Sur.tom.6.die 23. Nouemb. Sigebert. in chronic. anno Domini 640. Fuit hic patre Arnalpho & matre Doda progenitus, sanctis ambobus, & in sæculo clarissimis. Ponitur in tabul.Episcop. Metensium tricesimussecundus eius sedis Episcopus.

g Seuerini Episcopi.] Celebris fuit memoria sancti Seuerini apud Septempedanos, adeo vt etiam suam ipsorum ciuitatem eius nomine appellari voluerint. Ambigua adhuc & subobscura remanet de sancto Seuerino narratio ob omnimodam fere similitudinem quam in omnibus habere videtur cum sancto Seuerino Episcopo Neapolitano, quo cum non tantum nomine & dignitate Episcopatus conuenit, sed (quod mirandum sit) vterque fratrem habuit nomine Victorinum: vnde facillime contingere potuit, vt quod esset alterius, tribueretur altari: quod quidem Ado 6. Idibus Ianuarij.& Nonis Septembris fecisse videtur, dum Victorinum illum, qui in eremo perarduam vitam duxit, germanum existimauit Seuerini Neapolitani, cuius quidem frater eremū minime coluit, sed longe ante martyr factus est. Nec mirandum

dum est duos Seuerinos duos fratres Victorinos habuisse; cũ moris Christianorum fuisse constet, suis filijs nomina sanctorum imponere, quo illorum sanctitates vestigia, et patrocinio fulcirẽtur. Diony. Alex. apud Euseb. li.7.c.20. Horum autẽ fratrum Seuerini & Victorini Acta legimus accepta ab ipsorum ecclesia, ex quibus nouimus hos fratres fuisse vterinos, eremiticamq; vitam excoluisse: quorum Victorinus cum aliquãdo lapsus fuisset, arctioribus se disciplinæ vinculis mancipauit, ac sancto fine quieuit: Seuerinus aũt ad regimen Episcopatus assumptus, sanctitate clarus migrauit e vita, cuius venerandum corpus ante quadriennium repertum, honorificentius reconditum est. Floruerunt ambo tẽporibus Iustiniani Imp. cum Vigilius Romanæ Ecclesię (vt ipsorum Acta testantur) præsideret.

h Sallustiani.] Agit de eo item hac die Vsuardus: meminit eiusdem Fata de rebus Sardois.

i Victorini.] Hic ille germanus S. Seuerini, de quo modo egimus, cuius & Acta iuncta habentur vitæ S. Seuerini.

xviij F Quinto Idus Iunij. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

Omæ in monte Cælio natalis SS. mart. Primi [a] & Feliciani, sub Diocletiano & Maximiano Imperatoribus. Hi gloriosi martyres longæuam in Domino vitã ducentes, & nũc simul paria, nunc singillatim diuersa & exquisita [b] perferẽtes tormẽta, tandẽ felicis pugnæ cursum, a Promoto Præside Nomentano gladio animaduersi, cõsummauerunt. Agennij in Gallia passio S. Vincentij [c] Leuitæ & mart. Apud Antiochiam S. Pelagiæ [d] virginis & mart. quam S. Ambrosius, & Ioannes Chrysostomus magnis efferunt laudibus. Syracusis S. Maximiani [e] Episcopi, cuius S. Gregorius Papa sæpius meminit. In Scotia S. Colũbi [f] presbyteri & cõfessoris. Edessæ in Syria S. Iuliani [g] monachi. cuius præclara gesta S. Ephræm diaconus scripsit.

IVNII 9.

Rimi & Feliciani. a] De his itẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij oẽs. Horum Acta ex Adone fusius scripta recitat Sur. to.3. itẽq; Mombr. to.2 & Pet. in catal. lib.5. c.99. Sunt tñ in eis pauca q̃dã quæ corrigantur. Theodorus Papa prædictorum martyrum corpora, quę erant in arenario via Nomentana, eleuauit, & in Vrbẽ transtulit, reconditq; in basilica S. Stephani protomartyris, multaq; dona obtulit. Hæc in lib. de Ro Pontificib. in Theodoro. In eadẽ antiqua S. Stephani protomartyris memoria, in mõte Cęlio posita, adhuc extãt vetustissimæ ipsorũ sacræ imagines, musiuo opere intextæ, vbi & eorum corpora fuerũt recõdita. Reperiuntur duo alij ijsdem nominibus appellati, Primus & Felicianus germani, de quorũ martyrio agitur in Actis S. Fidei apud Surium to.7. die 6. Octob.

b Exquisita perferentes tormẽta] Cyprianus

prianus ad Demetrianum: Admouet, inquit, in laniandis corporibus noua tormenta; excogitat nouas pœnas ingeniosa crudelitas &c. Euseb. hist. lib.8. cap. 24. Has quidem, inquit, pęnas ingeniosi illi, & æqui scilicet Iudices, quo suam solertem indolem & ingeniorum acumen ostenderent, & perinde ac si singularem quoddam sapientiæ specimen in ea re eluxisset, attentius excogitarunt, atque in nouis suppliciorum generibus adinueniendis, non aliter atque in certamine prœmia assequi laborabant, seq. inter ipsos superate obnixe contendebant. Hæc Euseb. Sed quid de Christianis ad illos Tertullianus in apolog. in fine? Exquisitior (ait) quæque crudelitas vestra, illecebra est magis sectæ. Plures efficimur, quoties metimur a vobis: semen est sanguis Christianorum. Hæc ille. Inuehitur & Seneca in exquisitam tormentorum inuentionem eo lib. quem de Clementia scripsit ad Neronē, c.25. Multiplicia exquisitorum tormētorum genera recenset Ioseph. lib. de Macha. ad Polyb. cuius hæc sunt verba: Singula proferri in medium tormenta mandauit. exhibentur itaque rotæ, radij, vngulæ, rotabula, catapultæ, lebetes, catastæ, frixoria, digitaria, pugillaria, manus ferreæ, subulæ, succensoria, ollæ æneæ, sartago. hæc illis nomina esse reperimus, &c. Hæc Iosephus de his quæ spectant ad exquisita tormentorum genera: sed ex textu & versione Erasmiana: aliter tamen se habent communis Græca editio, quæ habetur præ manibus, quam ad verbum fere recitat Gregorius Nazian. in orat. de Machab.

c Vincentij.] Agunt de eodem hac die ijdem qui supra, Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De cuius Actis, atque miraculis ad eius sepulchrum editis agit Greg. Turonen. lib. de glor. mart. capit. 105. & hist. de gest. Franc. lib. 7. c. 35. Huic sancto martyri, Patres in Concilio Cabilonensi congregati, pro vita Clodouei Regis preces obtulerunt, vt constat ex eius Synodi Actis ca. 1. De huius basilica, & miraculis ibi factis, scripsit Venantius Fortunatus elegans epigramma, extat lib. 1. carm.

d Pelagiæ.] De hac S. Ambrosius lib. 3. de virgin. & ad Simplicianum. Hanc & S. Ioan. Chrysost. duabus laudauit orationibus, quas habet Lipom. to.7. & Sur. to. 3. qui & in oratione de translatione S. Ignatij eiusdem meminit, aitque eius memoriam celebrari solitam pridie eius diei qua agi consueuit solemnitas translationis S. Ignatij; Græci autem in Menolog. de ea agunt ad 4. Idus Iunij: ijdem etiam eius Acta referunt, mentionemq; faciunt de prædictis encomiasticis orationibus a S. Ioanne Chrysostomo de ea dictis; in eodemque Menologio, 8. Idus Octob. agunt de alia Pelagia Antiochena, quæ antequam teneretur à persecutoribus, orans ne dispendium pateretur virginitatis, in pace quieuit. Cum in Martyrologio de vna eademque Pelagia Ambrosius & Chrysostomus æque citentur: conueniunt prædicti in martyris nomine & loco, nimirum quod Pelagia nomine, & patria fuerit Antiochena, quod insuper, ne iacturam pateretur virginitatis, mortem voluntariam oppetierit. verum inter se discrepant, dum Ambrosius eam vna cum matre & sorore fluuio mersam testatur, Chrysostomus autem e sublimi tecto se dedisse præcipitem dicit. Quid ad hæc dicamus, non habemus. Cæterum Ambrosio adstipulari videtur August. de ciui. Dei lib. 1. c. 26. vbi eiusdem Pelagiæ ac sociarum martyria in Ecclesia Catholica veneratione celeberrima frequentari testatur: excusatque eas, quod priuato quodam Dei consilio sibi ipsis necem intulissent. Scribit & Athanas. in apolog. quod nonnullæ virgines Alexandrinæ, dum grassarentur in eas Arriani, sese in puteos præcipites egerint. Sunt alia complura de his exempla admirāda quidem, sed non imitanda. Fuit non tantum Antiochiæ, sed & Constantinopoli celebris memoria S. Pelagiæ, cuius egregiam basilicam impius Constantinus Copronymus demolitus est, vt testatur Cedren. in compend.

e Maximiani Epis.] De quo scribit S. Gregor. hom. 34. in Euang. & dialog. lib. 3. c. 36. Huic suas vices delegauit in omnibus ecclesijs Siciliæ, vt apparet in reg.

lib. 2. epist. 13. Agit de eius obitu, scribens ad Cyprianum diac. lib. 4. epist. 19. ex qua apparet, eum migrasse ex hac vita Indictione decimatertia, anno Domini 596. Commendat plurimum eius vigilantiam in cura pastorali lib. 12. epist. 13. Agit de eodem Ioannes diac. in vit. S. Greg. lib. 1. c. 6. & 33.

f Columbi, alias Columbæ, vel Colũbani.] De eo hac die Beda, & alii recentiores; pluribus de eo idem Beda hist. de gest. Angl. lib. 3. c. 4. & 25. vbi eumdem appellat Columbanum, Columbam autem in epitome anno Dom. 565. quo anno ex Hibernia se contulit in Britanniam, vixitque ibi annis trigintaduobus, vt idẽ testatur auctor: sicq; peruenisse videtur vsque ad annum Domini 597. de quo & Sigeb. in chron. ann. 596. & 598. vbi semper Columbanum appellat. Scripsit eius vitã Adamandus eidem ęqualis, de quo Sigeb. de vir. illust. c. 62. Nec moueat, quẽquam, quod Columba hic pręter morem Eccles. Pascha celebrabat decimaquarta Luna. excusat enim eũ Beda histo. Angl. lib. 3. c. 4. in fi. & Vualfridus apud eumdem eod. li. 3. c. 25. Alius ab hoc est S. Columbanus abbas Luxouiensis, de quo inferius ad xi. Kal. Decemb.

g Iuliani.] Agunt de eo item Sozom. hist. lib. 3. c. 13. & Niceph. hist. lib. 9. c. 15. quorum testimonio constat eius res gestas scriptis mandatas a S. Ephræm diac. eccles. Edessenæ.

xvij G Quarto Idus Iunij. Luna. 10

a b c d e f g h i K l m n p q e f
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1
t u A B C D E f F G H M N P
2 3 4 5 6 7 8 9 8 9 10 11 12 13

ROmæ via Salariã pasſio B. Getulij[a] clarisſimi & doctisſimi viri, sociorũque Cærealis, Amantij, & Primitiui: qui iussu Hadriani Imp. a Licinio Consulari tenti, primo cæsi, deinde in carcerẽ trusi, postremo incẽdio traditi, cũ nullo modo ab igne læsi fuissent, fustibus illiso capite martyriũ cõpleuerunt: quorũ corpora Symphorosa B. Getulii vxor collegit, & in arenario pr̨edii sui honorifice sepeliuit. Itẽ Romæ via Aurelia natalis SS. Basilidis,[b] Tripodis, Mandalis, & aliorũ viginti martyrum, sub Aureliano Imp. & Platone Vrbis Pręfecto. Nicomediæ S. Zacharię[c] martyr. Prusiade in Bithynia S. Timothei[d] Epi & marty. sub Iuliano Apostata. In Hispania SS. martyrũ Crispuli[e] & Restituti. In Africa SS. martyrum Aresi,[f] Rogati & aliorum quindecim. Colonię S. Maurini[g] abbatis & marty. Petrę in Arabia S. Asterii[h] Epi, qui ob fidem Catholicam ab Arrianis multa passus, & a Constantio Imperatore in Africam relegatus confessor gloriosus occubuit. Antisiodori S. Consurii[i] Episcopi. in Scotia S. Margaritę[k] Reginę, amore in pauperes, & voluntaria paupertate celebris.

Etulij & soc. a] De his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores. Horum Acta ex antiquis codicib. eruta edidit Sur. to.3. hac die. In agro Tiburtino extat horum; vetus memoria iam vetustate collapsa: censeturque ille locus, Arenarium, vbi S. Simphorosa prædictos martyres sepeliuit. Habemus in vet.cod. manuscr.horum martyrij Acta, quorum est eiusmodi exordium: Iam quasi tempestate, &c. In his enim Getulius item & Zoticus dictus reperitur maritus S.Symphorosæ,de quo item superius die 12.Ianuarij, quo idem Zoticus vna cum Amantio post ignem superatum, a militibus, eradicatis (vt eadem habent Acta) vinearum fustibus,occisus est.

b Basilidis & soc.] Agunt de his iidem qui supra, Beda,ac cęteri.Eorum Acta recitat Mombr. tom.1. Petr. in catal. lib. 5. cap.103.

c Zachariæ.] De eo præterea hac die Beda,Vsuardus,ac recentiores.

d Timothei Episc.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio his verbis: Apud Prusiam, sacrosancti martyris Timothei, eiusdem ciuitatis Episcopi, qui sub Iuliano Imp. Apostata, cum ecclesiā suam bene regeret, & multorum miraculorum fama esset illustris, a Iuliano Christianæ, fidei desertore obtruncatus est: cuius dies festus in sanctissimo eius martyrio celebratur.Hæc ibi.

e Crispuli & Restituti.] Agit de his itē Beda hac die, Ado autem die sequenti.

f Aretij & soc.] De his etiam hac die Beda, adstipulanturque vetera manuscr.

g Maurini.] Molanus de eodē hac die ex tab. ecclesiæ Colon. Scribit de eodem Trithem. de vir. illustr. ordin. S. Bened. lib. 3.c. 134. Inuentionis eius historiam habet Sur.to.3.hac die. Claruit (vt idem Trith.auctor est) anno Dom.670.

h Asterij.] De quo & Græci. Huius egregiam confessionem scribit S. Athanasius in epistola ad solitarios col. 459. Recessit hic ab Arianis venturus ad Synodum Sardicensem,vt constat ex Synodica eiusdem Concilij, quam recitat Athan. in apolog. 2. itemq; interfuit Concilio Alexandrino ab Athanasio celebrato temporibus Iuliani, functusq; est legatione ex eadem Synodo ad Antiochenos, vt patet ex epistola Synodica eius Concilij, quæ extat apud Athanasium, col. 87. Longe hic alius a perditissimo illo Asterio,cuius idem auctor meminit lib. de Synodis.

i Censurij,alias Censorij.] De quo hac item die Beda, Vsuardus, & alij. Extat Sinodii Apollinaris ad hunc epist. 10. lib. 6. ad quem etiam Constantius de vita S. Germani Episcopi Antisiodorensis aliam dedit epist. quæ extat apud Sur. tom.4. die 31. Iulii. In tabulis Episcoporum Antisiodorensium hic adscribitur decimus ordine eius sedis Episcopus, vbi & hæc ponuntur: Censurus sedit annos 38. menses 3. dies 6. obiit quarto Idus Iunii, sepultus in ecclesia sancti Germani. Hæc ibi apud Demochar. de sacrif. Missæ.

K Margaritæ Reginæ.] Scripsit eius nobilia facta Deidonauis li.12. hist.Scotorum, Turgotus etiā Prior Dunelmensis id ipsum præstitit: eadem in compendium redacta Surius habet tom. 3. Vide Molan. in annot. ad Vsuardum die 16. Nouembris editionis secundæ.

11 Tertio Idus Iunij. Luna. A xvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

NAtalis S. Barnabę [a] Apost. qui natione Cyprius, à discipulis cũ Paulo Gentiũ Apost. ordinatus, multas regiones cum eo peragrauit, Euangelicæ prędicationis iniũctũ sibi opus exercens: postremo Cyprũ profectus, ibi Apostolatũ suum glorioso martyrio decorauit: cuius corpus [b] tẽpore Zenonis Imp. ipso reuelante, repertũ est, vna cũ codice Euang. S. Matth. sua manu descripto. Aquileiæ passio SS. Felicis [c] & Fortunati fratrũ, qui in persecutione Diocle. & Maximiani equuleo suspensi, atq; ardentib. lãpadibus circa eorum latera appositis, & mox diuina virtute extinctis, per ventrẽ feruẽti oleo sunt perfusi, & ad vltimũ, cũ in confessione Christi persisterẽt, capite truncati. Bononiæ S. Parisij [d] Cõfessoris, monachi ordinis Camaldulensis. Romæ Translatio [e] S. Greg. Nazian. cuius sacrũ corpus e Constãtinopoli ad Vrbẽ antea delatũ, atque in ecclesia Dei genitricis ad Cãpũ Martiũ diu asseruatũ, Gre. XIII. Pon. Max. in Cappellã [f] a se in Basilica S. Petri magnificentissime exornatam summa celebritate transtulit, ac postridie sub altari digno honore condidit.

IVNII 11.

BArnabæ Apost. [a]] Tã Latini quam Græci de eodem agũt hac die. De eius Apostolatu Act. Apost. c. 13. Erat aũt vnus ex septuagintaduobus discipulis, vt scribit Euseb. li. 2. c. 1. Epiph. in Panar li. 1. prope finẽ, Bede Act. Apost. c. 4. Alex. monach. in encom. de S. Barnaba, & Hippolytus mart. libel. de 72. discip. vbi & de aduẽtu Barnabæ Mediolanum, de quo itẽ Doroth. in Synopsi, & alij. Fertur nomine Ioannis cognomento Marci, cuius est mẽtio in Act. Apost. c. 12. passio Barnabæ, quæ cũ multa habeat falsa, & quæ repugnent iisdẽ Actis Apost. a Luca conscriptis, indigna prorsus est quæ illi tribuat, vt in Annal. Eccles. differuimus. Rursus ea quæ in illo apocrypho, Clemẽtis nomine, Itinerario scripta habẽtur de Barnaba, quo primus Romæ Euangeliũ prædicauit, a veritate prorsus aliena esse noscũtur, licet illis nõnulli fidẽ præstiterint, vt prædictus Alexander Dorotheus, & si qui alii, affirmantes illũ tunc venisse Romã, cũ Antiochiæ vna cũ Paulo, monente Spiritu sancto segregatus, prędicãdi Euangelii munus accepit. Sed hæc non consistere, pluribus probauimus in Annalibus Ecclesiasticis, vbi satis demonstrauimus, non fuisse facultatẽ Barnabæ in Italiam aduentandi ante annũ Claudii nonum, quando diuisus a Paulo assumpto Marco (vt habẽt Acta c. 15.) recessit iterum Antiochia: neque enim ad illud vsque tẽpus semel iunctus Paulo ab eo recessit. Romam autem concessisse, illicque Euangeliũ prædicasse, quã diu Claudius vixit, minus ei permissum fuisse videtur, prohibẽte illo Iudæos Romæ agere. Petrum vero Romã venisse anno secundo Claudii, omniũ auctoritate constat. Nec est quod quis dicat, ante coniunctionem cum Paulo Barnabam Romã esse profectum: nam necdum apertum erat ostium Gentibus, quod Petrus, & non Barnabas, primus reserauit, Act. cap. 10. & 11. Nec vlla patitur ratio, vt antea Barnabas sit profectus, quã per Spiritum sanctum segregatus in Euangelium, missus fuerit. Cętera de S. Barnaba vberius vbi supra in Annal. Ecclesiast. diximus.

b Cuius corpus tẽpore Zenonis.] Cętera

tera Martyrologia Bedæ, Vsuardi, Adonis, & aliorum eadem de inuentione corporis eius testantur. Huius rei gestę historiam prolixius scribit Alex. monach. in Barnaba apud Sur. to. 3. hac die, Theodorus lector lib. 2. collectan. Niceph. lib. 16. c. 37. Cedren. in compend. anno 4. Zenonis, Sigeber. anno 489. Marian. Scor. anno 483. & alij plures.

c Felicis & Fortunati.] Agunt de ijsdem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alii. Venant. Fortunatus de his agit lib. 7. his versibus:

Felicem meritis Vicētia læta refundit,
Et Fortunatum fert Aquileia suum.

Et in vita S. Martini li. 4. post alios recensitos sanctos ait:

Et Fortunati benedicti martyris vrnā.

Horum Acta ex antiquioribus codicib⁹ manuscripta edidit Mōbrit. to. 2. Petrus item in catal. lib. 5. c. 167.

d Patisii.] De quo tabulæ ecclesiæ Bonon. Habentur eius Acta summatim expressa apud Sur. to. 7. hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 1267. annum ætatis agens circiter sextumdecimum supra centesimum, vt eadem Acta declarant.

e Translatio S. Gregorii Nazian.] Primam eius translationem Constantinopoli Romam factam, firma certaq; traditione didicimus, eam ob causam, quod grassantibus barbaris in eas regiones, sanctimoniales feminæ, in quarum ecclesia tantus thesaurus erat conditus, fuga suæ pudicitiæ consulentes, acceptum venerandum corpus, impositumque nauigio, ad tutum pietatis asylum Romam confugientes, contulerunt, atque in templo S. Mariæ in Campo Martio sibi ab Apostolica sede concesso condiderunt, ibique in adiacente domo, in qua habitabant, more patrio diuinas laudes per dies singulos persoluebant: quibus iam vita functis, cessit locus Romanis virginibus, quæ ibidem non sub regula S. Basilii (vt illæ olim) sed sub institutis S. Benedicti hactenus perseuerant. Eadē etiam exigente occasione, aliæ sanctimoniales ex Oriente profugæ, deferentes & ipsæ secum ecclesiæ suæ sacra pignora, reliquias venerandas, & inter alias sacrum caput S. Gregorii Armeni Episcopi, cum appulissent ad litus Campanum, a Neapolitanis honorificentissime exceptę sunt; erectoque templo in honorem tanti Episcopi, ac monasterio superaddito, ibidem sancte, pieque vixerunt: quibus succedentes Neapolitanæ virgines, vsque ad præsens sæculum sub habitu & regulis S. Basilii vixerunt; licet postmodum, cum Latinas suo Latinorum monachorum regulis monasticam vitam colere congruere magis esset visum, & ipsæ se S. Benedicti regulis subdiderint. Hæc autem, Neapoli cum essem, ex antiquis eiusdem ecclesiæ monumentis didici. Sed vt ad nostri Gregorij Theologi translationem redeamus: sicut illa prima translatio ob fugam celerem fuit subobscura; ita secunda, de qua hac die solemnis memoria agitur, clarissima plane extitit, ac celeberrima. Merui, licet indignus, tanti Patris, quem præcipue veneror, triumphum hisce oculis cominus intueri: cum amplissimæ gloriæ causam mente reuoluens, Ecce tibi (mecum dicebam) Sol Orientis, occasum nesciens, nebulis & densa caligine inuidorum obfusus aliquando, quibus modo corruscat fulgoris radiis; En sacer vertex Orientalis Ecclesiæ, fortissimus fidei propugnator & propagator, qui collapsam penitus Constantinopoli Catholicam fidem restituit, auxit, in tutoq; collocauit: victisq; ac profligatis gladio verbi hæreticorum turmis, vrgente vehementi Catholicorum ex inuidia concitata procella, vt paci Ecclesiæ vniuersalis consuleret, non quæ sua sunt quærens, cessit sedi, & recessit inglorius. Sed quid tā̄ē? Ecce pro Byzantio Deus rependit Romā, pro noua antiquā, pro illa exigua Anastasia augustissimā Basilicam Vaticanam. Vrbis ornamentū, Orbis miraculū, pro tenui deniq; sepulchro fornicē triumphalem, amplissimum (in q̄) Sacellū, quod in honorem sui Gregorij Gregorius noster Pontifex construxit, magnificentissimeq; exornauit atque illustrauit. Non est meæ facultatis, nec præsentis instituti, mirificum illud opus describere; cum præsertim

tim eruditi complures viri, ac præcipue noster D. Laurentius Frizolius, poeticis litteris bene exultus, præclaro poemate id egregie præstiterit. Translationis historiam nobili commentario testatam reliquit R. D. Franciscus Mocantius Magister ceremoniarum.

f In Cappellam.] Putarunt aliqui, dictam esse Cappellam a capiẽdo, sicque ex Latina & Græca voce nomen esse compositum, quasi capiens λαόν, sed plane errant. Francum vocabulum potius esse putatur a cappa deriuatum, quæ tegmen significat, quod veluti tentorium factum secum veherent Reges, cum essent in expeditione, ad vsum rerum sacrarum. Vel (quod scribit Durãd. lib. 2. cap. 10. nu. 8.) dicta Cappella a Cappa S. Martini, quã religionis ergo Francorum Reges procedentes ad prælia secum portarent. Sane quidem consueuisse Reges Frãcorum in expeditione secum ferre sanctorum reliquias, sacerdotesq; eidem muneri mancipatos dictos esse Cappellanos, testatur epistola Carlomanni Ducis Francorũ, data anno Domini 742. quæ descripta habetur in Capitular. Franc. lib. 5. c. 2. in qua hæc leguntur: Seruis Dei per omnia omnibus armaturam portare, vel pugnare, aut in exercitum & in hostem pergere, omnino prohibemus: nisi illis tantummodo, qui propter diuinum ministeriũ, Missarum scilicet solemnia adimplenda, & sanctorũ patrocinia portanda, ad hoc electis: id est, vnum, vel duos presbyteros cum Cappellanis presbyteris, Princeps secum habeat. Hæc ibi. Equitare consueuisse Reges Francorum, sacris reliquijs præcedentibus, demonstrat Greg. Turon. hist. Franc. lib. 6. c. 27. vbi ait de Chilperico Rege: Reliquiis multorum sanctorũ præcedentibus, vrbem ingressus est. Pro Oratoriis Cappellas accipi, itẽ habes in capitular. lib. 5. cap. 182. vbi hęc leguntur verba: Ne Cappellæ in nostro palatio vel alibi sine permissu Episcopi, cuius est parochia, fiant. Sic & in Concil. Tribur. c. Concedimus. de consecr. distin. 1. Veteres enim loca illa, quæ nos Cappellas dicimus, Oratoria dicere cõsueuere; antiquiores vero cõstat eadem appellasse Cubicula, secũdum ea quæ Saluator noster apud Matth. 6. ait: Intra cubiculum tuum, & clauso ostio, ora Patrem tuum, &c. Habes hanc vocem eo sensu vsurpatam a Sãcto Paulino in epistola 12. ad Seuerum, in qua, dum describitur extructum templum, hæc habet verba: Cubicula intra porticus quaterna longis basilicæ lateribus inserta, secretis orantium, vel in lege Domini meditantium. Et paulo post: Omne Cubiculum binis per liminum frontes versibus prænotatur, &c. Sic intelligas quod liber de Romanis Pontif. habet in Marcellino: Hic sepultus est in cœmeterio Priscillæ in Cubiculo claro. Itemque in Symmacho Papa appellantur ipsa Oratoria Cubicula, cum dicitur: Fecit autem Oratoria duo, S. Ioannis Euangelistæ, & S. Ioannis Baptistæ, infra quorum confessiones fecit arcus argenteos pensantes libras 30. quæ Cubicula omnia a fundamento perfecta construxit. Hæc ibi. In veteri Pœnitentiali, quod apud nos extat manuscriptum, hęc etiam leguntur: Cum venerit aliquis ad sacerdotem confiteri peccata sua: mandat ei sacerdos, vt expectet modicum, donec intret in Cubiculum ad orationem, &c. Eodem sensu etiã a Cubiculo dicti sunt Cubicularii iidem quos nos modo dicimus Cappellanos: sicque accipias illa verba in Leone Romano Pont. quibus dicitur: Hic etiam constituit & addidit super sepulchra Apostolorum ex Clero Romano custodes, qui dicuntur Cubicularii. Hodie tamen diuerso sensu ea vox accipitur: est enim ordo familię Palatinæ laicis etiam communis. Scias etiam eiusmodi Cubicula, vel Oratoria secundum antiquiorem illum loquendi vsum improprie dici Sacella: nam si priscam eius vocis repetas significationẽ, inuenies apud Festum Sacella dici loca diis sacrata sine tecto: verum recentior vsus obtinuit: vt eadem etiam Sacella dicantur.

Pridie

12 Pridie Idus Iunij. Luna. B xv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

ROmæ via Aurelia natalis SS. mart. Baſilidis, [a] Cyrini, Naboris, & Nazarij militum, qui in perſecutione Diocletiani & Maximiani ſub Aurelio Præfecto ob Chriſtiani nominis cōfeſsionē detruſi in carcerē, & ſcorpionibus [b] lacerati capite trūcati ſunt. Nicææ in Bithynia S. Antoninæ [c] mart. quæ in eadē perſecutione a Priſcilliano Præſide iuſſa eſt fuſtibus cædi, ſuſpēdi in equuleo, laterib. laniari & flāmis incēdi, ac demū gladio necari. In Thracia S. Olympij [d] epi, qui ab Arrianis ſede pulſus, confeſſor occubuit. In Cilicia S. Amphionis [e] Epiſcopi, qui tempore Maximini confeſſor fuit egregius. In Aegypto S. Onuphrij [f] anachoretæ, qui in vaſta [g] eremo ſexaginta annis vitam religioſe peregit, & magnis virtutib. ac meritis clarus migrauit in cælum: cuius inſignia geſta Paphnutius abbas conſcripſit.

I V N I I 12.

BAſilidis & ſoc. a] De his Beda, Vſuar. Ado, ac cæteri recētiores. De horum trāſlatione in Gallias, cuiꝰ meminit hic Beda, agit ēt Sigebert. in chron. ann. Dñi 764. Qui hic ponitur Nabor & Nazarius, diuerſi ſunt a Nabore & Nazario, qui paſſi ſunt Mediolani. Ille etenim Nabor vna cū Felice ibi paſſus eſt, Nazarius alio tpe vna cum Celſo, hi autem Romæ cum Baſilide & Cyrino. Alius adhuc reperitur Nabor martyr in Africa, de quo inferius vna cū ſociis, ad vj. Id. Iul.

b Scorpionibus lacerari.] De eiuſmodi genere tormētorum hr̄ mentio ēt in lib. 3. Reg. c. 12. & 2. Paralip c. 10. cū dicitur: Pater meus cecidit vos flagellis, ego autem cædam vos Scorpionibus. Quid aūt per Scorpionem intelligas, habes ex Iſidoro lib 5. Orig. cum ait: Virga ſi eſt nodoſa, vel aculeata, Scorpio recentiſſimo nomine vocatur, quia arcuato vulnere in corpus infigitur. His ſimiles erant virgę palmeæ, aculeos habentes, qui inhærerent cæſorum lateribus; quibus Catholicos Alexādriæ ab Arrianis eſſe ſępe verberatos, Athanaſius tradit in lib. de fuga ſua. Eiuſdem generis & illæ viſæ ſunt, quæ a Victore de perſecutione Vuandalica ſic deſcriptæ habentur: Iubet in modū ſecarum fuſtes robuſtos, veluti palmatos cum ſtirpibus fieri: qui quatientibus tergis non ſolū oſſa confringerent, ſed etiam terebrantes aculei intrinſecus remanerēt. Sic & Græci interpretes [illegible] appellant. Cæterum eſt & Scorpio telum militare; quod a Cretenſibus eſſe adinuentū, auctor eſt Plinius nat. hiſt. lib. 7. c. 56.

c Antoninæ.] Græci etiam de eadem agūt hac die in Menologio, vbi eius paſſionis Acta deſcripta habentur.

d Olympii Epiſc.] Fuit hic Epiſcopus Aenos ī Thracia: meminit eius ciuitatis Plin. lib. 4. c. 11. Huius glorioſum pro fide certamen graues ærumnas, quas tam ipſe quam Theodolus Epiſcopus Traianopolis paſſi ſunt ab Arrianis, ſcribit S. Athanaſius in epiſtola ad ſolitar. & in

apolog.de fuga sua col.334.& 335.

e Amphionis Episc.] Hic fuit Episcopus Epiphaniæ in Cilicia, cuius ciuitatis item Plin.meminit lib.5.cap.27. & Iustinus hist. sæpe. Agunt de eodem Græci; interfuit Magno Nicæno Cōcilio, a quo ob spectatam sui virtutē suffectus est in sedē Nicomediensem loco Eusebii Arrianorū antesignani, vt auctor est S. Athanas.in apolog.2.col.397.Theod.hist.lib.1.c.20.in fin.& Sozom.lib.1.c.10.

f Onuphrij.]Græci etiā hac die de eodē agunt in Menologio his verbis: S. Patris nostri Onuphrij Aegyptii: qui cum esset in cœnobio in vrbe Hermopoli Thebæorum,& audiret de Eliæ Prophetæ & Ioānis præcursoris vita,egressus ex cœnobio, habitauit eremum annos sexaginta, hominem omnino non videns.Vbi post admirabilem monasticæ vitæ conuersationem in cælum migrauit, quem magnus Paphnutius sepeliuit:cuius dies natalis celebratur 12.Iunii in sanctissimo eius oratorio,in monasterio S.Alipij.Hæc ibi. Extant eius Acta ab eodem S. Paphnutio scriptis consignata in vit.Patr.cap.52.Alia autē ab his diuersa habet Metaphr. quæ recitat Sur.tom.3.die 11.Iunij.Habemus item in nostra bibliotheca vitam eiusdē Sāncti peruetusto charactere Longobard.conscriptam.Alius item fuit Onuphrius, qui vixit tempore quo Gētilium in Christianos persecutio feruebat, de quo est mentio in Actis sanctorum Galationis,& Epistemis, quæ recitat Metaphrast.Nonis Nouembris. Habet eadem Lipom.to.5.

g In vasta eremo.]Inter immensas Aegypti solitudines primum locum obtinet illa,quæ appellata est Oasis,eademq; duplex est,maior,& minor. De his Ptolem. lib.4.Vtraque in Notit.prouinc. Imperij Rom. ponitur sub Duce Thebaidos. Errat plane Zonar. qui in 3. par. Annal. in fine ponit Oasim in Arabia.Mentio eiusdē Oasis habetur in Prat. spirit. c. 112. & 113. Dicta videtur eadem solitudo ab Oasi ciuitate illi proxima.Meminit Procop. lib.1.de bello Persico de Oasi ciuitate in extremis Aegypti finibus posita. In magnam Oasis solitudinem relegabantur facinorosissimi homines: aliquando etiam sanctissimi viri a persecutoribus in eamdem Oasim deportabantur. Meminit eiusdem Oasis Athan.apolo.de fuga sua col.336.& S.Hieron. epist. 3.cum agit de Timasio Exconsule in Oasim relegato. Describitur is locus a Zosimo libro 5.pag.90.(licet pro Oasi, Asse,mendose legatur. Is, inquit,erat locus insig. iter sterilis, a quo nemo posset euadere, qui deportaretur: nam terra in medio arenosa & vasta prorsus, & inhabitata notitiā tendentibus huc omnem adimit; partim quod venti arena vestigia compleant & aboleant; partim quod nec arbor vlla, nec domiciliū sit, quæ indicium aliquot iter facientibus ad coniecturam relinquere possint.Hæc Zosimus de Oasi. Locus quidem complurium sanctorum exilio illustratus olim fuit, vt S. Athanas. scribit in apolog. de fuga sua: eadem solitudo S. Hilarionis præsentia, qui tempore Iuliani Apostatæ illic annum egit(vt S. Hieronym. scribit in Hilarione) est clarior reddita:sed postea exilio impii Nestorij, qui illuc relegatus(vt tradit Euagr. lib.1. c.7.)est infamis effecta.Nota legibus fuit huiusmodi relegatio, dicta enim fuit deportatio Oasena: sic appellatam inuenies in lib.1.tit.de Nili aggeribus. C. Theod. Quod.quidē nomen nondum plene germaneque explicatum hactenus reperi penes interpretes Iurisconsultissimos.

xiiij C Idibus Iunij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

Pata-

Ataiuij S. Antonij [a] Lusitani cõfessoris, Ordin's Minorũ, vita & miraculis ac prædicatione illustris. Romæ via Ardeatina natalis S. Feliculę [b] virginis & martyris, quę Flacco nolens nubere, nec idolis immolare, tradita est cuidam Iudici, qui eam in confessione Christi perseuerãtem, post tenebricosam custodiam & famis inediam, tamdiu fecit equuleo torqueri, donec emitteret spiritũ; & sic demum deponi, & in cloacam præcipitari: quam S. Nicomedes eadẽ via sepeliuit. In Africa SS. marty. Fortunati [c] & Luciani. Bybli in Palæstina S. Aquilinę [d] virginis & martyris, quæ annos duodecim nata, sub Diocl. Imper. & Volusiano Iudice ob fidei confessionem colaphis & verberibus cęsa, & subulis [e] candentibus perforata, demum percussa gladio, virginitatem martyrio consecrauit. In Pelignis S. Peregrini [f] Episcopi & martyris, qui à Longobardis pro fide Catholica in Aternum flumen demersus est. Cordubæ S. Fandilę [g] presbyteri & monachi, qui in persecutione Arabica amputato capite pro fide Christi martyrium subijt. In Cypro S. Tryphillij [h] Episcopi.

IVNII 13.

Ntonij Lusitani.a] Extant eius egregia facta apud Sur. tom. 3. De eo plura S. Anton. in 3. par. ti. 24. c. 3. & alij plures. nouissime vero collecta habes eius Act. in chro. Franciscanorum to. 1. lib. 5. per totũ. Migrauit ex hac vita an. Do. 1231. sequenti vero anno à Greg. IX. Ro. Pont. receptus est in Sanctorum numerum. Cuius extãt de ea re Apostolicæ litteræ ad omnes ecclesiarum Præsides datæ Spoleti Kal. Iunii, anno sexto sui Pontificatus: est illarum exordiũ: Cum dicat Dominus per Prophetam, &c. Demum ex præcepto Sanctiss. D. N. Sixti Papæ V. iussum est hac die in eius solemnitate recitari officium ecclesiasticũ, quod dicitur Duplex.

b Feliculæ.] De ea etiam hac die Beda, Vsuard. Ado ac cæteri recentiores. Eius martyrii Acta continentur in rebus gestis sanctorum martyrũ Nerei & Achillei, apud Sur. to. 3. die 12. Maii. Petr. item in catal. lib. 5. c. 112. de eadem agit.

c Fortunati & Luciani.] De his item Beda hac die, nec non & recentiores, adstipulanturque vetera manuscrip.

d Aquilinæ.] De eadem agunt etiam Greci in Menologio hac die, eiusq; martyrium compendio explicant, sed fusius Metaphrast. ex vetustioribus codicibus eius Acta descripsit, quæ refert Lipom. to. 7. & Sur. to. 3. hac die.

e Subulis candentibus.] De huiusmodi tormenti genere Ioseph. lib. de Mach. ad Polyb. his verbis meminit: Subulis ẽt ferire pendentis latera ad viscera iubet, vt per eas quæ his ductæ erãt in longum tramitem rimas, ad intimas fibras flãma perueniret. Hæc Iosephus, sed ex textu & translatione Erasmiana, quam diuersam à cæteris haberi diximus. Reperitur in Actis martyrum, complures illorum eiusmodi cruciamento esse vexatos.

f Peregrini episco.] Extant eius Acta manuscripta, ex quibus Petr. in catal. li. 5. c. 11. Claruit temporibus S. Grego. Papæ, vt eadem Acta significant.

g Fandilæ.] De hoc item Vsuar. Pet. in catal. lib. 5. c. 114. & alii recentiores. Acta vero martyrii eius scripsit S. Eulogius in

Memor.

Memor. sanc. lib. 3. c. 7. passimque tradit æra 891. a Christo autem anno 853.

h Tryphillij Episc.] Agunt de eodem Græci hac die, necnon recentiores Latinorum. Fuit hic Episcopus Ledrensis in Cypro, vt scribit Sozom. histo. lib. 5. c. 10. & Niceph. lib. 8. ca. 42. Agit de eodem S. Hieronymus de script. Eccles. eumq; Cōstātii Imp. temporibus claruisse testatur: meminit de eodem, vt de viro celebri inter scriptores Eccles. in epist. 84. ad Magnum oratorem. Vnus tantum Metaphrastes refert cum fuisse episcopum Callinicensem; pluraq; de ipso refert in vita S. Spiridonis Episcopi. Interfuit Tryphillius vna cum Spiridione Concilio Sardicensi, vt testatur Athan. in apolog. 2. Agit de eodem Suidas in historicis.

xiij D Decimooctauo Kal. Iulij. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17

Caesareæ in Cappadocia ordinatio S. Basilij[a] Episcopi, qui tēpore Valentis Imp. doctrina & sapientia insignis, omnibusque virtutibus ornatus, mirabiliter effulsit, & ecclesiam aduersus Arrianos & Macedonianos mira cōstantia defendit. Samariæ in Palæstina S. Elisæi[b] Prophetæ, cuius sepulchrum demones perhorrescere S. Hieronymus scribit: vbi & Abdias Propheta quiescit. Syracusis S. Marciani[c] Episcopi, qui à B. Petro ordinatus Episcopus, post Euangelij prædicationem a Iudæis occisus est. Apud Suessiones SS. martyrum Valerij[d] & Ruffini, qui in persecutione Diocletiani a Preside Rictiouaro post multa tormenta iussi sunt decollari. Cordubæ SS. martyrum Anastasij[e] presbyteri, Felicis monachi, & Dignæ virginis. Constantinopoli S. Methodij[f] Episcopi. Viennæ sancti Atherij[g] Episcopi. Apud Ruthenos sancti Quinctiani[h] Episcopi.

IVNII 14.

Basilij.[a]] Hæc est dies ordinationis eius: natalis autē, cum ex hac vita migrauit, sup. Kal. Ian. Agunt de eodem hac die, Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorum. Contigit autē Basilij ordinatio post Eusebii prædecessoris obitum, Valentiniano & Victore Consulibus: est annus Domini secundum veriorem supputationem 369. Agit de eius ordinatione S. Gregor. Nazianz. in oratione de laudibus Basil. & in ea quam habuit in funere patris, insuper epist. 22. 23. 24. ad diuersos, & 29. ad S. Eusebium Episcopum Samosatensem, cum conuenisset ad electionē Basilij. Luculentissimū encomium in sanctū & Magnum Basilium insigni oratione descripsit beatus Ephrem Syrus, illustris & antiquus Ecclesiæ scriptor S. Basilio συγχρονος & amicissimus: est inter nondū impressa, quæ à se è Græco conuersa, & scholiis, vbi opus est, illustrata, propediē vna cum aliis eiusdē auctoris operibus, quotquot hactenus Græce reperiri potuerunt, in lucem editurus est R. D. Gerardus Vossius S. Theologiæ Doctor Germ. mihi Romæ longe amicissimus. Encomium autem illud in Magnum Basilium

filium esse S. Ephræm Syri, vel ex ipsa inscriptione conijcitur, vel quod se ipsum non semel in eadem oratione encomiastica nominet, & quæ ipsi cū Basilio acciderint inter alia cōmemoret. est eius exordiū: Καλὴν ἀκοήν μοι τὰ ὦτα ... [illegible] Hoc est: Præbete mihi aures, fratres charissimi, & pulcherrimā vobis historiā enarrabo, &c. Quin idem Ephrem eiusdē sui ipsius encomij meminit ī oratione in Quadraginta martyres, qua et præclaris laudibus exornat eundem S Basilium, retexens eius certamen aduersus Arrianos susceptum. Repetitur & perelegans quædā sub nomine incerti, sed antiqui auctoris Græci, [illegible] aut si malis [illegible] ante hac non edita, sanctorum Basilij, & Ephræm copiosam laudationē vtriusque cōtinens; quā ex vetustorū manuscriptorum codicum Græcorum collatione, licet anonymā, simul cum operib. S. Ephræm, idem auctor breui est editu: us: qui illam ex probabilibus coniecturis tribuit Amphilochio Episcopo, tantorum sanctorū studiosissimo. Incipit autem [illegible] illa [illegible] hoc est: Fratres, vti sem vobis narrationē institui facere de celebri Basilio, & Ephræm Syro, &c. Ceteras autē sanctissimi viri in Episcopatu res præclare gestas, per annos singulos, vt se habuerunt, digessimus in Annal. Eccles. idcirco hic parcius. Consule præterea, quæ supra notauimus Kal. Ian. in eius obitu.

b Elisæi Prophetæ.] De eodem hac die Beda, Vsuar. Ado, & cæteri Latinorum, nec non & Græci in Menologio. De eius sepulchro Samariæ posito, deq; miraculis ibi fieri solitis scripsit S. Hiero. epi. 27. in epitaphio Paulæ ad Eustochium; & in Abdiam proph. c. 1. in prin. Epiphan. de vit. & interit. Prophet. cap. 6. ignotus auctor apud Isidor. de vit. & mort. sanct. c. 36. Niceph. lib. 10. c. 13. Metaphrastes in Artemio die 20. Octob. qui & recitat de Elisæo encomium Basilij Seleuciæ. De Elisæi reliquiarum trāslatione facta Alexandriam agit Cedren. in Compen. anno septimo Leonis Magni Imperatoris.

c Marciani Episc.] De quo vet. manuscr. ex quibus recentiores, Maurolycus, Molanus, & Galesinus. Meminit de eodem Sophr. in oratio habita ī natali Apostol. apud Metaphr. 29. Iunij. Legimus eius Acta manusc. accepta ab ecclesia Caietana, apud quam illius venerandæ reliquiæ asseruantur, illuc translatæ, cū Saracenorum incursionibus Sicilia insula vexaretur. est illorū exordium: Post triūphalem, & c. ibi & de titulo martyrij mētio habetur. Agunt de eodem Græci in Menologio ad tertium Kalen. Nouemb. vbi eius martyrij Acta breui compendio referunt, quomodo à Iudæis occisus sit.

d Valerij & Rufini.] Agunt de his Beda, Vsuardus, Ado, Vuand. ac recentiores. Extant horum Acta, quæ descripsit Mombrit. to. 2. Petr. item in catal. lib. 5. cap. 116.

e Anastasij & soc.] Scripsit horū egregium martyrium S. Eulogius in Memorial. sanct. lib. 3. c. 8. eosq; hac die passos testatur, æra 891. a Christo Domino anno 853.

f Methodij Episc.] Agunt & Græci de eodem hac die in Menologio his verbis: S. Methodij, qui sanctas imagines oppugnantium errorem grauissimis diuinarū scripturarum testimonijs redarguēs, Orthodoxam Ecclesiæ Dei fidē protegens, multas ærumnas ab hæreticis perpessus, pro sancto venerabiliū imaginum cultu conseruando laborans, æternā requiem adeptus, peccatorum remissionem nobis exposcit. Eius natalis celebratur in sanctissimo sacello, in quo pretiosæ eius reliquiæ intra diuinum templum celeberrimorum Apostolorū repositæ sunt. Hæc ibi. Porro Methodius, antequam ordinatus esset Episcopus, functus est legatione Apostolica missus a Leone III. Roma. Pont. Constantinopolim, vbi eius ciuitatis ordinatus est Episcopus, anno Dom. 807. vt testatur Anastasius: Biblioth. in epist. ad Carolum Caluū, apud Sur. to. 5. in Dionysio, vbi hæc habet de S. Methodio: Hic a sede Apostolica Constantinopolim presbyter missus, eiusdem vrbis tenuit Pontificium, & ex tunc inter sanctos ab omnibus ob suæ confessionis & agonis

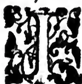
agonis certamen veraciter veneratur & colitur, &c. De eodē Cedren. in Michaele Imperatore, vbi etiā agit de alia legatione, qua Cōstantinopoli missus est Romam; de qua item Glicas in Theophilo Imp. de huius electione plura Theophanes in panegyrico de S. Nicephoro, apud Metaphrast. 13. martij. Migrauit ex hac vita anno Domini 847. vt testātur Acta S. Ioannicij abb. vbi & alia plura de Methodio, Apud Metaphrast. die 4. Nouēb. Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. Fuit & alius eiusdem nominis Methodius Eps Patarēsis, sanctitate & eruditione conspicuus, quē citat S. Ioannes Damasc. orat. 3. de imag. in fin. de quo Græci in Menologio ad 10. Kal. Iulij. Alius item Methodius Episcopus Tyri, de quo infra ad xiv. Kal. Octo. Ijdemq; tres omnes selectissimam lucubrationū suarū monumenta reliquerūt.

g Ætherij Episc.] De eodem hac die Beda & alij recentiores. Meminit eiusdē Ado in chron. anno Domini 604. numeraturque hic vigesimusnonus eius sedis Episcopus, claruitque temporibus Dagoberti Regis Francorum.

h Quinctiani Episc.] Agunt de eodem Vsuardus, & alii; sed cum presbyterum dicunt, errare noscuntur. Scribit de eo Greg. Turon. hist. Franc. lib. 2 cap. 36. & lib. 3. cap. 2. Sigebert. in chron. anno 506. Reperitur hic interfuisse Cōcilio primo Aurelianēsi habito tpibus Clodouei, nec non Aurelianensi quinto, tpibus Childeberti eius filii. Habetur mētio de eodē in rebus gestis S. Galli episcopi Aruernēsis.

xij E Decimoseptimo Kal. Iulij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

N Lucania apud Silarum flumen natalis SS marty. Viti,[a] Modesti, atq; Crescētiæ, q sub Diocl. Imp. ex Sicilia illuc delāti, ibidē post ollam feruētis plūbi, post bestias & catastas diuina virtute superatas,[b] cursum gloriosi certaminis peregerūt. Dorostori in Mysia S. Hesychij[c] militis, qui cum B. Iulio comprehēsus, sub Maximo Præside post eū martyrio coronatus est. Cordubæ in Hispania S. Benildis[d] martyris. Zephyrij in Cilicia S. Dulæ[e] martyris, qui sub Pręside Maximo ob Christi nomen virgis cęsus, in craticula positus, feruenti oleo incēsus, aliaque passus, martyrij palmam victor accepit. Palmyræ in Syria sanctarum marty. Libyæ,[f] & Leonidis sororū, & Eutropiæ puellæ annorum duodecim, quæ per diuersa tormēta ad coronā martyrij peruenerunt. Apud Valencenas depositio S. Landelini[g] abbatis. Aruernis S. Abrahæ[h] confessoris, sanctitate ac miraculis illustris.

IVNII 15.

Iti, Modesti, & Crescentiæ. a] Agunt de his ēt Beda, Vsuar. Ado, & alii. Horum Acta ex antiquis codicibus manuscriptis primū edidit Mombrit. to. 2. Petrus in catal. lib. 5. c. 118. in compēdium redegit; fusius eadem Sur. to. 3. Habemus eadē manuscripta vetusto charactere Longobard. Corpus venerandū S. Viti translatum esse Roma Parisios, scribit Sigeb.

in

in chron. anno Domini 755. Inde vero (vt idem ait) in Saxoniam delatum est anno a Christo 836. vnde inquit, Franci testati sunt, quod ab illo tempore gloria Francorum in Saxones translata est. De eadem translatione, & religioso cultu S. Viti apud Saxones, plura scribit Vuitichindus lib. 1. Gest. Saxon. Saxo Grammat. hist. Dan. lib. 14. Martin. Polon. Albert. Crant. in Metropol. Saxon. lib. 3. c. 6. nouissime Sur. tom. 7. ex auctore recitat, qui præsens interfuit, factamq; refert dicto anno Domini 836. Indict. 14. Ludouici Imper. anno xxiij. Quod pertinet ad translationem aliorum sanctorum martyrum corporum Roma in Gallias, vel in alias Transalpinas prouincias sæpe factas: nosse debemus id agi acceptũ eo tempore, quo Franci Romanam Ecclesiã a Longobardis alijsque tyrannis vindicantes, multis officiis de eadem sunt optime meriti: quod enim olim alias fuerat intentatum, tunc a Romanis Pontificibus consequi cœperunt. Nam vetus Romanæ Ecclesiæ consuetudo nõ tantum abhorruit, vt corpora sanctorum Roma transferri pateretur, verum nec tenues reliquias ex eis detrahi quoquo modo permisit. In hac sententia S. Grego. in registr. libro 3. episto. 30. ad Constantiam Aug. hæc ait: Romanis namque vel totius Occidentis partibus omnino intolerabile est & sacrilegum, si sanctorum corpora tãgere quis fortasse voluerit: quod si præsumpserit, certum est quia hæc temeritas impunita nullo modo remanebit. Pro qua re de Græcorum consuetudine, qui ossa leuare sanctorum se asserunt, vehementer miramur, & vix credimus, &c. His consentiunt, immo & planius declarant ea, quæ Sanctus Germanus ac eius collegæ legati Apostolici rescripserũt ad Hormisdam Papam sub Consulatu Rustici, anno Domini 520. Constantinopoli cum essent; & inter alia hæc verba: Iustinianus filius vester magnificus, res continentes fidei suæ facens, basilicam Apostolorũ, in qua desiderat sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Beati Laurentij reliquias esse, constituit: sperat per paruitatem nostram, vt prædictorum sanctorum reliquias celeriter concedatis. Habuit quidem petitio prædicti viri secundum morem Græcorum; & nos cõtra, consuetudinem Sedis Apostolicæ exposuimus, accepit rationem. Et quia talis est eius feruor fidei, q̃ meretur quicquid de sede Apostolica depoposcerit; & talis est, qui sperat vnde & salus animæ & fidei accrescat: talibus desiderijs postulata competit non negare. Vnde si beatitudini vestræ videtur, Sanctuaria beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, secundum morem, ei largiri præcipite; & si fieri põt, ad secundam cataractam ipsa Sanctuaria deponere; vestrum est deliberare, &c. Extant ad eosdem legatos Hormisdæ Papæ de eadem rescriptæ litteræ, aliæ itidẽ ad Iustinianum, significantis se tm̃ Sanctuaria mittere, extãt dictæ litteræ apud nos manuscriptæ ex codice Vicario acceptæ. Per Sanctuarium autem, velũ intelligere debemus, quod S. Gregorius in nuper citata ad Constantiã epistola Brandeũ appellat, ex quo sanguis effluxit, cũ a S. Leone Papa (vt ait) forcipibus incideretur, alibi autem idem appellat velamen, quod admoueri solitum erat sanctis martyrum corporibus, vt lib. 4. episto. 44. ex Synodo Romana, & lib. 12. decret. 4. Bradeum item appellat velum illud Ioannes diac. in vita S Greg. lib. 2. cap. 42. cum ingens de ea re miraculum narrat. Ex quibus omnibus liquet, non corpora, non fragmina ossium, vel tenuem rasuram illorum, sed tantum velum sacris admotum reliquijs, pro magno munere cõsueuisse Romanos Pontifices ad clarissimas personas, illas cupientes transmittere. Græcorum autem ab his fuisse diuersam consuetudinem, ex prædictorum assertionibus vidimus.

b Superatas.] Beda & Ado in suis martyrologijs inter alia tormenta addunt, S. Vitũ a Valeriano Iudice catomis cæsum. alij codices habent, Catomo Cæsum. Molanus multum laborat circa huius vocis intelligentiam, multaque erudite cum dicat, nec tamen rem assecutus sibi ipsi visus est. Arbitratus sum aliquando textũ esse deprauatum, vt pro catomis, latomiis, sit restituendũ, de eo etiam genere tormen-

tormentorum hæc Isidor.lib.5.Orig. Latomia (licet alij plerique codices hēant Lautumna) est supplicij genus ad verberandū aptum, inuentum a Tarquinio Superbo ad pœnas sceleratorum. Iste.n. prior latomia, seu lautumias, tormenta, fustes, metalla, atq; exilia adinuenit, &c. Acquiescerem prædictæ Isidori interpretationi, nisi Festus, Liuius, Plautus, alijque antiquiores latomias, seu latumias, vel lautumias (vt legitur apud Plautum in Penul.) lapidinas intelligerent, vel ipsa loca cæsis lapidibus execta: quo sensu & carcer Syracusanus, de quo Cic. in Ver. lib.7. latomia est appellatus, sic & omnis carcer, vt l.9.ff.ex quib.causis maior. Inclusos velut latomijs, vinctorum numero haberi placet; quia nihil intersit, parietibus, an cōpedib. teneatur. Habent eandē vocem, catomū, Beda, & Ado die 18. Nouembr. in Romano mart. sed in alio sensu, cum dicant: Catomo suspendi eū ac verberari iussit: per catomum vinculū quoddam intelligentes, quo martyr ad verbera suspensus esset. Arrideret mihi qd Molanus e Græca voce deducit, vt κάτωμος idem quod demissis armis, pedibus videlicet in altū suspensis, sic martyr ad verbera expositus fuerit: sed qm̄ eiusmodi non leguntur in Actis eiusdem martyris, neq; apud Prudētium in Romano, neq; apud alios qui passionē eius retexerūt; sicut ipse, ita & ego his minus assentior. Sed cū secundā editionem nostrarum Notationū meditarer, accidit, vt de re adeo ambigua agerem cum nostro dño Latinio, viro insigniter erudito, & in rebus Ecclesiasticis admodum versato: quem eiusmodi reperi esse sniæ, vt idē esset, catomis aliquē cedere, qd solent ludimagistri ad humeros alicuius appensis pueris in eorū nates infligere verbera. Sicq; tum Vitum, tū Baridā, quod pueri essent, puerorū more iussos esse virgis verberari. Cæterum more puerorum, maioris ignominiæ irrogādæ causa, haberi apud Victorē cæsum esse catomis venerabilem senem Thomā sanctissimum Episcopum: quod ille de persecut. Vuandal. lib.1. sic describit: Quodā tempore venerabilem senē in publica facie catomis ceciderunt. Adducebat adhuc ille, Hippocratem lib.1. de Articul. κατωμίζειν vti pro, in humeros leuare aliquem probantur hæc a nobis, eoque magis, quod Iosephus in Iudaicis Antiquit. lib.5.c.10. κατωμ... vtitur pro eo quod habet Latina versio, humeris impositas Gazæ portas Samsone, quod & obseruat Suidas in verbo κατωμάδιν.

c Hesychij.] de eo item Beda, Vsuar. Petrus in catal.l.5.c.56.& in Iulio martyre eodem lib.c.119 & alij recentiores.

d Benildis.] Scripsit nobile certamen eius S.Eulogius in memor.sanct.lib.3.c.9 passamque tradit æra 81. anno a Christo Domino 853.

e Dulæ.] Agunt de eodē Græci in Menologio, vbi de eo pluribus; fusius autem Metaphrastes, quem Latine a se redditū recitat Lipom.tom.7.ex quo Sur.to.3. De Zephyrio ciuitate, de qua hic habetur mentio, agit Plin.lib.5.c.27.& alij.

f Libyæ & Leonidis.] Harum martyrium narrat S. Brienna in Actis S. Febroniæ, quæ extant apud Lipom.to.7.& Surius to.3. his verbis: Recordare Libyam & Leonidem, sorores illas duas, quæ martyrium gloriose pertulerunt, e quibus Libya ipsa gladio percussa, capite priuata est; Leonidis vero in ignē coniecta fuit. Recordare, quemadmodum puella Eutropia, duodecim annos nata, martyrium sustinuerit, &c.

g Landelini.] Huius Acta retulit Sur. in to.3. Diuersa ab his scripta fuisse a Philippo abb. testatur Molan. in additio. ad Vsuard. qui & de eo pluribus agit in Indic.SS.Belg. Trithe. etiam de vir.illustr. ord.S.Benedicti lib.3.c.100. eumque claruisse ait anno Dom. 660. Constat quidē vixisse temporibus S. Martini Papæ & martyris, a quo & munus prædicandi suscepit, nauiterque impleuit.

h Abrahæ.] Scripsit eius res gestas Gregor.Turon.lib.sanctor.Patrum c.3. Agit de eodem in histor. Franc. lib.2. cap. 21. in fi. de hoc ipso scripsit egregium epitaphium Sidonius Apol. quod vna cū epi. dedit ad Volusianum Episcop. lib. 7. epi. Claruit circa Annum Dom.460.

Sexto-

16 Sextodecimo Kal. Iulij. Luna. F xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

Eſontione in Gallijs SS. mart. Ferreoli [a] presbyteri, & Ferrutionis diac. qui a B. Irenæo Epō ad prædicandũ verbũ Dei miſſi, poſtea ſub Claudio Iudice diuerſis pęnis excruciati, gladio feriuntur. Tarſi in Cilicia SS. mart. Quirici [b] & Iulittæ matris, ſub Diocletiano Imper. quorum Quiricus triennis puellus, cũ matrem, quæ ante Alexandrũ Præſidē neruis diriſsime cædebatur, implacabili luctu lugeret, ad gradus tribunalis illiſus interijt: Iulitta vero, poſt dira verbera & grauia tormēta, martyrij ſui curſum obtruncatione capitis impleuit. Moguntiæ paſsio SS. Aurei, [c] & Iuſtinæ ſororis eius, & cæterorũ martyrũ, qui ſynaxim in Eccleſ. agentes ab Hunnis Germaniam diripientib. trucidati ſunt. Amathuntæ in Cypro S. Tychonis [d] Epiſcopi, tp̄e Theodoſij Iunioris. Lugduni depoſitio beati Aureliani [e] Epiſcopi Arelatenſis. Nannete in Britannia Minori S. Similiani [f] Epiſcopi & confeſs. Miſnæ in Germania S. Bennonis [g] Epiſcopi. In Brabantia ſanctæ Lutgardis [h] virginis.

I. V. N. N. I. I. 16.

Erreoli & Furrutionis. a] De his itē Beda hac die Vſuard. Ado, & alij. Horum martyrium deſcriptum habetur in Actis SS. Felicis & Fortunati, apud Sur. to. 2. die 23. April. & tom. 7. De miraculis ad ipſorũ ſepulchrũ agit Greg. Turon. li. de glo. mart. c. 71. Fuit præterea Ferreolus alius martyr & Epiſc. Viennenſis, de quo ſuo loco plura inferius ad xiiij. Kal. Oct.

b Quirici & Iulittæ.] De his Beda, Vſuard. Ado, & cęteri Latinorũ, Græci autem in Menologio Idibus Iulij, vbi Tarſi Ciliciæ eos occubuiſſe martyrio tradunt: quod verum eſſe, legitima eorundē Acta teſtantur. Ex his plerią; Latinorum ſunt corrigendi, qui Antiochiæ eos paſſos referunt. Exciderũt procul dubio ea Acta Quirici & Iulittæ, quæ S. Gelaſius Papa, vt commentum hæreticorum, ex quibus & ſubſannandi tribueretur occaſio, procul reiecit in Decret. de ſcript. apocryph. apud Gratian. diſtin. 15. c. Sancta Rom. Diuerſa omnino ab illis cenſentur ea quæ recitat Metaphr. quæ & retulit Lipom. in to. 6. & Sur. in tom. 3. nec non Mombrit. licet paulo diuerſe in to. 2. quorum ſummam Græci referunt in Menologio, & hic breuius comprehenſa narrantur. Molanus in Addit. ad Vſuar. 2. edit. poſt Lipomani & aliorum eruditorũ ſententiam, dum probat eadem a Metaphraſte edita Acta productorum martyrum, addit, Gelaſium non intellexiſſe de illis ipſis Actis Græce conſcriptis, ſed quæ latine edita in vet. manuſcr. habentur: ea videlicet, quorum eſt exordium: Domino fratri & coepiſcopo Zoſimo Theodorus,

rus,

ras, &c. De erudito ac prudentissimo viro quid iure dicam, nihil habeo, nisi hoc vnum, qđ inciderit in eadē Acta deprauata. Si quidem illa Acta Quirici, & Iulittæ, quæ scripsit Theodorus Eps ad Zenonem coepiscopum, quæ & in vetustissimo codice hēmus in nostra bibliotheca, sunt sane eiusmodi, vt in omnibus conueniant cum ijs quæ vel Metaphrastes edidit, vel in Græcorum Menologio, vel hic summatim collecta narrantur: sed & eo fideliora existimanda sunt, qđ certus inscribitur auctor, qui (vt ipse profitetur) in id præsertim incumbit, vt vera certaque de ijsdem sanctis martyribus Acta ex antiquis monimentis edendo, falsa illa, vt ait, insulse, mendaciter, ac denique hæretice a Manicheis de ijsdem sanctis conscripta, abolenda, & ab Ecclesia Catholica prorsus proscribenda curet. Ex hmōi Theodori Episcopi præfatione satis notatur, quænam illa fuerint horum martyrum Acta a Gelasio improbata: de eo.n. Actorum libello hæc ibidem Theodorus: Tali, inquit, erat execratione digestus, vt meritò huic coaptetur illa sententia, quam quidam contulit Patrum: Vere (inquiēs) ranæ & culices digni sunt ista scriptura. Nā (quia textus ille satis declarat) datur conijci (Deo amabilis) vt Manichæorum sit ista descriptio, qui crucem Christi scandalum & stultitiam putant. Hæc & alia ibi Theodorus, qui & sincerissima istorū Acta edidit, accepta (vt ait) a Martiano Tribuno Notario, qui eadem nactus fuerat a Zenone Isauriæ Episcopo. Exscripsisse ea Theodorus vt temporibus Iustiniani Imp. longe ante tempora Metaphrastis. Translata fuisse horum sanctorum martyrum corpora in Gallias per sanctum Amatorem Episcopum Antisiodorensem, prædecessorem sancti Germani, cum in Orientem peregrinatum esset, tradit Mombrit. vbi supra.

c Aurei & Iustinæ.] Agunt de his hac item die Beda, Ado, & recentiores. De grassatione barbarorum in Moguntinam Ecclesiam scribit in primis Ammianus Marcellinus lib. 27. itemque S. Hieron. epist. 11. ad Ageruchiam. An autem illarum cladium tempore hi passi sint, vel quando postea Attila irrupit in Gallias, nobis non satis est exploratum. Sane quidem tam S. Hieron. quam Ammianus testantur, tunc tēporis multa millia hominum fuisse Moguntiæ in Ecclesia trucidata. De miraculis S. Aurei conscriptum esse libellum, testatur Molanus in annot. ad Vsuardum.

d Thyconis Episc.] De eo item hac die Græci in Menologio, vbi tradunt hunc à S. Epiphanio Episcopo Salaminæ Cypri fuisse ordinatum Episcopum temporibus Arcadij Imperatoris.

e Aureliani Episc.] De eo hac die Vsuard. Ado, & alij. Nonnulli hunc Aurelium dicunt, atq. ita subscribitur Concilio Aurelianensi quinto: cui lectioni consentit S. Gregorij Papæ epistola ad Vigilium Episcopum Arelaten. 115. lib. 7. regist. Indict. 2. At vero Aurelianus, & non Aurelius dictus habetur in Actis quintæ Synodi. Ad hunc ipsum Aurelianum Episcopum Arelatensem extat epist. Vigilij Papæ, quæ recitatur in quinta Synodo collat. 7. Dicta Synodus Aurelianensis, cui interfuit Aurelianus, celebrata est anno 38. Childeberti filij Clodouei Regis Francorum, est annus Dom. quingentesimus secundus.

f Similiani Episcopi.] Vsuardus de eodem hac die, adstipulanturq. vetera manuscript.

g Bennonis Epis.] Hunc Hadrianus Sextus Rom. Pont. numero Sanctorum adscripsit, vt ex eius Actis apparet: idque in eiusdem Hadriani Itinerario testatum habetur: Scripserat iam olim Trithemius abb. ad Iulium Papā epist. 64. id exposcēte Georgio Duce, pro canonizatione S. Bennonis, in qua hæc inter alia de eius vita atque miraculis: vita Bennonis sanctissima, plena virtutibus, a vetustioribus, suisque contemporaneis luculenter habetur descripta, & multa quotidie in Eccles. Misnensi ad eius tumulū fiunt miracula. Hæc ille. De eodē Cochlæus in cōment. de Act. & script. Luth. anno Domini 1524. Extat de eius canonizatione Pōtificium diploma, quod hactenus asseruatur Romæ in Ecclesia S. Mariæ de Anima, nationis Teutonicorum, quo quidem

dem significatur, anno Domini 1523. die Dominico, in die festo sanctissimę Trinitatis, qui fuit 31. Maii, a dicto Pontifice canonizatos esse S. Bennonem Episcopum Misnensem, & S. Antoninum Archiepiscopum Florentinum, solemnitatemque S. Bennonis relatam esse ad decimamsextam diem mensis Iunij, atque ab eodem Pontifice cõcessam plenariam indulgentiam, eandem Ecclesiam ea die visitantibus. Huius autem pręclarissimas res gestas Hieronymus Emser scriptis mandauit: recitantur apud Sur. to. 7. Ibidem est eiusdem auctoris carmen, & sacer hymnus Bartholomæi Steni. Migrauit ex hac vita anno a Christo Domino 1106. ætatis suæ nonagesimosexto, sedis autem quadragesimo.

h Lutgardis.] Eius Acta conscripsit Thomas Cantipratensis, descripsit vero Sur. to. 3. De ea item agit Molanus in Indic. sanct. Belgij, & in additione ad Vsuardum hac die. defuncta est anno Domini 1246.

17 Quintodecimo Kal. Iulij. Luna. G x

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

Omę natalis sanctorum ducentorum [a] & sexagintaduorum martyrũ, qui in persecutione Diocletiani pro fide Christi necati, positi sunt via Salaria veteri ad Cliuũ Cucumeris. Tarracinæ S. Montani [b] militis, qui sub Hadriano Impe. & Leontio Consulari, post tormenta, martyrii coronam accepit. Apud Venafrum SS. mart. Nicandri [c] & Marciani, qui in persecutione Maximiani capite cæsi sunt. Chalcedone SS. mart. Manuelis, [d] Sabelis, & Ismaelis, qui pacis causa apud Iulianum Apostatam pro Rege Persarum legatione fungentes, cum Imperatoris iussu idola venerari compellerentur, idque constanti animo recusarent, gladio feriuntur. Apollonię in Macedonia SS. mart. Isauri [e] diaconi, Innocentij, Felicis, Hieremiæ, & Peregrini Atheniensium, qui a Tripontio Tribuno varie torti, capite obtrũcati sunt. Ameriæ in Vmbria S. Hymerij [f] Episcopi, cuius corpus Cremonam translatum est. In pago Bituricensi S. Gundulphi [g] Episcopi. Aurelianis S. Auiti [h] presby. & confes. In Phrygia S. Hipatii [i] confess. Item S. Bessarionis [k] anachoretæ. Pisis in Tuscia S. Rainerii [l] confessoris.

Y IV-

DVcentorum sexagintaduorum mart. [a]] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac recentiores. Positi dicuntur ad Clivum Cucumeris: eo enim nomine erat appellatum vetus cœmeterium via Salaria, vt constat ex indice cœmeteriorum Vrbis, quem exscripsimus ex manuscripto Vatican. lib. Censuum.

b Montani.] Cuius vitæ Acta accepimus ab Ecclesia Caietana. est illorum exordium: Montanus miles & ciuis Romanus, &c.

c Nicandri & Marciani.] Horum illustre martyrium etiam in Orientali Ecclesia anniuersaria die recolitur: agunt etenim de his Græci in Menologio sexto Idus Iunij, vbi passionis ipsorum cruciamenta his verbis narrantur: Certamen sanctorum martyrum Nicandri & Marciani, qui propter Christianæ fidei confessionem sub præside Maximo in carcerem coniecti, cum ad negationem adigi non possent, ferreis vngulis lacerantur, & in excelsis trabibus suspensi, atque detracti, super carbones ignis extensi, virgis desuper verberantur, salsoq; aceto perfusis plagis, testis acutis perfricantur, lapidibus ora contusa, & facies confractæ, postremo linguæ gladio excisæ, & ense percussi migrauerunt ad Dominum. Hactenus ibi. Petrus in catal. lib. 5. cap. 90. nonnisi vltimum horum supplicium refert: additque passos esse prid. Non. Iunij inter Atinam & Venafrum; corpusque Nicandri Vennafrum, Marciani Vero Atinam ait delatum. Porro Nicandri vxorem, quæ virum ad martyrium roborauerat, post triduum capitalem subijsse sententiam, tradi. Vigent hactenus in Æquicolis horum martyrum priscæ memoriæ. Sancti Nicandri ecclesiam apud Vrbem positam, via Lauicana, Gelasius Papa dedicauit, vt apparet ex libro de Roman. Pont. Petrus diac. bibliothec. Cassin. in libro de viris illustr. eiusdem monasterij cap. 45. testatur a Petro eiusdem cœnobij diacono scriptum esse sermonem, legendum in vigilijs prædictorum martyrum, additumq; ab eodem officium ecclesiasticũ recitandũ in die eorum celebritatis. Horum martyrũ Acta manuscripta extant in biblioth. nostræ Congregationis.

d Manuelis, Sabelis, & Ismalelis.] Græci ẽt de his in Menologio hac die, ibique eorum certamen referunt; vberius autem Metaphrastes ex antiquioribus monumentis: eadem & Lipom. to. 6. & Surius recitat tom. 3.

e Isauri diac. & soc.] Agunt de his itẽ hac die Græci in Menologio, ibique eorum martyrium explicant.

f Himerij Episc.] de quo Petr. in catal. lib. 5. cap. 122. & Molanus in addit. ad Vsuardum.

g Gundulphi episco.] De eodem Molan. in addit. ad Vsuar. & Galesin. in suo Martyrol.

h Auiti presbyteri.] Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij recentiores: licet apud Bedam Vitus pro Auito mendose legatur. Scribit de eo Gregor. Turonen. hist. Franc. lib. 3. cap. 6. idemq; de alio Auito abbate libro de glor. confess. cap. 99. De eodem Auito presbytero, de quo agimus, scribit Ado Viennen. in chron. & Sigebert. in chron. anno. 495. Eius vero res gestas atque miracula edita fusius scripta refert Sur. to. 3. Fuit eiusdem nominis episcopus Viennensis, qui secundus sedit post S. Mamertum, de quo plura Ado Vien. in chron. Vixit, & alius eiusdem nominis in Oriente Auitus monachus, cuius meminit Suidas.

i Hypatij.] De quo item Græci agunt in Menologio, eiusque Acta ibidem paucis referunt.

K Bessarionis.] Græci itidem de eo in Menologio, eiusque vitam breui compendio comprehensam referunt. Est frequẽs mentio de Bessarione, eiusque disciplina, in Vit. par. 2.

l Ramerij.] Agit de eodem Molan. in additionibus ad Vsuardum edit. 2. testaturque eum ex hac vita migrasse anno Domini 1161.

Quarto-

28 Quartodecimo Kal. Iulii. Luna. A ix

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9
t u A B C D E f F G H M N P
10 11 12 13. 14 15 16 17 16 17 18 19 20 21

ROmæ via Ardeatina natalis SS.mār.Marci [a] & Marcelliani fratrum, qui in ꝑſecutione Diocletiani a Iudice Fabiano tenti, & ad ſtipitē alligati, in pedibus clauos acutos acceperūt: cumq. nō ceſſarent laudare Chriſtū, lanceis per latera transfixi, cū gloria mart. ad ſiderea regna migrarunt. Malacæ in Hiſpania SS.Mart.Cyriaci [b] & Paulæ virginis, qui lapidib. obruti, inter ſaxa aīas cęlo reddiderunt. Tripoli in Phœnicia S.Leontii [c] militis, qui ſub Hadriano Præſide, vna cū Hypatio Tribuno, & Theodulo, quos conuertit ad Chriſtum, per acerba tormenta peruenit ad coronam martyrii. Eodem die Sancti Aetherii [d] mart. qui in perſecutione Diocletiani poſt ignes & alios cruciatus gladio cæſus eſt. Alexādriæ paſſio S. Marinæ [e] virginis. Burdigalæ S. Amandi [f] Epiſcopi & conf. Apud Saccam in Sicilia S. Calogeri [g] eremitæ, cuius ſanctitas in energumenis liberandis maxime effulget. Schonaugiæ S. Elizabeth [h] virginis, monaſticæ vitæ obſeruantia celebris.

IVNII. 18.

MArci, & Marcelliani. a] De his Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes Scriptæ ſunt horum res geſtæ in Actis S. Sebaſtiani, apud Sur.to.1.die 20.Ianuarii.

b Cyriaci & Paulæ.] Vſuard. itē de his hac die. Petr.in cat.li 5. c. 125. Vaſæus in chro. itē Flos SS.Hiſp.& Theſ.cōc. to.2.

c Leontii.] Agūt de eo & Græci in Menologio, vbi & eius Acta ſummatim collecta narrantur. q̄ prolixius Metaphr. eſt proſecutus, ex quo Lipo.to.7. & Sur.to.3 referunt eadē. Meminit huius Leontii, vt perilluſtris martyris, Theodoretus in cōmentario de Euangelica veritate lib.8. de martyrib.in fi. Tradit Procop.lib.3.de edific.Iuſtin.Imp.eidē martyri ab eodem Iuſtiniano extructā eſſe magnificentiſſimā baſilicam. Erat & Tripoli in Phenicia nobilis memoria Leontij martyris, cuius mentio eſt in Quinta Synodi, act.1.

d Aetherii.] Græci itidē de eo agunt in Menol.eiuſq; martyriū paucis deſcribūt.

e Marinæ.] De ea & Ado hac die, q̄ martyrē eā dicit; cui tñ vet.manuſcr.cōtradicunt. Hæc etenim illa eſt, quæ virili habitu Monaſticā exercuit diſciplinam, Marinuſq; nomine dicta eſt, cuius præclare geſta narrantur in vit. Pat. par.1.c.44. Pet. cat.lib.6.c.108.ex quib. & alii accepere.

f Amandi epiſc.] De eodē antiquæ tabulæ, ex quib.ēt Molan.in addit.ad Vſuardū. Succeſſit hic S Delphino, ad quē extant Paulini epiſtolæ, qui & ad Amandū ſæpius ſcripſit, extantq; ſex ad eum datæ epiſtolæ, quarū aliquæ ſcriptæ videntur anteq̄ eſſet Eps, cum adhuc S. Delphinus ſuperſtes eſſet, Meminit eiuſdem Amandi ex verbis Paulini Gregor. Turon. de geſt.Franc.lib.1.c.19. & de glor. confeſs.

c.45. Claruit tpibus Honorij Imp. Huic accepta ferimus ea, quæ S. Paulini Episc. Nolani reperiuntur scriptorũ monumẽta: cũ ille, sicut diuitiarũ, ac sui ipsius, sic & lucubrationũ suarũ cõtemptor esset: & licet eas S.Hieron. ac ẽt S.Aug.& alii mirifice prædicarent, ipse tñ easdem floccifaciens, perire fineret. Tantę iacturæ occurrit S.Amandus, ad quẽ Paulinus hæc aliqñ: Legimus, inquit, in tergo epistolæ annotationẽ epistolarũ, quas meas esse indicatis: nam vere prope earum oĩum immemor erã, vt meas esse nõ recognoscerẽ, nisi vestris litteris credidissem. Vnde maius accepi documentũ charitatis vestræ: quia plus me vobis, q̃ mihi, notum esse perspexi. Hymnos, quos desiderabã, accepisse gaudeo, &c. Extat hæc Paulini citata epist. manuscr. in archiuo Nolano, q̃ inde descriptã ab erudito viro mei studiosissimo R.D.Antonio Agellio, clerico regulari, pro magno accepi munere.

g Calogeri.] De eo hac die Maurol. qui illũ ipsũ fuisse opinatur, cuius meminit S.Greg. Papa dialog. lib.4. cũ de interitu Theodorici impijssimi Regis a solitario quodã ꝑuiso sermonẽ hẽt. De eodẽ plura Breuia. Gallic. itẽ Fazel. de reb. Sicul. li.6. prioris decad. c.3. licet in quibusdã mẽdosa. Claruit hic sãctus & viuẽs & post obitum multis miraculis, quib. eius sanctitatẽ Deus in toto Siciliæ regno testatam fecit. Ipsius nomen in Ro. Martyrologium referri, S.D.N.Clem.VIII. mandauit.

h Elizabeth virginis.] De ea & Molan. in addit. ad Vsuardũ, aitq; eius Acta scriptis mandata per Echertum monachum: itemque Einichonem abb. ipsius laudes scripsisse tradit Trithe. lib. de vir. illustr. ord. S.Bened. lib.2. c.120. plurib. autem lib.3. c.315. Obijtque (vt ait) anno Domini 1165. suæ ætatis 36.

viij B. Tertiodecimo Kal. Iulii. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

Mediolani SS. mart. Geruasii [a] & Protasii fratrum: ex quibus priorẽ tandiu iussit Astasius Iudex plumbatis cædi, quousq; spiritũ exhalaret, sequentem vero fustibus cæsum capite truncari. Horum corpora, [b] Domino reuelante, B. Ambrosius sanguine consperſa & ita incorrupta reperit, ac si eo die fuissent interempti: in quorum translatione cæcus feretri tactu lumẽ recepit, & plurimi vexati à dęmonibus liberati sunt. Rauẽnæ S.Vrsicini [c] mart. qui sub Paulino Iudice post plurima tormẽta in cõfessione Dñi immobilis permaneus, capitis abscissione martyriũ cõpleuit. Sozopoli S.Zosimi [d] mart. qui in persecutione Traiani sub Domitiano Pręside post acerbos cruciatus capite amputato victor migrauit ad Dñm. Aretii in Tuscia SS. mar. Gaudentii [e] episc. & Culmatii diaconi, qui tempore Valentiniani furore Gentilium cæsi sunt. Eodem die S.Bonifacii [f] mar. discipuli B.Romualdi, qui a Rom. Pontif. ad prædicãdum Euangelium in Russiam missus, cum per ignem transisset illæsus,

regemque

regemq. ac populum baptizasset, a furente Regis fratre necatus, optatā martyrii coronā accepit. Rauennæ S. Romualdi [g] anachoretæ monachorum Camaldulensiū Patris, qui collapsam in Italia eremiticam disciplinam restituit, ac mirifice propagauit.

IVNNII. 19.

Geruasij, & Protasij. a] De his etiam Beda, Vsuard. Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio prid. Idus Octobris. Feruntur horum res gestæ scriptæ a S. Ambrosio ex libello Philippi: eas refert Mombrit. tomo 1. Lipom. tom. 1. ac demum Sur. tomo 3. Descripsit autem & alia horum Acta Metaphrastes, quæ Lipomanus super diuersitate narrationum vtcumque concordare conatus est: recitat eadem Sur. tomo 3. His non dissimilia sunt ea, quæ Actis sanctorum Syri & Euentij intexta habentur: descripsit eadem Sur. to. 7. die 12. Septembris ex manuscr. At non tantum me reddit ancipitem, quod in prædictis Actis nomine S. Ambrosij editis nulla de Nazario & Celso habeatur mentio, vel quod sub diuerso Præside passi habeantur, quæ & Lipoman. excusat: sed quod me maiori difficultate inuoluit, est illud in primis, quod non tantum in prædictis nulla habeatur de Nerone mentio, vel alterius cuiuspiā Imperatoris, sed Augustorum plurium tunc simul regnantium idem auctor meminerit; adeo vt ad alia tempora potius quam Neronis illorum martyrium referre videatur. Huc accedit; quod dum de bello Marcomannico ibi mentio fit, nihil sane est, vt ea ad Neronis tēpora possint accommodari: siquidem nullum tale bellum tunc gestum esse, perspicuum est. Cum itaq; ex illis Actis exploratum habeatur, plures Augustos tunc simul imperasse, insuper Marcomannicum bellum excitatū esse; cogimur, vel inuiti in eam ire sententiam (si tamen ea Acta certa firmaque & Ambrosij esse dixerimus) vt credamus hos passos esse temporibus Marci Aurelij Antonini & Lucij Veri Augustorum, quorum Imperij anno nono Marcomannicū bellum exortū est. Sane quidem nec Beda, nec Vsuardus, vel Ado, aut antiquorū aliquis, vel vetera manuscripta, cum de his martyribus agunt, vel de eorum parente Vitale ad 4. Kalen. Maii, vllam de Nerone faciunt mentionem. Hæc tamen alijs expendenda relinquimus. Meminit eorumdem martyrum S. Ambrosius in Luc. libro 7. cap. 13.

b Horum corpora.] De horum inuentione extat sermo S. Ambrosij 5. de sanct. & lib. 7. epist. 53. & 54. edit. Rom. agit de eadem S. Augustin. sæpius, vt in lib. 9. confess. cap. 7. serm. 39. de diuers. c. 5. & de Ciuitate Dei lib. 22. c. 8. Paulinus in vita S. Ambrosij, auctor libri de vita perfecta ap. d Hieron. to. 9. Greg. Turon. de glor. martyrum c. 47. Legi & de ea hymnum in Breuiar. Tolet. Constat autem prædictorum sanctorum martyrum reliquiis quā plurimas Ecclesias esse locupletatas, eorumq; nomine erectas esse memorias. Romæ etenim Vestina illustris fœmina in ipsorum honorem basilicam construxit, quā S. Innocentius Papa dicauit, & titulo exornauit, Vestinæque titulus, vel SS. Geruasij & Protasij dictus repetitur. de his in lib. de Rom. Pontificibus in Innocentio Papa, & in regist. S. Greg. lib. 9. epist. 22. Dicitur hodie Titulus S. Vitalis, cuius ornamēto insignitus est presbyter Cardinalis Illustrissimus ac Reuerendissimus Donatus Cæsius, de nostra Cōgregatione optime meritus. S. Paulinus eorundē reliquias in Fundana basilica a se erecta collocauit, vt ipse scribit ad Seuerū epist. 12. S. Gaudentius easdem sacra pignora condidit in basilica ad Concilium Sanctorū dicta, vt ipse refert in sermo. de eius dedicatione habito. Gallia ēt fere tota ijsdem reliquijs ditata est. Testis est de his Greg. Turonen. vbi sup. c. 47. cum de his agens, ait: Per totum Galliarū ambi-

tum, Deo propitio, ſunt delatæ. Et paulò poſt: Ex hoc enim eorũ reliquiæ affatim collectæ, per vniuerſam Italiam & Galliam ſunt diuiſæ. Idemq; lib. 10. c. 31. hiſt. Franc. agẽs de eccleſia erecta Turoni, ibi horum reliquias poſitas eorumq; nomine eam appellatam eſſe teſtatur. Pariſijs etiam in baſilica S. Vincentij eas eſſe poſitas teſtatur Aim. lib. 2. c. 20. Ad Noricos vſque eaſdẽ eſſe delatas, ſcribit Eugipius abbas in vita S. Seuerini Noricorũ Apoſtoli. Conſtat inſuper tranſmarinas Africanæ eccleſiæ oras tantis fuiſſe munerib. exornatas. Cũ etenim ſcribat S. Auguſt. de ciuitate Dei lib. 22. c. 8. in Victoriana villa nomine prædictorũ martyrum erectam eſſe memoriam; conſequens eſt, vt eorum martyrũ reliquijs minime caruerit: nam abſque reliquijs martyrũ in eorum honorem eccleſias erigi prohibuerat Concilium Africanum can. 50.

c Vrſicini.] De eo item hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Receſet eius Acta Petrus Damiani in ſerm. de SS. Vitale & Valeria: refert eũ Sur. to. 2. die 28. Aprilis. & Mombrit. in S. Vitale to. 2. Hieron. Rub. hiſt. Rauen. lib. 1. Venãtius Fortun. in vita S. Martini lib. 4. agens de Sanctis Rauennatis Eccleſiæ, hos ſcribit verſus.

Inde Rauennatẽ placitã pete dulcius vrbem,
Pulpita ſanctorum per relligioſa recurres,
Martyris egregij tumulum Vitalis adora,
Mitis & Vrſicini, Pauli ſub ſorte beati,
Rurſus Apollinaris pretioſi limina lambe,
Fuſus humi ſupplex, & templa per omnia curre.

d Zoſimi.] De eodem item Græci hac die in Menologio. Deſcripſit eius Acta Metaphraſtes, quæ retulit Lipom. in to. 7. & Sur. to. 3. hac die.

e Gaudentij & Culmatij.] Horum Acta manuſcrip. accepimus ab Eccleſia Arretina.

f Bonifacij.] Huius egregia facta Petrus Damiani conſcripſit in vita S. Romualdi, quæ extat apud Lipom. to. 8. & Sur. to. 3. hac die. Vixit temporib. Othonis Imp. cuius erat affinis, circa annum Domini milleſimum.

g Romualdi.] Scripſit (vt nuper diximus) eius præclara Acta Petrus Dam. qui eum affirmat vixiſſe annos centũ viginti, quorũ viginti in ſæculo, tres in cœnobio, reliquos vero exegit in ſolitudine. Tranſlatum tradunt eius corpus Fabrianum oppidum in Piceno, vbi magna veneratione colitur: Tranſlationis hiſtoriã manuſcriptam accepimus. De eodem ſancto vide ſuperius die 7. Febr.

vij C Duodecimo Kal. Iulij. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23

NAtalis S. Siluerij [a] Papę & mart. qui cum Anthimum Epiſcopum hęreticũ ab Agapito prædeceſſore ſuo depoſitum reſtituere noluiſſet, agente impia Theodora Auguſta, a Belliſario in exilium pulſus ad inſulã Pontiam, [b] ibidem pro fide Cathol. multis ærũnis confectus defecit. Romæ depoſitio S. Nouati, [c] filij B. Pudẽtis ſenatoris, & fratris S. Timothei presby. & ſanctarũ Chriſti virginũ Pudentianæ & Praxedis, qui ab Apoſtolis eruditi ſunt in fide. Horum domus in Eccleſ. cõmutata, Paſtoris Titulus appellatur. Tomis in Ponto SS. mart. Pauli [d] & Cyriaci. Petræ in Palæſtina S. Macarij [e] Epiſco-

pi.

pi, qui ab Arrianis multa passus, in Africa relegatus quieuit in Domino. Hispali in Hispania S. Florentiæ [f] virginis, sororis Sanctorum Leandri & Isidori Episcoporum.

IVNII 20.

a Silverij Papæ.] De quo itē hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac reliqui. Successit hic Agapeto, anno Dom. 536. Egimus de eo cumulate in annalibus Ecclesiasticis. Illic de Belisario, cuius hic habetur mentio, locupletius, vbi & de eius calamitate plura diximus.

b Ad insulam Pontiam.] Licet hæc de insula Pontia in lib. de Romanis Pontificibus scripta habeantur: tamen Liberatus diaconus, qui eodē sæculo claruit, in Breuia. heresis Nestorianæ & Eutych. c. 22. aperte testatur S. Silverium missum fuisse in exilium Pataram Liciæ: sed loci illius episcopo apud Iustinianum agente, Romā reuerti iussum, ab aduersarijs in Palmaria insula esse detentum, illicq; custoditum, inedia defecisse. Hæc cum scribat Liberatus, ac de Pontia insula verbū nullum faciat; existimamus (nisi sit error in codice) ipsum errasse in nomine insulæ, cum sint sibi proximæ, ac Palmariam loco Pontiæ posuisse.

c Nouati.] Agunt de eodē hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij recētiores. Extant eius Acta a Pastore presbytero scripta, quæ recitat Ado. Copiosius descripta habentūr in rebus gestis sanctarum Pudentianæ & Praxedis, quarū supra meminimus. Erant Romæ thermæ Nouati in Viminali, quæ patuerunt olim Christianis ad sacras synaxes, quæ & Timothinæ dictæ reperiūtur, a fratre eius Timotheo: erant enim hi filij Pudentis senatoris, fratres vero prædictarū sanctarum virginum, vt ex prædictis Actis apparet. Habetur mentio de thermis Timothinis in Actis martyrij S. Iustini Philosophi, quę legitima germanaq; esse, superius demonstrauimus. extant apud Sur. to. 3. die 12. Iunij. Pastoris titulus, de quo hic agitur, etiā Pudentis dictus reperitur, vt est exemplum in Concil. Rom. 2. sub Symmacho. Pudētis idcirco appellatus, quod cum eius domus prius fuisset, ad titulum erigendum inde Pastori cōcessa est. Non ignobile vel obscurū erat Romæ Nouati nomen tēporibus Neronis: ad Nouatū enim extant tres libri Senecæ de Ira conscripti; meminit idē auctor & de Nouatilla in lib. de Consolat. ad Martiam.

d Pauli & Cyriaci.] De his hac item die Vsuardus, & alii recentiores.

e Macarij Episc.] Hic & Arius in Græcorum codice dictus reperitur; Ariusq; mutatus est in Macarium, ob odium scilicet infausti nominis. Scripsit de eo S. Athan. in epist. ad solitarios: legiturq; inter Episcopos, qui subscripserunt Concilio Sardicensi, tam apud Athanas. in apolog. 2. quam etiam in to. 1. Conciliorum.

f Florentiæ.] De eadē hac die Beda, & Breuiar. Tolet. plura, & Flos sanct. Hispan. ad hanc scripsit S. Isidorus eius germanus libros duos contra nequitiam Iudæorum, vt testatur S. Ildefonsus lib. de viris illustr. in Isidoro. Id ipsum Braulio in vita S. Isidori, additq; ad eandem scripsisse libros duos de virginitate. Agitur de eadem in Thesaur. concion. tomo 2. die 14. Martij.

21 Vndecimo Kal. Iulij. Luna. D vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

ROmæ S. Demetriæ[a] virginis, q̃ sub Iuliano Apostata martyr. coronata est. Syracusis in Sicilia natalis SS. mart. Rufini[b] & Martiæ. In Africa SS. mart. Cyriaci[c] & Apollinari s. Mogũtiæ S. Albani[d] mar. qui ob Christi fidẽ post lõgos labores & dura certamina factus est dignus corona vitę. Eodẽ die S. Eusebij[e] Epi Samosateni, qui tpe Constantii Imp. Arriani sub habitu militari incognitus ecclesias Dei visitabat, vt in fide Cathol. illas confirmaret: deinde sub Valente in Thraciam relegatur: sed reddita pace Ecclesiæ, tpe Theodosij, ab exilio reuocatus, cum iterum Ecclesias visitaret, tegula ab Arriana muliere desuper immissa, confracto capite, martyr tandẽ occubuit. Iconii in Lycaonia S. Terentii[f] Epi & mart. Papiæ Vrcisceni[g] Episcopi. & conf. Apud Tungrenses S. Martini[h] Episcopi. In Pago Ebroicensi S. Leutfridi[i] abbatis.

IVNII. 21.

DEmetriæ virginis.[a]] Agunt de eadem hac die Beda, Vsu rd. Ado, & alii omnes. Res gestę ipsius continentur in Actis S. Bibianæ, de qua inferius, de ea item Pet. in catal. lib. 5. c. 135.

b Rufini & Martiæ.] De his iidem qui supra agunt, nec non & Vuandelbertus, adstipulanturque vetera manuscr.

c Cyriaci & Apollinaris.] Vsuard. itẽ & recentiores de his hac die agunt.

d Albani.] De eodẽ hac die Beda agit pluribus, quem & secuti sunt nonnulli. Huius res gestas metrice scripsit Rubertus monachus monasterii S. Albani, vt testatur Trith. in chron. Hirsaug. idemque in epist. ad Albertum Episcopũ Moguntinum refert Acta eius scriptis mandata a Sigeardo monacho eiusdem monasterij. De tempore martyrii huius magna inter scriptores varietas reperitur, si quidem Beda, & alii eum secuti, passum referunt tẽporib. Diocletiani: contra vero alii, vt Pet. in catal. lib. 10. c. 97. & Gales. dum agunt de Theonesto eius martyrii socio, die 30. Octob. temporibus Damasi ab Arrianis necatum affirmant: profitetur idipsum Molanus in addit. ad Vsuardum edit. 2. hac die. Diuerse ab his omnibus Sigebert. in chron. dum Albani & sociorum martyrium refert contigisse anno Dom. 425. Habemus in vet. cod. manuscr. vitam S. Albani, cuius est exordium: Erat olim in partibus Aquilonis, &c. sed quia videatur apocrypha, nullamque sibi verisimilem saltem vendicet auctoritatem.

e Eusebii Episc.] Nonnulli nescientes Eusebium Episcopum Samosatẽsem, de quo hic agitur, perperam addiderunt nomen Cæsareæ Palæstinæ, falso putantes de illo hac die agi. Hi quidem sicut Eusebium Samosatẽsem ignorarunt, & nomen Samosatensis ob Paulum hæresiarchã fortasse exhorruerũt, ita ẽt res Eusebij Cæsariensis parũ perspectas habuisse videntur: nã etsi in SS. Nicæno Cõcilio ad tps morem gerens Cõstantino, palinodiã cecinit; tñ postea in cõciliabulo Tyrio, alijsque eorum conuenticulis stetisse pro Arrianis omnibusque studijs fauisse Arrio, apparet: quã ob causam S. Hiero. sæpius eum appellat antesignanũ Arrianorum: S. Epiphanius, aliiq. veteres eãdem illi notam inurunt. Quo loco autem posteriores eum habuerint, consule Patres, qui interfuerunt Synodo secundæ Nicænæ, Act. 5. & sexta, videbisque eumdem ab omni Orthodoxorum classe separatum, execratumque. Agitur hic itaque

que de S. Eusebio Episc. Samosatensi, de quo & Græci agunt in Menologio die sequẽti, his verbis: S. martyris Eusebij Episcopi Samosatensis, qui fuit sub Constantio Imper. feruentissimis Orthodoxæ fidei æmulator. nam tm̃ fortitudinis & rerũ terrenarum contemptus in ipsius animo inerat, vt in id tm̃ studeret, quo pacto pietas ipsa, & Orthodoxa fides incrementum acciperet, licet Imperator ipse tam cõtrariæ esset opinionis, quam nemo alius vnquã fuerat. Itaq; cum Imp. Cõstantius cõminatus illi aliqñ fuisset, se illius manum abscissurum, nisi diuersum sentiret: ipse vtrãq; manũ extendit, vt significaret, libentius se illarum abscissionẽ passurum, quã quod proponebatur, factur ũ, aut pietatem proditurum. Hunc beatum virum post Constantiũ & Iulianũ, Valens Imp. Arriana perfidia corruptus, ab Epali sede deiecit, & ad Istrũ fluuiũ exulare coegit. Verũ defuncto Valente, ad Eccles. suam reuersus, post multa certamina & victorias, palmã ẽt martyrii hoc pacto assecutus est. Femina q̃dam, Arrianæ perfidiæ sectatrix, e tecto quodã tegulã in viri sãcti trãseũtis caput demisit: cui tñ mulieri beatus martyr veniã largitus, & bene precatus est, neminẽ in illam permittens vlcisci, Christũ Dñm & Stephanũ imitatus. Hæc ibi in Menologio: quæ quidẽ oĩa a probatis græcis auctorib. sibi vendicant testimoniũ. Eadem etenim, aliaq; plura describit Theodoretus hist. lib. 2. c. 31. lib. 4. c. 12. 13. 14. & de eius obitu lib. 5. c. 14. S. Greg. Nazianz. hunc mirifice coluit, cuius ad eundẽ quatuor reperiuntur datæ epistolæ in editione Billiana, quarũ prima, tertia, & quarta num. 27. 28. & 30. eum pro fide exulem cõsulatur: secunda aũt, quæ est 29. agit de Eccles. Cæsariẽsi destituta pastore, cum eius suffragio subsitutus est S. Basilius. Quantus hic fuerit, vt ex eiusdem Theologi præclaro elogio intelligas, hæc accipe: Vnde, inquit, tuarũ laudũ exordium ducã, & quo noĩe te proprie appellabo? an columnã & firmamentũ Ecclesiæ te vocabo, aut luminare in mũdo, aut glorificationis coronã, aut Dei donum, patriæ adminiculũ, an fidei regulam, aut veritatis legatũ, aut hæc oĩa simul, & his plura? At hanc laudũ exuberantiã, fidẽ prope excedentẽ, per ea quæ vidimus cõfirmabo, &c. Hæc Gregorius. Voluimus hæc oĩa retulisse, vt insignem martyrẽ in martyrologium quasi postliminio redeũtem, meritis illum præconiis venerantes, digno etiam susciperemus honore.

f Terentii Episco.] Agunt de eo etiam Græci hac die in Menologio.

g Vrsiceni Episco.] De eodem agunt tabulæ Ecclesiæ Papiensis, ex quib. etiam Galesinus hac die.

h Martini Episc.] De quo & Molanus hac die in addit. ad Vsuard. pluribus aũt in Indiculo sanct. Belgii. In tabulis episcoporũ Tungrẽsiũ septimus hic ponitur ordine, Hasbanorumq; Apostolus appellatur: eumque obiisse tradunt anno Domini 276. Plures eiusdem nominis reperiuntur Episcopi sanctitate nobiles, vel eruditione conspicui. Et vt prætereamus Martinum Turonensem, & Martinum Romanum Pontific. fama notissimos; fuit, & Martinus episcopus Moguntinus, qui interfuit Concilio Agrippinensi anno Domini 346. itemq; Concilio Sardicensi, vt apparet ex Athanasii apologia secunda; Martinus Episcopus Tolosanus, qui interfuit Concilio secundo Arelatensi, temporibus Constantini: Martinus Viennensis, de quo Ado in chron. anno 101. Recensetur inter nobiles Episcopos Treuerenses a Mariano Scoto Martinus successor Mosis. Fuit & martyr, de quo inferius 19. Iulii eiusdem quoq. nominis extitit Martinus Galliciẽsis, de quo Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 5. c. 37. & ad quem extat carmen Venantii Fortunati: Martinus Brachareñsis, qui interfuit secundo Concilio Hispalensi, & præfuit Bracharensi: Martinus Dumiensis, de quo Isid. de vir. illust. ac deniq. Martinus Episcop. Aquinas, quem Trithem. multum commendat. lib. 4. de vir. illustr. ordinis sancti Benedicti, cap. 26.

i Leutfridi.] Agunt de eodem hac die Vsuard. Petrus in Catal. li. 5. c. 136. & alii recentiores. Claruit tpb. Iustiniani Imp. & successorum. Agit de eo Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 136.

Deca-

v E Decimo Kal. Iulij. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

Pud Nolam Cāpaniæ vrbem natalis B. Paulini [a] Epi, & Confeſs. qui ex nobiliſſimo & opulētiſsimo factus eſt pro Chriſto pauper, & humilis, & quod ſupererat, ſe ipſum pro redimēdo viduę filio, quē Vuandali [b] Cāpaniā deuaſtata captiuū in Africā abduxerant, in ſeruitutē dedit. Claruit aūt non ſolum eruditione, & copioſa vitæ ſanctitate, ſed etiā potētia aduerſus dęmones: cuius pręclaras laudes SS. Ambroſius, Hieronymus, Auguſt. & Greg. ſcriptis ſuis celebrarunt. Eius corpus Romam translatum, in Eccleſ. S. Bartholomęi in Inſula vna cum corpore eiuſdē Apoſtoli honorifice aſſeruatur. In mōte Ararath paſsio SS. mart. decem millium [c] Crucifixorum. Verolamij in Britannia S. Albani [d] martyris, qui tp̄e Diocletiani pro clerico hoſpite, quē ſuſceperat, ſe ipſum tradens, poſt verbera & acerba tormenta capite plexus eſt. Paſſus eſt ēt cū illo vnus de militibus, qui eum ducebat ad ſupplicium, qui in via cōuerſus ad Chriſtū, proprio ſanguine meruit baptizari. Samariæ SS. mille, [e] quadringentorū octoginta mart. ſub Coſrhoe Rege Perſarū. Eodem die S. [f] Niceæ Romacianæ ciuitatis Epi, doctrina, ſanctiſq. moribus clari. Neapoli in Campania S. Ioannis [g] Epiſcopi, quem Beatus Paulinus Epiſco. Nolanus ad cæleſtia regna vocauit. In monaſterio Cluniacenſi Sanctæ Conſortiæ [h] virginis.

IVNII. 22.

Aulini Epiſcopi. [a]] De quo Beda, Vſuar. Ado, & alij omnes. Eius obitum ſcripſit Vranius ipſi Paulino optime notus; meminit enim eius epiſt. 17. Recitat eā Vranij ſcriptionem Sur. tom. 3. hac die. De primordijs Paulini complura ſcripſit Auſonius Gallus, qui eum humanioribus litteris erudiuit. De eius migratione e Senatu ad eremum, agit S. Ambroſius ad Sabinum epiſt. 30. edit. Rom. & Hierōn. epiſt. 13. Quanti autem hunc fecerit S. Auguſtinus, eius ad ipſum ſcriptæ epiſtolæ declarant, videlicet epiſt. 32. 33. 65. & 260. meminit eiuſdem de ciuit. Dei, lib. 1 cap. 10. & libro ad ipſum ſcripto de cura agenda pro mortuis. Scribit de eodem S. Gregor. lib. 3. dialog. cap. 1. & 2. S. Proſper de vit. contempl. ca. 9. Venantius Fortunatus in vita S. Martini lib. 2. Seuer in dialog. Greg. Turonen. de glor. confeſſ. cap. 107. S. Eulog. in martyr. docum. ad Floram, & alij recentiores Legimus in vet. monumētis bibliothecæ Vaticanæ

ticanæ Honorij Imperatoris epiſtolam, rogantis Paulinum, vt adeſſe dignaretur indictæ Synodo cauſa ſchiſmatis Eulalij aduerſus Bonifaciũ Papam; ex qua quidem, quanta Paulinus fuerit æſtimationis, ſatis apparet. Paratus vir illuſtris Acta S. Paulini verſibus ſcribere inſtituit, vt teſtatur prædictus Vranius vbi ſupra. Carmen Euchariſticum, quod Ephemerides Paulini inſcribitur, non huius quidẽ, vt præſefert falſa inſcriptio, ſed Paulini Cõſularis, cuius extant alia monimenta in collectione Chriſtianorum poetarum, eſſe cõſtat. Paulinus de quo agimus (vt de eo ſcribit Vranius) ex humanis exceſſit Baſſo & Antiocho Conſulibus, anno Domini 431. De eius corpore Romã tranſlato hæc legimus in cod. manuſcripto vit. ſanct. quem apud nos habemus. Eius corpus nunc videtur eſſe coniunctum corpori S. Bartholomæi in inſula Lycaonia in Eccleſia S. Adalberti, q̃ nunc vocatur S. Bartholomæi; quorum trium ſanctorum meritis ibi præſtantur beneficia plurima. Hæc ibi. Porro horum ſanctorum Confeſſio inſtaurata ac nobiliter illuſtrata eſt hiſce diebus ab Illuſtriſſimo ac Reuerendiſſimo Iulio Antonio Sanctorio, eius Eccleſiæ Cardinale.

b Quem Vuandali.] Ingreſſi ſunt Vuãdali in Africam (vt auctor eſt S. Proſper in chron.) Hierio, alias, Hierone, & Ardaburio Conſſ. Eſt is annus Domini, ſecũdum veriorem ſupputationem 427. ante Paulini obitum annus quintus quo tempore Vuandali, comparata claſſe, oras Campaniæ infeſtantes, inde abduxere captiuos, quibus cum & Paulinus volens abductus eſt: vbi cum eſſet (vt idem Paulinus prædixerat) Rex Vuandalorum defunctus eſt, vt auctor eſt S. Greg. dialog. lib. 3. c. 1. Porro ſi hæc ad Genſericũ Regem referas, falſa eſſe, neceſſe eſt affirmare: nam longe poſt Paulini tempora deceſſit Genſericus, qui regnauit in Africa annis 37 peruenitq; vſque ad annum Domini 464. Sentiens hanc difficultatẽ Balduinus in ſchol. Optat. ea quæ ſcribuntur de Paulino captiuo, ad Alarici tempora referre conatur, ſecundum ea quæ de eodem Paulino ſcribit S. Auguſt. de ciuitate Dei lib. 1. c. 10. Verum eo tempore Paulinũ permanſiſſe Nolæ, nec ductum fuiſſe captiuum, ſatis demonſtrat liber eiuſdem Auguſtini ad ipſum Paulinum ſcriptus de cura agenda pro mortuis. Præterea nullo modo fieri potuit, vt eo tẽpore Paulinus duceretur captiuus in Africam: nam Italia ab Alarico deuaſtata, Africa libera remanſerat, illucq; cõplures Romanorum nobilium confugerant, vt tradit S. Hieron. in epiſt. 8. ad Demetriadem, & alij. Reliquũ eſt ergo, vt ea quæ ſcribit S. Gregor. de obitu Regis Vuandalorum, non ad Genſericum, vel alium, ſed ad Guntharium eius germanum, regnantem in Africa, referamus. Fuit. n. Guntharius germanus Genſerici, ambo filij Modogiſchli Regis Vuandalorum, qui diem obijt in Hiſpania, ambo hæredes in regno, amboq; traiecerũt in Africam, ſed Guntharius quamprimũ deceſſit, ſummaq; rerum tandem potitus eſt Genſericus. Agit de Gunthario Procopius de bello Vuandal. lib. 1 pag. 185. & hiſtoria Miſcel. lib. 14. pag. 431. Paulinus itaque ſub genero Guntharij manſit captiuus, quo ſublato de medio, Genſericus ſolus potitus eſt regno.

c Decem millium crucifixorum.] De his hac die Beda, cui adſtipulatur & vet. manuſcr. recentiores etiam, vt Petrus in catal. lib. 5. c. 137. Mombrit. to. 1. Maurolicus, atque eruditus Petrus Galeſinus, Græci etiam de ijſdem agunt in Menologio hac die. Licet autẽ tam Latinorũ quã Græcorum aſſertione ijdem martyres cõprobentur: tamẽ Radulphus Tungrenſ. de canon. obſeru. propoſ. 11. hæc de his ait: De decem millibus martyrum, quæ fabuloſe (dicam donec aliud videro) finguntur omni genere paſsionis Chriſti perpeſsi fuiſſe in monte Ararath, prope Alexandriã; nec eorum paſsio in aliquo Martyrologio authentico annotatur, nec ipſorum diem Romæ in aliquo Kalẽdario antiquo potui reperire, &c. Miramur virum alioqui eruditum & grauem tam feſtinam de his martyribus protuliſſe ſententiã: qui Romani ſaltẽ Martyrologij auctoritate contineri debuiſſet; nec ſi noſtra excipere de Kalendario Romano, cũ alia

alia sit ratio Martyrologij, alia Kalendarij, vbi tm illi Sancti scribi consueuerunt, quorum recitatur officium Ecclesiasticum. Sed etsi rei veritas tam Latinorum quam Graecorum testimonio satis firma videri possit: tamen operaepretium ducimus hic de his agere, illaq; stabilire, quae alicui fabulosa & minus credibilia videri possunt. Ignoscat interim, lector, si mensuram notationis videamur excedere. Quod autem hr̃ in primis in eorũ Actis, hos passos esse in monte Ararath, prope Alexandriam; constat quidẽ diuinę Scripturae auctoritate, regionem sic dictam esse in Maiori Armenia, vt patet ex Isaia c.37. in fine, iunctis his quae leguntur lib. 4. Reg. ca.19. in fine, & quae S. Hieronymus scribit in Isaiam lib. 11. ca.37. Quod vero in dictis Actis ponitur idem mons prope Alexandriam, data est ex eo aliquibus occasio subsannandi, existimantibus intelligi Alexandriam quae est in Aegypto, quae longe admodum distat a monte Ararath, qui in Maiori Armenia situs est. Sed non est dubitandum plures eius nominis fuisse ciuitates, & inter alias Alexandriam iuxta Tigrim positam, cuius meminit Plinius lib 6. cap. 27. & alij: qui quidẽ amnis interluit Maiorem Armeniam, vt idem auctor tradit lib. 6. ca.9. & de hac loqui illa Acta, satis apparet ex eo, quod ibi de Eufratensibus agitur. Hęc de loci ambiguitate satis. Quod autem ad tam ingentem numerum crucifixorum spectat, ex quo huiusmodi historia visa est alicui esse commentitia: sane quidẽ neq; id nouum aut portentosum videri poterit, si quis legerit ea, quae scribit Iosephus de bello Iudaico lib.6. ca.12. vbi dum Iudaeorum cladem recenset, inter alia miseratione digna refert, Iudaeos oẽs e muris lapsos, a Romanis comprehensos, in dies singulos quingentos, & aliquando plures contra Hierosolymorum moenia cruci esse affixos; adeo vt cruces segetibus densiores esse viderentur, atq; (vt ait idẽ Iosephus) propter multitudinem quam cepissent, iam spatium crucibus deesset, & corporibus cruces. Haec Iosephus, & auctor qui fertur nomine Hegesippi de excid. Hierosol. lib. 5. Si haec scribunt hi de Tito natura clementissimo, & de loco vbi ingens erat lignorum penuria; quid de Hadriano inhumaniori, & de loco vbi densissimae essent arborum siluae quis non poterit verum existimare? At si vetustius de his quaeris exemplum, Q. Curtius lib. 4. hist. de rebus gestis Alexandri Magni, vbi de Tyri expugnatione agit, haec ait: Triste deinde spectaculum victoribus ira praebuit Regis: duo millia in quibus occidendi defecerat rabies, crucibus affixi, per ingens littoris spatium pependerunt. Haec ille. De ingenti etiam numero crucifixorum Iudęorum rebellantium ab Alexandro eiusdem gentis Rege, meminit Iosephus Antiquit. lib.13. c.22. Rursus autem idem auctor lib.17. c.15. Antiquit. tradit a Syriae Praeside Varo ad duo millia Iudęorum seditiosorum supplicio crucis extinctos. Et, si Orosio credimus, sena millia seruorum ab Augusto, vno eodemque tpe in crucem acta, testatur lib. 6. c. 17. Posset adhuc quis dubitare, dum in iisdem Actis mentio hr̃ de Sapore, vel Sabore, cuius cõsilio ijdem martyres crucis supplicium subiere. At constat ibi non agi de Sapore Rege Persarum, qui vixit temporibus Constantini, sed de alio (vt habent Acta) qui tunc erat Rex Armenię. eam enim prouinciam Romano subiectam Imperio, Traianus Imp. per legatos administrauit. Hadrianus autem (vt auctor est Spartianus in Hadriano) permisit Armenis Regem habere. Nec quemquam moueat, si coram Hadriano illa haec facta dicantur: esto quod non fuerit praesens Hadrianus; scimus tamen (qd & superius admonuimus) commune esse multis martyrum Actis, vt quę sub aliquo Imperatore a Praefectis sunt facta, coram ipso factitata dicantur. Accedit ad haec omnia auctoritas laudatissimi viri, qui eadem Acta a Graecis accepta dedit Latinitati. Anastasius.n. Bibliothecarius, vir quidem disertissimus, id egregie praestitit, cuius adhuc extat praefatio ad Petrũ Episcopum Gabinensem, eiusmodi inscriptione atque principio: Anastasius Bibliothecarius Petro Episcopo Gabiensis ecclesiae. Post translatam a me passionẽ Petri Alexandrini Episcopi, &c.

Actorum

Actorum autem est eiusmodi exordiũ: Saluatore nostro apparēte,&c. Legimus hæc omnia in peruetusto codice manuscripto monasterij S.Cæciliæ trans Tiberim positi, a quibus non sunt valde dissimilia quæ Mombrit. edidit to.1. Non negamus tamē in his (quod in alijs fere omnibus cōtigit) inesse aliqua, quę leui quadam indigeant emendatione. Hæc de his satis: quę quidem si Radulpho innotuissent, nequaquam ea scripsisse, sed in contrariam sententiam potius abijsse, facile existimamus.

d Albani.] De quo & Beda, Vsuard. Ado, & alii omnes hac die. Agit de eius martyrio Gilda Sapiens de excidio Britanniæ, circa princip. Beda de gestis Anglor. lib.1.c.6. & 7. Venātius Fortunatus hoc versu meminit de eodē S. Albano.

Egregium Albanum fœcunda Britannia profert.

Eius Acta fusius scripta esse ab Vnuone, testatur Molanus. De Ecclesia S. Albani, quam S. Germanus episc. Antisiodorensis inuisit, cum Apostolica legatione fungeretur in Britannia, meminit Cōstant. in vita ipsius Germani lib.1.c.20.

e Mille quadringentorum.] Extant horum Acta in nuper citato codice S.Cæciliæ monasterij trans Tiberim positi habemus eadem apud nos breuius enarrata.

f Nicęæ Romatianæ ciuitatis Episcopi.] De eodē hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii. Alicubi Nicęta pro Nicęa legitur, sed vsitatior prima lectio. Diuersa lectio item diuersorum codicum reperitur de ciuitatis nomine: dum apud aliquos Romatiana, vt hic ponitur, apud aliquos autem Romanæ, vel Romaniciæ ciuitatis Episcopus dicitur. Agit de eo Gennadius de vir. illust. c.22. & Honorius Augustod. cap.227. Quænam fuerit ista ciuitas, cuius Nicæas fuit Episcopus: diu multumque, fateor, quęrens laboraui; ac tandem (ni fallor) rem mihi videor assecutus. Cēseo enim illā esse Aquileiā, Nicæamque vel Nicetam esse eius ciuitatis Episcopũ, ad quem extat S.Leonis Papæ episto.79. Successit hic S. Chromatio, de quo frequenter meminit S. Hieronymus, cuius tempore Nicæa ipse erat eiusdem Ecclesiæ subdiaconus, vir quidem eruditione & morũ probitate nobilis, ad quē extat S.Hieronymi epist.42. eiusmodi antiqua inscriptione: Hieronymus ad Nicæam hypodiaconum Aquileiæ. Hic (vt diximus ex historia Aquileiensi li.1.) successit S.Chromatio, superstesq; fuit post excisam Aquileiam ab Hunnis, vt ex dicta S.Leonis epistola apparet, data sub Consulatu Maioriani, anno Domini (secundum supputationem veriorem) 458. Cur autem Aquileiensis episcopus, Romatianę, siue Romanæ, vel Romaniciæ inueniatur scriptus Episcopus, ea ratio esse videtur, quam ex prædicta historia Aquileiensi deprompsimus: nam ex eo q̃d Aquileia fuisset nobilissima Romanorum colonia, Romana seu Romatiana dicta ciuitas reperit̃. Sicut & Ausonius in carm. de nobilibus vrbibus, Arelatem nominat Romam Gallicam. Suffragatur maximopere huic veritati, dum S. Chromatius prædecessor S. Nicęæ, de quo agimus, in egregio commentario quem scripsit de octo beatitudinibus, in eius titulo inscriptus reperitur: Chromatius Episcopus Romanus. edidit eum ex antiquis codicibus Margarin. in tomo 7. bibliothecæ suæ. Quamobrē hallucinatur plane Sixtus Senensis, dum ait Chromatiũ dictum reperiri Romanum Episcopum, q̃d Romanus patria esset. Sed vbi, quæso, & penes quos eiusmodi nomenclaturam inuenit, vt ciuis Romanus, factus alicuius ciuitatis extra Vrbē Episcopus, diceretur Episcopus Romanus? Verum Chromatium fuisse ciuem Aquileiēsem, florereque cœpisse cum Sanctis Valerianus illi præesset ecclesiæ, cui successit post Fortunatianum Arrianũ hominem, qui legerit epistolam Hierony. 43. ad ipsum Chromatium, Iouinum, & Eusebiũ fratres, facile intelliget. Leander, recens cosmographus, dum agit de Aquileiēsi ciuitate, eam secundā Romam vocatā dicit.

g Ioannis Episco.] Constat eũ die Sabbati, q̃d præcedit sanctum Pascha, ex hac vita migrasse; cur autem in hanc diem trāslatus sit natalis eius, me latet. Scribit eius ad Deum transitum Vranius in vita S. Paulini Episcopi Nolani in fine. extat

apud

apud Sur.to.3.die 22.Iunij. vbi post alia hæc ait: Sabbato autem, secunda hora diei, lętus ad ecclesiam processit,& ascenso tribunali ex more populum salutauit, resalutatusq; a populo orationē dedit, & collecta oratione, spiritū exhalauit, &c. Quorū verborū hic videtur esse sensus. Cū enim ait: Ex more populū salutauit, indicat illud, cum Episcopus ante orationem dicere consueuit: Pax vobis. Cum subdit: Resalutatus a populo: significat quod populus respōdere solet: Et cū spiritu tuo. Cū autē addit: Orationē dedit, est illud quod ante orationem præmittitur: Oremns. Et quod sequitur: Collecta oratione: idem est, qnod, Recitata oratione: quando (vt ait) spiritum exhalauit. Ex his autem cur collecta oratio dicatur, videtur explicari. Nam cum salutato populo, & resalutatus a populo Episcopus dat, hoc est, indicit orationem, dicendo, Oremus, tunc cum populus aliquantulū orauit in silentio, Episcopus populi cōmunes preces vnica sua voce recitabat, & vt sacerdos Deo offerebat; vnde vt populi preces a Deo exaudiantur, sæpe collectæ continent. Hoc etiam sensu accipit collectam orationem Microlog.c.3. Plura de his essent dicenda, sed satis ad antiqui vsus explicationem. Iam ad Ioannē Episcopū redeamus: Scimus Neapoli nobilissimas ecclesias S.Ioannis nomine Deo dicatas esse: quod autem nulla illarum Ioannis episcopi, sed Ioannis Baptistæ nomine nuncupetur, id iniuria temporum factum puto, & veterum monimentorum inopia, vt huius ecclesia dicta sancti Ioannis, transierit in nomen S. Ioannis Baptistæ, cuius quidem rei & in alijs locis alia inuenimus exempla.

h Consortiæ virginis.] De eadem hac die Beda. Fuerūt Cōsortia & Tullia duę filię S. Eucherij postea Epī Lugdunēsis: meminit de his Ado ad xvi. Kal. Decēbr. cum agit de S.Eucherio. An aūt Consortia, de qua agimus, eadem sit, cōdita postmodum in Cluniacensi cœnobio, nobis hactenus incompertum habetur.

iiij F Nono Kal. Iulij. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

Igilia [a] S. Ioannis Bapt. Romæ S.Ioānis [b] presbyt. qui sub Iuliano Apostata via Salaria veteri ante simulacrū Solis decollatus est, & corpus eius a B. Cōcordio presbyt. iuxta Martyrū Concilia [c] sepultū. Item Romæ S. Agrippinæ [d] virginis & mart. sub Valeriano Imper. cuius corpus in Siciliā translatū, multis miraculis coruscat. Sutrii in Tuscia S. Felicis [e] presb. cuius os tam diu iussit Turcius [f] præfectus lapide contundi, donec emitteret spiritū. Nicomediæ cōmemoratio plurimorū [g] SS.mar. qui in montib. & speluncis tpe Diocletiani latētes, pro Christi noīe martyriū læto aīo subierunt. Philadelphiæ in Arabia SS.mart. Zenonis, [h] & Zenæ serui eius, qui catenas domini sui vincti exosculans, eumq; rogans, vt se in tormentis parti-

cipem

cipem dignaretur habere, a militib. tentus parem cum domino martyrij coronam accepit. In Britannia S. Edilttudis [i] Reginæ & virginis, quæ sanctitate & miraculis clara migrauit ad Dominũ: cuius corpus vndecim post annis inuentum est incorruptum.

IVNII 23.

Igilia S. Ioannis Bapt.a] De ea etiã Beda, Vsuard. Ado, & alii. meminit eiusdem Greg. Turonensis de gestis Francorum lib. 10. c. 31. in perpetuo Episcopo.

b Ioannis presb.] Agunt de eodem ijdem qui supra, Beda, ac cæteri, simulque recentiores.

c Iuxta martyrum Cõcilia sepultum.] Huius vocis interpretationem Molanus mihi videtur feliciter assecutus, vt Concilij martyrum nomine locus ille intelligatur, vbi multorum martyrũ corpora requiescant: quemadmodum & Ecclesiæ nomen, quæ sui natura importat cõuentum fidelium, pro loco ipso quo ijdem cõueniũt, accipi cõsueuit. Habes apud Ambrosium aduersus Symmachum eandem vocem in eundem sensum vsurpatã, dum sanctarum virginum collegium appellat Concilium virginitatis. Sic & locus vbi multi collecti sunt martyres, merito martyrum Concilium sit appellatum. In hac sniam Molanus citat in primis Gaudentium Brixianum in sermone habito in dedicatione Cõcilii martyrum, addit librũ de Romanis Põtficibus in Damaso, nec non & acta S. Stephani Papæ & martyris. Tu insuper egregium de hoc locum vide in S. Hieronymi epistola ad Heliodorũ 3. in epitaphio Nepotiani, vbi ait: Hoc idẽ possumus & de isto dicere, qui Basilicas ecclesiæ, & martyrum Concilia bula diuersis floribus & arborum comis, vitiumq; pampinis obumbrabit, &c. Sicque locum illum in lib. de Rom. Pontif. in Damaso, vbi hæc scribuntur de Damaso: Hic multa sanctorũ corpora requisiuit & inuenit, quorum etiam conchylia atque sepulchra versibus declarauit, & adornauit. Pro Conchylia, Concilia, restituendum esse, prædicta suadent.

d Agrippinæ.] Agunt de ea etiã Græci hac die 23. Iunij eiusmodi elogio: Sãctæ martyris Agrippinæ, quæ in illustri vrbe Roma orta, & educata, virginitate & fortitudine decorata, & Deo ipsi desponsata, forti & alacri aĩo ad martyrij palmã cucurrit, & pp amorẽ & claritatem spõsi sui Christi multis cruciatib. seipsum tradidit. Itaq; virgis cæsa vinculis, carceribus, & torturis afflicta, in tormentis ipsis aĩam Deo cõmendans, martyr excessit. Eius corpus Bassa, Paula, & Agathonices clã susceptum ex vrbe Roma in Siciliã transferentes, reposuerunt. Cum primum vero Sicilia illud accepit, tenebricosis dæmonum erroribus liberata est. Cũque Agareni ausi fuisset castrũ diripere, in quo beatæ martyris corpus seruabatur, repentino interitu perierunt. Ex eo tpe ad hanc vsq; diem, leprosi cum fide illuc accedẽtes purgantur, & reliqui morbi S. Agrippinæ intercessione abiguntur. Hæc in dicto Menolog. Extãt eius Acta quib. eius martyriũ vberius describitur.

e Felicis presbyt.] De eo itẽ hac die Vsuar. Extant eius Acta iuncta illis S. Mustiolæ, quæ leguntur apud Sur. tom. 4. die 3. Iulij, & Pet. in catal. lib. 5. c. vlt.

f Turcius Præfectus.] vt in veterib. inscriptionib. in marmorib. incisis de Turcio Præfecto mentio habetur, vt Romæ ad S. Apostolos his verbis: Ex auctoritate Turcii Aproniani V. C. Præfecti Vrbis, &c. Et in ædib. Capranicis: L. Turcio Aproniano V. C. Fil olucii Turcii Aproniani, &c. Habes has integre descriptas ab Aldo Man. in li. de Ortographia.

g Plurimorũ SS. mart.] Quantum in Christianos sæuitum sit Nicomediæ temporib. Diocletiani Imp. qui illic diutius cõsedit, scribit Eusebius lib. 8. c. 1. 2. 3. & 4. & res gestæ SS. Indes & Domnæ apud Metaph. die 26. Decemb.

h Zenonis & Zenæ.] Agunt de his itẽ hac

hac die Græci, in quorum Menologio ipsorum Acta habentur expressa: passique feruntur sub Maximiano Imper.

i Ediltrudis.] De ea hac itẽ die Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores: huius res præclare gestas scribit Beda de gestis Anglor. lib. 4. c. 19. & 20. ibique describitur eius epitaphium. Agit de eadem Trith. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 22. Floruit circa annum Dom. 680.

iii G Octauo Kal. Iulij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

NAtiuitas [a] S. Ioan. Baptistę præcursoris Dñi, Zachariæ & Elisabeth filii, qui Spiritusancto repletus est adhuc in vtero matris suæ. Romæ cõmemoratio SS. plurimorũ [b] mart. qui sub Nerone Imp. de Vrbis incendio per calũniã accusati, diuerso mortis genere ab eodem iussi sunt sæuissime interfici: quorũ alii ferarum tergis contecti, laniatibus canum expositi sunt; alii crucibus affixi, aliiq. incendio traditi, vt vbi defecisset dies, in vsum nocturni luminis deseruirẽt. Erant illi oẽs Apostolorũ discipuli, & primitiæ mart. quas R. E. fertilis ager martyrũ, ante Apostolorũ necem transmisit ad Dñm. Ibidem SS. mart. Fausti, [c] & aliorum vigintitrium. Satalis in Armenia SS. mar. septem fratrum Orentij, [d] Herois, Pharnacij, Firmini, Firmi, Cyriaci, & Longini militum, qui à Maximiano Imp. eo quod Christiani essent, cingulo militari priuati sunt, & ab inuicem separati, atq; in diuersa loca abducti, in dolorib. & ęrũnis positi quieuerunt in Dño. In territorio Parisiensi, in vico Christolio, passio SS. marty. Agoardi [e] & Agliberti, cum aliis innumeris promiscui sexus. Augustoduni depositio S. Simplicii [f] Epi & cõfess. Laubijs Theodulphi [g] episcopi. Apud Stylum in Calabria sancti Ioannis [h] cognomento Therestri, monasticæ vitæ laude & sanctitate insignis.

IVNII 24.

NAtiuitas S. Ioannis Bapt. [a]] De qua tam Latini, q̃ Græci hac die. Latini olim trib. Missis eiusmodi celebritatẽ agere cõsueuerunt, vt Ordo Rom. Albinus Flac. & Amalarius testantur, redduntq; rationem vsus pristini. Homilias sanctorum Patr. tam Latinorum quam Græcorum eo die dictas in vnum collectas descripsit Lipom. tom 8. & Sur. tom. 3. quibus accedunt aliæ eiusdem generis Sancti Ambrosij, Augustini, Petri Chrysologi, & aliorum. Cur autem non alicuius alterius martyris, aut Prophetæ, Patriarchæ, vel Apostoli ortus dies celebretur, docet S. Augustinus sermone secundo de natal. Ioan. Bapt. est 23. de Sanctis. extat de eodem natali die

egre-

egregium carmē Paulini Cōsularis, q; in textū hr ī collect. Christianorū poetarū.

b Plurimorū mar.] De his martyrib. & Vrbis incendio falso a Nerone illis adscri pto, ipsi ēt Christiani noīs hostes, Gētiles historici sunt testes; e quib. Corn. Tacitus li. 15. Annaliū historię veritate cōpulsus, falsas Neronis in Christianos calūnias in ipsum retorquet: id ipsum Sueto. Dio, & alii oēs ingenuè profitentur: immo id ēt Subrius Flauius eidē Neroni palā expro brare nō timuit, vt idem Tacitus scribit. De eadē Vrbis cōflagratione, & Christia norū afflictatione, extat epist. Senecæ no mine ad Paulū, de cui⁹ fide ī Annalib. egi mus plurib. Neronis sā uitia tūc in Christianos exhibita ab eodem Tacito breui cōpendio describit. Cœpta est eiusmodi tā dira Vrbis incēsio xiiii. Kal. Sextilis, sexq; dieb. durauit, Basso ac Frugi Cōs. qui an nus a recētiorib. numerat a Christo Dño 65. cōtigitq; horū martyriū triēnio ante passionē Apostolorū, meritoq; primitiæ nobiles Rom. martyrum esse dicuntur.

c Fausti & soc.] Agit ēt de his Beda, licet in mendoso codice Fiscus pro Fausto legatur: Ado de his item, ac recentiores.

d Orentij & soc.] De his itē græci hac die in Menol. vbi plurib. eorū passio recē set. De ecclesia Satalorū in Armenia, cui⁹ hic mētio hr S. Basilius agit in epist. 6. ad Terentiū in addit. Cuius fidei constantia spectatissima temporib. persecutionis Arianorum eadem epist. commendatur.

e Agoardi & soc.] De his item hac die Vsuardus & manuscripta.

f Simplicij episc.] De quo ēt Beda & Vsuar. hac die; plurib. Greg. Turo. de glor. conf. c. 74. 76. & 77. Floruit hic tpib. Constantii Imp. interfuitq; vna cum S. Seruatio Cōcilio Agrippinensi celebrato post Consulatū Amantij & Albini, anno Dñi 346. Fuit eiusdem nominis insignis meritis Simplicius Epis. Bituricensis, cuius egregias laudes scribit Sydonius li. 7. epist. 10. Est decimusquintus eius sedis Eps.

g Theodulphi episc.] De quo plura Molanus, in addit. ad Vsuard. & Vberius in Indiculo SS. Belgii, eiusq; Acta cōscripta fuisse a Fulquino abb. testat. Agit de eo Trithe. de vir. illustr. ord. S. Bened. li. 3. c. 296. qui eū Rhemensem Archiepiscopū fuisse dicit a tabulis Rhemensiū Episcoporū, quas descripsit Demochares, nulla protsus de Theodulpho mētio habetur.

h Ioannis.] Extant eius Acta fideliter cōscripta, quæ mihi enarrata fuerunt ab Illustris. ac Reuerendiss. Cardinali Syrleto, qui & de eius cognomēto, cur a metēdo Theresti fuerit appellatus, reddidit ex Actis eius certam rationem. Diuersus ab hoc est Ioānes Syresti monachus, qui claruit tpibus Agapeti Papæ, de quo est mē tio in Actione prima Quintæ Synodi.

25 Septimo Kal. Iulii. Luna. A ij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

Pud Beroeā natalis S. Sosipatri [a] discip. B. Pauli Apost. Romæ S. Luciæ [b] virg. & mar. cum alijs 22. Alexādriæ S. Gallicani [c] mart. viri Consularis, qui triūphalib. infulis sublimatus, & Cōstātino Augusto charus, a S. Ioāne & Paulo ad fidem Christi cōuersus est: qua suscepta, cū S. Hilarino ad ostia Tiberina secedens, hospitalitati & infirmorū seruitio totū se dedit: cuius rei fama in toto Orbe diuulgata, multi vndiq; illuc venientes, videbant virū ex Patricio, & Cōsule lauantē

pauperum pedes,ponentē mensam, aquā manibus effundentem, languētib.solicite ministrantē,& cętera pietatis officia exhibentē. Qui postmodū sub Iuliano Apostata inde expulsus, Alexandriā perrexit:vbi cum a Rauciano Iudice sacrificare cogeretur,& contēneret, percussus gladio,Christi martyr effectus est. Sibapoli in Syria S.Febroniæ [d] virg.& mar.quæ in persecutione Diocletiani sub Lysimacho Præside,ob fidę & pudicitiā seruandā, primo virgis cæsa,& equuleo torta,deinde pectinib.laniata,atq; igne succēsa,demū excussis dentib.māmisq; abscisis, capitis dānata,tot passionū ornata [e] monilib.migrauit ad Spōsum. Vesontione in Galliis S.Antidii [f] Episc.& mar. qui ob fidē Christi a Vuandalis occisus fuit. Apud Regiū S.Prosperi Aquitani, [g] eiusdē vrbis Epi,eruditione ac pietate insignis, qui aduersus Pelagianos pro fide Cathol.strenue decertauit. Taurini natalis S.Maximi [h] Episc.& cōf. discipuli S.Vuillibrordi Epi. In territorio Guleti prope Nuscum S.Gulielmi [k] confessoris,Patris eremitarum Montis Virginis.

IVNII. 25.

Osipatri.a] De quo Acta Apost. c.10.& Paul.ad Ro.c.16. Agūt de eodē hac die Beda, Vsuard. Ado,& alij.Hunc Origenes in epist.ad Ro.ait ordinatum fuisse Thessalicensem Episcopū,Doroth.in Synop. eū sedisse Iconij asseuerat. Hippolytus ēt libel.de 72.discip. Iconii eū fuisse Epm testatur.Extat epist. Dionysii ad Sosipatrū.

b Luciæ, alias Luceiæ, & soc.] De his Beda Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib.6.c.4.eorum Acta describit.

c gallicani.] De quo vsuard.& Ado plurib.cōsentiuntq; vet. manuscr. Huius res praclare gestæ in actis SS.Ioānis & Pauli continentur, recitatq; eas Sur.to.3. die seq. Gessit Cōsulatū Ouinus callicanus anno 25.Constātini Imp. qui adscribitur in Fastis Onuphrij annus a Christo Dño 330.De perarduo illo & difficili bello aduersus Sauromatas qd.per Gallicanū cōfecit Constātinus,scribit Eusebius in vita Cōstant.lib.4.c.5.6. & 7. quo bello feliciter gesto, secundū meruit Consulatum; post quē sęculo renūcians, humillimū vitæ genus ob Christi amorē sectatus est, Orbe toto mirāte. Habetur de gallicano mētio in lib.de Rom.Pont. in Siluestro, cū agitur de munificētia Cōstantini.Plurib. de eo egimus in Annal. Ecclesiast.

d Februniæ.] De qua ēt Graeci hac die in Menolog. Porro eius acta recitat Metaphrast.q̄ olim Thomas Sanctimonialis fidelissime scripserat; habet eadē Lip. to.7. & Sur.to.3.die 15. Iunii, Mombrit. to.1. & alij,qui ex p̄dictis eius actis accepere.

e Tot passionū ornata menilib.] Vetus Christiana locutio;vnde & Cypr.de habit.virg.hæc verba:Si in carne sit gloriandū,tunc plane,qn̄ in noīs cōfessione cruciatur,qn̄ fortior fęmina viris torquētib. inuenitur,qn̄ ignes,aut cruces, aut ferrū, vel bestias patitur,vt coronetur: illa sunt carnis pretiosa monilia, illa corporis ornamenta meliora.Hæc Cyprianus.

f Antidii episcopi.] De eo item Molan.in addit. ad Vsuar. Sigebert. in chronic.anno Dñi 411.sed quædam admiscet apocrypha,& a veritate aliena; quę cum magiā magis, q̄ pietatem redoleant,merito reiicienda sunt. Agit de eodē Petrus in catal.li.8. c.32.sed errare cōuincitur,

dum

dum ait fuisse Epm Turonensem Quinam sederint Turoni vsq; ad annũ Dñi fere sexcentesimũ, satis explicat Gregor. Turonen.de gest.Franc.lib.10.cap.31.

g Prosperi episc.] De quo Genadius de vir.illust.c.84.Honorius Aug. & alii qui agũt de script.Eccl.Extãt de eo epist. Cælestini Papæ ad Epos Galliarũ. Eius scripta cõprobat cõmẽdatq; Gelasius Papa in ca.Sancta Ro.dist.15.Ado Vien.& alii tradunt hunc fuisse ab epistolis S. Leoni Papæ, ab eo scripta fertur famosissima illa epist.S.Leonis ad Flauianũ de Incarnatione Verbi; qđ non tm̃ Genadius, Honorius, & alii Latinorũ, sed & Marcellinus Comes testatur in chronico sub Cõsulatu Olybrij & Rustici. Eius res gestas collectas a Ioan.Ant.Flamin.recitat Sur.to.3. hac die. De eius Actis aduersus Pelagianos,& laborib.pro scriptis S. Aug. susceptis,plurib.egimus in Annal. meminit de eodẽ Cassiod.li.1.Institur.diuin.lect.Ne cui aũt erradi detur occasio, aduertendũ est, vixisse iisdẽ tpib. in Gallijs aliũ eiusdẽ nõis Prosperũ Epm Aurelianensem, successorẽ S.Aniani, ad quẽ extat scripta epist.Sidonii Apollinaris 15.lib 6. quem illum esse opinamur, qui subscriptus habetur Concilio Vasensi, atque Carpetoratensi. Migrauit S. Prosper, de quo hic agitur,ex hac vita anno Dom.466.ex Flaminij sententia, vel sexagesimoquinto, vt scribit Petrus in catal.lib.6.cap.7.

h Maximi episc.] Plura de eod. Genad. de vir.illustr.c.40. qui tñ dum ait eũ diẽ obiisse Honorio & Theodosio Imp.oĩno errare vr̃: nam constat peruenisse ad tpa Valentiniani & Marciani Aug. Reperitur.n.interfuisse Synodo Mediol.sub Eusebio eius ciuitatis Epo, cuius Synodica extat ad S.Leonem Papã conscripta.Præsens fuit etiam Synodo Romanæ habitæ sub Hilario Papa, Conss. Basilisco & Herminerico,anno Domini 465.

i Adelberti.] De eodẽ Molan. in addit. ad Vsuar. his verbis: In Egmũda partiũ Hollandiæ S. Adelberti conf. & Leuitę, regalis stirpis Anglicanæ,discip. S.Prassulis Vuillibrordi.Hęc ibi.Pluribus tñ de eius reb.nobiliter gestis,in Indiculo sanctorũ Belgii:idẽ extare testatur eius vitã cõscriptam a cœnobitis Medolacensibus iussu Egberti Episcopi Treuerensis, aliam rursus manuscrip.per monachũ Egmundæ.

K Gulielmi.] Habẽtur eius Acta nuper edita a R.P.Felice Renda, Priore monasterii Montis virginis. Migrauit ex hac vita anno Domini 1142.

26 Quarto Kal. Iulij. Luna. B

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29

Omæ in monte Cælio SS.mar. Ioan. [a] & Pauli fratrũ, quorũ primus erat Præpositus domus, secũdus Primicerius Cõstantiæ virg. filiæ Constantini Imp. qui postea sub Iuliano Apostata martyrii palmam gladio cædente perceperunt. Apud Tridentũ S. Vigilii [b] Episc. qui cum reliquias idololatriæ penitus extirpare conaretur, a feris & barbaris hominibus lapidum imbre percussus, pro Christi nomine martyriũ impleuit. Cordubæ in Hispania natalis S. Pelagii [c] adolescentuli,qui ob confessionem fidei iussu Abdarameni Sarracenorũ Regis forcipib. [d] ferreis membratim præcisus, martyrium suũ

gloriose consummauit. Apud Valencenas passio SS. Saluij [c] Epi Engolismensis, & Superij [f] martyrũ. Item memoria S. Anthelmi [g] Episcopi Bellicensis. In pago Pictauiensi S. Maxentii [h] presbyt. & conf. qui miraculis claruit. Thessalonicæ S. Dauid [i] eremitæ. Eodem die sanctæ Perseuerandæ [k] virginis.

IVNII 26.

Oannis & Pauli. [a]] Agunt de ijsdẽ hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cęteri. Feruntur horũ Acta a Terẽtiano cõscripta, q̃ retulit Sur. in to. 3. Mõbrit. to. 2. & Petrus in catal. lib. 6. c. 9. Vetus est Romæ titulus ipsorũ noĩe, q. & Pãmachij dictus reperit, cuius mẽtio hr̃ in Concilio 2. Rom. sub Symmacho Papa: de eo & Greg. in reg. lib. 4. c. 88. in fi. Habuit ibidẽ S. Greg. ho. 34. qui de eadẽ Ecclesia optime meritus est, multaq; est illi largitus, vt apparet ex antiquis monumentis eius Ecclesiæ in marmorea tabula incisis. Præest hodie huic Illustriss. ac Reu. Anton. Carrafa, eiusdẽ tituli Card. amplissimus, S. R. E. Bibliothecarius, cuius egregia eruditio, spectatissima morũ integritas, atque pro Christiana religione ardẽtissimũ studiũ, nõ tm̃ titulũ illũ, ipsamq; Ro. Ecclesiã, sed totũ Christianũ orbẽ illustrat. De horũ martyrũ reliquiis, in Gallias translatis tpe Pelagij Papę, meminit Greg. Turon. de glor. mar. c. 83. De basilica eorundem mar. noĩe Rauennæ posita, deq; egregio miraculo illic edito meminit Paulus diaconus de gest. Lõgobard. lib. 2. c. 9. & Fortunatus lib. 4. de vita S. Martini, in fine.

b Vigilij Episc.] Vsuardus de eo agẽs, passũ refert sub Consulatu Stiliconis. Ponitur primus Cõsulatus Stiliconis anno Dñi 400. secundũ veriorẽ supputationẽ. Ad hũc, cũ creatus est Eps, S. Ambros. scripsit epist. de instõne Epi est 24. lib. 3. edition. Ro. qua illud in primis monuit, ne eius ecclesia (vt ait) fieret corpus cõe, Gẽtiles Christianis admiscendo. Hoc Vigiliũ cõstat totis neruis curasse, ac nauiter implesse, atq; eã ob causam ẽt martyriũ subijsse, incũbentib. in id ipsum vna cum eo Alexãdro, Sisinio, & Martyrio, q. ante & ipsi martyrio coronati sunt; quos idẽ S. Vigilius sepeliuit, atq; eorũ Acta conscripsit ad Simplicianũ Epm Mediol. vt testatur Gennadius de vir. illustr. c. 33. Extãt ea apud Lip. t. 2. Mõbrit. to. 1. & Sur. to. 3. Legi res gestas S. Vigilii, q̃ extãt ante eius cõmentarios cõtra Eutychen, quorũ est exordiũ: Cũ vero tãti viri, &c. Ibidẽ præfixa est præfatio Curterij, qui eos cõmentarios edidit. Inibi aũt inconsulte nimis fertur ille Vigilius vnus idemq; esse cũ hoc, de quo agimus martyre, qui (vt vidimus) vixit tpib. S. Ambrosii & Simpliciani, & martyr occubuit sub Cõsulatu Stiliconis primo, vel saltẽ secũdo, qui incidit in annũ Dñi 405. qñ non tm̃ Eutychis hæresis, sed nec Nestorii exorta erat. Qño ergo potuit hic scripsisse aduersus Eutychen, q. diu ante illũ martyr ex hac vita migrauit? Legi illos quinq; libros Vigilij aduersus Eutychen scriptos, ex q̃bus facile põt intelligi, auctorẽ vixisse tẽporib. Zenonis & Anastasii Imp. qñ aduersus sacrosanctũ Concil. Chalcedon. & epist. S. Leonis Papæ ad Flauianũ grauissimæ cõcitatæ sunt turbæ, post annos circiter septuaginta a martyrio S. Vigilii Tridẽtini. Si alius fuit illis tpib. eiusdẽ Ecclesiæ Tridentinæ eps eiusdẽ noĩs, q & martyrio coronatus sit, vt hñt alia quædã eiusdem Vigilij Acta breuius incerto auctore inscripta, quæ sic incipiunt: Vigilius patria Romanus, &c. extantq; ante libros eius affixa to. 5. Bibliothecæ sanctæ: dicẽdũ esset, duos diuersis tpib. sed eiusdem noĩs fuisse illius ciuitatis epos eosdẽq; viros eruditos, & ex eadẽ causa martyres: qd nõ facile quis admissurus erit. Cõpertũ tñ habemus, eiusdẽ noĩs episcopũ interfuisse Cõcil. Agathensi in Gallia celebrato sub Consulatu Messallę, anno Dñi quintgentesimo sexto, atq; eandem circa tẽpora vixisse S. Vigiliũ Episcopum Brixianum.

xianum, qui post S. Philastriũ; qui sedit temporibus S. Ambrosij, septimus ordine numeratur; quorum tempore illas agitatas esse contentiones in Ecclesia certũ est. meminit in Cassiodorus de alio Vigilio Episcopo Africano, claro inter scriptores Ecclesiasticos, de Institut. diuin. lect. cap. 9. An autem ipsorum aliquis ea scripserit, nihil audeo temere affirmare. Sane quidem Gennadius de viris illustribus cap. 37. nec non Honorius Augustodunensis, cum agunt de Vigilio Tridentino, qui ad S. Simplicianum de martyribus libellum scripsit, recensentque eius scripta; nullam prorsus faciunt mentionẽ de libris contra Eutychen scriptis, recensentque eum inter illos scriptores Ecclesiasticos, qui vixerunt temporibus Honorii Imp. ponuntq; etiam ante S. Augustinum: vt quib. temporibus vixerit, ex his saltem possit intelligi.

c Pelagij.] Passus est S. Pelagius anno Domini 925. sexto Kalend. Iulij, die Dominico, vt tradit Ambros. Morales in addit. ad S. Eulogium ex codice ecclesię Toletanę, Sãctorali smaragdino, & antiquis monumẽtis Tudensis ecclesiæ. Testatur idem auctor, Rosuintham virginem heroico carmine nobile eius certamen scripsisse, additq; plura de eius sacri corporis translatione Ouetũ facta, era 1161. anno Dñi millesimo vigesimo tertio, vi. Id. Nouemb. De eodem Vasæus in chron. Hispan. In Flore S. Hispan. recensentur eius martyrij historia scripta a Raguele presbytero illi æquali. De eodem agitur in Thesauro concion. to. 2. hac die.

d Forcipibus ferreis.] Triplicis generis erant forcipes, quæ adhibebantur in carnificinis sanctorum martyrum. Harum aliæ erant ad incidendum, vt hæ de quibus agimus; aliæ aũt ad cõprimendũ & contorquendum compositæ: harum meminit Synesius Episcopus epist. 58. cum agit de Andronici Præsidis feritate, aitque: Nasi forcipe, auribus apprehendendis & labiis obtorquendis parato instrumento, &c. Agit illic item auctor de digitali & pedali tormẽto, ac de prælo. Tertij generis erant forcipes dẽtatę, quę quidem tribus ferreis aculeis cutem martyris perforabant, cũ stringerẽtur, q̃ crudeliter nimis membra carpentes, vellebant. Asseruatur hactenus eiusmodi genus instrumenti in basilica Vaticana inter Sanctorũ reliquias, licet scorpiones a quibusdam falso esse credãtur: sed qui vere fuerint scorpiones tortorij diximus superius duodecima huius mẽsis. Meminit & Iosephus lib. de Machab. de forcipe dentata, cũ ait: His dictis ignea forcipe eius lingua cauteriatur &c. Huic simile erat genus illud cruciamenti, quod victor lib. 2. de persecutione Vuandalica appellat palos dentatos, dum ait: Illico palis minorib. dentatis iactis in capite, crinibusq; in eiusdẽ colligatis, ac vehementius stringẽtes, simul dum capillis omnem pelliculam capitis auferebant. Hæc Victor.

e Saluij Episc.] De eo hac die Vsuardus in edit. 2. Molanus autem in prima ad Kalend. Iulij. Eius martyrium contigit anno Domini 801. vt auctor est Sigebertus in chron. qui illud recenset; Vincentius item lib. 24. cap. 24. Antoninus p. 2. tit. 14. c. 4. §. 11. licet Ambianensem dicat fuisse Episcopum. Pluribus autem Molanus in Indiculo Sãctorum Belgii. Fuit eiusdem nominis Saluius Episcopus Albigensis, & ipse sanctitate celebris de quo plura Greg. Turon. histor. Franc. lib. 5. c. 50. lib. 6. c. 29. lib. 7. c. 1.

f Superij.] De eo Molanus in Indiculo Sanctorum Belgij hæc ait: S. Superius coniungitur S. Saluio, cum quo martyr occubuit apud Valencenas.

g Anthelmi episc.] Extant eius res gestæ, quas ex priscorum memoriis recitat Surius tom. 3. hac die. Vixit temporibus Alexandri Tertij Rom. Pontif. circa annum Domini 1160.

h Maxentii.] Agit de eodem hac die Vsuard. Plura de eo Gregor. Turonen. in histor. Franc. lib. 2. c. 37. Sigebert. in chro. anno 506. Petrus in catalogo lib. 6. cap. 14. Floruit temporibus Clodouei Regis Francorum.

i Dauid eremitę. De quo etiã hac die Græci agũt in Menologio, & multis quidẽ narrant eius res gestas: in eoque præcipue magnam sibi apud Deum & homines laudem comparasse ferunt, quod fre

quentem populum ad tuguriolum suum aduentantem salutaribus imbuens disciplinis, a peccatis liberos, & sinceritati Christianæ disciplinæ restituit.

K Perseuerandæ.] Agunt de eadem hac die Vsuardus, atque recentiores.

* C Quinto Kal. Iulij. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

IN Galatia S. Crescentis [a] discipuli Beati Pauli Apostoli, qui in Gallias transitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidẽ Christi cõuertit: rediẽs vero ad gentẽ, cui specialiter datus erat Epˢ, cũ Galatas ipsos vsq; ad finẽ vitæ suæ in opere Dñi confirmasset, demũ sub Traiano martyriũ cõsummauit. Cordubæ SS. mar. Zoili [b] & aliorũ decẽ & nouem. Cæsareæ in Palæstina S. Anecti [c] mart. qui in persecutione Diocletiani sub Vrbano Præside, cum alios ad martyrium hortatus esset, & oratione sua idola prostrasset, a decem militib. verberari iussus manib. [d] pedibusq; præcisis, trũcatus capite martyrii coronã accepit. Constantinopoli S. Sampsonis [e] presb. pauperum exceptoris. In pago Turonico S. Ioannis [f] presbyt. & confessoris. Varadini in Hungaria S. Ladislai [g] Regis, qui clarissimis miraculis vsque ad diem hodiernum coruscat.

IVNII. 27.

Rescentis discipuli. [a]] De eo item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij; qui omnes testantur, Crescentem non tantum in Galatia, sed etiam in Gallijs Euãgeliũ prædicasse, & Viennensem, nec nõ & Moguntinã sedem erexisse, reuersum in Galatiam, martyrij corona donatum esse. Id.n. absque aliqua ambiguitate profitetur Ado Episco. Viennensis in chron. de institutione sedis Viennen. De sede Moguntina tradit Petrus Cluniacensis lib. 2. epist. 1. Trithem. in vita S. Maximi Epis. Mogunt. & ipsæ integræ tabulæ Episcoporum Moguntinorum, quas recitat Demochares, aliæq; eiusdẽ nobilissimæ Ecclesiæ antiqua monumẽta. De prædicatione Crescẽtis in Gallijs adstipulatur S. Epiphanius in Panar. hæresi 51. vbi dũ agit de textu epist. 2. Pauli ad Tim. c. 4. vbi legit Vulgata: Crescens in Galatiam: legendum esse cõtendit: Crescens in Gallia. Sunt hæc verba eius: In epist. suis idẽ Apostolus dicit: Crescens in Galliã. non enim, In Galatiam, vt quidã decepti putant, sed, In galliã, legendũ est. Hæc S. Epiphanius. Cui maxime fauet, quod Ammianus Marcellinus lib. 15. cum agit de gallorum origine, Gallos dictos esse galatas affirmat: Ita, inquit, gallos sermo Græcus appellat. In quã sñiam & Theodoretus in epist. 2. ad Tim. c. 4. vbi Crescẽtem ad galatas missum legẽs: Sic, inquit, gallias appellauit. Cæterum scire debemus, gallos & galatas, sicut noĩe, sic re cõiunctos fuisse: galatasq; coloniam fuisse gallorũ, quod plurib. docet Iustinus histo. lib. 24. & 25. item Sanctus Hieronymus

mus in proœ. lib.2. comment. in epist. ad Galat. Galatiamque Gallogræciam olim dictam fuisse cōfirmat. De colonijs Gallorum per Brennum in Orientem deductis, agit post Iustinum Suidas, & alij, vt Clitophor. lib.1. rerum Galat. Crescens itaq; cum dicitur profectus in Galatiā; pro Galatia Galliā esse intelligendū, quæ dicta sunt, significant. Cęterū quod alii complures per Galatiam, non Gallias, sed ipsam Minoris Asiæ prouinciam sic dictam intellexerunt; dicere opus est, si cō sultum quoq; velimus verbis hic in Martyrologio positis, quod idem Crescens, cum accepisset Apostolatū in Gallias, Galatas quasi eiusdem gentis populos sibi erudiendos existimauit, sicq; secundum prędictorū auctoritatē, eiusq; res gestas, Gallos primum, ac Galatas demum imbuit Euāgelio. Nescio quid sibi velit Dorotheus in Synopsi, cum ait, Crescentem Chalcedonis, q̄ est in Gallijs, factum esse Episcopū. Puto textum esse deprauatū, vt pro Vienna, habeat Chalcedonem.

b Zoili & soc.] Beda Vsuardus, Ado, & alij de ijsdem hac die. Zoellum, vel potius Zoillum hunc Prudentius hymn. 4. appellat. Eius Acta, & inuentionem corporis describit Surius ex historia Lucii to.7. De Ecclesia ab eo denominata, vbi & corpus eius asseruatur, scribit S. Eulogius in memoria sanctorum lib.2. cap.6. quem ibi functum munere clericatus, testatur Aluar. in vita S. Eulogij. In Breuiario Toletano est sacer hymnus de Zoilo, qui incipit: martyris gesta Zoili, &c. De eo etiam Vasæus in chron. Hispan. Flos sanct. Hispan. Passumque ferunt temporibus persecutionis Diocletiani & Maximiani Imperat. Eadem in Thesaur. concion. to.2. hac die habentur.

c Anecti.] Agunt de eodem Græci diffuse in Menologio hac die. De præfectura Vrbani, de qua hic habetur mentio, scribit Euseb. hist. lib.8. Ibi & de his quæ digne passus est sæuissimus martyrum carnifex.

d Manibus pedibusque præcisis] Auidius Cassius tyrannus eiusmodi genus pęnæ excogitauit aduersus milites desertores; alijs manus excidens; alijs crura atque poplites, dicens: maius exemplū esse viuentis miserabiliter criminosi, quā occisi. Hæc Volcatius Gal. in Auidio Cassio. At hæc Christiani non erant ignominiæ notæ, sed monumen a victoriæ.

e Sampsonis presbyt.] Græci item de Sampsone hac die in Menologio pluribus: eius autem Acta a Metaphraste descripta refert Lipom. tom.6. & Sur. tom. 3. Numeratur solemnitas S. Sampsonis inter eas, quibus Græci vacarent a iudicijs, cæterisq; negotiis, vt constat ex constitutione nouella Emmanuelis Imperatoris de ferijs: recitat eam Theodorus Balsā in Nomoc. Phot. tit.7. cap.1. De celebri hospitali S. Sampsonis agit Procopius lib.1. ædificiorum Iustiniani Imperatoris, qui illi multa contulit priuilegia, dicebaturque hospitale S. Mariæ Sampson, de quo idem Imperator in Authentic. de ecclesiast. tit. §. vlt. & Authent. si quicquid. de impens. quæ fier. opor. nouel. coll.10. constitut. 59. Ex his quę scribit Procopius dicto lib.1. de ædific. Iustiniani Imp. redarguuntur erroris prædicta Acta Sampsonis a Metaphraste relata, quibus fertur Sampson vixisse temporibus Iustiniani Imperatoris, eiusdemq; hortatione eundem Imp. erexisse xenodochium Sampsonis nomine appellatum. nam Procopium, qui illis vixit temporibus, eaque ob oculos habuit, testatur hospitale Sampsonis nomine ab eodem Sampsone erectum, olim incendio conflagrasse, cumque vix quędam remāsissent vestigia, illud ipsum hospitale ab eodem Iustiniano Imperatore munificentius instauratum fuisse, censuque annuo ingentis pecuniæ locupletatum. Cum autem dicta Acta testentur dictum incendium contigisse post obitum Sampsonis, quando, & Sophiæ nobile templum exustum est; cumque prædictum incendiū factum reperiatur temporib. Anastasij Imp. vt auctor est Marcellinus in chronico: necesse est affirmare, longe ante Iustinianum Imp. Sampsonem diem obiisse. Ex eodem Procopio multo magis redarguitur Cedrenus, dum ait conflagrasse domum Sampsoniā anno penult. Iustiniani Imper. De miraculis S. Sampsonis

idem Metaph. vbi supra pluribus agit.

f Ioannis.] Scribit de eo Greg. Turon. de glor. confess. c.23. ex quod cæteri acceperunt, qui de eo agunt.

g Ladislai Regis.] Hũc Cęlestinus Papa Tertius recẽsuit inter Sãctos. Plura de eo legimus in Breuiar. Polonorũ, & apud Bonfin. de reb. Hungaricis lib.4. dec.2.

xxix D Quarto Kal. Iulij. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

Vigilia [a] SS. Apost. Petri & Pauli. Romæ S. Leonis [b] Papæ II. Lugduni in Gallia S. Irenæi [c] episcopi & mart. qui (vt scribit S. Hieronymus) B. Polycarpi Smyrnensis Episc. discipulus fuit, & Apostolicorũ temporum vicinus. Is cum aduersus hęreticos verbis ac scriptis plurimum decertasset, in persecutione Seueri cum omni fere ciuitatis suæ populo coronatus est glorioso martyrio. Alexandriæ in eadem Seueri persecutione SS. mart. Plutarchi, [d] Sereni, Heraclidis catechumeni, Heronis neophyti, & alterius Sereni, Rhaidis catechumenæ, Potamiænæ, [e] & Marcellæ eius matris: inter quos præcipue enituit Potamięna virgo, quæ primo immensos innumerosq; agones pro virginitate desudans, deinde etiam exquisita & inaudita tormenta pro fide perpessa, ad vltimum vna cum matre igne cõsumpta est. Eodem die S. Papij [f] mart. qui in persecutione Diocletiani flagris cæsus, & in lebetem oleo & adipe feruenti plenũ iniectus, aliaq; horrenda supplicia perpessus, demum datis ceruicibus coronatur. Traiecti S. Benigni [g] Epi & mart. Cordubæ S. Argymiri [h] monachi & martyris, qui in persecutione Arabica pro fide Christi necatus est. Romæ Sancti pauli [i] Papæ & confessoris.

IVNII. 28.

Vigilia SS. Apostolorũ. [a]] De qua & Beda, Vsuard. Ado, Greg. Tur. hist. Franc. lib. 10 c.31. Amalarius de ord. antiphon. c.50. Radulf. de obser. can. cap.19. & 21. & alii recentiores, qui agunt de diuin. offic. Venerabilem illam noctem Vigiliarum Apostolorum appellat Valẽtinianus Imper. in epist. Theodosium August. De iisdem Vigilijs, præter antiqua monumẽta Romanę Ecclesiæ, legimus vetus atque solẽne officium Ecclesiasticum in Breuiario Toletano.

b Leonis Papæ Secundi.] De quo hic Beda, Vsuardus, Ado, ac recentiores. Successit hic S. Agathoni, ann. Domini 682. Egimus de eo fusius in Annal. Eccles. vbi eius Acta p annos singulos digessimus.

c Irenæi Episcopi.] Agunt de eodem Beda, ac cęteri qui supra, hac die. Subrogatus

gatus est hic in locum S.Photini eiusdē ciuitatis Episcopi, vt testatur S.Hieron. in epist.84.ad Magnum: agit de eo ēt in lib. de Script.Ecclef.& in epist.ad Theodorum 29. appellat eum virum Apostolicorum temporum, Papiæ auditoris Ioānis Euangelistæ discipulum. Tertul. lib. contra Valentinum vocat eum omnium doctrinarum accuratissimum exploratorem: commendatur ēt a S.Epiphanio in Panar.hæref.24.& 31.qui & eum appellat sanctissimum priscumq; Theologū, successorem Apostolorum. Pluribus de eo Euseb.hist.li.5.c.4.7.8. Grego. Turon. hist.Franc.lib.1.c.29. & alii recentiores, vt Feuardentius in apparatu operū Irenæi,quę nuper edidit. Latuerunt aliquādiu tam Acta,quam etiam scripta S. Irenæi;adeo vt neq; in Galliis,nec in Italia, licet multūquæsita potuerint inueniri,vt scribit S.Gregorius in regist.lib.4.epi.50. ad Aeterium Episc. Habemus in nostra bibliotheca tom.9. Acta martyrii S.Irenæi ac sociorum eius: est illorum exordium: Quamquā nonnullis inuicta,&c. sed (quod non mediocriter dolemus) vna sublata pagina,sunt imperfecta.

d Plutarchi & soc.] De his etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado,& alii. Horum res gestas scribit Euseb.lib.6.c.4. Niceph. Lib.5.cap.4.& 5.

e Potamiœnæ.] De qua Euseb. & Niceph. vbi supra. Passa hæc est temporib. Seueri Imp. Alia ab hac diuersa eiusdem fere nominis est Potamęnia dicta, quæ subiit martyrium æque illustre tpibus Maximiani Imp. quod referente Isidoro presbyt. describit Palladius Galata ca.1. de vit.sanct.Patrum ad Lausum.

f Papii.] Agunt de eodē hac die græci in Menol.ac plurib.eius Acta referunt.

g Benigni episc.] De ipso Molanus itē agit in addit. ad Vsuard. & Galesinus ex tab. Ecclesiæ Traiecten. Fortasse hic ille S.Benignus episc. de quo scribit Gregor. Turon.de glor.conf.c.17. Extat epist. decretalis Pelagii Papæ II. ad Benignum Episcopū sedem mutare cupientem, ac de ea re sedem Apostolicam consulentē.

h Argymiri.] De eo scribit S.Eulogius lib.3.memor.sanct. c. 16. passumque tradit æra 894, anno a Christo 856. vt idem auctor testatur.

i Pauli Papæ.] Successit hic Stephano tertio,anno Dom.757. cætera de eodem in Annal.Ecclesiast.diximus.

29 Tertio Kal. Iulij. Luna. Exxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

Romę natalis SS. Apostolorum Petri [a] & Pauli, qui codē anno, codēq; die passi sunt sub Nerone Imp. quorū prior in eadē vrbe capite ad terram verso cruci affixus,& in Vaticano iuxta viā Triūphalē sepultus, totius Orbis veneratione celebraτ:alter vero gladio aīaduersus, & via Ostiēsi sepultus, pari hr̄ honore. In castro Argentomacho S. Marcelli [b] mar.qui pro fide Christi vna cū Anastasio viro militari capite plexus est. Genuę natali S. Syri [c] Episc. Narniæ S. Cassij [d] eiusdem ciuitatis Episcopi, de quo S.Gregorius refert, quod nullus pene dies vitæ eius abscedebat, quo omnipotenti Deo hostias placationis non offerret: cui & concordabat vita, quia

cuncta

cunctā q̄ habebāt, in eleemosynis tribuens in hora sacrificij totus in lacrimis defluebat, demū natalitio Apostolorū die, quo singulis annis Romā venire cōsueuerat, cum Missarū solemnia celebrasset, & corpus Dñicum pacemq; oībus dedisset, migrauit ad Dominum. In Cypro S. Mariæ [e] matris Ioannis, qui cognominatus est Marcus. In territorio Senonensi S. Benedictæ [f] virginis.

IVNII. 29.

Petri, & Pauli. a] De eadē solemnitate, tam Latini quā Græci etiam hac die agunt: qui tamē cum in ea peragēda celebritate aliquantulum tepuissent; Festus senator Romanus, cum legatum ageret apud Anastasium Imp. indigno id ferens animo, totis viribus operatus est, vt frequentissimo populo ac splēdidissimo cultu eadē solēnitas ageretur, vt auctor est Theodorus lector li. 2. collectaneorū. Bis festa dies hæc dicitur a Prudentio hym. 12. atque in ea duplicare sacra vota consueuisse Rom. Pontif. testatur, cum ait:

Transtiberina prius soluit sacra peruigil
sacerdos.
Mox huc recurrit, duplicatque vota.

Ipsum populū frequentissimo cœtu vtrāque basilicā tam Petri in Vaticano, quā Pauli via Ostiensi ea die inuisere solitū, idem auctor eodem hymno profitetur. S. Ambrosius in hymno huius diei, non duabus tantum (vt ait Prudentius) sed tribus vijs huiusmodi festū diem Romæ celebrari solitū, quasi tria loca a populo ea die visitarentur, testatur his versibus:

Tanta per Vrbis ambitum
Stipata tendunt agmina:
Trinis celebratur vijs
Festum sanctorum martyrum.

Existimamus etenim, nō solum ipsas basilicas Apostolorū hac die populum frequentasse; sed vel locum vbi Petrus cruci affixus est, vel vbi Paulus capite truncatus, aut ipsum carcerem sacrosanctum redditum, vbi vterque diu detentus est (vt hodie videmus) adijsse: prædictæ eñ omnes antiquæ memoriæ non solum in ipso natali die Apostolorū, sed & p Octauas a cœtu fidelium in hanc diē ardenti pietatis studio visitantur. Constat ēt ad eādem solemnē diem ex diuersis Orbis regionib. innumerabilē hominum multitudinē, religionis ergo, Romā cōfluere consueuisse. Hinc Galla Placidia Augusta scribens ad Pulcheriam Imperatricem, cum reddit causam sui Romam aduentus, hæc ait: Vt Romam frequentib. concursionibus adeque desideremus inspicere, causa nobis est amplectendæ religionis, vt terminis sanctorū nostrā exhiberemus præsentiā: quos certum est pro sua virtute in cęlestibus constitutos, neque inferiora despicere. Nos itaq; sacrilegum esse credimus, si solemnium ordinē denegemus, &c. Episcopos etiā hinc inde ad eandem solemnitatem olim confluere consueuisse, ex epist. 13. Paulini ad Seuerum, & 16. ad Delphinum, vbi solemnem hanc appellat consuetudinē, satis exploratum habetur. Vt autem semel in anno omnes Episcopi limina adirent Apostolorum, Anacleti & Zachariæ Papæ decretis statutum est; de quo dist. 93. c. Iuxta sanctorum. Exegisse hoc ab Episcopis Siculis videtur S. Gregorius scribens ad Petrum subdiaconum lib. 1 regist. epi. 70. De iugi protectione Apostolorum, qua Vrbs fulciri consueuit, cum innumera sint exempla, satis modo sit locum S. Gregorij Papæ in epist. 22. ad Rusticianam patriciam lib. 7. regist. prænotasse, & quod pulchre Venantius Fortunatus his versibus docet:

A facie hostili duo propugnacula præsunt
Quos fidei turres Vrbs caput Orbis hēt.

Quam autem barbaris Romani Imperij hostibus, & Catholicæ fidei aduersarijs

Petri

Petri & Pauli Basilicæ Romæ in suburbijs positę fuerint venerabiles, quantamque erga eas obseruantiam præstiterint, dicemus inferius in Dedicatione ipsarũ. Plura hic etiam dicenda essent aduersus quorundam sententiã, qui licet vna die, non tñ eodem anno eosdem S. Apostolos passos ferunt: aliaq; differenda de eorum rebus gestis, quæ vulgo circũmferũtur, quibusnam fides vt veris adhibenda sit, & quæ tanq̃ apocrypha refellendæ: sed cum non sint eiusmodi, vt hic paucis perstringi possint, contenti erimus eas uberius explicuisse in Annalib. Ecclesiasticis, vbi et plurib. demõstrauimus eosdẽ S. Apostolos subiisse martyrium Lucio Fonteio Capitone, & Caio Iul. Ruso Conf. 3. Kal. Iulii, anno a Christo Domino secundum veriorem supputationem sexagesimonono. De horum martyrio Hegesippus Iunior de excid. Hierosol. lib. 3. c. 2. & Acta passionis ipsorum, quæ feruntur Lini nomine, agunt.

b Marcelli.] De eodem Vsuardus, Petrus in catal. lib. 6. c. 24. & alii recẽtiores. Alius adhuc fuit Marcellus martyr Cabylonensis, clarus in Gallijs, de quo Greg. Turon. de glor. mart. c. 52.

c Syri Episc.] Hunc S. Greg. lib. 4. dialog. c. 53. appellat martyrẽ, dum agit de eius ecclesia, quam vetustate collapsam, his dieb. Clerici regulares in angustiorẽ amplitudinem restituerunt, addiderũtq; nobile cœnobium, vbi sicut & in alijs pręcipuis Italiæ ciuitatibus, pristinam illam Apostolicã viuendi formam ex integro redditam sancte pieq; colunt. Ab eorum Præposito R. D. Marco Parasc. viro singulari eruditione & vitæ integritate spectatissimo, de S. Syro & alijs sanctis eius ciuitatis Episcopis hæc antiquitatum digna monumẽta in die missa precepimus, eademq; testata publici Notarii fide, cuius authentica scriptura expressum habetur, anno Dom. 1283. die 8. Ianuarij, cum ab Ogerio abb. eiusdem Ecclesiæ primarium restitueretur altare, quod eius mensa lapidea perfracta esset, tres distinctos loculos repertos esse, in quib. tria sanctorum corpora recondita erant. In eorum primo plumbea lamina: quid intus lateret, his descripta litteris significabat.

† M. S. Hic requiescit corpus S. Syri Episc. Ianuensis. Obijt 3 Kal. Iulii. Filius Amiliahi. In secundo autem loculo alia plumbi lamina sic scripta inuenta est.

† M. S. Hic requiescit S. Felix episc. Ianuens. qui vixit Ann. 70. Rexit Episcop. 20. Recessit 7. Id. Iulii. In tertio aũt loculo nulla erat inscriptio, sed (vt habent eadem publica Acta) corpus illic positum existimatur esse S. Romuli eiusdem ciuitatis Episcopi. Accepimus ab eodẽ eiusdem S. Syri Acta quædam manuscripta, sed perpauca ex multis quæ desiderãtur.

d Cassij episcopi.] Agit de eo S. Greg. in homil. 37. in Euangel. & dialog. lib. 3. cap. 6. & lib. 4. c. 56. Claruit temporibus Iustiniani Imp. Sedere enim cœpit anno eius decimo, migrauitque ex hac vita, eiusdem anno trigesimoprimo, prout cõstat ex eiusdem sepulturæ Epitaphio, qđ extat Narniæ in Ecclesia cathedrali sup. iannam cryptæ S. Iuuenalis, vbi & corpus S. Cassij requiescere creditur. Est inscriptio incisa in marmore oblongo, in cuius medio Crucis forma expressa est, itemque duo agni exculpti, qui se e regione aspiciũt. Creditur S. Cassius, cũ de suo obitu diuinitus esset admonitus (vt est apud S. Greg.) sibi viuenti sepulchrum posuisse, atque suum epitaphium sex hisce versibus conscripsisse.

Cassius immerito Præsul de munere Christi,
Hic sua restituo terræ mihi credita membra;
Quem fato anticipans consors dulcissima vita,
Ante meum in pacem requiescit Fausta sepulchrum.
Tu, rogo, quisquis ades, prece nos memora re benigna,
Cuncta recepturum te noscens congrua factis.

S. D. Ann. xxj. M. ix. D. x. Req. In pace Prid. Kal. Iul. P. C. Basilij. V. C. Ann. xvij. Numeratur hic annus Domini 558. Iustiniani Imp. xxxij. Porro illa verba post carmina posita, Sedit, &c. eo mortuo fuisse addita, certum est.

e Mariæ.] De qua Act. Apostol. c. 12.

Plurib.

Plurib. in Actis Barnabę descriptis ab Alex. Monacho apud Sur. to. 3. die 11. Iun.

f Benedictæ.] De eadem Vsuardus hac die: Trithemius de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 264. agit de S. Benedicta abbatissa, cuius solemnitas agitur xvi. Kalend. Decembr. quæ videtur ab hac esse diuersa.

xxvij F Pridiæ Kal. Iulii. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

Ommemoratio S. Pauli [a] Apostо. Lemouicis in Gallia S. Martialis [b] Epi, cũ duob. presbyteris Alpiano, & Austricliniano, quorum vita miraculorũ signis admodũ effulsit. Ipso die SS. Caii [c] presbyt. & Leonis subdiac. Alexandriæ passio S. Basilidis [d] sub Seuero Imp. qui cum S. Potamiœnã virginem, quam ad suppliciũ ducebat, ab impudicorũ hominum petulantia tutatus esset, religiosi officii mercedẽ ab ea recepit: nã ipsa post triduũ illi apparens, & eius capiti coronam imponens, nõ solum eum conuertit ad Christũ, sed etiam breui agone certãtem, suis precib. martyrem gloriosum effecit. Romæ S. Lucinæ [e] Apostolorum discipulæ, quæ facultatibus suis sanctorũ necessitatibus communicans, Christianos in carcere detentos visitabat, ac martyrum sepulturæ inseruiebat, iuxta quos & in crypta a se constructa sepulta est. Ibidem S. Amelianæ [f] martyris. In territorio Viuariensi S. Hostiani [g] presbyteri & confessoris.

IVNII 30.

Ommemoratio S. Pauli. a] De ipsa hac item die Beda, Vsuardus, Ado, & alii omnes. græci autem in Menologio agunt hac die cõmemorationem omnium Apostolorũ. Porrò Latini totam hanc Octauam in laudibus Apostolorum Petri, & Pauli impendunt. At licet pridie huius diei tam Petri quam Pauli agatur solemnis celebritas: tamen hanc potissimum die solius Pauli commemorationem fieri debere, ex S. Gregorii Papæ institutione docet Microlog. cap. 42. Idemque recentiores, qui agunt de diuinis officiis. Cuius quidem rei gerendæ illa mihi magis probatur causa, quæ ex hymno Prudentii 12. satis posse colligi videtur, dum antiqui vsus meminit, consueuisse nimirum Rom. Pont. vna eademq; die Pontificias functiones in vtraq; basilica exercere. Cum hoc aũt pp nimiam locorũ inter se distantiam non sine nimio ac intolerabili fere labore perfici posse videretur, cõsultius visum est, prima die in basilica Vaticana vtriusq; celebrare solemnitatẽ, sequẽti aũt die in basilica Pauli sacra peragere, vberiusque persoluere, qđ pridie ea de causa ibidem loci videretur omissum.

b Martialis episc.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Eius Acta circunferuntur scripta ab Aureliano eius successore; citantur autem tacito auctoris nomine, ab Innocentio Tertio extra de sacra vnctione in fine, vbi & glo. meminit

minit eiusdem Martialis & Greg. Turo. lib.1.histor.30.& de glor. conf. c.27. qui tñ insigniter errat, dum tempore Decii Imp. eũ cum alii qui illic describuntur, in Gallias venisse testatur. Meminit eiusdem Martialis Petrus Cluniac.lib.1.epi. sto.2.Pet.in catal.lib 6.cap 29. qui tradit eum diem obiisse anno tertio Vespasiani Imper. De duabus eius epistolis nuper inuentis egimus in Annal. Ecclesiast. ibi etiam de Cæphe nomine, quod tribnunt Martiali. Hunc autem non tantum Lemouicensis sedis auctorem, sed & Aniciensis Ruthenensis, Aruernensis, & Mimmatensis erectorẽ fuisse tradunt. de his Democh. in tab. Eporum Lemouic.

c Corsici & Leonis.] De his item hac die Vsuardus,& recentiores omnes.

d Basilidis] Scribit de eo Euseb. histor. lib.c.4.& Niceph.lib.5.c 7.

e Lucinæ.] Agũt de eadẽ hac die Beda, Vsuard.Ado,& alij:mentio hr̃ de ipsa in Actis SS.marty. Processi & Martiniani. Alia insuper vixit Lucina Romana temporib. Dioclet.Imp. quæ non minus quã ista pietatis operib.addicta,celebris fuit; de qua sæpius in actis S.Sebastiani, atq; in rebus gestis S. Marcelli Papa agitur.

f Aemilianæ.] Erat Romæ titulus S. Aemilianæ,de quo in Cõcilio primo Romano sub Symmacho habetur mentio.

g Ostiani.] Agit de eo etiam Vsuard. hac die. Extare eius Acta testatur Molanus in additione ad Vsuardum.

IVLIVS.

1 Kalen. Iulij. Luna. G xxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

Ctaua [a] S.Ioannis Bapt. In monte Hor depositio S.Aaron [b] primi sacerdotis ord. Leuitici. In Britannia SS. mart. Iulij [c] & Aaron,qui post S. Albanum in persecutione Diocletiani passi sunt: quo tp̃e ibidẽ quã plurimi diuersis cruciatib. torti,& sæuissimè lacerati ad supernæ ciuitatis gaudia cõsummato agone peruenerũt. Machliniæ passio S. Rumoldi [d] mart.Scotorũ Regis filij,& epi Dublinensis.Sinuessæ sanctorũ mar. Casti [e] & Secundini Episcoporũ. Viennæ S.Martini [f] Episc. Apostolorum discipuli. Aruernis S. [g] Galli Episcopi. In territorio Lugdunensi depositio S. Domitiani [h] abbatis, qui primus illic eremiticam vitam exercuit,& cũ plurimos ibi in Dei seruitio cõgregasset,magnis virtutib.& gloriosis miraculis valde clarus,collectus est ad patres in senectute bona. In territorio Rhemensi S. Theodorici [i] presb. discipuli B. Remigij Episc. Engolismæ S.Eparchi [k] Abbatis. Adud Emesam S.Simeonis [l] confes. cognomento Sali,qui stultus propter Christum factus est:sed altam eius sapientiam Deus magnis miraculis declarauit.

Ctaua S. Ioãnis Baptistæ.] De ea Beda, Ado, & Rudulph. de obser.cano.ca. 19. vbi agit de differẽtia maiorum ac minorum Octauarum. Numeratur hæc autem inter maiores Octauas.

b Aaron sacerdotis.] Agunt item de eo hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Præter ea quæ in diuinis scripturis de eo scripta habentur, Iosephus de ipso scribit li.2 antiquit. c.6. & sequen. & de eius obitu lib.4.cap.4.

c Iulij & Aaron.] De his vet.manuscr. Eorumdem meminit Gilda Sapiens libro de excidio Britan. Beda de gest. Anglorum lib.1.c.7.in fi. Petr.in catal.lib.6. c.53.& alij.

d Rumoldi.] Eius Acta scriptis mandauit Theodoricus abb. S. Trudonis, vt testatur Sigeber. de vir.illustr.c.penul. descripsit eadem Sur.to.7.hac die. Plura de eodem in vita S.Gummari aqud Sur.to. 5.die 11. Octobris, & Molanus in Indiculo sanctorum Belgii, aitq; huius sollẽnitatem agi hac die, auctoritate Alexandri Quarti Romani Pontificis; coronatumque martyrio refert anno Dom.775. octauo Kalen.Iulii. Fuit & alius Remoldus dictus, monachus, & ipse corona martyrii donatus, cuius natalis dies agitur septimo Idus Ianuarii: de quo Trithem. de vir.illust.ord.S.Benedicti lib.3. cap.249.

e Casti & Secũdini Episcoporum.] Petrus diaconus biblioth.monasterii Cassinen.in lib.de vir.illustr.c.29. hæc ait: Benedictus, qui & Guaipherus, sanctitate & religione conspicuus, suauis eloquio, ingenio magnus, & sermone facundus, scripsit ad Troianum Episcopum vitam S.Secundini, & cantum eius, sermonem & hymnos de eodem. Rursum etiam cap.32. hæc ait: Gregorius Tarracinensis Episcopus, paruulus & ipse in Cassio oblatus, memoria tenax, ingenio viuax, tãtæ fuit grauitatis, suauitatis, & eloquentiæ, vt a nonnullis columna diceretur ecclesiæ: scripsit passionẽ sanctorum Casti, & Cassii, &c. Habemus Acta eorundem martyrum incerto auctore, quæ accepimus ab ecclesia Caietana: est illorũ exordium: Postquã beatissimi, &c. & sermonem de iisdem, cuius est exordium: Hodierna die solemnitatem, &c.

f Martini Episcopi.] De quo etiam Beda hac die. Ado Viennen. in chron. anno 101. tertiũ hunc ponit eius sedis Episcopum, successoremque S.Zachariæ, ac prædecessorem S.Veri.

g Galli Episcopi.] Scribit de S.Gallo Episcopo Greg. Turon. de gest. Francorum lib.4.c.5. & 6. vberius in vit. sanct. Patr. cap. 6. Eius epitaphium & virtutes egregias scripsit carmine Venantius Fortunatus lib.4. Interfuit per legatum tertio Concilio Aurelianensi, præsens autẽ quarto & quinto subscripsit, vt ex illorũ monumentis apparet: ex quibus facile potest intelligi, quibus temporibus vixerit: quinta enim Synodus Aurelianẽsis celebrata est anno tricesimooctauo Regis Childeberti, qui numeratur ann. Domini 552. Interfuit etiam Concilio Aruernensi celebrato post consulatum Paulini Iunioris, vt eius Acta testãtur. Ponitur hic in tabulis Episcoporum Aruernẽsium vigesimusseptimus ordine apud Demochar. de sacrif. Missæ.

h Domitiani abb.] De quo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta extare testatur Trith. de vir.illust.ord. S. Benedicti lib. 5. c. 296. Fuit eiusdem nominis Episcopus Tungrensis, de quo agitur 7. Maii, vbi Molanus de eo, & in Indic. sanct. Belgii, interfuitque quinto Concilio Aurelianensi. agit etiam de ipso Sigebert. in chron. anno 528.

i Theodorici.] Agit de eo Vsuar. hac die; eius autem gesta describit Sur. to. 4. hac die. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum.

K Eparchii Abb.] De eo item hac die Vsuardus. Acta ipsius, etsi incerti auctoris, tamen veritatẽ profitentis, refert Sur. to.4. hac die. De eo pluribus etiam Gregor. Turon. de gestis Franc. lib.6. cap.9. Migrauit ex hac vita an. Dom. 58 . vt ex dicto auctore colligitur. Fuit eiusdẽ nominis,

minis, sed longe ante Eparchius Episc. Aruernensis, sanctitate insignis, cui successit Sidonius Apollinaris, vt scribit idē Greg. Turon. de gestis Franc. lib. 2. c. 21.

l Simeonis Sali.] Agunt. de eodem hac die Græci in Menologio. Scripsit eius res gestas humanum captum excedentes probatissimus auctor Leontius Episcopus in Cypro, quas descripserunt Metaphrastes, Lipomanus, & Surius hac die id etiam testantur Acta Synodi secundæ Nicanæ, vbi Act. 4. de eodem auctore hæc leguntur: Pater, qui lectus est, in vna ex ciuitatibus Cypri decenter & sancte conuersatus est, multaque encomia & penegyricas illius orationes etiam habemus, inter quas extat oratio de transfiguratione Domini. scripsit & Ioannis, Misericordis appellati, Episcopi Alexandrini vitā, prætera beati Simeonis, &c. De eodem Simeone agit Euagrius hist. lib. 4. c. 33. & alij plures.

2 Sexto Nonas Kal. Iulij. Luna. A

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

Isitatio [a] B. Mariæ Virg. ad Elizabeth. Romæ via Aurelia natalis SS. mar. Processi [b] & Martiani, qui à B. Petro Apost. in custodia Mamertini baptizati, sub Nerone, oris cōtusionē, equuleū, neruos, fustes, flāmas, scorpionesq; perpessi nouissime gladio cæsi, mar. coronati sunt. Item Romæ passio SS. triū [c] Militū qui in mar. B. Pauli Apost. ad Christū cōuersi, cū eo cælestis gloriæ participes fieri meruerunt. Eodē die SS. mart. Aristonis, [d] Crescentiani, Eutychiani, Vrbani, Vitalis, Iusti, Felicissimi, Felicis, Marciæ. & Symphorosæ, qui oēs apud Cāpaniam, cū Diocletiani Impe. persecutio desæuiret, martyrio coronati sunt. Guintoniæ in Anglia S. Suuithuni [e] Episco. cuius sanctitas gratia miraculorum effulsit. Bambergæ S. Othonis [f] Episc. qui Pomeranis Euangelium prædicans, eosdem conuertit ad fidem. Turonis depositio S Monegundis [g] religiosæ fœminæ.

IVNII. 2.

Isitatio B. Mariæ. a] Hęc quidem solemnitas ab Vrbano Papa VI. instituta, & a Bonifacio IX. cōfirmata, vel potius publicata est, idque occasione vrgētis schismatis, ad quod cōponendum eiusdē Dei genitricis opem Dei Eccl. propēsius (ea aucta celebritate) studuit implorare: idque anno Do. 1389. Extantque de ea re diplomata excusa in secunda parte Legend. in biblioth. Vatica. plut. 4. nu. 22. nactus sum tractatum manuscriptum Ioannis Pragensis contra Adalbertum eius solemnitatis impugnatorem; in quo, cū plura erudite differat, texit etiam nonnulla diuina miracula, & certas reuelationes, quibus Deus dictam sacratissimam solemnitatem manifestissime comprobauit.

b Processi, & Martiniani.] De quibus etiam

etiam Beda, Vſuardus, Ado,ac ceteri recẽtiores. Horum paſſionis Acta ex antiquis codicibus deſcripſit Mombrit. tom. 2.& Sur.to.4. hac die. Erat olim Romæ in prędictorum ſanctorum martyrũ honorem erecta baſilica, in qua S.Gregorius Papa habuit homiliã 32.in Euang. vbi & de miraculis ad eorum ſepulchrũ fieri conſuetis meminit. Diruta aũt prædicta Eccleſia,translata ſunt eorum corpora in baſilicam Vaticanam S. Petri Apoſtoli,vbi hactenus aſſeruantur.

c Trium militum.] Agunt de his item hac die Vſuardus, Ado,& alii,adſtipulãturq; vet.manuſcr.ex quibus etiam noĩa ſingulorum produntur:ſunt autem hęc, Longinus, Aceſtus, & Megiſtus.Mentio prædictorum habetur etiã in paſſionibus Apoſtolorũ Petri & Pauli, quibus adſtipulari videtur præclara illa encomiaſticà oratio S.Ioãnis Chryſoſtomi de Principibus Apoſtolorũ. Habetur tom.5.col. 1533.edit. Niuel.vlt.vbi tamen non tantum tres,ſed trigintaquinq;vna ſimul coronatos martyrio,refert his verbis: Qualis locus tuum, Paule, ſanguinẽ excepit, qui lacteus apparuit in eius veſte qui te percuſſit: qui quidem ſanguis barbaricũ illius animum reddens melle dulciorem vt ipſe vna cum ſociis ad fidem traduceretur,ita effecit? Sit mihi inſtar coronæ gladius ille, qui triginta & quinq; viros ſumma ad ſeruiendum alacritate Deo Domino mancipauit,&c.Hæc ibi.

d Ariſtonis & ſociorum.] De his etiã Beda, Vſuardus, Ado, & alii,omneſque ex actis S. Sebaſtiani martyris, quæ refert Sur.to.1.20.Ianuarij,vbi horum paſſiones deſcribuntur.

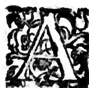
e Suuithuni epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas Gothzelinus, quas retulit Sur.in tom.4.eas autem ſcriptis mandatas a Lãfrido monacho, prodit catal.ſcript.Britan.Exceſſit ex humanis anno a Chriſto Domino 862.

f Othonis epiſcopi.] Acta ipſius recitat Sur.tom.4.hac die; ſed alia longe prolixiora eſſe videntur, quæ duobus libris ſcripta dicuntur. De eodem plura Albertus Crant. in hiſto.Eccleſiaſt.Saxon.lib. 6.cap.5.& in Metropol.lib.5.c.44 & 45. vbi de eius Apoſtolatu ad Pomeranos ei credito a Calliſto Romano Pontifice:in chron. item Bambergen. & hiſtor. Pomer.lib.4.cap.17.& ſequen.Extat epiſtola ipſius ad Paſchalem Secundum Romanum Pontificem,qua ſe excuſat,inuitum per manum laicam accepiſſe inueſtiturã,petens (ſi placeat) ab eo confirmari,&c.Profitetur in ea ingenue Apoſtolicæ ſedis auctoritatem. Interfuit hic Concilio Moguntino anno Domini 1131.vt teſtatur de eo chro.Hirſaug. Adſcriptus fuit in Sanctorũ numerum a Clemente Papa Tertio,anno Dñi 1189.vt habetur in chron.Bambergen.Tunc etiam venerandum corpus eius translatum eſt. Migrauit autẽ ex hac vita anno Dñi.1139.

g Monegundis.] De qua etiam Vſuardus hac die. Scripſit eius res geſtas Gregorius Turon. in vita ſanct. Patr. c.19. & de glor.confeſſ.cap.24.

xxiiij B Quinto Nonas Iulij. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

Lexandriæ SS.martyrum Tryphonis [a] & aliorum duodecim. Conſtantinopoli ſanctorum Eulogij [b] & ſociorum mar. Cæſareæ in Cappadocia ſancti Hyacinthi [c] cubicularij Traiani Imperatoris, qui accuſatus, quod Chriſtianus eſſet, plagis variè afflictus, & in carcerem

truius

trusus, ibi consumptus fame expirauit. Clusij in Etruria SS. mart. Irenæi [d] diaconi, & Mustiolæ matronæ, qui sub Aureliano Imperatore diuersis atrocibusq; supplicijs cruciati, coronã martyrij meruerunt. Eodem die SS. mart. Marci [e] & Muciani, qui pro Christo gladio cęsi sunt: quos cũ puer paruulus, ne immolarent idolis, alta voce moneret, verberibus iussus est cædi: cũq; vehementius Christum confiteretur, vna cum quodam Paulo martyres exhortante necatus est. Laodiceæ in Syria S. Anatolij [f] Epi, qui non solũ religiosis viris, sed & philosophis admirãda scripta reliquit. Altini S. Heliodori [g] Epi, doctrina & sanctitate insignis. Rauēnæ S. Dathi [h] Epi & confessoris. Edessæ in Mesopotamia Translatio S. Thomæ Apostoli ex India: cuius reliquiæ Ortonam postea translatę sunt.

IVLII 3.

Tryphonis & soc. a] De quibus martyrologius hac die, & manuscripta agunt.

b Eulogij & soc.] Agunt de his etiam hac die Græci in Menologio. Passi sunt autem sub Valente Imper. ob fidem Catholicam, quam strenue professi sunt.

c Hyacinthi.] Græci itidem de eo in Menolog. ibique eius passionis Acta cõpendio describunt.

d Irenæi & Mustiolæ.] De his hac die Vsuar. Horum Acta ex antiquis codicibus edidit Sur. to. 4. hac die, Petrus in catal. lib. 6. c. 48. & alij ex ijsdem.

e Marci & Muciani.] De ijsdem etiam Græci hac die in Menologio, vbi pluribus describunt eorum martyrium.

f Anatolij.] De eo Vsuard. Ado, & alij. Euseb. pluribus lib. 7. histo. c. 26. Hieron. de script. Eccles. & in epist. ad Magnum orat. 84. Niceph. hist. lib. 6. c. 36. & ex ijsdem alij descripserunt.

g Heliodori Episc.] Agit etiam de eo Molanus in addit. ad Vsuardum 2. edit. Hic ille, cuius frequēter meminit S. Hieron. ad quē etiam scripsit epist. 1. de laude vitæ solitariæ, & de obitu Nepotiani epitaphium epist. 3. Mentionē facit eiusdem in epist. 2. ad Nepot. & ad Iulianum 37. & pręfat. 110. & 115. Reperitur inter fuisse Conc. Aquileiensi, vbi aduersus ingruētes Arrianos vna cum S. Ambrosio, coniunctis viribus, strenue decertauit.

h Dathi episc.] De eodem hac die tabulæ eccl. Rauennatis: pluribus Agnellus & Hieron. Rub. histor. Rauen. lib. 1. Claruisse eum tradunt temporibus Cõmodi Imperatoris.

i Translatio S. Thomę.] De qua item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii recētiores S. Thomæ Apostoli venerandum corpus translatum olim fuit Edessam in Syria, atq; in eius honorem amplissima est erecta basilica, ad quam ex lõginquis remotisque Orbis regionibus Christiani religionis causa cõfluebant, vt scribit Socrat. hist. lib. 5. c. 14. & Sozom. lib. 6. c. 18. De eadem translatione Ruffin. lib. 2. c. 5. Greg. Turon. de gloria martyrum c. 31. & Venantius Fortunatus hoc versu:

Producens Thomã munus Edessa pium.

His alludit S. Ioannes Chrysostomus, cum in homil. 26. in episto. Pauli ad Hebræos, notum esse ait, & veneratione habitum sepulchrum S. Thome, sicut & Petri ac Pauli Apostolorum. Non omittimus dicere, quod Hieronymus Osorius Episcopus Siluensis Lusitanię libro 3. res Indicas prosecutus, testatur Indos nuper recipientes Euãgelium affirmare, penes se esse corpus Sancti Thomæ Apostoli, a quo olim acceperunt Euangelium, illud que vsq; hodie multis fulgere miraculis.

Sed cum de translatione Edessam facta luce clarius constet; dicere de hoc cogimur, quod frequenter de alijs reperitur, nempe vnius corporis partes in diuersa loca distributas, occasionem dedisse multis opinandi, vel hic vel alibi contineri vnum idemque corpus. De translatione S.Thomæ reliquiarum Ortonam facta; cuius hic mentio habetur, extat vna cum vita eiusdem Apostoli, eiusdemq; miraculis libellus editus à Ioan. Baptista Ortonensi. De perenni miraculo Edessæ fieri solito ad corpus S. Thomæ, consule Petrum in catal.lib.6.c.44.

xxiij C. Quarto Nonis Iulij. Luna. 4.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

Seæ[a] & Aggæi Prophetarum. In Africa natalis S.Iucundiani[b] martyris, pro Christo in mare mersi. In territorio Bituricensi S.Lauriani[c] Epi Hispalēsis & martyris, cuius caput Hispalim in Hispania delatum est. Sirmij SS. mart. Innocentij[d] & Sebastiæ, cum alijs triginta. Madauri in Africa S. Namphanionis[e] martyris, & sociorū, quos ille roborauit ad pugnam, & ad coronam prouexit. Cyrine in Lybia S. Theodori[f] Epi, qui in persecutione Diocl. sub Digniano Præside plumbatis cæsus, & lingua abscissa in pace tandem confessor occubuit. Eodē die natalis SS. Flauiani[g] secundi Epi Antiocheni, & Eliæ Epi Hierosolymorum; qui pro Synodo Chalcedonensi ab Anastasio Imperatore in exilium acti, victores migrarunt ad Dnm. Augustæ in Rhætia S.Vldarici[h] Epi, miræ abstinentiæ, largitatis, & vigilantiæ, ac miraculorum gratia illustris. Turonis translatio S.Martini[i] Epi, & cōfessoris, & dedicatio eius basilicæ hoc ipso die, quo etiam is ante aliquot annos in Episcopum fuerat ordinatus.

I. V. L. I. I. 4.

Seæ & Aggæi Prophetarū.a] De his hac die Beda & Ado, Vsuardus de Osea tantum, græci autem seorsum ab inuicem: agunt enim de Osea xvj. Kalend. Octob. de Aggæo xvij. Kal.Ian. in Menologio. Præter illa quæ de Osea in diuinis Scripturis leguntur, agit de eo S.Epiph. lib.de vit.& interir. Proph.c.11. Hier. in pra fat.121. & in proœ.in Oseam. Apud Isid.de vit.& mort.sanct.cap.41. Doroth. in Synop.c.1.& 10. De Aggæo Iosephus antiqui.lib.11.c.4. Epiph. vbi sup.cap.20. Hier. in proœm. in Aggæum, & apud Isidor.cap.59.

b Iucundiani.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes, Petrus item in catal.lib.6.c.54.

c Lauriani episcopi.] De eodem ijdem qui supra. Vasæus in chro. Hisp.ann.44. passum refert sub Totila gothorū Rege. Pluribus agitur de eo in Flo.sanct. Hisp. & in Thesau.concion.to.2. hac die.

d Innocentij & soc.] De his itē hac die: Beda,

Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores.

e Namphanionis & soc.] Sunt hæc sociorum nomina, Migdon, Sanen, Lucitas; ceterorum autem ignorantur. Sunt hæ Punicæ voces. Porro Namphanion, idem quod apud nos, Bonus euētus. Fuit hic preclarissimus martyr in Africa, adeo que celebris, vt Archimartyris titulo fuerit insignitus: in quem præ cæteris Madaurenses Apuleij conciues idololatræ oē genus blasphemiæ & contumeliarum iactabant. Extant de his literæ Maximi Madaurensis ad Augustinū 43. & rursus Augustini epist. 44. ad ipsum rescripta.

f Theodori episc.] Agunt de his hac die Græci in Menologio, vbi & eius passio recitatur.

g Flauiani & Eliæ Episcoporum.] Agitur hic de secūdo Flauiano: primus enim sedit temporibus Theodosij in schismate aduersus Euagrium; hic autem præfuit ecclesiæ Antiochiæ sub Anastasio Imper. à quo & dirissima passus est; habuitq; in eo pro fide Catholica suscepto certamine fortem commilitonem Eliam Episcopum Hierosolymorum: horū spectatissima virtus testimonio S. Sabæ laudata, in septima Synodo Act. 5. reperita est. Plura de iisdem Cyrillus monachus in Ioanne Silentiario, in Euthymio, & in Actis S. Sabæ abbatis. Niceph. hist. lib. 16. cap. 32. 34. 38. hist. Miscel. lib. 15. Cedren. in Anastasio, & alij. De ipsorum autem obitu admiranda scribuntur in Prat. spirit. ca. 53. vbi habetur, post duos dies ab obitu Anastasij Imperatoris prædictos Flauianum & Eliam migrasse ad Dominū. In Actis autem S. Sabæ decem dies ponuntur intercessisse ab eiusdem Imper. morte, vsque ad prædictorum exitum; ibidemq; habetur nono die mensis Iulii Anastasium ex hac vita excessisse: idemque ex Euagrio hist. lib. 4. cap. 1. exploratum habetur, dum ait, eadem die nona mensis Iulii Iustinum seniorem ex Senatusconsulto Imperium cepisse. Cur itaq; hac potissimum die de his agatur, nulla mihi certa suppetit ratio, cum multæ esse possent, nempe translatio, vel basilicę dedicatio, vt de aliis factum videmus. Iam reliquum est vt Flauianū ab hæreticorū calumniis vindicemus. Recitat Euagr. lib. 3. cap. 31. & ex eo Niceph. lib. 29. cap. 28. literas quasdam monachorum Palæstinæ ad Alcisonē de Flauiani lapsu, quasi ex parte damnasset Concilium Chalcedonense. Rursus autem in Actis S. Sabæ, quæ ex Metaphraste descripsit Lipo. to. 5. habetur, quod coactus ab hæreticis, damnarit Synodum Chalcedonensem. Quod ad literas monachorum ab Euagrio recitatas spectat, scias deprauatas esse ab hæreticis; quod quisque, licet cautiens, dissimulare non poterit. Quid est quod ibi dr, Flauianum ingenue professum esse Concilium Chalcedonense in his, quæ spectant ad damnationē Nestorii & Eutychis; in his autem quæ essent fidei, non item? hæc quidem inter se inuicem pugnant, vt simul vera esse nō possint: nam vtriusq; hæresiarchę damnationem recipere, non aliud est quam rectæ fidei normæ ab eodem Concilio contra prędictos editæ, consentire. Quid insuper est, quod idē Euagrius ibidem in fine dicit, Flauianū ab hæreticis in exilium esse pulsum: nisi ipsum illis aduersarium demonstrasse? Quæ itē sequēti c. 32. scribit Euagrius de constātia Flauiani pro Chalcedonensi, prædicta omnia aduersus illum conficta mendacii arguūt. Quod item ex vita Sabæ lapsus Flauiani comprobari videatur; locū illū ab aliquo nebulone deprauatū ac mutilatū esse, Acta Nicęnæ 2. Synodi manifeste declarant. In Actione n. 1. eius Synodi idem locus hisce verbis descriptus hr: Itaque variis modis Flauianū afflixerunt & vexatūt: cogentes interim & obtorto collo hunc trahentes, vt Acta Chalcedonensis Cōcilii anathemate prosequeretur: quo nolente, Episcopatu suo priuatus, in exilium quoque damnatus est. Hæc ibi: quibus quidem Seuerianorum impostura de Flauiani lapsu detegitur. Marcellinus Comes. in chron. eximium Flauiani nulla alia ex causa cōrigisse testatur, nisi quod Seuerianorum procellæ, qui Sydone conuenerāt, se viriliter opposuisset. Qua autem estimatione post mortē ab Orthodoxis habitus sit Flauianus, cōsule Acta Synodi Cōstantinopolitanæ, quæ celebrata est Iustino Aug. &

Euthario Côff. vbi totius populi festiuas acclamationes de S. Flauiano reperies; quibus, vt eius nomen ab hereticis erasū restitueretur in diptycha, eiusq; venerandæ reliquiæ transferretur, petitū sæpius esse cognosces. Non tantū Flauianus, sed & Elias, de quo agimus, iisdem aspersus calumnijs ab hæreticis reperitur, quibus inconsulte nimis fidem adhibens Theodotus lector lib. 2. collectaneorū hæc scribit: Ipse solus Nestorium, Eutychē, Diodorum, & Theodorū, & Synodū Chalcedonen. anathemate condemnauit. Hæc ille. Sed quæ hæc aduersantium sibi rerū cōfarcinatio? Si damnauit Eutychem & Nestorium, damnantem illos Synodum Chalcedonensem suscepisse oportuit. At litteræ eius ad Anastasium Imp. cęterę; res gestæ ipsius à Cyrillo monacho in Actis S. Sabæ relatæ, Acta Synodica, ac cęterorum testimonia, non tantum ab omni hæreseos sordis labe purgatū reddūt; sed adeo illi fauent, vt cognoscas perditissimis illis temporibus, inter tot naufragia Episcoporum, ipsum solum cum Flauiano Antiocheno, & Ioanne episcopo Palti stetisse intrepidum aduersus innumeras hæreticorum phalanges. Hæc autem pluribus in Annalibus Ecclesiasticis pertractauimus.

h Vldarici Episc.] De eodem Beda, licet pro Vldarico legat, Valricū: Ado de eodem, & alij. Scripta sunt eius Acta à Bernone abbate, quę habet Sur. to. 4. hac die. De eo item Sigebert. in chron. anno 976. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 223. & lib. 4. c. 222. Diem obijt anno Domini 973. suę ætatis octuagesimo, ordinationis quinquagesimo.

i Translatio S. Martini.] De ea etiā Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Rei gestæ historiam describit Greg. Turonen. hist. de gest. Franc. lib. 2. cap. 14. & lib. 10. c. 31. in Perpetuo Episco. Turonen. hæc est enim illa translatio, quæ a præfato Perpetuo Episcopo facta est; qui in nouam augustioremque basilicam a se ædificatam B. Martini corpus transtulit 4. Non. Iulij. Nā & alias, irruentibus in Galliā Danis, S. Episcopi corpus in Burgūdiam ad tps trāslatū fuit, atq; inde postmodū, cessantibus illorum incursionibus, Turonos relatū est. Eius rei gesta historiā narrat S. Odo Cluniac. abbas, scribēs ad Fulconē.

xxij D Tertio Nonas Iulij. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

Romæ S. Zoæ [a] martyris, vxoris B. Nicostrati martyris, quę dum ad confessionem B. Petri Apostoli oraret, sub Diocletiano Imperatore a persecutoribus artata, & in custodiam obscurissimā trusa, deinde collo & capillis in arbore suspensa, adhibito subter horribili fumo, in confessione Dñi emisit spiritum. In Syria natalis S. Domitij [b] martyris, qui virtutib. suis multa incolis præstat beneficia. Cyrene in Libya S. Cyrillæ [c] martyris, quę in persecutione Diocl. ardentes carbones cum thure super manum positos diu tenuit, ne prunas excutiendo, thus obtulisse videretur: deinde sęuissime laniata, proprio sanguine decoratā migrauit ad Sponsum. Hierosolymis S. Athanasij [d] diaconi, qui pro S. Synodo Chalcedonensi ab hęreticis comprehensus; & omnium

crucia-

cruciatuum genera expertus, ferro tandem necatus est. In Sicilia sanctorum martyrum Agathonis [e] & Triphinæ. Tomis in Scythia sanctorum martyrum Marini, [f] Theodoti & Sedophæ. Treuiris S. Numeriani [g] Episcopi, & confessoris. Apud Septempedanos in Piceno S. Philomenæ [h] virginis.

IVLII 5.

Zoæ. [a]] De ea etiam hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri omnes. Eius Acta intexta habentur martyrio S. Sebastiani apud Suriū to. 1. 20. Ian. De Confessione S. Petri Apostoli, de qua hic habetur mentio, vide quæ habētur notata die sequēti in Trāquillino, cū agitur de Confessione S. Pauli Apostoli; ibi de vtriusque Confessionibus plura.

b Domitij] Agunt de eodem hac die ijdem qui supra auctores. Alius hic videtur ab illo de quo Gregor. Turonen. de gloria mart. cap. 100.

c Cyrillæ.] De qua & Græci in Menologio hac die, ibique eius passionis Acta summatim referunt his consentientia, quæ hic narrantur.

d Athanasij diaconi.] Huius initum pro Catholica fide certamē, consummatumq; martyrium describit Nicephorus histo. lib. 15. c. 9. Agunt Græci hac die de alio Athanasio abb.

e Agathonis & Triphinæ.] De his etiā hac die Beda, & alij recentiores.

f Marini & soc.] Agunt de his item Beda, & alij qui supra auctores.

g Numeriani epis.] Recenset eumdem hac die Molanus in addi. ad Vsuardum. Successit hic S. Rodoaldo. Claruit circa annum Dom. 640.

h Philomenæ.] Huius corpus honorifice asseruatur & colitur apud Septempedanos, nunc Seuerinates dictos, in ecclesia S. Laurentij, quo Totilæ Regis gothorum tempore translatum fuit a S. Seuerino episcopo, vt vetus inscriptio docet, quę vna cum corpore reperta est sub maiore altari anno Domini 1527. cum illud in elegantiorem formam restitueretur, procurante Antonio S. R. E. Card. de Monte.

6 Pridie Nonas Iulij. Luna. E xxj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

Octaua [a] SS. Apostolorum Petri & Pauli. In Iudæa S. Esaiæ [b] Prophetæ, q. sub Manasse Rege sectus [c] in duas partes occubuit, sepultusq; est sub quercu Rogel iuxta trāsitū aquarū. Romę natalis S. Trāquillini [d] martyris, patris SS. Marci, & Marcelliani, qui ad prędicationē S. Sebastiani martyris conuersus ad Christū, a B. Polycarpo presbytero baptizatus, & a S. Caio Papa presbyter ordinatus est. Is cū ad Confessionem [e] B. Pauli die Octauarum Apostolorum oraret, sub Diocl. Imperatore a Paganis tentus & lapidatus, martyrium consummauit. Fesulis in Tuscia S. Romuli [f] Epi & martyris, discipuli B. Petri Apostoli; qui ab eodem missus ad prædicandum Euangelium,

cum in multis Italiæ locis Christum annũciasset, rediens Fesulis sub Domitiano Principe martyrio coronatus est cum alijs socijs. In Campania S.Dominicæ [g] virginis & martyris, quæ, sub Dioc. Imperatore cum fregisset idola, ad bestias dãnata, sed ab illis nil læsa, demum capite obtruncata migrauit ad Dominum: cuius corpus Tropeæ in Calabria summa veneratione asseruatur. Eodem die S.Luciæ [h] martyris, quæ natione Campana, à Rixio * Vicario tenta, & acriter cruciata, eumdem conuertit ad Christum: quibus adiuncti sunt Antoninus, Seuerinus, Diodorus, Dion, & alij decẽ & septem, qui in passione collegæ, & in corona fuere consortes. In pago Treuirensi S.Goaris [i] presbyteri & confessoris.

* Var-

IVLII 6.

Ctaua SS. Apostolorum. a] De qua Beda, Ado, & alij recentiores, vt inter alios Radulph. Tung. de obseru. can. ca. 19. Est de eadem antiquæ mentio in Actis S. Tranquillini martyris in martyrio S.Sebastiani. Extat sermo S. Leonis Papæ eadem die habitus, quo demonstrat, ea Octauarum die anniuersaria repetita, populum conuenire consueuisse ad persoluendas gratias pro liberata Vrbe a furore Attila: quod ibi S.Leo nõ obscure significare videtur.

b Esaiæ Prophetæ] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum hac die, Græci autẽ ad septimum Idus Maias in Menologio. Præter illa, quæ de Esaia leguntur in diuinis Scripturis, Iosephus etiam antiqui. lib. 10. de eodem agit: S. Zeno Veronensis Episcopus sermonem habuit 28. de Esaia, ac sæuissima eius cęde. Cur aũt in diuinis Scripturis nulla mẽtio habeatur de nece Prophetarũ, quam Dñs Iuda is exprobrat apud Matt. c. 23. cõsule Origenem, cum de Susannæ historia agit, scribens ad Africanum. De eodem Esaia Epipha. lib. de vita & obitu Proph. c. 7. Doroth. c. 14. De reliquijs eiusdem Prophetæ a Iudæis Panneadem, collocatis; in basilica S. Laurẽtij, anno tricesimoquinto Theodosij Iunioris Imperatoris, scribit Cedren. in comp. eo anno.

c Sectus in duas partes.] Perẽptos esse eiusmodi sęuissimo supplicij genere non tãtum sanctos antiquæ legis, testimonio S.Pauli in epist. ad Hebręos c. 11. exploratum habetur: sed & quãplurimos martyres eodem affectos esse, certissimũ est. Hoc supplicium licet ittoga um lege xij. tabularum constet: aliquem tamen sectum fuisse, nec se legisse vel audisse, testatur Gellius lib. 12. c. 2. Barbaricam potius quam Romanã eam fuisse sęuitiam, Valer. Max. monstrare videtur lib. 9. c. 2. exter. 4. Primus qui hoc tã immane spectaculum oculis Romanorum ingessit, reperitur fuisse Caius Caligula, de quo Suet. c. 27. in Caio.

d Tranquillini.] Agunt de eodẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij omnes. Habentur eius res gestæ in Actis S. Sebastiani.

e Cum ad Confessionem.] De Confessionibus Apostolorum hęc Cassiod. Var. lib. 10. epist. 2. Tenemus aliquid Apostolorum proprium, si peccatis diuidẽtibus nõ reddatur alienum: quando Confessiones illas, quas videre vniuersitas appetit Roma felicior in suis finibus habere promeruit. Hæc Cassiod. Quod autem ad ipsum nomen spectat Confessio apud nos idẽ est, quod apud Græcos Martyrium: quamuis nõ idem prorsus apud illos, qui apud nos, earũ vocũ sensus sit. Nam Græci martyrij nomine nonnunquam rotam basilicam martyribus dicatam appellãt; vt videre est ex Chalcedonensi Concilio, vbi sæpe de Martyrio S. Euphemiæ fit mentio, & apud alios sæpissime Martyrium

tyrium enim appellandum esse locum in quo martyr sepultus sit, habetur ex l. vlt. de sepulchris violatis. C. Theod. Nō tantum ecclesię in honorem martyrum erectæ Martyrium dici cōsueuerunt, sed & aliæ: nam auctor est Cyrillus catech. 14. ecclesiam Hierosolymis, Resurrectionis appellatam, in Golgotha positam, Martyrion esse dictam: qui etiam, cur eo dicta sit nomine declarat. Latini vero (qd viderim) partem tantum illam in ecclesia, vbi conditæ sunt reliquiæ sub altari, non ipsam integram ecclesiam, appellāt Confessionem. Factum est aliquando interpretis errore vim Latinæ vocis minime assecuti, vt quod Græci pro ecclesia martyrum, Martyrium dixerūt, ille eandem voce Latine dixerit Confessionem, vt apparet in can. 20. Concilij Gangrensis, prioris editionis, in quo cum Græce legatur, τὰς συνάξεις τῶν μαρτύρων, hoc est, martyrum conuentus, interpres Confessiones martyrum transtulit, pro ecclesijs martyrum. Non igitur Latini basilicam, Confessionis nomine aliquando intellexerunt, vt falso ex illo canone nonnulli sunt arbitrati; sed magis ea significatione ea vox dicta reperitur, vt locus ille intelligeretur sub maiori altari positus, quo reliquiæ sanctorum martyrum, seu integra ipsorū corpora conderentur; idq; ex antiquo vsu Ecclesiæ, & Apostolica traditione, secundū illud Apoc. c. 6. Vidi subtus altare animas interfectorū propter Verbum Dei, & propter testimonium quod habebant, &c. Hoc itaq; sensu liber de Rom. Pont. in Hilario Papa ait: In oratorio S. Crucis fecit Confessionem, ibi posuit lignum Dñi: in Confessione fecit argenteas ianuas, &c. Pluribus ibidē de Confessione facta in oratorio S. Io. Baptistæ, & alia in oratorio S. Io. Euangelistæ. In eodem sensu idem liber in Sixto, his verbis: Fecit Confessionem B. Laurētij martyris cum columnis porphyreticis, & ornauit transennam, & altare, & Confessionem S. mart. Laurentij de argento purissimo, &c Sunt & alia de his innumera loca, quę breuitatis causa referre omittimus. In hoc itaque sensu illa verba hic posita accipienda sunt, quibus dicitur: Cum oraret ad S[illegible]fessionē B. Pauli. ad locū ipsum videlicet, vbi sacrū corpus eius e[illegible]et positum. Latini ecclesias in honorem sanctorum martyrū erectas, non Martyria, nec templa, sed magis proprio vocabulo Memorias dicere cōsueuerunt. Vnde S. Aug. de ciu. Dei lib. 22. c. 10. Nos, inquit, martyribus nostris nō templa, sicut dijs, sed Memorias, sicut hominibus mortuis, quorum apud Deum viuunt spiritus, fabricamus. Hæc Augustinus, qui eo nomine frequenter est vsus. Caius antiquus Theologus ipsas, quas dicimus Confessiones Petri & Pauli, Apostolorum Trophæa appellat apud Eusebium hist. lib. 5. c. 24.

f Romuli Episco.] Huius Acta ex antiquioribus monumentis nuper edidit R. D. Franciscus Cattaneus Episcopus Fesulanus. De eodem S. Antoninus plura in 1. par. tit. 6. c. 26 § 4. Volaterranus, & alij.

g Dominicæ virginis.] De qua hac etiam die Maurolycus & Galesinius pariter agunt.

h Luciæ & sociorum.] Agunt de his item Græci in Menologio hac die, vbi pluribus horum Acta describunt.

i Goaris] Beda de eodem agit hac die. Huius res gestæ à Vuandelberto Diacono scriptis mandatæ extant apud Sur. to. 4. hac die. Scribit de eodem Sigebert. in chron. anno 600. Reginus in chron. in Mauritio, Vincent. Spec. libro 22. c. 13. & Petrus in catal. lib. 6. c. 62.

7 Nonis Iulij. Luna. F XX

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

ROmæ SS.mart.Claudij[a] Commentarienſis, Nicoſtrati Primiſcrinij, [b] Caſtorij, Victorini, & Symphoriani, quos S.Sebaſtianus ad fidē Chriſti perduxit, & B.Polycarpus presbyter baptizauit. Eoſdē in perquirendis SS. martyr.corporibus occupatos Fabianus Iudex comprehendi iuſſit,& per decem dies minis & blanditijs exagitās, cum in nullo penitus poſſet cōmouere, iuſſit tertio torqueri, ac poſtea in mare præcipites dari. Dyrrachij in Macedonia SS.martyr. Peregrini, [c] Luciani,Pompeij,Heſychij,Papij,Saturnini,& Germani, qui natione Itali, in perſecutione Traiani ad eam vrbem confugientes, cum Sanctum Aſtium Epiſcopum ibi pro fide Chriſti in cruce pēdentem viderent,Chriſtianos ſe eſſe palam confeſſi,iuſſu Pręſidis tenti,atq; in mare demerſi ſunt. Alexandriæ natalis S.Panteni, [d] viri apoſtolici, & omni ſapientiā adornati; cui tantum ſtudij & amoris erga verbum Dei fuit, vt etiam ad prædicandum Chriſti Euangelium gentibus quæ in Orientis vltimis ſeceſſibus reconduntur,fidei,& deuotionis calore ſuccenſus profectus ſit:ac demū Alexandriam reuerſus, ſub Antonino Caracalla in pace quieuit. Brixiæ S.Apollonij [e] Epiſcopi & confeſſoris. In Saxonia S.Villebaldi [f] primi Eiſtetenſis Epī, qui vna cum S.Bonifacio laborās in Euangelio, multas gentes cōuertit ad Chriſtum. Aruernis S.Illidij [g] Epiſcopi. Vrgellę in Hiſpania Tarraconenſi S.Odonis [h] Epiſcopi. In Anglia S. Heddæ [i] Epiſcopi Saxonum Occidentalium. Ibidem Sanctæ Edilburgæ [k] virginis, Anglorum Regis filiæ.

IVLII 7.

a CLaudij,Nicoſtrati, & ſoc.] De his hac die Beda, Vſuard. Ado, & alij omnes. Horum pro fide Chriſti agones narrantur in Actis S.Sebaſtiani,apud Sur.to.1. Diuerſi omnino ſunt hi ab illis martyribus,qui ijſdē nominibus ſunt appellati, agiturq; natalis eorum inferius ad ſex. Idus Nouēb. prout diuerſa ipſorū Acta declarāt.

b Primiſcrinij.] Diuerſi ordinis Primiſcrinios poſitos habes in Notitia Prouinciarum Imper.Rom. Omnes militabant ſub officio Comitis rerum priuatarum: ſunt hi: Primiſcrinius beneficiorū, Primiſcrinius Canonum, ſeu rationum, Primiſcrinius ſecuritatum, ac Primiſcrinius largitionum priuatarum. Erat & Magiſter Scriniorum memoriæ epiſtolarum & libellorum. Erant & Primiſcrinij diuerſorum magiſtratuum tum Palatinæ,tum etiam Caſtrēſis militiæ. Erat & ſchola Scriniariorum, eorum ſcilicet, qui ſcrinijs, hoc eſt,arcis publicis ſcripturarum præerant. Primiſcrinij emeriti promouebantur inter Notarios & Tribunos id habens ex Caſſiod.Var.lib.11. cap.20. & 21. ibi de forma Primiſcrinij, qui accedit, deq; eo qui egreditur. Horum magiſtratuū frequens eſt mentio in Cod. Theod. & Iuſtinianeo, nec non in Nouellis eiuſdem.

c Peregrini,Luciani,& ſoc.] Agunt de

his

his hac itẽ die Græci in Menologio, vbi eoru n Acta pluribus deſcribuntur.

d Pantæni.] De quo & Beda, Vſuard. Ado, ac ceteri Latinorum. Plura de Pantæno Euſeb. hiſt. lib. 4. c. 10. & 11. Ante eum Clemens Alex. eius diſcipulus lib. 1. Strom. circa principium, licet ipſum expreſſe non nominet; Hier. de ſcript. Eccleſ. & in epiſt. ad Magnum orat. 84. Niceph. hiſt. lib. 4. c. 32. lib. 5. c. 10. 13. & 18. & alij recentiores. Nos quoque de eo pluribus egimus in annal. Eccleſiaſt.

e Apollonij Epiſc.] De quo tabulæ eccleſ. Brixianæ, vnde & Galeſinius hac die. Numeratur hic quintus ordine eius eccleſiæ Epiſcopus.

f Vuillebaldi epiſc.] De eodẽ hac die Ado & alii. Scripſit præclaras res geſtas ipſius Reginoldus Epiſcopus: ipſe vero vitam S. Bonifacii Epiſcopi Moguntini, cui acceſſit ſocius prædicationis, ſcriptis mandauit. De eo Trithem. de vir. illuſt. ord. S. Bened. li. 3. c. 187. Vixit temporibus Gregorii Tertii, & Zachariæ Romanorũ Pontificũ, circa annũ Dñi 755.

g Illidii Epiſc. Agit de eo Greg. Turon. qui eum mirifice laudat lib. 1. hiſt. Franc. c. 45. pluribus tamen in vit. ſanct. Patr. ca. 2. Numeratur hic quartus eius ſedis Epiſcopus in tabula Democ. deſcriptis.

h Odonis Epiſcopi.] De eo mentio habetur in Flore ſanct. Hiſpan. ibique agi hac die natalem eius auctor teſtatur.

i Heddæ. alias Heddi Epiſc.] De eo Beda de geſt. Ang. lib. 3. c. 5. & li. 5. c. 19. Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Benedicti lib. 1. cap. 164. Migrauit ex hac vita anno Domini 705.

K Ediburgæ.] De ea etiam Beda de geſt. Angl. li. 3. c. 8. & lib. 4. c. 9. Trithem. vbi ſupra lib. 3. cap. 74. Alia rurſus fuit Ediburga ſoror S. Erchonualdi Epiſcopi, de qua idem Trithem. eodem libro c. 220. eamque claruiſſe refert anno Domini 680.

8 Octauo Idus Iulij. Luna. G xix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

IN Aſia Minori ſanctorum Aquilæ [a] & Priſcillæ vxoris eius, de quibus in Actionibus Apoſtolorum ſcribitur. In Portu Romano ſanctorum quinquaginta [b] Militum martyrum, qui in confeſsione S. Bonoſæ ad fidem adducti, & a beato Felice Papa baptizati, in perſecutione Aureliani occiſi ſunt. In Palæſtina S. Procopij [c] martyris, qui ſub Diocletiano Imperatore ab Scythopoli ductus Cæſaream, ad primam reſponſionum eius confidentiam a Iudice Fabiano capite cæſus eſt. Conſtantinopoli paſsio ſanctorum monachorum [d] Abrahamitarum, qui ob cultum ſanctarum imaginum reſiſtentes Theophilo Imperatori, martyrium conſummarunt. Herbipoli in Germania Sancti Chiliani [e] Epiſcopi, qui a Romano Pontifice ad prædicandum Euangeliũ miſſus, cum multos ad Chriſtum perduxiſſet, vna cum ſociis Colomano presbytero, & Totnano diacono trucidatus eſt. Treuiris ſancti Auſpicii [f] Epiſcopi & confeſſoris.

IVLII

Quilæ & Priscillæ. a] De his Acta Apost. cap. 18. Paulus ad Rom. c. 16. 1 ad Corinth. c. 16. & ad Timoth. 2. c. 4. licet pro Priscilla Prisca ponatur aliquando. Agunt de his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij Latinorum, Græci autem de Aquila in Menologio pridie Idus Iulij. De his plura S. Ioan. Chrysost. homilia in illa Pauli verba: Salutate Priscā & Aquilam. Tradit Dorotheus in Synopsi, Aquilam fuisse præfectum ecclesiæ Heracleæ: sed vnde id acceperit, non inuenimus. Erat Romę celebris memoria Aquilæ & Priscillæ, vt dictum est superius in Prisca 18. Ianuar. Fuit item Romę nobilissima matrona Priscilla nomine, mater Prudentis senatoris, auia Pudentianæ & Praxedis virginum; de qua mentio habetur in Actis S. Pudentianæ a Pastore conscriptis, quorum supra meminimus. Celebre fuit Romæ Priscillæ nomine cœmeterium via Salaria, de quo frequens mentio habetur in Martyrologijs, & Actis sanctorum martyrum: egimus de eo superius: aliud item ad Vrsum pileatum, de quo inferius. 3. Octob.

b Quinquaginta militum.] Horū martyrum Acta sunt iuncta simul cum rebus gestis sanctæ Bonosæ martyris, quas habemus apud nos manuscriptas.

c Procopij.] De eo Beda, ac cæteri Latinorum hac die; Græci itidem in Menologio, festumq; celebrant diem, vt constat ex nouel. constit. Emmanuelis Imp. tit. de ferijs, apud Theodor. Bals. in nomoc. Phot. ti. 7. c. 1. Huius fortissima certamina ex antiquis codicibus edidit Metaphrastes, quæ habes apud Lipo. to. 6. & Sur. to. 4. hac die: quæ citata reperiuntur in secunda Synodo Nicæna Act. 4. ibiq; ex ijsdē Actis recitatur elegans exēplum de cultu sanctarum imaginu m. Niceph. lib. 7. c. 15. De eius basilica meminit Suidas in Dicto. Alius esse videtur ille Procopius, de quo agit Euseb. lib. 8. c. 12.

d Monachorum Abrahamitarum.] Agit & de his Cedren. in compend. tradit- que hos non tantum ob cultum sacrarum imaginum, sed etiam quia monachismū (quem Theophilus Imp. execrandus hereticus impugnabat) Patrum scripturis, traditione, & exemplis in Ecclesia Dei semper sacrosanctum esse habitum, libera voce professi sunt. Addit & hęc in fine: Eorum cadauera insepulta, in solū proiecta, diu admodum integra permanserūt, donec quidam pij ea humauerūt, & eodem quo Christi martyres honore digna ti sunt. Hæc ille in Theophilo.

e Chiliani Episcopi & soc.] Beda tamde eo, quam socijs ipsius, pluribus agit; Ado item, & alij. Horum omnium res nobiliter gestas recitat Sur. to. 4. Sigeb. in chron. an. 685. Otho Frising. lib. 5. c. 13. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 131. lib. 4. c. 172. Plura de his etiā Demochares, dū seriē describit Herbipolensium Eporum in lib. de sacrific. Missæ; aitq, horum veneranda corpora per S. Burchardum Episcopū eleuata, & in basilica à se erecta esse recondita; eumdemque a Rom Pont. impetrasse, vt ijsdē sanctis honor martyribus debitus deferretur. In eius templi crypta hos versus fuisse scriptos, eosdemque hactenus ibidem legi, idem auctor testatur.

His sunt, Herbipolis, qui te docuere magistri.
Qua verum coleres relligione Deum:
Impia quos tandem iussit Geilana necari;
Celaniq; sub hūc corpora cæsa locum.
Ne turpi sine laude situ defessa iacerent,
Corpora Burchardus sub monumenta locat.

f Auspicii Episcopi.] Agit de eo etiam Molan. in addit. in Vsuard. Numeratur quartus eius ecclesiæ Episcopus in tab. Democh. Fuit alius eiusdem nominis Tullensis Episcopus, ordine quintus, sanctitate ac doctrina conspicuus: cuius extat insignis epistola metro scripta ad Arbogastum Comitem: vixitque temporibus Theodosij Imp. Diuersus ab his omnibus habendus est ille Auspicius, ad quem scribit Sidon. Apollin. epist. 11. lib. 7.

Septimo

9 Septimo Idus Iulij. Luna. A xviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

Omæ ad Guttam iugiter manantem, natalis SS.mart. Zenonis [a] & aliorum decem millium ducentorũ triũ. Gortynæ in Creta S.Cyrilli [b] Epi, qui in perſecutione Decij ſub Lucio Præſide flammis iniectus, cũ incẽſis vinculis euaſiſſet illæſus, ac ſtupore tanti miracula a Iudice dimiſſus eſſet, rurſus pro inſtãti & alacri fidei prædicatione facta de Chriſto, ab eodem capite plexus eſt. In ciuitate Thora [c] apud locũ Velinum paſſio SS.Anatoliæ [d] & Audacis, ſub Decio Imp. quorũ Anatolia Chriſti virgo poſtquam plurimos per totam Piceni prouinciam varijs languoribus affectos curaſſet, & in Chriſtum credẽtes feciſſet, iubente Fauſtiniano Iudice diuerſis pœnarum generib. vexata, cum ab immiſso ſerpente liberata Audacem conuertiſſet ad fidem, nouisſime extenſis manibus orans gladio tranſuerberata eſt: Audax quoque in cuſtodiam datus, ſine mora capitali ſentẽtia coronatur Alexandriæ SS.mar. Parthemutij, [e] Copretis, & Alexandri, qui ſub Iuliano Apoſtata cæſi ſunt. Martulæ S. Bricti [f] Epiſcopi, qui ſub Marciano Iudice pro cõfeſſione Domini multa paſſus, cum magnam populi multitudinem ad Chriſtum conuertiſſet, confeſſor in pace quieuit.

IVLII 9.

Enonis & ſoc.a] De his etiam hac die Beda, Vſuar. Ado, & alij recentiores De loco vbi sũt paſſi, qui hic ponitur, Ad Guttã iugiter manantẽ: in ſecunda editione Molani hæc adduntur: Quæ alias dr̃ eccleſia S.Mariæ fontis olei Tranſtiberim. Mirati ſumus hæc in textũ Vſuardi ex alicuius interpretatione perperam facta irrepſiſſe. Locus etenim, vbi prædicti martyres paſſi ſunt, eſt dictus ad Aquas Saluias, tertio vel amplius ab Vrbe lapide, vbi & prædictorũ martyrũ ſacræ reliquiæ aſſeruãtur. Ipſa traditio, veteraq; monumẽta prædictos martyres ibi coronatos eſſe teſtaẽ, vt nullus remaneat de hoc ambigẽdi locus: alia prorſus ac diuerſa eſt ratio de fonte olei Trãſtiberim poſito. Sed & magna differentia eſt inter locum dictum, Gutta iugiter manans, &, Gutta large fluens: nam hæc erat iuxta portam Capenam, de qua Martialis lib.3. Epigram. ad Fauſtinum de Baſſo:

Capena grandi porta, qua pluit gutta.

b Cyrilli Epiſco.] De eo Vſuard. & alij, Græci ẽt in Menologio hac die, vbi pluribus martyriũ eius deſcribitur ſub Diocl. cõſummatum. Acta aũt eius, quæ recitat Sur. to.4. ſub Decio paſſum eſſe teſtãtur; qd & verius exiſtimamus, Celeberrimi habiti ſunt Cretenſes martyres, vel ex ea cauſa, quod illorũ meritis ea inſula cuſtodiens

diens sẽper Catholicã fidẽ, illa sa permã-serit ab omni hæresium labe; prout Martyrius Eps Gortinæ in Creta vna cum collegis Episcopis scribens ad Leonem Magnum Impe. recenset his verbis: Dicimus trãquillitati tuæ, quia ab initio totius hereticæ blasphemiæ inexperta est vestra Creta, decem martyribus passionis tẽpore deprecantibus, vt libera a tentationib. hæreticis, semper ab æstu eorum prouincia seruaretur, &c. Extat ea epi. to. 2. Concil. edit. 2. Colon. pag. 275. & 276.

c In ciuitate Thora apud lacũ Velinũ.] Legebatur in alijs martyrologijs: Tiri ad lacum Vulsinũ; sed pro Thyro, seu Thurio, vel Thyre, Thora, & pro lacu Vulsino, Velinus est positus. In martyrũ Actis, Thurensis, pro Thorensis, seu Thorona, mendose legitur. Vetera enim monumenta eius ecclesiæ, firmaq; traditio populi, hos de quib. hic agitur, martyres ibi passos esse, absque aliqua ambiguitate testantur. Non ignoramus tamẽ, lacum Vulsinũ, Tirensem esse appellatũ; cuius mẽtio habetur in decreto Desiderij Regis Longobardorum, quod ex tabulis Viterbien. exscripsit Aldus Manut. in libr. de Ortograph. sed nulla (vt accepimus) in eius loci oppidis de his martyribus extat memoria, quæ virens recensq; in prædicta Thorana ecclesia perseuerat, quæ est (vt accepi) in diœcesi Reatina. Hæc accepimus a R. D. Curtio Franco Canonico S. Petri in Vaticano, qui in his perquirendis plurimũ laborauit. Porro Thora a Dionys. Halycarnas. lib. 1. Tiora dicitur, quam a Reate Latinã viã versus stadijs 40. distare testatur. Corrupto vocabulo, ι, est mutata in h, vt loco Tioræ Thora dicatur.

d Anatoliæ & Audacis.] De his Beda, Vsuard. Ado, & alij. Horum Acta ex antiquis codicibus Sur. edidit to 4. de ijsdẽ Aldelmus in lib. de laud. virginitatis pluribus agit. De S. Victoria, quæ eodem tẽpore passa est in Trebulano, agemus suo loco inferius. Pet. diac. Cass. in lib. de viris illustr. cœnob. Cassin. c. 46. testatur vitam S. Anatoliæ scriptam esse a Gelasio Secũdo Rom. Pontifice.

e Patermuthij & soc.] Agunt de his itẽ Greci hac die in menologio, ac eorũ Acta sũmatim cõprehensa referunt. Legi horũ Acta in vet. co. basilicæ S. Petri in Vatic. sed que cẽsura & emẽdatione indigeant.

f Brictij episcopi.] De eodem Vsuard. & Ado pluribus, Petrus, in catal. lib. 6. ca. 47. quos & secuti sunt recentiores. In Actis sanctorum Abundij & Carpophori (qualiacũque sint) multa de Brictio scripta habẽtur de his quæ passus est sub Marciano Proconsule temporibus Diocletiani Imp. apud Mombrit. to. 1.

xvij B Sexto Idus Iulij. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

ROmæ passio sanctorũ septem fratrum, [a] filiorũ S. Felicitatis martyris, id est, Ianuarij, Felicis, Philippi, Siluani, Alexandri, Vitalis, & Martialis, tpe Antonini Imp. sub Præfecto Vrbis Publio: ex quib. Ianuarius post verbera virgarũ, & carceris macerationem, plumbatis occisus: Felix & Philippus fustib. mactati: Siluanus præcipitio interemptus: Alexander, Vitalis, & Martialis capitali sentẽtia puniti sunt. Itẽ Romæ SS. virg. & martyrum Ruffinæ [b] & Secundæ sororũ quæ in persecutione Valeriani & Gallieni tormentis subactæ, ad vltimũ altera gladio capite il-

liso,

liso, alterâ cæsa ceruice migrarunt in cęlum: quarum corpora in basilica Lateranensi prope Baptisterium debito honore seruantur. In Africa sanctorum martyrum Ianuarii, [c] Marini, Naboris, & Felicis decollatorum. Nicopoli in Armenia sanctorum martyrum Leontii, [d] Mauritii, Danielis, & sociorum, qui sub Licinio Imperatore & Lysia Præside variè excruciati, tãdem in ignem coniecti, martyrii cursum confecerunt. In Pisidia sanctorum martyrum Bianoris [e] & Siluani, qui sæuissima pro Christi nomine passi, demum ceruicibus abscissis coronantur. Iconij S. Apollonij [f] martyris, qui per crucem insigne martyrium consummauit. Apud Gandauum Sanctæ Amelbergæ [g] virginis.

IVLII 10.

SEptem fratrum. a] Agunt de his Beda, Vsuardus, Ado, ac cęteri. Describitur horum nobile certamen in Actis sanctæ Felicitatis eorum matris, quæ breuius enarrata recitat Mombrit. to. 1. & Sur. tom. 4. Meminit horum martyrum, ac matris ipsorum sanctus Gregorius in homil. 3. in Euangelium, quam habuit in ecclesia eiusdem S. Felicitatis. Habemus prædictorum Acta fusius scripta in nostra bibliotheca.

b Ruffinæ & Secundæ.] De his item Vsuard. hac die, Ado autẽ longe vberius. Extãt harum sanctarum virginum Acta martyrij, quæ Mombrit. tom. 2. Petrus in catal. lib. 6. ca. 78. & Sur. descripsit tom. 4. Habemus eadem & manuscripta. Agit de his pluribus S. Aldelm. in lib. de virginit. Extat Romæ in regione Transtiberina vetus Memoria prædictarum sanctarum. Locus vbi sunt passæ, via Aurelia, decimo ab Vrbe lapide, auctus est sede Episcopali, quam & titulo Siluæ candidę inuenimus sæpius appellatam.

c Ianuarij & soc.] De quibus hac die etiam Beda, Ado, & alij recentiores. Nabor & Felix, quorum hic recitantur nomina, diuersi sunt ab illis, de quibus inferius ad quartum Idus Iulij: nam illi in Italia; hi autem, de quibus agimus, in Africa passi sunt.

d Leontij & soc.] Agunt de his etiam hac die græci in Menologio. De Nicopoli in Armenia à Pompeio Magno condita ob Mithridatem ibi deuictum, habes auctorem Dionem Cass. lib. 36. histo. De Nicopolitana ecclesia in Armenia, eiusque laudibus, quod temporibus Valentis Imper. inconcussa steterit aduersus Arrianorum procellas, pluribus meminit S. Basilius in episto. addit. 6. 9. 10. 11. & 12. edit. Nut. Eam enim, vt par est, mirifice prædicat.

e Bianoris & Siluani.] De his itidem græci agũt hac die in Menologio, eorumque res gestas copiose describunt.

f Apollonij.] De quo & græci agũt hac die, in eorumque Menologio eius Acta narrantur.

g Amelbergæ.] De ea item Molanus in addit. ad Vsuardum, pluribus autem in Indiculo Sanctorum Belgij, refertq; eius res gestas esse scriptas à S. Trudone, nec non à S. Radbodo. De ipsa etiam Trithe. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. ca. 190. qui testatur eam ex hac vita emigrasse anno Domini 772. Fuit præterea & alia eiusdem nominis Amelberga vidua, & ipsa sanctitate celebris, cuius Acta describit Sur. tom. 4. hac die. porro festa dies eius non sexto Idus Iulii, sed ; unii agitur, vt testatur Molanus, de ipsa agens in Indic. Sanctorum Belgij.

Quinto

xvj C Quinto Idus Iulij. Luna. II

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

Omæ B.Pii [a] Papæ & martyris,qui in persecutione Antonini martyrio coronatus est. Nicopoli in Armenia natalis SS.mart.Ianuarii [b] & Pelagiæ, qui equuleo,vngulis, & testarũ fragmẽtis dieb. quatuor cruciati,martyriũ impleuerunt.In territorio Senonẽsi S.Sidronii mar.Iconii S. Martiani [d] martyris, qui sub Perennio Præside per multa tormẽta peruenit ad palmã.Side in Pãphilia S. [e] Cindei presbyteri,qui sub Diocl. Impe.& Stratonico Præside post multa tormenta in ignem iniectus,& nil læsus,demũ in oratione reddidit spiritũ. Brixiæ SS. mart.Sabini [f] & Cypriani.Bergomi S.Ioannis [g] Epi, qui ob tuendã Catholicam fidem ab Arrianis occisus est. Cordubæ S.Abundij [h] presbyteri,qui cũ in Mahumetis sectam inueheretur, martyrio coronatus est. In territorio Pictauiensi S. Sabini [i] confessoris.

IVLII II.

II Papæ.[a]] Beda,Vsuar.Ado, & alij omnes hac die.De eius successione agit S.Ireneus li.3.c.3.Euseb.in chro. & hist. li.4.c.10.Epiph.in Panar.hæres.27. Optatus Mileuit.li.2. contra Parmen. August.ad generosum epist.165.licet tam ipse,quam Optatus Pium numerent post Anicetũ, quem successisse Pio, ceteri omnes testantur. De eodẽ Niceph. hist.li.3.c.25.& Niceph.Eps in chron. Cetera de ipso fusius in Annal. Eccles. diximus.Quod autem spectat ad eius martyrium, reuera ipsum martyrem vita functum,vetera quæque ecclesiastica monumenta testantur; Missales, Breuiaria, ac Martyrologia cuncta. At licet ab Antonino Pio nulla in Christianos fuerit indicta persecutio;vigentibus tñ adhuc priorum Augustorum edictis, illorum vigore complures Christianos sub prædicto Antonino neci traditos esse, apologia Iustini philosophi certã fidẽ facit.Porro etsi sub Antonino Pio Pius noster vixit: tñ si fidem adhibemus li.de Rom. Pontif.qui refertur nomine Damasi, eum sub Mar. Aurel. Antonino & Lucio Vero finem viuendi fecisse,constat, quo tempore sæua persecutio vastauit ecclesias.

b Ianuarij & Pelagiæ.] De his ijdẽ qui supra,Beda,& alij. Petrus in catal.lib.5.c.85.hos passos esse sub Licinio refert.

c Sidronij.] De eodem hac die Vsuardus, & alij recentiores,adstipulanturque dicta vetera manuscripta, quæ his addũt Lucianum,Sabinum,& Cyprianum; sed hi duo Brixiæ ponuntur.

d Marciani.] Græci etiã de eo hac die in Menologio, pluribusque eius certamẽ describunt.

e Cindei.] De quo item hac die Græci in Menologio, eiusque Acta his quæ hic ponuntur consentientia referunt.

f Sabini & Cypriani.] De his tabulæ eius ecclesiæ, quibus adstipulantur prædicta vet.manuscripta.

g Ioannis Episcopi.] De quo Pau.diac. de gest.Longobard.lib.6.cap.3. Interfuit hic

hic Synodo Romanæ sub Agathonæ Papa, vt constat ex eius actis, quæ recitātur in sexta Synodo ecumenica Act 4. Habita est ea Synodus Romæ anno à Christo Dño 680. Agunt præterea de dicto Ioanne quamplures recētiorū, vt Platina, Sabellicus, ac nouissime Sigon. de Reg. Ital.

h Abundij.] De cuius mart. agit S. Eulogius in Memor. sanct. li. 3. c. 12. passūq; refert æra. 892. anno à Christo Dño 854.

i Sabini.] De quo etiam hac die Vsuardus & recentiores omnes agunt.

12 Quarto Idus Iulij. Luna. D XV

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

MEdiolani SS. mart. Naboris [a] & Felicis, qui in persecutione Maximiani passi sunt. In Cypro B. Iasonis [b] antiqui Christi discipuli. Aquileiæ natalis S. Hermagoræ, [c] discipuli B. Marci Euangelistę, & primi eiusdem ciuitatis Epi: qui inter miracula sanitatum, & prædicationis instantiam ac populorum conuersionem plurima pęnarum genera expertus, tandem vna cum Fortunato diacono, suo capitali supplicio perpetuū meruit triumphum. Lucæ in Tuscia B Paulini [d] qui a S. Petro primus eiusdem ciuitatis Eps ordinatus, sub Nerone ad radices montis Pisani post multos agones martyrium suum cum aliis sociis cōsummauit. Eodē die passio SS Procli [e] & Hilarionis, qui sub Traiano Imp. & Maximo Præside per acerbissima tormenta ad palmam martyrii peruenerunt. Apud Leontinos S. Epiphaniæ, [f] quæ sub Diocletiano * Imperatore & Tertyllo Præside vberibus præcisis reddidit spiritum. Toleti S. Marcianæ [g] virginis & martyris, quæ pro fide Christi bestiis obiecta, atque a tauro discerpta, martyrio coronatur. Lugduni S. Viuentioli [h] Episcopi. Bononiæ S. Paterniani [i] Episcopi. In monasterio Passiniano prope Florentiam S. Ioannis [k] Gualberti abbatis, institutoris ordinis Vallisumbrosæ.

* Decio

IVLII 12.

NAboris, & Felicis. a] De his item Ado, atque recentiores hac die. Horū Acta ex antiquis monumētis edidit Mōbrit. to. 2. habemus eadē manuscripta: est eorum exordium: Regnante impio Maximiano, &c. De eorū venerandis corporibus Mediolani positis, & frequēter visitari solitis, agit Paulinus in vita S. Ambrosij. De iisdem martyrib. S. Ambros. in Luc. lib. 7. c. 13. deque eorum basilica idem Ambros. meminit scribens ad Marcellinam de inuētione corporum sanctorum Geruasii, & Protasii.

b Iasonis.] De eo Acta Apost. ca. 17. & 21. Agunt de eodē hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cęteri Latinorum, græci autem in Menologio 4. Kal. Maii, vbi & plura habentur de ipso: referunt enim præfectum fuisse Tarsensi ecclesiæ Episcopum;

pum; quod etiam testatur Dorotheus in Synopsi: in Syria autem fuisse Episcopum, auctor est Hippolytus mart. lib. de 72. discipulis. Verum duo fuerunt Iasones: quorum alter, de quo agimus Mnason alio nomine dictus reperitur, idemque Cyprius genere, de quo in Act. cap. 21. Alter vero Thessalonicensis, apud quem Paulus est hospitatus, de quo Act. 17. cumque constat ipsius Pauli fuisse discipulum; quem illum ipsum puto, cuius idem Paulus scribens ad Romanos cap. 16. meminit. Sicque optime accidere potuit, vt alter eorum Tarsi in Cilicia, alter vero in Syria sit factus Episcopus.

c Hermagoræ.] Agunt de eodem Beda, Vsuar. Ado, & alij. Ferũtur eius Acta conscripta à Gregorio, cuius filia obsessa à dæmone, ab eodem sancto fuit incolumitati restituta: recitat ea Mombrit. to. 2. Petrus in catal. lib. 6. c. 86. eadẽ summatim refert, idemque in Actis SS. Euphemiæ & Dorotheæ lib. 8. ca. 29. & alij recentiores, vt Vincentius, Antoninus, Sabellicus, Volaterranus, Hier. Rubeus, & edita nuper historia Aquileiæ.

d Paulini Episc.] Huius Acta manuscripta accepimus ab ecclesia Lucensi. Incipiunt: Multi fuerunt Reges, &c.

e Procli & Hilarionis.] De his itẽ hac die Græci agunt in Menologio, eorumque martyrium pluribus narrant.

f Epiphaniæ.] Huius agones descripti habentur in Actis sanctorum martyrum Leõtinorũ, Adelphij, & soc. quæ e Græcorum priscis monumentis in Latinum reddita, sunt typis excusa, in aliquibus tamen corrigenda; ex quibus, sub Decio potius pa[ss]am fuisse, colligi posse vr̃, non sub Licinio, vt ibi mendose ponitur.

g Marcianæ.] De qua hac die etiam in Breuiario Toletano, vbi sacer hymnus de eius martyrio conscriptus habetur, & capitula quibus eius martyrium egregie describitur. Agitur de eadem die 9. Ianuarij; sed altera est dies natalis, altera vero translationis.

h Viuentioli Episc.] Agunt de eodem Beda, & alij eum secuti. Interfuit hic cũ alijs Episcopis Concilio Epaunensi: numeratur vigesimus nonus eius sedis Episcopus in tabulis Episcoporum Lugdunen. apud Democh.

i Paterniani Episc.] De quo tab. ecclesiæ Bononien. Successit hic S. Petronio, adscribiturq; septimus ordine eius ecclesia Eps. Plura de eo Sigon. in comment. quem scripsit de ecclesia Bononiẽsi, quẽ nõdum editũ nobis legendum tradidit.

K Ioannis Gualberti.] Extant eius res gestę fidelissime scriptę, quas retulit Sur. in to. 4. hac die. De eius causa cum Episcopo Florentino, multa collegimus ex epistolis Petri Damiani. Migrauit ex hac vita anno Domini 1073. vt eius Acta testantur. Agit de eodem Anton. in 2. par. tit. 15. c. 17. Citantur de eius approbatione littera Cælestini Papæ Tertij. Porro eiusdem sancti commemorationẽ in Ecclesiastico officio hac die fieri, Clemens Papa VIII. præcepit.

xiiij E Tertio Idus Iulij. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

Omæ sancti Anacleti [a] Papæ & martyris, qui post sanctum Clementẽ Ecclesiam Dei regens, eã glorioso martyrio decorauit. Eodem die SS. Ioelis [b] & Esdræ [c] Prophetarum. In Macedonia beati Silę, [d] qui cum esset de primis fratribus, & ab Apostolis ad ecclesias Gentium vna cum

Paulo

Paulo & Barnaba destinatus, prædicationis officiũ gratia Dei plenus instanter consummauit, atque in passionibus suis Christum clarificans, postmodum requieuit. Item S. Serapionis [c] martyris, qui sub Seuero Imp. & Aquila Præside per ignem peruenit ad coronam martyrij. In insula Chio S. Myropis [f] martyris, quę sub Decio Imp. & Numeriano Præside vectibus contusa, migrauit ad Dominum. In Africa sanctorum confessorum Eugenij [g] Carthaginensis Episcopi, fide ac virtutibus gloriosi, & vniuersi cleri eiusdem ecclesiæ, qui fere quingenti, vel eo amplius in persecutione sub Hunnerico Rege Arriano cæde inediaq; macerati (inter quos plurimi erant lectores [h] * & infantuli) gaudentes in Domino procul exilio crudeli extrusi sunt. Erant etiam in eis nobilissimi archidiaconus nomine Salutaris & Muritta secũdus in officio ministrorum, qui tertio confessores effecti, gloriosæ in Christo perseuerantiæ titulo illustrati sunt. In Britannia minori S. Turiani [i] Episcopi & cõfessoris, miræ simplicitatis & innocentiæ viri. *infantulis.

IVLII 13.

Nacleti Papæ.] De quo item Vsuardus, & alij recentiores, & Græci omnes, licet pro Cleto eum ponere videatur, quẽ prætereunt. Agunt de eo S. Ignatius in epistola ad Mariam Cassabolitem, Irenæus li.3.c.3. Euseb. in chron. & hist. li.3. c.2. & Niceph. Eps in chro. & alij Græcorum; Latinorum autem preter librum de Rom Pont. Optatus contra Parmen. li.2. August. epist. 185. Cetera autẽ de gestis ipsius plurib. egimus in Annal. Ecclesiast.

b Ioelis.] De Ioele, preter ea quæ leguntur in diuinis scripturis, scribit S. Epipha. lib. de vit. & inter. Prophet. c.14. Doroth. in Synop. c.4. S. Hiero. in præfa. in Ioelẽ. Alius eiusdem nominis fuit filius Samuelis Prophetæ, de quo & Iosephus Antiq. lib.6. cap.3.

c Esdræ.] Esdra Propheta extra numerum duodecimum ponitur ab omnibus, exceptis his qui Hebræis consentientes, eumdem putant esse cum Malachia, pro ut scribit S. Hieronymus in proœmio in Malachiam, qui de eodem agit in pręfat. libr.1. Reg. 106. & 109. Epiphan. in Pan. lib.1. in octaua Iudæorũ secta, Iosephus Antiquit. lib.11. cap.5. & recenter Sixtus in Bibliotheca sua.

d Silæ.] De eo Act. Apost. c.15.16.17. & 18. S. Hieron. in epist. 143. in fine scribens ad Damasum, hunc ait eumdem esse cum Siluano, qui ponitur in inscriptione Pauli epistolæ ad Thess. Sunt hæc verba Hieronymi: Sciendum Silam collegã Pauli lingua Hebræa Apostolum dici, qui cum eo nonnullas epistolas scribit: & vitiose Siluanus legitur pro Sila, cum Siluanum in Apostolorum Actis non legamus. Hæc S. Hieron. Græci autem Silam & Siluanum non vnum, sed duos putant, aguntque de ambobus simul in Menologio tertio Kalen. August. Diuersos item inter se constituit Dorotheus, dum Silam episcopum Corinthiorum, Siluanum vero Thessalonicensiũ tradit: sicq; magis vulgatæ sacrorum librorum editioni consentiunt. Eadem & Hippolytus martyr libel. de 72. discip.

e Serapionis.] De quo & Græci hac die in Menologio, vbi eius martyrij Acta explicant.

LVgduni depositio S. Bonauēturæ [a] Cardinalis & Epi Albanēsis, cōfessoris & Doctoris, ordinis Minorū, doctrina & vitę sanctitate celeberrimi. Romæ S. Iusti [b] militis sub Claudio Tribuno, qui apparente sibi diuinitus Cruce, credidit in Christū, & mox baptizatus, oīa sua pauperib. erogauit: tētus deinde a Magnetio Præfecto, verberari neruis, galea ignita contegi, & in rogū immitti iussus, nec in capillo quidē lęsus, in cōfessione Dñi reddidit spiritū. Synope in Ponto S. Phocæ [c] martyris, eiusdē ciuitatis Epi, qui sub Traiano Imp. carcerē, vincula, ferrū, ignēque pro Christo superans, euolauit in cælū; cuius reliquiæ Viennā in Gallia delatæ, in basilica SS. Apostolorū conditæ sunt. Alexandriæ S. Heraclæ [d] antistitis, ob cuius celeberrimā opinionē Africanus historiographus memorat se Alexandriā ad eū visendū properasse. Carthagine S. Cyri [e] Epi, in cuius festiuitate S. Augustinus de eo sermonē ad populū habuit. Nouocomi S. Felicis [f] primi eiusdē ciuitatis Epi. Brixiæ S. Optatiani [g] Epi. Dauētriæ in Belgis S. Marcellini [h] presbyteri & cōfessoris. Bambergæ S. Hērici [i] Primi Imp. qui cum vxore sua Chunegunde perpetuam virginitatem seruauit, & sanctum Stephanum Hungarorum Regem cum vniuerso fere eius regno ad fidem Christi suscipiendam perduxit.

IVLII 14.

BOnauēturæ. a] Eius præclaras res gestas Octauius Suessanus luculēta oratione recitauit corā Sixto IIII. Ro. Pontifice, cū ab eo relatus est in SS. numerū: descripsit eādē Sur. tom. 4. hac die. Extāt eiusdē Pontificis diplomata in tom. 2. opusculorū eiusdē sancti; ibique habetur relatio Actorū eius ad eūdē Pont. pro canonizatione facieda. De ijsdē plura S. Antoninus in 3. part. tit. 24. cap. 8. & 9. & alij recentiores, at chron. Francisc. copiosius.

b Iusti.] Agunt de eodem in Menologio Græci hac die, ibique egregium certamen eius describitur consentiens his, quæ hic paucis narrantur.

c Phocæ.] De eo etiam hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Huius Acta summatim cōplexus est Petrus in catal. lib. 6. cap. 98. prolixius aūt Mombrit. to. 2. Verū ne oscitanter aliquibus errandi causam sinamus; sciēdum re vera duos fuisse Phocas, ambosque martyres illustres; alterū de quo hac die, alterum vero de quo Nonis Martij agitur. Idq; nō solū Latinis, sed ēt Græcis notū fuisse videtur, quamuis illi de ambobus agāt x. Kal. Octob. ambosq; Synope oriundos affirment. diuersitas tñ tū munerū, tū loci vbi passi leguntur, diuersūq; mortis genus, duos esse fateri cōpellit. Siquidē noster hic fuit Eps, vt gesta eius testantur, & cōprobat Ado Viennensis in chron. anno 101. vbi etiam, quomodo ossa eius Viennā translata sint, refert: at vero ille, de quo Nonis Martij, hortorum cultor & hospes fuisse prohibetur. Insuper quod ad martyrij locū pertinet, illū Antiochiæ, hūc Synope in Pōto passum tradunt. Et quod deniq; ad martyrii genus attinet, hic de quo agimus, post multa tormenta demū absq; gladio migrauit in cælū; ille autem truncatus capite solu-

te solutus est. Quo fit, vt existimem Asterium Episcopum in oratione de Phoca, quam recenset Lipo. to.6. communione nominis deceptum (quod sæpius in alijs factum vidimus) alterius gesta alteri tribuisse: eumdemque errorem nonnullos Græcorum secutos fuisse: atque adeo certiora, multoque veriora esse, quæ de vtroque scribunt auctores Latini, in quibus omnibus legitur, Phocam hunc ex nauta Episcopum esse factum, illumque ipsum esse quem nautæ in tempestatib. tãto studio consueuerint inuocare; atque huius esse, quæ de nautis Asterius ea oratione prosequitur. Quæ vero Asterius de horticultura, hospitalitate, & martyrij genere pertractat, ad Syrum illum Phocam spectare existimamus; de quo etiam scribit Gregor. Turonensis de glor. martyrum cap.99. quem & capite plexum, tam Græcorum Menologia, quam etiam Asterius profitentur.

d Heraclæ Episc.] De quo Vsuard. hac die. Plura Eusebius de eo in chro. & hist. lib.6.c.12.14. & 24. & 28. vbi testimoniũ ex Africano recitatur: Nicephorus, & alij ex eodem Eusebio eadem referunt.

e Cypri Episco.] Possidius in Indiculo cap.8. tradit S. Augustinum de eo tractatum habuisse ad populum.

f Felicis Episcopi.] Ad hunc proxime celebraturum diem natalem suæ ordinationis extat S. Amb. epist.60. lib.8. Rom. edit. Erat is dies Kalen Nouemb. vt ibidem testatur S. Ambrosius.

g Optatiani Episc.] Vixit hic temporibus Valentiniani Tertij Imp. cum Rom. Ecclesiæ præesset S. Leo Papa, cuius tempore interfuit Mediolanensi Synodo sub Eusebio Epo Mediolanẽsi, cuius extat Synodica ab Episcopis qui aderant scripta ad S. Leonẽ, vbi in subscriptione Episcoporum pro Optatiano, Octauianus mendose legitur. Meminit eiusdem Rampertus episc. Brixien. in sermone de translatione S. Philastrij, septimũq; hunc numerat à Philastrio. Huic successit Vigilius.

h Marcellini.] De eo etiam Molan. in addit. ad Vsuard. & pluribus in Indic. Sanctorum Belgij. Agitur de ipso item in vita S. Suitberti Episcopi, c.14.

i Henrici Primi.] De eo item hac die Molan. in addit. ad Vsuard. licet Henricum secundum appellet respectu Henrici alterius, qui anno Dñi 919. successit Conrado Imp. Sed ille pientissimus, præ humilitate dici noluit Imperator, vt scribit Vuitichindus mon. in Annal. Sax. li.1. Albert. Crant. in Metropoli Saxo. lib.3. ca.2. & hist. Eccles. Saxo. lib.3. c.14. & alij omnes. Ex quibus apparet Henricum hunc, de quo agimus, primũ eius nominis fuisse Imperatorem, licet plerique respectu illius hunc secundum appellent. Sed re vera nemo tunc vocabatur Imperator, nisi quem Papa coronasset, vt apertissime constat ex scriptoribus illorum temporum, & diplomatibus Pontificum & Impp. Regumq; Germaniæ, & epitaphijs ad eorum sepulchra positis quæ Spiræ leguntur. Sed de his plurib. Panuin. lib. de Comit. Impp. Huius præclarissimas res gestas scriptas fuisse ab Adelbodo Episc. Vltraiectensi, tradit Sigeb. de vir. illustr. ca.139. Præter ipsum Vuitichindum, & alios, qui res Saxonum sunt prosecuti, plura de eodem in diuersorum sanctorũ Actis scriptis mandata reperiuntur, vt in vita S. Hereberti Episcopi Colonien. in Actis S. Cunegundis Augustæ eius vxoris, in rebus gestis S. Stephani Regis Hũgarorum, in vita S. Romualdi, S. Propponis abb. Stabulensis, & alijs innumeris pene locis diuersorum auctorum.

xij G Idibus Iulij. Luna. 15

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
20	21	22	34	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19

In

N Portu Romano natalis SS. mart. Eutropij.[a] Zosimæ, & Bonosæ sororũ. Carthagine B. Catulini[b] diaconi, de cuius laudibus S. Augustinus sermonẽ ad populum habuit, & SS. Ianuarij, Florentij, Iuliæ, & Iustæ marty. qui positi sunt in basilica Fausti. Alexandriæ SS. mart. Philippi,[c] Zenonis, Narsæi, & decẽ infantũ. In insula Tenedo S. Abudemij[d] martyris, qui sub Diocletiano passus est. Sebaste Sancti Antiochi[e] medici, qui sub Hadriano Præside capite obtrũcatus est: cũque ex eo lac pro sanguine manaret, Cyriacus carnifex conuersus ad Christũ, & ipse martyriũ subijt. Papiæ S. Felicis[f] Epi & martyris. Nisibi natalis S. Iacobi[g] eiusdẽ vrbis Epi, & magnæ sanctitatis viri. Hic miraculis & eruditione clarus, vnus fuit ex numero confessorum sub persecutione Maximini, qui in Nicæna Synodo peruersitatẽ Arrij, homousij oppositione damnarunt: cuius & Alexandri Epi oratione ipse Arrius cõdignam suæ iniquitatis mercedem, effusis visceribus, Constantinopoli recepit. Neapoli in Campania S.[h] Athanasij eiusdem ciuitatis Episcopi, qui ab impio nepote Sergio multa passus, ac sede pulsus, Verulis confectus ærumnis migrauit in cælum, tempore Caroli Calui.

IVLII 15.

Vtropij & sociorũ. a] De his Beda, Vsuardus, Ado & alij. Habemus horũ Acta tom. 7. vit. sanct. manuscrip. in nostra bibliotheca: est eorum exordiũ ab incarnatione Dñi, &c. alia autem prolixiora vidimus accepta ab ecclesia Sanctæ Bonosæ trans Tiberim posita.

b Catulini & sociorum.] De quibus etiam Petrus in catal. lib. 6. c. 103. Hic ille Catulinus, in cuius laudem S. Augustinum tractatum habuisse, scribit Possid. in Indiculo cap. 9. De basilica Fausti, cuius hic mentio habetur, meminit Concil. Carthag. 6. in princ. & Concil. African. cap. 74. Victor item de persecutione Vuand. lib. 2.

c Philippi, & sociorum.] Agunt de his etiam Beda hac die, cæterique Latinorũ.

d Abudemij.] De quo etiam Græci hac die in Menologio agunt, pluribusq; eius Acta commemorant.

e Antiochi.] Græci item de Antiocho hac die, eiusque martyrium in dicto Menologio referunt: ibi ẽt & de Cyriaco ex carnifice martyre. Olim autem post diẽ sequentem agebatur natalis S. Antiochi martyris, vt constat ex Actis S. Theodori Sicæotæ apud Lipom. to. 7.

f Felicis Episcopi.] De quo tabulæ ecclesiæ Papiensis, ex quibus & Galesinius hac die.

g Iacobi.] De eo Beda, Vsuard. Ado cæterique Latinorum, Græci autem pridie Kal. Nouembris in Menologio. Scribit eius res gestas Theodoretus in Theophilo cap. 1. & histo lib. 1. cap. 7. & lib. 2. cap. 30 Gennad. de vir. illustr. cap. 1. ex quo Cassiod. & Niceph. histor. lib. 8. capit. 14. & lib. 9. cap. 28. Interfuit hic non tantum magno Nicæno Concilio, sed etiam Antiocheno, pro Catholicis contra Arrianos. Mentio de eo habetur in Actis S. Alexandri Episcopi Constantinopolitani.

h Athanasij epi.] De eo tabulæ eccle-

siæ Neapolitanę. Eius res gestę nuper editæ habentur à Paulo Regio. Vidimus in regist. Ioan. VIII. Ro. Pont. quod manuscr. extat in Vaticana bibliotheca, nonnullas eius episto. scriptas ad Athanasium. Verũ diuersus ille est ab eo, de quo hic agitur; quippe qui nepos illius senioris S. Athanasij esse dicatur, & eiusdẽ Sergij, de quo hic est mentio, frater. Duo itaq; fuerunt Athanasij Epi Neapolit. senior, cuius hac die celebritas agitur; & eius nepos, ad quẽ extant litteræ Ioan. VIII. 42. 76. 251. 281. & 307. Meminit eiusdẽ Athanasij Iunioris Leo Ostien. chro. Cassin. li. 1. c. 42.

xj A Decimoseptimo Kal. Augusti. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
21	22	34	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

Atalis S. Fausti [a] martyris, qui sub Decio cruci affixus, quinque dieb. in ea vixit, ac demum sagittis confossus migrauit in cęlum. Sebaste in Armenia SS. mart. Athenogenis [b] Epi, & decem discipulorum eius, sub Dioc. Imp. Antiochiæ in Syria natalis B. Eustathij [c] Episcopi & cõfessoris, doctrina & sanctitate celebris, qui sub Constantio Imp. Arriano ob Catholicæ fidei defensione Traianopolim Thraciæ pulsus exilio, ibidem in Dño requieuit. Eodem die S. Hilarini [d] monachi, qui vna cum S. Donato in persecutione Iuliani comprehensus, cũ nollet sacrificare, fustibus cęsus, Aretij in Tuscia martyrium sumpsit: cuius corpus ad Ostia Tiberina translatum est. Treuiris S. Valentini [e] Epi & martyris. Cordubæ in Hispania S. Sisenandi [f] Leuitæ & martyris, qui pro fide Christi a Sarracenis iugulatus est. Santis in Gallia SS. marty. Raineldis [g] virginis, & sociorum eius, qui a barbaris pro fide Christi cęsi sunt. Bergomi S. Domnionis [h] martyris. Capuæ S. Vitaliani [i] Episcopi & confessoris.

IVLII 16.

Austi. [a]] De eo etiam hac die Græci agunt in Menologio, vbi pluribus martyrium eius describunt.

b Athenogenis Episc. ac soc.] Agunt de iisdem hac die græci in Menologio; Metaphrastes autem descripsit horum Acta; referrque die sequenti, dissentitque à ceteris dum ait, eum in pace absque gladio quieuisse in Domino: cum tamen post multa tormenta vna cum ceteris capite truncatus, in dicto Menologio conscribatur. Diuersus plane hic ab illo Athenogene, quem constat S. Basilii auctoritate, per ignem martyrium consummasse de quo & superius actum est.

c Eustathii Episcopi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorũ, Græci vero in Menologio nono Kal. Martii, ac iterum nonis Iunii agũt de eius translatione, quando temporibus Zenonis Augusti venerandum corpus eius delatum est Antiochiam, de qua translatione scribit etiam Theodorus lector in collectaneis

neis lib. 1. Sanctus Athanasius in epist. ad solitarios col. 453. eiusmodi de Eustathio profert elogium: Fuit Eustathius Eps Antiochiæ, vir confessione clarus, religione pius, quē magno studio pro veritate stantem, & Arrianā hæresim odio prosequētem, aduersantes homines Arrianæ opinionis apud Constantiū accusarunt, &c. Hic quidē præ meritorū excellētia inter tot tantosque sanctissimos Episcopos, qui magno Conc. Nicæno interfuerūt, delectus fuit, qui in eo sacra perageret, vt scribit Theodor. histo. lib. 1. c. 7. & 8. & Greg. presby. in encomio de sanctis Patrib. eiusdem Concilij: id ēt quędam Acta eius S. Synodi, quæ extant, satis declarant. Agit præterea de eo S. Hieron. in chron. & de script. Eccles. in epist. 84. ad Magnum, in apologia aduersus Rufinum, & ad Euagrium epi. 126. vbi hæc de eo: Primus Antiochenæ ecclesiæ Episc. cōtra Arrium clarissima tuba bellicū cecinit. Hæc ibi. Citatur in dicto Græcorum Menolog. de eo eiusdem S. Hieron. testimoniū, nec non & S. Io Chrysosto. cum dicitur: Extat B. Io. Chrysosto. in hunc virum sanctum nobilissima laudatio: hunc & B. Hieron suo testimonio insigni commendauit. Hæc illi. Errare vero de Eustathio omnino videntur Sozo. Socrates, Theodoretus, & alij hos secuti, dum dicunt ipsum à Constantino Augusto in exilium esse mandatum. Maioris sane fidei penes nos est vel vnus Athanasius, qui ea omnia ob oculos habuit: nam à Constantio, non à Constantino in eum decretum exilium esse, aperte testatur dicta epistola ad soli. col. 453. & 454. Sed de his fusius egimus in apologia pro Constantino conscripta, in Annalibus Ecclesiasticis intexta: vbi etiā diximus, quonam modo hic dicatur præfuisse Nicæno Concilio.

d Hilarini.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores. Habetur mentio de Hilarino in Actis sanctorum martyrum Ioannis & Pauli, nec non in vita S. Donati Episcopi Aretini, licet admodum deprauata.

e Valentini episcopi.] Successit hic S. Maximino: ponitur vicesimusseptimus eius ciuitatis Episcopus in tabulis Democharis; agitque de eo hac die Molanus in additione ad Vsuardum.

f Sesinandi.] Describit eius martyrij Acta S Eulog. in memor. Sanct. lib. 2. c. 5. atque eum esse passum feria 5. æra. 889. anno autem Domini 851.

g Raineldis & soc.] Habetur eius Acta apud Sur. to. 4. Plura de ea in vita S. Gudulæ eius sororis, atque alumnæ S. Getrudis, apud eumdem to. 1. Acceperunt ambæ sacrum velamen à S. Authberto Epo Cameracensi, qui vixit vsque ad annum Dñi 650. vt scribit Sigeb. in chron. Molanus item de ea agit in addit. ad Vsuard. & in Indict. Sanctorum Belgij.

h Domnionis.] De quo tabulæ ecclesię Bergomensis, & Galesinius hac die.

i Vitaliani episcopi.] De eo in Breuiario ecclesiæ Capuanæ.

17 Sextodecimo Kal. Augusti. Luna. B x

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

Omæ S. Alexij [a] cōfessoris, filij Euphemiani senatoris, qui prima nocte nuptiarū, sponsa intacta, e domo sua abscedens, ac post longā peregrinationem ad Vrbem rediens, decē & septem annos tāquam egenus in domo paterna receptus hospitio, noua mundum arte deludens, incognitus mansit: sed post obitum, & voce per Vrbis ecclesias audita,

& scripto suo agnitus, Innoc. I. Pontif. Max. ad ecclesiam S. Bonifacij summo honore delatus est, vbi multis miraculis claruit. Carthagine natalis SS. mart. Scillicanorum,[b] Sperati, Nartali, Cythini, Beturii, Felicis, Aquilini, Letarij, Ianuariæ, Generosæ, Bessiæ, Donatæ, & Secundæ: qui iussu Saturnini Pręfecti post primā Christi confessionem in carcerem missi, & in ligno confixi, deinde gladio decollati sunt. Sperati reliquiæ [c] cum ossibus B. Cypriani, & capite S. Pantaleonis martyris ex Africa in Gallias trāslatæ Lugduni in Basilica S. Ioannis Baptistę religiose conditæ fuerunt. Amastride in Paphlagonia S. Hyacinthi [d] martyris, qui sub Gastritio Præside multa passus, quieuit in carcere. Tibure S. Generosi [e] martyris. Constantinopoli S. Theodotæ [f] martyris, sub Leone Iconoclastā. Romæ depositio S. Leonis [g] Papæ IV. Papię S. Ennodij [h] Epi & confessoris. Antisiodori S. Theodosij [i] Episcopi. Mediolani Sanctę Marcellinæ [k] virginis sororis B. Ambrosij Epi, quę Romę in Basilica S. Petri à Liberio Papa velum consecrationis accepit: cuius etiam sanctitatem idem Beatus Ambrosius scriptis suis testatam facit. Venetiis Translatio sanctę Marinę [l] virginis.

IVLII 17.

Lexij. a] De eodem hac die Beda, alijque recentiores. Extant eius res gestę Latinis & Græcis notissimæ: recitat eas Mōbrit. to. 1. Petrus in catal. li. 6. c. 107. & alij complures: Gręcis autē edidit eadē Acta Metaphrastes, quę retulit Lipo. tom. 7. & Sur. to. 4. in nonnullis tamen corrigenda. Vixit item Romę ijsdem temporib. Innocentij Papę, & Honorij Imp. eiusdem fere nomini Alexius nobilitate generis, & virtutum meritis spectatissimus, qui fuit gener S. Paulæ; vxorem enim duxit eius filiam Ruffinam; quæ cum decessisset ex hac vita, S. Paulinus Nolanus Episcopus scripsit ad eum egregiam epistolam de illius funere, vbi hæc in fine de illa: Est enim coniux fidei, soror virginitatis, alia perfectionis, cui Paula mater, soror Eustochium, tu maritus. Hæc Paulinus.

b Scillitanorum, Sperati, & soc.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. In horū laudem tractatum habuisse S. Augustinum, testatur Possidius in Indiculo c. 9. Habemus horum SS. mart. Acta, prout excepta fuerunt à Notarijs, & relata in Acta Proconsularia, absq; vllo aliquo fuco vel additamento inde descripta, nobis quidem quouis thesauro cariora; est illorum eiusmodi exordiū: Præsente Claudiano Consulari, alias Proconsule, &c. Hallucinātur prorsus hi, qui hos Carthagine in Hispania passos dicunt: nam ex prædictis ipsorum Actis erroris coarguuntur, & alijs antiquorum monumentis: nā in Breuiario Toletano secundum regulam S. Isidori, dum de S. Sperato agitur, hæc in hymno sacro de eodem scribuntur:

Hunc vrbs præpollens Africæ
Carthago seruat martyrem, &c.

c Sperati reliquiæ.] De translatione S. Sperati agit hic Beda, sed Ado Treueren. 18. Kalen. Octobris, Ado Viennē. in chronic. ann. 806. & Sigebert. anno 802. Itemque de translatione reliquiarum Sancti Sperati, Cypriani, & Pantaleonis martyrum est carmē Abogardi Episcopi Lugdunensis, quod Pamelius descripsit in ap-

paratu

paratu editionis sui Cypriani: vbi & alia de eadem re ex archiuis deprompta subnectit. Ceterorum aũt reliquiæ Romam translatæ sunt, atque reconditæ in titulo Pammachij, in ecclesia scilicet SS. Ioãnis & Pauli, vt vetera eiusdem ecclesiæ monumenta indicant, vbi & eius translationis vetus pictura ipsam historiam repręsentãs, vsq; ad nostros dies illæsa pmãsit.

d Hyacinthi.] De quo ẽt Græci hac die in Menolo. vbi & eius passio describitur.

e Generosi.] De eo tabulæ, ac vet. monumenta ecclesiæ Tiburtinæ, quæ accepimus. Huius venerandum corpus asseruari sub maiori altari ecclesiæ S. Laurentij, ex ijsdem didicimus.

f Theodotæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi plura, & inter alia hæc de causa necis eius: Hęc cum ex facultatibus suis tres sanctas imagines fieri procurasset, vnam Christi Domini, Dei genitricis alteram, tertiam vero S. Anastasiæ, reliquis opib. erogatis in pauperes; vna cum alijs religiosis fœminis, iussu Leonis Imperatoris gladio percussa, martyrium consummauit. Hæc ibi.

g Leonis Papæ Quarti.] Successit hic Sergio Secundo. Res ab eo præclare gestas, quas cõscripsit Anastasius Bibliothecarius, qui his tpibus claruit, aliaq; de ipso ex antiquis codicibus accepta digessimus in Annalibus Ecclesiasticis. Agit de eodem hac die Petr. in catal. lib. 6. c. 106.

h Ennodij Episco.] De eodem hac die tabulæ Ticinenses. Successit hic S. Epiphanio, cuius etiam Acta conscripsit; sedit temporibus Hormisdæ Papæ, à quo iterum missus est legatus Constantinopolim ad Anastasium Imperatorem. Legimus harum legationum commonitoria eiusdem Hormisdæ Pontificis. Gesta Ennodij ad illud vsque tempus, quo diaconus ordinatus est, ipsemet descripsit, imitatus nimirum Sanctum Augustinũ in libris Confessionum. Incipiunt: Oraculum est, &c. Extant eruditissimi viri præclarissima scriptorum monumenta, quæ Illustrissimus ac Reuerendis. Card. Syrletus in sua bibliotheca, nobilissimo antiquitatũ prõptuario, recõdita habet.

i Theodosij Episc.] De eo tabulæ Episcoporum ecclesię Antisiodorensis: legitur enim in eis, hunc successisse S. Vrso, sedisse annos octo & dies vigintiocto, hacq; die ex hac vita ad Deum migrasse. Claruit tẽporibus Clodouei Regis Francorum, interfuitq; primo Concilio Aurelianẽsi, eius tempore celebrato, vt eiusdem Synodi Acta indicant.

K Marcellinæ.] De sacro velamine a Liberio Papa Romæ suscepto, cuius hic mentio habetur, scribit S. Ambrosius lib. 3. de Virgin. vbi idem recitat eiusdem Liberij sermonem eo die in illis solemnibus habito. Idem sanctus plura de ipsa in sermone habito in funere fratris. & in epistola ad Siagrium 47. li. 6. edit. Rom. in fine, vbi meminit domus paternæ, Romæ positæ, in qua S. Marcellina degebat vna cũ alijs sanctis virginibus: quæ quidem semel eidem vsui dicata, hactenus perseuerat: est enim ibi ecclesia & monasterium monialium nomine S. Ambrosij non longe à Capitolio prope Forum Piscariũ. Superuixit S. Marcellina post obitum S. Ambrosij, vt ex Paulino in vita S. Ambrosij colligi potest. Quanti vero eã fecerit S. Ambrosius, ex citatis locis ipsius, & epist. 13. lib. 2. edit. Rom. quam ad ipsam scripsit, satis accipitur.

l Translatio sanctæ Marinæ.] De eius gestis, atque translatione facta Venetias, agit Petrus in catal. lib. 6. cap. 108. De ea item in vit. Patrum par. 1. cap. 44. Græci autem in Menolog. hac die agunt de alia Marina martyre Antiochiæ Pysidiæ, filia Ædesij sacerdotis idolorum, quam pleriq; Latinorum Margaritã appellãt.

18 Quintodecimo Kal. Augusti. Luna. C ix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

Tibure

Ibure S. Symphorosæ [a] vxoris S. Getulij martyris, cum septem filijs suis, Crescente, Iuliano, Nemesio, Primitiuo, Iustino, Stacteo, & Eugenio: quorum mater sub Hadriano Principe ob insuperabilem constantiam primo palmis diu cæsa, deinde crinibus suspensa, nouissime saxo alligata, in flumen præcipitata est: filij autem stipitibus ad trochleas extensi, diuerso mortis exitu martyrium compleuerunt. Eorum corpora postea Romam translata, Pio Quarto Summo Pontifice in Diaconia S. Angeli in Foro Piscario inuenta fuerunt. Carthagine S. Gundenis [b] virginis, quæ iussu Ruffini Proconsulis ob Christi confessionem quater diuersis temporibus equulei extensione vexata, & vngularum horrenda laceratione cruciata, carceris squalore diu afflicta, nouissime gladio cæsa est. Dorostori in Mysia S. Aemiliani [c] martyris, qui tempore Iuliani Apostatæ sub Capitolino Præside in fornacem iniectus, martyrij palmam accepit. Traiecti S. Friderici [d] Episcopi & martyris. Gallaciæ in Hispania S. Marinæ [e] virginis & martyris. Mediolani S. Materni [f] Episcopi, qui sub Maximiano Imperatore pro fide Christi, & pro ecclesia sibi commissa, in carcerem detrusus, & sæpe verberibus cæsus, tandem multis confessionibus clarus obdormiuit in Domino. Brixiæ natalis S. Philastrij [g] eiusdem ciuitatis Episcopi, qui aduersus hæreticos, præsertim Arrianos, a quibus multa passus est, plurimum verbis scriptisque pugnauit, demum clarus miraculis confessor in pace quieuit. Metis in Gallia S. Arnulphi [h] Episcopi, qui sanctitate & miraculorum gratia illustris, eremiticam vitam deligens, beato fine quieuit. Signiæ S. Brunonis [i] Episcopi & confessoris.

IVLII 18.

Ymphorosæ & filiorum. a] De his hac item die Vsuardus, Beda autem & Ado ad quintum Kal. Iulij. Habemus eorū Acta manuscripta: edidit ea Mombritius to. 2. scripta (vt præfert titulus) ab Africano, nobili illo antiquo scriptore, qui vixit tēporibus Decij Imperatoris. Recitat eadē compendio descripta Petrus in catal. lib. 6. c. 111. Extat adhuc Tibure cisterna sicca, vbi illis persecutionis temporibus sancta Symphorosa cum filijs aliquando delituit: Via etiam Tiburtina habetur nobilis ac peruetusta S. Symphorosæ memoria. Horū reliquiæ Romā translatæ, nostris tēporibus inuentæ sunt in Diaconia S. Angeli in Foro Piscario, ac vna cū eis plumbi lamina his verbis descripta: Hic Requiescunt Corpora SS. Martyrum Symphorosæ, Viri Sui Zotici, Et Filiorū Eius, A Stephano Papa Trāslata. Mentio habetur de Symphorosa in Actis S. Getulij

tulij in fine, apud Sur. tom.3. die 10. Iunij. Getulius enim, Zoticus item dictus reperitur, de quo superius pluribus egimus.

b Gundenis.] De qua etiam hac die Beda, Ado, & alij; habentque Consules, sub quibus prædicta virgo passa est: licet pro Zeta, Geta sit restituẽdus: gessit enim Consulatum Septimius Geta vna cum Septimio Plautiano temporibus Seueri Imper. anno Domini ducentesimoquinto. De his etiam tabulæ Cassiodori.

c Aemiliani.] De eo item Vsuard. ac Græci etiã in Menologio hac die his verbis: Sancti martyris Aemiliani: hic fuit ex Dorostoro vrbe Mysiæ, seruus græci cuiusdam, tẽporibus Iuliani Apostatæ, & Capitolini Præsidis. cum vero Christum coleret, & idola execraretur; nactus opportunum tempus, arrepto malleo, ingressus in templum, idolorum simulacra omnia contriuit, & sacrificia dispersit, adiensq; Præsidem, seipsum denunciauit: quocirca verberatus, & in fornacem iniectus, spiritum Deo commendauit. Hæc ibi. In eamdem sententiam S. Hieronymus in chron. anno primo Iuliani Apostatæ hæc ait: Aemilianus ob ararum subuersionem Dorostori à Vicario incenditur. De eodem Theodoretus lib.3.c.6. & Cassiod. li.6. c.16. Ex legibus Constantini & Constantii eius filiis Augustorum, templa arasq; subuerti, & idola frãgi, legitimum fuit. Restituit ecclesiam Aemiliani martyris Basilius imp. vt scribit Cedren. in compen. in Basilio.

d Friderici episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Traiectensis, Molanus in addit. ad Vsuard. at pluribus in Indiculo sanctorũ Belgij. Gesta autẽ eius fusius scripta recitat Sur. to.4. ex quibus alij plures, qui de ipso scripsere, accepisse noscuntur. Martyrio occubuit anno Domini 838. ea de causa, quod, sicut & S. Ioannes Baptista, hic coarguit Regẽ ob introductam pellicem consanguineam; cuius artibus, missis sicarijs, occisus est.

e Marinæ.] De qua pluribus in flore sanctorum Hispan. & in Thesauro concion. tomo 2. die sequenti.

f Materni Episc.] Agit de eodem hac die Beda, simulq; tabul. eccles. Mediolanen. Eius Acta recitat Mombrit. to.2. extatque de eo præfatio Ambrosiana.

g Philastrii episc.] Extat sermo S. Gaudentii Episcopi, eius successoris, quo describitur vita ipsius. De translatione autẽ est sermo Ramperti eiusdem ecclesiæ Episcopi. Habet ea omnia Lipom. to.2. & Sur. to.4. Vixit Philastrius sub Theodosio seniore, interfuitque vna cum S. Ambrosio ceterisq; sanctis Episcopis Concilio Aquileiensi aduersus Arrianos, vt apparet ex Actis eiusdem Concilii. Meminit eiusdem S. Augustinus libro de hæresibus ad Quoduultdeum; seq; eum nouisse testatur: obiit autem diem, cum adhuc superstes esset S. Ambrosius, vt apparet ex sermone S. Gaudentii, eius successoris, habito in ordinatione sua. Vnde constat vel mendosum esse codicem, vel ab aliquod superadditũ, quod habetur apud Philastr. de hęresib. c.112. à Christo Domino vsq; ad illud tempus cum ea scriberet, intercurrisse annos quadringentos triginta: cum liquido appareat S. Ambrosium, qui ei superuixit, longe ante ea tempora ex humanis desiisse, Cæsario & Attico Consulibus anno Domini trecentesimo nonagesimoseptimo. Sed Latinius noster, qui in mendis illapsis cognoscendis lynceos habet oculos, sic iure putat locum esse restituendum, leuissima facta mutatione, nimirum vt nota numeri CCCCXXX. sic sit corigenda, CCCLXXX.

h Arnulphi episc.] De eodem hac die Beda, Vsuard. autem & Ado ad xvii. Kal. Septembris, quo die eius venerandum corpus translatum est. Extant eius Acta apud Bedam to.3. incerto auctore. Paulus diacon. de gest. Longobard. lib.6.c 5. meminit de libro gestorum ac miraculorum eius, quem asseruari dicit in Metensi ecclesia, hæcq; subdit: De hoc sanctissimo viro Arnulpho quædam miranda scripsi, quę superfluum duxi modo replicare. De eo Otho Eisengrein Episco lib. 5.c.9. Vincentius in specul. lib. 23. capit. 72 & sequen. & alii plures ex recentioribus. Migrauit ex hac vita (vt tradit Sigebert. in chron.) anno Domini 640. Mirati sumus

fumus, viros alioqui eruditos confundere hunc Arnulphum Metensem Episcopum cum Arnulpho Suessionensi Antistite, cuius Acta habet Sur. to. 4. die 15. Augusti: nam etsi nulla alia differentia alterum ab altero distingueret, temporũ saltem distãtia diuersitatem significaret: siquidem (vt diximus) hic Metensis, de quo agimus, migrauit ex hac vita anno Domini 640. ille autem Suessionẽsis anno 1087. vt tradit Trithem. de vir. illust. ordinis S. Benedicti li. 3. cap. 326. & Molanus in Indic. sanctorum Belgij: quod quidem & eius Acta aperte testantur. Confusio autem de duobus Arnulphis non tantum ex nomine eodem euenisse videtur, sed etiam quoniam vtriusq; natalis incidit in eumdem diem: in fine enim vitę S. Arnulphi Suessionensis hęc leguntur: Quo die S. Arnulphi Metensis Episcopi feriæ celebrantur, eodem huius sancti viri Arnulphi Suessionensis in ecclesia beati Petri Apostoli corpus conditum fuit.

i Brunonis Episco.] Huius Acta typis excusa ab ecclesia Signina accepimus. Plura de eo Leo Ostiensis in chron. Cassin. lib. 4. c. 33. & in litteris Paschalis Papæ; item Petrus diacon. Cassinen. lib. de vir. illustr. monasterij Cassin. cap. 34. Migrauit ex hac vita sub Callisto Secundo Romano Pontifice.

viij D Quartodecimo Kal. Augusti. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	Ç	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

Atalis S. Epaphræ, [a] quem S. Paulus Apostolus concaptiuum appellat. Hic ab eodem Apostolo Colossis Eps ordinatus, clarus virtutibus ibidem martyrij palmam pro ouib. sibi commẽdatis virili agone percepit: cuius corpus Romæ in basilica S. Mariæ Maioris conditũ est. Hispali in Hispania passio sanctarum virginum Iustæ [b] & Ruffinæ, quæ à Præside Diogeniano comprehensæ, primo equulei extensione, & vngularum laniatione vexatæ, post carcere, inedia, & varijs torsionibus afflictæ; tandem Iusta in carcere spiritũ exhalauit, Ruffinæ vero ceruix in confessione Dñi confracta est. Cordubæ S. Aureæ [c] virginis, quæ aliqñ lapsa, sed facti pęnitens, iterato certamine hostem effuso sanguine superauit. Treuiris S. Martini [d] Epi & martyris Romæ S. Symmachi [e] Papæ, qui schismaticorũ factione diutius fatigatus, demum sanctitate conspicuus migrauit ad Dñm. Veronæ S. Felicis [f] Epi. Apud Scetim Aegypti montẽ S. Arsenij [g] Romanæ Ecclesię diaconi, qui Theodosij tempore in solitudinem secedens, virtutibus omnibus consummatus, & iugi lacrimarum imbre perfusus, spiritum Deo reddidit. In Cappadocia S. Macrinæ [h] virginis, sororis SS. Basilij Magni, & Gregorij Nysseni.

IVLII

Paphræ.[a]] De eo Paulus ad Colossen. cap. 1. & 4. & in epist. ad Philemonem. Agunt de eodē hac die Beda, Vsuard. Ado, & Petrus in catalogo lib.6.ca.116. Eius venerandū corpus asseruari Romę in basilica sanctę Mariæ Maioris, ex certis eiusdem ecclesiæ veteribus monumentis accepimus.

b Iustæ & Ruffinæ.] De his hac die Beda, Vsuar. Ado, & Petrus in catal. lib. 6.c.117. In Breuiario Toletano extat vetus sacer hymnus, quo ipsarum res gestæ narrantur.incipit:

Adsunt Punicea flosculа virginū, &c. Ioannes Maldonatus, vir quidem disertissimus,inter alia multa præclarissima ingenij sui monumenta reliquit harū Acta à se paucis descripta, magis consulens historiæ veritati, quam studio eloquentiæ. Pluribus de ijsdē in Flore sanct. Hispan. & in Thesaur.concion.to.2.hac die.

c Aureæ.] Huius certamen exactè describit S.Eulogius in memor. sanct. lib.3. c.17.aitq; eam passam esse æra octingentesima nonagesimaquarta, à Domino autem anno 856.

d Martini Episcopi.] Agit de eo item Molanus in addit. ad Vsuardum 2. edit. Diuersus hic ab illo qui successit S.Agritio qui interfuit Cōcilio secūdo Arelatēsi,præcessitq; sanctum Maximinum,qui reperitur inter Patres qui præsentes fuerunt Concilio Agrippinensi, & sedit circa vltima tempora Constantini, numeraturq; vigesimusquintus eius sedis Episcopus in tabulis à Democh. descriptis: hic autem decimus ponitur.

e Symmachi Papæ.] Hic successit Anastasio Secundo, magnamque adeptus est laudē,& titulum sanctitatis,quod aduersus schismaticos stetit intrepidus: quo quidē tēpore ob eā causā complures necati sunt, vt inter alios Dignissimus & Gordianus Romani presbyteri. Hic mihi occurrit aurea illa S.Dionysij Alexandrini Episcopi snia, qua, scribens ad Nouatum schismaticū,ait his verbis: Oportuerat omnia incommoda pati potius, quam Ecclesię Dei discidisse cōcordiam. At illud martyrium, quod quis ponitur ne dirimatur Ecclesiæ consensio,non minus certe, sed multo plus, meo quidem iudicio habet commendationis, quam illud quod suscipitur, ne idolis oīno immoletur. Hæc Dionys. apud Euseb. hist. li.6. c. 37. Nouimus ea de causa inter celebres martyres eos adnumeratos, qui adhærētes S. Ioanni Chrysostomo tunc exulanti, occisi sunt Constantinopoli, cum nollent communicare cum Arsatio intruso atque schismatico, quorum dies natalis agitur 12.Ianuarij.

f Felicis Episc.] dictus alias Felicinus De eo ex antiquis monumētis Episcoporum Veronensium Augustinus Valerius Eps Veronen.& Card.pag.6.& 38.

g Arsenij.] Agunt de eodē hac die Beda,Vsuard.Ado,& alij Latinorum,Græci autē in Menologio octauo Idus Maij. Collegit eius Acta ex antiquis codicibus Metaphrastes, quæ refert Lipo. tom.6 & Sur. to.4. De cæteris actis, scitisque eiusdem sententijs, confertus est liber,qui inscribitur Vitæ Patrum in 2. & 3. parte. Adnumeratur inter præcipuos eremi cultores; vnde S. Hieron. epist.27. Quid,inquit, narrem Macarios, Arsenios, Serapiones, & reliqua columnarum Christi nomina? &c.

h Macrinæ.] Hæc respectu S.Macrinæ auiæ,de qua supra actū est,iunior seu minor Macrina dicta est. Huius præclarissima gesta in epistola ad Olympiū vertex ille eloquentium Theologorum Gregor. Nissenus germanus eius cōscripsit,quam Latine redditā recitat Lipo. to. 2. & Sur. to.4.hac die. Qualis aūt,quanta ve fuerit virgo hæc, & quo sanctitatis & doctrinæ fastigio sublimata,ex his quę idem Greg. frater in lib.de anima scribit,facillime potest intelligi: dum se illius esse discipulū, illam vero magistram,sæpe ingenue profitetur. ab ipsa enim abdita quæque Christianæ Theologiæ, in purgatis tantum mentibus peruia, se accepisse testatur.

Tertio-

vij E Tertiodecimo Kal. Augusti. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

Ntiochię paſsio S. Margaritę [a] virg. & martyris. In mõte Carmelo S. Elię [b] Prophetę. Eodẽ die natalis B. Ioſeph, [c] qui cognominatus eſt Iuſtus, quem Apoſtoli cũ B. Matthia ſtatuerunt, vt locũ apoſtolatus Iudę proditoris impleret: ſed cũ ſors cecidiſſet ſuper Matthiã, ipſe nihilominus prędicationis & ſanctitatis officio inſeruiẽs, multáq; pro fide Chriſti à Iudęis pſecutionẽ ſuſtinẽs, ĩ Iudęa victorioſo fine quieuit: de quo ẽt refertur, quod venenũ biberit, & nihil ex hoc triſte pp Dñi fidẽ pertulerit. Damaſci SS. mar. Sabini, [d] Iuliani, Maximi, Macrobij, Caſſię, & Paulę cũ alijs decẽ. Cordubę S. Pauli [e] diaconi & martyris, qui cũ infideles principes Mahumeticæ impietatis ac ſæuitiæ argueret, & Chriſtũ cõſtãtiſſime prędicaret, eorũ iuſſu necatus, ad prẹmia euolauit in cęlũ. In Luſitania S. Vuilgefortis [f] virg. & martyris q̃ pro Chriſtiana fide ac pudicitia decertãs, in cruce meruit glorioſũ obtinere triũphũ. In pago Boloniẽſi in Gallia S. Vulmari [g] abbatis, admirandæ ſanctitatis viri. Treuiris S. Seueræ [h] virg.

IVLII 20.

Argaritæ. a] Hanc aliter Marinam dicit Beda, & Vſuardus xiiij. Kal. Iulij. græci vero, qui eam Marinam etiam dicunt, agũt de ea in Menolog. xvj. Kal. Auguſti: In veteri autẽ Romano Martyrologio, cui adſtipulantur antiqua manuſcripta atque recentiora Martyrologia, hac die agitur. Errare noſcuntur hi, qui ipſam Alexandriæ paſſam referunt, cum cõſtet Antiochiæ Pyſidiæ id factum, quod & Græci tradunt. Vetus fuit in Eccleſia Occidẽtali etiam huius ſanctæ martyris cultus; in antiquis enim Litanijs Rom. Eccleſiæ, quæ & poſitæ habentur in Ordine Romano, inter alias ſanctas virgines & martyres hęc recenſetur. de eiuſdẽ celebri feſta die habetur mentio in Cõc. Oxonienſi. Quod autem ſpectat ad Acta ipſius, hæc Radulphus Tung. de obſeru. can. c. 11. Paſſionem, inquit, beatæ Margaritæ vidi Romæ apud Lateranum in dicto canone B. Gelaſij apocryphis adnumeratam. Hæc ipſe: quæ vehementer miramur, cum nec in antiquis manuſcript. quorum plurima ſuppetunt exemplaria è diuerſis quæ Romæ extãt bibliothecis, nec in his qui typis excuſi ſunt codices, aliqd tale in decreto Gelaſij potuerimus inuenire. Non tñ imus inficias, in Actis eius, quæ edidit Metaphraſtes, & recitat Lipo. to. 6. & Sur. to. 4. quæ etiã è Latinis codicibus accepta deſcripſit Momb. to. 2. quæ deniq; legimus in pluribus manuſcriptis peruetuſtis codicibus, vt inter alios, S. Mariæ ad Martyres, & ſanctę Cęciliæ trans Tiberim: non (inquam) negamus, in eis nonnulla reperiri, quæ indigeant emendatione nõ leui. Cum autem omnes tradant hanc fuiſſe filiam Ædeſij idolo-

idolorum sacerdotis, in mentem subijt ille Aedesius addictissim' idolorũ cultui, rerum Christianarũ hostis acerbissimus, de quo plura scribit Eunapius Sardianus in vitis philosophorum. Extat de eadem Margarita epigramma Bonad.Sant.li.3. monod.31. Cecinit & eius martyriũ egregie Hieron. Vida Alben. Episcopus, additq; epigramma de eius ecclesia restituta. Itidẽ Baptista Mantuanus Carmelita præclarus poeta S. Margaritæ agonẽ heroico poemate pulcherrimo decantauit.

b Eliæ Prophetæ.] Agunt & græci de eodem hac die in Menologio; sicque colunt, vt abstineant à seruilibus operibus, vt apparet ex Emmanuelis Imp. constitutione apud Theodorũ Balf.in nomoc. Photij tit.7.c.11. Præter ea quæ in diuinis scripturis de Elia leguntur, Iosephus etiam de eo scribit lib.8.antiq.c.7.& seq. Epiphan.de vita & interit. Proph.cap.5. & Metaphrastes, quem recitat Lipom. to.6. & Sur.to.4. De æde Eliæ nomine, Dominicum, nuncupata, extat epigramma S.Gregorij Nazianzeni in edit. Leuuencl. Rursus autem de templo Eliæ per Basilium Imp. restituto, meminit Cedrenus in compen.histor.in Basilio.

c Ioseph Iusti] De eodẽ hac die Beda, Vsuard. Ado & alij ex Act. Apost.cap.1. Fuisse hunc ex numero septuagintaduorum discipulorum, scribit Clemens Alexand. quem citat Beda in retract.in Act. Apostol. qui cum etiã Barsabas cognominatus legatur, hinc factũ est, vt errore ducti aliqui existimarent illum eumdẽ esse cũ Barnaba, qui & ipse dictus est Ioseph, vt testantur Acta Apostol.c.4. secundum editionem vulgatam. Est præterea mentio in ijsdem Actis ca.15. de alio discipulo, qui Iudas nomine, & ipse cognominatus est Barsabas: quos omnes inter se diuersos fuisse, ipsa Actorum historia patefacit. Quæ autẽ hic habentur de Ioseph, accepta sunt ex Papia; eaq; recenset Eusebius hist.libro 3.cap.33. Tradit Dorotheus in Synopsi, hunc factum esse Episcopum Eleutheropolis in Palæstina.

d Sabini & soc.] De quibus Beda, Vsuard. Ado, & alij denique recentiores.

e Pauli.] Agit de eodem Vsuard. hac die: martyrium autem eius describit S. Eulogius in memor. Sanct.lib.2.c.6. passumque dicit hac die, æra octingentesima octogesimanona, anno à Christo Domino 851.

f Vuilgefortis.] Eadem ipsa, quæ de ea hic habentur, recitat Molan.in addit.ad Vsuardum.

g Vulmari abbatis.] De eo item Vsuardus in recentiori editione, Ado, & alij. Res gestas eius habet Sur.tom.3. die 17. Iunij, & to.7. hac die, Trithe.de vir.illust. ordinis S.Benedicti li.3.c.293.& Molan. in Indic.sanct.Belgij. Vixit circa annum Domini sexcentesimum octogesimum.

h Seueræ.] De ea tabulæ ecclesiæ Treuerensis, ex quib. Molan.in addit.ad Vsuar. hac die. Fuit hec soror S.Modoaldi Episco.Treuerensis, & Ittæ coniugis Pipini Ducis. Plura de ea in vita S.Modoaldi, quam recitat Sur.to.3. die 12. Maij, ibiq; lib.2.c.14. agitur de S. Seueræ obitu: de eadem Trithem.de vir.illustr.ord.S. Benedicti lib.3.c.156. Claruit circa annum Domini sexcentesimum sexagesimum.

21 Duodecimo Kal. Augusti. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25

ROmæ S.Praxedis [a] virginis, quæ in omni castitate & lege diuina erudita, vigilijs & orationib. atq; ieiunijs assidue vacãs, quieuit in Christo; sepultaq; est iuxta sororẽ suam Pudentianam via Salari a. Babylone S.Danielis [b] Prophetæ. Massiliæ

filiæ natalis S. Victoris,[c] qui cum esset miles, & nec militare, nec idolis sacrificare vellet, primo in carcerẽ trusus, ibiq; ab angelo visitatus, deinde varijs cruciatibus punitus, nouissime contritus in mola pistoria martyrium consummauit. Passi sunt cum eo & tres milites, Alexander, Felicianus, & Longinus. Trecis S. Iuliæ[d] virginis & martyris. Ibidem passio SS. Claudij,[e] Iusti, Iucundini, & sociorum quinque sub Aureliano Imperatore. Cumanæ in Armenia S. Zotici[f] Episcopi & martyris, qui sub Seuero coronatus est. Argentorati S. Arbogasti[g] Episcopi, miraculis clari. In Syria S. Ioannis[h] monachi, collegæ S. Simeonis.

IVLII 21.

PRaxedis. a] De eadem hac die Beda, Vsuard. Ado, ceteriq; omnes. Plura de ipsa ex Pastore presbytero in Actis eius, Nouati, & Pudẽtianę, quorũ supra meminimus: habemusq; eadem manuscripta vna cũ epistola Timothei fratris earumdem sanctarum Praxedis & Pudentianæ, ibiq; de erectione tituli sanctę Praxedis. est horum exordiũ: Virgo venerabilis, &c. tom. 10. vit. sanct. Non longe ab his diuersa sunt ea quæ Mombrit. descripsit tomo. 2. vit. sanct.

b *Danielis Prophetæ.*] Agunt de eo hac die Beda, ac cæteri Latinorum, græci autem vna cum tribus pueris ad xvj. Kal. Ianuarij in Menologio. Præter multa, quæ de Daniele in libris diuinarum Scripturarum leguntur, scribit de eo Iosephus antiquit. lib. 10. c. 14. Epiphan. de vita & interi. Prophet. c. 10. vbi hæc habet in fine: Humatus est in augusta cauerna honoribus magnis; extatq; monumentum eius vsque ad hoc sæculum nostrum in Babylone cunctis notissimum. Hæc Epiphanius. De eodem Daniele Doroth. in Synop. ca. 17. & apud Isidor. de vit. & obit. sanct. ca. 40. Extat insuper commentariolus Metaphrastis de Daniele & tribus pueris apud Sur. to. 4. Translatas eorum reliquias Babylone Alexandriam, & in ecclesia sanctorum Ioannis & Cyri positas, Acta eorumdem significant, easdemq; Venetias translata accepimus; insuper & Vercellis crus S. Danielis asseruari percepimus, thesaurum plane incomparabilem: cæterum eorumdem trium puerorum sacrorum pignorum magnam partẽ Romæ in diaconia S. Hadriani reconditam religiose asseruari scimus. De quid præteream; eiusdem Danielis inter leones positi statuam ære conflatam, auroque ornatam, Constantinus Magnus Impe. Constantinop. in medio foro posuit. vt auctor est Euseb. in vita Constantini. lib. 3. c. 48. Antiquus mos Christianorum fuisse reperitur, vt in suis sepulchris inter alia resurrectionis symbola, Danielem in lacu inter leones liberum stantem sculperent. Extãt eius rei in veteribus lapideis sepulchris complura exempla. Ea fortasse de causa, quod de resurrectione mortuorũ cap. 12. apertissime sit locutus, seu quod è lacu ipse liber egrediens, quodammodo hieroglyphicum hominis è tumba resurgentis expresserit.

c *Victoris*] De quo Beda, Ado, Petrus in catal. lib. 6. cap. 122. & alij recentiores hac die. Scribit de eo Gregor. Turonen. libro de glor. mart. 77. Venant. Fortunat. hoc versu lib. 7. ad Bod ducem.

Massilia Victor martyr ab vrbe venit.

Reperimus in Vaticana biblrothe. huius martyris Acta metro conscripta in codice notato nu. 137. cuius exterior inscriptio est: Sancti Ambrosij opera. Passus hic traditur in persecutione Diocletiani & Maximiani AA. Fuit insuper alius Victor, seu Victorinus Massiliensis, qui eruditione clarus vixit temporibus Theodosij Iunioris & Valentiniani Imperatorum,

rum, de quo Gennadius de viris illustribus cap.6. Ado in chron.& alij.

d Iuliæ.] De ea etiam Vsuardus hac die, ibi & Molan. de translatione eiusdē.

e Claudii & soc.] Agit de his Molanus in addit. ad Vsuardum hac die.

f Zotici Episc.] Meminitq; huius magna cum laude Apollinaris Episcopus Hierapol. apud Euseb. lib.5. cap.15. vbi legitur, hunc adnumeratū inter Episcopos fuisse ex vico Comana; licet Nicephorus dicat eum presbyterum Ostrenum lib.4. c.23.

g Arbogasti Episc.] Huius Acta esse conscripta ab Vthone eiusdem ecclesiæ Episcopo, testatur Guilielmus Eisengrein. Suffectus est hic S. Amando anno Domini 646. seditq; annos duodecim vt habent tabulæ Epōrum eius ecclesiæ descriptæ a Democh. in lib. de sacrifi. Missæ.

h Ioannis.] De eodem item græci agūt hac die in Menologio. Huius res gestæ intextæ simul sunt cum Actis S. Simeonis, quæ (vt diximus, cum de eo supra egimus) scripsit Leontius Episco. in Cypro, citatque ea Septima Synodus; habent eadem Lipom tom.6. & Sur. to.4.

22 Vndecimo Kal. Augusti. Luna. G v

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

Pud Massiliam natalis S. Mariæ[a] Magdalenæ, de qua Dominus eiecit septem dęmonia, & quæ ipsum Saluatorem à mortuis resurgentē prima videre meruit. Philippis S. Syntyches,[b] cuius B. Paulus Apostolus meminit: Ancyræ in Galatia natalis S. Platonis[c] martyris, qui sub Agrippino Vicario verberibus cæsus, vncis ferreis laniatus, alijsq; immanissimis tormētorum generibus cruciatus, demum abscisso capite, inuictam animam Deo reddidit: cuius miracula in subueniēdis captiuis Acta secūdæ Synodi Nicænæ testantur. In Cypro S. Theophili[d] Prætoris, qui ab Arabibus tentus, cum nec donis nec minis flecti posset vt Christū negaret, gladio cęsus est. Antiochiæ S. Cyrilli[e] Episcopi, doctrina & sanctitate conspicui. In territorio Aruernensi S. Menelei[f] abbatis. In Blandinio monasterio S. Vuandregisili[g] abbatis, miraculis clari. Scythopoli in Palæstina S. Ioseph[h] Comitis.

I V L I I 22.

Ariæ Magdalenæ.[a]] De eodem hac die Beda, ac cæteri omnes Latinorum; Græci etiam in Menologio: De famosissima & antiquit[?] disputata quæstione, an vna vel plures fuerint Magdalenæ, disseruimus pluribus in Annalibus Ecclesiasticis; ibique vnam tantum fuisse Magdalenam, professi sumus. Multa quidem de eadem apocrypha legimus, vt historiam quādam Ioseph nomine, cuius est principium: In diebus Claudij, &c. Libellum insuper de eius accessu ad senatum Romanum, vt Pilatū de nece Christi postularet iudicio, & alia eiusmodi, nobis quidem insulsa visa. De accessu autem eius cum Martha & Maximino in Gallias, cum vetus traditio, tum etiam

Cc antiqui

anti qui manuscripti codices edocēt: quibus adde ea, quæ nouissime scripta sunt a Siluestro Prierate Dominicano in Aurea rosa in expositione Euangelij feriæ quintæ infra octauas Paschæ, quæ recitat Sur.tom.4. hac die. Lege & quæ Petrus in catal.scribit lib.6.cap.124. & alia id genus: in omnibus seruans Apostoli regulam, vt cuncta probans, quod bonum est teneas. Sigebert.agens de eius translatione anno Domini 745. hęc compendio describit: Persecutione post lapidationē Stephani protomartyris mota, Maximinus vnus de septuagintaduobus discipulis ad Gallias transiens, Mariam Magdalenam secum adduxit, & eam apud Aquensem vrbem, cui pręsidebat, sepeliuit defunctam. Aquensi vero vrbe a Sarracenis desolata, corpus eius a Gerardo Comite Burgundiæ ad cœnobium Veceliacum a se cōstructum transfertur. Quam quam aliqui scribant, quod illud apud Ephesum quiescat, nullum super se tegumen habēs. Hæc Sigebertus. Fuit etenim Græcorum opinio, quod corpora Marię Magdalenæ & Lazari quiescerent Ephesi: vnde Cedrenus in comp.hist.in Leone Imp.Basilij filio hæc ait: Condidit templum S. Lazaro sacrum, inque eo Lazari & Magdalenæ reliquias Ephesō allatas deposuit. Hæc Cedrenus in compend. hist.in Leone Philosopho. Insuper Zonaras lib.3.Annal.testatur S.Lazari corpus è Cypro insula translatum Constantinopolim, nec non & S. Mariæ Magdalenæ simul condita esse à Leone Imp. cognomēto Philosopho, in basilica a se erecta: sed Latinis magis assentimur. Inter alia de S. Maria Magdalena Patrū encomia, celebrior habetur oratio ab Origene conscripta, quamquam Latinum scriptorem potius redoleat.

b Syntyches.] De qua Paul.ad Philippen. cap.4. Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri.

c Platonis.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Græci autem in Menologio xv. Kal.Ianuarij. Extant res gestæ ipsius a Metaphraste editę, quas retulit Lipom.tom.5.& Sur.tom.4. De miraculis virtute S. Platonis editis scripsit S. Nilus historiam ad Heliodorum, quæ recitata est in Septima Synodo, Actione quarta. Iustinianus Imp.in honorem S. Platonis amplissimum erexit monumentum, vt scribit Procopius agens de ædific Iustiniani Imper.de quo Cedren.in Basilio Imperatore: Platonis, inquit, templum, quod corruerat, excitauit.

d Theophili.] Eius certamen describitur in historia miscella. Martyrij coronam adeptus est Constantino & Hirene imperantibus, anno Domini 784.

e Cyrilli Episcopi.] De eo hac die Beda. Adscribitur hic decimus nonus eius sedis Episcopus. Agit de eo Eusebius in chron.& hist.lib.7.cap.26. Niceph. Callist. hist.lib.6.c.34. atque etiam Niceph. Episc.Constantinop.in chron. Habentur eius Acta iuncta illis sanctorum Claudij & Nicostrati, quæ ex antiquis codicibus edidit Mombrit.tom.1. vbi scribitur, ipsum ob Christi fidem passum, ac tandem in carcere Deo spiritum reddidisse.

f Menelei.] De eo item hac die Vsuardus & alij recentiores.

g Vuandregisili.] Eius Acta sincere conscripta refert Surius tomo 4. ex quibus constat, migrasse ex hac vita anno Domini 665. Indict.octaua, temporibus Vitaliani Papæ, licet male Sigebert.referat ad annum 692. sicut & Trithem. de vir.illustr.ord.S. Benedicti lib.3.cap.96. Scribit de eodem Petrus in catal.libro 6. cap.127.& nouissime Molan.in Indiculo sanct.Belgij.

h Ioseph.] De quo & Græci. Eius vero admirabilem ad Christū conuersionem & fidei constantiam aduersus Arrianos, pluribus describit S. Epiphanius in Panar.hæresi 30. contra Hebionitas. Apud hunc hospitio susceptus est S. Eusebius Episcopus Vercellensis pro fide Catholica exul, quando eum inuisit idem Epiphanius, qui hæc refert.

Decimo

23 Decimo Kal. Augusti. Luna. A iiij

a	b	c̄	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

Atalis S. Apollinaris [a] Epi, qui ab Apostolo Petro Romæ ordinatus,& Rauēnā missus,pro fide Christi diuersas & multiplices pęnas ꝑpessus est: postea in Aemilia Euāgeliū prædicās, plurimos ab idolorū cultu reuocauit:tādem Rauennā reuersus,sub Vespasiano [b] Cęsare gloriosum martyriū cōsummauit. Romæ S. Rasyphi [c] martyris. Ibidē passio S.Primitiuæ [d] virginis & martyris. Item SS.marty.Apollonij [e] & Eugenij. Eodem die natalis SS.marty. Trophimi [f] & Theophili, qui sub Diocl.Imp.lapidibus cæsi,& igne incensi,demum gladio percussi,martyrio coronantur. In Bulgaria SS.plurimorum [g] Martyrum, quos Nicephorus impius Imperator, ecclesias Dei deuastās,diuerso mortis genere,ense,laqueo, sagittis,diutino carcere, & fame necari fecit. Cenomanis in Gallia S.Liborij [h] Epi & confessoris.Romæ sāctarū virginū Romulæ, [i] Redēptæ,& Herūdinis, de quibus scribit S.Greg.Papa.Eodem die trāsitus S.Brigittæ [k] viduæ,quæ post multas SS.locorū peregrinationes,diuino afflata Spiritu Romæ quieuit,cuius corpus in Suetiā postea trāslatū fuit.

IVLII 23.

Pollinaris Episc.a]De quo etiam hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac reliqui omnes,nec non & Græci in Menologio.Huius gesta,quæ in antiquis manuscriptis codicibus latitabant,edidit Mombritius to.1.& Sur. to.4. Petrus item in catal.lib.6. cap. 128. & alij qui res ecclesiæ Rauennatis sunt prosecuti. Extat de eodem sermo S. Petri Chrysologi,alij etiam Petri Damiani. De eius Ecclesia religiose adeunda, hæc Venantius Fortunatus.

Rursus Apollinaris ꝑtiosi limina lābe. De sepulchro eiusdem, & iuramento illic præstari solito,agit S.Gregorius in regist.lib.5.epist.33.

b Sub Vespasiano Cæs.]Non sic quidem, vt aliqua illius tpe fuerit in Christianos excitata persecutio: sed quod ait Sueton.]in vita ipsius cap.15. his verbis: Non temere quis punitus insons reperitur, nisi absente eo, & ignaro, aut certe inuito, atq; decepto. Hæc de eo Sueton.

c Rasyphi.] De quo vet.manuscrip.ex quibus & alii recentiores.

d Primitiuæ.] Agit de eadem Petrus in catal.lib.11.nu.200. & alij.

e Apollonij & Eugenij.] De his etiam hac die Græci in Menologio agunt.

f Trophimi & Theophili.]Græci item in eodem Menologio hac die, ibiq; pluribus eorum martyrium referunt.

g Plurimorum martyrum.] Agunt itidem de his Græci in Menologio his verbis: Commemoratio eorū qui sunt apud Bulgariā interfecti sub Nicephoro Stau

ratio Imp. anno nono Imperij eius, quorum alij letalibus plagis acceptis, cum Christum negare non paterentur, multiplicibus & acerbissimis tormentis subiecti, è vita decesserunt, alijq; ense obtruncati, alij funibus vincti & suffocati, alij sagittis confossi, alij denique carceribus & fame consumpti expirarunt, & corona martyrij donati sunt. Hæc ibi. Erat autem prædictus Imperator secta Manichæus; de cuius immani crudelitate meminit Theodorus Studita in panegyrico S. Platonis. De his etiam histor. Miscel. in anno octauo eiusdem Imp. Cedrenus etiam in compendio, anno nono. Facta hæc tradunt anno Christi 804. Indict. 5. sed secundum veriorem supputationem, anno Domini 811.

h Liborij Epis.] Agit de eodem hac die Ado. Res gestas ipsius retulit Sur. in to. 4. Ponitur quintus eius sedis Episcopus: sedit annos 49. temporibus Valētiniani, Gratiani, & Theodosij Augustorum. Facta est autem corporis eius translatio anno Domini 836. Indic. 14. Ludouici Imperatoris anno 23.

i Romulæ & soc.] Agit de his S. Gregorius Papa lib. 4. dialog. ca. 15. vbi & de ecclesia S. Mariæ, apud quam manebant. Porro earūdem Romulæ & Redempræ veneranda corpora asseruari Romæ in basilica S. Mariæ Maioris, inscriptio musiuo opere in apside posita his verbis declarat: In Hac Sacra Basilica Corpora Sanctorum Matthiæ Apostoli, Hieronymi Doctoris, Romulæ & Redēptæ Virginum Reconduntur. Hæc ibi; licet & Tiburtini eadem sibi vendicent, de iisdemque hac die solemnitatem agant. Verum aliquam partem, non ipsa integra corpora eos accepisse putamus.

K Brigittæ, alias Birgittæ.] Hanc Bonifacius Nonus Roma. Pontifex adscripsit in Sanctarum numerum. Vitam eius sincere conscriptam habet Sur. tom. 4. Moritur anno Domini 1373.

iij B Nono Kal. Augusti. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28

Vigilia S. Iacobi [a] Apostoli. Tyri in Tuscia apud lacum Vulsinium S. Christinæ [b] virginis & martyris: quæ in Christum credens, cum patris idola aurea & argentea cōminuisset, ac pauperibus erogasset, eius iussu verberibus dilaniata, alijsq; supplicijs dirissime cruciata, & cū magno saxi pondere in lacum proiecta, sed ab angelo liberata: deinde sub alio Iudice patris sui successore acerbiora tormēta constāter perferēs, nouissimeq; à Iuliano Præside post fornacem ardentem, vbi quinq; diebus illæsa permāsit: post serpētes Christi virtute superatos, abscissione linguę, & sagittarū infixione martyrij sui cursum cōpleuit. Romæ via Tiburtina S. Vincētij [c] martyris. Amiterni in Vestinis passio SS. Militū [d] octogintatriū. Emeritę in Hispania S. Victoris, [e] viri militaris, qui cū duob. fratribus Stercatio & Antinogene in persecutione Dioc. per diuersa supplicia martyriū consūmauit.

In Lycia sanctarum marty. Nicetæ [f] & Aquilinæ, quæ B. Christophori martyris prędicatione ad Christum conuersæ, martyrij palmam capitis obtruncatione sumpserunt. Item SS. marty. Menei [g] & Capitonis. Apud Senonas S. Vrsicini [h] Episcopi & confessoris.

IVLII 24.

Vigilia S. Iacobi. a] De ea etiam Beda, & alij recentiores.

b Christinæ.] Ponitur hæc passa Tyri apud lacum Vulsinium, qui ab eadem ciuitate nomen accipiens, dictus est (vt iterum diximus) lacus Tyrensis: sic.n. appellatus reperitur in edicto Desiderij Regis Longobardorum, quod extat Viterbij incisum in marmore. Tyri.n.S. Christinam passam esse, cum vetera illorum locorũ monumenta, & firma certaq; à maioribus accepta traditio, tum etiam veteres manusc. codices cõfirmant. Porro Tyrus ciuitas illic olim posita, à lacus excrescentia absorpta est, vt Vulynienses oppidani olim illi vrbi vicini testantur. Hæc de loco satis sint dicta. Agũt etiam de eadem Christina hac die Beda, Vsuardus, ac cæteri Latinorũ, ac Græcorum, in quorũ Menologio eius Acta narrantur consentientia ijs, quæ à Latinis scribũtur, quæ post Momb. to. 1. & Pet. in catal. li. 6. c. 130. Surius ex Martyrologio Adonis summatim describit to. 4. Vinc lib. 12. c. 86. Anton. 1. p. tit. 8. & alij. Habemus in nostra bibliotheca eius Acta fusius scripta, aliaq; legimus in vet. codice S. Cæciliæ trans Tiberim. est priorum eiusmodi exordiũ: Erat quædã sancta & sacra puella ex Aniciorum perillustri familia, &c. Illa aũt quæ extant in dicto cod. S. Cęciliæ, sic incipiunt: Beatissima, &c. Putarunt aliqui de hac agere S. August. in Psal. 120. Fefellit fortasse eos mendosus codex: non enim de Christina, sed de Crispina agit, perillustri martyre in Africa, de qua idem Augustinus sæpius meminit, vt loco suo dicemus inferius: Crispinam, & non Christinam legit editio Louaniensis. Corpus S. Christianæ Panormi in Sicilia summa veneratione asseruari percepimus, nec aliam ab ista esse tradunt. Meminit sanctæ Christinæ Aldelmus Episc. de laud. virginitatis, & alij recentiores.

c Vincentij] De quo Beda, Vsuard. Ado, & alij. Est Tibure ecclesia S. Vincentij, huius quidem, & nõ alterius Vincentij, vt multi credunt, dicta nomine, atque dicata.

d Militũ octoginta.] Ponuntur hi passi Amiterni, quę fuit olim nobilissima ciuitas in Vestinis; licet in alia edit. errore typographi, Amiternũ in Sabinis sit positũ: nam Furconiũ, & Aquila, loca illi proxima, in Vestinis ponũtur inferius. Amiternum esse in Vestinis, scribit Cato libro orig. Ptolemęus lib. 3. tab. sexta Europæ id aperte docet, Strabo id ipsum li. 5. A Varrone melius disces, vbi sit Amiternum, & cur ita dictum: nam lib. 4. de lingua Latina sic ait: Qui circũ Aternũ habitant amnem, Amiternini sunt appellati. Porro de Aterno flumine Vestinos alluente meminit Strabo libro 5. & Vibius Sequest. li. de flum. & alij. Vnus tñ Plinius lib. 3. c. 12. ponit Amiternum in Sabinis, ea (vt puto) occasione deceptus, qđ dicti reperirẽtur Amiterni Sabinorum, ea nimirum ex causa, quod Amiternini a Sabinis venirent, vt auctor est Varro lib. 5. de lingua Latina. Dicta est alio nomine illa regio prouĩcia Valerię, de qua superius locuti sumus. Fuerunt huius cohortis pręcipui Florẽtius & Felius, vt ex manusc. Aquila transmissis accepimus.

e Victoris & soc.] De his Vsuar. Ado, & alij recentiores: alij pro Stercatio habent Effertium. De his Vasæus in chron. Hispan. item Flos sanctorum Hispaniæ.

f Nicetæ & Aquilinæ] Agunt de his etiam hac die Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 6. c. 132. & alij recentiores. Habentur earum Acta iuncta illis S. Christophori martyris; de his etiam Vincent. in spec. lib. 13. cap. 25.

g Menei & Capitonis.] De his item hac die Græci in Menologio agunt.

h Vrsicini Episc.] Successit hic S. Polycarpo, adscribiturque in serie Episcoporum Senonensium decimus ordine: claruit circa annum Domini 310. vt apparet ex tabulis Democharis lib. de sacrificio Missæ.

ij C Octauo Kal. Augusti. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

SAncti Iacobi [a] Apostoli, fratris B. Ioannis Euangelistæ, qui prope festũ Paschæ ab Herode Agrippa decollatus est. Eius sacra ossa ab Hierosolymis ad Hispanias trãslata, & in vltimis earũ finib. apud Gallęciã recondita, celeberrima illarũ gentium veneratione, & frequenti Christianorum concursu religionis & voti causa illuc adeuntiũ, pie coluntur. In Lycia S. Christophori [b] martyris, qui sub Decio virgis ferreis attritus, & a flammæ æstuantis incendio Christi virtute seruatus, ad vltimũ sagittarũ ictib. cõfossus, martyriũ capitis obtrũcatione cõpleuit. Barcinone in Hispania natale B. Cucuphatis [c] mart. qui in persecutione Diocl. sub Daciano Præside plurimis tormentis superatis, percussus gladio, victor migrauit in cęlum. In Palęstina S. Pauli [d] mar. qui in persecutione Maximini sub Firmiliano Pręside capitis damnatus, exiguo orandi spatio impetrato, primũ pro contribulib. suis, deinde pro Iudæis & Gentilibus, vt fidei veritatem agnoscerẽt, postea pro circũstantiũ multitudine, demũ pro iudice qui ipsum dãnauerat, & pro carnifice a quo feriendus erat, Deum toto corde precatus, abscisis ceruicibus, martyrij coronã accepit. Ibidẽ S. Valẽtinæ [e] virginis, quæ ad arã vt immolaret adducta, cũ eã calcibus euertisset, dirissime cruciata, vna cum socia virgine in ignem coniecta, cucurrit ad Sponsum. Furconij in Vestinis SS. mart. Florentij [f] & Felicis Sipontinorum. Cordubæ S. Theodemiri [g] monachi & martyris. Treuiris S. Magnerici [h] Epĩ & confess.

IVLII 25.

IAcobi Apostoli a] De eodem Beda ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio agunt pridie Kalend. Maij, in quem diem natalem eius, quando ab Herode occidi iussus est, transferunt. Latini vero hac die agunt, quando eius venerãdum corpus ex Iria Flauia Cõpostellam translatum est; vbi hactenus celeberrimo totius Christiani orbis officio colitur, vt constat ex Apostolicis litteris Callisti Papæ Secundi, quibus etiam expressum habetur,

betur, vt 3. Kalend. Ianuarij celebretur eius translatio Hierosolymis facta Gallæciam, itemque electio: rursus autem, vt quinto Nonas Octob. solemnitas agatur, qua recolantur eiusdem S. Iacobi miracula Kalendis vero Iunij agitur Compostellanę ecclesię dedicatio facta à Turpino Episcopo Rhemensi, & alijs sexaginta Episcopis, id curante Carolo Magno Imp. vt idem Turpinus testatur. De eius accessu & pdicatione in Hispanias, hæc liber, qui inscribitur nomine S. Isidori de vita & mort. sanct. cap. 73. Hispaniæ atq; Occidentalium locorum populis Euāgeliū prædicationis infundit, &c. Hæc ibi: licet ille, an sit Isidori, nō immerito adducitur in controuersiam, cū complura in eo indigna Isidoro reperiantur coagmentata mēdacia. Rursus autem in Breuiario Toletano institutionis S. Isidori, habetur sacer hymnus, quo de eius accessu in Hispaniam agitur: vbi etiam inter alios hi versus descripti habentur:

Magni deinde filij tonitrui,
Adepti fulgent prece matris inclytæ,
Vtrique vitæ culminis insignia.
Regens Ioannes dextra solus Asiam,
Et læua frater positus Hispaniam, &c.

Beda etiam in collectaneis agens de diuisione Apostolorum, Iacobū hunc in Hispanias esse profectum testatur: id ipsum Turpinus in libro de rebus gestis Caroli Magni Imper. id denique Callistus Papa Secundus (eius. n. nomine litteræ Apostolicæ scriptæ reperiuntur) affirmare videtur. Sed cum oīum Apostolorū, primus S. Iacobus martyrio ex hac vita migrauit, idq; etiam ante diuisionem Apostolorum: inde nonnullis de ea re dubitandi occasio orta est. Verum Iacobi in Hispaniam profectio tūc potissimū potuit contigisse, cum post necem Stephani protomartyris secuta est statim dispersio omnium discipulorum: & licet dicat S. Lucas in Actis, omnes dispersos esse præter Apostolos, intelligendum ex maiori parte; sicut cum ibidem ait, oēs discipulos dispersos esse per regiones Iudææ atq; Samariæ: cum tñ constet, inter alios Ananiam tunc temporis profectum esse Damascum Syriæ, illicq; Euangelium prædicasse. Sane quidem & horum matres, vxorem Zebedæi, Mariam, eadē dispersione fugatam, in Italiam aduentasse, & apud Hernicos, itinere fatigatam, in pace quieuisse, produnt vetera monumenta ecclesiæ Verulanæ, vbi eius venerandum corpus religiose asseruatur. Hęc autem de accessu Iacobi in Hispanias nuper dicta non sic accipias, vt illic prædicauerit Gentibus Euangelium (nondum enim decreto Apostolorum illis fuerat ostium reseratum) sed Iudæis tantū, suis gentibus, Christum annunciarit; nec sic quidem, vt aliquam illic fundarit ecclesiam; eoq; sensu sunt accipiēda verba Innocētij Papæ in epist. ad Decentiū, quod nullus Apostolorū in Hispania vel Gallia populum Gentilem docuerit, sed illi tm̄, quos in eas regiones misisset Petrus Apostolus. Prædicta autem non sic mordicus defendimus, vt his inuitos adstipulari cogamus; sed potius vt ostēderemus, quæ dicuntur de profectione eius in Hispaniam, non esse adeo impossibilia, vel haberi pro mōstro, vt putant aliqui. Addimus & illud de eodē Apostolo; ipsum nimirum, sicut Ioannem, virginem permansisse: id etenim testatur S. Epiphanius in Panar. hæresi 58. his verbis: quinam igitur hi fuerint, quā generosi Apostoli, ac monasticam vitam degentes, ac deinceps virgines? Ioannes quidē & Iacobus, filij Zebedæi, qui manserunt in virginitate. Hęc Epiphanius. Agit de eodem Suidas in Herode, recitatq; historiā de martyrio illius, qui illū accusauerat, & quo veniā precatus, martyriū subijt. Trithem. de vir. illustr. dum recenset Callisti Papæ cōmentarios, ait illum copioso sermone & maxima diligentia, tractatum scripsisse de miraculis S. Iacobi. Legimus eiusdem Callisti nomine de ea re quinq; libros digestos, quibus continentur miracula eiusdē Apostoli virtute edita, licet (vt constat ex ratione annorum numeri) aliqua fuerint superaddita, atq; illis admista. Habentur & eiusdem Callisti sermones de translatione S. Iacobi, itemq; de ea re epistolæ, nec non & litteræ Leonis Papæ Tertij de translatione S. Iacobi in Hispaniam facta 3. Kal. Ianuarij.

Cc 4

nuarij, est earũ exordium: Noscat fraternitas vestra, &c. Itemque litteræ Innocẽtii Papæ I. habẽtes subscriptionẽ S.R.E. Cardinalium, qui illis vixere temporib. quibus eiusdem Callisti comment. comprobatur. recitatur in eo & epigramma Fortunati de martyrio S. Iacobi.

b Christophori marty.] Est tam Latinis quam græcis notissimus, de quo hac item die Beda, Vsuard. Ado, & alii omnes recẽtiores; Græci autem de eo agunt in Menologio ad 7. Idus Maias. Huius quidẽ Acta deprauata, ac inter se diuersa admodum reperiuntur. Edidit ea primum Mombrit. to. 1. vit. sanct. Petrus in catal. lib. 6. ca. 135. Vicellius in Hagiolog. ex Ruggero Fuldensi paucis cõtraxit. Legimus eadem in nonnullis antiquis codicibus; quæ & Sur. retulit in to. 4. sed omnia quæ censura indigeant. Irrepsit inter alia, vt pro Decio Imp. Dagnus quidam sit positus: sub Decio etenim esse passum vna cum cęteris Christianis commilitonibus, cõstat ex veteri hymno sacro, qui legitur in Breuiario Toletano secundum regulam S. Isidori, quo etiã eiusdem martyris Acta describuntur: quæ quidem præ cęteris omnib. nobis arrident. Asseruantur ibidem (vt in eodem Breuiario legimus) eiusdem martyris venerandæ reliquiæ. Frequens erat ac religiosus in Hispanijs Christophori martyris cultus. Erat etiam Cordubę nobilis, ac vetus memoria S. Christophori, ecclesia & monasterium ab eo denominatum, cuius meminit S. Eulogius, dum agit de alio Christophoro eiusdem monasterij alumno, qui sicut & nomen, ita etiam eum imitatus, martyrij coronam est consecutus tempore persecutionis Saracenorum. De alio monasterio nomine eiusdem S. Christophori dedicato meminit S. Greg. in regist. libr. 8. episto. 33. Hæc de antiquis eius memorijs. Quod pertinet ad giganteam staturam, qua pingi cõsueuit, quid dicam, non habeo: referam hic tantum ex hymno præfato hos versus, quibus eius imago describitur, immo potius tantummodo adumbratur.

Eleganſque ſtatura, mente elegantior,
Viſu fulgens, corde vibrans, & capillis rutilans,
Ore Chriſtum, corde Chriſtum Chriſtophorus inſonat.

Et in capitulo sic dicitur: De minimo grandis, vt ex milite dux fieret fidelium populorum, &c. Porro ea cuncta quæ de S. Christophoro feruntur, de palma, flumine, statura procera: ea, inquam omnia Hieronymus Vida Episcopus Albæ allegorico sensu interpretata egregio cecinit epigrãmate. De symbolicis picturis Christianis antiquitus pingi solitis diximus superius 23. Aprilis in Georgio.

c Cucuphatis.] De quo & Beda, Vsuar. Ado, & alij hac die. Prudentius hymno quarto de eo hoc versu meminit.

Barchinon claro Cucuphate freta
Surget, &c. Huius Acta ex anonymo descripsit Sur. tom. 4. Mombrit. tom. 1. Petrus in catal. lib. 6. cap. 136. sed eadem felicius canuntur sapphico carmine, hym. sacro, qui legitur in Breuiario Toletano. Plura de eodem in Flo. sanct. Hispan. & in Thes. concion. tom. 2. Kal. Augusti; ibi & de Felice agitur.

d Pauli.] Agit de eo Euseb. histo. libr. 8. cap. 18. passumque tradit anno sexto persecutionis Diocletiani Imper. qui est annus Domini 307.

e Valentinæ.] Eadem ipsa eo passa est tempore, qua & Paulus, de quo modo actum est. Scribit de ea idem Euseb. hist. lib. 8. cap. 18.

f Florentij & Felicis.] Sunt hi duo ex numero illorum octogintatrium militum, de quibus agitur pridie huius diei; ibi & de his diximus Furconij cum hi ponantur sciendum est, nobilem fuisse ecclesiam Burconiensem in Vestinis, cuius mẽtio habetur in concilio Romano sub Agathone, quod recitatur in Sexta Synodo Act. 4. Adnumeratam eamdem inueni inter eas, quarum Episcopi dicebãtur olim Suffraganei Romani Pontificis, nec erãt sub ditione alicuius Archiepiscopi, sed tãtum immediate subiecti Romano Pontifici, vt habet codex manuscript. bibliothecæ Vaticanæ, qui inscribitur Liber censuum.

g Theodomiri.] De quo agit S. Eulogius in memor. sanct. libr. 2. cap. 6. aitque eumdem 25. Iulij, die Sabbati, martyrij coro-

coronam esse adeptum, æra 899. anno à Christo Domino 851.

h Magnerici Episc.] Agit de eodē hac die Molan. in addit. ad Vsuard. Acta eius scripsit Ebruinus abbas. Habetur de eo mentio in Actis S. Gauderici, quæ recitat Sur. tom. 4. 11. Augusti, Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 8. c. 37. lib. 9. c. 10. & in tabulis Episcoporū Treuirensiū post Niceciū. De hoc extare carmē Fortunati, tradit Molanus: verū in libris Fortunati nuper editis Calari, nō de Magnerico Treuirēsi, sed de Agerico Virdunēsi carmen extat lib. 3. Vixit circa annum Dñi 505.

26 Septimo Kal. Augusti. Luna. D j

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

Dormitio S. Annæ [a] matris genitricis Dei Mariæ. Philippis in Macedonia natalis S. Erasti [b] qui illic a beato Paulo Apostolo relictus Eps, ibidē martyrio coronatus est. Romæ via Latina SS. martyrū Symphronij, [c] Olympij, Theoduli, & Exuperiæ, qui (vt in gestis S. Stephani Papæ legitur) ignibus cōbusti martyrij palmā adepti sunt. In Portu Romano S. Hyacinthi [d] martyris, qui primo in ignem iniectus, deinde in profluentē præcipitatus, illæsus euasit. post hæc a Leontio Consulari sub Traiano Imp. gladio percussus, vitam finiuit: cuius corpus Iulia matrona in prædio suo iuxta Vrbem sepeliuit. Item Romæ sancti [e] Pastoris presbyteri, cuius nomine Titulus [f] extat in Viminali apud S. Pudentianā. Veronæ S. Valentis [g] Epi & confessoris. In monasterio S. Bened. in agro Mātuano S. Simeonis [h] monachi & eremitæ, qui multis miraculis clarus, in senectute bona quieuit.

IVLII 26

Annæ.] Græci autem de ea pridie huius diei agunt in Menologio: in constitutione Emmanuelis Imper ponitur inter eas solemnitates, quibus vacandum est religionis gratia. De eadem Dei genitricis matre meminit S. Epiphan. in Panar. hæres. 78. & 79. itemque in commentariolo de laudibus Deiparæ. Antiochus monachus, qui doctrina & sanctitate claruit temporibus Heraclij Imperatoris, de eadem agit in hom. 10. Ioannes Damascenus de fide orthodoxa lib. 4. ca. 15. in oratione prima de dormitione beatæ Mariæ, & orat. 1. & 2. in natiuitate eiusdem. Andreas Cretensis plura in Natali Deiparæ, & in Sacris hymnis. Multa præterea de ea apud Cyrum Prodromum. Est de eadem sermo Fulperti Episcopi Carnotensis. In Breuiario Toletano inest de ea vetus officium ecclesiasticum cum sacro hymno eodem die canendo. Habemus in nostra bibliotheca to. 7. de eadem sermonem, cuius est initium: Beatissimæ & multiplici, &c. Ibique carmina quædam in laudem ipsius scripta sunt, in aliqua ecclesia cani solita. Fertur de eadem apocryphum quoddam, nomine S. Hieronymi, quod incipit; Postulatis, filiæ, &c. De miraculis S. Annæ Trithemius scripsit.

Eius

Eius venerãdũ caput asseruari Duræ, qđ est oppidum Iuliacẽse, testatur Molanus in addit. ad Vsuardum edit. 2. annulus autem eius Romę in ipsius ecclesia custoditur. Iustinianus Imperator eidem erexit Constantinopoli augustissimam basilicam, vt auctor est Procop. lib. 1. ædif. Iustiniani Imperatoris, de qua habetur mẽtio in Actis S. Stephani Iunioris: eamdem tandem vetustate collabẽtem Basilius Imp. restituit, vt scribit Cedren. in Basilio. Plura in laudem S. Annæ tã carmine quam soluta oratione à recentioribus scripta sunt, vt à Vicellio, & alijs. Constat ex prædictis, tam in Orientali quam Occidentali Ecclesia peruetustum fuisse S. Annæ cultũ; quem sanctissimus Dominus noster Gregorius xiij. Papa, diuinò afflatus Spiritu, Apostolicis litteris datis hoc anno Domini 1584. Kalen. Maij, sui Pontificatus anno duodecimo, firmauit auxitque; præcipiens nimirum, vt perpetuis futuris tẽporibus beatæ Annæ dies festus 7. Kal. Augusti per totius Orbis ecclesias duplici officio quotannis recolatur, Romanisque ac aliarum ecclesiarum Kalendarijs addatur, & Duplex ei adscribatur.

b Erasti.] De quo Acta Apostolorum c. 19. Paulus ad Romanos c. 16. & ad Timoth. c. 4. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Hunc creatum fuisse Episcopum Paneadis, scribit Dorotheus in Synopsi; licet cæteri omnes, quibus magis assentimur, Philippensem eũ dicant factum Episcopum.

c Symphronij & soc.] De his hac die Vsuardus, & alij. Res gestæ ipsorum descriptæ habentur in Actis S. Stephani Papæ, apud Surium tom. 4. die secunda Augusti.

d Hyacinthi.] Agunt de eo etiã Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores: Acta vero ipsius recitat Sur. tom. 4. hac die.

e Pastoris.] Non tantum in vet. Romano Martyrologio, sed & in antiquis manuscriptis de eo agitur hac die. Plura de ipso scripta habentur in Actis sanctorum Pudentianæ, Praxedis, Nouati, & Timothei, quorũ supra meminimus. Mentio de eodem habetur in lib. de Rom. Pontif. in Pio Papa. De eius obitu agitur in litteris eiusdem Põtificis ad Iustum Episcopum Viennensem; quas esse germanas, monstrauimus in Annal. Ecclesiast. In eis hæc de Pastore scripta habentur: Pastor Titulum condidit, & digne in Domino obijt. Hæc ibi. Habemus in nostra bibliotheca res gestas S. Pastoris, seu potius panegyrim in die natali eius alicubi in ecclesia legi solitam. Est eius exordium: Sanctorum vestigia, &c. Ibi etiam ea die de alio Pastore agitur discipulo S. Erasini Episcopi, qui passus est Romæ via Salaria, temporibus Diocletiani, atque sepultus ad Cliuum Cucumeris. De scriptis S. Pastoris, quorum penes Græcos vsitatior fuit lectio in Annalibus egimus.

f Titulus.] Idẽ Titulus, quod memoria, seu Ecclesia; sic dictus, quod in loco vbi erat ecclesia erigenda, crux poneretur in titulũ. sic l. vlt. de Pagan. C. Theod. & l. decernimus. C. de episc. & cler. Nouel. 117. cap. 7. ex Iulian. & const. 4. cap. 1. Auth. coll. 5. tit. 17. Vt nullus fabric. c. Nemo. ecclesiam. de consecrat distinct. 1. ex Concil. Aurelianen. & in Capitularibus Franc. lib. 5. cap. 239. Ord. Rom. de diuin. offi. cap. de ædif. ecclesf. pag. 107. Habes de Titulo hæc ex Prudentio hym. 5. Peristeph. de S. Vincentio.

Iam nunc & ossa extinxero,
Ne sit sepulcrum funeris,
Quod plebs gregalis excolat,
Titulumque figat martyris.

Et hymno 12. de passionibus Apostolorum, in hunc modum:

Parte alia Titulum Pauli via seruat Ostiensis.

Romæ autem obtinuit vetus loquendi vsus, vt non omnis ecclesia, martyrumue Memoria Titulus diceretur, sed tãtum insigniores ecclesiæ, quibus preficẽrentur presbyteri Cardinales.

g Valentis Episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronensis, & in antiquis monumẽtis Episcoporum Veronensium, quæ collegit Illustriss. ac Reuerendissimus, hodie Cardinalis, Augustinus Valerius eiusdẽ ciuitatis Episcopus.

h Simeonis.] Huius res gestas scripsisse fertur Hilarion monachus ord. S. Benedicti:

nedicti: eas nos non vidimus, nisi sint illæ quæ in bibliotheca Vaticana manuscripte leguntur absq; auctoris nomine in codice, qui habet numeri notã 609. vbi traditur, hunc Armenium fuisse genere, ordine Leuitam, professione monachũ; venisse in Italiam, ac multis egregijs operibus illustratum quieuisse in Dño anno à Christo 1016. Indict. 14. 7. Kal. Augusti, Henrico Imp. Quibus temporibus etiam Treuiris in Gallijs claruit alius eiusdem nominis & professionis, ordinisque S. Benedicti; qui in turri inclusus, ibidem vsque ad obitum vixit, de quo Sigebert. in chron. anno Domini 1015. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 238.

27 Sexto Kal. Augusti. Luna. E *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

Nicomediæ passio S. Pantaleonis [a] medici, qui a Max. Impe. pro fide Christi tentus, & equulei pœna ac lampadarum exustione cruciatus, sed inter hæc Domino sibi apparente refrigeratus, tandem ictu gladij martyrium consummauit. Ibidem S. Hermolai [b] presbyteri, cuius doctrina beatus Pantaleon ad fidem conuersus est; sanctorum quoque Hermippi & Hermocratis fratrum, qui post multas pœnas sibi illatas, ab eodem Maximiano capitali sententia ob confessionem Christi damnati sunt. Nolæ SS. mart. Felicis, [c] Iuliæ, & Iucundæ. Vigilijs in Apulia SS. mart. Mauri Episcopi, Pantaleemonis, & Sergij, qui passi sunt sub Traiano. Apud Homeritas cõmemoratio [d] SS. mart. qui sub Dunaan tyranno ob Christi fidem incendio traditi sunt. Cordubę in Hispania SS. mart. Georgij [e] diaconi, Felicis, Aurelij, Natalię, & Liliosæ, in persecutione Arabica. Ephesi natalis sanctorum septem Dormientium, [f] Maximiani, Malchi, Martiniani, Dionysij, Ioannis, Serapionis, & Cõstantini. Antisiodori depositio B. Aeterij [g] Episcopi & confessoris. Cõstantinopoli B. Anthusę [h] virginis, quæ sub Constantino Copronymo ob cultum sanctarũ imaginum verberibus cæsa, & exilio relegata, quieuit in Domino.

IVLII 27.

Pantaleonis, alias Pantaleemonis. a] De quo hac itẽ die Beda, Vsuard. die sequẽti, Græci in Menologio hac itẽ die agunt, festumque colunt, vt apparet ex Emmanuelis cõstitutione tit. de ferijs. Huius Acta ex antiquiorib. monumentis edidit Metaphrastes, quæ Latinæ à se reddita descripsit Lipo. tom. 6. & Sur. to. 4. Legimus eadẽ in vet. manuscr. cod. ex quibus etiam Mombritus to. 2. & Petrus in catal. li. 6. ca. 146. Agit de eodem

Niceph.

Niceph.lib.7.c.14. Huius templum Constantinopoli vetustate collapsum, in ampliorem formam Iustinianus Imp. restituit, vt scribit Procop. de ædif. Iustiniani Imp. lib.1. Excitauit & aliud in honorem eiusdem martyris in Palæstina, vt idē refert. lib.5. Caput eius ex Africa in Gallias translatum esse anno Dñi 802. scribit Sigebert. in chron. Extat de eadem translatione carmen Abogardi Episcopi Lugdunensis. Constantinopoli etiam eius sacræ reliquiæ conditæ erat in loco, qui dictus est Concordia, vbi sacrosancta Synodus œcumenica est celebrata, quæ ex quatuor secunda ordine posita est. De his Ioānes Damascenus lib.3. de imaginibus.

b Hermolai & soc.] De his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorū, Græci autem in Menolog. pridie huius diei. Horum omnium Acta intexta habentur cum illis S. Pantaleemonis. Scribit de eodem Niceph. hist. lib.7.c.14.

c Felicis & soc.] Agit de ijsdem hac die Beda, adstipulanturque vet. manuscrip.

d Commemoratio sanct. mart.] De his Niceph. hist. lib.17.c.6. Vberius aūt horū Acta descripsit Metaphrastes, quæ recitat Lipo. to.6. & Sur. to.5. die 24. Octob.

e Georgij & soc.] De his Vsuard. 6. Kal. Septemb. sed hic est dies natalis ipsorum, vt apparet ex S. Eulogio, qui de his multis agit in Memor. Sanct. lib.2. ca.10. passosque tradit æra 890. à Christo autē anno 852. ibi idem Eulogius recitat Georgii epistolā ad vniuersos Christianos in Hispania consistentes, qua eos ad subeundū martyrium roborauit, est eius exordiū: Cognoscite, ô fratres charissimi, meum introitum in Hispaniam, &c.

f Septem Dormientium.] De his hac item die Vsuardus, ac recentiores omnes, Græci autem in Menolog. prid. Non. August. & xj. Kal. Nouemb. nimirū quando inclusi sunt in specu, & quando demum sunt inuenti. Cur autem hi dicti sint dormientes, duplex affertur rō: Altera, quod hi martyres temporibus Decij consummarint martyrium, intra speluncam clausi, ac demum specus ostio reserato, inuentis eorum corporibus, velut rediuiui, iterum apparuisset; dictique dormientes cōsuetudo diuinæ Scripturæ loquendi vsu, quo eos qui die religioseque vita functi sunt, dormientes consueu t appellare. Altera vero, quod ijsdem temporibus Decij vsque ad vltima tempora Theodosij Iunioris intra specum clausi, somno capti, ad ducentos fere annos re vera dormierint. Qui hæc putarint, sunt in primis ex Græcis Metaphrastes, qui rei gestæ historiam texuit, quam recitat Sur. tom.4. hac die, Niceph. lib.14. c 45. Cedren. in compen. anno 23. Theodosij. Ex Latinis Greg. Turonen. de glor. confess. ca.95. Sigebert. in chron. anno 447. Quid simile de alijs septem dormientibus in Germania scribit Paulus diaco. de gestis Longobard. lib.1. cap.3. quos illos esse putamus, de quibus Greg. Turonē. epist. scripsit ad Sulpitium Episcopum Bituricēsem, qua illorum recenset originem; quos tamē re vera obijsse diem, expresse testatur, recitatque eorum nomina, quæ sunt ista, Clemens, Primus, Letus, Theodorus, Gaudens, Cyriacus, & Innoc. Si & ex gentilibus de longo tempore dormiente exemplum cupis, habes Plin. qui li.7. ca.52. puerum quemdam annos septem & quinquaginta dormisse tradit. Sed & Apuleius in Florid. tradit Epimenidem Creticum a parente ad custodiendum pecora missum, in quodam antro dormisse annis quinquaginta septem; vnde versum est in prouerbium, Dormire somnum Epimenidis. Sed hæc credat qui volet. Iam vt ad eos de quibus agimus, reuertamur sententiæ eorū: qui putant hos non ob mortē dictos esse dormientes, sed quod vero eo temporis spatio somno fuerint oppressi, magnopere refragatur, quod ipsi aiunt, id miraculū diuinitus factum ob eam causam, quod eo tempore de resurrectione carnis hæresis esset orta; cum re vera nihil tale tēporibus Theodosij Iunioris cōtigisse reperiatur. Nā nec in sacrosancto Concilio Ephesino, quod sub eodē Theodosio celebratum est, neq; in sacrosancto Synodo Chalcedonensi post illud proxime habita, vlla vnquam mentio de eiusmodi hæresi facta inuenitur, quæ prima omnium Patrum sententia damnari debuisset. Præterea si ad astruēdam fidem resurrectionis,

nis, voluit Dñs hos martyres excitare: manifestum est eos re vera fuisse mortuos: alioqui enim dormientium quidã à somno excitatorum, sed non mortuorũ resurgentium, quæ fidem resurrectionis facerent, fuissent testimonia. His accedit, qđ nullus illorum scriptorum, qui illis vixere tpibus, rem tam insignem, miraculum adeo grande, scriptorum monumentis cõmendarunt: quæ omnia illos latuisse, verisimile non est: puta S. Prosperum, qui illorum temporum res gestas per annos singulos digessit; aut Marcellinum, vel alium ex illorum temporum scriptorib. Addimus etiam, quod Stephanus Episcopus Ephesinus, cuius sedis tẽpore id euenisse refertur in Actis quæ scribit Metaphrastes, intrusus fuit armorum vi in eã sedem, pollutusque communione Eutychetis atque Dioscori in Latrocinio Ephesino, vt habent Acta ipsa quæ recitantur in SS. Cõcilio Chalcedonen. Act. 1. & vndecima; cuius quidem communionẽ prædicti Dormiẽtes merito execrari ac vitare debuissent. Hæc sunt quæ his obstare videntur. Quid autem in hac re sentiendum sit, ego minime decerno, nec mihi tantum sumo, vt hæc audeam definire, quamuis in priorem sententiam sim procliuior. Quicquid sit, optimo iure dicimus, tam Latinos quam græcos religiose ac pie colere ac celebrare horum sanctorum anniuersariam solemnitatem, cum grauia passi sint temporibus Decii, atque re vera in Domino obdormierint.

g Aetherei Episcopi.] De eodẽ hac die Beda, Vsuard. & alij. Adnumeratur decimusoctauus eius sedis Episcopus, cui præfuit annis sex; hacque die obijt, sepultus in ecclesia S. germani, vt habent tabulæ Democharis libro de sacrif. Missæ.

h Anthusæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi eius Acta breui compendio describuntur.

28 Quinto Kal. Augusti. Luna. F xxix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

Romæ passio S. Victoris [a] Papæ & martyris. Item Romę S. Innocentij [b] Papæ & confessoris. Mediolani natalis SS. mart. Nazarij [c] & Celsi pueri, quos Anolinus [d] sub rabie persecutionis, quæ per Neronẽ excitata est, diu maceratos & afflictos in carcere, gladio feriri iussit. Thebaide in Aegypto commemoratio plurimorum [e] SS. mart. qui in persecutione Decij & Valeriani passi sunt, quando Christianis optantib. pro Christi nomine gladio percuti, callidus hostis tarda ad mortẽ supplicia conquirens, animas cupiebat iugulare, non corpora: ex quorum numero vnus post equuleos, laminas, ac sartagines superatas, melle perunctus, ligatis manib. post tergum, sub ardẽtissimo Sole fucorum ac muscarum [f] aculeis expositus fuit: alius inter flores molliter vinctus, cum ad eum impudicissimũ scortum venisset, vt in libidinẽ concitaret, præcisam morsu linguam in blandientis faciem expuit. Ancyræ in Galatia S. Eustathij [g] martyris, qui va-

rijs

rijs tormentorũ generibus excruciatus, atque in flumen demersus, sed inde ab Angelo ereptus, demũ columba è cęlo adueniente, ad prȩmia æterna vocatus est. Mileti S. [h] Acalij martyris, qui sub Licinio Imp. post diuersas pęnas in fornacē iniectus, ac Dei ope seruatus illæsus, martyrium capitis abscissione compleuit. In Britannia minori S. Sampsonis [i] Episcopi & confessoris. Lugduni S. Peregrini [k] presbyteri, cuius beatitudinē miraculorũ gloria testatur.

IVLII 28.

ictoris Papæ.[a]] Successit hic S. Eleutherio, vt patet ex lib. de Roma. Pontif. Eusebio in chron. & hist. li. 5 c. 22. & seq. Optat. Mileuit. an. li. 2. contra Parmen. Aug. epist. 165. & alijs: nosque de eo egimus in Annalib. Eccle. & vbi & pro eodē scripsimus apologiam aduersus eos, qui nimiæ seueritatis, ob res ab eo gestas aduersus hæreticos Quartodecimanos, redarguunt.

b Innocentij Papæ.] Hic suffectus est in locum S. Anastasij, vt constat ex lib. de Rom. Pōtificibus, Prospero, Marcellino, & Niceph. Episc. in chron. Eius aūt Acta per annos singulos digessimus in Annal. vindicauimusq; eum à calumnijs Zozimi Ethnici scriptoris Christianis infensissimi. Eius corpus translatum esse à Sergio Iuniori in titulum Equitij, docet vetus inscriptio ibidem posita.

c Nazarij & Celsi.] De his hac die Vsuardus, & alij: nonnulli autem ad pridie Idus Iunij, qua sane die inuentarũ reliquiarum per S. Ambrosium solemnis dies celebrabatur: hodie autem illorum dies natalis colitur, de quo extat sermo S. Ambrosij 14. de sanct. edit. Rom quem etiam habet Lipom. to. 6. & Sur. to. 2. 19. Iunij. Meminit idem de Nazario in comment in Lucā li. 7. c. 13. Describit eorumdem Acta Metaphr. quæ & Lipo. & Surius in ijsdem locis referunt. Alia insuper fusius scripta recitat Mombrit. to. 2. Narrātur insuper horum martyrum res gestæ in Actis SS. Syri & Iuuentij, quæ extant apud Sur. to. 7. die 12. Septemb. Agunt ēt Græci horum martyrum annuam cōmemorationē prid. Idus Octob. vt cōstat ex dicto ipsorũ Menologio. De adinuentione ipsorum corporum scribit Paulinus in vita S. Ambrosij, cuius liberalitate eorum dē sacræ reliquiæ in diuersas orbis Christiani regiones diuisæ sunt. Accepit eas S. Paulinus, qui in Fundana atque Nolana basilica collocauit, vt ipse scribit ad Seuer. epist. 12. & in Natali 9. S. Felicis S. Gaudentius Brixianus Eps easdem ab eodem acceptas condidit in basilica, quā dedicauit, vt ipse scribit in sermone in eius dedicatione habito. Misit Nazarij reliquias ad Episcopos Africanos eas exposcentes Ennodius Ticinēsis, cuius ad eosdē extat epistola: translatæ sunt ēt in Gallias Ebredunũ: sed ob frequentes barbarorũ incursus iam obliuione sepultæ, ac iterũ inuentæ, occasionem dederūt, vt Greg. Turon. de glor. mart. c. 47. rerũ gestarum inscius, existimaret dictos martyres Ebreduni in Gallia esse passos, secutus fidem cuiusdā apochryphi. De basilica S. Nazarij in Gallijs, quā in augustiorem formam restituit Leontius Eps, scribit epigramma Venantius Fortunatus lib. 1. De alijs eorumdem reliquijs Parisijs collocatis. Aim. lib. 2. de gestis Fracc. c. 20. Erat & Constantinopoli memoria S. Nazarij, cuius basilicam vetustate collapsam, restituit Basilius Imp. vt scribit Cedren. in compend. in Basil. Imp. Naboris item & Nazarij sacras reliquias rursus translatas in Gallias an. 760. tradit Hermā. in chro Quem tñ putamus intelligere de Nabore & Nazario Romę passis, de quib. supra 12. Iunij, secundum ea, quæ ibi notata sunt ex Sigeberto.

d Anolinus, alias Anulinus.] Non tm̄ Neronis tpibus Anolinus Præfectus aduersus Christianos exercuit gladium, sed

& tpibus Maximini Imp. q̃ successit Alexandro, alius eiusdem nõis Anolinus dictus gessit sub sæuissimo Principe præfecturam p̃torij, de quo Iulius Capitolinus in Maximino filio. Tertius Anulinus ẽt fuit, qui vixit sub Aureliano & Gallieno Impp. cuius mentio hr̃ in Actis sanctarũ Maximæ, Donatillæ, & Secũdæ. Rursus. etiã Diocletiani & Maximiani Imppp. tpibus quartus reperitur Anulianus Procõsul. in Africa, qui aduersus Christianos diras exercuit q̃ões, vt Acta martyrum testãtur: meminit eiusdem Optat. Mileuit. lib 3. aduersus Parmenianum, & S. August. sæpius agens aduersus Donatistas, vt in Breuic. collat. diei. 3. c. 12. & alibi.

e Commemoratio plurimorum sanctorum martyrum.] Horum certamina breui summa describit S. Hieronymus in vita S. Pauli primi eremitę, in eius exordio.

f. Muscarum aculeis expositus.] Huius supplicij exemplũ aliqua ex parte desumptũ vr̃ ab Apuleio de Asin. aur. lib. 8. vbi hæc cõscripta hñr: Arreptũ seruulũ eius, qui cãm tanti sceleris luxuriæ suæ præstiterat, nudum ac totum melle perlitũ firmiter alligauit arbori ficulneæ, cuius in ipso carioso stipite inhabitãtium formicarũ nidificia bulliebãt, & vltro citroq; cõmeabant multiuaga scaturigine; quæ simul dulcem ac melitum corporis nidorẽ persentiscunt, paruis quidem, sed numerosis & continuis morsiunculis penitus inhærentes per longi tpis cruciatum, ita carnibus atq; ipsis visceribus adeps hoĩe consumpto, membra nudarũt, vt ossa tm̃ viduata pulpis, nitore nimio candentia funestæ cohærerent robori. Hæc ille. Reperitur ab antiquis genus tormenti, de quo hic agitur, dictũ esse Cyphonismus, à Cyphone, quod erat vinculũ ligneũ, siue ferreũ, quo quis ad ignominiã ligatus detinebatur melle delibutus, sic expositus muscis. Dicitur Cyphon ἀπὸ τοῦ κύπτειν, id est, à capitis proclinatione. Apud quosdã ita cautũ animaduerto: Vt quisquis p audaciã, legũ placita risui habuisset, dieb. viginti archiuo vinctus Cyphone perseueraret nudus, melle ac lacte delibutus, vt apibus, muscisq; esset pabulũ; dilapsis vero his, muliebri indutus veste, deturbaretur in præceps. Hæc Cæl. Rodig. antiq. lect. lib. 10. c. 5. in fine. Delibuti etiã lacte & melle exponebantur muscis, qui patiebãtur Scaphismũ, sic dictũ id genus cruciamẽti, q damnatus ad Scaphismũ, inter duas scaphas inclusus, prominentibus capite, manibusq́, ac pedibus tm̃, ad volatilium aculeos sic perũctis, ad Solis radios exponeretur: cumque in eodem vase corporis fæces exonerare cogeretur, vermibus ex putredine exortis, intus infelix depascebatur. Agit Eunapius Sardianus de Scaphismo plurib. in vit. Philos. pag. 113. At qm̃ eiusmodi genus tormẽti non semper scaphis exhibitum reperitur, sed corio bouis arido, quo miser sic consumendus insuebatur; dictũ puto Scaphismũ, non à scaphis, sed à scaphio, quod est vas stercorariũ, vt habes ex l. 29. §. penult. ff. de auro & argento lega. Habes de Chrysantho martyre obuolutum corio, expositumq; Soli Scaphismi suppliciũ passum esse; itidẽ alios nonnullos martyres. Huic simile erat illud cruciamenti genus, cum quis non scaphis, vel corio claudebatur, sed intra mortuũ animal, solo capite prominente, insuebatur; quale genus supplicij Maximinum in miseros sontes exercuisse, auctor est Iulius Capitolinus in vita ipsius; de quo ẽt Valer. Max. lib. 9. c. 2. de crudel. exte. 11. his verbis: Mactatorum pecudum intestinis & visceribus egestis homines insuere, ita vt capitibus tãtummodo emineant; atque vt diutius pœnæ sufficiant, cibo & potione infelicem spiritum prorogare: donec intus putrefacti, laniati sint animalibus, quæ tabidis corporibus innasci solent. Hæc ibi. Huic simile est suppliciũ illud, qđ Apuleius lib. de Asin. aur. in fine narrat in hũc modũ. Hunc asinum iugulare crastino placeat, totisq; euacuato pręcordijs, per medium, aluũ nudam virginem insuere, vt sola facie prominente, cæterum corpus puellæ nexu ferino coerceat: tunc super aliquod saxũ scruposum, insititiũ & fartilẽ asinũ exponere, & Solis ardẽtis vaporibus tradere, &c. sic. n. patebat inclusa volucrum & canũ morsibus, ac scatentibus vermibus. Id fere generis erat portentosum illud à Mezẽtio excogitatum supplicium,

cũ viuorũ corpora cadaueribus aduersa aduersis alligaret atq; contingeret, ita vt singulę mẽbrorũ partes singulis essent accõmodatæ, simulque tabescerent. Virgil. Aeneid. 8. & Valer. vbi supra 10. Sed vt ad Scaphismũ redeamus, speciẽ quamdã Scaphismi pſeferebat cruciamentũ illud à Caio Caligula excogitatũ, de quo Sue. scribit in Caio cap. 27. quo miseros hoïes perbreui cauea coercebat, vbi suarũ egestionũ putredine consumerentur. Quod aũt hic habetur de Christianis vinctis ad radios Solis expositis: huic simile cruciamentũ refert Gellius lib. 6. c. 4. dũ agit de Attilio Regulo, quẽ à Cartaginensibus, apertis oculis, rursũ ac deorsũ deductis, consutis palpebris, ad Solis radios fuisse expositum tradit. Porro suppliciũ Reguli hoc amplius habuit, quod eiusmodi arca clausus, vndique extrinsecus est clauis confixus, vt testatur post alios Tertullianus lib. ad martyres. Vt tandem de Christianorum supplicijs vno verbo dicamus: quotquot diuersis tpibus diuersorũ tyrannorum sæua crudelitas excogitauit genera tormentorũ, ea omnia Gentiliũ rabies in innocentes Christianos conuertit, prout diuersorum martyrũ Acta testantur.

g Eustathij.] De eo hac die Græci in Menolog. vbi eius passionis Acta descripta reperiuntur.

h Acatij.] Agunt de eo hac die Græci in Menolog. eiusq; martyrium referunt.

i Sãpsonis Episc.] Huius vitã cõscripsit Baldricus Dolẽsis Ep.: agit de eodem Petrus ĩ catal. li. 6. c. 250. Vincẽt. in Spec. li. 2. c. 105. Trithe. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. ca. 41. Claruit circa annũ Dñi 600.

K Peregrini.] De eodem hac die Beda Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

xxviij G Quarto Kalen. Augusti. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

Arasci in Gallia Narbonensi S. Marthæ [a] virginis, hospitæ Saluatoris nostri, & sororis B. Mariæ Magdalenæ, & S. Lazari. Romæ via Aurelia S. Felicis [b] Secũdi Papæ & martyris, qui a Constantino Imp. Arriano ob Catholicę fidei defensionẽ e sede sua deiectus, & Ceræ [c] in Tuscia occulte gladio necatus, gloriose occubuit. Eius corpus inde a clericis raptũ, eadẽ via sepultũ fuit: postea vero ad ecclesiã SS. Cosmę & Damiani delatũ, ibidẽ a Gregorio XIII. Sũmo Põtif. repertũ est sub altari, vna cũ reliquijs SS. mart. Marci, Marcelliani, & Tranquillini, atq; in eodẽ loco pridie Kalẽdas Augusti simul cũ eis recõditum. In quo ẽt altari inuẽta fuerũt corpora SS. mart. Abundij presbyteri, & Abundãtij diaconi, quæ non multo post ad ecclesiã Iesu solemniter translata sunt pridie natalis eorum. Itẽ Romæ via Portuensi SS. mart. Simplicij, [d] Faustini, & Beatricis, temporibus Diocletiani Imper. quorum duo primi post multa & diuersa supplicia iussi sunt capitalem subire sententiam: Beatrix vero eorum soror in confessione Christi præfocata est in carcere. Romæ

præterea

præterea SS. marty. Lucillæ [c] & Floræ virginum, Eugenij, Antonini, Theodori, & sociorum decem & octo, qui sub Gallieno Imperatore illustre martyrium obierunt. Gágrę in Paphlagonia S. Callinici [f] martyris, qui virgis ferreis verberatus, alijsq; supplicijs cruciatus, tandem in fornacem iniectus, spiritum Deo reddidit. In Noruegia S. Olaui [g] Regis & martyris. Trecis in Gallia S. Lupi [h] Episcopi & confessoris, qui cum B. Germano ad expugnandã Pelagianorum hæresim in Britanniam perrexit, vrbemque Trecas à furore Attilæ, Galliam omnem deuastantis, assidua oratione defendit: demum quinquagintaduobus annis sacerdotio venerabiliter functus, in pace quieuit. In ciuitate Briocensi S. Gulielmi [i] Episcopi & confessoris. Item depositio B. Prosperi [k] Episcopi Aurelianensis. Apud Tudertum Faustini [l] confessoris. In ciuitate Mamiensi Sanctæ Seraphinæ. [m]

IVLII 29.

MArthæ.[a]] De qua item Vsuardus, & alij. Præter illa quæ S. Euangelistæ Luc. 10. & Ioan. 10. & 12. de ea scripserunt, feruntur quædam Acta nomine Marcellæ pedissequæ, quæ recenset Mombrit. to. 2. sed quæ re vera magis recentiorem aliquem præseferant scriptorem; licet multa contineant, quæ non tantum scriptis, sed & traditione firmentur. Eiusdem fere generis esse noscuntur ea, quæ Petrus breui compendio refert in catal. lib. 9 c. 151. Ad eius sepulchrum in Gallia Regē Clodoueum curatum, & incolumitati restitutum, aliaque complura miracula ibi fieri solita, eadem Acta testātur. De eadem nouissime in Thesaur. concion to. 2. hac die: extat de eadem epigramma Bonad. Santob. lib. 3. monod. 26.

b Felicis Secūdi Papæ.] Quomodo autem se habuerit, vt integra saluaq; Catholica fide Liberij Romani Pōtificis, qui ab ea licet excidere visus sit, numquam rei veritate omnino desciuit; ipsoque adhuc viuēte, sederit Felix: pluribus egimus in Annal. Ecclesiast. quos proxime, Deo dāte, edituri sumus: non enim leuis est quæstio, quæ hic paucis possit absolui. De inuentione reliquiarum eius agitur in libello Translationis sanctorum Abundij, & Abundantij, quē nuper venerabiles ijdēque eruditissimi Societatis Iesu Patres in Vrbe typis excudendum curarunt.

c Ceræ.] ita emendatum loco Coræ; nam non Coræ, sed Ceræ oppido in Faliscis via Aurelia, decimoseptimo ab Vrbe lapide, eiusdem S. Felicis reliquiæ asseruantur, & ab accolis eiusdem S. Felicis natalis solemni memoria celebratur, Coræ autem nequaquam.

d Simplicij & soc.] De his item hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Horum agones descripti habētur in Actis S. Anthimi, apud Sur. to. 3. die 12. Maij, & Mombrit. tom. 2. Seorsum posita sunt apud nos manuscr. quæ incipiunt: Temporibus Diocletiani, &c. De horum venerandis corporibus hæc leguntur in lib. de Rom. Pōtif. in Leone Papa II. Hic fecit ecclesiam in vrbe Roma iuxta S. Bibianam, vbi corpora sanctorum Simplicij, Faustini, & Beatricis, & aliorum martyrum recondit, & ad nomen B. Pauli Apostoli dedicauit. Hæc ibi. In sacrario basilicæ S. Mariæ Maioris in tabula lapidea eiusmodi legitur epitaphium: Martyres Simplicius & Faustinus; Qui passi sunt in flumē Tibere, & positi sunt in Cemiterium Generoses super Filippi.

e Lucillæ, Floræ, & soc.] Agit de his

item Molanus in addi.ad Vsuard. Extat manuscript.sermo Petri Damiani in die natali prædictarum virginum, & martyrum. incipit: Gaudeamus, fratres, &c. Quæ autem Petrus in catal.lib.6.ca 157. de his scribit, apocrypha omnino esse noscuntur, nec vlla penitus veritate subsistunt. Eiusdem generis esse probantur ea quæ legimus in manuscrip. quorum est exordium: Tempore quo Marcus Antonius cum Aurelio Commodo,&c.Habet complura,quæ nec temporum, nec rerũ veritati vlla ex parte cõsentiunt. Nec meliora his nactus videtur Petrus Damiani, dum de ijsdem Actis sermonẽ texens, quasi anceps, per latum campum excurrentem orationem freno quodã coercẽs, ait: Si tamen rei fides est adhibenda, qua dicitur,&c.Dolemus clarissimarum martyrum germana Acta periisse; sed magis dolemus à nescio quo otioso ac imperito quædam fabulosa commenta illorum loco esse supposita. Legimus libellum de earũdem sacrorum corporum translatione,qui sic exorditur: Anno Dominicę incarnationis 861. Ioannes humilis Episcopus Aretinus,&c.Has passas esse sub Gallieno Imperatore, Petrus Galesinius in suo Martyrologio etiam profitetur.

f Callinici.] De eo etiam Græci hac die in Menologio. Eius Acta fusius explicata descripsit Metaphrastes, q̃ retulit Lipom. to.6. & Sur.to.4. Olim autem festum S. Callinici celebrari solitum fuit viij. Kal. Nouembris,vt apparet ex Actis SS.Synodi Chalcedonen.ea enim die sexta Actio eius Cõcilij est habita. Verum ea verba, quę in translatione Dionysij Exigui post subscriptionem Episcoporum in ea Actione reperiuntur, in Græco textu desunt hodie. De eius nominis ecclesia, ac sacris reliquijs eius,Gãgris positis, habes ĩ hist. Miscel.lib.15.an.25.Anast. Imp.Cedren. eodẽ anno de ijsdem agit in cõpen.histo.

g Olaui.] Hunc in baptismate Iacob ũ dictũ ferunt.Scribit de eo Saxo Grãmat. li.10.hist.Danicæ,& Ioannes Olaus pluribus hist. goth.li.17.c.21.22.23.& li.18. c.1.& 5.vbi agitur de nece ipsius.

h Lupi Episc.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta extant apud Sur.to.4. De ipso item scribit Beda de gest. Anglor.lib.1.ca.17.& sequen. Constantius item in vita S.Germani Episcopi Antisiodori lib.1.ca.19.& sequen.Sidon.Apollinaris lib.6.episto.1.& 4.lib.7. epist.14.& in carmine Eucharistico ad Faustum. Gildam Sapientẽ scripsisse huius res gestas, testatur catal.scriptorum Britan.Gregor. Turonensis item de eo libr. de gloria confess. 67.68. Ado in chron.anno 452.Sigebertus anno 435.& 436.alijque recentiores, qui res Attilæ prosecuti sunt.

i Gulielmi Episcopi.] Scripsit eius res gestas Godefridus Episcopus Bituricensis,quas recenset Sur.to.4.Excessit ex humanis anno Domini 1241. Retulit eum in Sanctorum numerum Innocẽtius Papa Quartus, cuius extant de ea re litteræ Apostolicæ, datæ anno vndecimo Pontificatus sui, vt vidimus in registro ipsius, anno 11.numero 532.

K Prosperi Episcopi.] De quo Beda hac die. Successit hic S.Aniano: extãt ad hũc litteræ Sidonij Apollinaris lib.9.epist.15. Vixit temporibus Leonis Magni Romani Pontif.æqualis S. Prosperi Aquitani.

l Faustini.] De quo vetera monumenta ecclesiæ Tudertinæ, quæ ad nos allata sunt.

m Seraphinæ.] Tam in Martyrologio antiquo Romano, quam in vet. manuscrip. de ea habetur mentio hac die.

xxvij A Tertio Kal. Augusti. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4

Romæ

Omæ sanctorum marty. Abdon[a] & Sennen Persarum, qui sub Decio catenis alligati Romam adducti, pro Christi fide primũ plumbatis cæsi, deinde gladio interfecti sunt. Tuburbi Lucernariȩ in Africa SS. virgi. & martyrum Maximæ,[b] Donatillæ, & Secundæ: quarum duæ primȩ in persecutione Valeriani aceto & felle potatæ, deinde plagis acerrimis cæsæ, & equulei extensione cruciatæ, craticulis etiam exustæ, & calce perfricatæ, postmodũ cum Secunda virgine duodecim annorũ ad bestias simul proiectȩ, sed ab his intactæ, nouissime gladio iugulatæ sunt. Asisij in Vmbria S. Rufini[c] martyris. Cȩsareæ in Cappadocia S. Iulittȩ[d] martyris, quæ bona sua a quodam potente sibi vsurpata in iudicio repetens, cũ ille exceptionẽ daret, quod vt Christiana non deberet audiri, mox a Iudice iussa est thus idolis offerre, vt posset audiri: quod illa cõstanter recusans, in ignẽ coniecta, spiritum Deo reddidit: corpus aũt a flamma remãsit illæsum. Eius præclaras laudes S. Basilius Magnus egregio encomio celebrauit. Antisiodori S. Vrsi[e] Episcopi & confessoris.

IVLII 30.

Bdon & Sennen.[a]] Agunt de his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recẽtiores. Narrantur horum res gestȩ in præambulis historiæ martyrij S. Laurentij; seorsum autem Mombri. to. 1. Petrus in catal. li. 6. c. 258. & alij. Continent easdem vet. manuscript. quæ tamen castigatione indigent.

b Maximæ, Donatillæ, & Secundæ.] De his item Beda, ac cęteri omnes; Ado autem vberius harum Acta refert, ac Petrus in catal. lib. 6. ca. 159. qui cum dicant, has passas esse sub Anulino Iudice; consule quæ superius diximus die 28. huius, plures eiusdem nominis reperiri Christianorum persecutores, qui diuersis temporibus, sub diuersis Imperatoribus in Christianos sæuierunt.

c Rufini.] Extat de eodem sermo Petri Damiani, nec non sacer hymnus: quæ omnia habes apud Sur. to. 4. hac die.

d Iulittæ.] Agunt præterea de eadem Græci hac die in Menologio. Extat de eadem luculenta oratio S. Basilij, vbi de eius diei celebratione hæc ait: Hũc diem vobis indiximus celebriter agẽdum, &c. De eius vero sepulchro hæc habet; Corpus autem honore præcipuo venerabile asseruauit affinibus, & cognatis incolume, nec vlla sui parte læsum: quod sane in ornatissimo primarij templi vrbis totius vestibulo cõditum, loco quidem affert venerabilem sanctimoniam: nec minus qui eo loci conueniunt, efficit sanctiores, &c. Sequitur narrare de fonte, qui ibidem, cum illuc perlatum est martyris sacrum corpus, diuino miraculo è terra mox erupit.

e Vrsi Episcopi.] De eodem hac die Beda. Adnumeratur hic vndecimus eius sedis Episcopus in tabulis Episcoporum Antisiodorensium. Sedit annos sex, & menses quatuor; obijtque hac die, sepultus in basilica S. Germani: ponitur inter illos qui scripserunt Synodicam ad Leonem Papam. Hæc ex Demochare de sacrif. Missæ.

xxvi B Pridie Kal. Augusti. Luna. 31

25 a b c d e f g h i K l m n p q r ſ

6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

t u A B C D E f F G H M N P

23 24 25 26 27 28 29 30 30 1 2 3 4 5

Aeſareæ paſſio B. Fabij [a] martyris, qui cum ferre vexilla præſidalia recuſaret, primũ diebus aliquot in carcerem truſus, deinde interrogatus ſemel & iterũ, cũ in confeſſione perduraret, mox a Iudice capitali ſnĩa condẽnatur. Mediolani S. Calimerij [b] Epiſcopi & martyris, qui in Antonini perſecutione cõprehenſus, vulneribus confoſſus, ceruicibusq; gladio tranſuerberatis, præceps in puteũ deiectus, martyrij curſũ cõfecit. Synnadæ in Phrygia Pacatiana SS. martyrũ Democriti, [c] Secundi, & Dionyſii. In Syria SS. trecentorũ quinquaginta [d] Monachorum, qui ob defenſionẽ Synodi Chalcedonenſis ab hęreticis occiſi ſunt. Rauennæ trãſitus S. Germani [e] Antiſiodorenſis Epiſcopi, genere, fide, doctrina, & miraculorum gloria clariſſimi, qui Britanniam a Pelagianorum hæreſibus penitus liberauit. Tagaſte in Africa S. Firmi [f] Epiſcopi, gloria confeſsionis illuſtris. Senis in Tuſcia natalis B. Ioannis [g] Columbini, inſtitutoris ordinis Ieſuatorum, ſanctitate ac miraculis clari.

IVLII 31.

Abij. a] Beda, Vſuard. Ado, ac cæteri recẽtiores de eodẽ hac die; Petrus itẽ in catal. lib. 6. ca. 165. & Surius ex Adone tom. 4. eius Acta deſcr.

d Calimerij Epiſc.] De eo tabulæ eccleſ. Mediolan. præfatio Ambroſiana, & alia monumenta eius eccleſiæ, quæ citat Galeſinius: habetur mentio de eodem in Actis ſanctorum Fauſtini & Iouitæ.

c Democ. & ſoc.] Beda hos ponit ĩ Africa, ſed Vſuar. & alij Synna. paſſos tradũt.

d Trecentorũ quinquaginta Monach.] Cæſi ſunt hi tẽporib. Anaſtaſij Imp. Extat de ipſorũ nece libellus 24. archimãdritarũ ad Hormiſdã Rom. Pontif. de execrandis facinoribus Petri Gnaphæ & Seueri hæreſiarcharum; ibiq; hæc de his leguntur: Euntibus nobis ad mandram dñi Simeonis pro cauſa Eccleſiæ, inſidiati ſunt nobis in itinere perditi, coinquinati: & ſupuenientes occiderũt ex nobis trecẽtos quinquaginta, quoſdã aũt vulnerauerũt; alios vero, qui potuerãt ad colẽda altaria fugere, ibidem peremerũt, & monaſteria incenderunt, &c. Eſt apud nos eiuſmodi libellus ſupplex manuſcript. itemq; alius extat de eorũdẽ martyrio libellus monachorũ Syriæ oblatus Synodo Conſtantinopolitanæ ſub Menna Epõ celebratæ poſt Conſulatũ Beliſarij, anno Domini 536. vt eiuſdem Synodi Acta declarant.

e Germani Epiſc.] Agunt de eodẽ hac die Beda, & alij omnes. Scripſit eius res pręclare geſtas Conſtantius, ſcriptor illorum temporum non ignobilis, cuius frequens eſt mẽtio apud Sidoniũ Apollinarem, & Iſidorũ de vir. illuſtr. in Paulino presbytero c. 4. Ex eodem auctore Conſtãtio cæteri accepiſſe noſcuntur, vt Beda

lib.

lib. de sex ætat. & de gest. Angl. lib. 1. cap. 12. & sequen. De eodem S. Germano agit S. Prosper in chron. sub Consul. Florentij & Dionysij, Greg Turon. de glo. confess. cap. 41. licet male, eum Romæ obijsse, dicat. De eodem Ado Viennen. in chron. & Sigebertus, qui ait, Herminum monachum scripsisse eius vitam versibus, & obtulisse Carolo Imperatori. Adscribitur hic septimus eius sedis Episcopus: seditq; ann. 30. & dies 25. temporibus Honorij Imper. & eius successoris Valentiniani, vt liquet ex tab. ecclesiæ Antisiod. Omittimus referre innumeros recentiorum auctorum, qui de ipso scripserunt, cum omnes nonnisi ex prædictis antiquioribus eadem referant.

f Firmi Episc.] Scribit S. August. de eodẽ Firmo Epo Tagastensi lib. contra mendaciũ ad Consentium c. 13. aitque: Fecit hoc Episcopus quondam Tagastensis ecclesiæ, Firmus nomine, firmior fide, &c.

g Ioannis Columbini.] Huius ac sociorum res gestæ scriptæ sunt à Pheo Belchario, quæ typis excusæ leguntur, magnamque redolent pietatem.

AVGVSTVS.

1							Kalendis Augusti. Luna.									C xxiiij xxv
a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

Omæ in Esquilijs dedicatio [a] S. Petri ad Vincula. Antiochiæ passio SS. septem fratrum Machabæorũ, [b] cũ matre sua, qui passi sunt sub Antiocho Epiphane Rege. Eorum reliquiæ Romã trãslatæ, in eadem ecclesia S. Petri ad Vincula conditæ fuerunt. Romę passio sanctarum virginum Fidei, [c] Spei, & Charitatis, quę sub Hadriano Principe martyrij coronã adeptæ sunt. Itẽ Romæ via Latina SS. mart. Boni [d] presbyteri, Fausti, & Mauri, cũ alijs nouẽ, qui in Actis S. Stephani Papæ describuntur. Philadelphiæ in Arabia SS. mart. Cyrilli, [e] Aquilæ, Petri, Domitiani, Rufi, & Menandri, vna die coronatorũ. Pergę in Pamphilia SS. marty. Leontij, [f] Attii, Alexandri, & aliorum sex agricolarum, qui in persecutione Diocletiani sub Flauiano Præside decollati sunt. Gerundæ in Hispania natalis S. Felicis [g] martyris, qui post diuersa tormẽtorum genera a Daciano tamdiu iussus est laniari, donec inuictum Christo spiritum redderet. Vercellis. S. Eusebij [h] Epi & martyris, qui ob confessionem fidei Catholicæ à Constantio Principe Scythopolim, & inde in Cappadociam relegatus, postmodũ ad ecclesiam suam reuersus, persequẽtibus Arrianis, martyrium passus est. In territorio Parisiensi S. Iustini [i] martyris. Viennæ S. Veri [k] Episcopi. Vuintoniæ in Anglia S. Ethelwoldi [l] Episcopi. In pago Lisuino S. Nemesij [m] confessoris.

Dedicatio sancti Petri ad Vincula.a] Quod in primis pertinet ad Kalendas Augusti; certum est errare omnes illos, qui putarunt eas in honorem Augusti olim celebrari solitas, eo quod Sextilis mẽsis Augusti nomine sit nuncupatus. Cuinã Augusti Kalendæ dicatæ essent; hæc à Dione scribuntur: Quæ enim equestria certamina Kalendas Augusti (qui est natalis Claudij Impera.) exhiberentur, instituta sunt, propterea quod ea die Martis ædes consecrata fuit. Hæc Dio. li. 60. Quod autem spectat ad dedicationem basilicæ S. Petri ad Vincula eadem die peractam, agũt de ea solemnitate Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum. Græci etiam festum diem de catenis S. Petri agere consueuerunt ad xvij. Kalend. Februarij, in quorum Menologio ea die hæc legũtur: Veneratio pretiosę illius catenę, qua Beatus Apostolus Petrus, Christi causa, Herodis iussu, vinctus est. Hæc ibi. Duabus catenis S. Petrum vinctum esse Hierosolymis, produnt Acta Apostolorum ca. 12. Harum altera ab Eudocia Augusta Constantinopolim est delata, altera autem ab eadem Romam missa est ad Eudoxiam Augustam eius filiam, Valentiniani Imper. coniugem: vtrobiq; autem festa dies statuta est. Extat de ijsdem encomium apud Lipo. tomo 7. & Sur. tom. 4. quod aliqui tribuunt Ioanni Chrysostomo; sed S. Procli potius esse videtur, vel S. Germani: nam temporibus Ioannis Chrysostomi nondum prædictæ catenæ erant repertæ, vt dicemus paulo inferius. Sane quidem non videtur hoc vacare mysterio, quod de Petri tantum catenis tam in Oriente, quam in Occidente agatur solemnitas, non autẽ de vinculis alicuius alterius Apostolorũ: vt cuius est in ligandis atque soluendis alienis vinculis potestas pracipua in Ecclesia, eius etiam vincula à cunctis Fidelibus in honore haberentur. Petri etiam vincula, quibus Romæ in carcere vinctus fuit, à maioribus semper in veneratione sunt habita, & fidelissime custodita; de quibus hæc in Actis S. Alexandri Papæ leguntur: Dixit Alexander: Desine has osculari boias (erãt boiæ, inquit Isido. libr. 5. orig. torques damnatorum, quasi iugum boum. vox antiqua, cuius meminit Plaut. in Asin. & Festus de eadem agit) inquire autem domini mei Petri Apostoli vincula, & ea potius osculare. Albina, his auditis, cum multo studio ac desiderio peruenit tandem ad illa beata vincula, &c. Non tantum Petri catenæ, quib. Romæ etiam vinctus fuit, sed & Pauli fuerunt à maioribus asseruatæ; quas multis fuisse miraculis illustratas, scribit S. Grego. ad Constantiam Augustam in regist. lib. 3. epist. 30. Fertur apocrypha scriptura, & merito in angulum reiecta, nomine S. Hieronymi ad Eustochium de Vinculis Petri, qua mẽdax auctor testatur eiusmodi Vinculorum solemnitatem à Siluestro Papa ex Constantini decreto statutam: quæ quidem scriptio cum nullius priscorum auctorum testimonio fulciatur, & firmæ auctoritates contrarium persuadeant, ab omnibus improbatur. Aliorum insuper corrigẽdus est error, dicentiũ basilicã Eudoxiæ, vbi recondita sunt prædicta Petri vincula, erectã fuisse ab Eudoxia Augusta Arcadij Imper. vxore. Id etenim legitur in quodam sermone Bedę tributo, cuius est exordium: Solemnem obseruantiam, &c. Vbi sunt ẽt alia multa, quę corrigantur, vt quod habet, Arcadium ante Eudoxiam diem obijsse, cõtradicentibus historicis omnib. Quisquis aũt ille fuerit auctor, vel si qui alij id senserunt, Eudoxiæ noĩe decepti sunt, hanc illã esse putantes, quæ famosissima est ob persecutionẽ grauissimã ab ea in S. Ioannẽ Chrysostomum excitatã. Verũ illa ex humanis excessit longe antequam prædicta Petri vincula Hierosolymis essent reperta. Porro Eudoxia auctrix Tituli, neptis fuit Eudoxiæ senioris, filia nimirum Theodosij Iunioris & Eudociæ Augustæ, q̃ peregrinata est iterũ Hierosolymã, vt testantur Socrat. lib. 7. c. 46. Euagr. lib. 1. c. 20. Niceph. lib. 14. c. 23. 49. & 50. vita S. Melaniæ Iunioris, atque Acta S. Euthymij abbatis: de

Eudo-

Eudoxia autem Archadij vxore nusquã legitur adiisse Hierosolymam, sed tñ (vt diximus) Eudocia Augusta vxor Theodosij id egit: quæ prędictas catenas dono accipiens, illarũ alterum Constantinopoli voluit asseruari, alterã vero Romã misit ad Eudoxiam filiam. At sicut Constantinopoli in honorem alterius catenarum est erecta basilica, vt patet ex encomio Vinculorum Petri supra citato; ita etiã Romæ Titulus est erectus, qui tum Eudoxię, tum ẽt Vincolorũ Petri nomine dictus reperitur in antiquis memorijs. Rei gestæ historiam inter alios etiã Sigebert. describit in chron. anno Domini 438. licet (vt in plerisq; aliis) librariorum vitio, pro Eudocia inuentrice, Eudoxia ponatur; cum Eudoxia filia fuerit, quæ erexit ecclesiam. Peregrinata est Eudocia Hierosolymam anno sequenti a nuptijs Eudoxiæ filiæ, vt scribit Euagrius lib. 1. cap. 20. Factæ sunt ipsæ nuptiæ (vt refert Socrates) Isidoro & Senatore Consulibus, anno a Christo 436. vel sequenti, si fidem habemus Marcellino, qui prædictas nuptias recenset sub Consulatu Aetij & Sigisuulti. Hæc spectant ad historiæ veritatem. De insigni autem miraculo vinculorum Petri, cuius habetur mentio in Romano Breuiario, meminit etiam Sigebert. in chron. anno Domini 969. additque de annulo illius catenæ Theodoro Metensi Episcopo concesso. De limatura catenarum Petri pro ingenti munere ad Reges, & Principes, aliosque viros primarios de Dei Ecclesia benemeritos a Romano Pontifice mitti solita, quamplurimæ epistolæ S. Gregorij positæ fidem faciunt. Moris enim erat eam includere aurea claui ab altari Petri Appostoli accepta, & ab absentes transmittere. Hi vero, ad quos paruula clauis mittebatur, religiose accipiẽtes, eam suspendebant ad collum, vt Apostoli muniti præsidio, a malis imminentibus tuti essent: id etenim idem Sanctus Gregorius scribit inter alios ad Childebertem Regem Francorum lib. 5. episto. 6. Indict. 14. & in epistola 23. lib. 6. Indict. 15. Recenset idem grande miraculum de terribili vltione diuina in Longobardum eiusmodi religiosi instituti contemptorem. Petiit & ab Hormisda Papa Iustinianus V. C. Postea vero Imperator, vt earumdem catenarum limaturam ad se mitteret. Extant de his epistolæ manusc. quas descripsimus in Annalibus Ecclesiast. vt scias non a temporibus Gregorij Papæ eiusmodi consuetudinem de mittendis hisce sacris muneribus ortum habuisse.

b Machabæorum.] Non tantum Latini, sed & Græci hac eadem die agunt de Machabęis. Vetus quidem huiusmodi celebritas est; quam maiores propensiori studio coluerunt, vt testantur complures sanctorum Patrum orationes ea solemni die in ecclesia recitatæ, vt Sancti Gregorii Nazianzeni oratio; homil. 2. Ioannis Chrysostomi, quæ habetur to. 1. operum eius; alia S. Gaudentij Episcopi Brixiani, qui & rationem eius celebritatis reddit; Sancti Augustini serm. 109. & 110. de diuersis: in sermone autem 109. hæc habentur inter alia: Sanctorũ Machabæorum basilica esse in Antiochia prædicatur, in illa scilicet ciuitate quæ Regis ipsius persecutori nomine vocitatur: Antiochum quippe Regem persecutorem impium pertulerunt, & memoria martyrii eorum Antiochiæ celebratur, vt simul sonet & nomen persecutoris, & memoria coronatoris. hæc basilica a Christianis tenetur, & a Christianis ædificata est, &c. Hæc Augustinus. Est & de eisdem sermo S. Leonis Papæ, quo significat, hanc solemnitatem frequenti populo Romæ peragi consueuisse; qua item non tantum prædictorum martyrum consueta solemnitas celebraretur, sed etiam anniuersaria commemoratio dedicationis eius Ecclesiæ, quam (vt supra diximus) Eudoxia Augusta vxor Valentiniani Imperato. erexit in Titulum, & catenarũ munere exornauit, ait enim: Festiuitatis magnificentiam etsi sermo non indicet, congregatio tamen ipsa testatur, & recte: duplex enim causa lætitiæ est, in qua & natalẽ ecclesiæ colimus, & martyrũ passione gaudemus. &c. De eadem solemnitate olim agi consueta meminit S. Ambrosius scribens ad Theodosium

dosium Imperatorem epist.17.lib.2.edit. Rom. Est de eadem sermo S.Maximi, nomine Eusebij Emisseni, itemque sermones quatuor de S. Eusebio Vercellensi, in quibus sicut de illo, ita etiam agitur de Machabæis, cum vna eademq; die ipsorum omniũ ageretur natalis dies. Cur aũt præ cęteris martyribus veteris Testamenti hi potissimum colantur in Christi Ecclesia: iidem qui supra sancti Patres reddunt rationem: quibus adde quæ S. Isidorus scribit libro allegoriarum, dicẽs Machabæi septẽ, qui sub Antiocho acerbissima perpessi tormenta, gloriosissime coronati sunt, significant Ecclesiam septiformem, quæ ab inimicis Christi multam martyrum stragẽ pertulit, & gloriæ cælestis coronam accepit. Hæc Isidorus. Vide quid de his S.Bernardus scribat epistola 313. Horum autem martyrũ historia non tm̃ in Canonicis scripturis habetur expressa, sed & Iosephus Iudæus eã conscripsit ad Polypium Megalopolitanũ, quod & S.Hieronym. testatur in lib. de Scriptoribus Ecclesiast. Extat ipse cõmentarius ad Polybium Megalopolitanũ scriptus. De ijsdem Cyprianus lib. de exhort. ad mart. c.11. Marius Victorinus heroico carmine eamdem cecinit, S. Ambros. lib. de Iacob. c.10. & 12. eandem historiam paraphrastice narrat; Theophilus Alexandrinus in Paschali epist.3. Prudentius, & alii, licet in generibus tormentorũ nõ oium sit vna narratio. Nomina, prædictorum Machabæorũ Iosephus in dicto cõmentario recenset. sunt hæc: Mater ipsarum dicta est Salomona, filius maior natu Machabaus, huic ætatis gradu proximus Aber, tertius Machir, quartus Iudas, quintus Achas, sextus Arath, septimus vero vltimo loco natus, Iacob est appellatus. Oẽs autem e castello Iudææ Sosandro, omnesq; dicti sũt Machabæi. Hæc ex Ioseph; sed versione Erasiniana, ex diuerso textu (vt apparet) ab eo qui communiori vsu receptus est. Quod aũt ad vocem Machabæi spectat, nomen est Hebraicum, quod nostris litteris sic scribitur Macabai, cuius singulæ litteræ singulas dictiones significãt, sumptas ex antiquo Moysi Exod.15. vbi hæc verba sũt. Miche Mocha Baelim Iehoua, Hebraicis characteribus: quod Latine est: Quis similis tui in fortibus, Domine? Quæ verba per singulas primas tantum notatas litteras sic in vexillis fecit inscribi, M. C. B. I. ijsdemq; vti pro tessera militari; vnde ipse ac posteri eius Machabæi dicti sunt. Hæc de significatione huius vocis Sixtus lib.1. biblioth. sanct.

c Fidei, Spei, & Charitatis.] De his item hac die Vsuardus. Metaphrastes harum Acta ex antiquioribus monumẽtis descripsit xv. Kal. Octob. quo die etiam Græci de iisdem agunt in Menologio: eadem latine reddita habet Lipom. to.6. & Sur. to.4. Mombrit. tom.3. & Petrus in catal. lib.7.c.7.

d Boni & soc.] De his Vsuardus etiam & alij Latinorũ, Græci autem in Menologio die sequenti. Agitur de his martyrib. in Actis S.Stephani Papæ & martyris, ex quibus cæteri acceperunt.

e Cyrilli & soc.] Agunt de his itẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, Petrus etiam in catalogo lib.7.c.10.

f Leontij & soc.] De his item Græci hac die in dicto Menologio, vbi horum Acta fusius expressa habentur.

g Felicis.] Beda, Vsuar. Ado, & alii de eo hac die. Meminit eiusdem Prudentius in Peristeph. hymno quarto, cum ait.

Parua Felicis decus exhibebit.

Artubus sacris locuples Gerunda.

S.Eulogius in memor. Sanct. inter alios martyres qui sese martyrio sponte obtulerunt, recenset Felicem hunc, quem ait Cæsarea Mauritaniæ Gerundam vsque martyrii cupidum perexisse. De eodem Gregorius Turonensis lib. de gloria martyrum c.92. vbi agit de eius miraculis. In Breuiario Toletano legi de eodẽ martyre sacrum hymnum, quo eius Acta narrantur. Incipit: Fons vitæ Deus, &c. Scribunt de eo alij plures ex recentiorib. vt Vincentius in Specul. lib.13. cap.134. & 153. & alij.

h Eusebii Episc.] De eodẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Non tantum vetera Martyrologia hũc dicunt martyrem, sed etiam in Epitaphio in sepulchro eius inuecto acrosticis versibus Eusebius Episco-

Episcopus & martyr inscribitur. Eiusmodi inscriptiones hoc carminum genere antiquitus conformari, ac primis versiculorum litteris nomen aliquod exprimi consueuisse, exemplo est vetus epitaphium S. Eugeniæ martyris Cordubensis, quod recitat Ambrosius Moralis in appendice ad Eulogium. Vitam S. Eusebii cum ex antiquis monumentis ecclesiæ Vercellēsis, tum etiam ex sanctorum Patrū elogiis contextam, vna cum translatione ipsius recenter facta, Reuerēdiss. D. Ioannes Franciscus Bonhomius, eius sedis Episcopus, addendam curauit. Eadem autem eius Acta nonnihil locupletata per annos singulos, vt gesta sunt, iam diu intexuimus in Annalibus Ecclesiasticis, restituimusq; locum Epiphanii in Panar. hæres. 10. vbi Eusebius Fregellæ mēdose pro Vercellis legitur. Cur autem hic martyr dicatur, quem sanctus Ambrosius & alii antiqui scriptores semper confessorem appellant, ibidem non paucis explicuimus. De miraculis in eius ecclesia fieri solitis scribit Gregorius Turonensis libro de gloria confessorum ca. 3. vbi etiam ipsum confessorem appellat, & inter confessores adnumerat.

i Iustini.] Agit de eodem Vsuardus, & Molanus in additione, qui de eius corpore posito Parisiis in basilica S. Mariæ meminit. Diuersus ab eo est Iustinus presbyter, de quo Gregorius Turonensis de Gloria confessorum c. 49.

K Veri Episc.] De eodem Beda, & alii. Ado eius ecclesiæ Eps tradit in suo chronico, claruisse hūc Traiani temporibus; sed peruenisse vsq; ad Pii Papæ Pontificatum, eiusdem Pōtificis litteræ ad eum scriptæ significant. habentur to. 1. biblioth. sanct. Sed & illud admonendum putamus, tres reperiri Viennenses eius nominis Episcopos diuersis temporibus: nimirum hunc, de quo est sermo; secundū, qui interfuit Concilio Arelatensi secūdo sub Constantino, tertium, qui vixit temporibus S. Gregorij Papæ, cuius ad eum extant scriptæ litteræ; qui ab Adone ponitur sedisse anno Domini quingentesimo octuagesimotertio, numeraturq; vigesimusſextus eius sedis Episcopus.

l Etheluuoldi Episc.] Agit de eodem Molanus in additione ad Vsuardum, extantque eius Acta, quæ habes apud Sur. tom. 4. Scripta ea esse à Vuolstano monacho testatur catalogus scriptorum Britanniæ lib. 2. cap. 36. Migrauit ex hac vita anno Domini 94.

m Nemesii.] De eo etiam Vsuardus hac die, & alii recentiores.

2 Quarto Nonas Augusti. Luna. D xxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

ROmæ in cœmeterio Callisti natalis S. Stephani [a] Papæ & martyris, qui in persec. Valeriani, dum Missæ sacrū perageret, superueniētib. militibus, ante altare intrepidus & immobilis cœpta mysteria perficiens, in sede sua decollatus est. Nicææ in Bithynia passio S. Theodotæ [b] cum tribus filijs suis: ex quibus primogenitum noīe Euodium, Christum fiducialiter confitentē, fecit primo Nicetius Consularis Bithyniæ fustibus cædi, deinde matrē cū omnibus filijs igne cōsumi. In Africa S. Rutilij [c] martyris, q̃ cū sępius de loco in locū persecutionē fugisset, & periculum

culum interdũ etiam pecunia redemisset, ex inopinato aliqñ comprehensus, & Præsidi oblatus, tormentis plurimis cruciatur: demũ ignib. traditus, egregio martyrio coronatur. Patauij S. Maximi [d] eiusdẽ ciuitatis Episcopi, qui miraculis clarus beato fine quieuit.

AVGVSTI 2.

STephani Papæ. a] De quo non tantum Beda, ac cæteri Latinorum hac die, sed & Græci in Menologio agunt, vbi ipsius ac sociorum Acta sub cõpendio describuntur: ampliora autem ex antiquis monumentis edidit Metaphrastes: reperiuntur eadem non ex Græcorum, sed Latinorũ fontibus in vet. manuscrip. codic. quæ & apud nos habemus. De eius successione meminit Eusebius in chron. & hist. lib. 7. cap. 3. & 4. Cyprianus, Optatus, Augustinus, Nicephorus, & alij. Eius autem celeberrima & admiranda plane gesta, cum, aduersante Orbe fere toto, de baptismate tutatus est maiorum traditionem, digessimus in Annal. Ecclesi. ibique eumdem vindicauimus à calumnijs Firmiliani Episcopi Cæsareæ Cappadociæ. interim vide, quid de his scribat Vincentius Lerinensis aduer. hær. nou.

b Theodotæ & fil.] De ijsdem hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad quartum Kal. Augusti. Eius Acta ac filiorum recitantur in vita S. Anastasiæ, quam habes apud Sur. to. 6. Mombrit. to. 2. & Petrus recitat in catalo. lib. 7. c. 14. Nobile templum in huius honorem erexit Iustinianus Imperator in suburbijs Constantinopolitanis, vt auctor est Procop. lib. 1. de ædifi. Iustiniani Imperatoris.

c Rutilij.] Quę hic de Rutilio dicuntur, habentur etiã apud Tertullianũ lib. de fuga temp. persecut. cũ tñ auctor ipse Montani afflatus spiritu, negaret fugiendum esse tempore persecutionis vrgẽtis. De redẽptione martyrij, de qua hic agitur, cõsule ea quæ supra diximus, cũ egimus de tpibus Commodi, die 18. Aprilis.

d Maximi epis.] De quo tabulæ ecclesiæ Patauinæ. Habetur de eo mentio in Actis sancti Prosdocimi, ex quib. Scard. lib. 2. Annal.

xxij E Tertio Nonas Augusti. Luna. 3

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

HIerosolymis Inuentio [a] corporis beatissimi Stephani Protomartyris, & SS. Gamalielis, Nicomedi, & Abibonis, sicut Luciano presbytero diuinitus reuelatũ est, Honorij Principis tpe. Cõstantinopoli natalis S. Hermelli [b] martyris. Apud Indos Persis finitimos passio SS. [c] Monachorũ, & aliorũ fideliũ, quos Abenner Rex, persequens Ecclesiam Dei, diuersis afflictos supplicijs cędi iussit. Neapoli in Cãpania S. Aspren [d] Epi, qui a S. Petro Apostolo ab infirmitate curatus, & deinde baptizatus, eiusdẽ ciuitatis Eps ordinatus fuit. Augustoduni depositio S. Euphronij [e] Epi & cõfessoris. Anagniæ S. Petri [f] Episcopi,

Episcopi, qui in monastica primũ obseruantia, deinde pastorali vigilantia clarus, quieuit in Dño. Philippis in Macedonia S. Lydiæ [g] purpurariæ, quæ prædicante ibidem S. Paulo Apostolo, prima omnium credidit Euangelio. Berocę in Syria Sanctarum mulierum Maranæ [h] & Cyræ.

AVGVSTI 3.

INuētio Corporis Beatissimi Stephani Protomartyris [a]] De eadē hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri omnes, in quos tamen librariorum vitio errorem irrepsisse putandum, dum eiusmodi inuentio facta dicitur anno septimo Honorij Imperatoris, cum de ea re nullus relictus sit errandi locus: nam litteræ Luciani, ab omnibus comprobatæ, notant Consules, quibus ea contigerunt, nimirum Honorio decimum & Theodosio sextum Conss. qui quidem annus est Honorij Imperatoris 21. Nec vero quis putet mendosam esse epistolam Luciani: nam Marcellinus Comes in chro. & Niceta in oratione de ea re habita, iisdem Consulibus id factũ confirmant. De integritate litterarũ Luciani, quibus agitur de huiusmodi inuentione, nullus hactenus dubitauit: illis etenim adstipulantur Gennadius de vir. illust. c 46. & 47. qui testatur eadem à Luciano Græce scripta, Latine reddita esse ab Auito. Marcellinus in chro. Nicephorus hist. lib. 14. c. 9. Beda in retrac. in Act. Apost. & de sex ætatibus, & alii recentiores. Eam quidem historiam, ipsasque protomartyris venerandas reliquias primus omnium ad oras Occidentales detulit Orosius presbyter Hispanus, qui illis tēporibus peregrinatus est Hierosolymã, tantisque pignoribus ditauit illustrauitque Ecclesiam Africanam; dum tot tantaque ex illis edita sunt miracula, quæ S. Augustinus pluribus in locis fidelissime recitat, vt lib. 22. de ciuit. Dei cap. 8. ser. de diuersis 31. 32. 33. & epist. 103. ad Quintianum; Euodii præterea Episcopi Vzalensis nomine de iisdem duo libri conscripti extant. Agit de iisdem S. Prosper lib. de prædict. dimid. temp. cap. 6. Cum autem postmodum Vuandali in Africanam prouinciam grassatentur, fertur S. Gaudiosus Episcopus ampullam vitream concreti sanguinis S. Stephani inde Neapolim Campaniæ vrbem fugiens secum asportasse; quæ hactenus ibidem in ecclesia eiusdem S. Gaudiosi religiose asseruatur: vbi adhuc miraculum perseuerat, vt super altare ampulla posita, dum sacra Missarum solemnia peraguntur, liquescere, velut recens effusus sanguis, aliquando conspiciatur: idque hac ipsa die, qua S. Stephani corporis inuentio celebratur. Sed illud plane admiratione dignissimum, quod cum olim annis singulis tertia Augusti id fieri consueuerit; ipso etiam anno quo auctoritate sanctiss. mem. Gregorii Papæ XIII. restitutum est Romanum Kalendarium, ad formã reductionis anni, non vt olim decem post dies, sed eadem ipsa festa die, sanguis visus est ebulisse, sicque annis sequentibus: idemque accidit de sanguine S. Ioannis Baptistæ. Est eius rei fidissimus ac sincerissimus testis inter alios Illustriss. ac Reuerendiss. D. Franciscus Maria Tarusius S.R.E. nunc Cardinalis, qui nostræ Congregationis Oratorii Neapoli existentis olim Præfectus, cum in altari, vbi ampulla sanguinis erat, sacras Missas ageret, concretus instar lapidis visus est sanguis liquescere totus in guttas. Alia complura his similia in diuersis orbis Christiani partibus accidisse audiuimus: vt ex his plane cōstet, diuinis suffragijs, quæ in sancta Catholica Ecclesia, ab ipsoque Rom. Pont. sunt cōstituta, probari atq; firmari. Qd ad eãdem ampullã sanguinis Protomartyris spectat, quam per S. Gaudiosum ex Africa Neapolim diximus fuisse delatam; hanc illam ipsam opinamur, vel saltem illi admodum similem, cuius idē qui supra auctor commentarii, qui fertur nomine

noĩe Euodij Epi Vzalensis, meminit, cũ agit de reliquijs & miraculis Protomartyris Stephani lib.1.c.1. his verbis: Ampulla quędã ei demonstratur intra se habẽs sanguinis quãdam aspersionẽ, & aristarũ quasi ollium significationẽ. Et paulo post: Ampullã, sicut oculis suis viderat ancilla Dei in somnij reuelatione, sic inter manus suas accepit, postea sacerdos. Hęc auctor, qui licet perperã inscribatur Euodius, cũ potius ad Euodiũ scripserit, de eius tñ sincerissima fide non dubites. Produnt.n.eiusdẽ Luciani litteræ, nõ tñ articulos martyris, sed & terrã ipsam sanguine madefactã ab Orosio in Africam transportatã. Non preterimus, eodem tpe Honorij Imp. eiusdẽ Protomartyris reliquias esse perlatas in Minoricã insulam; quorũ virtute vniuersa gens Iudæorum, quæ insulam incolebat, ad fidem Christi mirandis prodigijs conuersa est. Extat de his insignis epistola Seueri Episcopi Minoricensis, quã manuscrip.nacti sumus in bibliotheca Vaticana, cuius fidei integritati adstipulatur prædictus auctor commentarij de miraculis S. Steph. lib.1. c.2. his verbis: Epistola quoque ad nos delata cuiusdam sancti Episcopi Seueri Minoricensis insulæ de pulpito in aures Ecclesię cũ ingenti fauore recitata est, &c. Scripta habetur xv. Kal.Martij, Asclepiodoto & Mariniano Consf. est is annus octauus ab inuentione prædictarum reliquiarum, à Christo aũt annus quadringẽtesimus vigesimustertius. In Gallias etiam eiusdem Protomartyris reliquiæ fuerũt delatæ, de quibus Greg.Turon.hist.lib.1.c.31.& de glo. mart.c.33. vbi & de miraculis editis. Illud ẽt ad annotationem præsentis diei solemnitatis spectare magnopere videtur; quid est quod hac potissimũ die eiusmodi inuentio celebretur, quã constat ex Luciani litteris factã esse mense Decembri, translationẽ vero Hierosolymam ad vij. Kal.Ianuarij: aliã aũt translationem Constãtinopolim ad quintũ Kal.Octob. auctor est Theodorus lector in collectaneis lib.2.in fine. Rursus aũt tertiam Romã factam esse translationem pridie Nonas Maij, eius Acta testãtur, quorum supra meminimus. Cum autem nec inuentio, nec translatio aliqua hac die contigerit: existimarunt nonnulli, hac ipsa die S. Stephanum Protomartyrem martyrium subijsse: quorũ quidẽ sententiæ maiorum refragatur auctoritas: siquidẽ S. Augustinus, Fulgentius, & alij tã Latinorũ quã Græcorũ Patrum in homilijs, quas ea die habuerunt, absq; vlla hæsitatione profitẽtur S.Stephanũ consummasse martyriũ põstridie Natalis Dñi: idq; adeo firmum ratũq; maiores habuere, vt licet in eã dilata fuerit translatio illa prima Hierosolymam facta; nihilominus remanserit, vt erat, ea dies consecrata natalitio Protomartyris, & solẽnitatem Inuentionis maluerũt in hunc diẽ trãsferre. Sed qua (inquã) ratione factum sit, vt hac potius die, quã cæteris, memoria hæc ageretur: dicã quid acceperim à D. Antonio Geronio Tarraconensi, Ecclesiasticarũ antiquitatũ apprime erudito, quo cũ de ambiguitatibus rerũ Ecclesiasticarũ ad historiæ veritatẽ spectãtibus familiariter disserere sepissime consueui: cuius hæc de ea re est snia; vt existimet longe ante inuentionẽ S. Stephani hãc ipsam diem in honorem eiusdẽ Protomartyris esse dicatã, postmodũ aũt redditam solemniorẽ ex commemoratione prædictæ inuentionis. Id etenim in primis maxime persuadent antiqua monumenta, vt vetus illud, cuius sæpe meminimus, Martyrologiũ S. Cyriaci, in quo nulla hĩ hac die inuentione mentio, sed tantũ hæc verba: S. Stephani Protomartyris in Ancona, vbi haberi dr vnus de lapidibus, quibus percussus est. Hæc ibi. Eadẽ Beda; licet apud eum mendose, Antiochia, pro Ancona ponatur his verbis: In Antiochia S. Stephani Protomartyris, vbi haberi dicitur vnus de lapidibus, quibus in brachio percussus est, & multas ex eo virtutes sanitatum fieri. Hęc Beda. Quibus omnibus si addas quę scribit S. Augustinus serm.31.& 32.de diuersis pag.488.489.edit.Loua. vbi agit de perantiqua Memoria eiusdẽ Protomartyris Anconæ posita, deque illo saxo, quo idem in cubito percussus est, quod collegit, qui lapidationi illius interfuit, & in Italiam detulit, & Anconæ reliquit, ex quo tẽpore illic memoria S.Stephani esse capit,

cepit, vt idem scribit dicto serm. 32. Hæc inquam, omnia si prædictis antiquiorib. Martyrologijs iungas, facile intelliges, longe ante inuentionem Protomartyris celebrari consueuisse hac die memoriam eius, vel saltem in Italiæ regionibus. Celebris itaque olim fuit cultus memoriæ eius martyrij, ex illo lapide: postmodum autē, venerando corpore inuento, aucta ea dies est celebriori solemnitate, quæ iā semel lapidis eius memoriæ dicata erat. Vnde apud Bedam, & aliqua alia manu scripta, non tm̄ hac die agitur de inuentione prędicta, sed & de viuo lapide illo, ex quo multa etiam miracula, velut mel de petra (iuxta Propheticum illud) oleūque de saxo durissimo, emanabant. Hæc prædicto diserto viro accepta ferimus, cuius sententiæ libenter subscribimus. De ecclesia S. Stephani Anconæ meminit etiam S. Gregorius lib. 1. dialog. c. 1.

b Hermelli.] De eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, alijq; recentiores.

c Sanctorum Monachorū.] De his scribit S. Ioann. Damasc. in vita SS. Barlaam & Iosaphat, de quibus suo loco inferius.

d Aspren Episco.] Forrasse Asprenatis. De eodem tabula ecclesiæ Neap. extantque Acta typis nuper excusa, à Paulo Regio scripta. Quamuis hoc sit nomen Romanum: reperies. n. gessisse Consulatum Asprenatem vna cum Clemente anno decimotertio Domitiani Imp. vt habent tabulę Cassiodori: quo etiam seculo hic, de quo agimus, vixisse reperitur. Meminit Asprenati etiam Dio. lib. 56. Sueto. in Augusto c. 43. ait ab eo tempore Asprenates dictos etiam fuisse Torquatos. De eodem nomine Seneca controuer. 24. Plinius item de domo Asprenatum agit.

e Euphronij Episco] Scribit de S. Euphronio Greg. Turonen. lib. 2. c. 11. De eodem Sidon. Apollin. lib. 4. c. 25. & ad eum libro 7. epist. 8. & libro 9. epist. 2. Interfuit Concilio Lugdunensi, subscripsitq, cum alijs epistolam Fausti damnātis cunctos Pelagianorum errores.

f Petri Epis.] De quo ēt tabulæ ecclesiæ Anagninæ, indeq, eius Acta accepimus.

g Lydiæ.] De ea Acta Apost. c. 16. Dicta est Purpuraria à purpura tingenda. Erat eiusmodi opificium non ignobile; non. n. liberum erat cuiq; tingere purpuram, vel cuilibet petēti impartiri, vt constat ex Ammiano Marcellino li. 14. Erat enim inter alios magistratus Pręfectura tingēdæ purpuræ, qua velut magno munere donatus est Dorotheus Tyrius ab Imperatore, vt scribit Eusebius hist. li. 7. cap. 26. Sunt de tinctura purpuræ leges seuerissimæ Codic. lib. xi. de vestibus.

h Maranæ & Cyræ.] Scripsit harum fœminarum præclaras res gestas Theodor. in Theophil. c. 29.

4 Pridie Nonas Augusti. Luna. F xxj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

BOnonię S. Dn̄ici [a] confessoris, fundatoris Ordinis Fratrū Prædicatorū, viri sanctitate & doctrina clarissimi: q̄ virginitatē perpetuo illibatā seruauit, & ob singularē meritorū gratiā tres mortuos suscitauit: cumq; prædicatione sua hæreses cōpressisset, ac plurimos ad religiosam & piam vitam instituisset, octauo Idus mensis huius in pace quieuit: eius tm̄ festiuitas ex constitutione Pauli Papæ Quarti hac die celebratur. Thessalonicæ natalis B. Aristarchi [b] & discipuli comitis īdiuidui

S. Pauli

S.Pauli Apostoli, de quo ipse ad Colossenses scribit: Salutat vos Aristarchus concaptiuus meus. Is ab eodem Apostolo Thessalonicēsium Ep̄s ordinatus, post longos agones sub Nerone coronatus à Christo, quieuit. Romæ via Latina passio B. Tertullini [c] presbyteri & martyris, qui sub Valeriano Imp. post impiam fustium mactationem, ignium circa latera exustionē, oris quassationem, atq; in equuleo extensionem, neruorumq; cæsionem, data sententia, capitis amputatione martyrium consummauit. Constantinopoli S.Eleutherij [d] martyris, ordinis senatorij, qui pro Christo in persecutione Maximiani gladio cęsus est. In Perside SS. mart. Iæ [e] & sociarum, quę cum nouem millibus Christianis captiuis sub Sapore diuersis pœnis afflictæ martyrium subierunt. Coloniæ S. Protasij [f] martyris. Veronæ S. Agabij [g] Ep̄i & cōfessoris. Turonis S. Euphronij [h] Ep̄i. Romæ S. Perpetuæ, [i] quæ a B. Petro Apostolo baptizata, Nazarium filium, & Africanum virum ad fidem Christi perduxit, & multa SS. martyrum corpora sepeliuit, [k] ac tandem bonorum operum meritis cumulata migrauit ad Dominum.

AVGVSTI 4.

Ominici. a] Huius sanctissimi viri preclarissima gesta octo libris digessit Theodoricus eiusdem ordinis frater, quæ Sur. refert. to. 4. S. Antonin⁹ in 3. par. tit. 23. c. 1. 2. 3. 4. & seq. Ioannes Garzonius de vir. illust. ord. Prædica. M. Antonius Flaminius, ac nouissime R. D. Franciscus Diacetius Episcopus Fesulanus egregium de eadem re commentarium ad sanctissime memorie Pium Papam Quintum conscripsit. Migrauit ex hac vita octauo Id⁹ Augusti, feria sexta, hora sexta, agens suæ ætatis annum quinquagesimumprimū (vt auctor est S. Antoninus) anno à Christo Domino 1221. Facta est autem eius translatio anno Domini 1233. Gregorio Nono Rom. Pont. anno sexto sedis eius. De canonizatione autē eius extant litteræ Apostolicæ eiusdem Gregorij Noni, datę Spoleti 5. Kal. Septembris, anno octauo Pontificatus ipsius; recitat eas Anton. dict. 3. p. tit. 23. c. 4. §. 17. quibus etiam præcipitur, vt ad Nonas Augusti, ante diem obitus eius, quo relatus est inter Sāctos, anniuersaria eius solēnitas in Ecclesia ageretur. At Sāctiss. D. N. Paul. Quartus Rom. Pont. in hanc retulit diem ob festū beatæ Mariæ ad Niues, quod in eamdē diē incideret.

b Aristarchi.] De quo Act. Apost. cap. 19. 20. & 27. Paul. ad Coloss. cap. 4. & ad Philemonem. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cęteri Latinorum. Græci autē in Menol. ad xviij Kal. Maij.

c Tertullini.] Agunt de eodē Beda, Vsuar. Ado, & alij. Eius agunt res gestæ extant in Actis S. Stephani Papa & marty.

d Eleutherij.] De eodem hac item die Græci agunt in Menologio, ibique eius Acta breui compendio referunt.

e Iæ.] Græci item de eadem hac die agunt in Menologio, narrantq; breuiter eius martyrium. Huius nomine templū vetustate pene collapsum restituit Iustinianus Imperator, vt scribit Procop. lib. 1. ædific. Iustiniani Imperatoris.

f Protasij.] De eo etiam Galesinius hac die, qui eiusdem ecclesiæ citat tabulas.

g Agabij Episc.] Agit de eo Reuerendiss. ac Illustriss. D. August. Valerius eiusdem ecclesiæ Episcopus, S. R. E. Cardinalis,

nalis, in lib. antiquorum monumẽtorum Episcoporum Veronensium.

h Euphronij Episc.] Præcessit hic Gregorium Turo. qui de eo plura scribit de gest. Franc. lib. 10. c. 31. & de glor. confes. c. 18. 19. & 20. Extant Venantij Fortunati ad nunc epistolæ, quarum posteriore egregias eius virtutes contexit: extatque de eadem re eiusdem auctoris carmen libro 3. De eodem item agit in carm. ad Felicem Episcopum, cum interfuit dedicationi basilicæ. Idem præsens fuit etiam Concilio Parisiensi: eius epistolam ac collegarum Episcoporum ad Radegundem Reginam habet idem Greg. Turonensis lib. 9. cap. 39. Numeratur hic sedis Turonensis Episcopus vicesimus ordine.

i Perpetuæ.] De qua & tabulæ ecclesię Mediolanensis. Narrantur eius res gestæ in Actis sanctorũ Nazarij & Celsi, quæ habet Mombrit. tom. 2.

K Sepeliuit.] In sepeliendis sanctorum martyrum corporibus, & condiendis eis aromatibus, effusæ erant impensæ Christianorum, vt auctor est Tertull. in apolog. De iisdem Prudent. in Cathemerhym. in exequijs defunct. Gregor. Nyss. in orat. in funere Meletij, Gregor. Nazianz. epist. 18. ad Soph. & alij. Ex Iudæis ea traditio manauit ad Christianos: sic enim mos erat Iudæis mortuos sepelire, Ioannis 19. Præ cæteris id diligẽtius præstitisse videntur Ægyptij, qui ea arte sic desiccabant corpora defunctorum, vt eadem quasi ænea redderent, appellarentque lingua Ægyptia Gabbaras, vt tradit Augustinus serm. de diuers. 120. cap. 12. Inde est, quod impius Eunapius Sardianus in Aedesio Aegyptios Christianos, ipsos Alexãdrinos, in quos inuehitur ob demolitum templum Serapidis, irridet, quod religionis ergo ostentarent salita capita damnatorum: sic Ethnicus Christianorum hostis appellat sanctos martyres, quos Alexandrini maximo honore habebãt. Porro condiendorũ corporum vsum ab Aegyptijs mutuatos esse Iudæos, auctor est Tacitus lib. 21. Annaliũ.

5 Nonis Augusti. Luna. G xx

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10

ROmæ in Esquilijs dedicatio [a] Basilicæ [b] S. Mariæ ad Niues. Item Romæ passio SS. Martyr. [c] vigintitrium, qui in persec. Diocl. via Salaria veteri capite truncati, ibidem sepulti sunt ad cliuum Cucumeris. Augustæ Vindelicorum natalis S. Afræ [d] martyris, quæ cum esset Pagana, per doctrinã S. Narcissi Epi ad Christum cõuersa, & cum omni domo suã baptizatã, pro cõfessione Christi igni tradita est. Asculi in Piceno S. Emygdij [e] Epi & martyris, qui a S. Marcello Papa Epo ordinatus, & illuc ad predicandum Euangeliũ missus, in confessione Christi sub Diocl. Imp. martyrij coronam accepit. Antiochiæ S. Eusignij [f] militis, qui annum agens centesimum decimum, cum Constantini Magni fidẽ, sub quo militauerat, Iuliano Apostatæ exprobraret, eumq; vt patrię pietatis desertorem redargueret, ab eodem iussus est capite cędi. Item SS. marty. Cantidij, [g] Cantidiani, & Sobelis Aegyptio-

Aegyptiorum. Catalauni in Gallia S. Meminij [h] ciuis Romani, qui a S.Petro illius ciuitatis Eps consecratus, populum sibi commissum ad Euangelij veritatem perduxit. Augustoduni B. Cassiani [i] Episcopi. Apud Theanum S.Paridis [k] Episcopi. In Anglia S. Osuualdi [l] Regis, cuius actus venerabilis Beda presbyter commemorat. Eodem die S.Nõnę [m] matris beati Gregorij Nazianzeni.

AVGVSTI 5.

Dedicatio Basilicæ S. Mariæ ad Niues. [a] De ea solemnitate, eiusque institutionis causa habentur vetera manuscripta eius ecclesiæ, quæ paucis complexus est Petr.in catal.lib.7.c.21. Dicta est hæc Basilica Liberii, de qua hæc in libro de Romanis Pontificibus in Liberio: Hic fecit basilicam nomine suo iuxta Macellum Libiæ. Meminit eiusdem Marcellinus presbyter, cum agit de schismate Vrsicini. Quod autem spectat ad Macellum Libię: erat in quinta Vrbis Regione quę Esquilina dicitur, macellũ Liuianum appellatum, de quo Sex.Rufus de Region. Vrb.& Publius Victor. De eadem Basilica etiam in eodem libro de Rom Pont. in Sixto Tertio hæc leguntur: Hic fecit Basilicam S. Mariæ matris Domini, quæ ab antiquis, Liberij cognominabatur. Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum Imperatorẽ de imag. hæc ait: Sixtus Papa, successor Celestini, fecit Basilicam sanctæ Dei genitricis Mariæ, cognomento Maiorem, quæ & apud Præsepe dicitur: simili modo & ipse tam in metallis aureis, quã in diuersis historijs, sacris decorauit imaginibus. Hæc Hadrianus. Hactenus extant fere integræ sacræ illæ historiæ musiuo opere contextæ, atque super maiorem arcum eodem opere exornatum eiusmodi inscriptio perseuerat: Sixtus Plebi Dei. A Sixto Sixtiana Basilica dicta reperitur apud Ioannem diac.in vita S. Gregorii Papæ lib.4.c.68. De eiusdem Basilicæ excellentia, deque miraculis cereorum illic incendi solitorum, scribit Petrus Cluniac.lib.2.cap.30. De aliis item cereis Natalis Dñi die illic poni solitis cum nota annorum currentium à passione Dominica, meminit Beda de temporum ratione c.45. Cætera autem eiusdẽ Basilicæ antiqua monumenta habent hi qui scripserũt de septem Vrbis ecclesiis. At ne intentus tantum veteribus, recentiora prætermittam; eadem Basilica his dieb.nostris longe augustior ac illustior redditur à S. D. N. Sixto Quinto Rom. Pont. tum ob nobilissima illic monumenta excitata, ac præsertim magnificẽtissimum sacellum, quo sacrosanctum Domini Præsepe continetur; tum etiam ob apertas directasq; vndiq; vias, quibus populo Christiano facilior ac gratior pateat ad eam accessus. Sed in his omnibus describendis commentario potius quam notatione opus esset.

b Basilicæ.] Vox ista quidem etsi a gẽtilibus accepta videatur, non abhorret tñ a phrasi diuinæ Scripturæ: nam atrium illud maius tẽpli Salomonis, Basilica dicitur in 2. Paralipom.c.4.& 6.licet græce αὐλὴ legatur, quod alii vertunt, atrium. Apud nos autem loquẽdi vsus obtinuit, vt non quęcumque ecclesię appellentur Basilicæ: sed illæ tantũ, quarũ augustior esset amplitudo. Vnde autẽ id acciderit, vt eiusmodi ecclesię dicerentur Basilicę, Isidorus lib.15. Originum hæc ait: Basilicæ, prius vocabantur Regum habitacula, vnde & nomen habent: nunc tñ ideo Basilicæ diuina templa nominãtur, quia ibi Regi omnium Deo cultus & sacrificia offeruntur. Hæc Isidorus: eadem Amal.de Ecclesiast.offic.lib.2.c.2. & Vualfridus Strabo de rebus Ecclesiasticis c.6. Hæc licet sint vera; eiusmodi tamen nomen vna cum re a Gentilibus ad Christianos deriuasse, mihi magis probatur. Nam Basilicæ illæ Gentilium in ecclesias Christianorum aliquando commutabãtur. Est de his locus egregius Ausonii

nij Galli in gratiarum actione pro suo Consulatu ad Gratianum Augustum his verbis: Basilicæ olim negotijs plenæ, nũc votis, votisq; pro tua salute susceptis, &c. Nec quis putet, apud Gẽtiles, sicut apud nos, eiusdem esse significationis Basilicas, & templa. Erant enim illæ (vt scribit Vitruuius lib. 5. c. 1.) loca venalium rerũ Foris coniuncta, in quibus hieme potissimum publicæ conciones & negotiantum conuentus habebantur. ea etiam significatione sumuntur l. pediculos. §. itẽ cum. ff. de auro & argen. legat & l. inter stipulantem. §. sacram rem. ff. de verbo. oblig. Dicebatur ius etiam in Basilica, vt apparet ex Plinij epist. 21. lib. 5. cum ait: Descenderam in Basilicam Iuliam, auditurus quid proxima comperendinatione respondere debeam. Sedebant Iudices, &c. De eadem eodem sensu & Seneca lib. 3. de ira c. 33. cum ait: Fremitu iudiciorum Basilicæ resonant, &c. Eius generis ea esse putatur, quam Theodosius Iunior Imperator ab ergasterijs, tabulatis, & intromissione equorũ liberam esse voluit. C. de oper. publ. l. Basilicam. Erant & priuatorum Basilicę ad inambulandũ constructæ, & magno sumptu ornatæ; quarum meminit S. Hieronym. scribens ad Marcellam epist. 18. aitque: Vbi (Romę scilicet) instar palatij priuatorum extructæ Basilicę, vt vile corpusculum hominis pretiosius inambulet, & quasi mũdo quicquam possit esse ornatius, tecta sua magis velint aspicere, quam cælum. Hæc ille. Quod autem ad ipsarum structuram spectat, erant plures simul in longum iunctæ porticus suffultæ columnis, æquis inter se distantibus spatijs, epistylijs desuper iunctis, velut intextis inuicem. His respondent quæ Cicero ad Atticum lib. 4. scribit his verbis: Paulus in medio Foro Basilicam pene texuit ijsdem antiquis columnis, &c. Secundum ea quæ à Vitruuio sunt descripta lib. 5. cap. 1. eiusmodi fere structuræ esse ipsas Christianorũ antiquas Basilicas, nullus ignorat: nam paucis mutatis, vel additis, ex ipsis aliquæ, vel (quod frequentius accidit) ipsarum Basilicarum columnæ in vsum Christianæ religionis transiere cum nomine. Ab aliquibus vsurpatam hanc vocem, Basilicam, pro quacumque ecclesia inuenimus, vt apud Optatum libro 1. cum ait de his quæ Romæ erant ecclesiis: Inter quadraginta, & quod excurrit, Basilicas, &c. Verũ vsitatiori vocabulo dictas fuisse ab antiquis ecclesias ipsas domos Dei, & templa, S. Zeno in Psalm. 126. significare videtur his verbis: Conuentus quidem ecclesiarum, siue templi, quos ad secretam Sacramentorum religionem ędificiorũ septa claudunt, cõsuetudo nostra vel domum Dei solita est nuncupare, vel templa. Hæc ille. Verum non his tantum nominibus loca Deo sacrata nominari consueuisse, sed & alijs, nempe dici Memoriam, Martyrium, Dominicum, alibi diximus.

c Martyrum vigintitrium.] Habetur mentio de ijsdem martyrib. in Actis sanctorum Abundij, Abundantij, & Marciani, de quibus suo loco inferius.

d Afræ.] De eadem hac die Vsuardus, Ado, & alij; Beda autem ad septimum Idus Augusti, vt in ecclesia Augustana, in qua hac die agitur de S. Afro martyre. Extant eius Acta, quæ recitat Sur. to. 4. hac die. Sinceriora mihi ea videntur, quæ ex Actis publicis descripsit Vicellius in Hagiologio. In Augustano Breuiario atque Missali libro eiusdem res gesta narrãtur; cumq; simul omnia monumenta eam olim fuisse meretricẽ tradant, miror vehementer, quomodo Venantius Fortunatus eam appellet virginem his versibus in lib. 4. vitæ S. Martini Episcopi Turonensis:

Pergis ad Augustam, quam Vinde, Licusque fluentant.
Illic ossa sacra venerabere virginis Afræ.

Cum hanc tradant à S. Narcisso Episcopo ad Christianam fidem esse conuersam, putant aliqui, inter quos Petrus in catalo. lib. 7. c. 28. hunc illum esse Narcissum Episcopum Hierosolymitanum laudatissimum, de quo scribit Eusebius lib. 6. cap. 9. Alij autem dixerunt hunc fuisse Narcissum martyrem Gerundensem; idque testãtur eius Acta, ac cæteri, vt Vincentius libro 7. cap. 28. Anton. 1. par. tit. 8.

cap.1.§.18.& nouissime Flos sanctorum, quibus magis assentior.

e Emig[?] Episco.] Petrus in catal.lib. 7.c.24 refert eius Acta, sed eiusmodi quę censura indigeant.

f Lusig[?].] Agunt de eodem hac die Græci in Menolog.ibiq; describunt eius certamen.

g Cantidij & soc.] De his item Græci hac die vbi supra in Menologio agunt.

h Memmij episc.] Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri de eodem hac die, pluribus autem Grego.Turon.de gloria confess.cap. 66.Vincent.& Anton.par.1.tit.6.cap.27. Petrus in catal.lib.7.c.25.

i Cassiani episc.] De quo Beda, & alij qui supra. Meminit eiusdem Constātius in vita S. Germani Episcopi Antisiodo. lib.2.cap.7.Greg.Turon.de glor.confess. cap.24. Petr.in catal. Vincen. Anton. & alij, Molanus testatur eius Acta extare: sed ea hactenus nobis sunt incognita.

K Paridis epis.] Tam ipsius, quā aliorū plurimorum sanctorū totius prouinciæ Campaniæ & adiacētium regionū Acta percepi collegisse in vnū summa cū diligentia ac labore Illustris.ac Reuerendiss. D. Iulium Antoniū Sanctorium Cardinalē S.Seuerinæ dictū, S. Rom.Ecclesiæ ornamentū, eaq; aliquando ab ipso edi ac peruulgari, vehementer optamus.

l Osualdi.] De eo hac die Beda, qui & de eodem in gest. Anglor.lib.2.c.4. & in epitome: quæ cuncta simul collecta recitat Sur.to.4. Migrauit ex hac vita anno Domini 642.

m Nonnæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio: eius autem egregia facta recenset eius filius S.Gregorius Nazianzenus in oratione habita in funere patris, ac item alia, quæ dicta ab ipso est in funere Cæsarij fratris, atq; illa quā habuit in obitu sororis Gorgoniæ, itemque in carmine de rebus suis, & de vita sua ad populum Cōstantinopolitanum. Quod autem ad nomen spectat: Nonnæ dicebantur moniales, vt notat Cæl.Rodig.lect.antiq.lib.5.c.12. in fine; idemque habes lib.1. Capitularium Regum Frāc. ca.2.& 3. In eodem forte sensu S.Hieronymus epist.22. ad Eustochium de cust. virginit.ait: Maritorum expertæ dominium, viduitatis præferunt libertatem: castę vocantur, & nonnæ, &c. At nō tantū apud Græcos eiusmodi nomen appellatiuum aliquando transiuit in propriū, sed & apud Latinos: nam & S.Augustini mater eodem ferme nomine est appellata, licet pro Monacha Monica dicta sit, quod est idem quod Nōna. Sicq; duę amplissimorum ecclesię Doctorum matres eodem dictæ nomine habentur.

xix A Octauo Idus Augusti. Luna. 6

a b c d e f g h i K l m n p q r s
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
t u A B C D E f F G H M N P
29 1 2 3 4 5 6 7 6 7 8 9 10 11

IN monte Thabor Transfiguratio [a] Dñi nostri Iesu Xpi. Romæ via Appia in cemeterio Callisti natalis B.Sixti Secūdi [b] Papæ & martyris, qui in persec. Valeriani gladio animaduersus, martyrij coronā accepit. Item SS. mart. Felicissimi [c] & Agapiti, eiusdē B.Sixti diaconorū, Ianuarij, Magni, Innocentij, & Stephani subdiaconorū, qui oēs cū eo pariter decollati sunt, atq; in cemeterio Prætextati sepulti. Passus est etiam cū eis B.Quartus, vt scribit S.Cyprianus. Cōpluti in Hispania SS.marty. Iusti [d] & Pastoris fratrum, qui cum adhuc pueri lit-

teris

teris im bueretur, proiectis in schola tabulis, sponte ad martyrium cucurrerunt, & mox a Daciano Præside teneri iussi, & fustibus cædi, cũ se mutuis exhortationibus constãtissime roborarent, extra ciuitatem perducti, a carnifice iugulati sunt. Romæ S. Hormisdæ [e] Papæ & confessoris. Amidæ S. Iacobi [f] eremitæ, miraculis clari.

AVGVSTI 6.

Rãsfiguratio Domini [a].] De hac solemnitate non tantum Latini, sed & Græci hac die agunt; vt cõstat tam ex eorũ Menologio, quã ex constit. Emanuelis Imp. quæ extat apud Theod. Bal. in Nomoc. Photij tit. 7. c. 1. Pluribus agunt de eadẽ, qui scripserunt de diuinis offic. Sicardus, Durãdus, Belethus, & alij; traduntq; eam esse institutam à Callisto Papa III. idque affirmat Platina, additq; ab eodẽ conscriptum esse officium Ecclesiasticum de ea die, & cum indulgentijs promulgatum iisdem quæ concessæ sunt in solemnitate Corporis Christi. Sed hac quidem à Callisto de institutione diuini officij ea die solemniter recitandi: at vero institutione eius solemnitatis, lõge ante eius tempora facta conspicitur: id etenim nõ tm̃ vetustissima Græcorum Menologia & Martyrologia manuscripta testantur: sed & Vuandelbertus, qui (vt scribit Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 2. c. 36. & de script. Eccles. & Sigeb. cap. 129.) vixit temporibus Lotharij Imp. circa annum Dñi 850. in suo Martyrologio, quod scripsit carmine, de eadẽ solemnitate agit hac die his versibus.

Idibus Octauis mortem passura crucemque.
Christi sancta caro æthereãm dedit ante figuram.

Acta secundæ Nicænæ Synodi, dum recensent egregia Leontij in Cypro Episcopi scriptorum monumenta, orationẽ scripsisse de Transfiguratione Domini testãtur, Actione 4. De eadem Trãsfiguratione Domini extat sermo S. Ephrem Syri, alius item Basilij Seleuciæ, nec non et Andreæ Cretensis: habẽtur Græce scripti in bibliotheca Sfortiana cod. manuscr. nu. 39. prope finem. Ioannes Damascenus ẽt de eadem solẽnitate habuit orationem, cuius est exordiũ: Agedum, o pie cœtus, hodiernum hunc diem lætis animis celebremus, &c.

b Sixti Secundi, alias Xisti.] Beda, Vsuard. Ado, ac reliqui de eodẽ agunt hac die. De eius successione Eusebius scribit in chron. & hist. lib. 7. c. 4. Optatus lib. 2. Aug. epist. 165. Nicep. Callist. lib. 6. cap. 34. & alij recentiores. De eius martyrio Cyprianus ad Successum epist. 82. Pontius in Cypriano, August. in Ioan. tract. 27. Maximus Taurin. hom. 1. & 2. de S. Laurentio, Petrus Chrysol. serm. de eod. Prudentius in Peristephã. hym. 2. Acta Laurentii, & alij plures. De reliquijs S. Sixti in Angliam à se missis, agit S. Greg. in regist. lib. 12. epist. 9. ad Aug. Sed cuiusnam fuerint Sixti martyris, istius ne, an prioris, vel alicuius non Pontificis Sixti martyris, non liquet. Cetera de eo in Annal. Eccles. ibiq; de genere martyrij ab eo suscepti egimus. De ecclesia S. Sixti Romæ via Appia posita meminit S. Gregorius Papa dial. lib. 4. cap. 26.

c Felicissimi & Agapiti.] De iisdem Beda, Vsuardus, Ado, atq; alii. Huc Agapito S. Felix Papa Tertius erexit basilicã iuxta ecclesiam S. Laurẽtii, vt auctor est lib. de Roman. Pontif. in Felice Tertio. Quod ad Quartũ spectat, de ipso S. Cyp. in dicta epist. ad Successum hæc ait: Sixtum autem in cœmeterio animaduersum sciatis, & cum eodem Quartum, &c. At licet in prædictis Actis de Quarto nulla fit mentio tamen Beda, Vsuardus, & alii recentiores, Cypriani auctoritate, de eodem agunt hac die.

d Iusti & Pastoris.] De his itẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Recitantur eorum Acta apud Sur. to. 7. qua & plene explicantur in sacro hymno, codẽ; per-

Vetusto, qui extat in Breuiario Toletano. De his & Prudentius in Peri steph. hymno 4. his versibus meminit:

Sanguinem Iusti, cui Pastor haret,
Ferculum duplex, geminumq; donum
Ferre Complutum gremio iuuabit
Membra duorum.

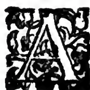
Meminit summa cũ laude eorumdẽ S. Eulogius in mem. sanct. li. 1. & ibi Amb. Moral. in schol. Pet. in catal. li. 7. c. 32. Flos sanct. Hisp. & Thesa. cõcio. to. 2. hac die.

e Hormisdæ Papæ.] Agunt de eodem hac die Beda, & recentio. Successit hic S. Symmacho. Huius fortissimos agones pro Catholica fide susceptos digessimus in Annal. Eccl. per annos singulos, ex codicibus antiquis manuscript.

f Iacobi eremitæ.] Qualis autem, quãtusve hic fuerit, ex his quæ scripsit Procop. lib. 1. de bello Persico, facile potest intelligi; vbi eum à Cadabe Persarum Rege visitatum fuisse tradit. Alter eiusdem nominis sanctitate nobilis claruit in Syria tempore Theodosij Iunioris, de quo Theodoret. in Theoph. cap. 21. Meminit eiusdem Euagr. hist. lib. 2. cap. 9. in fine.

xviij B Septimo Idus Augusti. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			

Retij in Tuscia natalis S. Donati [a] Epi & martyris, qui inter cætera virtutis opera (vt scribit B. Greg. Papa) fractum a Paganis calicẽ sanctũ [b] orãdo instaurauit. Is in persec. Iuliani Apostatæ à Quadratiano Augustali cõprehẽsus, cũ idolis sacrificare renuisset, gladio percussus martyriũ consummauit. Passus est etiam cũ eo B. Hilarius monachus, cuius festiuitas decimoseptimo Kalen. Augusti celebratur, quando eius corpus ad Ostia Tiberina translatum fuit. Romæ SS. mart. Petri [c] & Iuliani, cum alijs decem & octo. Mediolani Fausti [d] militis, qui sub Aurelio Commodo post multa certamina martyrij palmam adeptus est. Nouocomi passio SS. marty. Carpophori, [e] Extanthi, Cassij, Seuerini, Secundi, & Licinij qui in confessione Christi capite truncati sunt. Nisibi in Mesopotamia S. Dometij [f] monachi Persæ, qui cum duobus discipulis sub Iuliano Apostata lapidatus est. Rhotomagi S. Victricij [g] Epi, qui adhuc miles, sub eodem Iuliano pro Christo abijciens cingulum, a tribuno multis tormentis afficitur, & capitis damnatur; sed carnifice, qui ad eum cædẽdum missus fuerat, cæcitate percusso, ipse vinculis solutis liber euasit: postea eps factus, Morinorũ & Neruiorũ gentes indomitas verbi prædicatione ad fidem Christi perduxit, & demũ confessor in pace quieuit. Catalauni in Gallia S. Donatiani [h] Epi. Messanæ in Sicilia S. Alberti [i] confessoris, ordinis Carmelitarũ, miraculis clari.

a Donati Episc.] De quo Beda, Vsua. Ado, ac ceteri hac die. Eius martyrij Acta sincerissime olim scripta fuisse apparet, ex quibus S.Greg. Papa lib.1. dial c.7. de fracto calice mutuatur exemplũ. scripta esse ferũtur à Seuerino Epõ, qui quartus à Donato Aretinæ ecclesiæ præfuit. Vtinã (sicut ille edidit) integra permansissent; & non aliquis sibi visus nimis sapiens, aliqua superaddidisset, quibus cætera reuocãtur in dubium. Legimus ea in pluribus codicibus manu scr. ediditq; eadẽ Mombri. to.1. vit. sanct. & Petrus in catal. breui compend. lib.7. c.33. Displicent ea quæ de Iuliani educatione Romæ sub Pigmenio vna cum Donato narrantur. Vbi.n. Iulianus puer vixerit vna cum Gallo fratre in Cappadocia; vbi & adolescẽtior Athenis eruditus fuerit; vbi demum in Gallijs exercitibus præfuerit, satis constat ex Græcorum ac Latinorũ in antiquis historicis, ac in primis ex eiusdem Iuliani epistolis. Illud ẽt ab omni ratione alienum est, vt Iuliani persecutionis tẽpore, qui nec integro biẽnio imperauit, idem S. Donatus lector fuisse dicatur, indeq; consecratus diaconus, ac post multos annos presbyter ordinatus, ac deniq; adhuc eo imperãte, decedente Saturo Epõ, suffectus sit in locum ipsius; insuper & adhuc eodẽ viuente Iuliano, fuerit martyrio coronatus. Quõ ẽt tpibus Iuliani lector adhuc fuisse perhibetur, qui à Iulio Pontifice Romano ibidem dr Episcopus ordinatus? Quid autẽ de ea re sentiã, absq; aliquo veritatis præiudicio libenter ac libere dicã. Puto Donati pueritiam & educationẽ Romæ factam, parentumq; necem, non sub Iuliani Imperio, sed sub Diocletiano, circa extrema illius persecutionis tpa contigisse: ab illis.n. temporibus vsq; ad Iulianum quinquagintaduorum annorum spatiũ intercedit, quo Donatus fuga lapsus, se cõtulit Aretium, ibiq; sacris ordinibus à Saturo Episcopo initiatus, ac deinde illo defuncto, à S. Iulio Papa in eius locum subrogatus, & demũ sub Iuliano Imperatore martyrio fuit coronatus. Hæc si dicamus, cętera omnia, qua in Actis eius leguntur, remanent inconcussa: quod si secus fiat, omnia sub prædictorum errorum caligine inuoluuntur. Sed cum dicunt Donatum ætate iuniorem consummasse martyrium, id profecto non aliunde emanasse cognoscitur, quam ex dictis Actis deprauatis, vbi biennij spatio Donatus puer, lector, diaconus, presbyter, Episcopus, & martyr describitur: vel fortasse antiquæ eius imaginis forma, rasa barba (more maiorum) depicta decepit, vt iunior videretur. Hac eadẽ memini me respondisse, cum de ambiguitatibus prædictorum Actorum cõsultus essem: pluraq; his adderem, si id ferret instituti ratio.

b Calicem fractum.] Vitreum fuisse calicem, Acta eius declarant. Vitreus calix & patenæ vitreæ olim erant vsui in sacris ministerijs. De patenis vitreis habes in lib. de Ro. Pontif. in Zephyrino Papa. De vitreo calice Hieronymus epist.4. ad Rusticum, agens de S. Exuperio Episcopo Tolosano: Nihil, inquit, illo ditius, qui corpus Domini canistro vimineo, sanguinem portat in vitro. Rursus etiã Cyprianus Gallus in vita S. Cæsarij Episcopi Arelatensis, qui claruit temporibus Theodorici Regis Italiæ: An non, inquit, in vitro habetur sanguis Christi? A temporibus enim Apostolorum vitreus calix in vsu fuisse videtur: vnde Marcus hæresiarcha illis temporibus proximus, & ipse æmulatus Catholicam Ecclesiam, vtens calice vitreo in suis sacris, impostura quadam per magicam artem exhibita populũ dementabat; dum vini color albus, qui foris apparebat in vitro, quibusdam prestigijs mutabatur in rubrum, adeo vt vinũ conuersum in sanguinem videretur. de his Epiph. in Panar. hæres 34. In Concilio autem Rhemensi, quod temporibus Caroli Magni est celebratum, calix vitreus vetitus est, idque laudabiliter, ob periculum quod immineret materiæ fragili. De his habes can. vt calix. de consecra. distin.1. De calice ligneo item vetito ca. Vasa in quibus, ead. distinct.1. Porro hæc sic acci-

accipias de patinis & calicibus vitreis; non quod apud omnes essent huiusmodi, nec in illa primitiua Ecclesia fuerint ad sacrum ministerium vasa aurea vel argentea: nam illis temporibus persecutionis Ecclesiæ, vasa sacra facta esse argētea ab Vrbano Papa, habes in lib. de Rom. Pont. in Vrbano. Rursus de temporibus Diocletiani Imp. extat egregium monumentū apud S. August. epist. 165. vbi ex Actis Proconsularibus legitur, inter vasa ad vsum ecclesiæ composita, adnumeratam Capitulatam, & Lucernā argenteā: erat Capitulata illa, quā hodie Italice dicimus *Lampadario*. Optatus Mileuitanus & ipse de illis ipsis tēporibus persecutionis Diocletiani agens, hæc ait: Extant ex auro & argento quāplurima ornamenta, quæ nec sola terra, nec secū portare poterat, &c. hæc Optatus libro 1. contra Parm. Itemq; Aug. contra Crescon. li. 3. c. 29. ex Actis Proconsularibus: In Breui (quod est idem quod nos dicimus Inuētarium) sic: Calices aurei duo, itē calices argentei sex, &c. hæc Aug. Vasa facta ministerialia argentea effossa esse è cryptis, in quib. sancti martyres sacra peragentes delitescebant, testatur Grego. Turon. de glor. martyr. c. 38. Hæc ante Christianos Imperatores: postea autem quā abundarint ecclesiæ vasis aureis & argenteis pretiosissimis, superfluum est dicere: erant enim etiam ipsis gentilibus in admiratione. Vnde Iulianus Præfectus Orientis, auunculus Iuliani Apostatæ, illa Antiochiæ intuens, & obstupescens, dixit: En quam sumptuosis vasis filio Mariæ ministrat. hæc ille apud Theod. hist. li. 3. c. 11.

c Petri, Iuliani, & soc.] Beda, Vsuard. Ado ac cæteri de iisdem hac die agunt.

d Fausti.] De quo etiam Beda, ac cæteri, tabulæ insuper & vetera monumenta ecclesiæ Mediolanensis.

e Carpophori & soc.] Agit de iisdē Galesinius, citatq; vet. monumenta eccl. Mediolanēsis, Bergomensis, & Aquileiensis.

f Dometii.] Græci de eodem agunt hac die in Menologio, ibique certamen eius describitur.

g Victricii Episco.] Adscribitur hic in tabulis Episcoporum Rhotomagensium octauus ordine: cuius egregia facta describit S. Paulinus Nolanus Episc. in epistō. 26. ad ipsum scripta, ad quem etiam dedit epist. 25. Innocentius Papa ad hūc ipsum scripsit insignem illam epistolam decretalem ordine secundam.

h Donatiani Epis.] Agit de eodem Molanus in addit. ad Vsuardum, ponitur; in tabulis Episcoporum eius ecclesiæ secundus ordine. Hic falso ille esse perhibetur, qui interfuit Concilio Aggripinensi, licet (textu deprauato) Cabilonensis, pro Catalaunensi scribatur. Sed quod vixerit temporibus Constantii Imperatoris, diuersum ab eo esse oportuit: nam is proximus fuisse legitur temperibus Apostolorum, S. Memmii discipulus.

i Alberti.] Eius res gestas Surius recitat tomo 4. & Petrus in appendice capit. 13. Cecinit eiusdem Acta Sapphico carmine Baptista Mantuanus Carmelita. Migrauit ex hac vita anno à Christo Domino 1292.

xvij C Sexto Idus Augusti. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	13	12			

Omæ SS. marty. Cyriaci [a] diaconi, Largi, & Smaragdi, cū alijs viginti, qui in persecutione Diocletiani & Maximiani passi sunt decimoseptimo Kalendas Aprilis. Eorū corpora a Ioāne presbytero via Salaria sepulta, S. Marcellus Papa in prædium Lucinæ via Ostiensi hac die transtulit: quæ postea in

Vrbem

Vrbem delatā, in Diaconia.[b] S. Mariæ in via Lata recondita fuerunt. Anazarbi in Cilicia S. Marini[c] senis, qui sub Diocl. Imperatore & Lysia Præside flagris cæsus, in ligno suspensus ac laniatus, feris tandem obiectus interijt. Item SS. marty. Eleutherij[d] & Leonidis, qui per ignem martyrium consummarunt. In Persia S. Hormisdæ[e] martyris sub Sapore Rege. Cyzici in Hellesponto S. Aemiliani[f] Epi, qui pro sacrarum imaginū cultu a Leone Imp. multa passus, demū in exilio vitam finiuit. In Creta S. Myronis[g] Epi, miraculis clari. Viennæ in Gallia S. Seueri[h] presbyteri & confessoris, qui ex India Euangelij prædicādi causa laboriosam peregrinationē suscepit, & ad præfatam vrbem deueniens, ingentē Paganorum multitudinem verbo & miraculis ad fidē Christi cōuertit.

AVGVSTI 8.

Yriaci, Largi, & Smaragdi. a] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alii recētiores hac die. Horum martyrii certamen descriptum habetur in Actis S. Marcelli Papæ. Erexit ecclesiā S. Cyriaco via Ostiensi, septimo ab Vrbe lapide Honorius Papa, vt apparet in libro de Roma. Pontificibus. Est vetus Romę Titulus S. Cyriaci in Thermis, cuius mentio habetur in Actis secūdæ Synodi Romanæ sub Symmacho Papa, & in regist. S. Gregorii li. 9. epist. 22. Non tantum Diaconia S. Mariæ horum martyrum sacris corporib. locupletata est, vt narratur in Martyrologio; sed & Titulus Equitii (vt vetus epitaphium eodem in loco positum docet) eorumdem reliquiis nobilitatus est per Sergium Iuniorem Romanum Pontificem.

b Diaconia.] Erant Diaconiæ loca sacra, vbi Diaconi regionarij per singulas Vrbis regiones residentes stipem ministrabant regentibus; viduarumq; pupillorum, aliarumque miserabilium personarum necessitatibus consulebant: erant etenim veluti quædam eleemosynarum promptuaria. Tenebantur huiusmodi Diaconiarum ministri rationē reddere de sua administratione Sūmo Pontifici, nisi ab eodem eximerentur. dicebātur hi exhibere diaconiam; idemq; erat, quod pauperibus, erogando eleemosynas, ministrare. Est de his epist. 24. S. Gregorii Papæ ad Ioannē lib. 9. regist. in qua hæc inter multa: Igitur te Ioannē, religioso intentionis tuæ studio prouocati, mensis pauperū, & exhibendæ diaconiæ eligimus præponendū: ne qua tibi ex hac administratione nascatur dubietas, hac te munitione prospeximus fulciendū: constituentes, vt de hoc, quod mensas pauperū, vel diaconiæ exhibitionē suscepisti, siue subinde perceperis erogandum, nulli vnquā hoīum quolibet mō, seu ingenio cogaris ponere rōnem, &c. Eius muneris functionem expressam habes in Actis S. Laurētii martyris; & si recētiora queras tēpora, in Tito diacono, cuius meminit S. Prosper in chro. anno Dñi 429. Habet eadē vox Diaconia, & alias significationes: nā aliqn̄ sic dicta reperitur collecta solita fieri in ecclesia; sic apud Cassia. collat. 18. c. 7. vt notet ibi disertus vir D. Petrus Diaconus ex epis. 2. Paul. ad Corin. c. 8. & 9. qui eadem vtitur voce, cum ait: περὶ τῆς διακονίας &c. Accipitur ab eodē auctore Diaconia pro ipsa œconomia, ac monasterii dispensatione. collat. 21. c. 1. 8. & 9. Dispensationem etenim, Latina voce, idē munus appellat lib. 5. c. 40. Differt à diaconia diaconicō, qđ idē est apud Græcos, quod apud Latinos secretariū, vt expressum habes ex Concil. Agathen. can. 66. vbi hæc leguntur: Quoniam non

oportet insacratos ministros licentiam habere in sacrarium (quod Græci diaconiō appellant) ingredi, & contingere vasa Dominica. Hæc ibi, & apud Grat. distin 23. cap. Non oportet.

c Marini.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio; ibique eius Acta summatim comprehensa referunt.

d Eleutherij & Leonis.] Græci itidem de his agunt in Menologio.

e Hormisdæ.] Cuius illustre certamen describit Theodoretus hist. lib. 5. cap. 38. Nicephor. lib. 14. c. 20. & Cassiod. ex eodem Theodoreto in Tripar. Agit de eodem Petrus in catal. lib. 7. cap. 31.

f Aemiliani Episco.] De quo & Græci hac die in Menologio, eiusque res gestas referunt.

g Myronis Episc.] Hunc autem Græci ob præclaram miraculorum operationē Thaumaturgum appellant, vt constat ex eorum Menologio hac die.

h Seueri.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Errare videtur Petrus in catalog. libro 7. capit. 36. & alij eum secuti, qui dicunt eum Episcopum, cum constet fuisse tantummodo presbyterum. Nec enim Ado Viennensis Episcopus, cum de eo scribit in chron. anno Domini 452. nec tabulæ Viennensium Episcoporum eum recensent inter eius ciuitatis Episcopos. Præfuit autem huius temporibus illi ecclesiæ Isicius, inde Auitus, postea Iulianus, ac cæteri successores. Diuersus est hic Seuerus presbyter ab eo, de quo Gregorius Turonensis de gloria confessorum capite quinto, & 51.

xvj D Quinto Idus Augusti. Luna. 9

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

Igilia [a] S. Laurētij martyris. Romæ S. Romani [b] militis, qui in Confessione B. Laurentij cōpunctus, petijt ab eo baptizari; & mox exhibitus, ac fustib. cęsus, ad vltimū decollatus est. In Tuscia natalis SS. marty. Secundini, [c] Marcelliani, & Veriani, qui tpe Decij à Promoto Consulari primū cęsi sunt, deinde in equuleo suspēsi, & vngulis abrasi, atq; igne lateribus apposito assati, triumphalē martyrij palmam capite cęsi meruerunt. Veronæ SS. marty. Firmi [d] & Rustici tpe Maximiani Imperatoris. In Africa commemoratio plurimorum [e] SS. Martyrum, qui in persecutione Valeriani, hortante eos S. Numidico, in ignē coniecti, martyrij palmam adepti sunt. ipse aūt Numidicus, licet cum alijs in rogum iniectus, & lapidib. obrutus fuisset, a filia tamē effossus, & semiuiuus repertus, curatus est, ac postea ob eius virtutem in ecclesię Carthaginensis presbyterū a B. Cypriano meruit cooptari. Cōstantinopoli SS. mart. Iuliani, [f] Marciani, & aliorum octo, qui ob Saluatoris imaginem, quam in porta ænea constituerant, impij Leonis Imp. iussu post multa tormenta gladio necati sunt. Catalauni in Gallia S. Domitiani [g] Epi & confessoris.

AVGV-

Igilia S. Laurentij. a] De ea etiã Beda, Vsuardus, Ado, Amalarius de ordi. antiph. cap. 6. Greg. Sacrament. & alij. Cur aũt præ cęteris martyribus S. Laurẽtij agantur vigiliæ, id quidẽ nõ alia de causa factũ putamus, q̃ ex pristina illa Fideliũ obseruatione, qui propensiori studio ad corpus tanti martyris vigilare ceperũt, vt eius Acta testantur: sic. n. habẽt: Cũ tradidissent sepulturæ S. Laurentiũ, ieiunantes celebrarũt vigilias noctis triduo cum multa Christianorũ frequentia, nec cessarunt à luctu & lacrimis; beatus vero Iustinus presbyter obtulit sacrificiũ laudis, & participes facti sunt oẽs. Hæc ibi. Quod quidem sacratissimũ institutũ, et si nõ triduanis vigilijs, vnis saltẽ anniuersaria die obseruandum. retinit sancta Ecclesia vsque in hodiernum diem. Scio tamen alios alias reddere rõnes; sed hæc mihi magis probatur, quæ ex Actis eius accipitur.

b Romani.] De eodem ijdem qui supra, Beda, & alij. Eius Acta narrantur in rebus gestis S. Laurentij martyris.

c Secundiani & soc.] De his Vsuard. hac die. extãt horũ res gestæ apud Mombrit. to. 2. & Sur. to. 4. De his item & Petrus in catal. lib. 7. c. 41.

d Firmi & Rustici.] Dę ijsdem Beda, ac recentiores. Horũ Acta recitat Mombrit. to. 2. Petrus in catal. lib. 7. cap. 42. Tabulæ ecclesiæ Veronen. & Illustris. ac Reuer. D. Augustinus Valerius Episcopus Veron. S.R.E. Card. lib. de antiquis mo. Episc. Veron. pag. 21. & 49.

e Plurimorum martyrum.] Horum egregia certamina inuicto animo suscepta & consummata, Numidico fortissimo agonotheta hortante, scribit S. Cyprianus epist. 35. qui & de Numidico iterum epist. 40. edit. Pamel.

f Iuliani & soc.] De his itẽ hac die græci in Menologio, referuntq; cæterorũ nomina, quę sunt, Ioãnes, Iacobus, Alexius, Demetrius, Photius, Petrus, Leontius, & Maria patricia, horumq; marty. recolũt.

g Domitiani. Episc.] Successit hic S. Donatiano, de quo supra septimo Idus Aug. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuard. & Demochares in tab. Eporum Catalaunensiũ. Si verũ est quod hñt Acta S. Mẽmii eiusdẽ ciuitatis Epi, quæ hunc vixisse ponunt proximum tẽporibus Apostolorũ; alium oportuit esse eius nominis & ciuitatis Epm, qui interfuit secundæ Synodo Turonensi anno sexto Regis Chariberti, qui est Dñi 570. Agit de eodẽ Fortunatus lib. 3. in carm. ad Felicem, cũ interfuit dedicationi Basilicæ.

10 Quarto Idus Augusti. Luna. E xv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

Omæ via Tiburtina natalis beati Laurentij [a] archidiaconi, qui in persecutione [b] Valeriani, post plurima tormenta carceris, verberum diuersorum scorpionum, fustium, & plumbatarum, & laminarum ardentium, ad vltimum in craticula ferrea assatus, martyrium compleuit cuius corpus a beato Hippolyto & Iustino presbytero sepultum fuit in cœmeterio Cyriacæ in agro Verano. Item Romæ passio sanctorum centum sexagintaquinque [c] Militum martyrum sub Aureliano Imperatore. Bergomi sanctæ Asteriæ [d] virginis & martyris, in per-

n persecutione Diocletiani & Maximiani Imperatorum. Alexādriæ commemoratio [c] sanctorum Martyrum, qui in persecutione Valeriani sub Præside Aemiliano diuersis exquisitisq; tormentis diutius cruciati, vario mortis genere martyrij coronā adepti sunt. Carthagine SS. virg. & mart. Bassæ, [f] Paulæ, & Agathonicæ. Romæ S. Deusdedit [g] confessoris, qui quod in hebdomada manibus suis operando lucrabatur, die sabbati pauperibus erogabat.

AVGVSTI 10.

Laurētij. a] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum, greci etiam in Menologio hac die. Habentur acta eius apud Sur to. 4. quorum exordio præmittuntur res gestæ sanctorum Abdon & Sennen, & aliorū, quæ cum ob styli diuersitatem, tū ob historie varietatē & inconstantem veritatē, alterius cuiuspiam auctoris esse apparēt: multa etenim in illis apocrypha, multaque veritati contraria, præsertim illa de obitu Decij & Valeriani, esse noscuntur. Hoc idcirco dixerimus, vt sciat prudēs lector illa à germanis Actis S. Laurentij separare. Eiusdem S. Laurentij certamen Prudentius cecinit sacro hymno, S. Ambros. offic. li. 1. c 41. lib 2. ca. 28. Augustin. in Ioā. tract. 27. serm 3. de sanct. & serm. 37. 38. 11 1. & 123. de diuersis, edit. Loua. Maximus Taurin. serm. 1. 2. & 3. S. Leo Papa serm. 1. Petrus Chrysolog. serm. 135. & alij recentiorum. Fuit etiā notissimus Græcis: agit de eo Euseb. in chron. Metaphrastes eius Acta græcis edidit, accepta eadem ab antiquis Græcorū monumentis: qui solemni cultu eamdem S. Laurētij celebritatē agere consueuerunt. in Actis. n. S. Matronæ hæc legūtur apud Metaphrastē: Celebrabatur quidē publicum & venerandum festum Laurentij martyris, in cuius templum confluxerat maxima multitudo populi, & diem in eo transigebāt, &c. S. Pulcheria Augusta erexit Constantinopoli basilicam S. Laurentij, in eaque eius reliquias, atque Agnetis Roma petitas, vna cum S. Stephani collocauit, vt scribit Marcellinus in chron. Theodorus lector in collecta. lib. 2. in fin. Niceph. hist. lib. 14. cap. 10. & Beda de sex ætat. in Theodosio Iuniore: eādem Basilicā Iustinianus Imp. amplioribus spatiis auxit, vt scribit Procop. lib. 1. ædific. Iustiniani Imp. Idem Iustinianus dum adhuc esset Patricius, per S. germanū Epm Capuanum, & alios tūc missos legatos Constantinopolim ad Iustinum Imp. petiit ab Hormisda Papa ad se mitti de reliquiis sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, nec non de craticula S. Laurentii: extant de ea re litteræ legatorū ad Hormisdam apud nos manuscriptæ. De eadē craticula S. Laurentii multis miraculis illustrata meminit S. greg. Papa in regist. li. 2. epist. 33. De parte eius in Gallias translata, vide in Actis S. Domnoli apud Sur. tom. 3. die 16. Maii. De sepultura eiusdē, & prodigiis, quæ in ea acciderunt tempore Pelagii Papæ Secundi, idem gregor. lib. 3. epist. 30. De miraculis ad reliquias eius greg. Turonen. de gloria mart. c. 42. vbi & carmina Venantii Fortunati de Basilica S. Laurentii conscripta recitat.

b In persecutione Valeriani.] Ex hoc non tantū cætera Martyrologia corrigun tur, sed & prædicta Acta S. Laurētii, aliorumq; omnium opinio, qui sub Decio eum passum dixerunt. Eius rei auctor videtur Eusebius, qui & cæteris errādi fuit occasio, dum in chronico Laurētium passum in persecutione Decii Imp. testatur. Licet verius sit, ea non ab Eusebio scripta, sed ab alio aliquo superaddita: nā qua rōne anno Dñi 254. sub Decio potuit posuisse martyrium S. Laurentii, si post annos quatuor Sixti Papæ ponit ingressum? Vt autem cuncta de ea re certa, explorataq; habeantur; ex tempore martyrii S. Sixti Papæ, cuius Sanctus Laurētius erat diaconus,

conus, quem & post triduum secutus est ad martyrium, certa sentẽtia de tempore passionis Laurentij est deducenda. Constat quidem S. Sixtum occubuisse sub Valeriano Imp. idque ex S. Cypriani auctoritate, qui tunc viuebat, & de rebus tunc Romæ gestis certum accepit nuncium, qui & ea omnia de martyrio Sixti scripsit in epistola ad Successum 82. Pontius quoque diac. in Actis S. Cypriani aperte docet, eodẽ anno quo S. Cyprianus martyrium subijt, Sixtum Rom. Pont. illum præcessisse ad palmam. Porro manifeste constat ex Actis eius S. Cyprianum capite plexũ esse, Basso, & Fusco, alias Tusco Consf. anno videlicet septimo Valeriani Imperatoris. Hac autem cum luce meridiana sint clariora, miramur adhuc non nullos perstitisse in ea sententia, vt dicerent Laurentium ac Sixtum passos esse sub Decio Impe. & Valeriano Præfecto, non Imp. Arbitror hos non legisse prædictam S. Cypriani epistolam ad Successũ, qua apertissime Valerianum dicit Imperatorem, & non Præfectum; nec eosdem animaduertisse ex Flauio Vopisco, temporibus Decij præfecturam Vrbanã Cornelium Secularem, Prætoriam vero administrasse Bebium Macrum, Valerianũ vero creatum esse Censorem. Rursus alij, vt prædictam sententiam de Decio tuerẽtur, illud excogitarunt: Gallienum, f. Valeriani filium, qui vna cum patre imperauit, dictum esse Decium Gallienum, sed hæc plane ridicula esse videntur, quę nullis fulciuntur antiquitatis testimonijs: nam cum veteres illarum rerum scriptores, tum inscripti lapides, numismata, & alia antiqua monumenta declarant, quibus sit nominibus Gallienus appellatus, nimirum, Publius Licinius Gallienus. Alij rursus commodius dixerunt, persecutionem Decij, & Valeriani vnam eandemque esse existimatam: suppetuntque de his plura exempla in Martyrologijs, Actisque martyrum, auctoritas insuper S. Hier. in Paulo primo eremita, & de scrip. Ecclesiast. in Methodio; quibus in locis vnam persecutionem sub Decio & Valeriano Impp. nominat: idem Opt. lib. 3. Sed sciendum est, auctores grauissimos, qui persecutiones Ecclesiæ enumerant, harum alteram ab altera distinxisse, eamque sub Decio septimam, sub Valeriano autem octauam posuisse, vt Seuerus hist. sacr. lib. 2. Oros. lib. 7. c. 27. August. de ciuitate Dei lib. 18. c. 52. Cum autem hæc ita se habeant, quæri adhuc potest, cur aliquando sub vtriusque simul nomine, alterius eorum persecutio denominetur? Existimauit Zonaras, id ea ex causa accidisse, quod Decius sibi asciuerit Valerianum collegam Imperij, quod quidẽ nullius antiquorum probatur auctoritate. Rei veritas, mea sententia, aliunde petenda est; eamque hanc ipsam, quam subinferimus, esse putamus. Scribit Trebellius Pollio in Valeriano, Decium Imp. ex Senatusconsulto amplissimam potestatem Valeriano tribuisse, nec tantum illi Censuram, more maiorum, sed eamdem auctam potestate scribendarum sponte legum tradidisse, indeque factum, vt sicut cetera edicta, ita ea quæ aduersus Christianos sunt promulgata, Decij & Valeriani nominibus inscriberentur; quo titulo persecutio primum indicta, eodem nomine perseuerauit in posterum; cum præsertim nihil opus fuerit Valeriano nouas leges sancire in Christianos, vigentibus illis, quas idem ipse iam tulerat, Decio imperante. Dicere adhuc possumus, persecutionem Valeriani sæpe Decij nomine appellari, ea de causa, quod ab auctore qui eam indixit, quæ sub successore est facta, perseuerauit denominari. Est de his patens exemplum de persecutione Diocletiani & Maximiani: nam cum eam illi indixissent, atque duobus tantum annis eã in Christianos exercuissent; nihilominus & octo sequentes anni, quibus imperauit Galerius Maximianus acerbissimus Ecclesiæ persecutor, inscribuntur nomine persecutionis Diocletiani, & Maximiani, vt patet ex multorum martyrum Actis, ac potissimum ex his, que scribit Euseb. hist. lib. 8. qui per annos singulos eam testatã suorum scriptorum monumẽtis reliquit. Sub vno typo leonis persecutionem Decij & Valeriani à Daniele ostensam, scribit Optat. lib. 3.

c Cẽtum sexagintaquinque Milit.] De his

his Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal.li.7.c.44. in dictis manuscr. vbi Claudius, Seuerus, & Romanus inter cęteros nominantur.

d Asteriæ.] De qua & Galesinius ex tabulis ecclesiæ Bergomensis.

e Commemoratio sanctorum martyrum.] Agit de his Euseb. hist.lib.7.ca.10. ex epistola S. Dionysij Episcopi Alexandrini ad Domitium, & Didymum scripta, quam idem Eusebius recitat.

f Bassæ & sociorum.] De his etiam prędicta antiqua manuscripta: quando autem sint passæ, non produnt.

g Deusdedit.] Scribit de eo S. Gregorius Papa dialog.lib.4.c.36.

xiiij F Tertio Idus Augusti. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

Omæ inter duos lauros natalis S.[a] Tiburtij marty. qui sub Iudice Fabiano in persecutione Dioc. cum nudis plantis super carbones ardētes ingressus, Christū maiori cōfiteretur cōstantia, duci in tertiū [b] ab Vrbe milliariū, atq; ibidē gladio animaduerti iubetur. Itē Romæ S. Susannæ [c] virgi. quæ cū esset nobili prosapia orta, & B. Caij Pontif. neptis mart. palmā, tpe Diocle. capitis obtruncatione promeruit. Comane in Ponto S. Alex.[d] Epi, cognomento Carbonarij qui ex philosopho disertissimo eminente Christianæ humilitatis scientiā adeptus, & a S. Greg. Thaumaturgo in thronū illius ecclesiæ sublimatus, nō solū prædicatione, sed ēt per ignē consummato martyrio fuit illustris. Eodē die passio SS. Rufini [e] Marsorū Epi & sociorū, sub Max. Imp. Apud Ebroicēses in Gallia S. Taurini [f] Epi, qui a B. Clemēte Papa illius ciuitatis Eps ordinatus, Euāgelij prędicatione Christianā fidem propagauit, ac multis pro ea susceptis laboribus, miraculorum gloria conspicuus obdormiuit in Domino. Gameraci in Gallia S. Guagerici [g] Episcopi & confessoris. In prouincia Valeriæ S. Equitij [h] abbatis, cuius sanctitas B. Gregorij Papæ testimonio comprobatur. Tuderti S. Dignæ [i] virginis.

AVGVSTI 11.

Iburtij. a] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Huius martyrium describitur in Actis S. Sebastiani apud Sur.tom.1.20. Ianuarij.

b Tertium ab Vrbe milliarū.] Non ab ipsis Romanæ vrbis portis milliariū numerari incipiebat, sed à columna in Foro Romano ad hoc posita, vt auctor est Plinius lib.3.cap 5. Dicebatur columna illa Milliarium aureum, quod aurata esset: in ea etenim omnes nobiles viæ Italiæ incisæ erant, vt testatur Plutarchus in Galba. Sub æde Saturni fuisse positam, tradit Tacitus, cum agit de Othone Impe. li.17. id ipsum Sueto. in Othone. Ab Augusto

gusto erectum fuisse Milliariū aureum, auctore est Dio.histo.li 54. Verum quod milliarium aureum dictum sit columna milliaria, apud neminē legimus, nisi apud Plutarch. licet à Xilandro fuerit incuria prætermissum.

c Susanna.] Beda, ac cęteri qui supra de eadem agunt hac die. Extāt eius Acta, quæ ex vet. manuscript. Mombrit. inde Sur edidit.to.4 Romæ Titulus S.Susannæ in Quirinali hactenus perseuerat, qui & sacrarum virginum S. Bernardi monasterio auctus, & ab Illustriss.ac Reuerendiss.D.Hiero. Rusticuccio S.R.E.eiusdē Tit.presbytero Cardinale magnificentissime restitutus & exornatus est. habetur de eo mentio in Cōcilio primo Rom.sub Symmacho Papa, & Greg.in regist.lib.9. epist.22. Traditur illic fuisse olim domus eius, quæ (vt eadem Acta testantur) erat in regione sexta, in Quirinali, in Vico Mamurri, ante Forū Sallustij; de quibus ipsis locis consule P. Victorem, & Sextum Rufum.

d Alexandri Episco.] Eius eminentem philosophiam, & nobile pro Christi fide certamen describit Greg Nyssenus in vita S.Gregorij Thaumaturgi Episc. Neocæsarea.

e Rufini Episco] Agitur de eodem hac die in Ecclesia Marsicana. Legi tam eius quam S. Cæsidij eius filij martyrij Acta ab eadem ecclesia accepta, quę tamē non leui indigent emendatione. Reperimus vero alia illis fideliora, sed imperfecta, nobis impartita ab ecclesia Pistoriēsi, producta tantummodo vsque ad Rufini carcerem, in quem Romæ detrusus fuit. cętera autem quę desiderabantur in primo exemplari, ab alio aliquo sunt superaddita, qui maluit ea suo ingenio ad fidem perducere, quam relinquere imperfecta; quibus tradit Rufinum solutum vinculis quieuisse in pace tertio Idus Februarij, Cæsidiumque filium absque martyrio decessisse sexto Idus Aprilis: quibus quidē tum prædicta Acta, tum etiam vetus traditio prædictæ ecclesiæ, & antiqua monumenta contradicunt: quibus constat S. Rufinum vna cum Silone & Alexandro apud Reate fuisse truncatum capite, tertio Idus Augusti, Cæsidium autem passum esse Transaquis, apud lacum Fucinum, pridie Kalen.Septembris. Viget ibidem vtriusque martyris religiosa memoria multis miraculis illustrata.

f Taurini Episcopi.] Agit de eodem Vsuardus hac die, Petrus in catal.lib.4.ca. 50.& Vincent.in spec.lib. 11. cap.78.79. tabulæ præterea eiusdem ecclesiæ à Demochare descriptæ lib. de sacrif. Missæ.

g Gaugerici Episcopi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eius res gestæ apud Sur. tom. 4. Agit de eodem Sigebertus in chron. anno Domini 594. & Molanus in Indiculo sanctorum Belgij. Ponitur hic quintus eius sedis Episcopus, qui sedit annis 39. vt habent tabulæ eius ecclesiæ a Demochare recitatæ.

h Equitij abbatis.] De quo S.Greg.dialog.lib.1.cap.4. Hactenus viget religiosus cultus atque clara memoria sancti viri in prouincia Valeriæ in loco prope Aquilam, qui dicitur Pizolum, quod oppidū possident nunc domini de Torres; quorum vnum in primis R.D. Ludouicum vtr. Signar.S.D.N.Papæ Referēdarium, ob eius doctrinam, prudentiam, & pietatem mirifice colo, tantumque ei tribuo, vt eius iudicij statera hosce meos labores prius examinari voluerim, quam in hominum conspectum prodirent.

i Digna.] De qua vet.monumenta manuscr. ecclesiæ Tudertinæ, quæ inde accepimus.

12 Pridie Idus Augusti. Luna. G xiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

Sſiſij in Vmbria S.Claræ [a] virginis,primæ plantæ paupe rũ fęminarum ordinis Minorũ, quam vita & miraculis celebrẽ Alex. IV. in numerum ſanctarum Virg. retulit. Catanæ in Sicilia natalis S.Euplij [b] diaconi,ſub Diocl. & Max.Auguſtis, qui cum diutisſime pro confeſsione Dñi torque retur,tãdem martyrij palmam gladio cædente percepit. Auguſtæ Vindelicorum S.Hilariæ [c] matris B.Afræ martyris;quæ cum ad ſepulchrum illius excubaret,ibidem pro fide Chriſti a perſecutorib. igni tradita eſt cum Digna & Euprepia & Eunomia ancillis ſuis. Paſſi ſunt etiam eodẽ die in præfata vrbe Quiriacus,[d] Largio,Creſcentianus,Nimmia,& Iuliana,cum alijs viginti. In Syria SS.martyrum Macarij [e] & Iuliani. Nicomediæ SS.mart.Aniceti [f] Comitis,& Photini eius fratris,cum alijs plurib.ſub Diocl.Imp. Faleriæ in Tuſcia paſsio SS.Graciliani, [g] & Felicisſimæ virginis, quorum pro fidei confeſsione ora lapidibus primo contuſa ſunt:dehinc gladio percuſſi, optatam martyrij palmam ſuſceperunt. Eodem die ſanctorum martyrum Porcarij [h] abbatis monaſterij Lerinenſis, & quingentorum monachorum, qui pro fide Catholica a barbaris cæſi,martyrio coronati ſunt. Mediolani depoſitio S.Euſebij [i] Epiſcopi & confeſſoris. Brixiæ S.Herculani [k] Epiſcopi.

AVGVSTI 12.

Laræ.[a]] Extãt eius præclariſſima vitæ Acta apud Suriũ to.4.iuſſu Alex.IV.Rom Pont.ſcripta,qui eam inter Sanctas cenſuit adnumerandã anno Dñi 1255. cum iam ante biennium ex hac vita migraſſet. De eadẽ Anton in 3.par.tit.24.c.6. & nuper pluribus chron.Franciſcanorum,& alij.

b Euplij.] Agunt de eodẽ hac die Beda, & Vſuardus,nec nõ & Greci in Menologio,vbi fuſius eius Acta referunt,vberius autẽ Metaphraſtes eadẽ die,quæ habet Lipom.tom 7.& Sur.to.4 Sed fideliora his omnibus nobis probantur, quæ ex publicis Actis accepta ſunt, cõſcripta olim à notarijs exceptorib. habemus eadem apud nos in noſtra bibliotheca tom.1.vit.ſanct. manuſcr. eſt illorũ exordiũ: Diocletiano nouies & Maximiano octies Conſſ. Plura illic referantur vetuſtatis monumẽta: qualia ſunt de lectione diuinorum librorũ Imp.legib.interdicta, de ſacris codicibus exhibẽdis ex edicto Diocletiano Impe.de modo quæſtionis habendæ in Chriſtianos, deque ſententia in eo, ex tabella recitata,atq;alia eiuſmodi in Chriſtianos adhiberi ſolita. Deſcribimus ea integra in Annal.eccleſiaſt. Theodorus Papa erexit in honorẽ S. Euplij oratoriũ Romæ prope portam S. Pauli, vt hẽt liber de Rom. Pontif.in Theodoro. Meminit de huius mar.reliquijs S.Greg.in regiſt.li.12.epiſt. 10.ad Felicem Epiſcopum Meſſanen.

c Hilariæ & ſoc.] De his hac die Beda Vſuard.Ado,& alij. Narratur horum cõſtans martyrium in Actis S. Afræ, quorũ ſupra meminimus Nonis Auguſti.

d Quiriacus & ſoc.] Vſuard.de his etiã & Petrus in catal.li.7.c.55 vbi nonnullorum ex illis nomina exprimuntur.

e Macarij & Iuliani.] Agunt de his etiã Beda,Vſuardus,Ado,ex quibus ceteri.

f Aniceti

f Amiceti & Photini.] De quibus etiam Græci hac die in Menologio.

g Graciliani, aliter Gratiliani, & Felicissimæ.] Quū apud Vsuardum & nõnullos alios manuscrip. Falari legebatur loco Faleria: idcirco & irrepsit error, vt Falari in Piceno legeretur: nã Falaris est ciuitas in Piceno iam pene diruta, vulgo dicta Falarone. Falarienses in Piceno ponit Plinius li.3.c.13. eratq; Falaris sedes Episcopalis, cuius Episcopus sedisse reperitur in Concilio Rom. sub Martino Papæ. At vero non Falari, sed Faleriæ esse legendũ, vetera monumenta ecclesiæ ciuitatis Castellanæ, vbi horum sanctorum sacra corpora asseruantur, & digno honore coluntur (posita sunt enim in ecclesia cathedrali) nos adeo certiores reddiderunt, vt nullus prorsus remaneat dubitandi locus. De Faleria Faliscorũ meminerunt Ptolomęus, Plinius, Strabo, & alij.

h Porcarij abbatis.] Legitur huius ac sociorum martyrium in commẽtario qui fertur Fausti nomine; recitat eum Margar. in to.9. biblioth. sitæ: sed alterius potius cuiusuis auctoris opus, quam Fausti, esse cognoscitur. In vita S. Honorati li.3. c.20.& 24. hæc habentur: Horum, s. Porcarij & sociorũ passionis historia publicè in S. Dei Eccl. legitur die natali eorũ, qui pridie Idus Augusti celebris habetur. Agitur adhuc etiã de eodẽ in vita S. Cæsarij Epi Arelatensis, quã recitat Sur. to.4. die 27. Augusti: Porcarius enim abbas sanctũ Cæsarium monasticis imbuit disciplinis.

i Eusebij episco.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Vixit temporibus S. Leonis Papæ, quando habita Synodo aduersus hæresim Eutychianam nuper Chalcedone à SS. Patribus damnatam, misit inde Synodicam ad eundem Pontificem. Scribit de eodem epigramma S. Ennodius Ticinensis Episcopus, quod incipit: Eusebius Ligurum, &c.

K Herculani epis.] De eo in tabulis ecclesiæ Brixianæ Meminit eiusdem Rempertus eius ciuitatis Episcopus in sermone de translatione S. Philastrij.

13 Idibus Augusti. Luna. A xii

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

ROmæ B. Hippolyti[a] martyris, qui pro confessionis gloria sub Valeriano Imp. post alia tormenta ligatis pedibus ad colla indomitorum equorum, per carduetum, & tribulos crudeliter tractus, toto corpore lacerato emisit spiritum. Passi sunt etiam eodem die B. Concordia eius nutrix, quæ ante ipsum plumbatis cæsa, migrauit ad Dominum; & alij decẽ & nouem de domo sua qui extra portã Tiburtinã decollati sunt, & vna cũ eo in agro Verano sepulti. Apud Forũ Syllę natalis S. Cassiani[b] martyris, qui cũ adorare idola noluisset, vocatis a persecutore pueris, quib. docẽdo exosus factus fuerat, data est eis facultas eum perimendi: quorũ quanto infirmior erat manus, tanto grauiorem martyrij pęnã dilata morte faciebat. Tuderti S. Cassiani[d] Epi & martyris sub Diocletiano Imp. Burgis in Hispania sanctarum[c] Centollæ & Helenę marty-

martyr. Constantinopoli S. Maximi[f] monachi, doctrinâ & zelo Catholicæ veritatis insignis: qui cũ aduersus Monothelitas strenue decertaret, a Cõstãte Imp. hęretico pcisis manib⁹ ac lingua in Chersonesũ relegatus, reddidit spiritũ. Tũc ẽt duo Anastasij eius discipuli, aliiq; plures diuersa tormenta & dura exilia sũt experti. In Germania S. Vuigberti[g] presbyteri & confessoris. Pictaui S. Radegundis[h] Reginæ, cuius vita miraculis & virtutibus claruit.

AVGVSTI 13.

Ippolyti & soc.[a]] De his omnibus Beda, Vsuardus, Ado ac cæteri: meminit eiusdem diei natalis Prudẽtius hymn. 11. Peristepha. his versibus.

Si bene commemini, colit hunc pulcherrima Roma.
Idibus Augusti mensis, vt ipsa vocat.

Narratur horũ martyriũ in Actis S. Laurentij. Scripsit de S. Hippolyto hymnum idẽ Prudẽtius, licet (vt superius diximus) ex tribus Hippolytis vnum faciat. Erat Romæ celeberrimus natalis dies S. Hippolyti, ad quẽ (vt idem auctor pluribus scribit) nõ tm̃ populus Romanus, sed & adiacentes prouinciæ confluere consueuerat. Fuit olim illustris memoria Sãcti Hippolyti, quam eodem hymno Prudẽtius describit: Patebat inde accessus ad cœmeteriũ Cyriacæ, nõ Callisti, vt aliquis existimauit: est ibi & Basilica S. Laurentij in agro Verano, à quo nõ longe posita erat ecclesia S. Hippolyti, cuius antiqua vestigia inter vineta adhuc extare dicuntur. Habetur præterea perelegans sacer hymnus in Breuiar. Toletano institutionis S. Isidori, quo eiusdẽ Hippolyti nobile certamen describitur, & omnia quæ passus est tormenta adnumerantur, illudq; pcipue, cũ ab equis indomitis raptatus atq; discerptus dr̃ ad similitudinẽ antiquioris Hippolyti Thesei filij, de quo Euripides in Phædra: id enim huic profuit nomen Hippolyti, illudente Gentilium crudelitate, vt ex nominis similitudine, consimili mortis genere idem dilaniaretur.

b Cassiani] De eodem hac die Beda, ac cæteri qui supra. Eius insigne martyrium Prudentius cecinit sacro hymno; Mombrit. to. 1. & Sur. to. 4. idem soluta oratione conscriptum referunt, quod & nos manuscr. habemus, ex quibus illud etiam compertum habetur, hunc ipsum Cassianum fuisse Epm̃ Brixiensem, indeque pulsum, Romam venisse, Imolæ consedisse, ibiq; ludum litterarium aperuisse, ac tandem martyrium cõsummasse. hæc fere eadem habet Petrus in catal. lib. 7. ca. 58. At non assentior dicentibus hunc ordinatum esse Episcopum à Fortunatiano Episcopo Aquileię, quem constat vixisse temporibus Cõstantij Augusti, & secta fuisse Arrianum, vt testatur Hiero. de scrip. Ecclesiast. cap. 97.

c Eum perimẽdi.] Graphiis puerorum cõfossum Cassianũ martyrem, eius Acta testantur. Eiusmodi genus supplicij, cum quis graphiis confoderetur, acerbissimũ existimabatur. de eo habes apud Senecã de clementia ad Neron. li. 1. c. 14. cũ agit de Erixonis equitis Romani populari supplicio: de eodemque mortis gñe Suet. in Caio c. 28. hæc ait: Cum discerpi senatorẽ concupisset, subornauit qui ingrediẽtem curiam repente hostem publicum appellantes inuaderent, graphiisq; confossum lacerandum cæteris traderent. Hæc ibi: & paulo superius de alio meminit, ab eodem traditum esse pueris verberandum, c. 17. Testatur idem de Galba c. 17. minutissimis ictibus fuisse excarnificatũ. Hæc autẽ omnia simul ob Christi gloriosam cõfessionẽ expertus est noster Cassianus, vt à pueris & minutissimis graphiorum ictibus sit confossus. Non tantũ autẽ ad inferendam tardam necem stimuli adhibebantur, sed etiam in quæstionibus ad extorquẽdam veritatem: vnde Porcia ad

Brutum

Brutum virum suũ hæc inter alia: Neque enim adeò muliebri sum natura, vt me ad efferendum arcanum vel flamma, vel flagra, vel stimuli adigere possint. hæc apud Dionem lib. 44. at de huius cruciamenti genere superius dictum est die 3. Maij.c.

d Cassiani episco.] Accepimus eius acta ab ecclesia Tudertina, quorũ est exordiũ proœmij: Hortaris me venerande pater Bassiane, &c. Passus hic in persecutione Diocletiani sub Venustiano Consulari.

e Centollæ, & Helenæ.] plurib. de his agitur in breuiar.Burg. De his Vasæ, in chron. Hisp. ex Ioan. Maldonado, Flos sanct. Hisp. & Thes.conc.to.2. vbi agitur etiam de translatione earum sub Alfonso decimo facta.

f Maximi,& soc.] Agunt de Max.Græci pluribus in Menolog. de eo ita in actis S.Martini Papæ & mart. in hist. Miscel.ex Theophane an.8.& 9 Heraclij Imp. Cedren.an.16. Constantis nepotis Heraclij, Zonaras in eodem multo his plura ex actis synodicis de eodem scripsimus in Annal. ecclesi.extãt eiusdem Maximi quamplurima scriptorum monumenta nondũ Latinè edita in bibliotheca Sfortiana.

g Vuigberti.] De quo hac die Beda, qui & de eo sermonem scripsit, est primus ordine inter varios tom.7.col.473.

h Radegundis.] Beda de eodẽ hac die. Huius egregia facta vno lib. scripsit Venant.Fortunatus; altero vero Bandomina monialis: habet vtrũq; Sur.to.1.hac die. & Mombrit.to.2.vit.sanct.Greg. Turon. episc.qui eius temporibus vixit, eamq; sepulturæ mandauit plura de ea testata reliquit, lib.9.hist. Franc.c.2.& c.36.recensetque epist.episcoporum ad eam scriptã: De eius miraculis in lib.de glor.confess.c. 106. Multa præterea de ea Fortunatus scripsit carmine li.8.in cuius exordio eius mirificas canit laudes.de eadem li.11.fuit enim illi familiarissimus idem Fortunatus, eamque præ dilectione & obseruantia matrem appellat, sicut & S.Germanũ Parisiẽsem dicit patrem: vnde ipse de his aliquando.

Hinc retinet mater, me vocat inde pater.
Dulcis vterque mihi, voto amplectente cohæsit.
Plenus amore Dei, dulcis vterque mihi.

De eadẽ Sigeb.in chro.an. Dñi 557. Vincẽtius in spec.li.21.ca.79.80.& 85. Trith. de vir.illustr.ord.sanct. Bened.lib.3.c.30. & alij plures de ea scripserunt. Migrauit ex hac vita (vt ex Greg. Turon.colligitur lib.9.ca.2) anno Domini 590. ipse est annus 12.Childeberti regis Franc.

14 Decimonono Kal. Septemb. Luna. B xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

Vigilia [a] Assumptionis B.Mariæ Virginis. Romæ natalis B.Eusebij [b] presbyteri, qui a Constantio Imp.Arriano ob catholicæ fidei defensionem in quodam cubiculo domus suæ inclusus, ibiq; menses septem in oratione constanter perseuerans, dormitionẽ accepit: cuius corpus Gregorius & Orosius presbyteri colligentes, in cœmeterio Callisti via Appia sepelierunt. In Illyrico S.Vrsicij,[c] mart.qui sub Maximiano Imperatore & Aristide Præside, post multa & diuersa tormenta pro Christi nomine gladio cæsus est. In Africa Sancti Demetrij [d] martyris.

Ff Apameæ

Apameæ in Syria S. Marcelli [e] Episcopi, & martyris, qui cum Iouis delubrum diruisset, a furentibus gentilibus occisus est. Tuderti S. Callisti [f] episcopi & martyris. In Aegina insula S. Athanasiæ [g] viduæ, monastica obseruantia & gratia miraculorum illustris.

AVGVSTI 14.

VIgilia Assumptionis, a] De eadẽ Beda Vsuard. Ado, & alij. Plura de ea Ordo Roma. Amalar. in Antiphon. c. 62. Microl. de obser. eccl. c. 48. & alij, qui scripserunt de diuinis offic. Habemus serm. manuscr. in to. 1. vit. sanct. qui alicubi ea die legi cõsueuit in eccle. incipit: Felix puerperium, &c.

b Eusebij.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, ac ceteri recentiores. recitat eius Acta Mombr. to. 1. habemus eadem manuscr. Est Romæ vetus Titulus S. Eusebij, cuius mẽtio hr̃ in concilio primo, Romæ habito sub Symmacho Papa. Asseruantur illic veneranda corpora SS. Eusebij, Orosij, atque Paulini: multæ que aliorũ martyrum reliquiæ, vt eiusdẽ ecclesiæ vetera monumenta declarant. Eandem ecclesiã Zacharias Papa vetustate collapsam restituendã curauit; hæcq; tam inscriptiones in marmore incisæ, quam etiam liber de Rom. Pontificibus testatur.

c Vrsicij.] Agunt de eodem hac die etiam Græci in Menologio, eiusque martyrij Acta ibidem referunt.

d Demetrij.] De quo in vet. Roma. Martyrol. cui adstipulantur manuscrip. & alij.

e Marcelli episco.] De eodem hac die Græci in Menolog. Eius Acta describit Sozom. hist. lib. 7. cap. 15. Theod. lib. 5. ca. 21 Niceph. libr. 12 cap. 25. 26. Cassiod. in Tripart. & alij. Passus est gentilium factione anno vndecimo Theodosij Imp. ea de causa, quod delubrum illud famosissimum Iouis Apameæ, diuino fultus præsidio est demolitus. In dicto Græcorum Menologio nonnulla de eo habentur, quæ desiderantur in prædictis historicis, vt de munere præfecturæ, qua idem functus est ante episcopatum, & alia.

f Callisti episc.] De quo vet. monumenta ecclesiæ Tudertinæ, quæ manuscr. Romam missa accepimus.

g Athanasiæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. eius autem Acta descripsit Metaphrastes, quæ Sur. retulit in tom. 4. hac die. In quibus dum mentio habetur de S. Ioannicio, qui ea, quæ de ipsa essent futura, præuidit, colligi potest, eam vixisse circa tempora Michaelis, & Theodoræ Augustorum: alia similis eisdem nominis clarissima femina, quæ Constantinopoli vixit cum sancta Matrona, de qua plura in Actis eiusdem Matronæ apud Lipo. tom. 5. Itemque eiusdem nominis alia, de qua inferius ad septimum Idus Octob.

x C Decimooctauo Kal. Septemb. Luna. 15

á	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20

ASsumptio [a] Sanctissimæ Dei genitricis virginis Mariæ. Romæ via Appia S. Tharsicij [b] acolythi, quẽ pagani cũ inuenissent corporis Christi sacramẽta [c] portantem, ceperunt disquirere quid gereret: at ille indignũ iudicans porcis prodere margaritas, tamdiu ab illis mactatus est fustibus & lapidi-

lapidib. donec exhalaret spiritũ: & reuoluto eius corpore sacrilegi discussores nihil sacramẽtorum Christi in manibus, aut in vestib. inuenerunt: Christiani autẽ corpus martyris collegerunt, in cemeterio Callisti honorificè sepelierunt. Tagaste in Africa S. Alipij [d] epi, qui beati Augustini olim discipulus, postea in conuersione socius, in munere pastorali collega, & in certaminibus aduersus hæreticos commilito strenuus, ac demum in cœlesti gloria cõsors fuit. Suessione in Gallijs S. Arnulphi [e] episcopi & confessoris.

AVGVSTI 15.

ASsumptio sanctiss. Dei Genitricis Mariæ.] *a* De eadem celeberrima solemnitate non tantũ Beda, ac ceteri Latinorum hac die agunt, sed & Græci in Menologio, & in nouel. constit. Emmanuel Impe. Mentio habetur de eadem in prædictis actis S. Athanasiæ, de qua pridie actum est. in sacramẽtario S. Gregorij hr̃ de eadem solemnitate præfatio. agitur de eadem in ordin. Rom. in Conc. Mogunt. sub Carolo Magno can. 36. alijsque monumentis, quæ scripta sunt de Diuin. officijs. Antiquitus celebrari consueuisse, Romæ præsertim, festiuitatem Assumptionis Dei genitricis Mariæ, argumento est, quod Nicolaus Papa scribens ad consulta Bulgarorum c. 4. dum commemorat ieiunia antiquitus seruari solita à sancta Romana Ecclesia, recenset inter ea ieiunium celebrari, consuetum ante solemnitatem Assumptionis B. Mariæ Virginis. Est sermo S. Athanasij nomine, quo preclara quidẽ & mirifica de Dei Genitricis Assumptione scribuntur: meritoque ea die in Ecclesia legẽdus ponitur. Verum ille sermo nõ in die Assumptionis, sed Annunciationis habitus apparet ex eius exordio: quẽ potius Cyrilli quam Athanasij esse puto: nã dogma Nestorij auctor insectatur. Ferũtur item duo alij sermones nomine sancti Augustini, quos vt alterius cuiuspiam auctoris potius, quam Augustini, schola Louaniensis in appẽdice collocauit. Rursus autem extat sermo titulo S. Hieronymi ad Paulam & Eustochium scriptus: quẽ nonnulli existimarunt esse illius Sophronij, cuius idem S. Hieronymus meminit in lib. de scrip. eccl. sed neutrius puto; quin potius constat esse alicuius auctoris, qui vixit circa, vel post tẽpora Cõcilij Ephesini, & Chalcedonensis: nullũ enim versatur in destruendis Nestorij atq; Eutychetis dogmatibus: quæ quidem longe post tpa Hieronymi, atque Sophronij in ecclesiam irruperũt. Quod autem scribit Niceph. lib. 17. c. 28. eiusmodi solemnitatem edicto Mauritij Imp statutã: sic accipias, vt eam antea ab ecclesia institutã, ipse in Oriente, sanctione edita, promulgarit. S. Bernardus ad canonicos Lugdunenses epist. 174 non aliunde, quã à S. Dei ecclesia hanc solemnitatẽ se accepisse testatur. In Gallijs vero circa tpa Caroli Magni receptam esse apparet. nam in li. 1. ca. Reg Frãc. c. 163. quo agitur de ferijs. hæc scribũtur in fine: De Assumptione S. Mariæ interrogandum relinquimus. hæc ibi. lib. autem 2. c. 35. & lib. 6. c. 186. ea celebritas Assumptionis inter cæteras recẽsetur, sicut & in Conc. 1. Moguntino c. 36. Extãt de eadẽ celebritate plures Græcorum sermones. Ioannis Damasceni, Andreæ Cretensis, Metaphrastis, & aliorũ: ex Latinis autem S. Bernardi, Absalonis abbatis, Petri Damiani, Honorij Augustodunensis, Autperti abbatis Cassin. Panduļ; hi Capuani mon. Cassin. Gregorij episc. Terracinæ; & S. Brunonis episcopi Signini, vt testatur Petrus diac. mon. Cassin. li. de vir. illustr. dum agit de prædictis auctoribus. extant de eadẽ Guerrici abbatis Ignacẽs.

sermones quatuor. Dicta est eadē solēnitas ob eius excellentiā, Dies Dominæ, sic etenim & Hunni eandem appellare consueuerunt, vt scribit Carthuitius in vit. Stephani Regis: qui amplissimam basilicam in honorem eiusdem solemnitatis erexit.

Quod aūt spectat ad historiam de Assumptione Dei genitricis, ne quid præterijsse videamur, scire debemus, improbatam fuisse ab Ecclesia catholica opinionem Collyridianorum hæreticorum asserentium beatā virginem diuinæ fuisse naturæ, prorsusq; mortis expertem, vt de his scribit S. Epiphan. in panar. hæres. 78. & 79. Humanæ autem tantum eam naturæ fuisse, sed auctam multis, immensisq; prærogatiuis, catholica Ecclesia profitetur. idque cum omnes orthodoxi antiqui patres, tum inter eos idem S. Epiphan. aduersus eos agens, pluribus comprobat; tamen de eius obitu nō audet certi aliquid definire, cum ait: Nō autem oīno definio hoc, & non dico quòd immortalis māsit, sed neque affirmo, an mortua sit. Rursus fuit quorundam opinio dicentium eam martyrio vitam finisse. his aduersatur auctor, qui dicitur Isidorus lib. de vit. & obit. sanct. c. 68. & alij post eum. Supradictæ autem oēs opiniones ab Ecclesia Dei reijciuntur: quæ catholicè profitetur, candē, vt hominē, naturali exitu vita functā. Rei aūt gestæ historia quæ inscribitur de transitu virginis, à Gelasio connumeratur inter apocrypha. dist. 15. c. sancta Romana. putatur ille esse, quæ nomine Melitonis Sardensis legitur: quam & Beda reijcit in retrac. Apos. ca. 8. De eadem Assumptione meminit Dionys. Areopag. de diuin. nom. c. 3. Greg. Turon. de glor. mar. lib. 1. ca. 4. & 9. Plura item refert Niceph. lib. 2. c. 22. & lib. 15. c. 14. eaque ex maiorum traditione à Iuuenale episcopo Hierosolymitano conscripta; Ioannes Damascenus, Metaphrastes, Glicas, & alij fere eadem.

Quid autem de his senserint maiores (vt prætereamus apocryphum illud S. Hieronymi nomine cōscriptum) Vsuard. & Ado, cum hac die celebrari dicant Dei Genitricis dormitionem, de Ecclesiæ iudicio verba hæc subdunt. Plus elegit sobrietas Ecclesiæ cum pietate nescire, quā aliquid friuolum, & apocryphum indè tenendo docere. hæc illi. Porro Dei ecclesia in eam partem propensior videtur, vt vna cum carne assumpta sit in cælum: nam in huius diei celebritate illas sanctorum patrum homilias legendas tradidit, quibus eadem de eius assumptione firmātur: quæ quidem sententia cum plurimorum Theologorum auctoritate, tum etiā communi consensu fidelium iam recepta videtur.

Quoniā autē tempore sanctissima Dei Genitrix ex hac vita migrauit; diuersæ feruntur sententiæ. Eusebius in primis eius ex hac vita transitum ponit anno à Christo Domino 48. aitque: Maria virgo Iesu Christi mater ad filium ad celum assumitur, vt quidam fuisse sibi reuelatum scribūt. hæc ille. Rursus autē ex alia quadam reuelatione scribit S. Antonin. in 3. part. tit. 19. ca. 11. in fi. post annum elapsum ab Ascensione filij, & tot dies, quot intercurrunt ab eo tempore vsque ad 15. Augusti, eam esse defunctam, ac demū post alios 40. dies ab eius obitu assumptā esse in cęlū 9. Kal. Octob. ex hac sententia addicta vīt ad Martyrologiū Bedæ, ea die, hæc verba.

Secunda Assumptio S. Virginis Mariæ. De eadē hęc Belethus c. 147. Mulier, inquit, quædā religiosissima appellata Elizabeth, quæ nunc etiam in viuis est, habitat in finibus Saxoniæ, ait. lib. 4. ca. 1. sibi reuelatū, quod circiter dies 40. assumptū fuerit corpus post Assumptionem animę, de qua re opusculum quoddam composuit, sed non est in Romana ecclesia comprobatum, &c. Ex hac itaque simili reuelatione alicui placuit ad Bedam adijcere secundam Assumptionem eiusdem virginis Mariæ. Antoninus autem dum de his agit, dicit eam fuisse S. Elizabet filiam regis Hungariç, vxorem quondam Lantgrauij, quam Gregorius nonus retulit inter sanctos, cuius tamen de ea re sententiam minus probari testatur: aitque: Nec propterea detrahimus sanctitati

eius:

eius: quia non semper, quæ sancti viderunt in spiritu, eadem vt prophetæ viderunt, sed iuxta suas mente conceptas imaginationes, hæc ille. ac de his satis modo, sed locupletius in Annalibus.

b Tarsicij.] De quo etiam hac die Beda, Vsuar. Ado, & alii, iidemque omnes ex actis S. Stephani Papæ, & martyris, in quibus eius certamen describitur.

c Sacramenta portantē.] Nō est, quod mireris, cū audis acolythum Christi corporis sacramenta portātem: olim etenim ingruentibus in Christianos persecutionibus, laicis etiā domum ferre Eucharistiam, certis diebus sumendam (quod non esset liberum, cum vellent ad ecclesiam conuenire, ac synaxim celebrare) permissum erat. id habes ex Tertul. lib. 1. ad vxorem, Cypria. lib. de lapsis, Clemens Alex. lib 1. Strom. atque alijs. Quod autem magis mireris illud est; quod reddita pace Ecclesiæ, sub Christianis atque orthodoxis Imp. idem vsus diuturnus aliquandiu permansit. habes de his complura exempla, vt ex Greg. Nazianz. orat. in laudem Gorgoniæ; Hieron. apolog. pro libris aduersus Iouin. ad Pammachium, cum ait: Quod in ecclesia non licet, nec domi licet, Ambr. in orat. in funere fratris Satyri: ante hos S. Basilius eadem scribit ad Cæsaream Patriciam de perceptione sacramentorum, his verbis: Tempore persecutionis cogi quempiam, absente sacerdote aut ministro, cōmunionem sua manu sumere, minimè absurdum esse, superuacuum est ostēdere, cum eius rei etiam longa consuetudo reb. ipsis fidem faciat. Nam omnes qui per solitudines monasticam vitam agunt, vbi nō adest sacerdos, cum domi cōmunionem habeant, per se ipsos accipiunt, &c. Hanc epist. è bibli. Card. Sirleti acceptam, meus Antonius Agellius græcis facultatib. egregiè excultus in Latinum transtulit, eiusdemq; mihi copiam fecit, quam postea à Cutheberto Tonstallo in priori lib. de veritate Corporis & Sanguinis Domini Græce, Latineque simul editam reperi. Sed ne imposturam credas; habes eādem citatam, & ex ea fragmentū recitatum ab Anastasio Niceno in lib. quæstionum; licet pro Cęsarea habeat Cęsanum. Suppetunt de eadem re, complura alia exempla in Prato spirituali, quibus proditur perseuerasse eundem vsum etiam temporibus Zenonis, Anastasii, ac Iustini Impp. quibus tēporibus, cum Hormisda Papa Romanæ pręsideret ecclesiæ, in Occidente celebrata est synodus Cęsaraugustana, in qua ea cōsuetudo antiquata habetur his verbis: Eucharistię gratiam, si qui probatur accepta non consumpsisse in ecclesia, anathema sit in perpetuum. At in Oriente vsum illum sumendi manib. Eucharistiā diutius perseuerasse, satis liquet ex cano. 102. Sextæ synodi in Trullo habitæ, ibi & de manuum compositione secundum ea, quę habet Cyrillus in mystagog. quinta in fine. De eiusdē ritus vsu in Ecclesia Occidentali, inter alios fidem facit etiam S. Aug. serm. 252. de temp. dum ait: Omnes viri quando cōmunicare desiderant, lauant manus suas, & omnes mulieres nitida exhibent linteamina, vbi corpus Christi accipiant. Hæc Augustinus. Porro ob eam causam illud ipsum linteamē maiores nostri, Dominicalem dicebant; de quo in Concilio Antisiodorensi c. 42. hæc leguntur: vt vnaqueq; mulier, quādo communicat, Dominicalem suam habeat; quod si non habuerit, vsq; in alium diem Dominicum non communicet. Hinc est, quod & superius can. 36. hæc habet: Non liceat mulieri nuda manu Eucharistiam sumere. Et canone 38. Nō liceat mulieri manum suam ad pallas Dominicas mittere. Ex his igitur videmus, etsi viris, fœminis tamen inconcessum, nuda manu Eucharistiam sumere, sed tantum velamine.

d Alipij Episcopi.] De eo S. Aug. frequentissime, vt lib. confess. 6. c. 7. & seq. lib. 9. c. 4. 5. de ciuit. Dei lib. 22. c. 8. epist. 67. 224. 225. & 241. de eodem S. Hiero. ad August. epistola S. Paulinus episcopus Nolan. apud Aug. epist. 24. 33. 35. & 36. Interfuit cum cæteris Africanis episcopis concilio Mileuitano, quod (vt superius diximus) Mileui in Numidia est celebratum, aduersus emergentem Pelagii hæresim, alijs etiam concilijs Carthaginensibus presto fuit. functusq; est lega-

tione Romam ad Bonifacium Papam, à quo humanissime susceptus est, vt scribit idem August. lib. contra duas epist. Pelagij c. 1. & ad Quoduultdeum epist. 4. tom 6. circa princ.

e Arnulphi Episcopi.] Scripsit vitam eius Lisiardus eius successor quam habet Sur. to. 4 de eodem Sigebert in chron. ann. Dom. 1087. Trith. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3 c. 326. & Molan. in Indic. sanct. Belgij. excessit ex humanis anno Domini 1087.

ix D Decimoseptimo Kal. Septemb. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

Romæ S. Titi [a] diaconi, qui Vrbe a Gothis occupata pecunias pauperibus distribuens, a tribuno barbaro iussus est occidi. Nicææ in Bithynia S. Diomedis [b] medici, qui in persecutione Diocletiani pro Christi fide gladio cæsus martyrium cõpleuit. Item sanctorum triginta [c] trium Martyrum. Ferentini in Hernicis S. Ambrosij [d] cẽturionis, qui in persecutione Diocletiani varijs modis cruciatus, nouissime per ignẽ illæsus transiẽs, demersus in aquã, eductus est in refrigerium. Mediolani depositio S. Simpliciani [e] episcopi, SS. Ambrosij & Augustini testimonio celebris. Antisiodori S. Eleutherij [f] Epi. Nicomediæ S. Arsacij [g] confessoris, qui sub Licinio persecutore militia relicta, solitariã vitã ducens, tantis virtutibus claruit, vt & dæmones expulisse, & ingentẽ draconẽ orãdo interemisse legatur; deniq; futurã ciuitatis cladem prænuncians, in oratione spiritum Deo reddidit. Cracouiæ in Polonia S. Hyacinthi [h] confessoris, ordinis Prædicatorũ, quẽ Clemens Papa VIII. in SS. numerũ retulit. In Gallia Narbonensi apud Montẽ Pessulanũ depositio beati Rochi [i] confessoris, qui multas Italiæ vrbes a morbo epidemiæ signo crucis liberauit: cuius corpus Venetias postea translatum fuit. Romæ. S. Serenæ [k] vxoris quondam Diocletiani Augusti.

AVGVSTI 16.

Titi diaconi. a] Agit de eodẽ sanctus Prosp. in chron. Theodosio duodecimum & Valentiniano secundum Consl. quo anno trucidatus est à Gothis Arrianis.

b Diomedis.] Græci etiam hac die de eodem agunt in Menolog. vbi & martyrium eius describitur. Cedren. in comp. in Basilio Imp. hæc ait: Basilius porro celeberrimum in martyrum numero Diomedem pretiosissimis & splendidis donatijs & prædiis amplos habentib. red-

ditus

ditus locupletauit, atque exornauit. hæc ille Vsuardus tam de Diomede, quam sociis agit 4. Idus Iunii.

c Trigintatrium martyrum.] De iisdē hac die Græci in Menologio, ignique absumptos ferunt.

d Ambrosii Centurionis.] Huius acta manuscr. ab ecclesia Ferentinate accepimus, quorum est exordium: Cum omnipotentis Dei clementia, &c.

e Simpliciani Episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolan. scribit de eo Paulinus in vita S. Ambrosij, August. libr. 8. confess. cap. 2. 3. & 5. Mentio fit de eo in Concil. 3. Chartag. cap. 48. extant ad eundem S. Ambrosij complures epistolæ, ad eum S. Augustinus inscripsit duos libr. de diuers. quæstionib. quorum meminit in retract. lib. 2. cap. 1. & de prædest. sanct. libr. 1. ca. 4. scripsit ad eundem S. Vigilius episcopus Tridentinus libellum de martyribus. Extat de eodem epigramma Ennodij Ticinensis, cuius est exordium: Ambrosius linquens viduatæ, &c.

f Eleutherij episco.] Interfuisse hic reperitur Concilijs Aurelienensibus, 2. 3. 4. & 5. numeraturque eius sedis episcopus decimussextus. sedit an. 8. mens. 8. dies 9. temporibus Pelagij Papæ, vt habent tabulæ eius ecclesiæ, quas descripsit Demochares lib. de sacrif. Miss.

g Arsacij.] Agunt de eodē Beda, Vsuardus, Ado, qui tamen Vrsacium vocant, sed Græci, qui eius res gestas describunt, dicunt Arsacium, vt Sozom hist. lib. 4. ca. 15. & Niceph li. 9. c. 38. Vixit autem temporibus Iuliani Apostatæ Arsacius alter Rex Armeniæ Christianus, in quem ob odium in Christum idem impius Imper. se illiberalem nimis exhibuit, de quo Sozom. lib. 6. c. 1. & Ammian. Marcellin. frequenter meminit.

h Hyacinthi.] Extat in archiuo Cracouiensis ecclesiæ vetus liber de B. Hyacinthi vita & miraculis à F. Stanislao lectore Cracouiensi ordinis Prædicatorum ante annos fere 260. conscriptus. De eodem agunt chron. & historiæ Polonorum, Harthmannus Schedel artis medicæ doctor in commēt. de Sarmatia, dum agit de Cracouia, Martinus Cromer. lib. 7. & 9. de orig. & reb. gest. Polonorum, Leander Albertus lib. 5. de viris illust. ordinis Prædicatorum, Ferdinandus de Castel. in hist. S. Dominici lib. 1. c. 48. & alij, qui chronic. & de viris sanctis eiusdem ordinis scripserunt. Demum R. F. Seuerinus Cracouiensis, sacræ Theologiæ magister ex eodem ordine, libellum edidit de vita, miraculis, & actis canonizationis eiusdem Sancti. Decessit sanctissimus Hyacinthus ex hac vita an. Dñi MCCLVII. die xv. Augusti, sanctitate ac miraculis clarus. Eum Sanctiss. D. N. Clemēs VIII. Pontif. Max. an. Dñi MDXCIV. Pontifi. sui tertio, xv. Kal. Maias Romæ in Vaticana basilica solemni ritu SS. catalogo adscripsit, eiusq; festum decimasexta Augusti die annis singulis in Ecclesia Catholica celebrari statuit: de qua re Pōtificium diploma extat eodem anno & die canonizationis datum, cuius initium est: Benedictus Pater misericordiarum.

i Rochi.] Huius res gestæ scriptæ sunt à Francisco Diedo, & Petro Pino, habetque eiusdem acta Claud. de Rota in leg. sanct. c. 191. Petrus in catal. appendice ca. 15. De eodem Crantz. in Metrop. Saxon. lib. 9. ca. 25. scribit idem Died. eum obijsse diem anno Dñi 1327. anno autem 1414. innotuisse patribus Concilij Constantiensis, quorum decreto ad propulsandam ingruētem luem eidem honores sanctis debiti sunt impensi: nam & solemni pompa eius imaginem, omni comitante populo, per vrbem detulerunt: quo facto, illa pestis mox euanuit. Inde vero exemplum sumptum est, vt vbique locorum eius venerandæ imagines, altaria, sacella, ac denique templa erecta fuerint. Translatum eius corpus Venetias ferunt anno Domini 1485.

K Serenæ.] De qua Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Agitur de ea in actis sanctæ Susannæ martyris, itemq; in rebus gestis sancti Marcelli Papæ, & alijs martyrum actis, licet penes scriptores Gentiles de ea nulla mentio habeatur: nec mirum, cum Diocletiani res gestæ remanserint obscurissime, deperditis illorum commētarijs, qui eas exacte fuerant prosecuti.

viij E Sextodecimo Kal. Septemb Luna, 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

Ctaua [a] Sancti Laurentij martyris. Cartagine in Africa Sanctorum mart. Liberati [b] abbatis, Bonifacij diaconi Serui, & Rustici subdiaconorũ, Rogati, & Septimi monachorum, & Maximi pueri, qui in persecutione Vuandalica sub Hunnerico Rege pro confessione catholicæ fidei, & vnici baptismatis defensione varijs & inauditis supplicijs exagitati, demũ super ligna, quib. concremandi erãt, clauis confixi, cũ ignis sæpius accẽsus fuisset, ac diuinitus semper extinctus, eius iussu remorum vectib. percussi, & cõminutis cerebris enecati, speciosum cursum certaminis sui, coronante Domino perfecerunt. Cæsareæ in Cappadocia natalis S. Mamantis [c] marty. qui a pueritia ad senectutem vsque longum mart. duxit, & tandem imperãte Aureliano, sub Alexandro præside illud feliciter cõsummauit: quem sancti patres Basilius & Greg. Nazia. summis laudib. celebrarũt. In Achaia S. Myronis [d] presby. & mart. qui sub Decio Imp. & Antipatre pręside post multa tormenta Cyzici capite truncatus est. Nicomedię SS. mart. Stratonis, [e] Philippi, & Eutychiani, qui damnati ad bestias, & nihil læsi, per ignem mart. consummarũt. Ptolemaide in Palęstina SS. marty. Pauli, [f] & Iulianæ sororis eius, qui sub Valeriano passi sunt. Interamne S. Anastasij [g] episcopi & confessoris.

AVGVSTI 17.

Ctaua S. Laurentij. *a*] De eadem Beda, ac cæteri omnes. Radulphus obseruat. cano. c. 19. adnumerat eam inter maiores octauas.

b Liberati & soc.] Agunt de his hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eorum res gestas scripsit Victor Vticensis libr. 3. de persecut. Vuandal. & libello seorsum posito in appendice eius operis. Cum ibi passi legãtur sexto Non. Iulij, hac tamen die de his prædicti omnes agunt, fortasse ob factam ea die translationem.

c Mamantis.] De quo Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri Latinorum; Græci autem in Menologio ad 4. Non. Septemb Erat olim Romæ celebris huius martyris memoria, in eius basilica S. Gregorius Papa habuit homiliam trigesimam quintam in Euangelium die natali ipsius. Extat de eodem egregia homilia S Basilij, agit & de eo S. Gregorius Nazianzenus in oratione in nouam Dominicam in fine, vbi de eodem Niceta plura in schol. Metaphrastes ex antiquioribus monumentis edidit eius acta, quæ refert

Lipom.

Lipom.tom.6. & Sur.to.4. consueuit celebrari in Oriente eiusmodi solemnitas vigilijs præcedentibus, vt ex actis Danielis Stylitæ apparet. Huic martyri Gallus, & Iulianus Constantij Imperat. nepotes seorsum quisque suum conati sunt templum erigere: sed Iuliani, qui simulate agebat, frustratum est opus; Galli autem perfectum finem consecutum est, vt scribit Sozom.hist.lib.5.c.2. & Niceph. lib. 10.c.1. De alia eiusdem sancti perillustri basilica Constātinopoli erecta agit Niceph. lib. 18. c.41. De ponte ad sanctum Mamantem vide Suidam in histor. De reliquiis eius Hierosolymis positis, consule Fortunatum in Actis S. Radegundis libro 2. vbi de eius digito in Gallias translato.

d Myronis.] De quo Græci in Menologio hac die, vbi pluribus martyrij eius acta describuntur.

e Stratonis & soc.] Agunt de his item Græci hac die. Beda autem supra xviij. Kal.Septembr.

f Pauli, & Iulianæ.] Græci itidem de his in Menologio. Acta autē eorum fusius descripsit Metaphrastes: qua extant apud Lipom.tom 7.Sur.to.4.

g Anastasij Episc.] De quo tabulæ, ac vet. monumenta eius Ecclesiæ.

18 Quintodecimo Kal. Septemb. Luna. F vij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

Rænestę natalis S. Agapiti [a] mart. qui cum esset annorū xv. & amore Christi feruerct, iussu Aureliani Imperat. tentus est, ac primo neruis crudis diutissimè cæsus, deinde sub Antiocho præfecto grauiora supplicia passus, exinde cum ex præcepto Imperatorio leonibus obijceretur, & minime læsus esset, gladio ministrorum coronandus percutitur. Romæ Beatorū Ioannis [b] & Crispi presbyt. qui in persecutione Diocletiani multa sanctorum corpora officiosissime sepelierunt, quorum meritis & ipsi postmodū sociati, gaudia vitæ æternæ meruerunt. Ibidem SS. mart. Hermæ, [c] Serapionis, & Polixeni, qui per angusta, saxosa, & aspera loca raptati, animas Deo reddiderunt. In Illyrico SS. mart. Flori [d] & Lauri artis lapicidinæ, qui consumptis martyrio eorum magistris Proculo & Maximo, sub Licione præside post multa tormenta in profundum puteum sunt demersi. Myræ in Licia SS. mart. Leonis [e] & Iulianæ. Metis in Gallia sancti Firmini [f] episcopi, & confessoris. Romæ via Lauicana S. Helenæ [g] matris Constantini Magni piissimi Imperatoris, qui primus Ecclesiæ tuendæ atque amplificandæ exemplum cæteris principibus præbuit.

AVGV-

Capiti.[a]] De quo pluribus Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Recitat eius Acta Mombritius tomo 1. sed admodum deprauata, Petrus item in catal. libro 7. cap. 74. Celebris est ipsius memoria Pręneste, vbi sacræ eiusdem reliquiæ asseruantur.

b Ioannis & Crispi.] Agunt de his Beda, & alij, qui supra, nec non Petrus in catal. lib. 7. cap. 75.

c Hermæ, & soc.] De ijsdem agunt etiam græci hac die in Menologio, vbi ijdem eorum passionis Acta breui compendio referunt.

d Flori, & Lauri.] Græci itidem de his agunt hac die in Menologio, & genus martyrij describunt, quod passi sunt.

e Leonis, & Iulianæ.] De quibus ijsdē qui supra in eodem Menologio.

f Firmini epis.] Agit de eodem Molan. in addi. ad Vsuardum. Legitur Firminus episcopus inter alios episcopos, qui interfuerunt concilio Agathensi in gallijs celebrato, anno Dñi quingentesimo sexto. Fuit hic vndecimus eius sedis episcopus, vt produnt tabulæ ecclesiæ Metēsis, quas descripsit Demochares li. de sacrif. Missæ.

g Helenæ.] De eadem hac die Vsuardus, & Ado. Adstipulanturq; vet. manuscrip. græci autem ad xij Kal. Iulij. Scribunt eius res gestas Eusebius in vit. Constantini lib. 3. c. 41. 42. & sequen. Ruffin. hist. lib. 1. cap. 7. 8. Seuer. hist. lib. 2. Paulinus episto. 11. ad Seuerum, Ambros. in oratione dictā in funere Theodosij, de ea item in actis S. Siluestri, in concilio Romano sub Siluestro can. 20 & in libello de munif. Constant. Ex græcis autem historicis post Eusebium, scribit Socr. lib. 1. cap. 12. & 13. Sozom. lib. 2. cap. 1. libro 1. cap. 18. Nicephor. lib. 8. cap. 31. & alij recentiores. Romæ eam obijsse diem; ibiq; sepulchro conditam tradit Niceph. lib. 8. cap. 3. & libellus supra citatus de munif. Constant. nec non & Suidas in historicis in verbo Vestales. De reliquiarum eius translatione agit Sigeber. in chron. anno 849. Viget nobilis memoria sanctæ Helenæ Romæ in Atrio Sessoriano in basilica dictā Sanctæ Crucis, quam constat olim appellatam esse basilicam Helenianam; vt apparet ex actis Xysti Papæ tertij, quibus agitur de damnatione Bassi Exconsulis. Aliæ ferè de ea innumeræ memoriæ erant, vt Constantinopoli, de qua in Authentic. vt determ. sit nu. cler. coll. 1. tit. 3. Itemq; Pontus Polemaicus, sic dictus à Polemone Rege, (vt colligitur ex Tacito libro 2.) vixit temporibus Augusti & successorum Imperatorum. Helenopontus ab Helena matre Constantini meruit appellari, vt nouella constit. 28. de moderatore Helenoponti coll. 10. erat in Bithynia ciuitatis Helenopolis ab ea dicta, & aliæ multæ de ea antiquæ memoriæ, quas enumerare omittimus, de his siquidem vberius egimus in Annalib. ecclesi. vbi de eadem, quod Britanna fuerit, & non græca, aduersus Græcorum assertiones pluribus disserimus.

vj G Quartodecimo Kal. Septemb. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24

Omæ S. Iulij [a] Senatoris [b] & martyris, qui Vitellio iudici traditus, & ab eo in carcerem trusus, iubente Commodo Imp. tamdiu fustibus cæsus est, donec emitteret spiritum, cuius corpus in cœmeterio Calepodij via Aurelia sepultum fuit. In Cilicia natalis S. Andreę [c] tribuni, & sociorum

rum militum, qui victoria de Persis diuinitus adepta ad fidem Christi conuersi, & hoc nomine accusati, sub Maximiano Imp. in angustijs Tauri mõtis ab exercitu Seleuci præsidis trucidati sunt. In Palæstina S. Timothei [d] martyris, qui in persecutione Diocle. sub Vrbano præside post multa superata supplicia, lento igne cõbustus est. Passi sunt etiam ibidem Thecla & Agapius, illa feris exposita, earum dentibus laniata transiuit ad sponsum: Agapius vero plurima tormenta perpessus, ad maiora certamina fuit dilatus. Anaginæ S. Magni [e] Episcopi & martyris, qui in persecutione Decij necatus est. In Prouincia apud castrum Brincolam depositio S. Ludouici [f] episcopi Tolosani, vitæ sanctitate & miraculis clari; cuius corpus inde Massiliam translatum, in ecclesia Fratrum Minorum honorificè conditum est. In Gallia in pago Sigisterico B. Donati [g] presbyteri & confessoris, qui ab ipsis infantiæ rudimentis mira Dei gratia præditus, anachoreticam vitam multis annis exegit, & miraculorũ gloria clarus migrauit ad Christum. In territorio Bituricensi S. Mariani [h] confessoris. Mantuæ sancti Ruffini [i] confessoris.

AVGVSTI 19.

VIij. a] Beda, Vsuard. Ado. & alij recentiores de eodem hac die, addit & Beda alios, qui prædictum Iulium fide Christiana imbuerunt, de quibus inferius agitur ad viij. Kalend. Septemb. Recitat eius acta Mombrit. tom. 2. Vincent. lib 11. cap. 119. quæ & apud Sur. tomo 7. habentur die 25. Augusti. eadem Petrus in catal. lib. 7. cap. 79 extant eadem apud nos manuscr. quorum est exordium: Regnante Commodo, &c.

b Senatoris.] Quod autem ad dignitatem Senatoriam pertinet, impossibile erat Senatorem, cum in Christum credidisset, in Senatu vlterius permanere: nam necesse erat vel Christianum Senatorem à Senatu abire, vel à Christiana religione discedere. Augustus enim Imp. lege statuerat, vt Senatorum quisque antequam suo loco consideret, thure ac mero supplicaret apud aram eius dei, in cuius templo coiretur. hæc Suet. in Octauio cap. 35. Tantum enim in templis Senatus cogebatur, immolabaturque sacrificium, atque primum de rebus diuinis, inde de humanis sermo habebatur. hæc pluribus ex M. Varrone & Gell. libro 14. cap. 7.

c Andreæ tribuni, & sociorum.] De his hac die Vsuardus, & Ado; licet Andream cum sancto Magno confundant. Græci item de his in Menologio hac die, adduntque duo millia quingentos & nonagintatres socios, qui cum eo sunt passi. Horum acta ex antiquis codicibus edidit Metaphrastes, quæ recenset Lipom. tomo septimo, & Sur. tomo quarto.

d Timothei, Theclæ, & Agapij.] De ijsdem Græci etiam agunt hac die. Horum autem acta scripsit Euseb. histor. lib. octauo. cap. 13. & decimosexto. Passi sunt Timotheus & Thecla anno secundo persecutionis Diocletiani, Agapius autem quarto eiusdem martyrium consummauit xj. Kalend. Decembris, vt ex prædictis eorum actis apparet.

e Magni

e Magni Episcopi.] De quo tabulæ & vetera monumenta ecclesiæ Anagninæ. cuius res gestas manuscript. inde missas accepimus; reperimus eadem in nostra bibliotheca tomo septimo, plura, de eodem in actis Sanctæ Secundinæ, quæ ibidem celebratur, de qua superius actum est. Agunt alij hac die de alio Magno martyre, de quo & Petrus in catologo libro septimo, cap.76. Fuit item alius Sanctus Magnus Episcopus Altinensis, de quo apud eumdem in appendice cap.17.

f Ludouici Episcopi.] Huius acta recitat Sur. tomo quarto, Martin. Polon. in chron. Antonin. parte tertia, titulo vigesimoquarto, capit. decimoquarto, & nouissime Chron. Franciscan. part. secunda, libro sexto, obijt anno Domini 1297. Ioannes Papa vigesimusſecundus retulit eum inter sanctos, qua de re extant litteræ Apostolicæ, quibus eius res gestæ recoluntur.

g Donati.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. libro 7. cap.78. & alij recentiores.

h Mariani.] Agit de eodem hac die Vsuardus. Pluribus autem Gregor. Turon. de gloria confess. c.81.

i Ruffini.] De eo vet. manuscript. ex quibus & Galesinius hac die, & Maurolycus.

V A Tertiodecimo Kal. Septemb. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

IN territorio Lingoniensi depositio S. Bernardi [a] primi Clareuallensis abbatis, vita, doctrina, & miraculis gloriosi. In Iudea S. Samuelis [b] prophetæ, cuius sacra ossa, (vt B. Hieronymus scribit) Aecadius Augustus Constantinopolim transtulit, & prope Septimum collocauit. Eodem die S. Lucij [c] senatoris, qui perspecta constantia Theodori Cyrenensis episcopi in martyrio positi ad fidem Christi conuersus, ad eam etiam Dignianum præsidem pertraxit, cum quo Cypru͂ profectus, cum ibi alios Christianos pro confessione Domini coronari videret, vltro se ipsum obtulit, & eandem martyrij coronam capitis obtru͂catione, promeruit. In Thracia SS. triginta [d] septem martyrum, qui sub præside Apelliano pro Christi fide manibus pedibusq; præcisis, in caminum ardentem iniecti sunt. Item SS. martyrum Seueri [e] & Memnonis centurionis, qui eodem mortis genere consummati, victores abierunt in cœlum. Cordubæ SS. martyrum Leouigildi [f] & Christophori monachorum, qui in Arabum persecutione, pro Christianæ fidei defensione in carcerem coniecti, ac mox ceruicibus abscisis igni traditi, martyrij palmā adepti sunt. Romæ B. Porphyrij [g] hominis Dei, qui sanctum martyrem Agapitum erudiuit in fide, & doctrina Christi. In Herio

insula

insula sancti Philiberti [h] abbatis. Albæ in Pannonia sancti Stephani [i] Regis, qui diuinis virtutibus exornatus, primus Hungaros ad fidem Christi conuertit. In castro Cainone sancti Maximi [k] confessoris, discipuli beati Martini episcopi.

AVGVSTI 20.

Bernardi abb. a] De eodem hac die cætera Martyrologia. Huius res preclare gestas Guiliel mus abb. Bonæuallis, & Godefridus monachus Claræuallensis digesserunt libris quinque; qui adhuc vberiores redderētur ex ipsius episto lis, alijsq; tum eius, tū aliorū scriptis. Migrauit ex hac vita, anno à Christo Dño 1153. quē Alexāder Papa tertius inter sāctos cēsuit adnumerādū. Extant de ea re litterę Apostolicę datæ Anagniæ xv. Kal. Februarij, anno 6. Pontificatus eius, Christi autem 1165.

b Samuelis Prophetæ.] De eo Beda, Vsuardus, Ado, & alij recētiores, nec non & Greci hac die in Menologio. Eius acta ex diuinis scripturis omnibus patent, quę & Iosephus prosequutus est Iudaic. antiquit. li. 5. & 6. & alij, qui libros Regū exposuerūt. De celebri aūt translatione reliquiarū egit S. Hieron. lib. aduersus Vigilantium, Nicep. lib. 14 cap. 10. Sub Attico episcopo Constantinopolitano eas allatas esse Cōstantinopolim, locatasque in templo ad Septimū posito, scribit Theodorus lector in collectam, lib 2. De templo in honorem eiusdem prophetæ Samuelis erecto meminit Procop lib. 5. de ædificijs Iustinian. Imp.

c Lucij.] Agunt de eodem Græci in Menologio hac die, eiusque martyrium referunt, prout etiam hic narratur.

d Triginta septem martyrum.] De his item hac die Græci in Menologio.

e Seueri, & Memnonis.] Græci etiam de ijsdem vbi supra in Menologio.

f Leouigildi, & Christophori.] Agunt de his hac die Beda, & Vsuardus, cæterique recentiores, acta autem ipsorum scripsit S. Eulogius in memo. sanct. lib. 2. ca. 11. passosque tradit hac die æra octingentesima nonagesima, anno à Christo Domino 852.

g Porphyrij.] De eodē Beda ac cæteri. eius martyriū, descriptū habetur in actis S. Agapiti, de quo supra xv. Kal. Septem.

h Philiberti abbatis.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri recentiores Extant eius acta apud Sur. to 4. Plura de eodem in gestis S. Aicardi, apud eumdem Sur. tom. 5. & in vit. S. Austrebertæ virg. apud Sur. to 1. die 10. Februa. Sigebert. in chron. anno 649. Vincent. lib. 23. Trithē de vir. illustrib ord. S. Bened. lib. 3. c. 97. vixit temporibus Dagoberti Regis Francorum, ac filiorum.

i Stephani.] Hac die translatum est corpus eius; migrauit autem ex hac vita xviij. Kal. Septemb. anno Domini 1034. scripsit eius vitam Cartuitius Episcopus, quam retulit Sur. in to. 4. De eodem plura in actis S. Gerardi, & in vita S. Americi, Leo Ostien. in chron. Cassin. libro 2. cap. 79. nouissime Bonfien. de reb. Vngaric. decad. 2. lib. 1. & alij.

K Maximi.] De eo scribit Greg. Turon. de glor. confes. cap. 22. citatque eius acta scripta carmine. Vixit temporibus Theodosij Imp. de eodem Molan. in addit. ad Vsuard. hac die.

B Duodecimo Kal. Septemb Luna. 21 iiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

Ro-

ROmæ in agro Verano S. Cyriacæ [a] viduæ & martyris, quæ in persecutione Valeriani cum se suaq; omnia in Sanctorum ministeria impendisset, demum pro Christo martyrium subiens, vitam quoq; ipsam libenter impendit. Salonæ S. Anastasij [b] Cornicularij, [c] qui cum videret beatum Agapitum constanter tormenta perferentem, conuersus est ad fidem, & pro confessione nominis Christi iubente Aureliano Imperatore interemptus martyr migrauit ad Dominum. In Sardinia natalis SS. martyrum Luxorij, [d] Ciselli, & Camerini, qui in persecutione Diocl. sub Delphio præside gladio cæsi sunt. In territorio Gualitano S. Priuati [e] Episcopi & martyris, qui passus est in persecutione Valeriani & Gallieni. Eodem die SS. martyrum Bonosi [f] & Maximiani. Fundis in Latio S. Paterni [g] martyris, qui ab Alexandria Romam veniens ad Apostolorum memorias, & inde in agrum Fundanum secedens, cum martyrum corpora sepeliret, à tribuno comprehensus, in vinculis expirauit. Edessę in Syria SS. martyrum Bassæ, [h] & filiorum eius Theogonij, Agapij, & Fidelis, quos in persecutione Maximiani pia mater exhortans, martyrio coronatos præmisit ad palmam, & truncato capite gaudens secuta est cum victoria. Veronæ S. Euprepij [i] Episcopi & confessoris. Item sancti Quadrati [k] Episcopi.

AVGVSTI 21.

CYriacæ. a] De ea prædicta sæpius citata manuscrip. in quibus hęc etiam adduntur: Tandiu scorpionibus cæsa est, atque plumbatis, vsque dum spiritum exhalaret. Habemus eiusdem Acta manuscript. Plura de ea habentur in Actis S. Laurentij. Huius nomine appellatum est nobile cęmeterium positum in agro Verano, quod describi à Prudentio in hymno 11. de S. Hippolyto, rem accurate intuenti patebit. Corpus S. Cyriacę viduæ translatum est à Sergio Papa Secundo in Titulum Equitij, vt docet vetus inscriptio illic marmori incisa.

b Anastasij.] De hoc Anastasio plura scripta habentur in Actis S. Agapiti, de quo supra decimoquinto Kal. Augusti.

c Cornicularij.] Quod autē ad Cornicularij nomen spectat, erant in Castrensi militia nobilis ordinis equites merentes Corniculo, quod erat ornamentum militare, à quo dicti Cornicularij: vnde Liuius in 10. Omnes ob insignem in multis locis nauatam operam Papyrius Corniculis armillisq; donat. Plin. de viris illustrib. de M. Aurelio Scauro meminit, quod primus in Hispania Corniculum meruit. idem Suet. de Orbilio in libello de Grammat. Est tit. in Cod. Theod. lib. 8. de cohortalibus principibus Cornicularijs. Porro non tantum in Castrēsi, sed & in Palatina militia erat ordo Corniculariorum, de quibus 18. & 9. de diuers. offic. Cod. Theod. Cassiodorus Variatū lib. 11. c. 18. 19. præscribit formam Cornicularij accedētis, & Cornicularij egredientis, & merentis inter Tribunos & Notarios. Prætorianos Cornicularios præfuisse exequendis sententijs damnato

ium,

rum, Maternus li.2.est auctor. Habes in Notit.prouinc.Rom. Imp. sub quolibet maiori magistratu militię Palatinæ Cor nicularium militasse.

d Luxorii & soc.] Horum Acta recitat Mombrit.to.2.vit.Sanct.Accepimus eadem sinceriora ex Sardinia insula. Huius Luxorii nomine dictum est monasterium, de quo S.Greg.in regist.libro 7.ad Ianuarium Episcopum Calaritanum.

e Priuati Episc.] De quo hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii omnes. Agit de eo Greg. Turon.de gestis Francorum li. 1.cap.34.& Venant. Fortunatus libro 7. carm. ad Bodegis. Eius vero Acta habet Mombritius tomo 2.& Sur.tomo 4. Vincent.autem in specul.lib.1.cap.75.& alij.

f Bonosii & Maximiani.] De his Vsuar.qui & eorum Acta extare testatur: sed iam excidisse videntur; nusquã enim reperire potuimus.

g Paterni.] De quo vet.monumenta eius ecclesiæ, quibus eius Acta narrãtur.

h Bassæ & filiorum.] Agunt de his hac item die Graci in Menologio, eorumque martyrii Acta paucis complexa referunt. De tẽplo Bassæ martyris Chalcedone posito meminit Theodorus lector lib.1.collectaneorum, & Nicephorus hist.lib.15.cap.27.

i Euprepii Epis.] De quo tabulæ ecclesiæ Veron. plurib.autem August. Valer. Episcopus Veronen. & Cardin.libro antiq.monum. Episcop. Veronen.pag.6. & 38. huncq; S.Petri Apostoli discipulum Veronensi ecclesiæ Episcopum primum fuisse ab eo præfectum testatur.

K Quadrati Episco.] Hic sine Episcopatus loci titulo, tam in veteri Romano Martyrologio.quam in vet.manuscr. hactenus positus reperitur; nec cuina n. ecclesiæ præfectus fuerit, aliquis docet.

22 Vndecimo Kal. Septemb. Luna. C iij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27

Ctaua [a] Assumptionis beatæ Mariæ Virginis. Romę via Ostiensi natalis sancti Timothei [b] martyris, qui tentus a Tarquinio Vrbis Præfecto, & longa carceris custodia maceratus, cum sacrificare idolis noluisset, tertio cæsus & grauissimis supplicijs attrectatus, ad vltimum decollatus est. In Portu Romano S.Hippolyti [c] Episcopi, eruditione clarissimi, qui sub Alexandro Imperatore ob præclaram fidei confessionem manibus pedibusq; ligatis in altam foueam aquis plenam pręcipitatus, martyrij palmam accepit: cuius corpus a Christianis apud eũdem locum sepultum fuit. Augustoduni sancti Symphoriani [d] martyris, qui tempore Aureliani Imperatoris, cum idolis sacrificare nollet, primo verberibus afflictus, deinde carceri mancipatus, ad vltimum cæso capite martyrium consummauit. Romæ sancti Antonini [e] martyris, qui cum se Christianum libera voce fateretur, a Vitellio Iudice capitali sententia damnatus est, & via Aurelia sepultus. Item in Portu Romano SS. martyrum Mar-

tialis,

cialis,[f] Saturnini, Epicteti, Maprilis, & Felicis, cum sociis eorum. Nicomediæ passio sanctorum Agathonici,[g] Zotici, & sociorum martyrum, sub Maximiano Imperatore, & Eutholomio Præside. Tarsi sanctorum Athanasij[h] Episcopi & martyris, Anthusæ nobilis fœminæ, quam ipse baptizauerat, & duorum eius seruorũ, qui sub Valeriano Imperatore passi sunt. Rhemis SS. marty. Mauri[i] & sociorum. In Hispania SS. martyr. Fabriciani[k] & Philiberti. Papiæ S. Guniforti[l] martyris.

AVGVSTI 22.

Ctaua Assumptionis.[a]] De qua Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, atque ij qui agunt de diuin. offic. Vt autẽ Octaua Assumptionis Dei genitricis ageretur, ex institutione Leonis Quarti Romani Pontificis prouenisse scribit Sigebertus in chron. anno 847. qua autem occasione id ab eodem Pontifice fuerit institutum, Acta eiusdem Leonis Quarti, quæ ab Anastasio Bibliothecario, qui illis ipsis temporibus vixit, putantur conscripta, declarant. Habemus ea in nostra biblioth. in cod. manusc.

b Timothei.] Agunt de eo post Sacramentarium S. Greg. Beda, Vsuard. Ado, & alii hac die. Huius res gestæ intextæ sunt in Actis S. Siluestri Papæ; seorsum autem positæ, & fusius scriptæ extant apud nos. est illorum exordiũ: sub persecutione Constantini Imper. &c. Petr. in catal. de eo agens, errare omnino conspicitur, dum eum refert passum sub Valeriano Imp. cum nihil commune habeat Valerianus Imp. cum Melchiade Papa, cuius tempore hunc passum esse idem ipse testatur. Sed & eius martyrium perperam ponitur apud Cuspinianum sub sexto Consulatu Constantij: nam cum passus sit sedente Melchiade Papa, nequaquam aptari potest tempori illi, quo Romanæ Eccle. Marcellus præerat. In antiquis manuscriptis, & illis ipsis monast. S. Cyriaci cæteris omnibus vetustioribus, hæc de Timotheo: Natalis S. Timothei, qui ab Antiochia veniens, Romæ sub Melchiade Papa susceptus est in hospitium à Siluestro, qui postea Episcopus factus est: qui totum annum & aliquot menses ibi prædicans, cum multos ad Christum conuertisset, tentus à Tarquinio Vrbis Præfecto, & longa carceris custodia maceratus; cum sacrificare idolis noluisset, tertio cæsus, & grauissimis supplicijs attrectatus ad vltimum decollatus est. Hæc ibi. Recenset eadem Ado; quibus assentiuntur tum Acta Siluestri, tum ipsius Timothei, quæ citauimus. Cęterum cum tempore Constantini Imp. passum esse constet, perperã in prædicto codice scripto legimus, in persecutione eiusdem Cõstantini subijsse martyrium. Licet. n. aliquando Constantinus, de consulendis haruspicibus rescribens, breui tẽporis spatio à Christianitate visus sit alienus; id tamen longe postea accidit, vt suo loco diximus in Annalibus: Timothei nãq; martyriũ contigit primo anno Melchiadis, cũ Maxentius dirã tyrannidem exerceret, & Vrbanã pręfecturã Tarquinius Perpenna gereret, antequã Constãtinus se Romã conferret: nã alij qui sequũtur Melchiadis Papæ anni alijs Præfectis Vrbanis notati habentur. Decepti vero nos errore scripti codicis, in nostris his Notationib. primæ & secundæ editionis plura hic superflue de Constantini in Christianos indignatione disseruimus, quę cũ in nostris Annalib. correxerimus, haud ab re fore existimamus, si quæ ibi de his scripsimus, eadem hic ad verbum referamus. Anno enim Dñi 312. Constantini vero septimo, scripta nostra veritatis amore corrigentes, hęc verba posuimus.

His

His de pietate Cõſtãtini enarratis, nodus ille ſoluẽdus eſt, q̃ me diutius perplexũ reddidit: quẽ.n. in Notis noſtris ſoluiſſe putabã, accuratius re perſpecta, magis implicuiſſe cognoui; adeo vt à priori ſñia recedere, & q̃ firmiter ſtabiliſſe videbar, retractare minime diffidã. Siquidẽ quicũq; ſtudio veritatis vehemẽter afficit, et in ea perueſtigãda atq; illuſtrãda oẽs neruos intẽdere, omneq; adhibere conatũ, ſemel in conſilio habuit, nihilq; veritate antiquius, eidẽq; cũcta poſt habere decreuit; apud neminẽ acrius ac vehementius mẽdacia inſectatur, q̃ apud ſemetipſum, nẽpe cũ ea in ſua ſcripta eſſe illapſa, acriori viſ⁹ obtutu peruiderit. Qd.n. ex veteri quadã inſcriptione cõpertũ haberẽ, poſt Maxẽtij interitũ Cõſtãtiũ Imp. gentilicię ſuperſtitionis noĩatũ eſſe Põt. Max. qdq; de haruſpicib cõſulẽdis eiuſdẽ quoq; reſcripta extarẽt: his atq; alijs quibuſdã pſuaſus, in eã ſñiam vi quadã trahi videbar, vt certo certius opinarer, Cõſtãtinũ, etſi de Chriſtiana religione optime meritus eſſet, nõ tñ adhuc eo tẽpore ita fuiſſe Chriſtianũ, vt à deorum cultu penitus deſciuiſſet. Re autem vigilantiſſimo ſtudio exactius perueſtigata, atq; attentius diſquiſita, à priori à me aſſerta ſententia volens libenſq; diſcedens, in eam potius venio, quam veritas ipſa perſuadet.

Quod igitur ad Cõſtantini Põtificatũ maximũ ſpectat (de alijs.n. aduerſæ ſñiæ obiectionibus inferius, ſeruato tporũ ordine, agendum erit) preſtat in primis antiquã illam hic etiam reddere inſcriptionẽ de eius Põtificatu maximo atteſtantem. Romæ enim in Ædibus Ceſijs apud Vaticanum poſitis, in baſi eiuſmodi leguntur inciſæ litteræ:

MAGNO. ET INVICTO. IMP. CÆS. C. VAL. AVREL. CONSTANTINO. PIO. FEL. INVICTO. AVG. PONTIF. MAX. TRIB. POTEST. CON. III. P. P. PROC. D. N CORPVS CORIARIORVM. MAGNARIORVM. SOLAIARIORVM. DEVOTI. NVMINI. MAIESTATIQVE. EIVS.

Hæc fidem deſcribentis ſecutus Sed cũ, eodem lapide diligenter inſpecto, inuenta ſit eiuſmodi in ipſius latere inſcriptio: DEDIC. KAL. IAN. DD. NN. DIOCLETIANO. III. ET MAXIMIANO. CONSS.

Plane non Conſtantini ea eſſe prima inſcriptio videtur, ſed Diocletiani, cuius abraſo nomine (vt apparet) in odium Eccleſiæ perſecutoris, fuerit ſuperinductũ Conſtantini (vt legitur) nomen; ac deturbata ex illa baſi ſtatua Diocl. ſuperpoſitũ fuerit Conſtantini ſimulacrum tempore tertij Conſulatus eiuſdem Imperatoris.

Qm̃ vero in hac inſcriptione mentio habetur tertij Conſulatus eiuſdem Conſtantini, cui ea ſtatua dicata fuit; iam exploratũ redditur, ea cõſcripta fuiſſe poſt præſentem annum: tertius.n. Conſtãtini Cõſulatus vna cum Licinio cõtigit anno ſequẽti. Qũo igitur dici poterat chriſtianus, q adhuc, quod pertinebat ad oĩum deorum cultum, Pont. Max. agebat? His quoq; adſtipulantem Zoſimum, atq; dicentem, oẽs Imp. etiam Chriſtianos, vſq; ad Gratianum, dictos eſſe Pont. Max. calumniæ noĩe, quippe qui de reb. chriſtianis multa mentitus ſit, ſuſpectũ habebã, atq; eo magis, qd apud antiquos ſcriptores ea minime legerentur. Sed qd minus in ſcriptis codicib. ĩueniri poterat memoriæ cõmendatũ, id ex alijs inſcriptionib. poſtea mihi cognitis atq; pſpectis affatim ſuppeditatũ eſt; quarũ prior extat ĩ põte Ceſtio iũcto inſulæ Tiberinæ, his verbis:

DOMINI. NOSTRI IMPERATORES. CAESARES.

FL. VALENTINIANVS. PIVS FELIX. MAXIMVS VICTOR AC. TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXIMVS. GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P. P. P. ET

FL. VALEN. PIVS. FELIX MAX. VICTOR. AC. TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAX.

GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P. P. P. ET

FL GRATIANVS. PIVS FELIX. MAX. VICTOR. AC TRIVM. SEMPER AVG. PONT. MAXIMVS.

GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX.

TRIB. POT. III. IMP. II. CONS. PRIMVM. P. P. P.
PONTEM. FELICIS. NOMINIS GRATIANI IN. VSVM SENATVS AC POPVLI. ROM. CONSTITVI. DEDICARIQVE. IVSSERVNT.

De gratiano rursum Emeritæ in Hispania eiusmodi extat inscriptio:

IMP. CÆS. GRATIAN. PIVS. FELIX. M. VIC. AC TRIVMPH. SEM. AVG. PONT. MAX. GERM. MAX. ALAMANNVS. MAX. FRAN. M. GOTH. M. TR. P. IIII.

Sed et Ausonius gallus in gratiarũ actione pro suo Cõsulatu gratianũ nominat Pont. Max. Contigit Consulatus Ausonij anno quarto eiusdẽ gratiani, quo ẽt Theodosius ab eo creatus est Imp. Porro tam Constantinũ, quam cæteros vsq; ad gratianũ eo titulo nominatos esse Imp. Christianos, & oẽs stolam Pont. Max. induisse gratiano excepto, Zosim. li. 4. testatur, sic dicens, Simul atq; summũ Imperiũ quisq; accipiebat, amictus ei sacerdotalis a Pontificib. offerebatur, & cõtinuo Põtif. Max. titulũ vsurpabat. Ac ceteri qui dẽ Principes vniuersi libẽtissimis animis hũc honorem accepisse, & hoc vsi titulo vñr: adeoq; & Constantinus ẽt potitus Imperio, licet is à recta sacris in reb. via deflexisset, & fidem Christianorũ amplexus esset: itẽq; post illũ reliqui ordine secuti, & Valẽtinianus, atq; Valẽs. Cũ ergo Pontifices ex more Gratiano talẽ amictũ attulissent, auersatus est id quod petebãt; ratus nõ esse fas, illiusmodi habitu Christianum vti. Cumq; sacerdotibus stola reddita fuisset, aiunt enim, qui dignitate Princeps iter eos erat, dixisse: Si Princeps nõ vult appellari Põtifex, admodũ breui Põtifex Maximus fiet. hac quippe amphibologia ille gratianũ elusit: maximũ. n. Pontificatum Maximo tyranno ijdẽ qui Romæ erãt Põtifices postea cõtulerunt.

Ex quibus satis perspecta hr causa, cur qui Christiani erant Imp. maximi Pontificatus titulũ cum insignib. susceperint: quod. s. sic videretur Imperatoriæ dignitati Sũmus Põtificatus adiũctus, vt sine maximo Põtificio Imp. esse nõ posset, in eumq; Senatus Populusq; Rom. gentilitiæ factionis facilè cõspirarent, quẽ non viderẽt patria religione firmatũ. Alia rursus fuit causa Christianis Impe. Summũ Pontificatũ capessendi, quod amplissima esset, atq; ẽt supra Cõsules eius magistratus auctoritas; quippe q̃ posset comitia, ne fierẽt, religionis intuitu prohibere, factaq; reddere irrita, decretis à Senatu intercedere, eadẽq; intercidere; fieri ẽt ne bella, ex eius arbitrio penderet; cuius quoq; iussu se Cõsules abdicarẽt, vt Cicero pluribus, & alij docent: quã quidẽ auctoritatẽ oẽs Romanę Reipublicę Imp. sibi per necessariã iudicabant, vt sũmo religionis iure Senatũ in Imp. sæpe molestũ, veluti freno coercitũ, obsequentẽ in oĩb. redderẽt. Quę quidẽ ex eo magistratu cõparata auctoritas Christianis Imp. magis necessaria videbatur, q̃d scirẽt se, inuito Senatu, regnare, & diuersa religione iã in se gentiliũ oĩum inuidiã atq; odium concitasse: Quæ sane causa cũ postea iã cessasset quod Senatores essẽt maiori ex parte Christiani; desierunt pariter Christiani Imp. summi Pont. titulũ & stolã sumere: quorũ primus (vt diximus) gratian⁹ fuit quẽ imitatus est Theodosius, cuius tpe cõstat Romanũ Senatũ Christianis adeo fuisse refertũ, vt horum maior pars esset: q̃d S. Ambrosius, scribẽs ad Valẽtinianũ de relatione Symmachi, testatur dicens: Absit vt hoc Senatus petijsse dicat. pauci gentiles cõi vtuntur noĩe.] & paulo post. Dignum est tpibus vestris, hoc est, Christianis tẽporibus, vt dignitas Christianis Senatoribus abrogetur, quo Gentilib. Senator. profanæ deferatur voluntatis affectus?] Et Prudẽti⁹ aduersus Symmachũ:

Sic consulta Patrum subsistere Conscriptorũ
Non aliter licitum prisco sub tempore, quã si
Tercentum fersisse senes legerentur in vnum:
Seruemus leges patrias: infirma minoris
Vox cedat numeri, paruaq; in parte silescat.
Aspice quam pleno subsellia nostra Senatu
Decernant infame Iouis puluinar, & omne
Idolum longe purgata ex Vrbe fugandum.]

Videas igitur, quibusnam prætextib. absque idololatriæ aliquo crimine tũ Cõstãtinus, tũ ceteri eo vsi fuerĩt titulo atq; tunica, q̃ nõ ad sacra faciẽda induebãt, sed ad auctoritatẽ potestatẽq; sibi vẽdicãdã capessebãt: permisisseq; hoc illi Põtifices Chri-

Christianos, quorũ nulla penit⁹ ea de re, sicut de alijs ab eis patratis criminibus, obiurgatio legitur. At horũ oĩum multo æquior causa videri poterat, Cõstantini, qui Ethnicis Senatoribus Senatũ repletũ inuenit. Si.n.inter Christianos Imp.tãtopere tũ ab Ambrosio, tũ à cęteris Gratianus commendatur, quẽ tñ ad annos quatuor eo titulo esse vsũ inuenimus, cũ numeroso satis Christianorũ cœtu Senatus confertus esset, quis hoc nomine deroget Cõstantino, post cuius Imp. extincto persecutore, ceperunt manifestari aliqui ex Senatoribus Christiani? Rursũ vero nõ sic quidẽ, vt cęteri Gentiliũ, facere consueuerãt Christiani Principes, cũ vestẽ ac titulũ sumerẽt Pont.Max. vt more ipsorũ (quod scribit Prudentius Peristeph. li.4.) sub terrã alta scrobe mersi, necati in sacrificio tauri sanguinẽ excipientes atq; ebibẽtes, initiarẽtur, vel quod Ioui Capitolino, alijsve dijs sacra facerent, hęc.n. perfecta fuisset apostasia, & Christianę religionis abdicatio, nec aliquo velamẽto dissimulanda, sed tm̃ (quod ait Zosimus) amictu oblato, eoq; accepto, tunc Imp. titulũ Pontif. Max. vsurparet. Sic igitur nihil penitus est quod ex titulo huiusmodi Pont. Max. Constantinus post debellatum Maxentiũ argui possit Idololatra; sed Christianum fuisse; infimi tamen ordinis atq; classis, militantemque inter eos qui nomẽ tantum Christianæ militiæ dedissent, quæ à nobis sunt recitanda declarant.]

Hæc ex Annalibus excerpta verbatim hic voluimus posuisse. Cæterũ Cõstantinũ licet Christianis semper fauisset, tñ de cõsulendis haruspicibus rescriptũ dedisse, atq; sub eo à Gentilibus aliquando vexatos fuisse Christianos, ob eamq; causã Siluestrũ Papã (vt eius Acta referunt) ad montẽ Soractem latuisse, eidemq; Imp. mala plurima inde euenisse, in ijsdẽ Annalibus demonstrauimus: Cũ ipse domesticorũ cęde pollutus, ac lepra à Deo percussus, patratorũ scelerum pœnitens, non aliã expiationem reperit, quã sacri baptismatis susceptionem, quo quidẽ initiatus est post Crispi & Faustę necẽ, quę (vt auctor est Euseb. in chronic.) contigit anno 19. eiusdẽ Imp. cũ videlicet idem Crispus cũ Constantino fratre tertiũ ageret Consulatũ. & nonus esset annus ex quo cæsar fuerat appellatus, duodecimus aũt a debellato Maxentio, tertius vero à promulgatione edicti nuper citati de cõsulendis haruspicibus. Suffragãtur & his de baptismo Constantini eo anno suscepto Acta Romani Concilij, eodẽ ipso anno, ijsdẽq; Consulibus Crispo & Constantino celebrati, quorũ hæc sunt verba: Cum multi nobiles gauderent, quod Cõstantinus baptizatus esset à Siluestro Epõ vrbis Romæ, & mũdatus esset à lepra; pro hoc beneficio quod accepit à Dño nostro Iesu Christo per Siluestrũ Epm cepit integre p̃dicare Dñm nrm Iesũ Christũ, & confiteri eius beneficia, &c. Consentit & his Anastasius Bibliothecarius, cuius breue chronicon manusc. accepimus ab Illust. ac Reu. Card. Syrleto: nam in eo profitetur Constantinũ baptizatũ esse anno 18. sui Imperij: est.n. hic ille annus Consulatus prædictorũ, quo Imp. eiusdẽ Constãtini decimus octauus expletur, & decimus nonus inchoatur. Hæc Bibliothecariũ Apostolicæ sedis nõ aliunde, quam ex antiquis eiusdẽ bibliothecę monumentis accepisse putandũ est. Quod autem pertinet ad Cõstantini leprã, licet eadem tũ Actis Siluestri, tũ etiam Romanæ Synodi testimonio (vt vidimus) testata habeatur; scimus tñ complures viros eruditos ad hæc multũ dubitare, cũ audiunt, consilio sacerdotũ Capitolij sanguine puerorũ balneum præparandũ fuisse ad curandam Constantini leprã. At in primis quis miretur Constantinũ lepræ morbo laborasse, cũ & Constantiã eius filiã eadẽ tabe affectã, eius Acta certa veraq; testentur? Sane quidẽ vbi morbus iste erat frequentior in Aegypto, regias personas eo etiam tangi consueuisse, auctor est Plin. li.26.c.1. Est egregius locus, quo ẽt affirmatur, eosdẽ Reges ex humano sanguine confecto balneo morbũ elephantiacum curare solitos esse. Reddã eius verba quibus hæc certiora habeãtur; suntque hæc ipsa: Aegypti peculiare hoc malũ (elephantiæ.s.) & cum in Reges incidisset, populis funebre: quippe in balneis solia tẽperabantur humano sanguine ad medicinam eã: Hæc Plinius quæ à sacerdotibus Capitolij accepta, ab ijsdẽ Constantino sunt persuasa.

Testatur & Minutius Felix, humano sāguine comitialē quoque morbum curari solitū. Hæc modo satis; vt quæ hñr in Actis Siluestri vel alibi de fuga atque latebris Siluestri Papæ in Soracte, de lepra Cōstātini, eiusq; baptismate, nulla ex parte fide careant. Cæterum quod spectat ad cōfutandū id, quod homo Arrianus Eusebius de eiusdē Constantini baptismate in fine vitæ accepto, scripsit, de his pluribus egimus in Annal. Eccles. ex quibus modo hæc pauca deprompsimus occasione martyrij Timothei, de quo agitur.

e Hippolyti Episc.] De eodem hac die Vsuardus & alij, Beda autem & Ado die sequenti. Scribit de Hippolyto Portuensi S. Hierony. in lib. de script. Ecclesiast. in epist. 84. ad Magnum, & in prooemi. super Matth. vbi eū appellat martyrem. Claruit tēporibus Alexandri Imp. vt scribit Euseb. lib. 6. cap. 16. Agens de eodē Niceph. hist. li. 5. c. 15. appellat eum Epm Portuēsem. Miramur quod Hieronymus de eo agens, cuius ecclesiæ Eps fuerit, se non potuisse scire testetur: Gelasius autem in lib. de duabus naturis contra Eutychen, cum Hippolytum citat, dicit fuisse Epm Metropolitanum Arabiæ; quod verū puto, antequā venerit in Italiam. qualis aūt & quantæ fuerit eruditionis, ex eo quis potest intelligere, quod in eius æmulationem Ambrosius Origenem (vt idem scribit S. Hieronymus) cohortatus est in Scripturam diuinam commentarios scribere, præbens ei septem atque etiam plures notarios, eorumque expensas, & his librariorum parē numerū, incredibili studio ab eo quotidie opus exigens. De hoc Hippolyto Prudentium in hymno vndecimo decipi perspicuum est; dum quod est alterius Hippolyti Antiocheni presbyteri, olim Nouatiani, huic tribuit: sed hæc, dū de illo egimus supra, satis disseruimus. Rursus aūt illud Petri Damiani de Hippolyto Portuensi in epistola ad Nicolaū Secundum Rom. Pōt. qua hunc ēt Nonnū dictum esse testatur, illum (inquam) qui quæstuariam illam Antiochenam ad meliorem frugē reddidit, nullatenus putamus esse consentaneum veritati: ille etenim Nonnus fuit Edessæ Eps, vixitq; tēpibus Theodosij Iunioris Imperatoris, vt scribit Niceph. hist. lib. 14. c. 30. de quo etiam habetur mentio in Concilio Chalcedonensi. At vero de Nonno plura dicturi sumus inferius die. 2. Decemb. Extant Acta Hippolyti & sociorū, in quibus corrigenda sunt ea quæ de Claudio dñr: nam sub Alexandro Imperatore eum claruisse, ijdem qui supra auctores testātur. Quod præterea de Vlpio ī illis scribitur, Vlpianum, pro Vlpio restituendū putamus: is etenim sub Alexandro præfecturam Vrbanam administrans, dirissimas de Christianis sumpsit pœnas. Mentio ēt habetur de eodem Hippolyto in Actis S. Aureæ, quæ apud nos habemus manuscripta. Viget adhuc in Portu Romano Memoria S. Hippolyti Episcopi, illaque cōspicitur alta fouea aquis plena, in quā proiectus, martyrium cōsummauit. His adijcimus, ex agro Verano, e Memoriæ Hippolyti antiquæ ruderibus effossum esse eiusdem Hippolyti antiquum marmoreum simulachrum in solio insidens, in quo circumcirca Græcis literis inscripti sunt cycli Paschales annorum sexdecim: quod inde Romam delatum, positum est in Vaticana bibliotheca, opera Illustriss. ac Reuer. D. Marcelli Ceruini tunc Cardinalis, inde autem Romani Pontificis. Meminit & Eusebius, cum recenset lucubrationes Hippolyti, eiusdem canonis de sexdecim annorum tēpore lib. 6. cap. 16. & alij. Moris fuisse videtur, vt Kalendaria ac Fasti publicæ vtilitatis causa ederentur, & incisi marmori publice exponerentur. Quid simile scribit Sueton. lib. de Grammat. de Verrio, qui prope suam statuam in hemicyclo positam incidi fecerit Fastos à se ordinatos. Primus oīum qui Fastos in Albo circa Forum posuerit, vt qñ lege agi posset, sciretur, fuit C. Flauius Aedilis, vt auctor est Liuius lib. 9. ad finem decad. 1. Permāsit diutius eiusmodi consuetudo in nonnullis ecclesijs, vt Kalendaria ecclesiastica in monasterij parietibus describerentur; cuius antiquitatis monumenta adhuc Romæ in aliquibus antiquis monasterijs visuntur.

d Symphoriani.] Agūt de eodē Beda, Vsuar. Ado & alij. Extant eius Acta apud Sur. to. 4. de eodē plura Greg. Turon. de glor. confess. cum agit de simulacro Berecynthiæ

cynthiæ c.77. & hist.lib.2.c.15. Celebrabatur eius solemnitas vigilijs præcedenti bus,vt idem scribit idem lib.10.c.31.cum agit de S.Perpetuo.Meminit eiusdem Venant.Fortun.lib.7. ad Bod.& in carm. de gaudijs vit.æternę.De eius basilica idem auctor in vita S. Germani Episcopi Parisiorũ,Petrus itẽ in catal.lib.7.c.93. & alii recentiores. Alius præterea Symphorianus egregius martyr est ille,de quo scribitur in actis S. Stephani Papæ & martyris. Scripsit de eodẽ, de quo agimus, elegãs epigrãma Bonadius lib.2.Monod.40.

e Antonini.] De quo ijdem qui supra, Beda, & alij. plura de eodem in Actis S. Eusebij,quæ extant apud Sur.to.2.die 25. Aug. & Petr.in catal.lib.7.c.94.

f Martialis & soc.] De ijsdem hac die Beda,Vsuardus, & alii, itemque in Actis prædicti S.Hippolyti Episcopi Portuẽsis.

g Agathonici & Zotici.] Agunt de his hac item die græci in Menologio. In honorem S.Agathonici martyr. Iustinianus Imper. insignem Basilicam Constantinopoli erexit, vt scribit Procopius lib. 1. de ædif. Iustiniani Imperatoris.

h Athanasii & soc.] Extat horũ mar.breui cõpendio enarratũ in prædicto græcorũ Menolog. vbi de ijsdẽ agitur hac die.

i Mauri & soc.] De his tabulæ Rhemensis ecclesiæ,ex quibus etiam Molanus agit hac die in addit. ad Vsuard.

K Fabriciani & Philiberti.] De his vet. manuscr.& in tabulis ecclesiæ Toletanę.

l Guniforti s.] Huius Acta recitat Mõbri.to.1.ex serm.quodã incerti auctoris.

23 Decimo Kal. Septemb. Luna. D

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

Ntiochiæ natalis SS.mart. Restituti,[a] Donati, Valeriani,& Fructuosæ, cũ alijs duodecim, qui præclarissimo confessionis honore coronati sunt. Ad Ostia Tiberina SS.mart.Quiriaci[b] Epi, Maximi presbyteri, Archelai diaconi,& sociorũ,qui sub Vlpiano Præfecto tpe Alexandri passi sunt. Aegeæ in Cilicia SS.mar.Claudij,[c] Asterij,& Neonis fratrũ qui Christianæ religionis a nouerca accusat , sub Diocl.Imp. & Lysia Præside post acerba tormẽta cruci affixi,victores cũ Christo triũpharũt. Passæ sunt post eos Donuina & Theonilla. Rhemis in Gallia natalis SS.Timothei[d] & Apollinaris, q ibidẽ cõsummato martyrio cęlestia regna meruerũt. Lugduni SS.mart.Minerui,[e] & Eleazari cũ filijs octo. Itẽ S. Lupi[f] martyris, qui ex seruili conditione,Xpi libertate donatus, martyrij quoq; corona dignatus est. Hierosoly.S.Zacchei[g] Epi,qui quartus a B.Iacobo Apost. Hierosolymitanã ecclesiã rexit. Alexandriæ S.Theonæ[h] Epi & confess. Vticæ in Africa B.Victoris[i] Epi. Augustoduni S. Flauiani[k] Epi. Aruernis S.Sidonij[l] Epi,doctrina & sãctitate cõspicui. Apud Tudertũ B.Philippi[m] Florẽtini, institutoris ordinis Seru.B. Mariæ.

Estituti & soc.a] De his hac die Beda, Vsuar. Ado, aliique recentiores.

b Quiriaci Episcopi & soc.] Beda de his hac die. Horum res gestæ narrantur in Actis S.Aureæ, vbi legitur, hos passos esse tempore Hippolyti Portuensis Episcopi, quem diximus Alexandro Imp. cõsummasse martyrium: vnde corrigendi sunt qui hos passos temporib. Probi Imp. anno Domini 285. tradunt.

c Claudij & soc.] De his Beda, Vsuardus, & Petrus in catal.lib.7.cap.100. Extát horum Acta germana quidem, & illa ipsa que excepta sunt à Notarijs publicis: recitat eadem Sur. tom.4. Passi sunt vna cũ his Donuina & Theonilla, Cons. Diocletiano secundum & Aristobulo. est hic annus à Christo secũdum veriorem supputationem 285.

d Timothei & Apollinaris.] Beda, Vsuardus, & alij de his hac die: pluribus Gregor. Turon. de glor.mart.cap.54. Petrus in catal.lib.7.c.94. & alij. Habemus eadem Acta manuscripta, quorum est exordium: Sub Nerone Imperatore, Lampadio Præside, &c.

e Minerui & soc.] Agunt de his etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die.

f Luppi.] De quo hac die agunt etiam Græci in Menologio.

g Zacchi Episc.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Euseb. in chron. & hist.lib.4.c.5. Niceph Callist.hist.libro 6. c.25. & Niceph. Episcopus in chro. cum agit de Episcopis Hierosolymitanis. Hũc autem (nisi sit mendum in codice) S. Epiph. Zachariã appellat in Pana.hæres. 66. cum agens contra Manichæos, texit catalogũ Episcoporum Hierosolymitanorũ.

h Theonæ Episc.] Agunt de eodem Beda, ac cæteri. Meminit de eo itẽ Euseb. in chron. & hist.lib.7.c.vlt. Niceph. Callist. libro 6.cap.34. & Niceph. Episc. in chron. De ecclesia sub Theonæ inuocatione Alexandriæ posita meminit S. Epiphan. in Panar.heres.69. Mentio de eodem habetur in Actis S. Petri Alexandrini Epi.

i Victoris episc.] Hic ille, qui de persecutione Vuandalica sub Genserico & Hunnerico sauiente tres scripsit libros, & iisdem temporibus vixit: qualis autẽ, quantusve fuerit, ex iisdem libris metiri licet. Claruit temporibus Zenonis Augusti; scripsit (vt apparet ex initio libri) anno sexagesimo, ex quo Vuandali ex Hispania in Africam transiuerunt; fuit ille annus (vt testatur S. Prosper in chronico) cum Theodosius duodecimum, & Valentinianus iterũ renunciati essent Consules, anno Domini secundum Fastos Onuphrij 426. vel potius (vt correximus in Annalibus) anno Domini 427. sub Consulatu Hieri & Ardaburi. Ex quibus colligitur, ipsum illos scripsisse libros anno à Christo 487. decimoquarto Zenonis Augusti, cum adhuc eadem persecutio fureret, qua etiam sublatus esse putatur. Vixit eodem tempore Genserici Regis alius eiusdem nominis Victor Episcopus Cartennæ Mauritaniæ, qui aduersus Arrianos librum scripsit, quem Genserico Rege Arriano per suos offerendum curauit, aliaque nobilissimi ingenij reliquit monumenta, vt testatur Gennadius de viris illustribus cap.77.

K Flauiani episc.] De quo tabulæ Augustodunensis ecclesiæ, & vet.manuscr. necnon recentiores hac die.

l Sydonij episc.] De eius vita & obitu miraculis illustratis scribit Greg. Tur. de gesta. Francorum lib.2.cap.22.23.24. Gennadius de vir.illustr. capit.92. Extat eiusdem liber epistolarum, & alter carminum, ex quibus viri integritas elucescit. De eodem agit Molanus in addit.ad Vsuardum hac die. Vixit temporibus Leonis Imperatoris.

m Philippi.] Huius Acta asseruantur penes religiosos Fratres eius ordinis; quibus tũ preclare illius virtutes, tum etiam egregia miracula enarrantur, omniaque fide dignissima. Cæterum non hoc vno tantum B. Philippo nobilissima ciuitas Florentia exornatur, sed & altero eiusdẽ nominis, institutore ac Patre nostro, nostreque Congregationis Oratorij in Vrbe

be fundatore beato Philippo cognomento Nerio, sanctitate & puritate vitæ, atque eximia in Deum & proximum charitate clarissimo; quem Sanctorum consortio in cælis perfrui, miracula crebra testantur.

24 Nono Kal. Septemb. Luna. E

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

Vigilia [a] S. Bartholomæi Apostoli. Carthagine SS. trecentorum [b] Martyrum tempore Valeriani & Gallieni: qui inter alia supplicia, cũ Præses fornacẽ calcariam accẽdi iussisset, & in præsentia eius prunas cũ thure exhiberi, atq; illis dixisset: Eligite è duob. vnum, aut thura super his carbonibus offerte Ioui, aut in calcẽ demergimini: fide armati, Christũ Dei filium confitentes, ictu rapidissimo se iniecerunt in ignem, & inter vapores calcis in puluerẽ sunt redacti: ex quo candidatus ille beatorum exercitus, Massa candida meruit appellari. Apud Ostia Tiberina S. Aureę [c] virginis & martyris, quę, saxo ad collũ ligato, in mare demersa est: cuius corpus ad litus eiectum, beatus Nonus sepeliuit. In Isauria S. Tationis [d] martyris, qui in persec. Dioc. sub Vrbano Præside gladio cæsus, martyrij coronam accepit. Eodem die S. Eutychij [e] discipuli B. Ioannis Euãgelistæ, qui ob Euãgelij prædicationem in multis regionib. carceres, verbera, & ignes perpessus in pace tandẽ quieuit. Itẽ S. Georgij [f] Limniotæ monachi, qui cũ impium Leonẽ Imperatorẽ reprehẽdisset, quod sacras imagines frangeret, Sanctorũq; reliquias cõbureret, eius iussu manibus abscissis, & capite incenso, martyr migrauit ad dñm. Rhotomagi S. Audoeni [g] Epi & confess. Niuernis S. Patricij [h] abbatis.

AVGVSTI 24.

Vigilia S. Bartholomæi. a] De eadem Beda, et alij pridie huius diei, Conc. Oxonienf. Radulph. Tung. de obseru can. cap. 19. Durand. lib. 6. cap. 7. & alij.

b Trecentorum Martyr.] Agunt de ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Describitur nobile martyriũ ipsorum à Põtio diacono in Actis S. Cypriani, & à Prudẽtio in Peri steph. hym. 13. de S. Cypriano. Dicti sunt hi Massa cãdida, eo quod in fornace calcaria martyrium consummarint. Habuit S. Augustinus de his sermonem centesimũ duodecimum de diuers. cuius meminit Possidius in Indict. Vtica autem præcipue agebatur horum solemnitas, atque de ea causa idem S. Augustinus sermone 115. Massam candidam Vticæ sem dictam esse refert. Idem in trac. in Psal. 49. Audite, inquit, martyrum numerositatem: sola in proximo quæ dicitur Massa candida,

plus habet quam centum quinquaginta tres martyres, legimus de Massa candida adhuc alium sermonem S. Augustini in cod. manuscr. S. Mariæ ad Martyres Romæ, positū inter lectiones, quæ legi consueuerunt in solemnitate omnium Sanctorum. incipit: Dilectissimi fratres, natalem martyrum celebramus, &c. Quod autem ad numerū spectat, cum Pontius dicat fuisse trecentos, idemq; profiteantur omnia Martyrologia; mendum esse putatur apud S. Augustinū, dū in dicto tractatu ponitur adeo minor numerus.

c Aureæ.] De ea in prædicto vet. manuscri. hac die Extant apud nos tam ipsius quam sociorum Acta manuscripta, passaq; habetur tempore Alexandri Imperatoris sub Vlpia. Præfecto. Viget adhuc eius memoria ad Ostia Tiberina, vbi & sacræ eius reliquiæ asseruantur.

d Tationis.] De quo ét græci agūt in Menol. hac die, eiusq; martyrium referunt.

e Eutychij.] Agunt de eo itē græci vbi supra in Menol. eiusq, Acta describunt.

f Gregorij.] Recitantur eius res gestæ in præfato Græcorum Menolog. vbi de eodem hac die agitur.

g Audoeni episc.] De quo Vsuar. Ado, & alij recentiores. Habentur eius Acta fideliter scripta & recitata per Suriū to. 4. Plura de eodē in vita S. Philiberti abb. apud Surium to. 5. diei 20. Augusti, & in Aicardo, apud eumdem to. 5. die 15. Septemb. Eadem refert Aim. de gest. Franc. lib. 4. cap. 41. Ado in chro. anno 696. eius obitum refert, Sigebertus autem in chro. anno 690. qui & de eodem agit supra anno 649. Interfuit Concilio Cabilonensi. Ponitur eius sedis vigesimusprimus Episcopus, secundum tabulas Democharis.

h Patricij abb.] Agunt de eodē Vsuardus, vet. manuscrip. ac ceteri recentiores.

F Octauo Kal. Septemb. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	52	26	27	28	29	1			

Ancti Bartholomæi [a] Apostoli, qui in India Christi Euāgeliū prædicauit: inde in Maiorē Armeniā profectus, cū ibi plurimos ad fidē conuertisset, viuus a barbaris decoriatus est, atq; Astyagis Regis iussu capitis decollatione martyriū cōpleuit. Eius sacrū corpus [b] primo ad Liparā insulam, deinde Beneuentū, postremo Romam ad insulā Tiberinā translatum, ibi pia Fideliū veneratione honoratur. Lutetiæ Parisiorū S. Ludouici [c] cōfessoris Regis Francorū, vitæ sanctitate, ac miraculorū gloria illustris. Romæ SS. marty. Eusebij, [d] Pontiani, Vincentij, & Peregrini, qui primo sub Commodo Imp. in equuleo leuati, neruis quoq; distenti, ac deinde fustibus cęsi sunt, flammis circa eorū latera appositis: & cū in laude Christi fidelissime permanerēt, plūbatis vsq; ad emissionem spiritus mactati sunt. Item Romæ S. Genesij [e] martyris, qui primum sub Gentilitate mimus, cum in theatro, spectante Diocl. Imperatore, mysterijs Christianorum illuderet, a Deo inspiratus, repente conuersus ad fidem, baptizatus est:

mox Imperatoris iussu fustib. crudelissime cęsus, deinde in equuleo suspēsus, & vngularū diutissima laceratione vexatus, lāpadib. ēt inflammatus, cum in fide Christi persisteret, dicens: Nō est Rex præter Christū, pro quo si millies occidat, ipsum mihi de ore, ipsū mihi de corde auferre non poteritis: martyrii palmā capitis obtrūcatione promeruit. Italicæ in Hispania S. Geruntii [f] Episc qui tēpore Apostolorum Euāgelium in ea prouincia prædicās, post multos labores in carcere quieuit. Arelate ī Gallia B. itē Genesij, [g] qui exceptoris officio fungens, cū impia edicta, quib. Christiani puniri iubebātur, nollet excipere, & proiectis ī publicū tabulis, se Christianū esse testaretur, cōprehēsus atq; decollatus, martyrij gloriā proprio cruore baptizatus accepit. In Syria S. Iuliani [h] mar. Tarraconæ S. Magini [i] mart. Constantinopoli S. Mennæ [k] Epi. Traiecti sancti Gregorij [l] Episcopi. Neapoli sanctæ [m] Patricię virginis.

AVGVSTI 25.

Bartholomæi Apostoli. a] Natalem diē S. Bartholomæi agūt pridie huius diei Beda, Vsuardus, Ado, & alii: Romæ autem xiii. Kalen. Sept. agi consueuisse, testātur vet. manuscr S. Cyriaci, de quibus supra. Antiquum manuscrip. Kalendarium, quod apud nos habemus, ad viiij. Kalend. Septemb. habet translationem S. Bartholomæi: in Græcorum autem Menologio hac die sic scribitur: relatio sanctarum reliquiarum S. Apostoli Bartholomæi. At vero natalem diē eius celebrant tertio Idus Iunii: in dicto autem Kalendario agitur ad xv. Kalend. Iulii. ex his appatet, tam Romæ, quam etiam in Orientali Ecclesia hac die agi consueuisse de translatione S. Bartholomæi. Est de his etiam constitutio Emmanuelis Imperatoris, quam descripsit Theodor. Bals. in Nomoc. Photii tit. 7. capit. 1. Quod autem alii præcedenti die agunt de eadem solemnitate: id (secundum Innocentium in extrauag. de obser. ieiun. cap. consilium nostrum) relinquendum est cuiusque regionis consuetudini. De Bartholomæo apud nonnullos ea inualuit opinio, vt fuerit Syrus genere, atque a Rege Ptolemæo originē duxerit, dictusque Bartholomæus, quasi filius Ptolemæi: sed perperam quidem: nam Ptolemæi in Aegypto, non in Syria regnarunt: præterea Apostolos omnes Galilæos fuisse, docet diuina Scriptura, quæ ait, Act. Apost. cap. 1. Viri Galilæi, &c. & cap. 2. Ecce omnes qui loquuntur Galilæi sunt, &c. Cæterum si Bartholomæum hic genere Syrum dixerimus, quod Galilæa est in Palæstina, & Palęstina in Syria; eadem quoque ratione cæteros etiam Apostolos Syros esse, dicere debemus, Theodoretus in præfat. de Euang. verit. cum agit de lib. de Legibus, Bartholomæum, sicut cæteros, nullū excipiens, fuisse piscatorem affirmat, idque etiā Metaphrastes testatur: quod quidē verius mihi probatur: nam secundum Pau. 1. ad Corinth. c. 1. Ignobilia mundi & contemptibilia elegit Deus. Ad hæc addimus etiam, Bartholomæum non a Ptolemæo esse dictum, sed sicut Iudæus erat genere, ab Hebraicis vocibus sit appellatus, Bar Tholmai, filius Tholmai. Est Tholmai nomen proprium Hebraicum, & in diuinis Scripturis repetitum, vt Num. 15. Iosue c. 5. Iudic. 1. secūdo Reg. c. 3. & Paralip. c. 3 Quod aūt pro Bartholmai, dicamus Bartholomæū, mirū videri non debet, cum & in cæteris Hebraicis vocibus id ipsum contingat, vt eadē Lati-

ne vel Græce reddita, non eodem modo pronuncientur. Nec illis libenter acquiesco, qui eumdem esse putant Bartholomæum cum Nathanaele, ex leuibus quibusdam coniecturis. Sunt hi, Rupertus abbas, Cornel. Iansenius, & alii hos secuti. Refragatur. n. S Augustini sententia, dum in tractatu in Psal. 65. & super Ioan. tract. 17. c. 1. scribit Nathanaelem idcirco a Domino non fuisse electum inter Apostolos, quod fuerit legis doctor; cuius sententiæ adstipulor libentius. consentit & S. Gregorius lib. 33. Moral. c. 21. De eodem Bartholomæo, præter ea quæ a sanctis Euāgelistis scripta sūt. meminit etiā Dionysius Areopagita in libr. de mystica Theolog. Profectum esse ad Indos, illucque secum lato volumine Euangelij Matthæi, Christum annunciasse, scribit Euseb. hist. li. 5. c. 10. & ante eum Origenes in Genes. S. Hieron. de Script. Ecclesi. in Panteno, Socrat. lib. 1. cap. 15. Niceph. hi. lib. 4. c. 32. Fortunatus hoc versu:

Inde triumphantem fert India Bartholomæum.

Lycaonas insuper ad temperantiam instituisse, ait Chrysostomus. De passione eius historiam recitans Greg. Turon. de glor. mart. c. 34. Apud Asiam, inquit, passum, agonis ipsius narrat historia, &c. Nec ab his dissentiūt, qui scribunt in Armenia fuisse coronatum martyrio, vt Sophronius apud Hieron. De genere mortis, diuersæ sunt sententiæ. In commentariolo Hippolyti de duodecim Apostol. legi S. Bartholomæum capite deorsum pēdente esse crucifixum. Testatur etiam Iosephus apud Metaphrasten, fuisse cruci affixum; idque Nicephorus profitetur li. 2. c. 36. At vero excoriatum fuisse, tradūt alii, vt apud Isidorum (licet Isidori eum nō dixerim librum) de vit. & obit. sanct. 177. Idq; præfatio Ambrosiana, id antiqua lectionaria, id denique traditio docet. potuit tñ vtrumque contigisse. Gestorum autem eius quædam ferūtur Abdiæ nomine; quædam incerto auctore in libro qui inscribitur, Passiones Apostolorum, sūt: alia his similia extant in antiquis codicibus manusc. alia quæ scripta a Iosepho recitat Metaphrastes: edidit & alia Perionius, in quibus omnibus (secundum Apostoli sententiam) sic omnia probet lector, vt, quod bonum est, teneat.

b Eius sacrum corpus.] Quod autē ad eius venerandas reliquias spectat: fuit illis in primis illustrata Daras ciuitas in finibus Persidis, vt scribit Theod. lector li. 2. collectan. & Niceph. hist. lib. 16. capit. 37. De eius amplissimo templo illic erecto a Iustiniano Imperatore meminit Procopius lib. 2. a dif. Iustinian. Imp. De translatione Liparim facta, cuius hic habetur mentio, agit Greg. Turon. de glor. mart. cap. 34. Scripsit olim rei gestæ historiam Theodorus Studita, quam Latinitati reddidit Anastasius. Consentit his Molanus in not. ad Vsuardum Legimus eam in bibliotheca Vaticana plut. 4. nu. 234. pag. 24. Incipit. Maximum quidem certamen, &c. Paucis eamdem refert historiam Metaphrastes ex Iosepho apud Sur. tom. 4. & alii. Facta est autē alia postmodum translatio Beneuentum ex prædicta insula Liparitana anno Dñi 832. vt auctor est Sigebertus in chron. Leo Ostiensis lib. 1. cap 26. factam scribit anno Domini 840. Rursus autem sub Othone Secundo Imp. Romam delatum est corpus eius, vt Otho Frinsingensis lib. 6. c. 25. testatur his verbis: Tradunt de Othone Romani, quod capto Beneuento, beati Apostoli Bartholomæi ossa inde asportauit, ac Romæ in Lycaonia insula in tūba porphyretica ea collocauit, in terrāq; suam per Tiberim & mare in præfato sarcophago deportare cogitauit: sed eo tamen breui vita exempto, pretiosum thesaurum ibidem remansisse: Hæc Otho. Factum id esse cōstat anno Domini 983. Eiusdem autem Imperatoris vndecimo, quo & ex hac vita migrauit. id ipsum ēt Albertus Crātz. in Saxon. & alii, qui prosecuti sunt res Othonis Imperatoris. Eadē legi in codice manuscripto Vaticano, vbi registrata sunt priuilegia Romanæ Ecclesiæ; hæcq; omnia cōstare ex litteris aureo sigillo munitis, ibidem scribitur.

c Ludouici.] Eius præclarissimas res gestas scripsit Gaufridus, ex quibus ea putantur accepta, quæ extant apud Surium tom. 4. De eodem Anton. in 3. par. tit. 20. c. 1.

c.i.§.12. Iudocus Clichtouæus, & alii plures, qui prosecuti sunt res Francorum, ac nouissime Papyrius Masson. qui ea quæ a cæteris erant prætermissa, summa industria collegit. Migrauit ex hac vita anno Domini 1270. Bonifacius Octauus Ro. Pont. retulit eum inter Sãctos. Hic eius nominis numeratur nonus, & non quintus, vt alicubi typographi errore positus reperitur, Regum vero Francorum quadragesimustertius ponitur.

d Eusebii & soc.] De iisdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Recitantur horum Acta apud Surium tom. 7 & nos habemus manuscrip. quæ incipiunt: Regnante impiissimo Commodo, &c. Plura de iisdem Vincent. in Spec. lib. 10. cap. 119. Mombrit. tom. 1. Petrus in catalog. lib. 7. cap. 111. & alii recentiores.

e Genesij.] De eodẽ iidem qui supra, Beda, & alii. Eius Acta ex manuscr. refert Sur. tom. 5. Confundunt hunc cum Genesio Arelatensi Mombritius, & Petrus in catalogo. Eius Acta manuscrip. habemus, quæ incipiunt: Sanctus Genesius mart. &c. Erat olim Romæ illustris Memoria huius Genesij, quã Gregorius Papa III. instaurauit, atq; muneribus exornauit, vt constat ex lib. de Romanis Pontific. in eodem Gregorio III.

f Geruntii episc.] De eodem hac die Vsuardus, & alii recẽtiores. Huius Acta describuntur sacro hymno, quem legimus in antiquo Breuiario Toletano; quę miramur prætermisse eos, qui res Hispanicas nouissime sunt prosecuti, & ieiune admodum de eo scripsere.

g Genesij Arelat.] Agunt de eodẽ hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii. Eius Acta feruntur scripta a S. Paulino Episcopo Nolano, quæ descripsit Sur. to. 4. Recensetur ibidem editum ab eo miraculum, conscriptum a beato Hilario Episcopo Arelatensi, necnõ & homilia falso ad scripta Eusebio Emisseno. Meminit de eodem Prudentius hymno 4. cum ait:

Teque præpollens Arelas habebit,
Sancte Genesi.

Et Venantius Fortunatus his versibus:

Porrigit ipsa decens Arelas pia dona Genesi
Astris Cæsario concomitante suo.

In Breuiario Toletano legitur vetus sacer hymnus, quo eiusdem Genesii Acta egregie canuntur. De eodem præterea agit Greg. Turonen. de glor. mart. c. 66.

h Iuliani.] De quo etiam dicta vetera manuscripta, adstipulanturque alii recentiores.

i Magini.] Agitur de eodem hac die in Flore sanct. Hispan. ex tab. ecclesiæ Tarraconensis.

K Mennæ Episc.] De quo hac item die Græci in Menologio. Agitur de eo in libro de Rom. Pont. in Agapito Papa, itẽque in epistola monachorũ Palæstinę ad Iustinian. Imp. recitata in Quinta Synodo Act. 1. in cuius sequentibus Actionibus frequens de eodem Menna habetur mẽtio, sicut & in cõstitutionibus eiusdẽ Iustiniani Imp. in Authenticis, & Nouellis. Scribit plura de eo Euagr. lib. 4. cap. 35 36. & 37. Niceph. lib. 17. c. 25. & 26. Successit hic Anthimo, vt prædicta Synodica Acta testãtur. Errat aũt Euagrius, qui Epiphanio Mennã substitutum dicit, & Epiphaniũ Anthimo: nam præcessit Epiphanius, cui Antimus, & ei Mennas est subrogatus: ita ẽt Nicephorus in chron. & alii. Celebrat egregias laudes Mennę Agapitus Papa scribens ad Petrum Epm̃ Hierosolymitanum: recitatur ea epistola in prima Actione Quintæ Synodi. Hic etsi ad tẽpus adhæsit Theodoro Epõ Cæsareæ Cappadociæ, ob quã causam a Vigilio Rom. Põtifice sacris est interdictus, vt eiusdem Vigilii litteræ indicant, quæ extant in tom. 2. Concil. in Vigilio: tamẽ tã ipsum, quam etiã Theodorũ, cũ vterque Vigilio satisfecisset, & fidei Catholicæ professionẽ eidem tradidisset, receptos esse ad Apostolicã communionem, declarat Constitutũ eiusdẽ Vigilii Papę, quod ex bibliotheca Vaticana deprõptũ, intexuimus Annalibus Ecclesiasticis. Nicephorus etiã lib. 17 c. 26. de Menna a Vigilio cõmunioni restituto meminit. Porro multa Mennæ nomine ad Vigiliũ Papam ab hæreticis fuisse conficta, Sexta Synodus declarauit. Act. 3. 12. & 14.

l Gregorii episc.] Scripsit eius res gestas S. Ludgerus Eps Monasteriẽsis, quas

Sur.

Sur.retulit.in to.2.die 26. Martii. Ad hūc olim presbyterum extat epistola S. Lulli Episcopi Mogūtini. Fuit hic, sicut ille, disci pulus S. Bonifacii, & ex monacho factus est Eps Traiectensis; seditque annos 32. Excessit ex humanis anno Domini 784. Agit de eodē hac die Molanus in addit. ad Vsuardum, & in Indiculo sanct. Belgii & Trithem. de vit. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 284. & li. 4. cap. 188. & alii.

m Patriciæ.] Claruit tēporibus Constantini Imperatoris, quando vna cum nutrice & famulabus Cōstantinopoli in Italiam veniens, veneratura limina Apostolorum, Neapoli in Campania diem clausit extremum; multisque miraculis eius est sanctitas declarata. Est celebris memoria Neapoli huius virginis.

xxix G Septimo Kal. Septemb. Luna. 26

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

Omæ S. Zephyrini [a] Papæ & martyris. Ibidem sanctorum martyrum Irenæi [b] & Abundij, qui in persecutione Valeriani, eo quod corpus Beatæ Concordiæ in cloacā proiectum leuauerant, in eamdem cloacam demersi fuerunt: quorum corpora a Iustino presbytero inde extracta, in crypta iuxta beatum Laurentium sepulta sunt. Apud Albintimelium Liguriæ ciuitatem S. Secundi [c] mart. viri spectabilis & ducis ex legione Thebæorum. Bergomi in Gallia Cisalpina S. Alexandri [d] mart. qui & ipse vnus ex eadem legione, cum nomen Domini Iesu Christi constantissime fateretur, martyrium capitis abscisione compleuit. Nicomediæ passio S. Hadriani, [e] filii Probi Cæsaris, qui Licinio persecutionem in Christianos commotam exprobrans, ab eodem iussus est occidi: cuius corpus Comitius Byzantii episcopus, eius patruus, Argyropoli sepeliuit. In Hispania S. Victoris [f] mart. qui a Mauris pro Christi fide occisus, martyrii corona donatus est. Capuæ S. Rufini [g] Episcopi & confes. Pistorii S. Felicis [h] presbyteri & confessoris.

AVGVSTI. 26.

Ephyrini Papæ. a] De quo hic Beda, Vsuardus, Ado, & alii, de eius successione agit Euseb. in chron & hist. li. 5. cap. 27. & lib. 6. c. 15. Optat. lib. 2. cōtra Parmen. August. epist. 165. Niceph. Callist. lib. 4. c. 10. & Nicephorus Episc. in chronico.

b Irenæi & Abundii.] De iisdem Beda, ac cæteri qui supra, omnesq; ex rebus gestis S. Laurentii, in quibus horum martyrii Acta describuntur. Quod tā S. Concordiæ, quam horum martyrum corpora in cloacam fuerint proiecta, tum hic in Martyrologio, tum ēt in prædictis Actis nuper citatis habetur; quod & factum in aliis cōpluribus martyribus Romæ passis reperitur. Quales fuerint Romæ cloa-

cæ,

cæ, consule in primis, quæ admiratione digna scribit Plin. lib. 36. cap. 15. consule & Cassiodor. Variar. li. 3. epist. 30. qui de his mira scribit ad Argolicum Vrbis Præfectum, dum ait: Tantum visentibus conferunt stuporem, vt aliarum ciuitatũ possint miracula superare. Videas illic fluuios, quasi montibus concauis clausos, per ingẽtia stagna decurrere: videas structis nauibus per aquas rapidas non minima solicitudine nauigari, ne præcipitato torrenti marina possint naufragia sustinere. Hæc Cassiodorus. Reliquit exemplũ de nauigatione cloacarum M. Agrippa, qui cum eas exprugasset, per easdem subuectus est in Tiberim, vt auctor est Dio Cassius lib. 49. prope finem. Hæc de Vrbis cloacis sepulchris sanctorum martyrum, quorum sæpe corpora in eas proiecta reperiuntur, vt etiam factũ constat de corpore S. Sebastiani clarissimi martyris, quod (vt eius Acta testantur) in cloacam Maximam proiectum fuit.

c Secundi.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Extãt eius Acta apud Mombrit. to. 2. vir. sanct. & Petr. in catal. breuius lib. 7. ca. 117. Albintimelij Liguriæ prouinciæ ciuitate hic passus dicitur, quæ diuersis modis dicta reperitur; aliquando Vintimeliũ, vel Victimillium, vt à Beda & Vsuardo, Vindimillium, vt ab Antonino; ab alijs Albintimillium, itemque Intemelium, vt à Cælio apud Cicer. epist. fam. lib. 8. sic & Plin. lib. 3. c. 5. qui dictũ fuisse ait Albium Intemelium, vnde composite Albintimelium, vt hic ponitur. Est Liguriæ prouinciæ ciuitas, vulgo dicta. *Vintimiglia*.

d Alexandri.] De eodem hac die Beda; sed mendose legitur, Pergami, loco Bergomi. Vsuard. & Ado pluribus de eo agunt. Extant eius Acta, quæ habet Mõbrit. tom. 1.

e Hadriani.] Græci etiam de eodem agunt hac die in Menologio, eiusdemq; passionis agonem describũt, prout etiam hic narratur. De genere Probi Imp. vide Nicephori Episcopi chron. de Episcopis Constantinopolitanis, in Domitio.

f Victoris.] De eius martyrio vide apud Sur. to 7, Vasæum in chron Hispan. anno 950. & Molan. in addit. ad Vsuard. & tab. Burgensis ecclesiæ.

g Rufini episc.] De quo tab. eccles. Capuanæ, in cuius Breuiario agitur etiam de eius corporis inuentione tempore Sergij Papæ.

h Felicis.] Cuius res gestas legimus in manuscr. codice ab eadem ecclesia Romam misso.

27 Sexto Kal. Septemb. Luna. A xxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

Capuæ in Campania natalis S. Rufi [a] Episcopi & martyris, qui cũ esset Patriciæ [d] dignitatis, à B. Apollinare S. Petri discipulo cũ vniuersa familia baptizatus est. Ibidẽ SS. mart. Rufi [c] & Carpophori, qui sub Diocl. & Maximiano passi sunt. Tomas in Ponto SS. mar. Marcellini [d] tribuni, & vxoris eius Mãnæ, & filiorũ Ioan. Serapionis, & Petri. In Sicilia apud Leontinos S. Euthaliæ [e] virginis, q̃ cũ esset Christiana, à fratre suo Sermilliano gladio cæsa migrauit ad sponsũ. Eodẽ die passio S. Anthusę [f] iunioris, quę ob Christi fidẽ in puteũ mersa, marty-

rium

rium sumpsit. Bergomi S. Narni,[g] qui à B. Barnaba baptizatus, primus ab eo eiusdē ciuitatis Episcopus est ordinatus. Arelate S. Cæsarii[h] Episc. miræ sanctitatis & pietatis viri Augustoduni S. Syagrii[i] Episc. & confes. Papiæ S. Ioan.[k] Episcopi. Ilerdę in Hispania Tarraconēsi S. Licerii[l] Episc. In Thebaide S. Pœmonis[m] anachoretæ. In Piceno apud Septempedanos S. Margaritæ[n] vid.

AVGVSTI 27.

Vfi Epi.[a]] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri recētiores. Agitur de eo in Actis S. Apollinaris, q̄ recitat Surius to.4. die 23. Iulii, vnde & cæteri acceperunt, vt Petrus in catal. li.7. c.119. Hieron. Rubr. hist. Raten. lib.1. & alii.

b Patriciæ dignitatis.] Etsi de Patricia dignitate complures viros eruditos scripsisse repererim: nullū tamen adhuc, mea quidem sententia, nactus sum, qui rem adeo feliciter sit prosecutus, vt nullā prorsus reliquerit ea de re dubitandi occasionem. Dicam paucis (quātum fert ratio instituti) qualis olim apud Gentiles Romanos, qualis ve penes Christianos fuerit Patricia dignitas. Cōstat in primis, auctore Liuio lib.1. ab Vrbe condita, a Romulo creatos esse cētum Senatores, eosdemque honoris causa Patres appellatos, omnesq; sub inde qui ex eadē progenie exorti fuissent, esse Patricios nūcupatos; quos & dictos esse Ingenuos ex Cincio docet Festus. Hæc de antiquis Patriciis non tm̄ Liuius, sed & alii, vt Dionysius, Plutarchus, Dio, Velleius Paterc. ac ceteri prisci auctores scripsere. Erant hi Patricii Originarii dicti, quia à prædictis ducebāt originem; iidemq; apud Liuium dicti reperiuntur Patricii maiorum gentiū. Rursus aūt alii erant Patricij, qui dicebantur minorum gētium, iidemq; Allecti sunt appellati: erāt hi, qui ex plebe in Senatum, & ex Senatu transibant ad Patriciā dignitatem. De his Sueton. in Octauio c. 2. Ea gens, inquit, a Tarquinio Prisco Rege inter minores gētes allecta in Senatum, mox a Seruio Tullo inter Patricias transducta. Hæc Suet. Idē in C. Iulio c.41. ait: Senatū suppleuit, & Patricios allegit, &c. Sicq; eueniebat in primis, vt nō oēs Patricii essent Senatores: nam filii Patriciorum iidem Patricii dicti erāt, tūc autē & Senatores, q̄n inter Patres adscripti, iidē dicebātur Patres conscripti. vnde & Suetonius in Octauio c.10. Quamquam Patricius, nondum Senator, &c. Rursus autem contingebat, vt nonnulli, licet essent Senatores, nondum tū essent Patricii, vt vidimus ex prædicto loco citato Suet. in Octau. cap.3. quod & Tacitus ēt his verbis significat: Iisdem diebus in numerū Patriciorum adsciuit Cæsar vetustissimū quemque ex Senatu, aut quibus clari parentes fuerant. Hæc Tacitus. Porro non tm̄ Patricius ordo, sed & Patricius magistratus in antiquorum scriptorum cōmentariis reperitur, cum. s. Patritij in sacerdotium adsciscerētur; ad quos potissimū sacrarum rerū cura pertinebat: horū etenim præcipua sacerdotia & Pontificatus erant. In hanc sniam Cicero orat. pro dom. sua hæc ait: Itaque populus Romanus breui tpe neque Regem sacrorū, neque Flamines, neque Salios habebit, nec ex parte dimidia reliquos sacerdotes, neque auctores centuriatorū, neq; curiatorum comitiorum: auspicia quoq; populi Romani, si magistratus Patricii creati non sint, intereant necesse est, &c. hæc Cicero occasione Clodii, qui e Patriciis ad plebem transierat. Rursus idē ad Brutum epist. 5. Dum vnus (inquit) erit Patricius magistratus, auspicia ad Patres redire non possunt. De eodem Patricio magistratu Liuius sæpe, qui in oratione P. Decii aduersus Patres, & in concione Claudii aduersus Plebeios pluribus docet, magistratum Patricium auspicia curare solitum. Quā porro ampla esset huius muneris potestas in cogendis comitiis, creandis magistratibus, atque si opus fuisset,

fuisset dimouendis etiam Consulibus a Consulatu, pluribus docet Cicero de diuinat.& de legib. Cessante autem superstitione gentilium, licet extinctus simul fuerit Patricius magistratus, cum ipsorũ sacerdotia, simulq; auspicia fuerint antiquata; remansit tñ ipsa dignitas Patriciatus, quæ ex Patricio magistratu illud retinuit, vt sicut in eo Pontificialis dignitas, erat perpetua, nec nisi obitu desineret, ita sub Christianis Imperatoribus Patriciatus dignitas perennis esset. Id egregie expressum habes apud Cassiod. Variar. lib.6.form.2.qui de eadem amplissima dignitate clarissimis tñ viris conferri solita agit li.8.epist. 9.10.& 11.de eadem Zeno Imper.l.3.de Consul.Cod.lib.12. hæc scribit: Nemini ad sublimem Patriciatus honorem, qui cæteris omnibus anteponitur, ascendere liceat: nisi prius aut Consulatus honore potiatur, aut Præfectura Prætorii Orientis, vel Illirici, vel Vrbis administratione, aut Magistri militum, aut Magistri officiorum,&c. Adeo itaq; erat Patriciatus excellens dignitas, vt nõ tam ea Consulatu, quam Consulatus Patricia illustraretur dignitate, vt eleganter habes expressum a Iustiniano Imper.l. 1. C.de Cons.adeo vt nec iam (vt olim) Patricii dicerentur a Patribus, qui & Senatores erant; sed quod Patres dicerentur Imperatoris, vt idem Iustin.testatur l vlt. Cod.de Cons.Horũ insignia (quantum ex nuper citatis Cassiodori locis colligere licet) erant chlamys, cingulum, calcei picti,& sella sublimis. Institutam hanc dignitatẽ a Constantino Imp.concessumq; Patriciis, vt super omnes etiã Præfectos Prætorio cõsiderent, auctor est Zosimus lib.2. Horum etiam auctoritate legationes mitti consueuisse, auctor est Suidas. Hallucinantur omnino, qui eiusmodi dignitatem ab Imperatoribus conferri consueuisse primarum sedium Episcopis, ex prædicta a Cassiodoro recitata formula Patriciatus somniarunt. Sed de his satis occasione Rufi martyris, hominis Patriciæ dignitatis.

c Rufi & Carponii.] De iisdem tab. ecclesiæ Capuanæ, in cuius Breuiario Acta ipsorum leguntur, sed aliqua leui censura purganda, vt quę illic de Sibylla sũt addita: nam quibus temporibus Sibyllæ vixerint, Varro & alii plures docent.

d Marcellini & soc.] Agunt de iisdem Beda, Vsuardus, Ado,& alii recentiores, adstipulanturque vetera manuscripta.

e Euthaliæ.] De eadem hac die græci in dicto Menologio, vbi etiam describitur eius martyrium.

f Anthusæ.] Hæc iunior Anthusa dicta est respectu senioris, quæ passa est in persecutione Valeriani, de qua supra xi.Kal. Septembr. Agunt de eadem hac die Græci in Menologio.

g Narni.] De quo tabulæ ecclesiæ Bergomensis, ex quibus etiam Galesinius hac die.

h Cæsarii Episc.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores. Scribit de eo Gennad. de vir. illustr. ca.86. Licet Suffridus in annotationibus ad Gennad. fidem habens Trithemio, & ille Vincentio, existimet ea, quæ in Gennadio leguntur de Cæsario, ab aliquo alio esse addita, eo qd Trithem.de vir. illustr. ord.S.Bened. & de scrip. Eccles. Cæsariũ claruisse dicat anno Dñi 690. adhærens Vincentio, quem citat; qui ait illum floruisse anno Dñi 700. Hæc autem quam sint a veritate remota, perfacile erit ostendere, cum plures reperiantur scriptores, qui illius tpibus vixerint, atq; de eo scripserint; multaq; insuper extent sacra Cõcilia, quibus ipse præsens subscripsit. Vixit tpibus Iustini, & successorum Imper. Venant. Fortunatus li.7.carm.ad Bodeg. ducem,& de gaudiis vitæ æternæ meminit de Cæsario Episc. Arelatensi, itemque de eodem lib.5. in carmine ad Martinũ, ad ciues Turonicos lib.8.de se ipso, & in car.de virginitate. At vero res gestæ eiusdem Cæsarii, quas Cyprianus eius discipulus fidelissime scripsit, recitatq; Surius tom.4 eius tempora satis significant, vixisse eum. s. temporibus Symmachi Papæ, ad quem Romam venit. Ex his certa firmaque redduntur, quæ scribit Gennadius, eum.s.claruisse temporibus Anastasii Imper. cuius tempore sedit Symmachus Papa. Reperitur idem Cæsarius interfuisse Cõcilio Arelatẽsi tertio,& quar

to

to quod desideratur, cuius mentio habetur in Concilio Meld. c. 73. itemque Cōcil. Vasensi, & Carpentoratēsi, in quibus omnibus primo loco, vt Metropolitanus, subscriptus reperitur; sicut & Agathensi, quod celebratum est sedis illius temporibus, nimirum sub Consulatu Messallæ, anno Dñi 506. Ex his videas, quo iure Trithemius hunc sibi vendicet inter monachos ord. S. Benedicti, cum ante ipsum S. Benedictum vixerit, qui anno 529. in Cassino monte cœpit ordinis sui fundamēta iacere: Fuit autem Cæsarius professor cœnobij insulæ Lerini sub Porcario abbate, vt prædicta Acta testātur; quod etiam profitetur ipse homil. 20. vbi multa locutus de laudibus illius cœnobij, addit: Ego, inquit, peculiaris alumnus vester, &c. Lōge ante tempora S. Benedicti monasticā obseruantiam in eadem insula viguisse, exploratum certumq; habetur. Cum autem idem Trithemius citet eiusdem Cæsarij sermonem tertium, quo se profitetur S. Benedicti esse discipulum, nihil huiusmodi in sermonibus Cæsarij recēs editis potui inuenire: quod si in aliquo tamē codice id reperitur, alterius potius auctoris existimandus est sermo. Extat egregia epist. Ennodij Ticinensis ad eumdem Cęsarium scripta de legatione qua functus est ad Regem Gothorum; eaq; eximias Cæsarij virtutes commendat ac prędicat. Incipit: Quod spe conceperam, &c. Non prætermittimus hic meminisse eiusdem Cæsarij sororis, dictæ S. Cæsareæ virginis, ac matris multarum virginum, quæ & ipsa egregia claruit sanctitate. De eadem idem Cyprianus in dictis Actis sancti Cæsarij: & Fortunatus etiam lib. 8. in carm. de virginitate de eadē agit his versibus, dum recenset eam inter illustres sanctitate virgines:

Has inter comites coniuncta Cesaria fulget,
Temporibus nostris, Arelatense decus.

Et inferius:

Dulce decus, vbi sit veneranda Cesaria præsens,
Præsule Cæsario non caritura tuo.

De eadem S. Cæsaria agit Greg. Turon. hist. Franc. libr. 9. c. 40. & 42. Ibi de regulis eius, sub quibus S. Radegundis Regina, & aliæ monasticam vitam exercuerunt, conscriptis à prædicto S. Cæsario de quo agimus. Fuit eiusdem nominis Cæsarius monachus scriptor vitæ S. Engelberti, quę extat apud Sur. tom. 6. die 7. Nouembris, qui etiam illa scripsisse putatur, quæ in Speculo exemplorum distinct. 6. recitantur: vixitq; circa annum Domini 1250.

i Syagrij episcopi.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. Scribit de eo Greg. Turonen. li. 9. de gestis Francorum ca. 23. in fine, Ado Viennensis in chron. anno Domini 575. appellatque eum virū summæ sanctitatis, eumdemque testatur interfuisse primo Concilio Matisconensi. Peruenit etiam ad tempora S. Gregorij Papæ, cuius ad eumdem extant plures epistolæ in regist. lib. 5. epist. 57. & lib. 6. epist. 110. 112. 117 118. & 119. Ipse autem Romam venit, subscripsitque priuilegio concesso ecclesiæ S. Medardi, Indict. vndecima, anno Domini 593. quibus etiam temporibus obijt, vt apparet ex libro 11. epist. 10. eiusdem registri. De eo etiam Fortunatus in vita S. Germani Episcopi Parisiorum ca. 65. illicque de eius ordinatione agitur. Fuit & alius Syagrius Niciensis Episcopus, cuius natalem diem colunt Nicienses 23. Maij.

K Ioannis Episc.] De quo tab. eccles. Papiensis.

l Licerij Episcopi.] Agitur de eo in ecclesia Ilerdensi, ex cuius monumentis etiam mentio habetur in Flore Sanct. Hispan.

m Poemonis.] De eo hac item die Græci in Menologio, plura autem in Vit. Patrum.

n Margaritæ.] De rebus gestis ipsius sunt apud nos Acta à Seuernatibus Romam missa. est illorum exordium: Margarita Septempedæ, &c. Dormiuit in Domino anno 1395. Multis fuit illustrata miraculis.

Quinto

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

HIppone Regio in Africa natalis S.Auguſtini Epiſcopi,& Eccleſiæ doctoris eximij:qui B. Ambroſij Epiſc. operâ ad Catholicam fidē conuerſus,baptizatus,eã aduerſus Manichæos,alioſq; hæreticos, acerrimus propugnator defendit:multiſq; alijs pro Eccleſia Dei perfunctus laboribus, ad præmia migrauit in cęlũ:cuius reliquiæ [b] primo de ſua ciuitate ꝓpter barbaros in Sardiniam delatæ, & poſtea a Luitprando Rege Longobardorum Ticinum tranſlatæ,ibi honorifice conditæ sũt. Romæ natalis S.Hermetis [c] viri illuſtris;qui(vt in Actis B. Alexãdri Papæ legitur)primo carcerali cuſtodię mancipatus,deinde cũ aliis plurimis gladio cædente martyrium compleuit ſub Aureliano Iudice.Briuate apud Aruernos paſſio S. Iuliani [d] mart. qui cũ eſſet B.Ferreoli tribuni comes,& in habitu militari occulte Chriſto ſeruiret,in perſecutione Diocletiani a militibus tentus, deſecto gutture morte horribili necatus eſt. Conſtantiæ in Gallia S. Pelagij [e] mart.qui ſub Numeriano Imperatore & Euilaſio Iudice martyrij coronam accepit.Salerni SS.mart. Fortunati, [f] Caij, & Anthes,ſub Diocletiano Imp. & Leontio Proconſule decollatorum Co nſtantinopoli.S.Alexandri [g] epiſc. glorioſi ſenis,cuius orationis virtute Arius diuino iudicio damnatus crepuit medius, & effuſa ſunt viſcera eius.Apud Santonas S.Viuiani [h] Epiſcopi. Item S.Moyſis [i] Aethiopis,qui ex inſigni latrone inſignis anachoreta,multos latrones conuertit,& ſecum duxit ad monaſterium.

AVGVSTI 28.

Vguſtini Epiſcopi.a] Agunt de eodem Beda, Vſuardus, Ado, & alii recentiores. De anno ac die eius obitus ſcribit Marcellinus in chron. deceſſiſſe Felice, & Tauro Conſulibus, ſed verius Proſper ſub conſulatu Theodoſij xiij. & Valentiniani iij. Res geſtas ſuas a teneris annis vſque ad ſuſceptum ſacrum baptiſma,atque receſſum ex Italia, ipſe plurib. proſecutus eſt in libris confeſſ. cætera autem Poſſidius Epiſcopus Calamenſis.His etiam locupletiora collegimus ex epiſtolis,cæteriſque ipſius ſcriptis,aliiſque probatis auctoribus, & per annos ſingulos intexuimus in Annal. Eccleſiaſt. Migrauit ex hac vita,Theodoſio xiij. & Valentiniano iij.Conſſ.dum vocaretur ad Concilium œcumenicum Epheſinum Theodoſii Imp. legatione:eſt is annus a Chriſto Domino 430.

b Cuius reliquiæ.] Eiuſmodi tranſlatio

primum facta in Sardiniam insulam, cōtigisse putatur, quando Trasamundus Arrianus Rex Vuandalorum, oēs Episcopos Africanos Catholicos relegauit in Sardiniam tēporibus Symmachi Papæ, Catheo Consule, anno Domini 504. in quam quidē rem insudauit industria S. Fulgentij, Episcopi Ruspensis. Baculus insuper, & mitra illuc allata, hactenus in Sardinia asseruātur. Adstipulatur his ēt Oldradus Mediol. Episc. in epist. ad Carolum Magnum, & Franc. Fara de rebus Sardois. De translatione autem Ticinum facta, cuius etiam hic mentio habetur, agunt Beda, Ado, & alij hac die, Paul. diac. de gest. Longob. lib. 6. c. 14. Beda de sex ætat. in fine. Ado Viennen. in chron. anno 718. Otho Frising. eodē anno, Sigeb. anno 721. Marian. Scot. anno 734. Sigeberto aūt assentitur Sigon. de Reg. Italiæ. Sed de his actum est superius die 28. Februarij, quando eiusmodi translationis solemnitas agitur. Vide quæ de eare supra notauimus ea die.

c Hermetis.] De quo hac die Beda, & alij; Ado autē vberius recitat eius Acta ex rebus gestis S. Alexandri Papæ, quas refert Sur. to. 3. Errat Ado, dum passum scribit sub Aureliano Imp. Nā Aurelianus ille Iudex erat, & non Imperator; vt prædicta Acta significant: à tēporibus n. Alexandri Papæ vsq; ad Aurelianū Augustum plusquā centum quinquaginta annorum intercedit spatium tēporis. Passus est itaq; Hadriano Imp. sub Aureliano Iudice, vt eadem Acta testantur. Pelagius Papa II. illustrauit cæmeterium S. Hermetis. Erat celebris eius Memoria apud Antium, cuius habetur mentio in Actis S. Bonifacij Papæ to. 1. Concil.

d Iuliani.] De quo item Beda, Vsuardus Ado, atque recentiores. Hodie eius celebritatē esse celebrandā, habes à Gregor. Turon. li. 2. de glo. mar. c. 29. qui ipse integrū librum scripsit de eius agone atque miraculis; recēset eum Lipo. to. 3. & Sur. to. 4. Sidonius Apollin. agit de eodē epist. 1. lib. 7. Venātius Fortun. in carmine de gaudio vitæ æternę & ad Bodegis. lib. 7. & alij, qui ex prædictis acceperunt.

e Pelagij.] Agunt de eodē hac die Beda, Vuandelber. Pet. in catal. lib. 7. c. 120. & alij recentiores, est mentio de Pelagii martyris ecclesia Constantinopoli ædificata, & à Copronymo deiecta; apud Zonaram to. 3. Annal.

f Fortunati & soc.] De his tabulæ ecclesiæ Salernitanæ, Breuiarium, & alia eiusdem ecclesiæ antiqua monumenta. Horum translatio celebratur Idib. Maij. Ipsorum corpora asseruantur in ecclesia cathedrali in inferiori crypta: in superiori autem sub altari maiori positū est corpus S. Felicis presbyteri & martyris, cuius anniuersaria celebritas illic agitur 21. Februarij.

g Alexandri Episc.] De quo hac die Beda, ac cæteri Latinorum; Gręci aūt in Menologio tertio Kal. Sept. S. Athanasius de ipso scripsit ad Serapionē. col. 450. Greg. Naz. in orat. de cathedra Constantinopolitana non affectata; his verbis: Egregij illius Alexandri discipuli estis, magni Trinitatis propugnatoris, qui rebus & verbis impiū errorem depulit & profligauit. Neque enim memoria vobis excidat Apostolica illa oratio, quæ impietatis auctorem & antistitem sustulit, idque in locis impurissima lingua dignis; nimirum, vt contumeliam vlcisceretur, &c. Hæc Gregorius tribuens huius precibus interitum Arij. De eodem item Rufin. hist. lib. 1. cap. 12. Theod. lib. 1. c. 14. & in Theophilo in Iacobo Nisibita c. 1. Socr. lib. 1. c. 25. & lib. 2. c. 3. & 4. Sozom. lib. 1. c. 17. c. 29. & lib. 3 c. 3. Niceph. hist. lib. 8. c. 15. Niceph Episc. in chron. & in ea oratione, quæ à Metaphraste recitatur de Patribus Nicæni Concilii: habetur apud Lipom. to. 6.

h Viuani, alias Bibiani.] De diuersitate harum vocum vide inferius notata in S. Bibiana. Agunt de hoc S. Vsuard. & Ado hac die. agit de eo Greg. Turon. de gloria confess. cap. 58. De basilica autem S. Bibiani Venantius Fortunatus carmen scripsit, cuius est exordium:

Digna sacerdotis Bibiani tēpla coruscāt
Quæ, si iusta petis, dat pia vota fide.

Eiusdē Acta extare, scribit Greg. Turon. vbi supra. Successit hic Ambrosio eius sedis Episcopo, ad quem extat episto. 6. Sidonii

Bonij Apollin. libr. 9. Ponitur q; quintus ordine Episc. Santonensis in tab. Democharis. Extat de eodem epigramma Bona d. Santon. lib. 3. monod. 22.

i Moysis.] De quo etiam hac die agũt Græci in suo Menolog. paucisq; referũt eius Acta vberius in Vit. Patrum, & Niceph. hist. lib. 11. c. 36. Diuersus hic ab illo Moyse anachoreta, de quo Sozomen. lib. 6. c. 38.

29 Quarto Kal. Septemb. Luna. C xxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
23	24	25	26	27	28	29	30	30	1	2	3	4	5

DEcollatio [a] S. Io. Baptistæ, quem Herodes circa festũ Paschæ decollari præcepit: quæ tñ hoc die solemniter colit, quando [b] eius venerandum caput secundo inuentũ fuit: quod postea Romam translatum, in ecclesia S. Siluestri ad Campum Martiũ summa populi deuotione asseruatur. Romæ in monte Auentino natalis S. Sabinæ [c] mart. quæ sub Hadriano Imp. gladio percussa, martyrii palmã adepta est. Itẽ Romæ S. Cãdidæ [d] virg. & mart. cuius corpus Paschalis Primus Papa in ecclesiam S. Praxedis transtulit. Antiochiæ in Syria natalis SS. mart. Nicææ [e] & Pauli. Constantinopoli SS. mart. Hypatij [f] Episcopi Asiani, & Andreæ presbyteri, qui ob cultum sanctorum imaginũ sub Leone Isaurico barba pice illita atque incensa, & cute capitis detracta, iugulati sunt. Perusiæ S. Euthymii [g] Romani, qui Diocletiani persecutionem fugiens, ibi cum vxore & Crescentio filio quieuit in Domino. Metis sancti Adelphi [h] Episcopi & confessoris. Lutetiæ Parisiorum depositio S. Mederici [i] presbyteri. In Anglia S. Sebbi [k] Regis. Apud Smyrnam natalis S. Basillę. [l] In pago Tricassino S. Sabinæ [m] virginis, virtutibus & miraculis gloriosæ.

AVGVSTI. 29.

DEcollatio sancti Ioannis Baptistæ. a] De eadem solemnitate Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, itemque Græci, qui etiam Decollationem appellant, vt constat ex eorum Menologio, & ex constitutione Emmanuelis Imper. apud Theod. in Nomoc. Phot. ti. 7. c. 1. Rei gestæ historiam describunt sancti Euangelistæ, Matthæus c. 14. Marcus c. 6. & Lucas c. 9. externorum autem Iosephus antiquit. lib. 18. c. 7. De Herodiade, quæ in caput eiusdem pręcursoris insultauit, scribit Hieron. in apolog. aduersus Rufin. deque sepultura eius corporis seorsum a capite idem epist. 27. in epitaphio Paulæ. De diuina vltione in Herodiadem saltatricem, vide Niceph. hist. lib. 1. cap. 19. & 20. & Metaphrast. in sermone de S. Ioanne, quem recitat Sur. to. 4. Constat autem cædem S. Ioannis Baptistæ contigisse imminente festiuitate Paschali, vt Beda in Marc. c. 6. testatur, & alij. At quoniam illis temporibus (vt diximus) festa marty-

rum agi vetitum erat: idcirco, sicut natalis dies S. Iacobi Apostoli, ita etiam eiusmodi celebritas in aliud tempus trãslata est,&(vt idẽ Beda testatur) in ipsum diem quando Edessæ inuentum fuit venerandũ caput ipsius. Ad hęc addimus, hac item die quarto Kal.Septemb.totius Orbis lætitia dedicatam esse basilicã illã Alexandriæ, super dirutum Serapidis tẽplum magnificentissime excitatã, Theodosio imperante, per Theophilum Episcopum Alexandrinum; illucq; prædicti S.Ioannis sacras reliquias allatas fuisse atque reconditas. De ruina tẽpli Serapidis supra actũ est: de erectione prædictæ basilicæ,& illatione prædictarum reliquiarum agit Rufin.hist.li.2.c.27.& 28. dum scribit de sepulchro eiusdẽ S. Ioannis per Iulianum Apostatam profanato; de quo etiam Nicephor.lib.10.c.13. Metaphrastes in Artemio, Ado in chron. anno 361. Beda de sex ætat. in Iuliano, vbi agit de eadem basilica a S.Ioanne denominata, illic erecta. De die quarto Kal. Septembris, quo fuit consecrata, mentio habetur in illo tractatu de reuel.capitis, qui legitur in appendice Cypriani operum, vbi actor illucusq, sinceram historiæ veritatem prosequitur: de cęteris autem, quæ illic habentur, mox differemus.

b Quando eius venerandum caput inuentum fuit.] Iã superius sexto Kal. Martii commemoratio agitur, qñ in Palæstina primum inuentum est præcursoris sacrum caput apud Herodis olim regiam. Porro non tm̃ Latini, sed & Græci ẽt secundam eiusdem capitis celebrant inuentionem, sed alia die, viij.Kal. Iunii. quod aũt spectat ad hanc, de qua agimus, secũdam inuentionem; scimus complures auctores eã referre ad tẽpora Marciani Augusti; id enim in primis reperitur apud Marcellini Comitis chronicon, Opilione & Vincomalo Conss. apud Metaphrastem in vita S. Marronæ die 8. Nouembris, idq; Beda in Marc.c. 6. & lib. de sex ætat. Ado in chron. item tractatus ille de reuelatione capitis, qui fertur incerto auctore, ac denique nonnulli recentiorum, qui prædictorum fidem secuti sunt, vt Vsuar. Ado,& qui post hos scripserũt Martyrologia Miratus sum vehementer, manifestissimo errori tot tantosq; auctores tam facile subscripsisse. Constat etenim iam temporibus Valentis Imp. inuentũ iterum sacrum caput, illudq; (vnde Imperatorẽ tẽtasse Constantinopolim deferre: sed minus licuit homini Arriano sancta tractare; quod tñ eius successor pientissimus Theodosius Aug. religiosissime impleuit. Id etenim tum Græci, tum Latini auctores, qui longe ante tpa Marcellini, vel aliorum prædictorum vixerunt, testatum suis scriptionibus reliquerunt, vt Sozom.hist.lib.7.cap. 21.& S. Prosper in chron. Valentiniano quartum & Neoterio Conss. vbi hæc hẽt: Theodosius venerabile Ioannis Baptistæ caput ex vico Cossai Cõstantinopolim deportans, septimo ab vrbe lapide, in basilica, quam magno sumptu in eius honorẽ erexerat, recondidit. Hos secuti sunt cæteri, Niceph. lib.12.cap.49. Cedren. in compend. ann.6. Theodos. Imp. Latinorũ post S. Prosperũ Sigiber. in chron. anno Dñi 392. & alii. Cæterum anno 13. Theodosii, Dñi vero 391. sub Cõsulatu Tatiani & Symmachi id cõtigisse, probauimus in Annalib. Quis itaq; dicere poterit, factam esse secundam capitis inuentionem Marciano imperante, cum ipsum illud iam fuerit a Theodosio Imp. trãslatũ atq; reconditũ? Nec est qd quis adhuc sponte dicat illud iterum deperditũ, ac tpe Marciani Imp. inuentum: nulla. n. rõ id vel fingere opinative sinit: nã a tpibus Theodosii vsque ad Marcianum Constantinopolitana ciuitas a barbaris fuit immunis. Cuius autem fidei sit tractatus ille de reuelatione, seu inuentione capitis S. Ioannis Baptistæ, declarat cẽsura Gelasii: qui sic ea, quæ ibi sunt, reliquit lectoris arbitrio, vt quæ vera vel falsa sint, ante examinet, quam probet; idque merito; nam quæ illic in exordio conscribuntur vsq; ad dedicationem templi per Theophilum factam, a prædictis auctoribus accepta, vera certaq; esse noscuntur; quæ autẽ subsequuntur de capitis inuentione sub Marciano, ex præfatis historicis refelluntur. Quod item subditur de Iuranno Episcopo Alexandrino Theophili successore, commentum esse

non

non dubites: Cyrillus enim, & non alius, successit Theophilo; nec aliquis in serie Episcoporum Alexandrinorum eius nominis reperitur Episcopus. Nec etiam alicuius est fidei, quod illic dicitur, translatum fuisse prædictum sacrum caput Alexandriam, quod constat a Theodosio delatum Constantinopolim, & reconditum in Hebdomo. Mittimus hic cuncta referre, quæ in illa tractatione displicent, vt manifeste veritati contraria. Si quod itaque caput S. Ioannis (vt ibi legitur) Alexandria translatum est in Gallias, non quidem Baptistæ fuit, sed alterius Ioánis martyris, qui olim cũ Cyro illic passus, illustrissimus habebatur, quorum Acta ex antiquis monumentis Metaphrastes descripsit die 31. Ianuar. quæ recitat Lipom. to. 5. & Sur. to. 1. Erat ille Ioannes patria Edessenus, sepultusq; vna cum Cyro, cuius domus mutata est in ecclesiam nomine Trium puerorum erectam, vt eadem Acta testantur; quæ quidem concinnitatem quãdam cum his quæ illic scribuntur de trãslatione capitis, ac Trium puerorum simul cum capite conditorum, habere videtur. Legi etiã ex vita Grati Episcopi Augustensis aliam historiam a prædictis longe diuersam de inuentione & translatione capitis S. Ioan. Bapt. sed eiusmodi quæ nullo fulciãtur testimonio veritatis. Nos autem (liceat dicere) prædicamus quod scimus, ac certa traditione didicimus. Rursus aũt Romanum Martyrologium profitetur, caput S. Ioan. Baptistæ Romæ asseruari ĩ ecclesia S. Siluestri in Campo Martio; pars tamẽ illa capitis, mentum dicta, qua illud caret, Augustæ Prætoriæ in finibus Subalpinorũ haberi perhibetur, licet aliæ ciuitates easdem sacras reliquias sibi vendicent. sed hæc non disputo. Memini me legisse in bibliotheca S. Petri in Vaticano litteras Apostolicas Bonifacii Octaui Rom. Pont. quibus elargitur indulgentias inuisentibus prædictã ecclesiam ea die qua illud sacratissimum caput in alio ornatissimo vase tunc affabre facto repositum est intra argenteum tabernaculum, quod (vt memoria tecolũt seniores sanctimoniales eius monasterij) tpe Borbonicæ cladis a militibus direptum est; caput autem cum suo vase, in quo hodie cernitur, seorsum positum atque absconditum a sacris virginibus illæsum seruatum fuit. Ob tã insigne monumentum eadem ipsa ecclesia S. Siluestri, ad Caput dicta reperitur, vt habes apud Mart. Polon. libel. de quatuor maioribus regnis, cum agit de palatiis Vrbis. Non omittimus dicere, non tantum Alexandriam sacrarum reliquiarum præcursoris Domini olim factam esse participẽ, sed alias etiam vrbes, Orbisque regiones tantis pignoribus locupletatas: eadem.n. Cyrum Syriæ ciuitatem ex Palæstina esse delata, scribit Theodoretus in Theophilo cap. 21. in Gallias insuper ad Vasensem ciuitatem, ac in Mauriennam vrbẽ esse perlatas sacras Ioan. Baptistæ reliquias, scribit Greg. Turonen. de glor. martyrum, cap. 12. & 14. Testatur hoc ipsum de Maurienna Sigeb. in chron. anno Dom. 613. agitq; de miraculis illic editis. Nec prætermisimus, S. Paulinum Nolanum Episcopum easdem in Nolana basilica cõdidisse, vt ipse scribit in Natal. 9. S. Felicis; itemq; S. Gaudentium Episcopum Brixianum in basilica a se condita collocasse, vt idem refert in sermone habito in dedicatione basilicæ conc. sanct. Porro sacrosanctum digitum indicem, quo Christum Dominum indicauit, dicens: Ecce agnus Dei, &c. Hierosolymis delatum esse in insulam Melitam a Fratribus Hospitalis S. Ioannis, illicque magna veneratione haberi, percepi. De translatione manus eiusdem Præcursoris Domini, historiam habes apud Sur. to. 4. ex Metaphraste descriptam.

c Sabinæ.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores. Recitat Surius ex Adone eius Acta, & Mombrit. to. 2. Habemus eadem sincerissima, quæ ex Actis publicis sunt accepta: est illorum exordium: Illustris fœmina Sabina, &c. Vetus Romæ extat Titulus S. Sabinæ in Auentino, cuius est mentio in Concilio primo Romano sub Symmacho, & apud Greg. in regist. lib. 9. c. 22. & lib. 11. c. 2. quam quidem ecclesiam Eugenius Papa Secundus exornauit, auxitque, vt constat ex lib. de Rom. Pontifici-

bus in Eugenio. Sunt alia innumera eiusdem vetera monumenta.

d Candidæ.] De eadem Vsuard. Reperitur in marmorea tabula, quæ est in ecclesia S. Praxedis, inter cæteros ibi conditos martyres descripta S. Candida.

e Nicęæ & Pauli.] De his ēt in prædicto manuscr. antiquissimo Martyrologio, & Molan. in addit. ad Vsuardum.

f Hypatii, & Andreæ.] Agunt de his etiam græci in Menologio x. Kalend. Octob. ibique sæuum eorum martyrium describitur, cuius quidem genus cruciamenti expressum etiam habes in Actis S. Stephani iunioris, quæ extant in appendice operum S. Io. Damasc. & apud Sur. to. 7. die 28. Nouembris.

g Eutychij.] Cuius Acta leguntur in gestis S. Crescētij martyris; accepimus: eadem ab ecclesia Perusina.

d Adelphi Episc.] Ponitur hic decimus ordine inserie Episcoporum Metensium apud Democh. de sacrif. Miss. Agit de translatione eiusdem hac die Molan. in additio. ad Vsuard. est sermo S. Petri Chrysologi 126. in natali S. Adelphij: an autem sit ille de quo hic agitur, non audeo affirmare.

i Mederici Episc.] Agens de hoc Vsuardus hac die, appellat eum Episcopum, cū tamen inter Parisienses Episcopos non recenseatur in catal. Democh. De eodem agit Vinc. li. 36. c. 92. Trith. de vir. illustr. ordin. S. Bened. lib. 3. c. 231. appellat eum abbatem.

K Sebbi Regis.] De quo plura Beda de gest. Angl. lib. 4. c. 11. ex quo cæteri.

l Basillæ.] De ea tā in veteri Romano Martyrologio, quam etiam in manuscr.

m Sabinæ.] Agit de eadē hac die Vsuardus, & Petr. in catal. li. 7. c. 134. vbi tamen multa habentur censura digna.

xxiiij D Tertio Kal. Septembr. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

ROmæ via Ostiensi passio B. Felicis [a] presbyteri, sub Diocletiano & Maximiano Imp. qui post equulei vexationem, data sententia, cum duceretur ad decollandū, obuius ei fuit quidā Christianus, qui dum se Christianū esse sponte profiteretur, mox cum eodē pariter decollatus est. Huius nomen ignorantes Christiani, Adauctū eum appellauerūt, eo quod S. Felici auctus sit ad coronā. Item Romæ S. Gaudētiæ [b] virginis & mart. cum aliis tribus. Ibidem S. [c] Pammachij presbyteri, qui fuit doctrina & sanctitate conspicuus. Coloniæ Suffertulanæ in Africa beatorū sexaginta [d] Martyrū, qui furore Gētiliū cęsi sūt, Adrumeti item in Africa SS. Bonifacij [e] & Theclæ, qui beatorū duodecim filiorum martyrum parentes fuerunt. Thessalonicæ S. Fantini [f] confessoris, qui multa a Sarracenis perpessus, atque e monasterio, in quo mira abstinentia vixerat, expulsus, cū plurimos ad viam salutis perduxisset, demum in senectute bona quieuit. In territorio Meldesi S. Fiacrii [g] confess. Bononiæ S. Bononij [h] abbatis.

AVGV-

Elicis & Adaucti. a] De his itē Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Recitat eorum Acta Mombrit. tom.1. Habemus eadem manuscrip. quæ incipiunt: Cum feruor Diocletiani persecutionis, &c. Ex his Petrus in catal.lib.7.c.138.& alii recentiores accepisse noscuntur. erat Romæ nobile cemeterium nomine sanctorum Felicis & Adaucti, quod restituit Ioannes Papa, vt apparet ex libro de Roman. Pontificibus in Ioanne.

b Gaudentiæ.] Agunt de eadem Beda & Vsuard. quibus adstipulantur vetera manuscripta.

c Pammachij.] Frequens est mentio de eo apud sanctum Hieronymum, qui ad ipsum scribit epist. 26. 50. & 52. Fuit hic gener sanctæ Paulæ; vxorem enim duxerat Paulinam eius filiam, vt idem S. Hieronymum scribit epist. 27. in epitaphio Paulæ; licet idem S. Hieronymus in dicta epist.26.& in cap.1. super Amos, in Isai.capit.60, lib. 17. & in proœm. libri 18. per allusionem filium illius appellet. Hic, defuncta Paulina vxore, monachismum amplexus, xenodochium construxit in Portu Romano, de quo idem Hieron.in dict.epist. 26. Primus, inquit, inter monachos, primum sequeris Patriarcham, &c. Erexit quoque Titulum, Pammachii dictum, sanctorum Ioannis & Pauli. Obiit diem, cum vrbs Romana obsideretur a Gozad, vt idem refert in proœm.libri 1. super Ezechielem: est is annus a Christo, secundum Fastos Onuphrii, 410. Inter innumeras eius virtutes illa in primis enituit, qua solida firmitate, iunctis manibus cum S. Hieronymo, hæreticos Romam irrepentes impugnabat: meritoque de eo sanctus Hieronymus in proœmio in Ioelem: Omni, inquit, arte pugnandi aduersus diabolum dimicas, &c. Eius virtutes retexit etiam epist.30. ad Oceanum in epitaph. Fabiolæ prope finem.

d Sexaginta Martyrum.] De his scribit S. August. epist. 267. Passi sunt hi, quū ex edictis Honorii Imperatoris, quæ recensentur in Cod. Theodosiano tit. de Paganis, iussum est omnia simulacra confringi, quarū quidem legum idē August. meminit de ciuit. Dei lib.18.c.54. & Prosper de prædict.c.16. Vide de his l. si quæ in agris sunt templa.cod.tit.de Pag.

e Bonifacii & Theclæ.] Plura de iisdem martyribus leguntur in Actis sanct. duodecim fratrum, quæ apud nos manuscripta asseruantur.

f Fantini.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, resque eius præclare gestas referunt.

g Fiacrii.] Extant eius Acta ex manuscrip. edita apud Sur.to.7. Agunt de eodē Molan. in addit.ad Vsuard. & alij.

h Bononii abb.] De quo etiam tab.eccles. Bononiensis, ex cuius antiquis monumentis eius Acta accepta, relata sunt apud Sur.to.7. Migrauit ex hac vita anno Domini 1026. eiusq; sanctitatem probauit Ioannes Papa Vigesimus. ita Sigonius: verum si (vt eius Acta habent) probatio facta est paulo post mortem eius a Ioanne Decimonono, id factum oportuit: nam Ioannes Vigesimus diu post Pontifex creatus est.

31 Pridie Kal. Septemb. Luna. E xxv 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

Reueris natalis S.Paulini [a] Episc. qui tempore Arrianæ infestationis a Constantio Imp. Arriano ob Catholicã fidem exilio relegatus,& extra Christianum nomen vsque ad mortẽ,mutando exilia fatigatus, tandẽ apud Phrygiã defũctus,beatæ passionis coronã percepit a Domino. Itẽ SS.mart. Robustiani [b] & Marci. Transaquis in Marsis ad lacum Fucinum natalis SS.mart. Cæsidii [c] presbyteri,& sociorum, qui in persecutione Maximini martyrio coronati sunt. Cæsareæ in Cappadocia SS.Theodoti, [d] Rufinæ,& Ammiæ: quorum duo primi S. Mamantis martyris parentes fuerunt, quem Rufina in carcere peperit,& Ammia educauit. Athenis S.Aristidis, [e] fide & sapientia clarissimi:qui Hadriano Principi de religione Christianã volumen obtulit,nostri dogmatis continens rationem, & quod Christus Iesus solus esset Deus,præsente ipso Imperatore luculẽtissime perorauit. Antisiodori S.Optati [f] Episcopi & conf. In Anglia S. Aidani [g] Episcopi Lindisfarnensis, cuius animam cum S. Cutbertus ouium pastor in cælum ferri vidisset,relictis ouibus,factus est monachus. Apud Nuscum S.Amati [h] Episcopi.

AVGVSTI 31.

Aulini Episcopi.a] De eodẽ Beda,Vsuardus, Ado, ac cæteri oẽs hac die.Hic in exiliũ missus est à Conciliabulo Arelatensi anno vigesimo Constantii Imp. vt scribit S.Hieronymus in chron.qui etiam subdit,eundem anno vigesimotertio eiusdem Imp.in exilio vita functum esse. Agunt de eodem S. Athanasius in apologia de fuga sua,Hilarius in libel.ad Constantium,Liberius Papa in epistola ad Lucif. Calarit.Seuerus hist.li.2.& Cassiod. li. 5. c.15.Eius venerandũ corpus Treuiros relatũ est,& in crypta vna cũ sanctis martyribus conditũ;ac demum anno a Christo Domino 1071.repertum fuit, vt Sigebertus scribit in chron. his verbis: Treuiris in ecclesia S.Paulini, in crypta subterranea inuenitur corpus eiusdem S.Paulini, quod olim e Phrygia,vbi exulauerat, reportatũ,ibi a Felice Episcopo catenis ferreis fuerat suspensum: & iuxta eũ multa corpora sanctorũ; ad dexterã scilicet eius Palmatius Cõsularis,& Patricius Treuirorũ:ad sinistrã Tyrsus vnus de pricipib. Thebææ legionis,cũ multis Thebęorum in hac vrbe a Rictiouaro martyrizatis, ad caput septẽ senatores Vrbis.Maxẽtius, Constantius,Crescẽtius,Iustinus, & tres fratres,Leãder,Alexãder,& Soter;ad pedes Hormisda,Papirus, Constans,& Iouinus:& cum multi alii ibi iacerent, horũ tantũ nomina & tẽpus passionis aureę litteræ in pariete scriptæ signabãt,eosq; oẽs sub Rictiouaro passos fuisse docebant. Hæc ille.

b Robustiani & Marci.] De his Rom. vetus Martyrolog. cui adstipulantur antiqua manuscripta.

c Cæsidij & soc.] De quo diximus supra tertio Idus Augusti, cum de Rufino Epo actũ est. Celebris est eius memoria Transaquis apud Fucinum lacum, vbi & multis quotidie miraculis illustratur: inde.n.maternum nos genus ducentes, res testatas atque expertas loquimur.

d Theodoti & soc.] Agunt de iisdem Græci,quorum Acta iũcta simul cum illis S.Mamantis recitat Metaphrastes: extant apud Sur.to.4.die 17.Augusti.

e Ariſtidis.] De quo hic Beda. Vſuardus, Ado, & alij. Scribit de Ariſtide Euſebius in chron. anno. 9. Hadriani Imp. & hiſt. lib. 4. c. 3. & 5. Hieronymus de ſcript. Eccleſ. & in epiſt. 84. ad Magnū oratorem.

f Optati Epiſc.] De eodem hac die Vſuardus. Errore labitur Petrus in catalo. dum putat hunc eſſe Optatum illum Mileuitanum Epiſcopum, de quo ſuperius actum eſt. Ille etenim Mileui in Numidia, hic autem Antiſiodori in Gallijs vixit, atq; decimuſquartus numeratur eius ſedis Epiſcopus, ſucceſſorque S. Gregorij, vixit temporibus Iuſtiniani Imper. vt ex tabulis eius eccleſiæ conſtat, quas Demochates edidit.

g Aidani Epiſc.] Huius res geſtas proſecutus eſt Beda de geſt. Angl. li. 3. c. 3. 5. 14. vſque ad 17. vbi agitur de eius obitu. De eodem meminit in vita S. Cutberti c. 4. Exceſſit ex humanis (vt idem ſcribit in Epitome) anno Domini ſexcenteſimo quinquageſimoprimo.

h Amati Epiſc.] Scripſit eius res geſtas Felix Renda, Prior monaſterij montis Virginis. Migrauit ex hac vita anno Domini 1193. Cæleſtino Tertio Romano Pontifice.

SEPTEMBER.

1 Kalendis Septembris. Luna. F xxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

In prouincia Narboneñ. S. Aegidij[a] abbatis & cōfeſſoris, Beneuēti SS. mart. duodecim[b] fratrū. In Palæſtina SS. Ioſue[c] & Gedeonis.[d] Hieroſolymis B. Annę propheiſſæ,[e] cuius ſanctitatē ſermo Euangelicus prodit. Capuæ via Aquaria S. Priſci[f] martyris, qui fuit vnus de antiquis Chriſti diſcipulis. Rhemis in Gallia S. Xyſti[g] diſcipuli B. Petri Apoſtoli, qui ab eo primus eiuſdē ciuitatis Ep̄s cōſecratus, ſub Nerone martyrij coronā accepit. Tuderti in Vmbria S. Terētiani[h] Ep̄i & martyris, qui ſub Hadriano Imp. Lętiani Procōſulis iuſſu, equuleo & ſcorpionib. cruciatus, demū abſciſſa lingua, capitis dānatus, martyriū cōpleuit. Heraclee S. Ammonis[i] diaconi, & ſanctarū quadraginta Virginū, quas ille erudiuit in fide, & ſub Licinio tyrāno ad martyrij gloriā ſecū perduxit. In Hiſpania SS. marty. Vincētij[k] & Lęti. Populonij in Tuſcia S. Reguli[l] martyris, q̄ ex Africa veniēs, ibi ſub Totila martyriū conſummauit. Apud Senonas B. Lupi[m] Ep̄i & cōfeſsoris, de quo refertur, quod quadā die dū pręsēte clero ſacris altaribus adſtaret, lapſa eſt cælitus gēma in eius calicē ſanctū. Capuæ itē alterius Priſci[n] Ep̄i, qui vnus fuit ex illis ſacerdotibus, qui in perſecu. Vuandalorū ob fidē Catholicā varie afflicti & vetuſtæ naui impoſiti, ex Africa ad Cāpaniæ litora peruenerūt, &

Chri-

Christianã disciplinã, in ijs locis dispersi, diuersisq; ecclesijs præfecti, mirifice propagarũt. Fuerũt aũt eius socij, Castrẽsis, Tamarus, Rosius, Heraclius, Secundinus, Adiutor, Marcus, Augustus, Elpidius, Canion, & Vindonius. Apud Aquinũ S. Cõstantij o Epi, prophetię dono, multisq; virtutib. clari. Apud Cenomanes S. Victorij p Epi. In territorio Cõstantiẽsi ad Aquas Turas S. Verenę q virg.

SEPTEMBRIS I.

A Egidij abb. a] De quo etiam Beda & Adonis Martyrologia. Ferunt scripsisse vitã eius Fulpertum Episcopum Carnotensem. Habemus eius Acta manuscripta in certo auctore, incipiunt: S. Aegidius natione Græcus, &c. Agunt de eodem Vincent. lib. 23. c. 139. Antonin. 2. par. tit. 13. c. 6. §. 33. Petrus in catal. lib. 8. cap. 15. Trithem. de vir. illustr. ordin. S. Bened. lib. 2. c. 2. & lib. 3. c. 163. Claruisse testatur Sigebert. in chron. anno Domini 715. sed errat: nam (vt ex eius vita apparet) cõstat vixisse temporibus Cæsarij Episc. Arelatensis, qui claruit temporibus Clodouei Regis Franc. & Theodorici Regis Italiæ, vt notauimus superius die 27. Augusti, in Cæsario.

b Duodecim fratrum.] De his agitur in vet. Rom. Martyrologio, cui adstipulãtur ẽt antiqua manuscri. Scripsit horum Acta carmine heroico Alfanus Episcop. Salernitanus, quæ in septimo tomo additio ad Surium descripta habentur. Habemus eadem soluta oratione charactere Longobardo scripta. In quibus omnibus corrigenda sunt, quæ in eis de S. Cypriano martyre narrantur: longe. n. ante tempora Maximiani, quibus hi passi dicuntur, vixit sanctissimus Cyprianus: nisi forte in ijsdem Actis in nomen Imperatoris error irrepsit, & pro Valeriano sit positus Maximianus. Fuerũt hi omnes Afri, patria Adrumetini, qui illic primum cruciati, inde in Italiam ducti, diuersis diebus martyrium consummarunt.

c Iosue.] De quo præter ea quæ habentur in sacris voluminibus, agit Iosephus antiq. libro 4. & sequen. Adnumerabatur olim Iosue inter Prophetas, secundum Epiphan. in Panar. hæres. 66. prope finẽ. Vsq; ad tempora S. Hieronymi (mirum dictu) extabat sepulchrum Iosue in monte Ephraim, quod S. Paula, circuiens loca sacra, venerata est, vt idem S. Hieronymus in epitaphio Paulæ epist. 27. scribit his verbis: Sepulchra quoque in monte Ephraim Iesu filij Naue, & Eleazari filijs Aaron sacerdotis è regione venerata est; quorum alter conditus est in Tamathsare à Septentrionali parte montis Gaas, alter in Gabaa filij Phinees.

d Gedeonis.] De eodem vna cum Iosue hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri recentiores. Eius Acta narrantur in libro Iudic. 7. & 8. Adnumeratur inter laudatissimos viros a Paulo in epist. ad Hebr. c. 11. De eo Iosephus antiqui. lib. 5. cap. 9. Isidor. de vita & morte Sanctorum.

e Annæ prophetissæ.] De qua Luc. Euang. c. 2. vbi S. Ambros. qui & in lib. de viduis plura de eodem; & S. Hier. epist. 10. ad Furiam de viduitate seruanda, & alij. Agunt de eadẽ hac die Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad 5. Kal. Septemb.

f Prisci.] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij; testanturq; simul, hunc fuisse ex nu. 72. discipulorum. Pluribus de eo Pet. in catal. lib. 8. c. 17.

g Xysti.] Vsuard. & Ado de eodẽ hac die. Hunc fuisse primum Remensis sedis Episcopum, tabulæ eius ecclesię, quas descripsit Democh. plane significant; testantur id ipsum Vsuardus, & alij. Suessionensis quoq; ecclesiæ ponitur Primus Episcopus Xystus tempore Neronis, in tab. eiusdem ecclesiæ apud Democh.

h Terentiani Episc.] De quo ẽt tabulæ ecclesiæ Tudertinæ: vnde eius Acta manuscripta accepimus. In Breuiario Capuano itẽ eiusdem martyriũ describitur.

i Ammo-

i Ammonis & soc.] De his etiã Græci hac die in Menologio, vbi eorum martyrium recensetur. Legem Licinij Imp. cuius auctoritate hi omnes necati sunt, recitat Eusebius in vita Constantini lib. 1. c.46. Fuit eiusdem nominis egregia sanctitate monachus, de quo Græci agunt quarto Nonas Octob. cuius animam in cælum deferri vidit Antonius, vt scribit Athan. in vita Anto. Plura de eo in Vit. Patr.ca.30. Suidas,& alij. Alius ab eo est diuersus qui fuit Origenista, de quo Hieronymus ad Ctesiphontem.

K Vincentii & Leti.] Agitur de iisdem hac die in Breuiario Toletano.

l Reguli.] Extant de eius martyrio Acta manuscripta, in quibus eum fuisse in Africa Episcopum, & in Italiam venientẽ, in Tuscia sub Totila occubuisse martyrio, expressum habetur. In ijsdem in fine hęc descripta habentur: Cuius dignissimam sanctitatem beatus Beda considerans, etiam memoriam facere curauit in martyrologio suo, quod versibus hexametris composuit, dicens:

Septembris Regulus tenet, orditurque kalendas
Regulus antistes, sibi qui caput en se peremptum
Portauit binis Christo stadijs faciente.
Cuius reliquias nunc vrbs Lucensis adorat.

Hęc ibi. Porro Beda qđ citatur Martyrologium metrice scriptum, excidisse videtur: nam quæ dicuntur Ephemerides Bedæ, alterius auctoris esse noscuntur.

m Lupi Epis.] De quo itẽ Beda, Vsuardus, Ado. Extant eius res gestæ, quas recitat Sur. to. 5. Agunt de eodem Sigeb. in chron. anno Domini 616. Vincent. lib. 23.c.9.& 10. Petrus in catal.li.8.c.20. Ad numeratur inter Episcopus Senonenses vicesimus ordine in tabulis Democh.

n Prisci Episc.] Tam de Prisco, quam de collegis, quorum hic nomina notantur, agitur in vita S. Castrensis Episcopi, quam manuscriptam accepimus. est eius exordium: Textus sacræ historiæ edocet, &c. cuius superius meminimus, cum de ipso egimus. Quisquis fuerit eius auctor, cõstat quidem inscitia rerum ac temporum, nonnulla veritati contraria admiscuisse, vt ea quæ in eius principio leguntur de Valente & Valentiniano Augustis, quod dicit acerbissime Dei Ecclesiam persecutus esse, eorumq; auctoritate hos sanctos Episcopos Africa pulsos, nauiq; cariosæ impositos, ac maris tempestati commissos. De Valente nulla est dubitatio, ipsum Arrianorum patronum in Catholicos sæuisse: verum ille Orientale tm̃ administrauit Imperium, atque Orientalium tantummodo vexauit Ecclesiam. Valentinianus autem germanus eius, qui eodem tempore Occidentalis Imperii regebat habenas, pius fuit & Orthodoxus: sub cuius ditione (haud dubium) erat prouincia Africana. Quæ itaque in pſecutione Vuãdalica facta sunt, qñ etiã S. Quoduultdeus Carthaginensis Episcopus (vt scribit Victor lib. 2. de persec. Vuandal.) vna cũ suis, pari discrimine nauib. fractis impositus, pelago creditus est; vel quæ id genus à successoribus Regib. Vuandalorum sunt perpetrata, ea ipsa, inconsulte admodũ auctor ille Valẽtiniano atq; Valenti Impp. adscripsit. Iure itaque hæc in persecutione Vuandalica facta esse, docet Rom. Martyrol.

o Constantii Episc.] De eo scribit S. Greg. lib. 2. dialog. c. 16. vbi demonstrat, eum vixisse temporibus S. Benedicti, rursumque lib. 3. cap. 8. vita functum refert temporibus Ioannis Papæ. Scripsit vitam eius Petrus diac. bibliothecarius Cassinensis (vt testatur Petrus diac. lib. de vir. illustr. monast. Cassin. c. 45.) sed non extat. Alter fuit Constantius, siue Constantinus (vtroque enim nomine appellatum lego) eiusdem ciuitatis Episcopus, qui interfuit Romano Concilio sub Hilaro Papa, & alio sub Felice habito, Boetio Consule: cui successit. Asterius, qui adfuit Symmacho Papæ aduersus Laurentium schismaticum, vt constat ex Actis Conciliorum Roman. sub Symmacho.

p Victorij Episc.] Agũt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, atq; alii recentiores. Successit hic S. Liborio eiusdem sedis Episcopo, quintus ordine, seditq; annos 24. menses 7. dies 13. vt constat ex tab. eius ecclesiæ, quas descripsit Democha.

cha.lib.de sacrifi.Missæ. Agit de eo Gregor. Turonensis de glor. confess.cap.56. Claruit temporibus Theodosij Imper. notissimus sancto Martino, vt apparet ex his, quæ de eo hic Beda scribit in Martyrologio. Eius Acta manuscript. Leobijs extare, tradit Molanus.

q Verenæ.] De qua Beda hac die, & alij recẽtiores. De alia, Verona, dicta, virgine sanctimoniali, agit Molanus in Indic. Sanct. Belgij, & in addit. ad Vsuard. ad quartum Kalend. Septembris.

xxij G Quarto Nonas Septemb. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

ROmæ S. Maximæ [a] martyris, quæ vna cum S. Ansano Christũ confessa, in persec. Diocl. dũ fustibus cęditur reddidit spiritũ. Pamiæ in Gallia S. Antonini [b] martyris, cuius reliquiæ in ecclesia Palẽtina magna veneratione asseruantur. Item SS. mart. Diomedis, [c] Iuliani, Philippi, Eutychiani, Hesychij, Leonidis, Philadelphi, Menalippi, & Pãtagapę: quorũ alij igne, alij aqua, ense alij & cruce martyriũ cõpleuerũt. Nicomediæ SS. marty. Zenodis, [d] Cõcordij, & Theodori filiorũ eius. Eodẽ die passio SS. Euodij, [e] Hermogenis, & Callistæ germanorũ. Lugduni in Gallia natalia S. Iusti [f] Epi & cõfessoris, mirę sãctitatis & prophetici spiritus viri. Hic Epatui cedẽs, & in eremũ Aegypti vna cũ viatore lectore suo secedẽs, cũ aliquot annis proximã angelis vitã egisset, & dignus suorũ laborũ finis aduenisset, coronã iustitiæ percepturus migrauit ad Dñm pridie Idus Octobris: cuius sanctũ corp⁹ vna cũ ossib. B. Victoris eius ministri Lugdunũ postea hac ipsa die relatũ fuit. Ibidẽ S. Elpidij [g] Epi & cõfes. In Piceno itẽ S. Elpidij [h] abbatis, cuius noĩe oppidũ appellatũ, sacrũ ei⁹ corpus se possidere cõgaudet. In mõte Soracte S. Nõnosi [i] abbatis q orone sua ingẽtis molis saxũ trãstulit, alijsq; mirac. coruscauit.

SEPTEMBRIS 2.

MAximæ.[a]] Agitur de ea etiam in vet. manusc. nec non in Actis S. Ansani martyris, & apud Petrum in catal. lib. 1. cap. 14.

b Antonini.] De quo itẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Extant eius Acta apud Mombritium to. 1. & Petrum in catalogo lib. 8. c. 24. Passus est autem non Apamææ in Syria, vt multi opinati sunt; sed Pamiæ apud Tholosam, vt constat ex tabulis ecclesiæ Palentinæ, in qua eius dies natalis solemniter agitur, vbi sacræ corporis eius reliquiæ requiescũt.

c Diomedis & soc.] Agunt de his præterea Greci in Menologio, illicq; eorum martyrij Acta describuntur.

d Zenonis & soc.] De his tabulæ ecclesiæ Capuanæ, in cuius veteri Breuiario

tio eorum martyrium recensetur.

e Euodij & soc.] Græci itidem agunt de his hac die in Menologio, vbi breui compendio Acta ipsorum narrantur.

f Iusti Epis.] De quo Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores. Habentur res gestæ ipsius apud Sur to. 5. hac die. Agit de eodem Ado Viennensis in chronico anno Domini 379. Hic ille Iustus, qui pro omnibus Gallicanis Episcopis interfuit legatus Concilio Aquileiensi, temporib. Gratiani Imperatoris: ponitur eius sedis Episcopus decimustertius ordine in tabulis episcoporum Lugdunensium, quas recitat Democh. libro de sacrific. Missæ.

g Elpidii Epis.] Agunt de eodem Beda, ac cæteri qui supra, Petrus etiam in catal. li. 8. c. 27. Numeratur eiusdem sedis Eps decimusseptimus in eisdem tabulis.

h Elpidii abb.] De quo & Petrus in catal. lib. 8. cap. 28. cumq; Cappadocem genere fuisse scribat, illum esse putamus, de quo præclara Palladius narrat ca. 37. Est celebris memoria huius in Piceno: nam precipue colitur in oppido, quod ab eius nomine S. Elpidius appellatur. Fuit præterea alius Elpidius doctrina & egregius operibus nobilis, qui temporibus Constantij August. functus est legatione in Oriente aduersus Arrianos, missus à Iulio Roma. Pontifice, vt patet ex eiusdem litteris, quæ extant apud Athanasium. Scribit Sigebertus, sacras reliquias S. Elpidij, socij S. Eutychij Episcopi, à regione Marsorum translatas esse in Gallias anno Domini 969. Hæc ipse in chronico eo anno.

i Nonnosi abb.] Eius res gestas S. Gregorius Papa conscripsit lib. 1. dialog. c. 7. Meminit eiusdem in registr. lib. 2. epist. 50. Ind. 11. cap. 89.

3 Tertio Nonas Septemb. Luna. A xxj

á	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	Æ	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

ROmæ S. Serapiæ [a] virginis, quæ sub Hadriano Principe cũ esset tradita [b] duob. lasciuis iuuenibus, & minime potuisset illudi, nec postmodum ardentibus facib. inflammari, iussu Berilli Iudicis fustib. cęsa, de hinc gladio decollata est. Passa est autem quarto Kalendas Augusti, & a B. Sabina in suo monumẽto iuxta [c] areã Vindiciani sepulta; sed memoria ipsius martyrij hac die celebrior habetur, qñ ambarum sarcophagum ibi compositum & ornatũ fuit, & locus orationis cõdigne dicatus. Corinthi natalis S. Phœbes, [d] cuius meminit B. Apostolus Paulus ad Romanos scribẽs. Aquileiæ sanctarũ virginum & martyrũ, Euphemię, [e] Dorotheæ, Theclæ, & Erasmæ, quę sub Nerone post multa supplicia gladio cęsæ sunt, & à S. Hermagora sepultæ. Capuę SS. marty. Aristæi [f] Epi, & Antonini pueri. Nicomediæ passio S. Basilissæ [g] virginis & martyris, quæ annos nouem nata, cum in persecutione Diocl. sub Alexandro Præside verbera, ignes, ac bestias diuina virtute superásset, in oratione spiritum Deo reddidit. Item SS. mart. Zenonis [h] & Charitonis, quorum alter in lebetem liquati plumbi con-

bi coniectus est, alter in fornacē ignis immissus. Cordubæ S. Sādali [i] marty. Eodē die natalis SS. marty. Aigulphi [h] abbatis Lerinēsis, & soc. monachorū, qui præcisis linguis, oculisq; effossis, gladio obtrūcati sūt. Tulli in Gallia S. Māsueti [l] Epi & cōfessoris. Mediolani depositio S. Auxani [m] Epi. Eodē die S. Simeonis [n] Stylitæ iunioris. Romæ ordinatio [o] incōparabilis viri S. Gregorii Magni in Summum Pontificem; qui onus illud subire coactus, e subliminiori throno clarioribus sanctitatis radiis in Orbe refulsit.

SEPTEMBRIS 3.

Erapiæ, a] De eadem Beda, Vsuard. Ado, & alij ex Actis S. Sabinæ, de quibus superius quarto Kal. Augusti, & Sur. to. 5. hac die, extantq; eadem vberius manuscri. apud nos, estque illorum exordium: Cum dies, &c.

b Iuxta aream Vindiciani.] Aream hic accipias locum ipsum vbi sepelirentur defuncti Christiani. Habes apud Tertul. ad Scapulam hæc verba: Sub Hilarino Præside, cum de areis sepulturarū nostrarum acclamassent: Areæ non sint, Areæ ipsorum non fuerunt: messes. n. suas non egerūt. hæc ibi idcirco, qm̄ dictæ sunt etiam areæ loca illa ad trituram segetum composita. De area sepulchrorum, quæ & nos cœmeteria dicimus, habes etiam in Actis passionis S. Cypriani in fine hæc posita: Eius corpus propter Gentilium curiositatem in proximo positum est cū cereis & scholaribus in areis Macrobij Candidi procuratoris.

c Tradita duobus lasciuis iuuenibus.] Sępius reperies, Christianas virgines, cū necandæ essent, antea in discrimen esse positas castitatis; sed Deus, cuius nutu omnia reguntur, eas saluo pudore voluit immolari. Habes apud Suetonium, more antiquo Romanorum nefas fuisse, virgines violenta morte necare, atq; idcirco ante constuprandas curare. hæc. n. idē Suetonius in Tiberio c. 61. ait: Immaturæ puellæ, quia (more tradito) nefas esset virgines strangulari, vitiatæ prius à carnifice, deinde strangulatæ. Hæc ille. Habes hoc ipsum ex Dione lib. 56. necnon ex Tacito lib. 5. cum agunt de Seiani filia morti addicta. Verum eiusmodi scelus antiquatum iam fuisse videtur, cum reperiantur quamplurimæ virgines Romæ passæ martyrium absque aliquo pudoris illato detrimento.

d Phœbes.] De qua Paul. ad Rom. ca. 17. Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, & alij recentiores.

e Euphemiæ & soc.] De his vet. manuscrip. ex quibus Molanus, & Galesinius hac die; licet in tabulis ecclesiæ. Aquileiensis, quas manuscrip accepimus, agi de his repererimus ad xiij. Kal. Octob. Plura de ijsdē legūtur in Actis S. Hermagoræ Epi, ex quibus Petrus in catal. lib. 8. cap. 29. & Hier. Rub. lib. 1. hist. Rauen.

f Aristæi & Antonini.] Beda, & Vsuardus, qui de his agūt hac die, horum Acta extare testantur, sed excidisse putamus: qn̄quidem nec in sua ipsorum ecclesia reperiuntur; vbi, omisso Aristeo, tm̄ de Antonino agi reperimus in eius Breuiario. hinc ducimur coniectura, ob innumeras bellorum clades, illius nobilissimæ ecclesiæ monumenta esse deperdita.

g Basiliæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, qđ citare consueuimus, vbi & eius martyrium enarratur.

h Zenonis & Charitonis.] Ijdem qui supra in eodem Menologio de his agunt seorsim, quasi indicantes, nō vna simul, sed diuersis in locis eadem die passos esse.

i Sandalij.] De quo mentio habetur in Flore Sancti Hisp. ex monumentis ecclesiæ Cordubensis.

K Aigulphi & soc.] Horum Acta sincere descripta refert Sur. to. 5. Passi sunt circa annum Domini 660. Sigebert. autem

tem ponit in chron. anno 651.

l Mansueti Episc.] Agit de eodem hac die Ado. Ponitur hic primus eius ecclesiæ Eps, ac S. Petri Apostoli discipulus.

m Auxani Episc.] De quo tabul. eccles. Mediolan. ex quibus etiam Galesinius hac die.

n Simeonis iunioris.] Græci autem in Menologio de eodem agunt, ac matre eius Martha Kal. Septem. De duobus Simeonibus, iisdemq; Stylitis, consule notata superius in Simeone seniore, Nonis Ianuarij. Moritur hic sub Mauritio Imp. vt auctor est Euagr. hist. lib. 6. c. 22.

o Ordinatio, &c.] De eadem S. Gregorij ordinatione in vet. Rom. Martyrolo. & aliquibus manuscrip. agitur. In hanc diem transferebatur etiam natalis eius, cum Quadragesimali tempore de sanctis agi vetitum esset, vt scribit Radulph. de obseru. can. c. 16. De eadem ordinatione Gregorius Turon. hist. Franc. lib. 10. c. 1. Paul. diac. de gest. Longob. lib. 3. c. 11. Ioan. diac. lib. 1. cap. 37. 38. 39. in vita S. Greg. Ipsemet Gregorius frequēter cum gemitu lib. 1. & 2. regist. meminit de sua ordinatione. Quod ad tempus spectat, contigit ordinatio S. Gregorij Indictione nona inchoante, anno quinto Mauritij Imperatoris: est is annus Domini quingentesimus nonagesimus, vt ex eius registro epistolarum aperte colligitur, & fusius monstrauimus in Annal. Ecclesiasticis.

4 Pridie Nonas Septemb. Luna. B xx

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

IN monte Nebo terræ Moab S. Moysis [a] legislatoris & Prophetæ. Ancyræ in Gallatia natalis SS. trium puerorum Ruffini, [b] Siluani, & Vitalici martyr. Cabilone in Gallia S. Marcelli [c] martyris sub Antonino Imperatore, qui cum a Præside Prisco ad profanum conuiuium fuisset inuitatus, & huiusmodi epulas execrans, omnes qui aderant, cur idolis deseruirēt libera increpatione corriperet, ab eodem Præside inaudito crudelitatis genere, cingulo tenus defossus est in terra, sicque triduo in laudibus Dei perseuerans, incontaminatū spiritum Deo reddidit. Eodem die SS. mart. Magni, [d] Casti, & Maximi. Treuiris S. Marcelli [e] Episcopi & martyris. Eodem die SS. Thamelis, [f] antea idolorum sacerdotis, & sociorum marty. sub Hadriano Imperatore. Item SS. martyrum Theodori, [g] Oceani, Ammiani, & Iuliani, qui sub Maximiano Imperatore dissecti pedibus in ignem coniecti martyrium consummarunt. Arimini S. Marini [h] diaconi. Neapoli in Campania natalis S. Candidæ, [i] quæ S. Petro ad eam vrbem venienti prima occurrit, atque ab eo baptizata, postea sancto fine quieuit. Ibidem sanctæ [k] Candidæ iunioris, miraculis claræ. Viterbij sanctæ Rosæ [l] virginis.

a Moysis.] Agunt de eodem hac die non tantum Latini omnes, sed & Græci in Menologio. Frequentissime de eo in diuinis Scripturis, & in Iosepho historico, & Philone, alijsque innumeris Hebræorum, Latinorum, ac Græcorum scriptoribus tam sacris, quam profanis; quos enumerare, superuacaneum ducimus.

b Ruffini & soc.] De his item Beda, Vsuard. & alij recentiores; consentiuntque vetera manuscripta.

c Marcelli.] Beda, Vsuard. Ado, & Petrus in catal. libro 8. c. 37. Eius acta fusius scripta extant apud Sur. to. 5. De eadem festiuitate hoc item tempore solita olim celebrari meminit Greg. Turonensis de gest. Franc. li. 9. c. 3. & de glor. mart. c. 53. De eius basilica erecta à Gunthramno Rege, vide apud Greg. Turon. de gestis Franc. lib. 21. c. 2. in appendice.

d Magni & soc.] Vsuardus hac die de Magno & Casto tantum. De Maximo in antiquo Roma. Martyrol. & alijs manuscriptis. De translatione corporis S. Magni martyris, deque eius reliquijs reconditis in ecclesia S. Michaelis Archangeli prope Vaticanū tempore Leonis Quarti Romani Pōtificis, docet vetus inscriptio marmori incisa, in eadem collocata.

e Marcelli Episc.] Alicubi Marcellinus; vt in tabul. Episco. Treueren. quas habet Democh. de sacrif. Missę, vbi adscribitur vigesimus eius sedis Episcopus. Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vsuar.

f Thamuelis & soc.] Græci item de his agūt in Menologio hac die, recitantque ipsorum martyrium.

g Theodori & soc.] De his etiam Græci vbi supra in Menologio.

h Marini diac.] Vet. manuscrip. sed alicubi Maurus pro Marino ponitur. Habes eius res gestas apud Petrum in catal. lib. 8. c. 36.

i Candidæ.] Hęc senior, quę vixit Nerone Imp. cuius Acta typis excusa legi. Plura de eadem in vita S. Aspren Episcopi Neapolit. nuper à Paulo Regio edita.

K Candidæ iunioris.] Claruit temporibus Mauricij Augusti, vt apparet in veteri inscriptione in sepulcro eius marmoreo scripta in ecclesia S. Andreæ ad Nidum posita. Eius etiam res gestæ atque miracula in typis excusa habentur.

l Rosæ.] Accepimus eius Acta ab ecclesia Viterbiensi, cui de ea solemnem diem agere, decreto Romani Pontificis est concessum. Est eorum exordium: Inter alias, &c. Claruit temporibus Federici Imperatoris, petueniq; vsq; ad tempora Alexandri Papæ Quarti.

xix C — Nonis Septembr. Luna. — 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12			

ROmę in suburbano B. Victorini [a] Episcopi & martyris, qui sanctitate & miraculis clarus, sacerdotiū Amiterninę vrbis, totius populi electione adeptus est: postmodū sub Nerua Traiano apud Cutilias, vbi putentes & sulphureæ emanāt aquæ, cū alijs Dei seruis relegatus, ab Aureliano Iudice iussus est suspēdi capite deorsū: quod cū ꝑ triduū pro noīe Christi passus fuisset, gloriose coronat᷒, victor migrauit ad Dñm: cuius corp᷒ Christiani rapiētes, honorifica sepultura Amiterni cō diderunt.

diderunt. Item in Portu Romano natalis S. Herculani [b] martyris. Capuæ SS. martyr. Quinctij, [c] Arcontij, & Donati. Eodem die S. Romuli, [d] aulæ Traiani præfecti, qui cum sæuitiam Imperatoris in Christianos detestaretur, cęsus virgis, capite truncatus est. Melitine in Armenia passio SS. militum Eudoxij, [e] Zenonis, Macarij, & sociorum mille centum & quatuor, qui abijcientes militiæ cingulum, in persecutione Diocletiani pro confessione Christi necati sunt. Constantinopoli SS. martyrum Vrbani [f] Theodori, Menedemi, & sociorum septuagintaseptem ecclesiastici ordinis, qui a Valente Imperatore pro fide Catholica in nauigio impositi, iussi sunt in mari comburi. Conchæ in Hispania S. Iuliani [g] Episcopi & confessoris. In pago Taruanensi, monasterio Sithin, S. Bertini [h] abbatis. Toleti S. Obduliæ [i] virginis.

SEPTEMBRIS 5.

Victorini. a] De quo hac die Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Cũ superius egimus de Victorino germano S. Seuerini Septempedani, satis ostendimus, errare eos qui duos hos Victorinos in vnum confundunt, & huic martyri illa tribuunt, quæ alterius esse noscuntur: nimirum lapsum illum miserandum, quem describit hic Ado, qui cæteris errandi tribuit occasionem: nam & id ad Bedæ Martyrologiũ additum reperitur; cum in veteri manuscripto eius Martyrologio nihil huiusmodi legatur, sicut nec in antiquo Romano, vel in Vsuardo. De aquis Cutilijs, vbi hic passus est, scribit Plin. lib. 2. c. 95. & lib. 3. c. 12. Huius autem Victorini martyrium descriptum habetur in Actis sanctorum Nerei & Achillei, apud Sur. to. 3. die 12. Maii, ex quibus cæteri accepere. Habetur mentio de eodem supra die 15. Aprilis, vna cum Marone & Euticheté; licet ibi nulla de Episcopatu mentio fiat.

b Herculani.] De eodem hac item die Beda, Vsuardus, Ado, adstipulanturque vet. manuscrip. ac recentiores.

c Quinctij & soc.] Agunt de his etiam ijdem qui supra, Beda, ac cæteri.

d Romuli.] Græci de eodẽ itẽ hac die in Menol. agũt, eiusq; certamẽ describũt; copiosius autẽ Metaphrastes ex antiquis monumentis eius Acta descripsit, quæ extant apud Lipom. to. 6. & Sur. tom. 5.

e Eudoxij & soc.] Græci itidem ex Actis S. Romuli, quæ à Metaphraste descripta nuper citauimus. Ex horum militum numero, qui Melitine in Armenia coronati sunt, quatuor sacra corpora delata Constantinopolim, reperta sunt tporibus Iustin. Imp. quorũ beneficio idẽ Imp. letali morbo curatus est. Rẽ gestã ppetuis dignam monumẽtis conscripsit Procop. libro 1. de ædific. Iustiniani Imperatoris.

f Vrbani & soc.] Agunt de his ẽt in Menol. græci hac die, illustreq; certamẽ eorũ describũt: porro plenius Socr. hist. lib. 4. c. 13. Sozo. lib. 6. c. 13. & 14. luculentius aũt S. Greg. Nazian. in oratione ad Epos Constantinopolitanæ Synodi, itemq; in ea quam dixit in laudem Basilij, necnon in illa ad Arrianos, ac deniq; in ea quę inscribitur, in laudem Heronis: post hos autem alij recentiores quos præterimus.

g Iuliani Episc.] Migrauit ex hac vita 28. Ianuarij anno Domini 1207. Claruit sub Innoc. Papa iij. Decreto Iulij iij. Ro. Pont. translata est eius solẽnitas in diem quintã Septẽ. Agitur de eodẽ in Fl. Sãc. Hispan. 28. Ian. & in Thesauro concion.

h Bertini abb.] De quo etiam Vsuard. Eius res gestas Folcardus abbas conscripsit, quas Sur. retulit in tomum 5. Alia de eodẽ habes in vita S. Audomari Epi, necnõ in Actis S. Vuinoci apud Sur. to. 6.

Agit de eodem Trithe. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 105. & Molan. in Indic. Sanct. Belg. De monasterij S. Bertini exacta obseruatione monasticæ disciplinæ scribit S. Bernardus epist. 141. 142. 143. & 144. Migrauit ex humanis ann. Dñi 698.

i Obduliæ.] De ea in Breuiario Toletano hac die. Fuit & alia eiusdẽ fere nominis Odilia virgo de numero illarum vndecim milliũ virg. S. Vrsulæ sodaliũ, de qua plura Molan. in Indic. SS. Belg. cuius celebritas agit' xv. Kal Aug. Si aũt vnã eademq; Obduliam cũ Odilia esse quis dixerit, ob aliquam factam translationem reliquiarum Toletũ hac die eius solemnitatem celebrari illic intelligat.

xviij D Octauo Idus Septemb. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13			

Achariæ [a] Prophetæ, qui de Chaldęa senex in patriã reuersus, iuxta Aggęũ Prophetã cõditus iacet. In Hellesponto S. Onesiphori [b] Apostolorum discipuli, cuius meminit S. Paulus ad Timotheũ scribens: qui ibidẽ vna cũ S. Porphyrio iussu Hadriani Proconsulis acriter verberatus, & a ferocib. equis raptatus spiritũ Deo reddidit. Alexandriæ passio SS. mart. Fausti [c] presbyteri, Macarij, & sociorum decem, qui sub Decio Imperatore & Valerio Pręside pro Christi nomine abscissis ceruicibus martyrium compleuerunt. In Cappadocia SS. marty. Cottidi [d] diaconi, Eugenij, & sociorũ. In Africa SS. Epõrum Donatiani, [e] Præsidij, Mansueti, Germani & Fusculi, qui in persecut. Vuandalica iussu Hunnerici Regis Arriani pro assertione Catholicæ veritatis fustibus dirissime cæsi, exilio eliminati sunt: Inter quos etiam Episcopus nomine Lætus, strenuus atque doctissimus vir, post diuturnos carceris squalores incendio concrematus est. Veronæ S. Petronij [f] Episcopi & confessoris. Romæ S. Eleutherij [g] abbatis, serui Dei, quem S. Gregorius Papa scribit oratione & lacrymis mortuum suscitasse.

SEPTEMBRIS 6.

Z [a] Achariæ Prophetæ.] De quo hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cęteri Latinorum, Græci autem pridie huius diei in Menologio. Pręter illa, quę de eo extant in diuinis Scripturis, agit de eodem Iosephus antiquit. lib. 11. c. 4. Epiphan. de vit. & inter. Prophet. c. 21. Extat encomium in Prophetam Zachariam Cosmæ Vestiarij in biblioth. Sfortiana cod. manuscr. nu. 65. Inuentum est venerandũ corpus eius sub Theodosio Iuniore, de cuius inuẽtione nos egimus in Annalib. anno eiusdẽ Imperatoris octauo, qui est a Christo 415. De ea rescripsit Sozom. hist. lib. 9. c. 16. in fi. & c. 17. Niceph. lib. 14. c. 8. Cedren. in Honorat. anno 11.

b Onesiphori.] De quo Paul. 2. ad Timoth. c. 1. & 4. Agũt de codẽ hac die Beda & Ado, Græci aũt tertio Kal. Maij in Menologio, traduntq; hũc creatum fuisse

se Episcopum Colophonis, Dorotheus autem dicit Coronæ, ijdemq; de eodem vna cum Euodio ad sextum Idus Octobris. Habetur mentio de eodē in Actis S. Theclæ, de quib. suo loco plura inferius.

c Fausti & soc.] Agunt de ijsdem Græci etiam in Menologio, & nomina singulorum referunt: videlicet, post Faustū & Macarium recensetur Dionysius lector, Cyriacus acolythus, alter Faustus, Andronicus miles, Theotistus nauclerus, Andropelagia, & Thecla. Monemus lectorē, hos Faustos, de quib. hic agitur, esse diuersos ab illo, qui ibidē loci, eadē vrgēte persecutione, multa passus est, vt ex Dionysij Alexandrini litteris constat: nā ille, licet tunc grauia sit perpessus, tamen vsq; ad Diocletiani tempora peruenit, vt Euseb. hist. lib. 7. cap. 10. in fine testatur.

d Cottidi & soc.] De his & Beda, Vsuardus, & alij recentiores hac die agūt.

e Donatiani & soc.] Agunt de his item Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Victor Vticensis li. 2. de persecutione Vuandalica eorum certamē describit. Passi sunt tpibus Zenonis Imp. sub Hunnerico Vuādalorum Rege. Letus de quo hic agitur (licet Victor nihil dicat) fuit Eps Leptinensis ciuitatis, vt scribit S. Isidorus in historia Vuandalorum. Huius martyris incitatione Iustinianum Imp. commotum fuisse, vt exercitum in Africam, duce Belisario, mitteret, idem auctor testatur.

f Petronij Episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Veronensis, pluribus autem Illustris. & R. D. Augustinus Valerius eius ecclesiæ Episc. & Cardinal. in antiq. monum. Episcoporum Veronen. pag. 10. & 41.

g Eleutherij abb.] De quo hac die Ado, apud Bedam autem mēdose additur nomen Episcopi. Huius res gestas scribit S. Gregor. lib. 3. dialog. c. 33. qui quidem non tantum scriptione, sed & pictura exprimi voluit acceptum à Deo per Eleutherij preces beneficium, vt Hadrianus Papa ad Carolum Magnum Imperatorem scribit his verbis: Sāctus Gregorius Papa in monasterio suo pulchrum fecit oratoriū, & ipsum diuersis historijs pingi fecit, atq; sacras ibidē erexit imagines. Vt cum ipse cum Beato Eleutherio pro ęgritudine stomachi sui ingressus, in oratione pariter exauditi sunt. Et ille vir Sāctus Elutherius, quem dicunt & mortuū suscitasse, ante ipsas sacras imagines se prosternens, diuinam exorare clementiā cum Sancto Gregorio nō dubitauit, sed fidem ferentes perfectam, pariter exauditi sunt, & vsque hactenus apud nos venerantur. Hæc Hadrianus.

7 Septimo Idus Septemb. Luna. E xvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

NIcomedię natalis B. Ioannis [a] martyris, qui cum videret crudelia edicta aduersus Christianos in foro pendere, fidei ardore accensus, iniecta manu, illa detraxit, atque discerpsit: cumq; hoc relatum esset Diocl. & Maximiano Augustis in eadem vrbe constitutis omnia suppliciorum genera in eum experiri iusserunt: quæ vir nobilissimus tanta alacritate vultus ac spiritus pertulit, vt ne tristis quidē pro his videri potuerit. Cæsareæ in Cappadocia S. Eupsychij [b] martyris, qui sub Hadriano Imp. accusatus quod Christianus esset, in carcerem coniectus est: & paulo post inde emissus, patrimonium statim vendidit,

& pretium partim pauperibus, partim accusatorib. tamquã benefactoribus distribuit: sed iterum comprehẽsus, sub Sapritio Iudice dilaniatus, & gladio cõfossus martyriũ cõsummauit. Pompeiopoli in Cilicia S. Sozontis [c] martyris, qui sub Maximiano Imp. in ignẽ iniectus, reddidit spiritũ. Aquileię S. Anastasij [d] martyris. In territorio Augustodunensi S. Reginæ [e] virginis & martyris, quæ sub Proconsule Olybrio, carceris, equulei, ac lampadum perpessa supplicia, demũ capitali sententia dãnata migrauit ad Sponsum. Trecis Nemorij [f] diaconi & sociorũ martyrum, quos Attila Rex Hunnorum interfecit. Aurelianis in Gallia depositio S. Euortij [g] Epi, qui primo Romanæ ecclesiæ subdiaconus, dehinc diuino munere per columbam designatus est Põtifex præfatæ vrbis. In Gallijs S. Augustalis [h] Episcopi & confessoris. Capuæ S. Pamphili [i] Epi. In territorio Parisiensi S. Clodoaldi [k] presbyteri & confessoris.

SEPTEMBRIS 7.

Oannis [a].] De eodẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Eius autem fidei cõstantem confessionem & diros cruciatus scribit Euseb. hist. lib. 8. c. 5. & Niceph. lib. 7. c. 5. & licet nomen non explicent, reapse de eo sentire, certum est.

b Eupsychij.] De quo & Gręci in Menologio hac die, ibiq; eius res gesta summa breui describunt. Porro ne nominis et loci similitudine quis decipiatur, duos Eupsychios martyres Cæsareæ Cappadociæ fuisse constat, quorum alter, de quo hic agitur, passus est temporibus Hadriani Imp. alter autẽ, de quo supra ad quintum Idus Aprilis, Iuliano Apostata imperante, martyriũ consummauit, de quo eo die plura superius dicta à nobis sunt.

c Sozontis.] Agunt de eodem hac die Græci, eiusq; Acta pluribus prosecutus est Metaphrastes: extant apud Lipom. to. 6. & Sur. to. 5. De Pompeiopoli ciuitate, de qua hic agitur, quõ a Põpeio restituta sit, post debellatos pyratas ijsdẽq; incolẽda sit tradita, scribit Dio hist. li. 36.

d Anastasij.] Fuit hic fullo, & pro fidei merito in numerum martyrum cooptatus est, idq; ex veteribus manuscript. Molan. in addit. ad Vsuard. hac die.

e Reginæ.] De eadem hac die Beda, Vsuar. & Ado, ijdemq; pluribus eius res gestas referunt, plenius autem Momb. to. 2. vit. Sanct. & Petrus in catal. li. 8. c. 47.

f Nemorij & soc.] De eo tabulæ ecclesiæ Trecensis, item Maurolycus, & Molan. in addit. ad Vsuard. Fuit hic diaconus S. Lupi eiusdem ciuitatis Episcopi.

g Euortij Episc.] De quo & Beda, Vsuard. & Ado. Huius res gestas ex antiquis codicibus edidit Sur. to. 5. Vincent. lib. 13. Petr. in catalo. lib. 8. c. 48. Successit hic S. Desiniano, successoremque habuit præclarum illum sanctitate virum Anianum. Interfuit S. Euortius Cõcil. Valentino, celebrato in Gallijs, Gratiano & Equitio Conss. anno Domini 374.

h Augustalis Episco.] De eodem hic Beda, qui licet eum ponat Arelate tamen dum reperitur idem Episcopus subscriptus Cõcilio primo Arausicano, tempore S. Leonis Papæ, quo eidem sedi Arelatensi præerat S. Hilarius, qui eidem Synodo interfuit; alterius potius ciuitatis videtur fuisse Episcopus: nam & in tabulis Episcoporum Arelatensium: quas descripsit Demochares, nulla habetur mentio de Augustali Episcopo.

i Pamphili.] De eo monumenta eius ecclesię, quorum Sanctorum indiculum Romam missum accepimus.

K Clo-

K Clodoaldi.] De quo Beda, Vsuard. Ado, & alij recẽtiores. Fuit hic filius Clodomiri Reg. Frãc. Scribit de eo Greg. Turon. de gest. Franc. li. 3. c. 6. & 18. Sigeb. in chro. an. Dñi 531. Vincentius lib. 21. c. 60. Petrus in catal. lib. 8. c. 50. & alij iunioris.

8 Sexto Idus Septemb. Luna. A xvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

NAtiuitas [a] beatiſſimæ ſemper Virginis genitricis Dei Mariæ. Nicomediæ S. Hadriani [b] martyris, cum alijs vigintitribus, q̃ oẽs poſt multa ſupplicia ſub Diocl. & Maximiano Auguſtis martyriũ crurifragio cõſummarunt quarto Nonas Martij. Eorũ reliquiæ à Chriſtianis Byzantiũ delegatę, reuerẽti honore ſepultæ fuerunt: inde poſtea S. Hadriani corpus Romam hac die tranſlatum fuit, in qua ipſius feſtiuitas potiſſimum celebratur. Alexandriæ SS. martyr. Ammonis, [c] Theophili, Neoterij, & aliorum vigintiduorum. Antiochiæ SS. Timothei [d] & Fauſti martyrum. Gazæ in Palæſtina SS. martyrum Euſebij, [e] Neſtabi, & Zenonis fratrum, qui tempore Iuliani Apoſtatæ, irruente in eos turba Gentilium, diſcerpti atque necati ſunt. Ibidem S. Neſtoris [f] martyris, qui ſub eodem Iuliano ab ijſdem Gentilibus furentibus ſęuiſſime cruciatus, emiſit ſpiritum. Friſingæ S. Corbiniani [g] primi eiuſdem ciuitatis Epiſcopi, qui a Gregorio Secundo Pontifice ordinatus, & ad prædicandum Euãgelium miſſus, vberes fructus in Gallia & Germania retulit, ac demum virtutibus & miraculis clarus in pace quieuit.

SEPTEMBRIS 8.

NAtiuitas beatiſſ.a] De eadẽ Beda, ac cæteri Latinorũ; Græci etiam hac eadem die celebrãt eandem ſolemnitatem, de qua in Græco codice bibliothecæ Sfortianæ. nu. 65. ſermones legũtur nomine S. Ioan. Chryſoſtomi, S. Procli, S. Ioannis Damaſceni, Iacobi monachi, & Andreæ Cretenſ. In Sacramentario S. Gregorij, quod antiquiſſimum extat in biblioth. Vaticana manuſcr. habetur de eadẽ celebritate ſpecialis præfatio. Eiuſdem meminit S. Ildefonſus li. de virg. Ordo Rom. de diu. offic. pag. 24. de eadẽ agens, hæc habet: In Natiuitate S. Marię legũtur homiliæ SS. Patrum ad ipſam diem pertinentes, &c. ſubditq; de Litanijs ea die fieri ſolitis ex inſtitutione Sergij Papæ. Meminit de eadem, cũ agitur de officio Miſſæ pag. 21. Ex quibus profectò valde errare oſtenduntur, qui hanc ſolemnitatẽ ab Innocẽtio iiij. inſtitutam putarunt. Rurſus non rectè ſentire eos exiſtimamus, qui opinati ſunt iã ab Auguſtini ætate eamdẽ eſſe in Eccleſia celebratã, ea perſuaſi rõne, qđ in eccleſiaſticis Officijs eius diei legitur ſermo S. Auguſtini de ea ſolẽnitate. Quamobrem monitũ volumus lectorẽ, vere

sermonem illum esse germanum S. Augustini opus, nequaquam tamen in Natali Dei genetricis habitum; sed perpaucis mutatis, eidem celebritati accommodatũ, qui est sermo secundus de Annunciatione; vbi verba illa: Gaudeat terra nostra tãtæ Virginis illustrata solemni die: ita pie mutata legũtur in Breuiario: gaudeat terra nostra tantæ Virginis illustrata Natali. Nec vero mirũ hoc cuiquam videatur, quod sermonem hunc S. Augustini ad beatissimam Virginem pertinentem, sancta Ecclesia ad hãc festiuitatem accommodauerit: nam id ipsum in antiphonis & responsorijs agere cõsueuisse, satis apparet, dum quæ sunt alicui solemnitati peculiariter accommodata, ijsdem vtatur in alijs. Vt aũt oĩs prorsus ansa tollatur existimandi Augustini tpe hoc festum esse celebratum, adducam de ea re eiusdẽ Augustini clarissima testimonia, qui sermone 21. & 22. de sanct. testatur nullius alterius ortum, quam solius Domini nostri Iesu Christi, & S. Ioannis Baptistæ, in Ecclesia celebrari consueuisse. Quonam autem potissimum tempore fuerit eiusmodi solemnitas instituta, nusquam expressum reperi, nec quid certi affirmare ausim. Quantum aũt ex historijs Ecclesiasticis cõpertum habeo; a Cõcilij Ephesini tẽporibus, ex quo exsecranda illa Nestorij hæresis dãnata atq; proscripta est, qua sanctissimæ Mariæ Virginis titulus ille supremus Dei Genitricis impie auferebatur, animaduertimus (secundum ea Prophetæ verba: In tribulatione dilatasti mihi) magis magisque in dies toto orbe Christiano beatissimę Virginis cultum auctum amplificatumque fuisse. non tñ dicere præsumimus, eo tpe institutam esse prçsentem solemnitatem; cum constet, Gallicanam Ecclesiam etiã temporibus Caroli Magni & Ludouici Pij eam ignorasse, vt apparet ex Concilio Moguntino sub eodem Imp. celebrato, anno Domini 813. can. 36 & ex capitularibus eiusdem Imp. & Ludouici Pij, lib. 1. c. 164. lib. 2. c. 35. & lib. 6. c. 106. Satis sit, cõstare eam esse antiquam, & tam Latinos, quam Græcos eadem animi pietate, concordiq; studio ac religione permotos, eadem die sacratissimum Dei genitricis Natalitium solemniter celebrandum esse duxisse. Rationem autem eius solemnitatis agendæ S. Bernardus scribit sermone 4. super Salue Regina. De iussis quibusdam diuinitus ostensis cuidam religioso viro de hoc celebrãdo natali die, agit Petrus in catal. lib. 8. c. 51. in fin. & alij. extant insuper tres luculente orationes S. Ioan. Damasc. de Nat. Dei genitricis Mariæ; aliæ Absalonis, Guerrici, & aliorum, quos omittimus recensere.

b Hadriani.] De ipsius natali die superius ad quartum Nonas Martij agitur, vt in Martyrologio Bedæ, & in antiquis manuscript. alijsq; recẽtioribus notatum vidimus. Vetera aliquot manuscrip. hæc habent ea die, quę & Molanus ad Vsuar. addidit: Nicomediæ S. Hadriani cũ alijs vigintitribus, cuius corpus Romã translatum est, atque sepultum sexto Idus Septembris, vbi & eius passio est annotata. Hec in dictis vet. manuscrip. licet in vetustioribus Roman. Martyrologijs nulla prorsus mẽtio de Hadriano ea die habeatur; sed hac die tãtum, qñ simul cum trãslatione & passio olim celebrabatur. Cum aũt die translationis Romæ etiam dies natalis eius recoleretur, inde factum est, vt Nicomedia poneretur. vnde Adoni & alijs eum secutis errandi manauit occasio, vt putarent hac die translationis S. Hadrianum occubuisse martyrio: rectius itaq; Maurol. ex prædictis manuscriptis natalem eius passionis diem ad quartum Nonas Martij, translationem vero Romam factam hac die ponit. His omnibus subscribit etiam Galesinius in suis Not. ea die Martij. Quod vero Græci, neque hac die neque ad quartum Nonas Martij, sed 7. Kal. Septemb. agant cõmemorationem S. Hadriani; existimo eam eos agere diem, qua prima est facta translatio, cum Nicomedia Cõstantinopolim eius corpus delatum est. Cætera de Hadriano vide notata superius in natali ipsius die 4. Non. Martij.

c Amonis & soc.] Vsuard. de iisdem hac die. Scribit de his Dionysius Alexan. apud Euseb. lib 6. cap. 34. Alius est item Ammon Alexand. qui vna cum Fausto

&

& Didio passus est tempore Diocletiani, de quibus Euseb.li.8.c.25. & Niceph li. 7.c.16. Diuersos hos esse inter se, tum diuersitas temporum, tum sociorũ ostẽdit.

d Timothei & Fausti.] De his item Vsuardus, & alii recentiores hac die.

e Eusebii & soc.] Horum nobile certamen scribit Sozomenus libro 5. cap.8.

f Nestoris.] De quo etiam idem Sozom. vna cum prædictis martyribus agit vbi supra lib.5.cap.8.

g Corbiniani episc.] Apud Bedam de eodem hac die. Eius res gestas scriptis mandauit Aribo Episcopus Frisingen. quas habet Sur.tom.5. Plura de eodem Otho Frising.lib.5.cap.23.& 24. Claruit temporibus Gregorij Secundi Papæ circa annum Domini 730.

9 Quinto Idus Septemb. Luna. G xv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16

Nicomediæ passio SS.marty. Dorothei [a] & Gorgonij, qui apud Diocletianum Augustum honores amplissimos consecuti, cũm persecutionem, quam ille Christianis inferebat, detestarentur, præsente eo, iussi sunt primo appẽdi, & flagris toto corpore laniari, deinde visccrib. pelle nudatis, aceto & sale perfundi, sicq; in craticula assari, atq; ad vltimum laqueo necari. Interiecto autem tempore, B. Gorgonij corpus Romam delatam fuit, ac via Latina positum, & inde ad Basilicam S. Petri translatum. In Sabinis, trigesimo ab Vrbe milliario, SS.martyrum Hyacinthi, [b] Alexandri, & Tiburtij. Sebastæ S.Seueriani [c] militis Licinij Imp. qui cum quadraginta martyres in carcere detentos frequẽs visitaret, iussu Lysiæ Præsidis saxo ad pedes ligato suspensus, ac verberibus cęsus & flagris laniatus, in tormentis reddidit spiritum. Eodem die passio S.Stratonis, [d] qui pro Christo ad duas arbores ligatus atque discerptus, martyrium consummauit. Item SS.martyrum Ruffini & Ruffiniani fratrum. Romę [f] S.Sergij Papæ & confessoris. In territorio Taruanensi S.Audomari [g] Episcopi. In Scotia S.Querani [h] abbatis.

SEPTEMBRIS 9.

Dorothei & gorgonij [a].] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij recẽtiores. Scribit horum res gestas Euseb.hist.lib.8.c.1. & 6.& Niceph.lib.5.cap.2.& 5. Plura de ijsdem in Actis sanctorũ Indes & Domnæ, quæ refert Metaph.die 26. Decemb. vbi tandem Dorotheum capite amputarum. Gorgonium vero molari lapide ad collum ligato Martyrium cõsummasse, eadem Acta testantur. Quod autẽ ab his diuersa hac in Martyrologio sunt posita, quod prædicti martyres laqueo vitã finierint, ex Eusebio dict.li.8.c.6.& Ni-

ceph.lib.7.cap.7.videntur accepta. Quæ vero hic habentur de cæteris tormentis à prædictis martyribus perlatis, eadem recenset Beda, Vſuardus, Ado,& alij: & licet Euſebius eis Petrum cruciatum eſſe dicat; tamen cum ex vnius, quod refert, martyrio, quæ cæteris ſodalibus contigerint, ſe nota facere velle teſtetur, inde prædicti putarunt in dictos martyres eadem eſſe illata tormenta. Ruffinus item dum eũdem Euſebij locum in Latinum vertit, ijſdem quibus ille, hos ſupplicijs affectos, ac demum laqueo vitam finiſſe tradit lib.8.cap.6. Reliquias S.Gorgonij translatas deinde Roma in Gallias, teſtatur Sigeb.in chro. anno Domini 764.

b Hyacinthi & ſoc.] Agunt & de his Beda, Vſuardus, Ado, ac reliqui.

c Seueriani.] Græci item de eo hac die in Menologio, ibiq; eius Acta expreſſa habentur, quæ vberius deſcripſit Metaphraſtes ex antiquis codicibus; extant apud Lipom tom.6.& Sur.tom.5.

d Stratonis.] De eo hac die Græci in Menologio, referuntq; eius martyrium.

e Ruffini & Ruffiniani.] greci ét horũ paſſionẽ deſcribũt in Menol.hac itẽ die.

f Sergij Papæ.] De quo Beda, Ado,& recentiores. Hic ſubſtitutus eſt Cononi. Eius res geſtas per annos ſingulos deſcripſimus in Annal.Eccleſiaſt.

g Audomari Epiſco.] De eo etiam Vſuardus,& alij. Recitat eius Acta Sur.to. 6.Vincent.lib.23.c.108. Petr.in catal.lib. 8.c.58. Trithem.de vir.illuſtr.ord.S.Bened.lib 3.c.104.& lib.4.c.160. Molanus in Indic.ſanct.Belg. Exceſſit ex humanis anno Domini 695.

h Querani abb.] Agunt de eodem Vſuardus hac die,& recentiores.

xiiij A Quarto Idus Septemb. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

Olentini in Piceno depoſitio S.Nicolai [a] confeſſoris, ordinis Eremitarum S. Auguſtini. In Africa natalis SS. Epiſcoporum Nemeſiani, [b] Felicis, Lucij, alterius itẽ Felicis, Littei, Polyani, Victoris, Iaderis, Datiui, & aliorum: qui ſub Valeriano & Gallieno, exurgente perſecutionis rabie, ad primam confeſſionis Chriſti cõſtantiam grauiter fuſtib. cæſi, deinde compedibus vincti, & ad fodienda metalla deputati, glorioſæ confeſſionis agonem conſummarunt. Chalcedone SS. martyrum Soſthenis [c] & Victoris, qui in perſecutione Diocletiani ſub Priſco Aſiæ Proconſule poſt vincula & beſtias ſuperatas, iuſſi ſunt incendi: at illi ſalutantes ſe inuicem in oſculo ſancto, in oratione poſiti ſpiritum emiſerunt. In Bithynia ſanctarum virginum Menodoræ, [d] Metrodoræ, & Nymphodoræ ſororum, quæ ſub Maximiano Imperatore & Frontone Præſide martyrio coronatæ, peruenerunt ad gloriam. Item ſanctorum martyrum Apellij, [e] Lucæ, & Clementis. Leodij in Belgia ſancti Theodardi [f] Epiſcopi & martyris, qui animam ſuam poſuit pro

ouibus

ouibus suis, & post mortem miraculorum gratia illuxit. Romæ B. Hilarij [g] Papæ & confes. Compostellæ S. Petri Episc. [h] qui multis virtutibus & miraculis claruit. In ciuitate Albigensi S. Saluii [i] episcopi & confes. Nouariæ S. Agapii [k] Episcopi. Constantinopoli S. Pulcheriæ [l] Augustæ virginis, religione & pietate insignis.

SEPTEMBRIS. 10.

Nicolai de Tolentino. a] Huius facta egregia habet Mombrit. to.2. & Sur. to.5. Antonin. nō nulla part.3. tit.22. c.11. §.17. & alii recentiores. excessit ex hac vita anno Domini 1306. relatus est autem inter Sanctos ab Eugenio Papa Quarto anno Pontificatus sextodecimo, Domini autem 1446.

b Nemesiani & soc.] Beda, Vsuard. & Ado hac die. Scribit de his Cyprian. epist. 77. Quarum autem ciuitatum fuerint Episcopi potest intelligi ex Actis Concilij Carthaginensis sub Cypriano. Hi etenim quamuis aliquando erroneam illam sententiam de baptismate hæreticorum vna cum S. Cypriano aduersus Romanum Pont. Stephanum defendissent; tamen sicut ille, ita & isti nunquam se a Catholica vnitate & charitate diuiserunt; vt de S. Cypriano S. Augustinus, agens aduersus Donatistas, sæpe inculcat. Clarissimus fuit item in Africa eiusdem nominis Nemesianus, qui puer adhuc martyrium subiit, de quo Augustinus sermone de diuers.39.c.3.

c Sosthenis & Victoris.] Agunt de iisdem Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Habentur res gestæ iunctæ Actis sanctæ Euphemiæ Chalcedononensis. de his etiam Petrus in catal. lib.8.c.61.

d Menodoræ & soc.] De his & Græci in Menologio hac die; fusius autem Metaphrastes ipsarum res gestas descripsit, quæ extāt apud Lipom. to.6. & Sur. to.5.

e Apellii & soc.] De his adhuc Græci in Menologio agunt hac die.

f Theodardi Episc.] Huius Acta testatur Sigebert. se scripsisse luculētiore stylo extant ea apud Sur tom.5. Agit de eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedict. lib.3.c.103. & lib.4.c.154. Molanus in Indiculo sanctorum Belgii. Passus est autem anno Domini sexcentesimo quinquagesimoquinto.

g Hilarij Papæ.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores hac die. Successit hic S. Leoni Magno. Acta eius ex diuersis antiquis codicibus cōquisita digessimus in Annalibus Ecclesiasticis per annos singulos.

h Petri Episc.] Tabulæ Compostellanæ, ex quibus Molanus in addit. ad Vsuardum, & alii.

i Saluii Episc.] De eodem hac die Beda. Pluribus de eo agit Greg. Turon. hist. Franc li.5.c.50. lib.6. cap.29. & lib.7. c.1. migrauit ex hac vita an. Domini quingētesimooctogesimo sexto.

K Agapij Episc.] Successit hic S. Gaudentio, seditq; annos 20 vt docent tabulę Episcoporum ecclesiæ Nouariensis, quæ tamen in aliquibus sunt emendandæ.

l Pulcheriæ.] Eodem titulo sanctitatis & virginitatis celebrant eam Græci hac die in Menologio. Licet enim ad optimam administrationem Imperii Marcianum virum religiosissimum ætate grādæuum sibi maritum delegisset; tū virginitatem, quā ab ineunte ætate Deo spoponderat, illibatam ad obitum vsque cōseruauit: qd abiq; vlla dubitatione, tam Græcorum, quam Latinorum historici oēs affirmant. Scribunt de ea Sozom. lib. 9.c.1. Socrat. lib.7.c.22 Niceph. lib.14.c.2. & 3. Marcel. in chron. & Suidas pluribus. De eadem sæpe Acta SS. Synodi Chalcedonensis, vbi noua Helena, munimem Orthodoxorum, & gloria ecclesiarum a cunctis Patribus est acclamata. Commendatur mirū in modū in epistolis S. Leonis Papæ, præsertim epist. 39. Appellata est in Imperialibus sanctionibus, venerabilis Augusta. ita l. 2. de collat. lustrali

C. Theod.

C. Theod. Mentio de eadem habetur in Actis S. Melaniæ iunioris de eadem recẽtiores Græcorum historici Zonaras, Cedrenus, Glycas, & alii. Obiit humanum diem (vt auctor est Marcellinus in chro.) Opilone & Vincomalo Conſſ. eſt annus a Chriſto Domino 453. Tam ad ipſam, quã ad ſorores Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus de recta fide commentarium ſcripſit. Idem Cyrillus in lib. ad Theodoſium Aug. eamdem Pulcheriam procurantem Imperium his verbis deſcribit: Altera autẽ & virginali germine ſimul vigens, & nobiliſſimi regni veſtri cura ſibi vendicat, &c. Hæc Cyrillus, qui eamdem pluribus laudat. Porro Pulcheriæ vitam tam ex Græcis, quam ex Latinis antiquis auctoribus ſumma induſtria collegit R.P. Thomas Bozzius noſtræ Congregationis presbyter, Latinis ac Græcis litteris bene excultus: quam proxime ab eo edendam, ſimulque alias nobilis ingenij aduerſus hæreticos elaboratas lucubrationes, ſperamus. Fuit & alia Pulcheria Theodoſii Maioris filia, quæ tenella adhuc ætate ex hac vita deceſſit, in cuius nobili funere Sanctus Gregorius Nyſſenus egregiam habuit panegyrim. Rurſus etiam & alia fuit tenella puella, Pulcheria dicta, filia Theophili & Theodoræ Auguſt. de qua Cedrenus in compend. hiſt. in Theophilo, & Zonaras in 3. par. Annal. in eodem Imperatore.

xiij B Tertio Idus Septemb. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

Romæ via Salaria veteri ĩ cœmeterio Baſillæ natalis SS. mar. Proti[a] & Hyacinthi eunuchorum B. Eugeniæ: qui ſub Gallieno Imper. deprehenſi quod eſſent Chriſtiani, ſacrificare coguntur; ſed non conſentientes, primo duriſsime verberati ſunt, ac tandẽ pariter decollati. Laodiceæ in Syria paſsio SS. Diodori,[b] Diomedis, & Dydimi. Legione in Hiſpania S. Vincentij[c] abbatis & mart. In Ægypto S. Paphnutij[d] Epiſcopi, qui vnus fuit ex ijs confeſſoribus, qui ſub Maximiano Imp. dextro oculo effoſſo, & ſiniſtro poplite exciſo, ad metalla damnati fuerunt: deinde ſub Cõſtantino Magno aduerſus Arrianos pro fide Catholica ſtrenue decertauit, & demum multis coronis auctus in pace quieuit. Lugduni depoſitio S. Patientis[e] Epiſcopi. Vercellis S. Aemiliani[f] Epiſcopi. Alexandriæ ſanctæ Theodoræ[g] quæ cum incaute deliquiſset, facti pęnitens, mira abſtinentia & patientia in habitu ſancto incognita perſeuerauit vſq; ad mortẽ.

SEPTEMBRIS 11.

Proti & Hyacinthi. [a]] De his item Beda, Vſuardus, Ado, ac cæteri omnes hac die. Extant eorum res geſtę in Actis S. Eugeniæ, de quorum fide agemus inferius viij. Kal. Ianuarij. Erat Romæ illuſtris memoria horum martyrũ, cuius Confeſſionem Symmachus Papa exornauit, vt cõſtat ex libro de Rom. Põtifi-

tificibus in Symmacho. Eorum sacræ reliquiæ sub Clemente VIII. Pontifice Max. ab ecclesia S. Saluatoris, prope pontem S. Mariæ trans Tiberim posita, ad ecclesiam S. Ioannis Florentinæ nationis solemni pompa fuere translatæ anno Domini 1592. die 21. Iunii.

b Diodori & soc.] Agunt de his etiam græci hac die in Menologio, vbi & ipsorum martyrium paucis enarrant.

c Vincentij.] Passus hic dr̃ Gothorum tempore, cum Arrianæ perfidiæ repugnaret. De eodem in Flor. sanct. Hispaniæ, & in Thesauro concion. to. 2. hac die.

d Paphnutii Episc.] Hic ille illustris cõfessor, qui in vltima persecutione dextro orbatus oculo, sinistro succiso poplite, adhucque superstes, cõuenit vna cum cæteris ad magnum Nicænum Conciliũ & aduersus Arrianos egregie decertauit. Fuit & miraculorum patrandorum Apostolica virtute præditus, vt de eo scribit Rufin. lib. 4. ca. 4. & 17. & Socrat. lib. 1. c. 8. vbi ait. Constantinum Imperatorẽ partẽ illam vultus eius effossi oculi exosculatum esse miro religionis affectu. Id ipsum Theodoret. hist. lib. 1. c. 7. Sozom. li. 1. c. 22. Niceph. li. 8. c. 14. & 19. & Suidas. De eodẽ adhuc monacho scribit S. Athanasius in vita S. Antonij. Longe hic alius ab illo Paphnutio Meletiano, licet & ipse confessor fuerit, de quo scribit S. Epiphanius in Panario, hæresi 68.

e Patientis Episc.] de eodem hac die Vsuard. & alij Scribit Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 2. c. 24. Sidonium Apollinarem eius virtutes litteris prædicasse: agit. n. de eo Sidonius li. 2. ep. 10. ad Hesperium, & lib. 4. ep. 25. ad Donnolum: extatq; eiusdẽ ad eumdem Patientem ep. 12. li. 6. quibus eius res gestæ narrantur. Ad hunc ipsum Constantius inscripsit vitam S. Germani Epi Antissiodorensis. Interfuit hic itẽ conuentui Gallicanorũ Eporum, in quo cognita & probata est fides Catholica Fausti Lerinẽsis damnantis dogmata Pelagij: ad quos etiam Lucidus Pelagianus palinodiam recantans, in eiusdẽ hæresis damnationem scripsit epistolam. Extant hæc to. 5. biblioth. Margar. Ponitur Patiens vicesimusquartus eius sedis Episcopus in tabulis Democharis. Putat Grauius; non esse legitimam subscriptionem illam ad epistolam Fausti. sed de Fausto consule dicta in Annalibus, in quibus versipellis vulpeculæ fraus detegitur.

f Aemiliani Episc.] De eo tab. eccles. Vercellensis. Huius vitã ex antiquis eius ecclesiæ monumẽtis se scripsisse testatur Galesinius. Interfuit Aemilianus Vercellensis Episcopus Romanis Synodis tertię & quartæ sub Symmacho Papa, vt earumdem Acta testantur.

g Theodoræ.] Agunt de eadem hac die Græci Menologio, Nicephorus etiam lib. 17. c. 5. plenius autem Metaphrastes refert eius res gestas, quas Latine redditas habes apud Lipom. to. 6. hac die. & Sur. tomo 5. Vixit temporibus Zenonis Imperatoris.

12 Pridie Idus Septemb. Luna. C xij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

Lexandriæ natalis SS. mart. Hieronidis,[a] Leontii, Serapionis, Selesii, Valeriani, & Stratonis, qui sub Maximiano Imperatore ob Christi nominis confessionem in mare sunt demersi. In Bithinia S. Antonomi[b] Episcopi & mart. qui ex Italia, Diocletiani persecutionem declinans, illuc profectus, cum plurimos conuertisset ad fidem, a furentibus

Gen-

Gentilibus, dum sacra mysteria perageret, ad altare mactatus, hostia Christi effectus est. Meri in Phrygia passio SS. mart. Macedonij [c] Theoduli, & Tatiani, qui sub Iuliano Apostata ab Almachio Præside post alia tormenta super crates ferreas ignitas positi, exultantes martyrium compleuerũt. Iconii in Lycaonia S. Curonoti [d] Episcopi, qui sub Perennio Præside capite truncatus, martyrii palmam accepit. Apud Ticinum sancti Iuuentij [e] Episcopi, de quo sexto Idus Februarii. Is a B. Hermagora discipulo S. Marci Euangelistæ ad eam vrbem vna cum S. Syro directus est, & ambo illic Christi Euangelium prædicantes, & magnis virtutibus ac miraculis coruscantes, etiam vicinas vrbes diuinis operibus illustrarunt; sicque in pontificali honore, glorioso fine quieuerunt in pace. Lugduni depositio S. Sacerdotis [f] Episcopi. Veronæ S. Siluini [g] Episcopi. Anderlaci S. Guidonis [h] confessoris.

SEPTEMBRIS 12.

Ieronidis & soc. a] De ijsdem hac die Græci agunt in Menologio, vbi eorum martyrium describunt.

b Autonomi.] Græci itidẽ. Porro eius Acta edidit Metaphrastes, quę habet Lipom. to. 6. & Sur. to. 5. hac die.

c Macedonii & soc.] græci etiam de his agunt in Menologio, gestaq; eorum referunt breui compendio; Suidas autem pluribus eorum nobilissimum certamen describit in histor. in verb. Almachius.

d Curonoti.] Huius Acta martyrii græci, qui eadem die de eo agunt in Menologio, explicant.

e Iuuentii Episc.] De Iuuentio, seu Euentio, superius iterum sexto Id. Februarii. De Iuuentio & Syro Episcopis hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii agunt. In tabulis aũt ecclesiæ Ticinensis de vtroq; seorsũm agitur, diuersisq; diebus: nimirũ de Iuuentio octauo Id. Febr. de Syro aũt quinto Idus Decemb. eiusque translationem xvi. Kal. Iunii celebrant. Fertur Iuuentius, de quo agitur, discipulus fuisse S. Hermagoræ, qui passus est temporibus Neronis Imperatoris, tertiusque numeratur eius sedis Episcopus. Iuuentij & Syri res gestas recitat. Mombrit. to. 2. habes easdem apud Sur. to. 7. hac die, & Petr. in catal. lib. 1. c. 50. & lib. 8. cap. 68. De eodem S. Syro Luithprand. Ticin. lib 3. c. 2. Bernard. abb. Bonæual. in vita S. Bernardi. lib. 1. c. 4.

f Sacerdotis Episc.] De eodem Beda, & Ado. Claruit temporibus childeberti Regis Francorum, cuius anno trigesimo octauo interfuit Aurelianensi quinto Cõcilio, vt eius Acta significant. Numeratur hic Lugdunensis sedis Episcopus trigesimus, vel trigesimussecundus, iuxta diuersas tabulas, quas descripsit Democh. lib. de sacrif. Missæ.

g Siluini Episc.] De quo tabulæ ecclesiæ Veronen. quas illustrauit Illustris. ac R. P. Augustinus Valerius Episc. Veron. S. R. E. Card. libro quem scripsit de antiquis monum. Episcoporum Veronen. p. 10. & 42.

h Guidonis confessoris.] Huius Acta recenset Sur. tom. 5. hac die. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuardum. Migrauit ex hac vita anno Domini millesimo centesimo duodecimo.

Idibus

13 Idus Septemb. Luna. D xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

Lexandriæ natalis B. Philippi, [a] patris S. Eugeniæ virg. Hic dignitatem præfecturæ Aegypti deſerens baptiſmi gratiam aſſecutus eſt: quem in oratione conſtitutū iuſsit Terentius Præfectus eius ſucceſsor gladio iugulari. Item SS. mar. Macrobij [b] & Iuliani, qui ſub Licinio paſsi sūt. Eodem die S. Ligorii [c] mart. qui in eremo degens, a Gētilibus ob Chriſti fidem necatus eſt. Alexādriæ S. Eulogij [d] Epiſcopi, doctrina & ſanctitate celebris. Andegaui in Gallia S. Maurilii [e] Epiſcopi, qui innumeris miraculis claruit. Apud Senonas S. Amati [f] Epiſcopi & confeſſoris. Ipſo die S. Venerij [g] confeſsoris, admirandæ ſanctitatis viri, qui in inſula Palmaria vitam eremiticam duxit. In monaſterio Romarico in Gallia S. Amati [h] presbyteri & abbatis, abſtinentia & miraculorum gratia illuſtris.

SEPTEMBRIS 13.

Hilippi. a] De eodē hac die Beda Vſuard. Ado, & alii recētiores; qui oēs corrigendi sūt, dum ex Actis S. Eugeniæ dicunt illum fuiſſe Epiſcopum Alexandrinum: nā eius præfectura ſæcularis, & non ſacerdotalis fuit: Euſebius etenim cum tam in chronico, quam in hiſtoria texit ſeriem Epōrū Alexandrinorū, Nicephorus Eps, & Nicephorus Calliſt. & alii qui id ipſum præſtiterunt, nullus ipſorū inter Alexandrinos Epos adnumerat Philippum. Rurſus āt in eodē Philippo S. Eugeniȩ patre errauerunt alii, qui putarunt eūdē eſſe Philippum Imperatorē, vt Cedrenus ī Maximino, quos Zonaras iure redarguit in Philippo Imp. Qđ itē in prædictorū Martyrologijs legitur hic paſſus eſſe Valeriani & Gallieni tpibus, plane repugnat Actis ipſius S. Eugeniæ, vbi eius certamē deſcribitur. Nec quemquam moueat, ſi eius filia Eugenia paſſa dicatur tēporibus prędictorum Imperatorum: nam per longum tpis ſpatium inter vtriuſq; martyrium intercesſiſſe, eadem Acta ſignificant. Paſſus eſt autem Philippus Seuero & Antonino filio regnantibus, vt eadē Acta teſtantur; quæ tamen tam in his quæ habent de epiſcopatu Philippi, quam in aliquibus aliis ſuperadditis, cenſura indigent.

b Macrobii & Iuliani.] De ijſdē græcorum tabulæ & Menologiū hac die agūt.

c Ligorii.] Vet. manuſcripta de eodem hac die: Petrus in catal. lib. 8. c. 73. agit de eius martyrio atque translatione.

d Eulogij Epiſc.] De eodē græci ēt. Scribit de eo Euagr. hiſt. li. 5. c. 25. De eodē agitur in Prat. ſpirit. c. 146. & 147. Nicephorus in chron. numerat eum quadrageſimum ſeptimum eius ſedis Epiſcopū Claruit tēporibus Mauritii Imperatoris, & Phocę eius ſucceſſoris. vſus eſt eo familiariſſime S. Gregorius Papa, cuius ad ipſum quamplurimæ extant epiſtolæ, vt lib. 1. ep. 23. li. 4. ep. 36. li. 5. 60. lib. 6. 31. & 37. li. 7. 30. & 38. lib. 8. 41. li. 11. epiſt. 46. 47.

e Maurilii Epiſco.] Vſuard. Ado, & alii recentiores de eodem hac die. Extant

eius

eius Acta, quæ Mombrit. to. 2. & Sur. to. 5. recitat; quæ a Fortunato fuisse conscripta, testatur Trithemius. Claruit temporibus Theodosij, & Honorii eius filii: cõsecratusque Episcopus a S. Martino Episcopo Turonensi; sedit annis triginta. Agunt de eodem Petrus Cluniacẽsis lib. 1. epist. 2. Vincent. libr. 17. cap. 20. Anton. par. 2. tit. 10. c. 13. Petrus in catal. lib. 8. cap. 75. Adducit hunc in exemplum Petrus Dam. in apolog. ad Gregorium Septimũ Rom. Pontif. de abdicatione Episcopatus. fuit eiusdem nominis alius Episcopus Rhotomagensis, qui vixit circa annum Domini 1070. de quo Trithem. de viris illustribus ord. S. Benedicti lib. 3. c. 323. & lib. 4. c. 120.

f Amati Episc.] Huius res gestas ex antiquis codicibus mutuatus edidit Surius tom. 5. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Dñi 685. & Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indiculo sanct. Belg. plurib. Numeratur vigesimussecũdus eius sedis Episcopus. Excessit ex hac vita anno Domini 690. vt indicant tabulæ ecclesiæ Senonensis a Demochare descriptæ.

g Venerii.] Eius acta in compendium redacta hẽt Petr. in catal. lib. 8. c. 65. qui subdit de alio eiusdẽ nominis sanctitate claro, qui vixit temporibus Othonis III. Imp. ibid. c. 66. Hic de quo agimus, claruit temporibus Phocæ Imp. & Gregorii Papæ, qui monasterium eiusdem in Palmaria insula ad canonicam obseruationem restituendum curauit. li. 1. epist. 48. Fuit eiusdem nominis sanctitate clarus alius adhuc Venerius, qui habitauit in montibus Tiburtinis, de quo scribit Petrus Damian. in vita S. Romualdi.

h Amati presbyt.] De quo item Beda, Vsuar. & alii. Extant eius Acta apud Sur. Tom. 5. De eodem Trithe. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 88. & 90. Floruit temporibus Dagoberti Regis Frãc. anno Domini 630. Idem Trithem. ibidem agit de alio eiusdem nominis, & monasterii abbate & martyre lib. 3. cap. 309. de quo agi putat hac die.

x E Decimooctauo Kal. Octobris. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21			

Xaltatio[a] S. Crucis, quando Heraclius Imper. Cosrhoe Rege deuicto, eam de Perside Hierosolymam reportauit. Romæ via Appia B. Cornelij[b] Papæ & mart. qui in persecutione Decij post exilij relegationem iussus, est plumbatis cędi, & sic cum alijs viginti & vno promiscui sexus decollari. Sed & Cærealis miles cum Sallustia vxore sua, quos idẽ Cornelius in fide instruxerat, eodem die capite plexi sunt. In Africa passio S. Cypriani[c] Episc. Carthaginensis, sanctitate & doctrina clarissimi; qui sub Valeriano & Gallieno Principibus post durum exilium detruncatione capitis martyrium consummauit sexto milliario a Carthagine iuxta mare. Passi sunt etiam ibidem S. martyres Crescentianus,[d] Victor, Rosula, & Generalis. Romæ S. Crescentii[e] pueri, filii S. Euthymii, qui in persecutione Diocletiani sub Turpilio Iudice via Salaria gladio percussus occubuit. Tre-

uiris

uiris S.[f] Materni Episcopi, discipul. B. Petri Apostoli, qui Tungrẽses, Colonienses, & Treuirenses, aliosque finitimos populos ad Christi fidem perduxit. Eodem die natalis S. Ioannis [g] Chrysostomi Episcopi Constantinopolitani, qui inimicorum factione in exilium eiectus, cum Innocentii Primi Summi Pontificis decreto inde reuocaretur, a custodientibus militibus multa mala perpessus, animam Deo reddidit: eius tamen festiuitas sexto Kalendas Februarii celebratur: qua die sacrum ipsius corpus a Theodosio Iuniore Constantinopoli fuit translatum.

SEPTEMBRIS 14.

Exaltatio S. Crucis. a] De ea ẽt Beda, Vsuar. Ado, & alii: pluribus autem Ordo Rom. de diuin. offic. in fin. Microlog. c. 55. ac cæteri qui scribũt de diu. offic. Agũt præterea & Greci hac die solemnitatẽ Exaltationis S. Crucis, nõ tñ qñ per Heraclium Imp. deuicto Cosrhoe restituta est; sed cum, Constantino imperante, gloria exaltatæ Crucis, maiori fulgore in Orbe effulsit. Extat tractatus egregius Epiphanii Episc. Orbi de signo Crucis, qđ apparuit Cõstãtino Magno Imper. Habetur Græce scriptus in cod. manuscripto biblioth. Sfortianæ nu. 91. Græci itaque longe ante Heraclii tpa hac ipsa die eiusmodi celebritatem agebant; qua item die Exaltationis S. Crucis S. Ioanẽ Chrysostomũ ex hac vita migrasse, hi tradunt, qui res gestas ipsius sunt prosecuti. De eadem ẽt solemnitate hac die agi solita meminit Eustachius presbyter, in Eutychio apud Lipom. to. 7. Latini ẽt ante Heraclij tempora hanc diem Exaltationi S. Crucis dicatam coluisse videntur: nam in Sacramentario S. Gregorii de eadem, hac die agitur. Putamus itaque eamdem solemnitatem multo prius celebrari solitã, tanta deinde parta victoria, auctã, redditãq; ex eius rei memoria illustriorẽ. Quæ vero de restitutione S. Crucis post Heraclii victoriã scripta sunt, cõtigerunt anno decimonono eius Imp. vt constat ex Theophane in histo. miscel. Numeratur hic annus a Christo Dño 628. De eadẽ Aim. de gest. Franc. lib. 4. c. 21. Vide de eadem Exaltatione Suidã in hist. in Heraclio. Rei gestæ historiã multis inuolutam ambagibus legimus manuscriptam, quam penes nos habemus, auctore quodam Nicephoro Epõ; cuius est initiũ: Tpe illo quo, &c. Quid aũt in ea germanum, quidve spurium sit, diximus in Annal. Eccles. Quod doluimus, historiam illam nonnullis auctam mendaciis in quibusdam ecclesiis pictam vidimus. Extant de S. Cruce S. Ioannis Chrysostomi orationes duæ: Sophronius item de Exaltatione S. Crucis scripsit sermonem; alium eiusdem argumenti edidit Leo Imperator; quos habet codex Græcus manuscript. bibliothecæ Sfortianæ nu. 65. Itemq; Iosephus Episcopus Thessalonicæ aliam de S. Crucis scripsit orationem: habetur & ipsa in eadem biblioth. num. 84.

d Cornelii Papæ.] De eodem hac die Beda, vsuard. Ado, & alii. De cuius successione Euseb. in chron. & hist. lib. 6. cap. 32. Optat. li. 2. Aug. epist. 165. Niceph. in chr. Res gestas ipsius, & tempus quo sedit, plenius scripsimus in Annal. Eccle. De Cereali & Sallustia, quorũ hic mentio habetur, agit hic item Ado. assentiunturque veter. manuscripta. S. Leo Papa extruxit basilicam S. Cornelii Papę nomine iuxta cęmeterium Callisti via Appia, vt constat ex libro de Rom. Pontificibus in Leone I.

c Cypriani.] Beda, ac cęteri qui supra, de eodem hac die. Fuit eius solemnitas etiã Græcis celeberrima, in qua S. Gregorius Nazianzenus præclaram habuit orationem: licet tam ipse, quam Metaphrastes, ac cæteri Græcorum errore labantur, dũ eumdem esse existimant cum Cypriano

mago

mago, qui passus est cum Iustina virgine; nomine nimirum & martyrij titulo decepticū re vera multis differentiis constet inter se esse distinctos. Huius acta scripsit Pontius eius diaconus, vt testatur S. Hieron. de script. Eccl. inde Paulus diac. Extant præterea eiusdem martyrii Acta publica a Notariis excepta, quæ oīa in vnū collecta habet Pamelius, qui & de suo addidit eiusdem Cypriani vitam ex ipsiusmet scriptis locupletatā. Legi in antiquo Breuiario Toletano sacrū hymnū, quo eius martyriū egregie descriptum canitur. est eius exordiū: Orbis magister Tascie, &c. Extant de eodem sermones S. Augustini, quorū Possidius meminit in Indic. serm. 113. 114 115. & 116. de diuersis, adhuc alius in addit. Paris. 12. vbi ēt recensentur eiusdē martyrij Acta. Extant præterea de eodem sermones duo S. Maximi, alius insuper S. Petri Chrysologi 129. In huius martyris honorē duę apud Carthaginem illustres basilicæ fuerunt erectæ, vt scribit Victor de persecut. Vuandal. libro 1. quarū altera vbi passus, altera vero vbi sepultus, extructa fuit. Prior ad Sextū dicta, a sexto videlicet ab vrbe Carthagine lapide, qui ipse locus appellatus est Mensa Cypriani; non quod (vt ait August. serm. 113. de diuers.) ibi sit vnquā Cyprianus epulatus, sed quia ibi est immolatus. Altera ad Decimum est nūcupata, quod tot passuum millibus a Carthagine distaret eius sepulchrum, huius meminit Procopius de bello Vuandalico, aitq; hanc sibi vendicasse Vuādalos Arrianæ perfidiæ sectatores, illa prior ad solum prostrata. Hæc aūt (secundū præcedens de ea re editū propheticū oraculū) subactis per Iustinianū Imp. Vuandalis, reddita est Catholicis. Dicta hæc erat ēt Sepulchrum Cypriani, ad qđ e trāsmarinis vsque regionibus frequens erat accessus Fidelium, vt apparet ex Seuero li. 1. dialog. De eadem solemnitate & loco scribit Niceph. hist. lib. 17. cap. 12. Non tantum in Africa, sed & in Italia celeberrima fuit huius diei S. Cypriani solemnitas, de qua extat epistola Athalarici Regis ad Seuerum, apud Cassiod. Variar. lib. 8. epist. vlt. Appellabatur enim celebritas Cypriana, vt scribit Procop. de bello Vuandal.

d Crescentianus & soc.] De quibus Ado, cui adstipulantur vet. manuscripti.

e Crescētii pueri.] De cuius martyrio, aliorumq; sociorum Acta manuscrip. legi, quæ ab ecclesia Perusina accepimus.

f Materni Episc.] De eo & Beda, aliiq; recētiores. Plura de eo in actis S. Gereonis & soc. quæ recitat Sur. tom. 5. Octobris 10. & Molanus in Indic. sanctorum Belgii. Cum autē oēs vno ore fateantur, hūc fuisse S. Petri Apostoli discipulū: profecto necesse est dicere, duos eiusdem nōminis, eiusdem Coloniēsis ecclesiæ fuisse Episcopos, s. maiorē hunc de quo hac die agitur, Petri discipulū; & minorē, qui claruit tēporibus Constantini Imperatoris, interfuitq; Concilio primo Arelatensi, vt eius Acta significant, cuius ēt meminit idē Imperator in litteris ad Melchiadem Rom. Pontificem, quas refert Eusebius lib. 10. ipsi etenim ac collegis Episcopis delegata est causa Cæciliani Episcopi Carthaginēsis; qui & Romam vocatus est ad Synodum in eadem causa habendam, vt scribit Optat. Mileuit. lib. 1. contra Parmen. Hinc miramur vehementer, quomodo in tabulis Episcoporum Coloniensium, quas descripsit Demochares lib. de sacrif. Miss. vnus tantum adnumeretur Maternus: qui si (vt in illis idē ponit Demochares) præcessit Euphratē, qui, vt Arrianus, damnatus est in Cōcilio Agrippinensi; manifeste constat, illum non vixisse tēporibus Apostolorū, sed potius Constantini Magni, vt apparet ex Actis prædictorum Conciliorum. Hunc historiæ nodum cum aliis soluendū relinqueremus, nec esset in animo aliquid definire: Reuerendiss. D. Lindanus, Episcopus Ruremundensis, cum istæc ipsa nostra Romæ peruideret, in eā se dicebat ire sñiam, vt duo fuerint eiusdem ciuitatis, eiusdemq; nominis, diuersis temporibus, Materni Episcopi, vt in alijs ciuitatibus sæpe vidimus accidisse. Cuius sentētiæ, vt pote viri eruditissimi, nos libentissime subscribimus, id præsertim prædictis rationib. nō tantum suadentibus, sed cogentibus.

g Ioannis Chrysostomi.] De eodē hac die græci in Menologio, qua ex humanis

nis esse sublatum, qui eius Acta scripserunt, testantur, Pallad. Leo August. Metaph. Greg. Alex. Cassiod. trip. lib. 10. c. 18. Niceph. lib. 13. c. 18. & alii. Penes Socr. lib. c. 19. textus deprauatus reperitur, & loco xviii. Kal. Octob. legitur xviij. Kal. Decemb. cuius erroris ea videtur esse occasio, quod solemnitatem S. Crucis Græci transferunt hanc celebritatem S. Ioannis Chrysostomi in eam diem, vel (vt alia habent Menologia) ad Idus Nouemb. vt ponitur etiam in dicto eorum Menologio. Migrauit ex hac vita, Honorio septimum, & Theodosio secundum Coss. vt idem Socrates & alii testantur, est hic annus (iuxta Fastos Onuphrii) a Christo Domino 407. Cepta est hæc eius solemnitas agi Constantinopoli tempore Theodosii Iunioris, postquam opera S. Innocentij Papæ nomen eius, quod per schismaticos fuerat abrasum a diptychis Catholica Ecclesia gaudente, est in pristinum restitutum. Cætera de S. Ioanne Chrysostomo, vide notata superius in die translationis eius, 6. Kalen. Februarij: quib. add mus, extare S. Ioan. Damascen. encomium de eodem sancto; insuper & orationem de eius translatione a Constantino filio Leonis Imper. conscriptam. habet hæc omnia codex Græcus manuscr. in bibliotheca Sfortiana numero 65.

15 Decimoseptimo Kal. Octobr. Luna. F ix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

Octaua [a] Natiuitatis B. Mariæ Virg. Romæ via Nomentana natalis B. Nicomedis [b] presbyteri, & martyris; qui cum diceret cōpellentibus se sacrificare: Ego non sacrifico nisi Deo omnipotenti, qui regnat in cęlis: plūbatis diutissime cæsus, migrauit ad Dominū. In territorio Cabilonensi S. Valeriani [c] mart. quē Priscus Præses suspensum, & graui vngularū laceratione cruciatum, cum in Christi confessione videret immobilē, ac lęto animo in eius laudib. permanentē, gladio animaduerti pręcepit. Marcianopoli in Thracia S. Melitinæ [d] mar. quę sub Antonino Imperatore, & Antiocho Præside ad Gentilium fana semel & iterum ducta, cum idola semper corruerent, suspensa & laniata ac demū capite plexa est. Hadrianopoli SS. mart. Maximi, [e] Theodori, & Asclepiodoti, qui sub Maximiano Imp. coronati sūt. Item S. [f] Porphyrii mimi, qui coram Iuliano Apostata per iocū baptismum suscipiens, Dei virtute de repēte mutatus, Christianum se esse professus est; ac mox, iubente eo, securi percussus martyrio coronatur. Eodem die S. Nicetæ [g] Gothi, qui ab Athanarico Rege ob Catholicam fidem iussus est igne cōburi. Cordubæ SS. mart. Emilæ [h] diaconi, & Hieremiæ, qui in persecutione Abraica post longam carceris macerationem, ceruicibus pro Christo abscissis,

martyrium cõpleuerunt. Tulli in Gallia S. Apri [i] Epi. Itẽ S. Leobini [k] Episc. Carnutensis. Lugduni S. Albini [l] Episcopi. Eodem die depositio S. Aichardi [m] Abbatis. In Gallia S. Eutropiæ [n] viduæ.

SEPTEMBRIS 15.

Ctaua. a] De eadem Beda. Radulph. de obser. can. c. 19. recẽset eã inter maiores Octauas, cuius Officium Ecclesiastici ab Innocentio Papa IIII. constitutum tradunt. Vide notata superius in ipsa die Natiuitatis eius.

b Nicomedis.] De quo Beda, Vsuard. Ado, & vet. manuscr. Huius res gestæ describuntur in Actis SS. Nerei & Achillei c. 9. & 10. apud Sur. 12. Maij, to. 3. Erat nobilis Romæ Titulus S. Nicomedis: mẽtio de eo habetur in Concil. 1. Romano sub Symmacho, quod secundũ perperam dictum reperitur eius anniuersaria dedicationis dies agebatur Kal. Iunii, vt apparet ex Martyrologio Bedæ, Vsuardi, & Adonis. Erat insuper Romæ cœmeteriũ a S. Nicomede denominatum, de quo in lib. de Rom. Pontif. in Bonifacio V.

c Valeriani.] Agunt de eodem Beda & alij. De eius martyrio atque miraculis Greg. Turon. de glor. mart. c. 54. & Petr. in catal. lib. 8. c. 48.

d Melitinæ.] De eadem Græcorum tabulæ, quatum aliæ hac die, aliæ vero sequenti; in Menologio autẽ, quo vtimur, ponitur die sequenti, ibiq; pluribus martyrium eius describitur.

e Maximi & soc.] Agunt de iisdem ẽt Græci hac die in Menologio.

f Porphyrii.] Græci itidem agunt de eodem hac die in Menologio, resque eius gestas paucis complexi sunt.

g Nicetæ.] Huius Acta ex antiquioribus codicibus descripsit Metaphrastes, quæ retulit Lipom. in to. 6. & Sur. to. 5. Scribit de eodem Niceph. hist. li. 11. c. 48. & Suidas in histor. in ver. Athanaricus.

h Æmiliæ & Hieremiæ.] De his Vsuardus ad xv. Kal. Oct. sed hac die passi sũt, vt testatur S. Eulogius, qui ipsorũ martyrii Acta cõscripsit in memor. sanct. lib. 2. c. 12. coronatusq; refert æra octingentesima nonagesima. an. à Christo Dño 852.

i Apri episc.] De quo ẽt Beda, Vsuard. & alii. Ponitur hic septimus ordine in tabulis Episcoporũ Tullẽsium, quas descripsit Democh. Hic ex causidico monachus, & ex monacho est factus Eps, de quo S. Paulinus Episc. Nolan. epist. 27. 28. & 29. in quibus de ipso fusius.

K Leobini episc.] Agunt de eodẽ hac die Beda, Vsuardus, Vuãdelb. & alij. Habetur de eo mẽtio in Actis S. Auiti presbyteri apud Sur. to. 3. 17. Iunii. Numeratur hic decimus sextus eius sedis Episcopus in tabulis Demochares.

l Albini, alias Alpini.] De quo ẽt Beda hac die, & alii recentiores. Adscribitur in tabulis Lugdunensium Episcoporum decimusquartus eius sedis Episcopus, successitque S. Iusto, de quo superius actum est die 2. Septembris.

m Aichardi ab.] Scripta sunt eius Acta a Fulperto, quę descripsit Sur. to. 5. Mẽtio hř de eodẽ in vita S. Philiberti apud eundem to. 4. 20. Augusti, & Molan. in addi. ad Vsuard. Claruit circa annũ Dñi 680.

n Eutropiæ.] Scribit de hac Sidon. Apollin. lib. 6. epistol. 2. ad Pragmatium. Alia hac est ab ea, quæ tempore cladis Hunnicæ martyrio occubuit, de qua inferius xviij. Kal. Ianuarii.

viij G Sextodecimo Kal. Octobris. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23			

Chal-

Halcedone natalis S. Euphemiæ [a] virg. & mart. quæ sub Diocletiano Imper. & Prisco Procõsule, tormenta, carceres, verbera, argumenta rotarũ, ignes, pondera [b] lapidum, bestias, plagas virgarum, serras acutas, sartagines ignitas pro Christo superauit; sed rursus in theatrũ [c] ad bestias ducta, cũ orasset ad Dominum vt iam spiritum suum susciperet, vna ex ijs morsum sancto corpori infigente, cæteris pedes eius lambẽtibus, immaculatum spiritum Deo reddidit. Romæ SS. mart. Luciæ [d] nobilis matronæ, & Geminiani, quos Diocletianus Imp. pœnis grauissimis afflictos diuq; tortos, tandẽ post laudabilẽ martyrii victoriã gladio animaduerti præcepit. Itẽ Romæ via Flaminia SS. mart. Abundiĩ [e] presbyteri, & Abũdantii diaconi, quos Diocletianus Imper. vna cum Marciano viro illustri, & Ioanne eius filio, quẽ illi a mortuis suscitauerant, decimo ab Vrbe lapide gladio feriri iussit. Heracleæ in Thracia S. Sebastianæ [f] mart. quæ a B. Paulo Apostolo ad Christi fidem perducta, sub Domitiano Imperatore & Sergio Præside variis modis tentata, gladio tandẽ cæsa est. Cordubæ SS. mart. Rogelli [g] & Seruideí, qui manibus pedibusque abscisis, ad vltimum decollati sunt. In Scotia S. Niniani [h] Episcopi & confessoris. In Anglia S. Edithæ [i] virginis, Edgari Anglorum Regis filiæ, quæ in monasterio a teneris annis Deo dicata, sæculum hoc ignorauit potius, quam reliquit.

SEPTEMBRIS 16.

Vphemiæ. a] De eadẽ hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio quinto Idus Iulii sic & in cõstitutione Emmanuelis Imp. apud Theod. in Nomoc. Pho. tit. 7. c. 1. licet olim tpe Conc Chalcedonẽsis ageretur in Oriente natalis dies eius ad Octauũ Kal. Nouẽb. vt apparet ex eodẽ Conc. act. 6. Eius Acta ex priscis monumentis edidit Metaphrastes, quæ extãt apud Lipo. to. 6. & Sur. to. 5. Desiderãtur aũt in eis ea, quæ ex nobili pictura expressa, descriptaq; a S. Asterio Episc. Amaseno recitantur in 2. Conc. Nicæno act. 4. & 6. Habemus alia eius Acta manuscript. Est illorum exordium: *Diocletiano Imp. &c.* Eadem Mombrit. recitat to. 1. in Breuiar. Tolet. est vetus sacer hymnus, quo eiusdem Acta canuntur. incipit.

En festum prodijt virginis inclitæ &c.

De sacratissimis eius reliquiis, ex quibus purus sanguis emanabat, scribit Euagr. li. 2. c. 3. & Niceph. li. 15. c. 3. & 5. & li. 18. c. 31. Inuisit eas S. Melania iunior, cũ pergeret Cõstãtinopolim, vt cõstat ex Actis ipsius. S. Paulinus Nolanus Eps acceptas eiusdem martyris sacras reliquias cõdidit vna cum aliis in Nolana basilica, vt ipse scribit natali 9. S. Felicis his versibus:

Et quæ Chalcidicis Euphemia martyr in oris.

Signat virgineo sacratum sãguine litus,

Quid autem in eadem veneranda pignora præsumpserit impius hagiomachus Constantinus Copronymus, qui eadem

perdenda curauit; & quomodo fuerint inuenta, atque translata, scribit Theophan. ex quo hist. Miscella, Zonaras, & Cedrenus. Habuit de eorum inuentione præclaram orationem Constantinus Episcopus, qua execrandum facinus sacri legi Imperatoris describitur. extat apud Metaphr. 11. Iulij, & apud Sur. tom. 4. ea die. Chalcedone in eius basilica celebrata est SS. Synodus œcumenica Chalcedonensis. Fuit et Romæ celebris eiusdem inclitæ martyris cultus, cuius basilicam positā via Appia dicauit Donus Papa: aliam rursus ecclesiam eiusdem Euphemiæ apud Tibur positam dedicauit Gelasius Papa, vt apparet in libro de Roman. Pontif. qui creditur esse Anastasij. Romæ item ad radices Esquilini collis hactenus perseuerat eiusdem ecclesia: nisi magis placet dicere, plures fuisse Euphemias.

b Pondera lapidum.] Frequens est reperiri in actis sanctorum martyrum, eosdem inter alia cruciamenta ponderibus aggrauatos. Qualia autē fuerint istæc lapidea pondera, Romæ in basilicis Apostolorum, aliisq; in ecclesiis posita inuiuntur: nimirum ingentis ponderis lapides rotundi, vel oblongi, ferreum annulū saxo impactum habtes, quo immittatur funiculus ad ligandum, ac suspēdendum ad pedes vel manus in sublime. Miratus sum cuiusdam sniam, qui putaret globos illos lapideos non ad inferenda cruciamēta, sed ad pensanda onera fuisse compositos: nesciens, quod quæ erant huiusmodi, habebant inscriptam notam numeri, vt tradunt Isid. libr. 16. Origin. & Alciat. de Pond. c. 1. & alij. Eiusmodi globus lapideus a Iosepho lib. de Machab. ad Polyb. Orbiculare appellatum videtur, de quo his verbis: Inhumana crudelitate aliquid maius excogitat: Orbiculare afferri i me diū iubet: hinc cū pedes vna cum manib. deorsum colligati fuissent, sanctū quoq; chorda orbiculari ventrem circumcingēte, in altum vsq. contrahit. nec mora, separatur a sede sua dorsi iūctura, crura cum brachiis extrahuntur, eiiciuntur humeri, sicque singulis neruis districtis soluitur martyr inuictus. Hæc Iosephus, ex versione Erasmiana. Diuersa ab his erant illa pondera, quæ lege xii. Tab. exhibebantur debitoribus: erant enim compedes, de quibus Gellius li. 20. c. 1. in fin. vbi hæc inter alia: Vincito autem neruo aut compedibus quindecim pondo, non minore; aut si volet, maiore vincito, &c. Vetuit Constantinus Imp. admoueri pondera debitoribus l. 3. de exact. C. Theod. Meminit & Cassiod. Var. lib. 11. c. 40. de his ponderibus reos aggrauantibus.

c Rursus in theatrum.] Frequentissime est inuenire in Actis sanctorum martyrum, eosdem in theatro, spectante populo, esse cruciatos. Inter alias editiones ad spectātium voluptatem comparatas, exhiberi cōsueuerunt exquisitæ miserorum damnatorum carnificinæ, quas illi (non dicā homines adeo ab humanitate remotos, sed feras bestias) auide spectare consueuerunt. Et vt omittam quæ in eo genere Suet. & alii testata reliquerunt, locum vnum Philonis in lib. in Flaccū hic recitare contentus ero. sic enim ait: Ante flagellabantur in medio theatro, igne ferroq; torquebantur, spectaculis distributis in hunc modū. Mane vsq; ad horā tertiam quartamve Iudæi flagellabātur, rotis alligabantur, damnabantur, per mediam orchestram ducebantur ad supplicium: deinde post tam præclara exempla edita inducebantur saltatores, immo tibicines, aliaq; ludicra scenicorum certaminum, &c. Hæc Philo, qui de hisce spectaculis tunc Alexandriæ a Flacco Præfecto exhibitis, pluribus agit. Est & epigramma Martialis lib. 1. de pœna Laureoli, quo monstrat Domitianum in theatro tragicos casus acerbos in miserorum corpora repræsentasse. Sed hęc quidē omnia contra antiqua iura Romanorū, quibus vetita erant damnatorū cruciamenta in theatris, cum ludi agerētur, exhiberi. Quanta autē totius Vrbis clade eiusmodi facinus semel præsumptum fuerit, ac vix tandem expiatum cōsule quæ scribit Liuius lib. 2. decad. 1. cum agit de seruo sub furca in medio circi cęso.

d Luciæ & Geminiani.] De his item Beda, Vsuardus, Ado, ac cęteri Latinorum, Græci autem in Menologio die sequenti. Recitat horum Acta Mombrit. to. 2.

Habe-

Habemus ea in vet. cod. manuscr. quorũ est exordium: consulibus Diocletiano octies & Maximiano septies, &c. Habẽt tñ aliqua quæ corrigantur. Confundunt aliqui hanc Luciam cũ illa Syracusana; sicque & ecclesia ab Honorio Papa erecta in Esquilino, dicta, Diaconia S. Luciæ ad septemsolia, apud basilicam S. Siluestri posita, illi tribuitur. Est præterea iux ta Tiberim ad Quatuor portas vetus memoria eorumdem martyrum, vbi & eorum sacra corpora condita esse dicuntur: licet Lucenses easdem ad se translata testentur: sed accidisse putandum, sicut frequenter in cæteris, vt pars ipsorum, non integra fuerint translata corpora.

c Abundij & Abundantii.] Legimus eorum martyrii Acta in vet. manuscr. a ciuitate Castellana acceptis. incipiunt: Temporibus Diocletiani, &c. eadem vero ex tribus aliis antiquis exemplaribus recognita, emendata, auctaque nobili historia eorundem sacrorum corporum translationis tertio factæ, notationibusq; illustrata, modo edidit Romæ Collegiũ Patrum Soc. Iesu, in quorum basilicam Farnesianam religiosissima & magnificentissima pompa ex Diaconia sanctorum Cosmæ & Damiani translata sunt xvij. Kal. Octob. anno Dñi 1583. Pont. Gregorij Papæ XIII. ann. duodecimo, quod autem spectat ad sanctos martyres Marcianum & Ioannẽ, de quibus hic mentio habetur; horum veneranda corpora asseruantur & religiose colũtur in ciuitate Castellana apud Veientes, ibique condita sunt ĩ cathedrali ecclesia sub primario altari, prout ex veteribus eiusdem ecclesiæ monumentis didicimus.

f Sebastianæ.] De eadem hac die Græci agunt in Menologio, recoluntque eius Acta, prout hic etiam enarrantur.

g Rogelli & Seruidei.] Agit de his S. Eulogius in memor. sanct. mar. li. 2. c. 13. passosq; tradit hac die, æra octingentesima nonagesima: est annus Dom. 852.

h Niniani Episcop.] Scribit de eodem Beda de gest. Angl. lib. 3. c. 4. & Molan. in addit. ad Vsuardum.

i Edithæ.] Huius res gestas, & post obitum edita miracula descripsit, ex vet. monumentis Sur. tom. 5. & Radulph. in Polichron. lib. 6. cap. 7. Claruit circa annũ Domini 980.

17 Quintodecimo Kal. Octob. Luna. A vij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

Omæ via Tiburtina natalis S. Iustini [a] presbyteri & mart. qui in persecutione Valeriani & Gallieni cõfessionis gloria fuit insignis. Hic B. Xysti Pontificis, Laurentij, Hippolyti, aliorumq; plurimorum SS. corpora sepeliuit, ac demum sub Claudio martyrium cõsummauit. Romæ SS. mart. Narcissi [b] & Crescentionis. In Phrygia S. Adrianæ [c] martyris sub Hadriano Imperatore. In Britannia SS. martyrum Socratis [d] & Stephani. Nouioduni sanctorum martyrum Valeriani, [e] Nacrini, & Gordiani. Augustoduni sancti Flocelli [f] pueri, qui sub Antonino Imperatore, & Valeriano Præside multa passus, demum a feris discerptus, martyrij coronam adeptus est.

Apud Leodiũ B. Lãberti [g] Epi Traiectensis, qui cũ regiã domum zelo religionis increpasset, à nocentib. innocẽs occisus, aulã regni cælestis perpetuò victurus intrauit. Eodẽ die S. Agathocliæ [h] ancillę cuiusdam mulieris infidelis, q̃ longo tẽpore verberibus, aliisque ærumnis ab ea vexata, vt Christũ negaret, oblata demũ Iudici, & sæuius laniata, cũ in cõfessione fidei persisteret, excisa lingua, in ignẽ proiecta est. Cordubæ S. Colũbæ [i] virg. & mart. Mediolani depositio S. Satyri [k] confessoris, cuius insignia merita S. Ambrosius eius frater commemorat Romæ S. [l] Theodoræ matronæ, quę in persecutione Diocletiani S. martyrib. sedulò ministrabat. Cõmemoratio Impressionis [m] sacrorum stigmatum, quibus S. Franciscus ordinis Minorũ institutor in suis manibus, pedibus, & latere, mira Dei gratia in mõte Aluerniæ in Etruria impressus est. Apud Bingiam in diœcesi Moguntinensi S. Hildegardis [n] Virginis.

SEPTEMBRIS 17.

Vstini. [a]] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri recentiores. Intextæ sunt eius res gestæ in Actis S. Laurentij martyris: seorsum autem positas, & vberius conscriptas habemus in nostra bibliotheca, vbi legitur, illum non tantum Valeriani & Gallieni temporibus fuisse gloria cõfessionis illustrem, sed etiam superuixisse ad tẽpora Claudij Imp. tuncq; martyrio coronatum fuisse: sane quidem Vuandelbert. & antiquiora monumenta eumdem appellant martyrem.

b Narcissi & Crescentionis.] De his itẽ Beda, & alii qui sup. ex Actis S. Laurentii. Erat nomine Crescentionis dictũ nobile cœmeterium Romæ via Salaria, non longe a cæmeterio Priscillæ, vt indicant tabulæ Vaticanæ, in quibus cœmeteriorum nomina perlegimus.

c Ariadnæ.] De eadem græci quoque in Menologio hac die.

d Socratis & Stephani.] Agunt de iisdẽ hac die Beda, Vsuar. Ado, & alii; quibus etiam adstipulantur vet. manuscr.

e Valeriani & soc.] De his ẽt singulis Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri recentiores.

f Flocelli.] Recitat eius Acta Mombrit. to. 1. & Petrus in catal. lib. 8. c. 92.

g Lamberti Episc.] De eodem hac die Bedæ Martyrologium, ac cæterorũ. Eius Acta a pluribus auctoribus scripta reperiuntur, ac primum omnium a Godescalco ecclesiæ Leodiensis diac. inde a Stephano Episcopo Leodiẽsi, de quo Sigeb. de vir. illustr. c. 136. & in chro. anno 903. tertio loco ab ipso Sigeberto Gemblacẽsi, vt ipse profitetur de viris illustr. c. 172. post eum a Nicolao canonico S. Lamberti; quinto deniq; a Rainerio monacho. Porro Stephani tantum & Nicolai scriptionis reperiri, testatur Molanus; qui de Lamberto agit in annot. ad Vsuardũ, & in Indic. sanctorum Belg. Eius autem vitam, quam recitat Sur. tom. 5. Stephani Episcopi Leodiensis esse apparet. Habetur mentio de eodem in vita S. Suithberti apud Sur. to. 2. prima Martii. Agit de eodem Sigeb. in chron. anno Dom. 698. Trithe. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 111. & lib. 4. c. 62.

h Agathocliæ.] De eadem hac die Græci in Menologio, vbi eius nobile certamẽ describitur.

i Columbæ.] Scripsit eius martyrium S. Eulogius in Memor. sanct. lib. 3. c. 10. passumque tradit hac die, æra octingentesima nonagesimaprima; annus est Domini octingentesimus quinquagesimus tertius. Cum autem celebres illi S. Eulogij com-

cõmentarij aliquãdiu delituissent, & variis cladibus Hispania esset agitata; euenit vt hæc eadem Columba celebraretur pridie Idus Ianuarii, qua item die agitur de Columba Senonensi: deperditis etenim eius ecclesiæ tabulis, qua potissimũ die de hac ageretur, remãsit obscurũ. hæc Ambr. Moral. in scholiis ad Eulogium.

K Satyri.] De eodem tab. ecclesiæ Mediolan. In eius funere S. Ambros. luculentam orationem habuit. agit præterea de eodem Mombrit. to. 2. vit. sanctorum.

l Theodoræ.] Agitur de eadem etiam in Actis sanctorum Abundij & Abundantii, de quibus supra.

m Commemoratio Impress.] De præclarissimo hoc & singulari Dei munere in S. Franciscum, luculenter satis ac pie scripsit S. Bonauentura in vita ipsius: nã in c. 13. totam facti seriem, tantæq; rei testes grauissimos diffuse prosequitur; vnde lector omnia, quæ tum ad deuotionẽ, tum ad admirationem facere videntur, abũde petere poterit: vt valeat cum Dauid de iure ac merito exclamare: Mirabilis Deus in sanctis suis. Extant de tã immenso miraculo Apostolicæ litteræ Summorũ Pontificum, nimirum Greg. Noni ad vniuersos Christi fideles per Teutoniã constitutos, datæ Viterbii 11. Kal. April. sui Pontif. anno vndecimo. Aliæ itidem ad Epm Olmucensem anno decimo scriptæ extant in eius Registris in biblioth. Vatic. Extant adhuc aliæ Apostolicæ litteræ eodem argumento scriptæ ab Alexandro Quarto. Porro rem adeo admirabilem, ac tantopere testatam, Benedictus Papa XI. anniuersaria solemnitate, duplici officio Ecclesiastico voluit celebrari: quam nescio quomodo lapsam, in Martyrologio Romano hac die recẽseri, hocq ue loco poni, S. D. N. Sixtus Papa V. tãti Patris alumnus, mandauit. Recitantur de eadem re diplomata in amplissimo chronico Franciscanorum, auctore Marco Vlyxiponensi Minorita, in prima parte lib. 2. c. 55. 56. 57. 58. & 59. Hæc cum ad eius rei notationem satis esse videantur: prætermittimus coaceruare innumera aliorum auctorum testimonia, vt Antonini, Vincentii, & aliorum recentiorum. De mandato Sanctissimi D. N. Sixti Papæ, cuius supra meminimus, extat apud nos eiusdem sacrum chirographum, quo non tantum quo loco huius diei, sed quibus etiam verbis poneretur, est expressum.

n Hildegardis.] Huius vitam conscriptam a Theodorico habet Sur. tom. 5. ab aliis etiam scriptis mandatã testatur Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. libro 2. c. 119. & lib. 3. c. 334. De eadem Molan. in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini 1160.

18 Quartodecimo Kal. Octob. Luna. B vj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

Atalis S. Methodii,[a] Olympi Lyciæ, & postea Tyri episcopi, sermonis nitore ac doctrina clarissimi: qui ad extremũ nouissimæ persecutionis (vt scribit S. Hieron.) in Chalcide Græciæ martyrio coronatus est. In territorio Viennensi S. Ferreoli[b] mart. qui cũ esset tribuniciæ potestatis, iussu Crispini impiissimi Præsidis tentus, & primo crudelissime verberatus, deinde graui catenarum pondere onustus in teterrimum carcerem trusus est: vnde solutis Dei nutu vinculis, & ianuis car-

ceris patefactis, exiens, ab insequentibus iterum captus, martyrii palmam capitis obtruncatione percepit. Item sanctarũ mart. Sophię[c] & Irenes. Mediolani S. Eustorgij[d] primi Episcopi, testimonio beati Ambrosii celebris. Gortynæ in Creta S. Eumeni[e] Episcopi & confessoris.

SEPTEMBRIS. 18.

Ethodij. a] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & Ado: qui omnes testantur martyrio coronatum esse temporibus Diocletiani Imp. eam secuti sententiam, qua scribit S. Hieron. de Script. Eccles. eum passum esse ad extremum (vt ait) nouissimæ persecutionis: licet, inquit, alij dixerint martyrio occubuisse sub Decio & Valeriano. quam opinionẽ secutus est & Suidas in Methodio. Sed prior sententia verior esse videtur: nam scriptis nobilissimis editis, Porphyrij vesaniã redarguit, qui a fide apostata, in Christi religionem tres virulentos ediderat commentarios: constat enim Porphyrium scripsisse temporibus Diocletiani Imp. cum Dei ecclesiæ destruerentur, & immanis in Christianos sæuiret persecutio, vt constat ex Lactantio lib. 5. c. 2. qui licet eum non nominet, tamen suis coloribus pingens, ipsum optime repræsentat. De eodem Methodio S. Epiphan. hæresi 64. vbi eum & Eubulium dictum esse tradit.

b Ferreoli.] De quo Beda, Vsuardus, & Ado pluribus agunt. Eius res gestas ex antiquis monumentis edidit Sur. tom. 5. De eodẽ sic Venant. Fortun. lib. 7. carm. ad Bod. ducem, & de gaud. vitæ æter.

Ferreolum pariter pulchra Vienna geris.

Et lib. 3. de reliquijs sanctorum in fine:

Altera Ferreoli pars est, qui vulnere ferri.

Munere martyrij gemma superba nitet,

De eius translatione extat epistola Sidonij Apollinaris ad S. Mamertũ eiusdem ciuitatis Epm, li. 7. epist. 1. De alia rursus facta translatione per Vuilicardum Episcopũ, scribit Ado Viẽnen. in chron. anno Domini 719. De S. Ferreoli corpore apud Viennã posito agit Greg. Turon. libr. de mirac. S. Iuliani cap. 2. de eius item reliquiis Aim. lib. 2. de gest. Franc. cap. 20.

c Sophiæ & Irenes.] De quibus Græci etiam agunt hac die in Menologio. Iustinianus Imp. præclaram basilicam erexit Constantinopoli in honorem S Irenes, vt scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustinian. Imp. sed huiusne, an alterius de qua supra 5. Aprilis, incertum est.

d Eustorgij Episc.] Agũt de eodem hac die Beda, atque recẽtiores, ipsæque tabulæ Mediolanensis ecclesiæ. Huius meminit S. Ambrosius in Auxentium de traditione basilicæ, his verbis: Absit vt tradã hæreditatem patrum; hoc est, hæreditatem Dionysij, qui in exilio causa fidei defunctus est; hæreditatem Eustorgij confessoris, &c Huius res gestas ex priscis monumentis edidit Mombrit. to. 1. vit. sanct. Hic dictus est primus respectu iunioris Eustorgij, qui claruit temporibus Theodorici Regis Italiæ, de quo superius actũ est 6. Iunij.

e Eumeni Episc.] Hunc Græci ob spectatissimas eius virtutes, & egregiã miraculorũ operationẽ, Thaumaturgũ appellãt in Menolog. vbi de ipso agũt hac die.

v C Tertiodecimo Kal. Octobris. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

Puteo-

Vteolis in Campania SS.mart.Ianuarij[a] Beneuentanæ ciuitatis Episcopi, Festi eius diaconi, & Desiderij lectoris, Sosij diaconi ecclesiæ Misenatis, Proculi diaconi Puteolani, Eutychis, & Acutij: qui post vincula & carceres capite cęsi sunt sub Diocl. Principe. Corpus S. Ianuarij Neapolim fuit delatum, atq; honorifice in ecclesia tumulatum: vbi &c beatissimi martyris sanguis in ampulla vitrea adhuc seruatur, qui in conspectu capitis illius positus, velut recens liquescere & ebullire conspicitur. Nuceriæ natalis SS. martyr. Felicis[b] & Constantiæ, qui passi sunt sub Nerone. In Palæstina SS. marty. Pelei,[c] Nili, & Eliæ Episcoporum Aegypti, qui tempore persecutionis Diocletiani cum plurimis clericis pro Christo igne consumpti sunt. Eodem die SS. martyr. Trophimi,[d] Sabbatij, & Dorymedontis, sub Probo Imperatore: quorum Sabbatius Antiochiæ iussu Attici Præsidis tamdiu flagris cęsus est, donec emitteret spiritum: Trophimus vero Synnadam ad Perenniū Præsidem missus, post multos cruciatus cum Dorymedonte senatore capitis decollatione martyrium consummauit. Cordubæ in persecutione Arabica S. Pomposæ[e] virginis & martyris. Cantuariæ S. Theodori[f] Epi, qui à Vitaliano Papa in Angliā missus, doctrina & sanctitate refulsit. Turonis S. Eustochij[g] Episcopi, magnarum virtutum viri. In territorio Lingoniensi S. Sequani[h] presbyteri & confessoris.

SEPTEMBRIS 19.

Anuarij & soc. a] Non tantum Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorum de Ianuario ac socijs agunt hac die. sed & Greci in suo Menologio; nec solum hac die, sed & xj. Kalend. Maij. Horum Acta à Ioanne diacono descripta recitat Sur. to. 5. & Mombrit. tomo 2. Habemus alia in nostra bibliotheca in vet. codic. manuscript. vbi etiam notantur Consules, quibus ijdem martyres sunt passi, nimirum Constantio quintū & Maximiano Cons. Est hic annus à Christo Domino, secundum Fastos Onuphrij, 305. Est enim dictorū Actorum huiusmodi exordiū: Temporibus Diocletiani Imper. Consulatu Constantij quinquies & Maximiani, &c. Descripsit nuper res gestas S. Ianuarij & soc. Paul. Reg. Habemus in nostra bibliotheca homiliam petuetustam in eiusdem sancti Ianuarij solemnitate ad populum habitam. incipit: Operante diuina misericordia, redijt communibus votis optata solemnitas & dies, &c. Recēsetur ibi immensa illa flammarum eruptio è Vesuuio mōte, ex qua quidem non tantum proxime adiacentis ciuitatis ac circumcir. a positarum regionum, sed totius fere Europæ conflagratio imminere videbatur, quæ tamen sancti Ianuarij est virtute compressa. Ne vero quis hanc putet esse inanem hyperbolem, legat in primis, quæ de alia ignium eruptione facta sub Tito Imp. tradūtur, quam descripsit Dio, & alij eiusdem temporis scriptores. His adde quæ scribit

Mar-

Marcellinus Comes, antiquus chronographus, in chro. sub Coss. Leone Augusto quartū, & Probiano, Indic. nona, his verbis: Vesuuius mons Campaniæ torridus, intestinis ignibus æstuans, exusta euomit viscera, nocturnisq; in die tenebris omnem Europę faciem minuto contexit puluere. Huius metuendi memoriā cineris Byzantij annue celebrant 8. Idus Nouembris. hęc Marcellinus. Est hic annus Domini 471. De eadem solemnitate eam ob causam Constantinopoli annis singulis agi solita scribit Procopius de bello Goth. lib. 2. pag. 301. vbi narrat Vesuuij flammarum eruptiones, aitq; post multa: Ferunt namque, cum Byzantium semel cinis hic recidisset, sic loci eius homines terruisse, vt ex eo tempore ad nostram ætatem annuis Deum supplicationibus placent, &c. Ex tam egregio & toto Orbe vulgato miraculo, S. Ianuarij vritute edicto, factū putamus, vt & Gręci solemni cultu iterato eumdem martyrem celebrent, vt diximus ex eorum Menologio. Constat. n. ex superius citata homilia, ea de causa ex remotis vndiq; vrbibus frequenti cętu populos ad venerādum sepulchrū martyris aduētasse Neapolim, & in honorem S. Ianuarij passim erectas esse ecclesias. Erat etiam Romæ in suburbijs via Tiburtina templum sancti Ianuarij, cuius meminit S. Greg. lib. 4. dialog. c. 26. & 54. Mentio habetur de eodem S. Ianuario in transitu S. Paulini, quem descripsit Vranius, circa finem. Porro insigne ac perenne miraculū sanguinis eiusdem S. Ianuarij, qui cum ampulla vitrea concretus contineatur, liquescere tamen, & fluere, perinde ac si recēs esset effusus, sæpe conspicitur, non eiusmodi est, vt vnius, vel alterius hominis testimonio comprobetur; sed ita manifestum, vt ipse martyris sanguis assidua miraculorum operatione, vocibus quibusdam, velut Abel sanguis clamās, per vniuersum Orbem Christianum intonet.

b Felicis & Constantiæ.] De his etiam Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. c. 96. ac cæteri recentiores.

c Pelei & soc.] Agunt de his Beda, & alij qui supra. Eorum autem certamina scribit Euseb. lib. 8. cap. 22. & 25. ex quo Nicephor. lib. 7. c. 16. & alij recentiores.

d Trophimi & soc.] Græci etiā de his agunt in Menologio hac die. Gesta autem ipsorum ex antiquiorib. monumentis edidit Metaphrast. quæ refert Lipom. to. 6. & Sur. tom. 5.

e Pomposæ.] Huius passionis Acta scripsit S. Eulogius in Memorial. sanct. lib. 3. capit. 11. eamque coronatam martyrio scribit hac ipsa die, æra. 891. anno à Christo Domino 854.

f Theodori Episc.] De eodem plura Beda de gest. Ang. lib. 3. c. 29. & 30. lib. 4. cap. 1. & seq. lib. 5. cap. 8. & in epitome. Ex eodem auctore accepere cæteri omnes qui prosecuti sunt res Anglorum ac nouissime Trith. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 2. c. 18. lib. 3. c. 114. & lib. 4. cap. 60. Honorificentissima mentio de eodem habetur in litteris Agathonis Papę, quæ insertæ sunt in Act. 4. Sextæ Synodi. Migrauit ex hac vita anno Domini 690. cum sedisset annis xxij.

g Eustochij Episco.] De quo hac die Beda, & alij recentiores; sæpe de eodem Grego. Turon. de gest. Franc. lib. 2. c. 1. in fin. & lib. 10. c. 41. recensetq; Eustochium quintum ordine Episcopū Turonensem S. Britij successorem. Sedit temporibus Valentiani Tertij Imperatoris.

h Sequani.] Agit de eodem hac die Beda; licet mēdose, Segoni, pro Sequano legatur: rectius apud Vsuardū, & alios recentiores. Scribit de eo Greg. Turonensis de glor. confess. cap. 88. & Trithemius de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 302.

iiij D Duodecimo Kal. Octob. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27				

Vigilia

Igilia S. Matthæi [a] Apostoli & Euãgelistæ. Romæ passio SS. martyr. Eustachij, [b] & Theopistis vxoris eius, cum duobus filijs Agapio & Theopisto: qui sub Hadriano Imp. damnati ad bestias, sed Dei ope ab ijs nil læsi, in bouem æneum candentem inclusi, martyriũ consummarunt. Cyzici [c] in Propontide natalis SS. marty. [d] Faustæ virginis, & Euilasij, sub Maximiano Imperatore: quorum Fausta ab eodem Euilasio idolorum sacerdote decaluata, & ad turpitudinẽ rasa, [e] suspensa, & torta est: deinde cum vellet eam mediam secare, & carnifices lædere non valerent, stupens Euilasius, in Christum credidit: & dum ipse etiam Imperatoris iussu fortiter torqueretur, Fausta capite terebrata, clauis toto corpore confixa, & sartagini ignitæ imposita, cũ eodem, voce de cęlo vocata, transiuit ad Dñm. In Phrygia SS. marty. Dionysij [f] & Priuati. Item S. Prisci [g] martyris, qui punctim pugionibus transuerberatus, capite plexus est. Perge in Pamphilia SS. Theodori, [h] & Philippæ eius matris, ac sociorum martyrum sub Antonino Imperatore. Carthagine S. Candidæ [i] virginis & martyris, quæ sub Maximiano Imperatore plagis toto corpore dilacerata, martyrio coronatur. Item sanctarum martyrũ Susannæ [k] filię Arthemij idolorum sacerdotis, & Marthæ. Eodem die S. Agapiti [l] Papę, cuius sanctitatem B. Gregorius Magnus cõmemorat. Mediolani S. Clicerii [m] Episcopi, & confessoris.

SEPTEMBRIS 20.

Igilia S. Matthæi. [a]] De eadem Beda. Inno. III. de obser. ieiun. Concil. Oxoniens. cap. 1. & Radulph de obseruat. can. cap. 19.

b Eustachij & soc.] De his Vsuardus, Ado, ac cęteri Latinorũ, nec non & Gręci in Menolog. Metaph. ex veter. monumentis descripsit ipsorum res gestas; refert easdem Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. Habemus & ipsas in vet. codic. manuscr. Agit de ijsdem Niceph. hist. lib. 3. cap. 9. & Ioan. Damascen. orat. 3. de imag. Fuit olim Romę, & hactenus perseuerat eiusdem martyris illustris ecclesia, vbi in memoriam ipsius, qui cuncta sua pauperib. elargitus est, solẽnes agapes frequentari consueuerunt, vt referri in antiquo manuscripto Rituali, vbi & hæc oratio scripta legitur: Da, Domine, famulo tuo N. sperata suffragia obtinere, vt qui pauperes tuos in tua sancta Ecclesia recreauit, sanctorum simul omnium & beati martyris Eustachij & sociorum eius mereatur consortia, cuius nunc est exempla secutus. Per Christum, &c. Quod pertinet ad historiæ veritatẽ, cui tam Latini quã Græci adstipulari sunt visi; cum Eustachius ante Christi fidem susceptam. Placidus, alias Placidas, diceretur, hic ille ipse videtur qui in bello Iudaico sub Vespasiano & Tito nobili militię titulo meruit, Præfectusq; equitum egregiam nauauit operam, vt est auctor Iosephus de bello Iud. lib. 3. c. 4. & 13. & lib. 2. ca. 2. & lib. 5. c. 3. cuius spectatissima virtus optimè nota erat Traiano, qui in eodẽ bello

Decimæ

Decimæ legioni præfectus Dux erat, vt idem testatur auctor lib.3.c.11.& 16. vt non mireris, si Traianus factus postea Imperator, quem præficeret exercitui ad uersus barbaros profecturo, tam solicite Placidum perquirendum curauit.

c Cyzici in propontide.] Notissima est ciuitas. Beda ex Theo. Græco auctore li. quæst. quęst.3.tit.8.col.291. hęc ait de car cere Cyziceno, Quosdam audiui astruẽtes, quod beatæ memoriæ Theodorus doctissimus vir, & Archiepiscopus quondam gentis Anglorum, ita exposuit illud Pauli ad Corinthios: Nocte & die in profundũ maris fui. Quia fuerat in Cyzico quedã fouea nimis alta, ad tormenta noxiorum parata; quę ob altitudinem immensam, Profundum maris solet appellari, cuius cœnum & obscuritatem Paulus inter alia innumerabilia sustinuit pro Christo. Hæc Beda ex Theodoro.

d Faustæ & Euilasij.] De ijsdem pluribus Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autem in Menologio pridie Nonas Ianuarij. Descripsit eorum Acta Metaphrastes, quæ extant apud Lipom.tom.5.& Sur.tom.1. Mombrit. eadem recitat tom.1. paucis autem Petrus in catal.lib.8.c.97.& alij.

e Ad turpitudinem rasa.] Eiusmodi ludibrijs affici a persecutoribus cõsueuisse Christianas fœminas, demonstrãt Acta S. Charitinis, quæ descripsit Metaphrastes: habes ea apud Sur.tom.5. Sane quidem turpe esse mulieri tõderi, aut decaluari, significat Paulus Apost.1.ad Cor.c.11. Penes Gentiles etiam id fuisse ignominiosissimũ, satis docet sententia Apuleij de asin.aur.lib.2. cuius hæc sunt verba: At vero (quod nefas est dicere, ne qđ sit vllum huius rei tã durum exemplũ) si cuiuslibet eximięq; pulcherrimęq; feminæ caput capillo spoliaueris, & faciẽ natiua specie nudaueris, licet de cęlo eiecta, mari edita, fluctibus educata, licet, inquã, Venus ipsa fuerit, licet omnia gratiarũ choro stipata, & toto Cupidinum populo comitata, & baltheo suo cincta, cinnama fragrans, & balsama rorans, si calua processerit, placere non poterit ne Vulcano quidem suo. Et inferius; Tanta deniq; est capillamẽti dignitas, vt quamuis auro, veste, gemmis, omniq; cætero mundo exornata mulier incedat: tamen nisi capillum distinxerit, ornata nõ possit videri. Hæc ille. & in eamdem sententiã Cyprianus lib. de idol. vanit. his verbis: Est & Venus calua multo hic turpior, quã apud Homerũ vulnerata, &c. Hæc probe intelligẽs prudẽtissima Christiana virgo, cũ sciret adolescentẽ quemdam suam deperire formam; vt illum ea cupidine liberaret, adhibita nouacula, cute tenus suos omnes amputauit capillos, sicq; ab asam penitus se illi inspiciendam cum exhibuisset, omnem mox in illo concupiscentiæ flammam extinxit. Recitat hęc Isidorus Pelusiota li.2.epist.53. Quod ad pœnam decaluationis pertinet, perseuerauit id genus supplicij etiã apud Christianos alicubi. Penes Francos enim mulieres. quæ in fornicationis crimen lapsæ essent, decaluabantur. habes de his c.2.li.6. in Capitularibus Regum Francorum pag.217. Sed tam apud Gentiles, quam etiam Christianos, probauit vsus, vt quæ opinione hominũ viderent contẽptibilia ac ludicra, si religionis causa fierent, non tantum honesta ac digna, verum etiam sacrosancta haberentur, vt S. Ambrosius pluribus disputat in epist. 30. ad Sabinum lib.6. edit. Rom. vnde & Gentiles etiam suas Vestales virgines tondere consueuerunt, vt scribit Plin.lib.16.c.44. Id ipsum etiam in Ecclesia hactenus fieri moris esse, omnes norũt. At quoniam in hæc semel incidimus; contrarius his se offert canon 17. Cõc. Gamgrensis, cuius hæc sunt verba: Quæcunque mulier, religioni iudicans conuenire, comam sibi amputauerit, quã Deus ad velamẽ eius ad memoriam subiectionis illi dedit; tamquã resoluens ius subiectionis, anathema sit. Hæc canon: quæ quidem tamquã validum quoddam telum hostes Catholicæ Ecclesiæ aduersus nos cum intorquent; consilij inopes non nulli ad illud vnum cõfugiunt remediũ, vt dicant, canonem illum prouincialis esse Concilij, nec extra illius prouinciæ limites vim sibi aliquam vendicare. Sed hæc bella quædam tergiuersatio potius

videtur,

videtur, quam nodi solutio, cum cõstet, tam illum canonem, quàm complures alios eiusdem Concilij, in Decretorum libro, quo Ecclesia vtitur, esse contextos. Sed licet non omnia ibi posita iuris vniuersalis sibi vẽdicent auctoritatẽ; tamen longe ante Gratiani collectionis tẽpora, Symmachi Papæ auctoritate, scimus canones eius Concilij cõprobatos, cum idẽ Pontifex in sexta Synodo Romana tunc celebrata testetur, canones Concilij Gangrensis conditos esse Apostolica auctoritate. Hæc idcirco Symmachus, quia illi Synodo interfuit Osius Episcopus Cordubensis, qui (vt in Annalib. demõstrauimus) missus erat legatus à Romano Pontifice in Oriẽtem. At licet hæc præter institutum, tñ ex quo aduersariorum obiectionem posuimus, soluendæ quæstionis necessitatẽ quamdam nobis ipsis imposuisse videmur. Aliunde igitur germanus sensus illius canonis est eruendus, ex Sozomeno, inquam, qui vbi agit de Eustachio Sebasteno Episcopo hæresiarcha, aduersus cuius deliria dicta Synodus tela intorsit, hæc inter alia habet lib. 3. c. 13. Mulieres (inquit) non paucæ adductæ in fraudem, primum viros deseruerunt: nõnullæ pietatis simulatione caput totondere, & cõtra quã sexum muliebrem deceret, virilem habitũ induere: his de causis Episcopi, &c. Ex his quidẽ manifestũ fit, sanctam Synodũ non in sacratas Deo dicatas virgines, sed in hæreticas mulieres viros relinquẽtes anathematis sñiam tulisse: sicq; alia eiusdẽ Concilij paradoxa ad historiæ veritatem sunt referenda, vt eorumdẽ canonum sensus legitimus habeatur. Non imus inficias de tondẽdis virginibus, ac viduis Deo dicandis diuersas fuisse diuersarum ecclesiarum laudabiles cõsuetudines: legibus etenim Imp. Valentiniani in Occidentali Ecclesia id vetitum accepimus. est l. 27. de Episc. & cleric. Cod. Theo. Quinetiam S. Ambrosius nonnisi lapsam virginem crinem deponere persuadet in signũ pęnitentiæ. id ipse in commẽtario ad virgin. lapsam. In Ægypto autem & Syria id vsu fuisse receptum, S. Hieronymus in epist. 48. ad Sabinianum testatur his verbis: Moris est in Ægypti & Syriç monasterijs, vt tam virgo, quam vidua, quæ se Deo vouerint, & sęculum conculcarint, crinem monasteriorum matribus offerant desecandum, non intecto postea contra Apostoli volũtatem incessuræ capite, sed ligato pariter & velato. nec hoc quispiam præter tondentes nouit & tonsas: nisi quod quia ab omnibus fit, pene scitur ab omnibus. Hoc autem duplicem ob causam ex consuetudine versum est in naturã; vel quia lauacrũ non adeunt, vel quia oleũ nec capite nec ore norũt, ne a paruulis animalibus, quæ inter cutem & crinem gigni solent, & consuetis sordibus opprimantur. Hæc Hieronymus. Crinem amputare solitas esse Tabennẽsiotas sanctissimas virgines, quas S. Pachomius ab Angelo monitus instituit, auctor est Palladius in Lausiacis.

f Dionysij & Priuati.] Vsuardus de ijsdem hac die, ac recentiores, quibus consentiunt vetera manuscripta.

g Prisci.] De eo Græcorum Menologium pluribus; eius. n. ad Christum conuersionem, confessionem, & martyrium egregie consummatum describũt. De eo item Galesin. in suo Martyrologio ex ijsdem Græcorum fontibus. Quod hic pũctim transuerberatus dicitur, cõsule quę de huiusmodi supplicij genere diximus supra die 3. Maij cap. & die 13. August. c.

h Theodori & soc.] Agũt de his etiam Græci in Menologio hac die.

i Cãdidæ.] De qua etiam in tabulis ecclesiæ Cordubensis, ex quibus etiam Gales. hac die. Fuit altera Cãdida virgo, quę claruit Carthagine temporib. Theodosij Imp. de qua Paulinus in vita S. Ambrosij.

K Susannæ & Marthæ.] De his etiam Græci hac die in Menologio agunt.

l Agapiti, aliter, Agapeti Papę.] De eodem Beda x. Kal. Maij, quo die obijt: sed hæc est solemnitas translationis eius: Græci autem de eodem agunt xv. Kal. Maij, vt apparet ex eorum Menologio, vbi de eo his verbis: Sancti Patris nostri Agapiti Rom. Pont. Iustiniani temporibus Constantinopolim profecti, viri pietate & miraculis celeberrimi. Hæc ibi. De eius miraculis agit S. Greg. Papa lib. 3. dialog. c. 3. Huius hæc illa sunt præconia

nia de cõsecrat.dist.1. Agapetus vas Catholicum, Euangelij tuba, præco iustitiæ, &c. Scripsimus res gestas ipsius in Annal.Eccles.per annos singulos.

m Clicerij Episco.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Scripsit de eodem elegans epigramma Ennodius Ticinensis.incipit: Suffusus nimio,&c. Successit S. Materniano, seditque temporibus Bonifacij Papæ.

iiij E Vndecimo Kal. Octob. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

Natalis S.Matthæi [a] Apost.& Euãgelistæ,qui in Aethiopia prædicãs,marty.passus est.Huius Euangeliũ [b] Hebręo sermone conscriptũ,ipso reuelãte inuentũ est vna cum corpore B. Barnabæ Apostoli, tpe Zenonis Imp. In terra Saar S.Ionæ [c] Prophetæ, qui sepultus est in Geth. Romæ S.Pamphili [d] martyris.Itẽ via Claudia,vigesimo ab Vrbe milliario,passio S.Alexãdri [e] Epi,qui sub Antonino Imp.pro fide Christi vincula, fustes,equuleũ, lãpades ardẽtes,vngularũ laniationẽ, bestias,ac fornacis flãmas superãs,tãdẽ gladio cęsus,vitã adeptus est gloriosam.Eius corpus postea B.Damasus Papa in Vrbẽ transtulit.sexto Kal.Decembris,quo die festiuitatẽ illius celebrãdam instituit.In Phęnicia S.Eusebij [f] martyris,q. vltro Præfectũ adiẽs, & se Christianum esse denũcians,ab eo multis tormentis afflictus capite cæsus est. In Cypro S.Isacij [g] Epi & marty. Ibidẽ S.Meletij [h] Epi & confessoris. In Aethiopia S.Iphigeniæ [i] virginis,quæ a B.Matthęo Apost.baptizata,& Deo dicata,sancto fine quieuit.

SEPTEMBRIS 21.

Matthæi. Apostoli.a] De quo Beda, ac cæteri Latinorum, Græci autem xvj. Kalend. Decembr. De Apostolatu eius ad Æthiopas, de quo hic mentio habetur, scribunt Origen. in Genesim, Euseb. histo. lib.3.cap.1.Socrat.libro 1.cap.15. Dorotheus in Synopsi,& alij. Auctor ille, qui fertur nomine Isidori, lib.de vita & obitu sanct. c.78. Macedoniũ & Iudæam illi tribuit, Metaphrastes vero Syriã superiorem iuxta Euphratem. Plura de eodẽ apud Constitut. Apostol. quæ feruntur Clementis nomine. Acta eius, præter ea quæ in Passionibus Apost.incerto aucto. referuntur, descripsit etiam Metaphrastes, quæ recitat Lipom.to.5. Incipiunt: Iã quidem, &c. Alia diuersa habet Sur. tom.5.hac die. Perionius alia nuper conscripsit: nouissime vero ex antiquis monumentis & sanctorum Patrum scriptis collegit R.D. Marc.Antonius Columna Archiepiscopus Salernitanus, & sane quidem erudite. In Breuiario Toletano sacri hymni habẽtur, quibus etiam eius Acta narrãtur. Tres insuper hymnos de eodem Apostolo ab Alfano Episcopo Salernitano esse elaboratos, tradit Petrus diac. Cassin.de vir.illustr. monast.S. Bened.c.19. Nonnulla de Matthæo scribit

Niceph.

Niceph.histo.lib.2.c.41.sed quæ nullius prorsus sint testimonio cõprobata. Apud Hippolytum libello de duodec. Apost. legi Matthæum factum victimam virginitatis: alludente nimirum auctore ad historiam de S. Iphigenia virgine, quæ legitur in Actis eius ab eo Deo dicatæ. De loco vbi passus est, vel vbi sepultus potius assentior Venatio Fortunato, qui ante annos mille vixit: his etenim dum agit de Apostolis singulis ipsisq; locis vbi passi & conditi sunt, hæc de Bartholomæo atque Mattheo canit:

Inde triũphãtẽ fert India Bartholomæũ,
Matthæũ eximiũ Naddauer alta virũ.

Hæc in carm. de gaud. vit.æter. & lib.7. ad Bodeg. Ducem. De victu ipsius Clemens Alex. in Pædag.lib.2.cap.1.hæc ait: Matthæum Apostolus seminibus, baccis atq; oleribus, absq; carnibus, vescebatur.

b Huius Euangelium.] De eius Euangelio agit S. Hieronymus de script. Ecclesiastic.& in Matth.capit.2. vbi meminit de Nazareis, qui se authenticum Matthei Euangelium habere profitebantur, & Epiph.in Panar. hæres.29. De eius inuentione vna cum corpore S. Barnabæ scribit Theod.lector lib.1.collect. Niceph. lib.16.c.37. Alexander monach.in vita S.Barnabæ,& alij recentiores.

c Ionæ Prophetæ.] Agunt de eodẽ hac die Græci in Menologio. Præter illa, quę de ipso leguntur in diuinis Scripturis, & apud earum interpretes, scribit Iosephus antiquit.li.9.c.11.Epiph.de vit.& interit. Proph.c.16. Isido.c.45.& Doroth.cap.6. De sepulcro Ionæ apud Diospolim, vel Diocæsaream Palestinæ, agit S.Hieronymus à Chromat. in procem. super Ionã.

d Pamphili.] De quo hac die Vsuardus, adstipulanturq; vet.manuscr. Diuersus est hic ab illo Pamphilo Cæsariensi, de quo Kal.Iunij actum est.

e Alexandri.] Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Constat hunc omnino esse diuersum ab Alexandro Papa: cuius autem fuerit ciuitatis Episcopus, nondum inuenimus. huius martyrium refert Petrus in catal.lib. 8.cap.102. vbi etiam meminit translationis per Damasum factæ.

f Eusebij.] De quo & Græci in Menologio hac die, ibiq; eius Acta describunt.

g Isacij Episc.] Græci itidem de eodem agunt in Menol. referuntq; eius certamẽ.

h Meletij Epis.] Agunt de eodem ijdem in Menologio. Diuersus hic a Meletio Antiocheno, de quo supra.

i Iphigeniæ.] De qua Petrus in catal. lib.8.cap.101.& alij recentiores. Eius res gestæ describuntur in Actis S. Matthæi, quorum nuper meminimus.

22 Decimo Kal. Octobris. Luna. F ij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29			

SEduni in Gallia, in loco Agauno, natalis SS.marty. Thebæorum, Mauritij, [a] Exuperij, Candidi, Victoris, Innocentij, & Vitalis, cum socijs eiusdem legionis, qui sub Maximiano pro Christo necati, [b] gloriosa passione mũdum illustrarunt. Romæ passio sanctarũ virginũ & marty. Dignę [c] & Emeritæ, sub Valeriano & Gallieno: quarũ reliquiæ in ecclesia S.Marcelli asseruantur. Apud pagũ Castrensium S.Ionæ [d] presbyteri & martyris, qui cũ S. Dionysio profectus in Galliã, iussu Iuliani Præfecti verberib. cęsus, gladio martyriũ consummauit. Ratisponæ

ponæ in Bauaria S. Emmerami [c] Epi & martyris, qui vt alios liberaret, mortẽ sæuissimã Christi causa patiẽter subijt. Antinoopoli in Aegypto S. Iraidis [f] virginis Alexandrinæ, & sociorũ martyrũ: quę ad hauriendam è proximo fonte aquam egressa, cum vidisset nauim confessoribus Christi onustam, relicta hydria, protinus se illis adiunxit, ac simul cum ijs in vrbem ducta prima omniũ, post multa supplicia, capite cęsa est, deinde presbyteri, diaconi, & virgines, alijq; omnes eodem mortis genere consumpti sunt. Apud ciuitatẽ Meldensem B. Sanctini [g] Epi, discipuli S. Dionysij Areopagitæ, qui eiusdem ciuitatis Eps ab eo consecratus, primus illic Euangelium prædicauit. In territorio Cõstantiensi, S. Lautonis [h] Epi. In pago Pictauiensi, S. Florentij [i] presbyteri. In territorio Bituricẽsi, S. Siluani [k] cõfessoris. Lauduni, S. Salabergæ [l] abbatissæ.

SEPTEMBRIS 22.

Mauritij & soc. a] De his Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri oẽs. Horum Acta scripta feruntur a S. Eucherio Episcopo Lugdunensi; extant apud Sur. to. 5. hac die, & Momb. to. 2. Scripsit de ijsdẽ carmen Venant. Fortun. lib. 2. Marbodum Epm Redonensem eorundem certamen scriptis consignasse, auctor est Sigeber. de vir. illust. c. 159. Meminit & de his Ado Viennen. in chro. anno Dñi 283. & 718. De miraculis ad eorũ sepulchrũ fieri solitis agit Greg. Turon. lib. de glor. mart. c. 76. Alia refert Sur. tom. 5. ex epist. decani & cleri Castrinoui in Gal. De horũ reliquijs Turonis repertis scribit idem Greg. Turon. hist. Franc. lib. 10. c. 31. in fin. Rursus etiã de reliquijs Vitalis & Innocentij, quorũ hic hr mentio, vide in rebus gestis S. Annonis Episcopi Colo. li. 1. c. 33. apud Sur. to. 6. Eiusdẽ Mauritij lanceã asseruari in ecclesia Cracouiẽsi, auctor est Chromerus de reb. Polon. li. 3. Frequentem fuisse Fideliũ Occidentaliũ peregrinationẽ ad Agaunenses, quamplurima antiquitatis monumenta produnt. Hic notandũ est, quod Græci etiam habent suum Mauritium, & commilitones martyres, qui eadem vrgẽte persecutione Diocletiani & Maximiani Imper. passi sunt Apameæ in Syria; quorum res pręclare gestas descripsit Metaphrastes, quas & recitat Sur. to. 4. mẽse Iulio. Hinc factum est, vt pleriq; vnum eumdemq; esse putent illum cum hoc, de quo agitur; cui sententiæ & ego aliqñ non inuitus adhæsi, culpãs Metaphrastem, quasi minus assecutus esset res Occidẽtaliũ martyrũ: sed vbi legi Theodoretum Cyri in Syria Epm de Euang. veritate lib. 8. in fine, illustriores nobilioresq; sibi notos recensentem martyres, Mauritio adnumerato inter illos in hæc verba: Petro, Paulo, Thomæ, Sergio, Marcello, Leontio, Antonino, Mauritio, alijsq; sanctis martyrib. solẽnitates populari epulo peragũtur, &c. à priori sententia recedere coactus sum: his. n. sedulo expẽsis quæ scribit Theodoretus, quis sibi persuadeat, ipsum de alio Mauritio intellexisse, quam de illo in eadẽ regione passo Apameæ in Syria, cuius Acta descripta recitat Metaphrastes? Certe mihi non fit verisimile, illũ in tã paruo mart. numero pretermisisse innumeros fere perillustres martyres in Syria passos, & externos tã lõge positos ĩ exẽplũ adducere voluisse.

b Pro Christo necati.] Primo hi more maiorum decimati iterũ sunt, ac demũ oẽs sæuissime trucidati. Polybius dũ lib. 6. agit de Romani Imperij politia, numerans militarium suppliciorũ genera, ponit inter alia illud quod, δεκατίαν id est,

deci-

decimationem appellat. Habes apud Iulium Capitolinũ decimare, vigesimare, & centesimare, ait. n. Cum seditiones militares pateretur, multos sæpius decimauit, aliquando etiam centesimauit, cum digni essent decimatione, vel vigesimatione, sortiebantur enim qui cædendi essent. sic Liuius lib. 2. ab Vrb cond. Reperitur primus omnium fuisse Cambysses, qui exercitum nõ ad supplicium, sed ad cibum, ne cæteri perirẽt, sorte decimauit, vt scribit Seneca li. 3 de ira c. 20. Primus auctor huius supplicij inferendi apud Romanos fuit Appius Claudius, de quo Liuius lib. 2. dec. 1. De decimatione militari sæpius meminit Sueton. in Octauio. c. 24. in Caio c. 48. in Galba c. 12. Qui autem ex decimatione supererant milites, ob ignominiã ordeo pascebãtur, quod esset cibus gladiatorum. ita factum reperies a M. Antonio apud Frontinum, ab Octauio apud Sueton. capit. 24. & apud Dionem lib. 48. & 49. Meminit de decimatione etiam Tacitus lib. 3. his verbis: Decimum quemq; ignominiosæ cohortis sorte ductos fuste necat. Et lib. 14. Ex fuso exercitu, cum decimus quisq; fuste feritur, etiam strenui sortiuntur. Hæc ille. Quod & factum esse aduersus hos Christianos milites, Maximiani sententia in illos prolata significat, cuius sunt hæc verba: Decimum quemque morti funesta sors præbeat, &c.

c Dignæ & Emeritæ.] De his etiam pleraq; vet. manuscripta. Passæ sunt in persecutione Valeriani Imper. sub Gaio Iudice, sepultæq; sunt in cœmeterio Cõmodillæ via Ostiensi, ad sanctos Felicem & Adauctum, vt earum Acta testantur, quorum alia manuscri. incipiunt: Gaius Iudex iussit teneri, &c. aliorum autem prolixiorum est exordium: Temporibus Valeriani, &c. Extant vtraque in nostra bibliotheca, quæ & facile reperiri credimus in alijs antiquis codic. ecclesiarum vsui accommodatis.

d Ionæ.] De eodem Petr. in catalog. lib. 8. c. 106. consentiuntq; vet. manuscri.

e Emmerami.] Agunt de eo hac die Beda, Vsuar. & alij. Scripsit vitam ipsius Cyrinus Episcopus Ratisponensis, quam refert Sur. tom. 5. Claruit anno Domini septingentesimo quinquagesimo.

f Iraidis.] Agunt de eadẽ hac die Græci in Menologio. Antinoopolis in Ægypto ciuitas, cuius hic mentio habetur, famosissima est ex Antinoi nomine, quem Hadrianus habuit in delicijs, cui ex humanis sublato sacra decreuit, & inter deos retulit, eiusq; nomine dicatam ciuitatem appellari voluit. Allata est ex his factis opportuna occasio sanctis Patribus, qui scripserunt contra Gentilium errores, & ipsorum deorum falsitatem; vt illorum originem & impuritatem nõ tam ex illorum scriptis, quam recentiori exemplo ob oculos posito apertius demonstrarent, illosque conuincerent; vt Hegesippus fecit, quem citat S. Hieronymus de Scrip. Eccles. in Hegesip. & in Isaiam, Iustinus philosoph. & martyr. in apolog. Theophilus Antiochenus, Athenagoras, Origenes contra Celsum, Epiphanius in epit. fid. Cath. Chrysost. hom. 27. in 2. ad Corinth. & alij. Rem gestam scribunt ex Gentilibus Dio, & Spartianus in Hadriano. In antiquis nummis eandem Antinoi apotheosim expressam vidimus.

g Sanctini Episc.] De eo vet. manuscr. Petrus in catal. lib. 8 c. 108. Describit eius Acta Antonin. par. 1. tit. 6. cap. 28. §. 1. & alij. Ante hos omnes Hincmarus, cum agit de S. Dionysio Areop. apud Sur. to. 5. post Areopagitica Hilduini.

h Lautonis Episc.] Non tantùm in veteri R. Martyrologio, sed & in plerisque manuscrip. de eodem agitur hac die. Claruit circa annum Dñi 550. interfuitq; secundo, tertio, & quarto Concilijs Aurelianensibus, in quibus subscriptus reperitur. mentio habetur de eodem in rebus gestis sancti Paterni Episcopi Abricẽsis.

i Florentij.] De quo hac die Vsuard. pluribus de eo Petrus in catal. lib. 8. cap. 107. Peruenit vsque ad tempora Theodosij senioris.

K Siluani.] Agit de eodem Vsuardus hac die, alijque recentiores.

l Salabergę.] De eadẽ Pet. in cata. lib. 8. c. 114. Trithe. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 82. & Molan. in addit. ad Vsuard.

j G Nono Kal. Octobris. Luna. 23

a b c d e f g h i K l m n p q r s
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
t u A B C D E f F G H M N P
18 19 20 21 22 23 24 25 25 26 27 28 29 30

Omæ S. Lini [a] Papæ & martyris, qui primus post B. Petrum Apostolum Romanam Ecclesiam gubernauit; & martyrio coronatus, sepultus est in Vaticano prope eũdem Apostolũ. Iconij in Lycaonia S. Theclæ [b] virginis & martyris, quæ a S. Paulo Apostolo ad fidẽ perducta, sub Nerone Imp. in cõfessione Christi ignes ac bestias deuicit, & post plurima ad doctrinã multorum superata certamina, Seleuciam veniens ibi requieuit in pace: quam S. Patres summis laudib. celebrarunt. In Campania commemoratio B. Sosij [c] diaconi Misenatis, quem S. Epus Ianuarius, cũ de illius capite, Euãgelium in ecclesia legẽtis, flammam videret exurgere, martyrẽ futurum pronunciauit: & non post multos dies, cum ipse esset annorum triginta, martyrium cũ eodem Epo capitis detruncatione suscepit. In Africa SS. martyr. Andreæ, [d] Ioannis, Petri, & Antonij. In territorio Constãtiensi S. Paterni [e] Epi & martyris. Anconæ S. Constantij [f] ecclesiæ mansionarij, miraculorum gratia conspicui. In Hispania sanctarũ mulierum Xantippæ [g] & Polyxenæ, quæ fuerunt Apostolorũ discipulæ.

SEPTEMBRIS 23.

Ini Papæ. [a]] Vsuardus autem de eo agit, & alij recentiores; consentiuntq; vet. manuscri. De eodem Paulus in 2. ad Timoth. cap. 4. Successit S. Petro, vt scribit Iren. lib. 3. cap. 2. Euseb. in chron. & histo. libro 3. cap. 12. Optat. libro 2. contra Parmen. Epiphan. hæres. 27. & hæresi 41. dum in successione Roman. Pontificum Hyginum ordine nonum ponit. Hieron. de Script. Eccles. in Clemente. Augustinus epist. 165 ad Generosum, Nicephor. Episco. Constantinopol. in chron. Nicephor. Callist. hist. lib. 3. cap. 2. Greg. Turon. histo. libro 1. cap. 27. & alij recentiores. In Annalibus Ecclesiasticis pluribus disseruimus aduersus eos, qui scripserunt Linum & Cletum viuente Petro tãtum administrasse Romanam Ecclesiam; & eo defuncto, suffectum fuisse Clementem; conatique sumus diligenter ostendere, eam opinionem parum esse probabilem, & non solum a suprascriptis auctoribus, sed ab historiæ veritate prorsus dissentire.

b Theclæ.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores hac die, græci autem in Menologio die sequenti. Scimus Acta quædam, Pauli & Theclæ dicta, quorũ meminit Tertullianus in lib. de baptismo, & Hierony. de Script. Eccles. in Luca, esse improbata, & auctoritate Gelasij Papæ reiecta inter apocrypha: vnde factum est, vt nonnulli incaute nimis omnia, quę de Thecla scripta reperiuntur, tanquam minus probata, putent

tent adnumeranda esse inter apocrypha, reijciendaque, nullum ponentes discrimen, nec delectum habẽtes inter ea, quæ de Thecla vera certaq; scribuntur, & ea quæ ambigua, vel falsa omnino ferũtur. In his laborandum nobis erit, vt pretiosum à vili, & sancta à profanis distinguẽtes, quæ improbata atq; reiecta, quæ vera sincera atq; recepta de tanta martyre dicta reperiantur, adducamus in mediũ. Speramus autẽ benignũ lectorem veniã daturum, si cum de clarissimæ martyris historiæ veritate retinenda agamus, præter institutum nostrum in ea aliquanto amplius immoremur. Nosse primũ oportet, quæ sint Acta Pauli & Theclæ, q̃ Tertullianus, Hieronymus, ac denique Gelasius dãnant. Illa quidem erant eiusmodi, vt inde hæretici sumerent exemplum, & deducerent argũ (vt ibi scribit Tertullianus) licere mulieribus publice in ecclesia docere, ac baptizari, qđ Thecla Paulum secuta, palàm docuisset, ac baptizasset. Addit S. Hieronymus, in ijsdem Actibus, qui Periodus siue Circuitus Pauli & Theclæ dicebantur, narrari de baptizato Leone fabulã quãdam. hæc quidem de illis Actis apud veteres legimus. At vero si quis ea inuestiget, quæ tã apud Græcos, quam apud Latinos de S. Theclæ martyrio scripta reperiuntur (habentur ea præ manibus) nihil in eis prorsus vel de docendi munere, aut de baptizandi ministerio à S. Thecla indebite vsurpato, & iniuste vẽdicato, vel ẽt de baptizati Leonis fabula vsquam inueniet. Quod si quis ea saltẽ ratione duxerit improbanda quæ de ea scripta habẽtur, qđ ibidem hæc S. Hiero. dicat: Quale enim est, vt indiuiduus comes Pauli, Lucas scilicet, inter cæteras eius res hoc solũ ignorauerit? Ad hæc dicimus, nõ omnia Pauli Acta S. Lucam esse prosecutum: quod ne quis miretur, Paulum ipsum testem adducam; qui in primis in 2. ad Timoth. c. 3. multa se Iconii, vbi degebat Thecla, passum esse testatur. insuper & ipse Lucas, cum fateatur multo tempore Paulũ esse commoratum Iconij, tamen res illic gestas tribus fere verbis potius delibat, quã tractat. Si rursum consideres ærumnas, afflictiones, & cruciatus, quos se passum esse idem Paulus profitetur, scribens ad Corint. epist. 2. c. 11. & percurras omnes actus ipsos, quos S. Lucas conscripsit; plane inuenies maiore ex parte illos ab eodẽ prætermissos. Expende rursum prędictam S. Hieronymi ionem, quam egregie ab ipsomet Hieronymo confutatur, (a nullo æquius ac verius, quam a seipso Hieronymus corrigi potest) qui in commentarijs in epist. ad Galat. c. 2. dum agit de contentione inter Petrum & Paulum exorta Antiochiæ, a Luca tñ prætermissa, hæc in hanc sententiam: Nec, inquit, mirum esse, si Lucas hanc rẽ tacuerit, cũ & alia multa, quæ Paulus sustinuisse se replicat, historiographi licẽtia prętermiserit: & non esse contrariũ: si quod alius dignum putauit relatu, alius inter cætera dereliquit. deniq; primum Epm Antiochenæ ecclesiæ Petrum fuisse accepimus, & Romã exinde translatum; quod Lucas penitus omisit. Hæc S. Hieronymus, quibus ab eodẽ obiecta de silentio Lucæ omnino euacuantur. His prælibatis, iam reliquum est, vt quibus testimonijs Theclæ passionis historia fulciatur, in medium adducamus: quæ cuncta suo ordine digeremus. habetur in primis in illis mentio de Onesiphoro Pauli hospite, hic ille putatur, cuius idem S. Paulus tanta cum laude meminit in 2. epistο. ad Timot. c. 1. Agitur & de Triphena in illis Actis. Eadem creditur illa, quam idẽ ad Romanos scribens c. 16. salutari mandat; quod tũc Romæ degeret, sicut & pleriq; alij discipulorũ Pauli, qui ex Oriente migrarant Romã, vt inter alios Onesiphorus, Prisca, & Aquila. Habent eadem Acta, Theclam Pauli Apostoli prædicatione ad Christum esse cõuersam. Id quidem Greg. Nyss. hom. 4. in Cantic. cantic. confirmat his verbis. de Thecla sermonem habens: Talẽ myrrhãm olim Paulus insundebat ex ore suo mistam cũ puro pudicitiæ lilio in sanctæ virginis aures: ea vero erat Thecla, quæ præclare animo suo defluentibus de lilio guttis, hominem externum morte opprimit, omni cogitatione cupiditateq; extincta. Hæc ille. Continent eadem Acta, Theclam

iam desponsatam, viro nuncium remisisse, vt Christum sponsum mereretur habere. Ecce quam belle huic veritati S. Epiphanius adstipulatur in Panar.hæresi 78. cum ait: Thecla incidit in Paulum sanctum,& a nuptijs exsoluitur, cum curatorem,siue sponsum haberet formosissimum,primarium vrbis,valde diuitem, generosissimum ac illustrissimum in vita:contemnit terrena sancta illa, vt cælestium potens fiat. Hæc Epiphanius. His cōsentientia loquitur Faustus apud August.li.30.contra Faustū c.4.Iam,inquit, timeo Apostolo,ne dæmoniorum doctrinam intulisse tunc Iconium videatur, cū Theclā oppignoratā iā thalamo,in amorē sermone suo perpetuæ virginitatis incendit. Hæc ibi Faustus: quibus plane S. August. assentiri vr, cum non excipiat de apocrypha historia;quod alias,aduersus eosdē Manichæos agēs,facere cōsueuit,vt de Actis Thomæ,Andreæ,& aliorum.Quod insuper in prædictis Theclæ passionis Actis reperitur,ipsam gēmas & muliebrē mūdum distraxisse, pecuniaq; sibi cōciliasse custodes carceris, vt Paulum posset inuisere: id ipsum profitetur S.Io.Chryso.in Act.Apost.ho.25.cū ait: Audi de B.Thecla:illa vt Paulū videret, aurum suum dedit; tu autē vt Christum videas,nec obolū das. Hæc ibi. Et ad populum Antioche.ho.22. Quære, inquit, Paulum tanquam Thecla,vt audias quę per ipsum tibi dicūtur.Hæc de his Chrysost. Rursum autem quæ illic legūtur de ira sponsi in eā concitata, cum eius accusatione damnata est ad bestias,quæ mansuetæ diuinitus redditæ,illi blandiebantur; hæc ipsa S. Ambr.lib.2.de virginibus explicat his verbis:Thecla doceat immolari,quæ copulam fugiens nuptiarum,& sponsi furore damnata,naturam etiā bestiarum virginitatis veneratione mutauit:namq; parata ad feras,cum aspectus quoq; declinaret virorum,ac vitalia ipsa sæuo offerret leoni;fecit,vt qui impudicos detulerant oculos,pudicos referrent. Cernere erat lingentem pedes bestiā,cubitare humi,muto testificāte sono,quod sacrum virginis corpus violare non posset: ergo adorabat prædam suam bestia, & propriæ oblita naturæ, naturam induerat, quam homines amiserant. Hæc ille;qui & ad Simplicianum scribēs,hęc ait: Inter leones virgo exultauit, & prodeūtes bestias expectauit intrepida. Hæc ibi; eademque de leonibus in epistol.25. lib. 3. edit. Rom.ad Vercellensem ecclesiam: Quo, inquit, munere venerabilis Thecla etiā leonib. fuit,vt ad pedes prædæ suæ strata,impastæ bestię sacrum deferrent ieiunium, nec procaci oculo virginē,nec vngue violarent aspero? Quod præterea ad ignes, quos subijt, spectat, a quibus illa remansit illæsa.hæc S.Cyprianus in oratione pro martyribus: Assiste nobis,sicut Paulo in vinculis,& Theclæ in ignibus, &c. Et in orat. in die passionis:Libera me de medio huius sæculi sicut liberasti Theclam de medio amphitheatro. Item & S.Zeno Episco.Veron. in sermone de timore Dei hæc de Thecla: aduersus Theclam accusator acerrimus linguę erexit gladium:cum suis sibi ministris publicæ leges inseruiūt,stimulis acuitur feritas in ferocitatē, & tū mitior hominibus inuenitur:ne quid scenæ tā diræ humanitatis deesse videatur, immittuntur ēt marina mōstra:lacinijs omnibus expoliatur puella,vestitur incēdio. Inter tot instrumenta mortis, spectatore metuente, secura calcat genera vniuersa terrorum. Incolumis quasi Orbe subacto,de illo feralis caueæ iam non miserabilis, sed mirabilis funereo habitu excedit, victi sæculi triumphum reportans, quam tot supplicijs omnes crediderant perituram. Hucusq; Zeno. Rursum vero de ignibus & bestijs hæc Grego.Naz. ad virgin. exhort. Non te fugit, inquit, Theclam ignium & bestiarum impetū euitasse. Idem in carmine de præcept.ad virgines hæc ait his versibus:

Quis Theclam nescis ripuit flammaque periclo?
Quis validos vngues vinxit, rabiemque ferarum?
Virginitas. O res omni mirabilis æuo.
Virginitas fuluos potuit sopire leones:
Dēte nec impuro generosos virginis artus
Ausi sunt premere, & rigido discerpere morsu.

Id

Id ipſum Maximus Taurinenſis ſermone de S.Agnete,cum ait: Theclam flammarum globos euaſiſſe cognoſcis. De his aliiſque ſupplicijs ſanctæ virgini irrogatis, ex Actis ſanctorum martyrum Terentij & ſociorum,quæ refert Metaphraſtes die 10. Aprilis,hec illa ipſorũ obteſtatio ad Deũ facta: Qui Danielem de ore leonum eripuiſti,& de manu Pharaonis Moyſen ſeruaſti,& S. Theclam ab igne, & theatro,& fetis,& beſtijs taurinis defendiſti,&c.In Actis S.Iulianæ, quæ idẽ recitat 21. Decemb.his ſimilia leguntur. item & in Prat.ſpirit.c.20.de milite Deũ obſecrante per ea quę S.Thecla paſſa eſt tormenta. Adde his ſimilia,quę & S.Dei Eccleſia inſeruit in illis precibus, quas adhiberi voluit in commendatione animæ,quib.dr: Sicut beatiſſimã Theclam de tribus tormẽtis atrociſſimis liberaſti, ſic,&c.Quod præterea in iiſdẽ Actis habetur, pugnanti Theclæ aſtitiſſe Dñm Ieſum Chriſtum præferentem vultum Apoſtoli Pauli: id ipſum quam elegãter dicatur à S.Brienna in Actis S.Febroniæ ſinceriſſime ſcriptis,accipe: Brienna tendens in cælum manus & vocem magnã edens,ſic precata eſt: Domine Ieſu Chriſte, qui ſeruæ tuæ B. illi Theclæ certanti ſub Apoſt.Pauli habitu apparuiſti, quæſo,&c. Hæc apud Metaph.ex Thomaide 15. Iunij. Præter hæc omnia demũ ſcias S.Hieronymum eadem Theclę Acta nouiſſe et cõprobaſſe; quod ex eo exploratũ hr: cum enim in iiſdem Actis illud etiã enarretur,S.Theclam tormẽtis liberam, verbi cupidam,magiſtri auidam, Antiochiam Piſidiæ, quo S. Paulum profectũ audierat, aduentaſſe, ſed à S. Paulo (ne quod offendiculum, vt ait, daret Euangelio) dimiſſam eſſe; hæc ipſa, inquam, S. Hieronymus in epiſt.ad Oceanũ ſcribit his verbis: Thecla poſt tentationem paſſionis Antiochiæ a Paulo prohibetur pariter pergere. Nemo cum vxore pergit ad bellum,&c. Miramur quidem eã epiſtolam non recenſitã inter cæteras à Mariano Victorio, ſed in nonum tomũ reiectam,ſuſpicante fortaſſe illam non eſſe Hieronymi, eo quod ex vita S. Martini auctor mutuetur exemplũ. Sed quid mirum, cum annis duodeuiginti poſt illius obitũ vixerit S.Hieronymus? ita plane, dum S. Martinus defunctus dr Arcadio & Honorio quintum Cõſſ.(vt probauimus in Annal.) qui eſt annus a Chriſto 402. Hieronym.aũt (vt teſtatur Proſper in chron.) diẽ obijt Theodoſio Aug.nonum & Conſtantio tertium Conſſ. anno Domini 420. Cõſtat inſuper ex Seuero, ipſum eius vitam adhuc ſuperſtitis conſcripſiſſe,eamq; (vt in dialogo cum Gallo profitetur) mox non in Italiam modo, ſed in Africam & Ægyptum allatã fuiſſe. Qui vero credibile fieri põt,eadẽ Martini Acta vnum latuiſſe Hieronymum? Ex conuenientia præterea eius epiſtolæ cũ ea quam ſcripſit ad Euſtochiũ de cuſtodia virginitatis 22. cũ agit de Agapetis virginibus, illam eiuſdem eſſe auctoris, vnuſquiſque facile intelliget. vtinam ſic integra reperiretur, ſicut Hieronymi eamdem eſſe conſtat. Quod ſi contendas non tm̃ eſſe Hieronymi, ſed & Sophronij & Euſebij, vt præfefert epiſtolæ titulus: non laboro, dum & Hieronymi eſſe nõ inficieris. Sed iã,vt ad ea vnde diuertimus, redeamus, ſciẽdum nec ea quidẽ, quæ de Falconilla in eadem Acta aliũde fortaſſe irrepſerũt,auctoritate carere ſanctiſſimi atq; doctiſſimi viri S.Ioãnis Damaſceni in ea oratione, cuius eſt titulus, De his qui in fide ex hac vita exceſſerũt. Extat & ipſa vita S.Theclæ, auctore Baſilio Epiſcopo Seleuciæ,quæ Græce ſcripta aſſeruatur in bibliot. Sfortiana cod. manuſcrip.nu.45.& 81.qua prædicta de eadem felicius explicantur: quam ipſam in Latinum à ſe redditã proxime editurus eſt D. Rolandus Vinchelius Belga, alumnus R.D. Lindani Epiſcopi Ruremundenſis, nunc aũt Illuſtriſſ.ac Reuerẽdiſſ. Auguſtini Valerij Epiſcopi Veronẽſis S.R.E.Cardinalis pietate,ac doctrina præſtantiſſimi eruditus Grecorum interpres. Ne quid vero intactũ relinquamus; delituiſſe aliquando S.Theclam intra petram ſibi cedentem, produnt Acta S.Barbaræ, quę deſcripſit Metaphraſt.4. Decemb. Putatur hic ille locus, quẽ prope Tripolim Palæſtinæ peregrinãtes Hieroſolymam inuiſunt, referuntq; ſpecum

illam assiduis miraculis illustrari; eaque non tantũ fidelibus, sed munificẽtia martyris etiam infidelibus, penes quos ille locus religiosissimus habetur, impartiri. Mittimus recentiorum auctoritates, qui bus iidem his de Thecla dictis adstipulantur; vt Aldelmus in libris quos tã soluta oratione quam carmine scripsit de virginitate, vbi breui compendio martyrium eius descripsit. Vuinduchindũ, aliter Vuitichindum Saxonem monachũ Corbolẽsem scripsisse metrice passionem S. Theclæ, auctor est Sigebert. de vir. illustr. c. 130. Thecla insuper, sicut Primogenita Pauli, ita & Apostolica, ac etiam Portomartyr inter feminas meruit appellari; quod prima in certaminis arenã descendit, & de impietate prostrata triumphum reportauit; quã etiam tam Græci, quã Latini Patres summo semper in honore habitã laudibus vbiq; in cęlũ ferre, primo loco ponere, primãq; inter feminas in exemplũ adducere consueuerunt. Hinc Gregor. Nazianz. in inuectiua illa in Iulianum Apostatam: Non victimas, inquit, pro Christo cæsas veritus es? nec magnos pugiles extimuisti, Ioannem illum, Petrum, Paulum, Iacobum, Stephanum, Lucam, Andream, Theclam? &c. Sic S. Epiphan. in Panar. hæresi 79. Ambros. idem in citatis locis, & Hieron. ad Eustoch. epist. 22. in fine, apud eundẽ (cuiusuis sit auctoris) tom. 9. in obiurgatione Susanne, Chryso. in orat. in sanctos duodecim Apostolos, Sulpit. Seuer. in vita S. Martini lib. 2. cap. 16. & alij. Hinc etiam vsu euenit, vt cũ quid excellẽs de femina aliqua dicere vellent, eamdẽ Theclę nomine exornarent. Sic S. Hieronym. Melaniam seniorem, adhuc sibi cõstantem, Theclam in chronico appellauit; sic etiã egregiam illam Macrinam germanã S. Basilij ob insignes animæ eius virtutes Theclam esse dicendam, diuinus nũcius præsignauit, vt scribit frater eius Gregor. Nyssenus in epistola ad Olympium monachum. Erat frequens accessus fidelium Seleuciam Isauriæ ad S. Theclę sepulchrum, quo aliquando profectus est S. Gregorius Nazianzenus, vbi & diutius mansit. De eadẽ in eum locum peregrinatione mẽtio habetur in Concil. Niceno II. Act. 5. Theod. in hist. relig. sanct. Patrum cap. 29. in Marana & Cyra, & Prat. spirit. cap. 180. Illic Zeno Augustus amplissimam erexit basilicam, quod eius auxilio restitutus esset in imperiũ, vt scribit Euagr. hist. lib. 3. cap. 8. & Niceph. lib. 16. c. 8. Iustinianus Imp. aliam non impa rem in eius honorẽ excitauit ecclesiã, vt auctor est Procop. lib. 5. de ædifi. Iustin. Imp. Porro non in Oriente tm̃, sed & in Occidẽte lõge lateq; celeberrimus vbiq; fuit eiusdẽ martyris cultus. Hæc iã satisque alicubi fortasse prolixiora, sed Theclã impẽsius amãti pauca videri possunt.

Hæc nostra cũ recognosceret hic Romæ Reuerẽdissimus Pater dominus Lindanus Episcopus Ruremũdensis, vir nõ tantũ omnis generis litterarum eruditione clarissimus, verum ẽt egregij confessoris fidei nobilitatus insignibus; quippe qui exilia, proscriptiones, ærumnas incredibiles, ac mortes pene frequentes, incõcusso robore, fidei causa sustinuit; quem tot victorijs auctum, ac maiora conantem, hisce diebus Romæ videre meruimus: hic, inquam, hæc nobis de Thecla coram, ac primũ de libris Eusebij in hũc modum: Ex libris (aiebat ille) martyrum, quos Eusebius Cæsariensis se scripsisse testatur, tres nondum de Græco versos in bibliothe. Philippi Hispaniarum Regis pijssimi apud S. Laurentium in Escuriaco extare nobis loquitur index eiusdem, quem Catholica Maiestas nobis ad vnã aut alteram noctem deuorandum singulari beneuolẽtia permisit anno 179. cum eousq; exilij, quod ciuile bellum ab hereticis excitatum tertio inflixerat, solandi cã ex Belgio per Italiam & Galliam peruenissemus. In eodem indice S. Athanasius de vita S. Theclæ nobis lectus est, de quo, vt & de illis Eusebij de SS. martyribus Latine cõuertendis, egi prolixe cum doctissimo viro D. Cosma Fõtæo Regio Græcorũ interprete, vt absoluta Photij bibliotheca tunc adamussim fere expressa, nobis illis SS. martyrum & in primis S. Theclæ coronas in lucem refunderet. de quo & nunc statui ad ipsum Regem ante discessum scribere, vt habeas vnde

aureas

ãureas illas S. Theclæ atq; illorum sanctorum martyrũ historias exornatiores & copiosiores reddere queas. Hęc ad me tunc ipse cum de rebus varijs Ecclesiasticis subinde perfrueremur colloquijs.

c Socij.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Eius Acta iuncta simul habentur cũ rebus gestis S.Ianuarii, de quo superius xiij. Kalen.Octob. Meminit de Sosio S. Prosper de prædict.dimid.tempor.c.6.in fine. In eius honorem S.Symmachus Papa erexit oratorium,& Confessionem exornauit argento, vt constat ex lib. de Rom. Pontific. in Symmacho.

d Andreæ & soc.] De his item eadem vet.manusc.quorum supra meminimus.

e Paterni epis.] De quo etiã Vsuar.Ponitur hic primus eius sedis Episcopus in tabulis ecclesiæ Cõstantien. quas describit Democh.lib.de sacrific.Missæ. Alius est Paternus sanctitate æque illustris Episcopus Abricensis, cuius Acta descripsit Sur.to.2. Aprilis 16. ad quem adhuc abbatem scripsit Venantius Fortunatus carmen de emendatione codicis. Vixit temporibus Childeberti Regis Franc. circa annum Dom.560. de quo etiam Democh.in tab.Episc.ecclesiæ Abricensis.

f Constantij.] De eodem S.Gregorius lib.1. dialog.cap 5. pluribus agit.

g Xantippæ & Polyxenæ.] Agunt de his etiam græci hac die in Menologio, vbi earum Acta describuntur. Meminit Xantippæ Metaphrastes in sermone de Petro & Paulo Apostolis, die 29. Iunij, apud Surium tom.3.

24 Octauo Kalend. Octob. Luna. A *

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

Augustoduni natalis SS. martyr. Andochij [a] presbyteri, Thyrsi diaconi, & Felicis, qui a B. Polycarpo Smyrnensi Epo ab Oriente directi ad docendam Galliam, ibidem flagellis durissime cæsi, ac tota die inuersis manib. suspẽsi, & in ignem missi, sed non combusti, tandẽ vectib. eorum colla feriuntur, & ita gloriosissime coronantur. In Aegypto passio SS. Paphnutij [b] & sociorum marty. Is vitam in solitudine agens, cum audiret multos Christianos in vinculis retineri, diuino spiritu concitus, sponte Præfecto se offert, & Christianam religionem libere profitetur: a quo primũ catenis ferreis constringitur, & in equuleo diutissime torquetur: deinde cũ alijs plurimis ad Diocletianũ mittitur, cuius iussu ipse palmæ affigitur, cæteri autem ferro necãtur. Chalcedone SS. quadragintanouem [c] Martyrum, qui post martyrium S.Euphemię sub Diocl.Imp.damnati ad bestias, & ab ijs diuinitus liberati, demum gladio percussi, migrauerunt in cęlum. In Pannonia S.Gerardi [d] Epi & martyris Hungarorum Apostoli nũcupati, patricij Veneti, familiæ Sagredorum, qui primus patriam nobili martyrio illustrauit. Aruernis depositio S.Rustici [e] Episcopi & confessoris. In territorio Beluacensi S.Geremari [f] abbatis.

ANdochij & soc.a] De his pluribus hic Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib 8. cap.116. Feruntur horũ Acta esse conscripta a Fausto & Symproniano.

b Paphnutij Episcopi & soc.] Agunt de his hac item die Græci in menologio, sequenti autem die ijdem de Paphnutio confessore patre S.Euphrosynæ virginis.

c Quadragintanouem Marty.] Horũ martyrium describitur in Actis S.Euphemiæ virginis & martyris Chalcedonensis, de qua supra xvj. Kalend. Octobris.

d Gerardi Episc.] Eius vitam descripsit ex veteribus monumentis Sur.to.5. Plura de eodem in Actis S. Stephani Regis, quæ idẽ habet to.4. Bonfin.de rebus Hũgar.dec.2.lib.1.& 2.Trithe.de vir.illust. ord.S.Bened.lib.3.c.239.atque alij,quos refert R.P. Arnoldus Vuion Belga monachus Benedictinus in eius vita, quam nuper edidit,& annotationibus illustrauit.Martyrio coronatur anno Dñi 1047.

e Rustici Episc.] De eius electione scribit Greg.Turon.de gest.Franc.hist.lib.2. c.23.Successit S.Venerãdo,numeraturq; septimus ordine Eps Aruernensis. Vixit tẽporibus Honorij Imp. & eius successoris Valentiniani. Claruerunt ijsdem tpibus duo alij sanctissimi Epi eiusdẽ nominis, Rusticus Lugdunensis, & Rusticus Narbonensis, de quibus alias pluribus.

f Geremari abb.] De quo etiã agit Trithem. de vir.illustr.ord.S. Bened.lib.3.c.93. & Molanus in addit.ad Vsuard. hac die. Vixit circa annum Domini 670.

xxix B Septimo Kal. Octobris. Luna. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

IN castello Emmaus natalis B.Cleophæ [a] Xpi discipuli, quẽ tradũt in eadẽ domo,in qua mensam Dño parauerat,pro cõfessione illius a Iudæis occisũ,& gloriosa memoria sepultũ. Romæ S. Herculani [b] militis & martyris,q miraculis in passione B.Alexrandi Epi ad Christũ cõuersus, sub Antonino Imp. post multa tormẽta gladio cæsus est. Ambiani in Gallia B.Firmini [c] Epi,qui in persec.Diocl.sub Rictiouaro Pręside,post varia tormẽta,capitis decollatione martyriũ sumpsit. Damasci SS.marty.Pauli, [d] & Tattę eius coniugis,ac Sabiniani,Maximi, Ruffi,& Eugenij filiorũ: qui Christianæ religionis accusati, verberibus,alijsq; supplicijs torti,animas Deo reddiderũt. In Asia passio SS.Bardomiani, [e] Eucarpi,& aliorũ vigintisex marty. Eodẽ die S. Anathalonis [f] Epi, qui B.Barnabæ Apostoli discipulus, in eius locum ecclesię Mediolanensis Eps successit. Lugduni depositio S.Lupi [g] Epi ex anachoreta. Antisiodori S. Anacharij [h] Epi & confessoris. Blesis S. Solemnij [i] Epi Carnutensis, miraculis clari. Eodem die S. Principij [k] Suessionẽsis Episcopi, fratris B.Remigij Episcopi. Anagniæ sanctarum virginum [l] Aureliæ & Neomisiæ.

Leophæ.[a]] De quo Luc. Euangel. c. 24. De eodẽ hac die Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad iij. Idus Octobris.

b Herculani.] Vsuardus de eodem hac die mentio hr̃ de eo in Actis S. Alexãdri Epi, de quo supra xj. Kalen. Octobris, & apud Petrũ in Catalog. li. 8. c. 102. & 120.

c Firmini Episc.] De eodẽ hac die Beda, Vsuard. Ado, aliiq; recentiores. Fuit hic primus eius sedis Eps. Errat Petrus, qui à ppellat eũ presbyterũ li. 8. c. 119. Reperitur alius eiusdẽ nominis, eiusdemq; ecclesiæ Eps, de quo & ipse lib. 7. c. 137. fuitq; tertius ordine, & confessor tãtum: qui & successit S. Euolgio, vt indicant tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ, quas descripsit Democh. lib. de sacrif. Missæ. De eodem in Thesaur. concion. tom. 2.

d Pauli & soc.] Agunt de his item Græci hac die in Menologio, Actaque eorum breui compendio referunt.

e Bardomiani & soc.] De his Beda hac die, consentiuntq; vetera manuscripta.

f Anathalonis Episc.] De quo & tabulæ ecclesiæ Mediolanensis. Libuit hic describere peruetustam inscriptionẽ S. Mirodis eiusdẽ ciuitatis Episcopi de S. Anathalone in lapide incisam iuxta eius imaginem, his versibus, quos præsens inscriptio præcedit: D. ANATHALONI ATTICO SECVNDO EPISCOPO.

Petri hospes, sancteq; Anathalon, Domne probate,
Atq. idẽ socius Barnabæ Apostolici:
Qui Mediolani verbi mysteria tradens,
Te iubet agnatos visere Cenomanos.
Dum tua membra metu rigidis subducta tyrannis,
Brixia vicino detinet in loculo:
Hic titulum, & picto venerandos pariete vultus.
Mirocles reddit, præstitit alma fides.

MIROCLES EPISCOPVS.

Accepimus ex manuscripto cõmentario Andreæ Alciati, quem scripsit de rebus patriis, nondum edito, erat apud Illustriss. ac R. D. Franciscum Alciat. S. R. E. Cardinalem.

g Lupi Episc.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado cæteriq; recentiores. Cum autẽ hic dicatur ex anachoreta factus Episcopus Lugdunensis, illum putamus, qui in insula Lerini post Lupũ Trecensem exercuit vitam monasticam. Meminit Trecensis Lupi Sidonius Apollinaris in epistolis, & in carmine eucharistico ad Faustum Lerinensem, cum ait:

—— *quæ sancta Caprasij*
Vita senis, iuuenisq; Lupi. &c.

Longe post horum tpa claruit Lupus Eps Senonensis, quem ex hac vita migrasse anno Dñi 631. tradunt tabulæ Episcoporũ eius ecclesiæ, quas recitat Demochares: prædicti aũt vixerunt tẽporibus Valentiniani Tertij, & successorum Imper.

h Anacharij Episc.] Diuersis modis scriptus reperitur, vt Aunarius, Aunacharius, & Anguarius. Interfuit hic Concil. Matiscon. primo, & secundo, quod celebratum est anno 24. Regis Gunthramni, vt eius Acta significant: numeratur hic annus a Christo Domino 588. vt colligitur ex Gregor. Turon. Fuit is decimusnonus eius sedis Episcopus.

i Solemnij Episc.] Cuius miracula testata reliquit Gregorius Turonensis lib. de glor. confes. c. 21. & Sigebert. in Cron. anno Domini 490. Sedit decimusquartus ordine eius sedis Episcopus, vt apparet ex tab. Democharis.

K Principij episc.] Ad hũc extat scripta epistola Sidonii Apollinaris li. 8. epist. 14. vbi egregias eius laudes pdicat, item alia li. 9. epist. 8. Habetur mẽtio de eodẽ in vita S. Remigij apud Sur. tom. 5. Interfuit sacris Cõcilijs, Carpẽtoractensi, Arausicanis primo & secundo, vt eorũ Acta significant. Claruit circa annum Dñi 460. adscribiturq; in tabulis Eporum Suessionẽsium duodecimus ordine. Agit de eodẽ Molanus hac die in addit. ad Vsuard.

l Aureliæ & Neomisiæ.] Harum res gestas, sed nonnihil deprauatas, accepimus ab ecclesia Anagnina.

xxviij C Sexto Kal. Octob. Luna.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

Nicomediæ natalis SS. mart. Cypriani, [a] & Iustinæ virginis, quæ sub Diocletiano Imper. & Eutholmio Præside multa pro Christo perpessa, ipsum quoque Cyprianum, cum esset magus, & suis magicis artibus eam dementare conaretur, cõuertit ad Christũ, cum quo postea martyriũ sumpsit. Horũ corpora feris obiecta, noctu quidã nautæ Christiani rapuerũt, & Romã detulerunt: quæ postmodum in basilicam Constantinianam translata, prope Baptisterium cõdita sunt. Romæ S. Callistrati [b] mart. & aliorũ quadragintanouem militum, qui in persecutione Diocletiani, cum Callistratus insutus culeo, & in mare demersus, Dei ope euasisset incolumis, conuersi ad Christũ, cũ eo pariter martyriũ subierunt. Itẽ Romæ S. Eusebij [d] Papæ. Bononiæ item S. Eusebii [d] Episcopi & conf. Brixiæ S. Vigilii [e] Episcopi. Albani S. Senatoris. [f] In agro Dusentano B. Nili [g] abbatis, fundatoris monasterii Cryptæ ferratæ, magnæ sanctitatis viri. Tiferni S. Amantij [h] presbyteri, gratia miraculorum illustris.

SEPTEMBRIS 26.

Cypriani & Iustinæ.] De his hac die Beda ac cæteri Latinorum, græci autẽ in Menologio sexto Nonas Octobris. Horum Acta Græcis edidit Metaphrastes, quæ Latine reddita retulit Lipom. tom. 6. & Sur. to. 5. Communiter penes Græcos irrepsit error, dum hunc Cyprianum cum illo Episcopo Carthaginensi confundunt: qui tamen quam pluribus differentiis distinguuntur abinuicem, nimirum patria, gradu, genere, tempore, actis, & loco martyrii. Fuit etenim hic, de quo agitur, patria Antiochenus, ex mago Christianus, inde diaconus, & vna cum Iustina sub Eutholmio Præside temporibus Diocletiani in sartagine positus, Nicomediæ martyriũ consummauit, adeo vt ex his pateat, non nisi nomen, & martyrii titulum hunc habere communem cum Cypriano Episcopo Carthaginensi. Rursus etiam errant, qui hunc passum scribunt temporibus Claudii Imperatoris: nam in eius Actis testatum habetur, ipsum initiatum sacro baptismate atque ordine diaconatus ab Anthimo Episcopo Nicomediæ, quem cõstat temporibus Diocletiani Imperatoris illi ecclesiæ præfuisse, vt testatur ĩ primis Eusebius hist. lib. 8. cap. 6. & Acta sanctorum Indes & Domnæ. Extant horum res gestæ Latine cõscriptæ, fideliores que mea quidem sententia, quam Acta illa quæ edidit Metaphrastes. agit de his Aldelmus tam carmine, quam etiam soluta oratione libro de virginit.

b Callistrati & soc.] De his etiã Græci in Menologio, sed die sequenti. Hũ horum Acta a Metaphraste edita, quæ recẽsuit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. insunt illis tamen nonnulla, quæ corrigantur.

c Eu-

c Eusebij Papæ.] De eodē hac die Ado, consentiuntq; vet.manuscr. De eius successione Euseb.chron. Optat. lib. 2. contra Parmen. Aug.epist.165 Niceph. Epis. in chron.& alii recentiores. Cætera de ipso diximus in Annal.Eccl.

d Eusebii episc.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Bonon. Vixit temporibus Gratiani & Theodosii Augustorum; interfuitq; vna cū S.Ambrosio ac cæteris sanctis Episcopis Concilio Aquileiensi, habito Syagrio & Eucherio Conss. anno a Christo (secundū Fastos Onuphrij) 381. Quantum aūt Bononiensis ecclesia tanto antistite floruerit, ac præcipuè sacrarū virginum sobole fecunda fuerit, satis apparet ex his quæ scribit S. Ambrosius libro 1.& 3.de virginibus.

e Vigilij episc.] Tabulæ ēt Brixiensis ecclesiæ de eo hac die. Meminit eiusdē Rāper.eiusdem ecclesiæ Eps in serm. de translatione S.Philastrii. Vide superius notata in Vigilio Tridentino Episcopo.

f Senatoris.] De quo Vsuardus, Ado, atque recentiores; quibus vero temporibus vixerit, nullus prodit. Fuit autem Senator, ita dictus intimus homo S. Germani Episcopi Antisiodorensis, de quo Constantius in vita illius lib.2.cap.6. Fuit & alius eiusdē nominis Romanus presbyter, qui functus est legatione cum S. Abundio ac sociis Cōstantinopolim missis a S. Leone Papa, vt apparet ex ipsius epist.33. itemque Cassiodorus dictus est cognomento Senator.

g Nili abbatis.] Huius res gestas in eodem monasterio, cuius hic habetur mentio, asseruari accepimus, quas nondum legimus.

h Amantij.] De quo scribit S. Gregor. lib.3. dialog.c.35. quo loco emendatum est quod legebatur Tuderti, loco Tiferni: nam Floridus, cuius ibi S.Gregorius meminit, Tifernas Episcopus fuit, sanctitate celebris, quem patronum Tifernates honorificentissime colunt. Id quidem eius ecclesiæ monumenta vetera certa fide testantur.

27 Quinto Kal. Octobris. Luna. Dxxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

Egææ natalis SS.mart. Cosmæ [a] & Damiani fratrū, qui in persecutione Diocletiani post multa tormenta, vincula,& carceres, post mare,& ignes, cruces, lapidationē, & sagittas diuinitus superatas, capite plectūtur: cū quibus ēt referūtur passi tres eorū fratres germani, Anthimus, Leōti⁹, & Euprepius. Romæ S.Epicharidis [b] mulieris senatoriæ, quę in eadē persecutione plūbatis cęsa gladio percussa est. Tuderti SS.mar. Fidentij [c] & Terentij, sub eodē Diocletiano. Cordubæ SS. mart. Adulphi [d] & Ioannis fratrū, qui in persecutione Arabica pro Christo coronati sunt. Seduni in Gallia S. [e] Florentini mart. qui vna cū B.Hilario post abscisionem linguæ iussus est gladio feriri. Bibli in Phęnicia S.Marci [f] Episcopi, qui & Ioannes a beato Luca nominatur. Mediolani S. [g] Caij Episcopi, discipuli beati Barnabæ Apostoli, qui sanctos Geruasium & Protasium baptizauit,& multa in perse-

persecutione Neronis passus, in pace quieuit. Rauēnæ S. Aderitij[k] Episcopi & Confessoris. Parisijs S. Eleazari[l] Comitis. In Hannonia sanctæ Hiltrudis[k] virginis.

SEPTEMBRIS 27.

Osmæ & Damiani. a.] De iisdē Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio ad Kalēdas Iulias, ac iterum ad xv. Kal. Nouembr. Feruntur Acta ipsorum, a Niceta quodam auctore cōscripta: Extāt apud Metaphrast. Kal. Nouembr. sed erroribus scatent, longeque diuersa germanis sincerisque reb. gestis ipsorum martyrum, sicut & ea quæ inscribuntur nomine Metaphrastis, quæ cuncta recitat Lipom. & Sur. tom. 5. quæ quidem si quis tueri velit, necesse est affirmet illos diuersos esse ab his, de quibus hic agitur: cum ex illis constet, eosdem absque martyrio in pace quieuisse. Rursus autem alia habentur horum acta, ac trium fratrum ipsorum, Anthimi, Leontii, & Euprepii; quæ ex vet. manuscrip. edita extant. to. 7. apud Sur. quæ parum differunt ab iis, quæ Mombritius edidit. to. 1. quæ etiam in antiquis codicibus habemus manuscripta, mea quidem sententia, cæteris fideliora. in his enim nihil habetur de ridicula illa & obstinata contentione inter eos trium ouorum causa oborta, sicuti nec de camelo voce humana loquente. Eadem Acta summatim collecta narrat Ado in suo Martyrologio, & Aldelmus lib. de laud. virginit. De horum miraculis agitur in Conc. 2. Nicæno Act. 4. Greg. Turonen. de glor. martyr. cap. 98. & de gest. Franc. hist. lib. 10. cap. vlt. de ipsorū reliquiis in cellula S. Martini a se positis agit. Horum beneficio Iustinianus Imperator ab ægritudine grauissima liberatus, percelebrem in honorem eorumdem martyrum erexit basilicā, vt scribit Procop. lib. 1. de ædif. Iustiniani Imp. Addidit & aliud in Pamphilia ijsdem martyribus templum, vt idem testatur lib. 5. Diuinus ille Sabas paternam domum mutauit in ecclesiam eorumdem nomine Deo dicandam, vt constat ex Actis ipsius, quæ scriptis mādauit Cyrillus monachus. Horum nomine S. Felix Papa S. Gregorii atauus (vt scribit Ioannes diac. in vit. S. Greg. lib. 1. c. 1.) basilicā erexit Romæ iuxta templū Romuli; eadem in lib. de Rom. Pontific. in Felice Quarto: licet alii putent illic olim fuisse tēplum Castoris & Pollucis, quod in Foro Romano, vt scribit Liu. li. 2. dec. 1. & Cic. lib. 3. de nat. deorum, dicatum erat ab Aulo Posthumio. sed prior sententia verior probatur; nam alibi sitū esse Romanum Forum, supra monstrauimus, cum egimus de carcere Mamertino. Ob celebrem cultum iisdem sanctis martyribus Romæ exhiberi solitum, euenisse putamus, vt nonnulli eos Romæ passos esse crediderint. Sane quidem in Græcorū Menologio, quo vtimur, illos Romæ martyrio coronatos esse habetur Kal. Iulij. De peregrinatione ad ipsorum ecclesiam positam in Palæstina, mentio habetur in Prat. spirit. c. 127. De his omnibus martyribus extat epigramma Bonadii Santon. lib. 2. monod. 48.

b Epicharidis.] De eadē hac die Græci in Menologio, passamque tradunt in persecutione Diocletiani Imperatoris.

c Fidentii & Terentii.] Legimus horum Acta accepta ab ecclesia Tudertina. incipiunt: In diebus Diocletiani & Maximiani Imperatorum, &c.

d Adulphi & Ioannis.] De his item Vsuardus hac die; plurib. S. Eulogius in Memoriali sanctorum lib. 2. c. 8. Fuerunt patria Hispalēses, passiq; sunt anno Dñi 851. Consule ibidem scholia Moralis.

e Florentini & Hilarij.] Agunt de his Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 8. cap. 124. & alii recentiores. passi sunt eo tempore, quo Vuandali in Gallias irruperūt, anno Domini 407.

f Marci.] De quo Act. Apost. c. 11. & 15. Paulus ad Colos. c 4. & 2. ad Tim. c. 1. & ad Philem. Agunt de eodem hac die Græci in Menolog. Alexan. mon. in encomio

comio Barnabæ apud Metaph. 11. Maii, Doroth. in Sinop. & alii. hũc autẽ omnino diuersum esse a Marco Euangelista, pluribus in Annal. Eccles. ostendimus.
g Caii Episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Mediolan. Tertius hic ponitur eius sedis Episcopus, qui patria Romanus, vna cum S Anathalone Græco adhæsit Barnabæ Apostolo. Vidi de his historiã rerũ patriæ nobilissimi scriptoris Andreę Alciati nondũ editam. De eodem agitur in Actis sanctorum martyrũ Geruasij & Protasij, quorum supra meminimus.
h Aderiti Episc.] Tabulæ ecclesiæ Rauen. de eodem hac die: plura de eodem Rub. lib. 1. histor Rauen.
i Eleazari.] Huius res gestas ex authenticis manuscrip. edidit Sur. to. 5. Hic excessit ex humanis anno Domini 1325.
K Hiltrudis.] Claruit tẽporibus Pipini Regis Franc. pluribus de eadẽ Molan. in Indic. S. Belg. & in addit. ad Vsuard.

28 Quarto Kal. Octobr. Luna. E xxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	25
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
23	24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5				

ROmæ S. Priuati [a] mar. qui vlcerib. plenus, a B. Callisto Papa sanatus, inde sub Alexandro Imper. ob Christi fidẽ plũbatis cæsus est vsq; ad mortẽ. Ibidẽ S. [b] Stactei mart. In Africa SS. mar. Martialis, [c] Laurentij, & aliorum viginti. Antiochiæ Pysidiæ SS. mart. Marci [d] pastoris ouium, Alphii, Alexandri, & Zosimi eius fratrum, Niconis, Neonis, Heliodori, & triginta militum, qui ad miracula B. Marci credẽtes in Christum, diuersis in locis, variisq; modis martyrio coronati sunt. Eodẽ die passio S. Maximi [e] sub Decio Imp. In Boemia S. Vuenceslai [f] Ducis Boemorum et mart. sanctitate et miraculis gloriosi, qui in domo fratris sui necatus, victor peruenit ad palmam. Tolosæ S. Exuperii [g] episc. & conf. qui B. vir quantum sibi extiterit parcus, quãtumque aliis largus S. Hieronymus relatu prosecutus est memorabili. Genuæ S. Salomonis [h] episcopi & confess. Brixiæ S. Siluini [i] episcopi. eodem die S. Eustochii [k] virginis, filiæ beatæ Paulæ, quæ ad præsepe Domini cum aliis virginibus enutrita, præclaris meritis fulgens, migrauit ad Dominũ. In Germania S. Liobæ [l] virginis, miraculis claræ.

SEPTEMBRIS 28.

PRiuati. a] De eius martyrio agitur in Actis S. Callisti Papæ, quæ descripta habentur apud Sur. tom. 7. Octob. 14.
b Stactei.] De eodem Beda, Vsuard. & alii recentiores, consentiuntque vetera manuscripta.
c Martialis & soc.] De his item Beda hac die, & alii. Meminit Martialis & sociorũ Lucianus in epist. quæ extat apud Cypr. 22. edit. Pamel. De Laurentio, seu Laurentino ipse Cyprian. epistol. 34. An

iisdem

iisdem sint, haud compertũ habeo; cum præsertim de Laurentino agatur iterum.

d Marci & soc.] De his etiam Græci in Menologio, passosque tradunt in persecutione Diocletiani Imperatoris.

e Maximi.] De quo etiã vet. manuscr.

f Vuenceslai.] Apud Adonẽ de eodẽ agitur hac die. Eius vitam scriptã esse a Laurentino monacho Cassinensi, auctor est Petrus diac. in li. de vit. illust. monast. Cassin. c. 6. Plura de eo legimus in Breuiario Polonorum, in Vuitichindo Saxon. lib. 2. Aenea Silu. hist. Boem. c. 14. 15. Ioan. Dubrau. hist. Boem. lib. 4. & 5. quam ex scriptam habes apud Sur. to. 7. hac die.

g Exuperii episc.] De eodem Vsuard. atque recentiores. Ad hunc Exuperium, antequã esset Eps inter claros oratores profitentẽ extat Ausonii Galli epigramma in commem. profess. 18. quem post pra fectu ram Hispaniarũ ad tranquillioris vitæ portum secessisse testatur. Nec placet qđ Ios. Scalig. ait, Exuperium rhetorem diuersũ esse ab Exuperio Epo, ob diuersas vtriusque facultates: quasi qui fuit Eps: non potuerit fuisse rhetor; & q aliqñ rhetor, non potuerit idẽ creari Eps: locus, ips & vitæ studia, vnũ eũdemq; fuisse, facile persuadent. Sed & illud vehementius: nam cum Ausonius in eodem epigrammate in fine testetur Exuperium rhetorem patria fuisse Burdegalensem: cumque constet ex epistola S. Paulini 20. ad Amantiũ Epm Burdegalensem, Exuperium tunc fuisse presbyterum Burdegalensem; vnum eũdem que existimandũ esse, non immerito opinamur, quẽ tñ his Ausonii tẽporibus nõdum inter clericos meruisse putamus. De eius sanctitate, ac præsertim in pauperes largitate, scribit S. Hieron. ad Rustic. ep. 4. & ad Ageruchiã de eod. ep. 11. atq; eius meritis Tolosam illesam a barbaris permansisse. De præclaris eius virtutibus & vitæ meritis idẽ in procem. li. 1. & lib. 2. super Zachariam, & li. 3. in Amos procem. ad Pammach. & ad Furiam epist. 10. Extat ad hunc ipsum epistola decretalis Innoc. Papæ; agitq; de eo Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 2. cap. 13. ex Paulino.

h Salomonis episc.] Salonium hunc vocat Vsuardus. agit de eodem Petrus in catal. lib. 11. c. 265. Quod autem ad Saloniũ spectat, longe diuersus fuit a Salomone, de quo hic agitur; nam Salonius in Galliis Eps fuit, ad quẽ S. Eucherius Episcopus Lugdunensis suas lucubrationes inscripsit, de quo agit Gennad. de vir. illust. c. 63. Extat eius epistola & collegarũ Episcoporum ad S. Leonem post 51. Eidẽ Salonio inscripsit suos libros Saluianus Massil. de recto iud. & prouid. Dei, vt etiã testatur Gennad. c. 67. quem illum puto Salonium Episcopum Lugdunen. vicesimũ primum ordine successorem S. Eucherii, de quo tabulæ Episcoporum Lugdunen. quas descripsit Demochates.

i Siluini episc.] De eod. tab. ecclesiæ Brixien. Numeratur quartus post S. Philastrium Episcopus Brixian. a Rãperto in ser. de translat. S. Philastrii. De eodem Helias Capreolus in Annal. Brixiæ.

K Eustochii.] Hæc & Iulia dicta est, quod ex Iulo & gente Iulia originem duceret, vt auctor est S. Hieronymus in epitaphio Paulæ epist. 27. qui multa de eodem epist. 22. de custodia virginit. & sæpe alias; ad quam etiam commentarios nonnullos inscripsit. Ad Pammachium idem scribens, eiusmodi eam laudat elogio: Quid Eustochio fortius? quæ nobilitatis portas, & arrogantiam generis Consularis, virginali proposito fregerit, & in prima Vrbe primum genus subiugauerit pudicitiæ? Hac Hieron. quidem eius obitu meminit scribens ad Alipium & Augustinum epist. 79. Legimus & exscripsimus manuscript. epistolam Innocentii Papæ ad Hieronymum & Eustochiũ de pressuris quibus affligebantur opera Ioannis episcopi Hierosolymitani, eiusdem Hieronymi hostis infensissimi. Migrauit feliciter ex hac vita (vt collegimus, scripsimusque in Annal. Ecclesi.) anno a Christo Domino quadringentesimo decimonono.

l Liobæ.] De eadem Beda, Ado, & alii recẽtiores. Eius Acta iussu Rabani conscripta edidit Sur. tom. 5. Agit de eo Trithem de vir. illust. ord. S. Benedicti. lib. 3. c. 173. Vixit temporibus Pipini Regis Francorum, & Caroli Magni Imperatoris, vt eius Acta significant.

Tertio

a b c d e f g h i K l m n p q r s
7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
t u A B C D E f F G H M N P
24 25 26 27 28 29 30 1 1 2 3 4 5 6

IN monte Gargano venerabilis memoria B. Michaelis Archangeli,[a] quando ipsius nomine ibi cõsecrata fuit ecclesia, vili quidem facta schemate, sed cęlesti prædita virtute. In Thracia natalis SS. mart. Eutychij,[b] Plauti, & Heracleæ. In Perside S. Gudeliæ[c] mart. quæ cũ plurimos conuertisset ad Christum, ac Solem & ignem adorare noluisset, sub Sapore Rege post multa tormenta, cute capitis detracta, ligno affixa meruit obtinere triumphũ. Ibidem SS. mart. Dadæ,[d] Saporis Regis consanguinei, Casdoæ vxoris, & Gabdelæ filii, qui honoribus spoliati, ac variis tormẽtis dilaniati, post longos carceres gladio sunt animaduersi. In Armenia SS. Virg. Ripsimis[e] & sociarũ martyrum sub Tiridate Rege. Antissiodori S. Fraterni[f] Episc. & mart. In Pontecuruo apud Aquinum S.[g] Grimoaldi presbyteri & conf. In Palæstina S. Quiriaci[h] anachoretæ.

SEPTEMBRIS 29.

MIchaelis Archang. a] De ea dedicatione Beda, Vsuard. Ado, & alii recentiores. Superius octauo Idus Maij de apparitione agitur, hic autem de dedicatione ecclesia; quæ facta videtur hac die, qua omnium Angelorum solemnis memoria consueuit antiquitus in Ecclesia celebrari. De ea dẽ solemnitate dedicationis agitur in Capitularibus Regũ Franc. lib. 2. c. 35. & in Concilio Mogunt. c. 36. De cultu Angeli Michaelis, consule quæ superius ea die sunt adnotata, cũ de apparitione egimus. Hic interim agamus de his quę Ado hac die in fine scribit his verbis: sed non multo post (à memoria scilicet Sipontina) Romæ venerabilis etiã Bonifacius Pontifex ecclesiã S. Michaelis nomine constructã dedicauit in summitate Circi, cryptatim miro opere altissime porrectam: vnde & idẽ locus in summitate sua continens ecclesiã, Inter nubes situs vocatur. hæc Ado. De qua nã basilica Ado intelligat, facile quis poterit assequi, si cuncta ab eo descripta consideret. Certe hæc basilicæ sancti Michaelis in Ianiculo prope Vaticanũ positæ aptari minus posse vñr; quandoquidẽ illa non a Bonifacio Papa, sed a Leone Quarto (vt dictũ est ex veteri inscriptione superius octauo Idus Maij) erecta fuit: nec (vt habet Ado) proximis tẽporibus, Gelasii Papæ videlicet (si credimus Sigeberto, qui manifestationẽ in Gargano cõtigisse sub Gelasio Papa testatur) sed post multa sęcula; nec in eam est altitudinẽ porrecta, vt Inter nubes locus sit dictus, qñquidem vnius scalę, vel breuis cliui spatii ascẽsum habeat: nec etiam est (vt ait) cryptatim porrecta. At cũ nec alius sit locus Romæ Michaelis Archangeli memoria celebris, cui prædicta conueniãt; in eam adducor non inuitus sentẽtiam, vt opiner dictã memoriã Michaelis, cuius Ado meminit, fuisse olim sitam in summitate molis Hadriani, super ingens saxum velut eminentẽ scopulũ positam,

sitam,

ſitam, ac re vera (vt ait) cryptatim miro opere altiſſime porrectam: vt merito locus ille dictus fuerit, Inter nubes: qui quidem & alio nomine a maioribus appellatus inuenitur, nimirum Mons ſancti Angeli: ita etenim vocatum habes apud Petrum Damian. in rebus geſtis S. Romualdi: eo autem nomine eccleſiam in eius ſummitate erectam eſſe dictam, eſt euidens coniectura. Quæ etiam redduntur clariora ex his quæ ſcribit Rodulphus Glaber, quem citat Papir. Maſſonius in vita Gregorii Quinti; agens.n. de Othone Tertio, hæc de eo ait: Quod cum cognouiſſet Creſcentius, illum.ſ. Vrbi propinquare, conſcendens cum ſuis turrim quæ ſita eſt extra ciuitatem trans Tiberim (ob altitudinem ſui, Inter cœlos vocant) vallauit eã defenſurus pro vita, &c. Cum autem conſtet Creſcentii turrim nõ aliam fuiſſe, quàm Hadriani molem, turri redditam ſublimiorem, eumdemq; locum dictum eſſe munitionem S. Michaelis Archãgeli; iam ſatis perſpicuum redditur, eumdem locum dictum eſſe inter nubes ab Adone, qui a Rodulpho dicitur Inter cœlos. Quod autẽ dicat Ado, in ſummitate Circi illam eccleſiam eſſe poſitam; puto pro, Circi, Circuli, eſſe legendũ: moles enim illa in orbem ducta, Circuli figuram habuit, vt antiqua numiſmata, quæ eam habent deſcriptam, declarant. Vel ſi de Circo mauis intelligere; erat illi loco proximus Circus Dometiæ. Sed a quonã Bonifacio Papa fuerit illic eccleſia erecta, inueſtigemus. Prætерimus quidem Bonifacium, qui longe ante Gelaſium ſedit: Bonifacius Secundus fuit, poſt Gelaſium, Anaſtaſium, Symmachum, Hormiſdam, Ioannem, atq; Felicem ſedit; ſed neque hunc fuiſſe auctorem conſtruendæ baſilicæ exiſtimamus: nam & ſequentibus annis, cum temporibus Siluerii Papę a Vitige Rege Gothorum Vrbs eſſet obſeſſa, nulla adhuc in ea mole Hadriani erat memoria Michaelis Archangeli; nam cum adhuc locus ille Hadriani monumentis conſtaret, neceſſitate cogente, munitio eſſe cępit: quam valide oppugnãtibus Gothis; qui propugnabant Romani milites, confractis marmoreis ſimulachris, ingenti vi ſaxorum hoſtes propulſarunt. ſcribit hęc Procopius, qui tunc Romæ aderat, lib. 1. de bello Gothorum. Ex his itaque Bonifacio Papæ Tertio, vel, qui ei proxime ſucceſſit, Bonifacio Quarto, eius eccleſię excitatio potius tribuenda eſſe videtur: hi autem cum poſt Sabinianum ſucceſſerint Gregorio Papæ, recenti miraculo de Angelo, qui (vt habet antiqua traditio) ſupra prædictam molem viſus eſt, in ſignum luis ceſſantis, gladium exertũ in vaginam recondere: in tantæ rei geſtæ memoriam, alterum illorum illic erexiſſe prædictam eccleſiam, par eſt credere: ſed cum ad eumdem locum, aucta munitione, nõ pateret omnibus aditus, alia rurſum eccleſia prope dictam munitionem in honorem S. Michaelis Archangeli ædificata eſt, quam vetuſtate collabentem, noſtris diebus inſtauratam vidimus. Hæc ſatis de his quæ ſpectant ad eccleſiam S. Michaelis ſuper molem Hadriani poſitã. Licet ſciamus eccleſiam S. Michaelis in capite Circi, confuſis nominibus, dici ſolitam, quæ ad radices Ianiculi poſita, proximior eſt baſilicæ Vaticanæ. ſed quę ab Adone ſunt poſita, illi minus aptari poſſe videntur. Ne quid prætermittamus de gloria Sancti Michaelis Archangeli ex miraculis ab eo editis; extat Gręce ſcripta narratio Pantaleonis diaconi de miraculis S. Michaelis Archangeli in bibliotheca Sfortiana cod. manuſcript. numer. 81. & in cod. 65. qui inſcribitur Metaphraſtes menſis Octobris atque Nouembris complures ſunt ſcriptæ Gręcorum Patrũ homiliæ, & inter alias recenſetur S. Ioannis Chryſoſt. prima in S. Michaelem Archang. ſecunda & tertia de Angelis, ac quarta in Seraphim.

b Eutychii & ſoc.] De his itẽ hac die Beda, Vſuard. & alij, conſentiuntque manuſcript.

c Gudeliæ.] Agunt de eadem Græci hac die in Menolog. eiuſque martyrij Acta paucis deſcribunt.

d Dadæ & ſoc.] Græci itidem de his in Menologio hac die; vbi eadem quæ hic narrantur, notata habentur.

e Ripſimis & ſoc.] Græci autem de his agunt

agunt hac die, vel sequenti. Verum cōstat ex Actis S. Gregorii Armeni Episcopi, vbi & harum res gestæ exactè describūtur a Metaphraste, quæ & Lipom. refert. to. 6. & Sur. to. 5. has passas esse 6. Kal. Octob. Hac fortassè die trāslatio celebratur: quinto autem Kal. Octobr. Gaiana cum sociis martyrium consummauit.

f Fraterni Episcopi.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Adscribitur nonus hic ordine in tabulis Episcopus Antisiodorensium; quem & martyrio coronatū tradunt. Extant apud Democh. de sacrificio Missæ.

g Grimoaldi.] De quo vet. monumēta ecclesiæ Aquinatis, quæ inde accepimus

h Quiriaci.] De eodē Græcorū tabulæ, ac Menologium, vbi habetur, hūc vixisse temporibus Theod Minoris. Extant eius Acta, quæ & Metaph. descripsit, & Sur to. 5. mentio de eodem habetur in vita S. Euthymii abbatis, cuius fuit discipulus e quā scripsit Cyrillus monachus, qui & de Euthymio multa didicit a Quiriaco. Qd aūt spectat ad rectam rationē temporū: constat ex eiusdē Actis, eum anno ix. Leonis Imp. ingressum esse monasterium, annos natum decem & octo, vixisseq; ætate annorū centū & septem, sicque peruenisse vsq, ad Iustiniani Imper. tempora. Hic cū esset diaconus in Laura S. Sabæ, venit cū aliis ad Conc. Constantinopolitanum celebratum post Consulatū Belisarij, anno Domini 536. subscriptusq; reperitur li bello quē Synodo obtulerunt Archimandritæ, vt eius Synodi Acta significant.

30 Pridie Kalen. Octob. Luna. G xxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7			

IN Bethlehem Iudę depositio S. Hieronymi [a] presbyteri, & Ecclesię doctoris, qui omniū studia litterarū adeptus, ac probatorū monachorū imitator factus, multa hæresū monstra gladio suæ doctrinæ confodit: demum cū ad decrepitā vsq; vixisset ætatē, in pace quieuit, sepultusq; est ad Præsepe Domini: cuius corpus postea Romā delatum, in Basilica S. Mariæ Maioris digno honore seruatur. Eodē die S. Leopardi [b] mart. ex domesticis Iuliani Apostatæ, cui caput Romæ amputatū fuit, & corpus eius Aquisgranū postea translatum. Solodori in Gallia passio SS. mart. Victoris [c] & Vrsi ex gloriosa legione Thebęorum, qui primo sub Maximiano Imper. diris suppliciis excruciati, sed cęlesti super eos lumine coruscante, ruentibus in terram ministris, erepti; deinde in ignem missi, sed in nullo penitus lęsi, nouissime gladio consummati sunt. Placentię S. Antonini [d] mart. ex eadem legione. Eodem die S. Gregorij [e] Episcopi Magnæ Armeniæ, qui sub Diocletiano multa passus, tandem in pace quieuit. Cantuarię in Anglia S. Honorij [f] Episcopi & confess. Romæ S. Sophiæ [g] viduæ, matris sanctarum virginum Fidei, Spei, & Charitatis.

Hieronymi.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & cæteri Latinorum. Hactenus in vulgus sparsæ dimanarunt res gestæ S. Hieronymi, incerto auctore conscriptæ simulque epistolæ quædam S. Augustini, & S. Cyrilli noie insignitæ, quæ vnius eiusdē que auctoris esse putātur, cuius & liber ille qui Eusebij Cremonensis nomine conscriptus habetur de obitu S. Hieronymi; quæ quidem plena erroribus, & cōferta mendacijs, in angulū reiecta, leguntur tomo nono operum eius. Quisnā vero auctor ille fuerit, qui hęc de Hieronymo commentatus est, quid dicam, nō habeo, nisi quod Petrus diacon. Cassin. libro de vir. illustr. eius monasterij, c. 4. hæc ait: Sebastianus Beati Benedicti monachus, Hieronymi doctoris egregij vitam describens, legendam ecclesijs tradidit: in qua, quæ eius à puero institutio, qualem immutate studium, quæ in senectute ei scientia fuerit, lucidissime demōstrat. Hæc Petrus diaco. Porro cuiusuis sint auctoris ea quę diximus, in illis Cyrilli noie vulgatis literis se Monothelitam hęreticum prodidit auctor, cogitq; eidē hæresi Hieronymū adstipulari, quæ post annos trecentos est exorta. Præterea tum in his, tum in prædictis alijs multa feruntur, quibus idem S. Hieronymus suis ipsius scriptis cōtradicit; aliaq; coagmētātur, quæ aliorū sanctorum potius, vt Gerasimi abbatis, esse noscuntur: quæ singula refellimus in Annal. Ecclesiast. Tu interim de reb. gestis S. Hieronymi his fruere, quę ex scriptis ipsius vera certaq; collecta in vnū summo labore & industria edidit Marianus Victorinus Episcopus Reatinus; quib. nonnulla, quę desiderari videbātur, adiecimus, ac per annos singulos digessimus in Annalib. ecclesiasticis. Migrauit ex hac vita S. Hieronymus (vt scribit S. Prosper in chronico) Theodosio nonum, & Constantio tertium Coss. est is annus à Christo Domino (secundum veriores chronographos) quadringentesimus vicesimus. De annis quibus vixit, non parua dubitatio est, de qua alibi fuse: non est n. eiusmodi, quę hic possit paucis absolui. Doctoris Ecclesiæ cognomētum ob insignem & omnibus sæculis ad mirandam eruditionem non nuper, sed viuens adhuc, merito iureque cōsecutus est. vnde Cassianus li. 7. de incarnat Verbi, contra Nestorium, cum citās, hęc ait: Hieronymus Catholicorū magister, cuius scripta per vniuersum mūdum, quasi diuinæ lampades rutilant, &c. Et Ennodius Ticinensis epist. ad Faustum. Hieronymus noster, inquit, nisi præceptorē suum Gregorium diceret, illo melior cēseretur, sed illi applicanda sunt bona nominatim, à quo sumpsisse vñr originem. Hæc ille. Omittimus alia innumera de sanctissimo ac doctissimo viro pręconia.

b Leopardi.] De eodē Mol. plurib[9] in indiculo SS. Belg. & ī addit. ad Vsuardū.

c Victoris & Vrsi.] Agunt de ijsdem Vsuardus, & Ado: plenius S. Eucherius in Actis sanctorū Mauritij & soc. c. 15. Ado Viennen. in chron. anno 288. In appendice ad Greg. Turon. hist. Franc. lib. 11. c. 22. agitur de inuentione prędictorū martyrum corporum, facta anno septimo Theodorici Regis Francorū, de qua Sigebert. in chron. anno 608.

d Antonini.] De eodem ijdem qui supra, Vsuardus, & Ado: qui licet eundē appellent confessorem, constat tamen ex eius Actis occubuisse martyrio; recitat ea Petrus in catal. lib. 8. cap. 133. vbi etiam agit de inuentione corporis eius, temporibus S. Sabini eiusdem ciuitatis Episcopi facta, quæ hac die anniuersaria cōmemoratione recolitur.

e Gregorij Armeni Episc.] De quo et hac die Græci in Menologio, vbi eius Acta breui compendio describūtur, quæ Metaphrastes longe vberius est prosecutus: descripsit ea Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die. Nicephorus de eo agens lib. 8. c. 14. & c. 35. quod ait eum interfuisse Niceno Concilio, falsum omnino est: non n. ipse, sed filius eius Arostanes eidē sacro conuentui pręsto fuit, vt eadē Acta significant. Habetur de eodem Gregorio

mentio

mentio in epistola S. Niconis aduersus Armenorum errores. Huius venerandũ caput, vna cũ catenis quibus vinctus, & virgarum fragminib. quibus cæsus est, Neapolim ex Oriente trãslatũ, in nobili ecclesia in eius honorem erecta apud sanctimoniales ord. S. Benedicti, olim autem S. Basilii, religiosissime asseruatur.

f Honorij Episc.] Scribit eius res gestas Beda in Angl. hist. lib. 2. cap 18. & 19. ex quo auctore cæteri omnes descripsere vt nouissime Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti libro 3. cap. 62. & lib. 4 cap. 54. Migrauit ex hac vita anno Domini 654.

g Sophiæ.] De ea in Actis filiarũ eius pluribus agitur, quarum natalis dies est Kal. Augusti: recitant ea Metaphrastes, Mombritus, & alii, ex quibus etiam testatum habetur, Sophiã, de qua agimus, hac die in Domino quieuisse. Produnt idipsum alia Acta ipsarum, quæ in antiquis codicibus manuscripta habemus, est illorum exordium. Sedenti in senatu, &c. Erat nobilis memoria via Aurelia einsdẽ S. Sophiæ, quæ hactenus perseuerat.

OCTOBER.

1 Kalendis Octobr. Luna. A xxij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8

RHemis in Gallia S. Remigii [a] episc. & conf. qui gẽtem Francorũ conuertit ad Christũ, Clodoueo ipsorũ Rege sacro fonte baptismatis, & fidei sacramentis initiato: & cũ annos septuaginta in Episcopatu explesset, sanctitate & miraculorum virtute conspicuus decessit e vita Idibus Ianuarij: eius tamen festiuitas hac die recolitur, qua sacrum ipsius corpus postea fuit trãslatum. Romæ B. Aretæ [b] martyris, & aliorum quingentorum quatuor. Tomis in Ponto SS. mart. Prisci, [c] Crescẽtis, & Euagrij. Vlysipone in Lusitania SS. martyrum Verissimi, [d] Maximæ, & Iuliæ sororũ eius, qui in persecutione Diocletiani passi sunt. Tornaci S. Piatonis [e] presbyteri, & martyris, qui cum B. Quinctino, eiusq; sociis ab vrbe Roma in Galliã prædicationis causa perrexit, ac postea in persecutione Maximiani consummato martyrio migrauit ad Dominũ. Thessalonicæ S. [f] Domnini mart. sub eodem Maximiano. In Portu Ganda S. [g] Bauonis confes. Vrbe Veteri S. Seueri [h] presbyteri & confessoris.

OCTOBRIS I.

Emigij Episcopi. a] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores. De eadem solemnitate item agitur in Capitul. Regum Franc. lib. 2. cap. 35. & Concil. Moguntin. cap. 36. itemque in Concil. Pistẽs. cap. 3. vbi hæc verba: Communi placito constituimus, vt vsque ad Missam S. Remigij, id est, Kal. Octobr. &c. Missa ibi pro ipsa solemnitate accipitur, more Frãcorum;

corum; sic & in Capitularib. Reg. Franc. lib. 2. c. 18. legitur: Vt absque vlla excusatione cito possit emendari; spatium vsque ad Missam S. Martini dare decreuimus. hæc ibi. De eadem festiuitate hac die celebrari solita, agit Greg. Turon. hist. Francor. lib. 8. c. 21. Porro hæc est dies translationis, natalis autẽ Idibus Ianuarij. Eius Acta scripta esse ab Hincmaro Rhemẽsi, auctor est Sigeb. in chron. anno 854. & de vir. illust. cap. 100. Extant eadem apud Sur. tom. 1. Eiusdem Hincmari encomiũ de S. Remigio habetur tom. 7 hac die. Vitam insuper a Fortunato cõscriptam, breuitate contractam, idem descripsit to. 5. Plura de eodẽ Greg. Turon. de gest. Frãc. lib. 2. c. 31. vbi agit de baptismo Clodouei Regis. Extat Sidonii Apollinaris ad S. Remigium epist. 7. lib. 9. qua sancti viri mirum in modum eloquentiam celebrat, cum ait: Nõ extat ad præsens viui hominis oratio, quam peritia tua non fine labore transgredi queat, & superuadere, &c. Petrus diac. Cassin. de vir. illustr. monast. Cassin. c. 1. testatur S. Benedictũ duas scripsisse epistolas, earumq; primã dedisse ad Remigiũ Epm Rhemẽsem. De eius ætate Sigeb. in chron. scribit natum anno Domini 449. creatum Episcopũ 471. obijsse diem 545. Septuaginta & amplius annos in Episcopatu exegisse scribit etiam Greg. Turon. de glor. confess. c. 69. Fortunatus etiam ac cæteri testantur, ob singularem & incredibilem animi eius virtutẽ & expectationem, annum agentem vigesimumsecundum, idque more Apostolico, præcedentibus prophetiis, esse creatũ Episcopum. De eodem alii plures auctores, qui res Francorũ sunt prosecuti, quorum innumera est multitudo. Verum de tempore eius sedis, & obitus, vide quæ diximus in Annal. anno Dñi 541. vbi ex Synodalibus Actis Aruernensis Cõcilii prædictis auctores erroris arguuntur. Fuit eiusdem nominis clarus inter scriptores Ecclesiasticos Remigius Antisiodorensis monachus ord. S. Ben. non tñ Episcopus, vt multi putant: non enim recẽsetur in tabulis Episc. Antisiodorensium. vixit temporib. Caroli Calui. De eo Sigebert. de vir. illustr. c. 123. Trithem. de Script. Eccl. & de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 2. c. 52. & li. 4. c. 198. & Sixt. Senen. in biblioth.

b Aretæ.] De quo Vsuardus, Ado, & alij recentiores.

c Prisci & soc.] Agunt de his Beda, Vsuard. Ado, & alii, adstipulanturque vet. manuscript.

d Verissimi & soc.] De his Vsuardus, & alii. Vasæus in chron. & Flos sanct. Hispan. & Thesaur. concion. to. 2. hac die.

e Piatonis.] De quo Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 9. c. 11. qui cum non cum Quinctino, sed cum Dionysio in Gallias profectum dicit; sed de Quinctino testantur tabulæ ecclesiæ Tornacẽsis, vt declarat Molan. in Indic. sanct. Belgii, vbi etiã agit de translatione ipsius.

f Domnini.] Agũt de eodem Græci hac die in Menologio, eiusque passionis Acta referunt, adduntque alium Domninum, qui in Perside martyrium cõsummauit.

g Bauonis.] Bauo cognomento dr̃, proprio autẽ nomine dictus est Alloynus, vt testatur Molanus in Indic. sanct. Belg. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii. Scripsit eius Acta Thodoricus abbas S. Trudonis, vt auctor est Sigebert. de vir. illust. c. 171. extant apud Sur. to. 5. Migrauit ex hac vita anno Domini 630. vt scribit idem Sigebert. in chron. vel tricesimoprimo, vt docet Molanus, qui pluribus de eodem agit in Indiculo, Petrus in catal. lib. 9. c. 10. & alij.

h Seueri.] De quo antiqua monumenta eius Ecclesiæ.

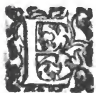
xxj B Sexto Nonas Octobris. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

OCTO-

NIcomediæ S. Eleutherij [a] militis & martyris, cum alijs innumeris: qui, cum Diocletiani regia incendio conflagrasset, falso huius criminis accusati, iubente eodē sæuissimo Imperatore aceruatim necati sunt: quorum alij gladiis obtruncabantur, & alii ignibus cremabantur, alii in mare præcipitabātur: sed horum primus Eleutherius cum diu cruciatus, per singula tormenta validior redderetur, martyrium victoriæ suę, ignibus velut aurum examinatus, compleuit. In territorio Atrebatensi passio B. Leodegarii [b] Augustodunensis Episcopi, quem variis iniuriis & diuersis suppliciis pro veritate afflictum, Ebroinus Maior domus regiæ Theodorici interfecit. Item S. Gerini [c] martyris fratris eiusdem B. Leodegarii, qui ibidem lapidib. obrutus est. Antiochiæ sanctorum martyrum Primi, [d] Cyrilli, & Secundarii. Constantinopoli sancti Theophili [e] monachi, qui pro defensione sanctarum imaginum a Leone Isaurico sęuissime cæsus, & in exilium pulsus, migrauit ad Dominum. Herfordiæ in Anglia S. Thomæ [f] Episcopi & confessoris.

OCTOBRIS. 2.

ELeutherii & soc. [a]] De quib. Beda, Vsuardus, & Ado. De his qui ea de causa subiere martyrium, scribit Euseb. hist. lib. 8. c. 6. ex quo cæteri descripserunt. Quomodo autē a Christianis militibus exordium sumpserit Diocletiani persecutio, idem scribit lib. 8. c. 4.

b Leodegarii Episcopi.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Eius Acta ab Vrsino conscripta retulit Sur. to. 5. Mentio habetur de eodem in vita S. Hermelandi apud Sur. to. 2. Martii 25. in Actis S. Aicardi to 5. die 15. Septembris; Ado Viennen. in chron. Vincent. lib. 23. capit. 124. & 125. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 135. & lib. 4. c. 173. & Molan. pluribus in Indic. SS. Belg. Martyrio coronatus est anno Domini 685. vt scribit Sigebert. in chron.

c Gerini.] De eodem Ado Viennen. in chron. sub Theodorico Rege, & Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indic. sanct. Belgij.

d Primi & soc.] De his agitur in vet. manuscriptis, ex quibus etiam Molanus hac die.

e Theophili.] Agunt de eodem Græci in Menologio his verbis: Natalis S. Patris nostri Theophili, qui fuit monachus religiosus, & timens Deum sub Leone Isaurico cuius impietatem & execrabile odium in uenerabiles sanctorum imagines cum cerneret, eius hæresim in faciem exprobans, redarguit; impium, nefarium Antichristi præcursorem, & desertorem Christi appellans, aliaque similia obijciens: quibus ad iram incitatus, primum verberari eū iussit, & in carcerem conijci; inde postmodū eductus, sanctas imagines abnegare cogitur; quod omnino renuens, dira passus, in exilium eiicitur, vbi in pace quieuit. Hæc ibi.

f Thomæ Episc.] Huius res gestas fidelissime scriptas recitat Sur. tom. 5 Migrauit ex hac vita anno Domini 1287. quem Ioannes Papa Vigesimussecundus retulit in sanctorum numerum, de qua re extare dicuntur eiusdem litteræ Apostolicę in Vaticana bibliotheca.

xx C Quinto Nonas Octob. Luna. 3

a b c d e f g h i K l m n p q r f
11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 20 23 24 25 26 27
t u A B C D E f F G H M N P
28 29 1 2 3 4 5 6 5 6 7 8 9 10

ROmæ ad Vrsum pileatum S. Candidi [a] mart. Eodẽ die SS. mar. Dionysij, [b] Fausti, Caij, Petri, Pauli, & aliorũ quatuor, qui primo sub Decio multa passi, demũ sub Valeriano ab Aemilio Preside diu tormẽtis vexati, martyrij palmã meruerũt. Apud antiquos Saxones SS. mart. duorũ Euualdorũ, [c] qui cũ essent presbyteri, & Christũ ibi prædicare cepissent, comprehensi sunt a Paganis, & occisi: ad quorum corpora noctu multa lux diu apparens, & vbi essent & cuius essent meriti, declaruit. In Africa S. Maximiani [d] episc. Bagaiẽsis, qui à Donatistis iterũ atq; iterũ sæuissima passus, ex alta denique turri pcipitatus, & pro mortuo derelictus, gloria cõfessionis illustris post modũ quieuit in Domino. In Palestina S. Hesychij [e] cõfessoris, discipuli S. Hilarionis, & in peregrinatione socij. Apud Belgas in diœcesi Namucensi Sancti Gerardi [f] abbatis.

OCTOBRIS 3.

CAndidi. [a]] De eodem Vsuardus, & alij recentiores. Ponitur hic passus Romæ ad Vrsum pileatum. Erat hic vicus in Esquiliis, regione quinta, vt constat ex *Sex. Ruso*. Legitur hactenus restituta vetus memoria incisa lapidi in eadem regione, qua describitur ingens martyrum multitudo posita ad Vrsum pileatum. Eum locum fuisse ferunt, vbi nunc extat ecclesia S. Bibianæ. Cum autem ponatur cœmeterium Priscillæ ad Vrsum pileatum, cuius mentio habetur in lib. de Rom. Pontif. in Innocentio; cumque cemeterium Priscillæ extra Vrbem via *Salaria* fuisse cõstet; puto hoc alterum ab illo esse.

b Dionysii & soc.] Horum loco Beda, Vsuard. & Ado ponunt Dionysiũ Areopagitã cum sociis, sicut & Græci in Menologio de eodẽ agunt hac die: at nos agimus de illis inferius septimo Idus Octobris. Hi aũt, de quibus hic agitur, diuersi sunt oĩno ab illis. Agunt & de his hac itẽ die Græci in Menologio his verbis: Natalis S. Martyris Dionysii, & sociorum octo. hic sub Valeriano & Galieno Imp. adductus ad Præsidẽ Aemilianum, perseuerãs in Christi cõfessione, exilio primo damnatur, atque proscribitur, ac lapidatur; plura tormenta, quam olim in Libya sub Decio passus. Conclusus igitur in loco squallido cum Fausto, Gaio, Petro, & Paulo, qui cum illo annos duodecim easdem pœnas tolerauerant, consummatus est in confessione Christi. Hæc ibi.

c Duorum Euualdorum.] De his item hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Scribit de horũ martyrio Beda de gestis Angl. lib. 5 cap. 11. Sigebert. in chron. passos eos affirmat anno Domini 693. De his Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti li. 3. c. 239. & 140. Petr. in catal. lib. 9. c. 15. De horum altero mentio habetur in Actis S. Annonis Episc. Colon. lib. 3. cap. 6.

MAXI-

d Maximiani Episcopi.] Diuersa lectio reperitur, dum in aliis codicibus legitur Episcopus Sagiensis, in alijs, Vagiensis, vel Bagaiensis; quæ lectio magis consentit his, quæ de eodē sanctus Augustinus scribit, dum de ipso agit epist. 50. ad Bonifacium, & lib. 3. cap. 43. contra Crescon. Laudat eumdem idem sanctus Augustinus epist 238. ad Castorium, quod dispēdio propriæ sedis, quam sanguine defendisset, sponte cedens, consuluisset paci ecclesiæ. Erat Episcopus Bagaiensis nobilissimæ sedis in Numidia, quam licet sibi Donatistæ vendicassent, ex parte tamen Catholicorum Maximianus illi præfuit, vbi crudelissima passus, fuga lapsus, preces obtulit Honorio Imperatori, qui in Donatistas seuera dedit rescripta: extant lib. 4. & 5. ne sanct. baptis. Cod. Theod. & lib. 43. & 44. de hæres. eod. Cod. Theod. De eodem, cum sedi cessisset, agitur in Concil. Africano can. 55. quibus iungas eam quam supra citauimus epistolam S. Augustini ad Castorium 238.

e Hesychij.] Plura de eodem S. Hieronymus in vita S. Hilarionis. Ganzenses Ethnici, oblato libello Iuliano Apostatæ, quæsierunt hunc atque Hilarionem ad necem, vt idem auctor testatur.

f Gerardi abb.] Extant eius Acta conscripta ad Guntherum abb. quæ recitat Sur. to. 5. Testatur Trithem. lib. de script. Eccles. sanctum Odonem abbatem Cluniacēsem scripsisse vitam S. Gerardi. Petrus diac. Cassin. lib. de vir. illust. monast. Cassin. cap. 32. narrat vitam S. Gerardi confessoris scriptā fuisse a Gregorio Episcopo Tarracinensi. Ea itaque quam Surius recitat, potius tribuēda videtur præfato Gregorio, quam alteri: nam quod tū soluta oratione, tum etiam carminibus intexta habeatur, eius videtur potius esse scriptio; cum multa ab eodem carmine fuisse conscripta, idem auctor testetur. Agit de eodem Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. c. 170. & Molan. in addit ad Vsuard. & in Indiculo sanctorum Belgij. Obiit anno Domini 958.

4 Quarto Nonas Octobris. Luna. D xix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11

Ssisij in Vmbria S. Francisci [a] confes. fundatoris ordinis Minorum, cuius vitam sanctitate ac miraculis plenam S. Bonauentura scripsit. Corinthi natalis SS. Crispi [b] & Caij, quorum meminit S. Paulus Apostolus ad Corinthios scribens. In Aegypto SS. martyrum Marci [c] & Marciani fratrum & aliorum pene innumerabilium vtriusque sexus, atque oīs ætatis: quorum alij post verbera, alij post diuersi generis horribiles cruciatus flāmis traditi, alii in mare præcipitati, nōnulli capite cæsi, plurimi inedia cōsumpti, alij patibulis affixi, quidam ēt capite deorsū verso, & pedib. in sublime sublatis, beatissimā martyrij coronā meruerunt. Damasci S. Petri [d] Episc. & mart. qui accusatus apud Agarenorū Principē, quod fidē Christi doceret, lingua, manibus, pedibusq; amputatis, cruci affixus, martyriū consummauit. Alexandriæ SS. presbyterorum & diaconorum Caij, [e] Fausti,

Eusebij, Cheremonis, Lucij, & sociorũ: ex quib. alij in persecutione Valeriani martyres facti, vel martyrib. seruiẽtes, mercedẽ martyrum receperũt. Athenis S. Hierothei [f] discipuli B. Pauli Apostoli. Bononiæ S Petronij [g] episcopi & confes. qui doctrina, miraculis, & sanctitate claruit. Lutetiæ Parisiorum S. Aureæ [h] virginis.

OCTOBRIS 4.

Rancisci. a] Præclarissimas eius res gestas in primis S. Bonauẽtura conscripsit: multa præterea eius peregrinationis socij scriptorum monumentis consignauere, vt Leo, Rufinus. & Angelus. Plura de eodem S. Antoninus in tertia parte titul. 22. cap. 10. Vincent. in spec. hist. & alii quam plurimi. Nouissime vero editum est chronicon Franciscanorum, quo omnia comprehensa habentur. Migrauit ex hac vita anno Domini 1226. Relatus est inter sanctos a Greg. Papa Nono, anno 1228. Extant de ea re eiusdem Gregorij Papæ litteræ Apostolicæ, quarum alteræ datæ sũt Perusii 7. Idus Iulii, anno secundo sui Pontificatus ad vniuersos Ecclesiæ Præsules; quarum est exordium: Sicut phialam auream, &c. alteræ vero ad vniuersos Christi fideles datæ xiiij. Kal. August. quæ sic incipiunt: Mira circa nos, &cet. Translatum est corpus eius anno 1230. viij. Kalen. Iulii.

b Crispi & Caii.] De quibus Paulus Corinth. 1. cap. 1. & ad Roman. c. 16. Act. Apost. cap. 18. Agunt de his hac die Beda, Ado, & alii. Hunc eumdem Caium esse Beda existimat, ad quem Ioannes canonicam epistolam scripsit. Errat de Caio Dorotheus in synopsi, dum ait, eum post S. Timotheum subrogatum esse Episcopum Ephesi: nam S. Timotheo successit Onesimus, vt patet ex Ignatii epistola ad Ephes. Hic ille videtur Caius Corinthius, qui S. Paulum excepit hospitio, à quo baptizatus est vna cum Crispo. Fuit & alius Caius Derberus, & ipse discipulus Pauli, de quo in Actis cap. 19. & 20. mentio habetur.

c Marci & Marciani.] Mendose alicubi Marcellianus pro Marciano legitur. Diuersi sunt Marcellianus & Marcus ab his de quib. hac die agitur. De his etiã Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Horum martyrium scribit Euseb. hist. lib. 8. ca. 8. quamquam eorum nomina silẽtio prætererit.

d Petri Episc.] De eodem hac die Græci in Menologio, eiusq; certamen describunt; plenius tñ in histor. Miscel. lib. 21. anno 5. Cõstantini Porphyrogeniti. Passus est anno (vt ibi numeratur) a Christo Domino 735. secundum autem Fastos Onuphrij anno 742. Meminit eiusdem Cedren. in cõpend. anno 2. Co: ronymi.

e Caii, Fausti & soc.] De his item Græci in Menologio, traduntq; hos esse discipulos S. Dionysii Episcopi Alexandrini: ex quibus apparet, hos illos esse, quorum idem S. Dionysius meminit in epist. ad Germanum, apud Eusebium lib. 7. c. 10.

f Hierothei.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, hisq; verbis: Natalis S. Patris nostri Hierothei, q. fuit vnus e numero Areopagitarum, qui ab Apostolo Paulo est instructus vna cum magno illo Dionysio: cumq; religiose vixisset migrauit ad Dñm. Hæc ibi. De eodẽ Hierotheo sæpe Dionysius de Ecclesiastica hierarchia, & de Diuinis nominibus.

g Petronii Episc.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Bononiensis, in quibus scribitur successisse S. Felici, qui in eadem sede in locum S. Eusebii subrogatus est. Ex his autem colligi potest, quibus temporibus S. Petronius eam rexerit ecclesiam. Gennadius de eo agens lib. de vir. illustr. cap. 41. scribit obiisse diem, Theodosio Iuniore & Valentiniano Augustis regnantibus: in eadem sententia est Ado Viennen. in chron. anno 425. Ex his profecto tanquã erronea refelluntur ea, que nõ dicam a Prospero, sed potius apud Prosperũ errore scripta reperiuntur in chronico de obitu S. Petronii, Cõsulibus Merobaude &

de &

de S. Sat rnino, anno à Christo Domino, vt illic nu nera ur, 306. vel rectius secundũ Fastos Onuphrii 383. anno quinto Theodosij Imp. nam eius anno tertio Svagrio & Euchario Conss. S. Eusebius Eps Bononiensis vna cum S. Ambrosio interfuit Conci io Aquileiensi aduersus Arrianos, post quem cõstat suorogatum Felicem, cui demum (vt di imus) est substitutus Petronius Ex his etiam quę scribit S. Eucherius ad Valerianum, tempora eiusdẽ S. P tronij explorata habẽt r; dum ait, suis temporibus clarisse in Italia S. Petronium: ipsa autẽ Eucherij tempora docent Acta Synodi Arausicanæ, cui interfuit; quæ habita est sub Cyri Cõsulatu: est enim is annus Dñi 441 Petronij genus indicat Gennadius, dum ait, eius parentem, Petronium quoq; dictũ, Prætorij præfecturã administrasse; quẽ illum esse opinor, qui Sextus Petronius Probus dictus, gessit Consulatum cum Arcadio: nã & præfecturæ munere functum esse data ad eũ Imperatoris rescripta testantur. Eo etiã magistratu exornatum fuisse S. Petronium de quo agimus, affirmare videtur S. Eucherius, dum ait, ex plenissima mundanæ potestatis sede ad Episcopatum euectum esse. Pręfecturam Pretorij fuisse amplissimam dignitatem pluribus docet Cassiod. in prooemio Variarum. Porro si genus antiquum familiæ Petroniæ repetas, eam humili loco natam ad equestrem ordinẽ peruenisse, scribit Valer. Max. li. 4 c. 7. S. Petronij res gestæ extant apud Sur. to. 5. conscriptæ à Galesinio, vt ipse testatur, licet Sigonij nomine inscribantur; quem quidem de ecclesia Bononiensi egregium volumen scripsisse scimus. Multa à Vincentio, Antonino, & Petro in catal. de S. Petronio scripta sunt, quæ censura & expurgatione non leui indigent. Vixit ijsdem fere temporibus in Gallijs eiusdem nominis Eps, vt apparet ex Synodica Gallorũ Eporum ad S. Leonem Romanum Pontificem; & ex eius epistola 52. ad eos inscripta, Consulibus Herculano & Asporatio, anno Domini 452. Fortasse ille, ad quem extãt duæ Sidonij Appollinaris epistolæ.

h Aureæ] De eadem Vsuardus. Meminit eiusdem S. Audoenus in vita S. Eligij libro 1. cap. 7. & lib. 2. cap. 53. Sigeber. in chro. anno Domini 637. Petrus in catal. li. 9. c. 23. Trithem. de viris illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 85. Claruit in Gallijs temporibus Dagoberti Regis Franc. circa annum Domini 639.

5 Tertio Nonas Octob. Luna. E xviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12			

Natalis B. Thraseæ [a] Episcopi Eumeniæ apud Smyrnam martyrio consummati. Treuiris SS. marty. Palmatij [b] & sociorum, qui in persec. Diocletiani sub Rictiouaro Præside martyriũ subierũt. Eodem die passio S. Charitinæ [c] virginis, quæ sub Diocl. Imp. & Domitio cõsulari, ignibus cruciata, & in mare proiecta, cũ inde incolumis euasisset, manib. & pedibus abscissis, dẽtibusq; conuulsis, in oratione posita spiritũ emisit. Messanæ in Sicilia natalis SS. Marty. Placidi [d] monachi, discipuli B. Benedicti Abbatis, & fratrũ eius Eutychij & Victorini, ac Flauiæ virginis eorũ sororis; itẽ Donati, Firmati diaconi, Fausti, aliorũq;

triginta

trigintá monachorũ, qui a Manucha piratá pro Christi fide necati sunt. Antisiodori depositio SS. germanorum Firmati [c] diaconi, & Flauianæ virginis. Rauennę S. Marcellini [f] Epi & confessoris. Valentiæ in Gallia S. Apollinaris [g] Epi, cuius & vita virtutib. fuit illustris, & mors signis ac prodigijs decorata. Eodẽ die S. Attilani [h] Episcopi Zamorensis, quem Vrbanus Secundus in SS. numerum retulit. Romæ S. Gallæ [i] viduæ, filiæ Symmachi Consulis, quæ viro suo defuncto, apud ecclesiam B. Petri multis orationi, eleemosynis, ieiunijs alijsque sanctis operibus intentá permansit: cuius felicissimum transitum S. Gregorius Papa descripsit.

OCTOBRIS 5.

Hraseæ Episcopi a.] De eodem Beda, Vsuar. Ado, ac cæteri recentiores. Scribunt de eo Euseb. histo. lib. 5. cap. 23. Niceph. lib. 4. cap. 24. & 37. alijque ex Polycrate. Claruit temporibus Marci Aurelij & Lucij Veri Imperatorum; idemque ob egregia certamina contra Cataphrygas suscepta mirifice nobilitatus est.

b Palmatij & soc.] Tabulæ etiam ecclesiæ Treuerens. ex quibus item Molanus hac die. De eorum sepultura, & inuentione, vide quæ Sigebert. scribit in chron. anno Dom. 1071. Alius hic Palmarius ab illo qui tempore Alexandri Imperatoris passus est.

c Charitinæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, eiusque seuum martyrium referunt; plenius autem Metaphrastes, quod retulit Lipom. in tom. 6. & Sur. to. 5. Alia est Charitina, quæ Romæ cum Iustino, Charitone, & socijs passa est; quorum Acta extant apud Sur. to. 3. 12. Iunij.

d Placidi & soc.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Extant eorũ Acta à Gordiano conscripta, vt ferunt, iussu Imp. Iustiniani, quæ habes apud Lipom. to. 4. & Sur. to. 5. Sunt in ea nonnulla castigãda. Passi ibi ponũtur anno decimotertio eiusdem Imper. à Christo autem anno 541. sed in numeri notá error irrepsit: annus enim Iustiniani decimustertius, idem est Domini 539. Plerique alij de ijsdem scripsere multa, vt Leo Ostiensis in chronic. Cassi. lib. 1. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 5. & alii.

e Firmati, Fausti.] De his etiam Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores hac die.

f Marcellini Episcopi.] De eodem tab. eccles. Rauen. Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 1. anno 230. & alii, qui ante eum res Rauennates sunt prosecuti.

g Appollinaris Episcopi.] Beda, Vsuardus, & alii recentiores de eodem hac die. Interfuit Concilio Epaunensi in Gallijs celebrato tẽporibus Gelasii Papę, vt eius Acta significant.

h Attilani Episcopi.] De eodẽ in Flore sanct. & Apud Sur. to. 7. ex Marin. Siculo, & in Thesaur. concion. Claruit circa annum Domini 820.

i Gallæ. Scribit eius vitam & obitum S. Greg. lib. 4. dialog. ca. 13. ex quo cæteri, vt Petrus in catal. lib. 9. c. 25. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 13. Fuit & alia Galla senior, quam S. Augustinus laudat epistola 103. Legitur & eiusdem nominis neptis Symmachi senioris, de qua hac ipse lib. 6. epist. 33. Non mediocriter nepoticulæ meæ Gallæ infirmitas contrahit otij nostri securitatem. Illam autem, ad quam Fulgentius scripsit epistolam paræneticam de statu viduarum, eamdem esse putamus cum filia Symmachi, de qua hic agitur. Floruit in Gallijs alia item Galla, quæ fuit vxor S. Eucherij, de qua Ado Treuer. 16. Nouemb. cuius sepulchri meminit Gregor. Turonen. de glor. confess. cap. 36.

Pridie

6 Pridie Nonas Octob. Luna. F xvij

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1
t u A B C D E f F G H M N P
2 3 4 5 6 7 8 9 8 9 10 11 12 13

LAodiceæ B. Sagaris [a] Epiſcopi & martyris, qui fuit vnus de antiquis Pauli Apoſtoli diſcipulis. Capuæ natalis SS. martyrum Marcelli, [b] Caſti, Aemilij, & Saturnini. Agenni in Gallia natalis S. Fidei [c] virginis & martyris, cuius exemplo beatus Capraſius ad martyrium animatus, agonem ſuum feliciter conſummauit. Item S. Eroditis [d] martyris, quę Chriſti amore ſuccenſa, ignis ſuperauit incendium. Treuiris commemoratio innumerabilium [e] pene martyrum, qui in perſecutione Diocl. ſub Rictiouaro Præſide ob Chriſti fidẽ vario mortis genere necati ſunt. Antiſiodori S. Romani [f] Epiſcopi & martyris. Opitergij S. Magni [g] Epiſcopi, cuius corpus Venetijs requieſcit. In Calabria S. Brunonis [h] confeſſoris, ordinis Carthuſianorum inſtitutoris.

OCTOBRIS. 6.

SAgaris Epiſcopi. a] De quo Beda, Vſuardus, Ado, & alij. Paſſus eſt tempore M rci Aurelij & Lucij Veri fratrum Imper. ſub S. ruilio Aſiæ Proconſule, vt ex Melitone ſcribit Euſeb. hiſt. lib. 4 ca. 25. & ex Polycrate li. 5. cap. 23. Niceph. hiſt. lib. 4. cap. 10. & 37.

b Marcelli & ſoc.] Agunt de his etiam Beda, ac cæteri qui ſupra auctores, Petrus item in catalog. lib. 11. Quod autem ad Caſtrum & Æmilium ſpectat, cũ hęc nomina noſcantur eſſe Africanorũ martyrũ, quorũ natalis dies agitur 22. Maij; in eam facile inducimur opinionem, vt exiſtimemus hos eſſe eoſdem cũ illis; ſed Capuæ etiam celebrari eorum celebritatem, quod Africani Epiſcopi tẽpore perſecutionis Vuãdalicæ ex Africa pulſi, ad Campana littora appellẽtes, quas ſecum tuliſſent reliquias ſanctorũ martyrum, ibidem collocaſſent. Quod item ad Marcellum martyrem ſpectat, eiuſdem nominis fuit martyr in Africa, de quo agitur 19. Febr. Cæterum eiuſdem nominis Saturnini multi in eadẽ prouincia paſſi reperiuntur, vt ex Martyrologij indice facile eſt colligere. Porro hęc nobis tantum coniectura ſuppeditat, ex his quæ ſcribit Victor lib. 1. de perſecut. Vuandal.

c Fidei.] De eadem Beda, Vſuard. Ado, & alij. Paſſa eſt in perſec. Diocl. ſub Præſide Daciano. Habet huius Acta Mombr. to. 1. Petrus in catal. lib. 9. ca. 26. Antonin. in prima par. tit. 8. ca. 1. §. 24. eadem apud Sur. tomo 7. De ipſa etiam in Flor. ſanct. Hiſpan. & Vaſæus in chron. Hiſpaniæ.

d Erotidis.] De qua itẽ hac die Græci agũt in Menolo. referũtq; eius martyriũ.

e Innumerabil. pene marty.] De his vetera manuſcripta. De horum cœmeterio, vbi ſepulti erant, meminit Sigeb. in chro. anno 1071. quos paſſos refert in perſec. Diocl. Imp. ſub Rictiouaro Pręſide. Agit de iiſdem Molan. in addit. ad Vſuard.

f Romani Epiſc.] Agunt de eodem hac die Beda, Ado, & alij. Adſcribitur decimusſeptimus eius ſedis Epiſcopus, vixitque temporibus Ioannis Papę Tertij vſque ad Benedictum, vt docent tabulæ

Epi-

Episcoporum Antisiodorensium, quas descripsit Demochares.

g Magni Epis.] De eodem Pet. in catal. in appendice c.17. refertq; eius Acta, & translationem hac die factam Venetias anno Dñi 1206. in ecclesiã S.Hieremiæ.

h Brunonis.] Eius res gestæ à pluribus auctoribus reperiũtur scriptę, vt à Francisco de Puteo Lugdunen. Petro Blom. Petro Sutore de vit. Carthus. lib. 2. cap. 7. Ranulph. li. 7. c. 4. vitę S. Hugonis Episcopi Gratianopo. Extãt apud Sur. relatæ in to 5. Vita functus est anno Dñi 1101. relatusq, est inter Sãctos à Leone Decimo Rom. Põt. Habes apud Sur. to. 5. eius vitã conscriptã à dicto Petro Bilomeuenne Priore Carthusię Colon. vbi & descripta habentur præclara de S. Brunone elogia.

xxv j G. Nonis Octobris. Luna. 7

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

Omæ via Ardeatina depositio S. Marci [a] Papę & cõfessoris. In prouincia, quę nũcupatur Augusta Euphratesia, SS. marty. Sergij [b] & Bacchi nobilium Romanorũ, sub Maximiano Imperatore: quorum Bacchus tamdiu neruis crudis cęs9 est, quoadusq; toto corpore discissus in cõfessione Christi emitteret spiritum: Sergius vero clauatis cothurnis pedes indutus, cum in fide fixus maneret, data sententia, iussus est decollari: cuius nomine locus vbi quiescit, Sergiopolis appellatus ob præclara miracula frequenti Christianorum concursu honoratur. Romæ SS. marty. Marcelli [c] & Apuleij, qui primo quidem Simoni mago adhæserunt; sed videntes mirabilia, quæ per Apostolum Petrum Dominus operabatur, relicto Simone, Apostolicæ doctrinæ se tradiderunt, ac passionem Apostolorum sub Aureliano cõsulari coronam martyrij reportarunt, sepulti nõ longe ab Vrbe. Itẽ apud Augustam Euphratesiã S. Iuliæ [d] virginis, quæ sub Marciano præside martyrium consummauit. Patauij S. Iustinę [e] virginis & martyris, quæ a B. Prosdocimo S. Petri discipulo baptizata, cũ in fide Christi constãter persisteret, Maximi prẹsidis iussu gladio transuerberata migrauit ad Dñm. Apud Bituricas S. Augusti [f] presbyteri & confessoris. In pago Rhemensi S. Gelani [g] presbyteri. Eodẽ die commemoratio [h] S. Mariæ de Victoria, quã Pius V. Pontifex Maximus ob insignẽ victoriã a Christianis bello nauali, eiusdẽ Dei genitricis auxilio hac ipsa die de Turcis reportatam, quotannis fieri instituit, & Greg. XIII. prima huius mẽsis Dñica die annuã solemnitatem Rosarij [i] eiusdẽ Beatissimæ virginis celebrandũ decreuit.

OCTO-

Marci Papæ. a] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & alij. De eius successione agunt Optat. Mileuit. lib. 2. contra Par. Aug. Auguſt.epiſt.165. ad Generoſum, Rufin.lib.1.c.22. Sozomen. lib.2.cap. 19. & Niceph. in chron. Acta eius in Annal. eccleſ. per annos ſingulos diſpoſuimus. Vetus eſt Romæ titulus S. Marci, cuius eſt mentio in concil. primo ſub Symmacho, de alia rurſum eiuſdem nomine Eccleſia extra Vrbē poſita, quā Gregor. Papa III. reſtituit, mentio habetur in lib. de Romanis Pontificibus in Nicolao Papa, vbi & de cæmeterio S. Marci ſcribitur. Hadrianus Pontifex in Epiſtola ad Carolum Magnum de imaginibus hæc ait: A tunc vſque hactenus ſanctorum Pontificum videlicet Silueſtri, Marci, & Iulij miræ magnitudinis ſanctæ eorum Eccleſiæ apud nos ſunt depictæ, tā in muſiuo, q̄ in cæteris hiſtoriis, cum ſacris imaginib. ornatis. Hæc ibi. Habemus eius vitā p lectiones diſtinctā, quæ in aliquibus Eccleſijs legi cōſueuit.

b Sergij, & Bacchij.] Beda de his hac die, ac cæteri tam Latinorum, quam Græcorum. Extant eorum acta à Metaphraſte, deſcripta apud Lipom.tom.6.& Sur. tom.5. Mombr.to.2.& alia manuſcript. De iiſdem Niceph. lib.7.c.14. in fine. ibi de eorum martyrio; de miraculis autem S.Sergij lib.15.c.23.ex Euagr.lib.3.cap. 27.& lib.6.c.20. De Sergiopoli ciuitate à S. Sergio martyre ſic dicta, & reliquijs eiuſdem martyris idem Niceph.lib.15.c. 26.& 27. De Coſthoe rege Perſarum, qui eidem obtulit dona, idē Nicephor.li. 18.c. 21. De peregrinatione ad S. Sergiū in Araphas, habetur mentio in ſecunda ſynodo Nicæna, act.5 .& in Prat. ſpirit. cap. 180. Agit de eodem Theodoret. de Euangelica verit.lib.8.in fi. Erexit eidem Sergio Iuſtinianus Imp. egregiam Baſilicam Conſtantinopoli, aliam rurſus Ptolemaide, vt ſcribit Procop. lib. 1. & lib.5.edific.Iuſtinia.Imper. Romę etiam celebris fuit horum martyrum memoria, illicque erat Diaconia horum nomine, quam Gregorius III. Papa reſtituit, auxitque, vt conſtat ex lib.de Rom. Pōtif. Notiſſimus etiam in Galliis S. Sergius fuit, de cuius pollice, aliiſque eius ſacris reliquiis agit Greg. Turon. hiſto. Franc.lib.7.cap.31.

c Marcelli & Apulei.] Agūt de iiſdem Beda, Vſuardus, Ado,& alii ex actis ſanctorum Nerei & Achillei.

d Iuliæ.] De qua Vſuardus,& Petr.in catal.lib.9.cap.31.hac die agunt.

e Iuſtinæ.] De eadem tabulæ Eccleſiæ Patauinæ. Eius martyrii acta habet Mōbrit. tom.2. plura in vita S. Proſdocimi, apud eumdem tom.2. Petr.in catal.lib.9. cap.32. ſunt in his aliqua corrigenda, vt quę habentur de Vitaliano.& Maximiano regibus fuerunt hi præſides ſub Romano Imperio conſtituti: nec enim illis temporibus aliquis erat in Italia regulus. De Iuſtina Venant. Fortunat. de gaud.vit.ætern. hoc verſu.

Et Iuſtina ſimul, conſociante Thecla.

Et lib.7.ad Bod.Ducem, ſic.

Iuſtinam Patauì, Euphemiam hinc Chalcedon offert.

f Auguſti presbyteri.] Scribit de eo Gregor. Turonen.de glor.confeſſ.ca.80. ex quo & Molan. & Galeſin hac die.

g Helani.] Tabulę Rhemēſes, ex quibus iidē qui ſupra Mol.& Galeſ.hac die.

h Commemoratio S.Mariæ de Victoria.] Eo nomine Neapoli nuper erecta eſt Eccleſia, egregium plane diuinę benignitatis monumentum, cum noſtra memoria, anno ſalutis 1571. Fidelium claſſis ſanctiſſ. D.N. Pij V. PP. ac Catholici Hiſpaniarum Regis Philippi, nec non inclitæ Venetorum Reip. fœdere coacta, glorioſam ac cunctis ſęculis memorabilem de Turcis Chriſtiani nominis infenſiſſimis hoſtib. ad Echinadas inſulas, captis hoſtium triremibus centum & octoginta, cæteris diſſipatis, victoriā reportauit: fractoſq; noſtrorum animos in eam ſpem erexit: poſſe inimicos noſtros (modo in vnum Chriſtianorum animi, vireſque conueniant) nullo negotio profligari, atque deleri; præſertim ſi (vt tum in

his

his actum eſt) præcipuā in Domino, & non in armis ſpem ponamus, peccatorumque ſordibus expiatis, puræ ad Deū preces offerantur, ac Dei genitricis Mariæ auxiliū pijs votis ſedulo imploretur.

i Roſarij.] Extāt litteræ Gregorij Papæ XIII. datæ ſub annulo Piſcatoris, anno Dom. 1573. Kal. Aprilis, quarum initiū eſt: Monet Apoſtolus. vbi ſingulis annis prima Dñica Octobris, ad memoriā dictæ victoriæ diuinitus obtentæ perpetuo conſeruandam, & ad gratias Deo ac Deiparæ Virgini agendas, huiuſmodi ſolemnitatem Roſarij perpetuo celebrandā decernit, atque in ea officium duplex Beatiſſ. Virginis recitari, in ijs videlicet eccleſijs, vbi eiuſdem Roſarij altare aliquod fuerit: cuius quidē Sodalitatis pias preces, ac proceſſiones vbique terrarū ea ipſa die, qua victoria parta eſt (quæ tunc fuit prima Dominica Octob.) de more factas, plurimum profuiſſe ad opē Dei genitricis pro Chriſtianorum claſſe obtinendam, pie credendum eſſe profitetur.

xv A Octauo Idus Octobris. Luna. 8

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

NAtale B. Simeonis [a] ſenis, qui in Euāgelio Dñm Ieſum ſuis in vlnis ſuſcepiſſe legitur. Cæſareæ in Palæſtina paſſio S. Reparatæ [b] virginis & martyris, quæ cū nollet idolis ſacrificare, ſub Decio Impe. varijs tormentorum generib. cruciata, demum gladio percutitur: cuius animā in columbæ ſpecie de corpore egredi cœlumque conſcēdere viſa eſt. Theſſalonicæ S. Demetrij [c] proconſulis, qui cum plurimos ad Chriſti fidem perduceret, Maximiani Imperatoris iuſſu lanceis confoſsus martyrium conſummauit. Ibidem S. Neſtoris [d] martyris. Hiſpali in Hiſpania S. Petri [e] martyris. Loadiceæ S. Artemonij [f] presbyteri, qui ſub Diocletiano per ignem martyrij coronam accepit. In territorio Lugdunenſi S. Benedictæ [g] virginis & martyris. Anconę ſanctarum Palatiatis, [h] & Laurentiæ, quæ in perſecutione Diocletiani ſub Dione præſide in exilium deportatæ, laboribus, & ęrumnis confectæ ſunt. Rhotomagi S. Euodij [i] Epiſcopi & confeſsoris. Hieroſolymis S. Pelagię [k] cognomento Pœnitentis.

OCTOBRIS 8.

Imeonis. [a]] De quo Luc. cap. 2. Agunt de eodem hac die Beda, Vſuard. Ado. ac cæteri Latinorum; Græci autem ad tertium Nonas Februarij, vt conſtat ex eorum Menolog. & ex conſtitutione Emmanuelis Imper. apud Theodor. in Nomoc. Photij tit. 7. cap. 1.

b Reparatæ.] De eadem Beda & Ado. eius Acta habet Mombritus tomo 2. Legimus eadem copioſius ſcripta in cod. manuſcript. monaſt. S. Cæciliæ trans Tiberim.

c Demetrij.] De ipſo etiam Beda, atq; alij, Græci autem in Menologio ad ſeptimum Kalend. Nouembris. Extat encomium

mium in magnum Demetrium martyrem Leonis Imp. in codice Græc. manuscript. Sfortianæ bibliothecæ numero 65. Acta eius ex antiquis monumentis edidit Metaphrastes, quæ descripsit Lipom. tom. 6. & Sur. tom. 5. hac die. Donauit olim ea Latinati Anastasius Bibliothecarius, vt auctor est Vincent. lib. 12. c. 150. Frequens concursus fuit Christianorum ad sepulchrum S. Demetrii Thessalonicam, ex quo vnguentum medicum scaturire iugiter consueuit, de quo Glycas in Annal. Cedren. in compend. hist. & Zonaras in Michaele Quarto Impe. qui eiusdem martyris ope Bulgaros profligauit. De Basilica S. Demetrii per Basiliũ Imp. restituta meminit Cedre. in Basilio.

d Nestoris.] de eodem Græci in Menologio ad vij. Kalend. Nouembr. Eius res gestæ intextæ habentur cum Actis S. Demetrij, de quo modo egimus. De ipso item Nicephor. hist. lib. 7. cap. 18.

e Petri.] Vsuardus de eodem, Vasæus in chron. ex Breuiar. Eborensi, & Flos Sanct. Hispan.

f Artemonis.] Agũt de eodem hac die Græci in Menologio, recensentque eius martyrium.

h Benedictæ.] De eadem Vsuardus hac die, pluribus autem Petrus in catal. lib. 9. c. 40. Alia est eiusdem nominis virgo non martyr. cuius natalis est dies xvi. Kalend. Decembr. Scribit de ea Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 64.

h Palatiatis & Laurentiæ.] Harum res gestas ex antiquis codicibus descriptas accepimus ab ecclesia Anconitana. De iisdem Petrus in catal. libro 11.

i Euodij Episc.] Ponitur hic decimus eius sedis Episcopus, subrogatus in locum S. Innocentii circa annum Domini 422. vt apparet ex tab. Eporum eius ecclesiæ, quas descripsit Democh. Agit de eodem hac die Molan. in addit. ad Vsuard.

K Pelagiæ Pœnitentis.] Agunt de eadem hac die Latini omnes, & Græci, vt constat ex eorum Menologio. Vixit temporibus Theodosii iunioris, vt patet ex his quæ scribit Nicephor. hist. lib. 14. cap. 30. Errant qui eam referunt ad tempora Numeriani, dicuntq; hanc ad Christum conuersam a Nonno, qui & Hippolytus dictus habetur, Episcopo Portuensi: hæc enim superius refellimus. Nonnus enim, qui eam conuertit ad Christum, fuit Episcopus Edessenus substitutus in locum Ibæ, vt scribit Liberat. diac. in Breuiar. cap. 12. cumque ille sedem recepisset in Concilio Chalcedonensi, Nonnus remansit Antiochiæ commendatus a Synodo Maximiano Episcopo Antiocheno, vt constat ex eodem Concil. Act. 10. Porro ille eum præfecit ecclesiæ Heliopolis ad Libanum positæ, cuius meminit Sozomen. histor. lib. 5. cap. 9. Diuersa ab ea est alia Heliopolis, quæ est in Aegypto, quæ Alexandrino, & non Antiocheno subdita est Episcopo. Porro idẽ Nonnus postmodum redditus est ecclesiæ Edessenæ, vt apparet ex epistola Episcoporum illius prouinciæ, scripta pro comprobatione Concilij Chalcedonensis ad Leonem Imper. extat tom. 2. Concil. nouæ edit. pag. 242.

9 Septimo Idus Octob. Luna. B xiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

Vtetiæ Parisiorum natalis SS. mart. Dionysij [a] Areopagitæ episcopi, Rustici presbyteri, & Eleutherii diaconi: ex quibus Dionysius ab Apostolo Paulo baptizatus, primus Atheniensium Episcopus est ordinatus: deinde Romam veniens, a B. Clemente Romano Pont. in Gallias [b] prædicã-

di

di gratia directus est: & ad præfatam vrbem deueniens, cũ ibi per aliquos annos commissum sibi opus fideliter prosequeretur, tandem à Præfecto Fescennino post grauissima tormentorum genera vna cum socijs gladio animaduersus, martyrium cõpleuit. Eodem die memoria S. Abrahæ [c] Patriarchæ, & omnium credentiũ patris. Apud Iuliam in territorio Parmensi, via Claudia, S. Domnini [d] martyris sub Maximiano Imperatore: qui cũ vellet persecutionis rabiem declinare, a persequentib. gladio transuerberatus, gloriose occubuit. Apud Cassinũ S. Deusdedit [e] abbatis, qui a Sicardio tyranno in carcerẽ trusus, illuc fame & ærũnis confectus, reddidit spiritũ. In Hannonia S. Gisleni [f] Epi & confessoris, qui relicto Epatu, monachi vitam in monasterio a se constructo exercens, multis virtutibus claruit. Hierosolymis SS. Andronici [g] & Athanasiæ eius coniugis. Antiochiæ S. Publicæ [h] abbatissæ, quæ, transeunte Iuliano Apostata, Dauidicum illud cum suis virginibus canens: Simulacra Gentium argentum & aurũ: &, Similes illis fiant qui faciunt ea: Imperatoris iussu alapis cęsa est, & grauiter obiurgata.

OCTOBRIS. 9.

Dionysij & soc. a] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum, Greci autem quinto Nonas Octob. Horum Acta in primis conscripta feruntur ab Aristarcho Græco chronographo, indeque a Methodio Episcopo Constantinopolitano, quæ ab Anastasio Bibliothecario in Latinum cõuersa esse scribit Hincmarus Episcopus, eadem Metaphrastes, Michael Syngellus, Glycas, Suidas, & alij: Hilduinus autem ex antiquis tum Latinorum, tum etiam Græcorum monumentis scripsit Areopagitica, ex poscente Ludouico Pio Imp. Idemque Anastasius Bibliothec. ad Carolum Caluũ dedit epistolam aduersus eos qui dicerent Dionysium Areopagitam alium esse ab illo Parisiẽsi Episcopo. Hęc omnia simul iuncta edidit Sur. to. 5. Rursus etiam eadem Acta carmine scripta ab eodem Hilduino, asseruari in monasterio Gemblacensi, testatur Molanus. Nostra ætate Matthæus Galenus scripsit Areopagitica, quibus eiusdem Dionysij scripta vindicauit à calumnijs hæreticorum: addidimus nonnulla in Annalibus Ecclesiasticis, quibus non leues eorundem obiectiones soluimus. Extat Venanti Fortunati carmen de Basilica S. Dionysij, ac eius martyrio lib. 1. meminitq; eiusdem lib. 7. ad Bodeg. & in vita S. Martini. libro 4. Quod autem sanctum caput suum portauit manibus, id quidem Hilduinus ex Lysbio, atq; etiam Metaphrastes in ipso Dionysio, & Nicephor. hist. lib. 2. cap. 20. profitentur.

b In Gallias.] Sat scio, eam quæstionem de Dionysio Parisiorũ Episcopo, sit ne censendus ille idem qui ex Areopago ad Christi fidem, ac inde ad Athenienses ecclesię regimen assumptus fuit, iam ante annos septingentos agitatam, ac definitam, a nonnullis iterum deduci in controuersiam; quibus cum in Annal. Eccles. prolixior est mihi disputatio. Hic autem (vt instituti patitur ratio) pauca dumtaxat, quæ piæ menti satis esse possint, attingam; reddamque in primis verba Hincmari Rhemensis Episcopi, auctoris illo-

Illorum temporum nō ignobilis, quibus, scribens ad Carolum Caluum Imp. rem ipsa[m] n[on] his verbis testatam reliquit, cum ait: Patrem vestrum Dionysium esse Areopagitam, à B. Paulo Apostolo baptizatum, & Athenienſem ordinatum Episcopum, & in Gallias à beato Clemente directum, ex his quæ Græca testificatio, & S. Romanæ ſedis atteſtatio, & Gallicana intimat conteſtatio, ratum in hac cauſa (quod longe ante nos dictum eſt) recognoſcant. Hæc ille: quæ ne perfunctorie dicta videantur, ſingillatim expendere, operæpretiū fuerit. Quod igitur ad Græcam, quam dicit, atteſtationem pertinet; quid aliud profeſſus eſt Michael Imper. publica legatione, qua ad Ludouicum Pium miſit commentarios omnes Dionyſij Areopagitę nuper repertos? qui perlati Pariſios ipſis vigiliis S. Dionyſij celebritatis, cuiuſnam illi fuerint, miraculis tunc diuina virtute editis, certa fide probati ſunt. Narratur rei geſtæ hiſtoria in ea epiſtola, quam ad eundem Ludouicū Imp. Hilduinus conſcripſit. Conſtat inſuper, auctore Anaſtaſio S.R.E. Bibliothecario, S. Methodium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, olim cum eſſet presbyter, et legatione apoſtolica fungeretur, vitam S. Dionyſij Areopagitę, qua illum in Gallias profectum, Pariſiorum eccleſiā curaſſe cōfirmat, Romanę Eccleſiæ tradidiſſe. hęc etenim idem Anaſtaſius, qui eā in Latinum à ſe translatum miſit ad Carolum Caluum Imp. teſtatur epiſtola ad eū tunc data. Metaphraſtes inſuper Dionyſij acta, hęc ipſa teſtantia, ex antiquioribus monumentis deſcripſit: quæ veneratione eſſe digna, Synodus Florentina, ea citando, monſtrauit. Quod itē ad Gręcos pertinet, Michael Syngellus presbyter Hieroſolymitanus in encomio, quod de eodem Dionyſio habuit, eadē plus ſatis teſtata reliquit: quæ & complures alij Græcorū recentiorum profeſſi ſunt, quos enumerare longum eſſet. Hęc de his, quę ſpectāt ad Gręcorum atteſtationē. Quod aūt pertinet ad teſtimonium S.R.E. quo idem Hincmarus eamdem rem comprobatā affirmat; ad id referendū arbitror, quod Hilduinus, cum ad eam rem probandam citat antiqua Miſſalia Gallicana, ea probata dicit auctoritate Ro. Pontificum Innocentij, Gelaſij, atque Gregorij, quorum ea de re epiſtolas apud eamdem Pariſienſem eccleſiam extare teſtatur. in ſacris. n. Miſſæ præfationibus moris erat, vitam illius ſancti, cuius ſolemnitas ageretur, ſummatim collectam publice recitari, vt etiam in Sacramentario S. Gregorij, & in Miſſali Ambroſiano hactenus cernitur. His accedit Stephani Papę factis potius quam verbis teſtata ſniæ: nam eo tpe quo ipſe Pipinum Regem coronauit in Gallia; cum ægrotans, S. Dionyſij adminiculo è morbo conualuiſſet, ſacris eiuſdem reliquiis Romam tranſlatis, in ipſius honorem monaſterium erigendum curauit, quod Græcis monachis tradidit atq; indito nomine, Græcorum Scholā nuncupauit: quod obitus eius imperfectum relictū, ab eius ſucceſſore Paulo Papa eſt penitus abſolutum. Hæc ipſa Ludouicus Imp. ab Hilduino perpetuis monumentis voluit commendari, prout eiuſdem Imp. ad eum litteræ ſcriptæ declarāt. Et quid, quæſo, cauſæ fuiſſe exiſtimamus, q̄ S. Dionyſij monaſterium & Græcis attributum, & Græcorum Schola dici voluit, niſi vt in ædibus Græci hominis, Græci gentiles eius, veluti iure hoſpitii, conſiderent? Sancta inſuper Romana Eccleſia huic veritati ea quoque ratione adſtipulata videtur, quod à S. Methodio, allata Romam Dionyſij Acta receperit, ac fideliter cuſtodierit, cum preſertim eiuſdē ſanctę ſedis Bibliothecarius Anaſtaſius, ſummæ illorū temporum doctrinæ & auctoritatis vir, eandem Latinitate donata ad Carolum Caluum Imper. vna cum litteris, quę adhuc extant, in Gallias miſerit. Hęc ſatis de his quę ad ſedis Apoſtolicæ teſtimonium ſpectant. Ad illud etiam quod idem Hincmarus ait: Et Gallicana intimat conteſtatio. predicta ſuffi-cere poſſunt, nimirum antiquorum Miſſaliū fides, & Acta ipſa, quæ ex antiquis monumentis, & à Viſbio Hilduinus collegit; quibus etſi aliquis error inhæſit, vt de Dionyſij martyrio perperam recenſito ſub Domitiano Imp. vel qd aliud eiuſmodi: non tamen idcirco cætera, quæ in

eis narrantur, sunt reijcienda; cum præsertim tot tantosque habeat adstipulatores. Quod si ob vnũ errorem, vel alterum in vitis sanctorum inuentum, cetera quæ remanent, fide carere dixerimus: profecto omnes fere sanctorum vitas in maximum discrimen inducimus; cum pene in omnibus aliquid notari possit, quod corrigendum videatur; sitque canonicarum tantummodo scripturarũ singularis prerogatiua, vt in eis cuncta vera, inconcussi certaq; narrentur Quod autem prædictis omnib. de Dionysio ex Gregorio Turonensi opponitur, quod dicat in hist. de gest. Franc. lib. 1. c. 30. S. Dionysium missum esse Parisios temporibus Decij: id quidem tam verum est, quam quod ibidem asserit, Trophimum Arelatem, Paulum Narbonam, & Martialem ijsdẽ Decij tpibus missos in Gallias; quos omnes liquido constat ab Apostolis illuc esse directos, prout Acta & antiqua Martyrologia attestantur. Pace Gregorij dixerim; ipsum non tm̃ in tam remotis, sed in his etiam quæ suorum sunt temporũ, aliqñ esse hallucinatum, sæpe superius ostẽsum est. Corrigendus est item error ille Hilduini dicentis, Dionysium annos natum circiter nonaginta, martyrio coronatum anno decimosexto Domitiani Imp. quod falsum esse, ex eiusdem Dionysij scriptis conuincitur, quibus citat S. Ignatium in epist. ad Romanos: quam eodẽ anno, quo martyrium subijt, esse scriptam, satis apparet. Porro Ignatium Traiani tempore martyrio vita functum, omnes testantur. Dionysij porro ætatem ex eo facile inuenies, dum ipse scribens ad Apollophanem, admirandã illam Solis ecclipsim tẽpore passionis Christi, contigisse ait, cum ipse ageret annum suæ ætatis vigesimum quintum, ex hac quidem eius annorum ratione, vt Dionysius Ignatio superuixerit, vtique centesimum ætatis annum excessisse eum oportuit. Nec mirum videri debet, tam longam Dionysio contigisse ætatem: cum diuina quadam dispensatione factum sit, vt cõplures ex his, qui Apostolorum tpibus vixerint, ad longissimam ætatem peruenirent; nẽpe vt ea quę oculis aspexissent, certa scientia testarentur; vt inter alios Simeon Episcopus Hierosolymitanus, qui cẽtesimum vigesimum attigit annum. S. Ignatius, qui se Dominum in carne vidisse testatur, scribens ad Polycarpum (citat eam epistolam S. Hieronymus descript. Eccles. in Ignatio) ad annum vndecimum Traiani, vt idem auctor affirmat, peruenit. Certe Quadratus, qui sedit post Publium, qui Dionysio successit in ecclesia Atheniensi, restitque illam tpibus Hadriani, complures se vidisse tradit, qui Christi temporibus sanati essent, & à mortuis surrexissent, vt de ipso recitat S. Hieron. lib. de script. Eccles. Quid memorem Hermam Pauli discipulum, cuius ipse meminit, scribens ad Romanos, cuius & esse dicitur liber Pastoris? eũ constat ad vltima vsq; Antonini Pij tempora fuisse superstitem. Dicerem de Polycarpo & alijs, nisi me alio vocaret oratio. Qđ autẽ Beda & Ado de Dionysio Areopagita agũt 3. de Octob. die vero nono de Dionysio Parisiorum, quasi hic sit diuersus ab illo: dicimus à Græcis mutuatos exẽplum; ea enim die Greci de Areopagita agunt; Romæ autem hac die ex antiquis ecclesiarum monumentis agi solitum, certum est, alia fortasse de causa. Sæpe enim accidisse vidimus, vt alia ratione Græci, alia vero Latini eiusdem sancti agant celebritatẽ, immo inter ipsos Latinos eamdẽ inuenies diuersitatem, quod nimirũ alij celebrent diem natalem, inuentionis, seu translationis alij, vel forte dedicationis ecclesiæ, qua etiam ratione de vno eodemque sancto iterum agi solemnitatem, facile inuenies. Ad hæc, si attentius considerentur, quæ Beda & Ado ea die tertia Octobris dicant de Dionysio Areopagita, ijdem nostræ potius fauere videntur causæ, quam contradicere: cum testentur. S. Dionysiũ sub Hadriano Imp. martyrium consummasse: quo quidẽ tempore Atheniẽsi ecclesiæ præfuisse Quadratum Episcopũ, & huius præcessorem Publiũ, Dionysij successorem, certum est: id etenim Euseb. hist. lib. 4. c. 22. id etiam S. Hieron. de script. Eccles. in Quadrato, id denique cæteri historici ea tempora prosecuti testantur. Quin, si fidem præstamus Hippolyti

polyti libello de 72. discipulis, Narcissum discipulum Domini ante prædictos post Dionysium Athenis sedisse, dicere opus est. Qua nam ergo causa esse potuit, vt Dionysio adhuc superstite, vsq; ad tempora Hadriani tres Episcopi, vel saltem duo in eius locũ fuerint subrogati? haud equidem credendum est, talem tãtumq; virum, Ecclesiæ columnam, in maximis illis Ecclesiæ angustijs sedi nuncium remisisse, vitamq; otiosam transegisse. Sicque nihil est quod cõuenientius dici posse videatur, quã (qd eius Acta significant) cum ad maiorem prouinciam subeũdam à S. Clemente Papa in Gallias amandatum: quod exẽplo factũ apparet, vt & S. Polycarpus suorũ discipulorum plerosque eodem ex Asia miserit, cum tã ingẽs ostium ad Euangeliũ propagandũ patere videret, & in multa messe operarios esse perpaucos. His iam de Dionysio expeditis, ac pluribus certè quam putaram; studiosi lectoris venia, liceat hic paulisper adhuc immorari, ac de eiusdem auctoris scriptorum firmitate paucula in mediũ afferre. Rogatus aliqñ causam a disertissimo atq; amplissimo viro, cur nec S. Hieronymus, nec Eusebius, quorũ præcipuũ fuit studium, rerũ Ecclesiasticarum scriptores colligere, Dionysii Areopagitæ meminerint? Respõdi: Quod ad S. Hieronymum spectat, nõ est quod quis miretur, cum ille eos solum cognoscatur collegisse antiquos scriptores, quos ab Eusebio inuenisset recensitos; illotq; tñ addidisse, qui post Eusebij tpa claruere: profitetur. n. hoc idem ipse in commentarij præfatione ad Dextrum. Si. n. hunc vel alios ab eo pretermissos nouisset, haud dubiũ, de ijsdem agere haud destitisset. Itaq; tota iam quæstio cũ de Eusebio esse videatur; res non est propterea in eo periculo constituta, vt causa cadere sit necesse, vnius tantum non dicã testantis, sed silentis hominis testimonio. S. Maximus monachus aduersus Monothelitas egregius Ecclesiæ propugnator, de his agens, clamosum Eusebij silentium affectatum nimis, ac dolo malo simulatũ demonstrat; du n affirmat Dionysij Areopagitæ commentarios iam olim notos fuisse Dionysio Episcopo Alexandrino, eosdemq; ab eo fuisse scholijs illustratos: adducitq; in eius rei testimonium Anastasium Episcopum Antiochenum in libro cuius est titulus, ὁ τῶν ὁδηγός. Numerat idẽ S. Maximus alios antiquos Theologos, quorum scriptorũ nulla ab Eusebio facta est mẽtio; vt librorum Narcissi, Hymenæi, & aliorum, quos tamen putandum est illum non prætermisisse, cum locupletissimæ bibliothecę Pamphili martyris factus sit hæres; sed Arrianum hominem hæretica fraude illos occultasse: nam Arrianorum vexillarius (sic. n. eũ appellat S. Hieronymus) auctores illos prodere timuit, quib. Arriana heresis sterneretur. Quęnam ab Arrianorum insidijs salua esse potuerint, si eorum perfidia etiam Nicæni canones naufragium passi sunt? Sed vt modo de scriptoribus Ecclesiasticis agamus; vnũ tantum de ea re adducam exemplũ. Quę nam, qua so, fuit causa, vt Theologorum antiquorum celeberrimum Theognostũ Eusebius silentio prætererit, nisi quod sciebat eum Arrij dogmatib. aduersari? Porro probè nouit Theognosti bene exculti ingenij lucubrationes S. Athanasius, qui eum citat in lib. de synod. Nicænæ decret. contra hæres. Arrian. his verbis: Discite (inquit) nunc Christo rebelles Arriani Theognostum virum disertũ non abhorruisse a vocabulo Substantiæ, scribens de filio Dei in 2. Hypotyposeon, ita locutus est, &c. recitat ibi grauissimã eruditi viri sententiã de vna eademq; filij Dei cũ Patre substantia. idẽq; Athan. lib. de peccato in Spir. sanc. ad Serapio ẽ, eundẽ citãs auctorẽ, simul & Origenẽ, hæc ait: Prisci igitur homines inter quos & Origenes vir multarũ disciplinarũ & multum industrius, & Theognostus ille admirandus & perquam studiosus (horũ enim opera legebam, cum eam epistolã acciperem) tradunt nobis, &c. Quis iam putet nobilissimum theologum Eusebio fuisse incognitum, quẽ pra ferrim Athanasius ad astruendam filij Dei diuinitatem, quam ille adeo impugnabat, tã ipsi, quã cæteris Arrianis ob oculos ponit? Videant ergo, qui ĩ firmo nitantur argumẽto, qui affectatũ Eusebij silentiũ cõtra

Dionyſij commentarios in teſtimonium adducunt. Quod demum ſpectat ad ceteras obiectiones, quas de Clemente Alexandrino, Timotheo, vel alijs aduerſus eiuſdem ſcripta aduerſarij obiiciunt, præter illa, quæ in eo genere a Matthæo Galeno laudabiliter ſcripta ſunt; alia cõplura, ac(ni fallor) certa atq; probata in Annalib. Eccleſ. proximè, Deo auſpice, in lucem prodituris, ſedulo explicabuntur.

c Abrahæ Patiarchę.] Agunt de eodem hac die tum Latini, tũ Gręci; qui addunt & Loth. De Abraham, qui merito dictus eſt Pater credentium, præter ea quę locupletiſſime de eo ſcribuntur in diuinis ſcripturis, agunt Ioſeph. de antiq. Philo Iudæus, & alij Hebræorum, Latinorum, & Græcorũ, quos omnes ſingillatim recenſere & longum, & moleſtũ eſſet. De locis Abrahæ, memoriis nobilibus ædificiorũ illuſtratis, vt de quercu Mãbre, cellula Saræ, incunabulis Iſaac, & loco ſacrificii, vbi eumdem Iſaac filiũ voluit immolare, agũt Sozo. hiſt. li. 2. c 3. Hier. in epitaphio Paulæ epiſto. 27. & Beda de locis ſanctis.

d Domnini.] De quo Beda, Vſuardus, & alii. Huius res geſtæ editæ habentur apud Mombrit tom. 1. Sur. to. 9. & Petr. in catal. lib. 9. cap. 42.

e Deuſdedit. Adnumeratur hic inter Caſinates abbates decimusquintus ordine, ſucceſſit Apollinari, feditque annos ſex, vt accepimus ex tab. manuſcr. abbatum Caſſin. De eodem Leo Oſtienſ. in chron. Caſſin. lib. 1. c. 22. Trithem. de vir. illuſtr. ord. S. Bened. lib. 5. c. 274. additque de miraculis ad eius ſepulchrum fieri ſolitis. huic autem ſucceſſit Hildericus.

f Gilſeni Epiſc.] Huius res geſtas edidit Sur. tom. 5. plura. De ipſo Mola. in indic. ſanct. Belg. vixit temporibus Dagoberti regis, circa annum Domini 640.

h Andronici, & Athanaſia.] De his item Græci hac die in Menologio agunt.

h Publiæ.] Græci itidem de eadem in Menologio hac die; qui ibidem profitentur hanc ipſam matrem eſſe S. Ioannis Chryſoſtomi. at vero qui res eiuſdẽ Chryſoſtomi ſunt proſecuti Anthuſam eam dictam eſſe, teſtantur, fortaſſe ita nomine, & cognomine Publia Anthuſa dicta eſt. Idem S. Ioannes Chryſoſt. in libro quem ſcripſit ad viduam iuniorem, ſpectatiſſimæ virtutis exemplar matrem ſuam fuiſſe teſtatur. De egregia Publiæ cõfeſſione agit Theodoret. hiſt. li. 3. c. 17. Amita autem S. Ioannis Chryſoſtomi dicta eſt Sabiniana, de qua Pallad. in Lauſiacis c. 29.

xiij C Sexto Idus Octobr. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	12	23	14	15	16	17			

IN Creta inſula B. Pinyti [a] inter Ẽpos nobiliſſimi. Hic Gnoſis vrbis Ẽps, ſub M. Antonino Vero, & L. Aurelio Cõmodo floruit, & in ſcriptis ſuis, velut in quodã ſpeculo, viuentẽ ſui reliquit imaginẽ. Coloniæ Agrippinę S. Gereonis [b] martyris, cũ alijs trecẽtis decẽ & octo, qui in perſec. Maximiani pro vera pietate gladijs patiẽter colla ſubdiderunt. In territorio eiuſdẽ vrbis SS. Victoris, [c] & ſociorũ mart. Bõnæ in Germania SS. marty. Caſij [d] & Florẽtij, cũ alijs plurimis. Nicomediæ SS. martyrum Eulampij, & [e] Eulampiæ virginis eius ſororis, quæ cum audiſset fratrẽ pro Chriſto torqueri, exiliens in mediam turbam,

bam,eumq; amplexata,ſociam ſe illi adiũxit: atq; ambo in ollam feruentis olei conjecti,ſed nulla ex parte læſi,vnà cum alijs ducentis, qui eo miraculo permoti crediderant in Chriſtum, obtruncatione capitis martyrium compleuerunt. Eboraci in Anglia S.Paulini [f] Epiſcopi diſcipuli B.Gregorij Papæ,qui cum alijs ad prædicandum Euangelium illuc ab eo miſſus,Eduuinum Regem, eiuſque populum ad fidem Chriſti conuertit. Populonij in Tuſcia S. Cerbonij [g] Epiſcopi & confeſſoris, qui (vt S.Gregorius refert) in vita & morte miraculis claruit. Veronę item S.Cerbonij [h] Epiſcopi Capuæ S. Paulini [i] Epiſcopi.

OCTOBRIS 10.

Inyti a.]De ipſo etiam Beda, Vſuardus, Ado,& alii. agũt de eodem Euſeb.in chronic. an.vndecimo Marci Aurelii Antonini. & hiſt.lib.4.c.20. & 22. Hieronymus de ſcript.eccleſ. Niceph.lib.4.c.8. & alij recentiores.

b Gereonis,& ſociorũ.n.]Beda, Vſuar. Ado, & alij de eodẽ hac die, quorũ acta ex antiquis tabulis excerpta ab Elinando habet Sur. to. 5. Agit de his Ado Vien.in chro.an.18. Diocletiani Imp. De horum inuentione mentio habetur in vita S.Annonis Epi Colon.li.2.c 17.apud Sur.to.6.

c Victoris,& ſoc.]De his item Vſuard. Recenſentur horum res geſtæ in prædictis actis S. Gereonis, numeranturq; hi, qui cum Victore ſunt paſſi,martyres trecenti & triginta.

d Caſſij, & Florentij.] Agunt de his ẽt Vſuardus,& Ado. Recenſentur ijdem in ipſis actis S.Gereonis,& apud Petrum in catal.lib.9.cap.46. Sed Verone,perperam legebatur, loco Bonnæ. Eſt Bonna ciuitas in Germania iuxta coloniam Agrippinam, vbi horum ſanctorum Martyrũ corpora requieſcere accepimus.

e Eulampij,& Eulampię.]Gręci etiam de his agunt in Menologio.Horum Acta Metaphraſtes prolixius eſt proſequutus: quæ habet Lipom. tom.9. & Sur. tom 5. paſſique referuntur in perſecutione Diocletiani.

f Paulini Epiſcopi.] De eodem plura Beda, Vſuard. Ado,& alij recentiores hac die. Geſta eius exacte deſcripta ſunt à Beda, de geſt. Angl. li.2.c.9.& 10.vſq; ad 20. & in epitome. Migrauit ex hac vita anno Domini 644.cum ſediſſet annis 22.alij recentiores de eodem ſcribunt, inter quos Trithe.ſed omnes ex Beda mutuati ſunt.

g Cerbonij epiſcopi.] Scripſit eius res geſtas S.Greg.Papa lib.3.dial.c.11.qui & de eius eccleſia Longobardorum clade proſtrata agit in regiſt.lib.1.epiſt.17 De eodem Sigeb.in chro.ann.536.Habemus in noſtra bibliotheca eiuſdem vitam manuſcrip.quæ incipit: Vir venerabilis,&c.

h Cerbonij, alias, Gerboni epiſc. Veron.] De quo & tab.eccleſ. Veron. quas eius eccleſiæ Auguſtinus Valerius epiſc. Cardinalis illuſtrauit egregio commentariolo,ibi pag.6.& 38.

i Paulini epiſcopi.]Tabulæ Capuanę eccleſię de eodem hac die,cuius res geſtę deſcribuntur in ipſius breuiario.

11 Quinto Idus Octob. Luna. D xij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	13	14	15	16	17	18			

Tarsi in Cilicia natalis SS. mart. Tharaci,[a] Probi, & Andronici, qui in persecutione Diocl. longo tempore carceris squalore afflicti, & tertio diuersis tormētis & supplicijs examinati, in confessione Christi triumphū gloriæ abscissis ceruicibus sunt adepti. In pago Vilcassino passio SS. marty. Nicasij[b] Epi Rhotomagēsis Quirini presbyteri, Scubiculi diaconi, & Pientiæ virginis, sub Præside Fescennino. Item passio SS. Anastasij[c] presbyteri, Placidi, Genesij, & sociorum. In Thebaide S. Sarmatæ[d] discipuli B. Antonij abbatis, qui à Sarracenis pro Christo necatus est. Vesontione in Gallijs S. Germani[e] Episcopi & martyris. Vzeciæ * in Africa S. Firmini[f] Episcopi & confessoris. In Scotia S. Canici[g] abbatis. Lyræ in Belgia depositio sancti Gummari[h] confessoris. Apud Rhedones S. Aemiliani[i] confessoris. Tarsi in Cilicia sanctarum mulierum Zenaidis[k] & Philonillæ sororum, quæ B. Pauli Apostoli consanguineæ, & in fide fuerunt discipulæ. Veronæ sanctæ Placidiæ[l] virginis.

* Venciæ in Gallia Narbonensi.

OCTOBRIS 11.

Haraci & soc.[a]] De his Beda, Vsuardus, & alij Latinorum: Græci autē in Menologio postridie agunt. Horum Acta à Metaphraste descripta refert Lipom. to. 6. & Sur. tomo 5. Nos autem habemus eorundem Acta pura ac sincera, & excepta sunt a Notarijs actu [illegible] est [illegible] exordium: Cognoscente Maximo Præside in Tarso Ciliciæ, Consl. Diocletiano quartum & Maximiano tertium, octauo Kal. Aprilis &c. fusiora sunt & vberiora, quā illa quæ edita habentur a Metaphraste. De eorū reliquijs & dedicatione ecclesiæ hæc scribit Cyrillus in Euthymio: Archiepiscopus Martyrius egit synaxim & vigilias: cum multis lāpadibus & suffitibus splēdidam & magnificam egit dedicationem, deponēs sub ara quasdam partes reliquiarū Tharaci, Probi, & Andronici, septima mensis Maij. Hæc ibi.

b Nicasij Episc. & soc.] Agunt de his Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Fuit hic primus Rhotomagensis sedis Episcopus, illuc missus a Clemente Rom. Pont. vt declarant tabulæ eius ecclesiæ.

c Anastasij & soc.] De his item vet. manuscript. quorum meminimus.

d Sarmatæ.] De eius occubitu S. Hieron. in chron. anno 22. Constantini Imp. his verbis: Sarraceni in monasteriū beati Antonij irruentes, Sarmatam interficiunt. Hæc Hieronymus, qui supra anno 21. ait: Sarmata, Amatus, & Macarius discipuli Antonii insignes habentur.

e Germani Episco.] Fuit hic septimus eius sedis Episcopus, occisus ab Arrianis anno Domini 372. vt docent tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ, quas descripsit Demochares libro de sacrificio Missæ. Agit de eodem Molanus in additionibus ad Vsuardum.

f Firmini episc.] De eodem Vsuardus hac die, & alij recentiores. Vzecia, cuius hic erat episcopus, dicta est etiam Vzita, cuius meminit Ptolemæus, & Strabo. Verum si legas, Venciæ in Gallia, scias hunc Firminum interfuisse quinto Concilio Aurelianēsi, & posteriori Parisiensi.

g Canici abbatis.] Vsuardus, Petrus in catal. li. 11. ac recētiores de eodē hac die.

h Gummari.] Scripsit acta eius Theobaldus, quæ habes apud Sur. to. 5. idemque eadem heroico carmine cecinit, vt testatur.

testatur Molan. in annot.ad Vsuard. qui de eodem pluribus agit in Indic. sanct. Belg. Claruit circa annum Domini 770.

i Aemiliani.] De eo vet.manusc. Maurolyc. & Molan.in addit. ad Vsuardum.

K Zenaidis & Philonillæ.] Agunt & de his Græci hac die in Menologio, describuntque paucis acta ipsarum.

l Placidiæ.] Tabulæ ecclesię Veronensis, Petrus in catal.lib.9.cap.70. & nuper Illustriss.& R.D. Aug. Valerius Episcopus Veronen.Card.lib.antiq.monumen. Episcop.Veronen.pag.29 .& 57.Eiusdem fere nominis & Imperat orio genere propagata claruit in Gallus Placidina olim vxor S. Leontii episcopi Burdegalensis, eiusque genus & virtutes Venant. Fortunatus egregie cecinit lib.1.carm.

12 Quarto Idus Octob. Luna. E xj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

Romæ SS.marty. Euagrij,[a] Prisciani,& sociorum. Rauennæ via Lauretina natalis S. Edistij[b] martyris. In Lycia S. Domninæ[c] martyris, sub Diocl. Imper. In Africa SS.[d] Confessorum,& Martyrum quatuor millium nongentorum sexagintasex, in persecutione Vuãdalica sub Hunnerico Rege Arriano:qui cum essent partim ecclesiarum Dei Epi,partim presbyteri & diaconi, associatis sibi turbis fideliũ populorũ,pro defensione Catholicę veritatis in horribilis eremi exiliũ trusi sunt:ex quib.plurimi,dũ crudeliter a Mauris ducerentur, hastiliũ cuspidib.ad currendũ impulsi,& lapidib.tũsi, alij ligatis pedib.velut cadauera per dura & aspera loca tracti,& singulis mẽbris discerpti,ad extremum varie excruciati,martyriũ celebrarũt. Erãt inter eos pręcipui Dñi sacerdotes Felix & Cyprianus episcopi. Celenæ in Pannonia S. Maximiliani[e] episcopi Laureacensis. Eboraci in Anglia S Vualfridi[f] Epi & Confessoris.Mediolani S. Monę[g] Epi,qui,cum de Epo eligendo ageretur, cęlesti lumine circumfusus,eo signo mirabiliter in Episcopũ est assumptus.Veronę S.Saluini[h] Epi. In Syria S.Eustachij[i] presbyteri, & confessoris.

OCTOBRIS 12.

a Vagrii,& soc.] Vet.manusc. ex quibus Galesin.qui addit Edistium,sed hic idem cum illo qui Rauennę passus est, vt inferius dicemus. In aliquib.codicibus in Syria hi passi leguntur.

b Edistij.] De eo Beda, Vsuard.& alij recentiores. Hieron. Rub.histo. Rauen. lib.2.passum hunc scribit in persecutione Diocletiani Imp.

c Domninæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio, vbi & eius passio describitur.

d Sanctorum confess.& mart.] De ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores, Græci autem in Menolog.

septimo idus Decembris, vbi & eorum cruciatus describunt, quos plenius prosecutus est Victor libro 2. de persecutione Vuandal. summatim autem constitutio Iusti. Imp. Cod. de Præfect. Præt. Africæ.

e Maximiliani Episcopi.] Huius res præclarissime gestas haberi in bibliotheca Tornacensi, testatur Molan. Plura de eodem Cuspinianus in Austria..

f Vualfridi Episcopi.] Beda de gest. Angl. lib. 3 cap. 28. lib. 4. c. 12. lib. 5. cap. 20. & in epitome de eodem agit, aitque obijsse diem anno Domini 731. Integra autem eius acta scripta sunt ab Heddio, Odone Fridegono, ac nouissime à Petro Bles. vt constat ex catalogo script. Britan. & ex Molano in annot. ad Vsuardum.

g Monæ Episcopi.] De quo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolanen. ex quibus Galesinius hac die.

h Siluini Episc.] De eodem tabulæ ecclesf. Veronens. Illust. & R.D. Aug. Valer. Episc. Veronens. Card. lib. de antiq monumen. Episc. Veronens. pag. 10. & 41.

i Eustachij.] Beda, Vsuar. Petrus in catal. lib. 11. nu. 283. & alij recentiores.

x F Tertio Idus Octob. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

Pud Troadem Asiæ minoris vrbē natalis S. Cardi [a] discipuli B. Pauli Apostoli. Cordubę in Hispania natalis SS. marty. Fausti, [b] Ianuarij, & Martialis, qui primo equulei pęna cruciati, deinde supercilijs rasis, dentib. euulsis, auribus quoq; & naribus præcisis, ignis passione martyrium consummarunt. Thessalonicæ S. Florentij [c] martyris, qui post varia tormēta igne combustus est. In Austria S. Colmanni [d] martyris. Apud Septam in Mauritania Tingitana passio SS. septem marty. ordinis Fratrum Minorum, Danielis, [e] Samuelis, Angeli, Domni, Leonis, Nicolai, & Hugolini, qui ob Euāgelij prædicationem, & Mahumeticæ sectæ cōfutationē, a Sarracenis cōtumelias, vincula, & flagella perpessi, demū capitib. abscissis, martyrij palmā adepti sunt. Antiochiæ S. Theophili [f] Epi, qui sextus post beatū Petrum Apostolū eiusdē ecclesiæ Pontificatū tenuit. Turonis S. Venantij [g] abbatis, & cōfessoris. Apud Sublacū in Latio S. Chelidoniæ [h] virginis.

OCTOBRIS. 13.

Arpi. a] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac ceteri Latinorum: Græci autem in Menologio ad viij. Kalend. Iunij agunt, traduntque vnum fuisse ex numero septuaginta duorū discipulorum. De eo Pau. 2. ad Timoth. c. 4. & Dionys. Areop. epist. 8. ad Demophil. si tamen vnum eundemque esse dixerimus. Hunc, de quo agimus, factum esse Episcopū Berœensem, auctor est Dorotheus in Synopsi. Græci agunt hac die in Menologio de alio Carpo, qui passus est cum Papila, Agathonica, & alijs, de quibus scribit Euseb. histo.

lib.

lib. 4. cap. 14. sed de his supra 13. Aprilis.

b Fausti & soc.] De his Vsuardus & Ado; Beda autem de Faustino, Marco, & Adria, Petrus in catal. de Fausto & soc. libro 9. c. 6. Ambrof. Moral. in appendice ad Eulog. de sanctis Cordubens. Vasaus in chron. & Flos sanct. Hispan. Habentur apud Sur. tom. 7. horum martyrum Acta satis fidelia ex Lucio Marin. de rebus Hispan. lib. 5. qui ea descripsit ex antiquis monumentis. Est de his vetus sacer hymnus in Breuiario Toletano, quo ipsorum Acta egregie canuntur. Plura de iisdem in Thesauro concion. tom. 2. die 28. Septembris.

c Florentii.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, eiusque certamen describunt.

d Colmani.] Habet eius Acta sapphico carmine scripta a Ioanne Stabio Sur. to. 5. De eo & Cuspien. in Austria. Patronus etenim Austriæ habitus est, passusque dicitur anno Domini 101.

e Danielis & soc.] Horum res gestas refert Antonin. in 3. par tit. 24. cap. 7. § 1. Sur. tom. 5. hac die, & nouissime chron. Franciscan. cumulate satis. Passi sunt anno Domini 1221. agiturque natalis dies eorum, auctoritate Leonis Decimi Romani Pontificis.

f Theophili Episcopi.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Agunt de ipso Euseb. in chron. & hist. lib. 4. cap. 19. Hieron. de script. Eccles. epist. 151. ad Algasiã q. 6. & in procem. super Matth. Niceph. hist. lib. 3. c. 25. & lib. 4. c. 9. & Niceph. Episcop. in chron. Extant huius diuinæ illæ lucubrationes ad Autolicum aduersus Gentiles conscriptæ.

g Venantii abb.] Vsuardus de eodẽ, & alii recentiores. Gesta eius describit Gregor. Turon. in vit. sanct. Patr. capit. 16. de glor. confess. c. 15. & hist. de gest. Franc. li. 10. c. 31. in Licinia Episcopo Turon.

h Chelidoniæ.] Huius venerabile corpus ex vetusta ecclesia in montibus Simbruinis posita translatum est in Basilicã S. Scholasticæ apud Sublacum, opera Illustriss. ac Reuerendiss. Marci Antonij Card. Columnæ, viri religiosissimi. Eius vitæ Acta in eiusdem S. Scholasticæ monasterio asseruari accepimus.

14 Pridie Idus Octobr. Luna. G ix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

Romæ via Aurelia natalis B. Callisti[a] Papę & mart. qui Alexandri Imper. iussu diutius fame in carcere cruciatus, & quotidie fustib. cæsus, tandẽ e fenestra domus, in qua custodiebatur, præcipitatus, atq; in puteũ[b] demersus, victoriæ triumphũ promeruit. Cæsareę in Palæstina S. Fortunatæ[c] virg. & mart. quæ in persecutione Diocletiani post equuleum, ignes, bestias, & alia tormenta superata, spiritum Deo reddidit: cuius corpus postea Neapolim in Campania delatum fuit. Itẽ SS. Carponii,[d] Euaristi, & Prisciani, fratrum eiusdem B. Fortunatæ; qui post eam gladio iugulati, pariter martyrii coronam perceperunt. Item Sanctorum Saturnini[e] & Lupi. Arimini Sancti Gaudentij[f] Episcopi & martyris. Tuderti sancti Fortunati[g] Episc. qui

(vt B. Greg. refert) in effugandis spiritibus immundis immensæ virtutis gratia emicuit. Herbipoli S. Burchardi [h] primi illius ciuitatis episc. Brugis Flandrorum S. Donatiani [i] Rhemensis Episcopi. Treuiris S. Rustici [k] episcopi. Eodem die depositio B. Dominici [l] Loricati. In Latio sancti Bernardi [m] confessoris.

OCTOBRIS 14.

Callisti Papæ. [a]] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorū. De eius successione Eusebius in chron. & hist. libr. 6. c. 15. Optat. contra Parmen. lib. 2. August. epist. 165. Niceph. Epist. in Chron. Niceph. Callist. lib 4. c. 19 Extant eius Acta apud Sur. ex manuscrip. edita to. 7. hac die Eadem Mombrit. to. 2. insunt tamen aliqua, quæ corrigantur. Cætera de ipso diximus in Annal. Eccles. Vetus extat Romæ memoria S. Callisti Papæ, quam instauratam à Gregorio Papa III. habes ex Anastas. Biblioth.

b In puteum demersus.] In puteum demergi consueuisse, qui sæuissime punirentur, ex Plautino pen. notat Cel. Rhodig. lect. antiq. lib. 10. cap. 5. Extat adhuc ipse puteus, in quem S. Callistus est demersus.

c Fortunatæ.] De qua tabul. ecclesiæ Neap. eius Acta ab eadem ecclesia accepimus; quibus tum ipsius, tum fratrum eius Carponi, Prisciani, & Euaristi res gestæ narrantur. Agitur ibi etiā de translatione eius Puteolos primum, inde Neapolim facta temporibus Constantini & Irenes Augustorum, cum Romanæ Ecclesiæ præesset Hadrianus. Porro eædem venerandæ reliquiæ nuper anno Domini 1561. tertio Nonas Martij repertæ sunt Neapoli in ecclesia S. Gaudiosi Episcopi, vbi hactenus asseruantur.

d Carponij & soc.] De his item agitur in ijsdem Actis S. Fortunatæ, quorū modo meminimus.

e Saturnini & Lupi.] Beda tantum de Lupo, sed in vet. manuscrip. de vtroque agitur; sic & recentiores etiam.

f Gaudentij Episc.] Eius Acta ex priscis monumentis accepta refert Petrus in catal. li. 9. cap. 63. Vixit temporibus Constantij Imperatoris Arriani, cuius iussu in damnationem vocis Consubstantialis coactum est conciliabulum Ariminense; cum eidem ciuitati idem Gaudentius tunc præesset Episcopus; qui pro viribus restitit eorumq; Acta, soluta iam Synodo rescidit, quam ob causam a Proconsulis militibus trucidatus est.

g Fortunati Episc.] De eodem hac die Vsuardus. De eo S. Greg. li. 1. dialog. cap. 10. Claruit temporibus Iustiniani Imper. cum Totila Rex Gothorum Italiam vastaret. Agitur Tuderti de Fortunato pridie Kal. Iulij, quo die ciuitatem Fortunati meritis a Gothis liberatam tradunt. De eius reliquiis translatis in Gallias tempore Othonis Imp. scribit Sigebert. in chro. anno Domini 969.

h Burchardi.] Eius res gestas ab Egiluuardo conscriptas retulit Sur. in to. 5. Plura de eodem in vita S. Bonifacii Episcopi Moguntini, Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 186. & lib. 4. cap. 184. Demochar. in tab. Episcoporū Herbipolens. Consecratus Eps a S. Zacharia Papa, sedit annis x1. Obijt anno Dom. 791.

i Donatiani episc.] Fuit hic secundus Rhemensis Episcopus, de quo plures tractatus habentur in ecclesia Brugensi, vt testatur Molanus, qui eosdem recenset in addit. ad Vsuardum, & in Indic. sanct. Belgij. De eius translatione ad Brugas habet Sur. tom. 5. hac die. Alius ab eo est ille Donatianus Episcopus Cabilonensis, qui interfuit Concilio Agrippinensi, habito post Consulatum Amantii & Albini, anno Domini 346. licet aliquis hos simul confundat.

K Rustici Episc.] In tabulis Rhemensibus, quas descripsit Democh. numeratur hic xii. eius sedis Episcopus: agit de eodem Molanus.

Domi-

l Dominici] Scripta sunt eius Acta à Petro Damiani: recenset eadem Lipom. to.8.& Sur.tom.5. Floruit circa annum Domini millesimum quinquagesimum.

m Bernardi.] Legimus eius res gestas manuscriptas Arpino Romam missas.

15 Idibus Octobris. Luna. A viij

a b c d e f g h i K l m n p q r s

23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

t u A B C D E f F G H M N P

11 12 13 14 15 16 17 18 17 18 19 20 21 22

ROmæ via Aurelia S.Fortunati[a] mart. Apud Coloniam Agrippinam natalis SS.mart.[b] trecentorũ Mart.qui in persecutione Maximiani cursum sui agonis compleuerunt. Carthagine S.Agilei[c] mart. in cuius die natalis S.Aug. de eo ad populum tractatum habuit. In Prussia S. Brunonis[d] Episcopi Ruthenorum & mart. qui Euangelium in ea regione prædicans, ab impijs tentus, manibus pedibusque præcisis, capite truncatus est. Lugduni S.Antiochi[e] Episcopi, qui strenue administrato pontificii culmine, ad quod assumptus fuerat, regnum cæleste adeptus est. Treuiris S.Seueri[f] Episcopi & conf. Argentorati S.Aureliæ[g] virg. Cracouiæ S.Heduuigis[h] Ducissę Poloniæ, quę pauperum obsequio dedita, etiam miraculis claruit: quam & Clemens Papa Quartus numero Sanctorum adscripsit. In Germania S.Theclę[i] Abbatissę.

OCTOBRIS. 15.

FOrtunati.a] De eodẽ Vsuard. Ado, consentiuntq; vet. manuscr. atque recentiores.

b Trecentorũ mar.] De his item Beda, Vsuard. Ado, & alij, licet in eorum numero ab inuicem dissentiant. Agit de ijsdem martyribus Gregorius Turon. de glor. martyrum. cap. 62.

c Agilei.] Possidius in Indic. c.9. meminit de tractatu S.Augustini habito in natali die S.Agilei. De Basilica sub nomine S.Agilei est clara memoria in vita S. Fulgentij Episcopi Rusp. apud Sur. tom. 1. S. Gregorius Papa dono accepit huius martyris sacras reliquias a Dñico Episcopo Carthaginensi. Extat de his epistola eiusdẽ S.Gregorij in regist. lib. 10. epist. 1.

d Brunonis episcopi.] De quo Marian. Scot in chron. anno Domini 1008. Siger. autem 109. Vsperg. 1008. Albert. Crantz. in Metrop. Sax. lib.4. c.3. & hist. Sax. lib.4 c.28. Trithem. de viris illustribus ord. S. Bened. lib.4. c.116. & alij.

e Antiochi Episc.] Vsuard. Ado, & alii hac die: ponitur decimussextus, vel decimusseptimus ecclesiæ Lugdunensis Episcopus, secundum diuersas tabulas, quas descripsit Demochar. lib. de sacrif. Missæ. Plura de eodem leguntur in Actis S. Iusti Episc. Lugdunensis, apud Sur. to. 5. & Pet. in catalogo lib.9. cap.68.

f Seueri Episc.] adnumeratur in tab. Episc. Treuir. xxix. eius sedis Episcopus Plura de eo Constantius in vita S. Germani Episcopi Antis. lib.2. cap.2. Beda de gest. Anglor. ca.1. & Acta. S.Lupi Trecensis Episcopi in fine. Claruit temp. Honorij & Valentiniani Imp.

g Aureliæ.] Tabulæ ecclesiæ Argentinen. ex quibus hac die Molan. & Galesin.

He-

h Heduuigis.] Huius res præclare gestæ extant descriptæ apud Sur.to.5.Chromer.lib.7. & alios. Migrauit ex hac vita anno a Christo Domino 1243. & relata est inter Sanctos anno 1267. translatum est autem corpus eius anno sequenti.

i Theclæ.] Habetur mentio de eadem in Actis S. Bonifacii Episc Moguntini apud Sur.tom.3.die 5.Iunii,& Trithe. de vir.illustr.ord.S.Benedicti lib.3.c 172.

vij B Decimoseptimo Kal. Nouemb. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s		
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P					
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23					

IN Africa SS.Mart. [a] ducentorum septuaginta pariter coronatorum. Ibidem SS.Martiniani & Saturiani, cũ duobus eorum fratribus: qui tempore Vuandelicæ persecutionis sub Geiserico Rege Arriano, cũ essent serui cuiusdam Vuandali, a S. Maxima virgine, eorum conserua ad Christi fidem conuersi, pro constantia fidei Catholicę primum nodosis fustibus cæsi sunt,& vsque ad ossa laniati: sed cum multo tempore talia paterentur,& sequenti die nihilominus semper incolumes redderentur, exilio tandem relegantur: vbi cum multos barbarorum ad fidem Christi conuertissent, & a Romano [b] Pontifice presbyterũ, aliosque ministros, qui eos baptizarent, obtinuissent, nouissime vinctis pedibus post terga currentiũ quadrigarũ, inter spinosa loca siluarũ iussi sũt pariter interire: Maxima vero post multos superatos agones diuinitus liberata, in monasterio multarũ virginũ mater Sãcto fine quieuit. Itẽ SS.Saturnini, [c] Nerei,& aliorũ trecẽtorũ sexagintaquinque mart. Coloniæ S. Eliphij [d] mart. sub Iuliano Apostata: Item S. Bercharij [e] abbatis,& mart. In territorio Bituricensi S.Ambrosij [f] episcop. Caturcensis. Moguntiæ S. Lulli [g] episcopi & confessoris. Treuiris S.Florentini [h] episcopi. Apud Arbonam in Germania S. Galli [i] abbatis, discipuli B.Columbani.

OCTOBRIS 16.

DVcentorum septuaginta.a] De his hac die Vsuardus, Ado, & alii, Beda autem die sequenti. Agit de his Victor lib. 1. de persec. Vuandalica, ex quo cæteri accepisse noscuntur.

b A Romano Pontifice.] Rem gestam exacte pluribusque describit Victor li. 1. de persec. Vuandal. Ex his, aliisque certissimis testimoniis tum eiusdem Victoris, tum aliorum, certa explorataq; redditur vera sinceraq; Africanæ ecclesiæ cum Romana communicatio: vt scias falsam esse & adulterinam epistolam illam, quæ fertur nomine Bonifacij Secundi Romani Pontific. ad Eulalium Episcopum Alexãdrinum, quæ edita habetur to.2. Conc. recentioris edit. qua dicitur, à temporibus

Boni-

Bonifacii, & Celestini Rom. Pont. Africanā ecclesiā opera Aurelij episc. Carthaginēsis schismate diuisam esse ab ecclesia Romana, nec vlterius illi cōcæsse vsq; ad tēpora Bonifacij Papæ Secundi, quū Eulalius Episcopus Carthaginensis pro ineūda cōcordia & recuperā da Romanæ Ecclesiæ cōmunione libellū supplicē prædicto Bonifacio obtulerit, ac sic ad cōmunionē redierit. Intercurrunt à Bonifacij primi tēporibus, quando conflatum dicitur schisma, vsque ad Bonifacium Secūdum, centum anni atque amplius, quo temporis spatio ex prædictarum litterarum sententia Africana ecclesia in schismate fuisse dicitur. Si hæc vera sunt, certe quidem expungēdi essent ex albo sanctorum, quotquot martyres & confessores illo ipso tempore in Africana ecclesia sunt coronati martyrio, vel egregiæ sanctitatis meritis claruere: quos ipsos Sancta Romana Ecclesia in suo Martyrologio vel inter martyres numerauit, vel inter confessores adscripsit; cū exploratissimū sit mille sententijs Cypriani, Augustini, & aliorum omnium sanctorum Patrum, extra Ecclesiæ vnitatē nec posse esse martyrium, nec aliquam sanctitatem. Quin amplius ex collegis Aurelij, qui ea epistola in crimen vocantur, inter alios fuisse constat ipsum Patrem sanctissimū Augustinum, Catholicæ Ecclesiæ iubar fulgentissimum; qui vt eadem caligine schismatis obscuratus, e classe S. E. Doctorum, e numero sanctorum, needum ex Martyrologio, sed & e sacro Romanæ Ecclesiæ Kalendario (si illæ vera sunt litteræ) delendus esset: nā post prædictum Aurelium, intra præfatum temporis spatium ipsum decessisse, certissimum est. Quid numerem Fulgentios, Eugenios, & fere alios innumeros clarissimos sanctitate & doctrina viros, eadē cū prædictis sorte censendos? Ecce in quod discrimē vnus Isidorus Mercator, illarum epistolarum collector, res nostras adduxit: vt ea ex parte periclitari videatur Ecclesia, si quæ ipse collegit, vel potius effinxit, firma certaque esse dixerimus. Testimonium illi perhibeo (vtar verbis Apostoli) quod zelum habuit, sed non secundum sciētiam; vt quia sibi visa est paulo ardentior altercatio Aurelij Episcopi Carthaginensis, Augustini, & aliorum Africanorum Episcoporum cum Bonifacio & Cælestino Romanis Pontificibus in causa Apiarij presbyteri; ea epistola nomine Bonifacij conficta, sarciendum, quod scissum putabat, existimarit. Facessant hæc: non innititur, vel fulcitur paleis Dei ecclesia, quæ est columna & firmamentum veritatis. Sed detegamus technam, & aperiamus imposturam, vt omni ex parte sit Catholicæ veritati consultum. Primum itaque omnium nosse debemus, quod etsi inter Episcopos Africanos & prædictos Romanos Pontifices Bonifacium & Celestinum ea est exorta contētio: non tamen eo progressa est, vt rupta Catholica vnitate, factum sit schisma: nam vltimæ litteræ Africanorum Episcoporum in ea causa ad Celestinum cōscriptæ, quæ recitantur in Concilio Africano cap. 105. hæc mutuæ communionis verba habent in fine posita: Dominus noster sanctitatem vestram a uo longiore orantem pro nobis custodiat, domine frater. Hæc ibi. Erant hæc in scribendo mutuæ pacis atque concordiæ symbola, quæ ponebantur in Formatis atque communicatorijs litteris: quæ nequaquā dari consueuerant ad schismaticos, sed tantum ad Catholicos, vt scribit August. ad Glorium epist. 162. & ad Eleusium epistol. 163. Rursus etiam quod spectat ad ipsum Aurelium Carthaginensem Episcopum, qui, vt auctor schismatis, ea damnatur epistola; satis sit in testimonium veritatis adducere sanctum Prosperum Aquitanum, virum illorum temporum eruditum & sanctum, qui in lib. de promis. & prædict. cap. 38. occasione quadam prædictum Aureliū nominans, eiusmodi ornat elogio: Pater, & dignæ memoriæ nominandus Antistes, Aurelius, cælestis iam patriæ ciuis, &c. Hæc illæ digna quidē, quæ non schismatico, sed homini qui in pace & communione Catholica & magna opinione sanctitatis diē clauserit, tribuantur. De Augustino collega Aurelij audiamus eiusdem Cælestini Papæ testimonium, qui scribens ad

Episco-

Episcopos Galliæ, hæc de ipso c.2. Augustinum, sanctæ recordationis virum, pro vita sua atque meritis in nostra communione semper habuimus, nec vnquã hũc sinistræ suspicionis saltem rumor aspersit, &c. Rursus etiam Capreolũ Episcop. Carthaginensem successorem Aurelij per litteras atque legatos communicasse, certum est SS. œcumenico Ephesino Concil. cuius legatio honorificentissime est suscepta, & Cyrilli Episcopi Alexandrini Apostolicæ sedis legati præconijs commendata, vt ex Actis eiusdem Synodi recitat Vincen. Lerinen. aduers. hæres. cap. 42. & 43. De ceteris successoribus Africanis Episcopis, eorumque vsu, consuetudine, & communicatione cum Romanis Pontificibus, qui postea successerunt, certa indubitataq; sunt testimonia. Ad ipsos enim de nonnullis rebus dubijs consulẽtes S. Leo Papa scripsit egregiam epistolam decretalem 85. Tempore item Hilarij Papæ, successoris Leonis, reperiuntur Episcopi Africani interfuisse Romano Cõcilio. Quid etiã memorem de communione Symmachi Papæ cum Africanis Episcopis, cum omnes in Sardiniam insulam à Trasamundo Arriano Rege relegatos idem Pontifex pauerit, atque vestierit? Et (vt multa præteream) illis ipsis temporibus quibus eandem Africanam ecclesiam dira Arrianorum Vuãdalorũ persecutio perurgebat, inde ea missa est legatio ad Rom. Pontificem, de qua hic mentio habetur in Martyrologio. Acturis insuper in publico conuentu Africanis episcopis Orthodoxis cum Arrianis, vide quale testimonium corã ipsis S. Eugenius Carthaginensis episcopus de Ecclesia Romana protulerit: Scribam, inquit, & ego fratribus meis, vt veniãt episcopi mei, qui vobis nobiscum communem fidem nostram valeant demonstrare, & præcipue Ecclesia Romana, quæ est caput omnium ecclesiarum. Hæc S. Eugenius apud eundem Vict. lib. 2. de persec. Vuand. Nec prætermittam, apud eũdem auctorem lib. 1. legi, quod ipsi Arriani Africanos Catholicos appellabãt Romanos, non alia de caussa, quam ex communione cum Romana Ecclesia. vnde vnus ex illis, Iocundus nomine, hæc ad Theodoricum Regis filium: Poterit, inquit, cum diuersis afflictionibus interficere: nã si gladio peremeris, incipiẽt Romani martyrem prædicare. Hæc ille. Porro non tantum Arriani, qui erãt in Africa, ipsos Orthodoxos, ne Catholicos dicerent, Romanos appellabant, sed & vbique gentium. vnde Greg. Turon. de glo. mart. cap. 25. cum agit de Arriano principe: Cogitauit, inquit, intra se dicẽs: quia ingenium est Romanorum (Romanos enim vocitãt homines nostræ religionis) vt ita accidat, & non sit virtus Dei, &c. Idem ca. 79. de Arrianis qui erãt in Gallijs: Quid putatis (dicebat vnus ex illis) quod nunc isti Romani dicant? &c. Et cap. 30. Si inquit, consenseris dictis meis, exercemus hodie cachinnũ de hoc Romanorum presbytero, &c. hoc est, Catholico sacerdote. Sunt de his & alia testimonia, vt non mireris, si recentiores hæretici Catholicos homines Papistas dicant, cum Arriani eodem ratione Romanos consueuerint Catholicos appellare: sed certe nullo sublimiori gloriæ titulo exornare, nec certius eos esse catholicos demonstrare potuissent, quam eos nuncupare Romanos, atque Papistas: nã (vt constat ex Optato aduersus Parmenianum, ex Cypriano de vnit. Ecclesiæ, & alijs tam Latinis, quã Græcis sanctis Patribus, nullo certiori signo, quam ex cõmunione cum Romano Pontifice, qui sit Catholicus verus, possit agnosci. Sint igitur nobis viuentibus hæc semper præconia laudum, & post mortem tituli sepulchrales, vt Romani sic semper dicamur, atq; Papistæ. Sane quidẽ & ipsi Imperatores in suis litteris, honoris caussa, Catholicam fidem religionem Romanã appellant. vnde Theodosius Imper. in epistol. ad Acacium Episcopum Berœensem: Vosq; probatos Romanæ religionis sacerdotes esse, manifesto argumento declarate. Extat ea epistola in Actis Concil. Ephes. edit. Pelt. tom. 5. cap. 10. Sed vt eo, vnde digressa est, oratio reuertatur: ipsas iam confictas nomine Bonifacii Papæ litteras attendemus. Inscriptæ in primis habentur ad Eulalium episcopum Ale-

Alexandrinum, sane quidem non tantum predicti Bonifacii Papę temporibus nullus eius nominis in Alexandrina ecclesia sedisse reperitur (sedit namque eo tempore Timotheus, eius nominis tertius, idemque hæreticus) sed nec prioribus, vel posterioribus temporibus aliquis eius sedis Episcopus nominatus reperitur Eulalius ab his qui scripserunt catalogum Episcoporum Alexandrinorum. Quod insuper in eadem epistola mentio habetur de altero Eulalio tunc Episcopo Carthaginensi, qui libellum pro communione adipiscenda Bonifacio dicitur obtulisse: ignorauit, qui illa finxit, res illorum temporum gestas in Africa: quando regnante Gilimere Rege Arriano nullus erat relictus in Africa Orthodoxus Antistes; qui antea fuerant exturbati, nec eo sunt amplius reuersi, donec, capto Gilimere, Iustinianus Imper. debellata Africa, pulsis Arrianis, omnes ecclesias restituit Orthodoxis. Ecce ex prædictis omnibus litterarum illarum imposturam, & merces Mercatoris agnoscis, & quauis luce clariorem testatam habes communionem Africanæ ecclesiæ cum Romana nunquam interruptam, vel intercisam, sed semper integram perseuerantem. Conati hæc pluribus sumus, quam instituti ratio postulare videretur, sed necessario tamen, vt integritati Romani Martyrologij aduersus qualscumque calumnias obtrectantium hæreticorum possit esse consultum.

c Saturnini, & soc.] De his vet. manuscripta, in quorum aliquibus Saturnino additur nomen presbyteri. Quando passi sint, non inuenimus, dicere necatos esse in persecutione Vuandalica diuinare est, cum nullius auctoritate probetur.

d Eliphij.] Beda, Ado, & alij hac die. Descripsit eius Acta ex priscis monumentis Rupertus abbas Tuitiensis, quæ retulit Sur. in tom. 5. de Iuliano, dum esset in Gallijs cum exercitu, duo sunt tempora consideranda: prius, cum se non tantum Christianum esse (vt scribit Ammianus Marcellinus) sacros Christianorum conuentus adiens, profitebatur, sed (vt scribit S. Hilarius contra Constantium) Catholicis aduersus Arrianos fauebat: posterius autem tempus, quando ab exercitu acclamatus Imperator, exuens hypocrisim, palam Deos Gentilium coluit, vt ipse testatur in epistola 39. ad Maximum philosophum, quam tunc scripsit, cũ adhuc esset in Galliis, quæ inter alia hęc habet in fine: Deos publice & palam colimus, & totus meus exercitus pietatem amat. nos aperte boues immolamus, Dijs gratias agimus multis hecatombis: me iubent dij pie ac caste, quoad potero, viuere: ego vero studeo eis placere, & quidē libenti animo: magnos fructus laborum pollicentur, nisi segniter agamus. Hæc impius Apostata. Inde autem recedens, Galliarum nobilissimam præfecturam legauit Sallustio, vt idem Ammianus testatur, qui quidē de Christianis sæuissimas habuit quæstiones. De eodem Eliphio mentio habetur in vita S. Annonis Episcopi Colonien. lib. 2. c. 18. apud Sur tom. 6. die 4. Decembris.

e Bercharij abb.] De cuius natali die & martyrio accepto scribit Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 109. Vincent. lib. 24. c. 114. & 115. ex quo Sur. to. 5 quē claruisse tradunt anno Domini 660. De eodem Sigebert. in chron. scribit hæc verba anno 661. Bercharius quoque martyr, qui fuit abbas primus Altiuilarensis, &c. Ne quis autem similitudine nominis, ordinis, tituli, & ministerij decipiatur; scire debet, fuisse & Bertharium abbatem Cassinensem æque martyrem, necatum a Sarracenis ante altare S. Martini in cœnobio Cassinensi, anno Domini 884. vt scribit Leo Ostiens. in chron. Cassin. lib. 1. capit. 35. 46. & 47. Petrus diac. lib. de vir. illustr. mon. Cassin. cap. 12. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 321.

f Ambrosii Episc. Caturc.] De eodem hac die Vsuardus, consentiuntque manuscripta.

g Lulli Episc.] Huius Acta ex Breuiario Moguntino descripsit Sur. tom. 5. Plura etiam habentur in vita S. Bonifacii Episcopi Mogunt. in Actis S. Burchardi, in epistola Zachariæ Papæ ad Bonifac. De eodem meminerunt Carolus Magnus

Imper.

Imper. in diplomate priuilegij ecclesiæ Bremensis apud Crant.in Saxon. libro 2. cap.15. Vincentius lib.23.cap.137.nouissime Trithem.de vir.illustr.ord. S. Benedicti lib.3.cap.193. & lib.4.cap.78. Migrauit ex hac vita anno Domini 787. cũ sedisset annos 32.creatus est enim episcopus(vt scribit Marian.Scot.)anno Domini 755.

h Florentini episc.] Fuit hic vicesimustertius eius sedis episcopus, successitque S.Seuerino,vt docent tabulæ eius ecclesiæ,quas descripsit Demochares.

i Galli abb] De eodem hac die Vsuardus, Ado, & alii recentiores. Scripsit huius res gestas (vt auctor est Sigebert. de vir. illustr. capit.71.) Vualfridus Strabo: extant apud Sur. tomo. 5. Migrauit ex hac vita anno Domini 640. De eodem Trithemius de viris illustr. ordinis sancti Benedicti libro 3. cap.76. & alij plures.

vj C Sextodecimo Kal. Nouembr. Luna. 17

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	23	24			

Ntiochiæ natalis S. Heronis [a] discipuli beati Ignatij, qui post eum factus Episcopus.viam magistri pius imitator secutus,pro commẽdato sibi grege amator Christi occubuit . Eodem die passio sanctorum Victoris, [b] Alexandri,& Mariani. In Perside S. Mameltæ [c] martyris, quæ a cultu idolorum ad fidem angelico monitu conuersa, a Gentilibus lapidata est,& in profundum lacum demersa.Constantinopoli S. Andreæ [d] Cretensis monachi,qui ob cultum sacrarum imaginum sub Constãtino Copronymo sæpius verberatus,tandem amputato altero pede,reddidit spiritum.Arausicæ in Gallia S. Florẽtini [e] Episcopi,qui multis clarus virtutibus quieuit in pace. Capuæ S. Victoris Episcopi,eruditione,& sanctitate conspicui.

OCTOBRIS 17.

Eronis.[a]] Agunt de eodẽ Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Ad hunc extat Sancti Ignatii epistol.13. Meminit eiusdem Euseb.in chron. & histor.lib.3.c.30.Nicephorus Episcop. in chronic. Niceph. Callist. histor. libro 3. capit. 15. Legi eiusdem Heronis ad Sanctum Ignatium iam martyrio coronatum piam valde interpellationem,quam ex Vaticana bibliotheca fideliter exscriptam retulimus in Annal.Ecclesiast.

b Victoris & soc.] Petrus in catal. lib. 11.vet.manuscript.[& alii recentiores de iisdem hac die.

c Mameltæ.] Græci autem de Mamelta agunt in dicto Menologio ad tertium Nonas Octobris, vbi & eius res gestas paucis describunt, prout hic etiam enarrantur.

d Andreæ Cretensis.] De eodem hac die Græci agunt in Menologio. Eius facta

eta egregia eddidit Metaphrastes, ex quo Lipom.to.6.& Sur. to.5. De eo præterea Zonaras tom.3. Annal. histor. miscel. ex Theophane, & Cedren. in comp. anno vigesimoprimo Cōstantini Copronymi. Hic Andreas licet Cretensis dictus sit, longe tamen diuersus ab illo est, qui celebris est inter Græcos scriptores Ecclesiasticos, cuius celebritas agitur in Menologio quarto Nonas Iulij.

e Florentiui episc.] De eo etiā Vsuardus, Ado, & alii recentiores; consentiuntq; manuscripta. Numeratur vigesimus tertius eius ciuitatis eps in tabu. Demochar. p̄decessor S. Agritii, qui interfuit Concilio Arelatensi secundo. Porro hac item die in Ciuitate Castellana apud Veientes agitur solemnitas S.Florentii mart. vbi etiā eius sacræ reliquiæ asseruantur.

f Victoris episcopi.] Beda de ratione temp.c.49. appellat hūc sanctissimum & doctissimum virum; eiusdem meminit Addo in chron.ann. 527 & Marian. Scot. anno 560. Vixit temporibus Iustiniani Imp. confutauitq; Paschalem cyclum Victorij seu Victorini Aquitani, vt idem Beda testatur: ex quib. omnibus errare conuincitur Trithem. qui eum vixisse scribit ann.480. sub Zenone Imperatore. Errat & Sigebert. qui de vir.illust.c. 20. ipsum Victorinum Aquitanū, iubente Honorio Papa, scripsisse testatur: nam iubēte Hilario Papa scripsit, vt tradit Gennadius de vir.illust.c.88. Victoris Capuani Cyclus receptus ac cōprobatus fuit in quarta Synodo Aurelianēsi canon. primo & secundo. Extat eiusdē Victoris præfatio in consonantiam Euang. Tatiani Alexandrini.

18 Quintodecimo Kal. Nouemb. Luna. D v

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

Natalis B.Lucæ [a] Euangelistę, qui multa passus pro Christi nomine, Spiritu sancto plenus obijt in Bithynia: cuius ossa Constantinopolim trāslata sunt, & inde Pataujum delata: Antiochiæ S. Asclepiadis [b] episc. qui vnus fuit ex præclaro martyrum numero, qui sub Macrino gloriose passi sunt. In territorio Beloacensi S. Iusti [c] mart. qui adhuc puer in p̄secutione Diocletiani sub Rictiouaro Præside cæsus est. Neocæsareæ in Ponto S. Athenodori [d] episc. fratris S. Gregorij Thaumaturgi; qui doctrina clarus, in persecutione Aureliani martyriū consummauit. In Mesopotamia ad ripam Euphratis S. Iuliani [e] eremitæ. Romæ sanctæ Tryphoniæ, [f] vxoris quondam Decij Cæsaris, quæ in crypta iuxta sanctum Hippolytum sepulta est.

OCTOBRIS 18.

Vcæ.a] De eodem Beda, ac ceteri Latinorum, nec nō & Græci hac die. Meminit Lucæ Paulus ad Colos.cap.4. ad Tim.2. cap 4. & ad Philem. Licet autem aliqui dixerint hūc eundem esse cum Lucio, de quo Paul. ad Rom. cap.16. tamen Origenes, cuem secuti sunt plurimi, diuersum esse putat,

O o idque

idque Græci in Menologio x. Kal. Maij expresse profitentur. De Luca Euangelista Euseb. hist. lib. 3. cap. 4. & 18. Hieron. de script. Eccles. Auctor, qui dicitur Isidorus, de vit. & obit. sanct. c. 84. & alii omnes, qui in eius Euangelium scripsere cōmentarios, Auctor est S. Epiphan. hæres. 51. fuisse Lucā vnum ex septuagintaduo bus discipulis, prædicasseque Euangeliū in Galliis, Italia, Dalmatia, ac Macedonia. An autem martyrio fuerit coronatus, dubium relictum videtur, eo quod S. Hieronymus scribens eum vixisse annos octogintaquatuor, de martyrio nihil dicat; quod idem qui sup. apud Isidorū, & Græci in Menologio, ea ætate obdormisse in Domino profitentur; id ipsum etiam Metaphrastes in sermone de S. Luca. At Gregorius Nazianzenus, in oratione prima in Iulianum, inter martyres eū recensuisse videtur, cum in Iulianum his verbis inuehitur: Nō victimas pro Christo cæsas veritus es, non magnos pugiles extimuisti? Ioannem illum, Petrum, Paulum, Iacobum, Stephanum, Lucam, Andream, Theclam, &c. Ex Græcorum historicis Nicephorus id expresse profitetur, qui & genus martyrij describit li. 2. cap. 43. & Glycas lib. 3. Annal. Latinorū autem Patrum S. Paulinus Nolanus ad Seuerum epist. 12. his versibus.

Hic Pater Andreas, & magno nomine Lucas,
Martyr, & illustris sanguine Nazarius.

Itemq; S. Gaudentius Eps Brixianus in serm. habito in dedic. Eccles. hæc ait: Horum quatuor habemus in præsenti reliquias, qui regnum Dei, & iustitiam prædicantes, ab incredulis, & iniquis occisi, Deo semper viuere operationum suarū virtutibus, demonstrantur: Ioannes in Sebaste prouinciæ Palęstinæ, Thomas apud Indos, Andreas, & Lucas apud Patras Achaiæ ciuitatem consummati referuntur. Hæc Gaudentius. De eius reliquiarum translatione superius actū est. Extant de eo varii sermones, Metaphrastis, & Petri Damiani apud Sur. tom. 5. Alium habemus manuscrip. S. Berthari abbatis. incipit: Cum in diuinis, &c.

b Asclepiadis.] De quo Beda, Vsuard. Ado, & alij. Euseb. in chron. cum ipsum refert sub Antonino Caracalla, eiusque successorem Philetum sub Macrino Imperatore ad ea vsque tempora peruenisse demonstrat; idem in histor. Ecclesiast. lib. 6. cap. 10. & 15. De eodem agit Hieronym. de script. Eccles. cap. 38. in Clemēte Alexandrino, vbi meminit de epistola S. Alexandri Episcopi Hierosolymorum de ordinatione Asclepiadis confessoris; cum eam sedem accepisset. Nicephorus item lib. 4. capit. 19. & lib. 5. cap. 10. & 26. Ex quibus omnibus manifesti erroris arguuntur Vsuardus, Ado, & alii eos secuti, qui cum in persecutione Decii passum dicunt.

c Iusti.] De eodem agunt hac die Vsuard. & alij recentiores. Alii hunc Iustinum appellant, cuius Acta rhythmo conscripta extant apud Bedam tomo 3. Petrus in catalog. lib. 9. cap. 30. eadem descripsit, & Mombrit. tom. 2. & Surius tom. 5. hac die.

d Athenodori Episc.] Duo penes Gręcos eiusdem nominis repetiuntur martyres, quorum alterum vij. Idus Nouembris, alterum vero ad septimum Idus Decembris celebrāt. Hic autem, de quo agimus, non sub Decio, vel Valeriano, (vt in quibusdā codicibus mendose legitur) sed sub Aureliano passus est: ad ea enim vsque tempora eum peruenisse constat; nam reperitur interfuisse Concilio Antiocheno aduersus Paulum Samosatensem temporibus eiusdem Aureliani Imperat. habito, vt constat ex Euseb. histor. lib. 7. capit. 22. qui & de eodem supra libro 6. capit. 17. Hieron. de script. Eccles. in Theodoro, qui & Gregorius Thaumaturgus dictus est, Niceph. lib. 5. cap. 20. Suida in Origene, & alijs. Ille alter Athenodorus fuit ex Mesopotamia Syrię, passusq; est temporibus Diocletiani sub Eleusio Præside, vt cōstat ex eorum Menologio.

e Iuliani.] Agunt de codē hac die Græci in Menologio.

f Tryphoniæ.] De eadem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores, iidemque ex actis sancti Laurentii. Cum autem.

autem hæc dicatur vxor Decij; potius filii, qui cum patre imperauit, quam maioris Decij coniugem puto; nam Decij patris vxor Herennia Salluſtia dicta eſt; niſi dixerimus, plures illum habuiſſe vxores.

19 Quartodecimo Kal. Nouembr. Luna. E iiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

ROmæ natalis SS. mart. Ptolemæi,[a] & Lucij, ſub M. Antonino: quorum prior (vt ſcribit Iuſtinus martyr) cum impudicam mulierem ad fidem Chriſti conuertiſſet, & caſtitatẽ colere docuiſſet, ab impuro viro ad Præfectum Vrbicium accuſatus, multo tempore ſqualore carceris maceratus eſt, & ad vltimum cum de Chriſti magiſterio publica confeſſione teſtaretur, iuſsus eſt duci ad mortem. Lucius quoque cum Vrbicij ſententiam improbaret, & ſe Chriſtianũ libere fateretur, ſimilem ſententiam excepit: quibus & alius tertius adiunctus eſt, qui etiam eodem ſupplicio damnatus fuit. Antiochiæ SS. mart. Beronici,[b] Pelagiæ virginis, & aliorum quadragintanouem. In Aegypto S. Vari[c] militis, qui ſub Maximino Imp. dum ſanctos ſeptem[d] monachos in carcere detentos viſitaret, atque reficeret, vno ex ipſis defuncto, in eius locum ſubrogari voluit, & cum illis ſęuiſsima paſſus, martyrij palmam adeptus eſt. Ebroicis S. Aquilini[e] epiſcopi, & confeſſoris. In territorio Aurelianenſi depoſitio S. Verani[f] epiſcopi. Apud Salernum ſancti Euſterij[g] epiſcopi. In Hibernia ſancti Ethbini[h] abbatis. Oxonij in Anglia ſanctæ Fredeſuuinda[i] virginis.

OCTOBRIS. 19.

PTolemæi, & Lucij. a] De his hac die Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores: qui dum habẽt eos paſſos eſſe Alexandriæ, errare noſcuntur: nam ſanctus Iuſtinus martyr, qui in oratione ad Senatum Romanum eorum martyrium narrat, eoſdem Romæ martyrio coronatos eſſe demonſtrat. De his item Euſeb. lib. 4. c. 16. Nicephor. lib. 3. c. 33. ac cæteri omnes ex eiuſdem Iuſtini auctoritate. Fuit & alius Ptolemæus diſcipulus ſancti Petri, idemque martyr: qui ordinatus Epiſcopus ab eodẽ Petro, in Tuſciam miſſus eſt prædicare Euangelium; qui & martyrio coronatus eſt 9. Kalen. Septembris, vt eius Acta declarant, quæ accepimus ab eccleſia Nepeſina, quibus etiam complures adſtipulantur auctores.

b Beronici, & ſoc.] De his item Beda, Vſuardus, Ado, & alii. Licet Beda hic agens de Pelagia, confundat cum illa pœnitente, de qua ſupra die 8. huius.

c Vari.] Agunt de eodem etiam Græ-

ci hac die in Menologio. Eius tamen martyrij Acta descripta a Metaphraste retulit Lipom. in tomo sexto, & Sur. tomo 5.

d Septem monachos.] Complures monachos sub Maximino martyrio coronatos esse, non tantum ex Martyrologiis, & Menolog. expressum habes, sed apud Eusebium hist. libr. 8. Porro ipsum monachorum institutum non recens, sed ab initio nascentis Ecclesiæ viguisse, ex his quæ scribit Philo de Essæis, & quæ habet Dionys. Areop. & alij, facile colliges. licet nomen ipsum nō adeo vetus fuerit; vnde Augustinus in Ioan. tract. 97. sic ait: Monasteria & xenodochia postea sunt appellata nouis nominibus: res autem ipsæ ante sua nomina erant.

e Aquilini episcopi.] De quo Beda, & alij eum secuti. Res ab eo gestas conscriptas ad S. Audoenum Episcopum recitat Sur. to. 5. Sedit annis 24. Claruit temporibus Clodouei Regis Francorum, ac filiorum eius.

f Verani episcopi.] Licet hic ponatur in territorio Aurelianensi: tamen cum in tabulis episcoporum Aurelianensium nullus eius nominis reperiatur scriptus episcopus, suspicor interim, hunc illum esse Veranum fama celebrem episcopum Cabilonensem, cuius meminit Gregorius Turon. hist. Franc. lib. 3. c. 31. & lib. 9. cap. 4. vbi hæc de ipso: Erat enim eo tempore ipse Pontifex magnis virtutibus preditus: ita vt plerumque infirmis signum Crucis imponens, statim sanitatem, tribuente Domino, restitueret. Hæc Greg. Claruit temporibus Childeberti Regis Francor. circa annum Domini 580. Fuit eiusdem nominis episcopus Lugdunensis, de quo inferius ad tertium Idus Nouembris. Fuit præterea alius S. Veranus episcopus Venciensis ex monacho Lerinensi, discipulus S. Hilarij Arelatensis episcopi: quieuisse ponitur in Domino quarto Idus Septembris. Fuit insuper alius S. Veranus episcopus Cauillicensis, qui vt patronus eiusdem ecclesiæ religiose colitur. subscriptus reperitur Veranus Cauillicensis secundo Concilio Matisconensi, quod celebratum est anno Domini 588.

g Eusterij episcopi.] Tab. ecclesiæ Salernitanæ, ac vet. monumenta eiusdem Romam allata vidimus, nec nō eiusdem ecclesiæ Breuiarium. Recōditum est eius corpus in ecclesia cathedrali in crypta inferiori, sub altaris Confessione, vbi & posita sunt aliorum sanctorum episcoporū eiusdem ciuitatis veneranda corpora, vt Bonosij episcopi, cuius dies natalis illic agitur 13. Maij, Gramatij episcopi, de quo 11. Octobris, Valentiniani episcopi, quem celebrant 3. Nouembris, itemque Veri & Eustertii episcoporum, de quibus inferius agitur. Asseruantur ibidem aliorum sanctorum confessorū corpora, vt Elpidij, Cionij, & Elpigij, quorum celebritas agitur 24. Maij: itemque Cyrini, & Quingesij, quorum agitur dies anniuersaria 5. Decemb. Hæc ex antiquis eius ecclesiæ monumentis exscripsimus.

h Ethbini abb.] Eius vita extat apud Sur. to. 5. hac die, Petr. in catal. lib. 9. c. 84. Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 54. eumque vixisse ait anno Domini sexcentesimodecimo.

i Fredesuuindæ.] De ea tabulæ eccles. Oxoniensis, vnde & Molan. hac die in addit. ad Vsuardum.

iij F Tertiodecimo Kal. Nouembr. Luna. 20

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

In

IN Auiensi ciuitate in Vestinis apud Aquilam natalis Beati Maximi [a] leuitæ & martyris, qui patiendi desiderio inquirentibus se persecutoribus palam ostendit, & post responsionis constantiam equuleo suspensus, ac tortus, deinde fustibus cæsus, ad vltimum e sublimi loco præcipitatus occubuit. Agenni in Gallia S. Caprasij [b] martyris, qui cum rabiem persecutionis declinans lateret in spelunca, tandem audiens qualiter beata Fides virgo pro Christo agonizaret, animatus ad tolerantiam passionum orauit ad Dominum, vt, si eum gloria martyrij dignum iudicaret, ex lapide speluncæ limpidissima aqua manaret: quod cum Dominus præstitisset, securus ad aream certaminis properauit, & palmam martyrij sub Maximiano fortiter dimicando promeruit. Antiochiæ S. Artemij [c] Ducis [d] Augustalis, qui sub Constantino Magno præclaris militiæ honoribus functus, a Iuliano Apostata, quem sæuitiæ in Christianos arguerat, fustibus cædi, alijsque tormentis affligi, ac demum capite truncari iubetur. Coloniæ passio sanctarū virginum Marthæ, [e] & Saulæ, cum aliis pluribus. Apud Mindam natalis S. Feliciani [f] Episcopi, & mart. In Lusitania sanctæ [g] Irenes Virginis, & mart. Parisijs sanctorum Georgii [h] diaconi, & Aurelii. In pago Rhemensi sancti Sindulphi [i] confessoris.

OCTOBRIS 20.

MAximi Leuitæ. [a]] De eodem Vsuardus hac die, & alij recentiores: Petrus in catal. lib. 9 cap. 85. passum refert temporibus Decij Imp. Eius martyrii Acta, atque translationis historiam manuscriptam accepimus ab ecclesia Aquilana: ibi etiam plura de accessu Othonis Magni Imper. ad sepulchrum sancti Maximi, deq; reliquiis inde acceptis, & in Germaniam trāslatis. Tunc accidit quod scribit Sigebert. in chron. anno 969. Theodoricum Episcopum Metensem consanguineum prædicti Imper accepisse Amiterni reliquias sāctorum mart. Eutychetis, Maronis, & Victorini sociorum.

b Caprasij.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodem hac die. Caprasij & Fidei Acta martyrij habes apud Sur. to. 7. Petr. in catal. lib. 9. c. 86. & Mombrit. to. 1. De basilica S. Caprasij illic posita meminit Greg. Turon. hist. lib. 6. c. 12.

c Artemij.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio. Eius autem Acta descripta a Metaphraste recitat Lipom. to. 6. & Sur. to. 5. De eius occubitu temporibus Iuliani meminit etiam Ammianus Marcellinus lib. 22. licet homo Gentilis, Christianis infensus, alias eius cædis causas enarret. De eo item Theodoret. histor. lib. 3. c. 17. & Niceph. lib. 10. c. 35. & alii recentiores.

d Ducis Augustalis, alias, Præfecti Augustalis.] Fuit præfectura hæc amplissimæ dignitatis magistratus, vt qui sex prouinciis Aegypti ius diceret, est titulus in ff. de offic. Præfecti Augustalis. Cur autem Aegypti præfectura, Augustalis est dicta, ex Dione petas originē, qui lib. 51. de his agēs, ait Octauianum Augustum,

cum cæteras prouincias Romanis senatoribus administrandas concesserit, Aegyptum tamen iis tantum qui essent equestris ordinis, vnde & ipse ducebat originem, tribuisse; idque eo consilio, vt (quod idem testatur auctor) cum nouarum rerum studiosissimi essent Aegyptii, ne ab aliquo senatorum ad res nouas moliendas instigaretur, omnem aditum in Aegyptum proficiscendi senatoribus intercluderet; ut qui ægro animo ferrent Romanæ Reipublicæ amplitudinē ad vnius hominis imperium deuolutam. Hæc ex Dione. Tacitus lib. 2. Annal. aliam etiam affert causam; ne qui præesset Aegypto, cum vellet, fame vrgeret Italiam, leuique præsidio aduersus ingentes copias insideret; additque non tantum senatoribus, sed & illustribus Romanis equitibus in Aegyptum profectionem inhibitam ab eodem fuisse. Idemque lib. 12. hæc ait: De Augustalium Præsidum auctoritate D. Augusto apud equestres, qui Aegypto præsiderent, lege agi, decretaque eorum perinde haberi iusserat, ac si magistratus Romani constituissent. Idem & lib. 17. hæc verba: Aegyptum iam inde a diuo Augusto equites Romani obtinent loco Regum. Ita visum expedire, prouinciam aditu difficilem, annona fœcundā, superstitione, ac lasciuia discordem & mobilē, insciam legum, ignaram magistratuum, domi retinere, hæc ille. Id est enim quod Strabo li. 17. ait, eiusmodi Præfectos Augustales Regis ordinem gerere. Videbatur ea prouincia esse quodammodo peculiare regnum Romani Imperatoris. Vnde desertus a suis Nero cogitauit inter alia, sibi a Senatu Aegypti præfecturam concedi. Hæc scribit Sueton. in Nerone cap. 47. Vt autem equestris ordinis homines tantum eam prouinciam administrarent, vsque ad Seueri Imperatoris tēpora perdurauit: sub Seuero enim (vt auctor est Dio. lib. 51.) Aegyptii ab Imperatore senatores habere meruerunt Præsides, & a filio eius Antonino idem Aegyptii in Senatum Romanum adscripti fuerunt. Perseuerauit autem idem titulus, vt qui præesset prouinciæ, diceretur Præfectus Augustalis.

e Marthæ & soc.] De his Vsuardus hac die, adstipulanturque vetera manuscripta.

f Feliciani Episc.) Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuard. Cū nullus Mindensis eius nominis reperiatur episcopus, fortasse hic ille Felicianus Fulginatis ecclesiæ Episcopus & martyr, cuius venerandas reliquias Otho Magnus Imperat. in eam regionem transtulit, vt scribit Sigeber. in chron. anno Domini 969.

g Irenes.] Passa est ob tuendam pudicitiam. Agit de ea Vasæus in chron. Hisp. & Flos sanct. Hispan. Passa est anno Domin. 653. Eius martyrium latius explicauit Andreas Resendius in Breuiario Eborensi. De eadem in Thesauro concion. tomo 2. hac die.

h Georgii & Aurelij.] Translatio potius, quam dies natalis horum sanctorū hic agitur, cum eorum reliquiæ in Gallias delatæ, Parisiis conditæ sunt. Exceptionem vocant prædictorum sanctorum veteres tabulæ, ex quibus etiam Molan. hac die. Natalis autem dies Georgii, & Aurelii martyrum agitur 6. Kalen. Aug. de quibus S. Eulogius in Memor. sanct. lib. 2. cap. 10.

i Sindulphi.] Vixit sanctitate clarus circa annum Domini 600. vt scribit Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 46. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuar. hac die.

Duode-

21 Duodecimo Kal. Nouemb. Luna. G ij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ	
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28				

IN Cypro Natalis S. Hilarionis [a] abbatis, cuius vitam virtutibus atque miraculis plenam S. Hieron. ſcripſit. Apud Coloniam Agrippinam natalis ſanctarum Vrſulæ [b] & ſociarum eius, quæ pro Chriſtiana religione, & virginitatis conſtantia ab Hunnis interfectæ, martyrio vitam conſummarunt, & plurima eorum corpora Coloniæ condita fuerunt. Apud Oſtia Tiberina S. Aſterij [c] presbyteri, & mart. qui (vt in paſſione Beati Calliſti Papæ legitur) ſub Alexandro Imp. paſſus eſt. Nicomediæ natalis SS. Daſij, [d] Zotici, Caij, & aliorum duodecim militum, qui poſt diuerſa tormenta in mare demerſi ſunt. Maroniæ [e] in Syria prope Antiochiam S. [f] Malchi monachi. Lugduni S. Vialoris [g] miniſtri B. Iuſti Lugdunenſis epiſcopi. In caſtro Laudunenſi S. Ciliniæ [h] matris B. Remigij epiſcopi Rhemenſis.

OCTOBRIS. 21.

Hilarionis. a] De eodē tam Græci, quam Latini agunt hac die. Huius vitam ſcripſit ſā-ctus Hieronymus, quam Sophronius in Græcum tranſtulit, vt teſtatur ipſe Hier. de ſcript. Eccl. in Sophronio; ante Hieronymum S. Epiphanius proſecutus eſt eius laudes, vt idē S. Hieron. teſtatur. Agit de ipſo ēt Sozom. lib. 3. cap. 13. & lib. 5. cap. 9. & 14. Niceph. lib. 9. cap. 15. lib. 10. cap. 8. & lib. 11. capit. 29. & alij. Migrauit feliciter ex hac vita anno Domini 372. idq; ex eodem S. Hieron. hac ratione colligitur, dum in vita S. Hilarionis ipſum tempore obitus S. Antonij fuiſſe ætatis annorum ſexagintaquinque demonſtrat: migrauit autem ex hac vita Antonius (vt idem auctor ſcribit in chron.) anno vigeſimoprimo Conſtantii Imperatoris, nempe anno Domini 358. inchoato. Cumq; idem teſtetur, Hilarionem vixiſſe annos octoginta, ſicque poſt obitum Antonii annis quindecim ſuperſtitem fuiſſe; perſpicuum eſt, perueniſſe ad dictum annum Domini 372. iam fere abſolutum.

b Vrſulæ, & ſoc.] De iiſdem Beda, Vuandelbertus, & alii recentiores hac die. Harum ſanctarum virginum hiſtoriam diuerſimode a diuerſis auctoribus ſcriptam reperimus, ſiue a Rogerio Ciſtercienſi, ſiue a Richardo Præmonſtratenſi, aut ab incertis auctoribus, vt quæ deſcripſit Mombrit. to. 2. Petr. in catal. lib. 9. cap. 87. Claudius Rota ca. 154. Bonfinius de rebus Hungar. decad. 1. lib. 5. aut quæ vberius recitat Sur. to. 5. Hi quidem oēs in eamdem conueniunt ſententiam, Vrſulam vna cum ſociis Romam peregrinationem ſuſcepiſſe, ac in itinere incidiſſe in Hunnos, ab iiſdēq; ſæuiſſime trucidatas; idque accidiſſe anno Domini 453. teſtatur Sigebert. in chron. Addunt & de quodam Romano Pontifice Cyriaco nomine qui easdem fuerit comitatus. Accidit in his quidem, vt deperdita vera germanaque earum virginum hiſtoria, quiſquis (vt libuit) ſiue quæ ſuo ingenio com

mētatus fuerit, siue quæ ab aliis leui quodam vulgi rumore accepit, scripturæ monumentis commendarit, nō sine magno veritatis detrimento, cum grauissimā historiam commētitiam pene reddiderint. Ego quidem cum in huius rei veritate inuestiganda plurimum laboris insumpsissem, ex optato euenit, vt inuenerim tandem codicem Vaticanum peruetustū, in quo tractatus erat inscriptus de reb. Britannicis, auctore Gaufrido Episcopo Asaphensi, sub nota numeri 944. in quo agēs auctor de rebus Maximi tyranni, qui temporibus Gratiani Imperatoris inuasit Imperium, de Vrsula quoque perbreuem contexit historiam, in hanc sententiam: Cum Maximus proximas Gallias inuasisset, ac vicinos Armoricos sedibus expulisset, vacuam prouinciam, vberes glebas Britannicis militibus, nouæ coloniæ tribuit, ac diuisit: vnde & eidem prouinciæ comparatum est nomen, vt Minor Britānia diceretur. Quo vero eorum etiam posteritati consuleret, ex Magnæ Britanniæ insula singulis vxores quæri iussit: singulis militibus singulæ virgines ex gentilibus suis sunt in matrimonium postulatę. Erat autem prædictorum militum præcipuus post Maximum Dux Connanus, vnus ex Britanniæ Regulis, cui paris nobilitatis coniux designata est filia Dionoci Regis Cornubiæ, nomine Vrsula. Londini itaque cunctis coactis, inuitæ licet, patrium solum, charosq; suos relinquentes, imponuntur nauigijs: dumque regionem Armoricorum cogitant nautæ, mox seua procella naues impulit in Germanicum litus: vbi cum essent, Melga Pictorum, & Gaunus Hunnorum piratæ, qui comparata classe, icto fœdere cum Gratiano Imp. aduersus Maximum, vt vel hac arte eum a cœptis deturbarent, cum ad infestandam Britanniam tenderent, in has ad litus iactatas virginum naues incidentes, sic in Britannas virgines, vt in hostes grassati sunt, vt vim inferendi illarum pudicitiæ, consilium caperent. Quæ omnes hortatu Vrsulæ, mortem dirissimam potius oppetere, ac gladijs obtruncari, Christiana constantia decreuerūt, quam ignominiosum quid pati. Cumque ea persisterent animi firmitate: mox illorum libidine in barbaricum furorem mutata: cum alio properarent, ne longiori mora distinerentur, singulas crudelissime trucidarunt, indeque in Britanniam nauigarūt, nactamque eam militibus vacuam aggressi; sed confestim, missis illuc a Maximo duabus militū legionibus, inde pulsi, soluerunt in Hiberniam. Quæ vero post hæc secuta sunt, idem auctor prosequitur quæ nos referre omittimus: satis nobis visum hæc referre, quæ spectant ad historiam Vrsulæ. Sparsa in finitimis regionibus fama de gloriosa virginum nece, quod vitæ potius quam pudicitiæ dispēdium pati sustinuissent, a vicinorum locorum accolis sacra cadauera cum honore sunt sublata, atque Coloniam Agrippinā delata debito sanctis martyribus cultu celebrata sunt.

Hæc quidem, quæ ex prædicto auctore descripsimus, nobis longe magis probantur, quam alia prædictorum figmenta ab omni etiam verisimili rōne remota. Licet aūt non oīa quæ ab eo scripsa sunt auctore, nobis probentur: quæ tñ in tanta caligine rerum ex multis veritati consentientia esse noscuntur, cur respuendæ nobis erunt? Nam hæc ex his etiam firmiora redduntur, quæ scribit S. Ambrosius in relatione ad Valētinianum de sua legatione ad Maximum, vbi agit de Hunnorum copiis a Gratiano concitatis, & accersitis contra Maximum; quas Valentinianus post Gratiani obitum, pacis cupidus, intra terminos consistere mandauit: vbi ostendit Gratianum Imp. pro virili conatum esse exteriorum auxilio Maximi vires infringere. Rursus aūt de eadem incursione Gauni Hunnorum, & Melgæ Pictorum Ducum scribit etiam Sigebert. in chro. anno Domini 389. Nec omittimus dicere ex snīa Saluiani Massiliensis lib. 4. & 7. de recto iudicio, & prouid. Dei, Hunnorum gentem fuisse præ cęteris in venerem solutissimam. Hæc de his iam satis. Si quis hæc in fonte ex prædicto auctore videre cupierit, signauimus codicis numerum, quo facilius inueniri possit. Hæc nostra cum recognosceret Reuerendissimus Lindanus epis. Ru-

remun-

remundensis, si in ulque probaret, de loco martyrij tantum excepit: qui tamen, vt eam solueret difficultatem, hæc quæ sequuntur, suis verbis apposuit.

Superioribus tantum obstare videtur locus, qui agonis S. Vrsulæ palæstra constanter ab vniuersis in hûc vsq; diem est habitus. Is tunc temporis longiuscule à Colonia Vbiorum (quæ caput erat prouinciolæ, cui hodie nomen est, plurimas inter magni atq; non obscuri oppidi ruinas superstites, Vpen & Vben, quod Latini emollierũt, dicẽtes Vbios pro Vpios) erat dissitus: nunc autem ex Francorum & Iudæorum plurimorum (quod illorũ loquitur antiquissimum cœmeterium per multis Hebraicis epitaphijs exornatum) incolatu ad flexum Rheni forma hemicycli extensum longissime. Si quis enim opposito ex littore Coloniam intueatur, verissime dixerit, Colonienses in sigmate continuari. Hunc autem locum, vbi nunc visitur S. Vrsulæ collegium virginum nobiliũ (licet vna vix, aut altera superstit sanctimonialis, Lutheranismo eas ad thalamos male blandos à suauissimo Christi Domini iugo abliciente) fuisse certaminis arenã, inde pii non imperite videntur astruere, quod templi area nullum suscipit sepeliendum, immo pueros recẽs baptizatos de nocte quasi euomẽs in superficiem reijcit visendos: cuius rei miracula narrant incolæ non rara, quæ non alibi temere inueniãtur. Quod ne cuipiam videatur paradoxum, obiter viam indicabimus, quam vetus Rheni fluxus peritis rerum Belgicarum obseruatoribus premõstrauit. Nam quod nostras ait Gaufridus Asaphẽsis in Anglia (quam S. Bonifacius in epistolis Saxoniam appellat transmarinam) Episcopus appellans Germanicũ litus, vbi illa fit cum suis passa: tu voces cũ veteribus Aestuaria Germanica, siue, vt Tacitus, insulas Saxonum: quę suo nomine (quod nullus veteris regionis Rhenanæ peritus ierit inficiendo) complectantur, quicquid hodie habet Oceanum versus nõ solum Zelandia, Hollandia, Phrisia, olim Fresia ad Fleuum (qui Rheni fuit brachiũ Het Vlye ex Vuahale in Isalam à Druso deriuatum, vnde & hodie Fossa Drusiana vocatur) sita: sed & longius nunc ab Oceano in mediterranea dissita Transyselana; vbi Drentij, nunc Drentenlandi, & Tubantij, nunc Tuuẽtenlandi apud Groeningam habitabant insulates; & Cliuia Coloniã vsque pertingẽs, varijs olim Rheni brachijs, seu anfractibus interclusa. Vnde & olim Cæsaris Vuardea, quam insulam dicimus, nomen habet, haud longe à Colonia, vbi S. Suitbertus colitur Kal. Martijs, q Rheni circuitu olim ambiebatur, iã mediterranea. Nunc igitur superius enarrata pręd dicti Gaufridi historia nostratibus optime fuerit testimonij consentanea, quę habuit, istam SS. virginum classem vi procellarum ex Oceano Thielam appulisse, quæ hodie portus est Geldrię ad Vualralim; inde Coloniam perrexisse: quod tũ fuit facillimum, cum Rhenus fluuiorũ rex adeo abundabat aquis, vt fossas plurimas ad Hollandiam & Geldriã exsiccãdam iusserint pij Augusti exemplo Drusi Rom. effodiendas: vt & nostrates posteri in vsum oppidi & agri Traiectensis Leccã à stillando dictam, quod hieme Rhenus illac sese in Mosam altero suo cotum effunderet copiosius. Vnde forte à Latinis fuit dictus Bicornis ab ostijs nobilioribus: quotũ alterum Glareano, alijsq; ferre omnibus etiã nũc fuit ignotum, quod ad arcem Britannicam à Romanis cõtra Britonum incursiones in littore extructã euoluebatur; sed dunis vi tempestatũ permotis obstructũ. Si ergo classis illa S. Vrsulę fuit vi tẽpestatis ad Vuahalim depulsa, nullo negotio naucleris, licuit ad rectũ Rheni cursum ex internatãtibus passim insulis naues dirigere, aut potius vẽtis dare: qui eos in manus Hunnorũ (quod & Coloniensis habet historia) inuexerunt. hi.n. apud Coloniam, vbi Romanũ semper fuit contra Saxones ferosq; Germanos vltra Rhenũ agẽtes præsidiũ, agebãt, Gratiano Aug. contra Maximũ tyrannũ militaturi. sed ex sententia Gaufridi à prędictis piratis tam immane scelus dr̃ perpetratum. Hactenus eruditus Lindanus.

c Astertij.] De quo Beda & Ado ex Actis S. Callisti Papæ, q̃ extant apud Sur. to. 7. die 14. Octobris, vnde & cæteri

acce-

acceperunt. Corpus Asterij à Sergio Iuniori Rom. Pont. Translatum est in Titulum Equitij, vt vetus inscriptio in marmore sculpta, quæ in eadem ecclesia asseruatur, fidem facit.

d Dasij & soc.] De his itē Beda, Vsuardus, Ado, & ceteri recētiores. Restituitur ex antiquis manusc. Germana lectio est, duodecim militum, loco duodecim millium.

e Maroniæ in Syria.] Erat in Syria olim vicus, Maronia dictus, vbi Malchus vixit, qui postea creuit in ciuitatem. Fuit eiusdem loci Episcopus insignis Timotheus nomine, qui multa grauiaque passus est ob communicationem cū S. Ioan. Chrysost. tempore Arcadij Imp. vt scribit Pallad. in dialog. Est mentio de alio Maroniæ Episcopo, Dimasio nomine, qui interfuit Concilio Ephesino, vt constat ex Actis ipsius. An autem à prædicta Maronia hi qui ho lie dicuntur Maronitę, sint appellati, an vero à S. Marone abbate, nō audemus certi quid diffinire. Compertū etenim habemus, Maronem abbatem in Syria claruisse sanctitate; fuisseq; monasterium dictū S. Maronis in Syria, cuius abbatis, nomine Alexandri, extant litteræ ad Hormisdā Papam, & libellus oblatus Synodo, quę recitantur in actione prima Quintæ Synodi. Eius itaq; monachi appellati sunt Maronitę, sicut a Studio Studitæ, a Sabba Sabaitæ, a Dio Dijtæ, & ab Abrahamio Abrahamitæ dicti reperiuntur. Inde fortasse nomen Maronitarū prouenit, illorum (inquam) Christianorum, qui proprios habentes Episcopos, degentes in monte Libano, magna fidei sinceritate & animi ardore cōmunicant Romanæ Ecclesiæ, quorū est Romæ nobile collegiū a Sāctissimo D.N. Greg. Papa xiij. laudabiliter institutum: quod summa industria, consilio, & ope curat Illustriss. ac Reuerendiss. Antonius Carafa, S. R. E. Card. Bibliothecarius, cuius immensos labores, studia, & animi affectū in restituēda ac propaganda fide Catholica collapsa in Orientali Ecclesia, nouit ille melius, qui solus laborē et dolorē cōsiderat.

f Malchi.] Eius vitam S. Hieronymus egregie conscripsit. Ad hoc diuersus est (etsi in multis conueniat) monachus ille, quem Sozom. Malachionem vocat, qui iisdem temporib. vixit, de quo lib. 6. c. 32.

g Viatoris.] De quo Beda, Vsuar. Ado, & alij recent. Scribit de eo Petrus in catal. lib. 9. c. 90. Claruit temporibus Theodosij senioris, vt Ado Vien. testatur in chron.

h Ciliniæ.] Plura de ea in vita S. Remigij; eius tamen vitam seorsum scriptā esse ab Hucbaldo, tradit Molan. Sigebert. de ea in chronic. anno Domini 449. Alia eiusdem nominis Cilinia Meldensis virgo fuit, de qua agitur in vita S. Genouefæ virginis, & apud Molanum hac die.

j A Vndecimo Kal. Nouemb. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

Ierosolymis B. Marci [a] Episcopi, clarissimi & doctissimi viri, qui primus ex Gentibus Hierosolymorum ecclesiam suscepit regendam ac non multo post sub Antonino Imperatore martyrij meruit palmam. Hadrianopoli in Thracia natalis SS. marty. Philippi [b] Episcopi, Seueri presbyteri, Eusebii, & Hermetis, qui sub Iuliano Apostata post carceres & flagella incendio cremati sunt. Item SS. marty. Alexandri [c] Episcopi, Heraclij militis, & sociorū. Firmi in Piceno S. Philippi, [d]

Episcopi

Episcopi & martyris. Oscæ in Hispania sanctarum virginum Nunilonis [c] & Alodię sororum, quæ a Sarracenis ob fidei confessionē capitali sententia punitæ, martyrium consummarunt. Apud Coloniam S. Cordulæ, [f] quæ vna ex sodalibus S. Vrsulæ, cum aliarum supplicijs & cæde perterrita se occultasset, eius rei pœnitens postri die se vltro patefecit, & nouissima omnium martyrii coronam accepit. Hierapoli in Phrygia S. Abercii [g] Episcopi, qui sub Marco Antonino Imperatore claruit. Rhotomagi S. Melanii [h] Episcopi qui a S. Stephano Papa ordinatus, illuc ad prædicandum Euangelium missus est. In Tuscia S Donati [i] Scoti Episcopi Fesulani. Veronæ S. Verecundii [k] Epi & confessoris. Hierosolymis S. Mariæ [l] Salomæ, quæ in Euangelio legitur circa Dñi sepulturā solicitam.

OCTOBRIS 22.

Marci Episcopi a] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Scribit de eo Euseb. in chron. anno 19. Hadriani Imp. & histo. libro 4. cap. 6. in fine, Epiphan. hæresi 66. cum agit de successione Episcoporum Hierosolymitanorum, Niceph. Episc. in chron. & Niceph. Callist. hist. lib. 4. c. 25.

b Philippi & soc.] Beda, Ado, & alii. Hūc præcessit Liuius, qui successit Eutropio; amboq; Constantij temporibus ob defensionem Catholicæ fidei martyrio coronati sunt, prout testatur S. Athanasius in apolog. de fuga sua ad Constantium, col 334.

c Alexandri & soc.] Gręci etiam de his agunt hac die in Menologio.

d Philippi Episcopi.] De quo etiam tabulæ Firmanæ ecclesiæ, quas Romam delatas accepimus.

e Nunilonis & Alodię.] Agit de ijsdem Vsuardus. Ipsarum martyrium scripsit S. Eulogius in Memoriali sanct. lib. 2. ca. 7. passasq; dicit Æra 899. anno Domini 851. Plura de his conscripta haberi in manuscript. cod. testatur Ambros. Moral. ibi in schol. De his etiam in Flore sanct. cōc. & in Thesaur. concion. to. 2. agitur.

Quod autem tam hic, quā in alijs locis semper, cum Æræ numerū ad Christi Domini nostri annorū rationem deducimus, ab Aeræ nota annos triginta octo subtrahere cōsueuimus: rem haud ab instituto alienā facturi videmur, si de Aera paulo diffusius disseramus: ea etenim numeri nota tum Acta martyrum, ac sacra Concilia, tum etiam res profanas in Hispanijs consignari consueuisse, exploratissimum est; rarumque sit inueniri id ab alijs vsurpatum. Hic quidem vsus ab ipso Augusti tempore post mille trecētos & amplius annos in aliquibus Hispaniæ regionibus, quin etiam in Lusitania vltra millesimum & quadringentesimum perseuerasse, certissimum est, vt habes notatum pluribus a Vasæo in chron. Hispan. c. 22. Quod in primis ad ipsum Aeræ nomen spectat; numeri notam esse dictam Aeram, affirmat Nonius: in quam sententiam Lucillus lib. 29. his verbis: Hæc est ratio peruersa, Aera numeri subducta improbe. Faustus Regiensis lib. 1. de spiritu sancto Aeram supputationem appellat: quam & ab ære sic dictam putant, quod in ære esset numeri nota descripta. Reijcitur a Vasæo in chro. & a Didaco Couar. lib. 1. var. resolut. cap. 12. commentum de Æra, quo dictum est, Aeram cum aspiratione scribendā Heram dictamq; ab hero, hoc est, domino. Refellit Resendius Genesij Sepuluedæ inuentū de Aeræ nomine, quod scilicet a notarijs alijsq; scriptoribus sic fuerit abbreuiatum; vt quod

scri-

scribendum esset, Annus erat Augusti Cæs. illi breuitatis causa sic exararent, A. ER. A. Cæs. paulatimq; demptis punctis etiam, scriptum AERA. Cæs. Fere eiusdem rei commentator fuit Couarr. vbi supra; cum diceret, primum elementum, A, à ceteris litteris interpunctione esse separandum, ac sic scribendum A. Era. vt diceret, Annus erat. pretulit tamē Couar. suæ sententiæ Sepuluedæ fictionem. Sed quis non videbat, cum cuiusque actionis in præsens factæ tempus in scriptura apponitur, non dici, Annus erat, sed Annus est, &c. Cur non sic potius (si licet in re seria ludere) singula per se elementa ponimus A.E.R.A. vt singulas significent dictiones, ac velint dicere, Annus Est Regni Augusti? Sed missa istæc commenta: nam Augusti nomen, quod per vltimum illud A. exprimunt, longe post exordium Aeræ à Senatu excogitatum, tributū est Octauiano, anno nimirum decimoquinto à Triumuiratu, & vndecimo post Aeram ceptam, cum scilicet idem Octauianus sextum ageret Consulatum cum collega Agrippa iterum Consule, vt auctor est Dio. hist. Rom. lib. 53. Quænam ratio patitur, vt in Aera positum sit nomē Augusti, quod necdum à Senatu fuerat adinuentum? Est & Isidori libro 5. Orig. ea sententia, vt ab ære dando, hoc est, tributo pendendo, Aera sit dicta: quæ an sit vera, dicam inferius. Rursus de Aera illud apud omnes eruditos est in confesso, Aeram ceptā esse numerari anno trigesimo octauo ante Christi Domini nostri natalem diem. Ad hæc probanda nō est quod multis immorer; satis erit ad eam rem demonstrandam S. Iuliani Toletani Episcopi patens assertio, qui li. 3. contra Iudæos ad Eruigium Regem habet hæc verba in fine: Aera enim inuenta est ante triginta & octo annos, quam Christus nasceretur. Nunc autem acclamatur Aeram esse septingentesimam vigesimamquartam: detractis igitur triginta & octo annis, ex quo Aera inuenta est, vsq; ad Christi natiuitatem, residui sunt sexcēti octoginta-sex anni. hactenus Iulianus; qui dum ait: Nunc autē acclamatur Aeram esse, &c. ad illud videtur alludere, quod in Hispaniarum ecclesijs (vt habet c. 9. secūdæ Synodi Bracarensis) die natali Domini post Euangelicam lectionem publice in ecclesia per diaconū futuri eius anni Paschatis dies annunciabatur, simulq; Aera currens promulgabatur, sicq; ea ratione Aera dici videtur acclamata. Sed missis his, iam omnes consentiunt, ante annos triginta & octo dici natalis Domini, Aerā cœptam esse numerari; eaq; ratione, iureque ijdem omnes referunt ad annum quartum a Triumuiratu. Quod autē disertissimorum virorum non mediocriter torsit ingenia, illud potissimum est, quidnam fuit in causa, vt eo anno Aere numerus sit inuentus? Vasæus in his peruestigandis plurimū laboris insumpsit, & quorē sibi minus assequi visus est, claros eruditione viros, qui in ea facultate in Hispania florebant, consuluit. fuerunt hi Genesius Sepulueda, & L. Andr. Resendius; eorumq; de ea re sententias recitat. hi oēs aliorum commenta resellētes, in eam pedibus sententiam abijsse videntur, vt Aeræ numeri eo anno fuerit auspicandi ratio, quod à Triumuiris facta eo ipso anno Romani Imperij diuisione, Hispania Augusto cesserit. Eamdem afferi causam & Didac. Couarr. lib. 1. var. resol. c. 12. Miratus sum (fateor) nobilissima ingenia post multas de ea re lucubrationes erroris tēporis lapsa, vt putarint partitionem Imperij inter Triumuiros ann. quarto Triūuiratus esse factam. Dio Cassius, historicorum clarissimus, qui floruit Romæ temporibus Seueri ac successorum Imp. quinq; anno octauo Alexandri creatus est Consul ordinarius, resque Romani Imper. ex antiquis Annalibus, peruestigans, cuncta ordine temporum per Consules in annos singulos digessit; hic, inquam, Dio duplicem Imperij Romani partitionem a Triumuiris factam recenset: priorem videlicet ipso primo anno Triumuiratus sub Consulatu Lepidi & Planci, ab Vrbe cond. anno septingentesimo duodecimo, qui & annus primus Imperij Octauiani numerari consueuit: posteriorem autem Imperij Romani inter eosdem Triumuiros partitionem factam ait sub Consulatu Caluini & Polbonis, a Trium-

Triumuiratu anno tertio, ab Vrbe cond. septingētesimo quartodecimo, post bellū Perusinum confectum, pace inita inter Octauianū & Antonium; qua quidem facta diuisione, eidem Octauiano non tantum Hispaniæ, sed Galliæ, Sardinia, & Dalmatia obtigerunt. Hæc Dio hist. Roman. lib. 48. Ex quibus quidē manifeste apparet, neutrā Imperij diuisionem, primæ Aeræ, quā cœptā esse anno quarto à Triumuiratu & ipsi affirmant, aptari posse: à priore enim partitione vsque ad Christi Redēptoris annum, quadraginta & vnus intercurrunt anni; à secunda autem vsq; ad prędictum tempus, anni numerantur trigintanouem, vel quadraginta, si numeres primū Christi annū anno quadragesimosecundo Augusti, vt plerique faciunt; cum alioquin trigintaocto tantum numerari necesse sit, ex maiorum oīum assertione, à prima Aera vsque ad Christi Domini nostri natalem diem. Nec insuper aliqua potest ratione subsistere, quod in ea re adhuc sibi ambigua addidit Vasæus, Aerā fortasse numerari cœptam à domitis Cantabris & Asturibus, cū Octauianus vniuersa Hispania tranquilla atq; pacata potitus est: nam eodem Dio ne auctore, certum exploratumq; habetur, bellum Cantabricū cœptum esse sub Consulatu nono Octauiani, ab Vrbe condita anno 729. ab ipso initio Aeræ anno 14. idemque perseuerasse, iisdem sæpius rebellantibus, vsq; ad Consulatum Sentij Saturnini, anno ab Vrbe cōd. 735. Aera vigesimaprima. Hæc Dio hist. Ro. lib. 53. & 54. quibus ea quæ de causa auspicandæ Aeræ à prædictis sunt posita, confutari videntur.

Alia igitur à prædicta est perquirenda causa, cur anno quarto à Triumuiratu, qui est trigesimus octauus ante Christi diem natalem, ab Hispanis anni singuli ab Aera cœperint numerari. Mea quidē sentētia, nulla ex parte veriorem causam ac certiorem quam ex Dione de ea re venari possumus: qui dum sub vnoquoque Consulatu res gestas recenset, sub Consulatu Marcij Censorini & Caluisij Sabini (est hic ille ipse annus quartus à Triumuiratu, quo sumitur initium Aeræ), de Cerretanis in Hispania rebellantibus texit historiam, eosq; eo anno perdomitos ab Augusto per Domitiū Caluinū enarrat; eundemque adeo ingentē vim pecuniæ ex Hispanis collegisse, vt q ab aliis Orbis ciuitatibus ad triumphi impensas exigi consueuisset, ex solis Hispaniarum ciuitatibus collegerit; eandemque pecuniam adeo affatim suppeditatā, non tantum ad triumphi impēsas satis fuisse; sed ex ea maiorem partem ad Vrbis Palatiū, ipsa antiquæ Vrbis cunabula, vbi Romulus prima iecerat Vrbis fundamenta, incendio absumptum, ex integro restituendum, esse expensam: scribit enim hęc Dio hist. Rom. lib. 18. ponamque eius verba, quo hæc certiora ac fideliora habeantur, vt à fonte hæc potius requiras, quam ex epitome Xiphilini, qui non sine veritatis dispendio Dionem in compendium contraxit. sunt hæc, inquam, verba Dionis: Triumpho sibi concesso; quod in triumphum cōferri ab vrbibus solet; à solis Hispaniæ ciuitatibus accepit; atque eius aliquam partem ad triumphi apparatum in sū npsit, maiorem vero in Palatium reficiendum: id enim incendio combustum instaurauit ac dedicauit, cum aliis rebus splēdide ornatum, tum imaginibus, &c. Hęc Dio: licet quod ad Palatij restitutionem spectat, Suet. in Aug. cap. 57. non ab Hispanis tantum, sed à cęteris collatam dicat esse pecuniam. Porro cum Hispanorum collatio munificētissima prędicetur, eaq; ipso anno facta noscatur, quo Aera incipit numerari: mihi facile persuadeo, ob tam egregiam nauatam operam, vt à re admodum memorabili, ab Hispanis cœpta esse futura tempora numerari. Vnde nō displicet, quod Isidorus lib. 5. orig. Aeram ab ære collato, hoc est, tributo penso, putat esse dictam; licet ab eo omnino dissentiam, dum ait, tunc ab Augusto fuisse vniuersum Orbem descriptum, nam eo tempore nominatę superius prouinciæ tātum sub Octauiani ditione positæ erant; & Orbis descriptio post annos trigintaocto, eo anno quo Dominus nascitur, facta reperitur. Sic itaq; Aeram nūcupatā ab ære collato existimo, atque à dicta collatione æris, Aerā, ipsam notā nu-

numeri in Hispania esse acceptam. Hæc sunt quæ de Aera inuenta habui dicere. Si quis certiora habet quæ dicat, in medium proferat,& agam gratias.

f Cordulæ.] Cōsule q̄ dicta sunt pridie huius diei in Vrsula. De huius translatione agitur in vita Alberti Magni p.2. c.9.

g Abercij Episc.] De eodem Græci etiā agūt hac die in Menologio. Eius res præclare gestas ex antiquis monumentis descripsit Metaphrastes, quas Lipo. habet to.6.& Sur.to.5. Claruit tpib. Marci Aurelij Antonini,& Lucij Veri fratrum Imperatorum. Extat eiusdem sanctissimi viri epistola ad dictum M. Aurelium Antoninum Imp. quæ Apostolicū redolet spiritum: exhibemus eam integram in Annalibus Ecclesiasticis, acceptam ab Illustrissimo, ac Reuer. D. Gulielmo Syrleto Cardinale amplissimo, qui eam Græce scriptam in antiquo manuscripto codice, vt ingentis pretij margaritam, custodit.

h Melanij Epis.] Fuit hic secundus eius sedis Eps, subrogatus S. Nicasio, vt habēt tabula Eporum eius ecclesię, quas descripsit Demochares. Aliqui hūc Melonem, corrupto vocabulo, appellāt. De eo Vincēt. li. 11. c.74. Pet. in cata. li.9. c.93. & alij.

i Donati.] Eius acta nuper conscripsit Franciscus Cattanius Diacetius Episco. Fesulanus.

K Verecundij Episc.] Tabulæ ecclesiæ Veronens. plurib. autem Illustriss. ac Reuerendiss. D. August. Valerius Episcopus Veronen. & S.R.E. Card. in commentatio de antiquis monumentis Episcoporum Veronen. pag. 12. & 43.

l Mariæ Salomæ.] De ipsa Matth. Euang. cap. 15. & 16. Agunt de eadem hac die Beda, Vsuardus, & alij recentiores.

* B Decimo Kal. Nouemb. Luna. 23

a b c d e f g h i K l m n p q r s

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

t u A B C D E f F G H M N P

19 20 21 22 23 24 25 26 25 26 27 28 29 1

IN Hispania prope Gades ad fundū Vrsonianū SS. mar. Seruandi [a] & Germani, qui in persecutione Diocl. sub Viatore Vicario post verbera, squalorē carceris, famis ac sitis iniuriam, & longissimi itineris laborē, quē ferro onusti pertulerūt, nouissime martyrij sui cursum cæsis ceruicibus impleuerūt: ex quib. Germanus Emeritæ, Seruādus vero Hispali cōditus est. Antiochiæ in Syria natalis S. Theodori [c] presbyteri, qui in persecutione impij Iuliani comprehensus, post equulei penā,& multos ac durissimos cruciatus, lāpadib. ēt circa latera appositis inflāmatus, cum in cōfessione Christi persisteret, occisione gladij martyrium consummauit. Constantinopoli S. Ignatij [c] Epi, qui cū Bardam Cæsarē ob repudiatam vxorē arguisset, ab eo multis iniurijs affectus, in exilium pulsus est: sed a Nicolao Rom. Pontifice restitutus, tandem in pace quieuit. Burdigalæ S. Seuerini [d] Coloniensis Epi & confessoris. Rhotomagi S. Romani [e] Episcopi. Apud Salernum S. Veri [f] Episcopi. In territorio Ambianensi S. Domitij [g] presbyteri. In pago Pictauiēsi S. Benedicti [h] cōfessoris.

OCTO-

Eruandi & Germani. a] De ijsdem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alij. Horum Acta narrantur egregie hymno sacro in Breuiario Toletano: ex vetustis monumentis eadem alij soluta oratione descripserunt, vt Vasæus in chron. Hisp. Marin. Sicul. de reb. Hispan. lib. 5. Eadem in Thesau. concion. to. 2. & in Flore sanct. Hispan.

b Theodori.] A nonnullis Theodoretus hic dictus reperitur. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Eius nobile certamen scribit Sozom. histor. libro 5. cap. 7. qui Theodoretum appellat ad differétiam alterius Theodori, qui eodem tempore ibidé eadem ex causa dirißima passus est, de quo Ruffin. histo. libro 1 cap 36. Socrat. lib. 3. cap. 16. Sozom. lib. 5. cap. 19. Theodoret. libro 3. cap. 10. ante hos omnes S Gregor. Nazianz. orat. 2. In Iulianũ, & S. August. de ciuit. Dei lib. 18. cap. 52. Testatur Molan. se vidisse huius martyris Acta ab aulicis Iuliani tunc scripta eaque hactenus Cartusiæ asseruari: sed miramur ea prætermisisse Surium, & eius in vitis Sanctorũ colligendis successorem Mosandrum, ambos Carthusianos.

c Ignatij Epis.] Agunt de eo etiam Græci hac die in Menologio. De eo est frequens mentio in registro Ioannis Octaui Papæ, Nicolai Primi, ac præsertim in eius epistola ad Michaelem Imp. & alijs plerisq; vt in epistola ad Episcopos Asiæ & Libyæ, itemq; ad clerum Constantinopolitanũ, ac denique ab vniuersos Christi fideles conscripta 18. Martij Indict. 13. itemque in Romana Synodo ab eodem Pontifice celebrata. His addimus Græcorum historicos Zonar. lib. 3. Annal. Cedren. in comp. histo. in Michaele, Glyc. in 4. par. Annal. Ex quibus oĩbus vita ipsius optime concinnari posset: si præsertim adderetur ea, quam Anastasius Bibliothecarius scripsit ad Hadrianum Secundum Rom. Pont. in præfat. de octaua Synodo; quam historice scriptam legimus in codice manuscripto Illustriss. ac Reuerendis. D. Antonij Carafæ Card. Bibliothecarij.

d Seuerini Episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij de eodẽ hac die. Scripsit eius Acta Fortunatus, vt testatur Grego. Turon. de glor. confess. c. 45. Alia insuper incerto auctore ex vet. manuscript. edidit Sur. to. 5. De eius electione agitur in appendice Concilij Agrippinensis habiti post Consulatũ Amantij & Albini, anno Domini 346. secundum veriorem supputationem. Diu multumq; sedit: nam tempore obitus S. Martini adhuc superstes erat, vt scribit Greg. Turon. li. 1. mirac. S. Martini c. 4. Obijsse autem S. Martinum Arcadio & Honorio Augg. quintũ Consſ. anno Dom. 402. in Annalib. nostris ostendimus. Mẽtio de eodem Seuerino habetur in Actis S. Euergisli eius diaconi, & inde Episc. successoris, apud Sur. tom. 5. die 24. Octob. in vita S. Annonis Episco. Colon. lib. 2. cap. 27. & Sigeb. in chron. anno 199. De translatione eiusdem Sur. tom. 5. hac die historiam recitat. Hic monemus lectorem, scripsisse Petrũ Damiani ad Desideriũ abbatem commentariolũ de quibusdam miraculis, quem descripsit Lipo. to. 8. vbi de Seuerino Episcopo Coloniẽsi adhuc in pœnis purgatorijs existente narrat historiam. Id quidẽ nolim quis putet intelligi de S. Seuerino, de quo hic agimus, qui iam ante annos sexcẽtos ex hac vita migrarat, sed de aliquo alio, quẽ auctor dicit nuper illi præfuisse ecclesiæ: licet in editis tabulis Episcoporum Coloniensium nullus alius eiusdem nõis Episcopus reperiatur. quare suspicor in prædictam scriptionem errorẽ irrepsisse nominis ciuitatis, vel Episcopi. Nisi dicere velimus, illa verba: Nuper Episcopus: nõ ex dictis ab Abraldo, qui citatur, esse relata, sed potius ex scripto esse recitata, nimirum ex exemplari ab eodem misso ad Petrum, qui hęc scribit: nam rem gestam fuisse scriptis consignatam testatur.

e Romani Epis.] De quo hæc in dictis manuscriptis: Sãcti Romani Episcopi & confessoris, cuius vita meritis claruit, & mors pretiosa in domo Domini quotidie demõstratur. De eo ẽt Mola. hac die. Fuit autẽ eius sedis episcopus vicesimus ordi-

ne,

ne, seditque anno Domini 622. vt tabulæ eius ecclesiæ apud Democharē indicant.

f Veri episco.] De eodem veteres tabulæ, Breuiarium, & alia antiqua monumenta ecclesiæ Salernitanæ. Asseruatur eius corpus in ecclesia cathedrali, in crypta inferiori, vna cum alijs sanctis, quorū superius meminimus 19. huius.

g Domitij.] Vet. manuscript. ac etiam Molan. de eodem agit hac die.

h Benedicti.] De eodem Vsuard. hac die, & alij recentiores.

xxix C Nono Kal. Nouemb. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2			

VEnusiæ in Apulia natalis SS. mart. Felicis Epi Africani, Audacti & Ianuarij presbyterorum, Fortunati & Septimi lectorū: qui tpe Diocl. [a] Magdelliano Procuratore multis diu vinculis & carcerib. in Africa & Sicilia macerati, cū Felix nullatenus sacros libros iuxta Imperatoris edictū tradere voluisset, tandem occisione gladij cōsummati sunt. Apud Homeritas in ciuitate Nagran passio SS. Aretæ [b] & sociorum trecentorum & quadraginta, tpe Iustini Imp. sub Dunaan Iudęo tyrano: post quos Christiana mulier incendio tradita est; cuius filius annorum quinque, cum balbutiendo Christum confiteretur, nec blanditijs nec minis retineri posset, in ignem vbi mater ardebat, se præcipitem dedit. Coloniæ S. Euergisli [c] Epi & martyris. Constantinopoli S. Procli [d] Epi. In Britannia minori transitus S. Maglorij [e] Episcopi, cuius corpus Lutetiæ Parisiorum requiescit. In Vertano monasterio S. Martini [f] abbatis. In Campania S. Marci [g] solitarij, cuius præclara opera sanctus Gregorius scripsit.

OCTOBRIS 24.

FElicis & soc. [a]] Agunt de ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Cuius autē ciuitatis in Africa hic Eps fuerit, varia lectio est. Beda legit, Tubrocensis ecclesiæ; Ado, Tibiurensis, prout etiam in prædictorum martyrū Actis, quæ extant apud Sur. to. 5 legitur. Ex antiquis autem manuscript. verior lectio ea mihi probatur, quæ habet, Tibirensis. De Tibirensi, vel Tibiritena ciuitate mentio hr̄ in Concil. Carthaginensi temporibus Cypriani, vbi subscriptus legitur Vincentius Tibiritanæ ecclesiæ episcopus, & ipse Cyprianus scribit ad Tibiritanos epis. 56. In priorem editionē Rom. Martyrologij nescio quomodo irrepsit error, vt hic Felix Aptungitanus dictus reperiatur, de quo Optatus Mileuitanus meminit li. 1. cōtra Parmen. aitq; eum manum imposuisse Ceciliano creato episcopo Carthaginensi. sed ille reperitur superuixisse etiam temporibus Constantini, vt apparet ex Augustino de act. cum Donatist. post collat. c. 33. & epis. 162. Nec vero est hic ille Felix episcopus Abdiritanus, qui vixisse reperitur in Africa tpibus Zenonis Imp. vt constat ex Victore li. 2. de persec. Vuādal. Agit de

his

his martyribus Petrus in catal.lib.9. cap. 101.& Mombrit.tomo 1. sed multa sunt in eis quæ corrigantur. Græci de iisdem martyribus agunt xvj. Kal. Maij in Menologio, vbi eorum passionis Acta breui summa describuntur.

b Areæ & soc.] De his item hac die Græci in Menologio; quorum Acta Metaphrastes exactè describit: extant apud Lipom. to 6. & Sur.tom.5 de iisdem Niceph.hist.lib.17.cap.16 Zonar.in Iustino Imp.& Cedren.anno 5.eiusdem.De Homeritis & eorum Regibus Christianis, quibus cum Iustinianus aduersus Persas fœdus inire studuit, pluribus agit Procop.lib.1.de bello Persico.

c Euergisti Episco.] Agunt de eodem Ado,& alij recentiores. Eius Acta ex veteribus codicibus edidit Sur.tom.5. Successit hic S. Seuerino, vt constat ex tabul. eius ecclesiæ, & ex vita ipsius.

d Procli Epis.] De eodem Græci etiam hac die in Menologio. Fuit hic primum anagnostes S. Ioannis Chrysostomi, ac demum eius sedis Eps, de quo Socrat. lib.7.c.39.40 41 44. Theodoret. hist.li.5. c.36 Niceph. histo.lib.14.c.38 39.43.46. & 47. Mentio de eodem habetur in vit. S.Ioannis Chrysost. Inter plurimas eiusdem viri egregias lucubrationes, celeberrima est epistola ad Armenos de fide Catholica, cuius meminit Liberatus diac.in Breuiar. quæ & citata reperitur in SS. Concilio œcumenico Ephesino: habetur eadem typis excusa. De eius rebus gestis pluribus egimus in Annal. Eccl.ibi & de alijs eiusdem Sancti lucubrationibus.

e Maglorij episco.] Eius Acta extant apud Sur.to 5.Petrus in cata.lib.9.c.103. de eodem nonnulla habet, itemque Trithem.de vir.illustr.ord S. Benedicti li.3. c.50. & li.4.c.47. Guibertus Gemblac.de virtut.S. Martini capit.14. & Molanus in addit.ad Vsuard. hac die. Claruit anno Domini sexcentesimo vigesimo.

f Martini abb.] De eo item Vsuar.hac die,& alij, Ado autem ad quintum Idus Decembris. Agit de eodem Greg. Turonensis de glor confess.cap.57.

g Marcij.] De quo scribit S. Greg.Papa lib.3.dialog.capit.16. Alius iisdem fere temporibus claruit in Gallijs in Aruernensi agro Marcius, cuius res gestas scribit Greg.Turon.in vit.sanct. Patr.ca.14. ex quo Trithem. de viris illust.ord.S.Benedicti lib.3.c.27.

25 Octauo Kal.Nouemb.Luna. Dxxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

Omæ SS. martyr. Chrysanthi, & Dariæ vxoris eius, qui post multas quas sub Celerino Præfecto pro Christo sustinuerunt passiones, iussi sunt à Numeriano * Imperatore via Salaria in Arenario deponi, atq; illic[a] viuentes terra & lapidibus obrui. Item Romę natalis SS. quadragintasex[b] Militum, qui simul baptizati a Dionysio Papa, mox iubente Claudio Imperatore decollati sunt, ac via Salaria sepulti: vbi & alij Martyres centum viginti & vnus positi sunt; inter quos fuerunt quatuor milites Christi, Theodosius, Lucius, Marcus, & Petrus. Suessione in Gallia SS. martyr. Crispini[c] & Crispiniani, nobilium Romanorum, qui in persecutione Diocl.

* Valeriano.

Pp sub

sub Rictiouaro Præside post immania tormenta gladio trucidati, coronã martyrij cõsecuti sunt: quorũ corpora postea Romã delata fuerunt, atq; in ecclesia S. Laurẽtij in pane & perna honorifice tumulata. Florẽtiæ passio B. Miniatis[d] militis, q; sub Decio Principe pro fide Christi egregie certãs, nobili martyrio coronatur. Turrib. in Sardinia SS. mart. Prothi[e] presbyteri, & Ianuarij diaconi, qui a S. Caio Papa ad eã insulam missi, tpe Diocl. sub Barbaro Præside cõsummati sunt. Cõstantinopoli passio SS. Martyrij[f] subdiaconi, & Marciani cãtoris, qui ab hæreticis sub Constantio Imp. necati sunt. Romę S. Bonifacij[g] Papę & cõfessoris. Petragoricis in Gallia S. Frontonis,[h] qui a B. Petro Apostolo Eps ordinatus, cũ Georgio presbytero magnã illius gentis multitudinẽ ad Christũ conuertit, & miraculis clarus in pace quieuit. Brixiæ natalis S. Gaudentij[i] Epi, eruditione, & sanctitate conspicui. Gaualis S. Hilarij[k] Epi.

OCTOBRIS 25.

Hrysanthi, & Dariæ.a] De his Vsuard. & alij recẽtiores: Græci in Menologio ad 14. Kalen. Aprilis. Tradunt eorum Acta esse conscripta à Verino, & Armenio, S. Stephani Papæ presbyteris: descripta eadem à Metaphraste recitat Lipo. to. 7. & Sur. to. 5. Habemus ipsa manuscripta in antiq. codicib. Plura de ijsdẽ Greg. Turo. de glor. mart. c. 38. ibi & de eorum corporũ inuentione, & de epitaphio S. Damasi Papæ ad sepulchrum ipsorum cõscripto, & inferius c. 83. agit de ipsorum reliquijs. Aldel. libro de laud. virg. de ijsdem pluribus. Quod autem Daria ex virgine Vestali ob Christianam religionem susceptã viua vna cum Chrysantho iussa est, sententia Iudicis, terra obrui; symbolũ quoddam habere videtur cum illo supplicio, quod apud Ethnicos Romanos iure Pontificio virginibus Vestalibus irrogari cõsueuit. Habes de his post multa aliorum testimonia elegans exemplum, quod Plinius Iunior egregie describit lib. 4. epist. 11. ad Vinutianum: quanquam stupratoris suppliciũ diuersum à prædicto fuisse, auctor est Festus in verb. Probrũ virginis. Cum insuper hi dicantur passi via Salaria; erat extra portam Salariam, quę & Collina dicta reperitur, locus ille infamis, dictus Campus Sceleratus, quod illic (vt scribit Liuius lib. 8. decad. 1.) Vestales delinquẽtes viuæ defoderẽtur. Quod autem in aliquibus prædictorum Actis Daria Mineruæ virgo dicatur, non est nouum: nam cũ Vestales penes se Palladium haberent, eędem & Palladis virgines dictæ reperiũtur. Palladis sacerdotes eas appellat Ambrosius li. 1. de virgin. vbi de his agens, easdẽ post emerita castitatis stipendia nubere consueuisse testatur. Id & omnes Ethnici scriptores profitentur; vt non mireris, si Dariam, tẽpore nubendi impleto, traditam audias in vxorem Chrysantho, vt eius Acta significant.

b Quadragintasex militum.] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores ex Actis S. Laurentij, vbi eorum martyrij res gestæ descripta habentur.

c Crispini, & Crispiniani.] Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. Extant horum gesta ex antiquis monumentis descripta a Mõbritio to. 1. Petr. in catal. lib. 9. cap. 106. & Sur. to. 5. De horum martyrum ecclesia Suessione posita agit Greg. Turon. histo. lib. 5. c. 34. in fine.

d Miniatis.] De quo Vsuar. & alij recentiores. Eius Acta ex antiquis tab. descripsit Sur. to. 5. Antonin. in 1. par. tit. 7. c. 8. Petrus in catal. lib. 9. c. 108. De translatione

latione reliquiarum ipsius in Gallias tẽpore Othonis Imp. meminit Sigebert.in chron.anno Domini 969.

e Proti & Ianuarij.] Horũ Acta manuscr.ex Sardinia missa accepimus. Agit de ijsdẽ Franc.Fara lib.1.de reb.Sardois.

f Martyrij & Marciani.] Agunt de his Græci hac die in Menologio his verbis: Natalis sanctorum martyrũ Marciani et Martyrij, cum Paulus Eps Constantinopolitanus a Constantio Imp. Arriano in Armeniam mi..us exul,ab Arrianis suffocatus,beatum finem assecutus est,Marcianus & Martyrius propter Orthodoxæ fidei obseruantiã gladio cesi sunt,et sepulti in porta Melãdesia Cõstantinopolitanæ vrbis; quibus S. Ioannes Chrysostomus templum a fundamentis erexit.Hæc ibi.

g Bonifacij Papæ.] Hic successit Zosimo. Eius Acta, ac dirum schisma ab Eulalio concitatum,ex manuscriptis epistolis tunc vltro citroq; missis descripsimus in Annalib.Ecclesiasticis.

h Frontonis Episco.] Beda,Vsuard.& alij. Meminit eiusdem Petrus Cluniac. lib.1.epist.1.& Petrus in catal.li.9.c.109. Extat de eodem epigramma Bonad.Santon.lib.3.monod.26.

i Gaudentij Episc.] Hic, defuncto S. Philastrio, in eius locum inuitus renitẽsque subrogatus est opera S.Ambrosij episcopi Mediolanensis,vt ipsemet Gaudentius testatur in sermone habito in ordinatione sua. De suscepta a se in Orientem peregrinatione idem in sermone de dedicat.eccles.Concil.sanct.pertractat.

K Hilarij Episcopi.] De eodem Vsuar. hac die,& alij recentiores.

26 Septimo Kal. Nouemb. Luna. E xxvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

ROmæ S.Euaristi [a] Papæ & martyris,qui Dei Ecclesiam sub Hadriano Imp.suo sanguine purpurauit. In Africa SS.marty.Rogatiani [b] presbyteri,& Felicissimi,qui in persecutione Valeriani & Gallieni illustri martyrio coronati sunt:de quibus etiã scribit S.Cyprianus in epistola ad Cõfessores. Nicomediæ SS.marty.Luciani,[c] Florij,& sociorum. Eodem die S.Quoduultdei [d] Epi Carthaginensis, qui vna cum clero a Genserico Rege Arriano in nauibus fractis absq; remigijs & velis impositus,præter spẽ Neapolim appulit,ibiq; in exilio positus, confessor occubuit. Narbone S.Rustici [e] Episcopi & confessoris, qui claruit temporibus Valentiniani & Leonis Imperatorũ. Apud Salernum S.Gaudiosi [f] Episcopi. Papiæ S.Fulci [g] Episcopi. Item S.Quadragesimi [h] subdiaconi,qui & mortuum resuscitauit.

OCTOBRIS 26.

EVaristi Papæ.a] Beda,Vsuar. & Ado de eodem die sequenti.De eius successione Irenę lib.3.c.3. Epiphan.hæres.27. Euseb.in chron. & histo.libro 3. capit.28. Optat.lib.2.August.epist.165.Niceph.in chron. & alij. Cætera in Annal. Ecclesiast.diximus.

b Rogatiani,& Felicissimi.] De his itẽ Beda,Vsuard.Ado,& alij. Frequenter de

his Cyprianus, vt episto.7.39.40. & 81. Senior Rogatianus hic dictus est respectu iunioris. Vixit iisdem temporibus alius eiusdem nominis Felicissimus, sed meritis infelicissimus; qui signifer schismaticæ factionis, cum suis socijs à S.Cypriano abstentus est, vt testatur epist.39. & 40. fuit insuper alius Rogatianus, qui cum Donato passus est in Gallijs; de quo Gregor. Turonen. de glor. martyr. c.60.

c Luciani & soc.] Beda de his agit, qui etiam addit Heraclium, & Marcianum. Luciani autem & Marciani Acta extant apud Mombrit. to.2. vit. sanctor. passique feruntur temporibus Decij Imperatoris sub Sabino Proconsule.

d Quoduultdei Episc.] Res gestas ipsius scribit Victor de persecutione Vuandal. lib.1. Successio Episcoporum Carthaginen. eius sæculi sic habuit: Temporibus Honorij Imperatoris sedit Aurelius, cuius est frequens mentio apud Augustinum: post quem successit Capreolus, de quo Vicent. Lerinen. lib. aduersus hæreses in fine; interfuit hic enim per legatos Concilio œcumenico Ephesino. in eius locum subrogatus est Quoduultdeus, de quo agimus, qui sedit temporibus Valētiniani, & successorem. demum Zenone imperante, creatus est S. Eugenius, de quo Victor lib.2.

e Rustici Episc.] De eodem Vsuardus. Ad hunc tunc monachum adhuc ætate iuuenem scripsit S. Hieron. egregiam epistolam de viuendi forma: est quarta ordine. factus autem Episcopus peruenit vsque ad tempora S. Leonis Papæ, qui ad eum dedit epistolam decretalem 92. item quæ ad ipsum, aliosque Galliarum Episcopos epist.52.

f Gaudiosi Episc.] Alius hic ab illo eiusdē nominis sancto Episcopo, qui ex oris Africanis tempore Vuandalicæ persecutionis Neapolim appulit, de quo suo loco inferius. Constat quidē de his duobus Gaudiosis Acta esse confusa, dū quod est alterius, tribuitur alteri; & aliquando ex duob. efficitur vnus, vt in Actis alterius, quæ extant Neapoli, legimus. Huius corpus reconditum est Salerni in cathedrali ecclesia, in crypta inferiori.

g Fulci Episc.] De eodem tab. eccl. Papiensis, & Iacobi. Val. de Episco. Papien.

h Quadragesimi.] De eius sanctitate & miraculis scribit S. Gregor. Papa dialog. lib.3. cap.17.

xxvj F Sexto Kal. Nouemb. Luna. 27

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

VIgilia [a] SS. Apostolorum Simonis & Iudæ. Abulę in Hispania passio SS. Vincentij, [b] Sabinæ, & Christetæ, qui primū in equuleo adeo sunt extēti, vt oēs membrorum compages laxarētur; deinde capita corū lapidib. superposita, vsq; ad excussionem cerebri validis vectibus sunt contusa, atq; ita martyrium compleuerunt, agente Pręside Daciano. Apud castrum Tyle S. Florentij [c] martyris. In Cappadocia sanctarū martyrū Capitolinæ, [d] & Erothedis eius ancillæ, qui sub Diocletiano sunt passæ. In Aethiopia S. Elesbaan [e] Regis, qui Christi hostibus expugnatis, misso regio diademate Hierosolymam tēpore Iustini Imperatoris, monasticā vitā, vt vouerat, agens, migrauit ad Dñm.

Apud

Apud Indos S. Frumentij [f] Epi, qui ibi primum captiuus, deinde Eps a S. Athanasio ordinatus, Euang. in ea prouincia propagauit.

OCTOBRIS 27.

Igilia.a] De eadem Beda, Ado, Concilium Oxoniense, & alij.

b Vincentij & sociorum.] Beda, Vsuard. Ado, cæteríque recentiores de ijsdem agunt hac die. Errore labuntur, qui putant hūc illum esse Vincentium Cæsaraugustanum diaconum. Extat de horū passione sacer hymnus in Breuiario Toletano. Plura etiam Vasæus in chron. Flos sanctorum Hispaniæ, & Thesaurus concion. tomo 2. Passi sunt in persecutione Diocletiani sub Daciano Præside.

c Florentij.] De eodem ijdem qui supra, Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores.

d Capitolinæ, & Erotheidis.] Agunt de his itē Græci hac die in Menologio, passásque tradunt in persecutione Diocletiani Imperatoris, & Zelecinthio Præside Cappadociæ.

e Elesbaan.] Habentur eius res gestæ descriptæ in Actis sancti Aretæ martyris apud Metaphrasten 24. huius. De eodē & Nicephorus hist. libro 17. cap. 6. in fine, & Cedrenus anno quinto Iustini Imperatoris.

f Frumentij Episc.] De eodem Græci in Menologio pridie Kal. Decemb. Eius Acta conscripsit Ruffinus hist. lib. 1. cap. 19. Theodoret. lib. 1. c. 23. Socrates lib. 1. c. 15. Sozom. lib. 2. c 23. & ex ijsdem Cassiodorus, & alij recentiores, vt Petrus in catal. lib. 9. c. 123. Vixit ijsdem temporibus alius Frumentius Episcopus Auxumeos in Aegypto, ordinatus à S. Athanasio, confessione clarus: multa enim passus est ab Arrianis ob tuendam Catholicam fidem: in quem data epistola Tyrāni extat apud Athanasiū in apologia ad Constant. col. 330.

28			Quinto Kal. Nouemb. Luna.											G	25. XXV
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p q r ſ	
	7	8	9	10 11	12 13	14	15	16	17 18	19 20	21 22 23				
	t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P	
	24 25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6		

Atalis beatorum Apostolorū Simonis [a] Chananæi, & Thaddæi, [b] qui & Iudas dr: quorū Simon in Aegypto, Thaddæus in Mesopotamia Euangeliū prædicauit: deinde in Persidem simul ingressi, cum innumerā gentis illius multitudinē Christo subdidissent, martyriū cōsummarunt. Romæ S. Cyrillæ [c] virginis, filiæ S. Tryphoniæ, quæ sub Claudio Principe pro Christo iugulata est. Ibidē S. Anastasiæ [d] senioris virginis, & Cyrilli mart. illa in persecutione Valeriani sub Probo Præfecto vinculis cōstricta, colaphis cęsa, igne & verberib. cruciata, cū in cōfessione Christi īmobilis ꝑmaneret, abscissis mămillis, euulsis vnguibus, dentib. cōminutis, manib. pedibusq; præcisis, truncata capite, tot passionū monilibus ornata migrauit ad Spōsum: Cyrillus aūt ei petenti aquā propinans, martyriū pro mercede accepit.

Apud Comum S. Fidelis [c] martyris sub Maximiano Imperatore. Moguntiæ S. Ferrutij [f] martyris. Meldis S. Faronis [g] Episcopi & confessoris. Neapoli S. Gaudiosi [h] Episcopi Africani, qui ob persecutionem Vuandalorum in Campaniam veniens, in monasterio apud eam vrbem sancto fine quieuit. Vercellis S. Honorati [i] Epi.

OCTOBRIS 28.

Simonis Chananæi. [a] De quo Beda, ac cæteri Latinorum hac die; Græci autē in Menologio seorsū à Iuda, sexto Idus Maij. Errore factū opinatus est quidam, hic de vtroque Apostolo Simone & Iudæ agi; quasi mendosus sit codex, ac dicere velit: Simonis, qui & Iudas: nam hunc etiam appellatum esse Iudam, scribit S. Hieronymus in epistola ad Galat. cap. 4. & contra Heluidium, iūctis his quæ ab eodem in Matthæum scribuntur cap. 10. Sed & Sophronius apud Hieron. de script. Eccles. in Simone, & Dorotheus in Synop. itidem aiunt Simonem cognomento dictum esse Iudam, eumque fratrem fuisse Iacobi, eidemque successisse in sede Episcopali, atq; sub Traiano martyrium cōsummasse. Sed ad arguendos eiusmodi errores plura a nobis dicta sunt in to. 1. Ecclesiasticorum Annal. anno Dom. 68. Quod autē pertinet ad presentem diem, agi hic re vera de duobus Apostolis, non tantū innumera vetusta exemplaria fidē faciunt, sed & ratio persuadet: nam etsi alter ipsorum in Ægyptum, alter vero in Mesopotamiam profectus, Euangelium prædicauit: simul tandem conuenientes, in Perside martyrio coronati sunt, vt hic etiam Beda, Vsuardus, Ado, & alij profitentur ex Actis ipsorum, quæ incerto auctore in passionibus Apostolorum conscripta habentur, quorum Beda meminit in retract. in Act. Apost. c. 1. De vtroque agi eodem die, indicat etiam vetus ecclesiasticum officium eo die recitari consuetū, ac præcipue antiquus hymnus de ijsdem, qui ponitur in Breuiario Toletano. In qua autē prouincia Simon Apostolus Euāgeliū prædicauerit, antiquioribus subobscurum fuisse videtur: nam Origenes, Gregorius Nazianzenus, Eusebius, Chrysostomus, Theodoretus, & Socrates, cum de cæteris agunt Apostolis, loca que referunt peregrinationis & Apostolatus eorum, de Simone dicere omittunt. Aliorum vero, qui post prædictos scripserunt, diuersæ reperiuntur sententiæ. Auctor qui nomine Isidori fertur, de vit. & obit. sanct. c. 82. & 83. dicit Simonem prædicasse Euangelium in Aegypto: Nicephor. li. 2. c. 40. addit Africam, eumq; tandem ad Britannos peruenisse testatur: id ipsum etiam Dorotheus in Synopsi: quorum scientiam Græci secuti videntur in Menologio, vbi etiā (quod nō probatur) dicitur Simon item Nathanael appellatus. Rursus autem in eodem Apostolo errasse reperiuntur nonnulli, putantes hunc eumdem esse cum illo Simone, qui passus reperitur in persecutione Traiani, de quo Euseb. in chron. & hist. lib. 3. c. 26. Fuerunt eius sententiæ idem qui supra: auctor de vit. & obit. sanct. c. 82. Sophro. apud Hieron. & Beda, qui tamen in retract. in Act. Apost. recantat palinodiam. Diuersos plane esse, varia ipsorum martyrij Acta testantur, & alia complura, quæ breuitatis causa præterimus.

b Thaddæi, qui & Iudas dicitur.] De eo etiam hac die Latini omnes, Græci autem xiij. Kal. Iulij. Sicut de duobus Simonibus, ita & de duobus Thaddæis exorta est ambiguitas: siquidem alter ex his Apostolus, hic de quo agimus; alter autem fertur ex numero septuagintaduorum discipulorum, qui ad Abagarum missus, in Syria prædicauit Euangelium, vt auctor est Euseb. histo. lib. 1. c. 13. in fine. Duos item & inter se diuersos fuisse Thaddæos, testatur Beda in retract. in Act. Aposto. c. 1. id ipsum scribit Niceph. hist. lib. 2. c. 40. ac cæteri Græcorum, qui eiusdem sententiæ esse videntur, dum di-

uersis

uersis diebus de Iuda agunt, ac de Thaddæo, de illo nimirum ad xiij Kal. Iulij, de alio autem ad xii. Kalen. Septembris. Verum S.Hier. in Matthæum c.10. contrarium sensisse videtur, vnũ eundemq; fuisse, Thaddeum Apostolum cũ illo, qui Edessam ad Abagarũ profectus est, quẽ Luc. Act. cap.1. Iudam Iacobi, & Matth. Euang.c.10. Lebbæum appellat. in quam quidem sententiã cęteri Latinorũ abiisse videntur, cum Occidentalis Ecclesia non nisi de vno Thaddęo agat commemorationẽ. Loca autẽ vbi prædicauit Euangeliũ, hæc adnumerãtur à Nicephoro li. 2. c.40. Iudæa. s. Galilæa, Samaria, Idumęa, Arabia, Syria, & Mesopotamia, de qua etiã Isidorus & alii testãtur. Extãt vtriusque Apostoli Acta, quæ & per lectiones distincta in aliquib. antiquis manuscrip. cod. inuenimus, vt in aliquibus ecclesiis legi consueuerunt; quæ non satis tuta visa sunt Radulpho Tungrensi de obseru. can. cap.11. Apud Hippolytum in libello de duodecim Apostolis legi, Thaddæum Berythi cõsummasse agonem. Reliquias S. Thaddæi Hierosolymis ad se missas sanctus Bernardus accepit, vt in eius vita legitur prope finem.

c Cyrillæ.] De eadẽ Beda, Vsuar. Ado, & alii ex Actis S.Laurentii. Vide quæ superius notata sũt in Tryphonia xv. Kal. Nouembr. Cyrillæ, Memmiæ, Iulianæ, Neopistis, ac Sophiæ virginum ac martyrum corpora transtulit Sergius Iunior in titulum Equitii, vt vetus inscriptio marmori incisa illic posita testatur.

d Anastasiæ senioris, & Cyrilli.] Agũt de his Græci in Menol. die sequẽti. Acta Anastasiæ Metaphraste descripta recitat Lipom. to.6. & Sur. to.5. Hæc senior dicta respectu Alterius Anastasiæ, quæ passa est in persecutione Diocletiani, de qua inferius viii. Kal. Ianuar.

e Fidelis.] Beda de eodem hac die. Acta Fidelis & sociorum recitat Mombrit. tom. 1. Sermonem & hymnum de eodem scripsit Petrus Dam. Extant apud Sur. tom. 5.

f Ferrutii.] Ado hac die. Scripsit de Actis eius atque translatione corporis sermonem Meginradus, quem Surius habet tom. 5. hac die.

g Faronis episc.] De quo Vsuard. & alii recentiores. Eius vitã ex antiquis codicibus edidit Sur. to. 5. Meminit eiusdẽ Sigeber. in chron. ann. 620. Vincent. in Spec. lib. 24. c. 17. 18. 19. Petrus in catal. lib.9. cap.117. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib.3. c.74. & lib.4. c.139. Ponitur vicesimus ordine Meldẽsis sedis Episcopus, qui ordinatus est anno Domini sexcentesimo vicesimo, seditque ann. 66. vt eius vitæ Acta & tabulæ Meldensium Episcoporum testantur.

h Gaudiosi Episc.] De eo tab. Neap. ecclesiæ: habẽtur ibidem eius Acta. Vidi eiusdẽ cæmeteriũ subterraneum in suburbiis Neapolis, vbi hactenus inter alia nobilia antiquitatis monumenta ipsius tumuli seruatur inscriptio musiuo opere exarata, licet ob vetustatem iã pene diminuta, his verbis: HIC REQVIESCIT IN PACE S. GAVDIOSVS, QVI VIXIT AN..... DIE KAL. NOVEMB..... INDIC. VI. Hæc ibi. Hic ex Africa profugus, vrgente dira persecutione excitata a Genserico Vuandalorum Rege Arriano, Neapolim appulit, eiusque sanctitas miraculis illustrata, non tantum Campanis, sed exteris quoque innotuit. In Actis S. Agnelli hæc de S. Gaudioso leguntur: Agnellus abbas electus in monasterio quod beatus Gaudiosus cognomento Septimus Cælius, S. Bitinensis ecclesiæ Pontifex in Africa, condere studuit in hac Parthenopea ciuitate, eo tempore, quo ex Africa partibus aduenit cum S. Quoduultdeo & cęteris Præsulibus fugiens persecutiones Vuandalorum, &c. Perseuerat solemnis cultus Neapoli, vbi in eius ecclesia, decẽti honore, sacra ipsius pignora asseruantur. Claruit circa annum Domini quadringentesimum quadragesimum: ea etenim persecutio in Africa conflata est Theodosio decimumseptimum & Festo Conss. anno Domini 439. Eiusdem nominis Episco. Capuanus interfuit Concilio Rom. sub Martino Papa & martyre, vt eius Concilij Acta produnt.

i Honorati Episcopi.] De eodem tabulæ ecclesiæ Vercellensis. Meminit ipsius

Paulinus in vita Sancti Ambrosij. Epitaphium ad eius sepulchrũ in marmore incisum, typis excusum habetur ante vitã S. Eusebij eiusdem ecclesiæ Episcopi. incipit: Pontificis sancti, &c. Tertius ibi ponitur eius sedis Episcopus, cuius vitam ex antiquis monumentis eius ecclesiæ scripsisse testatur Galesinius. Successit hic Limenio, seditque temporibus Anastasij & Innocentij Romanorum Pontificum. Claruit eiusdem nominis Honoratus Episcopus Nouariensis temporibus Symmachi Papæ. Extat ad ipsum scripta egregia epistola Ennodij Ticinensis.

xxiiij A Quarto Idus Nouemb. Luna. 29

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

IN Lucania SS. martyrum Hyacinthi,[a] Quincti, Feliciani, & Lucij. Sidone in Phœnicia S. Zenobij [b] presbyteri qui sub nouissimæ persecutionis acerbitate alios ad martyrium exhortans, martyrio & ipse dignatus est. Eodem die SS. Episcoporum Maximiliani [c] martyris, & Valentini confessoris. Bergomi S. Eusebiæ [d] virginis & martyris. Hierosolymis natali B. Narcissi [e] Episcopi, sanctitate, patientia, ac fide laudabilis, qui cẽtum & sexdecim annorum migrauit ad Dominum. Augustoduni S. Ioannis [f] Episcopi & confessoris. Cassiope in insula Corcyræ S. Donati, [g] de quo scribit B. Gregorius Papa. Viennæ depositio B. Theodori [h] abbatis.

OCTOBRIS 29.

Yacinthi, & soc. a] De his Beda, Vsuar. & alij recẽtiores. De reliquijs S. Hyacinthi meminit S. Gregor. in registro lib. 7. Indict. 2. epist. 12.

b Zenobij.] De eodem Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. Scribit de eo Euseb. histo. lib. 8. c. 25. Niceph. lib. 7. c. 16 Longe alius hic ab eo de quo Græci agunt die sequẽti in Menologio.

c Maximiliani & Valentini.] Vetera manuscripta, ex quibus Molanus in additionibus ad Vsuardum hac die.

d Eusebiæ.] Tabulæ ecclesiæ Bergomensis, ex quibus Galesinius hac die.

e Narcissi Epis.] De eodẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij: plurib. Euseb. in chron. & hist. lib. 4. c. 19. libro 5. c. 12. & lib. 6. c. 8. & 9. Niceph. lib. 5. cap. 9. & 10. Meminit eiusdem sanctus Epiphan. in Panar. hæres. 66. & Niceph. Episcop. in chron. Confundunt nonnulli hunc cũ Narcisso Gerundensi, de quo supra. Fuit hic trigesimus eius sedis Episcopus: claruit sub Seuero & successoribus Imperatoris.

f Ioannis Episc.] De eodem tab. ecclesiæ Augustodunen. Eius vita scripta fertur à Vualfrido eius successore.

g Donati.] Greg. Papa in registro lib. 2. epist. 2. meminit de corpore eiusdẽ S. Donati, pluribus autẽ inferius epistola octaua; ibi & de Cassiope castro meminit.

h Theodori abb.] aliàs Theodatij, sic & Molanus, qui de eodem agit hac die.

Tertio

30 Tertio Kal. Nouembr. Luna. B xxiij

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25
t u A B C D E f F G H M N P
26 27 28 29 30 1 2 3 3 4 5 6 7 8

N Africa natalis SS.mart.[a] ducentorum viginti. Tingi in Mauritania paſsio S.Marcelli[b] Cẽturionis, qui capitis abſciſsione martyriũ compleuit ſub Agricolao agẽte vices Præfecti Prætorio. Alexãdrię SS.mart. Chronionis,[c] Iuliani, Macarij & aliorũ tredecim ſub Decio Imp. Ibidẽ S.Eutrophiæ[d] martyris, quę martyres viſitans, cum illis ſęuiſsime cruciata, reddidit ſpiritũ. Caralis in Sardinia S. Saturnini[e] mart. qui in perſecutione Diocletiani ſub Barbaro Pręſide capite trũcatus eſt. Apameę S.Maximi[f] mart. ſub eodẽ Diocletiano. Legione in Hiſpania SS.mart. Claudij,[g] Luperci, & Victorij, filiorũ S. Marcelli Cẽturionis; qui in ꝑſecutione Diocletiani, & Maximiani ſub Digniano Præſide iuſsi sũt decollari. Aegææ in Cilicia paſsio SS. Zenobij[h] Epi, & Zenobię ſororis eius, ſub Dioclet. Imper. & Lyſia Præſide. Altini S.Theoneſti[i] Epi & mart. qui ab Arrianis occiſus eſt. Pariſijs S. Lucani[k] mar. Antiochię S.Serapionis[l] epi, eruditione clariſsimi. Capuę S.Germani[m] epi, & confeſs. magnæ ſanctitatis viri: cuius animã in hora obitus eius ab Angelis in cęlũ ferri S.Benedictus aſpexit. Potentiæ in Lucania S. Gerardi[n] epiſc.

OCTOBRIS. 30.

Artyrum ducentorũ viginti.[a]] De his item Beda, Vſuardus, Ado, conſentiuntque vet. manuſcripta.

b Marcelli.] Beda, ac cæteri oẽs de eodẽ hac die: Extant eius martyrii Acta publica a Notariis excepta: deſcripſit eadẽ Sur. to. 5. Inſuper eius certamen & corona ꝑclare canũtur hymno ſacro in Breuiario Toletano. Fuit hic pater duodecim filiorum, qui omnes pari triumpho dignati, parem patri aſſecuti ſint coronã martyrij. De his omnibus in Breuiario Eborẽſi, & in chron. Hiſpan. Vaſæi, qui de Marcello agens, paſſum dicit Fauſto iterũ & Gallo Conſ. eſt is annus a Chriſto 298. De eodem in Flor. ſanct. Hiſp. vbi & de martyrijs duodecim filiorum plenius agitur; licet aliqui alii loco illorum ibi ponantur. Qui nam fuerint huius filij, habes ex breuiario Eborenſi apud eundem Vaſæum in chron. Hiſpan.

c Chronionis & ſoc.] Agũt de his Græci etiam in Menologio hac die, & Euſebius ex epiſtola Dionyſij lib. 6. c. 34. Verũ de Iuliano, & Euno, qui idẽ eſt cũ Chronione, ſiue Coronione, agitur ẽt ſuperius 27. Feb. de Macario aũt infra 8. Decemb.

d Eutropiæ.] Græci itidem hac die in Menologio pluribus de eadem agunt.

e Saturnini.] Accepimus eius Acta manuſcr. paſſuſque habetur anno 20 Imper.

Diocletiani eius Consulatu octauo, 3. Kal.Nouemb. Alia Acta habet Mombr. to.2. vit.Sanct. Meminit eiusdem Fara de reb.Sard.de Basilica S. Saturnini in Sardinia mentio habetur in vita S.Fulgentij Episcopi Ruspensis apud Sur.to.1.

f Maximi.] Græci agunt de eodem 17. Kal.Octob.in Menolog.

g Claudij,& soc.] Fuit Claudius vnus ex filiis S. Marcelli Centurionis, de quo hac die agitur, Lupercus item & Victorius eodem patre geniti. Plura de his in Flore sanct.Hispan.vbi de omnibus eiusdem S.Marcelli filiis agitur; sed quod ad nomina singulorum spectat, consule, vt diximus, Vasæum in chron. anno 306. & Thesaur.concion.tom.2.

h Zenobij,& Zenobiæ.] Agunt de his Græci etiam hac die in Menologio, eorũ que martyriũ describunt; sed plenius Metaphrastes eorũ Acta refert: extant apud Lipom.tom.6.& Sur.tomo 5. hac die.

i Theonesti episc.] Tabulæ eius ecclesiæ, itemq; Sigebert. in chron. anno 425. & Petrus in catalog.lib.10.c.9.

K Lucani.] De eodẽ vet.manuscr.ex quibus Molan.hac die in addit. ad Vsuard.

l Serapionis episc.] Beda, Vsuardus, & alii recẽtiores de eodẽ hac die. Scribit de ipso Euseb.in chron. anno 10. Commodi Imper.& hist.lib.6.c.10. Hieron.de script. Eccles. Niceph.Callist.li.4.c.20.& 27. Niceph.Episc.Cõst.in chron. In Cõcil. Alexandrino temp. Athanasij commẽdatur eius Catholica fides scriptis olim testata, vt de eo item Niceph.lib.10.c.14.

m Germani episc.] Ado,& alii recẽtiores: pluribus S.Gregorius lib.2. dialog.c. 35.& lib.4.c.40.hist. Miscel.lib.19. in Iustino Imper. Lib.de Rom.Pontif. in Hormisda, Ioan. episcopus Constantinop. in libello fidei Catholicæ ad Hormisdam. De eius legatione Constãtinopolim, de mandatis acceptis ab Hormisda, de litteris ad eum scriptis, de relatione Germani, rebusq; tunc ab eo gestis Constantinopoli,& cũ reuerteretur Romã, plures extant epistolæ, quas ex codice Vaticano descripsimus, intexuimusq; Annal. Ecclesiast. Successio Episcoporum Capuanæ ecclesiæ illorum tpm sic se habuit: Sub Põtificatu Hilarii Papæ sedit Tiburtius, qui interfuit Romano Concilio sub eodem Pontifice celebrato: post quem sedit Constãtinus, qui itẽ interfuit Synodo Romæ habitæ sub Felice Pontifice, vixitque etiã tempore Papæ Symmachi, seditque cum aliis in Concilijs Romanis aduersus Laurentium pro Symmacho, vt prædictarum Synodorum Acta declarant. Post Constãtinum denique sedit S. Germanus, de quo hac die celebritas agitur. de eodem habetur mentio in Actis Sancti Placidi à Gordiano conscriptis.

n Gerardi Episcopi.] Tabulæ & vetera manuscripta eius ecclesiæ.

xxij C Pridie Kal. Nouemb. Luna. 31

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	30	1	2	3	4	4	5	6	7	8	9			

Vigilia [a] omnium SS. Romæ natalis B.Nemesij, [b] diaconi, & Lucillæ virginis filiæ: qui cum a fide Christi flecti nequaquam possent, iubente Valeriano Imperat. decollati sunt octauo Kal.Septemb. quorum corpora a B. Stephano Papa sepulta: deinde a B.Sixto via Appia hac die honestius tumulata, Gregor. V.in Diaconiam S. Mariæ Nouæ transtulit, vna cum S. Symphronio, Olympio Tribuno, Exuperia eius vxore, & Theodu

lo

lo filio, qui omnes Symphronij opera conuersi, & ab eodẽ sancto Stephano baptizati, martyrio coronati fuerant. Quæ SS. Corpora Gregorio XIII. summo Pontifice ibidem inuenta, sub altari eiusdem Ecclesiæ honorificentius collocata sunt sexto Idus Decembris. Eodem die SS. Ampliati,[c] Vrbani, & Narcissi, quorum meminit S. Paulus ad Romanos scribens: qui ob Euangelium Christi a Iudæis, & Gentilibus cæsi sunt. In Gallia apud Augustam Veromanduorum S. Quinctini[d] ciuis Romani, ordinis senatorij, qui sub Maximiano Imp. mart. passus est: cuius corpus post annos quinquagintaquinque, reuelante angelo, inuentum est incorruptũ. Constãtinopoli S. Stachis[e] epi, qui a B. Andrea Apostolo primus eiusdem ciuitatis eps ordinatus est. Mediolani S. Antonini[f] episcopi, & confessoris. Ratisponæ S. Vuolfgangi[g] episcopi.

OCTOBRIS 31.

Vigiliã.a] De ea ẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Cõc. Oxoni & q̃ agũt de diuinis officiis.

b Nemesij, & Lucillæ.] Beda de ijsdem, ac recentiores. Agitur de his martyribus in Actis S. Stephani Papę, & mart. apud Sur. to. 4. die 2. Augusti. Adhuc perseuerat locus Lucillæ virg. in cœmeterio Callisti, vbi in lapide sepulchri inscriptio vetus posita legitur. Vltima translatio, cuius hic habetur mẽtio, facta est solemniter opera Illustrissimi, & Reuerendiss. Antonii Carafæ tũc diaconi, nunc presbyteri Cardinalis Bibliothecarii, Protectoris monachorum ordinis S. Benedicti congregationis Montis Olиueti, qui prædictam curãt ecclesiam; cuius egregia opera, apud complures illorum pristina illa monastica exactissima disciplina est restituta, quam speramus in cæteros propagandam.

c Ampliati, & soc.] De his Paulus ad Rom. c. 16. Græci etiam horum omnium diem natalem celebrãt hac die in Menologio. Hippolytus mart. in libello de 72. discipulis ait Ampliatum Odyssæ, Vrbanum in Macedonia, & Narcissum Athenarum creatos esse episcopos: de Ampliato & Vrbano idẽ profitetur Dorotheus in Synopsi; Narcissum autem Patratum dicit fuisse Episcopum.

d Quinctini] Agunt de Quinctino Beda, Vsuardus, Ado, cæteriq; recentiores, cuius martyrij Acta ex antiquis codicibus edidit Sur. to. 5. agitq; de eius sacri corporis translatione. Mentio de eodem habetur in Actis SS. Crispini, & Crispiniani, de quibus agitur supra x. Kalendas Nouembris. De miraculis ad sepulchrũ eius scribit Gregorius Turonensis de gloria martyrum cap. 72. & 73.

e Stachis episcop.] De eodem hac die Græci in Menologio. Hic ille Stachis, cuius Paulus meminit ad Roman. c. 26. de quo & Niceph. episc. Constantinop. in chron. & Niceph. Callist. hist. lib. 8. cap 7. Hippolytus in libello de septuag. duobus discip. ex quo eadem Doroth. in Synopsi.

f Antonini.] De quo tab. ecclesiæ Mediolanẽsis, ex quib. & Galesinius hac die.

g Vuolfgangi episc.] Eius res gestas ex vet. manuscrip. edidit Sur. to. 5. Legi præterea libellum ipsius vitam continentem, eamque sacris imaginibus referentem; suntque inibi descripta miracula post obitum facta. De eodem Lambert. in chron. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. cap. 229. & lib. 4. c. 226. Sedit (vt prædicta Acta indicant) annis vigintiduobus, migrauitque ex hac vita anno Domini 999. licet Lambertus referat eius obitum anno 994.

NO-

NOVEMBER.

xxj D Kalendis Nouembr. Luna. 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

Estiuitas [a] omnium SS. quam in honorem B. Dei genitricis virgin. Mariæ, & SS. martyrum Bonifacius Papa Quartus, dedicato templo Pãtheon, celebrem, & generalẽ instituit agi quotannis in Vrbe Roma. Sed & Gregorius item Quartus postmodum decreuit, eandem festiuitatem, q̃ varijs modis iã in diuersis ecclesijs celebrabatur, in honore omnium SS. solemniter hac die ab vniuersa ecclesia perpetuo obseruari. Tarracinæ in Campania natalis S. Cæsarij [b] diaconi, qui diebus multis in custodia maceratus, postea cum S. Iuliano presbytero in saccum missus, in mare præcipitatus est. In castro Diuione S. Benigni [c] p̃sbyteri, qui a B. Polycarpo missus in Galliã ad prædicandũ Euangelium, postquã sub Marco Aurelio Imp. a Terentio Iudice grauissimis tormentis multipliciter est afflictus, tandẽ collum eius vecte ferreo tũdi, & corpus lãcea perforari iubetur. Eodẽ die S. Mariæ [d] ancillæ, quæ Christianæ religionis noĩe accusata, sub Hadriano Imp. diris verberibus afflicta, equulei extensione, & vngularum laceratione vexata, martyriũ compleuit. Damasci passio SS. Cæsarij, [e] Dacii, & aliorum quinque. In Persia SS. mart. Ioannis [f] Episcopi, & Iacobi presbyteri, sub Sapore Rege. Tarsi SS. Cyreniæ, [g] & Iulianæ, sub Maximiano Imper. Aruernis S. Austremonij [h] primi eiusdem ciuitatis episcopi. Parisijs depositio sancti Marcellini [i] episcopi & confessoris. Baiocis S. Vigoris [k] episcopi, tempore Childeberti Francorum Regis. Tibure sancti Seuerini [l] monachi. In pago Vuastinensi sancti Maturini [m] confessoris.

NOVEMBRIS 1.

Estiuitas omniũ Sanctorum. [a]] Agunt de eadem cætera martyrologia; atq; in Ordine Romano hæc scripta habentur: In ipsis Kal. Nouembris Romæ, & per totum Orbẽ plebs vniuersa, sicut in die Natalis Domini, ad ecclesiam in honorem omniũ SS. ad Missarũ solemnia conuenire studeat: illud attendentes, vt quicquid humana fragilitas per ignorantiam, aut negligentiam

tiam in solemnitatibus, ac vigiliis Sāctorū minus plene peregerit, in hac obseruatione sancta soluatur. Hęc ibi; eademque Albinus Flac. de diuin. offic. Annua die natalitia Sanctorum martyrū in ecclesia peragi, ex pristina maiorū traditione, ab ipso initio nascentis Ecclesiæ, religionis vsus obtinuit: idq; intelligit Tertullianus de chron.milit.cum ait: Pro natalitiis annua die facimus. Eadē causa S. Cyprianus sūma adhibita diligētia diē notari mandat, quo quis martyrium consummasset, epist. 36. quo autē ritu hmōi natalitia agi consueuissent, idē docet epist. 34. cum ait: Sacrificia pro eis (vt meministis) semper offerimus, quoties martyrū passiones & dies anniuersaria cōmemoratione celebramus. Mittimus hic de his innumera aliorū sanctorū Patrum testimonia recēsere. egimus de his plenius in Annalibus. Ecclesiast. Vt autem oīum simul martyrum vna eadēq; die celebritas ageretur, ex Bonifacij Papę IV. institutione Romę est sumptum exordium, cum antea ea die Kalend. Nouembriū esset vniuersale ieiunium, de quo Isidorus agit de Eccles. offic. lib. 1. c. 39. Postmodum vero, quod Romæ tantū peculiariter agebatur, Gregorius Papa Quartus ceteris Occidentalis orbis ecclesijs faciendum præcepit. De Trāsalpinis Sigebert. in chron. anno Domini 835. docet his verbis: Tunc, monente Gregorio Papa, & oībus Episcopis assentientibus, Ludouicus Imp. statuit, vt in Gallia & Germania festiuitas omniū Sanctorum in Kal. Nouemb. celebraretur, quam Romani ex instituto Bonifacij Papæ celebrāt. Hęc Sigebertus. Quod autem ante Lodouicum Pium Imper. in Gallijs eiusmodi solemnitas nullatenus peragi consueuerit, satis exploratum habetur ex eo, quod in Cōcilio Moguntino habito tempore Caroli Magni Imp. cum in canone tricesimosexto festi dies in illis ecclesijs agi consueti recēseantur, nulla prorsus mentio fit de eiusmodi celebritate, sicut nec etiam in Capitular. Regum li. 1. c. 164. lib. 2. c. 36. & li. 6. c. 186. Quod vero ferantur sermones aliqui S. Augustini nomine in eadem solemnitate habiti scire debemus in primis, illum ipsum primum ordine eo titulo prænotatum secūdum exactam cēsuram schola Louaniēsis, non Augustino, sed Alcuino esse tribuendum; suitq; fortasse librariorū mendum, vt pro Alcuino scriberent Augustinum. At vero in antiquo codice manuscri t. ecclesiæ S. Mariæ ad Martyres Romæ, vbi ea celebritas, primum agi cœpta est, inuenimus eumdem sermonem sub titulo Odonis abbatis Cluniacēsis. Rursus autem sermo ille 14. in additione Parisiensi, qui eodem titulo cōsignatur, Augustini cum germanus sit, habitus ab eo noscitur in die natali alicuius virginis & martyris, vt patet ex eius exordio. Reperimus in eodem codice alios sermones S. August. de martyribus, ad eam tamen solemnitatem accommodatos, vt quem habuit de Massa candida, nondum, quod sciam, typis excusum, cuius exordiū est: Dilectissimi fratres, &c. Alius est, qui incipit: Delectat videre cāpos segetum, &c. Tertius ita: Sancta festiuitas, &c. Quartus vero sic: Psalmus qui cantatur, &c. Est hic primus ordine de pluribus martyribus, cęteri autem nondum editi sunt. hi quidem per octauas eius solemnitatis legi consueuerunt vna cum tractatu in Apocalypsim titulo Pauli Orosij, & sermo de oībus Sanctis, incipiēs à Dei genitrice Maria: qui in aliquibus codicibus adscribitur Maximo Taurinensi, sed in dicto codice ponitur titulo Maximi Tarentini; sicq; exorditur: Legimus in Ecclesiasticis historijs, &c. Extant de eadem solemnitate inter alios duo sermones Innocentij Papæ. De dedicatione aūt Pantheon in honorē Dei genitricis & oīum Sanctorum dictum satis est supra tertio Idus Maias. Hic vero non prætereūdum putamus, quod legitur in martyrologio Bedæ hac die, Pantheon fuisse erectum à Domitiano Imper. Putassem mendum vitio librariorum in codicem irrepsisse, nisi constaret eumdem auctorem idem scripsisse lib. de sex ætat. in Traiano. Id quidem à veritate alienū est; cum constet Augusti tempore à Marco Agrippa tertiū Consule excitatū, anno ab Vrbe condita septingentesimo vicesimoseptimo, ante Christi aduentū anno 55. cuius quidem

dem rei etsi nullius antiquorum suppeteret testimonium, ipsa in frontispicio posita vetus inscriptio satis indicat, quæ habetur adhuc temporibus nostris: M. AGRIPPA L.F. CONS. TERTIVM. FECIT. De eodem Dio.li.53.hist.Rom. hæc ait: Pantheum, quod perfecit Agrippa, id sic dicitur fortassis, quod in simulacris Martis & Veneris multas deorum imagines acciperet: vt vero mihi videtur, quod forma conuexa fastigiatam celi similitudinem ostenderet. Voluit Agrippa in eo Augusti quoq; statuã collocare, nomenq; operis ei adscribere: neutrũ autẽ eo accipiente, in Pantheo ipso Cæsaris superioris statuã, & suã & Augusti in vestibulo posuit, &c. Hæc Dio. Quod autẽ Cybeli deorum matri traduat fuisse dicatum, aliud testari Plinius videtur, qui si rè propius spectatur, atq; lib.36.nat. histor.c.15. Ioui Vltori fuisse dicatum affirmat. Compresso nimirum bello ciuili, Mar. Antonio & Cleopatra ad Actiaci superatis; M. Agrippa iam secundum, in deq; & tertium Consul id muneris obtulit Ioui Vindici, cui ob hostes deuictos, aras erigi ac templa, sacrificiaque offerri, fuisse vsitatum, Romanarum rerum antiqui scriptores, inter quos Tacitus lib.3. & 15. testatum reliquerunt.

b Cæsarij.] De eodẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Huius Acta ex vet.manuscrip.cod.Sur. edidit to.6. Plura legũtur de eodem in Actis sanctorum Nerei & Achillei apud Sur.to. 3. die 12. Maij. Quod autem in iisdem actis, nec non in aliquibus Martyrologiis passus legitur sub Claudio Imp. corrigendum videtur: nã si Traiani temporibus pro Christiana fide certauit, & corpora sanctarum Flauię Domitillę & sociorum sepulturæ mandauit (vt eadem Acta testantur.) qua ratione post annos centum & septuaginta sub Claudio potuit coronari? Si vero de Claudio Nerone (vt videntur significare) intelligantur, rursus etiam patens error deprehenditur, cum longe ante Traianum Imperatorem Nero sit mortuus. Acta eiusdem martyris scripsisse reperitur Albericus diaconus Cassin.cęnobii, vt auctor est Petrus diac. biblioth. Cassi.lib.de vir.illustr.eius monasterii, c.21. Eademq; (vt idem testatur c.46.) Gelasius, qui ex monacho Cassinensi factus est Papa, versibus exornauit. Erat vetus memoria S. Cæsarii martyriis Romæ in Palatio dicto, cuius meminit S.Grego. Papa in regist.lib.11.c.1.eratq; ibi abbatia, vna ex vigintiduabus, quas notatas vidimus in antiquo Rituali, qd habetur in bibliotheca Vatic. in cod.manusc. cuius est titulus, Liber censuum. Quæ quidem ecclesia postea conuersa est in Titulum. Ea diruta, corpus martyris trãslatum est in Basilicam Helenianam, dictã alio nomine sanctæ Crucis ad Hierusalem in Atrio Sessoriano, vbi hactenus religiosissime asseruatur. S. Bernardus Romam veniens, multis ad martyrẽ precibus fusis, dentem ex eius capite tandem accipere meruit, vt in eius vita li.4. c.1.legitur. Brachium eiusdem à S. Annone Coloniensi Episcopo delatum esse Coloniam in Actis eiusdẽ Annonis lib. 1. ca. 34. habetur expressum, ibiq; c.35.de miraculis scitu dignis ab eodẽ mart. Romæ editis prælare agitur, apud Sur. tom. 6. die 4. Decemb. Ceterum eamdem antiquissimã huius sancti ecclesiã iam vetustate collapsam, & inter vineta vepribus situque obductam iacẽtem, sanctissimus Pontifex Clemens Octauus hoc ipso anno, quo hæc denuo cudimus, restituere, ornareque feliciter est aggressus. Agimus de ea octauo Eccl. Annaliũ tomo in Sergio Primo Rom.Pontifice.

c Benigni.] De eodem hac die Beda, Vsuardus, & Ado pluribus. Eius Acta ex antiquis monumentis edidit Sur. tom. 6. Mombri. tom. 1. Petrus in catal. lib. 10. cap.3. Plura etiam Sur. in Actis SS. Tergeminorum to.2. Porro non ab Aureliano Imp. (vt aliqui putant) sed sub Marco Aurel.passus habetur. Qui enim fieri potest, vt discipulus Polycarpi peruenerit vsque ad tempora Aureliani? De eius reliquijs Greg. Turon. hist. Fran.lib.10. cap. 31. in fine, qui & agit de eiusdem miraculis lib.de glor.mart.cap.51. De eius venerandi corporis translatione agitur in vita sancti Annonis Episcopi Coloniensis lib.1.cap.38.

d Mariæ ancillæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alii hac die. Pluribus de ea Vincét. lib. 11. c. 86. & 87. Petrus in catal. lib. 10. c. 4. & alij.

e Cæsarii, Dacij, & soc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio.

f Ioannis, & Iacobi.] Græci de ijsdem in Menologio hac die.

g Cyreniæ & Iulianæ.] De his itidem Græci agunt in dicto sæpius Menologio.

h Austremonii Episc.] Huius Acta metro scripsit S. Proiectus, vt auctor qui eius vitam scripsit, testatur, quam habes apud Sur. to. 7. hac die. meminit eiusdem Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 1. cap. 30. pluribus de glor. confess. cap. 30. Petrus Clun. lib. 1. epist. 2. & alii.

i Marcellini episc.] De eodem Vsuard. hac die. Scripsit eius vitam Fortunatus ad S. Germanum Episcopum Parisien. Extat apud Sur. to. 6. Gregor. Turon. de eod lib. de glor. confess. c. 89. & Petrus in catal. lib. 10. c. 7 Ponitur nonus eius sedis Episcopus in tab. Democharis.

K Vigoris episc.] Agunt de eo Vsuardus, Ado, & alii. Eius acta recitat Sur. to. 6. Petrus in catal. lib 10. cap. 5. Trithem. de vir. illustr. ordin. S. Benedicti libr. 3. c. 272. & lib. 4. cap. 131. Claruit temporibus Childeberti Regis Francorum, fuitque decimus eius sedis Episcopus.

l Seuerini.] Beda, Vsuardus, Ado, & alii. Conditum habetur eius venerabile corpus Tibure ad S. Laurentii, vt eius ecclesiæ vetera monumenta significát, quæ manuscripta accepimus.

m Maturini.] Vsuardus de eodem hac die. Eius vitæ Acta habet Mombrit. tom. 2. & Petrus in catal. li. 10. c. 6. vixisse fertur temporibus Maximiani Imper.

2 Quarto Nonas Nouembr. Luna. E xx

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

Commemoratio [a] omnium fidelium defunctorum. Eodé die natalis S. Victorini [b] Pictauiésis Episcopi, qui post multa edita scripta (vt sanctus Hieronymus testatur) in persecutione Diocletiani martyrio coronatus est. Tergeste passio beati Iusti, [c] qui in eadem persecutione sub Manatio Præside martyrium consummauit. Sebastæ SS. Carterij, [d] Styriaci, Tobiæ, Eudoxij, Agapij, & sociorum martyrum sub Licinio Imperatore. In Perside SS. mar. Acindini, [e] Pegasij, Aphthonij, Elpidephori, & Anépodisti, cũ pluribus socijs. In Africa natalis SS. mart. Publij, [f] Victoris, Hermetis, & Papię. Tarsi in Cilicia S. [g] Eustochij virg. & mart. quæ sub Iuliano Apostata, post dira torméta, in oratione reddidit spiritũ. Laodiceæ in Syria S. Theodoti [h] Episcopi, qui non solum verbis, sed rebus & virtutibus fuit ornatus. Viennæ sancti Georgij [i] Episcopi. In monasterio Agaunensi sancti Ambrosij [k] abbatis. Cyri in Syria S. Marciani [l] confessoris.

NO-

Commemoratio omnium fidelium defunctorum [a]] Non recenter statutum fuit in Ecclesia, vt pro defunctis cōmemorationes anniuersariæ agerentur. Ex maiorum traditione (inquit Tertullianus de coron. milit.) pro defunctis annua die facimus. De iisdem Anniuersariis repeti cōsueuit S. Gregorius Nazianzenus in oratione in funere Cæsarii fratris hæc ait: Alia persoluimus, alia daturi sumus, anniuersarios in honores & commemorationes offerentes, & ij quidem certe qui superstites relinquentur. hæc Gregorius Satisque fit modo tum ex Latino, tū ex Græco auctore hæc monstrasse; vt tā in Occidentali, quam Orientali Ecclesia istæc pie religioseque seruari consueuisse intelligantur. alibi enim de his cumulate egimus. Vt autem vna eademque die vniuersalis ageretur memoria omnium fidelium defunctorum, omnes id in primis acceptum ferunt S. Odiloni abbati Cluniacensi. Testatur id Petrus Damian. in vita ipsius, & Sigebert. in chron. anno Domini 998. Quod etenim ille in suis monasterijs faciendum curauit, id postmodum Romani Pontificis auctoritate vbique locorum seruandum sacris legibus sancitū videtur. Vt vero hac ipsa die post solemnitatem omium Sanctorum; ex ordine officij Ecclesiastici ratio sumpta videtur. Nam ante Odilonem ducentis fere annis vixit Amalius Fortunatus Episc. Treuerensis, tēpibus Ludouici Pij Imper. ad quem ēt scripsit libros de offic. Ecclesiast. hic (inquam) in lib. de ord. antiphonar. c. 65. hæc ait: Post officium sanctorum inserui officium pro mortuis. multi enim transierunt de præsenti sęculo, qui non illico sanctis coniunguntur; pro quibus solito more officium agitur. hæc ibi.

b Victorini.] De quo Beda, Vsuard. Ado, & Petrus in catal. lib 10. c. 12. Scribit de eodem S. Hieron. de scrip. Eccl. & in epist. 13. ad Paulinum, vbi eum appellat inclitum Victorinū martyrio coronatū. ibidem in epist 84. ad Magnū, in præfat. in Euangel. Matthæi ad Euseb. & in procem. in Isaiam. Ne mireris, lector, si huius Victorini opuscula Gelasius Papa in cap. Sancta Roman. dist 15. recensuit inter apocrypha: nam (vt scribit S. Hier. de script. Ecclesiast. in Papia) sectatus est Victorinus vna cum aliis nonnullis viris sanctis & eruditis sententiam de Millenario, quæ quidem (vt superius diximus) vsque ad tempora Damasi Papæ absque iactura fidei, vel communionis diuisione libere ferebatur, nec crimini data est Papiæ, Iustino martyri, vel aliis, quo minus inter sanctos & Ecclesiasticos viros adscriberentur. At vero, ea damnata sententia, etiam illi fauentes scriptiones iure proscriptę videntur. Rursus autem de Victorino monemus lectorem, incerto quodam modo irrepsisse in Synodum Romanam secundam sub Siluestro Papa habitam cap. 2. damnationem Victorini Episcopi Pictauiensis, cyclos Paschales perperam supputantis: nam nihil prorsus illi commune Paschali calculo, vel cum Syluestro Papa, cum iam temporibus Diocletiani fuerit martyrio coronatus Error supradictus videtur prouenisse ex alio Victorino Aquitano, Ecclesiastici calculi supputatore, cuius cyclos erroris coarguerunt Victor Capuanus, Beda, & alii, qui & vixit tempore Hilarii Papæ, vt scribit Gennadius de vir illustr. capit. 88. Vnde apparet canonem illum non esse illius Romani Concilii habiti sub Siluestro, sed alterius, in illud tamen illapsum. Vel dicēdum, de alio quopiam ignoto homine illic agi, & non de Victorino Episcopo Pictauiensi: nam in tabulis Episcoporum eius ecclesiæ vnus tantum eius nominis, idemque martyr, ac primus eius sedis Episcopus ponitur, de quo hic agitur.

c Iusti.] Eius Acta breui compendio recitat Petrus in catal. li. 10. c. 9. De eodem vet. manuscripta, atque recentiores.

d Carterij & soc.] Græci etiam de his agunt hac die in Menologio, vbi & corū certamen describitur.

e Acindini & soc.] De his item hac die Græci in Menologio. Metaphrastes autē

ex

ex antiquis monumentis eorum Acta descripsit: quæ habet Lipom. tom. 5. & Sur. tomo 6.

f Publii & soc.] Beda, & alii recentiores de his agunt hac die.

g Eustochii.] De eadem Petrus in catal. lib. 10. cap. 10. vbi eius Acta paucis cõplexa refert.

h Theodoti episc.] Beda, Vsuard. Ado, & alii. Scribit de eodem i useb. hist. li. 7. cap. vlt. & Niceph. lib. 6. cap. 36.

i Georgii episc.] De ipso Beda, & recentiores. Ado Vien. in chro. ponit anno Domini 669. numeratu: que decimusquintus eius sedis episcopus.

K Ambrosij abb.] Agunt de eo Beda, Vsuardus, Ado, Petrus in catal. lib. 10. c. 15. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 273.

l Marciani.] De eodem hac item die Græci in Menologio: scripsitque eius res gestas Theodoretus in Theophilo. c. 3.

3 Tertio Nonas Nouemb. Luna. F xix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ	
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
30	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10	11	12				

Natalis S. Quarti [a] Apostolorũ discipuli. Cæsareæ in Cappadocia SS. mart. Germani, [b] Theophili, Cæsarij, & Vitalis, quiŭ persecutione Deciana optime duxerũt martyriũ. Cesaraugustæ SS. innumerabilium mart. [c] qui sub Daciano Hispaniarũ Præside mirabiliter occubuerunt pro Christo. Viterbij SS. mar. Valẽtini [d] presbyteri, & Hilarij diaconi, qui in persecutione Maximiani ob Christi fidẽ cũ saxi põdere in Tiberim præcipitati, & ĩde ab Angelo diuinitus erepti, demũ abscisis ceruicib. coronã mart. perceperũt. In Anglia S. Venefridæ [e] virg. & mart. In monasterio Claræuallẽsi depositio S. Malachiæ [f] Epi Cõnerthensis in Hibernia, qui multis virtutib suo tpe claruit: cuius vitã S Bernard. abbas cõscripsit. Eodẽ die S. Huberti [g] Tũgrẽsis Epi. Viennæ S. Domni [h] epi & conf. Item depositio S. Pirmini [i] Meldensis episc. Vigellę in Hispania S. Hermengaudij [k] episcopi.

NOVEMBRIS. 3.

a Quarti.] De quo Paulus ad Roma cap. 16. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuard. Ado, & alij. Hũc Berythi ecclesiæ Episcopum datum esse, tradit Doroth. in synopsi, idq; ex Hippolyti libello de 72. discipulis.

b Germani & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10. cap. 18. vbi ex priscis tabulis eorum Acta paucis describit.

c Innumerab. martyrum.] Eadem hyperbole vtitur Vsuardus, dum de his agit hac die. Hi etenim sunt, quos Prudentius Peristeph. hym. 4. cecinit his sapphicis, dum de Cæsaraugustana ciuitate agit:

Sola in occursum numerosiores
Martyrum turbas Domino parasti:
Sola prædines pietate multa
Luce frueris.
Vix parens orbis populosa Pœni,
Ipsa vix Roma in solio locata,

Te decus nostrum superare in isto
Munere digna est.
Omnibus partis sacer immolatus
Sanguis exclusit genus inuidorum
Dæmonum, & nigras pepulit tenebras,
Vrbe piata.

Et paulo post de iisdem.

Nec furor quisquam sine laude nostrum
Cessit aut clari vacuus cruoris
Martyrum semper numerus sub omni
Grandine creuit.

Agens de ciuitate Cæsaraugustana Isidorus lib. 15. Origin. dum eam dicit esse præstantiorē cūctis Hispaniæ ciuitatibus Illustrior est, inquit, florēs sanctorū martyrum sepulturis. De his item Petrus in catal. li. 10. c. 17. Vasæus in chron. Hisp. pluribus auctor in Flore sanct. Hispan Qui oēs tradunt, horum omnium martyrum multitudinē appellatā esse Massam candidam, eo quod corporum eorū combustorum cineres remanserint niue candidiores; quo signo ab aliis terris cineribus discreti, collecti sunt. De his item agitur in Thesauro concion. to. 2. hac die.

d Valentini & Hilarii.] Horum martyrū Acta manuscripta accepimus ab ecclesia Viterbiensi, vbi eorū capita cathedralis ecclesia magna veneratione cōseruat.

e Vuenefrid.] Huius Acta Rupertus abbas Salopiensis conscripsit, quæ recitat Sur. in to. 6. In catalog. script. Britan. traduntur eadem ab Eterio Cābrio scriptis mādata. Agit de eadem Molanus in addit. ad Vsuard. hac die. Quæ autem in iisdem Actis de perenni fonte & miraculis illic fieri solitis describuntur, maiora his accepi a fidelissimo teste oculato Reuerendiss. D. Thoma Episcopo Asaphensi, Romani Pontificis in obeundis episcopalibus functionibus Suffraganeo, vitæ sanctitate, fidei confessione, atque doctrina conspicuo, nuper Romæ dolore omnium optimorum ex humanis sublato.

f Malachiæ episcop.] Scripsit eius vitæ Acta S. Bernardus, qui eumdem, viuenté, ac posteà defunctum mirifice coluit. Extant eiusdem ad eumdem epist. 315. 316. & 317. & sermo in eiusdem festiuitate. Excessit e vita (vt idē testatur) anno Domini 1148. quarto Nonas Nouēbris: ob commemorationem autem defunctorum translata est eius celebritas in hanc diem, quo solemnius agi posset.

g Huberti episc.] Eius res gestas ab ipsius discipulo fidelissime scriptas hēt Sur. to. 6. ibiq; de eius translatione agitur, & de religioso cultu eiusdem memoriæ a regibus impertiri solito. Ordinatus a Sergio Papa anno Dñi 698. diem obiit anno 730. Numeratur eiusdē sedis Eps tricesimus ordine. Plura de eodē Molan. in Indic. sanct. Belg. aitq; eūdem dedisse Leodio sigillū publicū sancti martyris Lāberti imagine insignitū, & hmōi inscriptione notatum: SANCTA LEGIA ROMANAE ECCLESIAE FILIA. Re vera quidē, quod ad fidem Catholicā pertinet, casta, & pudica, q̄ semper sanctę matris sectata vestigia, nullo vnquā hęreseon est fędata contagio: immo hisce ærumnosis temporibus nostri sæculi, cum hæresum alluuiones Gallias inundarunt, non solum nullis valuit obrui fluctibus, sed stans constantissime ex aduerso, opposuit se pro muro domui Israel, facta forma (vt de Thessalonicensi ecclesia scribit Apostolus) omnibus credentibus; cunctisque circumpositis regionibus illustre edidit seruandæ atq; tuendæ religionis exēplum. Sic, faxit Deus, maneat semper: & quod fide prædicat, operibus impleat.

h Domni episc.] Dominum hunc appellat Ado Viennen. qui in chron. anno Domini 527. hæc de ipso scribit: Viennensis Episcopus Domnus floruit: hic tam in diuinis, quam in sæcularibus actibus clatuit, amator pauperum, redemptor captiuorū, vitaque probatissimus. Hæc Ado. Agit de eodem hac die Molanus in addit. ad Vsuardum. Ponitur decimusnonus eius sedis Episcopus.

i Pirmini episc.] De eodem Beda hac die. Huius vitam conscripsit Vuatmannus Comes, Episcopus Constantiensis, itemq; Henricus Augiensis abbas, vt notat Molan. hac die. De eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 265. & lib. 4. c. 191. Numeratur vigesimus eius sedis Episcopus.

K Hermēgaudii episc.] Tabulæ eius ecclesię, & Flos SS. Hispan. de eode hac die.

Pridie

4 Pridie nonas Nouembr. Luna. G xviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
1	2	3	4	5	6	7	8	8	9	10	11	12	13

BOnoniæ SS.mart. Vitalis,[a] & Agricolæ, quorũ prior poſterioris ſeruus antea fuit, poſtea conſors & collega martyrij: in quẽ perſecutores oĩa tormẽtorũ genera exercuerunt, ita vt non eſſet in corpore eius ſine vulnere locus; q̃ conſtãter perferens, in oratione ſpiritum Deo reddidit, Agricolã vero plurimis clauis cruci affigẽtes interemerũt. Eorũ trãslationi S. Ambroſius cũ intereſſet, marty. clauos, ſanguinẽ triumphalẽ & crucis lignũ ſe collegiſſe refert, ac ſub ſacris altarib. cõdidiſſe. Eodẽ die natalis SS. Philologi,[b] & Patrobæ, S. Pauli Apoſtoli diſcipulorum. Auguſtoduni S. Proculi[c] mart. In Pago Vilcaſſino S. Clari[d] presbyt. & mart. Epheſi S. Porphyrii[e] mart. ſub Aureliano Imp. Myræ in Lycia SS. mart. Nicandri[f] epiſc. & Hermæ presbyteri ſub Libanio Præſide. Eodem die natalis S.[g] Pierij presbyteri Alexandrini, qui in diuinis ſcripturis nobiliter eruditus, vita puriſſimus, & ad Chriſtianã philoſophiã nudus penitus, & expeditus, ſub Caro, & Diocletiano Principib. regẽte Alexãdrinã eccleſiã Theona, florẽtiſsime docuit populos, & diuerſos tractatus edidit: poſt ꝑſecutionẽ vero oẽ vitę ſuæ tp̃s Romę verſatus, ĩ pace quieuit. Apud Ruthenos in Gallia B. Amãtij[h] Epi, cuius vita & sãctitate & miraculis extitit glorioſa. In Bithynia S. Ioãnicij[i] abbatis. In Pãnonia apud Albã Regalem depoſitio B. Emerici[k] confeſſoris, filij S. Stephani Hungarorũ Regis. Treuiris S. Modeſtæ[l] virginis.

NOVEMBRIS. 4.

VItalis & Agricolæ.[a]] De his etiã Vſuardus, & alii recentiores. Eorum martyrium deſcribit Sanctus Ambroſius libr. de exhortat. ad virg. vbi & de eorum inuentione atque translatione, de qua & Paulinus in vita S. Ambroſii. De horum reliquiis meminit Paulinus Nolanus epiſcopus in Natali nono S. Felicis, & Gregor. Turonen. hiſt. Francor. li. 2. cap. 16. & de glor. mart. cap. 43. Petrus in catal. lib. 10. cap. 21. & alij.

b Philologi & Patrobæ.] Quorum meminit Paulus ad Roman. cap. 16. Agunt de his item Græci in menolog. die ſecuẽti. Philologum Synope, Patrobam Neapoli præfectum eſſe epiſcopum, tradit Doroth. in Synopſi: licet Hippol. mart. libr. de 72. diſcipul. teſtetur Patrobam fuiſſe creatum epiſc. Puteolanum.

c Proculi.] De eodẽ Vſuard. Ado, Petr. in catal. li. 11. nu. 309. & alii recentiores.

d Clari.] Vſuardus de eodem & alii, adſtipulanturque vet. manuſcripta.

c Porphyrij.] Agunt de eodem hac itē die græci in Menologio, eiusque martyrium describunt.

f Nicandri & Hermę.] Græci itidem hac die in Menologio de ijsdem agūnt.

g Pierij.] De eo Beda, Vsuardus, Ado & alii, licet deprauate in aliquibus codicibus pro Pierio, Hierius, vel Irenæus legatur. Scribit de Pierio Euseb. histor. lib. 7. cap. vlt. Hieron. de scrip. Ecclesiast. & epist. 84. ad Magnum. Erat Alexandriæ ecclesia, Pierij dicta, cuius meminit Epiphan. hæresi 69.

h Amantij Episc.] Beda, Vsuard. Ado, & alij de eodem. Huius vitā ex antiquis codicibus edidit Sur. to. 6. conscriptamq; putat a Fortunato. De eodem mentio habetur in Actis S. Quinctiani eiusdem sedis Episcopi, de quo infra Idibus Nouēbris: transtulit enim ipse eiusdem Amantii corpus, vt testatur Gregor. Turonen. in vita sanctorum Patrum cap. 4.

i Ioannicij.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, ac pluribus res ab eo gestas referunt, quas plenius prosecutus est Metaphrastes. extat apud Lipom. tom. 6 & Sur. tom. 6.

K Emerici.] Eius vitā descripsit Sur. tom. 6. ex antiquis manuscript. Matt. Polon. recēset obitum anno Domini 1032. Chromer. an. 1036. Agit de eodem Bonfin. de reb. Hungariç. dec. 2. lib. 2. Relatus est inter sanctos vna cum S. Stephano Rege ipsius patre a Benedicto Papa Octauo qui dictus est Nonus.

l Modestæ.] Plura scripta habentur de ea in vita S. Gertrudis apud Sur. 17. Martii, tom. 2. Trithem. de vir. illustr. ord. sancti Benedicti lib. 3. c. 183. eamq; ue claruisse ait circa annum Domini sexcētensimū octogesimum. Agit de eadem Molanus in addit. ad Vsuardum.

xvij A Nonis Nouemb. Luna. 5

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	9	10	11	12	13	14			

SAncti Zachariæ[a] sacerdotis, & Prophetæ, patris B. Ioan. Baptistæ. Item S.[b] Elizabeth eiusdem sanctissimi precursoris matris. Tarracinæ in Campania natalis SS. martyrū Felicis[c] presbyteri, & Eusebij monachi, qui cum sepelisset sanctos mart. Iulianum, & Cæsarium, & multos cōuerteret ad fidem Christi, quos S. Felix presbyter baptizabat, vna cum eo tentus est, & ambo ad forum Iudicis ducti, nec superati, inde in carcerem inclusi, nocte eadem, cum sacrificare noluissent, decollati sunt. Emesæ in Phœnicia SS. mart. Galationis,[d] & Epistemis coniugis; qui in persecutione Decij flagris cęsi, manibus pedibusque, & lingua insuper mutilati, denique truncato capite martyrium consummarunt. Itē SS. mart. Domnini,[e] Theotimi, Philothei, Siluani, & sociorum sub Maximino Imperatore. Mediolani S. Magni[f] Episcopi, & cōfessoris. Brixię sancti[g] Dominatoris Episcopi. Treuiris S. Fibitij[h] ex abbate Episcopi Treuirensis. Aureliani in Gallia Sancti Læti[i] presbyteri, & confessoris.

NO-

Achariæ.a] De eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorū, Græci autem in Menologio ad Nonas Septēbris. Præter illa quę de ipso scribuntur a S. Luca Euangel. c. 1. Epiphanius etiam agit pluribus lib. de vita. & interit. Prophet. c. 23. traditque occisum esse ab Herode inter vestibulum & altare: eiusdem sententiæ fuit Origenes in Matth. cap. 25. Petrus Alexandrinus Episcopus & martyr in canon. 13. Gregorius Nyssenus in orat. de Christi natiuitate, Basil. homil. de humana Christi generatione, Cyrillus Episcopus Alexandrinus libro aduersus Anthropomorphitas, id ipsum in Sacra Valentinianus Imper. ad episcopos Asię, quam recitat Theodoretus hist. lib. 4. cap. 7. qui omnes de hoc Dominum Iesum loquutum putant apud Matth. cap. 23. cum de Zacharia occiso ab illis inter templum & altare loquitur. quę licet minus probari Hieronymo videantur, dum explicat illum locum Matthæi capit. 23. tamen apud me quidem tot tantorumq; veterum Theologorum plurimum valet assertio. Diuersa prorsus ab his erat cōmentitia historia ab hæreticis excogitata de Zachariæ nece, & visione asini, quā refert & reprobat Epiphanius hæres. 26. qui (vt diximus) prioris sententiæ est grauissimus assertor. Tertullianus in Scorpiaco, cum agit de Zacharia qui necatus est inter templū & altare, testatur perennes eius cruoris maculas silicib. impressas in templo indelebiles esse relictas. Incidi in manuscriptum codicem bibliothecæ Vaticanæ de peregrinatione ad terram sanctam, legique inter aliqua quæ hactenus relicta sunt templi Hierosolymitani vetera monumenta, illic inesse lapidem, in quo recens cruor aspersus indelebili nota aspiceretur; quem dicerent esse sanguinem Zachariæ, qui inter templum & altare occisus est: licet & Hieronymus vbi supra hæc ipsa vulgi potius opinione iactata, quam certa veritate cōstantia putet. De illa quæstione, an idem fuerit summus Sacerdos, satis plene egimus in Annalibus Ecclesiasticis. Caput autem eius asseruatur Romæ in Laterano, ex quo per dies aliquot olim sanguinem emanasse tradunt. Nec id prætermittimus, quod Iosephus scribit, reperiri adhuc alium Zachariam filium Baruch nobilissimū ac ditissimum Hebræorū, moribusq; laudatissimum, occisum in medio templi a Zelotarum factione temporibus Vespasiani tunc ducis exercitus in Iudæa. hęc de ipso Iosephus de bello Iud li. 5. c. 1.

b Elizabeth.] Iungitur Zachariæ marito suo Elizabeth, non ea ratione quod vna eademque die (quod sciatur) vterque migrarit e corpore: sed cum eius natalis certę diei ignorantia aliquādo fuerit eius memoria prætermissa; consultius visum est, in commemoratione sanctorum eam coniungere viro suo: nefarium enim est existimatum, sanctissimam fęminam, prçconio Euangelij celebratam, illiberaliter nimis esse silentio prætermissam; quam S. Patres pclarissimis laudibus sunt prosecuti, tum qui Lucæ caput primum sunt interpretati, tum etiā qui de Ioannis Baptistæ eius filii natali, vel Dei genitricis visitatione pro concione dixere. Quæ vero ad historiam de ipsa pertinet, collegimus in Annalium tom. 1.

c Felicis & Eusebii.] De ijsdem Beda, Vsuardus, & Petrus in catal. lib. 10. c. 28. Agitur de his pluribus in Actis S. Cæsarij apud Sur. to. 6. die prima Nouembris.

d Galationis & Episteme is.] Agunt & de his Græci in Menologio. Eorum autē Acta à Metaphraste fusius descripta recitat Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6.

e Domnini & soc.] De his item Græci agunt in Menologio hac die.

f Magni episc.] De quo & tabulæ ecclesię Mediol. ex quib. & Galesinius hac die.

g Dominatoris episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Brixian. meminitq; eius etiam Rampertus eiusdem ecclesiæ Eps in sermone de translatione S. Philastrij. Numeratur hic decimusquartus post S. Philastrium Episcopus ecclesiæ Brixianæ.

h Fibitij abbatis.] Hic licet alicubi Episcopus dictus reperiatur; tamen in tabu-

lis.Epiſcoporum Treuirenſium, quas de ſcripſit Demochares, nullus eius nominis legitur Epiſcopus. Porro chronicon monaſt.German. abbatem cum appellat i Lati.] De quo etiã Vſuardus hac die, & alii recentiores.

xvj B Octauo Idus Nouemb. Luna. 6

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	10	11	12	13	14	15			

Hiniſſae in Africa natalis S. Felicis [a] mar. qui confeſſus, & ad tormenta dilatus, alio die (vt refert S. Aug. Pſalmum in eius feſtiuitate ad populum exponens) inuentus eſt in carcere exanimis. Theopoli SS. decem [b] Martyrum, qui a Sarracenis paſsi leguntur. Barcinone S. Seueri [c] Epiſcopi & martyris, qui ob fidem Catholicam clauo capite confoſſo, martyrij coronam accepit. In Phrygia S. Attici. [d] Apud Bergas depoſitio S. Vuinoci [e] abbatis, qui virtutibus & miraculis clarus, fratribus etiam ſibi ſubditis multo tempore miniſtrauit. Fundis in Latio S. Felicis [f] monachi. Lemouicis in Aquitania S. Leonardi [g] confeſſoris, diſcipuli beati Remigij Epiſcopi: qui nobili genere ortus, ſolitariam vitam diligens, ſanctitate & miraculis claruit, ac præcipue in liberandis captiuis eius virtus enituit.

NOVEMBRIS. 6.

Elicis a] Huius meminit S. Auguſtinus tract. in Pſal. 127. De loco vbi paſſus eſt, varia lectio reperitur: legit Beda, Tumiſſa; Vſuardus & Ado, Toniza, alicubi Thiniſſa; quæ & verior probatur: eſt enim Thiniſſa prope Hipponem in prouincia Numidiæ, de qua Ptolemæus in 2. tabul. Africæ. In Itiner. Antonini Toniza dicitur. eius loci Epiſcopus ſubſcriptus reperitur Concilio Carthagin. ſub Cypriano, apud Auguſtin. lib. 3. de baptiſ. contra Donatiſt. cap. 13. Alia eſt rurſus Tyniſſa ſeu Tuniſſa, quæ Tunetum dicitur, vicina Vticæ, hodie Tuneſi vulgo dicta; a Polybio autem, qui eam exacte deſcribit, Tunes appellata reperitur, quam diſtare a Carthagine dicit ſtadiis centum viginti. Hæc lib. 14. hiſt. in fine. Pliny de eadem lib. 1.

b Decem martyrum.] De his Beda, Vſuardus, Ado, & alii recentiores Theopolis, vbi hi celebrantur. Antiochia eſt in Syria, Cur autem, quandoue eo nomine cœpta ſit nuncupari, conſule Niceph. hiſt. lib 17. c. 3. & hiſt. Miſcel. lib. 16. Cedren. an. 2. Iuſtiniani Imp. ex quo tempore reperies eundẽ Imp. Iuſtinianum eãdem ciuitatẽ in ſuis ſanctionibus Theopolim appellaſſe. Quod autem hi paſſi dicuntur a Sarracenis; eo tẽpore id accidiſſe putamus, cũ ſub Coſ. hoe Rege Perſarum ea ciuitas à Sarracenis direpta eſt.

c Seueri Episc.] Hunc ferunt paſſum in perſecutione Diocletiani ſub Daciano Præſide, & cum eo quatuor ſacerdotes, vt ſcribunt Laurentius de Padilla, & Vaſæus in chron. an. 306. idemque pluribus Flos ſanct. Hiſpan. & Theſaur. concion. to. 2. hac die. Molanus autem in addit. ad Vſur. hæc habet: Fuit hic vnus ex ſeptuaginta Epiſcopis, qui leges Gothicas in

Hiſpa-

Hispania condiderunt: hic à barbaris gothicis, qui Cathaloniam incolebant, ciuo capite confosso, martyrio coronatur anno Christi 638. ita c Molan. Vnde autem acceperit, nondum inuenimus, nec alicubi eius nominis Episcopum Barcinonensem legimus in Conciliis, quæ frequenter illis tēporibus coacta sunt in Hispania, nec etiam apud S. Ildefonsum, qui virorum illustrium eorum temporū seriem texuit. Fuit & alius Seuerus Episcopus Malacitanus, qui scripsit aduersus Vincentium Cæsaraugustanum Episcopum in Arrianam hæresim lapsum circa annum Domini 580. vt habet Honorius Augustodunen. de viris illustr. capit. 30. De eodem Vincētio Cæsaraugustano lapso in hæresim Arrianam tēpore Leuuigildi Regis Gothorum, meminit S. Isidorus in Chron. Goth.

d Attici.] De quo Vsuardus hac die, & recentiores. De alio Attico & socijs Greci agunt vij. Kalend. Septembris.

e Vunoci abb.] De eodem Ado & alij. Eius Acta fidelissime scripta, simulque translationem & miracula habet Sur. to. 6. hac die. Molanus etiam de eo in Indic. sanct. Belg. Diuersus hic ab illo de quo Gregorius Turonensis de gest. Francor. scribit lib. 5. cap. 21. & lib. 8. cap. 24. Nam hic, de quo agimus, longe post Gregorij tempora claruit, obiitq; anno Dom. 716.

f Felicis.] De quo S. Gregor. lib. 1. dial. cap. 3. ex quo cæteri acceperunt, qui de ipso agunt.

g Leonardi.] Beda, Ado, & alii recentiores. Habet eius res gestas Sur. tom. 6. Legimus alias in manuscrip. cod. ecclesiæ S. Mariæ ad Martyres Romæ, vbi plura de eius pietate in liberandis captiuis. Agit de eodem Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. ca. 9. obijsseque tradit anno Domini quingentesimo quinquagesimonono.

7 Septimo Idus Nouemb. Luna. C xv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	11	12	13	14	15	16			

PAtauij depositio S. Prosdocimi [a] primi eiusdem ciuitatis Episcopi, qui a Beato Petro Apostolo Episcopus ordinatus, ad prædicandum Dei verbum ad prædictam ciuitatem missus est, vbi multis virtutibus, & prodigijs coruscans, beato fine quieuit. Perusiæ S. Herculani [b] Episc. & mart. qui iussu Totilæ Gothorum Regis decollatus est: cuius corpus ita capite vnitum atque sanum quadragesimo post abscisionem die (vt scribit S. Gregor. Papa) repertum est, ac si nulla ferri incisio illud tetigisset. Eodem die S. Amaranthi [c] mart. qui apud Albigensem vrbē exacto agonis fidelis cursu sepultus, viuit in gloria. Melitine in Armenia passio SS. Hieronis, [d] Nicandri, Hesychij, & aliorum triginta, qui in persecutione Diocletiani sub Lysia Præside coronati sunt. Amphipoli in Macedonia SS. mart. Aucti, [e] Taurionis, & Thessalonicæ. Ancyrę passio SS. Melasippi, [f] Antonij, & Carinæ sub Iuliano Apostata. Coloniæ S. Engelberti [g] Episcopi, qui

pro defensione. Ecclesiasticæ libertatis,& Romanæ Ecclesiæ obẽdientia martyriũ subire nõ dubitauit. Alexãdriæ B. Achillæ[h] Epĩ qui eruditione,fide,cõuersatione,ac morib. fuit insignis. In Frisia depositio S. Vuillibrordi[i] Epĩ Traiectẽsis,qui a B.Sergio Papa ordinatus episcopus,ĩ Frisia & Dania Euangeliũ prædicauit. Metis S.Ruffi[k] Epĩ, & confessoris. Argentorati sancti Florentij[l] Episc.

NOVEMBRIS 7.

P Rosdocimi.a] De eodem tabulæ ecclesiæ Patauinæ. Eius res gestas ex antiquis monumentis habet Mombrit.tom.2. vir. sanct.Petrus in catal.li.10.c.33. & Scard. lib.antiquit.vrb.Patau.lib.2.clas.6.

b Herculani episcopi.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alii recẽtiores hac die.Eius martyrium describit S. Gregor. Papa dialog.lib.3.cap.13.Mombrit. to.2. vit.sanct.eius Acta edidit, passumque refert anno decimoprimo Iustiniani Imperatoris:est is annus Domini (secundum Fastos Onuphrij) quingentesimus quadragesimusquartus. Sigebert. in chron. de ipso, eodem anno; licet Marian. Scot. passum referat anno 561. nos vero in Anal. ponimus eius martyrium anno Domini 546. Legi & libellum manuscr. miraculorum eius, & quidem sincerissimũ, nisi quod in eius exordio ea sunt emendanda,quæ de Iuliani Apostatæ tempori bus ab aliquo alio præmissa videntur: lõge enim discrepant inter se tempora Iuliani,& Iustiniani. Trithem.de vir.illust. ord.S.Bened.lib.3.c. 14. annumerat eundem S.Herculanum inter monachos ordinis B.Benedicti.Ex monastica quidem vita ad episcopatum venisse, scribit Gregorius: constat tamen iisdem temporib. vtrumque vixisse, & paulo ante Herculani obitũ migrasse ex hac vita S. Benedictum, qui (vt Leo episcopus Ostiensis scribit in chron. Cassinen.)excessit ex humanis anno Domini 543. vel secundum alios 542.quem tamen vsque ad annum saltem 544.peruenisse,ex ipsius rebus gestis cũ Totila Rege colligi posse nobis videtur.Qui præest hodie eidem Perusinæ ecclesiæ eiusdem cognominis Reuerendiss. D. Vincentius Herculanus, ordinis Prædicatorũ,omni virtutum & litterarũ genere ornatissimus, & tanti prædecessoris dignus in Episcopatu successor,in eam sententiam videtur esse procliuior,vt eius dẽ nominis duo fuerint eiusdem ciuitatis Epĩ;eo quod(vt ait) in Actis sanctorũ Carpophori & Abundantij martyrum, qui passi sunt tpibus Gentilium Imp. habeatur mentio de S. Herculano episcopo Perusino. Hæc mihi coram, cum nuper Romæ esset. Hoc ipsum profitetur R. P. Ioannes Baptista Brachescus Florẽtinus, ordinis Prædicatorum,in rebus gestis dictorum sanctorum martyrum, quas vna cum Actis aliorum sanctorum eiusdẽ regionis conscripsit. Post S.Herculanum iuniorem(sic enim hunc, de quo agimus, appellare libet) Ioannes eam rexit ecclesiã,cuius mentio habetur in lib.de Rom. Pont.in Vigilio Papa. Fuit alumnus eiusdem S. Herculani S. Floridus episcopus Tifernas,cuius meminit S. Greg. dialog. lib.3.c.13.& 35. licet mendosus codex habeat, loco Tifernatis, Tudertinæ ecclesiæ fuisse episcopum.

c Amaranthi.] Agunt de eodem Beda, Vsuard. Ado,& alii, pluribus Greg. Turon.de glor. mart.c.57.Petr. in catal. lib. 10.c.35.Passus fertur tpibus Decij Imp.

d Hieronis & soc.] De his item hac die Græci in Menologio. Metaphrastes edidit eorum Acta,quæ describit Lipom.to. 5.& Sur.tom.6.

e Aucti & soc.] Græci de iisdem hac die in Menologio, ibiq; eorum Acta paucis comprehensa narrantur.

f Melasippi & soc.] Iidem qui supra in Menologio hac die,iisdemque verbis.

g Engelberti.] Huius egregia certamina Cæsarius monachus scriptis mandauit: extant apud Sur.to.6.idemq; auctor addidit

addidit librũ miraculorum, quæ ab eodẽ post eius obitum sunt edita. Passus est anno a Christo 1225. cũ sedisset annos sex.

h Achillæ Episc.] Beda, Vsuard. Ado, & alij hac die. De eodem adhuc presbytero magna cum laude scribit Euseb. hist. li. 7. cap. vlt. Socrat. lib. 1. cap. 13. Cassiod. trip. lib. 1. c. 12. Niceph. lib. 6. c. 34 pluraque in Actis S. Petri martyris Episcopi Alexandrini, de quo inferius sexto Kal. Decembris. Hunc magnum Achillam appellat S. Athan. orat. 2. contra Arrian. Successit hic eidem S. Petro, vt constat ex eodem Athanasio; Achillæ autem Alexander, cui Athanasius subrogatur. Alium Achillam ponit Epiphan. in Panar. hæres. 69. sedisse immediate ante Athanasium: sed ab alijs non ad numeratur inter episcopos Alexandrinos: nam defuncto Alexandro, absente Athanasio, ille tamquam sequester potius, quam vt Episcopus, eidem præfuit sedi mensibus tribus, quousque Athanasius è Comitatu, quo fuerat missus, rediret.

i Vuillibrordi Epis.] Barbarum ac pronunciatu asperum nomen Sergius Papa, cum illum Romæ in ecclesia S. Cæciliæ ordinaret Episcopũ, mutauit in Clementem. tamen priori nomine potius appellatus reperitur. Est ordinatus anno Domini 696. vt testatur Marcellus in vita S. Suiberti capit. 10. qui etiam ibi capitu. 6. profitetur se scripsisse eius vitam, quam manuscriptam haberi Molanus refert. Albinus Flaccus eiusdem Acta scriptis mandauit: extant apud Sur. to. 6. Agunt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alij: idemque Beda hist. Anglor. lib. 5. cap. 12. in fin. & de sex ætat. in Iustiniano Secundo. Plura de ipso etiam in vita S. Bonifacij Episcopi Moguntini; ac deniq; Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 137.

K Ruffi Episc.] De eodem Beda, Ado, & alij recentiores. Agit hic Beda de eius translatione facta temporibus Clotarij.

l Florentij Epis.] Eius vitam ex manuscript. edidit Sur. to. 6. Ponitur hic quartus eius sedis Episcopus. Sedere cœpit anno Domini 663. præfuitque annis duodecim, vt constat ex tabulis eius ecclesiæ, quas descripsit Demochares. Agit de eodem Molanus hac die in addit. ad Vsuardum.

8 Sexto Idus Nouemb. Luna. D xiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	12	13	14	15	16	17			

Ctaua [a] omnium SS. Romę via Lauicana, tertio ab Vrbe milliario, passio SS. martyrum Claudij, [b] Nicostrati, Symphoriani, Castorij, & Simplicij: qui primo in carcerem missi, deinde scorpionibus grauissime cæsi, cum a fide Christi mutari non possent, iussi sunt a Diocl. in fluuium pręcipites dari. Item via Lauicana natalis SS. quatuor Coronatorũ [c] fratrũ, Seueri, Seueriani, Carpophori, & Victorini, qui sub eodem Imperatore ictibus plumbatarum vsq; ad mortem cæsi sunt. Horum aũt nomina, quę postea interiectis annis Dño reuelãte ostensa sunt, cum minime reperiri tunc potuissent, statutum fuit vt anniuersaria dies ipsorum vna cum illis quinque sub nomine SS.

quatuor

quatuor Coronatorum recoleretur;qui mos etiam postquam reuelata sunt,in Ecclesia perseuerauit. Romæ S. Deusdedit [d] Papę,qui tanti meriti fuit, vt leprosum osculo a lepra sanauerit. Bremæ B. Vuillehadi [e] primi eius ciuitatis Episcopi, qui vna cum sancto Bõnifacio, cuius discipulus fuit, in Frisia, & Saxonia Euangelium propagauit. Suessione in Gallia S. Godefridi [f] Episcopi Ambianensis, magnæ sanctitatis viri. Apud Virodunum S.Mauri [g] Episcopi, & confessoris. Turonis S. Clari [h] presbyteri, cuius sanctus Paulinus epitaphium scripsit.

NOVEMBRIS 8.

Ctaua omnium Sanct.[a]] Inter maiores Octauas ponitur, deeaq; solemniter agi solitum, indicat prædictus manuscrip. codex ecclesiæ sanctæ Mariæ ad Martyres.

b Claudij & soc.] De ijsdem Beda pluribus, Vsuard. & Ado. Horum Acta edita habentur à Mombrit. to. 1. sed in nonnullis corrigenda: alia Surius breuiora tomo 6. sed prolixiora nos manuscripta habemus in nostra bibliotheca.

c Quatuor Coronat.] Beda & alij omnes de ijsdem hac die. Honorius Papa eisdem Martyribus ecclesiam erexit, vt constat ex lib. de Rom. Pontif. Vetus fuit Romæ & adhuc est Titulus nomine sanctorum quatuor Coronatorũ, cuius mentio habetur apud S. Gregorium in regist. lib. 4. indict. 13. c. 44. in fine. Horum martyrum corpora à Leone Quarto Roma. Pont. fuisse inuenta, eiusdem Acta, quæ ab Anastasio Bibliothecario putantur cõscripta, testantur; vbi de eorum ecclesia ab eodem restituta, multorumq; sanctorum (quas recenset) reliquijs locupletata, exacta mentio habetur.

d Deusdedit Papæ.] Successit hic Bonifacio Quarto. Egimus pluribus de eodẽ in Annal. Ecclesiasticis.

e Vuillehadi Episc.] Eius res gestas fideliter scriptas habet Sur. to. 6. Plura de eodem Crantz. in Saxon. lib. 2. cap. 14. & 15. & in hist. Eccles. Sax. lib. 1. cap. 7. & 8. Ordinatus fuit eius sedis Episcopus anno Domini 788. De eodem alij plures, ac nouissime Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 195.

f Godefridi Episc.] Huius vitam scriptam a Nicolao monacho, recitat Surius to. 6. Migrauit ex hac vita anno Domini 1013. translatio autẽ facta est anno 1138. vt eius Acta testantur. Adnumeratur inter Episcopos Ambianenses tricesimusquartus ordine.

g Mauri episc.] De quo tabulæ eius ecclesiæ: ponitur secundus eius sedis episcopus, obijtq; diem anno Domini 150. vt apud Democharem legitur.

h Clari.] Seuerus de ipso scribit epist. 2. ad Aurelianum diaconum de obitu S. Martini, & in vita S. Mart. c. 25. sepultusque est in ecclesia quam idem Seuerus erexit, de qua S. Paulinus Nolanus Episcopus in epist. 12. ad Seuerum, vbi etiam habentur tria epitaphia in sepulchro illius ad perpetuam memoriam describenda, quorum tantum exordia hic referimus, estque primi eiusmodi initium:

Nominis vt titulo, sic mentis lumine Clarus.
Presbyter hoc tegitur, sed membra caduca sepulchro, &c.

Secundi autem est exordium:

Presbyter hic situs est meritis & nomine Clarus,
Martino studijs comes, & meriti modo consors, &c.

Tertium autem ita incipit:

Clare fide, praclare actu, clarissime fructu,
Qui meritis titulũ nois æquiparas, &c.

Quinto

9 Quinto Idus Nouemb. Luna. E xiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
6	7	8	9	10	11	12	13	13	14	15	16	17	18			

Omæ dedicatio [a] Baſilicæ [b] Saluatoris. Amaſeæ in Ponto natalis S. Theodori [c] militis, qui tẽpore Maximiani Imp. pro Chriſtianæ fidei confeſſione fortiter cæſus, & in carcerem miſſus, deinde Dño ſibi apparente, ac monente vt conſtãter, & viriliter ageret, releuatus eſt: nouiſſime poſtquam equuleo ſuſpenſus, & vngulis corraſus eſt, ita vt eius interiora nuda apparerent, ardentibus ignibus comburendus traditur; cuius laudes S. Gregorius Nyſſenus prçclaro encomio celebrauit. Tyanæ in Cappadocia paſſio S. Oreſtis, [d] ſub Diocl. Imp. Theſſalonicæ S. Alexandrini [e] martyris, ſub Maximiano Principe. Apud Biturigas S. Vrſini [f] confeſsoris, qui Romæ ordinatus a ſucceſsoribus Apoſtolorum, primus eidem Vrbi deſtinatur Epiſcopus. Neapoli in Cãpania S. Agrippini [g] Epi, miraculis clari. Conſtantinopoli ſanctarum Virginum Euſtoliæ [h] Romanæ, & Sopatræ filiæ Mauritij Imperatoris. Beryti in Syria cõmemoratio imaginis [i] Saluatoris, quæ a Iudçis crucifixa, tam copioſum emiſit ſanguinẽ, vt Orientales & Occidentales eccleſiæ ex eo vbertim acceperint.

NOVEMBRIS 9.

Edicatio Baſilicæ Saluatoris. a] Varijs nominib. eadem Baſilica dicta reperitur ſiquidẽ in regiſtro S. Gregorij lib. 11. c. 1. appellatur Baſilica Iulij. hęc etenim ibi ſcripta leguntur: Acclamatũ eſt in Lateranis in Baſilica Iulij ab omni clero, &c. Non tamen exiſtimo a Iulio Papa ita dictam: nam duas illum erexiſſe Baſilicas, alteram iuxta Forum, via Flaminia, alteram tradit liber de Rom. Pontific. Vetus enim Vrbis monumentum erat Baſilica Iulij, cuius meminit Plin. li 5. epiſt. 11. Dicta eſt etiam Baſilica Lateranẽſis ſeu Laterani; ita. n. appellant eã S Hieron. epiſt. 30. in epitaphio Fabiolæ, & Prudentius contra Symmachum. ſic dicta ab ædibus Laterani, quæ (vt Publius Vict. ſcribit) erant in regione ſecunda, Cœlimontana nuncupata. Fuiſſe eas magnificẽtiſſimas, teſtatur Iulius Capitolinus in Marco Aurel. Imp. & Victor in Seuero; quæ poſtea temporibus Conſtantini ceſſerunt Fauſtæ Auguſte, ibiq; ſub Melchiade habita eſt Synodus in cauſa Caciliani, vt ſcribit Optat. Mileuit. lib. 1. cõtra Parmen. dicta etiam inuenitur Baſilica Cõſtantiniana, quod dictas ędificiorum moles in eccleſiam mutarit, auxerit, ornaritque. Appellata eſt etiã Baſilica Saluatoris, eo quod ipſi Saluatori omniũ Ieſu Chriſto Deo vero dicata potiſſimum eſſet; cũ alioqui omnes etiam ſanctorum eccleſias Deo optimo maximo dicari cõſueuiſſe ſcribat S. Auguſtinus de ciuitat. Dei lib. 22. c. 10. Rurſus autẽ adiacentia oratoria S. Ioannis

nis Batistæ, & S. Ioannis Euangelistæ ab Hilario papa constructa in Baptisterio Constantini, effecerunt, vt eadem Basilica dicatur etiam nomine Sancti Ioannis. Non abs re facere videmur, si hic ponamus de eadem Basilica præclarum elogium Petri Damiani S.R.E.Cardi. Episc. Portuensis, quem ob singularem vitæ sanctitatem, egregiam eruditionem, ac zelum Ecclesiasticæ disciplinæ, Hieronymum iuniorem inuenimus appellatum. Is, inquam, in epistola ad Cardinales S. R. E. hæc inter alia scribit: Lateranensis ecclesia, sicut Saluatoris est insignita vocabulo, qui nimirum est caput omnium electorum, ita mater, & quidam apex & vertex omnium per Orbem ecclesiarum. hæc septem Cardinales habet Episcopos, quibus solis post Apostolicum, sacrosanctum illud altare licet accedere, ac diuina mysteria celebrare, &c. De eadē rursus ad Cadaloum schismaticum his verbis: Hæc igitur ad honorem condita Saluatoris, culmen & summitas totius Christianæ religionis effecta (vt ita dixerim) Ecclesia est ecclesiarum, & Sancta sanctorum. Habet enim intrinsecus beatorū Apostolorū Petri & Pauli diuersis quidem locis constitutas ecclesias, sed sui cōpage sacramenti (quia videlicet in quodam meditullio posita, quasi caput membris supereminet) indifferenter vnitas. His itaque tamquā expansis diuinæ misericordiæ brachijs, summa illa & venerabilis Ecclesia omnem ambitū totius Orbis amplectitur, omnes qui saluari appetunt, in materno pietatis gremio confouet, & tuetur. Hac Iesus, summus videlicet Pontifex, arce subnixus, totam in orbe terrarum Ecclesiam suā sacramenti vnitate confederat; vt vnus Pastor merito, & vna dicatur Ecclesia, &c. Hæc idcirco, hic descripsisse volumus, vt ostendatur optimo quidem iure eius Basilicæ dedicationē in vniuersa Ecclesia celebrari: vt pote quæ sit parens ac caput oīum ecclesiarū. Quod pertinet ad dedicationem ecclesiarum, adhuc addimus, non solum olim agi solitam anniuersariam solemnitatē, more maiorum, dedicationis ecclesiæ, sed etiam consecrationis altaris: idq; exploratum habetur ex ser S. Augustini 252 de tempore, itemq; ex alio eiusdem 255. de tempore, porro vnicuique altari consecrato assistere Angelum Dei, extat egregium exemplum in Prat. spirit. Sophro. capit. 4. At vero non vnum tantum altare in ecclesia construi, & consecrari olim moris fuisse (vt garriunt hæretici) sed plura, habes testimonium S. Gregorij Papæ in registro lib. 5. epist. 50. ad Palladium Episc. Sanctonen. vbi agit de ecclesia in honorem Apostolorum, aliorumq; sanctorum constructa, deque tredecim ibi altaribus erectis ac dedicandis.

b Saluatoris.] De hoc nomine S. Augustinus de Trinitate lib. 3. c. 10. hæc ait: Qui est Hebraice Iesus, Grece σωτὴρ, nostra autē locutione, Saluator. Quod verbum Latina lingua antea non habebat, sed habere poterat, sicut potuit quando voluit. Hæc Augustinus. Quo magis mirandum est, non solum hæreticos, qui dedita opera ab Ecclesia Catholicæ cōsuetudine dissentiunt, sed ex nostris etiam nonnullos Latinæ eloquentiæ studiosos a Saluatoris voce tantopere abhorrere; cuius loco Seruatorem dicūt; tamquam hoc sit Ciceronianum verbum, alterum non sit. Atqui par esset in negotio fidei, dictionum nostrarum proprietate, Augustino magis, ac ceteris Patribus doctissimis ac sanctissimis, quam Ciceroni auscultare. Quamquam nunc quidem Tullio saltem ipsi Latinitatis magistro cedendum esset, qui disertis verbis negat Græcam vocem σωτὴρ, vno Latino verbo exprimi posse. Ipsum audiamus, cuius hæc sunt verba in C. Verrem lib. 2. Itaq; cum non solum patronum istius insulæ, sed ēt sotera, inscriptum vidi Syracusis. Hoc quantum est? ita magnum, vt Latino vno verbo exprimi non possit. Is est nimirum soter, qui salutem dedit. Hæc ille. Ecce (vt vides) vox vna illa, Seruator, non est visa satis efficax, quæ Græcam vocem Latine æque redderet; vnde noua potius fuit excogitanda, quod non tantum in his, quæ religionis sunt, sed & in his, quæ spectant ad scientias artesq; optimo iure fieri posse ac dīc, idem Cicero docet lib. 3. de Finibus, cuius & in eodem libro est illa gra

uis

tis & tanto oratore digna fuña, qua ait: Huiusmodi res (ad philosophiã spectantes videlicet) dicere ornate velle, puerile est: plane aũt & perspicue expedire posse, docti & intelligentis est viri. Hac ipse. Ego quidẽ eloquentię & Latine loquendi studium non reprehendo; ita tamen, vt religioni seruiat, non imperet: in qua sententia excellẽti doctrina & iudicio viros, fidei nostræ columnas, esse nouimus Augustinum, Hieronymum, Ambrosiũ, & alios complures, quos recitare per facile possem; sed nolo, ne longius ab instituti nostri rõne discedam: citabo tñ breuiter aliquot loca. id etenim August. de doctrin. Christian. lib. 2. c. 13. & contra Cresconi. lib. 2. c. 1. Ambros. cõmen. in Luc. cap. 2. Hieron. in comm. in Ezechiel. cap. 40. Arnob. lib. 1. aduersus Gentes, Nicephor. hist. lib. 10 8. c. 42. & alij profitentur; nouissime vero & Molanus vir quidem eruditus de eadem voce agens reprehendit eos, qui Seruatorẽ pro Saluatore inepte dicere consueuerunt, in annot. ad Vsuar. ad quintũ Kal. Martij in prima edi.

c Theodori.] De eadem Beda, Vsuardus, Ado, & alij Latinorum, Græci autẽ xiij. Kal. Martij in Menologio, & in constit. Emmanuelis Imp. Hic ab eis dictus est Theodorus tyro, ad differentiã Theodori ducis: appellatus est & Amasenus ob locũ vbi passus est; dictus & Euchaita, a ciuitate in quam eius corpus translatum est, quæ ab eodem postea nominata est Theodoropolis a Ioanne Zemisce Imp. qui ob ingẽtem victoriam eius precibus habitam, eidem amplissimam erexit Basilicam, annuamque celebritatem auxit, vt scribit Zonaras in 3. part. Annal. in Ioan. Imp. & Cedren. in compend. in eodem. De celebratione eius diei festi habetur in Actis S. Alipij Cionitæ cap. 7. ex Metaphrastre die 26. Nouembris apud Sur. to. 6. Huius res gestas ac pręclarum martyrium descripsit Metaphrastes die 17. Februarij. ibidem etiam recitantur duæ orationes in eius laudem, quarũ altera dicta est a Gregor. Nysseno, altera vero a Nectario Episcopo Constantinopolitano: Constantinopoli etenim percelebris fuit eiusdem martyris cultus, vbi Basilicã vetustate pene collapsam Iustinianus Imperator restituendam curauit, vt scribit Procop. libro 1. de ædifi. Iustin. Imp. De eadem in authent. Vt determ. sit num. cleric. colla. 1. tit. 3. Romæ etiam adhuc superest eiusdem martyris ecclesia ad Palatini radices, quã inter diaconias numeratam reperi. Habemus eiusdẽ martyris Acta manuscripta in nostra bibliotheca. De nobili memoria Theodori martyris apud Damascũ posita meminit Ioan. Damasce. de imag. orat. 3. vbi & de miraculo ex imagine eiusdem martyris agitur. Erat celebris peregrinatio in Oriente Euchaitam ad S. Theodorum, de qua Pratum Spirituale c. 180.

d Orestis, aliter Arestis.] De eodem Græci etiam hac die in Menologio. Acta autem eius à Metaphraste edita habet Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. De ecclesiæ huius S. Orestis martyris reditibus orta est contentio inter Anthimum Episcopum Tyanæ in Cappadocia, & S. Basilium: cuius meminit S. Gregorius Nazianz. in oratione dicta in laudem Basilij.

e Alexandrini.] Agunt de eo item Gręci in Menologio, vbi eius nobile certamẽ describitur.

f Vrsini.] De eodem Beda, Vsuardus, & Ado; pluribus autẽ Greg. Turon. de glo. cõfess. c. 80. Petrus Cluniacẽ. lib. 1. epist. 2. & Petrus Æquilin. in catalog. li. 10. c. 41.

g Agrippini Episc.] Extant eius Acta ex antiquis monumẽtis Neapolitanæ ecclesiæ, edita à Dauide Romæo, & a Paulo Regio. Legi & libellum miraculorum eius seorsum positum.

h Eustoliæ & Sopatræ.] De his ẽt Græci in Menologio, earumq; acta referunt.

i Cõmemoratio imaginis Saluatoris.] Vetus consuetudo tam in Orientali quã in Occidentali Ecclesia fuit, & hactenus perseuerat, vt hac die miraculum ex eadem imagine olim editum, annua celebritate recoleretur. In Concilio Niceno 2. Actio. 4. vbi rei gestæ historia recensetur. hæc ex ea legũtur: Hæc insuper ab eis efflagitamus, vt per annos singulos, mense Nouembri, qui apud Hebræos est nonus, apud nos vero vndecimus, nona die ipsius, id est, quinto Idus Nouẽbris,

non

non minori reuerentia quã Natalis Domini, aut Paschalis ipsa dies, præcipua obseruatione colatur. Hæc ibi Contigit eiusmodi insigne miraculum temporib. Constantini Iunioris & Irenes AA. vt in historia manuscrip. quæ in aliquibus ecclesijs legi cõsueuit, quam & in antiquo codice apud nos habemus, apparet; quod & testatur Sigebert. in chron. anno Domini 765. Hæc cum ita se habeant, plane constat auctorem illius historiæ non esse Athanasium Alexandrinum Episcopum, vt habet recens inscriptio, nec à S. Synodo tamquam Athanasij illius cognitam. cum etenim alicuius magni Theologi illic de sacris imaginibus citatur sententia, eumdem perhonorifice ac præclaris elogijs nominare consueuerunt. Sane quidẽ Ioannes Damascenus, qui tres selectissimas de sacris imaginibus scripsit orationes, in quibus cum à S. Athanasij, tum à cæterorũ scriptis testimonia mutuatur, nihil prorsus habet de eiusmodi historia imaginis crucifixæ. Vnde satis esse argumento videtur, post illas Ioannis Damasceni scriptiones id contigisse prædictorum Augustorum temporibus, quorum anno octauo prædicta Synodus celebrata est. Nomen itaque Athanasij Alexandrini aliunde irrepsisse videtur: nam in dicto codice peruetusto hæc charactere Longobardo scripta legũtur: Sermo sanctæ memoriæ Patris nostri Athanasij de imagine Iesu Christi veri Dei æterni, qd factum est miraculum magnum in ciuitate Beryto, tempore Constantini Iunioris, & Irenes vxoris eius. Sustollite oculos, &c. Sequũtur cætera quæ ibidem leguntur. Vnde alicuius alteri potius Athanasij in Syria Episcopi, quã Alexandrini, tractatus ille esse conspicitur, dignus tñ, cui fides integra adhibeatur ab omnibus.

At vero non tantum de imagine crucifixa, sed & de alia ad Abagarũ missa Græci annuam celebritatem agere consueuerunt xvij. Kal. Septemb. vt constat ex eorum Menologio eamdemq; historiam in aliquibus ecclesijs legi mos fuit, vt inspici potest in cod. manuscr. eccle siæ S. Mariæ ad Martyres. Scimus Gelasiũ Papam inter apocryphas recepisse epistolas illas Iesu ac [?] & Abagari. Sed quid mirum? si probasset vt Christi verba, inter scripturas canonicas fuissent profecto adnumerandæ. At quod ad imaginis historiã pertinet, nihil omnino Gelasius: quam quidem agnitam nouimus à Patribus prædictæ Synodi Nicenæ Act. quinta. Agnouit ac recepit eam Stephanus Papa in Conc. Romano, vt auctor est Hadrianus Papa, qui eam tuetur historiã in epistola quã scripsit ad Carolum Magnum Imperatorem. Ioannes Damascenus eamdem recipit lib. 4. de fide Orthodoxa c. 17. Scribit de eadem imagine atq; miraculis in de editis Euagr. Schol. histo. lib. 4. cap. 26. Nicepho. lib. 2. cap. 7. De eadem est luculenta oratio Cõstantini Porphyrogeniti Imper. apud Metaphrastem 16. Augusti. In nonnullis sanctorum Actis de eadem celebris mentio habetur, vt in vita sanctorũ Samonæ & Guriæ apud Metaphrast. 15. Nouembr. in passione S. Stephani Iunioris, nec nõ in vita S. Alexij. Et ne quid prætereamus, agunt Græci etiam cõmemorationem anniuersariam quinto Idus Augusti alterius miraculi ex sacra imagine Saluatoris, quæ Constantinopoli à Iudæo ferro percussa, sanguinem fundens, in puteũ deiecta est, cuius rei gestæ historiam in eodem vetusto codice apud nos manuscriptam habemus.

xij F Quarto Idus Nouemb. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	14	15	16	17	18	19			

Natalis

Atalis SS.marty. Tryphonis,[a] & Respicij, & Nymphæ virginis. In territorio Agathensi SS.martyr. Tiberij,[b] Modesti,& Florentiæ,qui tpe Diocle.varijs tormentis cruciati,martyrium compleuerunt. Antiochię SS. Demetrij[c] Epi, Aniani diaconi, Eustosij, & aliorum viginti martyr. Rauennæ S.Probi[d] Episcopi,miraculis clari. Aurelianis S.Monitoris[e] Episcopi & cōfessoris. In Anglia S.Iusti[f] Epi, qui vna cum Augustino, Mellito, & alijs à B. Gregorio Papa in eam insulam missus ad prędicandum Euangeliū,ibidem sanctitate celebris obdormiuit in Dño.In oppido Milleduno S.Leonis[g] cōfessoris. Iconij in Lycaonia sanctarum mulierum Triphennæ,[h] & Tryphosæ, quæ B.Pauli prædicatione,& exēplo Theclæ, in Christiana disciplina pluri mū profecerūt. In Paro insula S.Theoctistes[i] virginis.

NOVEMBRIS 10.

Ryphonis & soc. a] Latini de his hac die, Græci autē in Menologio de Tryphone tantum ad Kalendas Februarij. Celebris erat cultus Triphonis martyris Constantinopoli,in cuius honorem Iustinianus Imp. erexit ecclesiā, de qua Procop. lib.1.de ędif.Iustiniani Imp.Horum martyrum diuersa Acta feruntur: quorum alia habent, passos esse in Saxonia, alia Apameæ in Syria, alia Nicææ in Bithynia. De Saxonia scribit Petrus in catalo. lib.10.c.42.de Apamea Acta ipsorum;de Nicæa Antoninus in 1.par.tit.7.c.7.§.7. Habemus in nostra bibliotheca Tryphonis & Respicij Acta manuscri. quorum est exordium: Mortuo Gordiano & successore eius Philippo, &c. vbi hos genere Phrygas tentos esse apud Apameam, ac Nicæam perductos, ibidem consummasse martyrium sub Decio Imp.Aquilino Præfecto, & Pompeiano Primiscripio traditur. Nymphæ vero seorsum posita habentur Acta,quæ incipiunt:In Sicilia insula, ciuitate Panormo, &c. Fertur in eis, eamdem post multa certamina Romam venisse,ibique in pace quieuisse;quæ tamen diuersa videntur ab ijs, quæ de eadem in alijs Actis leguntur: alia enim Acta habent, diem obijsse in crypta iuxta Suanam, vbi sunt reliquiæ sancti Mamiliani episcopi Panormitani, quem eodem loco defunctum atq; sepultum,eius Acta testātur.Sed & quod habetur in alijs Martyrologijs,In Saxonia: quænam fuerit sententia Reuerendissimi D. Lindani Episcopi Ruremūdensis, cum de his coram ageremus,paucis perstringam. Dum enim (vt superius diximus) occupationes Ecclesiasticæ Romæ eum detinerēt, insperceretq; in ecclesia S. Spiritus in Saxia maiori sub altari summo cum honore prædictorum triū martyrum veneranda corpora asseruari:mox in eam perductus est sententiam, vt locus sepulturæ martyrum pro loco passionis in prædictis Actis sit positus. Cum enim nullus antiquorum vel recētiorum auctorum, qui res Saxonum sunt prosecuti, de prædictis martyribus vel leuiter saltem meminisse reperiatur;adduci minime potuit, vt ijdem in Saxonia passi fuerint; sed ex loco eorum sepulturæ errandi acceptam esse occasionem: existimans locum illum inter Tyberim & basilicam S.Petri positum, qui nunc Saxia nuncupatur, olim Saxoniam, a Saxonibus illic degentibus, esse dictum. Certe Anastasius Bibliothecarius, vel quiuis alius sit auctor, qui res Leonis Quarti Rom.Pont.est prosecutus, locum illum, Vicum Saxonum appellat, meminitque

scholæ

ſcholæ Saxonum illic poſitæ. Expugnati etenim Saxones à Carolo Magno Imp. cum ijdem ſæpius rebellaſſent, tandem ſolum vertere coacti ſunt; complureſque illorum Chriſtiana fide, atque Eccleſiaſtica diſciplina imbuendi, Romam ſunt miſſi; qui humaniſſime in Vrbe accepti cum eſſent, locum illum apud Baſilicam S. Petri ad habitandum acceperunt, qui & a nouis accolis nomen accepit, vt Vicus Saxonum, & Schola Saxonũ, cuius eſt etiam mentio in Leone Tertio, diceretur. Hæc eſt accuratiſſimi, ac diſertiſſimi R. D. Lindani ſententia, cui & ego perlibenter adſtipulor; ea enim multæ ſoluuntur ambages.

b Tiberij, & ſoc.] De his etiam Beda, Vſuard Ado, & Petr. in catal. lib 10. c. 46.

c Demetrij, & ſoc.] Beda, Vſuard. & alij recentiores de ijſdem agunt hac die.

d Probi epiſco.] Tabulæ eccleſiæ Rauen. Petrus in catal. lib. 10. cap. 45. Hiero. Rub. in hiſto. Rauen. lib. 1. vbi & de eius tranſlatione agitur: & Molan. in addit. ad Vſuardum.

e Monitoris epiſ.] De eodem hac die Beda, Ado, & alij. Numeratur vndecimus eius ciuitatis Epũs in tab. Demóch.

f Iuſti epiſ.] Scribit de eo pluribus Beda de geſt. Anglor. lib. 3. c. 29. lib. 2. cap. 3. 5. 6. 7. 8. & 18. & in epitome, & alij plures auctores, qui proſecuti ſunt res Anglorum, eadem quæ Beda referentes. Vita functus eſt anno Domini 632.

g Leonis confeſ.] De eo vetera manuſcripta, ſicut & in vet. Martyrol. Rom.

h Tryphænæ, & Tryphoſæ.] Meminit harũ Paul. ad Rom. c 16. agiturq; de his in Actis S. Theclæ, de quorum certa fide ſuperius egimus die 23. Septembris.

i Theoctiſtes.] De eadem hac die Græci in Menologio: eius vitam a Metaphraſte editam refert Lipom. tomo 5. & Sur. tomo 6.

xi G Tertio Idus Nouemb. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	15	16	17	18	19	20			

TVronis in Gallia natalis B. Martini [a] Epi & confeſſoris, cuius vita raris extitit miraculis glorioſa, vt triũ mortuorũ meruerit eſſe ſuſcitator. Cotyæi in Phrygia inſignis paſſio S. Mẽnę [b] Aegyptij militis: q in pſecutione Dioc. poſtquam abiecto militiæ cingulo meruit cęleſti Regi ſecreta conuerſatione in eremo militare, procedẽs in publicũ, et ſe Chriſtianũ libera voce declarãs, primo diris cruciatib. examinatur; nouiſſime fixis in orõne genibus, Dño Ieſu Chriſto gratias agens, gladio cęſus eſt, ac multis poſt mortẽ miraculis claruit. Rauennę SS. marty. Valentini, [c] Feliciani, & Victorini, qui in perſecutione Dioc. coronati ſunt. In Meſopotamia S. Athenodori [d] martyris, qui ſub eodẽ Diocl. & Eleuſio Præſide, ignibus cruciatus, & alijs ſupplicijs tortus, demũ capitis damnatus, cũ carnifex corruiſſet, nec vllus alius gladio illũ ferire auſus eſſet, orans obdormiuit in Dño. Lugduni S. Verani [e] Epi, cuius vita fide, & virtutũ meritis fuit illuſtris. In

monaſterio

monasterio Cryptæ ferratæ in agro Tusculano S. Bartholomæi [f] abbatis, socij B. Nili, cuius vitam ipse conscripsit. In prouincia Samnij S. Mennæ [g] solitarij, cuius virtutes, & miracula S. Gregorius Papa commemorat.

NOVEMBRIS II.

Martini epis.[a]] De eodem Beda, & alij omnes hac die: itemq; in Capitularib. Regum Fräc. li.6.c.186.vbi de ferijs agitur, his verbis: In transitu S. Martini 3. Idus Nouemb.diem vnũ. Scripsit eius res gestas in primis Sulpitius Seuerus cõmentario de vita ipsius,trib.libris dialogorũ, & epistolis tribus. Paulinus Nolanus Episcopus carmine eius Acta cecinit, vt testatur Fortunatus his versibus:

Stemmate, corde, fide, pollens Paulinus, & arte,
Versibus explicuit Martini dogma magistri.

Citat Greg. Turon. sextum librum carminum S.Paulini de vita S.Martini, libro 1. miraculorum eiusdem Sancti. Venãtius Fortunatus,& ipse quatuor libris carminum, qui extant,complexus est eiusdem vitæ Acta, prout idem Greg.Turon.testatur. Eiusdem Sãcti miracula quatuor libris prosecutus est ipse Gregor. Turon. egitq; de eius translatione. Item S.Odo abbas Cluniacensis scripsit historiam de eiusdem trãslatione facta in Burgundiã tempore incursionis Danorũ, deq; eius restitutione;addito de laudibus eiusdem Tractatu.Porro tanti viri res gestę omni monimentorum genere consecratæ sunt a plerisq; Latinorum & Græcorum:nam Sozom.de ipso scribit lib 3.c.13.Niceph. lib.6.c.16.& alij. Fuit dies ordinationis eius, qui & translationis, quarto Nonas Iulij, vt idem Greg. Turon.scribit lib.2. miracul.cap.6.& de gest.Franc.hist.lib.2. c.14.hac autem die è vita migrauit(vt ait) Cæsario & Attico Conss. anno Domini (secundum Fastos Onuphrij 397. ætatis vero suæ vt idem auctor scribit) anno octogesimoprimo. At vero perperam eo anno sub dictis Consulibus S. Martini obitus ponitur. In nostris enim Annal. Ecclesi. ex testificatione Seueri, alijsque firmis rationibus perspicue demonstrauimus,migrasse ex hac vita S.Martinum anno Domini 402. Arcadio & Honorio Augg. quintum Consulibus. Qui enim ex Seueri sententia cap.3. Vit.ipsius, sub Consulatu Euodij septuagenarius erat, anno nimirum Domini 386. cum damnatæ communionis Episcoporũ conuenticulo, vt Maximo satisfaceret, inuitus licet interfuit, idemq; eiusdem assertione superuixisse ponitur annos sexdecim;necesse est affirmare dicto anno quadragesimo secundo vita perfunctum,agentem ætatis annos octogintasex. Ceterum quę hic antea in prioribus editionibus, d cepti Seueri auctoritate, de minori numero annorum S.Martini dixeramus,ex ijs quæ in ijsdem Annalibus postea disseruimus,sunt modo a nobis emendata: ibi.n. tum alijs in locis sæpe, tum præcipue an. Domini 351. occasione baptismi S.Martini de his egimus, perspicuisq; rationib. atq; ipsiusmet Seueri auctoritate ostendimus, librariorum vitio textum Seueri in ipso exordio Vitæ S. Martini insigniter deprauatum esse, cum ibi dicitur,annos quindecim natum Martinum militare cœpisse,ac fere triennium ante baptismum in armis fuisse,ac proinde anno decimooctauo suæ ætatis baptizatũ esse, & biennio tm̃ post baptismum militem perseuerasse.nec.n.ex ijs,quæ alibi ipse Seuerus de eodem scribit, firmisque rationib. falsa esse demonstrauimus; ostendentes, Martinum ipso exordio anni ætatis suæ decimiseptimi militiæ nomen dedisse,baptizatum vero annos natũ triginraquinque; & quatuor post baptismum annis in militia iam expletis,missionẽ legitimã a Iuliano postulasse anno Domini 356. cũ ageret annum ætatis quadragesimũ; vitãq; propagasse vsq; ad annũ Dñi 402.

Rr Quibus

Quibus omnibus redarguūtur ea etiam quæ idem Gregorius scribit de Ambrosio, quod per visum interfuit funeri sancti Martini: nā ex prædictis constat ante S. Martinum obijsse S. Ambrosium, qui Cæsario & Attico Consulibus, anno Dñi 397. est defunctus. In his enim plus esse deferendum Sulpitio Seuero eius discipulo, quam cæteris, omnis ratio persuadet. Cæterum de his pluribus in Annalibus actum est. Non omittendū, quod hoc ipso mense, decimaquarta die, de eodē sancto agebatur alia solēnitas, Receptio S. Martini dicta, vt constat ex primo Concilio Turonensi, in cuius exordio hæc leguntur: Seuero V.C Cōsule, sub die 18. Kal. Decemb. cū ad sacratissimā festiuitatem, qua Diui Martini Receptio celebratur, &c. Existimamus autem hanc illam esse diē, qua post altercationes Pictauiensium conantiū sibi vendicare corpus eiusdem sancti, à Turonensibus ipsum clam ablatum, atque nauigio impositum, magna omnium alacritate in Turonensem ciuitatem receptum est, vt scribit Grego. Turon. hist. Franc. lib. 1. cap. vltimo.

b Mennæ.] De quo etiam Beda, ac cæteri Latinorum, Greci etiam in Menologio hac die de eodem agunt. Eius Acta à Metaphraste descripta habet Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. ibiq; extat præclarum de eo encomium cōscriptum a Timotheo Alexandrino, vbi plura de eius miraculis. De peregrinatione ad sepulchrū Mēnæ mentio habetur in vita sanctæ Apollinaris virginis, apud Metaphrastē 5. die Ianuarij.

c Valentini & soc.] De ijsdem tab. ecclesiæ Rauen. Ado, & alij pluribus, Hieronym. Rub. hist. Rauen. lib. 2.

d Achenodori.] Agunt Græci de eodē in Menologio ad septimum Idus Decēbris, ibique eius martyrium paucis comprehensum describitur.

e Verani episc.] De eo Beda, Vsuard. Ado, & alij. Petrus autem in catal. lib. 10. c. 50. hac die ponit. Vetum Episcopū Gabalitanum. Numeratur hic, de quo agimus, vicesimustertius sedis Lugdunensis Episcopus, quartus ab Eucherio. Hunc illum putamus Veranum, cuius meminit Gennadius de vir. illust. c. 63. & 67. & ad quem Hilarius Papa epistolam scripsit.

f Bartholomæi abb.] Huius vitæ vetera monumenta in eodem monasterio asseruari dicuntur: nondum vidimus.

g Mennæ.] Scribit de eo S. Greg. Papa lib. 3. dialogorum cap. 26. ex quo Sigebertus in chron. anno 579.

x A Pridie Idus Nouemb. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
22	23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
9	10	11	12	13	14	15	16	16	17	18	19	20	21

Atalis S. Martini [a] Papæ, & martyris, qui Romæ coacta Synodo, cum Sergium, Paulum, & Pyrrhum hæreticos damnasset, iussu Constantis Imperatoris hæretici per fraudem captus, & Constantinopolim perductus, in Chersonesum relegatus est; vbi ob Catholicam fidem ærumnis confectus vitam finiuit, multisq; miraculis claruit: cuius corpus postea Romam translatum, in ecclesia SS. Siluestri, & Martini conditum fuit. In Asia passio SS. Aurelij, [b] & Publij episcoporum. In territorio Senonensi S. Paterni [c] martyris. In portu Gandensi S. Liuini.

S. Liuini [d] episcopi, & martyris. In Polonia SS. marty. Benedicti, [e] Ioannis, Matthæi, Isaac, & Christini eremitarum. Auenione S. Ruffi [f] primi eiusdem vrbis episcopi. Coloniæ depositio S. Cuniberti [g] episcopi. Turiasone in Hispania Tarraconensi B. Aemiliani [h] presbyteri, qui innumeris miraculis claruit: cuius admirabilē vitam S. Braulio Cęsaraugustanus episcopus descripsit. Constantinopoli S. Nili [i] abbatis, qui ex Pręfecto Vrbis factus monachus, sub Theodosio Iuniori doctrina, & sanctitate claruit. Compluti in Hispania S. Didaci [k] confessoris, ordinis Minorum, quem Sixtus V. sanctorum catalogo adscripsit.

NOVEMBRIS 12.

Martini Papæ. a] Beda autem, Vsuar. & Ado de eo agūt quarto Idus Nouemb. licet apud Vsuardum secunda editione Molan. ponatur hac die, sicut & in vetustissimo manuscrip. monast. S. Cyriaci: Græci aūt, penes quos martyriū consummauit, de eodē agunt in Menologio Idib. Aprilis, atq; iterū xvj. Kal. Octob. eumq; præclarissimis laudibus celebrant. Sane quidem de die natali eius diuersæ sententiæ, variæq; lectiones & incertæ reperiūtur: nam in lib. de Rom. Pontificibus depositionis dies ponitur xv. Kal. Octo. In Actis eius à Surio editis habetur migrasse ex hac vita xvj. Kalen. Decemb. In alijs eius Actis manuscri. legimus xv. vel xvj. Kal. Octob. consusi v ñr dies obitus, & translationis. Porro hac ipsa die celebritatem eius Romæ celebrari consueuisse, docet antiquum quod diximus Martyrologiū, & Kalendarium Romanum. Eius Acta, præter illa quæ in libro de Rom. Pontificibus leguntur, & ea quæ ex antiq. manu scrip. edidit Sur. to. 6. alia rursus quæ sunt scripta paraphrastice, exscripsimus ex codice bibliothecæ S. Petri in Vaticano: quorum est exordiū: Gloria & magnificentia soli Deo, &c. Sed his omnibus præferimus quæ Anastasius Bibliothecarius scripsit ad Martinum Epm Narniensem, tēpore Martini Papæ Secundi, alias Marini, Indict. 15. qui idē auctor Latinitate donauit nonnulla, quæ ex Græcorū monumentis de eodem accepit. Descriptę illic hñr plures epistolæ eiusdem Martini Pontificis: quarum prima de his quę Romę pateretur à Theodoro Calliopa, scripta est ad Theodotū: alia ad Eliterū, vel Elisæum, de his quæ passus est in itinere, dum captiuus duceretur Constantinopolim, scripta in Naxo insula: est tertia, cuius excidit nomen auctoris, sed tamen alicuius esse constat, qui eius peregrinationis comes erat, vbi agitur de his, quæ acciderunt cum relegaretur in Chersonesum. Duę insuper epistolę eiusdē S. Martini in Chersoneso positi, deplorātis ærūnas suas, ac fidei proditionem, sunt eiusmodi, quæ siccis oculis legi non possint. Habemus eas omnes in vetustissimo codice nostræ bibliothecæ, editum cum Annalibus Ecclesiasticis, in quibus singulas describimus: quæ sunt nobis quouis thesauro cariores, vñ bene precamur dignæ memorię Achillis Statij, qui legata nobis sua bibliotheca, tam insignia reliquit vetustatis monumenta. Est Romæ celebris eiusdem Sancti memoria, quæ Equitij titulus dicitur, vbi reconditum est venerandum corpus eius, positum sub maiore altari vna cum corpore S. Siluestri Papæ à Sergio Iuniori Rom. Pont. vt docet vetus inscriptio in marmore sculpta, quę in eadem habetur ecclesia, quæ cum S. Siluestri, necnō S. Martini noīe dicta inueniatur, nonnulli errore lapsi sunt, vt putarēt huius de quo hac die agitur, Martini Papę & martyris noīe esse nuncupatam; cum potius constet, S. Martini epi Turonensis

Rr 2

nẽsis noĩe olim dicatã fuisse: error manifeste arguitur: nam longe ante huius Martini Papę tpe in Concilio primo Romano sub Symmacho Papa habito, quod falso secundũ dictum reperitur, hr tertio mentio de ecclesia S. Martini tituli Equitij. Postquam vero huius sanctissimi Papæ & martyris corpus in eamdem ecclesiam illatum est, eadem cessit eiusdẽ martyris honori atque memoriæ: licet, more maiorum, Romanus populus eamdẽ in die natali S. Martini Turonensis episcopi frequentare ardẽtiori studio perseueret.

b Aurelij & Publij.] Agit de his Beda: licet male ibi Africa, pro Asia, ponãtur; nam hi fuerunt Asiani Episcopi, qui scripserunt cõtra hæresim Cataphrygarum, vt patet ex epistola Serapionis, quam refert Eusebius hist. lib. 5. c. 18.

c Paterni.] De quo etiã Vsuardus hac die, & alij recentiores.

d Liuini episc.] Tabulæ ecclesiæ Gandensis, ex cuius Breuiario eius Acta descripsit Sur. to. 6. De eodẽ Mola. In addit. ad Vsuar. & in Indic. sanct. Belg. Claruit circa annum Domini 633. quo ipso anno ad infideles mun⁹ prædicationis accepit.

e Benedicti & soc.] De his pluribus in Breuiario Polon. & chron. ipsorum libro 2. c. 9. Sur. to. 6. ex hist. Bohem. Ioan. Dubrau. lib. 6. & nouissime Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 311. Passi dicuntur anno Domini 1005.

f Ruffi episc.] De eodem vet. manuscr. hac die ex quibus etiam recentiores.

g Cuniberti episc.] Eius Acta & miraculorum libellus extant apud Sur. to. 6. Successit hic S. Remedio anno Domini 653. vt habent tabulæ Episcoporum eius ecclesiæ a Demochare editæ.

h Æmiliani.] De eodem Vsuard. hac die. Eius vitam esse cõscriptam a S. Braulione, testatur S. Ildefonsus li. de vir. illust. in Braulione, vbi hæc ait: Vitã Aemiliani cuiusdam monachi, & memoriã eius & virtutem illius viri suo tenore cõmendat pariter & illustrat, &c. Extat de eodẽ in Breuiario Toletano sacer hymnus, quo eius res gestæ canuntur. Agitur de eodem in Flore sanct. Hispan. de eo. & Vasæus in chron. Hispan. anno 554. Claruit Athanagildo Gothorum Rege. Plura de eodem in Thesaur. conc tom. 2.

i Nili Abb.] Agunt de eodem hac die Græci in Menol. Scribit de eo Nicepho. lib. 14. c. 30. 53. & 54. vbi de eius lucubrationibus agit. Inter alia nobilissimi ingenij monumenta extat historia ab eo conscripta de incursione Sarracenorum; quę reperitur apud Lipom. to. 5. Citãtur eius scripta in Concilio Nicæno 2. Act. 4.

K Didaci.] Eius vitã in primis scripsit Marcus Vlyssippon. in chron. ord. S. Francisci par. 3. li. 5. c. 1. & seqq. itemq; Petrus Galesinius Protonotarius Apostolicus, & Francisc. Pegña Rotæ Auditor, qui eiusdẽ Sancti res gestas, & Acta canonizationis trib. libris complexi sunt. Migrauit ex hac vita, pridie Idus Nou. an. Dñi 1463. Relatus est solẽni ritu in Sanctorum numerũ a Sixto V. Romæ in Basilica Vaticana, sexto Nonas Iulij, an. Dom. 1588.

ix B Idibus Nouemb. Luna. 13

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
23	24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22			

Rauennæ natalis SS. mart. Valentini,[a] Solutoris, & Victoris, qui sub Diocl. Imp. passi sunt. Aquis in prouincia Narbonensi B. Mitrij[b] clarissimi martyris. Cæsareæ in Palæstina passio SS. Antonini,[c] Zebinę, Germani, & Ennatæ virginis, quæ sub Maximino verberibus cæsa, igne

cremata

cremata est: illi vero, cum libera voce Firmilianum Præsidem Dijs immolantem impietatis arguerent, capite cæsi sunt. In Africa SS. marty. Arcadij,[d] Paschasij, Probi, & Eutychiani Hispanorum, qui cũ in persecutione Vuandalica in Arrianã perfidiã nullatenus declinare paterentur, à Geiserico * Rege Arriano primũ proscripti, deinde in exiliũ acti, atq; atrocissimis supplicijs cruciati, postremo diuerso mortis genere interẽpti sunt. Tunc & Paulilli puerulus germani SS. Paschasij, & Eutychiani constantia enituit: qui cũ a fide Catholica diuelli nõ posset, fustib. diu cæsus, & ad infimã seruitutem dãnatus est. Turonis S. Britij [e] Epi, discipuli B. Martini Epi. Toleti S. Eugenij [f] Episcopi, & confessoris. Aruernis S. Quinctiani [g] Episcopi. Cremonæ S. Homoboni [h] confessoris, quem miraculis clarum Innocentius Tertius in SS. numerum retulit. * Genserico.

NOVEMBRIS 13.

Valentini & soc.] De his Beda, Vsuard. Ado, & alij, tabulæq; ecclesiæ Rauen. ac Rub. hist. Rauen. lib. 3.

b Mitrij, alias, Metræ.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, & Ado, pluribus autem Gregor. Turonen. de glor. confess. cap. 71.

c Antonini & soc.] Græci etiam de his hac die in Menologio, & Euseb. hist. Ecclesiast. lib. 8. c. 19.

d Arcadij & soc.] De his item Vsuardus, & alij recentiores, Prosper in chron. Ætio & Sigesiulto Coss. anno Domini (secundum supputationem veriorem) 437. Extat ad hunc Arcadium egregia epistola Antonini Episc. Constantinæ in Africa, qua pluribus eum cohortatus est ad martyrium subeundum: est eius exordiũ: Perge fidelis anima. Alius hic ab eo Arcadio, de quo est sermo S. Zenonis episcopi Veronensis 49. lib. 3.

e Britij episc.] Agunt de eodem Beda, Vsuar. Ado, & alij. Gesta eius antequam esset Episcopus, à Seuero & Fortunato scribuntur in vita S. Martini: cætera autem quæ gessit in Episcopatu, Greg. Turon. hist. Franc lib. 2. c. 21. & lib. 10. c. 31. scriptis mandauit.

f Eugenij episc.] Fuit hic tertius eius sedis Episcopus, præcessitque S. Ildefonsum, qui de ipso agit in libello quem scripsit de vir. illustr. c. 14. commendans mirum in modum eius sanctitatem & eruditionem; sedisseq; ait annis fere duodecim, temporibus Chindasunthi, & Recesuuinthi Regum; relatumq; inter Sanctos esse scribit Vasæus in chron. Hispan. anno Domini 651.

g Quinctiani episc.] Scribit eius res gestas Greg. Turonen. in vit. sanct. Patr. ca. 4. & histor. Franc. lib. 2. cap. 36. Sigebert. in chron. anno 506. Fuit hic primo Ruthenorum Episcopus, interfuitque Conc. primo Aurelianensi, inde translatus in sedem Aruernensem, successit Apollinari, vt idem testatur Gregorius, ex quo corrigendæ sunt tabulæ Democharis, in quib. ponitur Quinctianus post Aprunculum.

h Homoboni.] Eius vitæ Acta edita à Collegio ecclesiæ Cremonensis leguntur, simulq, & litteræ Apostolicæ Innocentij Papæ Tertij de eiusdem canonizatione. habet eadem Sur. tom. 6. agit & de his Petrus in catal. lib. 10. cap. 56. Extant eiusdem Innocentij litteræ in registro ipsius. Laudauit eumdem sanctissimum virum sacro hymno Hierony. Vida Albæ Episcopus: cuius exordium est: Beate pauperum pater, &c.

viij C Decimooctauo Kal. Decemb. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ	
24	25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
11	12	13	14	15	16	17	18	18	19	20	21	22	23				

Eracleæ in Thracia natalis SS. martyr. Clementini,[a] Theodoti, & Philomeni. Alexandriæ S. Serapionis[b] martyris, quē perſecutores ſub Decio Principe crudeliſſimis affecerunt ſupplicijs, ita vt oēs ei iuncturas mēbrorū prius ſoluentes, de ſuperiorib. domus ſuæ eū præcipitarent, & ſic Chriſti martyr efficeretur. Trecis in Gallia S. Venerandi[c] martyris ſub Aureliano Imp. Itē in Gallia S. Venerandæ[d] virginis: quæ ſub Antonino Imperatore, & Aſclepiade Pręſide, marty. coronā accepit. Gāgræ in Paphlagonia S. Hipatij[e] Epi, qui a magna Nicęna Synodo rediens, a Nouatianis hæreticis in via lapidib' impetitus martyr occubuit. Emeſæ paſsio plurimarū[f] ſanctarū mulierum, quæ ſub ſæuiſſimo Arabum duce Mady ob Chriſti fidē crudeliſſime tortæ atq; necatæ ſunt. Bononiæ S. Iucundi[g] Epi, & confeſſoris. In Hibernia S. Laurentij[h] Epiſcopi Dublinenſis.

NOVEMBRIS 14.

Lemētiani & ſociorum. a] Beda, Vſuardus, Ado, & alij recentiores de ijſdem hac die agunt.

b Serapionis.] Beda & alij qui ſupra de eodem. S. Dionyſius Epiſcopus Alexandrinus in epiſt. ad Fabium Antiochenum eius certamen deſcribit. extat apud Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 34. Erat Alexandriæ eccleſia S. Serapionis, cuius meminit S. Epiphan. in Panar. hæreſi 69.

c Venerandi.] Eius martyrij Acta ſummatim complexa recitat Petr. in cata. lib. 10. c. 60. Fuit eiuſdem nominis Venerandus Epiſcopus Aruernēſis, de quo Greg. Turonen. hiſtor. lib. 2. cap. 13. & de glor. confeſſ. capitulo 35. 36. & 37. poniturque octauus eius ſedis Epiſcopus in tabulis Democh.

d Venerādæ.] Recenſet eius res geſtas idem Petrus in catal. lib. 10. c. 61.

e Hypatij Epiſc.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio, narrantq; eius martyrium. Nicęno Magno Concilio eū dem præſentem fuiſſe, Græci teſtantur, cum de ipſo agunt iterum pridie Kalen. Aprilis in dicto Menologio.

f Plurimarum ſanctarum.] De ijſdem hiſtoriæ Miſcellæ ex Theophane. Porro cōtigiſſe earum martyriū narratur anno quinto Leonis Quarti Imperatoris, & (vt ſupputat auctor) ab incarnatione Domini ſeptingenteſimo ſeptuageſimotertio: ibiq; pluribus de barbarorum ſæuitia in Chriſtianos. Agit de ijſdē Georgius Cedren. in cōpend. eod. Imperatore & anno.

g Iucundi epiſco.] De eo tabulæ eccl. Bonon. quas Sigonius conſcripto commentario illuſtrauit. Adnumeratur hic decimus eius ſedis Epiſcopus. Claruit circa annum Domini 485.

h Laurentij epiſc.] Eius Acta pure ſincereq; ſcripta habet Sur. tom. 6. Relatus eſt in SS. numerum ab Honorio Tertio Ro. Pont. anno decimo ſui Pontificatus. Extāt de his litteræ Apoſtol. in Vaticana bibliot. in regiſt. eiuſdem ann. ro. nu. 123.

Decimo-

15 Decimoseptimo Kal. Decemb. Luna. D vij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
25	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	19	20	21	22	23	24			

NAtalis S. Eugenij [a] Epi Toletani, & martyris, B. Dionyſij Areopagitæ diſcipuli, qui in territorio Pariſienſi cõſummato martyrij curſu, beatę paſsionis coronã percepit a Dño: cuius corpus Toletũ poſtea fuit translatũ. Nolæ in Campania B. Felicis [b] Epi, & martyris, qui a quintodecimo ætatis ſuæ anno miraculorũ gloria claruit, & ſub Marciano Præſide cum alijs triginta agonem martyrij compleuit. Edeſſæ in Syria SS. marty. Gurię, [c] & Samonæ, ſub Diocl. Imp. & Antonino Præſide. Ibidem paſsio S. Abibi [d] diaconi, qui ſub Licinio Imperatore, & Lyſania Præſide vnguibus laceratus, in ignem côiectus eſt. In Africa SS. marty. Secundi, [e] Fidentiani, & Varici. In Britannia natalis S. Machuti [f] Epiſcopi, qui a primæuo ætatis ſuæ tyrocinio miraculis emicuit. Veronæ S. Luperij [g] Epiſcopi, & confeſſoris. In Auſtria S. Leopoldi [h] eiuſdem prouinciæ Marchionis, quem Innocentius Octauus Sanctorum numero adſcripſit.

NOVEMBRIS 15.

EVgenij epi. & mar. a] De eodẽ hac die in Breuiario Toletano, Vſuar. & Adone. Eius preclara geſta recognita olim in Côcilio Leodiẽſi in eccleſia iudicia ſunt legi, vt conſtat ex Actis S. Gerardi abbatis Bromiẽus c. 14. apud Sur. to. 5. die 3. Oct. Agitur ibidem de miraculis ex eius reliquijs editis, cũ in eum locũ ſunt trãſlate. Secũda aũt, celebriorq; trãslatio facta eſt corporis eiuſdem ſanctiſſimi martyris ex Gallijs in Hiſpaniã, cũ noſtra ætate anno Dñi M. D. LXV. ampliſſimo apparatu, ac religioſiſſimo cultu, non rheda aliqua triũphali, ſed (qđ oẽm excedit põpæ amplitudinẽ) regijs humeris in ſuã antiquã nobiliſſimã Toletanam ſedẽ ſacer Antiſtes, & martyr illuſtris delatus eſt. Siquidẽ Rex Catholicus, Chriſtianæ fidei robur & ornamentum, Philippus Secũdus ſe ſacræ ſubdidit ſarcinæ ouãſq; & exultãs, humili obſequio auguſtior redditus, in prædictũ locũ euexit. De eodẽ in Flore Sanct. Hiſp. & apud Molan. in Indic. Sãct. Belg. & in addit. ad Vſuard. Petr. in catal. lib. 10. c. 62. Vaſæus in chron. Hiſp. & Marin. Sicul. li. 9. hiſt. Hiſpan. & Theſaur. concion. to. 2. plurib. Fuerunt eiuſdẽ eccleſiæ Toletanæ duo alij eiuſdẽ nominis & pietatis hæredes Epiſcopi, quorum alter S. Iuſto ſucceſſit, alter vero poſt ipſum eſt ſubrogatus. Agit de ambobus S. Ildefonſus libro de vir. illuſt. c. 12. & 14.

b Felicis Epiſcopi.] De eodem Beda, Vſuardus, Ado. & alij recentiores. Longe hic alius ab illo quem S. Paulinus tot Natalibus celebrauit.

c Guriæ & Samonę.] Agunt de his etiã Græci hac die in Menolog. Eorum Acta Metaphraſtes ex antiquis monumentis deſcripſit, nec non & Aretas Cęſarienſis: extant apud Lipom. to. 6. & Sur. tomo 6.

d. Abibi diac.] Græci de eodem in Menologio hac die. Eius Acta iuncta simul cum rebus gestis prædictorum martyrũ Guriæ & Samonæ Metaphrastes & Aretas Cæsariensis describunt.

e Secundini & soc.] Beda de iisdẽ hac die, consentiuntq; vetera manuscripta.

f Machuti episc.] Idem & Maclouius dictus reperitur. Eius vitam scripsit Sigebert. quam recitat Sur. to. 6. de quo idem Sigebert. in chron. anno Dñi 561. testaturq; claruisse tẽpibus Iustiniani Imperatoris. De eo & Petr. in catal. lib. 10. c. 64. Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 35. Habemus in nostra bibliotheca eiusdẽ Acta manuscripta: quorum exordium est: Gloriosus Christi cõfessor, &c.

g Luperij episc.] Tabulæ ecclesiæ Veronen. pluribus autem R. D. August. Valerius Episcopus Veronen. Cardinalis in lib. antiquorum monumen. eccle. Veron. pag. 9. & 39. cumque Luperium, & non Liberium, vt alij, appellat.

h Leopoldi.] Huius nobilissima gesta recitata sunt in publico Consistorio corã Innocentio VIII. Rom. Pont. atque probata. habet eadem Sur. to. 6. hac die. Ibidem mentio habetur de alio libro, quo agitur de innumeris miraculis ab eo editis, atque de canonizatione ipsius, auctore Ioanne Franc. de Pauinis: plura de eodẽ & hi qui res Austriacas sũt prosecuti.

vj E Sextodecimo Kal. Decemb. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	20	21	22	23	24	25			

IN Africa SS. marty. Ruffini,[a] Marci, Valerij, & sociorũ. Eodem die SS. martyr. Elpidij,[b] Marcelli, Eustochij, & sociorum: ex quibus Elpidius cũ esset ordinis senatorij, & coram Iuliano Apostata Christianã fidem constantissime profiteretur, primũ equis indomitis vna cũ socijs alligatus, atq; pertractatus, deinde in ignẽ coniectus, gloriosum martyrium consummauit. Lugduni natalis S. Eucherij[c] Epi, & cõfessoris, viri admirandæ fidei, & doctrinæ, qui ex nobilis. Senatorum ordine ad religiosam vitã habitũq; conuersus, diu intra septa spelũcæ spõte cõclusus, in orõnibus, & ieiunijs Christo seruiuit; deinde apud præfatam vrbẽ in pontificali cathedra, reuelante angelo, solemniter collocatus est. Patauij S. Fidentij[d] Epi. Cantuariæ in Anglia S. Edmundi[e] epi, cuius sanctitatem Deus miraculorũ magnitudine declarauit. Eodem die depositio S. Othmari[f] abbatis.

NOVEMBRIS 16.

RVffini & soc. a] Vet. manuscrip. & Petr. in catal. lib. 11. nu. 322. & alij recentiores.

b Elpidij & soc.] De his etiã Græci hac die in Menologio, vbi eorundem Acta breui compendio describunt.

c Eucherij episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado & alij de eodem. Ado eius res gestas paucis complexus est, Gennad. de vir. illustr. ca. 63. S. Isid. c. 15. & Honor. Augustodun. licet tam ipse quã Gennadius eũdem appellẽt presbyterum, & Honorius

duos

duos constituat Eucherios; presbyterum scilicet, cuius sint commentarii illi ad Salonium ac Veranium scripti; & Episcopum, cuius sit de laude eremi opusculum ad Hilarium Episcopum Arelaten. cuius meminit Isidorus. Ego quidem vnum eũdemq; existimo, ipsumque Episcopum Lugdunensem, quem S. Mamertus Episcopus Viennensis ei æqualis lib.2. de statu aĩæ eiusmodi exornat elogio: Haudquaquam, inquit, Eucherium prætereerim, mihimet viuentem doctrina & præsentaneis coram disputationibus cõgnitum, non porro nunciis, aut lectione cõpertum; qui scilicet viridis æui, maturus animi terræ despuens, cæli appetens, humilis spiritu, arduus merito, ac perinde ingenij subtilissimus, scientia plenus, eloquii profluus, magnorum sæculi sui Pontificum longe maximus, editis in rem fidei multijugis variorum operum voluminibus, ad populum quoque his super statu animæ concionatus est, &c. Hæc S. Mamertus de S. Eucherio, quem homiliarum illarum quæ Eusebii Emisseni nomine falso inscribuntur, esse germanum auctorem, in Annalibus Ecclesiast. diximus. Ipse quidem ex monacho Episcopus factus, nec monachorum curam, nec instituta deseruit: quod ex eiusdem scriptis facile quisque intelliget. Meminit eiusdem Eucherii Sidonius ad Claudianũ lib.4.epist.3.& lib.7.epist. 10. eiusque dicendi genus ostendit. De eodem Ado in chron.anno Domini 542. itemque Marcellinus in chron. sub Consulatu Ioannis & Varari, ann. 456. Agitur de ipso & in vita S.Cæsarii Episcopi Arelatensis extat apud Sur.to.4.die 27.Aug. Ponitur vicesimus eius sedis Episcopus, reperiturque interfuisse tertio Concilio Arelatensi habito Opilione & Vincomalo Conss. Anno Domini 453. itemq; Arausicano & Carpentoractensi. Vixit alius eiusdem nominis temporibus Caroli Martelli Eucherius Epis. opus Aurelianensis, de quo in addit.ad Grat.16.q.1.cap quia iuxta. no 2.Sed actum est de eo supra 20. Febr.

d Fidentii episc.] In tabulis Patauinis confessor tantum, & nõ martyr ponitur; Petrus autem in catal.lib. 10.c.66.martyrio coronatum refert.

e Edmundi episc.] Eius res gestas conscripsit Robertus Richius, nec non Robertus Bauonis eius discipulus, quem citat Vinc.lib.31.cap.67.& catal.script.Britan. Habet eiusdem Acta Sur. ex diuersis collecta tom.6.Petrus in catal.lib 10.cap. 68.Excessit ex hac vita an. Domini 1246. eumque Innocentius Quartus inter Sanctos recensuit.

f Othmari abb.] Beda de eodẽ. Scriptæ sunt eius res gestæ à Vualfrido Strabone, quas descripsit Sur.tom 6. Agit de eodem Trithem de vir. illustr.ord.S. Benedicti lib. 3. cap. 213. Obiit anno Christi septingentesimo quinquagesimooctauo, septimo vero Pipini Regis Francorum.

17 Quintodecimo Kal. Decemb. Luna. F V

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	21	22	23	24	25	26			

NEocæsarea in Ponto natalis S.Gregorij [a] episc. qui doctrina, & sanctitate illustris, propter signa, atque miracula, quæ cũ multa ecclesiarum gloria perpetrauit, Thaumaturgus est appellatus. In Palæstina SS. mart. Alphæi, [b] & Zacchæi, qui primo anno persecutionis Diocletiani post multa tormenta capitalem sententiam subiere. Cordubæ SS. martyrum Aciscli,

Acifcli,[c] & Victoriæ germanorum, qui in eadem perfecutione iuſſu Dionis Præfidis fæuifsime cruciati, coronas a Domino illuftri pafsione meruerunt. Alexandriæ fancti Dionyfij[d] Epifcopi, fummæ eruditionis viri, qui multis confefsionibus clarus, & pro pafsionum tormentorumque diuerfitate magnificus, plenus dierum confeffor quieuit, Valeriani, & Galieni Imperatorum temporib. Aurelianis fancti Aniani[e] Epifcopi, cuius mortem in confpectu Domini pretiofam miracula crebra teftantur. In Britannia S. Hugonis[f] Epifcopi, qui ex monachó Carthufiano ad ecclefiam Lincolnięfem regendam vocatus, multis claruit miraculis, & fancto fine quieuit. Turonis S. Gregorij[g] Epifcopi. Florentiæ S. Eugenij[h] confefforis, diaconi B. Zenobij eiufdem ciuitatis Epifcopi.

NOVEMBRIS. 17.

Regorii.[a]] De eodem Beda, ac cæteri Latinorum, necnon & Græci in Menologio hac die. Eius res geftas confcripfit Gregor. Nyffenus, cuius auia S. Macrina fenior fuit eius difcipula, vt auctor eft S. Bafilius epift.75. qui & ipfe eumdem virum celeberrimum mirifice laudat, eiufque Acta paucis complectitur lib. de Spiritu fancto cap.29. & Magnum appellare confueuit, vt in epiftol. ad Neo cefarienfes 62.63. & 64. De eodē Eufeb. hift. lib.6. cap.23. Socrat. lib.4. cap.22. S. Hieronym. de Script. Eccle. in Theodoro, & epiftol. 84. ad Magnum; meminit eiufdem & S. Gregor. Papa lib.1. dialog. cap.7. De præclaro miraculo ad eius fepulchrum agit Theodor. lector libro 2. collectan. & Cedren. in anno 12. Anaftafii Imper. Extat inter alia eruditiffimi atq; fanctiffimi viri monumenta epiftola, canonica a Græcis nuncupata, quam fexta Synodus recepit. Superuixiffe certum eft faltem vfque ad annū duodecimum Galieni Imperatoris, quando interfuit Antiocheno priori Concilio contra Paulum Samofatenfem hæreſi archam, vt refert Eufebius hiftor. li.7. cap. 22. Non tamen placet quod Suidas fcribit, perueniffe vfq; ad tempora Iuliani Apoftatæ. Qui enim fieri poteft, vt qui Alexandro Imperatore clarefcecœpit in fchola Origenis anno a Chrifto 233. idem vfque ad Iuliani tempora fuperftes fuerit, cuius Imperium fumpfit exordium anno Domini trecentefimo fexagefimoprimo. Errat & in eo Niceph. dum confundit eumdem cum Gregorio Armeno, de quo fuo loco fuperius dictū eft. De fcriptis ipfius pluribus egimus in Annal. Ecclef.

b Alphæi, & Zacchæi.] Agūt de his ēt Græci hac die in Menologio, adduntque his item Michæam æque martyrem.

c Acifcli & Victoriæ.] De his Beda, Vfuardus. & Ado hac die. Meminit Acifcli Prudent. hym. 4. de Martyribus Cæfarauguftan. in Periftephan. De ijfdē in Breuiario Toletano eft facer hymnus, necnon capitula. Antiquum eft nomen capitulorū in Ecclefiafticis officiis, alterius fignificationis ab ea, quę nunc accipi folet. qualia autem ea fuerint, declarat epiftola Vigilii Papæ ad Eutherium his verbis cap.7. Quoties vero Pafchalis, aut Afcenfionis Domini, vel Pentecoftes, vel Epiphaniæ, Sanctorumq; Dei fuerit agenda feftiuitas fingularis, capitula diebus apta fubiungimus, quibus commemorationē fanctæ folennitatis, aut eorum facimus, quorum natalia celebramus: cætera vero ordine confueto profequimur. Hucufq; Vigilius. Se habebant eiufmodi capitula tamquā preces quadam prolixiores, quibus fanctarum folennitatum præconia, &

& martyrum triumphi recoli consueuerant, vt apparet ex eodem peruetusto Breuiario Toletano. Eorumdem martyrum Acta conscripta habetur in Flore Sanct. Hispan. licet perperam recenseantur inter filios S. Marcelli centurionis: quorũ nomina recenset ex Breuiario Eborensi Vasæus in chron. Hispan. anno Domini 306. Meminit horum Ambros. Moral. in appendice ad Eulog. cum agit de sanct. Cordubensis ecclesiæ, necnon alij qui res H. spaniarum sunt prosecuti. In Thesaur. concion.to.2.plura de ijsdem.

d Dionysij Episc.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autem in Menologio quinto Nonas Octobris. Pluribus de eo Euseb.hist.lib. 6. cap. 33. & seq. & lib.7. per totum, Hieron. de script. Eccles. & alii recentiores, qui ab Eusebio acceperunt. Erat eius nomine Alexandriæ erecta ecclesia, cuius meminit S.Epiphan.in Panar hæres.69. De eodem Dionysio dubitatio alicui posset oriri, dum S. Augustinus libr. de Catholico dogmate c.3. eum appellat fontem Arrianorũ, & S.Basilius ad Maximum philosophum epist.41. in eamdem sententiã hæc de eo. Est autem hæc nostra de illo sententia: Nõ omnia viri huius laudamus: sunt quæ prorsus etiam damnamus. Ipse propemodum (quantum nobis liquet) primis hominibus impietatis istius Arriomaniæ, quæ iam passim obstrepit, seminaria præbuit. Hæc Basilius: qui tandem eumdem excusans, hęc subdit: Causam vero huius non puto animi malitiam esse, sed quod vehementer cupit obluctari Sabellio. Sed eo itaq; illum similem æstimare plãtatori cupiam, qui recẽtis plãtæ correcturus auersionem, ita immoderate illam retorquet, vt a medio aberret, & in cõtrarium latus ramum abducat. Hæc ille. In eamdem sententiam S. Athanasius aduersus Arrianos agens, pro Dionysio scripsit epistolam apologeticam: idemq; in epistola de Synodo Nicena contra decreta Arrianorum etiam addit, eumdem Dionysium ea de re iudicio postulatum apud Dionysium tunc Romanum Pontificẽ, scripsisse ad eumdem egregiam apologiam, quo se immunem liberumq; a quauis hęresi demonstraret. id & Basil. ad Amphiloch. de Spiritu sancto. c.29. Hieron. etiam de script. Eccles. in Dionysio testatur, ipsum ad prędictum Romanum Pont. scripsisse epistolã vnam, & libros quatuor. Nisi vererer scholii mensurã excedere, plurimorum nobilium veterumque Theologorũ eiusdem generis exempla subnectere, qui dũ aliquã hæresim refellere conati sunt, in contrariam partem nimis valide rationes inflectentes, a rectitudine sinceræ fidei declinare visi sunt, licet ijdem Catholicæ fidei fuerunt semper propugnatores acerrimi. Vnum tantum non longe petitum, simileque huic, de magno illo Gregorio Thaumaturgo, de quo hac itẽ agitur die, adducam exemplum. Sicut enim Dionysius laborans contra Sabellium visus est Arrianis arma subministrasse; ita & ipse agens contra Gẽtiles, conatus illis demonstrare nõ esse plures Deos, & Christianos oẽs nequaquam tres Deos colere, sed vnũ tantum; visus est aliquibus vnã tantum constituisse in Diuinitate personã, sicq; Sabellio parasse venenũ: quod S. Basilius accurate notat & excusat scribẽs ad Neocæsarienses epist.64. Sed nunc de his satis. Moritur S. Dionysius Alexandr. anno duodecimo Galieni Imp. vt testatur Hieron. vbi supra.

e Aniani Episc.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, & recentiores. Eius res gestas scribit Gregorius Turon. hist. Franc. lib. 2. cap.7. alia item Sur. ex vet. manuscript. tom.6. & in Actis Euortii, cui successit, apud eumdem tomo 5. die 7. Septembr. Ado Vien. in chron. anno 410. Petrus in catal. lib 10. cap. 71. Qualis autem quantusve fuerit, accipe ex Sinodo Apollinari li.8. epist.15. ad Prosperum eius successorem, vbi eum præ vitæ meritis appellat maximum consummatissimumque Pontificem, Lupo parem, & Germano non imparem. Fuit hic septimus eius sedis Episcopus, claruitq; temporibus Valentiniani Tertii Romani Imperatoris, & Leonis Romani Pont. Agitur alicubi de eodem xviij. Kal. Iulii, qua die eius meritis liberata est Aurelianensis ciuitas ab Hunnorum imminenti clade. Molanus ea die in addit. ad Vsuardum.

f Hugonis Episcopi.] Eius acta scripsere Siluester Gyraldus, & Adamus Carthusianus, vt ex catal. script. Brit. refert Molanus, qui ait reperiri etiam eius vitã quinque libris digestam. Aliam recitat Sur. tom. 6. incerto auctore. De eodem Petrus Sutor. de vit. Catthus. lib. 2. cap. 5. & alii recentiores.

g Gregorij episc.] De eodẽ hac die Beda. Eius vitam a clericis Turonensibus scriptam habet Sur. to. 6. Ipse Gregorius de se ipso, cum agit de Episcopis Turonẽsibus li. 10. c. 31. Venant. Fortun. ei æqualis scripsit ad illum nonnulla epigrammata. De eius scriptis quale sit iudicium Hilduini, consule ipsum in epist. ad Ludouicum Imp. quæ extat in præambulis vitæ S. Dionysii Areopagitæ. De eo Petr. in catal. lib. 10. cap. 72. & Trithem. de rescript. Eccles. & de vir. Illustr. ord. S. Benedicti libr. 3. c. 10. & 51. lib. 4. c. 45.

h Eugenii.] De ipso tabulę ecclesiæ Florentinæ. Plura in vita S. Zenobii eiusdem ciuitatis episcopi.

iiij G Quartodecimo Kal. Decemb. Luna. 18

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27			

Omæ dedicatio [a] Basilicarum SS. Apostolorum Petri, & Pauli. Antiochiæ natalis S. Romani [b] martyris, qui tempore Galerij Imperatoris, cum Asclepiades Præfectus in ecclesiam irrumperet, eamque funditus conaretur euertere, cæteros Christianos hortatus vt ei contradicerent, post dira tormenta, & linguæ abscisionem (sine qua tamen Dei præconia loquebatur) in carcere laqueo strangulatus, celebri martyrio coronatur. Passus est etiam ante ipsum puerulus nomine Barula, qui ab eo interrogatus, vtrum melius esset vnum Deum colere, an plures deos, cum in vnum Deum, quem Christiani colunt, credendum esse respondisset, verberibus cęsus iussus est decollari. Item Antiochiæ S. Hesychij [c] mart. qui cum esset miles, & præceptum audisset, vt quisquis non sacrificaret idolis, cingulum militiæ deponeret, repente cingulum soluit: ob quam causam ligato in dextera eius ingenti saxo, in fluuium præcipitari iussus est. Eodem die SS. Oriculi, [d] & sociorum, qui in persecutione Vuandalica pro fide Catholica passi sunt. Moguntiæ S. Maximi [e] episcopi, qui tempore Constantij multa passus ab Arrianis, confessor occubuit. Turonis transitus B. Odonis [f] abbatis Cluniacensis. Antiochiæ S. Thomæ [g] monachi, quem Antiocheni, ob pestem eius precibus sedatam, solemnitate annua coluerunt. Lucæ in Tuscia, trãslatio S. Frigidiani [h] Episcopi, & confessoris.

NO-

DEdicatio Basil.[a]] Longe antequam Apostolorũ Basilicę erigerentur, eo ipso tempore quo beatissimi Apostoli Petrus & Paulus glorioso martyrio coronati sunt, loca sepulchrorum ipsorum magna veneratione sunt habita. De his Caius antiquus Theologus, qui temporibus Zephyrini Rom. Pont. vixit, hæc ait: Ego Apostolorum trophæa perspicue possum ostẽdere: nam si lubet in Vaticanum proficisci, aut in viam quæ Ostiensis dicitur, te conferre; trophęa eorum, qui istam ecclesiam suo sermone & virtute stabilierunt, inuenies. Hæc Caius apud Euseb. hist. lib. 2. c. 24. Eodem loca frequẽti Christianorũ concursu celebrari solita docent Acta martyrum, quorum meminimus: quæ postmodum a Constantino Imperatore amplissimis sunt illustrata Basilicis, eædẽque ornamentis auctæ, atque ditatæ reditibus, vt docet libellus Damasi de munificentia Constantini conscriptus. Quod autem spectat ad Vaticanam Basilicam, in maiori eius arcu hi versus musiuo opere exarati legebantur.

Quod duce te mundus surrexit in astra triumphans.
Hanc Constantinus victor tibi condidit aulam.

Ex antiquis Actis Siluestri Papę illud compertum habetur: Constantinũ Imp. in erectione Basilicę S. Petri primum omnium ligone, ad fundamenta iacienda, terrã fodisse, erutamque cophinis asportasse. Quid ni hæc præstiterit Christianissimus Imp. cum & Vespasianum Aug. in restitutione combusti Capitolij hæc ipsa egisse auctor sit Suetonius, cuius in vita ipsius c. 8. hæc sunt verba: Ipse restitutionem Capitolii aggressus, ruderibus purgandis manus primus admouit, ac suo collo quædã extulit, &c. Hæc Suet. Qualis autem quantave fuerit ea Basilica, S. Paulinus Nolanus epist. 31. scribens ad Aletium, lineamentis quibusdam subobscure describit. Erexit idem Imperator Basilicam S. Pauli via Ostiensi: quæ cum ob loci angustiam inter Tiberim amnem & ipsam viã positi, non in eã amplitudinẽ, vt par erat, excitata videretur: Valentinianus Iunior Imp. de alia ibidẽ cũ viæ Ostiensis detrimento amplioribus spatijs excitanda Basilica scripsit ad Salustium Vrbis Præfectum, gessit is præfecturã Vrbanam Honorio & Euodio Cõss. vt constat ex leg. 18. de pistoribus, Cod. Theodos. Est is annus a Christo 386. Eam tunc cœptam postea Honorius Imp. absoluit. Extant de his litteræ Valentiniani Imp. in bibliotheca Vatic. decerptæ ab ijs, qui egerunt de septem Vrbis eccles. Postea autem Leo Magnus Pontifex eamdem Basilicam maiori arcu ingentibus columnis subnixo suffulsit, exornauitque sacris picturis opere musiuo compactis, quæ hactenus perseuerant. De his etiam Hadrianus Papa in epist. ad Carolum Magnum Imp. de imaginibus sic scribit: In Basilica B. Pauli Apostoli arcum ibidem maiorẽ faciens, & in musiuo depingens, Saluatorem Dominũ nostrum Iesum Christum, & se cum vigintiquatuor seniores, nomine suo versib. decorauit: & à tũc vsq; hactenus fideliter a nobis venerantur. Hęc Hadrianus Papa. Eiusdem Leonis Pontificis esse videtur contestatio illa dexteræ columnæ maioris arcus incisa, & nõ Leonis III. vt alii existimarunt, ad quos confutandos hac pluribus scribimus. nã Leonis Primi, qui vixit temporibus quartæ Synodi œcumenicę, illud opus esse, idem Hadrianus aperte testatur. Hactenus insigne monumentum tanti Pontificis integrum perseuerat: musiuum autem opus nonnihil sensit detrimenti in aliquibus imaginibus vigintiquatuor seniorum.

Quanta autem earumdem Basilicarũ extiterit sanctitas atque religio, (audacter dicam cum Moyse) & inimici nostri sunt iudices: nam licet extra murorũ ambitum sitæ essent, eas tamen, vt cæleste quoddam asylum diuinitus pręscriptum, hostes fidei, ac Romani Imperii perduelles, Gothi inquam, cum in Vrbem grassarentur, sunt reueriti, nullum illis vel earum ministris negotium facientes: immo & ad illas confugientibus parcere, inuio-

inuiolabile fuit, vt scribit Oros. hist. lib. 7. c. 39. S. August. de ciuitat. Dei lib. 1. c. 1. & Procopius de bello Gothico temp. Iustiniani lib. 2. Accipe quid furens hæretica Theodora Augusta dederit in mandatis Anthemio Scriboni, cum de capiendo Vigilio Papa ad ipsum scribens, hæc ait: Exceptis omnibus, in Basilica S. Petri parce nam si in Lateranis, aut in Palatio, aut in qualibet ecclesia inueneris Vigiliũ, mox impositum naui perduc eum vsque ad nos, &c. Quod autem spectat ad limina Apostolorum, obtinuit antiquus vsus, vt præ reuerẽtia, ac religiosa quadam obseruantia, ipsæ Basilicæ, Limina Apostolorum vocarentur; vnde Claudianus ad Iacobum magistrum equitum hoc versu:

Per cineres Pauli, per cani limina Petri.

Nec tantum post quam Basilicæ Apostolorum erectæ sunt, sed longe ante obtinuit eiusmodi loquendi vsus. Vnde in Actis S. Alexandri Papæ hæc leguntur: Tu si ad limina S. Petri duxisses eũ, &c. De eiusmodi nomenclatura exempla plura habes ex Fortunato, vt in carm. de partu Virginis his versibus.

Quos recipit sacra porta Petri, quos ianua Pauli,
Postis ad Andreæ limen Achaia patet.
Matthæi Aethiopes, Ephesinos valua Ioannis;
Et quem quisquis amat, hunc sua porta rogat.

Moris enim erat adeũtibus Basilicam, ante eius ingressum, ad limina procumbere, postes deosculari, ac preces fundere. Vnde idem Fortunatus hæc de Basilica Rauennate:

Rursus Apollinaris pretiosi limina lãbe.
Fusus humi supplex, &c.

Et Euodius Vzalensis de mirac. S. Stephani li. 2. cap. 2. hac habet: Ante limina gloriosi martyris prostrata, effusos suis cordis dolores expressit. Et post multa: Deinde ante sacra eius limina prostratæ noctu diuque flentes, &c. Chrysost. homil. 30. in epist. 2. Paul. ad Corint. Templi vestibula & aditum osculamur, cum alij alios osculantur. At non cernis, quotnam homines etiam hisce tẽpli vestibulis osculum figunt, partim inclinato capite, partim manu tenentes, atque ori manum admouentes? Hæc Chrysost. Habes insuper apud Fortunatum de sancta Radegunde Regina, quod adiens Basilicam S. Martini, per singula se prostrabat limina. At de ipsa Vaticana Basilica Sidonius Apollinaris lib. 1. epist. 5. ad Heronium hæc ait: Vbi priusquam vel pomeria contingerem, triumphalibus Apostolorum liminibus affusus, omnem protinus sensi membris male fortibus explosum esse languorem. Romam venientibus primum omnium limina Petri Apostoli adire vsu receptum erat, vt colligitur ex Ennodio in defensione Symmachi Papæ. Ingredi ipsa limina Apostolorum, ibique sacra facere, idem erat quod communicare Catholicæ Ecclesiæ, vt pulchre expressum habes ab Optato Mileuitano li. 2. contra Parmen. cum ait: Ad Petri Memoriam nõ accedit, quasi schismaticus, contra Apostolum faciens, qui ait: Memoriis Sanctorum communicantes. Ecce præsentes sunt ibi duorum Memoriæ Apostolorum. Dicite, si has ingredi potuit, ita vt obtulerit illic, vbi Sanctorum Memorias esse constat. Hæc Optatus. Addimus quod Prudent. Peristeph. hym. 2. de S. Laurentio his versibus docet, Christianos sacra Apostolorũ ac martyrum limina exosculari solitos:

Ipsa & Senatus lumina.
Quondam Luperci, & Flamines,
Apostolorum ac martyrum
Exosculantur limina.

Recolimus de his etiam nobile illud antiquitatis monumentum: consueuisse maiores, ipsas ecclesias vel atrii portas aliquando sacris reliquiis consecrare. Meminit eius ritus Ludouicus Pius Imp. in sua constitutione, quam Salicis legibus addi voluit, his verbis in fine: Si in atrio ecclesiæ, cuius porta reliquijs Sanctorũ consecrata est, eiusmodi homicidium perpetratum fuerit, &c. in Capit. Franc. lib. 4. cap. 13. Hinc etiam sanctum videtur, vt miro cultu ipsa sacra ecclesiæ limina ornarentur. Vnde S. Paulinus in Natali 3. sancti Felicis hæc ait:

Aurea nunc niueis ornantur limina velis

Et paulo post.

Limina

Limina ceratis adolentur odora papyris.
Et in Natali 6.
Pulchra tegendi,
Vela ferat foribus, seu puro splendida lino
Siue coloratis textum fucata figuris:
Hi leues titulos lento poliant argento.
Sāctaq; præfixis obducāt limina lāmis.
Atque hæc satis. Numerat Optatus Mileuitanus lib. 2. contra Parmen. fuisse Romæ temporibus Cōstantini basilicas quadraginta & amplius: alludens, ni fallor, ad ipsos Romanæ vrbis Titulos, quibus presbyteri Cardinales præpositi erāt, quorum numerus temporibus Cornelii Papæ erat quadragintasex, vt constat ex epistola eius ad Fabium Antiochenum Episcopu.n, apud Eusebium hist. lib. 6. ca. 35. vbi de Romanæ Ecclesiæ illius temporis statu hæc descripta habentur: Nouatum omnino præteriit, scilicet vnū solum Episcopum oportere esse in hac ecclesia Catholica: in qua tamen nō ignorabat (quomodo.n. poterat?) presbyteros, esse quadragintasex, diaconos septem, subdiaconos septem, acolytos quadragintaduos, exorcistas & lectores vna cum ostiariis quinquagintaduos, viduas & alios morbo & egestate afflictatos mille & quingētos, quos oēs Dei gratia & benignitas abunde sustētat. Hæc ibi. Ex prædicto itaq; presbyterorū numero Optatū numerasse quadraginta & amplius Basilicas puto.

b Romani.] De quo Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorum; Græci etiam in Menologio iisdē fere verbis: qui quidem hac ipsa die de alio Romano rursus agunt, ipsoq; diacono ecclesiæ Cæsariensis, de quo Euseb. hist. lib. 8. cap. 12. Huius autem res gestas de quo agimus, cecinit Prudentius hymno. Est de eodem homilia Eucherii, inscripta tamen nomine Eusebij Emisseni. Alia Acta eiusdem ex vet. manuscript. edidit Mombrit. to. 2. in quibus omnib. de Barula puero martyre mētio habetur. S. Ioannes Chrysostomus de S. Romano præclaram habuit orationē, quam descripsit Metaphrastes, & recitat Sur. to. 5. sed plane de eo quem describit Eusebius. nā nulla illic fit mentio de pueri martyrio. In antiquo Toletano Breuiario est sacer hymnus, necnon capitula, & orationes de Romano martyre; ibiq; puerulus ille non Barula, sed Theodolus appellatur. Arbitrati sunt nonnulli vnum eumdemq; esse Romanum, & nō duos; cum præsertim nomen, locus passionis, tempus denique, ac genus martyrij in vtrisque conueniant. Ego vero opinor id ipsum factum à Prudentio de Romano, quod de Hippolytis fecisse compertum est; plures scilicet in vnū aceruando, atq; cōfundendo: astipulorq; libentius Græcorum Menologijs, qui duos diuersosq; Romanos martyres celebrant: quod & ratio persuadet, dum diuersa martyrij vtriusque causa conspicitur. Nam ille Romanus Eusebij idcirco martyriū subijsse scribitur, quod ad idolorum delubra, properantes libera voce redarguit; hic autē, eo quod Præfectum in Christianorum ecclesiam irrumpentem auertere conatus est: ille insuper solus, hic autem vna cum puero passus est; cuius admirandam confessionem nequaquam verisimile est ab Eusebio fuisse pretermissam, cum tam egregio exemplo magis magisq; suā nobilitasset historiam. Sunt & alia, quæ alterum ab altero satis distinguere videntur. Restituit ecclesiam S. Romani martyris Basilius Imp. vt scribit Cedren. in comp.

c Hesychij.] De eodem Beda, Vsuardus, Ado, & Petrus in catal. lib. 10. c. 76.

d Oriculi & soc.] De eo vet. manuscri. ex quibus Molanus apud Vsuardū.

e Maximi Episc.] Eius Acta à Trithemio descripta habet Sur. to. 5. sed dū confundit cum Martino eiusdē ciuitatis Episcopo, manifeste errare conspicitur: nam esse diuersos non tantum ex nomine, sed & tempore quo sederunt, tabulæ eius ecclesiæ, quas emendatiores Demochares recitat, satis declarant. constant etenim ex Actis Concilij Agrippinensis, Martinum, & non Maximum illi Synodo interfuisse; Martinumq; in Gallijs Episcopum recenset Athanas. in apolog. 2. cum agit de Cōcilio Sardicensi. Præcessit Maximus, subrogatur Sidonius, indeq; Martinus, sedit tēpore Agrippinensis Cōcilij, quod celebratum reperitur ann. Domini 346. & non 375. vt idem Trithem. ponit: nā post Consulatū Amātij, & Albini habitum

bitũ esse, ex Actis eiusdẽ Synodi constat.

f Odonis abb.] Huius res gestæ conscriptæ à Ioanne monacho eius discipulo extant apud Sur. to. 6. Meminit eiusdem S. Bernardus in apologia ad Gulielmũ abbatẽ. De eius miraculis agit Petrus Cluniac. li. 6. epist. 17. De eodem Petrus in catal. lib. 10. c. 83 & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 215. & Sigebert. in chro. anno Domini 938. de tempore quo claruit, meminit.

g Thomæ monachi.] De eodẽ Niceph. hist. li. 17. c. 34. vbi post multa hæc addit: Huius Thomę anniuersariũ diem magnificentissime agẽtes Antiocheni celebrant. Plura de eodem in Prato spirit. c. 88.

h Translatio S. Frigdiani.] De quo satis dictum in die natali ipsius.

iij, A Tertiodecimo Kal. Decembr. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	23	24	25	26	27	28			

Natalis B. Pontiani[a] Papæ, & mart. qui ab Alexandro Imp. cum Philippo presbytero in Sardiniam deportatus, ibiq; fustibus mactatus, martyrium consummauit: corpus vero eius a B. Fabiano Papa Romam relatum, atq; in cęmeterio Callisti sepultum est. Samariæ S. Abdiæ[b] prophetæ. Romæ via Appia natalis S. Maximi[c] presbyteri, & mart. qui in persecutione Valeriani passus, positus est ad S. Sixtum. Cæsareæ in Cappadocia S. Barlaam[d] mart. qui agrestis licet & rudis Christi sapientia munitus, tyrannum vicit, & ignem ipsum fidei cõstantia superauit: in cuius die natalis S. Basilius magnus celebrem habuit orõnẽ. In ciuitate Astiagensi B. Crispini[e] episc. qui capite amputato, martyrij gloriã adeptus est. Viennæ SS. martyrum Seuerini,[f] Exuperij, & Feliciani: quorum corpora post multa annorum curricula, ipsis reuelantibus, inuenta, & a Pontifice, clero, & populo illius vrbis honorifice sublata, condigno honore condita sunt. Eodem die S. Fausti[g] diaconi Alexandrini, qui primũ in ꝑsecutione Valeriani cũ S. Dionysio in exiliũ missus, deinde in persecutione Diocletiani ætate lõgęuus, gladio animaduersus, martyriũ consummauit. In Isauria passio SS. Azæ,[h] & sociorum centũ quinquaginta militum sub Diocletiano Imp. & Aquilino Tribuno. In oppido Marpurg in Germ. depositio S. Elizabeth[i] viduę, Andreæ Regis Hũgarorũ filiæ, quæ pietatis operib. assiduè intẽta, miraculis clara migrauit ad Dñm.

NOVEMBRIS. 19.

Pontiani Papæ.[a]] Agit de eodem hac die Vsuard. Beda autẽ & Ado die sequenti. De eius successione Eusebius in chron. & histor. libro sexto, capit. vigesimosecundo. Optat. Mileuit. lib. 2. contra Parmen. Augustin. epist. 165. Nicepho. Episc. Constantinop. in chron. Nicephorus Callist. hist.

lib.5.c.26.& alij. Cætera de ipso diximus in Annalibus Ecclesiasticis.

b Abdiæ propheta.] De eodem Græci agunt hac die in Menologio. Præterea quæ de ipso leguntur in diuinis Scripturis, scribit Epiphan. libro de vit. & obit. prophet.c.15. Isidor.c.33.& Doroth. eadē in Synop. De sepulchro Abdiæ in Samaria, deque mirandis prodigiis scribit S. Hieron. in epist. 27. ad Eustochium, in epitaphio Paulæ, & in comment. in Abdiam cap.1.

c Maximi.] Agunt de eodem Beda, Vsuar. Ado,& alii. Hunc illum putat Maximū Pamelius, qui aliqn̄ confessor, deinde adhæsit Nouatiano, ac postea rediit ad Ecclesiam; ad quem, sicut ad ceteros confessores, scribit Cyprianus epist. 16.44.46. 70.& 51. sed illum non constat martyrio consummatum. Quisnam hic fuerit, me latet: compertum illud tm̄ habeo ex manuscrip.cod.S. Mariæ ad Martyres, Romæ hac die passum esse Maximum commētariensem, qui baptizatus a S. Stephano Papa & martyre, in persecutione Decii a ponte præcipitatus in Tiberim xiii. Kal. Decemb. martyrium consummauit. Gesta passionis eius habentur intexta simul cum Actis SS. Eusebii, Marcelli, & soc. quæ ī dicto codice scripta hn̄t p. 94. sepultusque hic habetur ad S. Sixtum in cæmeterio Callisti, vt eadem Acta significant. Sixtus Secundus illic tumulatus habetur, iuxta quem Maximus cōditus est.

d Barlaam.] Agunt de eodem martyre Græci in Menol. ad xvj. Kal. Decembr. eiusque martyrii historiam paucis describunt. Ferunt eumdem a S. Ioanne Chrysostomo orationibus encomiasticis exornatum, quæ tamen excidisse videntur; tātum extat eius laudatio a S. Basilio egregie conscripta.

e Crispini Eisc.] De eodē Vsuard. & alii recentiores. Gesta eius hymno sacro in Breuiar. Toletano describuntur. Agit de eodem Petrus in catal.lib.20.c.84.

f Seuerini & soc.] Beda, Vsuard. Ado de eodem hac die. Passi sunt Marco Aurelio Ant.& Lucio Vero. Imp. vt auctor est Ado Vien. in chron. De his item Petrus in catal.lib.10.c.82.

g Fausti.] De eodē Beda, Vsuar. Ado, & alii recentiores. De eius certamine & corona Euseb.hist.lib.7.c.10.in fine.

h Azæ,& soc.] Agunt de his etiam Græci in Menologio, pluribusque eorum martyrii Acta referunt.

i Elizabeth.] Eius vitā a Iacobo Montano conscriptam recitat Sur.to. 6. De eadē Antonin.in 3.p.tit.19.c.11. Petr. in catal.lib.10.c.79. Crantz.hist. Saxon. lib. 7. c.48. nouissime Marcus Vlyssipon. Minorita in chron.ord.Min.lib.9.c.10. vsq; ad 19.p.1. Extant duplices litteræ Apostolicę Gregorii Papæ Noni, priores de inquisitione miraculorum eius ad Epm Hildesemensē & Abbates Mungūtinę diœcesis scriptæ anno octauo suæ sedis, posteriores vero de eiusdē canonizatione: extant in eius registro, illę sub anno 8.nu.24. istę vero sub anno nono, nu. 91. quarum est exordium: Gloriosus in maiestate sua.

20 Duodecimo Kal. Decembr. Luna. B ij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
30	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	26	27	28	29

MEssanæ in Sicilia sanctorum martyrum Ampeli,[a] Caij. Taurini sanctorum martyrum Octauij,[b] Solutoris,& Aduentoris, Thebanæ legionis militū, qui sub Maximiano Imp. egregie decertātes, martyrio coronati sunt. Cæsareæ in Palæstina

sancti Agapij [c] mart. qui sub Maximino Imperatore damnatus ad bestias, & ab ijs nil læsus, lapidibus ad pedes appensis in mare demergitur. In Perside passio SS Nersæ [d] Episcopi, & sociorum. Dorostori in Mysia S. Dasij [e] Episcopi, qui cum nollet in festo Saturni impudicitijs eius consentire, sub Basso Præside cæsus est. Nicęę in Bithynia SS. mart. Eustachij, [f] Thespesij, & Anatolij, in persecutione Maximini. Heracleæ in Thracia SS. mart. Bassi, [g] Dionysij, Agapiti, & aliorum quadraginta. In Anglia S. Eadmundi [h] Regis & martyris. Constantinopoli S. Gregorij [i] Decapolitæ, qui ob cultum sanctarum imaginũ multa passus est. Mediolani sancti [k] Benigni Episcopi, qui in magna barbarorum perturbatione ecclesiam sibi commissam summa constantia, & religione administrauit. Cabilone sancti Siluestri [l] episcopi, qui quadragesimosecundo sui sacerdotij anno plenus dierum atque virtutũ migrauit ad Dominum. Veronæ S. Simplicij [m] episcopi, & confessoris.

NOVEMBRIS 20.

Mpeli & Caij. a] De his item Beda, Vsuard. Ado, & alij recentiores, consentiuntque vetera manuscripta.

b Octauij & soc.] Vsuardus & Ado de his agunt hac die. Extat de his sermo S. Maximi Epi Taurinensis, qui & tribuitur S. Ambrosio. Legimus horũ Acta manuscripta accepta ab ecclesia Taurinensi.

c Agapij.] Is est de quo scribit Euseb. hist. Eccles. lib. 8, c. 16. traditq; martyrium subijsse hac die, anno quarto persecutionis Diocletiani Imperatoris.

d Narsæ & soc.] Agunt de his etiam Græci hac die in Menologio, vbi eorum martyrium paucis describunt.

e Dasij episc.] De quo item Græci in Menologio, referuntque eius certamen pro fide susceptum.

f Eustachij & soc.] Horũ Acta ijdẽ qui supra in Menologio hac die enarrant.

g Bassi & soc.] Agit de his hac die Beda, adstipulanturque vetera manuscripta.

h Eadmundi.] Scripsit eius res gestas Abbo Floriacensis abbas, extat apud Sur. tom. 6. De eodem in vita sancti Dunstani apud eundem tomo 3. die 3. 16. Maij. Duos eiusdem nominis Anglorum Reges impie cæsos refert Petrus in catal. lib. 10. c. 89. & 90. Agit de eodem Molan. in addit. ad Vsuardum hac die.

i Gregorii.] Græci de eodem hac die in Menologio, eiusque Acta breui compendio referunt.

k Benigni Episc.] De eod. tab. eccles. Mediol. Miratus sum vehemẽter Panuinii aliorũq; apprime eruditorũ incuriã, existimantiũ hunc ipsum Benignũ a Grecis appellatũ esse Becium, eo quod apud Theodorũ Balsam. in Synodo Carthaginensi can. 61. scriptus inueniatur Bencius sacerdos ecclesię Mediolanensis. Nã in Grecis canonibus ἱερεὺς, & non ἐπίσκοπος legitur. Sed nec animaduerterunt canonem illũ esse Cõcilij Carthaginẽsis habiti (vt ex eodem textu apparet) post Cõsulatum Flauij Stiliconis, quo tempore ecclesiæ Mediolanensi non Benignus, sed Venerius præerat Episcopus, illico; agi non de Benigno, sed de Venerio. Quod si consulas Latina exemplaria eiusdem Cõcilii Carthaginensis, tam manuscripta, quam edita to. 1. Conciliorum, inuenies non Benciũ, sed Venerium dici, deprauatũq; esse Theodori codicem, cũ pro Venerio scribit Bencium. Quod ipsum planius redit

dit temporum ratio: nam annus ille post Cōsulatum Stiliconis, numeratur Christi quadringentesimus primus, quo quidem tempore eidem Mediolanensi ecclesiæ præfuisse Venerius reperitur; Benignus autem, de quo agimus, post annos sexaginta ecclesiam illam gubernauit, circa annum Domini 460. De quo extat epigramma Ennodij Ticinensis.

l Siluestri Episc.] De eodē Beda, Vsuardus, & alii: pluribus Gregor. Turon. de glor. confess. cap. 85. Reperitur interfuisse Concilio Epaunensi. Mentio habetur de eodē in vita S. Cæsarij Epi Arelatensis, qui ab eo in clericum attonsus fuit. extat apud Sur. to. 5. die 20. Nouemb. Sedit hic annis quadraginta duobus, vt idē Greg. testatur. Alius ab hoc Siluester Eps Lingoniensis, de quo Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 5. c. 5. & de glor. confess. c. 85.

m Simplicij Episc.] Tabulæ ecclesiæ Veron. plurib. autem R. D. Augustinus Valerius Eps Veron. Cardinalis libr. antiq. monum. Episc. Veron. pag. 11. & 42.

21 Vndecimo Kal. Decemb. Luna. C

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	25	26	27	28	29	30			

Hierosolymis præsentatio [a] beatæ Dei Genitricis V. Mariæ in tēplo. Eodem die natalis B. Rufi, [b] de quo S. Paulus Apostolus ad Romanos scribit. Romę passio SS. Celsi, [c] & Clementis. Apud Ostia Tiberina SS. mart. Demetrii, [d] & Honorij. Rhemis S. Alberti [e] episc. Leodiensis, & mar. qui protuenda Ecclesiastica libertate necatus est. In Hispania SS. mart. Honorij, [f] Euthychij, & Stephani. In Pāphilia S. [g] Heliodori mar. in persecutione Aureliani sub Aetio Præside: post quem ipsi tortores conuersi ad fidem, in mare demersi sunt. Romæ S. Gelasij [h] Papæ, doctrina, & sanctitate cōspicui. Veronæ S. Mauri [i] episc. & confes. In monasterio Bobiensi depositio S. Columbani [k] abbatis, qui multorum cęnobiorum fundator, plurimorū monachorū extitit Pater, multisq; virtutib. clarus, in senectute bona quieuit.

NOVEMBRIS 21.

Præsentatio. a] Agūt de eadē celebritate Græci hac die ī Menologio; habetur eius mentio in constitutione Emmanuelis Imperatoris, quam recitat Theodorus Balf. in Nomoc. Photii tit. 7. cap. 1. Extant de ea re sermones S. Germani Episc. Constātinopoli, & Georgii Episc. Nicomediæ, quos Latine redditos habet Sur. tom. 6. Græce autem scriptos inuenimus in bibliotheca Sfortiana cod. manuscript. nu. 19. & 85. in Gallias transijt eiusmodi festus dies temporibus Caroli Quinti Francorū Regis, anno Domini 1375. de qua re extare dicitur eiusdem epistola ad Nicolaum Antisiodorensem Episcopū, quā citat Molanus in additione ad Vsuardū. De his autem quæ ad historiam spectāt, vide quæ tradit R. P. Petrus Canisius, vt eruditissimus, li. 1. de B. Virg. Maria cap. 12. Alias confectas esse de eadem rescriptiones accepi. Scimus antiquitus Præsenta-

sentationis solemnitatem eam esse appellatam, qua Dei Genitrix S. Simeoni infantem Iesum in templo obtulit, vt antiqua Ritualia & alia vetusta ecclesiarum monumenta significant, & ipsa insuper oratio missæ eius diei plane indicat.

b Rufi.] De quo Paulus ad Rom. c.16. Agunt de eodem Beda, Vsuard. Ado, & alii. Hunc creatum esse Episcopum Thebarum, tradit Dorotheus in Synopsi.

c Celsi & Clementis.] De his prædicta antiqua manuscripta monast. S. Cyriaci in Vrbe.

d Demetrii & Honorij.] Habetur de his mentio in eodem peruetusto codice.

e Alberti Episcopi.] Ex martyrologio ecclesiæ Bruxellensis de eodem hoc disticħon recitat Molanus:

Legia quem genuit, electum Roma probauit,
Rhemis sacrauit, sacratū martyrizauit.

Recēsetur hic sexagesimus eius sedis eps, cōfirmatus a Cęlestino Tertio Ro. Pont. Agit de eodem pluribus Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indic. sanct. Belgii.

f Honorij & soc.] De his etiam Laurent. Padil. Vasæus in chron. Flos SS. Hispan. & Thesaur. con. tom. 2. hac die.

g Heliodori.] Agunt de his Græci xiii. Kal. Decembr. & pluribus eiusdem martyrii Acta describunt.

h Gelasij Papæ.] De eodem Beda & Vsuardus xiii. Kal. Decembris, sed in libro de Romanis Pontificibus hac die natalis eius conscribitur. Eius res gestas ex epistolis ipsius manuscriptis locupletatas, per annos singulos digessimus in Annalibus Ecclesiast. Habemus & in antiquo codice eius Acta tribus lectionibus distincta, vt olim in aliquibus ecclesiis legi consueuerunt.

i Mauri episc.] De ipso tab. eccles. Veron. vberius aute R. D. August. Valerius, Episcopus Veronen. Cardinalis li. antiq. monumen. Episc. Veron. pag. 9. & 40.

K Columbani abb.] Vsuard. Ado, & alij recentiores de eodem hac die. Scripta sunt eius Acta a Iona monacho eius discipulo, vt testatur Sigebert. de vir illust. cap. 61. idq; præfatio docet, qua hr̄ apud Sur. to. 6. Extant eadē Acta apud Bedam to. 3. falso illi aliquando attributa. plura de eodem in vita S. Vualerici apud Sur. to. 2. die 1. Aprilis. Sigebert in chron. anno Dñi 598. & 622. Eius obitum recenset Vincentius etiam li. 23. c. 4. Antonin. part. 2. tit. 13. cap. 6. §. 11. Petrus in catalog. lib. 10. cap. 95. Trithem. de vir. illust. ord. S. Benedicti lib. 2. c. 5. & lib. 3. c. 26. Adnumeratur idē inter scriptores Eccles. a Sigeb. de vir. illust. c. 10. Extat eiusdem carmen ad Hunaldum discipulum, quo detestatur auaritiam. habes illud in collectan. Christianorum poetarum.

D Decimo Kal. Decemb. Luna. 22

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	26	27	28	29	30	1			

ROmæ S. Cæciliæ [a] virginis, & martyris, quæ sponsum suum Valerianum, & fratrem eius Tiburtiū ad credendū in Christum perduxit, & ad martyriū incitauit. Hanc Almachius Vrbis Præfectus post eorū martyriū teneri, atq; illustri passione post ignē superatū gladio fecit cōsummari, tp̄e M. Aurelij Seueri Alexandri Imper. Colossis in Phrygia SS. Philemonis, [b] & Apphiæ S. Pauli discipulorum, qui sub Nerone Imperat. cum Gentiles in die festo Dianę

inuasissent ecclesiam, cæteris fugiētibus tenti, iussu Artoclis Præsidis verberibus cæsi, & in foueam vsque ad renes inclusi, lapidib. opprimuntur. Item Romæ S. Mauri [c] martyris, qui ex Africa veniens ad sepulchra Apostolorum, sub Numeriano Imperatore, & Celerino Vrbis præfecto agonizauit. Antiochiæ Pisidiæ passio Sanctorum Marci, [d] & Stephani sub Diocletiano Imperatore. Augustoduni S. Pragmatij [e] Episcopi, & confessoris.

NOVEMBRIS. 22.

Aeciliæ. [a]] Tam Latini quam Græci de eadem agunt hac die. Error irrepserat penes nonnullos auctores, necnon in eius Acta deprauata, passam eā esse Commodo imperante: cum luce clarius cōstet ex rebus ipsius gestis, cum Vrbano Papa subiisse martyrium sub Alexandro Imper. Quem errorem Molanus etiam correxit in Vsuardo in secūda editione. Eius Acta e Latinis accepta, Græcis tradita a Metaphraste, indeq; Latinitati reddita habet Lipo. to. 5. & Sur. tom. 6. Antiquiora ea esse ducimus, quæ in antiquo manuscripto codice asseruantur in eius ecclesia Transtiberina. At cū in eis legitur: In aere balnei sui inclusa, & subtus tota die ac nocte magna vis ardētis ignis adhiberetur, &c. Erat hic ille locus in Balneis, vbi erat aer calidus, nullæque in eo aquæ, sed æstus ad sudandum; sub cuius loci pauimento ignis succendebatur, quo pauimentū feruentius redderetur. Id tum ex his que habet Vitruuius lib. 5. c. 10. tum etiam quæ Plinius habet lib. 5. epist. 24. ad Acilium, potest colligi. Irrogatum interdum reperitur eiusmodi genus mortis nobilioribus personis, cū pudore feminео suadente, secretior esset mors inferēda: tali quippe supplicio & Fausta Cōstantini Magni vxor Augusta mori coacta est. Sed ad Ceciliam redeamus. De eius sacri corporis inuentione, ac sociorum ipsius, Sigebert. in chron. anno Domini 821. hæc scribit: Paschalis Papa corpus S. Cæciliæ virginis, ipsa reuelāte, inuenit aureis velatum indumentis sanguine ipsius perfusis: quod vna cum corporibus sanctorum Valeriani sponsi eius Tiburtij, Maximi, & Vrbani in ecclesiam a se eis readificatam transtulit. Hæc Sigebert. Eadem fusius explicata legūtur in vita Paschalis Papæ, quæ in eodē codice cōscripta habetur. In codice Vaticano nu. 153. inuenimus litteras Apostolicas eiusdem Pontificis, de inuentione corporis S. Cæciliæ & sociorum. illarum exordium est: Cum summæ Apostolicæ dignitatis apex, &c. In Breuiario Toletano est vetus sacer hymnus, quo eiusdē martyris corona egregie canitur. Vetus est Romæ Titulus Sanctæ Caciliæ, de quo habetur mentio in primo Cōcilio Romano sub Symmacho Papa.

b Philemonis & Appiæ.] Agunt de iisdem q; hac die Græci in Menologio, plu ribusque eorum martyrium describunt, vt hic habetur.

c Mauri.] De eodem Vsuardus hac die, & vet. manuscrip. Beda autem pridie huius diei. Agit de eodem Petr. in catal. lib. 10. cap. 93.

d Marci & Stephani.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio, ibique eorum passionis Acta habentur expressa.

e Pragmatii episc.] Vsuard. de eodem hac die, cui adstipulantur vet. manuscr. Extat ad hunc Sidonij Apollinaris epist. 2. libr. 6. Reperitur interfuisse Concilio Epaunensi, claruisseque circa annum Domini 490.

xxix E Nono Kal. Decembr. Luna. 23

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
20	21	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30	1	2			

NAtalis S. Clementis [a] Papæ, qui tertius poſt B. Petrum Apoſtolum Pontificatũ tenuit, & in perſecutione Traiani apud Cherſoneſum [b] relegatus, ibi alligata ad collũ eius anchora in mare præcipitatus, martyrio coronatur: cuius corpus Nicolao Primo Pontifice Romam trãſlatum, in eccleſia, quæ eius nomine antea fuerat extructa, honorifice reconditum eſt. Romæ S. Felicitatis [c] matris ſeptem filiorum martyrũ, quæ poſt eos, iubente Marco Antonino Imper. decollata eſt pro Chriſto. Emeritæ in Hiſpania S. [d] Lucretiæ Virg. & mart. quæ in perſecutione Diocletiani ſub Diacono Præſide martyrium conſummauit. Cyzici in Helleſponto S. Siſinij [e] martyris qui in eadẽ perſecutione poſt multa tormenta gladio cæſus eſt. Iconij in Lycaonia S. Amphilochij [f] epiſcopi, qui SS. Baſilij, & Gregorii Nazianzeni in eremo ſocius, & in Epiſcopatu collega, poſt multa certamina pro Catholica fide ſuſcepta, ſanctitate, & doctrina clarus, quieuit in pace. Agrigenti depoſitio S. Gregorij [g] epiſcopi. In pago Harbanio S. Trudonis [h] presbyteri, & confeſſoris.

NOVEMBRIS 23.

CLementis Papæ, [a]] De eodẽ Beda, Vſuard. Ado, & alii Latinorum; Græci autem in Menologio poſtridie agunt. Hic ille putatur, cuius Paulus meminit ad Philippenſes c. 4. & Ignatius ad Philadelph. De eo item Hieron. de ſcript. Eccleſ. Auctor lib. de Rom. Pontific. & alii. De eius ſucceſſione poſt Cletum, præter ea quę ſuperius diximus de Lino, & Cleto, plenius egimus in Annal. Eccleſ. Martyrio occubuit (vt ſcribunt Euſeb. & Hieron.) anno 3. Traiani Imp. Acta autẽ eius martyrii Metaphraſtes ex priſcis monumẽtis edidit, q̃ extant apud Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. quibus adſtipulatur Greg. Turon. de glor. martyrũ. c. 35. & 36. Habemus eadẽ Latine olim ſcripta, ſed valde deprauata: habet eadẽ etiam Mõbrit. to. 1. vit. ſanct. Fortaſſe ea ſunt, quæ Ioãnes diaconus, q̃ Gregorij Papæ vitam contexuit, ſe conſcripturũ pollicitus fuit, dũ in vita S. Gregorii hæc dicit ad calcem: Ego autẽ diuinę ſpei fiducia roboratus, quia Gaudericus epõs Veliternus expoſtulat, ad Clemẽtem Romanæ Vrbis Antiſtitem, ſuffragante Domino, ſtylum conuertam. Hæc ipſe. In Breuiario Tolet. Acta S. Clementis ſacro hymno canuntur. Vetus eſt Romæ Titulus S. Clemẽtis, de quo Hieron. de ſcript. Eccleſ. in Clemẽte in fine; Nominis eius, inquit, memoriam vſq; hodie Romæ extructa eccleſia cuſtodit. De eadem eſt mẽtio in Cõcilio primo Romano ſub Symmacho Papa. de quo illud nõ prætereundum, ibi Cęleſtium illum collegam

legam Pelagij, pſente Papa Zoſimo, licet ſubdole, hæreſim abiuraſſe. habemus de his litteras eiuſdē Pontificis manuſcript. datas Honorio XI. & Cōſtātino Conſulibus. De trāslatione eius corporis Romā facta per S. Cyrillum Epm Sclauorū legitur hiſtoria in Breuiario Polonorum; idem teſtatur Petrus in catal. lib. 10. c. 98. in fine, & ante hos Leo Oſtien. in chron. Caſſinen. De S. Clemētis translatione firmius teſtimonium illud putamus, quod ex epiſtola Anaſtaſij bibliothecarii ad Carolum Regem accipitur, data Kalendis Aprilis Indict. octaua: vbi hęc verba: vir magnus & Apoſtolicæ vitæ preceptor Conſtantinus philoſophus Romam ſub venerabilis memoriæ Hadriano Iuniore Papa venit, S. Clementis corpus ſedi ſuæ reſtituit. Hæc Anaſtaſius oculatus teſtis. Diximus de his ſuperius die 9. Martii, natali ſanctorum Methodii & Cyrilli. De ſcriptis autem S. Clementis, quæ germana, quæve apocrypha habeantur, fuſius diximus in Annal. Eccleſ.

b Apud Cherſoneſum relegatus.] Alicubi irrepſiſſe mendū reperitur, vt Cherſoneſus Lyciæ dicatur. In Actis S. Clemētis nulla certe de Lycia habetur mentio; in quibus de loco exilii Clementis hæc legūtur: Oportere eū vel cōſentire ſacrificantē, aut vltra mare Pontū in deſertā ciuitatem ſitam prope Cherſonā relegari. hæc ibi ſecūdum veriorem lectionē. alia enim lectio habet: Vltra mare, & Pontū. ſed prædicta certior, quam Beda & Ado ſunt ſecuti Martyrol. eſt. n. Pontus idem quod mare Euxinū, in cuius capite apud Boſphorū Cimmeriū eſt Taurica Cherſoneſus, in qua verſus paludē Meotidem eſt ciuitas Cherſoneſus dicta, cuius meminit Strabo lib. 7. appellans eam Cherroneſum quod idē eſt. Porro ab aliis Heracliū etiam (vt a Ptolemeo) appellata reperitur, eo quod ſit Heracleenſium colonia, recentiores dixere eamdem ciuitatē, Cherſonam; quæ & exilio Iuſtiniani Iunioris Imperatoris notior facta eſt. Qđ aūt Lycia Cherſoneſus dicta reperiatur, nō vtique ex ea cauſa, quod ſit in prouincia Lyciæ in Aſia, in qua nulla reperitur nominata Cherſoneſus: ſed irrepſiſſe puro errorem, vt pro Bycia, Lycia, ſcriptum ſit. Alluit. n. Bycia palus, ſic dicta a Byco fluuio, Cherſoneſum a ſuperiori parte, vt docet Ptolem. tab. octaua Europæ. Irrepſit item error in lib. de Rom. Pōtif. vbi legitur mendoſe, Clemēs ſepultus in Grecia. Cōfirmant prædicta de exilij Clemētis loco, quod in ea regione corpus eiuſdē repertum atq; translatū apparet: nam in Actis translationis eius habetur mentio de Epiſcopo Georgię (eſt hęc illa ciuitas, quam Plin. lib. 4 c. 12. Georgon appellat; vnde Georgij, de quibus idem Plin. lib. 6. c. 23.) qui vocatus interfuit inuētioni atque trāslationi corporis eius. narrat eam breui compendio Petrus in catal. lib. 10. cap. 98. vt dictum eſt ſuperius ſuo loco.

c Felicitatis.] De eadem Beda, Vſuard. Ado, & alii recentiores. In huius die natali S. Greg. Papa habuit ad populum homiliā in eius eccleſia. eſt 3. in Euang. Petrus Chryſol. de eadem ſcripſit ſermonē 134 Geſta ex antiquis monumentis recitat Mombrit. to. 1. Erat Romæ cœmeterium ſanctæ Felicitatis nomine, de quo habetur mentio in libro de Romanis Pōtificibus in Bonifacio Papa.

d Lucretiæ.] Agit de eadem Vſuard. & recenter Vaſæus in chron. Hiſpan. ſub martyrib. qui paſſi ſunt Diocletiano Imperatore. Mentio habetur de ipſa etiam in Flore Sanct. Hiſpan.

e Siſinij.] Græci agunt de eodē in Menologio, eiuſque Acta referunt.

f Amphilochij Epiſc.] De ipſo etiā hac die Græci in Menologio. Scribit de eo S. Hieron. de ſcript. Eccleſ. Sozom. hiſt. li. 7. c. 6. Niceph. hiſt. lib. 11. cap. 20. & lib. 12. cap. 9. Res geſtas ipſius recitat Metaphraſtes: quas Lipom. deſcripſit tom. 5. & Sur. to. 6. Frequenter de ipſo S. Baſilius, & inter alia in prooemio libri de Spirit. ſanct. O ſacrum, inquit, caput Amphilochii, quem præ cæteris facio plurimi. Sæpiu de eodem S. Gregor. Nazianz. cuius ad eum extant duæ epiſtolæ 12. & 13. cum verſarentur ambo in ſolitudine Pontica; ex quo tempore magnus inter eos interceſſit familiaritatis vſus. Deq; eo in carm. ad Olympiadem: Amphilochium (ait) veræ atque Orthodoxæ doctrinæ præco-

nem, decus meum & ornamentum, &c. quę licet dicat cum S. Thecla ad Deum transiuisse, non tamen quis putet ante Gregorium ex hac vita migrasse: sicut & Metaphrasten errare certum est, cum ait ipsum ex humanis decessisse tertiũ post annum, ex quo Constantinopoli, à Synodo œcumenica recedens, Iconium reuersus est: nam adhuc superstes fuisse reperitur, Arcadio tertium, & Honorio secundum Conss. quo anno habita est alia Synodus Constantinopoli, cui ipsum interfuisse constat ex Actis ipsius, quæ descripta extãt apud Theodorum Balsam pag. 390. Fuit is annus xvj. Theodosij Imper. Vnde illa verba Gregorij de Amphilochia & Tecla spiritualiter puto intelligẽda de contemplatione cęlestium. Spectatissima eius Catholica fides meruit etiam Imperiali sanctione laudari, vt apparet ex l.3. de fid. Cath. Cod. Theod. Præter illa eius scripta, quę recenset S. Hieronymus, alia rursus citata reperiũtur à Theodoreto in dialogo de immutabili; insuper aduersus Euthusiastas scripsisse commentarium, idem testatur lib.4. hæretic. fabul. Non omittimus de viro sancto hãc quoque proferre laudem, quod ob ingẽs studium, quo S. Theclam martyrẽ prosequebatur, Amator Theclæ dictus fuerit.

g Gregorii Episc.] Agũt de eodem Græci hac die in Menolog. Eius vitam a Metaphraste descriptam habet Lipo. tom. 5. & Sur. tom. 6. Niceph. eiusdem meminit lib.17. c.27. aitq; ipsum interfuisse Quintæ Synodo, cum nondum esset Episcopus, vt eius Acta testantur: factus postea Episcopus claruis temporibus Mauritij Augusti, cum Romanæ Ecclesiæ S. Gregorius præsideret, apud eum falso accusatus causam dixit. Extant de ea re nonnullæ eiusdem Gregor. epistolæ in regist. lib.1. epist. 70. libro 2. epist. 12. Indict. 11. lib.4. Indict. 14. epist. 11. & lib. 7. Indict. 1. epist. 24. Reperitur alius insuper eiusdem ciuitaris & nominis Episcopus Gregor. Agrigentinus, qui post annos octoginta claruit Agathone Rom. Pontifice, interfuitque Romanæ Synodo tunc celebratæ, cui & subscripsit, vt apparet ex eius Actis, quę extant in sexta Synodo œcumenica, Actione quarta.

h Trudonis.] De eodem Beda, Vsuardus, & alii recentiores. Eius vitam atque translationem scripsit Theodoricus abbas, qui & testatur, prius scriptam a Donato diacono, indeq; a Guicardo abbate, extat ea Theodorici apud Sur. tom.6. de eodẽ Trithem. de vir. illustr. ord. S. Benedicti li.3. c.101. eũque claruisse tradit anno Dñi 670. Plura etiã Molan. in Indic. Sanct. Belg. & in addit. ad Vsuardum.

xxviij F Octauo Kal. Decemb. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	28	29	30	1	2	3			

NAtalis S. Chrysogoni [a] mart. qui post longa vincula, & carceres pro constantissima Christi confessione toleratos, iubẽte Diocletiano, Aquileiam perductus, ibidẽ capite cæsus, & in mare proiectus, martyriũ cõsummauit. Romæ S. Crescentiani [b] martyris, qui in passione B. Marcelli Papæ legitur. Ameriæ in Vmbria S. Firminæ [c] virginis, & martyris, quę in persecutione Diocletiani varie cruciata, demum suspensa, & lampadibus ardentibus adusta, spiritum reddidit. Apud Corinthũ S. Alexandri [d] mart. qui sub Iuliano Apostata, & Sallustio Prę

fide

side pro Christi fide certauit vsq; ad mortem. Cordubæ sanctarũ virginum & martyrum Floræ,[e] & Mariæ, quæ post diuturnos carceres in persecutione Arabica gladio interemptæ sunt. Perusiæ S. Felicissimi [f] martyris. Mediolani S. Protasij [g] episcopi, qui apud Constantem Imperatorem, & in Concilio Sardicensi causam Athanasij defendit, ac pro ecclesia sibi commissa, & pro religione multis perfunctus laboribus, migrauit ad Dominum. In castro Blauio S. Romani [h] presbyteri, cuius sanctitatis præconium miraculorum gloria declarat. In territorio Aruernensi S. Portiani [i] abbatis, qui sub Theodorico Rege miraculis claruit.

NOVEMBRIS 24.

Hrysogoni.a] Beda, Vsuar. & Ado de codẽ hac die, Græci autem ad xvj. Kale. Maij in Menol. eius acta iuncta habentur cum Actis S. Anastasiæ, quæ Metaphrastes refert ad vij. Kal. Ianuarij, & Lipom. tom. 5. Sur. tom. 6. ea die, & Mombrij. tom. 1. quæ sunt fideliora, habenturque in vet. manusc. quorum exordiũ est: Prætextati illustris viri, &c. Extant eius litteræ ad Anastasiam apud Nicephorum lib. 24. in fine, & apud Suidam prope finem. Vetus est Romę Titulus S. Chrysogoni, cuius mentio habetur in Conc. 1. sub Symmacho, & in regist. S. Gregorij Papæ, eumque Gregorius Tertius Papa ornauit donisq; auxit, vt constat ex lib. de Rom. Pontifi.

b Crescentiani.] De eodem Beda, & Vsuard. consentiuntq; vet. manuscr. Describitur eius certamen in Actis S. Marcelli apud Sur. die 16. Ianuarij, to. 1. Eius autem corpus trãslatum esse in Titulum Equitij a Sergio Iuniore, ecclesiæ eius vetera monumenta testantur.

c Firminæ.] De qua tabulæ, ac vetera monumenta eius ecclesiæ Romã delata. Incidi in alia, quæ semilacera in bibliotheca Sfortiana visuntur, quorũ est exordium: Temporibus Diocletiani Augusti cucurrit sacra præceptio, &c. Habēt eam fuisse filiam Calphurnij Vrbis Præfecti.

d Alexandri.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, vbi eius martyrium describitur. De Sallustio, quia apud Iulianum Apostatam ob eamdem animi impietatem præcipuas obtinuit præfecturas, meminit Ammian. Marcellin. lib. 27.

e Floræ & Mariæ.] De his Vsuardus, & alij recentiores. Earũ martyrium conscripsit S. Eulogius in Mem. sanct. lib. 2. ca. 8. qui ad eas carceribus detentas commentariolum scripsit, quod appellauit Documentum martyriale, agitq; de ijsdẽ in apologetico in fin. in episto. 2. ad Marcum & pluribus de earum martyrio atq; reliquijs ad Bald. sororem S. Floræ: omniaq; eiusmodi ita scripta sunt vt in pyxide Spiritus sancti calamum intinxisse S. Eulogius videatur. Passæ sunt æra 889. anno à Christo 851.

f Felicissimi.] De eodẽ Vsuardus, atque alij recentiores, & vetera manuscripta.

g Protasij Episc.] De quo tabu. ecclesiæ Mediolan. Claruit temporibus Constantij & Constantis Augustorum, interfuitque Cõcilio Sardicẽsi, vt apparet ex eius Actis, quæ Athanasius etiam breui compendio refert in appolog. 2. Moritur temporibus Constantij Imp. vt patet ex Athanasio in apologia ad Constantium, vbi eum licet defunctum, testem vocat.

h Romani.] Vsuardus hac die, & Gregor. Turonen. de glor. confess. c. 46. Claruit temporibus Theodosij senioris, eiusque corpus S. Martinus Episcopus Turon. sepulturæ mandauit.

i Portiani.] De eo Gregor. Turon. in vit. sanct. Patr. capit. 5. De eodem Molan. in addit. ad Vsuardum hac die.

Septi-

xxvijG . Septimo Kal. Decemb. Lunà. 25

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	22	24	25	26	27	28	29	29	30	1	2	3	4			

Atalis S. Catharinæ [a] virginis,& martyris,quę ob fidei Chriſtianæ confeſſionem Alexandriæ ſub Maximino Imperatore in carcerem truſa, & poſtmodum ſcorpionibus diutiſſime cæſa, tandem capitis obtruncationē martyrium compleuit: cuius corpus in montem Sinai ab Angelis mirabiliter delatum,ibidem frequenti Chriſtianorū concurſu piâ veneratione colitur. Romę S. Moyſis [b] presbyteri,& martyris,quē cum alijs detentum in carcere S. Cyprianus per litteras ſæpe eſt conſolatus. Is cum non tantum aduerſus Gentiles, ſed etiam aduerſus ſchiſmaticos,& hæreticos Nouatianos infracto animo ſteriſſet, demū (vt S. Cornelius Papa teſtatur) in perſecutione Decij eximio,& admirabili martyrio decorat⁹ eſt. Antiochiæ S. Eraſmi [c] martyris. Cęſareę in Cappadocia paſſio S. Mercurij [d] militis,qui cuſtodiētis ſe Angeli patrocinio & barbaros vicit,& Decij ſęuitiā ſuperauit,multiſq; auctus tormētorū trophæis,martyrio coronat⁹ migrauit in cęlū. In Aemilia Italię prouincia S. Iucūdæ [e] virginis.

NOVEMBRIS 25.

Atharinæ. a] In antiq. codicib. Æcatherina dicta reperitur. Agunt de eadem hac die Beda, Ado,& alij, nec nō & Grę ci in Menologio his verbis: Cōmemoratio S. magnę Aecatherinæ. Meminit eiuſdem Euthymius in Pſal. 44. ver. Delectauerunt te filiæ regum, &c. ibi de eius ſapiētia Metaphraſtes ex Grecis edidit ei⁹ acta, quæ habet Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. ex Latinis aūt Rabanus abbas ſcripſiſſe fertur, vt tradit Molan. in annot. ad Vſuard. idemq; auctor de ea affirmat, illam quæ Græcis olim notior erat, Latinis ēt factā notiſſimā ab peculiaria patrocinia pſtita in expeditione Terræ ſanctæ. In actis ei⁹ haberi aliqua, quę corrigātur, nullus, qui illorum temporum res geſtas nouerit, in ficias ierit, vt inter alia illud de Maxentio, cuius loco, Maximinus reſtitutus eſt. In Breuiario Toletano duob. ſacris hymnis eius agones atq; miracula conſcripta habentur, extat de eadem epigrāma Bonad. Santonenſ. lib. 3. monod. 30.

b Moyſis presbyt. [Eſt de eius martyrio egregium teſtimoniū S. Cornelij Papæ & martyris in epiſt. ad Fabium epiſcopum Antiochenum, quam recitat Euſeb. hiſt. lib. 6. c. 35. habetur de eodem mētio in lib. de Rom. Pontificibus in Cornelio Papa, & apud Cyprian. epiſto. 22. in fin. epiſt. 25. & 52. ad Antonianum, vbi appellat eum martyrem. Extat eiuſdē Moyſis & aliorum confeſſorū egregia ad Cyprianum epiſt. 26. in editio. Pamel.

c Eraſmi.] De eodem hac die Vſuardus,& alij recentiores.

d Mercurij.] De eo ēt Græci hac die in Menologio, vbi eius res geſtæ paucis deſcribūtur. Acta eius à Metaphraſte fu-

ſius

sius descripta extant apud Lipo. to.5. & Sur.to.6. habemus alia manuscr. quæ incipiunt: Decius Imper. &c. de eo prætere a Petrus in catal.lib.10.cap.106.& alij. De his aūt, quæ à S.Mercurio in Iulianū Apostatam modo admirando gesta sunt, agit Sozom.hist.lib.6.cap.2. licet nomen eius non exprimat, eadem Ioan.Damasc. in orat.1.de imagin.ex vita S.Basilij, scripta (vt ait) ab Helladio eius discipulo, Niceph.histo.lib.10.c.34.& 35. & in vita S. Basilij, quæ fertur nomine Amphilochij.

e Iucunda.] De eadem in vet.manuscrip.ex quibus etiam recētiores hac die.

26 Sexto Kal. Decemb. Luna. A 25. xxvj

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
23	24	25	26	27	28	29	1	30	1	2	3	4	5

Lexādriæ natalis S.Petri[a] eiusdem vrbis epi, qui cū esset oībus virtutibus exornatus, Maximini præcepto capite obtruncatur. Passi sunt ēt Alexandriæ in eadē persecutione S.martyres Faustus[b] presbyter, Didius, et Ammonius, itēq; Phileas, Hesychius, Pachomi⁹, & Theodorus epi Aegyptij, cū alijs sexcētis sexaginta, quos persecutionis gladius euexit ad cęlos. Nicomediæ S.Marcelli[c] presbyteri, qui Constantij tpe ab Arrianis e rupe præcipitatus martyr occubuit. Patauij S.Bellini[d] episcopi, & martyris. Augustoduni S.Amatoris[e] episcopi. Constantiæ S.Conradi[f] episcopi. Apud Fabrianum in Piceno B. Siluestri[g] abbatis, institutoris cōgregationis monachorum Siluestrinorum. In territorio Rhemensi natalis S.Basoli[h] confessoris. Hadrianopoli in Paphlagonia S.Styliani[i] anachoretæ, miraculis clari In Armenia S.Niconis[k] monachi.

NOVEMBRIS 26.

Etri.[a]] Beda, Vsuardus, & Ado, pridie huius diei; Græci autem in Menologio viij. Kal.Decēb. De celebritate eius diei, in qua Athanasius adhuc puer puerilibus lusib. sēria prænunciauit, agit Ruffi.hist.lib.1. c.14.Sozo lib.2.c.16.& Niceph.li.8.c.44. eius res gestas ex antiquis manuscriptis mutuatus edidit Sur. to.6. qui easdē esse putat, quas Anastasius biblioth.se in Latinum transtulisse testatur. Habemus alia eiusdē Petri acta pleniora in vet.cod.manuscr.quę quoniam accuratius cōscripta noscuntur, Anastasio mea snīa potius tribuēda vnr.est illorū exordiū: Si oēs mei sensus, &c. Græcè vero scripta extant in bibliot.Sfortiana cop.manuscr.nu.85. sunt aūt in eis aliqua corrigēda, vt ostēdimus in Annal.eccles.Meminit eiusdē Petri Athanasius in orat.2.contra Arrian.Euseb. hist.lib.7.c.vlt.in fine li.8.c.25.& li.9.c.5. Niceph.libro6.c.34. Sophr.Prat.spirit.c. 198. Habentur eiusdē canones pęnitētia les, quos recepit sexta Synodus c.2.Idem scripsit librū de diuinitate, qui citatur in SS.Synod. Ephesina, & reperitur in sacr. Conc.Chalcedonens.act.1. cætera de eodem fusius in Annal.eccles.scripsimus.

b Faustus, & soc.] De his item Beda, Vsuardus, & Ado, hac die. pluribus tamen

men Euseb.histo. libro 8.capitulo 25.

c Marcelli.] De eo Beda hac die: Equidẽ furor Arrianæ persecutionis Nicomediæ, cui præerat eps antesignanus Arrianæ impietatis Eusebius, vehementius sæuijt, quam in alijs Oriẽtis ciuitatibus. Est lectio Bedæ, qui loco Marcelli, legit, Marculi, suspicatus est Molanus in libello, quem scripsit de Martyrologijs, & posuit in appendice sui Vsuardi secũdo editi, hũc fuisse illum Marculũ pseudomartyrẽ Donatistã, cuius meminit Optatus lib.3. & Aug.contra lit. Petil.li.2.cap.20. & 88. Sed cũ hic Marcellus, ille Marculus, hic Nicomediæ, ille (vt ait) in Numidia ponatur (licet de Numidia nec Optatus, nec Augustinus meminerit) cum insuper iste ab Arrianis dicatur præcipitatus, ille spontaneo se præcipitio dederit, hic deniq; presbyter, ille autẽ nequaquã talis esse reperiatur; iã omnis de Marculo pseudomartyre suspicio cessare debet.

d Bellini epi.] Tabulæ eccles. Patauinç, Scard.lib.3.clas.13.Lud.Cal.lib.17.c.28.

e Amatoris episco.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Fortasse hic est ille, qui S.Siluerium Papam exulem litteris est consolatus, & adiuuit pecunijs; ad quem eiusdem Siluerij extat reddita de his epistola tomo 2. conc.

f Cõradi episc.] Tabulę eius ecclesiæ, Molan.etiã hac die. Migrauit ex hac vita anno Domini 676. claruitque miraculis, recensetur tricesimus eius sedis episcopus in tab. quas Demochares scripsit lib. de sacr.Missæ, q̃ ibi plurib.de eodẽ agit.

g Siluestri abb.] Extat ipsi⁹ vita in eius monasterio Fabriani, scripta ab Andrea Iacobi Fabriani Monacho eius cõgregationis. Obijt anno Dom.1267. hac die 27. Nouemb. Ætatis suæ anno 90. De eo Antonini in chron.p.2.tit.15.c.23.52. Cassaneus in catal.par.2.consid.56. Ioan.Lucidus in suo chron.lib.10.c.5. August.Filorẽt. Camaldul.in sua historia Camadul. li.2.c.45. Hũc in Martyrologiũ Ro.referri mãdauit S. D. N. Clemẽs Papa VIII.

h Basoli.] De eodẽ vet.manuscrip. Petrus in catal.li.9.c.69. Trithe.de virt.illustr.ord.S. Bened.li.3.c.45. claruit tẽporibus Chilperici regis Franc. Sigebert.meminit eiusdem in chron.anno Dom.567.

i Styliani.] Agunt de eodem Græci hac die in Menolog.eiusq; res gestas pluribus describunt.

K Niconis.] Græci autem de eodem in Menologio, eiusque acta referunt paucis comprehensa.

xxiiij B Quinto Kal.Decemb. Luna. 27

25.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
	t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
	24	25	26	27	28	29	1	2	1	2	3	4	5	6			

ANtiochiæ SS.marty. Basilei [a] epi, Auxilij, & Saturnini. In Persia S.Iacobi [b] intercisi, martyris conspicui, qui tpe Theodosij iunioris, cũ in gratiã Isdegerdis Regis Christum negasset, & propterea mater eius, & vxor ab ipsius se consuetudine subtraxissent, in se reuersus, pro Christi cõfessione Regem adijt, a quo irato membratim iussus est concidi, & capite obtruncari: quo tpe innumeri alij martyres idẽ passi sunt. Sebastę in Armenia SS.marty. Hirenarchi, [c] Acacij presbyteri, ac septem mulierum, quarum constantia Hirenarchus ad Christum conuersus, sub Diocletiano Imp. & Maximo Præside vna cũ Aca-

cio

tio securi percutitur. In Gallicia apud Cæam fluuium SS. Facundi,[d] & Primitiui, filiorũ S. Marcelli martyris, qui sub Diocl. Imp. & Attico Præside passi sũt. Aquileiæ S. Valeriani[e] epi. Apud Rhegium in Gallia S. Maximi[f] Epi & confessoris, qui a primæua ætate omni gratia virtutum præditus, primum Lerinensis cœnobij Pater, deinde Regiensis ecclesiæ Episcopus, signis & prodigijs inclitus extitit. Apud Indos Persis finitimos SS. Barlaam,[g] & Iosaphat, quorum actus mirandos S. Ioannes Damascenus cõscripsit. Lutetiæ Parisiorum depositio S. Seuerini[h] monachi, & solitarij.

NOVEMBRIS 27.

a Basilei & soc.] Basilei hic, licet Antiochiæ passus habeatur, nõ fuit tamen Episcopus Antiochenæ ecclesiæ, cuius Eporum catalogus certus extat conscriptus. Alius hic item Basileus ab illo Episcopo Amaseno, de quo sup. 6. Kal. Maij. Cum de his agatur in vet. Martyr. Roma atq; antiquis manuscriptis: cuius tamen ciuitatis Episcopus fuerit, nusquam reperi.

b Iacobi.] Tam Latini quam Græci in Menologio de eodẽ agunt hac die: ijsdẽque eius nobile martyrium paucis describunt. Niceph. etiam hist. lib. 14. c. 20. Eius Acta fusius describuntur ex antiquis monumentis à Sur. to. 6. & 7. Mombrit. to. 2. Petr. in catal. lib. 10. c. 112. & alijs.

c Hirenarchi & soc.] De his etiã Græci hac die, vel sequẽti, vt in nostro Menologio, ĩ quo & de Hirenarcho hęc legũtur: Hic ex vrbe Sebasta, cum esset carnifex, & minister tormentorũ, quæ sanctis martyribus inferebantur: cumq; in persecutione Diocletiani & Maximiani exquisitis quibusdam tormentis Christianas fœminas cruciasset, admiratus illarum constantiam & miracula, mente diuino spiritu illustratus, se Christianum esse, libere professus, iussu Præsidis in paludem mijcitur: indeque in rogum immissus, cũ ab vtraq; pœna maneret illæsus, capite truncatus, martyrium expleuit. Hæc ibi.

d Facũdi & Primitiui.] De his antiqua manuscript. ex quibus etiam recentiores hac die. Porro eorũ certamen describitur in Flor. sanct. & in Thesaur. concion. to. 2. licet in dictis locis passi dicãtur tẽpore Marci Aurel. Commod. Imp. Vaseus autem in chron. Hispan. ex Breuiario Eborensi (vt ait) hos adnumerat inter filios S. Marcelli centurionis, qui passus est in persecutione Diocletiani, Fausto & Gallo Conss. De his etiam Marin. Sicul. hist. Hispan. li. 5. & sub Daciano passos refert.

e Valeriani epis.] De eodem hac die in vet. manuscrip. S. Cyriaci. Agit de eo frequenter S. Hieronymus epist. 42. 43. & in chron. anno xj. Valentiniani Impe. Sedit post Fortunatianũ Arrianum, ecclesiãq; illã non solum oĩ labe Arriana expurgatam reddidit, verũ Ecclesiastica disciplina adeo illustrauit, vt (queadmodũ idem S. Hieronym. scribit) habita sit quasi chorus sanctorũ: Interfuit, primusq; ponitur ordine in Concilio Aquileiensi aduersus Arrianos Gratiano Imp. coacto. Habuit successorem æque sanctum & eruditum Chromatiũ. Meminit eiusdem Valeriani Ruffinus presbyter Aquil. lib. 1. inuect.

f Maximi episc.] De eo item Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Errore aũt factum fuerat, vt Rhegium Lepidi, quod est in Gallia Cisalpina, poneretur loco Rhegij in Gallia Narbonensi. Aliud est Rhegium apud Brutios, à quo Rhegini: aliud insuper in secunda Rhetia apud Augustanã ciuitatem, cuius meminit Antoninus in Itin. Extat de S. Maximi laudibus homilia S. Eucherij, quæ fertur noĩe Eusebij Emisseni. Scripsit eiusdem sancti vitæ Acta Dinamius Patricius ad Vrbicum Epm, Fausti successorem, quem præcessit

cessit idẽ Maximus, de quo agimus. Recitat ea Sur.to.6. De eodẽ Sidonius Apollinaris in eumdem Faustum eius successorem in carmine Eucharistico hæc ait:

Fuerit quis Maximus ille,
Vrbem tu cuius monachusque antistes, & abbas
Bis successor agis, &c.

Meminit eiusdẽ scribens ad principiũ li.8.epist.14. Plura de eodẽ in vita S.Honorati lib.1.c.25 & lib.2.c.4.& 5.vbi agitur de eius electione. Successisse putatur S.Prospero, obijsseq; in Gallijs in territorio Taruanensi; ibiq; quadruplici solemnitate coli, nimirũ huius diei; Depositionis eius, Octauæ, Relationisq; eius prid. Non.Decemb.& Inuentionis Idibus Septẽb. vt scribit Mola. in Indic.Sãct. Belg. De miraculis ad sepulchrũ eius fieri solitis agit Greg.Turon.de glor.confes.c.83.

g Barlaam & Iosaphat.] Horum res gestas à Ioanne Damasceno conscriptas habet Lipom.tom.5.& Sur.to.6. Easdem in Græco codice in bibliotheca Sfortiana nu.63. nomine Ioannis Sinaitæ inscriptas inuenimus. Porro veram esse historiam, & non ab alio quam ab eodem Damasceno conscriptam, satis demonstrat Billius in præfatione quam in eãdem vitã apud Ioannem Damascenum edidit. Scripserunt de his alij recentiores, sed non aliunde quam ab eodem auctore accepta, vt Petrus in catal.lib.10.c.114.& alij.

h Seuerini.] De eodem vetera manuscripta, Maurolyc.& Molanus in addit. ad Vsuardum.

xxiij C Quarto Kal. Decemb. Luna. 28

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P
25	26	27	28	29	1	2	3	2	3	4	5	6	7

ROmæ S. Ruffi,[a] quẽ cũ omni familia sua Diocletianus Christi martyrẽ fecit. Apud Corinthũ natalis S. Sosthenis [b] discipuli B.Pauli Apost.cuius mentionẽ facit idem Apostolus Corinthijs scribens. Hic ex principe synagogæ conuersus ad Christũ, ante [c] Gallionem Proconsulẽ acriter verberatus, præclaro initio fidei suæ primordia cõsecrauit. In Africa SS.marty.Papiniani,[d] & Mansueti Eporum, qui tẽpore Vuandalicæ persecutionis sub Geiserico Rege Arriano pro fidei Catholicæ defensione candentib. ferri laminis toto corpore adusti, gloriosum agonem consummarunt. Quo etiam tempore alij S. episcopi, Valerianus, Vrbanus, Crescẽs, Eustachius, Cresconius, Crescentianus, Felix, Hortulanus, & Florẽtianus damnati exilio, cursum vitæ suæ impleuerunt. Constantinopoli SS. martyr. Stephani [e] iunioris, Basilij, Petri, Andreæ, & sociorum treccẽtorum, & trigintanouem monachorum, qui sub Constantino Copronymo pro sanctarum imaginum cultu varijs excruciati supplicijs, veritatem Catholicã effuso sanguine confirmarunt. Romæ B. Gregorij [f] Papæ Tertij, qui sanctitate, meritisq; præclarus migrauit in celũ.

NO-

Vssi.a] Beda Vsuard. Ado, & alij recentiores, Petr. in cata. li. 10. c. 120. & vet. manuscrip. in quibus legimus hūc vna cū suis à S. Chrysogono ad fidem esse conuersum.

b Sosthenis.] De quo Act. Apost. c. 18. & Paul. ad Corinth. 1. cap. 1. Beda de eodē hac die agens, citat Zosimi Papæ epistolam, nobis hactenus incompertam. Agunt de eodem hac die Vsuardus, Ado, ac cæteri Latinorum, Græci autē in Menologio ad septimū Idus Decemb. Hunc Episcopum Colophonis ordinatum, tradit Dorotheus in Synopsi, idque ex Hippolyti libello de 72. discipulis.

c Gallionem Proconsulē.] Gallio Procōsul, cuius mētio habetur in Act. Apost. c. 18. fuit germanus L. Annei Senecæ, vt idē Seneca testatur in præfat. li. 4. quæst. natural. De eius profectione ex Achaia idē auctor meminit li. 8. epist. 101. Ad ipsum Seneca scripsit librū de remedijs fortuitorum, alterum etiam de vita beata. Quod aūt spectat ad Achaiā prouinciam factam proconsularem, auctam lege Clodia, ac L. Pisoni primum traditam, habes expressum in ora. Ciceronis in L. Pisonē.

d Papiniani, Mansueti, & soc.] Agunt de his Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Fuit Papinianus Eps Vticēsis, Mansuetus aūt Vricitanus, Valerianus Abēsis, Vrbanus Girbēsis, Crescēs Aquitanus, Eustachius siue Eustratius Sufetanus, Cresconius Eēsis, Felix Adrumetinus; Crescētianus, Hortulanus, & Florentianus, duo Tripolitani, & terti⁹ Vicessebretenus. Hæc oīa ex Victore de persecut. Vuand. lib. 1. & 3.

e Stephani & soc.] De ijsdem Græci hac die in Menologio, eorumque martyrium recitāt. Extant autem horum Acta fusius scripta apud Ioā. Damasc. editionis Billianæ, & apud Sur. to. 6. Meminitque eorum Zonar. in 3. par. Annal. in Constantino Copronymo, Cedren. in compend. an. vigesimoquinto eiusdem Imp. nec non Ioannes Episcopus Hierosol. in vita S. Ioannis Damasceni.

f Gregorij Papæ III.] Successit hic Gregorio Secundo, aguntq; de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. Gesta eius retulimus per annos singulos in Annal. Ecclesiast.

29 Tertio Kal. Decemb. Luna. D xxij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	1	2	3	4	3	4	5	6	7	8			

Vigilia [a] S. Andreæ Apost. Romæ via Salaria natalis SS. martyr. Saturnini [b] senis, & Sisinij diaconi sub Maximiano Principe; quos diu in carcere maceratos, iussit Præfectus Vrbis in equuleū leuari, & attrahi neruis, & fustibus, ac scorpionib. cędi, deinde eis flāmas apponi, et depositos de equuleo, capite truncari. Tolosæ S. Saturnini [c] epī, qui tēpibus Decij in Capitolio [d] eiusdē vrbis a Paganis tentus, atq; à summa Capitolij arce per oēs gradus præcipitatus, capite colliso, excussoque cerebro, & toto corpore dilaniato, dignam Christo animā reddidit. Item passio SS. Paramonis, [e] & sociorum trecentorū septuagintaquinque sub Decio Imperatore, & Aquilino Præside. Ancyre S. Philomeni [f] martyris, qui in persecutione Aureliani Imp. sub

Felice

Felice Præside igne probatus, manibus, pedibusque, ac demum capite clauis confixo, martyrium consummauit. Verulis SS. martyrum Blasij, [g] & Demetrij. Tuderti sanctę Illuminatæ [h] virginis.

NOVEMBRIS 29.

Igilia S. Andreæ.[a]] De eadē Beda, Vsuardus, Ado, & alij oēs, qui agunt de diuin. Offic. vt Amalar. de Ordi. antiph. c. 63. Cōcil. Oxon. Est de ea sermo S. Bernardi.

b Saturnini & Sisinij.] Beda & alij qui supra de ijsdem hac die. Horum martyriū recensetur in Actis S. Marcelli Papæ apud Sur. to. 1. die 17. Ianuarij. Erat celebris horū memoria via Salaria, quam incendio absumptā restituit Felix Quartus Rom. Pont. cuius hactenus nomen & vestigia remanēt. Venerandæ eorū reliquię Romam trāslatæ in Titulū Pammachij, ibi religiosissime asseruātur, vt eius ecclesiæ vetera monumenta testantur. Porro Sisinij corpus olim à Sergio Iuniore trāslatū fuisse in Titulū Equitij, vetus inscriptio ī marmore incisa ibi posita declarat.

c Saturnini Episc.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri. Eius vitæ Acta atq; martyrium ex antiquis monumentis edidit Sur. to. 6. Citat eius passionis Acta Gregorius Turon. hist. li. 1. c. 30. & de glo. martyrū c. 48. pluribꝰ de eodem agit, & de eius reliquijs lib. de glor. cōfess. c. 20. ante ipsum Sidonius Apollinar. cecinit eiusdē martyriū carmine sapphico. li. 9. epi. in fine. Venātius Fortunatus insup de eius agone atq; miraculis carmē scripsit, addit & epigrāma de eius basilica li. 3. In Breuiario Toletano de eodē est vetꝰ hymnus. De inuētione corporis S. Saturnini meminit Bern. in chro. an. Do. 1258.

d In Capitolio eiusdem vrbis, hoc est, Tolosæ.] Non īn Romæ erat Capitoliū, sed & in alijs vrbibus. Meminit Suetonius in Tiberio c. 40. & in Caio c. 57. de Capitolio Capuano. S. Cyprianus epist. 55. ad Corneliū Papā de Capitolio Carthaginensi; de eodē in li. de lapsis. S. Hier. de locis Hebraicis arcem Babyloniæ Capitoliū appellat. ad ipsum idē in commentarijs in Isai. c. 14. sic declarat: Arx aūt, id est, Capitolium illius vrbis. Est præterea can. 5. Cōcilij Eliber. quo prohibetur, ne quis Christianis ad idolū Capitolij sacrificandi causa ascendat, & videat, quę quidem nō de Romano, sed de alio quolibet in Hispania cōstituto Capitolio intelligi debere, nullus ambigit. Erat & Treuiris Capitoliū, quod mutatū esse in ecclesiā, habent Acta SS. marty. Tyrsi & soc. Constantinopoli etiam Capitoliū fuisse legitur in descriptione eius vrbis, regione 8. De eodē l. 12. C. de adif. priuat. Erat item Beneuēti Capitolium, in quo posita erat statua Orbilij Beneuētani Grammatici. Locus itaq; in vnaquaque ciuitate præcipuus, vbi potissimum Gentilium superstitio coleretur, idemq; murorū ambitu custodit, Capitoliū dici cōsueuit, vt ex his satis apparet, & q̄ habet S. Zeno. in serm. de spirituali ædif. domus Dei, cum ait: Iudæi fortasse cultius synagogas ædificant: Gentiles cultius erigunt Capitolia, &c.

e Paramonis & soc.] De his etiam Græci hac die agunt, eorumque martyrium describunt.

f Philomeni.] Græci itidem de eodem hac die in Menologio, vbi recitatur eius Acta, prout etiam hic descripta habēmus.

g Blasij & Demetrij.] Vet. manusc. & antiqua Verulanæ ecclesię monumenta.

h Illuminatæ.] Claruit temporib. Maximiani Imperatoris, vt constat ex rebus gestis ipsius, quas manuscriptas ab ecclesia Tudertina missas accepimus.

xxj E Pridie Kal. Decemb. Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
27	28	29	1	2	3	4	5	4	5	6	7	8	9			

Apud

Pud Patras Achaiæ natalis S. Andreæ [a] Apostoli, qui in Thracia, & Scythia Christi Euangelium prędicauit. Is ab Aegea proconsule comprehensus, primo in carcere clausus est, deinde grauissime cæsus, ad vltimū in cruce suspensus, in ea populū docens biduo superuixit: & rogato Dño ne eum sineret de cruce deponi, circundatus magno splendore de cęlo, abscedente postmodū lumine emisit spiritū. Romę passio SS. Castuli, [b] & Euprepitis. Canstantinopoli S. Mauræ [c] virginis, & martyris. Item S. Iustinæ [d] virginis, & martyris. Apud Sātonas S. Troiani [e] epi, magnæ sanctitatis viri, qui sepultus in terris, in cęlo se viuere multis virtutib manifestat. Romę S. Constantij [f] confessoris, qui fortiter Pelagianis resistēs, eorū factione multa pertulit, quæ illum sanctis cōfessoribus sociarunt. In Palæstina B. Zosimi [g] cōfessoris, q. sub Iustino Imp. sanctitate, & miraculis fuit insignis.

NOVEMBRIS 30.

Ndrēæ Apostoli. a] Latinorum omnia Martyrologia, & Græcorum Menologia de eodem agunt hac die. Specialis mētio fit de festiuitate S. Andreæ in capitular. regum Franc. lib. 1. c. 164. lib. 2. c. 35. & lib. 6. capit. 185. nec non in conc. Mogunt. sub Carolo Magno c. 36. Acta passionis eius, quæ feruntur nomine ecclesiæ Achaiæ à Metaphraste descripta, recitat Lipo. to. 1. & Sur. tom. 6. ex quib. Remig. Antisiod. in psal. 21. & 40. S. Bernard. in serm. de S. Andrea, Lanfranc. contra Bereng. Iuo Carnotens. & alij mutuati sunt exempla. Irrepsit tamen in ea Græcismus. Ille de Spiritu sancto, quod à patre procedat, & in filio permaneat, sane quidem in antiquib. exēplarib. manuscript. ea verba non habentur, nec in editis à Mōbrit. to. 1. vit. sanc. De eiusdē actis, deq; libello miraculorum eius extat scripta historia in passionib. Apostolorū, quibus illa addita videntur a Manichæis, quæ S. Augustinus recitat lib. de fide contra Manichæos, c. 38. ea enim a prædictis actis procul abhorrent. Quod aūt ad eius prædicationē spectat, in Scythiam profectum, illisq; Gentibus annunciasse Euangelium, scribit Orig. in Gen. lib. 3. c. 1. Sophron apud Hieron. de scrip. eccl. addit nō tantum Scythis, sed et Sogdianis, Saccis, atq; etiam Aethiopib. verbum Dei prædicasse, idq; confirmat Doroth. in synopsi, & auctor. de vit. & mor. sanc. apud Isidor. de Achaia, ac Scythia meminit Niceph. hist. lib. 2. c. 39. qui & lib. 8. c. 6. ait eūdem peragrasse Cappadociam, Galatiam, & Bithiniam vsq; ad mare Euxinum Gregor. Nazian. in orat. ad Arrian. addit. Epyrum Græcis aūt annunciasse Euangeliū, scribit Chrysost. in orat. in duodecim Apost. eumq; post Petrum cōsummasse martyriū tradit, sic. n. accipias illa eiusdē Ioannis Chrysostomi verba in sermone de S. Andrea, quem recitat Metaphrast. habesq; eum apud Sur. to. 6. quibus agit: Posterior Petro in vitā ingressus est Andreas, & prior Petrū ad Euangeliū allexit, &c. quæ verba nōnulli perperā intelligentes dixerūt Petrū ętate maiorem fuisse Andrea: at vero Andreā Petro seniorem fuisse, testatur S. Epipha. in panar. hæres. 51. De predicatione Andreæ in Achaia meminit S. Hier. ep. 148. ad Marcellū ī fine. Acta Apostolorū Andreæ noīe reiiciūtur in primis ab Innocētio Papa in epist. ad Exuperium in fine, à Philastrio de hæres. c. 89. ac demū a Gelasio in c. S. Roman. distin. 15. de eius martyrio apud Patras meminit S. Paulinus eps Nolan. in Natal. 9. S. Felicis Extat ēt

elegās carmē Sapphicū S. Damasi Papæ de Andrea crucem passo hr̄ in Collectaneis poetarum Christianorū. Et ne quid de antiquis monumentis lateat, S. Petrus Chrysologus in serm. 133. de S. Andrea hæc habet in fine: Petrus namq; crucem, arborē conscēdit Andreas, &c. quasi significare velit, ipsum arbori fuisse affixū, illicq; subijsse supplicium crucis, id quidē videtur acceptum è commentariolo Hippolyti martyris, quod manusc. Græce extat apud Card. Syrletum, vbi hæc leguntur de Andrea: Crucifixus est Patris in Achaia ad arborem oliuæ rectus. De eodē Apostolo consule quę superius in eius corporis translatione diximus 9. Maij.

b Castuli & Euprepitis.] Agunt de ijsdem Beda ac recentiores, consentiuntq; vet. manuscrip.

c Mauræ.] De eadem agunt Græci, eiusque nomine nobilitata est insula in mari Ionio, quæ S. Maura nuncupatur.

d Iustinæ.] Agitur de ea in vet. manuscrip. sicut & in vet. Rom. Martyr. alijsq; recentioribus.

e Troiani epi.] Beda, Vsuar. Ado, Petrus in catal. lib. 1. c. 11. & Greg. Turon. de glor. confess. c. 59. Recensetur octauus eius sedis eps; sedit ab anno Domi. 380. vsque ad quadringentesimum, vt declarant tabulæ Denoch. est de eodem epigramma Bonad. Sant. lib. 3. monod. 21.

f Constantij confes.] De eodem manuscrip. & Prosper in chron. Conss. Honorio decimum, & Theodosio iuniore octauum. quæ hic habentur, ex eodem accepta esse noscuntur.

g Zosimi.] Alius hic ab illo, de quo supra pridie Non. Aprilis, de quo agitur in actis S. Mariæ Ægyptiacæ. De hoc autem scribit Euagr. scholasti hist. lib. 4. cap. 7. & Niceph. lib. 17. cap. 4.

DECEMBER.

xx F Kal. Decembris. Luna. 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	1	2	3	4	5	6	5	6	7	8	9	10			

NAhum [a] prophetæ in Begabar quiescentis. Romæ marty. Diodori [b] presbyteri, & Mariani diaconi, cum alijs pluribus, qui iubente Numeriano principe martyrij gloriā meruerunt. Ibidem passio SS. Lucij, [c] Rogati, Cassiani, & Candidę. Eodem die S. Ansani [d] martyris, qui sub Diocletiano Imp. Romæ Christum confessus, & in carcerem trusus, deinde Senas in Tuscia perductus, ibidem capitis obtruncatione martyrij cursum perfecit. Ameriæ in Vmbria S. Olympiadis [e] viri consularis, qui a B. Firmina ad fidem conuersus, sub Diocletiano in equuleo tortus, martyrium consummauit. Arbele in Persia S. Ananiæ [f] martyris. * Interamnæ S. Proculi [g] Episcopi, & martyris, qui post multa egregia opera a Totila Gothorū Rege iussus est decollari. In ciuitate Casalensi S. Euasij [h] epi, & martyris. Mediolani S. Castritiani [i] ep i, qui in maxima ecclesiæ perturbatione virtutum meritis,

* al. Narniæ

viris, ac rerum pie religioseque gestarum laude enituit. Brixiæ S. Vrsicini[k] epi. Nouiomi in Belgio S. Eligij[l] Epi, cuius vitam admirandam multiplex signorum numerus commẽdat. Apud Virodunum S. Agerici[m] Epi. Eodem die S. Nataliæ[n] vxoris B. Hadriani martyris, quæ sub Diocletiano Imp. sanctis martyribus Nicomediæ in carcere detentis multo tempore ministrauit: impletoq; eorum certamine, Cõstantinopolim profecta, ibidẽ in pace quieuit.

DECEMBRIS 1.

Nahum prophetæ.[a] Græci de eodem agunt in Menologio hac die. Præter illa quæ de ipso leguntur in diuinis Scripturis, multa habet Ioseph. antiq. lib. 9. cap. 12. De eodem scribit Epiph. de vita & interit. Prophet. cap. 17. Hiero. proœm. in Nahum, & Doroth. in Synopsi, auctor de vit. & mort. sanct. capit. 46. apud Isidorum.

b Diodori Mariani.] De his etiam Beda, Ado, & alij recentiores; licet alicubi Marinianus pro Mariano legatur: Vsuardus autem de his agit vij. Kalend. Nouembris. Horum martyrium describitur in Actis sanctorum Chrysanthi & Dariæ, quæ habet ex Metaphraste Lipo. tom. 7. & Sur. tomo 5. de horum corporum inuentione est conscripta historia, quam recitat Sur. tomo 1. die 17. Ianuarij, vbi & de miraculis ibi editis habetur sermo.

c Lucij & soc.] Beda hic tantum de Candida: cæteri autẽ redditi sunt ex prædictis veteribus manuscriptis.

d Ansani.] Tabulæ etiam Sennensis ecclesiæ, vnde & eius Acta manuscript. Romam missa accepimus. De eodem Petr. in catal. lib. 1 cap. 14. Passus est (vt eadem Acta profitentur) Diocletiano octauum & Maximiano septimum Cõsul. ib. est is annus, secundum Fastos Onuphrij, trecentesimus tertius à Christo Domino.

e Olympiadis.] De eodem hac die in ecclesia Amerina, vbi eius Acta asseruari accepimus.

f Ananiæ.] Græci etiam de eodem hac die in Menologio, eiusque martyrij seriem paucis narrant.

g Proculi episcopi.] De eodem Vsuardus, & alij recentiores; consentiuntque vet. manuscript. In codice autem S. Cyriaci omnium vetustissimo sic habetur: Interamne, siue Narnis, natalis S. Proculi Episcopi & martyris. Hæc ibi, quæ quidem duplex lectio ambiguitatem de ea re tunc fuisse significat. Si etenim assentimur Petro in catalog. lib. 1. capit. 15. Interamnensem fuisse Episcopũ affirmare oportet: sed cum misceat cum cum sancto Valẽtino Episcopo & martyre, cum alio Proculo Interamnensi cum confundere videtur, de quo supra xviij. Kalend. Maij. De Proculo Narniensi mentio habetur in Actis Abundij & Carpophori apud Mombrit. tomo 1. sed ea erroribus scatent. In tabulis ecclesiæ Rauen. agitur hac die de sancto Proculo Episcopo Rauennate, qui successit sancto Calocero, sextusque numeratur eius sedis Episcopus, de quo Hieron. Rub. hist. Rauen. libro 1.

h Euasij episcopi.] Vet Martyrol. Roman. & manuscrip. Gales. de eodem hac die ex monumentis (vt ait) Casalẽsis, Vercellensis, & Bergomatis ecclesiarum, quæ non vidimus.

i Castritiani episcopi.] Tabulæ ecclesiæ Mediolan. & Galesin. hac die, qui se eius vitam contexuisse, & Ambrosiano Breuiario adscripsisse testatur.

K Vrsicini episcopi.] Tabulæ eccles. Brixiensis, item Galesin. qui de eodem agit hac die, sed in tabulis Remperti, quas citat Vrsicinus, desideratur, sicut & alij plerique, qui post illos eidem præfuerũt ecclesiæ.

l Eligij Episc.] De eodem Beda, Vsuardus,

dus, Ado, & alij recentiores. Scripſit eius vitæ Acta S. Audoenus Epiſcopus Rothomagenſis recitat Sur. tom.6. Vinc. in ſpec. lib.23.c.86. & ſeq. Anto.par.2.tit.13. c.6.§.15. & ſeq. Pet. in catal. li.1.c.17. Pluribus etiam Molan. in Indic. ſanct. Belg. Interfuiſſe reperitur Conc. Cabilonenſi, cui & ſubſcripſit, vt eius Acta ſignificāt. Extant eiuſdē ſancti viri aliqua ſcriptorū monumenta. Migraſſe ex hac vita anno Dom.665. auctor eſt Sigeb. in chron.

m Agerici epiſc.] Ado de eodē hac die: plurib. Greg. Turon. hiſt. Fran. lib. [illegible] lib.9.c.8. [illegible] 10.12. & 23. Extant de eadē duo epigrammata Venantij Fortunati lib. 3. quib. eius laudes celebrat. Meminit eiuſdem Sigeb. in chron. anno Dom. 549.

n Nataliæ.] Vſuardus de eadē hac die. Res ab ea præclare geſtę intextæ ſunt in Actis S. Hadriani mart. de quo ſup. quarto Nonas Martij, & 6. Id. Septemb. Petr. de eadem in catal. lib.1.c.18.

xix G Quarto Nonas Decemb. Luna. 2

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	1	2	3	4	5	6	7	6	7	8	9	10	11			

ROmæ paſſio S. Bibianæ [a] virginis, quæ ſub Iuliano Imperatore ſacrilego ob Chriſtum tamdiu plumbatis cęſa eſt, donec redderet ſpiritū. Ibidem SS. marty. Euſebij [b] presbyteri, Marcelli diaconi, Hippolyti, Maximi, Adriæ, Paulinæ, Neonis, Mariæ, Martanæ, & Aureliæ, qui in perſecutione Valeriani ſub Secundiano Iudice martyriū compleuerunt. Item Romæ S. Pontiani [c] martyris, cum alijs quatuor. In Africa natalis SS. martyrum Seueri, [d] Securi, Ianuarij & Victorini, qui ibidem martyrio coronati ſunt. Aquileiæ S. Chronatij [e] Epiſcopi, & Confeſſ. Apud Forum Cornelij S. Petri [f] Epiſcopi Rauennatis cognomento Chryſologi, doctrina, & ſanctitate celebris. Veronæ S. Lupi [g] epiſcopi, & Cōfeſſ. Edeſſæ S. Nonni [h] Epi, cuius precib. Pelagia pęnitens ad Chriſtū conuerſa eſt. Troade in Phrygia S. Siluani [i] Epi, miraculis clari. Brixiæ S. Euaſij [k] Epiſcopi.

DECEMBRIS 2.

BIbianæ. a] De eadem Beda, Vſuardus, Ado, et alij. Apud Bedam, & aliqua manuſcripta, Viuiana, pro Bibiana, ſicut ſæpe Sauinus, pro Sabino, idque orthographiæ vitio, vt notat Caſſiod. lib.1. diuinarum Inſtit. cum ait: B, pro V. V, pro B. O, pro M. V, pro N. contra orthographię præcepta vitioſe poſitas ne relinquas. Et infra: Orthographos antiquos legant Velium Longum, Curtium, Valerianū, Papirianum, Adamatum, Martyrium de V. & B. &c. Fortaſſe & hæc tertia lectio verior erit, vt legendum vt, Vibiana, Romanum nomen à Vibio. Habemus Bibianæ Acta manuſcripta: ſed in principio aliqua habent, quæ corrigantur, veluti ea quæ ſunt ſuperaddita de Pigmenio & Iuliano Apoſtata. De eadem Pet. in catalog. libro 1. cap.19. Et ve-

tus

tus & nobilis memoria Romæ iuxta Palatium Licinianum S. Bibianæ, vbi eius venerandum corpus requiescit; quam S. Simplicius Papa erexit, vt constat ex lib. de Rom. Pont. in Simplicio.

b Eusebij & soc.] Restituti sunt ex antiquis manuscriptis. Horum autem Acta extant in vet. codice S. Mariæ ad Martyres Romæ, eademque legitima; habent enim diem & Consules. est enim illorum exordium: Valeriano & Lucillo Conss. aliàs, & rectius, Valerio & Acilio Conss. & cæt. est is annus Dom. 259. tertius Stephani Papæ & martyris. Prædicti autem martyres licet diuersis diebus passi reperiantur, tamen vna simul de omnibus eadem hac die agitur. Porro sacra pignora Hippolyti, Adriæ, Mariæ, Neonis, & Paulinæ, asseruantur Romæ in ecclesia S. Agathæ in Suburra, vt eius ecclesiæ antiqua monumenta demonstrant.

c Pontiani.] De eodem Beda, & vet. manuscript. quorum nuper meminimus. Potianum ab Eusebio curatum paralysi, eadem Acta testantur.

d Seuerini, & soc.] Beda, Vsuard. Pet. in catal. lib. 1. cap. 21. vbi ex Adone refert hos passos esse in persecut. Vuandalica.

e Chromatij episco.] De eo sæpissime S. Hieronymus; qui cùm ob spectatissimam vitæ sanctitatem, tum ob eximiam eruditionem eum commendat. Eundem S. Io. Chryso. in epist. 155. ad ipsum scripta eiusmodi elogio celebrat: Clarissima, inquit, feruentis tuæ & sinceræ charitatis tuba ad nos vsque sonum suum diffudit, &c. Ad eum Ambr. epist. scripsit. De eo & Ruffin. lib. 1. inuect. Vixit temporibus Honorij Imper. Extat lucubrationum eius nobile monumentum, duæ videlicet orationes de octo beatitudinibus. cur autem inscribantur titulo Chromatij Romani episcopi, consule quæ superius notauimus in Nicæa episcopo Aquileiensi die 22. Iunij.

f Petri episc.] Tabulæ eccl. Rauen. de eodem hac die. Eius Acta manuscr. ante ipsius sermones apposita habemus in nostra bibliotheca; est eorum exordium: Petrus Archiepisc. vicesimusprimus, &c. Alia descripsit Sur. ex hist. Rauen. Hier. Rub. Aliqua monumenta eius vitæ ex eiusdem sermonibus colligi possunt, vt de educatione sub Cornelio episcopo Forocorneliensi serm. 165. & alia. Quantum insuper laboris insumpserit pro fide Catholica, eius epist. ad Eutychem hæresiarcham conscripta facile demonstrat. Meminit eiusdē Constantius in vita S. Germani episcopi Antisiodorensis in fine, Petrus Dam. in serm. de S. Barbatiano, Petrus in catal. lib. 1. cap. 20. & alij.

g Lupi episc.] De eodem tabulæ ecclesiæ Veron. & Aug. Valerius episc. Veron. Card. in antiq. monum. episco. Veronen. pag. 9. & 40.

h Nonni episc.] De eo Græci, Niceph. hist. lib. 14. c. 30. & plura in Actis S. Pelagiæ pœnitentis. Vide superius notata de eodem in Pelagia ad 8. Idus Octob. Fuit & alter Nonnus Panopolita Ægyptius eloquentissimus, qui S. Io. Euangelistam versibus heroicis interpretatus est. Hæc Suidas. Sed extant eius Paraphrases in Euangeliū Ioannis, & Διονυσιακὰ, dithyrambico stylo, & Græcis perdifficili ob compositorū frequentiam. Edidit Plantinus noster ex Io. Sambuci bibliotheca.

i Siluani episc.] Græci etiam; eiusque miracula edita, vitamq; conspicuam scribit Sozom. hist. lib. 7. cap. 36. & Niceph. lib. 14. c. 39.

L Euasij episc.] Tab. eius ecclesię, quę his ipsis consentiunt.

3 Tertio Nonas Decemb. Luna. A xviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8	9	10	11	12			
											Tt	3	In			

N Iudęa S. Sophoniæ [a] Prophetę. Romæ SS. martyrum Claudij [b] Tribuni, & vxoris eius Hilariæ, ac filiorum Iasonis, & Mauri cum septuaginta militibus: ex quib. Claudiū iussit Numerianus Imp. ingenti saxo alligatū in flumen præcipitem dari, milites vero, & filios ipsius Claudij capitali sentētia puniri. Beatā autem Hilaria cum filiorum corpora sepelisset, ad eorum sepulchrum orans, paulo post a Paganis tentā migrauit ad Dñm. Tingi in Mauritania passio S. Cassiani [c] martyris, qui exceptoris diu gerens officiū, tandē cęlitus inspiratus, execrabile duxit, Christianorum neci deseruire; vnde renuncians eidem officio, sub Christiana confessione triumphum meruit obtinere martyrij. Item in Africa SS. martyrum Claudij, [d] Crispini, Maginæ, Ioannis, & Stephani. In Pānonia S. Agricolæ [e] martyris. Nicomediæ passio SS. Ambici, [f] Victoris, & Iulij. Mediolani S. Mirocletis [g] episcopi, & confessoris, cuius aliquando S. Ambrosius meminit. In Anglia S. Birini [h] primi episcopi Dorcestriensis. Curiæ in Germania S. Lucij [i] Britannorum Regis, qui primus ex ijs Regibus Christi fidem suscepit, tempore Eleutherij Papæ. Senis in Tuscia S. Galgani [k] eremitæ.

DECEMBRIS 3.

Ophoniæ Prophetæ. [a]] Agunt de eodem hac item die Græci in Menologio, Epipha. de vit. & interit. Prophet. c. 10. auctor de vit. & mort. sanctor. c. 48. apud Isidor. & Doroth. in Synopsi, c. 9.

b Claudij & soc.] Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri recentiores hac die. Eorum res gestæ iunctæ habentur Actis sanctorum Chrysanthi & Dariæ apud Sur. to. 5. die 25. Octobris, & Petr. in catal. lib. 1. c. 25.

c Cassiani.] De eo item Beda, Vsuard. Ado, & alij. Prudentius in Peri steph. hym. 4. huius meminit his versibus:

Ingeret Tingis sua Cassianum
Festa, Massilum monumenta Regum,
Qui cinis gentes domitas coegit,
Ad iuga Christi.

De eodem Petr. in catal. lib. 1. cap. 22.

d Claudij & soc.] Beda, & alij recentiores de his agunt hac die, adstipulanturque vet. manuscr.

e Agricolæ.] De eodem Beda, ac vet. manuscr. & alij recentiores.

f Ambici & soc.] De his item Beda, ac vet. manuscr. & recentiores.

g Mirocletis.] Tabulæ ecclesiæ Mediolan. Claruit temporibus Constantini, & Melchiadis Papæ; interfuitq; Romæ Concil. in causa Cæciliani Episcopi Carthaginensis, vt scribit Optatus Mileuit. lib. 1. contra Parmen. Ex quo error is arguitur chron. Mediolan. vbi ponitur Mirocles obijsse diem anno Domini 268. nam ex Optati testimonio reperitur sedisse iudex in causa Cæciliani, ann. 313. Meminit eiusdem S. Ambrosius in Auxentium. Hic S. Anathalonis eiusdem ciuitatis Episcopi memoriam exornauit, imaginemque eius addidit, & epigrammate laudauit. Extabant hæc antiquitatis monumenta in ecclesia S. Geruasij. Sed de his superius actum est in Anathalone, die 25. Septembris. Ex prosapia S. Miro-

Mirocletis Episcopi Mediolan. ducere origenem S. Epiphanium Episcopum Ticinensem, scribit Ennodius Ticinensis in rebus gestis eiusdem Epiphanij.

h Birini Episc.] De eodem Beda hist. de gest. Ang. lib. 3. c. 7. In catal. script. Britan. legitur Guilielmus Ramesord. S. Benedicti scripsisse eius vitam; putamus eā quæ extat apud Sur. to. 6. incerto auctore. De eodem Trithem. de vir. illust. ord. S. Bened. lib. 3. cap. 140. eumque claruisse ait anno Domini 640.

i Lucij Britan. Regis.] De quo liber de Ro. Pōt. in Eleutherio, Beda de gest. Ang. li. 1. c. 4. & de sex. ætat. in Marco Aurelio & Lucio Vero, Ado Vien. Maria. Sco. in chro. Petr. in catal. lib. 1. c. 24. & alij. Consule quæ superius notata sunt in Eleutherio Papa, die 26. Maij. Non prætereundū illud, Lucium hunc martyrem scribi in Actis eius, eumdem in Germaniam fidei causa profectū, Curiæ Episcopum factū, & à paganis esse lapidatum & occisum.

K Galgani.] Eius res gestas scriptis mādauit Greg. ord. Prædic. Migrauit (vt ille ait) ex hac vita anno Dom. millesimocentesimooctogesimoprimo; adscriptusq; est numero Sanctorum ab Alexandro III. Papa, vt idem auctor testatur. Verum cū reperiatur Alexander Papa decessisse ex hac vita ante S. Galganum, nimirum eodem anno Domini 1181. sexto Kalend. Septemb. & ille tertio Nonas Decēbris; fatendum videtur, vel ante id tēpus Galganum diem obijsse, vel ab alio Romano Pontifice inter Sanctos relatum esse.

4 Pridie Nonas Decemb. Luna. B xvij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
2	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13			

Nicomediæ passio S. Barbaræ [a] virginis, & martyris, quæ in psecutione Maximini, post dirā carceris maceratione, lāpadarū adustionē, māmillarū præcisionē, atq; alia tormenta, gladio martyriū consummauit. Constātinopoli SS. Theophanis, [b] & sociorū. In Ponto B. Meletij [c] epi, & confessoris, qui cū esset eruditionis prærogatiua præcipuus, virtus tū animi, & vitæ sinceritas in eo lōge magnificētior extitit. Bononiæ S. Felicis [d] epi, qui antea Mediolan. ecclesiæ sub S Ambrosio diaconus fuerat. In Anglia S. Osmundi [e] epi & confessoris. Coloniæ S. Annonis [f] epi. In Mesopotamia S. Maruthæ [g] epi, qui collapsas in Persia Dei ecclesias ob persecutionem Isdegerdis Regis reparauit, multisque miraculis clarus, apud hostes etiam meruit honorari. Parmæ S. Bernardi [h] Cardinalis, & eiusdem ciuitatis episcopi.

DECEMBRIS 4.

Barbaræ. [a]] De eadem Vsuard. & Ado, qui eam in Tuscia ponunt: sed antiqua manuscripta habent Nicomediæ: Agūt de eadem hac die Græci in Menologio, festumq; diem celebrant: de quo est constitutio Emmanuelis Imp. quam recitat Theod. in Nomoc Photij tit. 7. c. 1. appellantq; præclaram martyrem Barbaram. Extant eius Acta, quæ feruntur nomine

Ioannis Damasceni & Arsenij; alia à Metaphraste edita: quæ omnia Sur. retulit in tom. 6. Alia rursus manuscripta in nõnullis antiquis codicibus, eademq; inter se varia habentur: in quibus omnib. non tantum de loco ea est discrepantia, dum alij in Tuscia, alij Nicomediæ ferunt passam; sed pleriq; ponunt Heliopoli, vt ex Græcis Metaphrastes, & ex Latinis Mõbrit. tom. 1. vit. Sanct. Verum quæ fideliora videntur eius Acta, vt quæ fuerunt nomine Ioannis Damasceni, & alia quæ extant in cod. manuscripto S. Mariæ ad Martyres, alijsque per antiquis manuscr. Nicomediæ martyrio coronatã tradunt. Rursus etiam, quod ad tempus spectat, deprauati videntur nõnulli codices, qui eam referũt ad tempora Maximiani. sed ea Acta quidẽ nobis fideliora probantur, quæ & habemus in nostra bibliotheca, quorum est exordium: Post Imperatorẽ Alexandrum Maximinus, &c. quæ eam sub Maximino Imperatore, qui successit Alexandro, passam testantur; feruntque eam ab Origene litteris sacris imbutam. Sane quidem quamplures mulieres ab eo fidem Christianã edoctas, scribit Euseb. hist. lib. 6. cap. 4. & 7. Si Acta S. Barbaræ Græce scripta cupis, ostendam vnde haurias: in bibliothecæ Sfortianæ cod. manuscrip. nu. 81. & alio nu. 93. ea descripta, sed sine auctore, inuenimus. Extãt in Breuiario Toletano hymni duo, quibus eiusdẽ martyrij trophea canuntur, recẽs item epigramma Bonad. li. 3. monod. 32.

b Theophanis & soc.] Horum nomina hæc sunt: Papias, Strategius cubicularius, & Iacobus protospatarius, omnesq; aulici Leonis Armeni Imperatoris hæretici Iconoclastæ. De his agitur in histo. Miscel. anno quinto eiusdẽ Leonis. Alius tamẽ est Theophanes, qui historiam texuit à temporibus Maximiani vsque ad Niceph. Imp. vt tradit Cedr. in principio suæ historiæ, qui & præfectus fuit monasterio Agri, de quo & præfatio Anastasij in eamdem historiam Miscellam: fuit & ipse confessor illustris, et doctrina clarus. Rursus aũt præter hos & alius est Theophanes, qui vna cum Theodoro fratre ob Christi fidẽ grauia passus est à Theophilo Imperatore: de quibus singulis diuersis diebus agitur supra.

c Meletii Episc.] De eo Vsuardus, & alij recentiores. Scribit de eo Euseb. hist. lib. 7. c. 9. Citat eum B. Basilius lib. de Spiritu sancto ad Amphilochium c. 29. Claruit tẽporibus Diocletiani Imperatoris. Alius rursus est Meletius Episcopus Antiochenus, qui vixit temporibus Valẽtis Imper. & obijt Theodosio imperante. Huius, ni fallor, est epistola apud Basiliũ 69. ad Italos & Gallos, item Basilij ad illum 56. 57. 58. 59. Alius rursus ab his longe diuersus Meletius Aegyptius, schismatis auctor in ecclesia Alexandrina, temporibus Diocletiani, de quo sæpe Athanasius & Epiphanius meminerunt.

d Felicis Episc.] De eodem tab. eccles. Benon. Scribit de ipso Paulinus in vita S. Ambrosij. Successit S. Eusebio; recensetur que quintus eius sedis Episcopus, habuit successorem S. Petronium.

e Osmundi Episcopi.] Fuit hic Episcopus Sarisberiensis, sanctitate & eruditione clarus, scripsitque inter alia vitam S. Anselmi. De eo Radulph. li. 7. c. 3. & Molan. in addit. ad Vsuard. Claruit circa annum Domini 1050.

f Annonis Episc.] Eius Acta sincerissime tribus libris conscripta recitat Sur. tomo 6. Migrauit ex hac vita anno domini 1055. sedis suæ anno xxi. Marian. Sco. in chron. refert ad annum domini 1077. vbi plura de eodem scribit, necnon Hermanus Contractus, & Lãbertus in chronicis, aliique complures. In sanctissimum virum Ecclesiasticæ libertatis vindicẽ & propugnatorẽ declamarũt olim schismatici, obstrepuntq; nunc hæretici Magdeburgenses mẽdaciorum textores dicti Cẽturiatores. Tu autem, lector studiose veritatis, consule auctores Catholicos, qui eiusdẽ tẽpibus vixere, quos diximus, Marianum Scotum, & Lambertũ, Actaq; eius fidelissime scripta. Interea accipe de eodem eiusmodi Mariani Scoti elogiũ, quo ait: Catholicis Dño Apostolico studiose fauentibus, inter quos erat princeps & signifer iustitiæ dilectus Deo & hominibus Anno Coloniensis Episcopus, cuius memoria in benedictione est,

est,&c.Extat Gregor. Septimi Romani Pont.epistola ad eundem Annonem, qua præcipue monet, vt sibi subditis populis castitatē seruandā inculcet. dat. anno 2. Pontif.4.Kal.Decemb. quod ipsum Annonē grauiter implesse constat. De codē hac die Molan.in addit. Ad Vsuard.

g Marthæ episc.] Græci de eodem, Socr.hist.lib.6.c.14.& lib.7.c.8.Sozom. lib.8.c.16.& Niceph.lib.14.c.18.Plurimi cum fecisse videtur S.Ioan. Chrysost. cum eius meminit in epist.14.

h Bern.episc.] Tabula eccl.Parmen. Molanus & alij de codē hac die. Hic Florentia oriundus, alumnus monasterij S. Saluij Vallisumbrosæ, ab Vrbano Papa Secundo factus est presbyter Card. Tit. S. Chrysogoni, fungēsq; legatione Apostolica, Parmā veniēs, cū sedes illa vacaret, postulatus est eius ecclesiæ episc. Migrauit ex hac vita anno Dom.1133.Hęc ex Breuiario monac.Vallisumbrosæ.

5 Nonis Decembr. Luna. C xvi

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
3	4	5	6	7	8	9	10	9	10	11	12	13	14			

MVtalæ in Cappadocia S. Sabæ [a] abbatis, qui in Palestina miro sanctitatis exēplo refulsit, & pro fide Catholica aduersus impugnantes S Synodū Chalcedonensē strenue laborauit. Thebeste in Africa S.Crispinæ [b] nobilissimæ fęminæ, quę tēporibus Diocletiani, & Maximiani, cum sacrificare nollet, iussu Anolini Procōsulis decollata est, quā S.Augustinus sæpe laudib. celebrat. Thaguræ in Africa SS.mart. Iulij, [c] Potamiæ, Crispini, Felicis, Grati, & aliorum septē. Nicęæ apud Varū fluuiū S. Bassi [d] episcopi, qui in persecutione Decij, & Valeriani a Perenno Præside ob Christi fidē equuleo tortus, laminis cādentib. vstus, fustib. & scorpionib. cæsus, in ignē iniectus, cū euasisset illęsus, duob. clauis cōfixus illustre martyriū cōsummauit. Papię S. Dalmatij [e] epi, & mart. qui in persecutione Maximiani passus est. Corfinij in Pelignis S. Pelini [f] epi Brūdusini, qui sub Iuliano Apostata, cū eius orōne Martis tēplū corruisset, a templorū pōtificibus dirissime cęsus, atque octoginta & quinq; vulneribus confossus, martyrij coronā promeruit. Itē S. Anastasii [g] mart. qui ardore martyrij spōte se per secutorib. obtulit. Treuiris S. Nicetii [h] episc. miræ sanctitatis viri. Polyboti in Asia S. Ioannis [i] episc. cognomento Thaumaturgi.

DECEMBRIS. 5.

SAbæ.[a] De eodem hac die Græci in Menolog. consentiuntque Latinorum antiqua manuscripta. Scripsit eius vitam Cyrillus monachus, qui eodem sæculo vixit sanctitate clarus. testatur id auctor in Actis sancti Euthymii, quæ scripsit: vbi in fine ait, se duobus annis cum in Laura quiesceret,

sceret, vitam prædictorum Sabæ & Euthymij scriptis mandasse, descripsit eamdem Metaphrastes, aliqua superaddens; extat apud Lipo.to.5.& Sur.to.6. Plura idem auctor de Saba, in vita Euthymij & Ioannis Silentiarij. Legimus alia manuscripsit.in antiquo codice S.Mariæ ad Martyres Romæ, vbi hæc in fine: Tradidit animam quinta Decembris, indict. 10. ab initio mundi seno millenario atque tricesimosecundo, ab incarnatione Christi 533. anno sexto Iustiniani, videlicet Consulatu Lampadii & Orestis: defunctus est nonagesimoquarto suæ ætatis anno. Hæc ibi. Verum consulatus Lāpadij & Orestis non incidit in annū Domini 533. sed in 531. quo quidē anno S. Sabā ex hac vita migrasse ostēdimus to. 7. Annal. sicq; corrigendū etiam quod in eodem codice legitur, ipsum peruenisse ad annū ætatis nonagesimum quartum: nam non nisi annos nonagintaduos vixisse probatur, quem Cyrillus natum dicit Consf. Theodosio iuniori decimumseptimum, & Festo: est is annus a Christo 439. Habemus in antiquis manuscr. cod. eius Acta, adscriptumq. libellum miraculorum eius post obitū editorū, qui sic incipit: Transacta decima Indictione, &c. Citantur Acta Sabæ in Nicæno Concil. Secundo, Act.1.& 4. Vetus est Romæ memoria S.Sabæ, eiusdemq; nomine monasteriū, cuius meminit Ioan. diac. in vita S.Greg. lib.1. cap.9. recensetur q. in lib. Cēsuū, cod. Vaticano, vnū ex vigintiduobus monasteriis, quæ Romæ erant insignia. Porro venerandum ipsius corpus Venetias translatum accepimus.

b Crispinæ.] Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores de eadem hac die. Meminit eiusdem frequenter S. Augustinus, vt illustrissimæ martyris, nimirum in Psal. 129. in fine, & in Psal. 137. in serm. 53. de verbis Dñi, in lib. de virgin. c.44. in fine, & ser. 39. de diuers. c.2. in fin. De Thebeste, vbi hæc passa est, fit mentio in Conc. Carthag. sub Cypriano, cui interfuit Lucius a Thebeste. Erat Colonia Thebeste in Numidia. Anton. Itiner.

c Iulii & soc.] De his itē Beda, Vsuardus, & alii recentiores quibus adstipulātur vet. manuscrip. De Thagura, vbi passi dicuntur, meminit Anton. Itin. & alij, ponitur que in Numidia.

d Bassi episcopi.] De quo tabulæ eius ecclesiæ, vnde & Acta eius manuscripta accepimus: quæ paucis restricta recenset Petrus in catal. lib.1. c.30. De Nicen. ecclesia meminit Hilarius Papa in epist. ad Veranum.

e Dalmatii episcopi.] Beda, Vsuardus, Ado, & alii hac dic. Eius res gestas heroico carmine scriptas a Hieron. Vida, Albæ Episc. recitat. Sur. tom. 6. & 7. Agit de eodem Petr. in catal. lib.1. c.32. Fuit eiusdem nominis & fidei Catholicæ defensione celebris Dalmatius Archimandrita Constātinopoli tēpore Concilii Ephesini, de quo Cyrillus ad Potamiū, & Acta Ephesina sæpe.

f Pelini Episcopi.] Tabulæ eius ecclesiæ, a qua etiam eius vitam manuscriptā accepimus, sed admodum deprauatā, atque emendatione dignam. Passi habentur hac itē die Sebastius, & Gregorius, sicue Gorgonius, vt ex iisdē Actis apparet.

g Anastasij.] Agūt de eodē Græci in Menologio hac die, eiusq; certamē referūt.

h Nicetii Episcopi.] De quo Ado eiusdē sedis Episcopus agit hac die, nonnulli vero Kalendis Octobris. Scripsit eius res gestas Greg. Turon. in Vit. sancti Patrum cap.17. ex quibus tempora, quibus vixit, satis perspecta habentur, de eodem idem etiā de glor. cōfes. c.94. Numeratur hic tricesimusseptimus eius sedis Episcopus, subscriptusq; habetur Cōcilio Aruernensi post Consulatū Paulini celebrato, Theodoberto Rege Frācorū, anno Domini 541. Scripsit eius epitaphium Venātius Fortunatus, cuius initium est.

Splendor apex fidei veneranda mente Niceti.

Totius Orbis amor, Pontificumque caput, &c.

Hæc quidem non potestatis, sed egregiæ sanctitatis causa auctorem dixisse, intelligendum est; quemadmodum & cū eū fidei apicē appellat. Pluribus agit de eodē Sigebert. in chron. anno Domini 528.

i Ioannis episcop.] De eodem hac die Græci in Menolog. eiusq; res gestas breui

ui compendio referunt. Claruit temporibus Leonis Isaurici Imp. aduersus quem pro venerando cultu sanctarum imaginum strenue pugnauit.

6 Decimonono Kal. Ianuar. Luna. D xv

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
4	5	6	7	8	9	10	11	10	11	12	13	14	15			

MYræ, quæ est metropolis Lyciæ, natalis S. Nicolai [a] episcopi, & cõfessoris, de quo inter plura miraculorũ insignia illud memorabile fertur, qđ Imp. Constantinũ ab interitu quorundã se inuocantiũ, longe constitutus, ad mĩam per visum monitis deflexit & minis. In Africa sanctarũ mulierũ Dionysiæ, [b] Datiuæ, Leontiæ, & religiosi viri nomine Tertij, Aemiliani medici, & Bonifacij, cum alijs tribus, qui oẽs in persecutione Vuãdalica sub Hunnerico Rege Arriano pro defensione Catholicę fidei grauissimis, & innumeris supplicijs cruciati, confessorum Christi numero sociari meruerũt. Ibidẽ S. Maiorici [c] filii S. Dionysiæ, qui cũ esset adolescẽtulus, ac tormẽta paucsceret, matris obtutibus verbisq; corroboratus, cęteris fortior factus in tormentis reddidit spiritũ: quẽ amplexata mater domi sepeliuit, & ad eius sepulchrũ assidue orare cõsueuit. Eodem die S. Polychronii [d] presbyteri, qui tempore Cõstãtii Imperatoris cum ad altare Missas ageret, inuasus est ab Arrianis, & iugulatus. Romæ S. Asellæ [e] virginis, quæ (vt B. Hieronymus scribit) ab vtero matris benedicta, vitam in ieiuniis, & orationibus vsque ad senectam perduxit.

DECEMBRIS. 6.

NIcolai epis. [a]] De eo Beda, ac cæteri Latinorũ, Græci ẽt in Menologio hac die. In cõstitutione Emmanuelis Imp. apud Theodor. in Nom. Phot. tit. 7. c. 1. hæc verba scripta sunt: Sexta dies Decemb. festiua est propter miraculis insignem & vnguentorũ fragrãtia scatentem Nicolaum. Eius res nobiliter gestas, ex vetustioribus monumentis erutas Metaphrastes, & doctissimus vir Leonardus Iustinianus Venetus B Laurentij Patriarchæ germanus ediderunt, quas referũt Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. Habemus in nostra bibliotheca alia eiusdem Nicolai Acta a Ioãne diacono conscripta, quem putamus eundem cum eo, qui ẽt S. Gregorij Papæ vitã scriptis mãdauit: in his. n. copiosus fuit. est eius præfationis exordium: Sicut omnis materies si ab imperfecto artifice, &c. Testatur auctor eadem Acta fuisse conscripta a S. Methodio Episcopo Constantinopolitano: edidit ea Mombrit. to. 2. vit. sanct. De eodem prætcrea digna laus in Liturgia S. Ioannis Chrysost. Nicepho. Callist. hist. lib. 8. c. 14. & 42. nec non Suidas. De eodem extat sermo Leonis Imp. Græce scriptus in bibliot. Sfortiana, cod. manuscr. num. 65. Alius adhuc est de eo

sermo

sermo Petri Damiani. De vnguento ex sepulchro manare solito, in sacro hymno quem legimus in Breuiario Toletano, hi versus describuntur:

Cuius tumba fert oleum,
Matres oliuæ nesciunt,
Quod natura non protulit,
Marmor sudando parturit.

Quod miraculum hactenus vigere dicitur. Mirificũ templũ Iustinianus Imp. eidem Nicolao erexit, vt scribit Procop. li. 1. de ædific. Iustiniani Imp. restituitq; Basilius Aug. vt Cedr. testatur in cõp. hist. in Basilio. De corporis eius translatione suo loco superius actum est die 9. Maij.

b Dionysię, & soc.] Agunt de iisdẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alii recẽtiores: harum certamina egregie describit Victo. li. 3. de persecut. Vuandalica, ex quo cæteri. Græci autem de ijsdem annuam cõmemorationem celebrant postridie.

c Maiorici.] De eodem iidem qui supra, & Victor eodem lib. 3. de persecut. Vuandalica.

d Polychronii.] Græci in Menologio de eodem hac item die agunt his verbis: Commemoratio sancti martyris Polychronii, viri sanctitate, & miraculorum operatione insignis. Hic in Synodo Nicęæ celebrata ex lectore diaconus, & deinde presbyter est ordinatus: postquã vero Magnus Cõstantinus excessit, statim hæresis Arriana multos turbare cepit: itaq; peruersæ opinionis homines cũ inuenissent S. Polychronium altari assistentem, repente in eũ insilientes, gladiis iugularunt, & mystico ac diuino sanguini sanguinem martyris addiderũt. Hęc ibi.

e Asellæ.] Eius vitam admirabilem S. Hieron. ad Marcellam retexit epist. 15. rursus de eiusdem eruditione, & sanctitate epist. 140. ad Principiam. Extat ad eãdem eiusdem epi. 99. cum iã egressus esset ab vrbe. De eadẽ hæc Palladius c. 29. Romæ etiam Asellam nomine, bonã val de Christi virginem noui in monasterio senuisse, fęminã mitem atque mansuetã, multarũq; illic curã gerentem. Hæc Palladius. Quod ad nomen spectat, erat id cognomen nobili Romanæ familiæ. Meminit Cic. orat. 6. in Verrem P. Annij Aselli: legitur ẽt apud Gell. lib. 3. c. 4. Asellius Tribunus pleb. tẽpore P. Scipionis. Rursus etiam familiæ Corneliorum additum esse cognomentum Asina, auctor est Macrobius Saturnal. lib. 1. c. 6.

xiiij E Septimo Idus Decemb. Luna. 7.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
5	6	7	8	9	10	11	12	11	12	13	14	15	16			

Mediolani ordinatio [a] sancti Ambrosij episcopi, & ecclesiæ doctoris, cuius sanctitate, & doctrina vniuersalis ecclesia decoratur. Alexandriæ natalis Beati Agathonis [b] militaris, qui in persecutione Decij cum prohiberet quosdam volentes illudere cadaueribus martyrum, clamor repente totius vulgi aduersus eum extollitur: oblatus autem Iudici, cum in confessione Christi persisteret, capite pro pietate damnatus est. Antiochiæ sanctorum mart. Polycarpi, [c] & Theodori. Tuburbi in Africa S. Serui [d] martyris, qui in persecutione Vuandalica sub Hunnerico Rege Arriano fustibus diutissime cæsus, trochleis [e] frequẽter in sublime eleuatus, atque ictu celeri super silices pondere cor

poris

poris dimissus, & lapidib. acutissimis perfricatus, martyrii palmã adeptus est: Theani ĩ Cãpania S. Vrbani [f] episc. & cõfes. Apud Sãtonas in Gallia S. Martini [g] abbatis, ad cuius tumulũ creberrima diuinitus fiunt miracula. In pago Meldensi S. Pharæ [h] virginis.

DECEMBRIS. 7.

Ordinatio S. Ambrosii. a] Non tantum Latini, sed & Græci eãdem celebrant solemnitatẽ, Natalemq; dicunt, vt constat ex eorũ Menologio hac die. Paulinus (quis ille fuerit, alibi plurib. disseruimus) sanctissimi viri res præclarissime gestas cõscripsit, rursus autem ex recentioribus Cotterius. Legi in bibliotheca Sfortiana cod. manuscr. vitam S. Ambrosij Græce scriptam sine auctore, quibus omnibus cum nonnulla adhuc deesse conspicerem, eademque non parui momenti & auctoritatis; singula in vnũ collegi, atq; ordine temporum disposui. habes eam editam, ac tomo quinto operum S. Ambrosii Rom. edit. præfixam, quæ quidem ad scripta de eo in nostris Annalibus conformanda erit. Quod autem spectat ad tempus ordinationis eius, Hieronymum sequor; qui in chronico, quo res gestas illorum temporum per singulos annos digessit, anno vndecimo Valentiniani Imper. Auxentij senioris obitum, Ambrosij creationem, & quæ inde vtilitas prouenit, scribit in hũc modum: Post Auxentij seram mortem, Mediolani Ambrosio constituto, omnis ad rectã fidem Italia conuertitur. Hæc ipse. Quæ verba miratus sum à quibusdam, qui de vnico Auxentio sunt conati firmare sententiam, in alium sensum distorqueri, ac si Hieronymus velit dicere, nõ prius omnem Italiam ad rectam fidẽ potuisse conuerti, etiam Ambrosio constituto Episcopo, quam post seram mortem Auxentij. Hæc cum dicant, rogo illos, quonam tempore hæc facta sunt? certe nonnisi eo anno quo recensetur, fateantur oportet: aliter necesse est dicant, Hieronymum hallucinatum esse, & oscitantia quadam res suorum temporum ex instituto per annos singulos disponendas, longe diuerso tempore posuisse. Si ergo eo anno vndecimo Valentiniani, Auxẽtio mortuo, & Ambrosio Episcopo constituto, tam ingens facta est accessio Catholicæ fidei: quisnam, quæso, Auxentius ille est, qui temporibus Valentiniani iunioris, & Iustinæ Augustæ, post tot annos tam ingentes seditiones aduersus Ambrosium concitauit; Sed de certa morte Auxentij senioris ante electionẽ Ambrosij sunt fidelissimi testes, qui hæc viderũt, quę(vt ita dicam) manibus contrectarunt, ac in primis Paulinus, qui Ambrosij scripsit vitã & illi erat a manu; item Ruffinus, qui eodem vixit tempore, agitque de his li. 2. c. 11. hos secuti sunt cæteri Latinorum, ex Græcis Socrat. li. 4. c. 15. Sozom. lib. 6 cap. 4. Theodoretus lib. 4. c. 5. & in Decret. distinct. 65. c. 3. ac denique reliqui omnes. Sed iam audiamus Ambrosium id ipsum sæpius profitentem. In epistola quam scripsit ad Valentinianum August. (est 13. li. 2. edit. Rom.) hæc de Auxentio: Quod si aliquorum peregrinorum assentatione se iactat, ibi sit Episcopus, vnde sunt ij qui eum Episcopatus putant nomine esse donandum: nam ego nec Episcopum noui, nec, vnde sit, scio. Hęc Ambros. de iuniori Auxentio, vt de homine nouo; quæ seniori Auxẽtio nulla ex parte aptari possunt. nã illũ prope nouerat Mediolani, cũ fungeretur munere præfecturæ. Sed leuiora sunt hæc, si conferantur cum his, quæ idẽ Ambrosius in concione prima de basilicis non tradendis habita, in eamdem sententiam firmius asseuerat, dum ait: Ergo Auxentius eijcitur, Mercurinus excluditur. Vnum portentum, duo nomina. etenim ne cognosceretur quis esset, mutauit sibi vocabulum, vt quia hic fuerat Auxentius Episcopus Arrianus, ad deci-

decipiendam plebē, quam ille tenuerat, se vocaret Mercurinum. Mutauit ergo vocabulum, sed perfidium non mutauit; exuit lupū, & induit lupum, &c. Habes ex his in Auxentio iuniore mutandi nominis causam: nimirum quia Auxentij nomē Mediolani erat odiosum ob seniorem AUXENTIUM, qui illic fuerat Episcopus. Certe de duobus illic agi Auxētiis, pronomē, ille, necessario fateri cogit: nā quid, quæso, ille, nisi aliū ab isto de quo agitur, Auxētium mōstrat: sic enim iste dicitur mutasse nomen, vt deciperet plebem, quam ille tenuerat, Catholicis omnibus infensissimus. Quis sibi persuadeat AUXENTIUM seniorem, qui a temporibus Dionysij in exilium pulsi vsque ad electionem Ambrosij annis decem & nouem eam sedem occupauerat, & ob impietatem, quam egregie propugnauerat, non illi tantum vrbi, sed Orbi plane innotuerat, rursus (vt volunt) Mediolanū tempore Ambrosij redeuntem, sub puerili larua, mutatione nominis, ne agnosceretur, delitescere, aliquo modo existimare potuisse: quem certe nec (quæ sūt in fabulis) Orci galea, nec annulus Gygis occultare valuisset? Rursus vero post predicta verba Ambrosij recitata, alia sequūtur, quæ de duobus Auxentiis certiorem fidē faciūt, reddemus ea singula, ne decurtasse sententias temere arguamur: Alius, inquit, in Scythiæ partibus dicebatur, alius hic vocatur: noīa pro regionibus habet. Habet ergo iā duo noīa: & si hinc alio perrexerit, habebit & tertium. Quonā modo patietur, vt maneat ei vocabulū ad tanti sceleris indiciū? minora fecit in Scythia, & ita erubuit, vt mutaret vocabulū: sceleratiora hic ausus est; & volet, quocunque perrexerit, nomine suo prodi? Hæc Ambros. quibus sane cōstat ipsum de AUXENTIO iuniori verba facere, cum ea seniori nullatenus aptari possint: qui toto illo tempore decem & nouem annorum, quo occupauit sedem Mediolanensem, semper Auxentius dictus reperitur: qui si in Scythia exulans, itidem dictus hr̄ AUXENTIUS: quomodo verum est, eum cum regione mutasse nomen? Sed si quis dicat, ipsum in Scythia primum, vnde ducebat originē, dictum fuisse Auxentium, ac venientem Mediolanum nuncupari voluisse Mercurinū: hæc quidem toto cælo repugnant his quæ dicit AMBROSIUS, nimirū ea ex causa dici voluisse MERCURINUM, quod nomē Auxentij Mediolani esset infame. sicq; ex his luce clarius constat, AMBROSIUM de duobus locutum AUXENTIIS: de seniori nimirum, quem non ex Scythia, sed ex Cappadocia oriundum scribit S. ATHANASIUS in epist. ad solitar. & de iuniori, quem e Scythia idem AMBROS. venisse dicit. Iam habes ex prædictis duos AUXENTIOS, eosdemque Arrianos Episcopos; quorum prior ante electionē Ambrosij defunctus est; posterior autē temporibus Valentiniani & Iustinæ de vendicāda sibi basilica negotium fecit AMBROSIO. Cōtingebat illis temporibus, vt vbi fauore Principum Arriani consisterēt, ab ijs basilicam, vbi suos cōuentus agerent, impetrarent: quod & Romæ, regnantibus Regibus ARRIANIS, factum esse, S. Gregorius sæpe testatur lib. 3. dialog. capit. 30. & in registr. lib. 3. Indic. 11. c. 19. Adhuc insuper (ni fallor) in scriptis AMBROSIANIS & tertius reperitur Auxentius, collega impurissimi Iouiniani hæresiarchæ: inter illos. n. qui illi adhærerant, non tm̄ in litteris AMBROSIJ & collegarum Episcoporū lib. 1. epist. 7. edit. Rom. sed & in epist. 6. Siricij Papę ibid. recensita adnumeratus reperitur: quem tm̄ si eumdem cū iuniore AUXENTIO ARRIANO esse quis contentiose voluerit affirmare (q̄d mihi certe non probatur) necesse habet hęc primū de illo fateri, nimirum recātasse palinodiam, ex Epo ARRIANO factum esse Catholicū, atq; monachū in monasterio S. AMBROSIJ aliquandiu exercuisse monasticam disciplinam, ibique a Iouiniano in eodem monasterio monacho esse seductum, factumq; apostatam & hæreticum; sententiaq; Siricij Papæ, Ambrosij, ac aliorum Eporum esse damnatum. Hæc quidē de illis insinuat eiusdem AMBROSIJ epistola ad Vercellēses. ponitur lib. 3. epist. 25. in edit. Rom. Firmata iam sententia de duobus Auxentiis ARRIAN's Epis, eo vnde digressi sumus, reuertentes, dicimus cum

S. Hie-

S. Hieronymo in chron. ipso anno vndecimo Valentiniani senioris Imp. Gratiano tertium & Equitio coss. anno Dom. 374. hac ipsa die, S. Ambrosium esse ordinatum Episcopum. Sententiam eorũ qui dixerunt ipsum creatum Episcopum anno Domini 369. confutauimus vberius in Annal. Eccles. breuius vero in vita eius dem, quam scripsimus.

b Agathonis.] Agũt de eodem hac die Beda, Vsuardus, Ado, & alii recentiores. simile certamen hic subiisse videtur, ac ille, de quo ex Dionys. Alexan. Eusebius in translat. Ruffin. lib. 6. c. 30. qui & in editione Christophorsoni Besa appellatur lib. 6. c. 34. de quo superius agitur 3. Kal. Martii. Porro diuersum nomen, & dies natalis, alium ab illo esse persuadet eiusmodi enim causa subeundi martyrium communis multis facile esse potuit.

c Polycarpi & Theodori.] De his hac itẽ die Beda, & vet. manusc. aliiq; recent.

d Seueri.] Eius martyrium conscripsit Victor de persecut. Vuandal. lib. 3. De Tuburbo, vbi hic ponitur, est mentio in Concil. Carthag. sub Cypriano, & in Anton. Itin. est ciuitas in prouincia Zeuzitana in Africa.

e Trochleis.] Describitur hic a Victore Vticensi illud ipsum torquendi genus quod falso nonnulli dicunt, toi quere fidiculis, cum fune reus, reuinctis post terga manibus, alligatur, atque in sublime tollitur, rursumq; impetu deorsũ mittitur. Quod autem, quale ve fuerit tormẽtum fidicularum, diximus superius in notis 22. Ianuarij. Trochlea enim proprie rota est rotam cõtinens volubilem, per quam funis tractorius immissus ligatum brachijs reuinctũ reum sursum trahit, vel remissus deorsum relaxat. eiusmodi itaq; tormẽtum dictum reperitur eleuatio ad trochleas. Diuersum tamẽ est illud quod dicitur extentio ad trochleas, cuius mentio hẽ in Actis S. Symphorosæ apud Adonem 17. Iunij, de quo genere torquendi Gregor. Turon. hist. Franc. lib. 4. c. 49. hæc ait: Extensus ad trochleas, cædebatur fustibus, virgis ac loris duplicibus, &c. Et lib. 6. c. 8. In terra extenditur ad trochleas, virgis ac fustibus cæditur. Eadem ca. 35. eodem lib. & lib. 7. c. 32. Itemque de gloria confess. c. 83. de eiusmodi genere tormentorum habetur mentio.

f Vrbani Episc.] De quo tab. eius ecclesiæ. Porro eius vitæ Acta antiquitus scripta, collecta esse vna cum aliis multis ab Illustris. & Reuerendiss. D. Iulio Ant. Sãctorio, S. R. E. Cardinali, eruditione & vitæ morib. clarissimo, eademq; in lucẽ edenda percepimus. Faxit Deus, vt diebus nostris solertissimi ingenij mereamur frui laboribus.

g Martini abb.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij. Hunc fuisse discipulum S. Martini Episcopi Turonensis, hic tradit Beda. Pluribus autem de eodem Greg. Turonen. de glor. confess. cap. 57. & hist. Franc. lib. 7. cap. 19 agit de eius basilica.

h Pharæ.] De eadem hac die Vsuardus, & alij recentiores. Sigebertus in chron. anno Domini 620. de ea his verbis: Virgo Christi Phara claret in Francia, cuius sanctitatem imitatus est frater Pharo, ex Comite clericus, & ex clerico factus Episcopus Meldensis. Hæc Sigebert. Plura de eadem in vita eiusdem S. Pharonis Episcopi apud Sur. die 28. Octob. to. 5. Petrus in catalog. lib. 1. c. 39. & Trithemius de viris illust. ordinis sancti Benedicti lib. 3. c. 55.

8 Sexto Idus Decemb. Luna. F xiii.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
6	7	8	9	10	11	12	13	12	13	14	15	16	17				

Onceptio[a] gloriosæ semper virginis genitricis Dei Mariȩ. Romæ B. Eutychiani[b] Papæ, qui per diuersa loca trecẽtos quadragintaduos martyres manu sua sepeliuit; quibus & ipse sociatus, sub Numeriano Imperat. martyrio coronatus est, & in cȩmeterio Callisti sepultus. Alexandriæ S. Macarij[c] mart. qui tempore Decij cum a Iudice multis verbis ad negandũ Christum suaderetur, & eo maiori constantia fidem suam profiteretur, viuus ad vltimũ iubetur exuri. Treuiris S. Eucharij,[d] discipuli B. Petri Apostoli, & primi eiusdẽ ciuitatis Episcopi. In Cypro S. Sophronij[e] Episcopi, qui pupillorum, orphanorum, ac viduarũ defensor mirificus, & pauperum atque oppressorum omnium adiutor fuit. In monasterio Luxouiensi S. Romarici[f] abbatis, qui cum in aula Theodoberti Regis primus esset, renuncians sæculo, monastica etiam obseruantia cæteris antecelluit. Constãtinopoli S. Patapij[g] solitarij, virtutibus, & miraculis clari. Veronȩ ordinatio S. Zenonis[h] Episcopi.

DECEMBRIS. 8.

Onceptio.[a]] Tam Latini, quam Græci eamdem celebrant solemnitatem: sed illi non eadem die, postridie tamen; vt constat ex constit. Emmanuelis Imp. quã recitat Theodor. in Nomoc. Photii tit. 7. c. 1. Extat Leonis Imp. serm. de Concept. B. Mariæ in manuscript. cod. bibliothecæ Sfortianæ, nu. 65. Alius insuper Georgii Episcopi Nicomed. eod. cod. habetur. Quod ad tẽpus attinet, quo eiusmodi celebritas apud nos agi cȩpta est: nõ a Sixto IV. (vt quidã opinatus est) exordium sumpsit; licet ille de ea dederit decretalem extr. tit. de reliq. & ven. sanct. c. cũ præcelsa. sed longe ante in Dei ecclesia celebrata reperitur. Plane constat, temporibus S. Bernardi, circa annum Dñi 1145. cœptam celebrari in Galliis in ecclesia Lugdunensi, vt patet ex epistola eiusdẽ Bernardi 174. ad Canonicos Lugdunenses, subindignãtis, quod absq; auctoritate Catholicæ Romanæ Ecclesiȩ nouam inducerent celebritatem, obtentu cuiusdam supernæ reuelationis: cum tamen de his oĩb. se iudiciũ Romanæ ecclesiȩ expectare profiteatur. Cæterum quæ nã fuerit ista diuinitus facta reuelatio, Petrus in catal. lib. 1. c. 42. rẽ gestã refert, ac tribuit S. Anselmo Cãtuariensi Episcopo, qui vixit ante Bernardi tẽpora, obiitque diẽ anno Domini 1109. At licet ea reuelatio eodem ferme modo, vt scribit, se habuerit: tamen non est facta Anselmo, sed alii, qui nec tẽporibus quibus ille factus est Episcopus, claruit; sed paulo ante, circa annum Dom. 1070. cum Guilielmus Normannorum Dux regnaret in Anglia: quando Elsino, alias Elpino, Anglo abbati maris tempestate periclitanti diuinitus quoddam visum apparuit, eumque admonuit de eiusmodi celebranda solemnitate: subsecutumque est miraculum in fidei veritatis testimonium. Habemus rei gestæ historiam in antiquo codice manuscripto, cuius exordium est: Eo tempore, quo Guilielmus, &c. Ex quibus omnibus satis compertum habetur, eiusmodi celebritatem in Anglia primum celebrari cȩptam, eidemque fauisse sanctum Anselmum, qui & de Conceptione Virginis commentariũ scripsisse fertur: sed an eius sit, a multis merito ducitur in controuersiam, cũ habeat multa quæ eidem auctori repugnent,

gnent, vt notat Ioannes Tur. Crem. in tract. de verit. concept. beatiss. Virg. pag. 6.c.3.par.12.c.9.10. Postea (vt diximus) recepit eam ecclesia Lugdunensis, sed non sine controuersia. Accessit demum Romanæ Ecclesiæ assensus atque decretum: nouissimeque SS. Concilium Tridentinum, ac Pius V. Rom. Pont. eam seruandam esse firmarunt.

b Eutychiani Papæ.] De eodem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alii recentiores. De eius successione scribit Euseb. hist. li. 7.c.26. Optat. lib. 2. contra Parmen. Aug. epist. 165. Niceph. chron. & alij. Cætera diximus in Annal. Eccles.

c Macarij.] Beda, Vsuard. Ado, & alij. Scribit de eodem Eusebius ex Dionysio Alexandrino lib. 6.c.34.

d Eucharii Episc.] Agit de eodem Beda die sequenti. Meminit eiusdem Gregorius Turon. in vit. SS. Patrum in Nicetio Treuer. Episc. c.17. prope finem. De eodem Petr. Cluniac. lib. I. epist. 2. Marian. Scot. anno Domini 37. Tabulæ ecclesiæ Treuer. quas recitat Demochares de sacrif. Missæ, & alij.

e Sophronii Episc.] Græci de eodem agũt hac die in Menologio, eiusq; res gestas breui cõpendio perstrictas referunt.

f Romarici abb.] De eius cõuersione ex seculari vita, qua florebat apud Theodobertum Regem Francorum, ad Monasticam obseruantiam cœnobii Luxouiensis, mentio habetur in vita S. Eustachij abb. cuius fuit discipulus, c.6. De eodem Petr. in catal. lib. 1. c.44. & Trithem. de vir. illustr. ord. S. Bened. lib. 3. c.9.

g Patapij.] Agunt de eodẽ Græci hac die; eius autem Acta Metaphrastes ex antiquis monumentis descripsit: extant apud Lipom. to. 5. & Sur. tom. 6.

h Zenonis Episc.] De Zenone Episcopo Veronensi consule ea, quæ supra notauimus pridie Idus Aprilis.

9 Quinto Idus Decemb. Luna. G xij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
7	8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18			

Toleti in Hispania natalis S. Leocadiæ [a] virg. & mart. quę in persecutione Diocletiani Imp. a Præfecto Hispaniarũ Daciano dira carceris custodia macerata, cũ grauissimos B. Eulaliæ, & reliquorum martyrũ cruciatus audisset, genibus in oratione positis, impollutũ spiritum Christo reddidit. Carthagine S. Restituti [b] episc. & mart. in cuius solemnitate S. August. de eo ad populũ sermonẽ habuit. Item in Africa SS. martyrum Petri, [c] Successi, Bassiani, Primitiui, & aliorũ viginti. Lemouicis in Gallia S. Valeriæ [d] virg. & mart. Veronæ S. Proculi [e] episcopi, qui in persecutione Diocletiani colaphis, ac fustib. cesus, & ciuitate pulsus, tandẽ in ecclesiã suã restitutus quieuit in pace. Papiæ S. Syri [f] primi eiusdẽ ciuitatis episc. qui Apostolicis signis, & virtutib. claruit. Apameæ in Syria B. Iuliani [g] Episc. qui tẽpore Seueri sanctitate refulsit. Petragoricis in Gallia S. Cypriani [h] abbatis, magnæ sanctitatis viri. Nazianzeni S. Gorgoniæ [i] sororis B. Gregorij Theologi. cuius ipse virtutes, & miracula conscripsit.

Eocadiæ. a] De eadem Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri. Plura de ipsa in Breuiario Toletano, vbi sacro hymno eius Acta canuntur. Tres ibidē basilicæ in eius memoriam erectæ permanent: quarum prima vbi nata, altera vbi passa, tertia vero vbi sepulta fuit. Leguntur plures Synodi Toletanæ habitæ in ecclesia S. Leocadiæ. Cum Sarraceni Hispanias inuasissent, venerādum eius corpus in Gallias delatum ferunt, cuius brachium postea ecclesiæ pristine redditum Laurent. Padil. & Vasæus in chron. tradunt. Sed his diebus Romam ipsum venerandum corpus allatum, in Hispaniam solemni pompa transferendum, accepimus. De eadem Petrus in catal. lib. 1. ca. 48. Marr. Sicul. rerum Hispan. libro. 5. Flos Sanct. Hispan. & Thesaur. conc. to. 2. hac die.

b Restituti Episc.] De eodem vet. manuscr. De sermone S. Augustini, cuius hic mentio habetur, scribit Possid. in Indic. c. 8. ipse autem desideratur. De alio Restituto presbytero Calamensi Augustinus meminit lib. 13. de ciuitate Dei, c. 24. miraque de eo scribit.

c Petri, & soc.] Agunt de eodem Beda & alii recentiores; consentiuntq; vet. manuscript.

d Valeriæ.] De ipsa habetur mentio in Actis S. Martialis apud Petrum in catal. li. 9. c. 29. & in epist. quæ S. Martialis fertur ad Tolosanos: Molanus de eadem in addit. ad Vsuardum hac die.

e Proculi Episc.] De quo tabulæ ecclesiæ Veronen. & Augustinus Valer. Episcopus Veronen. Cardin. de antiq. mon. Episcop. Veron. pag. 10. & quadragesima prima: eius vitam in antiquo Lectionario eius ecclesię haberi testatur. Agit de eodem Petr. in catal. lib. 1. c. 49. & lib. 7. c. 42. in Firmo & Rustico. Recēsetur quartus eius sedis Episcopus.

f Syri Episc.] De eodem hac die etiam tabulæ ecclesiæ Ticinensis. Translatio autem celebratur ad xvj. Kal. Iunij. Vide quæ notauimus supra in Inuentio. prid. Idus Septembr.

g Iuliani.] De quo & Græci. Eius certamina pro fide Catholica suscepta aduersus Cataphrygas, cum illustriorem reddidere, vt constat ex epistola Apollinaris Hierapolitani apud Euseb. hist. lib. 5. cap. 15.

h Cypriani abb.] Agūt de eodē hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii, pluribus autē Greg. Turo. de glor. cōfess. c. 100. Petrus in catal. lib. 1. c. 51. & Tritlem. de viris illustr. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 252.

i Gorgoniæ.] Græci itidem. Eius præclaras laudes & res gestas contexuit ipsius germanus S. Gregor. Nazian. Clarissima oratione, quā dixit in eius funere.

xj A Quarto Idus Decemb. Luna. 10

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
8	9	10	11	12	13	14	15	14	15	16	17	18	19			

Omæ S. Melchiadis [a] Papę, qui in persecutione Maximiani multa passus, reddita Eccles. pace, quieuit in Dño. Eodē die SS. mart. Carpophori [b] presbyteri, & Abundij diaconi, qui in ꝑsecutione Diocletiani primo fustib. crudelissime cæsi, deinde in carcerē, negato cibo, & potu, retrusi, & rursum in equuleo torti, & post hęc diu in carcere macerati, nouissime gladio percussi sunt. Emeritæ in

Hispa

Hispanâ passio S.Eulaliæ [c] virg. quæ sub Maximiano Imp. cum esset annorũ duodecim, iussu Daciani pſidis pro confessione Christi plurima tormenta perpessa est: nouissime in equuleo suspensa, & exungulata faculis ardentibus ex vtroque latere appositis, hausto igne, spiritum reddidit. Itẽ ibidẽ S.Iuliæ [d] virg. & mart. quæ B. Eulaliæ socia fuit, & illi ad passionẽ properanti comes indiuidua adhæsit. Alexandriæ SS. mart. Mennæ, [e] Hermogenis, & Eugraphi, qui sub maximino passi sunt. Apud Leontinos in Sicilia SS. mart. Mercurij, [f] & sociorum militum, qui sub Tertyllo Præside tempore Licinij Imperatoris gladio cęsi sunt. Ancyræ in Galatia S.Gemelli [g] martyris, qui post dira tormenta sub Iuliano Apostata crucis supplicio martyrium consummauit. Viennæ S. Sindulphi [h] episcopi, & confessoris. Brixiæ sancti Deusdedit [i] episcopi.

DECEMBRIS 10.

Melchiadis Papæ, alias, Miltiadis.[a]] Agunt de eodem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alii recentiores. De eius successione liber de Rom. Pont. Euseb. chron. Optat. Mileuit. li. 2. Aug. epist. 165. Niceph. chron. & alii. Gesta autem eius intexuimus in Annal. hic tantum ex instituto de successione agimus.

b Carpophori & Abundii.] De his Beda, Vsuard. Ado, consentiuntq; vet. manuscr. Sed magna varietas lectionis, dũ penes quosdam codices Hispali, & apud alios Spoleti passi leguntur. Spoleti autẽ passos esse, Acta eorum, quæ descripsit Mombrit. to. 1. & manuscrip. quæ e Spoletina ecclesia mutuati sumus (licet omnia admodum deprauata) significãt, quæ nuper mendis purgata & illustrata edidit R.P. Ioan. Baptista Bracchescus Florentinus, ord. Prædic. Camerini impressa anno Dñi 1586. Rursus autẽ Hispali hos martyrio coronatos, Beda testatur, & ex Breuiario Eborensi tradit Vasceus in chron. Petrus in catal. lib. 1. c. 33. Flos sanct. & Thesaur. conc. to. 2. Sed qđ præstat his oĩbus, Catalogus Epõrum Hispalensium Carpophorum habet Episcopũ & mart. Omnes tñ in hoc consentiunt, passos esse in persecutione Diocletiani, & Maximini, sub Martiano Iudice. Quorum autem sint propria iura, & quibus causa sit adiudicanda, nõ est nostrum definire. Colantur vbique [illegible] martyres, quorum Deus oĩa in oĩb[illegible] & diues in oẽs qui inuocant eos. Cæterũ error irrepsisse videtur ex cõfusione noĩum ciuitatis: dum cõplures antiquorũ Ecclesiasticorum scriptorum pro Hispalensi dixere Hispalitano, vt Gregorius Papa libro 3. dial. c. 3. ac rursum pro Spoletino, Spolitano, vt item in dial. lib. 3. c. 14. Sic & in Synodis Romæ sub Symmacho Ioãnes Spoletanus. Rursum, quod item Vsuardus habet, apud ciuitatem Hispalitanã, errandi etiam tribuit occasionem.

c Eulaliæ.] De eadem Beda, ac cæteri omnes hac die. Eius Acta cecinit Prudentius hymno Peristeph. idemque hym. 4. eam dem describit, cum ait:

Lusinatorum caput oppidorum
Vrbs, adorata cineres puellæ
Obuiam Christo rapiens, ad aram
Porriget ipsam.

Appellat Augustam Emeritam, quæ erat Rom. colonia, caput Lusitaniæ, quæ cuidem prouincia administrabatur per Legatum Prętorium: reliqua aũt Hispaniæ pars, præter Bęticam, per Consularẽ Legatum curabatur: Bæticæ enim ab Augusto populo Ro. attributæ dabatur Prætor cum Quæstore & Legato. hæc pluribus Strabo lib. 3. quæ noluimus adnotasse, quod in Actis sanctorum martyrum, qui

qui in Hiſpania paſſi ſunt, eos ſæpe ſub Cóſularibus vel Legatis paſſos inuenies, licet eoſdem Præſides frequentius appellatos reperias, vt habes hic de Daciano. Vt ad Eulaliam reuertamur, de eadẽ Venant. Fortun. lib. 7. carm. ad Bod. ducem, & de gaud. vitæ æternæ hoc verſu:
Eulalia Emerita tollit ab vrbe caput etc. Itemque Aldelm. lib. de laud. virg. His adde miranda admodum, quæ ad eius ſepulchrum fieri conſueuerũt, quæ ſcribit Greg. Turon. de glor. mart. li. 1. c. 91. Scribit S. Iſido. in hiſt. Goth. ęra 491. Gothos ab Emerita abſtinuiſſe, territos oſtentis beatiſſimæ Eulalię. Agunt de eadem alij recentiores, vt Petrus in catalo. lib 1. c. 5. Flos ſanct. Hiſp. & Theſau concion. to. 2. Conſule quæ ſuperius notauimus in Eulalia Barchinonẽ. pridie Idus Februarij.

d Iuliæ.] Agunt de ea ijdem qui ſupra, Beda, Vſuard. Ado, & Petrũ in catalog. lib. 1. cap 5.

e Menna & ſoc.] De his Græci ẽt agũt hac die, eorũq; Acta recolunt in Menologio: plenius aũt Metaphraſtes, ex quo Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. Alius hic Mennas ab eo, de quo ſupra tertio Idus Nouẽbr. licet nonnulli hunc Mennã, illum eſſe dicant. Huius corpus translatum eſt Conſtantinopolim, in cuius honorẽ Iuſtinianus Imp. baſilicam excitauit, vt Procop. de ædif. Iuſtiniani Imp. lib. 1. teſtatur.

f Mercurii & ſoc.] Horum acta accepimus edita ab eccleſia Leontina, iuncta ſimul cum rebus geſtis ſanctorum martyrum Alphij, Philadelphi, & Cyrini.

g Gemelli.] Græci item agunt de eodẽ hac die in Menolog. eiuſque martyrium narrant. De templo S. Gemelli martyris mentio habetur in Actis S. Theodori Siceotæ. Metaph. 22. Aprilis.

h Sindulphi epiſc.] Beda, Ado, & alij recẽtiores. Meminit eiuſdem Ado Viennenſis in chron. anno Domini 669. Poniturq; trigeſimuſprimus eius ſedis Epiſcopus in tabul. Democh. Alius eiuſdem nominis fuit Sindulphus monachus de quo Trithem. de viris Illuſtr. ord. S. Bened. lib. 3. c. 46.

i Deuſdedit epiſcopi.] De eo tabulæ eccleſiæ Brixien & Rampert. in ſerm. de translatione S. Philaſtrij.

B Idibus Decemb. Luna. 11

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
21	22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
9	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20			

ROmæ S. Damaſi [a] Papæ & conf. qui Apollinarẽ hæreſiarcham damnauit, & Petrũ Epiſcop. Alexandrinum fugatum reſtituit: multa ẽt SS. Mart. corpora inuenit, eorumq; memorias verſibus exornauit. Item Romæ paſsio S. Thraſonis, [b] q. cũ Chriſtianos laborãtes in thermis, alijſque operib. publicis fatigatos, & in carcere poſitos de ſuis facultatibus aleret, iubente Maximiano tentus, cum aliis duobus, Pontiano, & Prætextato, martyrio coronatus eſt. Ambiani Sanctorũ martyrum Victorici, [c] & Fuſciani ſub eodem Imperatore, in quorum naribus, & auribus iuſsit Rictiouarus Præſes immitti taxinchas, [d] & clauis ardentibus tempora transfigi, deinde oculos euelli, ac poſtmodum eorum corpora iaculari; ſicque vna cũ S. Gentiano eorum hoſpite, capitib. amputatis, migrauerunt ad dominum.

In

In Perside sancti Barsabæ [c] martyr. In Hispania S. Eutychij [f] mart. Placentię sancti Sabini [g] episcopi, miraculis clari. Constantinopoli S. Danielis [h] Stylitæ.

DECEMBRIS. II.

Damasi Papę. a] De eodem Beda, Vsuard. Ado, & alij. De eius successione liber de Roman. Pontific. Optat. Mileuit. lib. 2. Ruffin. hist. lib. 2. c. 10. Aug. ad Generosum epist. 165. Sozom. lib 6. c. 23. Niceph. in chron. & alij plures. Cætera de eo in Annal. vbi cũ eius Acta per annos singulos digessimus, tum apologiam conscripsimus aduersus libellum Marcellini schismatici, quem ille obtulit Theodosio Imp. quo rabido ore in sanctissimũ virũ inuehitur. Habemus de eodem manuscriptum sermonem, qui per lectiones distinctus, in aliquibus ecclesijs olim recitari consueuit natali eius die.

b Thrasonis.] De ipso Beda, & alij. Eius res gestæ intextæ habentur Actis S. Marcelli Papæ, apud Sur. to. 1. die 16. Ianuarij. Mentio habetur de Thrasone etiam in Actis S. Susannę virginis & martyris, apud Sur. to. 4.

c Victorici & Fusciani.] Agunt de his ijdẽ qui supra, Beda, & Alii. Eorũ Acta Petr. in catal. lib. 1. c. 57. paucis describit, eademque Mombritius recitat tom. 1.

d Tarinchas.] Vox prorsus incognita, nisi ex varia lectione Actorum eorumdem martyrum, genus esse tormentorũ, assequi possimus. Aliqua vetera manuscripta, loco tarincharum, habent sudes ferreas, sic etiam legit Mombrit. tom. 1. vit. sanct. in vita dictorum martyrum; sic Vincent. in Spec. lib. 13. c. 141. sic denique Petr. in catal. li. 1. c. 57. Puto aũt tarinchas illas esse, quas Ioseph. lib. de Machabe. ex versione Erasmiana, appellat succesoria; quæ (inqt) erãt tenuia ferri tela ad incendendum mart. comparata.

e Barbasæ.] Agunt de eodem hac die Græci in Menologio.

f Eutychij.] Beda, Vsuar. Ado, & alij recentiores. Prope Gades passum ferunt Laurent. Padil. & Vasæus in chron. Hispani. Agitur de eodem in Flore sanct. Hisp. & in Thesaur. conc. to. 2. hac die.

g Sabini Episc.] De eodem hac die tabulæ ecclesiæ Placentinæ. Scribit de eo S. Greg. Papa lib. 3. dialog. c. 10. vbi refert insigne miraculũ ab eo editum. Claruit tpib. Gratiani & Theodosii Imp. Interfuit vna cum S. Ambrosio Mediolanẽsi Epo Cõcilio Aquileiensi, vt eius Synodi Acta significãt. Habẽtur illic grauissimæ aduersus Arrianos a Sabino dictę sñiæ: erat. n. non tm̃ sanctitate, sed eruditione pręcipuus, cui tm̃ tribuit S. Ambrosius, vt sua scripta ab eodẽ voluerit recognosci censura ipsius examinata, atq; iudicio cõprobari; vt apparet ex eius ep. 63. li. 8. edit. Rom. ad eũdẽ Sabinũ cõscripta, in qua hæc aurea eius sñia legitur; Vnumquemq fallũt sua scripta, & auctorẽ prætereũt; atq; vt filii ẽt deformes delectãt, sit etiã scriptorẽ indecores sermones sui palpant. Hæc ille beatus & egregius doctor Ecclesiæ. In eamdem item sententiã S. Augustinus scribens ad Marcellinum epist. 7. Ego (inquit) iudices meos vereor, & veritate seruos magis intueor, &c. Si hæc tanti doctores Ecclesię; quis interim tantum sibi sumat, vt idoneus de ipso iudex sibi esse videatur? His itaq; admonitus, fateor, non vnum, sed plures scriptionum mearũ semper optaui arbitros. Etsi habeã domesticũ cognitorẽ R. P. Franciscum Bordinum, virum plane disertum, quo cum ab ineunte ætate ijsdẽ litterarũ studijs assueui, tñ præter eum, quo cõtentus esse possem, alios eruditos rerum nostrarum non tm̃ inspectores, sed iudices industria quęsitos adhibere cõsueui. Sed ad Sabinum, de quo agimus, reuertamur. Extant eiusdem Ambrosij ad Sabinum aliæ scriptæ epistolæ, videlicet lib. 1. epist. 8. lib. 4. epist. 30. 31. & libro 8. epist. 65. edit. Roman. in quibus licet cuius sedis Episcopus fuerit, nulla mentio

tio habeatur, tamen illum ipsum esse Sabinum Episcop. Placentinum, collegam in Concilio Aquileiensi, cognitoremque scriptorum ipsius, omnis ratio suadet.

h Danielis Stylitæ.] De eo pariter Græci in Menol. Edidit eius Acta Metaph. quæ & Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. descripserunt. Meminit eiusdem Niceph. hist. lib. 15. c. 32. & lib. 16. c. 6. Cedren. & alij in Leone Magno. Citantur eius Acta à S. Ioan. Damasceno in orat. 3. de imaginibus. Cyrus exconsul columnam Danielis elegan ti epigrammate illustrauit, vt eiusdem Danielis Acta testantur.

ix D Pridie Idus Decemb. Luna. 12

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
22	23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
10	11	12	13	14	15	16	17	16	17	18	19	20	21			

ROmæ S. Synesij [a] mart. qui tempore beati Sixti Papæ lector ordinatus, cum multos cõuertisset ad Christum, apud Aurelianũ Imp. accusatus, gladio percussus, martyrij coronã accepit. Alexãdriæ SS. mar. Epimachi, [b] & Alexãdri, qui sub Decio Imp. cum fuissent multo tpe in vinculis, & diuersis supplicijs affecti, perdurassent in fide, ignib. tandẽ cõsumpti sunt. Ibidẽ SS. mulierũ Ammonariæ [c] virginis, Mercuriæ, Dionysiæ, & alterius Ammonariæ: quarũ prima in eadẽ Decij persecutione, inauditis tormẽtorũ generibus superatis, ferro cędente, beatũ vitę finẽ percepit: tres vero aliæ, cũ Iudex à fęminis superari erubesceret, ac dubitaret ne eadẽ in illas exercẽs cruciamẽta, earũ et constantia vinceretur, statim iussę sunt decollari. Eodẽ die SS. mar. Hermogenis, [d] Donati, & aliorũ vigintiduorũ. Treuiris SS. mart. Maxentij, [e] Constantij, Crescentii, Iustini, & sociorum, qui in persecutione Diocletiani sub Rictiouaro Præside passi sunt.

DECEMBRIS. 12.

SYnesij. [a]] Celebris inter martyres, Græcis etiã notissimus fuit; qui de eodem agit hac die in Menologio, vbi & certaminis eius Acta describũt, prout hic narrantur. De eius translatione in insulã Augiensem anno Dom. 380. facta meminit Hermanus Contract. in chron. eo anno.

b Epimachi & Alexandri.] De quibus hac die Beda, Vsuard. Ado, & alii: Græci autẽ de Epimacho agunt natalem diem prid. Kal. Nouemb. eius vero translationẽ Constantinopolim factam recolunt quinto Idus Martij. De vtriusq; certamine scribit Dionysius Episc. Alexandrinus apud Eusebium hist. lib. 6. c. 34. & alii ex prædicto auctore accipientes.

c Ammonariæ & soc.] Agunt de his mulieribus ijdem, qui supra, Beda, & alij hac die: ijdemq; earum coronas martyrij describunt ex Dionysio, quem refert Eusebius hist. lib. 6. c. 34.

d Hermogenis & soc.] Beda, Vsuard. Vuandelbertus, & alii recentiores hac die. Hos in paludẽ quandam esse demersos, ac sic martyrium consummasse, habetur in Thesauro concion. to. 2.

Ma-

e Maxentij & soc.] Nō tantum hi tres clarissimi ci⁹ ciuitatis senatores tūc passi sunt, sed & quatuor alij, quorū hæc sunt nomina, Iustinus, Leander, Alexander, & Soter. De quorū corporū inuentione agit Sigeb. in chronico, anno Do. 1071.

13 Idibus Decemb. Luna. D viij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
23	24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
11	12	13	14	15	16	17	18	17	18	19	20	21	22			

Yracusis in Sicilia natalis S. Luciæ [a] virginis, & mart. in persecutione Diocletiani: quam cum lenones, quibus iubente Paschasio consulari, tradita erat, vt a populo castitati eius illuderetur, ducere vellent, nullatenus eam mouere potuerunt, nec funibus additis, nec boum iugis plurimis: deinde vero picem, resinam, feruens oleum nil læsa superans, tandem gladio in gutture percussa martyrium consummauit. In Armenia passio sanctorum mart. Eustratii, [b] Auxentii, Eugenij, Mardarij, & Orestis, in persecutione Diocletiani: ex quibus Eustratius primo sub Lysia, deinde Sebastæ sub Agricolao Præside vna cū Oreste exquisitis tormētis cruciatus, in fornacē missus reddidit spiritū: Orestes aūt in stratum ferreum ignitum positus migrauit ad Dominum: cæteri apud Arabracos seuissimis agitati supplicijs sub Lysia Præside, diuersimode martyriū cōsummarūt. Eorū corpora postea Romā trāslata, in Eccl. S. Apollinaris honorifice sunt collocata. Apud Sardiniā in Sulcitana insula passio S. [c] Antiochi sub Hadriano Imper. Cameraci in Gallia S. Authberii [d] Episcopi, & confess. In Pago Pōtino sancti Iudoci [e] Confessoris. In territorio Argentoratensi Sanctæ Othiliæ [f] virginis.

DECEMBRIS 13.

Vciæ. a] Agunt de eadē Latini oēs hac die, simul & Græci, eiusq; martyrij Acta ijsdē omnib. notissima recitat Surius to. 6. Mombrit. to. 2. & alii plures reperiunturq; in antiquis codicibus manu scr. Carmine autem eadem cecinit Sigebert. qui & translationes corporis eius egregio sermone prosecutus est. profitetur hac ipse lib. de vir. illust. c. 127. Plura de ipsa S. Aldelmus, tam soluta oratione, quam carmine in lib. de laude virg. Itidem Baptista Mantuanus Carmelita præclarus poeta S. Luciæ agonē heroico carmine egregie decantauit, sicut & SS. virginum Apolloniæ & Margaritæ.

b Eustratij & soc.] De his Græci hac ēt die agūt in Menologio. Horum res præclare gestæ, a Metaphraste descriptæ, extāt apud Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. Legimus easdē in nonnullis codicib. manuscr. & inter alios in eo qui asseruatur Romæ in ecclesia S. Mariæ ad martyres. est eorum exordiū: Regnantibus Diocletiano & Maximiano Imp. Habemus easdem in nostra biblioth. in quibus & nomen au-

ctoris, qui ea conscripsit, proditur: nimirũ Eusebius monachus Sebastenus, qui ea tradidit Auracinis, penes quos celebrior erat eorum memoria. In his quæ habemus apud nos, aperitur & nomẽ auctoris, qui ea Latinitate donauit. Fuit is Ioannes seruus S. Ianuarij (sic enim inscribitur) qui vixit Neapoli temporibus Athanasij iunioris, eius sedis Episcopi: hæc etenim habet auctor in præfatione: Athanasius iunior Parthenopensis ecclesiæ Præsul, patrui sui magnifici Præsulis studia secutus, me impulit, &c. Trithem. de scriptoribus Ecclesiast. testatur horũ Acta esse conscripta a Dorotheo. Agit de ijsdem martyribus Niceph. hist. lib. 7. c. 14. Asseruantur Romæ horum corpora in ecclesia S. Apollinaris Episcopi, vbi ad reparandas ingentes clades Germanarũ ecclesiarum ab hæreticis illatas Gregorius XIII. Papa diuino consilio stabiliuit Collegium Germanicum, addidit & Hungaricum, auxitq. amplissimis domibus, ad reditibus.

c Antiochi.] De eodem tabulæ eius ecclesiæ hac die. Inde etiam accepimus eius Acta plenius scripta, atque (prout in eius solemnitate recitari solet) per lectiones distincta, incipiunt: Sicut sanctorum omnium, &c.

d Authberti Episc.] Agunt de eodem Vsuard. Ado, & alij recentiores. Extant eius vitæ Acta apud Sur. to. 6. Meminit eiusdem Sigebert. in chron. anno Domini 650 651. & 658. Plura de eodẽ Molanus i Ind. S. Pelagij. Recẽsetur in tab. De mocharis octauus eius sedis Episcopus.

e Iudoci.] Eius res gestas a Florentio abbate conscriptas edidit Sur. to. 6. Agit de eodem Sigebert. in chron. anno Domini 653. Vicent. hist. lib. 24. c. 165. 166. Petrus in catal. lib. 1. c. 65. & Molanus in addit. ad Vsuardum.

f Othiliæ.] De eadem Adonis martyrologium. Claruit circa annum Domini septingentesimum, vt constat ex chron. Germ. Hac cæca a natiuitate in baptismate visum recepit, exercuitq; monasticam disciplinam in Alsatia. De eadem agit Molanus additio. ad Vsuardum.

vij E Decimonono Kal. Ianuar. Luna. 14

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
24	25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
12	13	14	15	16	17	18	19	18	19	20	21	22	23			

Alexandriæ SS. mart. Heronis,[a] Arsenij, Isidori, & Dioscori pueri: quorum tres primos Iudex in persecutione Deciana varijs tormẽtis dilaniãs, cũ pari constantia videret armatos, tradi ignib. iubet. Dioscorus vero multipliciter flagellatus, diuino nutu ad cõsolationẽ fideliũ dimissus est. Antiochiæ natalis SS. mart. Drusi,[b] Zosimi, & Theodori. Eodem die passio SS. Iusti,[c] & Abundij, qui sub Numeriano Imperatore, & Olybrio Præside in ignem iniecti, cum euasissent illæsi, gladio percussi sunt. Rhemis passio SS. Nicasij[d] episc. Eutropiæ virginis sororis eius, & sororum martyrum, qui a barbaris Ecclesiæ hostibus cæsi sunt. In Cypro Insula natalis beati Spiridonis[e] Episcopi, qui vnus fuit ex illis confessoribus, quos Maximinus dextro oculo effosso, & sinistro poplite succiso, ad metalla dãnauerat. Hic prophetiæ dono, & signorum gloria inclitus fuit, &

in ni-

in Nicæno Cōcilio philosophum Ethnicum Christianæ religioni insultantem deuicit, & ad fidem perduxit. Bergomi S. Viatoris [f] episcopi, & confessoris. Papiæ S. Pompeij [g] episcopi. Neapoli in Campania S. Agnelli [h] abbatis, gratia miraculorum illustris, qui obsessam vrbem sæpe visus est crucis vexillo ab hostibus liberare. Mediolani S. Matroniani [i] eremitæ.

DECEMBRIS 14.

Hironis & soc.] De his Beda, Vsuard. Ado & alij. Scribit eorū certamina Dion. Alex. quæ recitat Euseb. hist. li. 6. c. 34. ta cuttione Christophorsoni loco Arsenij, Ater legitur. Græce habet ἀ'την.

b Drusi & soc.] Beda, Vsuard. Ado, ac cæteri recentiores de his hac die agunt.

c Iusti & Abundij.] Eius passionis Acta describuntur hymno sacro in Breuiario Toletano, vbi de his pluribus agitur.

d Nicasij episco. Eutropiæ, & soc.] De his Vsuar. Ado, consentiuntque vet. manuscr. Acta aūt ipsorum ex antiquis codicib. edidit Sur. tom. 7. Agunt de his Otho Frising. libro 4. c. 28. Sigeb. in chron. anno Domini 453. Nico. Olaus in Attila, Vinc. Spec. hist. lib. 21. c. 37. Petr. in catalo. lib. 1. c. 69. & Mombr. to. 2. quorum alij passos hos tradunt temporibus Vuandalicæ cladis, alij autem sub Attila Hunnorum Rege. De basilica S. Nicasij Rhemis agit Hincmarus in vita S. Remigij.

e Spiridonis epis.] Beda ac cæteri Latinorū de eodem hac die, Græci aūt pridie Idus Decemb. in Menologio. Nō solū interfuit SS. Nicæno Concilio, sed & adnumeratur ēt Spiridion, seu Spiridon inter Patres, qui in Conc. Sardicēsi fidem Catholicam propugnarunt, vt constat ex Athanasij apolo. 2. Eius Acta edita à Metaphraste habet Lipo. to. 5. & Sur. tom. 6. Ruffinus de eodem lib. 1. c. 5. Socr. lib. 1. c. 8. Sozom. lib. 1. c. 11. Niceph. lib. 8. c. 15. & 42. Grego. presbyter in orat. habita de sanctis Patribus, Nicææ congregatis, Cedren. in Constantino, Glycas, & alij. Licet autem Metaphrastes auctorem qui Acta Spiridonis scripsit, non prodat; constat tamen (teste Suida) ea esse conscripta à Triphyllio Episcopo eius discipulo versibus iambicis, sed non extant. De conuersione philosophi ijdem qui supra agunt, & Euseb. hist. lib. 16. c. 3.

f Viatoris Epis.] Beda de eodem, licet ponat in Gallijs. Agit Gelasinius de eodem ex tabulis ecclesiæ Bergomensis.

g Pompeij episc.] Tabulæ eccles. Papien. vnde & eius Acta manuscr. accepimus: plura de eodē in Actis S. Syri eiusdem ecclesiæ episcopi.

h Agnelli abb.] Tabulæ ecclesiæ Neapol. vbi religiosissime colitur. Extant eius Acta edita à Paulo Regio; habemus & nos manuscrip. in nostra biblioth. vbi & quædam à viro sancto miracula edita leguntur. Claruit temporibus Greg. Papæ, & Mauritij Impe. cum Neapolitanæ ecclesiæ præesset Fortunatus, de quo est frequens mentio in registro S. Gregorij Papæ. Legi & libellum miraculorum eius, cum essem Neapoli.

i Matroniani.] De eo etiam tabulæ ecclesiæ Mediolan. ex quibus Gelasinius.

15 Decimoctauo Kal. Ianuarij. Luna. F

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
25	26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
13	14	15	16	17	18	19	20	19	20	21	22	22	24			

ROmæ SS.marty. Irenæi,[a] Antonij, Theodori, Saturnini, Victoris, & aliorum decē & ſeptem, qui in perſecutione Valeriani pro Chriſto paſſi ſunt. In Africa paſſio SS.Fauſtini,[b] Lucij, Cand di, Cęliani, Marci, Ianuarij, & Fortunati. Ibidem S.Valeriani[c] epiſcopi, qui cum eſſet annorū plus octoginta, in perſecutione Vuandalica ſub Geiſerico Rege Arriano, conuentus ab eo, vt traderet eccleſiæ vtenſilia, idq; conſtanter renuiſſet, extra ciuitatem ſingularis iuſſus eſt pelli: cumq; præceptum eſſet, vt nullus eum neq; in domo, neq; in agro dimitteret habitare multo tempore in ſtrata publica nudo ſub aere iacens, in confeſſione, & defenſione Catholicæ veritatis curſum beatæ vitæ compleuit. In territorio Aurelianenſi S.Maximini[d] confeſſoris. Apud Iberos trans Pontum Euxinum S.Chriſtianæ[e] ancillæ, quæ virtute miraculorū gentem illam tpe Conſtantini ad fidem Chriſti perduxit.

DECEMBRIS 15.

a IRenæi & ſoc.[a]] De his vet. manuſcr. ex quibus & recentiores hac die.

b Fauſtini, Lucij, & ſoc.] Agūt de his Beda, atque alij r ecen iores, adſtipulanturque vet. manuſcr.

c Valeriani epiſc.] Beda, Vſuar. alijq; de eodem hac die. Eius res geſtas conſcripſit Victor Vticenſis li.1. de perſec. Vuādal. ex quo & cæteri accepiſſe noſcuntur.

d Maximini.] Agunt de eodem Beda Vſuar. Ado, ac cæteri recentiores hac die.

e Chriſtianæ ancillæ.] Hęc, de qua agitur, eo quod nomē eius incognitū habetur, nō proprio, ſed appellatiuo potius nomine, Chriſtiana ancilla dicta videtur. De Apoſtolico munere, quo (Deo dante) hæc functa eſt, egregijſque miraculis, & Gentilis populi ad Chriſtū conuerſione, ſcribit in primis Ruffinus hiſt. lib.1.c.10. Socr. lib.1.c.26. Sozo. lib.2.c.6. Theo. li.1. c.24. Caſſiod. ex prædictis in tripar. lib.9. c.45. Niceph lib.8.c.34.& 45. Suidas, & alij. Claruit tempore Conſtantini Imp. Perſeuerauit florentiſſimus Chriſtianiſmus in Iberia: agit enim de Iberis Chriſtianis ſumma cum laude Procopius de bello Perſico l.1. Hi etenim, ingiuētibus hæreticorum procellis, fidem Catholicā integram illibatamque ſeruarunt.

v G Decimoſeptimo Kal. Ianuar. Luna. 16

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
26	27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
14	15	16	17	18	19	20	21	20	21	22	23	24	25			

TRium puerorum, Ananiæ,[a] Azarię, & Miſaelis, quorum corpora apud Babyloniā ſub quodā ſpecu ſunt poſita. Rauennæ SS.marty. Valentini[b] magiſtri militū, Concordij eius filij, Naualis, & Agricolæ, qui in perſecutione Maximiani pro Chriſto paſsi ſunt. Formijs in Cāpania S.Al-

bina

binæ [c] virginis, & martyris, sub Decio Imperatore. In Africa passio plurimarum sanctarum [d] Virginum, quæ in persecutione Vuandalica sub Hunnerico Rege Arriano suspēdia, pondera, laminasq; ignitas tolerantes, martyrij agonē feliciter consummarunt. Viennæ B. Adonis [e] Episcopi, & confessoris. Aberdone in Hibernia S. Beani [f] episcopi. Gazæ in Palęstina sancti Irenionis [g] episcopi.

DECEMBRIS 16.

Rium puerorum, Ananiæ, & sociorum. [a] De his Beda, Vsuardus, Ado, & alij, Græci autem in Menologio die sequenti. Post multa quæ in diuinis Scripturis de his testata habentur, agit Iosephus antiq. libro 10. capit. 18. & auctor apud Isid. de vita & obitu sanct. cap. 6. vbi meminit de ipsorum sepulchro. De manu horum vnius translata Babylone Alexandriam, ac de basilica illic erecta, narratur historia in Actis Cyri & Ioannis, apud Lipo. tomo 5. De alijs reliquijs eorumdem positis iuxta loculum Danielis Stylitæ, habes apud Metaphrast. in Actis S. Danielis, apud Lipom. tom. 5. Athan. ser. 3. contra Arrianos appellat hos tres pueros martyres Babylonios, sic dicens: Id cognoscētes etiam martyres illi Babylonij, Ananias, Azarias, Misael, refutant Arrianorum impietatem, &c.

b Valentini & soc.[De his Beda, Ado, & alij recentiores; ipsorum martyrium narrat Hieron. Rub. hist. Rauen. lib. 2.

c Albinæ.] De eadem vet. manuscrip. Eius Acta ex antiquis monumentis ecclesiæ Caietanæ accepimus: est illorum exordium:. Tempore adueniente, &c. Fuit Romæ eius nomine fœmina gente & sanctitate illustris, de qua frequenter summa cum laude meminit S. Hierony.

d Sanctarum virg.] Harum fortem in confessione cōstantiam atq. coronā martyrij scribit Victor de persecut. Vuandal. lib. 1. Non tantum pro fide Catholica subiere martyrium, sed etiam, vt calumniosum mendacium in sanctos Episcopos dicerent, cruciatæ sunt sæuissimæ; sed præualuit earum subnixa veritate cōstantia.

e Adonis episcopi.] De eo hic Bedæ Martyrologium. Hic ille ipse qui chronicon scripsit, perduxitq. vsq; ad annum Domini 880. Alium ab ipso non inuenimus eius ecclesiæ Episcopum.

f Beani.] Vet. manuscr. ex quibus Molanus hac die. Fuit hic Episco. Aberdonensis, vt idem testatur.

g Irenionis episco.] De quo præclara mentio in Actis S. Porphyrij Episcopi Gazensis, quæ ex Metaphraste, & ille ex Marco diacono, recenset Lipom. tom. 5. Claruit tempore Theodosii Imperatoris. Ei successit Aeneas, ac inde subrogatur Porphyrius, in cuius vita hæc Marcus diaconus: Irenion quoque fuit ciuis Angelicarum potestatum, cuius laudes fieri non potest, vt scribantur in digressione; sed opus ei⁹ esset opere separato ad hoc, vt conscriberemus vitam huius dicti inclyti Irenionis: aliis vero id relinquimus scriptoribus, qui eius vitam sciunt accurate. Hæc ille.

17 Sextodecimo Kal. Ianuar. Luna. A iiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
27	28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
t	u	A	B	C	D	E	ſ	F	G	H	M	N	P			
15	16	17	18	19	20	21	22	21	22	23	24	25	26			

Elca-

Leutheropoli in Palæstina SS.marty. Floriani,[a] Calanici, & sociorum quinquaginta & octo, qui tpe Heraclij Imperatoris a Sarracenis ob Christi fidem occisi sunt. Massiliæ in Gallia B.Lazari[b] epi, quem Dñs in Euangelio a mortuis suscitasse legitur. Bigardis prope Bruxellam S. Viuinæ[c] virginis, cuius egregiam sanctitatem miracula crebra testantur. Constantinopoli S. Olympiadis[d] viduæ. Andaniæ apud Septem ecclesias B.Beggæ[e] viduæ, sororis S.Gertrudis. Eodem die translatio[f] S.Ignatij epi, & martyris, qui tertius post beatum Petrum Apostolum Antiochenam rexit ecclesiam: cuius corpus ab Vrbe Roma, vbi ipse sub Traiano passus fuerat, Antiochiam delatum, extra portam Daphniticam in cœmeterio ecclesiæ positum fuit: in qua celebritate sanctus Ioannes Chrysostomus cōcionem ad populum habuit: postmodum vero eius reliquiæ rursus Romã translatæ sunt, & in ecclesia S.Clementis vna cum corpore eiusdẽ beatissimi Papæ, & martyris summa veneratione reconditæ.

DECEMBRIS 17.

Loriani & soc.a] De his Beda, Vsuard. Ado, Petr. in catal. lib. 1.c.83. & alii. Passi habentur anno 37. Heraclii Imp. de eadem barbarica incursione, & ecclesiarū clade agitur in hist. Miscel. de qua & Cedren. in comp. hist.

b Lazari episc.] Beda, Vsuar. Ado, cæteriq; recentiores; Græci agunt in Menolo. translationē reliquiarū eius Cōstantinopolim factã xvi. Kal. Nouemb. Leone VI. Impe. qui nobilē eidē erexit basilicã, vt scribit Cedre. in eodē Imp. De eadem translatione è Cypro insula agit Zonaras in 3. part. Annal. in Leone Philosopho. Extat de S.Lazaro encomiū Andreę Cretensis Græce scriptū in bibliotheca Sfortiana, cod. manuscr. num. 11. De rebus gestis ipsius, pręter illa quę in sacro legūtur Euangelio, plura hr̄ in Actis sanctarum Marthæ, & Magdalenæ, & Maximini.

c Viuinæ.] Tabulæ eius ecclesiæ, ex q̄bus Molanus in additio. ad Vsuard. & in Indic. Sanct. Belgij.

d Olympiadis.] De ea vet. manuscrip. Greci autem in Menolog. viij. Kal. Augusti, vbi hæc leguntur: Vixit hæc sub Imp. Theodosio, Arcadio & Honorio filijs. Anisij secundi Comitis filia neptis Ablauij Præfecti, desponsata Nebridio, cum quo paululum temporis vixit antequam cum eo copula iungeretur: sicque virgo simul & vidua remansit, tēpus omne trã sigēs in ieiunijs, venerata plurimum sanctos Dei sacerdotes; ac præcipue S.Ioannem Chrysostomum. hæc ibi. Cum autem hæc dicatur neptis Ablauij; tenuit. hic primum locum apud Constantinum Imperatorem, filiamq. habuit Olympiadem, quæ iussu Constantij Imperatoris nupsit Arsaci Armeniæ Regi, vt auctor est Ammianus Marcellin. lib. 20. An autem huius ex alio viro Ablauij neptis Olympias fuerit filia, incompertum habemus. ad Olympiadis nuptias vocatus S. Grego. Nazianzenus, dolore podagræ se impeditū excusat per litteras, ad Anisiū epist. 57. Scripsit tamen ad eam carmen paræneticum, quo eam instituit, vt se gerere debeat in sancto cōiugio. De eadem Olympiade, cum ad secunda vota trãsire per Theodosium Imperatorem cogeretur, cui restitit, pluribus agunt Pallad. in dialog. de S.Ioanne Chrysostomo, Sozomenus

menius li.8.c.24. Pallad.Galat.in Lausiacis 43. Leo Imper.in encomio de S.Ioan. Chrysost.& Niceph.hist.li.13.c.24.Extãt eiusdem S.Io. Chrysost.ad eũdem epistolæ septemdecim, quibus quasi quibusdã colorib.eius egregiæ laudes panduntur; cum præsertim hæc vitans schismaticos, inhærens Catholicis, Ioannis partibus, eius causa ad tribunal vsq; perducta, bonis mulctata, alijsque grauissimis ærumnis confecta est: quando ipsam idem Io. Chrysost.pluribus litteris est consolatus.

e Beggæ viduæ.] Tabulæ eius ecclesię, ex quibus Molanus hac die in addit. ad Vsuar. & pluribus in Indic. Sanct. Belg. vbi hæc scribit: Sancta Begga matrona patrem habuit Pipinum primũ Ducem Brabantiæ, & Maiorem domus in Austrasia, germanam vero sororem beatissimã Gertrudem. Hæc, Ansigiso viro suo perempto, Romam adijt dominam mundi & Ecclesiæ caput. Vnde cum benedictione Papæ, & donata reliquijs reuersa, in honorem septem ecclesiarum Romanarum, Andanæ ad Mosam cęnobiũ Septem ecclesiarum fundauit, &c. ibi enim vixit regularibus disciplinis; & sanctitate pollens, hac die migrauit ad Dominũ. Voluimus hæc ad verbũ descripsisse, nõ tantum vt eius genus & sanctitas innotesceret, sed vt celeberrimum ac vetustissimum cultum septem Romæ ecclesiarũ esse constaret. De eadem Sigeb.in chron. anno Domini 686. De eius autem obitu anno 698. agit.

f Translatio S.Ignatij.] De qua ẽt hac die Beda, Vsuard.& alij recentiores Fuit hæc prima translatio: quando cõsummato martyrio, eius discipuli, qui eũ secuti fuerãt Antiochia, illuc victrices reliquias reduxerunt: de qua translatione agitur in fine Actorũ martyrij ipsius, eamq; graphice describit egregia oratione S. Ioan. Chryso. positum tunc fuit corpus eius in cœmeterio ad Portam Daphniticam. inde autem vltimis temporibus Theodosij Iunioris delatum est summo cũ honore intra ciuitatẽ Antiochiam, positum in tẽplo quod Fortunæ dicebatur, vt testatur Niceph.hist.lib.14.c.44. licet erret, cum ait, tunc, videlicet tẽpore Theodosio, Roma illuc esse perlatum: nam arguitur prędictorum auctoritate, necnon etiam S. Hierony. in libro de Script. Ecclesiast. in Ignatio, dum ait, eius corpus iacere extra portam Daphniticam in cœmeterio. De eadem translatione iterum facta scribit Euagrius Schol.hist. lib.1.c.16. De tertia autem, quando Romam delatum est, nihil mihi hactenus compertum habetur. Opinor tamen tunc inde ablatas sanctissimi martyris reliquias, cum Iustiniano imperante, ciuitas illis à Cosrohe Rege Persarum igni ferroque vastata est, anno Domini 540. Agit Procop. de eadem clade lib.2. de bello Persico.

18 Quintodecimo Kal. Ianuar. Luna. B

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
28	29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
16	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27			

Hilippis in Macedonia natalis SS. martyrum Ruffi, [a] & Zosimi, qui ex eo numero discipulorũ fuerunt, per quos primitiua Ecclesia in Iudæis, & Græcis fundata est: de quorum etiam felici agone scribit sanctus Polycarpus in epistola ad Philippenses. Laodiceæ in Syria passio SS. Theotimi [b] & Basiliani. In Africa SS. martyrum Quincti, [c] Simplicij, & aliorum, qui sub Decij, & Valeriani persecutione passi sunt.

Ibidem S. Moysetis [d] martyris. Itẽ in Africa SS. marty. Victuri, [e] Victoris, Victorini, Adiutoris, Quarti, & aliorũ triginta. Mopsuestiæ in Cilicia S. Auxẽtij [f] epi, qui olim sub Licinio miles, potius elegit cingulum exuere, quam vuas Baccho offerre: factusq; episcopus, præclarus meritis in pace quieuit. Turonis S. Gratiani [g] episcopus, qui a S. Fabiano Papa eiusdem ciuitatis primus Episcopus ordinatus, multis clarus miraculis obdormiuit in Domino.

DECEMBRIS 18.

Vffi, & Zosimi. [a] Beda, Vsuar. Ado, & alij de ijsdem hac die. Hi summopere laudãtur a S. Polycarpo in epis. ad Philippẽses, dum eosdẽ vna cum S. Ignatio in exẽplum ponit sinceræ fidei, & perfectæ charitatis. De his iterũ apud Bedam vij. Kal. Ian. sed perperam additum videtur Zosimo nomen Rom. Pon. quasi fuerit Zosimus Papa, de quo inf. 26. Decembris.

b Theotini & Basiliani.] De his item Beda, & alii recentiores, consentiuntque vet. manuscr.

c Quincti & soc.] Beda de ijsdem hac die. Fuit Quinctus episc. in Mauritania tporibus Decii Imp. ad quem extat S. Cypriani epist. 71. Inscribitur nomen eius in epi. ad Cornelium Papam 54. An autem hic ille idẽ sit, non satis exploratũ habeo.

d Moysetis.] De eodem Beda, Vsuar. & vet. manuscr. itemq; recentiores agũt.

e Victuri & soc.] De his eadem manuscripta S. Cyriaci hac die.

f Auxentij episc.] De eo Græci, eiusq; certamen temporibus Licinij exhibitum describit Suidas, ex quo Lipo. to. 4. Alius eiusdem nominis est ille, qui temporibus Diocletiani ob Christi fidem ad bestias damnatus est, de quo Euseb. hist. lib. 8. c. 17. Alius insuper qui cum Eustratio atq; Mardario passus est, de quo supra. Prætermittimus alios absque martyrio eius nominis sanctitate nobiles.

g Gratiani epis.] Agunt de eodem Beda, Vsuardus, Ado, & alij hac die, plurib. Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 1. c. 30. & lib. 10. c. 31. Ponitur hic primus Turon. sedis episcopus creatus Aemiliano & Aquilino Cõss. Est is annus à Christo 251. secundum veriorem supputationem.

ij C Quartodecimo Kal. Ianuarij. Luna. 19

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
29	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
17	18	19	20	21	22	23	24	23	24	25	26	27	28			

Lexandriæ in Aegypto B. Nemesij [a] martyris, qui primo per calumniam quasi latro Iudici delatus, eoq; crimine absolutus, mox in persecutione Decij Christianæ religionis nomine Aemiliano Iudici accusatur: a quo geminatis supplicijs excruciatus cum latronibus iussus est incendi, Saluatoris deferens similitudinem, qui vna cũ latronibus pertulit crucem. Nicææ SS. Darij, [b] Zosimi, Pauli, & Secundi martyrum. Nicomediæ SS. martyrum Cyriaci, [c] Paulilli, Secundi, Anastasij, Syndimij, & sociorum. In Mauritania S. Timothei [d] diaconi, qui

ob

ob Christi fidem post diros carceres in ignem coniectus, martyriũ consummauit. Gazæ in Palæstina passio sanctarum Meuritis, [c] & Theæ. Antisiodori S. Gregorij [f] episcopi, & confessoris. Aurelianis S. Adiuti [g] abbatis, prophetiæ spiritu illustris. Romæ S. Faustæ [h] matris S. Anastasiæ, nobilitate, & pietate insignis.

DECEMBRIS 19.

Nemesij a] De eodẽ Beda, Vsuardus, Ado, & alij, ijdemque ex epistola S. Dionysij episc. Alexand. quam recitat Euseb. hist. lib. 6. c. 34. vbi eius certamen ponitur.

b Darii, & soc.] Agit de Dario Vsuardus hac die; cæteri autem restituti sunt ex prædicto antiquo manuscripto.

c Cyriaci, & soc.] Beda de ijsdem agit, ac recentiores, suffraganturq; manuscr.

d Timothei diac.] De quo etiam Græci hac die in Menol. ibiq; recensent eius martyrium.

e Meuris & Theæ.] Græci itidem de his agunt. Marcus diac. in Actis S. Porphyrij episcopi Gazẽsis refert harum venerandas reliquias Gazæ positas esse in ecclesia S. Timothei martyris.

f Gregorij episc.] De eo Vsuardus hac die. Apud Bedam deprauate legitur Gregor. Papa. De eodem Ado, & alij recentiores. Numeratur hic decimustertius eius sedis episcopus: sedit an. duodecim, & mens. sex, temporibus Vigilij, & Siluerij Rom. Pont. vt constat ex tabulis eius ecclesiæ, quas recitat Demochares.

g Adiuti abb.] Vet. manuscr. ex quib. etiam recentiores hac die agunt.

h Faustæ.] De eadem manuscr. Extat S. Anastasiæ epist. perbreuis ad S. Chrysogonum, vbi de ea his verbis meminit: Fausta mater Christianissima semper vixisse probatur & casta: hæc me inter ipsa cunabula fecit fieri Christianã, &c. Apud Nicephorum lib. 14. in fine, Flauia, pro Fausta legitur, vt est apud Suidam.

20 Tertiodecimo Kal. Ianuarij. Luna. D ij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
18	19	20	21	22	23	24	25	24	25	26	27	28	29			

Vigilia [a] S. Thomæ Apostoli. Romæ SS. marty. Liberati, [b] & Baiuli. Alexandriæ SS. marty. Ammonis, [c] Zenonis, Ptolemæi, Ingenis, & Theophili militum, qui tribunalibus astantes, cum quidam Christianus in supplicijs positus trepidaret, & iam pene ad negandũ declinaret, vultu, oculis, ac nutibus illum conabãtur erigere; cumq; hac de causa totius populi clamor in eos prosiliret, prorumpentes in mediũ, Christianos se esse testati sunt: per quorum victoriam Christus, qui suis eã animi cõstantiam dederat, gloriosissime triumphauit. Geldubæ S. Iulij [d] martyris. In Arabia SS. marty. Eugenij, [e] & Macarij presbyterorum, qui à Iuliano Apostata, cũ ipsius impietatem arguissent, sæuissimis plagis affecti, atq; in vastissimam eremũ relegati, gla-

dio

dio cæsi sunt. Antiochiæ natalis S. Philogonij [f] episcopi, qui ex causidico ad eam ecclesiam regendam Dei nutu accersitus, aduersus Arrium vna cum S. Alexandro epo, & socijs primum pro fide Catholica certamen inijt, clarusq; meritis quieuit in Dño: cuius annuam festiuitatem S. Ioannes Chrysostomus præclaro encomio celebrauit. Brixiæ S. Dominici [g] episcopi, & confessoris.

DECEMBRIS 20.

Vigilia S. Thomæ. [a]] De eadem Beda, & alij recentiores, Concil. Oxonien. & qui agunt de diu. offi. vt Dur. lib. 6. c. 7. & alij.

b Liberati & Baiuli.] Agit de his Beda, Vsuardus tantum de Liberato in Amphitrea.

c Ammonis & soc.] Beda, Vsuardus, Ado, ac cæteri de his hac die. Extat epist. S. Dionysij episcopi Alexandrini, quam recitat Euseb. histor. libro 6. c. 33. qua eorumdem describitur martyrium.

d Iulij.] De eo ēt Vsuar. hac die. Gelduba in Thracia ponitur ab Vsuardo, nisi sit mendum in codice: verū Plin. li. 19. c. 5. dicit Geldubam esse castellū Rheno impositū; aliā Geldubam nō inuenimus.

e Eugenij & Macarij.] Agunt de his etiā Græci hac die in Menologio, eorūq; certaminis compendium breui summa perstringunt. Porro eorum Acta plenius prosecutus est Metaphrastes in vita S. Artemij martyris, quam descripsit Lipo. tom. 6. & Sur. tom. 5. die 20. Octob. Memini me legisse eorumdem certamen in cod. manuscrip. biblioth. S. Petri in Actis Patermuthij.

f Philogonij epis.] Græci etiā de Philogonio hac die in Menolog. Extat homilia S. Io. Chrysost. dicta in die natali ipsius tom. 3. Ex litteris Arrij hæresiarchæ, quas recitat S. Epiph. in Panar. hæresi 69. maxima laus eidē Philogonio cōparatur dum illis significat, hunc ipsum suæ sectę præcipuum aduersarium esse. De eodem Hiero. chron. Niceph. Ep̄. chron. & Niceph. Callist. hist. lib. 8. c. 6 7. 8. 9. & 14.

g Dominici epis.] Tabulæ ecclesf. Brixien. Meminit de eo Rampertus eiusdē ciuitat. Episcopus in sermone habito de translatione S. Philastri. De alio Dominico confessore agitur hac eadem die in nonnullis ecclesijs Hisp. de quo mentio habetur in Thesauro concion. to. 2.

* E Duodecimo Kal. Ianuarij. Luna. 21

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
19	20	21	22	23	24	25	26	25	26	27	28	29	1			

Calaminæ natalis B. Thomæ [a] Apostoli, qui Parthis, Medis, Persis, Hircanis, & Brachmanis Euāgelium prædicauit, ac demum in Indiam perueniens, cum eos populos in Christiana religione instituisset, Regis iussu lanceis transfixus occubuit: cuius reliquiæ ad Vrbem Edessam, deinde Orthonam in Apulia translatæ sunt. In Tuscia SS. martyrum Ioannis, [b] & Festi. In Lycia sancti Themistoclis [c] martyris, qui sub Decio Imperatore pro S. Dioscoro, qui quærebatur ad necem

cem, se offerens, equuleo tortus, raptatus, ac fustib. cæsus, martyrij coronam adeptus est. Nicomediæ S. Glycerij [d] presbyteri, qui in persecutione Diocletiani multis tormentis vexatus, in ignem demum coniectus, martyrium consummauit. Antiochiæ S. Anastasij [e] episcopi & martyris, qui, Phoca imperāte, a Iudæis sæuissime necatus est. Treuiris S. Seuerini [f] episcopi & confessoris.

DECEMBRIS 21.

Homæ Apostoli. a] De quo Beda ac cæteri Latinorum, Græci autem prid. No. Oct. vt cōstat ex eorū Menol. & constitutione Emmanuelis Impe. De prædicatione Thomæ, de qua hic agitur, quod ad Parthos pertinet, Origenes testatur lib. 3. in Genes. Euseb. hist. li. 3. c. 1. Ruffi. hist. li. 1. c. 9. Socr. li. 1. c. 15. De Æthiopia meminit Io. Chrysos. hom. in 12. Apostolos, cum ait: Thomas baptismate Æthiopas dealbat. De prædicatione ad Indos scribit Gregor. Naz. orat. ad Arrianos, & Greg. Papa in Euang. ho. 17. De cæteris regionibus, quæ hic numerātur, agit Sophr. apud Hier. de Script. Eccles. auctor apud Isido. de vita & obitu sanct. c. 76. Dorotheus in Synopsi, Beda in collect. & alij. De veterib. monumētis eius prædicationis apud Indos, consule Hier. Osorium Epm Siluensem grauissimum Indicarum rerum nostri temporis scriptorem li. 3. Non tm̄ Brachmanis, sed & Taprobanæ insulæ accolis Euāgelium annunciasse, scribit Niceph. hist. li. 2. c. 50. Ante eum idem affirmare videtur Theodoretus de legibus. De Actis S. Tho. Gelasi° meminit, & reijcit inter apocrypha; eadem habet Aug. lib. contra Adimant. Manich. c. 17. contra Faust. lib. 22. c. 9. & de ser. Domini in mon. lib. 1. c. 20. Extant ea inter passiones Apostolorum ex anonymo. Reliqua vero scripta eius nomine, vt Circuitos, Actus, Euangelium, & Apocalypsis, Thomæ dicta, damnata prorsus atq; reiecta reperiūtur in primis ab Athanasio in Synopsi, Epiph. in Panar hæres. 47. Innoc. Papa epist. ad Exuperium epm Tolosanum, Cyrillo in catechesi, 6. ac denique à Gelasio Rom. Pon. in cap. Sancta Rom. dist. 15. Thomam enim quendam Manetis discipulum eorundem scriptionum auctorem fuisse, scribit idem Cyrillus in eadem catech. 6. prope finem, & Epiphan. hæres. 66. De S. Thomæ corporis translatione, cuius hic mentio habetur, iā satis suo loco superius die 3. Iulij.

b Ioannis & Festi.] De ijsdem hac die Beda, Vsuardus, Ado. & alij agunt.

c Themistoclis.] Agunt de eodē Græci in Menologio, ex quo etiam cæteri.

d Glycerij.] De quo Græci in Menologio. Meminit eiusdem Niceph. hist. lib. 7. c. 6. & Metaphrast. in Actis SS. Indes, & Domnæ, die 26. Decemb. apud Lip. to. 5. & Sur. to. 4.

e Anastasij episc.] Alius hic ab illo de quo supra xj. Kal. Maij. Vide notata ea die in Anastasio Sinaita. Meminit huius Niceph. hist. lib. 18. cap. 44. sed confundit cum priori, vt ibi diximus.

f Seuerini episc.] Vet. manusc. ex quib. ēt Molanus hac die. Ponitur in tab. Decem. vicesimus secundus eius sedis episc.

22 Vndecimo Kal. Ianuarij. Luna. F xxix

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P				
20	21	22	23	24	25	26	27	26	27	28	29	1	2				

Xx Romæ

ROmę via Lauicana inter duas lauros natalis SS. triginta[a] martyrū, qui omnes vna die in persecutione Diocletiani martyrio coronati sunt. Ibidem S. Flauiani[b] ex præfecti, qui sub Iuliano Apostata pro Christo inscriptione[c] damnatus, & ad Aquas Taurinas in exilium missus, illic orans, spiritum Deo reddidit. Apud Ostia Tiberina SS. mart. Demetrij,[d] Honorati, & Flori. Alexandriæ S. Ischyrionis[e] martyris, qui cum ad sacrificandum conuicijs, & iniurijs cogeretur, atq; contemneret, præacuta sude per media viscera transuerberatus neci traditur. In Aegypto SS. Chæremonis[f] episcopi Nilopolis, & aliorum plurimorum martyrum: quorum alij, sæuiente Decij persecutione, fuga dispersi, in solitudinibus errantes, a bestijs interēpti sunt: alij fame, frigore, ac languore cōsumpti, alij a barbaris, & latronib. necati, martyrij gloria coronati sunt. Nicomediæ S. Zenonis[g] militis, qui cum Diocletianum Cereri immolantem derisisset, maxillis confractis, dentibusq; excussis, capite truncatus est.

DECEMBRIS 22.

a TRiginta martyrum.] Agunt de his Beda, Vsuardus, Ado, & alij recentiores. De loco inter duas lauros, mentio habetur etiam in libello de munificentia Constātini, cum agitur de basilica SS. Petri, & Marcellini ibi à Constantio erecta.

b Flauiani.] Fabianus pro Flauiano ponitur in aliquibus vet. manusc. Agitur de eo in Actis S. Bibianæ martyris. Locū Aquæ Taurinæ dictum, cuius hic habetur mentio, in Tuscia fuisse constat: Plinius enim lib. 3. cap. 5. Aquenses Taurinos ponit in Tuscia. De eodem loco pluribus scribit Rutilius Itiner. li. 1. cum ait:

Nosse iuuat Tauri dictas de nomine thermas, &c.

Rursus vero de Aquis Taurinis, & inde denominata ecclesia Tauritana, sub diecesi Centumcellensi, habetur mentio à S. Greg. in dialog. lib. 4. cap. 55. vbi plura de balneis ibi positis.

c Inscriptione damnatus.] Eiusmodi ignominia affici solitos Christianos confessores, docet Pontius diac. in vita S. Cypriani, dum ait: Quis denique tot confessores frontium notatarum secunda inscriptione signatos, & ad exemplū martyrij superstites reseruatos, incentiuo tubę cęlestis animaret? Hęc ille. Seruorū vultus inscribi solitos, testatur Plin. lib. 18. c. 3. & alij, vt Varro li. 1. de re rustica. Seruos pęnæ ēt, vnde Suet. in Caio c. 27. ait: Multos honesti ordinis, deformatos prius stigmatum notis, ad metalla, & munitiones viarū, aut ad bestias condemnauit. De seruo hisce notis deformato meminit Valer. li. 6. c. 8. Dicebātur eiusmodi serui stigmatici; sic apud Dionem hist. Ro. lib. 97. itēq; aliqn̄ litterati, atq; inusti. Erat itaq; inscriptio antiquū genus supplicij, quo sūma irrogabatur ignominia, cum liberi hominis facies atris notis ꝑpetuo māsuris profundis characteribus incideretur. Meminit eius supplicij Seneca lib. 3. de ira, c. 3. cū ait: Varia vinculorū genera, varia pęnarū, lacerationes membrorū, inscriptiones frontis, &c. Sed frequētius de beneficijs li. 4. c. 137. & 138. vbi de inscriptione, qua Philippus Rex ingratū militem notandū præcepit. Constantinus Imp eiusmodi vultus deturpationē lege vetuit, sic rescribēs ad Eumeliū: Si quis in ludū fuerit, vel in metallū pro criminū deprehen-

forum

ſorum qualitate dãnatus,minime in eius facie ſcribatur;dũ & in manib.& in furis poſſit pena dãnationis vna ſcriptione cõprehẽdi: quo facies,qua ad ſimilitudinẽ pulchritudinis cœleſtis eſt figurata,minime maculetur.l.2.de penis.Cod.Theod. Theophilus Impe.hæreticus Iconoclaſta abolitam antiquatamque pęnã reſtituit, hiſceq; non dicam ignominiæ, ſed præclariſſimæ laudis notis rigauit vultus ſanctorum martyrũ Theophanis ac Theodori fratrum, quos Methodius illuſtris confeſſor,qui ob Chriſti fidem ab eodem Imp.tenebatur ſepulchro incluſus,per fidum internuncium his ſalutauit iambis.

Quorum libris ſcripta ſunt in cœleſtibus
Nomina,pieq́; frontes compunctæ notis:
Hos, qui ſepultus ante funus eſt ſuum,
Vinctos ſalutat & ipſe vinculis grauis.

Hec apud Georg.Cedr.in cõpendio hiſt. in Theoph.Cõminatus eſt Theodoricus Rex Italiæ Opilioni & Gaudentio viris clariſſimis,inſcribẽdas notis ipſorũ frontes. Boet.de conſolat.proſa.4. Thracibus vero notæ in facie ſcriptæ erant in ſignũ nobilitatus: vnde in prouerbiũ adductæ Thraciæ notæ,vt ex Herodoro not.Cæl. Rodig.lect.antiq.lib.7.c.31. Meminit de Thracijs notis Valer.li.9.c.14.2.extr.Dacos ac Sarmatas ſolitos fuiſſe ſuas frõtes notis inſcribere, auctor eſt Plin.li.22.c.1. Stigmata fuiſſe ẽt Britoniũ inſignia,teſtatur Tertull.lib.de vir.veland. Fuerunt & Syri ſtigmatici:nõ tñ in vultu, ſed in volamanus, vel in ceruice(vt tradit Lucianus in Dea Syria) ſtigmata incidebant.

d Demetrij,& ſoc.] De his Vſuardus, Ado, & alij recentiores hac die.

e Iſchyrionis.] In Beda mendoſe legitur Churidonis, in Vſuardo, Schyrionis. ſatis conſtat ex epiſtola Dionyſij Alexandrini ad Fabium Antiochenum,quam recitat Euſeb.hiſtor.lib.6. cap.34. cum eius Acta refert, Iſchyrionem dici debere.

f Chæremonis epiſc.& ſoc.] Beda, Ado,& alij de iiſdem hac die:pluribus autem idem Dionyſ.eadem epiſt. apud Euſeb.lib.6 c.34.prope finem.

g Zenonis.] Eius certamen deſcribitur in Actis SS. Indes & Comnæ, apud Metaphraſt. die 25. Decemb. Habet eadem Lipom.to.5. & Sur.to.6.

23 Decimo Kal. Ianuar. Luna. Gxxviij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
21	22	23	24	25	26	27	28	27	28	29	1	2	3			

ROmæ S.Victoriæ [a] virginis,& martyris, quæ in perſecutione Decii Imp.cũ eſſet deſpõſata Eugenio Pagano, & nec nubere vellet, neq; ſacrificare, poſt multa facta miracula,quib.plurimas Deo virgines aggregauerat,a carnifice percuſſa eſt gladio in corde,rogatu ſui ſpõſi. Nicomediæ natalis SS.viginti [b] martyrum,quos Diocletiana perſecutio grauiſſimis tormẽtis cruciatos,martyres Chriſti fecit. Ibidẽ paſſio SS.Migdonij,[c] & Mardonij,quorũ alter in eadẽ perſecutione igne crematus,alter in foſſam proiectus occubuit. Tunc ẽt paſſus eſt diaconus S.Anthimi epi Nicomedienſis,qui cũ litteras perferret ad martyres,a Gentilib.tentus,& lapidibus obrutus, migrauit ad Dñm. In Creta SS.martyrũ Theoduli,[d] Saturnini,Eupori,

Gelasij, Euniciani, Zetici, Cleomenis, Agathopi, Basilidis, & Euaristi, q. in persecutione Decij crudelia passi, capite cæsi sunt Romę B. Seruuli, [c] de quo S. Greg. [f] scribit, quod a primæua sui ætate vsque ad finem vitę paralyticus iacuit in porticu prope ecclesiam S. Clementis, & demum Angelorum cantibus inuitatus, trãsiuit ad gloriã paradisi: ad cuius tumulũ De⁹ miracula creberrime ostẽdit.

DECEMBRIS 23.

Victorię.a] De eadem Beda, Vsuar. Ado: & alij recentiores: S. Aldelmus lib. de laud. virg. tam prosa quam carmine Victoriam, ac eius germanam Anatholiam pluribus laudat, earundemque res gestas commemorat. Habemus vtriusq; Acta manuscr. quorum est exordium: Factum est autem vt vir, &c. Pet. in catal. lib. 1. c. 83. de ijsdem agit, atque alij.

b Viginti martyrum.] Beda, Vsuard. Ado, Petr. in catal. lib. 1. c. 84. & alij recentiores hac die.

c Migdonij & Mardonij.] Horũ martyrium recensetur in Actis SS. Indes & Domnæ, apud Metaph. die 26. Decemb. ex quo Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. Agitur ibidem de diacono Nicomediensi, de quo hic mentio habetur. De Migdonio item Niceph. hist. lib. 7. c. 5. qui agit & de Gorgonio, quem diuersum esse à Mardonio, Acta superius citata significant.

d Theoduli & soc.] Agunt de his etiã Græci hac die in Menologio, eorumque passionis Acta describunt: locupletius autem Metaphrastes, ex quo Lipo. to. 5. & Sur. to. 6. eadem referunt.

e Seruuli.] De eo Beda, Vsuard. Ado, ac cęteri. Eius Acta perpetuis scriptorum monumẽtis S. Greg. Papa mãdauit; agit enim de ipso lib. 4. dial. c. 14. & homil. 5. in Euãg. Erat eius memoria Romæ apud S. Clementem, vbi & eius vita picturis descripta habetur.

f Gregorius scribit.] Etsi mente nõ exciderit, me notationes tantummodo, & non apologias, vel inuectiuas conscribere: tamen non omnino ab instituto alienum existimo, si cum sæpe in Romano Martyrologio lib. dialogorum S. Grego. Papæ adducantur in testimonium, eosdẽ (tanti Patris reuerentia ductus) à calumnijs vendicem, non dico hæreticorũ (aliter enim cum illis mihi agendum esset) sed Catholici hominis Melchioris Cani episc. Canar. dum in suorum quos scripsit locorum Theologicorum commentario lib. 2. c. 6. aduersus prædictos dialogorum lib. incõstanter ac inconsulte nimis loqui videatur; & quos iam mille fere annis tã Occidentalis, quam Orientalis Ecclesia summa fide, digna veneratione, immensisq; est laudib. prosecuta, audeat nouus assertor in cõtrouersiam reuocare, ac fide minuere. At ne nos calumnia agere quis existimet; reddimus eius verba, prætermissis nõnullis, quæ eodem capitulo ab ipso dicta, castigatione sunt digna. sic se hẽt, dum sanctos ac eruditos viros hallucinatos esse aliquando, conatus est demonstrare: Quæ (inquit) ego eadem de Beda atque Gregorio iure fortasse ac vere dicere possum: quorum ille in historia Anglorum, hic in dialogis quædam miracula scribunt vulgo iactata, & credita: quæ huius præsertim sæculi Aristarchi incerta esse censebunt. Equidem historias illas probarem magis, si earum auctores, iuxta præfinitam normam, seueritati iudicij curam in eligẽdo maiorem adiunxissent. sed quoniam modeste & circumspecto iudicio de tantis viris pronunciandum est, ne in his quidem duobus reijcienda sunt plurima: pauca enim in eis possis arguere, quamuis historiam Ecclesiasticam reuocare ad seueriora iudicia contendas. Hæc ille: cætera autem, quibus eundem Gregorium sugillat, dicemus inferius. Appello te, vir erudite, qui feriendo demulces, & demulcendo feris (vt interim de Beda taceamus) cur non signas in Grego. dialogis, illa quæ

scribis,

scribis, miracula vulgo iactata & credita; ne pauca, quæ tuo iudicio sunt arguenda, non arguens, vel reijciens, integrum opus fide minuas & in suspicioné adducas? Qui sint Aristarchi, qui ea incerta existiment, licet te ab illis subtrahere videaris, cum tamen eadé vulgo iactata ac credita dicas, re ipsa te inter illos adnumeras. Sed ante omnia te ipsum ad tuam reuoco scriptionem, dum preceptoris tui iudicium de te editū sic describis in duodecimi libri tui præfatione. Fratrem (inquis) Franciscum Victoria, lector optime, eum qué summum Theologiæ præceptorem Hispania Dei singulari munere accepit, solitum dicere audiui, postquam ab illius schola discessi, se ingenio meo quidem egregie delectari; sed id vereri, ne huius excellentia quadam elatus & exultans, immoderate iactarer, & grã dior effectus, non læte modo & libere ingrederer, sed temere etiã ac licenter præceptoris vestigia cõculcarem. Hæc tu ipse. At vtinam vnius tantum præceptoris, & non maiorum omniū de dialogis Gregorij iudicium cõtempsisses, neq; tot adstipulatoribus tuam prætulisses sñiam. Prouoco te ad Patres tuos sanctissimos ac eruditissimos viros Hispaniarum doctores, Isidorū, S. Illefonsum, eiusq; successorem post Quiricum, S. Iulianū, qui libros prognosticon scripsit. Quantum Isidorus Gregorij scripta omnia plurimi fecerit, ipsum consule lib. de vir. illustr. c. 27. vbi post immensa præconia, hæc tandem in fine: Felix (inquit) & nimium felix, qui omnium studiorum eius potuit cognoscere dicta. Illefonsus & ipse de vi. illust. c. 2. Tanto (inquit) per gratiam Spiritus sancti scientiæ lumine præditus, vt non mō illi præsentium tporum quispiã, sed ne in præteritis quidé par fuerit vnquam. Ita. n. cunctorum meritorum claruit perfectione sublimis, vt exclusis omnium illustrium virorum comparationibus, nihil illi simile demõstraret antiquitas. Vicit. n. sanctitate Antoniū, eloquentia Cyprianum, sapientia Augustinū &c. Certe Iulianus in his, quæ differit in libris prognosticon, 'e dialogorū S. Gregorij libris testimonium petit. Itéq; sancto rum Patrum conuentus ex ijsdé dialogis mutuati sunt auctoritaté, ex ijsdemq; citatas historias descripsere, vt in Concilio Triburiensi c. 17. vbi recitatur mirãdum illud prodigiū de Valentino ecclesiæ defensore, de quo S. Gregorius agit libro 4. dial. c. 53. quod præ cæteris forte Aristarchi tui commentum esse censebunt. Hadrianus Papa in epistola quã scripsit ad Carolum Magnum, non semel eosdem S. Gregorij citat dialogos. Ijsdem dialogis, vt validissimis armis vsus est etiã Ionas Aurelianensis ad confutanda portentosa monstra Claudij Taurinensis. Quãti illos fecerit Zacharias Papa, hæc habes à Ioanne diacono lib. 4. ca. 75. Hos libros (inquit) Zacharias, sanctæ Ecclesiæ Romanæ Episcopus, Græco Latinoq. sermone doctissimus, temporibus Constantini Imp. post annos fere centum septuaginta quinq; in Græcam linguam conuertens, Orientalibus ecclesijs diuulgauit. Hæc Ioannes. Quanti auté eos Græci æstimarint, ex his potes intelligere, dum Gregorium citantes, Dialogum appellãt. Quid ad hęc, vir optime, nunquid his omnibus cæcutientibus, tu solus vides? ac cæteris dormitantibus, tu solus vigilas? sed ad quam lucernam? tu ipse prodis, dum eodé capitulo hęc de Ludouico Viues: Iustissima est (inquit) Ludouici querela de historijs quibusdam in ecclesia confectis, &c. Hæc tu de illo, cuius scriptiones quali indiguerint scopa, notum est omnibus. Sed quid in his immoror? Quid de dialogis S. Gregorij sit sentiendum, cum tecū ago, non alterius quam tui ipsius appello iudicium. In memoriam, quæso, reuoca, quid de his nuper senseris, quod ipse nuper scripseris: te ipsum. n. ad tua scripta iterum prouoco. Hęc. n. ante quatuor paginas eodé capitulo, quo de recta scribendæ historiæ ratione disputas, posita habes; Prima lex (inquis) ex hominum probitate integritateque sumitur. Quæ omnino res locum habet, cum quæ narrant historici, ea vel ipsi se vidisse testantur, vel ab his qui viderunt, accepisse. Qualia sunt pleraq; in epistolis Ambrosij, Cypriani, Hieronymi, August. in libris quoque de Ciuitate Dei, in dialogis

S. Gregorij, breuiter in omnibus fere doctorũ Ecclesię probatissimorum scriptis: in quibus mendacium suspicari, quod ad memoriam sempiternam transferre illi scribendo voluerint, piaculũ est. Magnis quippe præclarisq; virtutib. viri sanctissimi atq; optimi id consequi meruerunt, vt in rebus huiusmodi, quas vel spectasse se, vel ab alijs fide dignis qui spectauerint, se audiuisse testati sunt, fides omnino illis adhibeatur. Hæc tu quidem, cum statim in Erasmum, & in alios recẽtiores inueheris, qui stulte nimis à prædictis desciuerunt. His certe nihil grauius, nihil eruditius, nihil deniq; Catholico homine dignius dici potuit. Sed quæ tanta in re tanta, tantula temporis mora, in tãto homine incõstantia? quod dicã amplius nõ habeo; nisi quod illa priora diuino afflatus spiritu, veritate suadente, scripsisti, posteriora autem ipse tuo sensu conatus es, quo qui ducitur, mendax est, veritate attestante: Omnis homo mendax, Deus autem verax est. Vt autem ad dictos dialogorum libros reuertar. Scripsit eos S. Gregorius anno quarto sui Pontificatus, vt colligi potest ex lib. 4. c. 36. cum pestilentiam, quæ primo anno suæ sedis Romam afflixit, ante trienniũ esse grassatã affirmat. Quanta autem adhibita diligentia, quantoque studio veritatis, opus elaborauit; cũ quæ viderit, vel a certis probatissimisq; viris acceperit, scriptis mãdauit; tam ex ijsdẽ libris, quam etiã ex epist. 50. lib. 2. regist. ad Maximianũ Episcopũ Syracusanũ scripta, facile potest intelligi. Sed de his hactenus. Occurrimus etiam eiusdem obiectioni de eodem S. Gregorio, qui de Sozomeno agens in registro lib. 6. epist. 31. ind. 15. c. 95. locum illius citat de laude Theodori Mopsuesteni Episcopi; quem quidem cum prædictus Canus apud Sozomenum non reperiri contendat, quasi oscitantiæ Gregoriũ redarguens, illum locum dicit esse Theodoreti libro 5. c. 39. sed non animaduertit, nos non habere integram historiam Sozomeni, ac cõplures eius libros excidisse. Nam cum ipse in præfatione ad Theodosium Imp. testetur, se perducere suã historiam vsque ad decimumseptimum Consulatũ ipsius; cumque ea quæ extat, nece Constantij Imp. collegę Honorij terminetur, qui (vt auctor est S. Prosper in chronico, & alij) occisus est, Agricola & Eustachio Coss. necesse est affirmare, decẽ, & octo annorum saltem tẽporis Sozomeni historiam intercidisse; quibus præsertim temporibus, exurgente hæresi Nestoriana, quæ à prędicto Theodoro Mopsuesteno ducit originem, de eodẽ Theodoro prolixior erat absq; dubio narratio. Ecquid mirum, si quod dixerat Sozomenus à Theodoreto repetitum inueniatur; cum & alia complura de his, excẽpla in illorũ historijs esse constet? Prętermittimus hic alia, quę de Theodoreto disputat; memores notationes hic nos tantum conscribere, non quascumq; controuersias disputare, omnesve aliorum errores corrigere.

xxvij A Nono Kal. Ianuarij. Luna. 24

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
22	23	24	25	26	27	28	29	28	29	1	2	3	4			

Vigilia [a] Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi. Antiochiæ natalis sanctarũ Virginum [b] quadraginta, quæ in Deciana persecutione per diuersa tormẽta martyrium consummarunt. Apud Spoletũ S. Gregorij [c] presbyteri martyris, qui temporibus Diocl. & Maximiani Imperatorũ primo

nodosis

nodosis fustib. cæsus, ac deinde post craticulam & carcerẽ, carduis ferreis in genibus percussus, sed & ardentibus lampadibus per latera incensus, tandẽ est decollatus. Tripoli SS. martyr. Luciani,[d] Metrobij, Pauli, Zenobij, Theotimi, & Drusi. Nicomediæ S. Euthymi[e] martyris, qui in persecutione Diocletiani, cum multos ad martyrium præmisisset, ipse ense transfixus, secutus est ad coronã. Burdigalæ S. Delphini[f] Episcopi, qui Theodosij tempore claruit sanctitate. Romæ natalis sanctæ[g] Tharsillæ virginis, amitæ S. Gregorij Papæ, de qua ipse testatur, quod in hora exitus sui Iesum ad se venientem viderit. Treuiris sanctæ Irminæ[h] virginis, filiæ Dagoberti Regis.

DECEMBRIS 24.

Vigilia Natiuitatis Domini.[a]] De ea Beda, Vsuar. Ado, Grego. Turon. ante hos omnes de gestis Franc. lib. 10. c. 31. Amalarius de Ordi. antiph. c. 14. Microl. c. 32. ac demum cæteri oẽs qui agunt de offic. ecclesiast. S. Aug. presbyterum sibi subditum ab officio presbyterij remouendum putauit, quod inter alia (vt ait) Vigilia Natalis Domini, qua omnes ecclesiæ solent ieiunare, apud famosam mulierem prandere ac cœnare præsumpsisset. Scribit de his ad Xantippum Numidiæ Episcopum episto. 236. De tremendo iudicio Dei in Eparchium presbyterum eãdem Vigiliam profanantem, scribit Greg. Turon. de glor. mart. cap. 87. vbi & de seuera animaduersione in se ipsũ diuinitus immissa, cum se paulisper somno dedisset, sub lit exemplum. Ea legant, attendantque qui sacratissima illa nocte ad iniquitates & peccata vigilant.

b Virginum quadraginta.] De his item hac die Beda, Vsuar. Ado, Vuãdelbertus & Pet. in catal. libro 1. c. 89. & alij recent.

c Gregorij.] Beda, Vsuard. Ado, & alij de his hac die pluribus agũt. Eius autem Acta ex antiq. codicibus edidit Mõbrit. tom. 2. & Sur. to. 6. Habemus eadem manuscri. quibus additur præclarum miraculum eius virtute editum anno Domini 1037. incipit: Recolentibus vobis, &c.

d Luciani & soc.] De his Beda, Vsuardus, & Ado, consentiuntq; vet. manuscr.

e Euthymij.] De eodem in ijsdem Actis SS. Indes & Domnæ habetur mentio, apud Metaphr. die 26. Decembr. Lipom. to. 5. & Sur. to. 6.

f Delphini episco.] Extant ad hunc S. Paulini Nolani Episc. epistolæ quinque, videlicet 15. 16. 17. 18. & 19 meminitque eiusdem summa cum laude scribens ad Amãdum, eiusdem ciuitatis episcopum, epist. 21. & 24.

g Tharsillæ.] Hanc feliciter ex hac vita migrasse hac die scribit S. Gregor. qui eius Acta pluribus refert, dial. lib. 4. c. 16. & in Euang. hom. 38.

h Irminæ.] De eadem Ado, & alij recentiores, pluribus vero Trithem. de vir. illust. ord. S. Benedicti lib. 3. c. 138. Claruit (vt ait) anno Domini 710.

25 Octauo Kal. Ianuarij. Luna. B xxvi

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
23	24	25	26	27	28	29	30	29	1	2	3	4	5			

Nno [a] à creatione mundi, qñ in principio Deus creauit cœlum & terram, quinquies millesimo centesimo nonagesimonono: A diluuio vero anno bis millesimo nõgentesimo quinquagesimoseptimo: A natiuitate Abrahæ anno bis millesimo quintodecimo: A Moyse, & egressu populi Israel de Aegypto, anno millesimo quingentesimo decimo: Ab vnctione Dauid in Regem anno millesimo trigesimo secũdo: Hebdomada sexagesima quinta iuxta Danielis prophetiã: Olympiade centesima nonagesima quarta; Ab vrbe Roma cõdita anno septingentesimo quinquagesimo secundo: Anno Imperij Octauiani [b] Augusti quadragesimosecundo, toto orbe in pace composito, sexta mundi ætate, IESVS CHRISTVS æternus Deus, æterniq; Patris Filius, mundum volens aduentu suo pijssimo consecrare, de Spiritu sancto conceptus, nouemq; post conceptionem decursis mensibus, (*Hic dicitur alta voce.*) In Bethlehem Iudæ nascitur ex MARIA virgine factus Homo (*Hic aũt altius, & in tono passionis:*)

NAtiuitas [c] Dñi nostri IESV CHRISTI secundum carnem. (*Quod sequitur, legitur in tono lectionis Martyrology:*) Eodem die natalis S. Anastasiæ, [d] quæ tpe Diocletiani, primo diram & immitem custodiam a viro suo Publio perpessa est, in qua tñ a Chrysogono confessore Christi multũ consolata, & confortata fuit: deinde a Floro Præfecto Illyrici diutina custodia macerata, ad vltimum manibus & pedibus extensis ligata est ad palos, & circa eam ignis accensus; in quo martyriũ consummauit in insula Palmaria, ad quam cũ ducẽtis viris & septuaginta fęminis deportata fuerat, qui varijs interfectionibus martyriũ celebrarunt. Romæ in cęmeterio Aproniani S. Eugeniæ [e] virginis, quę tpe Galieni Imperatoris post plurima virtutũ insignia, post sacros virginum choros Xpo aggregatos, sub Nicetio Vrbis Præfecto diu agonizans, nouissime gladio iugulata est. Nicomediæ passio multorum [f] millium Martyrum, qui cum in Christi Natali ad Dñicum [g] conuenissent, Diocletianus Imp. ianuas ecclesiæ claudi iussit, & ignem circumcirca parari, tripodẽq; cum thure præ foribus poni, ac pręconem magna voce clamare, vt qui incendiũ vellent effugere, foras exirẽt, & Ioui thus adolerent: cumq; omnes vna voce respondissent, pro Christo se libentius mori, incenso igne cõsumpti, eo die nasci meruerũt in cœlis, quo Christus in terris pro salute mundi nasci dignatus est.

DE-

Nno a creatione mundi quinquies millesimo cētesimo nonagesimonono. a] Ita antiquæ tabulæ ecclesiarū, secundū supputationē septuagintaduorum interpretum, ex Eusebij chronico: quam quidem tam Occidentalem, quam Orientalem Ecclesiam constat esse secutam. Scimus autem de annorum calculo ab origine mundi varias esse diuersorum sententias, quorum alij in his septuaginta duos interpretes, alii autem Hebraicam veritatē secuti sunt: rursumque nec in vnam conuenere sententiam, qui prædictos interpretes, sicut nec qui Hebræorum codices sunt sectati; adeoq; inter se dissentire, vt licet tam Latinorum, quam Græcorum ingens sit numerus, qui tēpora supputarint; nullus fere, qui alteri in omnibus consentiat, inueniatur, iureq; in his dici illud possit: Quot capita, tot sententiæ. Non est modo nobis dicendum per singula, nec breui scholio coarctāda sūt, quæ prægrande volumen exposcunt. Satis tibi sit, candide lector, nos hic demonstrare eiusmodi annorum supputationē positam esse more maiorē, simulq; ostendere Catholicam Dei Ecclesiā in supputando annorum numero septuaginta interpretes sequi consueuisse. Est de his in primis S. Augustini testimonium lib. 15. de Ciuit. Dei c. 11. vbi agens de supputatione temporum: Eos (inquit) in auctoritatem celebriorē suscepit Ecclesia, &c. cum tamen aliquando idem plus tribuat Hebraicæ veritati; idque (vt ait) non vt deroget dictis interpretibus, sed quod qui ex eis descripserunt, aliquo errore lapsi sunt. ita dicto lib. 15. cap. 13. Idipsum S. Hieron. de Hebraic. quæstion. in Genes. Insuper Iulianus Episcopus Toletanus doctrina ac sanctitate celebris, docet antiquum esse morem Romanæ Ecclesiæ, in supputatione temporum sequi septuagintaduos interpretes. agens etenim contra Iudæos pluribusque disserens, ac præferēs eam interpretum supputationem illi quæ ex Hebraicis codicibus colligitur, post multas rationes, hæc subdit de antiquo Ecclesiæ vsu: Ergo (inquit) illa nobis & sola ꝓ his annis est obseruanda auctoritas septuaginta interpretum, quę merito omnibus editionibus & translationibus antefertur; quā ēt vsque oēs doctores Ecclesiastici tenuerunt, & ī hac præcipue annorū supputatione secuti sunt. hæc Iulianus. Docent hæc ēt cum rerū ecclesiasticarū exempla, tum ēt sanctorū Patrū auctoritates & testimonia. Acta Synodica œcumenica secundū prędictos interpretes annos enumerant. Constat id ex sexta Synodo can. 5. apud Theod. Balsam. pag. 198. Antiqui Patres, tam Græci, quam Latini, pari modo numerarunt, vt Heros Episcopus Antiochenus, Theophilus eiusdem ciuitatis Antistes, Hippolytus Portuensis, Cyprianus, Origenes, Iulius Africanus, Epiphanius, Eusebius, Cyrillus, Nicephorus, Suidas, & alii complures: Latinorum autem Lactantius, Philaster, Augustinus, Orosius, Iulianus Episcopus Toletanus, Albinus Flaccus, & alii plures ex recentioribus, quos omittimus: satis sit modo declarasse, Catholicam Dei Ecclesiam in supputatione annorum ab origine mundi dictos interpretes esse secutam; quod & antiqua Martyrologia, ex quibus hæc sunt descripta, testantur: At quid dicam nostrates? cum factum constet a Iudæorum historicorum antiquioribus; quorum qui clarissimus habetur, Iosephum constat numerasse annos ab origine mundi secundum septuagintaduos interpretes, non autem secundum Hebraicam veritatem. quod ex eo facile intelligi potest, dum in præfatione librorum de Antiquitatibus, & contra Apionē li. 1. ab origine mundi vsque ad sua tempora numerat quinq; mille annos. Quod si qui ex textu Hebraico colligit numerus, certior esset; Hieronymus eius sectator atq; defensor ad quid in libr. 1. com. in ep. ad Tit. c. 3. hęc ait Eiusmodi annor. certū numerū aut difficile ē īueni re pp libror. varietatē, & (dū paulatim de inemēdatis inemēdata scribūt) errores in olitos: aut etsi īuenim⁹ magno studio & labo-

labore, nihil profutura cognoscas. Faciũt certam quidem fidem eius rei multiplices supputatores ab inuicem discrepãtes, qui licet ex Hebraico fonte numerum deducant annorum mundi, vix vnus vel alter reperitur qui alteri in omnibus cõsentiat. Cuius rei creditur desperatione victos antiquorum complures, qui ante tempora Constantini scripsere de temporibus commentarios, nonnisi a Moysi tpe annos numerare cœpisse, vt tradit Lactantius lib 4. c. 5. Quamobrẽ nullus facessat negotium, si de annis ab origine mundi, ex Hebraica veritate alii, tum antiquiores tum recẽtiores, supputauerint annos. Nam si id assequi maioribus minus licuit: certe quomodo id recentiores sibi tuto vẽdicent, non intelligo; etenim si codicum restituenda lectio est, non nisi ex antiquioribus exemplaribus recte fieri posse continget. At de his satis.

b Anno Imperij Octauiani Augusti quadragesimosecundo.] Id etiam profitetur Euseb. in chron. Epiph. in Panar. lib. 1. hæres. 20. & iterum libro 2. hæres. 51. id in homilia de Indictione, quæ Græce scripta Ioan. Chrysost. esse dicitur: id ipsum Græcorum ceteri, Beda de sex. ætat. & alij. Sed huic sententiæ auctores grauissimi refragari videntur, dum affirmãt Dominum nostrum Iesum Christum natum anno 41. Imperij Octauiani Augusti. Id etenim habẽt in primis Irenæus libr. 3. capit. 25. Tertullianus contra Iudæos, S. Hieronymus iterum, vt in Isai. cap. 1. in Daniel. li. 1. cap. 9. Cassiodorus, Iulianus Episcop. Tolet. Marianus Scotus, & quidam ex recentioribus hos secuti. Sed huiusmodi discrepantia facillime conciliatur, si annorum Imperii Augusti diuersa supputationis ratio attẽdatur. Eusebius etenim, Epiphanius, & alij eã sententiam de anno 42. secuti, Augusti annos exordiuntur a nece Cæsaris, qui fuit annus ante Triumuiratum, quo reuera ex senatusconsulto declaratus est Imperator, eo quod suo exercitu Romã ab Antonij furore liberasset. Testatum id habes expresse in epistola 15. Ciceronis ad Brutum, cuius quidem epistolę tẽpus fuisse annum ante Triumuiratum, facile quisq; intelliget, qui illorum temporum res gestas nouit. Quanta æstimata fuerit illa collati Imperij dignitatis amplitudo, scribens Brutus ad Ciceronem, hæc ait: Itaq; timeo de Consulatu ne Cæsar tuus altius se ascendisse putet decretis tuis, quam inde, si Consul factus sit, descensurum. Hæc ille de ea Imperii Cęsaris maiestate; quam maioribus in dies accessionibus auctã constat, quousque summa rerum potitus, plenissimæ potestatis (vt dicemus paulo inferius) Imperator est appellatus. A prædicto itaque tempore complures antiquorum annos Augusti Imp. numerasse, certissimũ est. Id etenim Eusebium fecisse, ex eius chronico satis constat: inde etiam Epiphanium numerare cœpisse liquet, vt ostendimus in apparatu ad nostros Annales Ecclesiasticos. Qui vero numerare consueuerunt a tempore Triumuiratus (id etiam vsu quodam receptũ fuisse videtur) ij iure natum dicunt Christũ Dominum anno eiusdem Imperij 41. Rursus autem alia ratione Clemens Alexan. lib. 1. Stromat. numerans annos Imperij Augusti ab eo tempore, quo debellatis iã cunctis hostibus, summa rerũ potitus, Imperator antonomastice est appellatus, ait Dominum Iesum Christum natum anno vigesimooctauo eius Imperij. Hęc ea quidem ratione, quod anno septingẽtesimo vigesimoquinto ab Vrbe condita, Octauiano quintũ & Apuleio Conss. (inquit Dio libr. 52.) idem Octauianus Imperatoris nomen accepit, non quale propter victoriam tribui vetusto more solebat (id enim sæpius & antea & postmodum ex ipsis actionibus reportauit, vicies quidẽ Imperator dictus) sed quo summa imperii demõstraretur, &c. Paulo post autem accepisse oblatum a Senatu sibi nomen Augusti, idem auctor testatur. Hæc de annis Augusti ex Fastis Consularibus sunt deducta: quibus vsi sunt Patres ad exactam tpm rationem peruestigandam; quos qui contemnit, in multos errores labi necesse est. In quam sententiam S. Augustinus li. 2. de doctrina Christiana c. 28. hæc ait: Per Olympiades, & Consulum nomina, multa sæ-

pe

pe quaruntur a nobis, & ignorantia Cõsulatus quo natus est Dominus, & quo passus, nonnullos coegit errare. Hæc Augustinus. Ex quo autem in hac semel incidimus, quo annorum ratio ex Fastis Cõsularib. deducẽda, firmior certiorq; esse noscatur, hic obiter insulse nimis ac imprudenti quorumdam obiectioni occurrimus, dicentium ex multitudine Cõsulum suffectorum & allectorum, fallacissimum esse annos per Consules numerare; quasi necesse sit dictos Consules cũ illis qui ordinarij Consules sunt dicti, confundere. Vnius Dionis, quę modo occurrit, sententia his satisfaciat, cuius libro 43. hist. Rom. hæc sunt verba: Ab eo tempore (anno ab Vrbe condita septingentesimonono, quo Fabio Cõsule mortuo, suffectus est ad paucas horas Caninius) cœptum est, vt perpauci toto anno Cõsulatum gererent, sed alii pauciores; alii plures menses diesque, prout casus tulisset, eo magistratu fungerẽtur: ac nostro quidem tempore (Seueri Imp. videlicet) nemo neq; ad integrũ annũ, neque amplius duobus mensibus fere cum collega aliquo Consul est: in cęteris ab antiquo more nihil discrepamus: annorum autẽ numerus his qui ab initio eius Consules fuerunt, adscribitur, &c. Hæc Dio, & ipse eodem ordine numerans singulos annos, sicut & fecisse cõstat Liuium, Tacitum, & alios historicos nobilissimos. Porro tantum abest vt in annorum numero aliqua ratio haberetur suffectorum vel allectorum Consulum: vt dicat Auson. Gallus in gratiarum act. pro suo Cõsulatu, sub quibus Consulibus ij Consulatum gesserint, quærere opus fuisse.

NAtiuitas. c] Hac ipsa die ex antiqua Ecclesiæ Catholicæ traditione Natalem Domini celebrari solitum, præterea quæ feruntur in Const. Clem. libr. 5. cap. 13. S. August. testatur in Psalm. 132. & alij. Scimus tamẽ de die Natali Domini fuisse diuersas sententias, quas recenset Clemens Alexand. lib. 1. Stromat. Aegyptii inter alios à cæteris discrepãtes, celebrabant Natalem Christi, quo die agimus nos Domini Epiphaniam. Id etenim constat ex procemio Paschalis epistolæ Theophili Episcopi Alexãdrini, ex qua Cassian. colla. 10. c. 1. S. Epiphanius etiam in eadem videtur perstitisse sententia, vt natus esset Dominus Iesus vndecima die mensis Tubi, ipse est apud nos dies Epiphaniæ. sic ipse in Panor. hæres. 51. quam quidem opinionem refellit S. Hieronym. in Ezechiel. lib. 1. ca. 1. Porro Græcorum cæteri consentientes Ecclesiæ Latinæ, distinguere norunt diem Natalem Domini a solemnitate Epiphanię, vt apparet ex Greg. Nazian. & aliis Græcis Patribus. Extant de his homil. S. Ioã. Chrysost. Græce scripta in biblioth. Sfortiana: idq; secuta est etiam ecclesia Africana, vt scribit S. Aug. cõtra Crescõ. lib. 4 c. 37. & ser. 40. de diuersis. Duplici nomine hæc dies dicta a Græcis reperitur, nimirũ Natiuitas, & Theophania, vt auctor est Greg. Nazian. orat. in Christi Natiuit. vbi Nicetas ĩ schol. Theophania (inquit) diuinitatis, Natiuitas humanitatis. Licet Latini Theophaniã dixerint Epiphaniam, vt Ordo Rom. Albin. Flac. de diuin. offic. & alii hos secuti. In quam autem hebdomadis diẽ inciderit Natalis Domini, docet sexta synodus, quæ prima die, quã nos Dominicã appellamus, natum Dominũ profitetur, ca. 8.

d Anastasiæ.] De eadem Beda, ac cęteri Latinorum, Græci autẽ in Menolog. ad xi. Kal. Ianuarii. Eius martyrii Acta a Metaphr. edita descripserunt Lipoma. to. 5. & Sur. tom. 6. Alia paulo diuersa in antiq. cod. manuscr. habemus, quorum exordiũ est: Pretextati viri illustris, &c. Eadem Mombrit. to. 1. Præfefert eorum titulus Anastasium Bibliothecarium auctorẽ, de cuius præfatione in eadẽ Acta meminit Molan. in addit. ad Vsuardum. legimus eamdẽ in dicto codice, quæ sic incipit: Oĩa quæ a sanctis gesta sunt, &c. Duas fuisse Anastasias, superius diximus, quarum senior passa est Valeriano Imperatore; agitur de ea v. Kal. Nouẽb. Hæc autẽ iunior dicta, martyrio coronatur tẽporibus Diocletiani Imperatoris. Duas ẽt Anastasias nouit Niceph. hist. li. 7. c. 14. Fuit hæc Romæ celeberrima: vetus enim eius nomine Titulus hactenus perseuerat, cuius habetur mentio in Cõ-

cilio primo Romano sub Symmacho, atque in Ord. Rom. & aliis in locis. Illa autem senior, quæ Sirmii passa dicitur, Cõstantinopoli erat celebris: quã olim fuisse veneficam, tradit Niceph. hist. lib. 14. c. 10. in fine: vbi ait eius reliquias tempore Gennadij Episcopi Constantinopolitani Sirmio Constantinopolim translatas: id ipsum Theodorus lector lib. 2. collect. in fine, additq; eas esse recõditas in basilica Anastasię, non quidem ab ea primum ita denominatã, sed a S. Grego. Nazianz. cum illi ędes collapsa excitata esset, ita dicta: quã quidẽ olim perexiguam in augustiorem formã a se auctã S. Marcianus in honorem Dei genitricis & Anastasiæ martyris Deo dicandam curauit, vt Marciani Acta testantur, quæ descripsit Metaphr. habetq; Lipom. to. 5. De eadem basilica & insigni miraculo illic edito agit Niceph. hist. lib. 15. cap. 22. & eadem quæ diximus Marciani Acta: eam vetustate consumptam ac denuo restitutã Basilius Imperator lapideo exornauit fastigio, vt tradit Cedren. in compend. hist. in Basilio Imperatore. Monemus lectorem, de vtriusque Anastasiis contigisse, vt ob commune nomen, incuria quadam, Acta communicata atq; simul confusa videantur, vt quod alterius est, alteri tribuatur: Rursus apocrypha quędã, immo falsa omnino ferri ex anilibus fabulis congesta de S. Anastasia, quod interfuit sanctissimo virginis puerperio, eo quod scilicet eadem die de eo commemoratio in Ecclesia fiat. Huius autem, de qua hic agitur, esse epistolas ad Chrysogonum, quas recitant Nicephorus, Suidas, & alij, certum est.

e Eugeniæ.] Agunt de eadem Beda, Vsuardus, ac cæteri Latinorum: Gręci in Menol. pridie huius diei. Meminit eiusdem, vt celeberrimæ martyris, Alcimus Auitus Episcopus Viennensis in carmine ad Fuscinam sororẽ de laude castitatis, lib. 6. c. 20. Fortunat. in carm. de gaudio & spe vitæ æternæ, Aldelmus pluribus lib. de laude virginit. Eius Acta descripta a Metaphr. extant apud Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. Habent tamen aliqua quæ censura indigeant; veluti quod ibi legitur de Philippo Eugenię patre, facto (vt ait auctor) Episcopo Alexandrino: quod plane commentum esse, tabulæ Episcoporum Alexandrinorum, quæ ab Eusebio in chron. & ĩ hist. & a Nicephoro Episcopo Constantinopolitano describuntur, & aliis, manifeste declarant.

f Multorum millium martyrum.] Gręci autem, vt horum solemnitatem celebrius agerent, transtulerũt eam post diẽ sequẽtem in Menologio, his verbis: Certamen viginti millium martyrum sub Maximiano Imper. apud Nicomediam combustorum. Pluribus autẽ de his Nicephor. hist. lib. 7. c. 6. vbi & ea, quę hic leguntur, fusius explicantur.

g Ad Dominicum conuenissent,] Conuenire ad Dominicum, duplici potest sensu accipi; ac primo, vt idem sit Dominicum, quod ecclesia, quo Christiani cõueniunt. ita in Conc. Laodiceno can. 28. οὐ δεῖ τὰς ἀγάπας ἐν τοῖς κυριακοῖς ποιεῖν. quod autem ibi Dominicum dicitur, trãslatum habetur Basilica, dist. 42. c. Non oportet. Quo etiam sensu Cyprianus de opere & eleemos. In Dominicũ (inquit) sine sacrificio venis? Et apud Ruffi. hist. lib. 1. c. 2. Tunc senior; Si hæc (inquit) ita esse credis, surge, & sequere me ad Dominicum, &c. Erat Antiochiæ nobilissima basilica, Dominicum aureum, appellata, vt auctor est Hier. in chron. anno 22. Constan. Imp. Porro huius nomenclaturæ Eusebius in oratione de laudibus Cõstantini hanc affert causam: Aedes sacras (inquit) & templa vni omnium Deo atque vniuersarum rerum Domino dicandaque consecrandaque curauit: vnde etiam templa quæ erant ei consecrata, Domini nomen obtinuerunt: quod nomen non ex hominibus, sed ex ipso omnium Domino illis fuit impositum, & propterea Dominica sunt appellata. Hęc Eusebius: eadem fere Vualfrid. Strab. de reb. eccl. c. 7. Alio aũt sensu, conuenire ad Dominicum, idem est, quod ad sacrificium mysticum, ad ipsas sacras Missas accedere, idẽque celebrare Dominicum. Est de hoc eiusdem Cypriani exemplum eodẽ lib. de opere & eleemos. Locuples (inquit) & diues es, & Dominicum celebrare te credis

dis

dis, quæ corbonam omnino non respicis? & epist.63.ad Cæcilium: Numquid ergo Dominicum post cœnam celebrare debemus?&c. intelligens ipsum diuinum Missæ sacrificium. Veterem eiusmo di loquendi morem docent Acta Procõsularia sanctorum martyrum Saturnini & soc. quæ extant apud Sur.to.1. die 11. Februarij. Vbi sancti martyres iudicio postulati, quod sacram Synaxim contra Imp. præcepta egissent, sic eorum Procõsuli responderunt: Dominicum cum fratribus celebraui, Et iterum: Sine Dñico esse non possumus. Et inferius ex verbis Proconsulis sic interrogantis: Si in collecta fuisti? Respondit: Quasi Christianus sine Dominico esse possit, aut Dominicum sine Christianis celebrari. An nescis, Satana, in Dominico Christianũ, & in Christiano Dominicum constitutum? Et post alia: Ego deuota mente celebraui Dominicum, collectam cum fratribus feci, quia Christianus sum. Hæc ibi Felix martyr. Saturninus autem, cum rogaretur ab eodem Proconsule Anulino his verbis: Tu Saturnine interfuisti? respondit Saturninus: Christianus sum: Ait ille: Non a te quæro hoc, sed vtrum egeris Dominicum? Cui respondit Saturninus: Egi Dominicum, quia Saluator est Christus, &c. Hæc quidem cum ad prædictam vocem declarandam, tum etiam vt innotesceret, quo ardore fidei, etiam tempore persecutionis, Christiani ad diuinum sacrificium conuenirent, vt est egregium exemplum prædictorũ martyrum, simulque horum, de quibus hac die agitur.

26 Septimo Kal. Ianuarij. Luna. C XXV. 25.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	f
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
24	25	26	27	28	29	30	1	1	2	3	4	5	6			

HIerosolymis natalis S. Stephani[a] protomart. qui a Iudæis non lõge post Ascensionẽ Dñi lapidatus est. Romæ S. Marini[b] ordinis senatorij, qui sub Carino Imp. & Marciano Præfecto, Christianæ religionis causa cõprehensus, equuleo & vngulis seruili more punitus, ĩ sartaginẽ deinde cõiectus, sed igne in rorẽ conuerso liberatus, feris quoq; obiectus, & ab illis seruatus illæsus, tandẽ ad arã iterum ductus, cum idola oratione eius corruissent, percussus gladio, martyri triũphũ adeptus est. Itẽ Romę via Appia depositio S. Dionys.[c] Papæ, q multis ꝑ Ecclesiã ĩpẽsis laborib. fidei documẽtis clarus effulsit. Ibid. S. Zosimi Papę[d] & conf. In Mesopotamia S. Archelai[e] Episc. doctrina & sãctitate celebris. Maiumæ[f] S. Zenonis[g] Episc. Romę S. Theodori[h] mansionarij ecclesiæ S. Petri, cuius meminit Beatus Greg. Papa:

DECEMBRIS. 26.

STephani Protomartyris, qui non longe post Ascensionem Domini lapidatus est.[a]] Hæc eadem verba sunt in vet. Roma. Martyrolog. quibus adstipulantur antiqua manuscrip. necnon Beda, Vsuardus, Ado, & alij. His refellitur ea de tempore necis Stephani opinio, quæ Euodij & Hippolyti Thebani fertur nomine, quam refert Niceph. hist. lib. 2. cap. 3. & Glycas

Glycas in 3. parte Annalium. Errore etenim librariorum factum puto, vt loco septem mensium (quod spatium temporis intercessit a Christi Ascensione vsque ad martyrium Stephani) septem anni positi habeantur. Rursus autem eum terminũ necis eius ab Ascensione Domini nimis arctant aliqui ex recentioribus, putantes eius martyrium contigisse tertio Nonas Augusti, quo eius sacri corporis inuẽtio celebratur: cui quidem sententiæ S. Augustinus ac cæteri aduersantur, dum in suis sermonibus hac die dictis, hunc diẽ natalem Stephani, quo necatus a Iudæis palmam martyrii adeptus est, profitentur. Id etiam superius notauimus ea die inuentionis. Preter sanctorum Patrũ de his testimonia, etiam firma ratio persuadet, saltem vsque ad hanc diem Stephani martyrium esse delatum. Nam post Ascensionem Domini, post Spiritum sanctum datum Apostolis (vt habent Acta Apostolica) perseuerauit aliquandiu Ecclesia in fractione panis; indeque occasione oborti dissidij, actum est de electione diaconorum, cum electus est Stephanus, qui perseuerauit aliquod temporis spatium faciens signa & prodigia magna in populo: qui ministrauit & Iacobo Apostolo, vt tradit S. Ignatius in epistola ad Trallianos. Quæ quidem omnia impleri potuisse ab Ascensione Domini vsque ad tertium Nonas Augusti, nulla ratio persuadet. Quænam vero occasio fuerit vt ea die de inuentione ageretur, suo loco superius diximus. Dicitur S. Stephanus tam a Latinis, quã Græcis Patribus, Archidiaconus, siue Primicerius diaconorum, idemque & Protomart. Cuius laudes egregiis orationibus prosecuti sunt patres, quas omittimus recensere. Quo loco occisus lapidibus fuit, ingens basilica ab Eudocia Augusta erecta est, de qua Niceph. lib. 14. c. 50.

b Marini.] Agit de eodem Vsuard. hac die. Extant eius Acta apud Mombr. to. 2. Vincent. lib. 13. c. 38. & 40. & Petr. in catal. lib. 1. c. 6.

c Dionysii Papæ] Vsuardus de eodem hac die, Beda aũt postridie. De eius successione Euseb. chr. & hist. li. 2. c. 24. Opt. lib. contra Parmen. Aug. epist. 165. Hier. descript. Eccles. in Dionys. Alexan. Niceph. Episc. Constantinop. in chron. & alij. Cætera diximus in Annal Eccles.

d Zosimi Papæ.] De eodem Beda, sed per errorem confusus habetur cum alio Zosimo de quo idem supra xv Kalen. Ianuarij. De huius successione agit S. Prosper. in chro. Marcellin. Comes in chro. Niceph. Episc. Constantinop. in chron. & alii. Eius autem Acta fusius scripta sunt a nobis in Annal. Eccl.

e Archelai Episc.] Hic primus restitit impio Maneti hæresiarchæ, fuitque Episcopus Casaroꝛum in Mesopotamia, de quo pluribus S. Cyrillus Hierosolym. in catechesi sexta, & Epiphan. hæres. 66. & lib. de mensuris & ponder.

f Maiumæ.] Est Maiuma ciuitas in Palæstina, quæ & Nauale, seu Portus Gazę dicta est. & postea vero a Cõstantino dicta est Constantia: sed Iulianus Apostata, in odiũ illius, & nomẽ & priuilegia in eam collata abstulit, & Gazeis iterũ subiecit, quæ per Synodum in pristinum est restituta. De his Eusebius in vita Constãtin. lib. 4. cap 37. & 38. Sozom. lib. 2. c. 4. in fine, & lib. 5. cap. 3. Niceph. 8. cap. 33. & lib. 1. cap. 4. Accidit hic opportune, vt de Maiuma agamus, quo nomine festũ appellatur, de quo est titulus lib. 11. Cod. Iustin. & l. vnic. de eodem, qua Arcadius Imp. præcipit, vt sic restituatur illa celebritas, vt tamen seruetur honestas, & verecundia castis moribus perseueret. Eadem in lib. 15. tit. 6. Cod. Thod. vbi & secunda lex est, qua ab eodem Imperatore Maiuma penitus interdicitur. Certe acquiescere non possumus Suidæ, vel Alciato lib. 5. Parerg. c. 5. eum secuto: dum dicũt fuisse festũ a Romanis mẽse Maio ad Ostia Tiberina celebrari solitũ. Nullus enim antiquorum, aut recentiorum, qui res Romanas sunt prosecuti, nec insuper Kalendarium ipsum festorum dierum Gentiliũ, quod summa cum diligẽtia nunc est editum, vllum de ea celebratione verbum facit. Certe quidẽ Plutarchus in Problem. Rom. quæst. q. 86. dum de his agit quæ Romani mẽse Maio agere solerẽt, nullã prorsus de his quę a Suida

da scribitur habet mentionem. Præterea non in Occidentalibus oris, sed in Oriente Maiumæ spectaculum viguisse ex nuper citatis Arcadii Imperatoris legibus satis compertũ habetur. Cũ enim in Codice Theodosiano dictæ leges datæ reperiantur Constantinopoli; euidenter apparet, eas ab Arcadio latas ad illorum spectaculorum obscænitates coercendas, quæ in Oriente sub ipsius ditione exercebantur. Quænam enim subest rõ, vt Orientis Imperator Cõstantinopoli daret leges de his q̃ Romæ agerentur, cum Occidentali Imperio tunc præesset Honorius? Quænam autem ea essent spectacula, & cur sic dicta, paulo exactius inuestigemus. Ea quidẽ fuisse fœdissima, prædictæ ab Arcadio latæ leges significant, &(ni fallor) ea ipsa videntur, aduersus quæ S. Ioannes Chrysost. declamat in homilia de Dauid & Saule, cum ait: Non metuis, nõ expauescis, dum oculis, quibus illic lectum, qui est in orchestra, spectas, vbi detestandæ adulterii fabulæ peraguntur, iisdem hic sacram mensam intueris? &c. Omnium enim libidinum imagines tam verbis quã re ipsa repræsentari illis obscœnis ludis, ostendit, idemq; vetuit, ne qui illis spectaculis interfuissent, in ecclesiam ingredi præsumerent, nisi prius peccatum per penitentiam expiassent. Mihi etiam illud persuadetur, eiusdem Chrysost. declamationibus impulsum fuisse Arcadium Imperatorem, primo vt eã legẽ ferret, qua a Maiuma, quæ essent fœda, resecaret: deinde vero, vt post bienniũ, Consule Theodoro, iterum lege lata prorsus abscinderet, ac prohiberet. Memini me legisse etiam Iulianum Apostatam in Misopogone Antiochenos de Maiumis feriis redarguisse, cũ ait: Vnusquisq; vestrum priuatim in cõuiuiis & feriis Maiumæ pecuniã essundit: pro nobis ipsis & cõmuni salute neque priuatim neque publice sacrificatis, &c. Quod autem ad nomen pertinet; non aliunde quam a dictã ciuitate Maiuma originem ducere, existimo: siquidem ibidem impudicissime colebatur Venus, cuius turpissimum simulacrum in loco, qui dicebatur Tetramphodos, ad Arcadii vsque tempora libidinũ illecebris palam expositum permansit, quod virtute sanctæ Crucis, agente S. Porphyrio Gazensi Episcopo, sponte collapsum, perfractum est, eiusdẽ Arcadii tẽpore. Scribit eam historiã Marcus diaconus Gazẽsis; eàq; retulit Metaph. in diẽ 26. Februarii.

g Zenonis episc.] De eodem Sozomenus hist. li. 7. c. 27. Niceph. hist. lib. 4. c. 47. & lib. 13. c. 2. vbi ait, ab hoc ordinatum esse lectorem S. Ioannem Chrysostomũ: illum esse ratus, de quo Socrat. hist. lib. 6. c. 3. sed verius puto, illum fuisse Zenonẽ Tyrium Episcopum, de quo superius 5. Iunij in Dorotheo.

h Theodori.] Agit de eodem S. Gregorius Papa lib. 3. dialog. c. 34.

27 Sexto Kal. Ianuarij. Luna. D xxiiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
25	26	27	28	29	30	1	2	2	3	4	5	6	7			

APud Ephesum natalis S. Ioannis [a] Apostoli, & Euang. qui post Euangelij scriptionem, post exilij relegationẽ, & Apocalypsim diuinam, vsq; ad Traiani Principis tẽpora pseuerans, totius Asiæ fundauit, rexitq; ecclesias. Alexandriæ S. Maximi [b] epi, qui satis clarus, & insignis titulo con fessionis effectus est. Constantinopoli SS. confessorum Theodori, & Theophanis [c] fratrum, qui a pueritia in monasterio S. Sabæ nutriti,

nutriti,cum postea pro sanctarum imaginum cultu aduersus Leōnem Armenum strenue decertarent,eius iussu verberibus affecti, exilio relegātur:sed eo mortuo rursus Theophilo Imperatori, qui eadem impietate detinebātur,constanter resistentes, verberibus iterum cæsi,in exilium pulsi sunt, vbi Theodorus in carcere expirauit: Theophanes vero pace dem[illegible]n Ecclesiæ reddita,factus Nicænus Episcopus, quieuit in Domino. Ibidem sanctæ Niceratæ [d] virginis,quæ sub Arcadio Imperatore claruit sanctitate.

DECEMBRIS 27.

Oannis Apostoli.[a]] De eodem Beda, Vsuardus, Addo, ac cæteri Latinorum: Græci autem in Menologio vj. Kalend. Octobris his verbis: Migratio sancti gloriosi & celebris Apostoli ac Euangelistæ Ioannis cognomento Theologi: Hæc illi, re vera vita functum credentes,sicut & Polycrates Ephesi Episcopus scribens ad Victorem Romanum Pontificem,quem refert Eusebius histor.lib. 3. cap.25. atque Ioannes Chrysostomus in homilia in laudem duodecim Apostolorum, vbi de Ioanne ait, quod post mortem tamquā viuus Ephesum curat: idemque de eius sepulchro non ossibus vacuo meminit homil. 26. in epistolam Pauli ad Hebræos. id ipsum & alij Græcorum profitent[illegible]; Latinorum autem antiquior Tertullianus hæc in libro de anima. Translatus est (inquit) Enoch & Elias, nec mors eorum reperta est, dilata scilicet:cæterum morituri asseruātur,vt Antichristum suo extinguant sanguine. Obiit & Ioannes, quem in aduentum Domini remansurum frustra spes erat. Hæc Tertullianus. Hieronymus id ipsum asseueranter affirmat libro de Scriptor. Eccles.in Ioanne,& commentar. in Matth.ca.20. Cælestinus Papa in epistola quam scribit ad SS. Synod. Ephesinam meminit reliquias S.Ioannis Euangelistæ Ephesi in honore haberi, ostendens eum iam esse defunctum. De iisdē Synodica Orientalium ad senatum Constantinopolitanum;extat inter Acta Cōcilii Ephesini edit. Peltanæ to.2. c. 14. & to.3. c. 6. Præterimus de ea aliorum tam Græcorum, quam Latinorum testimonia,qui in commentariis in Matth. c.20. & in Ioan.c.21.de his egere. Satis modo sit,quid de his antiquitas tradiderit, apperuisse, quid de his Polycrates eius loci Episcopus,quid Ioānes Chrysostomus, qui Ephesi interfuit Synodo septuaginta Episcoporum, cum deposuit Episcopum Ephesinum, vt eius vitæ Acta declarant apud Socratem libro 6.c.10. Sozomenus libro 8. c. 6. Pallad. in dialog. de Ioāne Chrysostomo, & Metaphrast. in vita ipsius. Ioanni Chrysostomo hæc dicenti ad stipulantur Nicephorus libro 2.cap.42. Hæc quidem antiquitatis testimonia pluris apud me sunt quibusuis aliorum recentiorum contentiosis assertionibus.De tempore exitus hæc S. Hieronymus: Confectus senio, sexagesimooctauo post passionem Domini anno mortuus,iuxta vrbem eamdem sepultus est.Adnumeratur hic annus a Christi aduentu(secundum Fastos Onuphrii)centesimus primus. Inter religiosas Orientales peregrinationes percelebris erat Ephesina, visitandi gratia sepulchrum eiusdem Apostoli:cum presertim certa quadam traditione exploratū haberetur illic apud eumdem Apostolū Dei genitricē Mariā aliquādo permansisse; est de ea egregium testimonium SS. œcumenicæ Synodi Ephesinæ in epistola Synodali ad clerum Cōstātinopolitanum. extat inter Acta eiusdem Cōcilii in edit. Pelt. to.2.c.27.Indeq; putamus euenisse,vt illic præcipua,& inter alias plures basilica augustior esset, quæ noīe Dei genetricis Mariæ appellaretur,vbi & eadem sacrosancta

ſancta Synodus habita eſt aduerſus Neſtorium, Cæleſtino Romano Pontifice. Poſt eam erat baſilica nomine S. Ioãnis, quam tunc temporis ſibi ſchiſmatici vendicarant; eamdem poſtea dirutam Iuſtinianus Imperator in honorem eiuſdem Apoſtoli longe ampliorem excitauit; vt ſcribit Procopius de ædific. Iuſtiniani Imperatoris lib. 5. De tunica eiuſdem S. Ioãnis Romã allata, ac miraculis illuſtrata, agit Ioannes diaconus in vita S. Gregorii Papæ lib. 3. capit. 8. 57. & 58. Acceperat enim eam idem S. Pontifex a Ioanne abbate, vt indicant eius litteræ ad eundem Ioannem lib. 2. indict. 11. epiſt. 3. cap. 42. Mentio habetur de eadem peregrinatione Epheſum ad S. Ioannem in, Prat. ſpirit. ca. 180. De rebus geſtis eiuſdem Apoſtoli, præter illa quæ in ſacris litteris ſcripta reperiuntur, & ea quæ Tertullianus & S. Hieronymus ſcribunt de dolio feruentis olei, quæ reperiũtur ab omnibus; ferũtur Acta quędam Prochori nomine, quę ſcatent erroribus, ſicut & ea quę Melitonis nomine edita ſunt de trãſitu Dei genitricis. Alia ſunt inſuper quæ inter paſſiones Apoſtolorum ſcribuntur anonyma: quæ aũt de ſepultura eius ferũtur apocrypha, conſule Auguſtin. tract. 124. in Ioannẽ. De prædicatione eius in Aſia Hieronymus, Ioan. Chryſoſtomus, ac cæteri teſtantur. Parthis etiam Euangeliũ annunciaſſe, vetus illa inſcriptio eius epiſtolæ ad Parthos ſignificat. Eundẽ Apoſtolum verbi prędicatione ad Indos penetraſſe, declarant litterę Apoſtolicorum virorum, ipſorum inquam Patrum Societatis IESV, qui nuper in illis regionibus ſacrum Euangelium reſtituerunt: datæ ſunt anno Domini M.D.LV. De rebus geſtis ipſius in Phrygia ſcribit Metaphraſtes die 5. Septemb. apud Lipom. tomo ſexto.

b Maximi Epiſc.] De quo Vſuardus, & alii recentiores. Scribit de Maximo Euſeb. in chron. & hiſt. lib 7. capit. 10. 12. & 14. ex epiſtola Dionyſii, aitque ſucceſſiſſe Maximũ Dionyſio anno duodecimo Galieni Impe. eadem Niceph. hiſt. lib. 6. c. 34. Ad hunc maximum, quem alij Maximianum dicunt, S. Felix Papa, ſucceſſor S. Dionyſij, ſcripſit epiſtolam aduerſus tunc emergentem hæreſim Pauli Samoſateni: cuius epiſtolæ fragmentum recitatur in Actis Synodi Epheſinæ contra Neſtorium, reperiturque deinde intexta in Concil. Chalced. ex ſcriptis S. Cyrilli Epiſcopi Alexandrini.

c Theodori & Theophanis.] Agũt de iiſdem Græci hac die in Menologio. res geſtas ipſorum editas a Metaphraſte habet Lipom. tom. 5. & Sur. tom. 6. De his etiam Cedren. & Zonaras in Theophilo Imperatore.

d Niceratæ.] Ferunt eamdem fuiſſe medicæ artis peritam Sozom. hiſto. lib. 8. cap. 23. & Niceph. lib. 13. capitu. 25. Vnde coniectura ducimur opinari, hanc illam eſſe quæ S. Ioanni Chryſoſtomo ſtomacho laborãti ſalubre parauit antidotum, de qua ipſe ſcribit epiſtol. 4. ad Olympiadem.

28 Quinto Kal. Ianuarij. Luna. E xxiij

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	ſ
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
26	27	28	29	30	1	2	3	3	4	5	6	7	8			

N Bethlehẽ Iudæ natalis ſanctorum Innocentiũ, [a] qui ab Herode Rege pro Chriſto interfecti ſunt. Ancyrę in Galatia ſanctorũ martyrũ Eutychij [b] presbyteri, & Domitiani diaconi. In Africa natalis SS. martyrũ Caſtoris, [c] Victoris, & Rogatiani. Nicom. SS. martyrũ. Indes [d] eunuchi,

Domnæ, Agapis, & Theophilæ virginum, & sociorũ, qui in persecutione Diocletiani post longa certamina diuerso mortis genere coronã martyrij sunt assecuti. Neocæsareæ in Ponto S. Troadij [e] martyris, in persecutione Decij: cui agonizanti S. Gregorius Thaumaturgus in spiritu adfuit, eumque ad subeundum martyrium laborauit. Arabissi in Armenia inferiori S. Cæsarij [f] martyris, qui sub Galerio Maximino passus est. Romæ S. Domnionis [g] presbyteri. In Aegypto S. Theodori [h] monachi, discipuli S. Pachomij. In monasterio Lerinensi sancti Antonij [i] monachi, miraculis clari.

DECEMBRIS 28.

Anctorum Innocentiũ, a] De his Beda, Vsuardus, ac cæteri Latinorũ. Græci aũt in Menologio die sequẽti. Antiquissima hæc est solẽnitas in Ecclesia, de qua Origen. in Matth. homil. 3. hęc ait: Bene inquit, & secundũ voluntatẽ Dei eorũ memoriã S. Patres celebrari mãdarunt sempiternã in ecclesijs, veluti pro Dño morientiũ, &c. Eosdem Innocentes consueuerunt antiqui Patres appellare martyres, vt inter alios Irenæus aduersus hęres. lib. 3. c. 18. De eadem celebritate duo habentur sermones S. August. totidẽ ei tribuuntur, 8. 9. 10. & 11. de sanctis; duo item Petri Chrysol. 152. & 153. Celebratur etiã eius solemnitatis Octaua, in qua S. Augustinũ duos sermones habuisse testatur Possi. in indic. Cur aũt ijsdẽ infantibus nomen & honor martyrũ desetatur, consule Augustini epistolã ad Hieronymum 28. de natura & origine animarũ.

b Eutychii, & Domitiani.] Vsuardus, & alij recentiores de his hac die agunt.

c Castoris & soc.] Vetus Roma. martyrol. adstipulãturque vet. manuscr. ex quibus omnibus Molanus etiam hac die apud Vsuardum.

d Indes & soc.] Agũt de iisdẽ Gręci hac die in Menol. Eorum Acta a Metaphraste edita habes Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. meminitque de his Niceph. histo. lib. 7. c. 6.

e Troadii.] Eius certamen & coronam descriptam habes a S. Gregorio Nysseno in actis Sancti Gregorii Thaumaturgi, qua luculenta oratione narrauit.

f Cæsarii.] Græci de eodẽ. Arabissum ciuitas in Armenia non tm̃ huius martyrio illustratur; sed ẽt exilio S. Io. Chrysostomi; immo hospitio nobilitatur: illuc etenim ad euitandos frequentes barbarorũ incursus confugiens, a Treio eius ciuitatis episcopo humanissime susceptus est, vt ipse scribit epist. 4. & 69. De Arabisso, Cucuso, Commana, Sebaste, aliisque Armeniæ ciuitatibus, ipsaque prouincia in quatuor partes diuisa, vide Nouc. cõstit. collat. 10. ti. 31. de descr. quatuor præs. Armen. Ex Arabisso ẽt oriundus fuit Mauritius Imp. vt testatur Eustath. Eutychio.

g Domnionis.] De quo sępe S. Hieron. scribensque ad Desiderium epist. 154. virum sanctissimum, & sui temporis alterũ Loth appellat. Ad Domnionem extant eiusdem Hieronymi epist. 51. & 109. necnon præfatio in Esdram S. Paulinus in epistola ad Alipium 35. apud Augustinum, Domnionem sanctissimum, eundemque patrem appellat.

h Theodori.] Hic spectatissimus sanctitate monachus fuit, de quo agitur in vita S. Pachomii, & in vit. Patrũ par. 1. Deo eo & S. Nilus in lib. de oratione. Recẽsetur inter script. ecclesi. a Gẽnadio c. 8. De altero Theodoro monacho discipulo S. Antonij agitur sup. sept. Id. Ianuarij.

i Antonij.] Huius Acta conscripta ab Ennodio Ticinensi legimus manuscript. in biblioth. Vatic. est eorum exordium: Vt præliaturi assurgunt buccinis, &c.

Quarto

29 Quarto Kal. Ianuarij. Luna. F xxij

a b c d e f g h i K l m n p q r ſ
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
t u A B C D E f F G H M N P
27 28 29 30 1 2 3 4 4 5 6 7 8 9

Antuariæ in Anglia natalis S. Thomæ [a] epi, & mart. qui ob defenſionē iuſtitiæ, & eccleſiaſticæ immunitatis, impiorū hominū factione, in baſilica ſua gladio percuſſus migrauit ad Chriſtū. Hieroſolymis S. [b] Dauid Regis & prophetæ. Arelate natalis S. Trophimi, [c] cuius meminit S. Paulus ad Timotheū ſcribēs: qui ab eodē Apoſtolo eps ordinatus, pſatæ vrbi primus ad Chriſti Euangelium prædicandum directus eſt: ex cuius prędicationis fonte (vt S. Zoſimus Papa ſcribit) tota Gallia fidei riuulos accepit. Romæ SS. martyrū Calliſti, [d] Felicis, & Bonifacij. In Africa paſsio SS. martyrū Dominici, [e] Victoris, Primiani, Lyboſi, Saturnini, Creſcētij, Secūdi, & Honorati. Viēnæ in Gallia S. Creſcētis [f] diſcipuli B. Pauli Apoſtoli, & primi eiuſdē ciuitatis epi. Conſtantinopoli S. Marcelli [g] abbatis. In Pago Oxymenſi S. Ebrulphi [h] abbatis, & confeſſoris, tempore Childeberti Regis.

DECEMBRIS 29.

Homæ Epiſcopi [a]] Huius præclariſſimi martyris res geſtas cōplures ſcripſere, nimirū, Herebertus eius comes indiuiduus, poſtmodum Card. & Eps Beneuētanus, Io. Saliſburgenſis Eps Carnotenſis, Gulielmus Cantuarienſis, Alanus, & Benedictus abbates, necnon Eduardus eiuſdē S. Thomæ contēporaneus, cuius commentariū in cōpendium Surius redigens deſcripſit tom. 6. Eſt alia inſuper S. Tho. vita Pariſijs impreſſa an. Do. 1495. contexta ex prædictis auctorib. vna cum proceſſu de eccleſiaſtica libertate. Habemus apud nos incerto auctore de eodem S. Thoma egregium encomium, vbi deſcribuntur Acta ipſius, ac quamplurima miracula ad ſepulchrum eius edita, cunctaq; auctor ſe vidiſſe teſtatur. Extat & Petri Bleſenſis epiſt. 27. de nece eiuſdem S. Thomæ Epiſc. in qua ſanctiſſimi viri laudes prædicat. Sed (quod his omnibus anteponimus) extat in biblioth. Vaticana regiſtrum omnium epiſtolarum S. Thomę & aliorum, quæ toto illo pluriū annorum perſecutionis tpe vltro citroque ſunt data; quas oēs exſcripſimus, retuliſmusq; per annos ſingulos, vt ſcriptę ſunt, in Annales Eccleſiaſticos. Coronatus eſt martyrio S. Thomas an. Do. 1170. Facta eſt eiuſdem trāslatio anno viij. Honorii Papæ tertij: extāt de ea re litterę Apoſtolicæ ſimulque opuſculū a Stephano Archiepiſcopo Cantuarienſi conſcriptum. Habet hæc omnia cod manuſcr. bibliot. Vatic. nu. 722. vbi ēt leguntur litterę Alexandri Papæ Tertii de eiuſdem canonizatione promulgatæ. Videre meruit ſeculum noſtrū hac ex parte fœliciſſimū quā plurimos Thomas, ſanctiſſimos ſacerdotes, alioſq; nobiliſſimos viros Anglicanos ampliori (liceat dicere) martyrio coronatos,

tos, duplicisq; tituli coronis auctos; cum nō solū (vt Thomas) pro Ecclesiastica libertate, sed pro fide Catholica mēda, restituēda, ac cōseruanda, nobilissimo martyrio occubuerint; vt inter alios, quos nuper S. Societas Iesu velut agnos innoxios in sacris septis, sāctis eruditionib. ad martyriū, acceptissimas Deo hostias, sagi nauit; quos Romanū, quos Rhemense sacra collegia, quę dixerim cellas turres a facie Aquilonis, & fortissima propugnacula fidei, emiserūt ad triūphos, & prouexerūt ad coronas. Macte aio, macte virtute, Anglicanorum nobilissime ac gloriosissime cętus, qui tā illustri militię nomē dedisti, ac sacramento sanguinē spospōdisti: æmulor sane vos Dei ęmulatione, cū vos martyrij cādidatos, ac nobilissime purpure martyres designatos aspicio. Cōpellor & dicere: Moriatur aīa mea morte iustorū, & fiant nouissima mea horū similia.

b Dauid Regis.] De eodem hac die Beda, & alii recentiores. Plenæ sunt de ipso diuinæ Scripturæ, multaque de eo Iosephus in lib. antiq. De immensis prodigiis ad sepulchrum eius editis, cum impius Herodes thesaurum inde auferre conaretur, vide eūdem antiquit. lib. 16. c. 11.

c Trophimi.] De quo Acta Apost. c. 20. 21. & Paul. 2. ad Cor. c. 4. Agūt de eodem hac die Beda, Vsuar. Ado, & alii. Meminit eiusdē Greg. Turo. de gest. Frāc. li. 1. c. 30. vbi manifestissime errat, dū eū tpibus Decii Imp. in Gallias missū affirmat. Agit de eo et Ado Vien. in chron. anno Dom. 59. Petr. Cluniac. li. 1. epist. 2. cōtra Heinricianos. 58. Dorotheus in Synopsi, & alii. Zosimi epistola, quę hic citatur, nō habetur.

d Callisti & soc.] De his Beda hac die, adstipulantur que vet. manuscr.

e Dominici & soc.] De his Beda, vet manuscr. ac recentiores.

f Crescentis.] Hic idem cum eo de quo supra agitur 5. Kal. Iulii, de quo vide, quę ibi notauimus ea die: puto enim hac die translationem celebrari.

g Marcelli abb.] De eodē Græci. Eius Acta ex Metaphraste descripta habet Lipom. to. 5. ac Sur. tom. 6. Claruit temporibus Leonis Imper.

h Ebrulphi.] De eodē Vsuard. hac die, eius autem res gestas recitat Sur. tom. 6.

xxj G Tertio Kal. Ianuarij, Luna. 30

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
28	29	30	1	2	3	4	5	5	6	7	8	9	10			

Spoleti natalis SS. martyrum Sabini[a] Epi, Exuperantij, & Marcelli diaconorū, ac Venustiani Præsidis, cū vxore, & filijs, sub Maximiano Imp. ex quib. Marcellus, & Exuperantius primum equuleo suspensi, deinde fustibus grauiter mactati, postea vngulis abrasi, & laterū exustione assati, martyrium cōpleuerunt: Venustianus autē nō multo post vnā cū vxore, & filijs gladio necatus est: sanctus vero Sabinus post manuū detruncationē, & diutinam carceris macerationē, ad mortem vsque cæsus est. Horum martyrium licet diuerso extiterit tempore, vna tamen die recolitur. Alexandriæ sanctorum Mansueti,[b] Seueri, Appiani, Donati, Honorij, & sociorum martyrum. Thessalonicæ S. Ansiæ[c] martyris. Ibidem sancti Anysij[d] eiusdem ciuitatis episcopi. Mediolani S. Eugenij[e] episcopi, & confessoris.

Rauennæ

Rauennæ S. Liberij [f] Episcopi. Aquilæ in Vestinis sancti Rainerij [g] Episcopi.

DECEMBRIS 30.

Abini Episcopi & Soc. a] De iisdem Beda, Vsuardus, & alij omnes. Eius Acta manuscripta habemus. incipiunt: In diebus illis Venustianus, &c. Petrus in catal. lib. 2. c. 19. eadē paucis perstrinxit. De insigni miraculo eius virtute edito scribit Paulus diacon. de gest. Longob. lib. 4. c. 5. deq; eodem martyre, & Petro Episcopo Ticinensi vide eundē li. 6. c. 18. De eius sacris reliquiis Firmum trāsferendis sunt epistolæ S. Greg. Papæ in registro lib. 7. epist. 71. ad Chrysanthium. 72. ad Passinum, & lib. 11. epist. 18. ad eundem.

b Mansueti & soc.] De his item Vsuardus, Vuandelbertus, & vet. manuscr.

c Anysiæ.] Agunt de eadem hac die Græci in Menologio. Eius autem Acta a Metaphraste descripta habet Lipom. tom. 5. & Sur. to. 6. Passa est in persecutione Maximiani Imp.

d Anysij episc.] Fuit hic successor S. Acholij. Claruit temporibus Theodosij Imp. ad hunc scripta extant duæ epistolæ S. Ambrosij, 60. & 79. Ad ipsum ac cęteros Macedoniæ Episcopos scripsit Io. Chrys. epist. 163. Mentio habetur de eodem apud Pallad. dialog. de rebus gestis S. Ioannis Chrysostomi.

e Eugenij Episc.] Tabulæ eccles. Mediolan. ex quib. Mol'a & Gales. hac die.

f Liberij episc.] De eo tabulæ ecclesiæ Rauennat. & Hieronymus Rub. histor. Rauen. lib. 1. qui eum peruenisse ait vsq; ad tempora Victoris Papæ, & Seueri Imperatoris.

g Rainerij episc.] De ipso vet. monumēta eius ecclesiæ, quæ manuscripta Romā missa accepimus. Fuit Episcopus Furconiensis; cuius ecclesiæ in Actis Conciliorum aliquando habetur mentio, vt superius diximus.

31 Pridie Kal. Decemb. Luna. A xx

a	b	c	d	e	f	g	h	i	K	l	m	n	p	q	r	s
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
t	u	A	B	C	D	E	f	F	G	H	M	N	P			
29	30	1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11			

Omæ natalis S. Siluestri [a] Papæ, qui magnum Constantinum Imp. baptizauit, & Nicęnā Synodum confirmauit: multisq; alijs reb. sanctissime gestis, quieuit in pace. Item Romæ via Salaria, in cęmeterio Priscillæ, SS. mart. Donatę, Paulinæ, Rusticæ, Nominādæ, Serotinæ, Hilariæ, & sociarū. Apud Senonas beatorum Sabiniani [c] episcopi, & Potētiani, qui a Pontifice Romano illuc ad prędicandum directi, eandem metropolim confessionis suæ martyrio illustrarunt. Ibidē S. Colūbæ [d] virginis, & mart. q̄ igne superato, in persecutione Aureliani Imperat. gladio cęsa est. Rhætiariæ S. Hermetis [e] exorcistę. Cataniæ in Sicilia passio SS. Stephani, [f] Pōtiani, Attali, Fabiani, Cornelij, Sexti, Floris, Quinctiani, Mineruini, & Sīpliciani. Eodē die S. Zotici [g] presbyteri Rom. qui Cōstātinopolim profectus, alēdorū

orphanorum curam suscepit. Rauennę S. Barbatiani [h] presbyteri, & confessoris. Eodem die S. Melaniæ [i] iunioris, quæ cum viro suo Piniano Romæ ascendens, & Hierosolymam proficiscens, ibi inter feminas Deo sacras, vir inter monachos religiosam vitam exercuit; & ambo sancto fine quieuerunt.

Et alibi aliorum plurimorum sanctorum Martyrum, & confessorum, atque sanctarum Virginum. Respon. Deo gratias.

DECEMBRIS. 31.

Ilueſtri Papæ. [a]] De eodem Beda, Vſuardus, Ado, & cæteri Latinorum: Græci autem Kal. Ianuarij in Menologio, hiſce verbis: Eodē die S. Silueſtri Rom. Pōtificis, qui propter ſīr nimiumvirtutis gradū, defuncto Melchiade, antiquiori Romæ creatus eſt Epiſcopus. hic multorū patrator miraculorum, Cōſtantinum Magnū ad fidem conuertit, cum animæ & corporis morbos diuino baptiſmate ab eo expuliſſet. hæc in Menolo. De eius ſucceſſione agit Euſeb. in chron. Optat. li. 2. contra Parmen. Aug. epiſt. 165. Niceph. in chron. & alij plures. De Actis Silueſtri eſt cenſura Gelaſij in c. Sancta Romana, d. 15. Habemus eadem manuſcrip. quorum eſt exordium: Silueſter cū eſſet infantulus, a vidua matre Iuſta traditus eſt Caritio presbytero, &c. Habet eadē Mōbri. tom. 2. Tribuunt nonnulli ea Euſebio Cæſarienſi (talis n. titulus illi cōmentariolo affixus reperitur in aliquibus codicibus) ſed error ex multis manifeſtus arguitur, cū & Gelaſio teſte, Acta Silueſtri incerto auctore ſint ſcripta. Habet & Metaphraſt. Silueſtri Acta, quæ deſcripſit Lipom. to. 5. & Sur. to. 6. in quibus tamen nonnulla deſiderantur. Citantur Acta Silueſtri Papæ, vt authētica ab Hadriano Papa in epiſt. ad Carolum Magnum Imp. De veritate baptiſmatis Cōſtantini Imp. per Silueſtrum Romæ exhibiti, ſatis egimus in Annal. Eccl. vbi cęteras ipſius res geſtas per annos ſingulos ordine temporis digeſſimus. Breuiter de his diximus ſuperius 22. Auguſti in Timotheo; vbi de Cōſtantini baptiſmate nonnulla, quibus Euſebii Arriani impoſtura redarguitur, habentur conſcripta. De feſta die S. Silueſtri ferianda extat cano. 1. de conſecr. d. 3. ex Greg. IX. extra de ferijs, c. Conqueſtus. Ea die S. Gregorius Papa in eccleſia habuit homiliam, quæ eſt nona in Euang. & Innocentius III. duas. Eccleſiam S. Silueſtri, quæ Titulus Equitij dicta eſt (vt habet liber de Rom. Pontif.) Symmachus Papa a fundamentis erexit ſeu quod vetius puto, reſtituit. nam Equitii Titulum ab eodē Silueſtro fuiſſe inſtitutum, idem liber de Rom. Pontif. docet in Silueſtro. In eadem eccleſia ſub maiori altari a Sergio Iuniori Rom. Pont. reconditum eſſe corpus S. Silueſtri Papæ, docet vetus inſcriptio, quæ inciſa marmori, intra cancellos eiuſdem eccleſiæ aſſeruatur. Rurſum de eccleſia S. Silueſtri Papæ, & ſacris imaginibus ibi poſitis muſiuo opere contextis, meminit Hadrianus Papa in epiſtol. ad Carolum Magnum de imaginibus. Paulus Papa ædes paternas, in quibus natus fuerat & educatus, in eccleſiam & monaſterium conuertens, eandem in honorē Sanctorum Stephani protomartyris, & Silueſtri Rom. Pont. Deo dicauit. Extāt de ea re eiuſdem litteræ Apoſtolicæ, quæ hactenus in eodem monaſterio aſſeruantur: dicta eſt ea eccleſia, S. Silueſtri apud Cāpum Martium, ſicut & antiqua monumenta teſtantur, vel (vt habet Martinus Polon.) S. Silueſtri ad Caput, ob reconditum in ea caput Præcurſoris Dñi.

b Donatæ & ſoc.] Ado de ijſdē agit, ac recentiores, conſentiuntq; vet. manuſcr.

c Sabini & Potentiani.] De his Beda, Vſuardus, ac ceteri omnes. Horum res geſtas, atque tranſlationem recitat Petrus in catalog. lib. 1. c. 25. plurib. Mombrit.

brit.tom.2.& tabul Episcoporum Senonensium apud Democharem.

d Columbæ.] Beda, Vsuar. Ado, & alij. In Breuiario Toletano legimus de ea sacrum hymnum, quo eius martyrium canitur. De eadem Mombrit.to.1. & Petr. in catal.lib.2.c.24. Longe hæc alia est a Columba Cordubensi, de qua S. Eulog. in Memor sanct. lib.3. c. 9. cuius natalis est dies xv. Kal Octob.

e Hermetis.] De eodem Vsuard. Ado, manuscr. ac etiam recentiores.

f Stephani & soc.] De his tab. ecclesiæ Catanensis, vbi celebris est eorum memoria.

g Zotici.] Agunt de eodem Græci hac die in Menologio, his verbis: Commemoratio S. Zotici orphanorum nutritoris, qui claris parentibus ortus ex vrbe Roma a Costantino Magno in ciuitatē Constantinopolitanam cū aliis quibusdā nobilibus ductus: Hæc ibi. Mich Glyc. in 3. par. Annalium recensens illustres viros quos secum Constantinus Roma Constantinopolim duxit, Zoticū inter alios numerat: de quo præclarum est illud elogium in constitutione Leonis & Anthemij Augustorū ad Dioscorū Præf. prætor. l.omnia priuilegia. Cod. de Episco. & cler. his verbis: Zotici beatissimę memoriæ, qui primus huiusmodi pietatis officia inuenisse dicitur. Hæc ibi: licet mendosus codex habeat, Iotici loco Zotici, verior est itaque lectio, quæ notatur in margine. Quod autem in ea constitutione Leonis Imp. Zoticus primus dicatur qui pium hospitalitatis officiū erga pauperes exercuit, sic accipias, vt ipse Constantinopoli xenodochium primus erexerit, sicut in Portu Romano B. Pammachius peregrinorum, & Romæ Fabiola ι νοσοκομεῖον vt auctor est S. Hieronymus: nam quod ad primam xenodochij institutionem spectat, Hircanum illud primum erexisse Hierosolymis, scribit Ioseph.lib.13.antiq.c.16. Hegesippus lib.1. Isidor. lib.15.orig.cap.2. licet Iosephi locum Gelenius aliter in Latinum verterit, nempe quod Hircanus primus externum militem alere cœperit, non pauperes peregrinos, prout veteres omnes intellexisse videmus.

h Barbatiani.] De eodem tabul. eccles. Rauen. Habuit sermonem in die Natali ipsius Petr. Dam. quo etiam eius Acta contexuit, apud Sur.to.6.& iterum to.3. De eo item Petr. in catal.lib.2.c.23 Hieron. Rub. hist. Rauen. lib 3.& alii. Claruit tēporibus Valentiniani Tertij Imp. & Gallæ Placidæ Aug. eius matris.

i Melaniæ iunioris.] De eadem hac die Græci. Res eius gestas ex antiquis monumentis edidit Metaphrastes, descripsit Lipom.to.5. Hæc iunior dicta respectu senioris, cuius neptis erat: de vtraque Pallad.c.33. Non imparis virtutis, aut minoris laudis Melania senior fuit aliquādo, sed postea Origenis fuligine praclarissima opera obscurauit. De Melania iuniore eiusq; viro Piniano agit S. Aug. epist. 224.225.227. & S. Hier. epist. 79. Inter eius Acta nobilia, illud celeberrimū non prætermittimus, quod Volusianum patruum, Romanorum nobilissimum, quē vt ad Christum conuerteret, S. Aug. tantopere laborauit (vt ad eum, & ab eo scriptæ epistol.1.2.3.& 4. indicant) illum in quam disertissimum virum, & a Christiana lege alienissimum tandem ipsa Melania Christo subegit, vt eius Acta testantur.

Finis Notationum.

Laus Deo, B. Mariæ, Sanctisque omnibus.

Libellus supplex auctoris ad S.D.N.Sixtum Quintum, quo petit prædictas suas lucubrationes cognosci a R.D. Vuilhelmo Lindano, Episcopo Ruremundensi, tunc in Vrbe commorante.

Sanctiss. D.N. Sixto Papæ Quinto S.

CVm ad calcem perductum sit, Deo iuuante opus Notationum nostrarum in Martyrologium Romanum, quo de omnibus quæ in eo habentur, pro viribus ratio redditur; meumque in ea re institutum, cum de his coram agerem (Beatissime Pater) apud te adhuc Cardinalem, mirifice commendares, vehementerque ad opus suscipiendum, perficiendumque hortarere, cupiamque in lucem edere, id nonnullis eruditis viris efflagitantibus, auideque expectantibus: optarem prius auctoritate Beatitudinis vestræ illud relegi & expendi a Reuerendiss. D. Vuilhelmo Lindano, Episcopo Ruremundensi, viro tum in Theologicis facultatibus, tum etiam in Ecclesiastica historia apprime versato: quẽ modo hic oportune ipsius Ecclesiæ negotia detinẽt. Cumque fuerit a dicto Præsule eiusmodi opus perspectum, discursum, atq; probatum; fas mihi sit illud prælis committere in vsum Christianæ religionis. Deus Beatitudinem vestram (ut opus habet Ecclesia) diutissime incolumem seruet, ac protegat.

Beatitudinis vestræ humilis seruus Cæsar Baronius Soranus, Presbyter Congr. Oratorij in Vrbe.

PP. Concedimus. cognoscat Reuerendiss. Lindanus.

Sequitur relatio eiusdem Vuilhelmi Lindani, Episcopi Ruremundensis ad S.D.N. Sixtum Pont. Max.

BEATISSIME PATER.

SEcutus S. V. mandatum harum tergo inscriptum super Notationibus in Martyrologium Romanum venerandi V. Cæsaris Baronij Sorani; testor hac mea manu, me in ijs perlegendis non re

perisse

periſſe, quæ vllam ſuſpectæ aut nouatæ fidei ingerant labem, nedũ quæ ſanctæ Catholicæ noſtræ officiant Religioni, aut orthodoxæ aduerſentur doctrinę; ſed varijs de cauſis digniſſimas equidem arbitror, vt primo quoque tempore in lucem edantur propter admirandam veteris Eccleſiaſticæ hiſtoriæ doctrinam, & exquiſitam atque raram, eamque ſingularem Chriſtianæ antiquitatis cognitionem. In quorum fidem has meis, & ſigillo, & manu propria ſignaui. Romæ xj. Kal. Septemb. Anno D. M. LXXXV.

Ita atteſtor

Vuilhelm. Damaſi Lindanus, Eccl. Ruremundenſis Epiſcopus indignus.

Eiuſdem R. D. Vuilhelmi Lindani teſtata fides de Notationibus imprimendis.

DIe ſecunda Septembris anni 1585. hunc libellum Sanctiſs. D. N. retuli, manum, & ſigillum noſtri arbitrij teſtes oſtendens. eius Sanctitas iuſſit, vt eumdem ſupplicanti redderem, qui R. P. Magiſtro S. Palatij exhiberet, vt prælo tradatur. Actum in area Domicilij Sanctiſs. D. N. in Quirinali, cum proxime diſceſſurus Sanctitati ſuæ Vale dicerem.

Ita eſt:

Vuilhelmus Lindanus, Eccl. Ruremundenſis Epiſcopus indignus.

Extat de his omnibus originalis ſcriptio apud R. D. Magiſtrum ſacri Palatij, cuius ſubſcriptio hic poſita ordine ſequitur.

DIe prima Octobris 1585. recepta copia iſtius libri ſubſcripta R. D. Cæſaris Baronij auctoris manu, huic originali ſubſcribo, concedens vt imprimatur.

F. Thomas Zobbius, ſacri Palatij Magiſter, manu propria.

LECTIONES PER TOTVM ANNVM ad absolutionem Capituli.

In Aduentu, tam in Dominicis, quam in ferijs, vsque ad vigiliam Natiuitatis Domini. Lectio.

Omine miserere nostri, te enim expectauimus: esto brachium nostrũ in mane, & salus nostra in tempore tribulationis. Tu autem Domine miserere nobis.
Resp. Deo gratias.

In Vigilia Natiuitatis Domini. Lectio.

PEr quem accepimus gratiam, & Apostolatum ad obediendum fidei in omnibus gentilibus, pro nomine eius, in quibus estis & vos vocati Iesu Christi Domini nostri. Tu autem.

In die Natiuitatis Domini. Lectio.

IPsi peribunt, tu autem permanebis, & omnes vt vestimentum veterascent: & velut amictum mutabis eos, & mutabuntur; tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient. Tu autem Domine.

In festo S. Stephani Protomartyris. Lectio.

POsitis autem genibus clamauit voce magna, dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum: & cum hoc dixisset, obdormiuit in Domino. Tu autem Domine.

In festo S. Ioannis Euangelistæ. Lectio.

IN medio Ecclesiæ aperuit os eius, & impleuit eum Dominus spiritu sapientiæ, & intellectus, & stola gloriæ induit eum. Tu autem.

In festo SS. Innocentium. Lectio.

HI empti sunt ex omnibus primitiæ Deo & agno, & in ore ipsorum non est inuentum mendacium: sine macula enim sunt ante thronum Dei. Tu autem.

Dominica infra Octauam Natiuitatis Domini. Lectio.

ITaque iam non est seruus, sed filius: quod si filius, & hæres per Deum. Tu autem Domine.

In Octaua Natiuitatis. Lectio.

IPsi peribunt, tu autem permanebis. *vt in die Natiuitatis.*

In Epiphania Domini, & per Octauam. Lectio.

OMnes de Saba venient, aurum & thus deferentes, & laudem Domino annunciantes. Tu autem.

Dominica infra Octauam Epiphaniæ. Lectio.

SIcut enim in vno corpore multa membra habemus, omnia autem membra non eumdem actum habẽt; ita multi vnum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra, in Christo Iesu Domino nostro. Tu autem Domine.

In

In Dominicis diebus, & ferijs per annũ ab Octaua Epiphaniæ vsque ad Dominicam primam Quadragesimæ: & ab Octaua Pentecostes exclusiue, vsque ad Aduentum Domini. Lectio.

DOminus autem dirigat corda, & corpora nostra in charitate Dei, & patientia Christi. Tu autem.

In Dominica prima Quadragesimæ, & in alijs Dominicis, & ferijs vsque ad Dominicam Passionis.

QVærite Dominum dum inueniri potest, inuocate eum dum prope est. Tu autem.

In Dominica de Passione vsque ad feriam quartam maioris hebdomadæ. Lectio.

FAciem meam non auerti ab increpantibus, & conspuentibus in me, Domine Deus auxiliator meus, & ideo non sum cõfusus. Tu autem Domine.

In die sancto Paschæ, & per Octauam, & in omnibus Dominicis, & ferijs vsq; ad Ascensionem. Lectio.

SI consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt, quærite, vbi Christus est in dextera Dei sedens: quæ sursum sunt, sapite, non quæ super terram. Tu autem.

In Ascensione Domini, et per Octauam. Lectio.

VIri Galilæi, quid statis aspicientes in cœlum? Hic Iesus, qui assumptus est à vobis in cœlum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum. Tu autem.

Dominica infra Octauam Ascensionis. Lectio.

SI quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat, tamquam ex virtute, quam administrat Deus: vt in omnibus honorificetur Deus, per Iesum Christum Dominum nostrum. Tu autem.

In die sancto Pentecostes, & per Octauam. Lectio.

IVdæi quoque, & Proselyti, Cretes, & Arabes, audiuimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei. Tu autem Domine.

In festo Sanctiss. Trinitatis. Lectio.

TRes sunt qui testimonium dant in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus, & hi tres vnum sunt. Tu autem Domine.

In festo Corporis Christi, & per Octauam. Lectio.

QVicumque manducauerit panẽ, vel biberit calicem Domini indigne, reus erit Corporis, & Sanguinis Domini. Tu autem.

Dominica infra octauam Corporis Christi. Lectio.

FIlioli mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere, & veritate. Tu autem Domine.

PROPRIA SANCTORVM Capitula.

In festo S. Andreæ Apostoli. Lectio.

ESaias enim dicit: Domine quis credidit auditui nostro? Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi. sed dico: Nunquid non audierunt? Et quidem, In omnem terram exiuit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum.

In Conuersione S. Pauli Apostoli. Lectio.

SAulus autem multo magis conualescebat, & confundebat Iudæos qui habitabant Damasci, affirmãs quoniam hic est Christus. Tu autem.

In

In Purificatione Beatæ Mariæ Virginis. Lectio.

ET placebit Domino sacrificium Iuda & Hierusalem, sicut dies sæculi, & sicut anni antiqui, dicit Dominus omnipotens. Tu autem.

In festo Annunciationis B. Virginis Mariæ. Lectio.

EGredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini. Tu autem.

In festiuitatibus Sanctæ Crucis. Lectio.

HVmiliauit semetipsum, factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quod est super omne nomen. Tu autem.

In Natiuitate S. Ioan. Baptistæ. Lectio.

REges videbũt, & consurgent principes, & adorabunt Dominum Deum tuum, & sanctum Israel, qui elegit te. Tu autem.

In Natali SS. Apostolorum Petri, & Pauli. Lectio.

ET Petrus ad se reuersus dixit: Nũc scio vere, quia misit Dominus Angelum suum, & liberauit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Iudæorum. Tu autem Domine.

In Commemoratione S. Pauli Apostoli. Lectio.

EGo enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei: gratia autem Dei sum id quod sum, & gratia eius in me vacua non fuit. Tu autem Domine.

In festo S. Petri ad Vincula. Lectio.

ET Petrus ad se reuersus, *vt in Natali eiusdem.*

In festo Transfigurationis Domini. Lectio.

SVstulit me in spiritu in montẽ magnum, & altum, & ostendit mihi ciuitatem sanctam Hierusalem descendentem de cœlo à Deo, habentem claritatem Dei, & lucerna eius est agnus. Tu autem.

In festo Sancti Laurentij. Lectio.

POtens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in vobis, vt in omnibus semper omnem sufficientiam habẽtes, abundetis in omne opus bonum, sicut scriptum est: Dispersit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi. Tu autem.

In festo Assumptionis, Natiuitatis, Ad Niues, Visitationis, & Cõceptionis B. Mariæ Virginis, & in officio eiusdem in Sabbato. Lectio.

IN plateis sicut cinnamomum, & balsamum aromatizans odorem dedi; quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. Tu autem.

In festiuitatibus S. Michaelis. Lectio.

FActum est prælium magnum in cœlo: Michael & angeli eius præliabantur cũ dracone, & draco pugnabat, & angeli eius: & non præualuerũt, neque locus inuentus est eorum amplius in cœlo. Tu autem.

In

In festo omnium Sanctorum, & per Octauam. Lectio.

BEnedictio, & claritas, & sapientia, & gratiarum actio, honor, virtus & fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum, Amen. Tu autem.

In festiuitatibus Apostolorum. Lectio.

IBant Apostoli gaudentes a conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati. Tu autem Domine.

In festiuitatibus Apostolorum, & martyrum a Pascha vsque ad Pentecosten. Lectio.

SCimus quoniam diligentibus Deũ omnia cooperantur in bonum, his qui secũdum propositum vocati sunt sancti. Tu autem.

In Natali vnius Martyris. Lectio.

IVstus cor suum tradidit ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum, & in conspectu Altissimi deprecabitur. Tu autem.

In Natalitijs plurium Martyrum. Lectio.

FVlgebunt iusti, & tanquam scintillæ in arundineto discurrent: iudicabunt nationes, & dominabuutur populis, & regnabit Dominus illorum in perpetuum. Tu autem.

In festo Confessorum Pontificum. Lectio.

FVngi sacerdotio, & habere laudem in nomine ipsius, & offerre illi incensum dignum in odorem suauitatis. Tu autem.

In festo Confessorum non pontificum. Lectio.

IVstum deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam sanctorum: honestauit illum in laboribus, & compleuit labores illius. Tu autem.

In festis sanctarum virginum, & Martyrum. Lectio.

DOmine Deus meus, exaltasti super terram habitationem meã, & pro morte defluẽte deprecata sum: inuocaui Dominum patrem Domini mei, vt non derelinquat me in die tribulationis meæ, & in tempore superborum sine adiutorio. Tu autem.

In festis sanctarum Martyrum tantum. Lectio.

LAudabit vsque ad mortem anima mea Dominum, quoniam eruis sustinentes te, & liberas eos de manu angustiæ, Dominus Deus noster. Tu autem Domine.

In festo sanctarum Mulierum nec virginum, nec martyrum. Lectio.

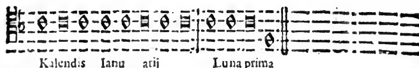
MVltæ filiæ congregauerunt diuitias, tu supergressa es vniuersas: fallax gratia, & vana est pulchritudo: mulier timens Deum, ipsa laudabitur. Tu autem Domine.

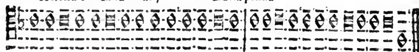
In dedicatione Ecclesiæ. Lectio.

ET absterget Deus omnem lachrimam ab oculis sanctorũ, & mors vltra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltra, quæ prima abierunt: & dixit qui sedebat in throno: Ecce noua facio omnia. Tu autem Domine miserere nobis.
Resp. Deo gratias.

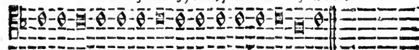
FINIS.

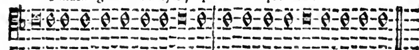
Martyrologium in choro cantatur in tono Lectionum Matutini, hoc modo.

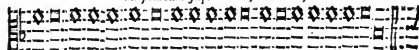

Et sic terminatur qualibet clausula, etiam in fine Lectionis, praeterquam si vltima dictio sit monosyllaba, quae hoc modo inflectitur.

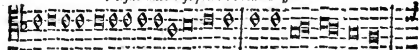

Vsque ad Verba illa, In Bethlehem Iudae, *in quibus extollitur vox ad quartam superiorem, videlicet;*

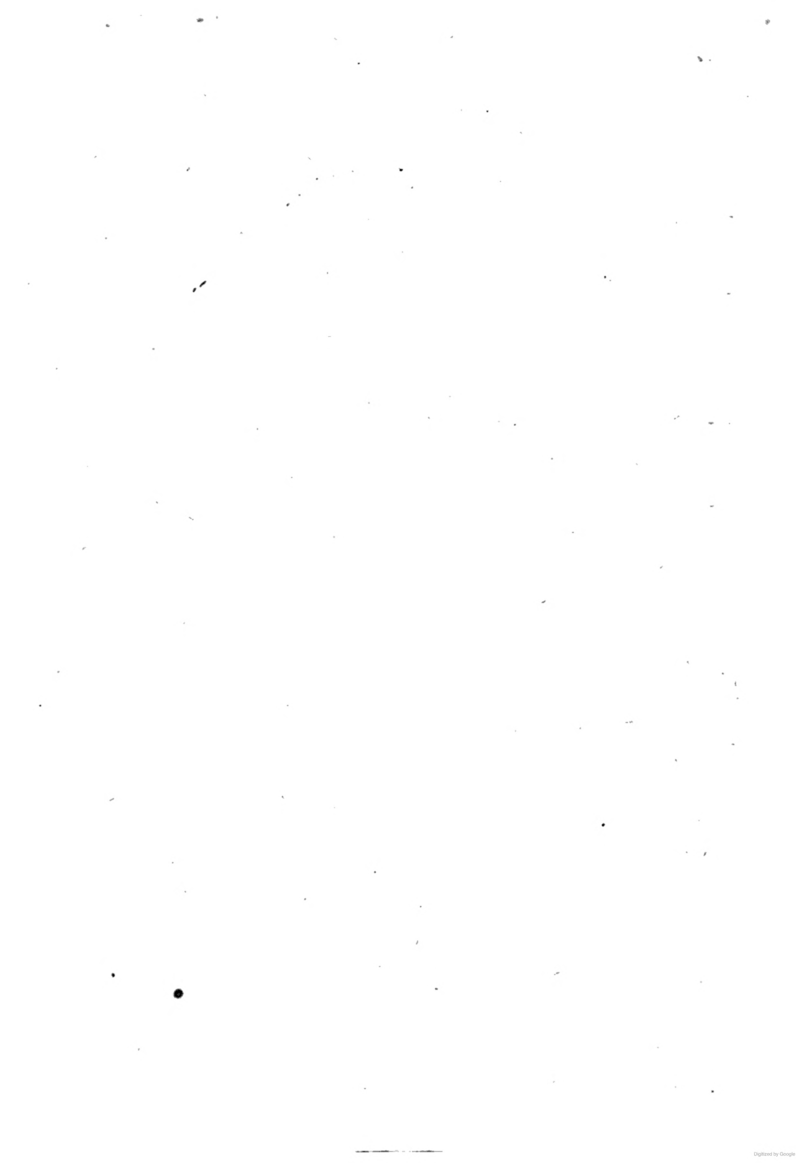

Versus autem sequens in tono Passionis.

Quod sequitur in tono Lectionis consueto.

FINIS.

INDEX NOMINVM
OMNIVM SANCTORVM
Qui in hoc Martyrologio continentur, ordine Alphabetico descriptus.

a ãdiutus

Aure-

Bona,

fra

conon

crispu-

Cyrion

F

Felix,

fiuta-

forru-

G

gene-

gre-

hiltru-

iulia-

L

M

Annun-

mene-

O

eiusdem

Prota-

roma-

S

ſebaſtia

ſera-

theo-

torqua-

tiran-

Lau-

Zeno

F I N I S.

INDEX TOPOGRAPHICVS,

In quo relatis primum prouincijs, vrbibus, opidis, ac locis omnibus, de quibus in hoc Martyrologio fit mentio.

Singulis deinde Sanctorum nomina, ad quos pertinent, subnectuntur ordine alphabetico.

Bouna

Pamia

Torna-

Quin-

Eulo-

Heron

An-

Hila-

Domi-

Hera-

Benil-

Redem-

Vin-

Geor-

Patricius

Euse-

Soteris,

Sirmij.

Com-

V

Tigi-

Viro-

Nomina Sanctorum, quorum locus Martyrologio non indicatur.

Clo-

Oleæ

FINIS.

INDEX

INDEX NONNVLLARVM RERVM.

Quæ in notationibus continentur.

S I *ſcire cupis, Lector, res quæ tum ad Sanctos, tum ad cæteras Eccleſiæ ſolennitates pertinent; conſule ſuperius deſcriptum Indicem nominum Sanctorum omnium,& ex litterula quam in textu Martyrologij inuenies interpoſitam Notationem require. Si item nomina vrbium & locorum, quæ in Martyrologio recenſentur,cum Sanctis ad ea pertinentibus, noſſe velis; Topographicum præcedentem Indicem conſule. Cætera autem,qui ſequitur Index,ſuppeditabit.in quo numerus,qui primus ponitur ,diem menſis notat; quæ ſequitur littera, Notationem demonſtrat; vltimo autem loco poſitus numerus paginam indicat: quem cum alterius generis aſteriſco adiunctum inueneris,eas quas ante Kalendas Ianuarias poſitas habes, perquire paginas.*

A

D

Facere

G

persequi-

michael

osculo

superstiti-

vespa-

FINIS.

IN MARTYROLOGIVM Baronianis notationibus illustratum,

Ad Lectorem Hexastichon R. P. Iuuenalis Ancinæ Fossanen. Presb. Congreg. Orat.

Ecce laboratum ternos non amplius annos
Vi magnum, exiguum mole Baronis opus,
Martyribus rutilans sacris iam panditur Orbi:
Sic Pater ipse Orbis Sixtus ab Vrbe iubet.
Vt primum Annales promet, quos parturit annis
Ter denis, Cæsar dic mihi, quantus erit?

Eiusdem Distichon.

Si sapis, ex erto metire ex vngue leonem:
Vel procul hac index linea Apellis erit.

Seminarij. Carmel. Discal. S. Pauli. Romæ.